

Biblija (tzw. brzeska)

Biblioteka źródeł Słownika polszczyzny XVI wieku

Repozytorium cyfrowe tekstów szesnastowiecznych (w jednolitej transliteracji zgodnej z *Zasadami wydawania tekstów staropolskich (projekt)*, Wrocław 1955) – red. P. Potoniec, K. Opaliński

Polskie przekłady Pisma Świętego

oprac. Maria Popielarska, Aleksandra Ćwiklińska, Lucyna Wilczewska

ISBN 978-83-65832-90-0 (całość)

ISBN 978-83-65832-03-0

strona: kt

- 1: Biblia święta/
- 2: Tho ieft/
- 3: Księgi Stárego y
- 4: Nowego Zakonu/ włafnie z
- 5: Zydowskiego/ Greckiego/ y
- 6: Lácińskiego/ nowo ná
- 7: Polski ięzyk z pil-
- 8: nością y wiernie
- 9: wyłożone.

strona: ktv

- 1: 2 **K** Torem kíztałtem Kápłani ludu Izráelskiego/
- 2: Gdy fię kolwiek íchodźić mieli do Zboru świętego/
- 3: Ná obchod świąt vroczyłtych ná trąbách trąbili/
- 4: By fię k nabożeństwu wízycy tym chutniey śpiefzyli.
- 5: Tákowym teraz Trzy Trąby Kfiążęćią zacnego/
- 6: Mikołaiá Rádziwiłá z Kfięłtwá Litewfkiego/
- 7: Trąbią ná wízyci ludzi ięzyká Słowieńfkiego/
- 8: Aby fię chutniey śpiefzyli do słowá Bożego.
- 9: Ktore tu máią píáne od Prorokow dawnych/
- 10: Spráwą Duchá Świętego/ y Apóstołow sławnych.
- 11: By iáko z żywego źrzodłá wízycy z tąd czyrpáli/
- 12: A ítudnic fáłefznych náuk ludzkich zániecháli.
- 13: Słufza tedy wdźięcznie przyiác przedfięwzięćie iego/
- 14: Gdyż to czyni przykłádem Iozafzá świętego.
- 15: Ktory náleżione Kfięgi Zakonu Bożego/
- 16: W Kościele Sálomonowym/ do ludu íwoiego
- 17: Podał/ by ich wízycy wobec z pilnością słucháli/
- 18: A tym fię ípofobem w służbie Bożey ípráwowali.

- 19: Ná co że fię poddác nie chce Ierycho przekłete/
 20: Gdy ty będą dłużey trąbić głośno Trąby święte/
 21: Obalą fię zá pomocą PANSKą mury iego/
 22: A z tąd wieczna sławá będzie y Kfiążęciá tego.
 23: O którym káždy pobożny zá iego stárání/
 24: Będzie mowił/ Miei go w łáfce swoiey Wieczny Pánie.

strona: *2

- 1: NAIáfnieyfzemu Pánu/ Pánu Zy-
 2: gmuntowi Auguftowi/ z Bożey łáski Krolowi Polskiemu/ Wielkiemu
 3: Kfiążęciu Litewskiemu/ Ruskiemu/ Pruskiemu/ Zmoydzkiemu/ Má-
 4: zowieckiemu/ Inflánckiemu/ etc. Pánu á Dźiedzicowi etc.
 5: Pánu á Pánu/ Pánu memu miłóściwemu etc.
 6: Naiáfnieyfzy Miłóściwy Krolu etc.

- 7: **6 SA** M Pan Bog wšytko dobre spráwuie/ czyni/ y dá-
 8: ie ludžiam ná świecie: Abowiem on ieft wšzego dobrá dofkonałe-
 9: go początkiem/ o czym gdyž ták káždy Krześciáńkíego stánu á zá-
 10: wołania człowiek powinien wierzyć/ thedy dáleko więcey Wáfzá
 11: Krolewřka Miłóść iáko Krol Krześciáńki/ tákże teŹ o nim wie-
 12: rzył/ y zá tho v siebie raczył rozumieć/ iż to od wiekow zá przey-
 13: rzeniem Božym/ y záczyło fię/ y do they doby trwa/ żeš Wáfzá Krolewřka Miłóść po
 14: przodkoch swych chwálebnych/ ná tych sławnych páństwach od niego ieft Krolewř-
 15: pomá-
 16: zańcem/ y wielkim moźnym Pánem/ á wodzem ludu Božego poštáwion/ á zá wolą iego
 17: świętą przez thák wiele lath Wáfzá Krolewřka Miłóść sławnie nád narody náłze-
 18: mi pánuiełz. Miedzy kthoremi będąc ia ieden z obywáthelow tych kráíow czuię fię w
 19: thym/ zem ieft naprzod á nádewšyžthko Pánu Bogu powinien. Gdyž on z dawná pod
 20: pánowániem światobliwym przodkow W. K. M. Krolow Polřkich/ y Wielkich KfiąŹát Li-
 21: tewřkich/ Dom á Rodźice moje zacną wczciwościá stánu Slácheckiego ochędożył/ y
 22: kthemu

- 21: Ípráwiwízy łáfkawe łerce W. K. M. ku mnie/ dobrodźieyftwem W. K. M. znácznym raczył
- 22: mię okrásić: Zá co ia iego świętey Bofkiey miłości/ acz niedofoytoynie/ dáię cześć y chwałę/
A
- 23: W. K. M. iáko iego źiemłkiemu namiáłtkowi/ będąc wdzięcznym pámiętnikiem ná dobro-
- 24: dzieyftwá W. K. M. z vprzeymey mey chući záfwe dzięki czynię. A chcąc nieiákie tey tákowey
- 25: mey wdzięczności świadectwo przed oczymá ludzkimi przeciw W. K. M. Pánu śwemu przy
- 26: rodzonemu pokázáć/ vmyśliłem to co v łiebie mam zá nayświętźą pocztę ofiárowáć W. K. M.
- 27: Ípráwiuąc fię w tym wedle woley Bożey/ ktory rofkazáfzy poślufzeńftwo ku łobie/ y wypłáce-
- 28: nie dániey Bogu powinney/ teź drugie poślufzeńftwo z czynszem przykazał oddawáć wrzędóm
- 29: przełożonym/ ktore on ná tym tho świecie poftáwić wedle wiecznego śwego rozłádku raczył.
- 30: A gdyżem w piśmiech híftoriy/ acz máło w nich czytáiąc/ iáko świeckiego ftanu człowiek ná-
- 31: laźł o tym zmiánkę/ iż zá czáfu Ptolomeá Egiptłkiego Krolá Demetryus Fálereus zacny Mę-
- 32: drzec/ ácz Bogá prawdziwego nie znał/ rádził mu/ áby w Grecki ięzyk zakon Boży był
- 33: przełożon kofztem á łkárbem krolewłkim. Ia thedy vdáfzy fię tym fládem z poboźney zawiści
- 34: łwoiey/ z mey máiętności/ ktorey z woley Bożey á z pocźiwego nábyćia przodkow mych/ y z łá-
- 35: łki W. K. M. ku mnie vzywam/ tymźe łwym włádnym dobrem á nakłádem moim vczyńiłem
- 36: rzecz tákowá/ o ktorey mam tę nadzieię/ od włzech Krześciáńłkich łudzi być godná pochwały/
- 37: miedzy narod Słowieńłkiego ięzyká pod Tytułem á imieniem W. K. M. łławnym Krolew-

38: íkim/ kazałem wydać/ To ieft/ tę świętą lekcyą/ Księgi Bibliey/ zakon pierwszy przykazania Bo

39: żego/ także y Testament nowy Ewanielią Páná Kryítułowę/ na Polską mowę dawłzy przeło-

40: żyć/ do czego Pan Bog podpomoc á polzczyćć mi w tey íprawie raczył/ którą nie íkwápnem

41: zaczął/ ánim tego przedsięwzięcia íwego tylko íwym włáwnym zdániem czynił/ Ale zá ípołe-

42: czynym zezwoleniem wśytkich Kościołow á Zborow Krześciáńskich/ w páństwach W. K. M.

43: ták w Koronie iáko y w Księstwie wedle ízczyrego íłowá Bożego rozmnożonych/ ktorzy z po-

44: írząd íebie zgodnie obráwłzy ludzi tákowe/ iákie nalepiey á nauwázniey do thego vmieiętne/

* íj

godne/

strona: *2v

Lift.

1: godne/ á ćwiczone być rozumeli y ználi/ Tákże onym zá moim żądánim zlećili á poruczyli to/

2: czego m ía/ świádek ieft Pan Bog/ zdawna z wielką chucią widzieć prágnął. Gdzie w tey tho

3: nie ledá íprawie/ tych dobrych a cnych ludzi vmieiętność/ wiára/ y pilność/ ták pobożney pra-

4: cey ich íawnie dofyć ieft íię pokazáła/ w czym íłowy długiemi zálecáć onych niechcę/ znácznie íe

5: záleca świętoblíwe ích ítaránie v káżdego wierneho/ a tym więcey v W. K. M. ktorego Pan

6: Bog rozumem á wielkim rozłádkiem we wśytkim obdárzyć ieft raczył. A thák iákom pomie-

7: nił wylzey pod chwálebnym imieniem W. K. M. rofkazawłzy then vpominek wydrukowác/

8: W. K. M. íwemu miłościwemu przyrodzonemu Pánu do Libráryey W. K. M. daruię/

9: którą wiem wielką być. Wszakże nie przeto podaję do niej ty Księgi/ aby się ich wzięty
poczet a

10: liczbą w Bibliotece W. K. M. przyczyniła/ a potem tylko iżby to w zawarciu miało leżeć/
Ale

11: aby od W. K. M. przodkiem samego/ y od ludzi narodów Krześciańskich/ ktore Pan Bog

12: pod ręką W. K. M. mieć raczy/ wtawicznie a często iako sprawa Boża/ za ktorą wszystko na

13: świecie należy/ była przeczytana: Bo ztąd przypatry się pierwej każdy temu krefowi/
ku kto-

14: temu prze zbawienie nasze wieczne siebie y żywoty nasze prowadzić mamy. A potem też
w tym

15: świętym piśmie/ y to wszelaki stan nądzie a obaczy/ y nauczcy się tego/ począwszy od
pana/ i-

16: ko on porządnie Rzeczpospolitą sprawować ma: nądą też y poddani w iakich obyczajach
a

17: postępkoch przyszłych przeciw Bogu y przełożonym swym zostawać mają. Gdzie
oobliwie o

18: to W. K. M. z wiary mey życzliwej prozę/ niechciey pochylać wzu swych Krolewskich
tako-

19: wym ludziom/ ktorzy samych tylko doczesnych swych wczasow strzegąc/ zazdrości tey
znaczą-

20: nie używają/ a najlepszego tego szczęścia wżem wobec wprem swym nie życzą: Abyś y
W. K.

21: M. sam y ini mieli to czytać y w tym się ćwiczyć/ czego wszystkim dla osiągnięcia krolestwa
wie

22: cznego jest potrzebą. Abowiem jeśli obietnicam Bożym chcemy wierzyć/ iakoż słuźnie
mamy

23: im wiare dać/ tedy godzi się wżem wariantom ziemskim/ aby się im te^{go} nikt nie zabraniał
dowia

24: dować/ o czym się rano y wieczor każdy badać ma. Boć ieden gościniec wszystkim do
prawyce

25: Bożey/ ták teź zafię/ czego nas Pánie Boże vchoway/ y w lewo. Przeto we wŕzey mey pokorze

26: poddány W. K. M. Páná ſwego przez imię Boże profzę y nápominam/ ábyś tymi ſłowy mo-

27: iemi/ y tą vprzeymą żądliwością gárdzić nie raczył/ pámiętáiąc co Mędrzec nápifał: Podoba-

28: ią ſię Krolom vſtá ſpráwiedliwe/ y prawdę mowiącego miłuią. A co wiedzieć że ſnadź to teraz

29: Pan Bog czynić raczy/ iáko w on czás dźiáłał/ gdy karząc lud ſwoy prze złość y niewdźięcz-

30: ność/ odiał był z poſrzedká ich zakon ſwoy/ ktory potym áż zá Iozyafza onego dobrego Krolá

31: okazał ná iáſnią przez ręce Elcyafzá Káplána y Sáfaná Kánclerzá iego. Co dźiś tákowym-

32: że kłztałtem ſam Pan Bog pobudźiwŕzy ktemu moje ſtáránie/ do rąk W. K. M. to práwo ſwo-

33: ie podawác raczy. Czego ia vprzeymem ſercem W. K. M. życzę/ abyś náſládiuąc przykłádu

34: tego ták ſwiętego Krolá/ nas ſwe poddáne do thego wieść/ napominác/ y vczyć raczył/ żeby-

35: ſmy ſię vſtáwicznie chwálebnym zakonem Boſkim/ ktory od niemálego czáfu bárzo miedzy ná-

36: mi zániedbány był/ máiąc go iuż teraz przed oczymá/ onym ſprawowáli/ bawili/ y ćwiczyli ſię

37: w nim. Skąd nie tylko W. K. M. ſámemu ſzczęſćić ſię będzie/ ále y nam wŕzytkim pod rolka-

38: zowániem twym/ gdy pátrząc ná W. K. M. od błędow w koſcioł wniefionych/ do Bogá á

39: Oycá Páná náſzego Iezuſá Kryſtuſá/ ze wŕzytkiey duŕze náſzey vdamy y náwroćimy ſię/ chowá

40: iąc iego Syná ſwiętą Ewánielią/ iákoſmy ná to ſá obowięzáni. A wedle tey Ewánieliey przez

41: zbáwiciela náſzego nam podány/ tákże náuk Apoſtolſkich/ y Ceremoniy tákowych będzim v-

42: żywác/ iákich to oboie pińmo nas vczy. Ná co ácz fię wśzytkim pilno oględác należy/ ále iefzcze

43: bárziewy W. K. M. gdyż do was wśzech pobożnych Krolow bráciey fwey on błogofławiony

44: Krol Dawid Prorok y Arfiłtá Boży vpominánie tymi fłowy czyni: Nuż teraz Krolowie ro-

45: zumieyćie/ ćwicźcie fię kthorzy fądźicie ziemię. Lecź iefliże/ czego Pánie Boże nie day/ vwo-

46: dząc fię dłużej zá śwíátem/ niebacząc omyłności iego/ lękáiąc fię iefzcze iákiew obłudy á ćieniá/

47: poydźiem dáley w tenże błąd/ ktory wedle Dánielowego proroctwá then niefromieźliwey twa-

48: rzy Kfiądz Rzymfkiey Bożnice Báłwan/ zruźyciel dźis iáwny pokoiu Krześciáńfkiego roz-

49: fiewácź kąkolu/ ktory w fwey zaráźliwey winnicy hoynie rofłodził tho źiárno/ Iáko włáfný á

50: prawdźiwy Antykryft/ zá ktorym tákowym iáfzczorczeo rodzáiu przewodnikiem flep[ym/ iefli-]

51: byś fię W. K. M. wdawał áż do końcá/ y nas lud wierný Boży zá fobą też prowadźićby[ś chćiał-]

52: by Pan Bog dla odrzucenia prawdy fwey/ iż iá niektorzy chcąc práwie mieć wywroco[na y zni-]

53: fzczoná náwfzem iego śwíetá Bořká chwałę/ nas zá to z Wałzą K. M. wśzytkich/ ná z [efromo-]

54: cenie/ vpadek/ y ná podłóć/ á ná złamanie wieczne/ ktore fię iuż poczęści/ nieftetyfz/ mi[edzy ná-]

55: mi záczyńa/ przed oczymá inych narodow/ iáko przed tym z Grecyá dla bałwochwál[ta v-]

56: czynił/ w rzeczach pořpolitych náłzych nie vdźiáł/ á potym y od wiecznego fwego n [ieřmier-]

57: telnego wefela/ ktore nam przez iedynego Syná fwego obiecał dáć/ nie odráził/ y nic [zámknął]

58: brony do chwalebnych przybytkow swych/ iako przed onymi głupieci dziewkami forte
[zawarl]

niechcąc

strona: *3

Lift.

1: niechcąc lię wiecy ku nam znac/ iako to ku kochankom rostuczonym w przyimkach
a napoiach

2: z kubka tey mafzkary Babilonkiey/ z onym swym sprawiedliwym/ ale barzo strazliwym
a fro-

3: gim wyrokiem/ od ktorego Apellacya nigdziey nie poydzie. Abowiem przed nim drzy
wzelaki

4: ziemki vrzad/ y kazdy naywieszy y naymozniefzy wedle tego swiatá Máiestat. W czym
aby

5: W. K. M. y nas wzytych Pan Bog postrzedz/ vchowac/ y tarczã obrony swoiey dobrotliwey

6: zalozyt raczyt/ a cale ku zbawieniu za tym to szczytem swoim zachowal/ ku ktoremu W.
K. M.

7: naladuiac modlitwy a pokory Krolá Manasse/ vstavicznie przez wzyty dni swoie vpadã-

8: iac na kolana w fercu swoim Krolewskim prosbe goraca czynit racz/ zadamiac od niego
wzelã-

9: kiego doczesnego y wiecznego dobra. A Pan Bog ktory przez ięzyk ludzki w miolierdziu
swo-

10: im wyflowion byt nie moze/ thakim W. K. M. na vrzedzie a stolicy twey poswieconey Kro-

11: lem miec bedzie/ iako ony dobre w Zydostwie y w Krzeccianstwie Krole miał: Da zmytl
na-

12: wzem rostropny/ y wpiuze zakon swoy w ferce W. K. M. podaiac na kazda chwile sad
swoy/ y

13: sprawiedliwosc swoiey W. K. M. iako synowi Krolewskiemu. W czym abys W. K. M. y spo-

14: ro y trwale z Talentu sobie od niego zleconego sluzna zawize liczbe dawal/ tedy y
zdrowiem

15: dobrym W. K. M. pošli/ też będzie raczył zwycięstwo nád nieprzyaciół dąć/ y rozmnoży
 cię

16: z Krolową Małżonką W. K. M. miłą/ z tak sławnego w Krześciánstwie narodu corką/ á nie

17: oštáwi nas sierotámi/ bo to v niego wšytko y podobno y łáčno. Abowiem on łam iešt Bog á

18: Pan wieczney mądrości/ mocy/ y dobroci łpolnie z Synem łwoim y z Duchem łwiętym/
 ktory

19: wšytko tho co ku dobrej łpráwie Krolewłkiey należy/ iáko zówłze miłuiącym łiebie dawać

20: zwykł/ łzczodrze W. K. M. nádác będzie raczył. Czego ia W. K. M. łwemu miłóściwemu

21: Pánu/ łwiádcząc onym łámym/ gdyž łerce moie iemu wiadome iešt/ wiernie žyczę/ y
 zá to ie-

22: go wyłokiego Máieštatu niegodnie iáko grzełzny człowiek á nędzny robak próžę/ áby
 to włzy-

23: tko zyłcił/ y potym długo tego połtrzegł nád W. K. M. pomázáńcem łwoim etc.

24: Dan w Wilnie Miełiacá Wrzełniá dziewiętnásteo dnia. Roku od národzenia Syná Bože-

25: go/ Tyłiacnego/ pięćletnego/ łzełćdziełiątego trzećiego.

26: Naiálnieyłzego Máieštatu W. K. M.

27: Zycłliwy łłuzebnik/ połłuzny

28: poddány/ y wierna Rádá/

29: Mikołay Rádziwił etcet.

strona: *3v

1: O Pożytku Piłmá łwiętego/ y o włzyt-

2: kiej łpráwie przekłádania tych Kłiąg/ ku Krzełciániłkiemu Czy-

3: thełnikowi Przedmowá.

4: **W** Tak zacney á łwiętey łpráwie/ gdyby łię dłužłzemi łłowy

5: zábáwić godziło/ tedy koniecznie trzy rzeczy łobie przed oczy bráćbychmy

6: mieli. Naprzod co zá łkárby piłm łwiętych w łobie zámykaią/ y iákie iešt

7: zacne ich dołtoiełłstwo/ á nád to iáko nigdy pożytek ich ołzacowan być nie

8: może. Abowiem onyć łá łamy nawyłłze dobro/ nád ktore nic kołłtowniey-

9: łzego tu ná włzytkim łwiećie miedzy łobą nie mamy/ gdyž ony łá iáko klucz

10: który nam otwiera królestwo Boże/ ábychmy tám wšzedšy poznać mogli/ ktorego Bogá chwá

11: lić nam potrzebá/ á dokąd on też nas wzywać y powoływać raczy. Są nam też práwie proštá á

12: pewną drogá/ ktora nas niepochybnie prowadzi/ žebychmy tułaiąc fię nie błádzili/ áni byli špra-

13: cowáni po wšzytek czás żywotá nášzego. Są nam też pewnym á nieomylnym práwidłem/ po-

14: kázuiąc nam roznicę miedzy złym y dobrym/ á vkázuiąc nam prawdziwą chwałę Božá/ iżbych-

15: my fię głupie nie vnošili/ będąc tymi rzeczámí ktore fię nam zwierzchu piękne zdádžá/ vwiedžie-

16: ni: Ani žebychmy tych rzeczy za šwięte mieli/ ktore Pan Bog iako złošciwe á potępiene wzgar-

17: dza y odrzuca. Šwiátłem nam šá/ šwiecą/ y iáfná pochodniá/ w pošzrod wšzech ćiemnošći

18: šwiátá tego nas ošwiecáiącą/ iżbychmy fię iákoby oczu niemáiąc ná onych zawodách wielkich/

19: ktorych iešt zewšžąd dofyć około nas nie potknęli/ áni fie zá káždym nášzym pokroczeniem ná nich

20: powálili: Są šzkołá y ćwiczeniem wšzytkiey mądrošći/ ktora zacnie przewyžšza káždy dowćip

21: rozumu ludzkiego/ ták iż iešt w wielki podžiw y v Aniołow šwiętych/ Zwierzćiadłem šá/ w kto

22: rym oblicze Bože oględuiemy y widžiemy ábychmy ku iego chwale byli przekšzthałtowáni. Są

23: nam też iáko práwe Krolewškie šceptrum/ ktorym nas Pan iáko poddáne šwe rządzic y špra-

24: wowác raczy. Są w ręce Páńškiey iáko lašká/ przez ktora nam znác dawa že on iešt przenašep-

25: šzym y napilnieyšzym páštyrzem nášzym. Są nam iáko mocny przywiley á práwie iáko lišt želázny

26: ná ono **przmiere** [!] / ktore z námi Pan dobrowolnie vczyńić raczył z łczyrey łwey dobrotliwości/

27: dawłzy ie nam ná fię iáko cyrográf/ iż iuż z nami wieczną związką złączon iest. Świádecstwem

28: łá świętych iego dobrodzieyftw przeciwko nam/ przez ktore otrzymawamy wfpokoienie łumnie

29: nia/ y mamy pewną wiadomośc w czym iest położone zbáwienie náłze/ y włzytko co ku żywoto-

30: wi wiecznemu należy. Pokármem łá dułzam náłzym/ ktorym tylko łámy bywáią wychowáne

31: ku zdrowiu wiecznemu: Owa krotko powiedáiąc/ tyć písmá łámy to łpráwuią iż my iestechmy

32: rozni od pogánów/ gdyż tákie święte náuki mamy ktore łá pewne/ y ná włzem nieomyłną pra-

33: wdá Bożą podpárte/ y nieiestechmy takiemi iáko oni ktorzy zá wátpliwem písm łwoich rozumie-

34: niem y tu y owdzie łie vwodzą/ á w niepobożney łwey krnábrności wiedzác y chcąc zátwárdzeni

35: bywáią. Tyć włzytki ine rzeczy zdało fię nam tu naprzod przełóżyć/ bacząc iáko łá do tego włáf-

36: nie należące/ przynofząc złobá ku włzytkim łudziám Krześciáńłkim nápominánie/ áby ie wdzię-

37: cźnie przyimowáli/ á iżby ták zacny klenot nád włzytki ine łkarby łobie przekłádáli/ przytym ták

38: wielkich y zacnych łtanow łudzie/ iáko też niżłzych á podlełzych/ pilnie fię łtárác máią áby ták za-

39: cnego dárú y vpominku vczełtniki fię łtáli/ ktory oto Pan Bog opócz włzego bráku/ y niewiy-

40: muiąc nikogo/ łzczodrobliwie á miłóściwíe włzem wobec podác raczył.

41: Tu by się też y to słuźnie przypomnieć godziło/ a káždyby to sobie przyśtoynie miał brąć przed

42: oczy/ żeć to iest iáwny á iáfný znák fercá niewdzięcznego/ zátulác wśzy łwe gdy Pan Bog do nas

43: mowi/ y odbiegąc precz od nie^{go} gdy nas do siebie wzywa/ á ktemu gdy ielźcze mieyćcá tey náuce

44: świętey ku słyźzeniu nie dawamy/ w ktorey się nam iáwnie ku zbáwieniu náłze^{mv} oznaymić raczył:

45: Przyśtoynieby też tu miała być łztofowána y zgromiona niepoboźna śmiałość ludzi onych/

46: ktorzy ten dar Boży wydźieráią ludowi Bożemu/ zákázuiąc y zápowiedáiąc im czytánia pífm

47: świętych/ y łupią wierne Páńłkie z zbawienia ich/ iákoby więc Pan Bog iáfnie tego znać [nie]

48: dał/ żeć on chce áby to wśzytkim co ich iest ná świecie narodom/ y kazdym ięzykiem było poda[no/]

49: gdzie tu oto słuźnie moglibyśmy rzec/ iákie to iest wielkie á frogie okrucieństwo wydźierác po-

50: karm duźzam zgłodniáłym/ chcąc áby się tylko wiatrem karmiły/ á co nád nagorłze/ iż miałto po-

51: traw zdrowych/ śmiertelny iad á truciznę im podawáią. Po tąd tedy im nakrocey być mogło te-

gochmy

strona: *4

Przedmowá.

1: gochmy tu wprzod dotknąc chćieli/ coby słuźnie ku pierwśzey cząłtce náleżeć miało/ áczćiby to co

2: się wyśzey krotko powiedziáło dłuźszymi słowy było wypráwić potrzebá/ wśzákoź mądry á bącz-

3: ny czytelnik y z krotkie⁸⁰ npominnia wielki łobie pożytek wzic może/ A zwłszcz z tey oto wto

4: rey człtki/ w ktorey Krześcińcy czytelnicy ku gotowości npominnie mieć będa/ ikoby z po-

5: żytkiem piłm święte czytc mogli/ ktorey to gotowolci dwie ł człtce: Pierwłza/ ile fię dotyczy

6: z nłzey łtrony thk iko przyłtoi/ bychmy łerce pochopne y chutliwe ku piłmam świętym przy

7: nołili/ pilnie bacząc ku ktoremu celowi zmierzc mamy/ gdyż żaden rzeczy Bołkich nigdy poic

8: nie może/ ni ku Pnu Bogu pochopnym będzie/ ielłiz z vprzeymem  chutliwym łercem nie po-

9: da fię iemu/ będać gotow by dołyc czynił włzytkiemu rołkazniu iego/ ielłiz fię nie rołpręże z

10: mniniem y zrozumkiem łwem pierwłszym/  nie poda cle vmyłł łwego pod iego rołkaznie

11: święte: Ielłiz iko mocnym krygiem hmowc nie będzie pożdliwolci łwych wedle woley  z

12: mierzenia miłtrz łwoiego/ Ielłiz dobrowolnym nie zołtnie więźniem by był pod iarzmem ie-

13: go/ ktore niewolłtwo y więźnienie nie tylko nd kżd wolnołc ma byc przekłdne/ le też nd

14: włzelkie pnownia y przełożeńłtw zacniey ma byc powżone: Przytym ielłizby myłli łwey wy

15: niolłey zpomniawłzy nie podał fię w tk pokorę ktorey Pan Bog zwłdzy chce po łwych wier

16: nych/ Abo ielłizby nie otworzył  nie odkrył iawnie łerc łwego ku przyjmowniu thego coby

17: iedno vłłyzł: Ktemu ielłiby boiaźni a powinney vcżciwolci nie zchował/ kthorchmy winni

18: Bożkiemu máieftatowi stworzycielá náznego/ ábo ielliby nie miał łczyrey á vprzeymey
chuci ku

19: łzukaniu wołey [!] Bożey/ ktora iest iáko pewnym krefem y zámierzeniem/ iáko á ktorým
łpołobem

20: żywot fwoy/ obyczaie/ myfli/ łłowá/ łprawy y rozmowy/ káždy iáko pod łznur łprawowác
y

21: miárkowác powinien/ A nád to ielliz łię kto do końcá z rzeczy żiemłkich nie wymotha/
á nie v-

22: wolni vmyłfu y łercá łwego/ od požádlivołci/ od prac/ y od łtáránia łwiátá złego/ á
odłozy-

23: włzy precz ná łtronę włzytki przekázy y zawády/ nie vda łię zá rozmyłłaniem rzeczy
niebiełkich/

24: wyrzekłzy łię z połłuzeníłtwá łwiátu w złołciách połozonemu/ Ale iz z przyrodzenia bárzo
dá-

25: łekimi łestechmy od thego/ á owłzem themu włzédychmy łá ná odpor/ naprzod nam
potrzebá

26: prołic Páná Bogá/ żeby na Duchem łwym S. do tego łpołobne zgothowác y łprawić raczył/

27: gdyż oprócz rátkunku y włpomożenia iego prozne łá włzythki náłze pilnołci/ prace/
łtáránia/ y

28: czuynołci: Lecż gdy záłię to otrzymamy/ iuz będzie zięt káždy łtrách á boiażń/ gdyzechmy
łá pod

29: mocną ręká wodzá y łprawce możnego: Y ktemu tę pewną otuchę mamy/ iz łię Pan Bog
w żad-

30: ney rzeczy wzbrániác nam niebędzie/ gdy go zuprzeymem á wierným łercem ocz prołic
będzie-

31: my/ Tác tedy iest pierwłza czáłtká/ iákim łpołobem potrzebá łię nam mieć ku tey
gotowołci/ kto-

32: rá káždy záchowác powinien/ kto łię iedno chce obierác około píłm łwiętych.

33: Druga iest czáłtká ábychmy ná to pámiętali/ máiąc to vłtáwicżnie ná dobrym báczeniu/ iz

34: nie ledá iáko á oprocz ftátecznego rozmyšlu w pišmiech šwiętych obierác fię mamy/ Ani fię w

35: nich tu y owdzie tułác/ nie mogác nigdy przydz ku ich krefowi pewnemu/ y dla thegož fię nam

36: z pilnošciá ná to ogládac potrzebá/ izbychmy fię w nich prožnym rozmyšlaniem y głębfzym nád

37: rozum nálz wywiadowaniem nie zábawiali/ ani fię gadkami mniefy potrzebny y nieprzyftoy

38: nymi parali/ z ktorych nic inego nie rošcie/ iedno roznice/ zwády/ niefnalki/ iáko nas z tego prze

39: ítrzega Apoštoł S. á ktore tylko fráfuia/y trapiá vmyšl nálz subthelnym nieiákim špořobem/

40: zwodzác nas z proftey šcieřzki/ á od mocnego y pewnego gruntu odrywáiác: Ano piřmá šwięte

41: nam od Páná Bogá podáne/ nie dla tego nam fá zlecone y zwierzone/ ábyřmy tylko imi zbytecz

42: ne náłze o rzecžách głębokich wywiadowanie y rozmyšlanie nálycić mieli/ abo žeby tylko nářzemu

43: mnímániu dwornemu řluzyc miały/ Ale žeby nam (iáko powieda Apoštoł) řzly w pożytek/ á kto

44: řymže špořobem? aby nas w dobrych cnotách zápráwowály/ cięřzyły/ nápominały/ y w káždey

45: dobrej špráwie dořkonálymi vczynily: A toć ieřt prawdziwe piřm šwiętych vřywánie. Wřzákož

46: iefliby iefzče ktho pytać chćiał/ Y což wřdy zá pożytek z nich bierzemy? odpowiem iednym řlo-

47: wem/ Iz z nich tę naukę mamy/ iáko wřzytko náłze vřanie w řámym tylko Pánu Bogu pokládá-

48: iác w iego šwiętey boiáźni chodźiemy: A gdyž Kryřtus Pan y zakonu y Prorokow ieřt dokoń-

49: czeniem/ y dośtateczną wżytkiej Ewánieliey dośkonáłością: Do thego tedy iedynego celu im

50: naprościey zmierzác mamy ábychmy go poználi/ y mocnie fię go trzymáiąc by namniey fię od nie

51: go nie odłtrzeláli/ iefliż z wielkim śwym niebespieczeństwem od niego fię obładzić nie chcemy/ A-

52: le iż słowy szerzemi tych dwu czałtek nie wypráwuiemy/ tá ieft przyczyná tego/ że nie rzkác áby

53: fię to ták w krotkiej rzeczy á przedmowie zámknác mogło/ lecz gdyby nam tho dłuźszemi słowy

54: wypráwowác przyšlo/ ofobne kfięgi otymbychmy piśác mogli: A dla thegoż dofyć ná tym będzie

55: iż fię ták tego tylko z wierzchu á krotko dotknęło/ nápominaiąc krześciáńskiego czythelniká kto-

56: rym śpořobem przychodźić ma ku pożytecznemu piśm świętych czytániu/ y iáko z sercem chutli-

57: wem przyjmowác ie ma/ á iáko fię w nich wśtáwicznie poki będzie żyw ćwiczyć powinien.

58: Trzećia rzecz ieft którą fię nám teź tu przypomnionác zdáło/ co zá śpořob ieft tego ná przyro-

* iiij

dzony ięzyk

strona: *4v

Przedmowá.

1: dzony ięzyk Polfki przekládania/ o którym tu kroćiuchną śpráwę dáć możemy/ nie báwiąc dłuź-

2: szą rzeczą czythelniká śpiefzącego fię ku czytániu piśm świętych/ Y choćiaż iuź śá pierwey kfięgi Bi-

3: bliey po Polfku przełożone y ná iáśnią podane/ ktorych któźkolwiek ieft áutorem y powodem/ á

4: wykładáczem/ tedy ile ieft rzecz przyśtoyna ziednáć śobie v káźdego chwałę y śławną pámięć/ iż

- 5: wedle biegłości y dowcipu fwe^{go}/ ále fnadź więcey z dárú od Bogá wziętego/ podał ty pińmá na-
- 6: rodowi fwemu/ przełożywfy ie przyrodzonym ięzykiem ku czytániu/ chcąc ie tym fpořobem przy
- 7: wieść ku temu żeby fię wždy tym pilniey wywiádowali woley Bożey/ ktorą ftanowie duchowni
- 8: nie wiem iefli zdrádą czyli nieumieiętnością tłumili/ á tylko nędzny lud á nieumieiętne prořtacz
- 9: ki kłamliwemi plotkámí tuczylí áż do tego czáfu: Wfzákóż ten ktorý oto pracą tę przedsięwzię-
- 10: wfzy podał íą miedzy ludźi/ íż ták dořtáteczney pomocy nie miał/ ktorey było ku temu przekłá-
- 11: dáníu potrzebá/ gdyż tylko íáko to y fám zna íednegoż fámego ftárego wykłádaczá w tym náflá-
- 12: dowáł/ nie dźiw tedy íż to przełożenie íego íeft niedořtáteczne/ zátrudnione/ á ktemu ná wielu
- 13: mieyfc od pińm Zydowfkich y Greckich dáleko fię odřtrzelawa/ co fnádnie pobaczá cí ktorzy fię
- 14: íedno do práwých źródł będą wćiec chćieli: Ale to rzecz dźiwna íż w niektórych íeft táká niewřty
- 15: dliwość ábo teź niewiádomość/ ktorzy śmieią on tylko fám ftáry wykład nád wfzytki íne prze-
- 16: kłádac/ nie dla żadney íney rzeczy/ íedno íż pořpolicie ímię Ieronimowe w nim zacie wwaźaią/
- 17: w czym fię bárzo mylą/ gdyż z wielu dowodów á nawięcey z pińm íegoż fáme^{go} to ich fáleřzne mni-
- 18: mánie pokázác fię może/ wfzákóż oni íednák choćiáż fię w tym bárzo mylą/ przedfię áby głupřtwo
- 19: fwe tym íáśniey pokazali/ śmieli to íáwnie ná pińmie podác/ íż ftárego zakonu kfięgi Zydow-

20: lkie po ześciu z światá Ieronimowym/ od Zydow łą pofálšzowane y popłowáne/ á tho
nawię-

21: ce y dla tego czyniác/ áby świętą zacność prawdy písm Zydowskich wniwecz obroćili/ á
kthemu

22: iżby wierne wykłady z prawdziwych zdroiow wzięte/ wżędy poŕpolicie podeyżranymi
vczynili/

23: y wżytkiemu światu ie ohydźili á obmierźili/ ták iż iáko łami ku vznaniu prawdziwey
świat-

24: łości przyidź nie mogą/ będąc łwymi záltárzałymi ćiemnoćiami ogárnieni/ á prawie w
nich po-

25: tonąwży/ tak áby y proŕtaczk i á ludźi nieumiejętne od vznania prawdy pohámowali y
odwie-

26: dli/ o ktor ych iście ofobliwą pilność czynić mieli/ y około zbáwienia ich pracą á wŕtawiczne
łta-

27: ranie czynić byli powinni: Włzakoź ty ich niczemne wywody dofyć łię nam zdało thák
krotko

28: przebieżec y pokázac/ gdyż zá oto tych nálz ych czálów dźiliefłz ych/ zá ktor ych łię y
vmiejętność ię

29: zykw z poznaniem prawdy zacnie roŕkwitnęłá/ żaden ták głupi y łproŕny nie iełt/ ktor yby
łná-

30: dne they ich nikczemności pobaczyć nie mogł: Niechayżec łię thedy ći łzacunkarze w
Ieroni-

31: mie (tak iáko łię im łni o tym) według łwego podobania kocháią: Nam (ktorzy tę nádzieię
ma-

32: my) zá łpráwą lepźzego ducha zdało łię pokuścić iną drogą do tego nálz ego przekładania/
nie dla

33: tego żebychmy iuż on łtáry wykład precz odrzućić mieli/ ktor yby łłufźnie od nas łwemi
chwałá-

34: mi mogł przyzdobion być/ gdyby łię nam tym zábáwić godźiło/ Ale iż ten łtáry wykładácź
ktoź-

35: kolwiek ieft/ nie wżędy dołzedł łámey łczyrey prawdy/ iáko fię to z wiela mieyfc pokázác może/

36: tedychmy z pilnością fię ftáráli iákobychmy łczyrość prawdy im náłacwiy wypráwić mogli.

37: Naprzod tedy znác to mułiemy/ iż oczkolwiekechmy przedfię wzięli/ konieczniechmy thego nie

38: w nádzieię iákiey docześney chwały vczynili/ áni fię z tąd iákiego docześnego pożytku nádźiewá-

39: iác/ y owłzem w thák wielkiey á trudney łpráwie będąc vłtráłzeni/ vmyłlichmy byli zániechác

40: pracey ták trudney/ iedno iż zá prósbámi á práwie zá rołkazánim wiernych Bożych/ y zá po-

41: bożnym á chutliwym żądánim ofwięconego Kfiążęciá/ Páná Mikołáiá Rádźiwiła/ Woie-

42: wody Wileńskiego/ (kthorego tozacne przedfięwzięcie/ wieczney pámięci w Kościele Pánłkim

43: godne będzie)/ mułielichmy kończyć tę świętą pracą/ Oycá niebieskiego ná pomoc wzięwłzy/ bo

44: gdybychmy byli tylko wedle włáfnego náłzego zdánia ná fię thák zacną łpráwę wzięli/ żadnym

45: łpołobem nie vłzlibychmy byli podeyzrenia y złego o łobie rozumienia/ iákobychmy fię w to łámi

46: włzetecznie á hárdzie wdác mieli/ Ale iż fię prósbam kościołá Bożego przeciwić nie łłufzáło/ y

47: owłzemby nam niewdźięczność y niepołłuzieńłtwo łácnio przyczytác možono: A przethož łámá

48: tylko tá przyczyná łácnieby z nas v káždého złe rozumienie zdiác mogłá/ gdyż da Pan Bog to

49: cochmy iedno vczynili/ nie inym vmyłem fię dźiáło/ iedno naprzod oglądáiác fię ná chwałę Bo

50: żą/ á przytym ná łpołeczny pozytek kościoła iego świętego: A tak co fię tknie wśzytkiey tey w ná

51: łzym przekładaniu łprawy/ opocz wykłádaczá łtárego y inych nowych rozmaítých wykłádow

52: Łácińfkich w łtárym testámenćie/ tedechmy położyli y zołtáwili włáfný tekłt Zydowłki/ iáko-

53: my iedno zá łáłką Páńłką náłácwiey w to vgodzić mogli. W nowym záłię testámenćie dokłádá

54: lichmy fię wykłádaczow Greckich/ tudźiefz teź tak łtárych iáko y nowych doktorow/ ktorzy wy-

55: kłády łwemi píłmá święte zacnie obiáśnili: Przytym wykłády połtronnych narodow ięzyki przy

56: rodzonemi przełožone/ okołó ktorých niź łá ná iáśniá podáne/ zacni á vczeni ludźie z wielką pil-

57: nościá prácowáli/ zá ktorą my pomoc naprzod Pánu Bogu wielce dziękuujemy/ potym y ci dzię

58: kowác powinni będą/ ktorzy pozytek nie ledá iáki (o czym pewną nádźieię mamy) z tey náłzey pra

59: ceý da Pan Bog odniołá. A przetoź w tym vpewnieni będąc/ nic fię nie łękamy pokátnych przy-

60: mowek ludzi tych ktorzyby nam ábo łátá młode/ ábo oyczyznę/ ábo pierwłze życie przed oczý wy

strona: *5

Przedmowá.

1: rzucác mieli/ gdyź Pan Bog od ktorego ten ołobny dar y vpominek podan iest oto ná ten czás

2: narodowi Polłkiemu/ nie wedle náłzych łat rozmierzác raczy mądrość łwoię/ ale iey káždemu

3: wedle łwe^{go} podobánia hoynie vžycza/ á rzeczy od łwiátá zániedbáne y odrzucone łobie obierác

4: raczy/ áby z áwítýdźił á pófromoćił ty ktore lię tu wedle świátá zacnemi zdádzą/ A iż ktemu kilká

5: cudzoziemcow nieiaką część pracy tey podięli/ iednák z tey przyczyny żaden słufźnie zacności iey

6: łzczypác áni iey przygany dać może: Bo ácz łámi nie do końcá w ięzyk Polłki byli wprawnemi/

7: włzákże lię im na tym dołyc zdáło/ iż słow á mow zwyczáynych Zydowłkich/ Greckich/ y Laćin-

8: łkich/ mocy y włáfnóći tym podawali/ kthorzy w ięzyku łwym przyrodzonym pierwłze miełce

9: miedzy nimi trzymali/ á to co od cudzoziemcow wypráwiono być nie mogło/ tho oni z pilnością

10: włánie w tych piśmiech świętych zá podániem ich przekłádáli.

11: Ná ołtátek iefłizby kto tákowym był coby nam látá młode/ życie pierwłze/ y to że nie do koń-

12: cá vczeni ludzie ná tym záłiedli byli/ przed oczy wyrzucác chciał/ thedy koniecznie rádźibychmy

13: to widźieli/ áby káždy miał o nas tę pewną łprawę co za łtáránie náłze o tym było/ iákobychmy

14: my byli kogo w tym przed łobą przednieyłzym vználi/ Ale iż włzyłcy ći ktorzy látá łwoie łtrawili

15: około piłm świętych/ á ktorzy (iż ták rzec mam) práwie z młodych lat łwych w tey łzkole łą ćwi-

16: czeni y wychowani/ łpołecznie nam byli ku oto tey pracy pomagać mieli/ iedno iż oto ty kthorzy

17: od tákowych náuk dalekimi będąc/ teraz łobie Pan Bog ku dopráwieniu tey świętey pracy po

18: wołác ráczył/ koniecznieby lię tedy włzyłcy ći z áwłthýdźić mieli y w łwym wielkim niedbálłwie

19: kárać/ Iż oni mogąc temu dawno dożyć wczynić/ á przedię dary Boże iákoby w ziemię zakopa-

20: wízy/ ták oto w íwym wielkim niedbalńtwie zgnuśnieli/ w prawie strętwieli/ á Pánie Boże day

21: żeby fię kiedy przykładem náńzym obudzić y ocucić mogli/ á to coby od nas mnief włąfnie było wy-

22: práwiono/ áby oni przyfzedłzy kiedy ku łobie/ podięli fię tey pracy iżby tego popráwili y to wy-

23: polerowali/ gdyzechmy iście nie łą takowemi ktorzybychmy to twierdzić mieli/ iż tá náńzá praca

24: iuż iefł ták dołkonale wypráwiona/ że w niey więcey żadney poprawy nie potrzebá/ á około kto

25: rey nie mogłby iuż nigdy żaden lepfzey pracy wczynić: Bo áczkolwiekechmy w thym vprzeye

26: wierności y wielkiej pilności przykładáli/ ítaráiąc fię iákobychmy namnief od łczyrości praw-

27: dy nie odstąpili/ iákoż tę náńzieię mamy zechmy thego zá łáfką Bożą dołzli: Wízákoż iednáń w

28: ták rozmáitey/ trudney/ y dłuęiey pracy/ y teraz prawie pierwłzy kroć ná iáńnią podaney wiele

29: fię ínadź rzeczy trafiało/ ktoreby włąfniey y iáńniey wyrázone być mogły/ á zwłáfczá ktore z tru

30: dnych píńm Zydowłkich łą wzięte/ a ktore podobno gládzeyby mogły być gdyby czału złtawáło

31: przełozone/ choćiaż y w trudnych zwyczáioch mow Zydowłkich wielkąchmy pilność czynili/ żeby

32: wždy trofzkę ímáczniey w náńzym ięzyku przychodzić mogły/ iakoż tho łáćno pilni czytelnicy w

33: nich pobaczyć mogą/ A przetoż y nam łámym iefłcze fię w thym nie dożyć ítało/ owłzem żádamy

34: aby kthokolwiek mając czas po temu/ y wieczlżą pomoc ku wypolerowaniu tey nálezey roboty/

35: y do fześci lat około niey pracy y pilności fwey nie litował/ mając do siebie y więcej inych ku po-

36: mocy/ ktorzyby o wżytkim słufzny á godny rozładek dąć vmieli/ áby tak od wiela oczu tá sprá-

37: wá święta będąc przeyzraná/ ftátecźnie á porządnie miedzy ludzi podaná być moglá/ A choć też

38: to o sobie rozumiemy zechmy y tego z łaski Bożey po części dofzli/ á wżákożby się nam to prawie

39: po myśli ftáło/ gdyby ci ktorym to należało społecznie nam w tey pracy pomagác/ y ktorychemy

40: oto częłtokroć profili áby nas w tym ratowali/ nie więcej przedię biorąc iákiego inákłzego mni-

41: mánia/ y nie dowćipu fwego nád pożytek Kościoła Bożego y zbudowanie iego/ który teraz nie-

42: przyftoynymi y złościwemi niefnáskámi fzárpiá y rozłypuiá: A kthemu iefzczę co z wielką żáło-

43: ściá przypominać mułiemy/ że oni nie rzkáć aby nam co w ták wielkiej pracy pomoc mieli/ ale o-

44: wżem teraz lámiz pracam nalzym fá głównymi nieprzyiaćioły/ fzácuiác/ fzczępiác/ y gdzie ied-

45: no mogá hydząc/ przez ktore oto fzátan iáko przez naczynia fwe/ zábiega themu y ftára się iákoby

46: mogł záłłonić á záćmić tę prawdziwą światłość/ ktorá w łobie ty święte kłięgi światu przyna-

47: fzáia/ Wżákoż to ná co się oni nienawiściá y nieiáką sprofná nieumieiętnościá będąc oflepieni

48: tárgáia/ tedy my tego gotowichmy przed káżdym fędziá dowieždź/ zechmy ile z nas być mogło

49: zá wípomożeniem Páńskim/ wiernie/ prawdźiwie/ y włáfnie wykłádáli/ chociaź nas oni
teraz

50: iákiemiś pogroźkami íwemi ítráfzą/ Ale Pan Bog wierności y niewinności náłzey broniąc/
pra

51: wdy íwey írodze íię mśćić będzie/ á pohámuie ludźi tych niepoboźne wśzeteczeństwo/
ktorzy Pá

52: nie Boże day áby íię vználi/ á niźliby íię nád nimi Sędźia ípráwiedliwy íróżyć miał.

53: A ták gdyżechmy wśyćy powinni Pánu Bogu cześć y chwałę dáwác/ poddáwáiąc íię nie-

54: zmyflonym obyczáiem woli íego świętey/ íedno pewnie wiedzác że temu żaden nigdy
doíýć vczy

55: íić nie moźe/ íeíliź pierwey nie pozna co to zacź íeíł tá wola Boża/ ku kthorey zafię
trudno kto ma

56: przydz/ íeíliź íię nie vciecze do íámega íczyrego íłowá Bożego/ A gdyź nie máłz ínego
nád tho

57: ktore w písmiech świętych íeíł zofáwione á nam podáne/ íácvie to tedy rozeznác iáko
ie íobie

58: wierni chwálcý Boży vwázác máią/

59: y ziáką íię go pilnością chwycić máią/ ofobliwą o nim pracę

v

czyniąc

strona: *5v

Przedmowá.

1: czyniąc/ á to wedle dáru Bożego/ kthorym on káźdego wedle woley íwey świętey obdárzyć
ra-

2: czył/ A zwłáfczá íź tych dźiś íeíł nie máło ktorzy ku pímmám świętyóm ofobliwą chuc
maią/ po-

3: kázuiąc íwą wśytkę pilność/ żeby w tym rádźi doíýć czynili íwey powinności/ íedno íź
tego co-

4: by chćieli doydź nie mogą/ gdyź áni íą ná íieíćách tákowych gđzieby íię vczyć mogli/
áni teź máią

- 5: gdzie dośiǳ kfiǳ prawdziwych wykłǳaczow piǳmǳ święte⁸⁰/ á ktemu w vmieiętności ięzy-
- 6: kow nie fǳ ćwiczeni/ nie mogǳ zrozumieć tych co ie piǳzǳ/ chociaźby teź y vřtawicźnie przed łobǳ
- 7: ie mieli: A przetoź żeby fię ich chwǳlebney chući dofyć řtǳć mogłǳ/ á iźby tym řnǳdniey ku prawdzi
- 8: wemu poznǳniu Boźemu przychodzili/ y tym go řłufniey chwǳlic mogli/ tedychmy im oto nieia-
- 9: kǳ pomoc y drogę vkazǳli/ aby w tym řwym niedořtǳtku nieiǳko mogli być porǳtowǳni/ y dla te-
- 10: goź nǳd wǳlǳfne á iǳfne przełǳżenie řǳamego textu Bibliiey/ ileřmy iedno mogli pilniechmy fię řtǳ
- 11: řǳli/ iǳkoby ku prǳwemu wřzytkich rzeczy zrozumieniu nic nie vbyłǳ/ y thǳkźechmy naprzod w
- 12: kǳdych kfięgǳch kǳdli Argumentǳ/ ktore w łobie rzecź wřzytkę ktora fię tǳm w nich toczy krotko
- 13: zǳmykǳiǳ/ gdzie teź tǳm vkǳzuiemy koniec y cel ku ktoremu fię ony rzeczy ćiǳgnǳ/ á tǳkźe y przed
- 14: kǳdǳ Kǳpitułǳ řgumentǳ wedle wierřzow/ z pewnǳ ich liczbǳ kroćiuchno zebrane/ co nǳ ołob-
- 15: nieyřze mieyřcǳ w nich vkǳzuiǳc: Mimo to mieyřcǳ ktoreby fię mniefy vmieiętnym przytrudniey-
- 16: řzym zdǳły/ obiǳřnilichmy po krǳioch wykłǳdy kroćiuchnymi/ ktore przed nǳmi łudźie vczeni z
- 17: wielkǳ pilnořciǳ ze wřzytkich tǳk řtǳrych iǳko y nowych piǳmǳ świętego wykłǳaczow řzczyrze á
- 18: wiernie zebrawřy znieřli: Ty tedy łobie nǳ pomoc wřziǳwřzy/ nie mǳły iřcie poźytek z nich ći co
- 19: czytǳć będǳ brǳć mogǳ/ by teź więć mieli tych wřzytkich wykłǳaczow piǳmǳ řprzewrǳcǳc/

- 20: łobliwie pilni á pobożni czytelnicy zá ty przydátki y wykłády Fráncufkíey Bibliey powinni
- 21: będą/ z ktorých tu znieślichmy ie do tych kśiąg nálfzych/ y wiele iných kthore nam przy tey nálfzey
- 22: pracy w trudných á ciężkich mieyfcách ku niemáley pomocy były/ Ktemu wŷytki kfięgi dla tego
- 23: łą wierłzmi rozdźielone/ áby w záğüłzcźonym piśmie tym co czytác będą wzrok fię nie wátlił/ ow-
- 24: łzem w piśmie przelstronym aby mógł być nieiáko wolnieyřzym/ á iżby teź czytelnicy częgoby im
- 25: byłá potrzebá tym łacwíey łobie ználeś mogli: Przytym przydátki y wykłády pokráyne dla tego
- 26: łą wedle obiecádłá literámi náznáczone áby fię z łwymi mieyfcámi zgadzály/ á dla tegożechmy
- 27: ie teź máło wyřzey nad textem pořtawili/ áby fię tym łacwíey wedle litery wykłád mógł ználeś.
- 28: Po tym co fię dotycze porzádku kfiąg ižechmy ie ináczey niź łtáry wykłádácź ná łwych miey-
- 29: fcách pořtawili/ tedychmy rádřzey tych nářadowáli kthorym fię ten ięgo porzádek nie podobał/
- 30: Abowiem w Bibliey łą dwoiákie kfięgi/ iedny ktore z dawnych lat opocz wřzech wřporow w
- 31: vcźciwości miano/ iáko ty ktore łą práwie z łámeo podánia Páńřkiego/ y zacnie łą od kościółá
- 32: przyięte/ á o ktorých tá pewna ieřt wiadomořc z kąd wyřzły/ y ktorzy ludzie zacni á ŷwięci ie piřáli/
- 33: á z ktorých teź gruntu zbawienia nářzego beřpiecznie podeprzeć możemy/ iákożechmy to ná wie-
- 34: lu mieyfc (kto bęďzie báczyc chćiał) dořtáteczniey okazali/ A ták co v łtárego wykłádácźá nie porzá-

35: dnie pomieszano y powiżowano było/ tedychmy to ná łwe mieyfcá porządnie wftáwili/
thák iż

36: wżytki łtárego testámentu kłięgi zdawná od kościoła przyjęte ná iednochmy mieyfce
zniefli/ á

37: zálie Apokryfá y ty o ktorých nie iest pewna wiadomośc/ y tylko w rzeczach tych
pothocznych łá

38: przyjęte/ ołobnochmy ie do inšzych kłięg wložyli: Pothym kłięgi nowego przymierza/
w iednym

39: mieyfcu porządkiem łwym zámknąc łię ie nam zdáło/ W łámych zálie wykłádzie ná
miejfcách nie

40: ktorých gdzie były przy trudnieyřym łłowá/ y węźłowáte łentencie ábo czáłtki/ chcąc
áby wźdy łię

41: łácwieyřymi zdály/ tedychmy przydawáli łłowá niektore/ wźywáiac teyże wolnołci ktorey
łobie

42: y ini wykłádcze pozwaláią/ a przedłię im żaden w tym łłufźney przygány dáć nie może/
iákoby

43: oni co połtronnego y pímmem łwiętychm niezwykłego przydawác mieli/ A iżechmy tych
łłow żad-

44: nym znákem nie znáczyli/ iako to drudzy czynią/ tedychmy to wczynili dla tego że ich
ieft y bárzo

45: máło/ y łácnio ie ci obáczyć mogá kthorzy náłz wykład z onymi pierwey podanymi pímy
znáłzác

46: y zrownáwác będą/ a iednoź ná kilku mieyfc v Pawła łwiętego to wczyniciechmy mułieli/
ba-

47: cząc żeby łię przytrudnieyřym zdał wykład náłz/ włzákże niekiedy łłowá ony
zámýkálíchmy w tá

48: kowych () znákaoł/ lecz iż łię to nie włzędy záchowác mogłó/ tedy łię to nie pilnołciá
tych co prze-

49: píłowáli łtáło/ iakoź y w druku trudno łię było włřzedz żeby łię iákie obłáđenje łtác
nie miáło/

50: gdyż ię to przy ták wielkiey roboćie przydáć muśi/ a nie tylko ię to v nas przygadza/ ále y w o-

51: nych zacnych oficynách częstokroć ię onym zacnym á pilnym miłtrzem to trefuie/ iż prze niedozor

52: wiele rzeczy opuřzcziá/ iáko y tu v nas w 3. kfięgách Moi. w 18. Káp. miáło tego fłowá kre-

53: wnoć położono krewkoć/ tákże 5. Moi. 4. v. 44. miáło Báfán ftoi Blám/ 2. Sám. 2. v. 2.

54: y 18. y 2. Sám. 3. v. 39. y w inřzych miáło Sarwiiey ftoi Sárwiego/ y Ezái. 13. v. 21. miało

55: Ohim ábo Iim ftoi Otyim/ tákże y w ánotácyey/ y 4. Moi. 22. v. 36. Bálka miáło Báák/ y w

56: tymże kápitulum v. 24. ftoi ftálnął miáło ftánął/ y 4. Moizeřzo. 22. v. 41. w Annotcyey ftoi

57: błowanom miáło Báfwanom/ y w 2. Moi. 27. v. 3. nie dořtawa thego fłowá Kotły/ y ná inych

58: mieyřcach znajdzie ię řnadź po części tego/ co bączny czytelnik řnádnie řobie czytáiąc opráwić

może/

strona: *6

Przedmowá

1: może/ gdyż przy roboćie ták wielkich kfiąg nie mogło to być áby ię w czym vbłádzić nie miáło/ by

2: teź wierę y ořtrowidzowe oczy v drugie^{go} były/ iednák ię to trefiło/ ábo drukářzowá ábo czyiá iná

3: omyłką: A ták ieřliźby ię tak co kędy w tym druku ználázło/ prošimy bącznego czythelnika žeby

4: nie záfárem nam iákiey nieumieiętnoći y niedbáłřtwá przypisował/ Bo zaprawdę rádźibych-

5: my to widźieli/ áby tá řwięta praca y w namnieyřzym punkćie nie byłá náruřzona/ y owřzem á-

6: by ták cále á dořtáfecznie byłá na iařniá podaná/ žeby ię ná wřzem wřzytkim podobałá/ co (iáko

7: rozumiemy) żeby iście nád zwyczaj y nad ludzkie łzczęście być mułiáło/ żadney niwczym nie mieć

8: przygány: Chcąc też ielzche na oštátek być tym więczłzą ku pilności pobudką Krześciánfkitemu

9: czytelnikowi/ łpráwilichmy ku końcowi Reiełtr/ ku přędłzemu mieyfc potrzebnych znaleźieniu/

10: zebrałszy ie tám wšytki ktore się nam naofobliwze zdály/ á ktorých częłtokroć ludzie vżywać

11: zwykli.

12: A ták iuż ty oto prace náłze Pánu Bogu wšzechmogácemu naprzod oddawamy/ okázuiąc

13: w tym wdzięczność łerca vprzeymego/ á ošwiádczáiác się że to wšytko cochmy z iego świętey á

14: hoyney łzczodrobliwošći wzięli/ tegożechmy łpołeczny mi vczeltniki bliźnie náłze vczynić chćieli/

15: Przetoż ná ten czás przed nogi iego świętey miłosci iáko zá wdzięcznyelzłą ofiárę tę náłze pracą

16: pokłádamy/ oddawáiác ią ku požytkom kołciołá iego świętego/ máiác tę náđzieię/ że z tey świętey

17: máćice/ gdy się wkorzeni w łerca wiernych á wybránych Bożych/ pokażą się wdzięczne á obfite

18: owoce/ ku czći á ku wieczney chwale łámemu Pánu Bogu wšzechmogácemu/ kto-

19: rego Krolełtwo/ pánowanie/ y moc/ y chwałá trwa y trwác

20: bęđzie ná wieki wieczne/ Amen.

strona: *6v

1: Summá ábo krotkie opifanie wšytkiego

2: Pifmá świętego/ tho ielł/ Kłiág Stárego y Nowego

3: Tełtámentu.

4: **N** Auczáiác nas tego Kłięgi Stárego Zakonu/ iże then Bog

5: ktorego chwalił Noe/ Abráhám/ Izaák/ Iakob/ Dawid/ y infzy oycowie

- 6: święci/ thylko łam iest prawdziwym Bogiem/ wŕzechmocnym y wiecznym/
 7: ktory dla dobroci swoiey/ łtworzył Słowem swoim niebo y ziemię/ y wŕzytki
 8: ty rzeczy ktore ná nich łą/ od ktorego wŕzytki rzeczy pochodzą/ bez ktorego ła-
 9: dna rzecz nie iest/ ktory iest łprawiedliwym y miłofiernym/ ktory we wŕzytkich wŕzytko
 wedle
 10: woley swoiey łpráwuie/ á nikomu łię nie godzi áby mu rzekł: Czemu tak ábo owák
 czyniŕz?(*marg*) BOG. (-)

- 11: **N** Ad tho/ iŕ tenŕe Bog wŕzechmocny/ łtworzywŕzy inŕze wŕzytki
 12: rzeczy/ łtworzył theŕ Adámá náypierwŕzego człowieká ná wyobráżenie y podo-
 13: bieńŕtwo swoie duchowne/ y poŕtánowił go pánem wŕzythkich rzeczy łtworzonych ná
 ziemi.(*marg*) Stworzenia człowieká. (-)
 14: Ktory Adam przez zazdrość y zdráde Szátánowę/ nie będąc poŕłufzny roŕkazaniu
 łtworzyćie-
 15: łá łwego/ grzechem łwym/ przywiódł ná wŕzytek ŕwiat ták y ták wielki grzech/ iŕ my
 wedle ciá-
 16: łá od niego ná ŕwiat pochodząc/ iestelmy z przyrodzenia łynowie gniewu/ á przeto
 złtawamy
 17: łię poddánemi ŕmierci/ zatráceniui/ niewoley/ y okrucieńŕtwu Szátánowemu.(*marg*)
 Grzech. (-)

- 18: **A** Potym iŕe był obiecał Bog Oćiec ono plemię błogolławione
 19: IEZVSA KRYSTVSA Syná swoiego/ zbáwićielá náŕzego temu
 20: to Adámowi/ Abrahámowi/ Izáakowi/ Iakobowi/ Dawidowi/ y inŕzym oycom ŕwiętyim/
 21: áby ie od grzechow y od okrucieńŕtwá Szátánŕkiego wybáwił/ ŕeby wiárą żywą á łkutečną
 tey
 22: obietnicy wierzyli/ iŕby teŕ Iezuŕowi Kryŕtuŕowi vfali/ łpodŕiewáiąc łię thego wybáwienia
 od
 23: niego y przezeń.(*marg*) Kryŕthus obiecán. (-)

- 24: **P** Rzytym tego ná ielcŕe ty Kłięgi vczą/ Wten czás gdy oyco-

- 25: wie oni święci Izraelcy oczekawali tego obiecanego zbawienia y wybawienia/
 26: ponieważ przyrodzenie ludzkie iest tak pyłzne y tak skazone/ że nie radzi łami z chuci
 łwey ludzie
 27: wznawiają się być grzesznymi/ á potrzebującymi obiecanego zbawienia: Dał był Bog przez
 Mo-
 28: iżełzá Zakon napisány ná tablicách kamiennych/ áby ludzie poznawšy przezeń grzech
 y złość
 29: łercá swoiego/ tym chćiwiey prágnełi przyšćia Kryštułowego/ kteryby ie od grzechow
 wykupił
 30: y wybawił/ czego áni zakon vczynić mogli/ áni ofiary zakonne/ bo były tylko cieniem
 a figu-
 31: rą oney prawdziwey ofiary ciála Kryštułowego/ ktera wšytki grzechy miała zgładzić.
 (marg) Zakon. (-)

- 32: **A** Kłięgi Nowego Zakonu vczą nas tego/ iż on obiecaný Kryštus (kto-
 33: ry iest nadewšytkimi rzeczámí Bogiem błogóšlawionym ná wieki) ktery nam był w Kłię-
 34: gach Stárego Zakonu pod ofiárámí y figurámí przeznaczón/ pošłan był od Oycá/ tego
 czáfu
 35: ktery był v łebie poštánowił łamže Oćiec/ tego práwie czáfu/ ktego łię było wšelákiew
 złości
 36: námnożyło ná šwiećie. (marg) Kryšthus Bog Zbáwićiel drzyłzedł [!] . (-)A iže ten Iezus
 Kryštus zbáwićiel nášz wćieliwšy łię/ podiáł šmierć/
 37: y wštał zmartwych/ nie dla czyich dobrych vczynkow (bo wšyšcy byli grzeszni) ale áby
 nam
 38: Bog á Oćiec nášz/ ktery iest prawdziwy/ ony obfite bogáctwá łáłki łwey ktere nám był
 obiecał/
 39: podał/ á nas wedle miłofierdzia swoiego zbawił.

- 40: **N**Owy tedy Zakon iáłnie to nam pokázuie/ iže Iezus Kryštus pra-
 41: wdziwy Báránek/ y práwdziwa ofiárá zá wšytek šwiat/ przyłzedł ná šwiat gładząc

42: grzechy ludzkie/ áby nam pokoy y łáfkę v Oycá ziednał/ omywáiąc nas od grzechow náfzych w

43: fwoiey krwi/ á iżby nas wybáwił z niewoley Czártowey (ktoremufmy fłużyli grzeńczac) żeby-

44: fmy teź będąc przyfpofoieni przezeń zá fyny Boże/ zftáli fię fpolnemi z nim dziedźcimi onego na-

45: zacnieyfzego á wiecznego kroleftwá.(*marg*) *Báránek/ Ofiárá/ Pokoy. PrziŃpofoenie. (-)*

46: **A** Iżbyfmy poznác mogli tho ofobliwe á bárzo wielkie dobrodzieyfstwo

47: Boże przeciwkó nam/ tedy nam dawa Bog Duchá fwego Ńwiętego/(*marg*) *Duch S. (-)*ktorego owoc y fkutek

ieft wierzyć

strona: *7

Summá wfzytkiego

Pifmá Ńwiętego.

1: ieft wierzyć w Bogá/ y w Kryftufá iego/ bo opócz Ducha Ńwiętego/ ktorym bywamy náucze-

2: ni y pieczętowáni/ nie możemy wierzyć temu żeby Bog Oćiec połłáł Mefyafzá/ áni teź możemy

3: wierzyć żeby Iezus był Kryftufem.(*marg*) *Wiárá. (-)*Abowiem iáko Páweł Ńwięthy powieda/ żaden nie może

4: rzec/ Pan Iezus/ iedno w Duchu Ńwięтым. Tenże Duch Ńwięty dawa o tym Ńwiádectwo du

5: chowi nafzemu/ iż ieftelmy fyny Bożemi/ y rozlewa w náfze wnętrznóci tę miłość/ ktorą wyp-

6: fuie Páweł Ńwięty Koryntczykom.(*marg*) *Miłość. (-)* Nád to iełzcze vdziela nam nádzieie/ ktora ieft pewnym o-

7: czekawaniem żywotá wiecznego/ ktorego onże fam v nas ieft zadátkiem y zaftáwą/ vdziela

8: nam teź y infzych dárow duchownych/ o ktorych Páweł Ńwięty piŃze do Galátow.(*marg*)

Nádzieiá. (-) Nie mamy

9: tedy zániedbáwác/ ábo lekce łobie wáżyć owocu wiáry/ ábowiem przez tę wfność y wiáre w Kri

10: łtuła/ ktora przez miłóć łkutek łwoy łpráwuie/ y okázuié łię przez vczynki miłóći/ pobudzáiác

11: ku nim człówieká/ bywamy włpráwiedliwieni y poświęceni/ to iéłt/ Bog á Oćiec Pána náłze-

12: go Iezufá Kryłtułá/ ktory łię złtał y Oycem náłzym przez tego brátá náłzego/ ma nas zá łprá-

13: wiedliwe y za łwięte z łálki łwey/ á za załługá Syná łwoiego Iezufá Kryłtułá/ nie poczytaiác

14: nam grzechow náłzych ku wiecznym mękam. (marg) Włpráwiedliwienie y poświęcenie.

(-)

15: **N** Aoláték przyłzedł łam Kryłtus ná łwiát/ ábyłmy będąc przezeń po-

16: łwięceni y oczýłćieni od grzechow/ náłłáduiác dobrémi vczynkámí wóley iego/ zaprze-

17: li łię rzeczy ćielełnych/ á iemu łwobodnie łłúżyli w łpráwiedliwóći y w łwięthóbliwóći po

18: włzytki dni żywotá náłzego/ á ižbyłmy przez dobre vczynki ktore zgotowál Bog ábyłmy chodži-

19: li w nich/ pokázowáli to/ że iéłtełmy wezwáni do they łálki á do tego dáru wiáry/ ktorych do-

20: brych vczynkow iéłli kto nie ma/ tedy to po łobie dawa znác/ iže nie ma wiáry w Kryłtułá tá-

21: kiey/ iáká on w nas mieć chce.(marg) Dobre vczynki. (-)

22: **D** O tego tedy trzebá nam przyłtápić/ á náłłádownác go ochotnym łer-

23: cem/ áby nas náuczył/ abowiem on iéłt Miłtrz náłz/ ćichy á pokornego łercá/ iéłt wzo-

24: rem nam/ od ktorego łię mamy vczyć łpołóbu dobrego żyćia ná łwięćie. Iéłt też náłzym Biłku-

25: pem náywyłżłzym/ ktory łam łwoię krew zá nas ofiárowál/ będąc iednym pośrzednikiem Bogá

26: a ludži/ ktory teraz łiedzi ná prawicy Boga Oycá/ złtawłży łię nam przyczyńcá/ modłác łię y przy

27: czyniając za nami/ który bez pochyby wprosi/ ábo to czego v niego/ ábo to co v Oycy przez ie-

28: go imię prosimy/ iefli iedno prosząc będzim temu mocnie wierzyć ize ták vczyni/ bo tak obie-

29: cał. Nie wąpmy tedy iefliże kiedy zgrzeźzimy/ z pokutą (do ktorey nas tuż fskoro ná początku

30: fwego kazania wzywa y pobudza) á z vfnością przyftąpić do Máieftatu tey łálki iego/ zupeł-

31: nie temu wierząc ize miłofierdzie otrzymamy/ bo dla tego przyźedł ná świat/ aby grzeźzniki łá-

32: fką swoią zbáwił.(*marg*) Kryftus Miłtrz/ Bifkup nawyźszy pośrzednik przyczyńcá (-)

33: **T** Enci tho ieft Kryftus Iezus/ który w on czás od Oycá náznáczony

34: przydzie/ á będzie siedział w Máieftacie wielkim aby wśytki fądził/ á oddał každemu we

35: dle vczynkow włáfnych ciála iego iáko fie fpráwował/ ábo dobre ábo złe/ y rzeczé tym ktorzy bę-

36: dą ná práwicy iego/ ktorzy ná tym świecie przyźłego dobrá/ to ieft/ żywotá wiecznego czekaią:

37: Podźcie błogofławieni Oycá mego/ otrzymáycie kroleństwo wam zgotowáne od záłożenia swiá

38: ta.(*marg*) Sąd oftáteczny. (-)A tym ktorzy będą ná lewicy: Odftápcie odemnie przekłéci do ognia wiecznego/ kthory ieft

39: zgotowan dyabłu y ániołom iego. A wten czás będzie koniec/ gdy Kristus zwycięzywśy práwie

40: wśytki fwoie nieprzyacióły/ Bogu á Oycu fwoiemu zda kroleństwo.(*marg*) Żywot wieczny. Ogień wieczny. (-)

41: **A** Byfmy ty rzeczy poználi/ tedy za dobrocią Bożą przez Duchá świę-

42: tego podáne fą nam ty Kfięgi święte/ ktore zowiemy Biblia/ y przepowiedanie náuk tych

43: ktore fą w tych Kfięgach/ y Sákrámentá ktoremi bywa pieczętowána prawdá tey náuki/ áby-

44: ĩmy (iáko powiedam) poználi y vwierzyli/ że tylko ieden ieſt Bog práwdziwy/ á ten ktorego iá

45: ko był obiecał poſłał Ieżufá Kriſtuſá/ á iżbyĩmy wierząc mieli żywot wieczny w imię iego.

46: **N** Ad then fundáment/ żaden inſzego nie może záożyć w koſciele Kry-

47: ĩtuſowym/ ná ktorymby mocno mogł ĩtać/ y życzy tego Páweł ſwięty/ áby káždy był prze-

48: klętym/ ktoryby inſzą wiárę ábo zbáwienie opowiedał/ niźli przez Ieżufá Kryſtuſa/ choćiaby teź

49: był y Anioł z niebá/ bo z niego y przezeń y w nim ſá wſzytki rzeczy/ Ktoremu z Oycem y

50: z Duchem Świętym niechay będzie wieczna czeſć y chwałá ná wie-

51: ki wiekow. AMEN.

Porządek/

strona: *7v

1: Porządek/ wedle ktorego połozone ſá Kłię-

2: gi/ ták Stárego iáko y Nowego Zakonu.

3:

kolumna: a

1. Moizeſzowe/ ábo Kłięgi Rodzáiu.

3: 2. Moizeſzowe/ ábo Wyſćie.

4: 3. Moizeſzowe/ ábo Lewitykus.

5: 4. Moizeſzowe/ ábo Kłięgi Liczby.

6: 5. Moizeſzowe/ ábo Powtarzanie Zakonu.

7: Kłięgi Iozue/

8: Sędziowie/

9: Ruth

10: Eſter/

11: 1. Sámuelowe/

12: 2. Samuelowe/

13: 1. Krolewfkie/

14: 2. Krolewfkie/

- 15: 1. Kroniki/
- 16: 2. Kroniki/
- 17: Modlitwá Krolá Mánáffeá/ która fię tylko
- 18: po Grecku náyduie.
- 19: 1. Ezdrafzowe/
- 20: Nehemiafz/
- 21: Iob/
- 22: Pfalmy/
- 23: Przypowieści Sálomonowe/
- 24: Ekklezyáfes/ ábo Káznodzieiá/
- 25: Pieśń nazacnieyfza Sálomonowá/
- 26: Prorocy wietfzy.
- 27: Ezáiafz/
- 28: Ieremiafz/
- 29: Ezechiel/
- 30: Dániel/
- 31: Prorocy mnieyfzy.
- 32: Ozeafz/
- 33: Ioel/
- 34: Amos/
- 35: Abdyafz/
- 36: Ionafz/
- 37: Micheafz/
- 38: Nahum/
- 39: Abakuk/
- 40: Zofoniafz/
- 41: Aggeufz/
- 42: Zácharyafz/
- 43: Maláchiafz/
- 44:

kolumna: b

Księgi Apokryfa.

45: 3. Ezdrafzowe/

46: 4. Ezdrafzowe/

47: Tobiafz/

48: Iudyth/

49: Mądrość Sálomonowá/

50: Mądrość Iezuíá fyná Syráchowego/

51: Ołtátki Ełter/

52: Báruch/

53: Pieśń trzech młodzieńcow/

54: Zuzánná/

55: O bałwánie Bel/

56: 1. Máchábeyfskie/

57: 2. Máchábeyfskie/

58: Księgi Nowego Zakonu.

59: Máttheufz/

60: Márek/

61: Lukafz/

62: Ian/

63: Spráwy Apoftolfskie.

64: Lifty Apoftolskie.

65: Lift Páwła świętego do Rzymiánow/

66: 1. Lift do Koryntow/

67: 2. Lift do Koryntow/

68: Lift do Gálátow/

69: Lift do Efezew/

70: Lift do Filipenfow/

71: Lift do Kolońsenfow/

72: 1. Lift do Thefsálonicenfow/

73: 2. Liŝt do Theŝáloniceńŝów

74: 1. Liŝt do Tymotheuŝá/

75: 2. Liŝt do Tymotheuŝá/

76: Liŝt do Tytuŝá/

77: Liŝt do Filemoná/

78: Liŝt do Zydów/

79: Liŝt Iákubá Apoŝtołá/

80: 1. Liŝt Piotrá Apoŝtołá/

81: 2. Liŝt Piotrá Apoŝtołá/

82: 1. Liŝt Ianá Apoŝtołá/

83: 2. Liŝt Ianá Apoŝtołá/

84: 3. Liŝt Ianá Apoŝtołá/

85: Liŝt Iudy Apoŝtołá/

86: Ziáwienie Ianá ŝwiętego.

strona: 1

ksiega: Gen (marg) Stworzenie ŝwiátá. (-)

1: Pierwŝze Kłięgi Moizeŝzowe/

2: ktore zowá ięzykiem Greckim Genefis/ á

3: po polku/ Początkiem álbo Rodzáiem.(marg) Wypráwienie Mieŝc co trudnieyŝzych w 1. kłięgách Moizeŝzowych. (-)

4: ARgument tych Kłięg.

5: **T** Y pirwŝze Kłięgi zámykáią w ŝobie początek y przyczyny rzeczy wŝyŝt-

6: kich: A oŝobliwie ŝtworzenie człowieká/ iákim był od początku/ y vpádek iego/ y na

7: práwę/ y iáko z iednego wŝyŝtcy ŝá zrodzeni/ á dla ich złoŝciwych wyŝtępkow Bog ie

8: potopił/ wyiáwŝzy oŝm z ktorych potomŝtwá nápełnioná ieŝt wŝyŝtká ziemiá. Potym

9: wypifuię żywoty/ ŝpráwy/ y nabożeńŝtwá/ y pokolenia pátryárchow ŝwiętych/ ktorzy

10: byli niŝ ieŝt dan zakon: Błogosłáwieńŝtwá/ obietnice/ y przymierza Páńŝkie ktore z nimi vczy-

11: nił/ y iáko z ژیemie Chánáán wefzli do Egiptu. Niektorzy ty kfięgi názwáli kfięgámi
 ípráwiedli-

12: wych. A wízákoż to dżiś máią od nas/ y od przodkow náfzych/ iż ie náyzywamy Genefim/
 dla zro-

13: dzenia y ítworzenia rzeczy wízýftkich/ od ktorego Moizéfz naprzod poczyna.(*marg*) KAP.

1. Pirwíza tá kápitułá ma w łobie trudnoći nie máło/ A przetoż miedzi żydy zákazano było
 áby iey nikt nie czytał/ áni wykłádał/ przed tym niż mu trzydziefci lat było. (-)

kolumna: a

rozdział: 1

1: KApitułá 1.

2: 1. STworzenie Niebá y Ziemie. 11. y

3: 20. Y rzeczy tych ktore w nich są. 3. y. 14. O

4: íwiátłósci też. 26. y o człowieku. 28. kto-

5: remu wízýtko iefł podano. 22. y. 28. Pan

6: Bog błogofłáwi ípráwam íwym. 31. kto

7: rych dokończył w fześci dnoich.

werset: 1

kolumna: a

8: ^{Ax} **N** ₆ Aprzod ^B ítwo

9: rzył Bog ^C Niebo

10: y Ziemię.(*marg*) ^{Ax} Naprzod) TO iefł przed wízitkiem/ álbo pierwey niż co było. ^B
 Stworzył) To iefł z niżczego vczynił. ^C Niebo) Niebo/ Ziemiá/ Przepáfci/ Wody/ tu ná
 tym mieifcu zá iednę y zá iednáką fię rzecz rozumieią/ to iefł/ zá zmiefzáną/ grubą/ á nie
 kíztháłtowną máteriá ktorą był Bog ípráwił/ á potym fłowē íwem rozrzádził. ^x Pfal. 32. v. 6.
 y. 135. v. 5. Eccle. 18. v. 1. Dzie. 14. v. 15. y. 17. 24. Iob. 38. 4. (-)

werset: 2

11: A Ziemiá byłá nie

12: kíztháłtowna y pro

13: żna/ y były ciemno

14: Íci nád przepálcíami: A duch Boży

15: ^D przenařzał fię nád wodámi.(*marg*) ^D Przenařzał fię Albo ruřzał fię z mieyřcá ná mieyřce/
to ieřt zádźierzawał á záchowywał onę pomieřzaná máteryá/ gdyź to być niemoże/ áby fię
ktora rzecz řtworzona ná oká mgnienie zořtác miáła/ gdyby mocá Bożá záchowaná nie była.
(-)

werset: 3

16: Thedy rzekł Bog/ ^x Niech będzie

17: řwiátłość ^E y zřtála fię řwiátłość.(*marg*) ^x Zyd. 11. v. 3. ^E Y zřtála fię řwiátłość) Tá řwiátłość
w woley Bożey była położoná/ á tuź zá ćiemnoćiami nářtępowála/ ku řtáwie dnia y nocy/
á to áź do czwartego dnia/ w ktory pan Bog Słońce vczynił/ áby řpołu zmieřćem y z
gwiazdami tey řwiátłości było řzáfárzem. (-)

werset: 4 A pobaczył Bog że řwiátłość by

: łá dobra/ rozđzielił tedy řwiátłość

: od ćiemnoći.

werset: 5

18: Y przezwał Bog řwiáthłość

: dniem/ á ćiemnoći nocą: ^F Tedi řtał

: fię wieczor y zaránek dnia pierwfze

: go.(*marg*) ^F Tedy z řtał fię wieczor y zaránek.) Z tąđ to Zydowie biorą/ iż dzień
przyrodzony/ od wieczornego zmierzkania poczynáią. (-)

werset: 6

19: Potym rzekł Bog " Niech będzie

-1: ^G rozpořtrzenie miedzy wodámi/ á

kolumna: b

^H niech dzieli wody od wod.(*marg*) " Přal. 32. 6. y. 135. 6. Iere. 10. 12. y. 51. 15. Přal. 148.

4. ^G Rozpořtrzenie.) To řlowo wřzytko w řobie zamyka co kolwiek nád námi widáć/ ták ná
niebie iáko i ná powietrzu. ^H Niech dzieli wody od wod.) O dwoiákich wodách tu wzmianká
ieřt/ to ieřt o tych ktore řą pod rozpořtrzeniem/ iáko morze/ y rzeki ine co ziemiá otrzymawa.
Toź y o tych ktore řą nád rozpořtrzeniem/ iáko obłoki dzdzowe ná powietrzu wyřokim nád

námi. Bog tedy miedzy temi wodámi wielkie rozpostrzenie uczynił co zowiemy niebem/ z kąd ptaki niebieskie názywamy. (-)

werset: 7] Uczynił tedy Bog ono rozpo-

-1: strzenie/ y rozdzielił wody/ co były

-1: pod rozpostrzeniem/ od onych ktore

-1: były nád rozpostrzeniem: Y stáło się

-1: ták.

werset: 8] Tedy Bog ono rozpostrzenie ná-

-1: zwal Niebem: A ták się stáło wieczor

-1: y zaránek dnia wtorego.

werset: 9] Potym rzekł Bog/ ¹x Niech się

-1: zbiorą wody ktore są pod niebem ná

-1: iedno mieyfce/ áby się okazało miey

-1: fce fuche: Y ták się stáło.(*margin*) ¹ Niech się wody zbiorą.) To ku wtoremu dniowi należy/ gdy zá roskazaniem Bożem w postrzodku wod okazała się Ziemiá. ^x Pfal. 32. 7. y 88. 12. y 135. 6. Iob. 38. 4. (-)

werset: 10] Y przewał Bog ono fuche miey

-1: fce Ziemią/ á on zebranie wod Mo

-1: rzē: Y widział bog iż to było dobre.

werset: 11] Rzekł tedy Bog: Niech zrodzi źie

-1: miá źiele wydawájące náfienie: y

-1: drzewo rodzáyne owoc podájące

-1: wedle rodzáiu swego/ ktoreby miá

-1: ło náfienie swe w sobie ná ziemi. Y

-1: ták się stáło.

werset: 12] Zrodziła tedy ziemiá źiele wyda-

-1: wájące náfienie wedle rodzáiu swe

-1: go/ y drzewo owoc podájące/ ktore

-1: w sobie ma náfienie swoie wedle ro

-1: dzáiu fwego: Y widział Bog że to

-1: było dobre.

strona: 1v

GENESIS. Adam.

kolumna: c

werset: 13 Thedy fię stał wieczor y zaránek

-1: dnia trzeciego.

werset: 14 Zátym rzekł Bog. ^{K x} Niech będą

-1: światłości ná rozpostrzeniu niebie

-1: íkim/ ku rozdzielániu dnia y nocy/

-1: á niech będą^L ná znáki^M y ná pewne

-1: czáfy/ tákże ^N ná dni y ná látá.(*marg*) ^K Niech będą fwiátłóci.) Nowy rząd ftánowi w rzeczách przyrodzonych/ gdi rozdzielánie Słońcu przywłacza oney światłości kthora przed nim ftworzoná byłą/ á ktemu y przed miesiącem y przed gwiazdami. ^x Pfal: 135. v. 7. ^L Ná znáki.) Tho dla te^{g0} tu iest powiedziano/ ábychmy obaczyli porządek biegu przyrodzonego/ iż iáko tám ty wyższe niebiekie íprawuía/ ták fię w tych niższych ná ziemi dzieie. Bo tá íprawá z thám tych rzeczy wyższych/ iáko z wthorych po Bogu przyczyn/ ná to od niego vftháwionych/ w thy niższe przychodzi. A wśákoż o tym nie mamy fię dwornie bádác/ ále owfzem się ítrzedz zbytecznych około thych rzeczy wymysłów. ^M Ná pewne czáfy.) W tym flowie znáczy fię roznicá y rozdział czasow ku pożytku ludzkiemu vftáwionych/ albo dla nábozeństwá/ (Iáko iest zacna vftáwá Wielkiey nocy/ Świętecznych dni/ Kuczek/ Odnowienia miesiącow) álbo theż dla porządku ták pópolitego iáko y ofobliwego. ^N Ná dni.) Ktore bieg słoneczny rządzí. Acz tu Duch fwięty nie vczy táiemnic przyrodzonych/ o ktorých fię Astrologowie bádáiá/ Ale to thylko przekládá co nászym oczom iest poddano/ iákoby zá náukę wftytkim pópolitá. A toć íą prawdziwe kfięgi z ktorých y naproftszy poznánie páná Bogá íacno poiąc może. (–)

werset: 15 Y niech będą ku fwiátłóci ná roz

-1: postrzeniu niebá/ áby fwieciły nád

-1: ziemiá/ I tákże fię stáło.

werset: 16] Wczynił tedy Bog dwie wielkie

-1: światła/ więtsze światło ^O aby rzą

-1: dziło dzień/ á mnieysze światło aby

-1: rządziło noc: y gwiazdi też wczynił. (marg) ^O Aby rządziło dzień.) Prawie iáko naczynie k temu końcowi dla pożytku ludzkiego wítawione/ co też o mieliácu y o gwiazdach rozumieć mamy. (-)

werset: 17] A poštawił ie Bog ná rozpostrze

-1: niu niebá/ aby świeciły nád ziemią.

werset: 18] Aby theż rządziły dzień y noc/ á

-1: dzieliły światłość od ciemności: Y

-1: widział Bog iż to było dobre.

werset: 19] Stał fię tedy wieczor y zaránek

-1: dnia czwartego.

werset: 20] Rzekł Bog potym: Niech wody

-1: hoynie zrodzą płod máiący dużę

-1: żywą: A ptástwo niech lata nád zie

-1: mią pod rozpostrzeniem niebiełkim.

werset: 21] A przetoż stworzył Bog ^P wielo-

-1: ryby wielkie/ y wśzytko stworzenie

-1: żywe rucháiące fię/ ktore wody hoy

-1: nie zrodziły wedle rodzáiu ich. Y w

-1: śzytko ptástwo łkrydláłte/ káźde

-1: wedle rodzáiu łwego/ Y widział

-1: Bog iż to było dobre. (marg) ^P Wieloryby wielkie.) Máterija tych ryb ielzce od początku stworzoná ielł/ ále łáme piątego dnia potym były łprawione. A toć ielł co Moizełł powieđa/ Stworzył. (-)

werset: 22] ^Q Błogosławił iem tedy Bog mo

-1: wiąc/ Rozradzayćie fię/ á rozmna-

-1: żayćie fię/ y nápełniayćie wody mor

-1: fkie: także y ptacy niech fie rozmna

-1: żaią ná ziemi. (marg) ^Q Błogosławił im tedy Bog mówiąc.) Noc rodzenia przywłafzczył/ co potym iálniey oznáymuie gdy mowi/ Dawaycie owoc. A thy flowá okazuią rofkazanie Boże/ ktore pan Bog włzem rzeczam stworzonem flowē fwem dąć raczył/ fład máią moc trwáiącą aż do fkończenia fwiátá. (–)

werset: 23] Thedy wieczor y zaránek ftał fię

-1: dnia piątego.

werset: 24] Nád to rzekł Bog. Ziemiá niech

-1: zrodzi ftworzenie żywe wedle ro-

-1: dzaiu fwego/ bydłá y ^R gádziny/ tak

-1: że zwierzę ziemskie/ każde wedle rodzaiu fwego. Y tak że fię ftało.(marg) ^R Tho ielt zwierzę po ziemi fię płzáiące. (–)

werset: 25] Vczynił tedy Bog zwierzętá ziem

-1: fkie/ wedle rodzaiu fwego/ y byd-

-1: lętá wedle rodzaiu fwego/ y wfyz-

-1: tek gad ziemski wedle rodzaiu fwe-

kolumna: d

go. Y widział Bog że to było dobre.

werset: 26] Zátymże Bog rzekł ^{S x} Vczyńmy

-1: ^T człowieka ná ^V nálze wyobrażenie

-1: y wedle nálze^{go} podobieńftwá/ Nie-

-1: chayże pánuie nád rybámi morfkie

-1: mi/ nád ptaki powietrznemi/ y nád

-1: zwierzęty/ także y nád wfytká zie-

-1: mią/ y nád gádem płzáiącem fię po

-1: ziemi. (marg) ^S Przed tym bog mówił. Niech wydádzą wody. Niech rodzi ziemiá. A teraz záfię mowi/ Vczyńmy. Zkąd obáczác mamy nowy fprawowánia fpofof: A nie inák iákoby w rádę Bog miał wnidż z mądrością y z możnoćią fwoią ku okazaniu iákiey zacney á powážney fprawy/ ktoraby wfyłtki ine ftworzenia wfelkiem fpofofem przewyższála. ^x Niżey. 5. v.

1. y. 9. v. 6. Mąd. 2. v. 23. Eccle. 17. v. 1. 6. Matth. 19. v. 4. 1. Cor. 11. v. 7. Colo. 3. v. 10. ^T Słowo to człowiek dożyć znacznie okázuie/ iż thu nie tylko o Dufzy mowi/ gdyż cały człowiek w swej doskonałości Boską zácność nosił ná sobie. ^V Co Boskie wyobrazenie i podobieństwo wkázuie Páweł. s. do Ephe. 4. gdzie powieða człowieká być stworzonego w prawdziwej świętości y spráwiedliwości/ temi dwiema ślowy zámýkając wšytkę doskonałość natury człowieczeńskiej/ to iest światłość prawdziwego wyrozumienia/ ktorey wšytki dufzne zmysły y żądze służyły/ áby práwemu rozumowi posłuszne były. (–)

werset: 27 Stworzył tedy Bog człowieka

-1: ná wyobrazenie swoie/ ^X stworzył

-1: ie ná wyobrazenie Boże/ stworzył

-1: ie mężczyznę y niewiáste. (marg) ^X Tym powtarzaniem nas vczy/ iáko pilnie ma być wważone wyobrazenie Boże w człowieku. (–)

werset: 28 Y błogóśławił im Bog mówiąc/

-1: ^Y " Rozradzaycie się/ á rozmnażaycie

-1: się/ y nápełniaycie ziemię/ y czyn-

-1: cie iá poddaną sobie. ^Z Miecycie opá

-1: nowanie nád rybami morłkami/

-1: nád ptaki powietrznemi/ y nád w-

-1: łzemi zwierzęthy co się rucháią ná

-1: ziemi. (marg) ^Y Then iest porządek ktory Bog chciał mieć áby záchowan był w rozmnażaniu narodu ludzkiego/ to iest/ w vcziwym małżeńskim towarzysztwie/ á nie włączaniu beśtyálłkiem." Niżey. 8. v. 17 y. 9. v. 1. ^Z To opánowanie/ iefcze w całym á doskonałym przyrodzeniu dáne iest: ále zginęło przez vpadek człowieczy: Wšákże iednak przez Krytułá nápráwione zás było. (–)

werset: 29 Nád tho iefcze rzekł Bog. Oto

-1: dałem wam wšytko ziele/ ktore

-1: z siebie podawa náńienie ná ziemi/ y

-1: káżde drzewo/ ktore wypuścza z sie

-1: bie owoc drzewá rodzajnego/ áby

-1: wam były ^x ku po żywieniu.(*marg*) ^x Niżey. 9. v. 3. (-)

werset: 30 Theż y wŕyżtkiem źwierżetom

-1: źiemfkiem/ y wŕyżtkiem ptakom po

-1: wietrznem/ y wŕelkiej rzeczy ru-

-1: cháiącey fię ná źiemi/ ktora iedno

-1: ma w łobie duŕżę żywiąćą/ źiele káź

-1: de źielone bęđzie ku pokármowi. Y

-1: łtáło fię ták.

werset: 31 ^{AA} ^x Y widźiał Bog że to wŕyżtko

-1: co vczynił było bárzo dobre. Thedy

-1: wieczor y zaránek łtáł fię dnia łzo-

-1: łtego. (*marg*) ^{AA} To iż fię łszec kroć powtarza/ z tąđ fię vzyć mamy/ z iákkiem łtáraniem łpráwy Boże vwáźác y wywŕyźać mamy. ^x 2. Moiz. 31. v. 17. Eccle. 39. v. 21. Mar. 7. v. 37. (-)

rozdział: 2

Kápitulá. 2.

2. **B** Og odpoczynał dnia łiodmego. 3.

-1: Y błogoláwił iemu. 8. Sad E-

-1: den. 9. y co w niem było. 10. tákże y to co z-

-1: támtąd wychodźiło. 8. y. 15. Bog tám po-

-1: łtáwił człowieká. 19. Ktory dał imioná w-

-1: łzem źwierżetom. 18.. y 21. Stworzył niewiá

-1: łtę. 24. Y vłtáwił małżeńłtwo.

strona: 2

kolumna: a

(*marg*) Kápi. 2. (-)

Pierwŕze księgi

Moizełzowe. Łift. 2

werset: 1 **D** Okończone tedy są Niebo

-1: y Ziemią/ y wszystko ich o

-1: chędostwo.

werset: 2 ^A Abowiem dokończył

-1: był Bog dnia siódme^{go} siódmy siódmy

-1: którą uczynił/ ^B y odpoczął ^x dnia

-1: siódme^{go} od każdej siódmy siódmy

-1: którą siódmywał. (marg) ^A Skąd znać iż Bog nie zaraz jednego czasu uczynił światą/ ale go dokończył w sześci dniach/ aby w siódmych swoich wolał rozumowi naszemu. A tym sposobem aby nas przywiódł ku statecznemu o nich rozmyślaniu/ abyśmy ich sobie lekce niepokładali. ^B Od wszelkiej siódmy przejął: abowiem już żadnych rzeczy nowych nie stworzył/ a wszakoż od początku zawsze je siódmywał/ gdyż okrąg światą opatrnością swą zatrzymawa y rządzi ^x 2. Moi. 20. v. 11. y 31. v. 17. 5. Moi. 6. v. 14. K Zyd. 4. v. 4 (-)

werset: 3 ^C Y błogosławił Bog dniowi sió

-1: demu a poświęcił go/ iż weń prze-

-1: jął od każdej siódmy siódmy/ którą

-1: był stworzył aby tak była. (marg) ^C Błogosławieństwo to/ nic innego nie jest jedno chwalebne nie jakie poświęcenie/ którym BOG osobliwie wszystkie ludzkie onego dnia siódmy sobie zostawia ku wyławieniu y obchodzeniu siódmy swoich. A dla tegoż ich od inich odłączył a poświęcił. (-)

werset: 4 Thakowec oto są początki niebá

-1: y ziemię gdy były stworzone/ dnia o

-1: nego w który Pan Bog uczynił nie

-1: bo y ziemię.

werset: 5 Y wszystkie latorośl polną przed

-1: tym niż była na ziemi/ y każde ziele

-1: polne pierwej niż weszło: Abo-

-1: wiem Pan ^D Bog ielcze był niepu

-1: ízczał dzdzá ná ziemię/ áni był czło-

-1: wiek ku íspráwóaniu ziemié.(*marg*) ^D Abychmy wiedzieli iż defzcz y íufza íeft wręku Bożych/ á gdy íię íemu zda thedy gi ípufzcza. (-)

werset: 6] Ale mgłá wychodziłá z ziemié/

-1: ktora pokrapiáłá wízyłtek wierzch

-1: ziemié.

werset: 7] Tedy pan Bog ítworzył był czło

-1: wieká z prochu ziemié/ ^E á nátnął

-1: w oblicze íego tchnienie żywotá/ ^x

-1: ítał íię tedy człowiek dużá żywiącą(*marg*) ^E To íeft dał Bog síłę y czerfthwość błóthu onemu ktore wykístałował áby było dużá żywiącą/ to íeft áby w cíele żyło. ^x j. Cor. 15. v. 45. (-)

werset: 8] Theż íefzcze íádził Pan Bog íad

-1: w Eden ná ^F wíchod słońcá/ y tám

-1: poítháwił człowieká kthorego był

-1: ítworzył.(*marg*) ^F Była kráiná známienitha á ze wízech narodzáynieyíza ku wíchodowi Słońcá y ku **Mezopotmáiey** [!] od żydowfkiey ziemié. (-)

werset: 9] A nád tho Pan Bog wywiodł

-1: był z ziemié wízelkie drzewo wdzię-

-1: czne ná weyrzeniu/ y ímáczne ku

-1: íedzeniu: Też ^G y drzewo żywotá w

-1: poírzodku íádu/ tákże y drzewo ^H

-1: wiadomości dobrego y złego.(*marg*) ^G Acz drzewo ono nie było ożywiájące/ ále było znákiem y pámiątką człowiekowi/ kthorem był vpominan/ iż od Páná Bogá żywot y wízyłtki dobrá wzięł. ^H Tu ná tym mieyícu wiadomość rozumie íię miáłto doświádczenia. Y było tho drzewo dla tego od Páná Bogá íspráwione/ áby náuczyło człowieká zádzierżáwác íię w zámierzeniu woley Bożey. A ízby rozumu á pożądlíwości íwey nieobácznie wízędy ná ízrot nie wypufzczał. (-)

werset: 10^I I płynęła rzeká z Eden dla od-

-1: wilżania fádu/ á z támtąd dzieliła

-1: fię ná cztery odnogi. (marg) ^I Rzeká thá ná cztery odnogi rozdzieloná była. Euphrátes y Tigris z połu fię schodzą/ ktore máluczko nád tym mieýscem gdzie fię ściekáią/ z ofobná fwe rzeczyfká y początek máią/ ktore są iáko dwie odnodze/ á potym fię záfię ná drugie dwie dziela/ pierwey niż w Perfkie morze wpádaią. (-)

werset: 11^Z kthorych iednę zowá Phiíon/

-1: tá obtacza wżytkę ziemię ^K Heuilá

-1: gdzie fię rodzi złoto.(marg) ^K Thá ziemiá od wíchodu słońcá bieży ku Perfyey/ y záfię fye ciągnie ku zachodowi aż do pułzcei Sur podle Egiptu/ á thámci iest Arábia/ od niektórych názwaná Etiopią ktorą theż ináczey zowią Chus. (-)

werset: 12^A złoto oney ziemie iest wyborne

-1: Támże też znáyduią ^L Bdeilion y

-1: kámién Onyx.(marg) ^L Kámién drogi. Iozefus go zowie Sárdonikiem/ á niektórzy perlą. (-)

werset: 13^{Przezwińko} drugiey rzeki iest Gi

-1: hon: tá obtacza wżytkę ziemię E-

kolumna: b

tiopską.

werset: 14^{Przezwińko} też rzeki trzeciey iest

-1: Hidekel/ tá płynie ná wíchod słońcá

-1: ku Ałsyryey. A czwarta rzeká iest

-1: Euphrátes.

werset: 15^{Pan Bog} tedy wziął człowieká

-1: á poładził go w fádu Eden/ aby ij

-1: ípráwował/ y dogládał go.

werset: 16^{Tedy pan Bog} ^M rofkazał czło-

-1: wiekowi mowiąc/ Z káżdego drze-

-1: wá fadu tego pożywać będziefz.(*marg*) ^M Aby pámiętał człowiek iż má Páná ktoremu posłufznem być miał. (-)

werset: 17] Ale z drzewá wiadomofci dobre

-1: go y złego iesć niebędziefz/ Abowiē

-1: iáko fkoró będziefz iadł z nie^{gō} fmier-

-1: cią ^N vmrzezfz.(*marg*) ^N Tá śmierć ieft rozłączenie z BOgiem człowieká/ kthory ieft żywotē y nawyźfze dobro. (-)

werset: 18] A rzekł też był Pan Bog/ Nie do

-1: brze ^O być człowiekowi fámemu/ ^P v

-1: czynię iemu podpomożenie przy-

-1: ftoyne iemu. (*marg*) ^O Od tego zakonu póspolitego żaden nie ieft wyięt/ iedno ten ktorego fám Bog wymie. ^P Mażeńfthwo ieft napožitecznieifze podpomożenie człowiekowi przez wżytek czás żywotá iego. A iefli fię komu zda cięfkie á przykre/ Niechay wie iż to fthąd roście/ iż on porządek przyrodzony od bogá póftánowiony odmieniony ieft. (-)

werset: 19] Także Pan Bog gdy iuż ftwo-

-1: rzył z ziemie wżytki zwierzętá pol

-1: ne/ y wżyftki ptaki powietrzne/ ^Q

-1: przywiodł ie do Adámá/ áby ogłą-

-1: dał iákoby ie przezwać miał/ A káž

-1: dą rzecz ktora iedno miála dużę ży

-1: wą iáko názwał Adam thák było i-

-1: mię iey. (*marg*) ^Q Bog dał myfl y chuc zwierzętom áby fię okazały być posłufznemi y poddánemi człowiekowi/ á iżby fię przed nim ftawiły/ iżby tak rozeznáne y włafnemi imiony wedle ich przyrodzenia od niego názwane były. (-)

werset: 20] Tedy Adam dał imioná wżyft-

-1: kim bydłtom/ y ptakom powietrz-

-1: nym/ y wżem zwierzętom polnem/

-1: Ale Adámowi nie było ználeżione

-1: podpomożenie ktoreby przy nim być

-1: miało.

werset: 21 Potym Pan Bog puścił twár-

-1: dy fen ná Adámá/ á gdy záfnał/ w-

-1: ział iedno zebro z niego/ y nápełnił

-1: ciálem mieyfce ono.

werset: 22 Támże Pan Bog^R z zebra ktore

-1: wziął z Adámá ípráwił niewiáfte

-1: y przywiódł^S iá ku Adámowi.(*marg*)^R Chciał Bog męzczyzná y niewiáfthá zebý byli z iednego poczátku izby w národzie ludzkim tym swiętfze y mocnieyfze byío złączenie.^S Adam wedle fwey požádliwosci niepoymował sobie zony/ ále iá wziął od Bogá/ gdzie obáczyć mamy swiętobliwofc małżeńtwá ktorego powodem ieft íam Pan Bog. (-)

werset: 23 Tedy rzekł Adam/ ^T " Toć teraz

-1: ieft kość z kości moich/ y ciáło z ciá-

-1: lá moiego/ á dla thegoż oná będzie

-1: názwana^V męzátką/ bo ieft z męzá

-1: wziętá.(*marg*)^T Bog obiáwił mężowi ítworzenie zony iego/ áby go tym vpomionął iáko ieft ze wízech namocnieyfze ono miedzy nimi złączenie. " j. Cor. 11. v. e.^V Słowo żydowfskie. Zonę mężowę známionuie. (-)

werset: 24^X A przetoż^X opuści człowiek oy

-1: cá fwego y mátkę fwą/ á przyłączy

-1: íię ku żonie fwey/ thák iz będą iedno

-1: ciáło.(*marg*)^X Mát. 19. v. 5. Mar. 10. v. 7. 1. Cor. 6. v. 16. Eph. 5. v. 31.^X Ten obowíazek ieft twárdfzy y mocnieyfzy nád wízytki ine/ tákze y nád wízellá (!) krewnófc y powinowátá blifkość. (-)

werset: 25 Y byli oboie nágich: to ieft Adam

strona: 2v

GENESIS. Adam.

kolumna: c

y zóná iego ^Y á nic fię tego niewłty-

-1: dáli. (marg) ^Y Abowiem wśyftko v nich zá rzecz poćiwą było poki grzechem ołzpeceni nie byli. (-)

rozdział: 3

Kápituła 3.

1. y 4. Niewiáftá námowioná od węzá. 6.

-1: przywiodłá człowieká ku zgrzeźzeniu. 14. y.

-1: 16. Przyślá pomłtá ná wśytkich trzech. 15.

-1: Odkupiciel ieft obiecán. 21. Adam przyo

-1: bleczon w odzienie. 22. y wygnan z Rá-

-1: iu.

werset: 1

^{A x} **B** ył tedy wąż chytr

-1: łzy nád ine wśytki zwie

-1: rzęta polne/ ktore był pan

-1: Bog fpráwił: ^B Ten rzekł

-1: do niewiáfty/ ^Y także wam Bog

-1: rzekł/ Nie będziecie ieść z káżdego

-1: drzewá fádu tego?(marg) Kápitu. 3. ^A Nád ine wśytki zwierzęthá dowćipnieyfy y domyslnyfy/ w ktorým zwierzęciu wśytki dáry od Bogá nádáne Czárth wywrocił/ áby ich ku zdráżeniu niewiáfty źle vżywał. ^x Mądro 2. v. 25. ^B Bog dopufzcza Czárthowi iż w vftách nieme⁸⁰ zwierzęciá głos vczynił/ á iż częłto źwierzęta nieme mowiły/ y Pogáńskie historie o tym fwiádczyć mogą. (-)

werset: 2

Odpowiedziála tedy niewiáftá

-1: Wężowi/ My pożywamy owocu

-1: drzewá káżdego w fádu tym.

werset: 3

Ale z owocu drzewá tego/ kto-

-1: re ieft w pośród Sádu/ thák po-

-1: wiedział Bog/ Nie iedźcie z niego/

-1: áni fię go dotykayćie/ byście fnaź

-1: niepomarli.

werset: 4] Tedy rzekł wąż niewieście/ Za-

-1: dnym fpofohem niepomrzećie.

werset: 5] Aleć Bog wie/ iż iák fkoroz nie-

-1: go ieść będziećie/ othworzą fię oczy

-1: wálze/ á będziećie iáko Bogowie

-1: znáiąc dobre y złe.

werset: 6] Widząc tedy niewiáftá iż drze-

-1: wo wyborne było ku iedzeniu/ á iż

-1: było wdzięczne ná weyzreniu/ á

-1: drzewo požądliwe dla nábyćia v-

-1: mieiętności/ wzięłá z owocu iego

-1: y iádlá/ á potym też dáłá y mężowi

-1: fwemu ktory z nią był/ ^C á on theż

-1: iadł.(*marg*) ^C Niethylko dla tego áby fię był żenie vpodobáł/ ále też y pychą wzruszony/ á to ná namowę niewiáfty. (-)

werset: 7] ^D Zátym fię oczy obiemá otworzy-

-1: ły/ y poználi ^E że byli nágiemi/ y fplet

-1: li liście Figowe/ á poczynili fobie

-1: fzorce.(*marg*) ^D POczęli winę fwą vznáwác y fromác fię fiebie. ^E Przedtym byli przyobleczeni niewinnością y fprawiedliwością z ktorey iuż fá złupieni. (-)

werset: 8] Potym wnet vflyfzeli głoz Pá-

-1: ná Bogá kthory chodził po fádu ^F z

-1: wiatrem dniowem: Tedy Adam y

-1: żoná iego fkryli fię od oblicza Páná

-1: Bogá miedzy drzewinę fádu (*marg*) ^F Ten wiátr był znák Obliczności Bożey/ ktory im był dan áby im byli bárzo ciężko przeftráfzeni. (-)

werset: 9] Y záwołáł Pan Bog ná Adá-

-1: má/ á rzekł k niemu/ Y gdzieżeż?

werset: 10 Który odpowiedział/ Słysza-

-1: łem głos twój w ładzie/ y zlekłem

-1: się/ ábowiemem iest ná gim/ á także

-1: się skrył.

werset: 11 Któremu powtórze rzekł/ Y któż

-1: ci to pokazał iżes iest ná gim? Za

kolumna: d

żes nie iadł z drzewá/ ktoregom zá-

-1: kazał tobie ábyś z niego nie iadł?

werset: 12 Tedy Adam rzekł/ ^G Niwiáftá

-1: którą mi dał/ áby była ze mną/ oná

-1: mi podałá z tego drzewá/ y iadłem. (marg) ^G Nietylko się zá wyłtepek swój nie upokorzył/ ále owżem przeciw Bogu zuchwale się ftawił kładąc nań winę wyłthępku swego. (-)

werset: 13 Zátym pan Bog rzekł do niewiá

-1: łty/ Przeczes to vczyniá? Tedy nie

-1: wiáftá rzeklá/ wąż on mię zwiodł/

-1: y przeteżem iadlá.

werset: 14 Rzekł tedy Pan Bog do węzá/ ^H

-1: Iżes to vczyniá/ ^I przeklętym zoftá

-1: niez ná wśzytki żwierzętá/ y ná

-1: wśzytki bełtije polne/ Płázić się bę-

-1: dziełz ná pierfiách twoich/ á proch

-1: żrzeć będziełz po wśzytki dni żywo

-1: tá twego. (marg) ^H Tu iuż nie pyta węzá ná którym miłóściw być niechce. Abowiem onych drugich dla tego pytał/ áby ie do siebie przez pokáianie przywiodł. ^I Tho przeklectwo iest ná zwierzchnego y ná wewnętrznego węzá to iest ná Czártá/ y ná naczynie ie^{go}. (-)

werset: 15 Położę też nieprzyiáźni między

-1: toba/ y między niewiáftą/ ^K między

-1: nafieniem thwym y nafieniem iey:

-1: Tho ^L potrze głowę twą/ á ty po-

-1: trzełz piętę iego. (marg) ^K Dwoie tu náfienie wípomina/ iedno węzowe/ co pífmá iáfzczorczim nafieniem názywáią/ á drugie nafienie niewieście/ to iest Kryftufá y członki iego. Miedzy ktoremi iefth wielkie nieprzyacielstwo/ Ale niewieście zwycięży/ á potrze głowę węzowi. ^L Głowá węzowá iest moc grzechu y śmierci. A piętá ktora iest nanífza mdłósc znaczy ciáła/ y wšytko to co w nas iefzcze nie iest odnowiono. (–)

werset: 16 ^M Potym też rzekł do niewiáfty.

-1: Rozmnożę obficie boleści thwoie y

-1: poczęcie thwe/ Będziefz rodzić w

-1: boleści dźiatki/ á wola twa poddą-

-1: na będzie mężowi twemu/ ^x y on

-1: nád toba pánować będzie.(marg) ^M Tu Pan miłofierdzie fwe oznáymuie/ á ciéfzy Adámá z żoná obietnicá plemienia przyślęgo. A karanie ktore zá grzech ná dużę przydź miáło ná ciáło wnofi/ áby dużá z wiary żyła/ máiąc niewątpliwá nadzieię odpułzczenia. ^x j. Cor. 14. v. 34. (–)

werset: 17 ^Támże rzekł do Adámá/ Iżeś był

-1: posłufznym głólowi żony twoiey/

-1: á iadłeś z drzewá o ktorememci zá-

-1: kazał mowiac/ Nie będziefz iadł z

-1: niego/ ^N Ziemiá dla ciebie przekłętá

-1: będzie/ W pracy pożywác ^O z niey

-1: będziefz/ po wšyftki dni żywothá

-1: twego.(marg) ^N Iáko vrodzay iest błogófláwieńftwo/ ták też zálie nieurodzay przekłęctwo.

^O To iest/ z owocu iey. (–)

werset: 18 ^A oná thobie rodzić będzie ćier-

-1: nia y ofty/ y będziefz pożywał žiela

-1: polnego.

werset: 19 W poćie oblicza twoie^go będziefz

-1: pożywał chlebá/ áż fię obroćifz w źie

-1: mię/ z kthorey iefteś wzięt/ Abo-

-1: wiemeś thy ieft proch/ y wproch fię

-1: obroćifz.

werset: 20 Y wezwał Adam żonę fwą E-

-1: wą/ iż oná mátką wźzech żywią

-1: cych.

werset: 21 Potym vczynił Pan Bog Adá-

-1: mowi y żenie iego ^P odźienie fkorzá

-1: ne/ y oblokł ie.(*marg*) ^P Skory źwierząt martwych thy ich vpominály/ o ich fkanie/ y fskromnośći ktorey w odźieniu vżywác mieli. (-)

werset: 22 Tedy rzekł Pan Bog. ^Q Oto A

-1: dam ftał fię iáko ieden z nas/ wie-

-1: dząc dobre y złe: A teraz fńadz śćią

-1: gnie rękę fwą/ á weźmie z drzewá

-1: żywotá/ á będzie iadł/ y żył ná wie

-1: ki.(*marg*) ^Q Ieft wymietowanie ná oczy Adámowi iákoby rzekł Ten teraz niechay będzie w fńrodliwe fskory przyodźiā ku zákryćiu oźpечения fwego/ w ktorym nie dawno przedtym Bofkie wyobraźenie obiáśnione było. (-)

werset: 23 A przetoź wypędził go pan Bog

strona: 3

Pierwfze Księgi

Moizefzowe. Liť. 3.

kolumna: a

precz z Sádu Eden ku fńrówowá

-1: niu źiemie z ktorey był wzięt.

werset: 24 A thák wypędźiwłzy człowieká/

-1: poftáwił Cherubiny ku wíchodo-
 -1: wi Sádu Eden/ y miecz płomie-
 -1: niŃty á blyfzczácy fię ze wíząd ku
 -1: ítrzeżeniu drogi do drzewá żywo-
 -1: tá.(*marg*) Kápitu. 4. (-)

rozdział: 4

Kápituła 4

1. NAródzenie Kainá y Abelá. 5. Ká

-1: in z zazdrości. 8. zábił Abelá. 9. Przekłec
 -1: two. 13. y rozpácz przyfzłá nań. 17. Potom
 -1: ítwo iego. 26. Záczyćcie prawdziwey chwa
 -1: ły Bożey.

werset: 1

POtym Adam po-

-1: znał Ewę żonę swoię/
 -1: ktora ^A poczęła y poro-
 -1: dżiła Kainá/ tedy rzekła
 -1: Otrzymałam mężá od Páná. (*marg*) ^A Przyrodzenie człowiecze/ wítawá małżeństwá/ y
 blogośławieństwo boże nie są przez grzech odjęte/ iedno tylko odmienione iż nie tákiemi są
 iákiemi być miály. (-)

werset: 2

Y porodziła zálię Abelá bratá

-1: iego. A był Abel páfterzem owiec/
 -1: á Kain był oraczem.

werset: 3

Przydáło siępotym po niektorym

-1: czálie/ ^B iż Kain czynił ofiárę Pánu
 -1: z owocow źiemie.(*marg*) ^B Ztąd się okázuie iż synowie od oycá chwały prawdziwey bożey
 byli náuczeni. (-)

werset: 4

Tákże y Abel íprowował ofiáry z

-1: pierworodnych owczárń swoich/ y

-1: z tłuftości ich. ^{C x} A weyżrał Pan

-1: ná Abelá y ná ofiárę iego.(*margin*) ^C Nie ináčzey fię ofiáry Bogu podobáły/ iedno gdy oni co ie czynili ná fámey fię Ceremoniey niezáwiefzáli ále coś głębfzego y táiemnieyżzego łobie ztąd poimowáli. A to vfáiac bołkiey dobroći ktora w ie ^{gº} obietnicách záwifnęła. ^x K Zyd. 11. v. 4. (-)

werset: 5 ^D Ale nie weyżrał ná Kainá/ áni

-1: ná ofiárę iego. Zkąd fię Kain bárzo

-1: rozgniewał/ ^E y záfráfował fię ná

-1: twarzy swoiey.(*margin*) ^D Tho flowo weyżreć/ rozumie fię życzyć. Bo iż Kain był człowiek pokrythy/ tylko zwierzchownie Bogu ofiárę czynił/ á nie we wnętrzenie w duchu kędy iefth chwałá prawdziwa. A dla tegoż fię też niepodobał Bogu. ^E Bacząc Bołką łáłkę przeciw brátu fwemu. (-)

werset: 6 Tedy rzekł Pan Kainowi/ Prze

-1: cześ fie zápalil gniewem? á przecześ

-1: z fráfowáney twarzy?

werset: 7 Iefli będziez dobrze czynić/ ^F izá

-1: li nie będziez wywyżłzon? Ale iefli

-1: źle czynić będziez/ ^G tedy grzech tuż

-1: zá drzwiami leży/ ^H y wola iego pod

-1: dána tobie będzie/ á będziez miał

-1: zwierzchność nád nim.(*margin*) ^F Izali ná thákowefz doftoieńftwo z bráthem twym wywyżłzon nie będziez/ ieflibyś flufznie ofiárę fprawował. Albo/ Izali podniowłzy głowę fwą chodźć nie będziez? ^G Grzech twoy budźć cię będzie/ Sumnienie twe trapić cię będzie. Ten obyczaj mowienia od tych iefł wźięt/ ktorzy v drzwi legáią/ á z pokojem długo leźćć nie mogą dla onych ktorzy támtędy częfto y tám y sám chodzą. Tákże káždy złośnik iákoby v drzwi leżał/ Bo nie długi pokoy iego/ przed złościami ktore ociążáią sumnienie iego. ^H Mowi tu o Abelu ktorego Kain wedle práwá pierworodztwá zácnoścíá vprzedzał. A ták wymiátuie mu Pan ná oczy onę przednieyżfość iego/ przekłádáiac mu niewdzięczność zá to. (-)

werset: 8 Y miał Kain rozmowę z brátem

-1: íwym/ á gdy byli ná polu/ obru-

-1: ízył íię Kain ná Abelá brátá íwego/

-1: ^x y zábil go.(*marg*) ^x Mądr. 10. v. 3. Matt. 23. 35. 1. Ian. 3. v. 12. Iudi. 11. (-)

werset: 9 Rzekł tedy pan do Kainá/ Gdzie

-1: íeft Abel brát twoy? Ktory odpowie

-1: dział/ niewiem/ Izalim ia ítrażem

-1: íeft brátá íwego?

kolumna: b

werset: 10 A potym rzekł/ Cożeś wždy to

-1: vczyił? Głos krwie brátá twoie-

-1: go ^I woła ku mnie z íiemie.(*marg*) ^I Krzywdy ktore íię wiernym dzieią íamy przychodzą przed obliczność Bożą/ żądáiąc pomíty. (-)

werset: 11 Teraz tedy ^K przeklętym bédziefz

-1: z ítrony íiemie/ ktora ^L otworzyłá

-1: vítá íwe ku przyięciu krwie brátá

-1: twego z ręki twej.(*marg*) ^K Tho przeklętwo íámego Kainá perfony íię dotyka. Ale przeklętwo Adámowe ná íiemię íeft przeniesione. ^L Zárzuca przed oczy Kainowi iż íiemią wíętfzą w fobie ludzkość niż on okazałá A to iż krew brátá íe⁸⁰ w íię przyięłá/ ktora on rozlá. (-)

werset: 12 Ty gdy bédziefz orał íiemię/ tedy

-1: oná tobie zówcíągnie mocy íwey/

-1: A ty też íam ^M bédziefz thułakiem y

-1: biegunem ná ziemi.(*marg*) ^M Nigdy ípokoyńy/ a beípieczny nie bédziefz na ziemi/ gdzie íię kolwiek obrocifz wiecznym ná vmyfle ítráchem ítrapion bédziefz. (-)

werset: 13 Tedy Kain rzekł do páná/ Złość

-1: moiá wíęczłza íeft niżby mi íá odpu

-1: ścić miano.

werset: 14 Otoś mię dziś wygnał z ziemie

-1: tey/ y zkryię fię od oblicza twego/ bę

-1: dę tułakiem y biegunem ná ziemi/ á

-1: przydźie ktemu ^N iż ktho mię znay-

-1: dzie zábije mię. (marg) ^N Koniecznie fię przyznawa iż iest poddan mieczowi wżyfthkich/ gdyż baczy ze wypadł z ftrażey Boga famego. (-)

werset: 15 Rzekł tedy Pan kniemu/ Záiſte

-1: kto zábije Kainá/ ^O siedmioráką o-

-1: dniefie pomſtę. ^P Y włożył Pan pią

-1: tno ná Kainá/ iż ktoby go kolwiek

-1: znałafł/ áby go nie zábijał. (marg) ^O To iest bárzo ciężką/ A nie mowi thego pan w ten ſpofob/ áby iáką łáfką był ruſzon nád morderzem bráckiem/ ále dla tego áby wżytki odſtrárzył od zábijánia. ^P Aby fię okazał ftrafzliwy ſąd Boży przeciw mężoboycam. Ale iáki to znak był/ o tym nikt wiedzieć nie może. Gdyż zaiſte cóś znacznego być muſiało/ iż ktoby nań weybrał/ áby od chćiwoſci zalkodzenia iemu y od ſmiáloſci tákowej był odwiedzion. (-)

werset: 16 Tedy odſzedł Kain od obliczno-

-1: ſci Páńſkiey/ y mięzkał w ziemi

-1: Nod/ ku wſchodu ſłońcá od ſádu

-1: Eden.

werset: 17 Potym Kain poznał żonę ſwą/

-1: ktora poczęła y porodziła Enochá.

-1: ^Q Y budował miáſto ktore názwał

-1: Enoch/ od imieniá ſyná ſwego. (marg) ^Q Będąc wſtáwicznie w domu ſwym niebefpiecznē nowy obyczay wymyſlił ku obronienu zdrowia. (-)

werset: 18 Pothym Enochowi vrodził fię

-1: Irád/ á z Irádá národził fię Máwi

-1: áel/ á z Máwiáelá Mátufael/ á z

-1: Mátufáelá Lámech.

werset: 19^R Ten Lámech poiął sobie dwie

-1: żenie/ z kthorych iednę zwano A-

-1: dá/ á druga Sellá.(*marg*)^R Włafna wítawá ftanu małżeńkiego tá ieft/ áby dwa w iednym
ćiele byli/ kthory zakon w narodzye Kainowym przez Lámechá ieft zgwałcony. (-)

werset: 20^S Adá tedy porodziła Iabála/ S kto

-1: ry był Oycem miełzkáiących w na-

-1: mioćiech y páłterzow.(*marg*)^S Pierwży wynaleścá namiotow y páłterftwá. (-)

werset: 21^S A imię brátá iego było Iubál/ kto

-1: ry był oycem tych co gráią ná Ar-

-1: fách y ná Orgániech.

werset: 22^S Sellá też porodziła Tubálkainá

-1: kowalá wśzytkiego naczynia mie-

-1: dziánego y żeláznego. Ten Tubál-

-1: káin miał fiołtrę imieniem Noe-

-1: mę.

werset: 23^T Tedy rzekł Lámech żonam śwym

-1: Adźie y Selli. ^T Zony Lámechowe

strona: 3v

GENESIS. Adam.

kolumna: c

śłuchayćie głośu mego/ śłuchayćie

-1: śłow moich/ Abowiem ^V zabiłbych

-1: ia mężá choćbych śam podiał ránę/

-1: y młodzieńcá też choćbych rázu ^X śi-

-1: nego nieuśzedł.

strona: 3

kolumna: b

(*marg*) ^T Lámech pełny hárdości y okrućieńftwá/ chwali śię przed żonámi z śwey mocy. ^V To
dwoie znáczy iednę rzecz/ ále tu ieft powtarzanie według zwyczáiu żydowkiego. Ale włafne

wyrozumienie tego/ to ieft/ żaden nie ieft ták mocny y ták kwitnący w młodości/ coby fię przedemną ořtác mogł. A ktoregobych łácno nie zábil/ Ktorych (–)

strona: 3v

kolumna: c

(*marg*) słow przyczyná ztąd bylá vrosłá/ iz żony iego były řmętné obawáiąc fię áby náń co złego nie przypádło/ zá onę ie^{g0} pychę y okrucieńřtwo/ prze ktore v wřzech ludzi w nienawiřci był. ^X Iákoby rzekł/ iefli fię kto będzie řmiał ná mię tárgnąc áby mię obráził álbo ráníł/ řam theż żadną miárą nieuydzie. (–)

werset: 24] A ták zá Kainá będzie řiedmio-

-1: ráka pomřtá/ ^Y ále zá Lámechá řie-

-1: dńdźiefiát y řiedńm kroć pomřtá fię

-1: řtanie. (*marg*) ^Y Słowá Boże hárdością řwá wywráczá/ áby miał řwobodę więthřzą ku złości. (–)

werset: 25] Tedy iefzचे Adam poznał żonę

-1: řwá/ kthora porodźilá řyná/ y dáłá

-1: mu imię Seth/ mowiąc. Dał mi

-1: Bog ine potomřtwo miałto Abelá/

-1: ktorego zábil Kain

werset: 26] Setowi też vrodźil řię řyn/ ktore

-1: mu dał imię Enos. Ná ten czas po

-1: częto ^Z wzywác imieniá páńřkiego. (*marg*) ^Z Słowo to wzywánia wřzyřtkę w łobie prawdziwą chwałę Bożá zámika. Bo choćiař przed tym chwalono Bogá/ ále złości táką były moc wźięły/ iz theż iuż prawdziwa chwałá Boża byłá vpádłá/ á żaden znák kořciołá nie zořtał ktory záfię zá czářów Enořá był nápráwion. (–)

rozdział: 5

Kápitułá 5.

1. RODzay. 3. wiek y řmierć Adámo

-1: wá. 6. Y potomřtwá iego. 20. aż do Noego.

-1: 32. Y řynow iego. 22. y 24. Enoch człowiek

-1: Boży przeniefion ieft.

werset: 1 **T** Enci ieft poczet na

-1: rodow Adámowych od

-1: onego czáfu/ w kthory

-1: Bog człowieká lthwo-

-1: rzył y íprawił go ^x ná podobieńftwo

-1: íwoie. (marg) Káp. 5. ^x Wyźłzey. 1. v. 26. y 27. Nížey. 9. v. 6. Mądr: 2. v. 23. Ekkle. 17. v. 1. (-)

werset: 2 Ták męzczyznę iáko y niewiáftę

-1: ítworzył ie/ y błogofławił ie/ á we-

-1: zwał imię ich człowiek w dzień ft-

-1: worzenia ich.

werset: 3 Był tedy żyw Adam fto y trzy-

-1: dzieści lat/ y vrodził mu fię fyn ná

-1: podobieńftwo y ná wyobrażenie ie-

-1: go/ ktoremu był dał imię Set.

werset: 4 ^x A dni Adámowe po národze-

-1: niu Setá były ^A ósmfet lat/ y miał

-1: fyny y dziewki. (marg) ^x 1. Krol. 1. v. 1. ^A Przyczyná długiego życia zá onego wieku pierwszego/ dla tego nawięcey byłá/ áby był rozmnożon narod ludzki. (-)

werset: 5 A ták wízytek czás kthorego żył

-1: Adam/ był dziewięć fet y trzydzie

-1: ści lat/ a potym vmárł.

werset: 6 A Set żyw był fto y pięć lat y

-1: miał fyná Enofá.

werset: 7 Y potym Set gdy mu fię vrodził

-1: Enos/ żyw był ósm fet y siedm lat/

-1: y miał fyny y dziewki.

werset: 8 WŹytek thedy czás ktorego żył

-1: Seth/ był dziewięć fet y dwána-

-1: ście lat/ także potym vmárł.

werset: 9 Enos też żyw był dziewięćdzie-

-1: fiąt lat/ y vrodził mu fię Kainán.

werset: 10 Potym gdy fię vrodził Enołowi

kolumna: d

Kainán/ żyw był ósm fet y piętna-

-1: ście lat/ y miał fyny y dziewczki.

werset: 11 Był tedy wŹytek czás/ ktorego

-1: żył Enos dziewięć fet lat y pięć/ á

-1: potym vmárł.

werset: 12 Káinan też żyw był fiedmńdziefiąt

-1: lat/ y vrodził mu fię fyn Máláleel.

werset: 13 A potym gdy fię Káinanowi vro

-1: dził Máláleel/ żyw był osm feth y

-1: czterdzieści lat/ y miał fyny y dziew

-1: ki.

werset: 14 A także wŹytek czás ktorego żył

-1: Kainán/ był dziewięć fet y dziefięc

-1: lat/ á potym vmárł.

werset: 15 A Máláleel żyw był sześćdziefiąt

-1: y pięć lat/ y vrodził fię mu fyn Iá-

-1: red.

werset: 16 Y potim gdy fię Máláleelowi vro

-1: dził Iared/ żył ósm fet y trzydzieści

-1: lat/ á miał fyny y dziewczki.

werset: 17 Owa wŹytek czás ktorego żył

-1: Máláleel był ósm fet dziewięćdzie-

-1: fiąt y pięć lat/ á potym vmárł.

werset: 18 Zyw też był Iared ńto ńżeńdźie-

-1: fiąt y dwie lećie/ y miał ńyná Eno

-1: chá.

werset: 19 Pothym gdy fię Iaredowi vro-

-1: dźił Enoch/ źył óśmfet lat/ y miał

-1: ńyny y dźiewki.

werset: 20 Owa wńzytek czás ktorego źył

-1: Iáred/ był dźiewięć fet ńżeńdźiefiąt

-1: y dwie lećie/ a potym vmárł.

werset: 21 Thákże " y Enoch zyw był ńżeń-

-1: dźiefiąt y pięć lat/ y miał ńyná Má-

-1: tuńálá.(marg) " Ekkle. 44. v. 16. K Zyd. 11. v. 5. (-)

werset: 22 A gdy mu fię Mátufál vrodźił ^B

-1: źył wedle Bogá przez trzy ńtá lat/ y

-1: miał ńyny y dźiewki. (marg) ^B W tych fię ńłowieh znáczy nieiáka óboblwńza poboźnońć Enochowá miedzy inemi wńzyńtkiemi. (-)

werset: 23 A ták czás wńzytek Enochow był

-1: trzy ńtá ńżeńdźiefiąt y pięć lat.

werset: 24 Then Enoch chodźił w boiáźni

-1: Boźey á pothym nigdy nie był wi-

-1: dźian. ^C Abowiem go Bog prze-

-1: niońł. (marg) ^C Są tho rzeczy dworne y niepotrzebne pytháć fię iákiem ńpońobem y ná kthore mieyńce. Dońyc ná tym iż o rzeczy nie zwykley á ińcie óboblwney rozumieć bęđziemy. (-)

werset: 25 A Mátufál zyw był ńto óśńdźie

-1: fiąt y fiedń lat/ y miał ńyná Láme-

-1: chá.

werset: 26 A gdy fię Mátufálowi vrodźił

- 1: Lámech żyw był siedmset/ ośmdzie
- 1: fiat y dwie lecie/ y miał fyny y dziew
- 1: ki.

werset: 27 Y także czas wzyftek żywota

- 1: Mátufálowego był/ dziewięć set
- 1: íześcdziefiat y dziewięć lat/ á zátym
- 1: vmárł.

werset: 28 Lámech też ten żyw był fto ośm-

- 1: dziefiat y dwie lecie/ y národził mu
- 1: fię fyn.

strona: 4

Noe.

Pierwsze Księgi

Moizefzowe. Lift. 4.

kolumna: a

werset: 29 Ktorego wezwał imieniem Noe

- 1: mówiąć. ^D Ten nas poćiefzy w íprá
- 1: wie náfzey/ y w prácy rąk náfzych z
- 1: ftrony źemie ktorą Pan przeklął. (marg) ^D Mowi Duchem Prorockiem y z náchnienia Bożego ktory mu był przyślą zacność w Noem obiáwił. (-)

werset: 30 Potym gdy fię Lámechowi vro-

- 1: dził Noe/ żyw był pięć set dziewięć-
- 1: dziefiat y pięć lat/ y miał fyny y dziew-
- 1: ki.

werset: 31 Owa wzyfthek czas ktorego żył

- 1: Lámech/ był siedm set siedmdziefiat
- 1: y siedm lat/ á potym vmárł.

werset: 32 A gdy Noemu iuz było pięć set

- 1: lat/ vrodził mu fię Sem/ Chám y

-1: Iaphet.

rozdział: 6 (marg) Kápi. 6. (-)

Kápitulá 6.

2. LVdzie práwie wízfytncy fkázeni. 3.

-1: Bog fię rozniewał. 7. Groži pothopem.

-1: 9. Rokázuię Noemu fprawiedliwemu bu

-1: dowác Arche. 15. Vkázuie mu křztał iey ku

-1: záchowánui plemięnia ludzkiego y źwie-

-1: rzęcego.

werset: 1 4 **Y** Stháło fię gdy iuz

-1: ludzie poczęli fię rozmná

-1: źác ná ziemi/ á rozrodźili

-1: cory.

werset: 2 Tedy ^A fynowie Boży widząc ^B

-1: corki ludzkie iż były cudne/ bráli ie

-1: łobie zá żony ktore ^C fię im iedno po-

-1: dobály.(marg) ^A Sinowie fświętich Pátriárchow. ^B Ktore wyfzly z narodu Káinowego. ^C To ieft w poimánui żon nicze^{g0} niepátrzáli iedno fwych požądliwości. (-)

werset: 3 ^D Rzekł tedy pan Duch moy wiecz

-1: nie fię fładem ^E nie będzie obcho-

-1: dźić z człowiekiem ^F gdyż ieft ciáło.

-1: A wfzákże mu zfolguie ^G fto y dwá

-1: dzieściá lat. (marg) ^D Pan iákoby fpracowány od vporne^{g0} zuchwálfwá ludzkie^{g0} pōfte przyfzłą oznáymuie. ^E Iákoby rzekł. Dofyc było fwarow/ iuz ich dáley ćierpieć nie mogę. ^F

Ciáło iż fię rozumem nie rządzil/ y dla thego fię z nym więcej fwárzyć nie będę. ^G Dźiwna ieft dobroć Bořka kthorej nic y nawiętfze złości niezáwádzáią/ gdyż oto ftho y dwádźieściá lath czáfu ludziom pomyka ku vznánui (-)

werset: 4] Czǎłu też onego byli ^H Obrzymi

-1: ná ziemi/ przytym też gdy fię lyno-

-1: wie boży z ieli z corkámi ludzkiemi/

-1: národziły im potomftwá. A cić fą

-1: mocarze/ ktorzy po wšzyftki czáfy

-1: byli sławnemi. (marg) ^H Okrutnicy/ mocarze y wćikacze/ wiodący niepowsćiągliwy żywot.

(-)

werset: 5] Thedy pan widząc wielką złość

kolumna: b

człowieczą ná ziemi/ ^x á iż ^I wšzyft-

-1: ko zmyflánie fercá ie^{g0}/ nic inego nie

-1: było iedno złe po wšzyftek czás. (marg) ^x Niżey. 8. v. 21. Mátth. 15. v. 19. ^I Vkázuie iákie było przyrodzenie człowiece po zgrzeŝeniu. (-)

(marg) (Marg. do rysunku) ^{AB} Długość. 300. łokiet. ^{BC} Serokość. 50 łokiet. ^{DE} Wyżfza. 30. łokiet. ^E Okno ná dłużą. 1. łok.. ^F drzwi. ^{GFH} Trzy piętrá. (-)

werset: 6] Żal mu tedy było iż vczyńił czło-

-1: wieká ná ziemi/ ^K y żáłował ná fer-

-1: cu fwym.(marg) ^K Ná Bogá nigdy nie przypáda áby czego żáłowác miáł. Ale fie thu Duch fwięty náŝzey proŝtoŝci przypodobuie/ w tych flowiech znácznie wypifuiąc w iákiey nienawiŝci v Bogá ieŝt grzech. (-)

werset: 7] Y rzekł ták Pan. Ia do grunthu

-1: wygládżę z ziemie człowieká ktore-

-1: gom ŝtworzył/ od człowieká począ-

-1: wšzy áż do bydlęcía y do gádu/ á ták

-1: że y do ptakow powietrznych/ ábo-

-1: wiem mi žal iżem ie ŝtworzył.

werset: 8] ^L Ale Noe ználaŝ łáŝkę v Pá-

-1: ná.(marg) ^L Bog iemu był miłóŝciw y łáŝkaw nań. (-)

werset: 9] Tyć fą rodziáie Noe. ^x Noe był

-1: mężem íspráwiedliwym/ y doskoná-

-1: łym czáfu íwego/ chodząc wedle bo

-1: iáźni Bożey.(*marg*) ^x Ekkle. 44. v. 17 (-)

werset: 10] A vrodzili fię mu trzye íinowie.

-1: Sem/ Chám/ y Iaphet.

werset: 11] Ná ten czás ziemiá byłą íkázona

-1: przed Bogiem/ będąc pełną gwał-

-1: townego łupieftwá.

werset: 12] Tedy weyźrzał Bog ná ziemię á

-1: oná byłą íkázoną (Abowiem wízel

-1: kie ciáło popłwáło było drogę íwą

-1: ná ziemi)

werset: 13] Rzekł tedy Bog do Noe^{g0}/ Przy-

-1: ízedł koniec wízelkiemu ciáłu prze

-1: demną/ Abowiem ziemiá nápełnio

-1: ná íeft łupieftwá od nich/ á przetoż

-1: wytráczę ie z ziemie.

werset: 14] Vczynźe tedy fobie Archę z drze-

-1: wá Iodłowego/ y pobuduy izdbice

-1: w niey/ á obley ią ímołą zwierz-

-1: chu y wewnątrz.

werset: 15] A vczyniź ią tym kíztałtem. ^M

-1: Długość Archy będzie ná trzech íet

-1: łokiet/ A ízerokość iey ná pięćdzie-

-1: íiąt łokiet/ A wyźíza iey ná trzech-

-1: dziefiąt łokiet.(*marg*) ^M Auguítin íwięty powieda/ iż tá Archá byłą według proporcyiey ciáła człowieczego/ ktore leżąc íeft dziefięć kroć dłuźíze niż wyźíze/ á íześć kroć dłuźíze niż ízerfze. (-)

werset: 16] Wczyniŕz teŕz okno w Arŕze/ á v-

strona: 4v

GENESIS. Noc.

kolumna: c

czyniŕz ie ná wzwyzŕz ná łokciu/ y w

-1: ŕtáwiŕz drzwi oney Archy z boku

-1: iey/ vczyniŕz w niey trzy piétrá/ ŕpo

-1: dnie/ ŕrednie/ y wyŕŕze.

werset: 17] A ia przywiodeŕ potop wod ná

-1: ŕiemieŕ ku wytráczeniu wŕzego ciála

-1: w ktorym ieŕt duch ŕywotá pod nie

-1: bem/ áto coŕkolwiék ieŕt ná ŕiemie

-1: zginie.

werset: 18] Ale przymierze ŕwe poŕtánowieŕ z

-1: tobá. Ty wnidŕieŕz do Archy/ ŕyno

-1: wie twoi/ ŕoná twa/ y ŕony ŕynow

-1: twoich z tobá.

werset: 19] Weŕmieŕz teŕz do Archy po parze

-1: z káŕdego ŕywego ŕtworzenia/ w-

-1: ŕzelkiego ciála/ áby z tobá ŕywo zá-

-1: chowane byŕy/ tho ieŕt/ ŕamcá y ŕá-

-1: micę.

werset: 20] Z ptáŕtwa wedle rodzái u ich/ z

-1: bydlá wedle rodzái u ich/ y ze wŕze-

-1: go gádu ŕiemŕkiego/ wedle rodzái-

-1: u ie^g. Ty wŕzytki po parze wnidá

-1: z tobá/ áby ŕywo zoŕtaŕy.

werset: 21] Weŕmieŕz teŕz s ŕobá wŕzech po-

-1: kármow ktore iadáiá/ á zbierzeŕz ie

-1: do siebie/ áby y tobie y im były ku po-

-1: kármowi.

werset: 22] Vczynił to tedy Noe wśzytko

-1: ták iáko mu Bog rofkazał.

rozdział: 7]

Kápituła 7.

1. Noe s swoimi y z inemi źwierzęthy

-1: wchodzą do Archy. 10. Potop okrył wśzyt-

-1: kę ziemię/ y poborzył wśzythko co ná niey

-1: było.

werset: 1] **R**zekł tedy Pan do

-1: Noego/ ^x wnidź thy y ze

-1: wśzitkim domem twym

-1: do Archy/ Abowiemem

-1: cię widział ípráwiedliwym przed

-1: łobą ^A czáfu tego.(*marg*) ^x 2. Piotr. 2. V. 5. Kápitu. 7. ^A W zydwófkim íeft. W tym pokoleniu/ to íeft/ miedzy ludźmi tego wieku. (-)

werset: 2] Ty teź z łobą weźmiesz po siedmi

-1: par wśzech źwierząt czyśtych/ łám-

-1: cá y łámicę. ^B Ale z źwierząt nieczy-

-1: łtych po dwu par łámcow y łámic.(*marg*) ^B Ty łą źwierzętá czyśte/ ktore zakon opowieda czyśtymi być. (-)

werset: 3] Thákże y ptakow powietrznych

-1: po siedmi par łámcow y łámic/ á-

-1: by płód ich żywo był záchowan ná

-1: wśzytkiey ziemi.

werset: 4] Abowiem po siedmi dnioch pu-

-1: łzczę defzcz ná ziemię/ przez czter-

-1: dzieści dni y przez czterdzieści no-

-1: cy/ y wyglądę z ziemię wśzytko

-1: łtworzenie żywiące/ ktoremkolwiek

-1: ia vczyił.

werset: 5^x Vczyił tedy wśzytko to Noe

kolumna: d

co mu był Pan rofkazał. (marg) ^x Mátt. 24. V. 37. Luk. 17. v. 26. I. Piotr. 3. v. 20. (–)

werset: 6 A był Noe w łzełci łet łat gdy przy

-1: zedł potop ná ziemię.

werset: 7 Y wśzedł Noe z łynmi łwymy/

-1: z żoną łwą/ y z żonámi łynow łwo

-1: ich do Archy dla wod potopu.

werset: 8 Z źwierząt czyłtych y nieczyłtych

-1: z ptakow/ y ze wśzech rzeczy płazá-

-1: iących łię po ziemi.

werset: 9^C Po parze wełzło w Archę do

-1: Noego/ to łeft/ łámiec z łámicą:

-1: ták iáko mu był Bog rofkazał. (marg) ^C Ty wśzythki źwierzétá dáły łię dobrowolnie Noemu/ iáko były dáne Adámowi gdy ie przeżywał włáknemi imiony. Wiźłzey. 2. v. 19. (–)

werset: 10 Y przydáło łię dniá łódmeǵo/ iż

-1: wody potopu zálály ziemię.

werset: 11 Roku łzełćłetnego wieku No-

-1: ego ^D Mieliácá wtoreǵo/ á dniá łío

-1: dmeǵonáłteǵo teǵoż mieliácá/ W

-1: tenze dzień ^E wśzytki źrzodłá ^F prze-

-1: páłci wielkich porwály łię/ y okná

-1: niebieskie otworzone łá.(marg) ^D Kwietniá pátrz w kłięǵách wyłcia. 12. ^E Kres wodam zámiorzony y przerwan był y odięł. ^F Náđ podobieńłtwo wielkość vpádlá wod. (–)

werset: 12 Y vpadł defzcz ná ziemię przez

-1: czterdzieści dni y czterdzieści nocy.

werset: 13 Onogósz dnia wśedł Noe z fyn-

-1: mi fwymi/ z Sem/ Chám/ y Iá-

-1: phet/ z żoną śwą/ y z trzemi żoná-

-1: mi fynow fwych do Archy.

werset: 14 Oni y wśytkie zwierzętá wedle

-1: rodziów fwych/ y wśelkie bydłę

-1: wedle rodziu fwego/ y wśelki

-1: gad płaziący się po ziemi wedle ro-

-1: dziu fwego/ także wśytcy ptacy

-1: wedle rodziu fwego/ y káżdá rzecz

-1: fkrzydłáta.

werset: 15 Owa po parze wśzech żywiących

-1: rzeczy weszło w Archę do Noego.

werset: 16 A fámiec y fámicá zkáźdego ciá-

-1: ła weszli tám/ iáko iemu Bog ro-

-1: fkazał. A Pan zámknął drzwi o

-1: nim.

werset: 17 Tedy był potop przez czterdzie-

-1: ści dni ná ziemi/ á wezbrały wody

-1: y podniosły Archę/ tám iż była pod-

-1: niefioná od ziemi.

werset: 18 Y wzięły moc wody/ á wezbrá-

-1: ły bárzo ná ziemi/ tám iż Archá pły-

-1: wála po wodách.

werset: 19 Tedy wody gwałtownie się zmo

-1: cniły nád ziemią/ y okryły co nawyż

-1: ize gory pod wśytkiem niebem.

werset: 20] A ná piętnaście łokci ná gorę we

-1: zbrały wody/ ták iż były okryte go-

-1: ry.

werset: 21]" Zginęło tedy wżelkie ciało ru-

-1: chájące fię ná ziemi/ ták ptacy iáko

-1: bydlętá/ ták zwierzétá iáko y gad w

-1: fzytek płázaiący fię po ziemi/ thákże

-1: też y lud wżytek. (marg) Mądr. 10. v. 4. Ekkle. 39. v. 28. (–)

werset: 22] Wżytko to co było ná ziemi má-

strona: 5

Noe. Pierwżze Księgi

Moiżefzowe. Lift. 5.

kolumna: a

iąc oddech żywotá w nozdrzách

-1: fwych pozdycháło.

werset: 22(1)] Owa wżytko co iedno było ná

-1: ziemi poginęło/ od człowieká począ

-1: wży aż do bydlęciá/ do gádu/ y ptá

-1: ftwá powietrznego/ thák z ziemie

-1: wygládzono było/ iedno ^G tylko fam

-1: Noe z temi pozostał/ ktorzy z nim

-1: w Arfze byli. (marg) ^G Archá Noego znaczy nam Kościoł/ oprócz ktorego zbáwienie być nie może/ tylko w nym sámym zbáwienie mamy. (–)

werset: 23] Tedy ftały wody okrywży zie-

-1: mię przez pułtorá ftá dni.

rozdział: 8] (marg) Kápitu. 8. (–)

Kápituła 8.

1. y 13. Potop przeftał. 16. y 18. Noe wy-

-1: fzedł z Archy y z swoimi. 20. Czyni ofiáry

- 1: Bogu. 21. od ktorego stála się iemu obie-
- 1: tnicą pokoju. 22. y pierwszych czasów pe-
- 1: wnych przywrocenie.

werset: 1^A **W** Spomionął tedy

- 1: Bog na Noego/ y na w-
- 1: łzytki zwierzętá y bydłá/
- 1: ktore były z nim w Ar-
- 1: łze/ y puścił Bog wiatr na ziemię/
- 1: á zátánowiły się wody.(*marg*) ^A Iż my mniemamy iakoby z námi Bogá nie było/ y iakoby o nas pámiętać nie miał/ gdy iego wópomożenia nie wznamy/ tedy pímno tego zwyczajú mowienia vżywa. (-)

werset: 2 Y źrzodłá przepásći/ y okná nie

- 1: biełkie zámknione łá/ á zádźiorżáne
- 1: łá dźdze z niebá.

werset: 3 Tákże wody tám y łám płynące/

- 1: zściekły z ziemię/ á przy łkończeniu
- 1: pułtoru łtu dni opádły.

werset: 4 Tedy dnia siedemnałtego/ miełá

- 1: cá łiodmego/ łtánełá Archá na go-
- 1: rách Arárád.

werset: 5 A wod y ściekály y opadály aż do

- 1: dźiełátego miełáćá/ á pierwszego
- 1: dnia tegoż dźiełátego ^B miełáćá/
- 1: wierzchy gor vkazály się.(*marg*) ^B To iest Grudniá (-)

werset: 6 Y przy łkończeniu czterdzieści

- 1: dni/ otworzył Noe okno Archy/ kto
- 1: re był vczynił:

werset: 7 Y ^C wpuścił Kruká/ ktory

-1: wyfzedłszy zálie fię wrocił/ aż wody

-1: ofchły ná ziemi.(*marg*) ^C Bo rozumiał iż Kruk czuiąc trupow smrod/ miał dáley lećiec/
by fię była gdzie ziemiá fucha vkażála. (-)

werset: 8] Potym od siebie wypuścił gołębi

-1: cę/ áby obaczył iefliż wody opádły

-1: z ziemie.

werset: 9] Ale oná nie nálażłszy gdzieby miá

-1: łá postáwić stopę nogi fwey/ wro-

-1: ciłá fię k niemu do Archy/ Abo-

-1: wiem iefzcie wody po wżey ziemi

-1: były: A on ściągńawłszy rękę fwą/

-1: wziął ią/ á wniołł do siebie w Ar-

-1: chę.

werset: 10] A poczekawłszy iefzcie przez dru

-1: gie siedm dni/ puścił powtore gołę

-1: bicę z Archy.

werset: 11] Tedy podwieczor wrociła go

-1: łębicá do niego/ á w nofie fwym

kolumna: b

przyniołła gáłáskę oliwną którą v-

-1: łomiłá. A zátym Noe poznał iż wo-

-1: dy opádły z ziemie.

werset: 12] Y czekał iefzcie drugie siedm dni

-1: á potym wypuścił gołębicę/ ktora

-1: fię iuż k niemu wężczy nie wrociła.

werset: 13] Stało fię tedy roku fześćfietnego

-1: pierwżego wieku Noego/ dnia

-1: pierwżego/ ^D miefiącá pierwże-

-1: go/ ofchły wody z ziemie. A Noe od

-1: iąwłzy dách z Archy/ wyzrał/ á o-

-1: no wierzch źemie ofechł. (marg) ^D To ielt Márcá. (-)

werset: 14] A dnia dwudźieltego śiodmego

-1: miefiącá wtorego/ źiemiá fię łtála

-1: práwie łucha.

werset: 15] Pothym rzekł Bog do Noego/ mowiac.

-1: Wynidź z Archy z żoną łwoią/ z

-1: łynmi łwymy y z żonámi łynow

-1: łwoich.

werset: 16] Y wywiedz źá łobá włzytki źwie

-1: rzetá/ ktore łá z łobá/ łtaki/ bydlętá

-1: y gad płázaiący fię po źiemi/ á niech

-1: wydaią łłod/ ^x á rozradźaią fię/ y

-1: rozmnaźaią ná źiemi.(marg) Włźłzey. 1. 22. Niźey. 9. 1. (-)

werset: 17] Ták tedy ^E wylzedł Noe/ łyno-

-1: łie iego/ żona iego/ y żony łynow

-1: iego z łim.(marg) ^E Ták iáko Noe włzedł był do Archy ná łokazanie Páńłkie/ ták zálę ná iego łokazanie z łiey wylzedł/ á łic łwą łolá łieczynił. (-)

werset: 18] Włźelkie zwierzę/ włźelki gad

-1: włźelkie łtáłtwo/ y włźyłtko co fię

-1: łucha ná źiemi/ łedle łodzaiow

-1: łwych/ wylźł z łney Archy.

werset: 19] Złudował tedy Noe Ółtarz Pá

-1: łnu/ y włźiał ze włźyłtkich źwierzát

-1: łczyłtych/ y ze włźech łthakow łzy-

-1: łtych/ á łfiárował łfiáre ^F ná ółta-

-1: łzu łnym. (marg) ^F Ófiáry łthore bywały łalone. (-)

werset: 20] Y ^G łoczłł Páń wđźięczna łon

-1: ność: ^H A rzekł w fercu fwym: Iuż
 -1: dáley nie będę przeklinał źemie dla
 -1: człowiek^{xI} Abowiem myfli fercá
 -1: ludzkiego przewrotne łą od młodo
 -1: ści iego: Y nie zátrocę więcey włyzt
 -1: kiego ftworzenia żywego/ iákom to
 -1: był vczynił. (marg) ^G Była mu wdzięczną y przyjemną. ^H Obyczáiem człowieczem tu Bog
 mowi dla mdłości náfzey. ^x Wiźłzey. 6. v. 5. Mátt. 15. 19. ^I Bog iáko óciec namiłóściwłzy
 widząc mdłość ciála náfzego grzechowi poddánego łáfkáwie ią znoši. (-)

werset: 21 Nád to/ iáko długo źemiá trwác

-1: będźie/ fiania/ y źniwá/ źimná y
 -1: gorącá/ láto y źimá/ dzień y noc nie
 -1: uftána.

rozdział: 9

Kápitułá 9.

1. y 7. Błogosłáwi Bog Noemu potwier

-1: dzáiąc malżeńłtwo. 2. Powtore vtwierdzo
 -1: no pánowanie człowieku nád źwierzety. 5. Práwo ná zábijárze. 6. Moc mieczá. 9. Przy
 -1: mierze Boże z człowiekiem. 12. Potwier-
 -1: dzone ieft znákiem. 20. Noe winnicę fádzi
 -1: 21. vpił fię. 22. Chám fię z niego fmieie. 24.

strona: 5v

GENESIS.

kolumna: c

Przeklina go. 26. Błogosłáwi Semowi y

-1: Japhetowi. 28. Látá y zeście z światá No-
 -1: ego.

werset: 1^A

Y

Błogosłáwił Bog No

-1: ego y fyny iego/ mowiąc

-1: do nich. ^x Rozradzaycie

-1: fię/ á rozmnażaićie fię/ y

-1: nápełniayćie ziemię.(*marg*) ^A Pátrzay wyżłzey w Ká. j. v. 22. ^x Wyżłzey. j. v. 28. y 8. v. 17. (-)

werset: 2] A ftrách y ^B boiaźń wálzá nie-

-1: chay będzie nád wšytkiemi ziemkie

-1: mi źwierzęty/ nád ptaki powietrz-

-1: nemi/ y nádewšytkim co fię iedno

-1: rucha ná ziemi/ nád wšytkiemi ry

-1: bámi morfkiemi/ ^C kthore wam fá

-1: poddáne w ręce wálze. (*marg*) ^B Bog hámuie frogich źwierząt popędliwości/ áby niefzkodźily człowiekowi. ^C Zwierzęta dla tego Bog człowiekowi poddał/ áby ich słuźnie używał. (-)

werset: 3] ^x Wšytko to co fię iedno rucha y

-1: żywie/ wam ieft podano ku poży-

-1: wieniu: wšytkom wam to dał iáko

-1: trawę zieloną.(*marg*) ^x Wyżłzey 1. v. 29. (-)

werset: 4] " A wźákołz ^D nie będziećie ieść

-1: mięśá z duźą iego/ ktora ieft krew

-1: iego.(*marg*) " 3. Moiz. 17. v. 14. ^D To ieft mięśá fuowego y mięśá dawionego ze krwiá ieść nie będziećie. A tą náuką odwodźi człowieká áby nie żył iáko okrutne źwierzęta. (-)

werset: 5] A bowiem pomfzczę fię krwié wá

-1: fzey y żywotá wálzego nád káźdem

-1: źwierzęćiem/ y nád człowiekiem/

-1: nád káźdem ^E brátem iego/ pomfzczę

-1: fię żywotá człowieczego.(*marg*) ^E To ieft bliźniem. (-)

werset: 6] Ten ^x ktoryby wylał krew czło-

-1: wieczą/ od człowieka krew jego wy

-1: łana będzie/ ^x Abowiem Bog łtwo

-1: rzył człowieka ná wyobrazenie łwo

-1: ie.(*marg*) ^x Mátt. 26 v. 52. Zyaw 13. v. 10 ^x Wyzłzey. 1. v. 26. (-)

werset: 7" A ták wy rozradzaycie łię/ y ro

-1: zmnazaycie narod wálz ná łiem/

-1: á bądźcie płodnemi ná niey.(*marg*) " Wyzłzey. 1. v. 29. y 8. v. 17. (-)

werset: 8" Tedy rzekł Bog do Noego/ y do

-1: łynow jego co byli z nim mowiac.

werset: 9^F Oto ia łtánowie z wámi przymie

-1: rze łwe/ y z potomłtwem wálzem po

-1: was.(*marg*) ^F Obácł tu iż bog łyny w tymłze zamyka przymierzu ktore z oycy ich czyni. (-)

werset: 10" Y ze włzytkiem ływem łtworze-

-1: niem ktore iełł z wámi/ ták z ptás-

-1: twem/ iáko y z bydlęty/ y ze włzyt-

-1: kiemi łwierzęty łiemłkiemi/ ktore

-1: łą z wámi/ ze włzytkiemi co ich ie-

-1: dno wylzłó z Archy/ áż do káżdego

-1: łwierzęcia ná łiem.

werset: 11^x Stánowie tedy łwe przymie-

-1: rze z wámi/ áby iuż nigdy wiecey

-1: włzelkie ciáło potopem wod zátirá

-1: cone nie byłó/ á iżby iuż nigdy źa

-1: den potop niebył ku zburzeniu łie-

-1: mie.(*marg*) ^x Ezai. 54. v. 5. (-)

werset: 12" Tedy rzekł Bog/ Toć iełł znák

-1: przymierza/ ktory pokłádam mie-

-1: dzy mną/ á miedzy wámi y/ miedzy

-1: włzem łtworzeniem ływem ktore z

-1: wami iest/ aż ná wieki.

werset: 13 Poštawię łuk moy ná obłoku/ ^G

kolumna: d

ktory będzie ná znak przymierza mie

-1: dzy mną/ y między ziemią. (marg) ^G Pan ku fwym obietnicam przydawa znaki dla náfzey mdłości/ áby nas tim więcey pobudzał y vtwierdzał. (–)

werset: 14 ^x A gdy wzbudzę chmurne obłoki

-1: nád ziemią/ vkaże się łuk ná obłoku.(marg) ^x Ekkle. 43. v. 12. (–)

werset: 15 Y wspomnię ná przymierze fwe/

-1: ktore iest między mną á między wá-

-1: mi/ y między każdą dufzą żywiącą

-1: w cieie/ Ták iż się to iuz nigdy nie-

-1: przyda/ áby wody miały być poto-

-1: pem ku wytráceniu káždego ciáá.

werset: 16 Będzie tedy łuk on ná obłoku/ y bę

-1: dę nań poglądał/ ábych wspomniał

-1: ná przymierze wieczne/ między Bo

-1: giem y każdą dufzą żywiącą w cie-

-1: le ná ziemi.

werset: 17 Zátym rzekł Bog do Noego/ Toć

-1: iest znak przymierza/ ktorem poštá-

-1: nowił między mną/ y między wśzē

-1: ciáłem ktore iest ná ziemi.

werset: 18 Synowie tedy Noego ktorzy wy

-1: ízli z Archy byli/ Sem/ Chám/ y Ia

-1: phet/ á Chám był oycem Chánaán.

werset: 19 Cić fą trzy synowie Noego/ od

-1: ktorych ziemiá nápełnioná iest lu-

-1: dem.

werset: 20^H Tedy Noe począł sprąwować

-1: ziemię/ y náfádzil winną máćicę.(*marg*) ^H To iest powtore. (-)

werset: 21^I Potym pił wino/ á opiwłzy

-1: fię odkrył fię w namiećie swoim. (*marg*) ^I Piłmo nie táí złości ludzi świętych/ áby nas náucziło co zacz też oni byli fámi z fiebie. (-)

werset: 22^K A widząc Chám óciec ^K Cháná

-1: án spróśność nágości ciáá Oycá

-1: swego/ oznaymił to dwiemá brá-

-1: ćiey swey ná dworze.(*marg*) ^K Od ktorego pózli y wzięli imię Chánááneyczycy. (-)

werset: 23^L Tedy Sem y Iáphet wzięli odzie

-1: nie/ á półóziwłzy ie ná obu rámio-

-1: nách swych/ ízli ná wípák/ á przikry

-1: li nágość oycá swoiego/ á oblicza

-1: ich odwrocone były/ ták iż oycá swe

-1: go sromoty niewidzieli.

werset: 24^M A gdy fię ocucił Noe po onym

-1: winie swoim/ á dowiedział fię

-1: o tym co iego namłódzy syn iemu v

-1: czynił.

werset: 25^N Tedy rzekł/ Niech będzie ^L prze-

-1: kłętym ^M Chánáán/ á będzie ^N sługá

-1: sług bráćiey swoiey.(*marg*) ^L Obyczáiem prorockiem oznáymuie przekłétwo boże/ ná ty/ ktorzy rodzice swe w sromotę przypráwuia. ^M Słowo Chánáán ná tym mieyfcu wżytko potomtvo Chámowe zámyka w sobie: A wśákoż y sam nie iest prózen od niefzczeńcia te⁸⁰.

^N Stan iego służebniczy będzie dáleko gorfzy/ niż póspolite niewolstwo. (-)

werset: 26° A potym rzekł/ Niech będzie błó-

-1: gołławiony Pan ^O Bog Semow/

-1: á niech Chánaán będzie sługa iego.(*marg*) ^o Tu Sem ná nawyższym stopniu doštoieństwa ieft przełożon/ duchem Prorockiem oycá fwego/ który był przeyzrał przyśzłe niebiefkie błogosławieńtwo w iego potomśtwie/ to ieft w kościele Izraelfkim (-)

werset: 27 ^P Bog Iáphetá niechay rozmna

-1: za miłościwie/ y niech mięszka w na

-1: mieściech Semowych/ á Chánaán

-1: niech sługą ich będzie(*marg*) ^P Albo rozwiedzie/ álbo rościągnie. To błogosławieńtwo znaczy powołanie pogánow/ ktorzy z Iaphetá pózli. Bo gdy są odłączeni od Semá (to ieft/ od Kościoła który był w potomśtwie Semowem) Tedy po máłym czáfie wroćili się do namiotow iego/ to ieft/ złączyli się z nim/ áby byli wczeftniki błogosławieńtwo duchownego/ ktore ieft w Kryśtuśie. (-)

werset: 28 Noe tedy żyw był po potopie trzy

-1: itá y pięćdziesiąt lat.

werset: 29 A tak wśzytek czas życia Noego

-1: był dziewięć set y pięćdziesiąt lat/ á

-1: potym też vmarł.

strona: 6

kolumna: a

Noego synowie. Pirwśze
księgi Moziefowe. Lift. 6.

rozdział: 10

Kápituła. 10.

1. Rodzáie. 5. Mieśzkánia y kráiny. 19.

-1: Tákże gránice synow Noego. 10. Począ-

-1: tek páńftw Bábilończykow y *Afsyriyczy* [!] -

-1: *kwo* [!] .

werset: 1 **T** Yć są potomśtwá

-1: synow Noego/ Semá/

-1: Chámá/ y Iáphetá/ kto

-1: rym fię národziło dzieći

-1: po potopie.

werset: 2^x Synowie Iáphetowi cí łą. Go

-1: mer/ Mágog/ Máday/ Iawán/ Tu

-1: bál/ Mofoch/ y Tyrás.(*marg*)^x j. Kron. j. v. 5. (-)

werset: 3 Synowie Gomer/ Afkenás/

-1: Ryphát/ y Togormá.

werset: 4 Synowie Iawán/ Elizá/ Tár-

-1: ńys/ Cetym/ y Dodánim.

werset: 5^A Od tych rozdzielone łą^A wyńpy

-1: narodow po ńwych źiemicách/ ká-

-1: źdy wedle ięzyká ńwego/ á według

-1: pokolenia ńwego/ między narodem

-1: ńwoim. (*marg*)^A Wyńpy názywá za morńkie kráiny/ iáko łą Grecka y Wńoska źiemią y ine/ ktore kráiny przyńzły były w dział Iáphetowem Synom/ ktorzy byli pogáni (-)

werset: 6 Potym ńynowie Chám cí łą/

-1: Chus/ Meńraim/ Phut/ y Cháná

-1: án.

werset: 7 A ńynowie Chus łą/ Sábá/ He

-1: uilá/ Sábátá/ Regmá/ y Sábátá-

-1: ká: A ńynowie Regmá łą/ Sábá y

-1: Dádán.

werset: 8 A Chuńsowi vrodził fię też Nem

-1: rot/ ktory począł być możnym ná źie

-1: mi.

werset: 9 Ten był^B mocnym Myńliwcem

-1: ^C przed pánem/ á od nie^go to ięft przy

-1: ńłowie wńięte/ iáko Nemrot mo

-1: cny Myfliwiec przed pánem. (marg) ^B Srogi okrutnik/ á práwie frogich zwierząt przyrodzenie máiąc. ^C Odkládaiąc precz wšytkę boiaźń Bożą/ iáko gdy kto przed drugim dopułci fię czego złego/ dofyć tem vkázuie iż fię go nic nie boi. (-)

werset: 10 Początek tedy Krolestwá iego

-1: bylo Babel/ Arách/ Achad/ y Chá-

-1: lanne/ w ziemi Sennáár.

werset: 11 Z tey ziemie wyłzedł Ałsur/ kto-

-1: ry pobudował Niniwen/ y miáfto

-1: Rehoboth y Chále.

werset: 12 Tákże y Rezon ktore ieft między

-1: Niniwe y Chale miáfto wielkie.

werset: 13 Mezráimowi też vrodził fię Lu-

-1: dym/ Anámim/ Láábim/ Nephtu

-1: im.

werset: 14 Y Phetruřim/ y Cháfluim/ od

-1: ktorych poźli Philiftni/ y Káph

-1: torym.

werset: 15 Chánaánowi też vrodził fię pier

-1: worodny iego/ Sydon/ y Het.

werset: 16 Y Iebuři/ Amorry/ Gergeři.

werset: 17 Y Heui/ Archi/ Syni.

werset: 18 Y Arády/ y Sámáry/ y Hámáty/

-1: řkąd fię pothym rozrodziły domy

-1: Chánańeczykow.

kolumna: b

werset: 19 A gránice Chánańeczykow by-

-1: ły poczawřzy od Sydonu/ ciągnąć

-1: fię do Gerar/ aż do Gázy/ precz k

-1: Sodomie/ y ku Gomorrze/ y ku A

-1: dámá/ y ku Seboim/ aż y do Lazy.

werset: 20 Cić fą fynowie Chám według

-1: ich domow/ ięzykow/ źiemie/ y na

-1: rodow.

werset: 21 Zrodźili fię też fynowie Semo-

-1: wi oycu wńzech fynow Heber/ y

-1: brátu ftárfzemu Iáphetowemu.

werset: 22^{x D} A cić fą fynowie Semowi/

-1: Elam/ Afsur/ Arpháxad/ Lud/ y

-1: Arám. (*marg*)^x 1. Kronik. 1. v. 17. ^D Gdyż Hiſtórią kościelną wypifuie/ tedy z przodku przypomina Iáphetá y Chámá/ o kthorych máło co chćiał przelożyć. (-)

werset: 23 Synowie Arám fą/ Hus/ Hul/ Geter y Mes.

werset: 24 A Arpháxadowi vrodził fię Sa

-1: le. Salowi też vrodził fię Heber.

werset: 25 Heber też miał dwa fyny/ imię ie-

-1: dnego Phálek (ábowiem zá iego

-1: czáfu rozdźieloná iest źiemiá) á imię

-1: brátá iego było Iektan.

werset: 26 Iekatanowi też vrodził fię Elmo

-1: dad/ Sáleph/ Afármot/ y Iare.

werset: 27 Y Adorám/ Vfál/ Dekla.

werset: 28 Y Hebál/ Abimáel/ Sábá.

werset: 29 Y Ophir/ Heuila/ y Iobáb/ cić

-1: fą wńzyfcy fynowie Iektán.

werset: 30 A mięłzkánie ich było od Mezá

-1: idąc aż do Sephár gory ku wńcho-

-1: du űońcá.

werset: 31 A ták cić fą fynowie Semowi

-1: według domow/ ięzykow/ źiemie/

-1: y narodow ich.

werset: 32 A ty fą domy fynow Noego/ we

-1: dle pokolenia y narodow ich/ y od

-1: nich fą rozdzielone narody po poto

-1: pie ná ziemi.

rozdział: 11

Kápituła. 11.

1. Przyczyná zámieszánia ięzykow. 3. bu

-1: dowanie Babel. 10. Wiek y potomftwo

-1: Semowe aż do Abrámá. 31. Wyście iego z

-1: oyczyzny z Tare oycem swoim/ z Lotem y

-1: z Saray. 32. Smierć Tare.

werset: 1 C Záfú onego ieden

-1: był ięzyk y iednáka mowá

-1: po wżytkiey ziemi.

werset: 2 Y przydało fię gdy wy-

-1: fzi od wřchodu słońcá/ znaleźli ro-

-1: wniá w ziemi ^A Sennáár/ y mięsz-

-1: káli tám.(*marg*) ^A Ktorą potym názwano cháldea. (-)

werset: 3 Tedy mowili miedzy sobą/ Ná-

-1: czyńmy cegły y wypalmy ią w o-

-1: gniu. Tedy nápalili cegły miáftho

-1: kámienia/ á glinę iłowáthą mieli

strona: 6v

GENESIS. Abram.

kolumna: c

miáftho wapná.

werset: 4 ^B Potym rzekli. Nużesz zbuduy-

-1: my sobie miáło y wieżę/ ktoreyby

-1: wierzch dołał do niebá/ ábychmy fo

-1: bie vczynili sławę/ przed tym niż fię

-1: Ínadź rošprofzemy po wŕzey źiemi. (marg) ^B Pychą y nádętością wielką będąc vniefieni/ fwą chwałę nád Bołką zacniey przekłádáli. (–)

werset: 5 Tedy Pan ^C Ńtąpił áby ogládał

-1: miáło ono y wieżę/ ktorą budowá

-1: li ťynowie ludzcy. (marg) ^C Rzeczą okazał/ iż bárzo dobrze onę ich rádę zrozumiał gdzie tu ludzkim ťpofobē mowi dla náłzey profoty. (–)

werset: 6 Y rzekł Pan. Oto lud ten ieden

-1: ieft/ á wŕzyłcy iednym ięzykiem mo

-1: wią/ á toć ieft początek ťpráwy ich/

-1: á ták nic nie będąc coby im przeká-

-1: źiło ná co fię vłádzili.

werset: 7 Nuż tedy ťtąpmy/ ^D á pomiełzay

-1: my tám ięzyki ich/ áby ieden drugie

-1: go niezrozumiał.(marg) ^D To mowi iáko by fię mądrości y możności ťwey rádząc. Iáko wŕżłzey w Káp.1. Gdzie fię tu oto ťwiętey Troyce táiemnicá pokázuie/ to ieft/ Oycá/ Syná/ y Duchá ťwiętego/ ktorzy ťą iedney y iednákiey náтуры Bołkiey. (–)

werset: 8 A ták Pan rošprofzył ie z tám-

-1: tąd po wŕzytkiey źiemi/ ták iż zánie

-1: cháli budowác miáłtá onego.

werset: 9 A dla tegoż wezwáne ieft ^E Ba-

-1: bel/ ábowiem tám Pan pomiełzał

-1: ięzyki wŕzey źiemie/ y z támtąd ie ro

-1: ťprofzył po wŕzytkiey źiemi.(marg) ^E To ieft pomiełzánie. (–)

werset: 10 ^X Tyć ťą tedy narody Semowe/

-1: Sem máiąc iuż ťto lat/ miał ťyná

-1: Arpháxád we dwu lat po potopie. (*marg*) ^x 1. Kronik. 1. v. 17. (-)

werset: 11] A potym Set gdy mu fię vro-

-1: dził Arpháxád/ żyw był pięć fet lat

-1: y miał ine fyny y dziewczki.

werset: 12] Arpháxád też był żyw trzydzie-

-1: ści y pięć lat/ y vrodził fię mu Sale.

werset: 13] Potym Arpháxád po národze-

-1: niu Sale/ żyw był czteryftá y trzy

-1: látá/ máiąc ine fyny y dziewczki.

werset: 14] Sale theż gdy miał trzydzieści

-1: lat/ vrodził fię mu Heber.

werset: 15] Potym Sale po národzeniu He

-1: ber/ żyw był cztery ftá y trzy láthá/

-1: máiąc ine fyny y dziewczki.

werset: 16] ^x Heber też gdy miał trzydzieści y

-1: cztery látá/ národził mu fię Phálek. (*marg*) ^x Kronik. 1. v. 25. (-)

werset: 17] A po národzeniu Pháleká/ żyw

-1: był Heber czterzy fthá y trzydzieści

-1: lat/ máiąc ine fyny y dziewczki.

werset: 18] Phálek też gdy miał trzydzieści

-1: lat vrodził mu fię Reu.

werset: 19] A po národzeniu Reu/ żyw był

-1: Phálek dwieście y dziewięć lat/ má

-1: iąc ine fyny y dziewczki.

werset: 20] Tákże Reu gdy był we trzechdzie

-1: fiąt y we dwu lećiech/ vrodził mu się

-1: Sarug.

werset: 21] A po národzeniu Sarugá/ żyw

-1: był Reu dwieście y siedm lat/ má-

-1: iąc ine fyny y dziewczki.

werset: 22 Sarug tákże gdy był we trzech-

-1: dziefiąt lat/ vrodził mu fię Nachor.

kolumna: d

werset: 23 A po národzeniu Nachorá/ żyw

-1: był Sarug dwieście lat/ máiąc ine

-1: fyny y dziewczki.

werset: 24 Tákże Nachorowi/ gdy był we

-1: dwudziestu y dziewięci lećiech/ ná-

-1: rodził fię Tare.

werset: 25 A po národzeniu Tare/ żyw był

-1: Nachor fto y dziewiętnaście lath/

-1: máiąc ine fyny y dziewczki.

werset: 26 " Potym Tare będąc w siedmi-

-1: dziefiąt lat/ miał ^F Abrámá/ Na-

-1: chorá/ y Aráná. (marg) " Iozu. 24. v. 2. 1. Kronik. 1. v. 26. ^F Abram tu ná pierwszym mieyfcu położon/ nie dla thego żeby był pirworodnym/ ále dla ie^{go} Hiſtoryey którą potym wypifuie. (-)

werset: 27 Tyć fą potomſtwá Tare. Tare

-1: národził fię Abram/ Nachor/ y A

-1: rán. A Aránowi národził fię Lot.

werset: 28 Y vmárł Arán pierwey niż Ta-

-1: re oćiec ie^{go}/ w oyczyźnie ſwoiey/ w

-1: Vr Káldeyczykow.

werset: 29 Ale Abram y Náchor zpoymo-

-1: wáli zony. Imię zenie Abrámowey

-1: było Sárái. A imię zony Náchoro-

-1: wey było Melchá corká Aránowá/

-1: ktory był oycem Melchy ^G y Ieſzohy. (marg) ^G Niektorzi mniemáią iż tá była Sáray. (-)

werset: 30 Ale Sárái była niepłodna/ y nie

-1: miała dźiátek.

werset: 31^x Wźiał tedy ^H Tare Abrámá fy-

-1: ná fwego/ y Lotá fyná Arán/ wnu

-1: ká fwego/ y Sárái niewiáftkę fwo

-1: ię zone Abrámowę/ y wyfzli społu

-1: z Vr Káldeyfskie^{g0}/ áby fzli do źemie

-1: Chánáán: Przyfzli thedy áż do ^I

-1: Chárán/ y támże mięfzkáli. (marg) ^x Iozu. 24. v. 2. Nehe: 9. v. 7. Iudit. 5. v. 6. Dziei. 7. v. 4. ^H Bo iż Tare był oycem tedy mu też tu pocźciwość czyni. Ale Bofka obietnicá ná fámego tylko Abrámá fyná iego należáá. ^I Miáfto w Mezopotámijey. (-)

werset: 32 A był wźytek wiek Täre dwie-

-1: ście y pięć lat/ y potym vmárl w

-1: Chárán.

rozdział: 12

Kápit. 12.

1. Abram zrofkazánia Bożego/ wyfzedł

-1: z oyczyźny fwey. 2. Bierze obiecáne błogo-

-1: słáwieńftwo prze Kryftufá. e. Wźywa

-1: Páná. 10. Przed głodem idźie do Egiptu.

-1: 14. Tám mu Sárái wźiętá. 17. wroconá mu

-1: oprocz náruźenia.

werset: 1 **Y** Rzekł Pan ku A-

-1: brámowi. ^x Wynidź z źie

-1: mie twey/ y od rodziny

-1: twey/ á z domu oycá twe

-1: go/ do źemie ktorá ia pokażę tobie.(marg) ^x Dziei. 7. v. 3. (-)

werset: 2 A ia z ćiebie wywiodę narod

-1: wielki/ ^A á będąc błogosławił/ a imię

-1: twe zacnie wywyższę/ ^B y będziesz ty

-1: błogosławieństwem. (marg) ^A Sprawię żeć się wżytko łzczęścić będzie. ^B Abowiem Krytuł zámknion był w biodrách Abrámowych. Z kąd go tu zowie błogosławieństwem. (–)

werset: 3] Będę błogosławił błogosławią

-1: cym tobie/ á będę przeklinał ty ktorzy

-1: cię przeklinaią. A ^x w ^C tobie wżyt

-1: ki narody ná ziemi będą dobrorze-

-1: czone.(marg) ^x Niżey. 18. v. 19. y. 22. v. 18. y 26. v. 4. Gálá. 3. v. 8. ^C O tym błogosławieństwie ná inē się mieýfcu powie (–)

strona: 7

Abram. Pierwże

Księgi Moizészowe. 7.

kolumna: a

werset: 4] Thedy Abram wyfzedł tak iáko

-1: mu Pan rofkazał/ á Lot też z nim.

-1: A iuz Abram miał siedmđziefiąt y

-1: pięć lat gdy wyfzedł z Chárán.

werset: 5] Wziął też Abram z łobą Sárái

-1: żonę łwą/ y Lotá fynowcá łwego/ y wżytkę łwą máiętność ktorey ná

-1: byli/ ^D y wżytek dobytek ktorego do

-1: łtáli w Chárán/ y wyfzedłzy do źie

-1: mie Chánáán/ potym thám przy-

-1: łzli.(marg) ^D W żydowłkiem łtoi y wżytki dułze to łeft/ thák łługi iák y bydłá. (–)

werset: 6] Tedy Abram ^E przefzedł przez źie

-1: mię onę áż do Sychem/ á áż w ro-

-1: wniny More: Gdzie ná ten czás w

-1: oney ziemi byli ^F Chánáneyczycy.(*marg*) ^E Długo fię błąkał/ pierwey niż mięszkánia doftał. A temći sfołobem pan Bog dofwiađfza Wiáry przebránych fwych. ^F Narod okrutny á niewierny. Y od tákowych fąsiad krzywdámi dofwiađfzał Bog Abrámá. (–)

werset: 7 Wkazał fię tedy Pan Abrámowi

-1: mowiąc/ " Thę ziemię dam potom-

-1: ftwu twemu: Tedy Abram zbudo-

-1: wał tám ^G ołtarz Pánu ktory fię był

-1: vkazał iemu. (*marg*) " Niżey. 13. v. 15. y 15. v. 18. y 26. v. 4. 5. Moiz. 34. v. 4. ^G Acz był mógł milcząc fercem Bogá chwálić/ ále ná tym iefzcze dofyc nie było/ ábowiem zwierzchowne wyznánie nabożeńftwá/ wewnętrznego ma náfládownić. (–)

werset: 8 Wyfzedł potym z támtąd ^H ná go-

-1: rę ktora była ná wíchod słońcá miá

-1: ftu Bethel/ y poftáwił tám namiot

-1: fwoy/ gdzie mu przyfzło Bethel od

-1: záchodu/ á Háy od wíchodu fłońcá.

-1: Támże zbudował ołtarz Pánu/ y

-1: wzywał imieniá Páńfkiego.(*marg*) ^H To ieft dla krzywd ktore miał od Chánáneyczkow. (–)

werset: 9 ^I Potym z támtąd przeniofł fię A

-1: bram ná południe.(*marg*) ^I Z kąd fię okázuie iáko fię po niepewnych miefcách poniewierał Abram. (–)

werset: 10 ^K Támże fię zaczął głód w ziemi

-1: oney: Skąd Abram vfzedł do Egi-

-1: ptu/ áby tám przemiefzkał do czá-

-1: fu/ Abowiem był wielki głód w zie

-1: mi. (*marg*) ^K Abram óciec wierzących z iednego niefzczęścia w drugie wpadł. A tákić ząwždy ieft ftan wiernych. (–)

werset: 11 A gdy iuż przichodził do Egiptu/

-1: rzekł Sárái żenie fwey/ Widzę cię

-1: być niewiáftę piękną ná weyrzeniu.

werset: 12 A przetoż gdy cię Egipcyánie o-

-1: baczą/ będą mowić/ Tá niewiáftá

-1: iest żoná iego/ A thák mię zábiyą/ á

-1: ciébie żywo zoftáwią.

werset: 13^x Powiedayże profzę cię izes iest

-1: fiofrą moią/ ^L áby mi fię dla ciébie

-1: dobrze wodziło/ á izbych z thwey

-1: przyczyny mogł záchowác żywoth

-1: fwoy. (marg) ^x Nizey. 20. v. 12. ^L Rádá przez którą Abram chciał záchowác fwe zdrowie/
dawfzy żonę w niebezpieczeństwo/ nie iest bes grzechu. Oczym pátrz nizei. 20. Ká. (-)

werset: 14 Trefiło fię potym gdy Abram w-

-1: fzedł do Egiptu/ vyzreli Egipciá

-1: nie niewiáftę onę/ iz była bárzo pię

-1: kna.

werset: 15 Theż y Kfiążetá Fáraónowe

-1: widzieli ią/ y chwalili ią przed nim/

-1: Ták że była wziętá do domu Fára

-1: onowego.

werset: 16 Kthory dla niey dobrze czynił

-1: Abrámowi/ y miał owce/ woły/

-1: ofły/ fługi/ fłuźebnice/ oflice y wiel-

-1: błády.

kolumna: b

werset: 17 Ale Pan ^M trapił Fáraóná pla-

-1: gámi wielkimi/ y dom iego/ dla

-1: Sárái żony Abrámowey. (marg) ^M Pán dopomaga przychodniowi przeciw bárzo możnemu
Krolowi. (-)

werset: 18 Tedy Fáráo wezwał k łobie Abrá

-1: má/ y rzekł do niego/ Y przeczżeś

-1: łmi to vczynił? Czemuś mi tego nie

-1: oznaymił/ iż to była żoná twoiá?

werset: 19 Przeczżeś powieđał/ iż iełt fio-

-1: łtrá twoiá? A thák ią wzięłem ia

-1: był łobie zá żonę: Ale teraz oto żoná

-1: twoiá/ weźmi ią/ á idź precz.

werset: 20 Y poruczył go Fáráo ludowi

-1: łwemu/ á wyprowádzili go precz/

-1: z żoná iego/ y ze wśzytkiem co było

-1: iego.

rozdział: 13

KApitu. 13.

1. Abram wychodząc z Egiptu z Sárái

-1: y z Lothem. 3. wrocił się do Chánaán. 4.

-1: Tám wzywa Bogá. 7. Ieden od drugie-

-1: go się rozłączyli. 2. y 5. dla łwych máiętno

-1: ści. 13. Złość Sodomczykow. 14. Obietni-

-1: cá ponowioná Abrámowi. 18. kthory mie-

-1: łzkał w Hebron.

werset: 1 **A** Ták Abram wy-

-1: łzedł z Egiptu ku połu-

-1: dniowi/ y żoná iego/ y

-1: wśzytko coźkolwiek było

-1: iego/ á Lot też z nim.

werset: 2 Y był Abram bárzo bogáty/ ták

-1: w bydłách/ iáko też w łrebrze y we

-1: złośćie.

werset: 3] A wrocił się swą drogą ^A od połu

-1: dnia aż do Bethel/ á aż do onego

-1: miejsca gdzie przed tym postawił

-1: był namiot swój między Bethel y

-1: Hai. (marg) ^A Miejsce to było ku południu/ w onej krainie do której szedł. (-)

werset: 4] A na miejscu ołtarza ^x który tam

-1: był przedtem uczynił/ wzywał imię

-1: nia Pańskiego.(marg) ^x Wyższej. 12 v. 7. (-)

werset: 5] Ale y Lot który chodził w towa-

-1: rzythwie z Abramem/ miał też o-

-1: wiec dożyć/ wołów/ y namiotów.

werset: 6] Tak iż ich ona ziemica w sobie za

-1: chować nie mogła/ aby byli społu

-1: mieszkali/ ^x abowiem maiećności

-1: ich były wielkie/ owa społu z sobą

-1: mieszkać nie mogli.(marg) ^x Niżej 36. v. 7. (-)

werset: 7] A także wzięwał się powłókami

-1: dzy pastwami trzod Abramowych

-1: y między Pastwami trzod Loto-

-1: wych. A na then czas w onej ziemi

-1: mieszkali Chananejscy y Fere-

-1: jsczy.

werset: 8] Rzekł tedy Abram Lotowi/ Pro

-1: szę niechay ty powłoki niebędą mi

-1: dzy mną y między tobą/ także mie-

-1: dzy pastwami moimi y twoimi/ á

strona: 7v

GENESIS. Abram.

kolumna: c

bowiemechmy my łą^B brácia. (marg)^B To iest krewni. (–)

werset: 9^C Izali tobie nie iest wżędy źie-

-1: miá wolna? A thák próżę cię ábyś

-1: odźedł o demnie/ iefliź fię ty vdałz

-1: ná lewą stronę/ ia poydę ná práwą/

-1: á iefliź łobie vpodobałz práwą/ ia

-1: poydę ná lewą. (marg)^C Z łwego práwą z łtępuie/ áby miał pokoy z Lotem. (–)

werset: 10 Tedy Lot podniowłzy oczy łwe/

-1: obaczył wżytki rowniny nád Ior-

-1: danem/ kthore były przed tym niż

-1: Pan rozborzył Sodomę y Gomor

-1: rę/ ták wilgotne/ iáko ład Páńki/ á

-1: iáko ziemiá Egipłska/ ktorą idą ku

-1: Segor.

werset: 11 Y obrał łobie Lot wżytkę onę ro-

-1: wnią nád Iordanem/ á łzedł precz

-1: od włchodu łłońcá/ támże fię rozłą

-1: czyłi ieden od drugiego.

werset: 12 Abram mięłzkał w ziemi Cháná

-1: án/ á Lot mięłzkał w miełciech

-1: ktore były w rowninach/ támże po-

-1: łtháwił namiot łwey práwie ku

-1: Sodomie.

werset: 13 Ale ludźie w Sodomie byli źli/ y

-1: bárzo grzełzni przeciwko Pánu.

werset: 14 Rzełł tedy Pan do Abrámá (gdy

-1: fię był Lot iuż odłáczil od niego) Po

-1: dniesł oczy łwe/ á poyźry z mieyłcá te

-1: go gdzieś teraz iest/ ku Pułnocy/

-1: ku Południu/ także ná Wýchod/ y

-1: ná Zachod słońcá.

werset: 15^x A bowiem ziemię tę wżytkę kto

-1: rą widziłz dam tobie ^D y potom-

-1: łtwu twemu ^E ná wieki.(*marg*) ^x Wyżłzey. 12. v. 7. Niżey. 15. v. 18. y 26. v. 4. 5.

Moiz. 34. v. 4. ^D Dwoie potomstwo Abrámowe w piśmiech fię przypomina/ iedno wedle ciáła ktore iest prochowi ziemię przyrownáne/ drugie duchowne ktore iest gwiazdam niebieskiem przypodobione. Ná długi czás. (-)

werset: 16^x A potomstwo tve tak rozmno-

-1: że iáko proch ziemski/ bo ieliłz kto

-1: może zliczyć proch ná ziemi/ tedyc

-1: theż będzie mógł zliczyć y nafienie

-1: twoie.

werset: 17^x A tak powstań/ á przechadzay fię

-1: po tey ziemi/ tak ná dłużá iáko y ná

-1: łzerzą/ ábowiem ią dam tobie.

werset: 18^x Tedy Abram rułzył fię z námio-

-1: tem fwym/ á przeniołł fię y miełz

-1: kał w rowninie Mámre/ ktora iest

-1: w Hebron/ y zbudował tám ołtarz

-1: Pánu.

rozdział: 14

KApitu. 14.

11. Sodomá y Gomorrá wzięte łą 5. przez

-1: Chodorláhomor y iego hołdowniki. 12. W

-1: poymánie Lot zówiedzion. 15. Potym był

-1: przywrocon przez Abráhámá ze wżytkiem

-1: plonem. 18. Melchifedek zálzedwłzy mu w

-1: drogę błogosławi mu. 20. Abram ofiaru-

-1: ie mu dzieięćinę z łupow. 22. ktore wżyt-

-1: ki wrocił Krolowi Sodomfkiemu.

kolumna: d

werset: 1 **P**Rzidało fię potym

-1: czáfu onego iż Amrá-

-1: fel Krol ^A Sennáár/ A

-1: rioch krol Elázár/ Cho

-1: dorláhomor Krol Elám/ y Tádál

-1: Krol ^B Pogánfki. (*marg*) ^A Bábilonu. A tu názywa Krole/ ktorzy nád iakiem powiáthem byli przełożeni. ^B Iż ze wżąd wielkie woýfká wiodł dla tego rzeczon Krolem pogánfkiem. (-)

werset: 2 Walczyli przeciw Berá Kro-

-1: lowi Sodomfkie^{mv}/ y przeciw Ber-

-1: á krolowi Gomorfkiemu/ y prze-

-1: ciw Senááb krolowi Adámy/ Ták

-1: że przeciw Semeber krolowi Se-

-1: boim/ y przeciw krolowi Bále/ kto-

-1: re potym zwano Segor.

werset: 3 Wżytcy ci ściągñeli fię ná rowni

-1: nę Sydim tám gdzie teraz ieft ^C mo

-1: rze łłone. (*marg*) ^C To ieft martwe w kthore Iordan wpada. (-)

werset: 4 Bo ci przed tym służyli przez dwa

-1: naście lat Chodorláhomerowi/ á-

-1: le ná trzećinafty rok odstąpili od nie

-1: go.

werset: 5 A ták roku czternałtego Chodor

-1: láhomor wyciągnął z krolmi ktorzy

-1: z nim byli/ y porázili Ráfáymity w

-1: Aftárotkárnáim/ y Zuzymiány w

-1: Ham/ y Emimiány w rowninách

-1: Káryátaim.

werset: 6] Tákże y Horeyczyki ná gorze ich

-1: Seir/ aż ku rowninam Fárán/

-1: ktore fą przy pułtyniách.

werset: 7] Potym fię wrocili/ y przyciągnęli

-1: do En Miłpáth/ którą nazywáią

-1: Kádes/ y poborzyli wżyftkę kráinę

-1: Amálekitow/ y też Amorreyczykow

-1: ktorzy miełzkáli w Hálázontámár.

werset: 8] Tedy wyciągnęli Krol Sodom

-1: fki/ y krol Gomorfki/ krol Adámy/ y

-1: krol Seboim/ y krol Bále ktore zo-

-1: wią Segor/ y zżykwáli fię ku bi-

-1: thwie przeciwko im ná rowninie

-1: Sidim.

werset: 9] Przeciwko Chodorláomerowi

-1: krolowi Elám/ y przeciw Tádál kro

-1: lowi Pogánńkiemu/ y przeciw Am

-1: ráfel Krolowi Sennáár/ thákże

-1: przeciw Ariochowi krolowi Elá-

-1: zár/ owa ci czterey krowie byli

-1: przeciwko pięćiom.

werset: 10] W oney tedy ^D rowninie Sidim

-1: było wiele łudniczyfk iłowátých/

-1: Thedy krowie Sodomńcy y Go-

-1: morńcy podáli tył y tám fą poráženi

-1: A oni ktorzy pozofáli zućiekáli ná

-1: gory. (marg) ^D W tych rowninách były študnie máiąc całec z gliny Ale gdy miáftá fá podwrocone/ obrociły fię w ieżierzyfko/ kthore Asfáltytes/ álbo słonē ábo też martwem morzem náziwáią/ Gdzie tám iefzcie zoftály znáki pomfty á frogości Boskiew. (–)

werset: 11 Zábbráli tedy wftytki ftátki So-

-1: domfkie y Gomorfkie/ y wftytki
-1: fpize ich/ tákże potym ftámtąd od-
-1: ciągnęli.

werset: 12 Poymáli też y Lotá fynowcá A-

strona: 8

Abram. Pierwfe Księgi

Moizefzowe. Lift. 8.

kolumna: a

brámowego zewftyftkiem ftátkiem

-1: iego/ y odciągnęli precz/ Abowiem
-1: on mięfzkał w Sodomie.

werset: 13 A ták niektory co był z bithwy v-

-1: fzedł/ przyfzedłszy oznaymił Abrá-
-1: mowi Ebreyczykowi kthory mię-
-1: fzkał ná rowninie Mámre Amorey
-1: czykowey brátá Efkol/ y brátá A-
-1: ner/ ktorzy byli z Abrámem wefzli
-1: w przymierze.

werset: 14 Co gdy vfłyfzał Abram/ iż ^E brát

-1: ie^{go} był poyman/ fprawił vfiec zbroy
-1: ny ze trzech fet y z ósminaście flufe-
-1: bnikow fwych/ ktorzy fię zrodzili w
-1: domu iego/ y gonił ie áż do Dán. (marg) ^E Abowiem óciec Abrámow był Lotow dziad y Sary. A dla tego pímo zowie go brátem á onę fioftrą Abrámowi. (–)

werset: 15 A w nocy rozładziwfzy fię ná vf-

-1: ce przeciwko nim/ on sam y łudzi ie

-1: go/ poraził ie/ y gonił ie aż do Ho-

-1: bá/ ktore leży po lewey stronie Dá-

-1: małzku.

werset: 16 Y wrócił ná zad wšytki plony/ y

-1: Lotá brátá fwe^g/ y ze wšytką máię

-1: tnošćią iego/ tákże niewiáły y lud.

werset: 17 Tedy krol Sodomy zářzedł mu

-1: ná drogę potym/ gdy się wrócał po-

-1: ráziwšy Chodorláhomorá/ y krole

-1: ktorzy z nim byli/ ná dolinie Sáwe/

-1: ktorą zowá doliná Krolewšká.

werset: 18^x Tedy też y^F Melchifedek Krol

-1: Salem przyniošł chleb y wino: A

-1: iż był kápłanem Bogá nawyžszego.(*marg*) ^x Zyd. 7. v. 1. ^F Pišmo nam okázuie Melchifedeká/ iákoby miał z obłokow przyšć/ opušćiwšy tho z kąd pořzedł/ y iáki był iego koniec Y opišue go/ że był Krolem Salem (ktore miášto w onych rowninách było) y Kápłanem Bogá nawyžszego. Krolem w tim go być pokázuie/ iż Abrámá z iego towarzyszmi (pracovánemi y głodnemi/ czeřtował y podeymował. A w tym zářię vrząd ie ^g Kápłáńki okázuie/ gdy im błogogóšławi (!) y dzieřięćinę bierze. Kędy oto ieřt w niem figurá Kryřtuřá páná. Iáko Páweł w. 7. Káp. do Zydow piřze. (-)

werset: 19 Błogóšławił iemu mowiąc.

-1: Niechay będzie błogóšławionym A

-1: bram od nawyžszego Bogá páná

-1: niebá y źiemie.

werset: 20 A niech będzie pochwalon na-

-1: wyřzy Bog/ ktory podał nieprzyia

-1: ćioły tve w ręce twoie. Tedy mu A

-1: bram dał dzieřięćinę ze wřzech o-

-1: nych rzeczy.

werset: 21 Zátym rzekł krol Sodomski do

-1: Abrámá/ Wroc mi ludzi/ á máietno

-1: ści ine pobierz sobie.

werset: 22 Tedy rzekł Abram Krolowi So

-1: domlkiemu/ ^G Podniosłem rękę śwą

-1: ku Pánu Bogu nawyřzemu pá-

-1: nu niebá y źemie.(marg) ^G Rękę podnieść ieřt przyřiac. (-)

werset: 23 Iź ia z tych wřzytkich rzeczy kto-

-1: re łą twoie/ od namnieyřzey nitki

-1: aż do rzemyczká v botá/ nic od cie-

-1: bie wziąć niehcę/ Abyś nie rzekł/

-1: Iam z bogácił Abrámá.

werset: 24 Iedno tylko to co ziedli towárzy

-1: řze/ y co řię dořtáło bitunku tym mę-

-1: żom ktorzy chodźili ze mną/ to ieřt/

-1: Aner/ Eřkol/ y Mámre/ ści niech we

-1: zmą dźiał řwoy.

kolumna: b

rozdział: 15

KApitu. 15.

1. Abram wźiał od Bogá obietnicę łá-

-1: řki y potomřtwá. 6. Wřprawiedliwion przez

-1: wiárę. 7. Obiecána mu źięmia Chánáán. 9.

-1: y potwierdzoná znákiem. 13. Niewolřtwo

-1: y wybáwienie z Egiptu opowiedźiane ieřt.

werset: 1 **P**otym gdy řię

-1: to řtáło/ rzekł Pan

-1: do Abrámá ^A w wi
 -1: dzeniu mówiąc.
 -1: Nieboy fię Abrá-
 -1: mie/ iáciem ieft tar
 -1: czą twoią/ y bárzo obfitą nagrodą
 -1: twoią. (marg) ^A Gdy fię w vmyfle fwym fráłował. (-)

werset: 2] Tedy rzekł Abram/ O pánie Pá

-1: nie/ y což wždy mnie daż? gdyż ia
 -1: zeydę thák przez potomká/ á ten co
 -1: rządzi w domu moim ieft ^B Dámá-
 -1: ízczánin Eliezer. (marg) ^B Niekatory Syryczyk Dámáfzczánin będzie moy dziedzić á nie
 żaden z moich. (-)

werset: 3] Y rzekł powtore Abram/ Otoś

-1: mi nie dał płodu/ á tak sługá domu
 -1: mego zoftánie dziedźcem po mnie.

werset: 4] Potym rzekł ku niemu Pan temi

-1: słowy/ Ten nie będzie dziedźczył po
 -1: tobie/ Ale ten ktory z ciebie wyini-
 -1: dzie będzie dziedźcem po tobie.

werset: 5] Zátym że go wywiodł ná dwor/

-1: y rzekł do niego ^x Pożry teraz k nie-
 -1: bu/ á zlicz gwiazdy iefli możefz:
 -1: ^C Tákci powiedam będzie potom-
 -1: ítwo twoie. (marg) ^x Rzym. 4. v. 18. ^C To potomśtvo známionuie fyny obietnice przez
 łáfkę y wiárę. (-)

werset: 6] ^xD Vwierzył tedy Pánu/ y przy

-1: czytano mu to ku fpráwiedliwo-

-1: *ści.(marg)* ^x Wyżłzey 12. v. 4. Rzym. 4. v. 3. Gál. 3. v. 6. Iákub. 2. v. 23. ^D Abowiem
 Abrā łpułzczaiąc fię ná dobrothliwość Bożą/ á iemu fię poddawaiąc/ y łzczerey iego dobroći
 vfaiąc nie łobie nie zasługom łwoim/ był włprawiedliwion/ A ten *ćii ełt [!]* obyczay
 włprawiedliwienia przez wiarę. (–)

werset: 7] Nád to ielzche rzekł k niemu. Ia

-1: *ćiem* Pan ktorym *ćiebie* wywiodł z

-1: Vr Káldeyłkiego/ ábych tobie *zie-*

-1: *mię* tę w ofiadłość podał:

werset: 8] Y rzekł. O pánie Pánie/ ^E poczem

-1: *że* to poznác mam iż ią pofiędę. *(marg)* ^E Swięci niektorzy ofobliwy zwyczaj mieli prośić
 o známioná. Iáko to tu czyni ná tim mieyłcu Abram/ iáko teź czynił Gedeon/ Ezechiałz/ á
 to dla nieiákiego wnątrznego á ferdecznego rułzenia. A włzakoź my tego zá przykład łobie
 brác niemamy bychmy thák czynić mieli. (–)

werset: 9] Tedy mu odpowiedział/ We-

-1: *źmi* mi iáłowicę trzećioletnią/ y ko

-1: *żę* trzećioletnią/ łkopu teź trzećiole

-1: *tniego*/ łynogárlicę trzećioletnią/ y

-1: *gołabiátko*.

werset: 10] Wziął thedy włzytko to " ^F y ro-

-1: *ściął* ná poły/ á iednę część położył

-1: *przećiw* drugiey/ Sámych thylko

-1: ^G *ptakow* nie rościnał. *(marg)* " Iere. 34. v. 18. ^F Ten znák okázuie iż pothomkowie iego w
 thákie trapienie przyść mieli/ iż práwie po członku mieli być rozbieráni/ á włzakoź iednák
 mieli być wybáwieni. ^G *Cáli* ptacy známionuią wybáwienie. (–)

werset: 11] Tedy fie zlećiało ^H ftádo ptakow

-1: *do łćierwow*/ á Abram odganiał ie. *(marg)* ^H *Ci* ptacy známionowáli Fáráoná y Egipcyány/
 kthorzy mieli być rołprofzeni. (–)

werset: 12] Gdy tedy łłońce záchodziło/ oćią

-1: żył ten Abrámá/ á strách ciemności

-1: wielkíy przypadł nań.

werset: 13 Tedy rzekł do Abrámá/ Wiedz zá

-1: pewne ^x iż potomstwo tve będzie

-1: mięzkák w ziemi obcey/ á będzie słu-

strona: 8v

GENESIS. Abram.

kolumna: c

żyć mięzkáiącemu w niey/ y będzie

-1: od nich vtrapione przez cztery stá

-1: lat. (*marg*) ^x Dziei. 7. v. 6. (–)

werset: 14 A wżákoż ia narod on sładzić bę

-1: dę/ ktoremu będą służyć/ á oni po

-1: tym wynidá stámtąd z máiętnością

-1: wielką.

werset: 15 A ty w pokoiu żeydziesz zá oycy

-1: twoimi/ y będzieisz pogrzebion prze

-1: trwawłzy dobry wiek stárości.

werset: 16 ^x Potym ^I wieku czwartego tu

-1: się wrocą/ Abowiem złość Amor-

-1: reyczykow ielzcie się do końcá nie

-1: ípełniłá. (*marg*) ^x 2. Moiz. 12. v. 40. ^I Po wykonániu czterech feth lat. (–)

werset: 17 Tedy po zachodzie słońcá ^K náde-

-1: ízłá ciemność/ á piec kurzący się dy-

-1: mem/ y pochodnia goráiąca przefzłá

-1: miedzy ony rzeczy rościęte. (*marg*) ^K Swiátłość po ciemnościách znaczy wybáwienie. (–)

werset: 18 Támże dnia onego vczynił Pan

-1: z Abrámem przymierze mowiąc. Dam thobie y potomstwu twemu

-1: ziemię [tę] ^x od rzeki Egipskiej/ aż

-1: do wielkiej rzeki Eufrátes.(*marg*) ^x Wyższy 12. v. 7. y 13. v. 15. Niżej. 26. v. 4. 5. Moiz. 34. v. 4. 3. Krol. 4. v. 21. 2. Kroni. 9. v. 26. (-)

werset: 19] Ceneyczyki/ y Cenizeyczyki/ y

-1: Kádmoneyczyki.

werset: 20] Heteyczyki/ y Ferezeyczyki/ y Rá-

-1: faymiti.

werset: 21] Amorreyczyki/ y Chánáneyczyki/

-1: y Giergezeyczyki/ y Iebuzyczyki.

rozdział: 16]

KApitu. 16.

1. Sárái niepłodna dawa Agár Abrá

-1: mowi. 4. która iák fkoró poczęła wżgárdzi

-1: lą páníą śwą. 6. A gdy ią pání trapiła vćie

-1: klá. 7. Anioł ią ćiefzy/ nápomina/ á opowiá

-1: da rozmnozenie potomftwá iey. 11. Imię

-1: y obyczáie lyna iey.

werset: 1] **S** Arai tedy żoná Abrá-

-1: mowá nie rodziłá mu za

-1: dnych dźiatek/ á máiac

-1: fługę Egipcyánkę imie

-1: niem Agár.

werset: 2] Rzekłá do Abrámá/ Teraz oto z-

-1: nam że mi Pan nie dał ábym rodzić

-1: mogłá: A ták profzę wnidź do mey

-1: fłużebnice/ owa fńadź z niey będą

-1: miałá dźiatki/ A wfluchał Abram

-1: głófu Sárái.

werset: 3] ^A Tedy Sárái wźiawłzy Agár

-1: słuźebnicę swą Egipcyánkę/ dáła

-1: ią Abrámowi mężowi swemu zá zo

-1: nę/ po dziefiáci lat iákołz począł mię

-1: sżkać w źiemi Chánaán.(*marg*) ^A Sárái to czyni przywiedzioná vprzeymá żądostíą
 błogosławieństwá przez Abrámowe potomstwo/ Bo mogłáby byłá łobie zá Syná iákie dziećię
 ine przyśpołobić. (-)

werset: 4] A gdy wśzedł do Agár/ tedy oná

-1: poczęła: Co gdy obaczyła/ wżgár-

-1: dżiła sáamá v łiebie pániá swą.

werset: 5] Tedy rzekła Sárái do Abrámá/

-1: Mam krzywdę od łiebie/ iam łobie

-1: dáła słuźebnicę swą w thowárzy-

kolumna: d

stwo: Ale oná widząc się być brze-

-1: mienną/ wżgárdziła mię sáamá v łie

-1: łie. Niechże ło pan rozśdźi miedzy

-1: mną á miedzy łobá.

werset: 6] Odpowiedział ná ło Abram Sá

-1: rái/ Oto mafs w ręku swych słuźe-

-1: bnicę swoię/ á łák z nią czyn łóć się

-1: zda. Gdy ią łhedy Sárái łrapilá/

-1: vćieklá od łiey.

werset: 7] Ale Anioł Páńłki znalazł ią ná

-1: puźczy nád źrzodłem wody/ łłore

-1: iest przy drodze ^B Sur.(*marg*) ^B Sur iest puźcza przyłegłá Egipłowi/ gdzie byłá sżłá Agár.

(-)

werset: 8] Y rzekł do łiey. O Agár słuźebni

-1: łó Sárái/ z kądże á dokąd wźdy i-

-1: dziełsz? A oná odpowiediála/ Vćie

-1: klám od Sárái pániey fwey.

werset: 9 Rzekł iey tedy Anioł Páńfki/ W

-1: roć się do pániey fwey/ á vpokorz się

-1: pod rękę iey.

werset: 10 Potym rzekł powtore do niey

-1: Anioł Páńfki/ Rozmnożę ia potom

-1: łtwo twoie ták bárzo/ iż mu żadnei

-1: liczby nie będzie przed wielkością.

werset: 11 A potym iey Anioł Páńfki rzekł/

-1: Oto poczęłás y porodziłs syná/ kto-

-1: remu imię wzowiełs Izmáel/ Abo-

-1: wiē wśłyłzał Pan wćilnienie twoie.

werset: 12 Then będzie człowiekiem fro-

-1: giem/ ktory się będzie wśzytkim przy

-1: krzył/ á wśzyłcy też iemu przykrzyć

-1: się będa/ A będzie mięszkał przed w-

-1: śzytką bracją śwą.

werset: 13 Wezwála tedy imię Pána kto-

-1: ry z nią mówił/ Tyś ieft Bog wi-

-1: dzący mnie: Abowiem ona rzekła/ ^C

-1: Izalim tu nie widziála w tył wi-

-1: dzącego mnie?(*marg*) ^C Iákoby rzekła. Y terazem opátrności iego nieobaczyła. (-)

werset: 14 A dla tegoż názwała onę stud-

-1: nią/ Studnia żywiącego/ ktory mię

-1: widział/ ^{x^F} á tác ieft miedzy Ka-

-1: des y Bárád.(*marg*) ^x Niżey. 24. v. 62. (-)

werset: 15 ^x Tedy Agár vrodziła syná Abrá-

-1: mowi/ ktorego Abram názwał i-

-1: mieniem Izmáel.(*marg*) ^x Gálát: 4, v. 23. (-)

werset: 16] Ná ten czas było Abrámowi o-

-1: śmdźiefiát y fześć lat/ gdy mu A-

-1: gár vrodziłá fyná Izmáelá.

rozdział: 17]

Kápitú. 17.

12. Bog potwierdza przymierza swego y

-1: obietnic swych Abrámowi przez obrzezá

-1: nie. 5. Z Abrámá wezwan ieft Abráhám. 8.

-1: Ziemiá Chánáán ieft iemu obiecána pią

-1: ty kroć. 15. Sárái przezwaná ieft Sarą. 19.

-1: Obiecan ieft Izaák. 23. Spráwuie obrze-

-1: zánie.

strona: 9

Abráhám. Pierwfe

Księgi Moizeszowe. Lišt. 9.

kolumna: a

werset: 1] **G** Dy iuz tedy Abrá-

-1: mowi było dziewięćdzie

-1: siát lat y dziewięć/ vkazał

-1: się iemu Pan mowiąc do

-1: niego. Iam ieft Bog wŕzechmogą-

-1: cy/ żyw wedle woley mey/ á ^A bądź

-1: mi doŕkonałym. (marg) ^A Nic zmyŕlonego áni obłudnego niechay w thobie nie będzie. (-)

werset: 2] A ia ^B záložę przymierze ŕwe mie-

-1: dzy mną y miedzy tobą/ á nádder cię

-1: rozmnożę. (marg) ^B To mowi áby potwierdził przymierze przed tym z Abrámem
vczynione. (-)

werset: 3] Tedy ^C vpadł Abram ná oblicze

-1: fwe á Boga ták do niego mowił.(*marg*) ^C Stáry zwyczaj kłániánia. (-)

werset: 4^x Oto ia czynię przymierze z tobą

-1: á będziefz oycem wiela narodow.(*marg*) ^x Ekkł. 44. v. 20. Rzym. 4. v. 11. (-)

werset: 5^l Iuż imię twoie niebędzie więcey

-1: Abram/ ále będziefz názywam A-

-1: bráhám/ ábowiemem cię poštáno-

-1: wił oycem wiela narodow.

werset: 6^l A romnożę cię bárzo wielce/ á

-1: národy y Krolowie z ciebie wyini-

-1: dą.

werset: 7^l A zmocnię ^D przymierze fwe mie

-1: dzy mną y miedzy tobą/ y miedzy ^E po

-1: tomftwem twym po tobie w naro-

-1: dziech ich/ vmową wieczną/ ábych

-1: był Bogiem twoim/ y potomftwá

-1: twego po tobie. (*marg*) ^D To powtorzenie ściągá fię ku vtwierdzeniu Abráhámá. ^E Synowie fpołu z oycy w tymże fą przymierzu. (-)

werset: 8^l Y dam tobie y potomkom twym

-1: po tobie ziemię w ktoreieś teraz ieft

-1: gościem/ tho ieft/ wżyftkę ziemię

-1: Chánaán w ośiádłość wieczną/ y

-1: będę Bogiem ich.

werset: 9^l Nád to rzekł Bog Abráhámo-

-1: wi. ^x Będziefz chował przymierze

-1: moie ty y potomftwo twoie po to-

-1: bie w narodziech fwych.(*marg*) ^x Dziei. 7v. e. (-)

werset: 10^l A toć ieft ^F przymierze moie/ kto

-1: re miedzy mną y miedzy wámi/ y

-1: między potomstwem twym po to-

-1: bie chować będziecie. Włzelki męż-

-1: czynná będzie obrzezowan między

-1: wámi.(*marg*) ^F Znák przymierza/ Rzecz známionuiącą zá známię tu powiedział. (-)

werset: 11] Y obrzezowác będziecie ciáło ^G

-1: nieobrzezki wálzey/ " á toć będzie ná

-1: znak przymierza mego między mną

-1: y między wámi.(*marg*) ^G Nie obrzeżki/ to ieft skorki ktora okrywa członek mężczyński.

" Rzym. 4. v. 11. (-)

werset: 12]^x Włzelki mężczyzná ońnego dnia

-1: po łwem národzeniu będzie obrze-

-1: zowan między wámi w narodziech

-1: wálznych/ ták domá narodzony łłu-

-1: gá/ iako y kupiony zá pieniądze od

-1: iákiegożkolwiek cudzoziemcá/ kto

-1: ry nie ieft z narodu twego.(*marg*) ^x 3. Moiz. 12. v. 3. Lukasz. 2. v. 21. (-)

werset: 13] A ták koniecznie łługá domá ná

-1: rodzony/ y kupny zá pieniądze/ bę-

-1: dzie obrzezan ^H / á będzie przymierze

-1: moje ná cíele wálzym/ zá wieczną

-1: vmowę.(*marg*) ^H Znák przymierza/ ábowiem tim znákiem dwie fię nam rzeczy oznaymuią/ to ieft/ iż włzytko ieft skáżone co fię kolwiek z człowieká rodzi/ á iż też zbáwienie pochodzi z potomstwá Abráhámowego. (-)

kolumna: b

werset: 14] Ale mężczyzná nieobrzezány/ kto

-1: rego ciáła nieobrzezká oderznioná

-1: by nie byłá/ ten będzie wygládzon z

-1: ludu łwoiego/ ábowiem zgwałcił

-1: przymierze moje.

werset: 15 Potym rzekł Bog Abráhámowi

- 1: Nie będziefz iuz dáley zwał twey zo
- 1: ny tem imieniem Sárái/ ále imię iey
- 1: będzie Sará.

werset: 16 Y będę iey błogosławił/ á damći

- 1: z niey sýná/ Będę iey błogosławił/ á
- 1: z niey fię rozrodzą narodowie/ á kro
- 1: lowie ludzi wielkich/ z niey poydą.

werset: 17 Tedy Abráhám padł ná oblicze

- 1: íwoie/ ¹ y wśmiechnął fię mowiąc
- 1: íam w íobie: Izali człowieku we
- 1: ítu lat ma fię národzić potomek? I
- 1: zali też Sára porodzi w dziewięci
- 1: dziefiąt lat? (*marg*) ¹ Tęń śmiech nie przyfzedł z niedowiárftwá ále z wefela. (–)

werset: 18 Y rzekł Abráhám ku Bogu O

- 1: dofyczeby/ gdyby tylko żył Izmáel
- 1: podług woley twoiey.

werset: 19 Tedy Bog rzekł ^x / Záiíte Sará po

- 1: rodzi tobie sýná/ y wzowiez imię ie
- 1: go Izáák/ y vmocnię przymierze mo
- 1: ie z nim vmową wieczną/ y z potom
- 1: ítwem iego po nim. (*marg*) ^x Niżey. 18. v. 10. y 21 v. 2. (–)

werset: 20 A co fię tknie Izmáelá/ wyflucha

- 1: íem cię: A oto będę błogosławił ie-
- 1: mu/ y rozrodzę go/ y rozmnożę go
- 1: bárzo wielce: Dwoienaście Klią-
- 1: żąt z niego fię národzą/ á rozlzerzę z
- 1: niego wielki narod.

werset: 21 Ale przymierze íwe poştánowie

-1: z Izáákem/ ktorego tobie porodzi

-1: Sára roku przyizle⁸⁰ prawie o tym

-1: czafie.

werset: 22 Tho rzekfzy Bog/ koniec rze

-1: czy vczynil/ á odfzedl od Abráhá-

-1: má.

werset: 23 Tedy Abráhám wziawfzy Izmá

-1: elá fyná fwego/ y wfzytki w domu

-1: iego národzone flugi/ y kupne zá

-1: pieniádze/ káfdego męzczyznę z do

-1: mowych fwoich/ oberznał ciálo nie

-1: obrzelki ich/ onegoz tho dnia iáko

-1: mu Bog rozkazał.

werset: 24 Ná ten czás było Abráhámowi

-1: dziewieddziefiat lat y dziewiec/ gdy

-1: obrzezał ciálo nieobrzełki swoiey.

werset: 25 A Izmáelowi fynowi iego było

-1: iuz thrzynaście lat gdy obrzezano

-1: ciálo nie obrzelki iego.

werset: 26 Onegoz dnia obrzezan iest Abrá

-1: hám/ y Izmáel fyn iego.

werset: 27 Y wfzytcy męzczyzny w domu ie⁸⁰

-1: tak domá národzeni fludzy/ iáko y

strona: 9v

GENESIS. Abráhám. Sará.

kolumna: c

kupni zá pieniádze od cudzoziem-

-1: cow/ wfzytcy z nim obrzezáni fą.

rozdzial: 18

KApitu. 18.

1. Abráhám przyjmuie Anioły do domu

-1: fwego. 4. Vmywa nogi gości swoich. 6.

-1: Pilność iego/ iákoby ie mógł dobrze vcze

-1: ftowác. 10. y 14. Izáák mu iest obiecán. 18.

-1: y Kryftus. 19. Swiádectwo wierności A

-1: bráhámowey przeciw Bogu. 20. który ie

-1: mu opowieda podwrocenie Sodomy. 23.

-1: Prośbá Abráhámowá zá Sodomczyki.

werset: 1^x **P** O tym fię mu pan

-1: vkazał ná rowninie Ma

-1: re/ gdy fiedźiał we drz-

-1: wiách namiothu fwego

-1: w gorącości dnia.(*marg*) ^x Zyd. 13. v. 2. (-)

werset: 2 Tedy pogłádaiąc vyzrał ^A á ono

-1: trzei mężowie ftali przeciw niemu/ ktore gdy widźiał ^B wybieżał knym

-1: ze drzwi namiotu fwego/ ^C y vkło-

-1: nił fię im áz do źiemie.(*marg*) ^A Trzey Aniołowie w ćiele człowieczem. ^B Ludzkość Abráhámowá. ^C Znáń vcźiwości tych ludzi co byli ná wćhod słońcá. (-)

werset: 3 Potym rzekł/ ^D Pánie profzę ćię ie

-1: fliześ ná mię łáfkaw/ nie miyayze

-1: mię teraz flugi fwego.(*marg*) ^D Gdy wierzył iż byli ludzie/ tedi do onego który fię iemu zdał być źacniefzy/ ták mowi. (-)

werset: 4 A profzę zebyście wźiawfzy tro-

-1: chę wody ^E vmyli nogi swoie/ ápod

-1: párwfzy fię tu łobie pod drzewem

-1: odpoczynęli.(*marg*) ^E Połpolite było w onych kráinách vmywánie nog/ ták dla omyćia plugáftwá iáko teź ku vlzeniu ftrudzenia/ á dla ochłódenia w gorącości. (-)

werset: 5] A ia wam przynioŕę trocęgę chle

-1: bá/ iz fię wđdy poŕilićie/ á potym poy

-1: dziećie w drogę/ Abowiem dla te-

-1: goście ŕąpili do mnie ŕugi ŕwego.

-1: Tedy oni rzekli/ ^F Vczyńże ták iákoś

-1: powiedział.(*marg*) ^F Bog dał Aniołom ćiałá ludzkie do czáfu/ ku ŕprowaniu vrzędu
ich/ w ktorych prawdźiwie á nie iáko obłudy chodzili y iedli. (-)

werset: 6] Biezał tedy ŕkokiem Abráhám

-1: do namiotu ku Sarze/ y rzekł/ Idź

-1: rychley/ á wźiawłzy trzy miárki mą

-1: ki pythlowáney/ rozczyn ią/ á ná-

-1: piecz podpłomykow.

werset: 7] A ŕam Abráhám bieźawłzy do

-1: trzody wźiął ćielátko młode/ y do-

-1: brze tłuŕte/ á dał ie ŕłudze/ ktory ie

-1: corychley gotował.

werset: 8] Potym przyniozłzy máłłá/ y mle

-1: ká/ y ćielátko ktore był nágotował/

-1: poŕtawił ie przed nimi/ á ŕam ŕtał

-1: przy nich pod drzewem kiedy iedli.

werset: 9] Rzekli tedy k nie^{mv}. Gdzieź wđdy

-1: ieŕt Sará żoná twoiá? A od odpo

-1: wiedziáł/ Oto ieŕt w namiećie.

werset: 10] Tedy rzekł/ ^x Wrocę ŕię pewnie

-1: do ćiebie ^G roku przyŕzłego/ á Sará

-1: żoná twoiá będzie mieć ŕyná. A

-1: Sará ŕłuchála ŕtoiąc v drzwy na-

-1: miotu ŕwego/ ktore były zá nim. (*marg*) ^x Wizłzey. 17. v. 29. Niżey. 21. v. 2. Rzym. 9.
v. 9. ^G Drudzy to wykłádaią ták/ Tegoź czáfu/ drugiego roku/ á wy iezcze żywi będziećie/
<http://rcin.org.pl>

Albo ták: Othym czálie poki iefzcze Sará żywá będzie (álbo zá iey zdrowia) Albo ták wrocę fię tedy gdy Sará (donośiwłzy słuźnego czału) żywe dzieciątko porodzi. (–)

werset: 11 Ale Abráhám/ y Sará byli ftá-

-1: rzy/ y zefzli w lećiech/ ták iż iey iuż

-1: przeftálá byłą niemoc którą zwykły

kolumna: d

kły [!] niewiáfty miewác.

werset: 12 Tedy fię Sará lámá w łobie v-

-1: śmiechnęła mowiąc/ Teraz gdym

-1: fię iuż z ftárzálá ^x Pan też moy ieft

-1: ftáry/ y dopierkofzbym rofkofzy v-

-1: żywác miálá?(*marg*) ^x Piotr. 3. v. 6. (–)

werset: 13 Zátym rzekł Pan Abráhámowi/

-1: Prze którą wždy przyczynę śmieie

-1: fię Sará/ mowiąc: Izali to pewna

-1: żebych miála rodzić/ gdym fię iuż o-

-1: to ftarzáłá?

werset: 14 Izali ieft co trudnego Pánu? O

-1: to fię wrocę o tym czálie do ćiebie ro

-1: ku przyfzlego/ á Sará będzie miá-

-1: łá fyná.

werset: 15 Tedy fię záprzáłá Sará mowiąc/

-1: O nie śmiáláćiem fię/ bo fię iście ba

-1: łá: Tedy on rzekł/ Nie ieft ták/ boś

-1: fię ty śmiálá.

werset: 16 Pothym mężowie oni wftáli z

-1: támtąd/ y obroćili fię ku Sodomie/

-1: á Abráhám fzedł z nimi wyprowa-

-1: dzáiac ie.

werset: 17 Rzekł tedy Pan/ Izali ia thego

-1: przed Abráhámē táic będę co mam

-1: vczynić.

werset: 18 Gdyż z niego ma wynidź narod

-1: wielki y możny/ ^x á iż w nim będą v

-1: błogofławione wżyśtki narody ná

-1: ziemi.(*marg*) ^x Wyżśzey. 12. v. 3. Niżey. 22. v. 18. (-)

werset: 19 ^H Abowiem pewienem ieśt tego/

-1: iż on ták rofkaże śynom śwym y do-

-1: mowi śwemu/ Ze gdyby on vmárł/

-1: áby pilnie śtrzegli drog Pańkich/ czyniąc śąd y śprawiedliwość/ áby

-1: też Pan Abráhámowi wypeñił to

-1: co iemu záflubić raczył. (*marg*) ^H Tu mamy nápomínánie/ iż dźiatki śwe mamy vczyć woley y poznánia Bożego/ áby śię ták w nich iáko y w nas rozmnazáła iego chwałá. (-)

werset: 20 Powiedział tedy Pan/ Oto iż

-1: krzyk Sodomy y Gomorry ták wiel

-1: ce śię rozmóżył/ á grzech ich thák

-1: ieśt bárzo ciężki.

werset: 21 ^I Złtąpię teraz/ á obaczę iefliż śię o

-1: ni ták do końcá śprawuią podług

-1: krzyku tego ktory mię dochodźi/ A

-1: iefliż nie/ ábych śię wždy dowie-

-1: dźiał. (*marg*) ^I Ná then czás do nas Bog złtępuie gdi tu iego łáfkę álbo śąd śprawiedliwy czuiemy (-)

werset: 22 ^K Y odeśzli z támtąd oni mężowie

-1: á śzli ku Sodomie/ ále Abráhám ie

-1: łcze łtał^L przed pánem.(*marg*)^K Acz go iuz byli pożegnali odpráwiwszy łwe rozmowy/
 á włzákofz nie zárázem Abráhám odchodzi/ iákoby máiąc co ine^{g°} mowić.^L Abráhám
 przypátrował łię Bogu wiárą/ chociałz zwierzchu iedno tilko ludzi widział. (–)

werset: 23] Ttedy przyłtápiwłszy łię Abrá-

-1: hám rzekł/ izali też łtráćiłz łpráwie

-1: dliwego z niepobożnym?

werset: 24] Iełłiz będą pięćdziefiát łpráwie-

-1: dliwych w miełćie/ izali ie też po-

-1: tráćiłz/ á zaż nieodpułćiłz mieyłcu

-1: onemu dla pięćidziefiát łpráwiedli

-1: wych ktorzy łą w nim?

werset: 25] Nie łłufzáłoby to tobie ábyłł tako-

strona: 10

Abráhám. Pierwłże

Kłięgi Moizelzowe. Lift. 10.

kolumna: a

wą rzecz vczynić miał/ zábiyác łprá

-1: wiedliwego z niepobożnym/ á izby

-1: miał być łpráwiedliwy/ iáko y nie

-1: pobożny/ gdyż to niełłufza ná ćię.

-1: A zaż ten ktorzy łądzi włzyłtkę źie-

-1: mię/ nie ma czynić łpráwiedliwo-

-1: łći?

werset: 26] Ttedy Pan odpowiedział/^M Ie-

-1: łłiz ia w Sodomie/ w łamym mie

-1: łćie znajdě mężow pięćdziefiát łprá

-1: wiedliwych/ przepułzczę themu

-1: mieyłcu włzyłkiemu dla nich. (*marg*)^M Z tąđ mamy náukę/ iz złołnikom dla łobrych
 Pan odpułzcza. (–)

werset: 27] Abrahám tedy odpowiedział mo

-1: wiąc/ Teraz oto śmiem bępiecznie

-1: mowić z Pánem moim/ choćiazem

-1: proch á popioł.

werset: 28] A iefliźby nie dołtháło do piąci

-1: dziefiat śpráwiedliwych piąci/ iza-

-1: li dla onych piąci zepfuielz miáftho

-1: włzytko? Tedy mu on odpowie-

-1: dział/ Nie zepfuię go iefliź tám z-

-1: naydę czterdzieści y pięć.

werset: 29] Powtore rzekł do niego Abrá-

-1: hā mowiąc/ A iefliby tám iedno tyl

-1: ko czterdzieści ich było náležiono?

-1: Tedy on odpowiedział/ Nieuczy-

-1: nię nic y dla czterdzieftu.

werset: 30] Nád to iefzcie rzekł/ Profzę á-

-1: bych cię nie przegniewał Páná me-

-1: go/ gdy iefzcie co rzeknę/ A iefliź fię

-1: ich tám iedno trzydzieści znaydą?

-1: Tedy Pan rzekł/ Nic nie vczynię ie

-1: flifz ich tám trzydzieści znaydę.

werset: 31] Thedy iefzcie rzekł/ Oto iefzcie

-1: śmiem mowić ku pánu memu/ A ie

-1: flifzby tám iedno tylko dwádzieściá

-1: byli ználezieni? Tedy mu on odpo-

-1: wiedział/ Nie zátracę ich dla tych

-1: dwudzieftu.

werset: 32] Przytym iefzcie rzekł/ Profzę nie

-1: chayby fię pan moy nie gniewał ná

-1: mię iżbych iefzcie tylko raz rzekł/ A

-1: iefliby fię ich tylko dziefięć znalazło?

-1: Tedy on rzekł/ y dla dziefięci nie zá

-1: tręcę ich.

werset: 33 Odźedł tedy potym Pan gdy do

-1: kończył rozmowy z Abráhámem/ A

-1: Abráhám też wrocił fię do mieyfcá

-1: fwego.

rozdział: 19

KApitu. 19.

1. Lot dawa gośpodę Anyołom w domu

-1: fwoim. 4. Sodomczycy chcąc fwey woley v

-1: żywác z Anioły czynią gwałt Lotowi y do

-1: mowi iego. 7. Kthorzy nie przyjmuiąc ob

-1: mowy iego. 11. Zárázeni fą flepotą. 12. y 15.

-1: Lothá nápomináią y owłzem przymulzáią

kolumna: b

Anyeli aby z támtąd wyfzedł. 19. Prośi áby

-1: mu dano Segor gdzieby zdrowie fwe

-1: mógł záchowác. 24. Sodomá do gruntu po

-1: dwroconá. 26. Zoná Lotowá odmieniłá fię

-1: w folny słup. 30. Lot ku záchowaniu zdro-

-1: wia fwego wćieka ná gorę. 31. Gdzie fię do

-1: puścił grzechu nieczyftego z corkami fwe-

-1: mi/ kthore miały z oycem fwym Moáb y

-1: Ammon.

werset: 1 **T** Edy podwieczor przyfli

-1: oni dwa Aniołowie do

-1: Sodomy/ á Lot fiedział

- 1: w branie Sodomskiej/
- 1: gdy ie tedy wyzrał/ wstawłszy szedł
- 1: przeciwko nim/ y uklonił się im aż
- 1: do ziemi.

werset: 2 Y rzekł ^A Pánowie moi proszę was

- 1: zstąpcie do domu służebników łwe^{g0}/
- 1: a bądźcie tu na noc/ y wmyćcie nogi
- 1: łwe/ potym ráno wstawłszy poydzie
- 1: cie w drogę łwą. Ktorzy odpowie-
- 1: dzie. Nie chcemy/ ale będziem no-
- 1: cleg mieć na wlicy. (marg) ^A Lot okazał ludzkość w przyjmowaniu gości w dom iako
- y Abrahám. (-)

werset: 3 ^B Ale on przynuczył ie ktemu iż w

- 1: stąpili do niego/ ktore iako skoro w
- 1: dom weszli/ czestował/ napiękfzy
- 1: prze nie chleba przáfnego/ y iedli. (marg) ^B To iest prósbami przymusił. (-)

werset: 4 Ale pierwey niż poszli śpác/ lu-

- 1: dzie z miáftá Sodomy obftąpili
- 1: dom/ tak młodzi iak y stárzy/ y w
- 1: śzytko pospolftwo aż prawie do ie-
- 1: dnego.

werset: 5 A záwoławłszy Lothá mówili/

- 1: Gdzie są ci mężowie ktorzy na noc
- 1: przyšli do ciebie? Wywiedz ie do
- 1: nas ^C abychmy ie poználi. (marg) ^C Chcemy wiedziec co to za ludzie albo goście coś
- ie w dom przyiał. (-)

werset: 6 Tedy Lot szedł do nich aż ku drz-

- 1: wiam/ y zamknął ie za sobą.

werset: 7 Y rzekł. Proszę brácia moi nie czyn

-1: cie nic złego.

werset: 8^D Oto mam dwie corce ktore ie-

-1: łzcie mężá nie znáią/ ^E wywiodę ie

-1: teraz ku wam/ czyńciełz z niemi co

-1: fię wam podoba/ iedno thylko mę-

-1: żom tym gwałtu żadnego nieczyń

-1: cie/ ábowiem dla tego wełzli pod o

-1: bronę dáchu mego. (marg) ^D Poznał Lot iż Sodomczycy chćieli wźiąć goście iego ku włzeteczeńftwu niezwyčajnemu. ^E Z tąd mamy náukę iż łprawy ludźi łwiętych łą tákowe/ iż theż nie máłz nic ták dołkonáłego w nich/ coby opocz wyłtępku być miáło. (-)

werset: 9 Tedy mu oni rzekli/ Idź z thąd

-1: precz/ A potym ięli mowić/ Ten łam

-1: przyłzedł tu gościem/ ^F iżáłz on ma

-1: nas łądźić? A przetoż teraz gorzey

-1: fię iście z tobą złtanie á niź z niemi.

-1: ^x Vczynili tedy gwałt wielki Loto

-1: wi/ ták iż drzwi do domu wyłámo-

-1: wác poczęli.(marg) ^F To iełt rzáđzić álbo nam rołkázowác. ^x 2. Piotr. 2. v. 7. (-)

werset: 10 Ale mężowie oni wyćiągnáw-

-1: łzy ręce łwe/ porwáli Lotá do łiebie

-1: do domu/ y záwárli drzwi.

werset: 11 A męże ony co byli v drzwi v do-

-1: mu ^x pozárážáli łlepotą/ (marg) ^x Mądr. 19. v. 16. (-)od namniei

strona: 10v

kolumna: c

GENESIS. Abráhám. Lot.

łze^{g0} áż do nawietłzego/ ták iż práwie

-1: włtali niemogąc drzwi ználeść.

werset: 12 Tedy mężowie oni rzekli do Lo-

- 1: tá. Mafzli tu iefzcie kogo/ álbo źię-
- 1: ćią fwego/ álbo fyny/ álbo y dziewczki
- 1: fwoie/ álbo też y co fwego w mieś-
- 1: ćie? Wyprowadź to z mieyfcá tego.

werset: 13 Abowiem rozborzemy mieyfcé

- 1: to/ gdyż wielki krzyk ich przyźedł
- 1: aż do Páná. Y połał nas pan áby-
- 1: fmy ie wytráćili.

werset: 14 Tedy wyfzedłzy Lot mowił do źię

- 1: ćiow fwoich/ ktorzy mieli fpoymo-
- 1: wác dziewczki iego/ Wftáńcie/ á wy-
- 1: nidźcie z mieyfcá tego/ Abowiem
- 1: Pan z gruntu podwroći miáfto to:
- 1: Ale fię iem zdáło iákoby śmiechem z
- 1: niemi mowił.

werset: 15 Gdy fię tedy zarzá okázowác po

- 1: częłá/ Aniołowie przynukawali Lo
- 1: tá mowiac/ Wftáń/ á weźmi żonę
- 1: fwą/ y dwie corce twe ktore tu fą/ á-
- 1: byś nie zginął w tey pomście miá-
- 1: ftá tego.

werset: 16 A gdy fię on oćiągał/ mężowie o-

- 1: ni wźiąwłzy go z żoną y ze dwiemá
- 1: corkámi iego zá ręce/ ábowiem mu
- 1: Pan folgował/ wywiedli go precz
- 1: z miáftá.

werset: 17^x Támże gdy ie wywiedli/ rzekł

- 1: ieden/ Iefliź chcefz záchowác zdro-

-1: wie fwe ^G nie oglądayże fię ná zad/

-1: áni poftaway ná tych wŕzytkich ro-

-1: wninách/ vćiekay rychley ná gorę

-1: być niezginął. (*marg*) ^x Mądr. 10. v. 6. 17 ^G Nie lituy opuścić źemie obfituiącey y roŕkofzney w ktorey ieŕteś. (-)

werset: 18 Tedy Lot odpowiedział. Pro-

-1: Ízę pánie moy niechay ták niebędzie.

werset: 19 Oto ia ŕługá twoy/ gdyżem teraz

-1: znałafł łáfkę v ćiebie/ á okazałeś

-1: známieniće miłofierdzie fwe prze-

-1: ćiw mnie záchowywáiąc zdrowie

-1: moie. Iac íćie ná tę gorę wnidź nie

-1: mogę/ żeby mię zginienie to doydź

-1: nie miáło/ ábych nie vmárł.

werset: 20 Ale tu ieŕt miáŕteczko nie dáleko

-1: do ktore^{go} vćiec mogę/ tám ia teraz

-1: vyde/ ábych ták zdrowia ŕwego ráto

-1: wał/ A wŕzák ieŕt bárzo máłuczkie.

werset: 21 Tedy rzekł do niego/ Y w tym ia

-1: wyŕluchałem ćiebie/ niepodwrocę

-1: miáŕteczká o ktore mię proŕiŕz.

werset: 22 ^x Kwáp że fię á vćiekay tám/ ábo

-1: wiem ia nic vczynić nie mogę áż ty

-1: tám vydźieŕz. A przetoż miáŕteczko

-1: ono było názwáne Segor. (*marg*) ^x Mądr. 10. v. 6. (-)

werset: 23 Gdy tedy ŕłóńce wŕchodźiło przy

-1: Ízedł Lot do Segor.

werset: 24 ^m Tedy pan ŕpuŕcił z niebá ná So-

domę y Gomorrę śiárkę y ogien od

-1: Páná. (marg) " 5. Moiz. 29. v. 23. Ezái. 13. v. 19. Ierem. 50. v. 40. Ezechi. 16. v. 49. Ofeas. 11. v. 8. Amos. 4. v. 11. Lukáfz. 17. v. 29. Iud. v. 7. (-)

werset: 25 Y podwrocił z gruntu miáftá ony/

-1: y wŕzytki rownie ťpołu z mieŕzczá-

-1: ny/ y tákże wŕzytki vrodzáie źemie.

werset: 26^x Ale żoná Lotowá obeyzrálá fię

-1: ná zad/ y obroćilá fię w^H ťolny ťłup.(marg) ^x Lukáfz 17. v. 32. ^H Ten ťłup dla tego muťiáť być oťobliwy/ iź ktorzy mimo ón chodźili/ przywodźili ťobie tym w pámięć pomťtę Bożą. (-)

werset: 27^x Ráno tedy Abráhám wťiáť do

-1: mieyťcá kędy ťiáť przed Pánem.(marg) ^x Wyźťzey. 18. v. 1. (-)

werset: 28 Y poźrzať ku Sodomie w Go-

-1: morze/ y ku onym wŕzytkiem row-

-1: niam/ tedy widźiáť dym wycho-

-1: dźący z źemie iákoby dym z piecá.

werset: 29 A gdy iuź Bog podwrocił miá-

-1: ťtá ná onych rowniách/ roťpomniáť

-1: ná Abráhámá/ y wybáwiť Lotá z

-1: one^{g0} zginienia miáť tych co w nich

-1: mieźzkať.

werset: 30 Potym wyźzedť Lot z Segor/ y

-1: mieźzkať ná gorze/ y dwie corce ie-

-1: go z nim/ ábowiem fię bať mieźzkáć

-1: w Segor/ ále mieźzkať w iáťkini/

-1: y dwie corce iego z nim.

werset: 31 Tedy ťtáŕťza rzekłá do młodźzey/

-1: Óćiec náťz iuź ieťt ťtáry/ á niemáťz

-1: nikogo w tedy źiemie coby fię zťzedť z

-1: námi/ iáko ieťt zwyczey po wŕzyt-

-1: kiey żiemi.

werset: 32 Podżwá/ á opoywá oycá fwe^{g0} wi

-1: nem/ y będziemy z nim śpác/ ábychmy

-1: záchowáli potomśtvo z oycá nálze-

-1: go.

werset: 33 Opoily tedy winem oycá fwego

-1: ná onę noc: A fthársza przyśzedźzy

-1: śpálá z oycem fwym/ ¹ ále on nieczuł

-1: kiedy fię wkładłá/ y kiedy wftálá.(*marg*) ¹ Nie ták go wino zmorziło iáko prze iego niemierność pan bog go tym zaráził iż fię nie czuł. (–)

werset: 34 Názaiutrz potym rzekłá stársza

-1: ku młodźzey/ Iáciem prześłęy nocy

-1: z oycem fwym śpálá/ vpoywálz go

-1: winem iefzcze y dziś ná noc/ á ty też

-1: idzi y śpi z nim/ ábychmy ták z oycá

-1: nálzego potomśtvo záchowáli.

werset: 35 Tedy ná onę noc opoily winem

-1: oycá fwego: A młodźza przyśzedźzy

-1: śpálá z nim/ ále też on nieczuł/ kie-

-1: dy fię wkładłá/ y kiedy wftálá.

werset: 36 Támże ony ^K dwie corce Lotowe

-1: poczęły z oycá fwego.(*marg*) ^K Lot miedzy Sodomity żył w czyśtości/ będąc świádom ich wśzetecznych obyczáiow. A iák skoro wyśzedł ná gorę z niebėpieczeństwá tedy śprofnie vpadł. (–)

werset: 37 Y stársza porodźilá syná/ á we-

-1: zwálá imię iego Moáb/ z ktorego

-1: pofzli Moábitowie/ ktorzy iefzcze

-1: y do tego czáfu trwáią.

werset: 38 Tákże y młodźza porodźilá syná

- 1: ktorego názwála Benámmi/ od kto
- 1: rego poźedł narod Ammonitow/
- 1: ktorzy iefzcie są do dźiliefzkiego czá-
- 1: fu.

strona: 11

Abrahám. Izáák. Pierwze
Księgi Moizefzowe. List.11

kolumna: a

rozdział: 20

KApitu.20.

1. Abimelech gdy wziął Sarę wtrálfzon

- 1: iefł groźbami od Bogá dla tego. 7. A ták
- 1: że ią wrocił nienáruřzoną Abrahámowi.
- 1: 14. Dawřzy mu zacne á wielkie dáry. 16. Ná ktorego próby przywrocił Pan zdro
- 1: wie Abimelechowi/ y płodność w domu
- 1: żonam iego.

werset: 1

T Edy Abrahā

- 1: z támtąd wypro-
- 1: wádził fię w ftro-
- 1: ny ku Południu/
- 1: y mięřkał miedzy
- 1: Kádes y Sur/ á
- 1: był gościem w Gerár.

werset: 2

- 1: Tām o żenie fwey powieđał że
- 1: była ^A Siořtrá iego. A dla tego ^B A
- 1: bimelech Krol Gerár rořkazał ią

-1: przywieść do siebie. (marg) ^A Sára Sioftrá była Abrahámowi we w torym [!] pokoleniu/
Bo była corká Araná brátá iego/ A Thare óciec Abrahámow był iey dziad. ^B Thák w oney
kráinie zwano krole/ iáko w Egipcie Fáraony. (-)

werset: 3] Ale Bog przyšzedł przez ſen w

-1: nocy do Abimelechá/ y rzekł mu/

-1: To wiedz iż vmrzefz dla niewiáfty

-1: ktorás wziął/ ábowiem ma mężá.

werset: 4] A Abimelech nic ſie iey był niedot

-1: knął/ y odpowiedział/ Izali ty Pá

-1: nie też y niewinne zábijefz?

werset: 5] Izaż on mnie nie powiedział/ iż

-1: to ieft Sioftrá iego/ á oná fię theż

-1: przyznála/ że to ieft Brát iey? A ták

-1: żem to ſzczyrym vmyſłem/ á w nie

-1: winności rąk ſwych vczyił.

werset: 6] Thedy mu Bog rzekł przez ſen/

-1: Wiem ci ia tho ižeś ſzczyrym vmy-

-1: ſłem vczyił/ A tákżem cię też zów-

-1: ciągnął iżbiś nie zgrzeſzył przeciw-

-1: ko mnie/ y nie dopuściłem ci ábyś

-1: fię iey miał dotknąć.

werset: 7] A tákże iuz teraz wroc żonę temu

-1: mężowi/ ábowiemci ieft ^C Pro-

-1: rok/ A on fię zá tve zdrowie ^D mo-

-1: dlic będzie. Bo ieſliż iey nie wroćifz

-1: pewnie wiedz iż vmrzefz/ y z thym

-1: wſzytkiem co twego ieft. (marg) ^C Mąż zacny y Bogu miły. ^D Modlitwá ſpráwiedliwego
wiele może v Bogá. (-)

werset: 8] Tedy Abimelech wftawſzy ráno

- 1: zezwał wŕzytkich ŕlůżebnikow ŕwo
- 1: ich/ y opowiedział im to wŕzytko co
- 1: oni wŕŕyŕzawŕzy bárzo ŕię polękáli.

werset: 9] Potym wezwał k ŕobie Abime-

- 1: lech Abráháma/ y rzekł k niemu/
- 1: Cożés wŕdy z námi vczynił? W
- 1: czym zem cię ták obráził/ iześ ná mię
- 1: y ná kroleŕstwo moje wnioŕł grzech
- 1: thák cięŕzki? vczyniłeś mi iŕcie to
- 1: czegoŕ mi czynić niemiał.

werset: 10] Powtore Abimelech rzekł Abrá-

- 1: hámowi/ Ná cożés ŕię wŕdy ná ten
- 1: czás obzierał gdyŕ to vczynił?

werset: 11] Ktoremu odpowiedział Abrá-

kolumna: b

- hám/ Izem rozmyŕlał ŕam w ŕobie/
- 1: że tu ná tym mieyŕcu nie máŕz boiá-
 - 1: źni Bożey/ á izby mię tu pewnie zá-
 - 1: bito dla żony moiey.

werset: 12]^x A teŕ to prawdá iz ieŕt ŕioŕtrá

- 1: moiá/ á ^E corká oycá moiego/ cho-
- 1: ciaŕ nie ieŕt corka mátki mey/ y ieŕt
- 1: mnie zá żonę dáná.(*marg*) ^x Wyŕŕzey. 12. v. 13. ^E Pátrzay wierŕzá. 2. kápiuły tey. (-)

werset: 13] Gdy mi tedy Bog roŕkazał precz

- 1: idź z domu oycá mego/ powiedzia
- 1: łem iey/ ^x Vczyniŕz mi the łáŕkę/ iz
- 1: gdziekolwiek iedno przydźiemy/ brá
- 1: tem mię ŕwym názywáć będziefz.(*marg*) ^x Niżey 21. v. 23. (-)

werset: 14] Thedy Abimelech nábrawŕzy o-

-1: wiec/ wołow/ łług y słuźebnic/ y

-1: dał ie Abráhámowi/ wrocił mu też

-1: y Sarę żonę iego.

werset: 15 Y rzekł przytym Abimelech/ Oto

-1: ziemiacá moiá ieft wolna tobie/ mie

-1: łzkayże gdzieć lię podoba.

werset: 16 A do Sary rzekł/ Dałem brátu

-1: twemu tyliąc pieniędzy frebrnych/

-1: ktory ieft wszędy ^F zálłoną poczci-

-1: wości twoiey przeciw wżem kto-

-1: rzy są z tobą/ y przeciw wżyftkiem

-1: inem: A także była z fukáná. (*marg*) ^F Abowiem iż mąż ieft głową żenie á także ma być iáko zálłoną iey. (-)

werset: 17 Profił tedy Abráhám Bogá/ kto

-1: ry vzdrowił Abimelechá/ y żonę iego

-1: także y słuźebnice iego/ y były potym

-1: płodnemi.

werset: 18 Abowiem Pan dla Sary żony

-1: Abráhámowey/ wżytki żywoty w

-1: domu ABimelechowym zámknął

-1: był niepłodnością.

rozdział: 21

KApitu. 21.

1. Izáak lię národził. 4. Obrzezan. 8. O-

-1: łtáwion od pierśi. 10. Agár z fynem fwym

-1: wyrzuczoná. 17. Pán ią ciełzy. 20. Stan y

-1: mieszkánie Izmáelowe. 22. Przymierze mie

-1: dzy Abráhámem y Abimelechem.

werset: 1 **A** Thák náwie-

-1: džíł pan Sarę ták

-1: iáko ^x opowiedział

-1: y wypełnił iey obie

-1: tnicę swoię.(*marg*) ^x Wyżłzey. 17. v. 19. y 18. v. 10. (-)

werset: 2^x Poczęła tedy Sará y porodzi-

-1: łá Abráhámowi fyná w stárości ie

-1: go/ w on czás ktory iemu Bog opo

-1: wiedział. (*marg*) ^x Dziei. 7. v. 8. Galat. 4. v. 23 Zyd. 11. v. 11. (-)

werset: 3 Y wezwał Abráhám imię syno-

-1: wi swemu Izáák/ ktorego mu by-

-1: łá Sará vrodziłá.

werset: 4 Potym Abráhám obrzezał Izáá

-1: ká fyná swego dnia ómega po náro

-1: dzeniu iego " iáko miał od Bogá ro-

-1: kázanie. (*marg*) " Wyżłzey. 17. v. 12. (-)

werset: 5 Ná ten czás było Abráhámowi

strona: 11v

GENESIS.

Abráhám. Izáák.

kolumna: c

sto lat/ gdy/ mu się vrodził Izáák syn

-1: iego.

werset: 6 Tedy rzekła Sará/ Rośmiefzył

-1: mię Bog/ á ktokolwiek wślyfzy/ ^A

-1: śmiać się też będzie ze mną. (*marg*) ^A To ieft rozráduią mi się. (-)

werset: 7 Powthore rzekła/ y kthożby był

-1: rzekł Abráhámowi/ áby Sará miá

-1: Iá kármić fwemi pierśiámi fyná?

-1: gdyż oto w Iтарыći fwey porodzi-

-1: Iám mu fyná.

werset: 8] Rozraftáło fię tedy dziećiatko/ y

-1: zoItháwiono ieft od pierśi. Abrá-

-1: hám tedy dnia onego w ktory Izá-

-1: ák ieft zoItháwion vczynił vcztę

-1: wielką.

werset: 9] A widząc Sará Agáry Egip-

-1: cyánki fyná (ktorego była vrodziła

-1: Abráhámowi) ^B Izydżącego. (marg) ^B Nágrawał Izááká/ Yáko otym Páweł fwięty do Gálátow w 4. Káp. świadfzy. (-)

werset: 10] Rzekłá do Abráhámá/ " Wy-

-1: pądź precz the służebnicę y z fynem

-1: iey: Abowiem fyn służebnice nie bę

-1: dzie dziedzićzył z fynem mem Izáá-

-1: kiem. (marg) " Galát. 4. v. 30. (-)

werset: 11] Tedy fię to bárzo nie podobáło A

-1: bráhámowi dla fyná iego.

werset: 12] Ale rzekł Bog do Abráhámá.

-1: Niechći fię tho przykro nie widzi o

-1: dziećię y o służebnicę twoię/ A cokol

-1: wiek tobie rzecze Sará/ w tym iey

-1: ^C pośluchay: ^x Abowiem od Izááká

-1: potomstwo tve názywác będą. (marg) ^C Nie iżby Bog wolą Sary pochwalił/ ále iż tę rzecz tak mieć chciał. ^x Rzym. 9. v. 7. Zyd. 11. V. 18. (-)

werset: 13] A wIzákoż iá to vczynię/ iż z fyná

-1: służebnice wynidzie też narod/ prze

-1: to iż ieft twoy potomek.

werset: 14^D Tedy Abráhám wítał ráno/ á

-1: wzięwłszy chlebá y Fláfzę wody/ y

-1: dał to Agárze/ á włożywłszy to ná

-1: rámioná iey/ y z dziećięciem odprá-

-1: wił ią: Ktora idąc w drogę zábłą-

-1: dżiłá w pułczy Beerfebá. (marg) ^D Abráhám odłożywłszy ná fthronę chuc kthorą miał ku
mátce y ku dziećięciu/ rádfzey woley Bozey mieyfce dawa. (-)

werset: 15 Gdy im tedy nie zftáło wody w

-1: fláfzi/ porzuciłá dziećię pod iednem

-1: krzem.

werset: 16 Y odźedłszy fiádlá przeciw iemu

-1: ná ftrzeniu z łuká: á mowiłá/ Nie

-1: chcę pátrzyć ná śmierć dziećięcá. Y

-1: fiędząc przeciw mieyfcu onemu plá

-1: kálá głófem wielkim.

werset: 17 Tedy Bog ^E włtyfzał głos dziecę-

-1: cy/ y záwołał Anioł Boży z niebá

-1: ná Agár. Coć fię dzieie Agár/ Nie

-1: boy fię/ Włtyfzałci Bog dziećięciá

-1: tego głos z mieyfcá ná ktorym ieft. (marg) ^E Máiąc ná báczeniu obietnicę vczynioná
Abráhámowi. (-)

werset: 18 Wítań/ á weźmi **diżećię** [!] / y pod-

-1: nieś ie ná ręce: Abowiem rozmnożę

-1: go w wielki narod.

werset: 19 Otworzył tedy Bog oczy iey/ iż

kolumna: d

vyzráłá źrodło wody: Y ízlá/ y ná

-1: brálá wody fláfzę/ á nápoiłá dziećię.

werset: 20 Y był Bog z onym dziećięciem/

-1: ktory vroł wielkim/ á miészkał ná

-1: pułzczy: Y był z niego Strzelec zná-

-1: mienity.

werset: 21 A miészkał ná pułzczy Fárán.

-1: Potym mátká iego dáłá mu żonę z

-1: źemie Egipťkiewy.

werset: 22 Tegoż czáfu przydało się iż Abi-

-1: melech y Fikol Hetman woýłká ie-

-1: go/ mieli rozmowę z Abráhámem

-1: temi słowy/ Bog iełt z thobą w

-1: íprawách tych wśzytkich ktore czy-

-1: niłz.

werset: 23 A ták teraz przyięłz mi tu przez

-1: Bogá/ iż mię w niczym podcho-

-1: dźić nie bęđięłz/ áni synow moich/

-1: áni tákże wnukow moich: A wed-

-1: ług tey dobrej woley ^x kthorás znał

-1: po mnie/ vczyniłz to prze mię/ y dla

-1: ototey źiemię w ktorey byleś goś-

-1: ćiem.(*marg*) ^x Wyźłzey. 20. v. 14. (-)

werset: 24 Tedy odpowiedźiał Abráhám/

-1: Ia ^F przyięę.(*marg*) ^F Godzi się vmowy czynić á stánowić rzeczy/ biorąc łobie ná
świádecztwo imię Boże. (-)

werset: 25 Y vłkarzał się Abráhám przed A

-1: bimelechem o studnią ktorą iemu od

-1: ięli gwałtem służebnicy iego.

werset: 26 Do ktore^{go} rzekł Abimelech/ Iam

-1: ći o tym niewieđział kto to vczynił/

-1: ániś też ty tego mnie oznaymił/ á

-1: nie słychałem nic o tym iedno dopie

-1: ro dziś.

werset: 27 Ttedy Abráhám nábrawfzy o-

-1: wiec y wołow/ dárował Abimele-

-1: chowi/ y także miedzy łobą vczyni-

-1: li przymierze.

werset: 28 Y poltháwił Abráhám siedm o-

-1: wiec z ftádá ofobno.

werset: 29 Tedy Abimelech rzekł Abráhá-

-1: mowi/ Czemużeś tak to siedmioro

-1: owiec ofobno poftáwił?

werset: 30 A on odpowiedział/ Iż weźmiesz

-1: tę siedm owiec z rąk moich/ áby mi

-1: były ná świadectwo/ iżem ia tę ftu

-1: dnia wykopał.

werset: 31 A dla tego mieyłce ono názwá-

-1: ne iełt ^G Beerlebá/ ábowiem thám

-1: obádwá przyięgli.(*marg*) ^G Studia przyięgi. (-)

werset: 32 Y támże wzięli przymierze w Be

-1: erlebá. Pothym Abimelech y Fikol

-1: Hetman woyłká iego/ wrocili fię

-1: do źemie Filistyńskiej.

werset: 33 Sádził támże Abráhám drzewá

-1: w Beerlebá/ y támże theż wzywał

-1: imięniá Pána Bogá wiecznego.

werset: 34 A mięłzkał Abráhám w źiemii

-1: Filifyńskiej przez wiele czáfow.

Abrahám. Izáák. Pierwíze
Księgi Moizelzowe. List. 12.

kolumna: a

rozdział: 22

Kápitu. 22.

1. Abrahám z rofkazania Bożego chce

-1: ofiarować Izááká. 11. Zawciążnion iest od

-1: Aniołá. 16. Obietnice łá iemu potwierdźo

-1: ne pod przyfięgá. 18. Y błogosławieńtwo

-1: w Krystufie. 20. liczbá fynow Náchorowich.

werset: 1

TO gdy fię stáło ^x do

-1: świádźał Bog Abrá-

-1: hámá/ y rzekł do niego/

-1: Abrahámie/ A on odpo

-1: wiedźiał/ Owom ia. (*marg*) ^x Iudit. 8. v. 22. Zyd. 11. v. 17. (–)

werset: 2

Tedy rzekł k niemu/ Teraz we-

-1: źmi fyná fwego iedynego/ ktorego

-1: miłuielz/ Izááká/ á idź do kráiny

-1: Moria/ y tamżego mnie ofiaruy/ zá

-1: paloną ofiarą ^A ná iedney gorze/ kto

-1: rą ia opowiem tobie. (*marg*) ^A Iuż to był Bog v siebie poŧhánowił/ iz ná onym miejscu
chciał mieć poŧpolithą swoię chwałę/ gdzie potym y kościół zbudowan był. (–)

werset: 3

^BA tak bárzo ráno wftawfzy A-

-1: bráhám ośiodłał ołlá fwego/ y w-

-1: źiął z sobą dwa słuźebniki fwe/ y Izá

-1: áká fyná fwego/ y nárąbawfzy ná o

-1: fiarę paloną drew/ łzedł w drogę/ áż

-1: do mieycá ktore Bog opowiedźiał

-1: iemu.

(marg) ^B Czyni dofyć posłufzeństhwu nád wśyzyhkę nádzieię máiąc vfanie w pánu/ iż y z popiołu Izáákowego może wzbudzić obiecáne błogosławieńftwo. (–)

werset: 4] A dnia trzeciego/ podniozłzy oczy

-1: fwe Abráhám/ vyzrał mieyfce ono

-1: z dáleká.

werset: 5] Y rzekł Abráhám do słuźebnikow

-1: fwych/ Zoftáńcie wy tu z ofem/ á ia

-1: z dziećięciem aż do onąd poydzie-

-1: my/ á odprawiwłzy modlitwy/ w-

-1: roćiem fię do was.

werset: 6] Wziął tedy Abráhám drew ku

-1: paloney ofierze/ y włożył ie ná Izáá

-1: ká fyná fwego/ á sam niołł ogień w

-1: ręku swoich y z mieczem/ A fzli obá

-1: fpołu.

werset: 7] Tedy Izáák rzekł do Abráhámá

-1: oycá fwe⁸⁰/ Oyce moy/ A Abráhám

-1: odpowiedział/ A co chcefz miły fy-

-1: nu? A on rzekł/ Mamy drwá y o-

-1: gięń/ ále gđziefz wđdy iefł bydlę ku

-1: ofiárowániu?

werset: 8] Odpowiedział mu Abráhám/

-1: Bog fobie opátrzy bydlę ku ofierze

-1: paloney/ Y przedfię fzli obá fpołu.

werset: 9] A gdy przyfzli ná mieyfce/ ktore

-1: mu Bog opowiedział/ tedy tám po

-1: ftáwił ołtharz/ y nákladł drew/ á

-1: zwiázawłzy Izááká fyná fwego po

-1: łożył ná drwách co były ná ołtarzu.

werset: 10 Y wziął miecz w rękę swoię chcąc

-1: ściąć sýná swego.

werset: 11 Tedy Anyoł Páńłki záwołał nań

-1: z niebá/ Abráhámie/ Abráhámie/

-1: Ktory się ozwał/ Owom ia iest.

werset: 12 Y rzekł k niemu/ Niepodność rę-

kolumna: b

ki twej ná dziećiątko/ á nie czyní nic

-1: iemu: Abowiem ^C terazem poznał iż

-1: się boiż Bogá/ gdzieś niechciał prze

-1: puścić y iedynemu sýnowi swoie-

-1: mu mnie k woli. (marg) ^C To iest/ istotniem doświádzyl/ á thuć Pan Bog mowi ludzkim obyczáiem. (-)

werset: 13 Podniozłzy tedy Abráhám oczy

-1: swe obezrał się/ y wyzrał zá sobą lko

-1: pu/ á on wwiązł w tarniu zá rogi.

-1: Szedłzy tedy Abráhám wziął lko-

-1: pu onego/ y ofiárował go zá ofiárę

-1: paloną miáfto sýná swego.

werset: 14 Y názwał Abráhám imię miey-

-1: lca one⁸⁰/ Pan obaczy. Gdzie y dziś

-1: iefzcie zowią gorę tę/ Pan będzie

-1: widzian.

werset: 15 Powtore potym záwołał Anioł

-1: Páńłki z niebá ná Abráhámá mo-

-1: wiąc

werset: 16^X Przyfiągłem sam przez się mo-

-1: wi Pan/ ^D gdyżes to vczynił/ iżeś

-1: nie przepuścił iedynemu Synowi

-1: łwemu. (*marg*) ^x Pfal. 1?4. v. 9. Ekkle. 44. v. 22. 1. Mách. 2. v. 52. Luc. 1. v. 73. Zyd. 6. v. 13. ^D Nie znaczy fię thu áby Abráhám łobie łam przez fię miał zászúżyć tho błogofławieńłtwo gdyż mu było ták dárem obiecáne iefzcie przed tym niż fię Izáák vrodził. Ale iż Pan Bog ták iefł dobrotliwý/ że gdy w nas poślúżeńłtwo baczy/ tedy nam iákoby zapłátę dobrodzieyłtwá łwoie podawa. (-)

werset: 17 Będę cię błogofławił/ y rozmnożę

-1: potomłtwo thwoie iáko gwiazdy

-1: niebieskie/ y iáko piałek ktory iefł ná

-1: brzegu morłkim/ á potomłtwo twe

-1: pośiędzie brany nieprzyaciół łwo-

-1: ich.

werset: 18 ^x A vbłogofławione będą w two

-1: iem ^E plemieniu narody włzytki ná

-1: źiemi/ przetho żeś był poślúżnym

-1: głofowi moiemu. (*marg*) ^x Wyźłzey. 12. v. 3. y. 18. v. 18. Niżey. 26. v. 4. Ekkł. 44. v. 25. Dziei. 3. v. 25. Gal. 3. v. 8. ^E To słowo w 3. Kápitulie do Gálátow Páweł S. łzeroko wypráwuie/ bo fię w niem Kryłtus zámýka. (-)

werset: 19 Wrocił fię tedy Abráhám do łłu-

-1: żebnikow łwoich/ Ktorzy powłta-

-1: włzy łzli łpołu do Beerłebá/ y támże

-1: Abráhám mięzkał.

werset: 20 Potym gdy fię to łtáło oznaymio

-1: no iefł Abráhámowi iż teź Melchá

-1: národziłá dzieci Náchorowi brátu

-1: iego.

werset: 21 To iefł Vs pierworodnego fyná

-1: iego/ y Bus brátá iego/ y Kámue-

-1: lá oycá Arám.

werset: 22 Y Káset/ y Azáu/ y Feldás/ y Ie

-1: dláf/ y Báthuel.

werset: 23 A Báthuelowi vrodziłá fię Re-

-1: beká. Ty ósmioro dźieci vrodzi-

-1: lá Melchá Náchorowi brátu Abrá

-1: hámowemu.

werset: 24 A założnicá tež iego Rumá/ po

-1: rodziłá tež Thabee/ Gáhám/ Tá

-1: hás/ y Mááchá.

rozdział: 23

Kápit. 23.

1. Wiek. 2. Smierć y żałobá po Sarze. 19. Pogrzebioná ná polu kupionem od E-

-1: phroná. 11. Ludźkość iego y Heteyczykow

-1: przeciw Abráhámowi.

strona: 12v

Abráhám.

Izáák. GENESIS.

kolumna: c

werset: 1 **A** 4 Ták Sará żywá

-1: była łtho dwádźieściá y

-1: siedm lat/ á then ci iest

-1: czás żywotá iey.

werset: 2 Potym vmárłá w Kiriáthárbá/

-1: ktore zowiá Hebron w ziemi Chá-

-1: náán/ ^A Y przifzedł Abráhám áby iey

-1: plákał y żáłował. (marg) ^A Tu w tey mierze chuc przyrodzona chwálebna iest iedno tylko áby była z miernością. (-)

werset: 3 A potym odśzedłzy od vmárłego

-1: fwego/ ták mowił do fynow Het.

werset: 4 Iefthem gość y przychodźień v

-1: was: A ták daycie mi dziedźictwo

-1: grobowi miedzy wámi/ ábych po-

-1: grzebśzy vmárłego fwego odiał go

-1: od oblicza mego.

werset: 5 Tedy fynowie Het odpowiedźie

-1: li Abráhámowi mowiac k niemu.

werset: 6 Pánie słuchay nas/ Tyś iest mie

-1: dzy námi Książęciem Bożym/ po-

-1: grzebże vmárłego twego w náfzych

-1: grobiech co napřednieyfzych: bo za

-1: den z nas nie będzie tobie bronil gro

-1: bu fwego/ ábyś pogrześć nie miał

-1: vmárłego twego.

werset: 7 Thedy wftawfzy Abráhám/ á z

-1: vczćiwością się ludziom oney zie-

-1: mie Heteyczykom vkłoniwfy.

werset: 8 Rzekł do nich temi słowy/ Iefliż

-1: się wam ták podoba/ ábych ia tu od

-1: siebie pogrzebł vmárłego fwego/ słu

-1: chayćiefz mię/ á przycyńcie się zá

-1: mną do Efroná fyná Seor.

werset: 9 Aby mi poftąpił^B dwoiákiefy iá-

-1: fkinie fwey którą ma ná końcu polá

-1: fwego: Niechayby mi ią puścił zá

-1: słufzne pieniądze w dziedźictwo

-1: grobu miedzy wámi.(marg)^B To mieyfce dlatego ták zwano/ iż był w oney iáfkini ábo dole drugi doł (-)

werset: 10] A Efron mięszkał w pośrzod He

-1: teyczykow. Tedy on Efron Hetey

-1: czyk odpowiedział Abráhámowi/

-1: gdzie szłyfzeli wšzytcy Heteyczycy/

-1: ^C ktorzy wchadzáli w branę miáftá

-1: onego/ mowiąc.(*marg*) ^C To iest mięszczánie y obywátele (-)

werset: 11] Nie ták moy Pánie/ ále słuchay

-1: mię/ Dáruię cię gruntem tym/ y iá-

-1: śkinią/ ktora tám iest ná nim/ odda

-1: wamći przed oblicznością ludu mo

-1: iego/ pogrzebze tám vmárłego fwe

-1: go.

werset: 12] Tedy Abráhám vkłonił się z vcz-

-1: ćiwością ludowi oney ziemię.

werset: 13] Y mowił do Efroná (gdzie sły-

-1: śzał lud oney ziemię) themi słowy/ Słuchay mię próżę cię/ ieflic się ták

-1: będzie zdáło/ ia thobie dam zá ten

-1: grunt pieniądze/ weźmifz ie odem

-1: nie/ á ia thám pogrzebę vmárłego

-1: śwego.

kolumna: d

werset: 14] Odpowiedział potym Efron A

-1: bráhámowi mowiąc.

werset: 15] Pánie moy słuchay mię. Ziemiá

-1: tá ftoi zá cztery ftá ^D Syklow fre-

-1: brnych/ ále ocoż to ma idź między

-1: mną y między tobą/ pogrzebze thy

-1: łwego vmárłego. (marg) ^D To iest fto ósm dziełiát y fześć złotych polńkich. Bo iáko Iozefus pińze iż fykl miał w łobie cztery dráchmy/ kázda dráchmá pułczwárthá grofzá ważyłá polńkie.

(-)

werset: 16 Tedy Abráhám wśluchał Efro-

-1: ná/ y odważył mu pieniądze według
-1: łzácunku iego/ co y Heteyczycy fły-
-1: łzeli/ to iest ćzterzy łtá Sykłow łre
-1: brnych/ ták iáko łzły miedzy kupcy.

werset: 17 Ono thedy pole Efronowe/ ná

-1: ktorym byłá iáłkinia dwoiáka/ leżá
-1: ce ku Mámre/ ták pole/ iáko y iá-
-1: łkinia/ y włytyki drzewá co były ná
-1: polu/ y po włyzech gránicách iego
-1: włyżędy w około.

werset: 18 Pułczono Abráhámowi w dzie

-1: dźictwo przed oblicznością włyzech
-1: Heteyczykow/ ktorzy wchodźili w
-1: branę miáłtá onego.

werset: 19 A potym Abráhám pogrzebł zo

-1: nę łwoię Sarę/ w iáłkini dwoiá-
-1: kiej ná polu ktore przyległo k Má-
-1: mre/ co ie zowiá Hebron w źiemii
-1: Chánáán.

werset: 20 Podan tedy iest on grunt w iáłki

-1: nia ktora tám byłá ná nim/ w dzie-
-1: dźictwo grobu Abráhamowi od
-1: Heteyczykow.

rozdział: 24

2. Abrahám obwężuie przyfięgą szługę

- 1: fwego pofyláiac go szukác żony z narodu
- 1: fwego Izáákowi fynowi fwemu. 10. Wier
- 1: ność y pilność sługi onego. 12. Fortune
- 1: znamię przy szukaniu żony. 17. y 18. ludzkość
- 1: Rebeki. 29. y przyiácioł iey. 53. Dáry mał
- 1: żeńkie. 60. Błogosłáwieńftwo Rebeki. 67.
- 1: Małżeńftwo iey z Izáákiem.

werset: 1

4 Y

Był Abrahám bár

- 1: zo ftáry/ y podešzły w le
- 1: ciech/ A Pan mu błogo
- 1: słáwił we wšytkich rze
- 1: czách.

werset: 2

Tedy rzekł Abrahám ftárlzemu

- 1: słudze domu fwego/ ktory wšyft
 - 1: kim rządził co on iedno miał/ ^xA Po
 - 1: łoż profzę cię rękę fwą pod biodrę
 - 1: moię.(*marg*) ^x Niżey. 47. v. 29. ^A To był ftáry obyczay przyfięgi/ w którym fię znaczyło
- práwo/ ktore pánowie nád sługami mieli. (–)

werset: 3

A poprzyfięgę cię przez páná Bo

- 1: gá Niebá y żiemie/ ábyś nie brał
- 1: żony fynowi memu z corek Cháná
- 1: neyczykow miedzy ktoremi ia mię-
- 1: źzkam.

werset: 4

Ale poydźiesz do kráiny moiey/ y

- 1: miedzy krewne moie/ ábyś tám w-
- 1: źiał żonę Izáákowi fynowi memu.

Abrahám. Izáák. Pierwíze
Księgi Moizefzowe. List. 13.

kolumna: a

werset: 5] Tedy mu rzekł sługá/ A iefliźby

-1: Ínac niewiáftá oná niechćiała ze-

-1: mną przydź do tey kráiny/ Izali zá-

-1: prowadzę fyná twego do źemie z-

-1: ktoreyeś wyfzedł?

werset: 6] Odpowiedział mu Abrahám/

-1: Strzeż tego ábyś tám niezáprowa

-1: dzał fyná mego.

werset: 7] Pan Bog niebieski ktory mię wy

-1: wiodł z domu oycá mego/ y z źemie

-1: narodu mego/ y kthory zemną mo-

-1: wił/ á záprzyfiągł mi to mowiac/ ^x

-1: Dam źemie tę potomśtwu twemu/

-1: Thenći pofle Anioła fwego przed

-1: tobą/ iż z támtąd wezmiesz żonę fy-

-1: nowi memu.(*margin*) ^x Wyźfzey. 12. v. 7. y 13. v. 15. y. 15. v. 18. Niżey. 26. v. 4. (-)

werset: 8] A iefliźby niewiáftá oná z thobą

-1: przydź niechćiała/ tedy ty wolnem

-1: będfiesz od tey przyfięgi/ iedno tyl-

-1: ko niezáprowadzay tám fyná mego.

werset: 9] Tedy sługá położywfzy rękę pod

-1: biodrę Abrahámá páná fwego/ po-

-1: przyfiągł mu tę rzec.

werset: 10] Tákże on sługá wziąwfzy dzie-

-1: fięc wielbładow z ftádá páná fwe-

-1: go/ iáchał (bo ten miał wfzytki dob

-1: rá páná fwego w ręku fwych) A wy

-1: iáchawízy przyízedł do ^B Arám ná-

-1: háráym do miáftá Nachorowego.(*marg*) ^B To íeft do Mezopotámiey gdzie miéłzkał Nachor
Abráhámow brát w mieście Charán (-)

werset: 11] Y poštáwił wielbłądy przed miá

-1: ítem v ítudniey/ pod wieczor o tym

-1: czálie gdy chodzą po wodę.

werset: 12] A rzekł/ o Pánie Boże Páná

-1: mego Abráhámá ráczże mi dziś po-

-1: fortunić/ á okaż tę láfkę nád Abrá-

-1: hámem pánem moim.

werset: 13] ^C Oto ia będę ítał v ítudniey kie

-1: dy dziewczki z miáfteczká tego wyni

-1: dą pod wodę.(*marg*) ^C Był íście mocney nádzieie wiedząc pewnie że Bog miał być miłóściw
Pánu íego. (-)

werset: 14] Dzieweczká tedy ktoreybych rzekł/

-1: Spuść wiádro fwe ábych íię nápił/

-1: A onáby rzekłá/ Piy/ y nápoię też

-1: wielbłądy twoie/ Tá niechay będzie

-1: którás ty náznáczył íludze twemu

-1: Izáákowi/ á z tąd ia zrozumiem i-

-1: żeś ty tę láfkę vczynił nád Pánem

-1: moim.

werset: 15] Ale níżli dokończył íłow tych/ o-

-1: to Rebeká corká Bátuelá íyná Mel

-1: chy żony Náchorá brátá Abráhá-

-1: mowego wychodziłá niośác wiádro

-1: ná rámieniu íwoim.

werset: 16] A dzieweczká oná byłá bárzo pię

-1: kna ná weźreniu/ á pánienká co me

-1: zá nie znála/ ktora przyfzedfzy do o

-1: ney fthudniey á nábrawfzy wody

-1: wiádro odchodźilá.

werset: 17 Tedy iey zábieżał fługá on y rzekł/

kolumna: b

Day mi fię trochę nápić wody z wiá

-1: drá twego.

werset: 18 A oná rzekłá/ Piy moy Pánie/ á

-1: nátychmiałt wźiawfzy wiádro w

-1: ręce fwe/ dáłá mu pić.

werset: 19 Potym gdy mu fię dáłá nápić rze

-1: kłá/ Náczerpam tez y wielbłádom

-1: twoim iż fię wfzytcy nápiyá.

werset: 20 Y wylála nátychmiałth wodę z

-1: wiádrá w koryto/ á bieźawfzy pow

-1: tore do fstudniey náczerpála wody/

-1: wfzytkiem wielbłádom iego.

werset: 21 On tedy człowiek dźiwował fię

-1: iey/ obaczáiąc milczkiem iefzli mu

-1: pan poźczęłcił tę drogę ie⁸⁰ czyli nie.

werset: 22 A gdy iuź wielbłádownie nápoie

-1: ni byli/ człowiek on wyiáł^D náufzni

-1: czę złotá/ ktora ważyłá^E puł fyklá/ y

-1: dwie mánuelli ná iey ręce/ ktore wa

-1: żyły dziefięc fyklów złotá.(*margin*)^D Ten froy ktory tu przypomina/ ná on czás był poſpolarity: A wfzákże nie dla tego fię wfpomina ábychmy to łobie ku przykłádu bráli/ y owfzem według rofkazánia Bożego/ vbiorow á ftroiow zbytecznych wyftrzegác fię mamy.^E

Tu ná ty miefcu fykl ná wagę złotá ma być rozumian/ á nie ná pieniádze. (-)

werset: 23 Y rzekł do niey/ Czyiáżeś ty cor-

-1: ká oznaymi mi to profzę cię/ á iefliż-

-1: by było mieyfce w domu oycá twe-

-1: go/ gdziebychmy przenocowáli?

werset: 24 Oná tedy odpowiedziála iemu/

-1: Ieſtem corká Bátuelowá fyná Mel

-1: chy/ ktorego vrodziłá Nachorowi.

werset: 25 A przytym mu rzekłá/ Ieſt v nas

-1: dofyć plew y czym kármić wielbłądy

-1: y mieyfcá dofyć ku przenocowánium.

werset: 26 Tedy on człowiek pokłękńawfzy

-1: dał chwałę Pánu.

werset: 27 Y rzekł/ **Bołgoſłáwiony** [!] Pan Bog

-1: Abrahámá páná moiego/ ktory z mi

-1: łofierdzia y prawdy ſwoiey/ nie opu

-1: ścił páná mego/ Abowiem gdym

-1: był w drodze/ Pan mię przywiodł

-1: w dom bráciey páná moiego.

werset: 28 Biežála tedy dzieweczka/ y oznay

-1: miła to wſzythko w domu mátcie

-1: ſwey.

werset: 29 Y miála Rebeká brátá imieniem

-1: Lábáná. Ktory bieżał przeciw one-

-1: mu człowiekowi ku ſtudni.

werset: 30 Bo ſkoro vyzrał náufznicę y má

-1: nuelle ná rękú ſioſtry ſwey/ y ſłyſzał

-1: ſłowá Rebeki ſioſtry ſwey gdy po-

-1: wiedála co z nią o człowiek mo-

-1: wił/ przyſzedł k niemu thám gdzie

-1: Ítał v Ítudniey z wielbłądy.

werset: 31 Y rzekł/ Wnidź błogofławiony

-1: od Pána což tu mařz Ítać ná Ítro-

-1: nie? Iużem ia tobie zgotował w do

-1: mu mieyřce y wielbłądom.

werset: 32 Tedy on człowiek przyřzedł do

-1: domu/ á Lábán zebrał brzemioná z

-1: wielbłądow/ y dał im plew y po-

-1: karmił ich/ y wody dał ku vmyćiu

strona: 13v

GENESIS.

Abráhám. Izáák.

kolumna: c

nog iego/ y onych ktorzy z nim byli.

werset: 33 Y połtawił przed nimi iedło/ Ale

-1: on rzekł/ Nie drzewiey będę iadł aż

-1: pierwey odpráwię rzecz řwoię/ A

-1: on ná to rzekł/ Powiedayże tedy.

werset: 34 On tedy iął mowić: Iam ieřt řłu

-1: gá Abráhámow.

werset: 35^F A Pan bárzo wielce vbłogofłá

-1: wił páná mego/ y zacnie go wywyř

-1: řzył/ á nádał mu dofyc/ owiec/ wo-

-1: łow/ řrebrá/ złotá/ řług/ řłuźebnic/

-1: wielbłądow y ofłow. (marg) ^F Rozmnożył zbugácił/ iáko řię niźey w drugich řłowiech okázuie. (-)

werset: 36 A Sára żoná páná meiego po-

-1: rodziłá iemu řyná w řtárości řwo-

-1: iey/ ktoremu on oddał wřzytki dob-

-1: rá łwe.

werset: 37 A ták pan moy obowiązał mię przy

-1: fięgą mowiąc/ Nie wezmiesz żony

-1: fynowi moiemu z corek Chánáney

-1: łkich/ w ktorych źiemi ia mięłzkam.

werset: 38 Ale poydźiefz do domu oycá me-

-1: go/ á do rodziny moiey/ á weźmiesz

-1: z támtąd żonę fynowi moiemu.

werset: 39 Iam tedy rzekł pánu memu/ A ie

-1: łiźby łnadź niewiáłthá nie chćiáá

-1: idź zemną?

werset: 40 Tedy on mnie odpowiedział.

-1: Pan przed kthoregom ia obliczem

-1: chodził/ pośle z tobą Anyoła łwego/

-1: y połzczeńci drogę twą/ á weśmiesz

-1: żonę fynowi memu z powinowá-

-1: tych moich/ y z domu oycá moiego.

werset: 41 Będźiefz tedy wolen od poprzy-

-1: fięzenia mego/ iefliź doydźiefz do ro

-1: dźiny moiey: Bo ieflićby iey nieda-

-1: no/ thedy ty wolnym będźiefz od po

-1: przyfięzenia mego.

werset: 42 Przyłzedłem tedy dziś ku łtudni

-1: y rzekłem/ O pánie Boże páná me^{go}

-1: Abráháma/ iefliź ty teraz pofortu

-1: nić raczyłz drogę moię ktorą chodzę.

werset: 43 Otho tu łtác będę v łtudniey. A

-1: gdzieby wyłzła dziewczeká ku czer-

-1: pániu wody/ á ia bych iey rzekł/ day

-1: mi teraz nápić fię trochę wody z wiá

-1: drá twego.

werset: 44] A onáby mi odpowiedziáá/ Piy/

-1: y náczerpam też iefzcze wielbłádom

-1: twoim/ Tedyć tá będzie zoná ktorá

-1: nágotował Pan fynowi páná me^g.

werset: 45] Thákże niźlim tych łłow dokoń-

-1: czył mowić w fercu fwem/ Oto Re

-1: beká wyfzłá niósząc wiádro ná rá-

-1: mieniu/ y przyfzłá ku ftudni á czer-

-1: páá: Kthoreyem rzekł/ Day mi pić

-1: prófzę cię.

werset: 46] Ona thedy ziąwfzy wnet z fiebie

-1: wiádro fwe rzekłá/ Piy/ bo y wiel

kolumna: d

blády twe nápoię/ Y gdym fię ia ná-

-1: pił nápoiáá też y wielblády moie.

werset: 47] Potymem iey pytał/ Czyiás thy

-1: corká? A oná mi odpowiedziáá/ Ie

-1: ítem corká Báthuelá fyná Nacho-

-1: rowego/ ktorego mu vrodziłá Mel

-1: chá/ Tedy m ia włożył náufznicę ná

-1: vcho iey/ y mánuelle ná ręce iey.

werset: 48] Zátym pokłękńwfzy chwalilem

-1: y dobrorzeczyłem Páná Bogá A-

-1: bráhámá páná moiego/ kthory

-1: mię prófsto przyprowadził/ ábych ia

-1: wziął ^x corkę brátá páná mego/ fy-

-1: nowi iego.(*marg*) ^x Wyźfzey. 20. v. 12. (-)

werset: 49] A przethoż teraz/ iefliż się tho

- 1: wam zda/ ábyście tę miłosć y łáfkę
- 1: okazáli pánu moiemu/ dayćie mi z-
- 1: náć/ á owłzem powiedzćie mi gdzie
- 1: się obroćić mam/ iefliż ná práwo ál-
- 1: bo ná lewo.

werset: 50] Tedy Lábán y Bátuel odpowie-

- 1: dzieli temi słowy/ Thá rzecz prá-
- 1: wie wyfzłá od łámego Páná: My
- 1: nie śmiemy nic przeciw tobie mo-
- 1: wić/ áni złego áni dobrego.

werset: 51] Oto Rebekę mařz/ weźmiřz iá á

- 1: iedź z nią/ á niech będzie żoną fyná
- 1: páná twego/ iáko Pan obiecał.

werset: 52] Tedy sługá Abráhámow wřly-

- 1: řzawřzy ty słowá ich/ pokłonił się aż
- 1: do źiemie chwaląc Páná.

werset: 53] Potym o sługá wyiął klenothy

- 1: złote y srebrne/ y řzáty/ á oddał ie
- 1: Rebecę/ dał też vpominki brátu y
- 1: mátcę iey.

werset: 54] Tákże iedli y pili/ on y oni ludzie

- 1: co z nim byli/ támże y ná noc byli/ á
- 1: náziutrz ráno wřtawřzy rzekł/ Od
- 1: prawćie mię do páná mego.

werset: 55] Tedy brát y mátká iey rzekli do

- 1: niego. Niechay wřdy przez dziefięć
- 1: dni dzieweczká tu zmięřzka/ á po-
- 1: tym poiedźiefz.

werset: 56 Tedy im on rzekł/ Nie zádźierzay

- 1: cie mię/ gdyż tak Pan polzczęścił
- 1: drogę moię/ odprawcie mię ábych ie
- 1: chał do Pána mego.

werset: 57 Oni thedy rzekli/ Záwołaymy

- 1: dzieweczki/ á spytaymy ieliż też o-
- 1: ná przyzwoli ktemu.

werset: 58 Thedy iey wezwáli á mowili do

- 1: niey: Chcefzli ty iechác z tym czło-
- 1: wiekiem? A oná odpowiedziáá/
- 1: Poiádę.

werset: 59 A tak odprawili siostrę śwę Rebe

- 1: kę y mámkę iey z ługą Abráhámo-
- 1: wym y z towarzyfzmi iego.

strona: 16

kolumna: a

rozdział: 27

werset: 31 Ktory też nágotował potráwy/

- 1: y przynioł oycu fwoiemu: Potym
- 1: rzekł do niego/ Wítań oycze moy/ á
- 1: iedz żwierzynę fyná twego/ ábyś ty
- 1: mnie błogofławił.

werset: 32 Tedy rzekł Izáák oćiec iego: Kto

- 1: żeś ty ieft? A on odpowiedział/ Ia-
- 1: ćiem iefth pierworodny fyn twoy
- 1: Ezau.

werset: 33^H Zátym Izáák był w wielkiem

- 1: zádźiwieniu zvmiawfzy fię/ y rzekł/
- 1: Kthoż? á gdzie ieft on co włowił

-1: zwierzyny/ y przynioŝł mnie/ á iad-

-1: łem ze wŝytkiego pierwey niŝliŝ ty

-1: przyŝzedł/ y błogoŝławiłem iemu? A

-1: on teŝ iuŝ błogoŝławionem będzie.(*marg*) ^H Tu wiára iáko práwie ze ŝnu w nim ŝie
wzbudziła/ gdy wŝpomina wyrok Boŝy o błogoŝławieńŝwie. (-)

werset: 34] Gdy ty ŝłowá oycá ŝwego wŝly-

-1: ŝzał Ezau ^I záwołał głoŝem wiel-

-1: kię/ á był bárzo zŝráfowan/ I rzekł/

-1: Błogoŝław teŝ y mnie/ o moy miły

-1: oycze.(*marg*) ^I Zał ten miał w ŝobie zágniewánie y pyche/ oprócz wiáry y pokutowánie. (-)

werset: 35] Ale on rzekł/ Brát thwoy przy-

-1: ŝzedł ná zdrádie/ á vchwycił przed

-1: tobá ^K błogoŝławieńŝtwo twoie.(*marg*) ^K Ktoby chćiał ná vczynki pátrzyć tedy pozna iŝ
Ezau był poŝluŝznem Izáákowi/ á Iákob go podŝzedł zdrádą/ A wŝzakoŝ iednák odrzuczon
ieŝł Ezau/ Z kąd obaczyć á chwálić moŝe káŝdy ŝpráwiedliwy wyrok Boŝy. (-)

werset: 36] Tedy on teŝ rzekł/ Prawdŝiwieć

-1: go názwano Iákobem: Abowiem/

-1: mię iuŝ dwa kroć podŝzedł/ ^x Na-

-1: przod mi odiał pierworodztwo/ A

-1: theraz przechwycił błogoŝławień-

-1: ŝtwo moie/ A ktemu rzekł/ Izaeŝ

-1: teŝ mnie niezoltałwił błogoŝławień

-1: ŝtwá zádnego? (*marg*) ^x Wyŝŝzey. 25. v. 33. (-)

werset: 37] Odpowiedział Izáák themi

-1: ŝłowy Ezau/ Iáciem go nád thobá

-1: poŝtánowił pánem/ y podałem mu

-1: zá ŝłuŝebniki wŝzytkę bráćią iego/ y

-1: obdárzyłem go obŝithoŝćią zboŝa y

-1: winá: A tobie coŝ teraz wŝdy mam

-1: vczynić miły synu?

werset: 38 Tedy Ezau rzekł oycowi swemu Izali ty jednoż tylko maż błogośła-

-1: wieństwo o oycze moy? Wždy też y

-1: mnie błogośłań miły oycze: Y plá-

-1: kał Ezau głósem wielkiem.

werset: 39 Potym Izáák oćiec iego/ odpo-

-1: wiedział mu temi słowy ^{Lx} W obfi

-1: tości źiemie będziefz miał mięźkák-

-1: nie twoie/ y w rofie niebieskiej zgo-

-1: ry. (marg) ^L To ma czego żądał/ ábowiem woli być w fzczeńściu odłączone od ludu świętheho/ niż się poddać pod iarzmo brátá swego. ^x K żyd. 11. v. 20. (-)

werset: 40 Będziefz żył przez miecz twoy/ y

-1: ^M będziefz służył brátu twemu Ale

-1: przydzie to/ iż ty pánować będziefz/

-1: á odrzuciłz iarzmo ie^{go} od szyie swo

-1: iey. (marg) ^M A to się w potomstwie obudwu ich wypełniło. (-)

werset: 41 " Tedy Ezau miał Iakobá w nie

kolumna: b

nawiści/ prze ono błogośłańien-

-1: stwo ktore przed niem wziął od oy-

-1: cá swego: Y mówił sam w sobie/

-1: Przybliżaią się dni płáczu oycá mo

-1: iego/ á ia koniecznie zábię Iakobá

-1: brátá swego (marg) " Abd. 1. v. 10. (-)

werset: 42 Y oznaymione są słowa ty Rebecy

-1: ktore mówił Ezau syn iey stárfzy/

-1: A oná rozkazála záwołać Iakobá

-1: syna swego młodźzego/ y rzekła k-

-1: niemu: Oto Ezau brát twoy chce

-1: fię tym vćiefzyć áby cię zábił.

werset: 43 A ták teraz moy miły fynu/ poľu

-1: chay mię/ vćiecz do Charan ku Lá-

-1: bánowi brátu memu.

werset: 44 Y mięľzkay przy niem do czáfu/

-1: áż vćichnie gniew brátá twego.

werset: 45 A popędliwość iego od ciębie bę-

-1: dzie odwroconá/ á iż też tego zápo

-1: mni coś vczynił iemu: Potym ia po

-1: cię poľę/ á z thámąd cię wezmę.

-1: Bo czemuż bym miáľa ofierocięć

-1: po was obudwu dnia iednego.

werset: 46 Tedy rzekła Rebeká ku Izáako-

-1: wi/ ^x Teskno mię iżem żywá przed

-1: corkámi Heteyľkiemi: Bo iefliż ia-

-1: kob poymie fobie żonę z corek Hetey

-1: ľkich iákie ľá w tey kráinie/ A coż

-1: mi po żywoćie?(*margin*) ^x Wyźľzey. 26. v. 35 (-)

rozdział: 28

KApitu. 28.

1. Iakob z roľkazánia oycowľkiego vćiekl

-1: do Lábáná vyá fwego. 6. Ezau poiął fo

-1: bie trzećią żonę corkę Izmáelowę. 12. Bog

-1: fię we ľnie vkazał Iakobowi. 13. Vtwier

-1: dza go obietnicámi y przymierzem. 16. Ia

-1: kob go poznawa. 18. Náznácza mieľce.

-1: 20. Y czyni ślub Pánu.

werset: 1

T
6

Hedy Izáák

- 1: zawałał kłobie Ia
- 1: kobá/ y błogofłá-
- 1: wił go/ á rofkazał
- 1: iemu mowiac/ Niepoimuy żony z
- 1: corek Kánáneyfkich.

werset: 2] Ale idź do ^A Pádán Aram/ do do

- 1: mu Báthuelá oycá mátki twoiey/
- 1: á z támtąd łobie weźmi żonę z corek
- 1: Lábáná vyá twego.(*margin*) ^A To ieft do Mezopotámiyey. (-)

werset: 3] A Bog włzechmogący niechay

- 1: błogofławi tobie/ á niechay cię roz-
- 1: mnoży/ y w takim potomstwie ro-
- 1: zrodzi/ iż z ciebie wielkości naro-
- 1: dow wynidą.

werset: 4] Y niechayci da błogofławieńft-

- 1: wo Abráhámowe/ y pothomkom
- 1: twym z tobą/ ábyś otrzymał wdzie
- 1: dzictwo ziemię/ w ktoreieś był goś-

strona: 16v

GENESIS. Iakob.

kolumna: c

ciem którą dał Bog Abráhámowi.

rozdział: 31

strona: 18v

GENESIS. Iakob.

kolumna: c

werset: 17] A tak Iakob wftał/ á náładzał

- 1: dzieci śwych y zon ná wielbłady.

werset: 18] Y wwiódł wızıtki swe ftátki y má

-1: iętności z łobą ktorych był nábył/ y

-1: wŕzytko czegokolwiek był dołtał w

-1: Padán Arám/ wráciąc fię do I-

-1: zááká oycá łwego/ do źemie Chá-

-1: náneyłkiey.

werset: 19] A ná ten czás wyłzedł był Lábán

-1: łtrzydz owiec łwoich/ A Rachel po

-1: krádlá ^B obrałki oycá łwego.(*marg*) ^B Z tąđ fię okázuie iáko ludźie z przyrodzenia łą
łklonni ku bálwochwálftwu/ Gdyż oto wŕzytek dom Nachorow był im łplugáwion/ chociałz
byli ielcze od Semá żywego wźięli náukę o prawdźiwey wierze/ A wŕzákże potym Nachor/
Lábán/ y corki iego/ ze wŕzythkiem domem łwym thym grzechem łą pomázáni. (-)

werset: 20] Y thákże Iakob milczkiem fię v-

-1: kradł od Lábána Syryczyká/ nie

-1: powiedáiąc mu o vćiekaniu łwoim

werset: 21] A vćiekł ze wŕzytkiemi rzeczám

-1: łwemi/ y przepráwił fię przez rzekę/

-1: obroćiwŕzy fię ku gorze Gáláád.

werset: 22] Ale dnia trzećiego oznaymiono

-1: Lábánowi/ iż vćiekł Iakob.

werset: 23] A thák zebrawŕzy z łobą brácią

-1: łwą/ gonił go przez siedm dni/ y do

-1: gonił go ná gorze Gáláád.

werset: 24] Thám oney nocy przyłzedł Bog

-1: przez łen do Lábána Syryczyká

-1: mowiąc mu/ Ołtrzegay fię ábyś z

-1: Iákobē nie mowił nic nie łáłkáwie

werset: 25] Ale iednáł Lábán pogonił Iako

-1: bá: A iuż był Iakob rozbił namiot

-1: łwoy ná gorze Gáláád/ Ná ktorey

-1: też był Lábán z brácią swoią drugi

-1: poftáwił.

werset: 26] Tedy Lábán rzekł do Iakobá/

-1: Cożes wždy vczyinił? żeś się prze-

-1: kradł odemnie/ á odwiodłeś z sobą

-1: corki me/ iákobyś ich przez miecz w

-1: więzienie doftać miał.

werset: 27] Przeczżeś wždy ták táiemnie v-

-1: ciekał? á wykradłeś się odemnie/ nic

-1: mi znác nie dawłzy/ gdyż bych był

-1: ciebie puścił z rádością/ z piońká-

-1: mi/ z bębny/ y z Arfámi.

werset: 28] Niechciałeś mi dopuścić ábych

-1: się nácálował synow swoich y corek

-1: swoich: Teraz oto głupieś sobie po

-1: czął.

werset: 29] Mam tho w mocy swoey/ żebych

-1: wam mógł co złego vczyinić/ Ale

-1: Bog oycá wálzega mówił przeszley

-1: nocy ze mną temi słowy/ Ostrzegay

-1: się ábyś z Iakobem nic nie mówił

-1: nie łáfkáwie.

werset: 30] A teraz oto gdyś odchodził/ á z

-1: wielką chucią kwápił się do domu

-1: oycá swoego/ przeczżeś moje Bożki

-1: pokradł?

werset: 31] Tedy odpowiedział Iakob Lábá

-1: nowi/ Izem się bał myłłac sobie byś

-1: mi śnadź nie wydárł corek swoich.

kolumna: d

werset: 32 Ale ten v kogo znajdziez Bozki

- 1: fwe/ ten niechay gárdło ftráci tu
- 1: przed brácią náfzą/ A ták poznay v
- 1: mnie co iéft twego/ y wezmy to. A
- 1: niewiedział Iakob żeby ie Rachel v
- 1: krádłá.

werset: 33 Tedy wízedł Lábán do namiotu

- 1: Iakobowego/ y do namiotu Lye/ y
- 1: dwu służeźnic/ y nienálaź nic/ y wy
- 1: fzedłzy z namiotu Lye/ wízedł do
- 1: namiotu Rachele.

werset: 34 Ale Rachel wíziawłzy obrałki w

- 1: łožylá ie pod połłanie wielbłádze/
- 1: y fiádłá ná nich: A Lábán zprzew-
- 1: rácawłzy włzytko w namiećie/ nic
- 1: nie nálaź.

werset: 36 Rozgniewawłzy fię tedy Iakob y fukáiąc ná Lábáná/ mowił k niemu/ Cozem wždy przełtał? com źle vczynił żeś mię gonił.

werset: 35 Tedy oná rzekłá do oycá fwego/ Nie rácz fię gniewáć Pánie moy że

- 1: nie wltawam przed thobą/ Abo-
- 1: wiem co fię niewiáftam przydawa/
- 1: toź się y mnie przydáło. A ták on ná
- 1: fzukawłzy fię nie nálaź obrałkow.

werset: 36 Rozgniewawłzy fię tedy Iakob y

- 1: fukáiąc ná Lábáná/ mowił k nie-
- 1: mu/ Cozem wždy przełtał? com
- 1: źle vczynił żeś mię gonił.

werset: 37 Sprzewrácałś włzythek moy

- 1: fprzet/ á coześ wždy znalazł coby by
- 1: ło ze wżytkiego fprzetu domu twe-
- 1: go? Pokaż to theraz przed twoią y
- 1: przed moią bracją/ niech oni to roz-
- 1: ładzą miedzy námi dwiemá.

werset: 38 Mięszkałem z tobą dwádzieścia

- 1: lat/ owce twe/ y kozy twe nie były
- 1: nie płodne/ á nie iadłem ia skopow
- 1: z ftádá twego?

werset: 39 Ieśliż co zá iádło zwierzę tegomci

- 1: nie pokázował/ owżzememci szkó
- 1: dę nágradzał/ ^x Cokolwiek też v-
- 1: krádziono thák w nocy iáko we
- 1: dnie/ tegoś się ty mnie vpominał. *(marg)* ^x 2. Moiz. 22. v. 12. (-)

werset: 40 We dniem cierpiał vpalenie sło-

- 1: neczne/ á w nocy mroz/ y nie pošta-
- 1: wał sen ná oczách moich.

werset: 41 Iużemci służył dwádzieścia lat

- 1: w domu twem/ czternaście lat zá
- 1: dwie corce twoie/ á sześć lat zá by-
- 1: dło twoie/ A odmieniałeś mi iuż
- 1: dziefięc kroć zaplátę moię.

werset: 42 By był Bog oycá mego/ Bog A-

- 1: bráhámow/ ^C á boiaźn Izááková
- 1: nie była przy mnie/ theraz podobno
- 1: puściłbyś mię był z próżnemi ręko-
- 1: má/ Ale Bog weyzrał ná moię nę-
- 1: dzę/ y ná pracą rąk moich/ y zftreštał

-1: cię w tym przelżył nocy.(*marg*) ^C To ielth Bog ktorego práwą boiáźnią y pobożnością chwalil Iákob. (–)

strona: 21

kolumna: a

rozdział: 35

werset: 8] Thedy vmárlá Deborá mámká

-1: Rebeki/ á pochowána ielth nie dále-

-1: ko Betel pod dębem/ ktoremu imię

-1: dano ^D Allon Báchut.(*marg*) ^D Dąb płáczu. (–)

werset: 9] Powtore vkazał fię Bog Iakobo

-1: wi gdy fię wrácał z Pádán Arám/

-1: y błogosłáwił iemu.

werset: 10] Y rzekł mu Bog/ imię twoie ielth

-1: Iakob/ ^E á wżákoż ^x nie będziesz dá

-1: ley zwan Iakobem ále Izráelem/ A

-1: ták wezwał imię iego Izráel.(*marg*) ^E Nie tylko miał być zwan Iakobem/ ále y Izráelem.

Othym pátrz wyższy. 32. Kápi. o błogosłáwieńthwie. ^x Wyższy. 322 v. 28. (–)

werset: 11] Y rzekł k niemu/ Iam ielth Bog w

-1: ízechmogący/ rozradzay fie y roz-

-1: mnażay fie: Bo z ciebie narod y wiel

-1: kość narodow wynidzie/ A Krolo

-1: wie z twoich biodr pochodzić będą.

werset: 12] A ziemię ktorą dał Abráhámo-

-1: wi y Izáákowi/ dam tobie y potom

-1: ítwu twemu po tobie.

werset: 13] Ták Bog potym ^F odłzedł od nie

-1: go/ z mieyfcá ná ktorem z niem mo-

-1: wił.(*marg*) ^F Nie był widzian oczymá Iakobowemi. Ale od nas w then czás Bog zltępiue/
gdy nam iáki znák obliczności fwey okázuie. (-)

werset: 14 Y poftáwił Iakob znák ná onem

-1: mieyfcu gdzie Bog mówił z niem/

-1: á znák on był kámienny/ y ^G pokro

-1: pił go winem y polał oliwą.(*marg*) ^G O tym pátrzay wyżzey w. 28. Káp. (-)

werset: 15 A názwał Iakob miejsce ono gdzie

-1: z niem Bog mówił Bethel.

werset: 16 Potym odefzli z Bethel/ á iefzcie

-1: było máło nie milá chodu do Efra-

-1: ty/ tedy Rachel porodziła/ á ciężkie

-1: rodzenie miała.

werset: 17 A gdy fię pracowála przy poro-

-1: dzeniu/ rzekła bábá do niey/ Nie

-1: boy fię bo iuz małz drugiego fyná.

werset: 18 Támże gdy duřzá iey miała wy-

-1: nidź z ciála (bo támże vmárlá) we-

-1: zwała imię iego ^H Benoni/ Ale o-

-1: ćiec iego názwał go ^I Beniámin.(*marg*) ^H Syn żáłości moiey. ^I Syn práwice. (-)

werset: 19 " A ták vmárlá Rachel/ y pocho

-1: wána ieřt ná drodze ku Efrathá/

-1: ktore zowá Betlehem. (*marg*) " Niřey. 48. v. 7. (-)

werset: 20 Y poftáwił Iakob znák nád gro-

-1: bem iey/ ktory y dziś zowá Znák gro

-1: bu Rachel.

werset: 21 Potym wyřzedł Izráel/ y poftá-

-1: wił namit fwoy zá wieżá Eder.

werset: 22 A gdy tám Izráel w oney krái-

-1: nie mięszkał: Ruben ^K śpał z Bálą zá

-1: łóżnicą oycá śwego/ czego śię dowie

-1: dział Izráel. A iuż miał Iakob śy-

-1: now dwánaście. (marg) ^K Pan tákowe śtráźne á niewyzáyne przykłády dopuścza w kościele fwoiem/ áby drugie nápotym ośtrożne á vpokarzáiące śię vczynił. (-)

werset: 23] Synowie Lye/ Ruben pierwo-

-1: rodny śyn Iakobow/ Symeon/ Le

-1: wi/ Iudás/ Izáfchár/ y Zábulon.

werset: 24] Synowie Rachel/ Iozef/ y Be-

kolumna: b

niámin.

werset: 25] A śynowie Bále śłużebnice Ra

-1: chel/ Dan/ y Neftáli.

werset: 26] Synowie theż Zelfy śłużebnice

-1: Lye/ Gád y Afser/ Cić śą śynowie

-1: Iakobowi ktorzy mu śie zrodźili w

-1: Padán Arám.

werset: 27] A ták przyśzedł Izáákowi oycu

-1: śwemu do Mámbre Kiryát Arbá/

-1: tho ieśt do Ebron/ gdzie mieśzkał

-1: Abráhám y Izáák.

werset: 28] A látá Izáákowe były iuż śtho

-1: ośmdźiefiąt lat.

werset: 29] A thákże Izáák vmárł/ y przy-

-1: łączon ieśt do ludu śwego będąc śtá

-1: rem/ á w żeśtych lećiech/ y pogrze-

-1: bli go/ Iakob y Ezau śynowie iego.

rozdział: 36]

1. Rodzay Ezau. 6. Ktory fię oddzie-

-1: lił od Iakobá dla Bogactw iego. 8. Mię-

-1: źzkánia Kfiążętá y Krolowie Idumeyczy-

-1: kow.

werset: 1 **T** Yć záfię fą po-

-1: tomśtwá Ezau/

-1: ktorego theż zową

-1: Edom.

werset: 2 Ezau łobie łpoy

-1: mował żony z co-

-1: rek Chánáneſkich/ Adę corkę Elo

-1: ná Heteyſkiego/ y Oolibámę corkę

-1: Aná/ wnuczkę ^x Sebeoná Ewey-

-1: czyká.(*marg*) ^x 1. Kronik. 1. v. 40. (-)

werset: 3 Też y Báfemát corkę Izmáelo-

-1: wę fiołtrę Nábáiotowę.

werset: 4 Adá tedy porodziła Ezáuowi E

-1: lifázá/ á Báfemát porodziła Ráhu

-1: elá.

werset: 5 Oolibámá też porodziła Iehufá/

-1: Ielomá/ y Kore. A ćić fą fynowie

-1: Ezau ktorzy fię mu zrodźili w źie-

-1: mi Chánáán.

werset: 6 Y wziął Ezau żony fwe/ fyny

-1: fwe/ y corki fwoie/ ze wſzytką cze-

-1: lądźią fwoią/ wſzytki trzody y bydłá

-1: fwoie/ y wſzytkę máiętność ktorey

-1: nábył w źiemie Chánáán/ á ^A wypro

-1: wadził fie do inſzey źiemie/ od Iako

-1: bá brátá fwego.(*marg*) ^A Nie był to vmysł Ezau/ áby był miał ziemię puścić brátu/ ále dla więczszego pożytku przenioł fię do Seir/ á ná then czás theż Pan fwoię rzecz fpráwuie/ iż go z támtąd precz pędzi/ áby podał Iakobowi ziemię (-)

werset: 7^x Abowiem ták wielkie były ich

-1: máiętności/ że fpołu miefzkác nie

-1: mogli/ á žiemicá oná w ktorey mie

-1: fzkáli/ záchowác ich nie moglá dla

-1: mnoftwá ich ftađ.(*marg*) ^x Wyżłzey. 13. v. 6. (-)

werset: 8" A thák Ezau miefzkał ná gorze

-1: Seir/ ktorego też zowá Edom.(*marg*) " Ioz. 24. v. 4. (-)

strona: 23v

kolumna: c

rozdział: 39

werset: 8 Ale fie on wzbraniał powiedá-

-1: iác/ Oto pan moy nie wie o žadney

-1: rzeczy z tych co fą w domu iego/ á w

-1: fzythki dobrá fwe poruczył w ręce

-1: moje.

werset: 9 Y niemálz nikogo w domu tem

-1: nád mię przednieyżzego/ gdyż fobie

-1: nic więcey niezofstáwił iedno ćiebie/

-1: przeto żeś ty ielt żoną iego: A iákož

-1: bych ia ták wielkiesy niecnoty wáżyć

-1: fie fmiál/ ábych miał zgrzełżyć prze-

-1: ćiwko Bogu.

werset: 10 A choćiaż oná ná káždy dzień ná

-1: mawiálá Iozefá/ A wfzákož on

-1: niechćiał iey ná to przyzwolić áby z

-1: nią fpał/ álbo fie gdzie ofobno zcho-

-1: dźić miał.

werset: 11 Y trefiło się dnia iednego/ iż w-

-1: źzedł do domu/ áby czynił dofyć v-

-1: rzędowi fwemu/ á ná ten czas żad-

-1: nego z domowey czeládzi nie było.

werset: 12 Tedy oná włąpiłá go zá szátę mo

-1: wiąc/ Leż ze mną: Ale on zoftáwi-

-1: wfy szátę w ręku iey/ vćiekl á wy-

-1: źzedł precz.

werset: 13 Co gdy oná obaczyłá/ iż zoftáwił

-1: źzátę fwą w ręku iey/ á łam precz v-

-1: ćiekl.

werset: 14 Thedy wnet zwołáłá domowey

-1: czeládzi/ mowiąc ták do nich/ Pá-

-1: trzayćie/ Przywiodł tu pan do nas

-1: mężá Hebreyczyká/ iżby sie z nas ná

-1: źzydźił/ Abowiem oto on do mnie

-1: przyźzedł/ chcąc mi zelżywość vczy-

-1: nić/ áżem poczęłá wołác wielkiem

-1: głósem.

werset: 15 To gdy on vśłyłzał żem ia wołác

-1: poczęłá/ zoftáwifzy [!] v mnie źzátę

-1: fwą/ vćiekl á wyźzedł precz.

werset: 16 Y trzymáłá onę iego źzátę v fie-

-1: bie/ aż przyźzedł pan iego do domu.

werset: 17 Oná thedy poczęłá do niego mo-

-1: wić w ty słowá/ Sługá Ebreyczyk

-1: przyźzedł ku mnie/ kthoregoś ty w

-1: wiodł do nas/ áby mi lekkość vczy-

-1: nił.

werset: 81 (!) Ale iákom skoro wołác poczęłá

-1: głósem wielkiem/ tedy odbieżał szá

-1: ty fwey v mnie/ y vciekł precz.

werset: 19 Słowá ty gdy wśłyfzał pan ktore

-1: iemu powiedála zóná iego/ mo-

-1: wiac/ Thákci mi vczynił sługá

-1: twoy/ iákoć oto powiedam/ Thedy

-1: fie bárzo rozgniewał.

werset: 20 A tákże on pan dawfzy Iozefá

-1: poymác/ rofkazał go wládzić do wię

-1: zienia/ tám gdzie więźnie Krolew

kolumna: d

fkie sadzono/ y thámże był w onem

-1: więźieniu.

werset: 21 " Ale Pan był z nim/ á zmiłował

-1: fie nád nim/ y ziednał mu łáfkę v

-1: wieźnego.

werset: 22 Tedy wieźny poruczył Izefowi

-1: wśzytki więźnie/ ktorzy byli w cie-

-1: mnicy/ á wśzytko on sprüfungował co

-1: iedno tám było potrzebá.

werset: 23 A wieźny iuz nic tego niedogła-

-1: dał co poruczył w ręce iego/ dla te^g

-1: iż z nim był Pan/ á cokolwiek iedno

-1: czynił wśzytko Pan fortunał.

rozdział: 40

KApit. 40.

1. Podczáfzy y Piekarz krolewki do więzie

-1: nia łą wrzuceni. 5. Sni fie im. 8. Sny o-

-1: biemá prawdziwe Iozef wykłáda. 20.

-1: Iáko fię to potym skutecznie okazało.

werset: 1 **T** O gdy fie

-1: łtało/ threfiło

-1: fie iż podczáfzy

-1: y piekarz Kro

-1: łá Egytpłkie

-1: go przewinili

-1: fie Krolowi

-1: Egytpłkiemu pánu fwemu.

werset: 2 Y rozgniewał fie Fárao przeciw

-1: tem dwiemá ^A dworzánom/ to ieft

-1: przeciw podczáfzemu przednieyfe

-1: mu/ y przeciw piekárzowi przedniey

-1: fzemu. (marg) ^A To słowo okázuie iż oni byli w wielkiey wczćiwości/ á nie byli iście podłego łtanu. (-)

werset: 3 Podał ie tedy pod łtraż do domu

-1: Márzálká nadwornego/ do wie-

-1: że gdzie theż y Iozef był w więźie-

-1: niu.

werset: 4 Y poruczył ie Márzálék na-

-1: dworny Iozefowi/ ktorem on łłu-

-1: żył/ gdzie byli przez niektory czás w

-1: ćiemnicy.

werset: 5 Y fniły fie im łny obiemá/ kázde-

-1: mu z ofobná łen łwoy iedneyże nocy/

-1: ale roznego zrozumienia/ ták Pod

-1: czáfzemu/ iáko y Piekárzowi/ kto-

-1: rzy służyli Krolowi Egipfkiemu/

-1: á byli podáni do więźienia.

werset: 6] Przyšzedł tedy do nich Iozef po

-1: ránu/ á weyzrawfzy ná nie/ obaczył

-1: ie być ^B ztrwożone.(marg) ^B Ten przeštrách ná vmyšlech/ ich nic inego nieokázuie iedno
špráwę Boską/ od ktorego były šny tákowe. (-)

werset: 7] Y pytał šie onych dworzan Fárá

-1: onowych ktorzy z nim byli w ciem-

-1: nicy páná iego mowiac/ Przeczeš-

-1: cie džiš ták šmętnemi?

werset: 8] A oni odpowiedzieli iemu/ Sni

-1: šy šie nam šny/ á niemamy wykłádá

-1: czá ich/ Tedy im rzekł Iozef/ Izali

-1: wykłády nie šą od Bogá? Prošzę po

strona: 24

Iakob. Iozef. Pierwše
Kšięgi Moizefzowe. Lišt 24.

kolumna: a

wiedzcie iepredemną.

strona: 26

kolumna: a

rozdzial: 42

werset: 38] Ale on rzekł/ Niepoydžie z wá-

-1: mi šyn moy/ Abowiem gdy iuž brát

-1: iego zginął/ thedy iedno on šam po

-1: niem zoštał/ ktoremu iešližby šie tre

-1: fiło vmržeć ná they wáfzey drodze/

-1: wybyšcie šiwiznę moię do grobu z

-1: žálošćią wprowadžili.

rozdział: 43

KApit. 43.

13. Iakob przymuszony fle Beniáminá

-1: do Egiptu. 16. Wielka ludzkość Iozefowá

-1: przeciw bráćiey fwey/ á zwłázczá przeciw

-1: Beniáminowi.

werset: 1

6 **A** Le tym cięższy

-1: głód wćiłkał zie-

-1: mię.

werset: 2

A thák gdy onę

-1: przyniešioną z E-

-1: ghipu żywność

-1: ftrawili/ Oćiec począł vpominác

-1: fyny/ áby z nowu iecháli/ á kupili nie

-1: co pożywienia.

werset: 3

Do ktorego rzekł Iudás/ Ofwiád

-1: czył fie tám ten człek pod przyšięgą/

-1: iżbyłmy fie nie vkázowali przedeń/

-1: iešlibychmy brátá niemieli z łobą.

werset: 4

Iešliż tedy pošleš z námi brátá

-1: nášzego/ pošedziemy/ á kupiemyć

-1: żywnośći.

werset: 5

Ale iešliż go nie pošleš/ niepoie-

-1: dzień: Bo to nam przyrzekł tám ten

-1: małż/ ^x iz nas przedšie nieprzypuści/

-1: iešliż z łobą nieprzywiedziemy brá-

-1: tá nášzego.(*marg*) ^x Wyźłzey. 42. v. 20. (–)

werset: 6

Tedy powiedział Izráel/ Prze-

- 1: czeście mię w tę trudność wprawi
- 1: li/ izeście powiedáli że maćie iefzcie
- 1: brátá?

werset: 7] A oni rzekli/ Tám ten mąż pilnie

- 1: fie pytał o nas/ y o národzie náfzym/
- 1: y iefliby był żyw oćiec náfz/ ktemu
- 1: ieflibychmy mieli y inego brátá/ A
- 1: tákzechmy przed niem wáfzytkę rzecz
- 1: powiedáli: A cozechmy my wiedzie
- 1: li/ iefli nam miał rofkázác przywiefc
- 1: brátá náfzego?

werset: 8] Y rzekł Iudás do Izráelá oycá fwe

- 1: go/ Pofli zemną to pácholę á niech
- 1: iedziemy/ żebyfmy wždy żywot náfz
- 1: záchowáli/ á nie pomárli my/ y ty/ y
- 1: dźiateczki náfze.

werset: 9]^x Ia fám tobie zań przyrzekam/ á

- 1: mnie fie go vpominay: Ieflibych go
- 1: záfie tobie nie przywiodł/ á nie ftá-
- 1: wił go przed tobą/ niechayże thobie
- 1: zá to winien będę aż do śmierci. (marg) ^x Niżey. 44. v. 32. (–)

werset: 10] Abowiem co fie tu omiefzkawa-

kolumna: b

- my/ thedybychmy fie iuż byli z tám-
- 1: tąd wroćili drugi raz.

werset: 11] Tedy Izráel oćiec ich rzekł do nich/

- 1: Gdyż tego teraz ieft potrzebá/ vczyń
- 1: ćiefz ták/ Z tych rzeczy ktore fą w ná
- 1: fzych kráinách náfzacieyfze/ donie

-1: ście mężowi onemu zá vpominek/

-1: nábrawfzy w naczynia fwe nieco

-1: żywice y miodu/ rzeczy wonnych/

-1: Mirry/ Daktyłow/ y Migdałow.

werset: 12 Weźmiecie też we dwoy naľob pie

-1: niędzy/ á ty też pieniądze coście zná

-1: leźli ná wierzchu w fwych worzech/

-1: odnieście/ owa fie tho ľnadź zá íá-

-1: kiem obľadzeniem ľtáľo.

werset: 13 A iuź wźiáwľzy brátá wáľzego

-1: idźcie záś ku mężowi temu.

werset: 14 Niechayże ^A Bog wľzechmogący

-1: obroći kwam ľáľkáwie mężá tego/ á

-1: by wam y tám tego brátá drugiego

-1: y Beniáminá záś wolno puśćiľ/

-1: Gdzie iefliźbych ia byľ pozbáwion

-1: dzieatek ľwych/ niechayże iuź ták zo-

-1: ľtánę fierotą. (marg) ^A Tu fie vczym z przykľádu ľakobowego/ ábyľmy káźdego lekárľthwá według ľwiátá w rzeczách przeciwnych pokuźzáli/ A wľzákoź ták/ ábyľmy fie ná ľámeo Bogá ľpuľzczáli/ á iemu vľali. (-)

werset: 15 Tedy oni wźiáwľzy vpominki/ y

-1: w dwoy naľob pieniędzy/ wźiáwľzy

-1: też y Beniáminá/ ľzli do Egiptu/ á

-1: ľtáwili fie przed Iozefem.

werset: 16 A widzác Iozef Beniáminá z nie

-1: mi/ roľkazaľ ľprawcy domu ľwego/

-1: W wiedz ty ľudźi do domu mego/ á

-1: zábiy co/ y nágotuy prze nie/ bo chcę

-1: áby v mnie ná obiedzie byli.

werset: 17 Co wŕzytko on wczynił iáko mu

-1: Iozef rofkazał/ á dowiodł ie do do-

-1: mu iego.

werset: 18 Tedy gdy oni byli w wiedźieni

-1: do domu Iozefowego bali fie/ mnie

-1: máiąc że dla onych pieniędzy/ kto-

-1: re przed thym znaleźli w worzech

-1: ŕwych/ thám łá dowiedźieni/ áby ie

-1: ták w tym podeŕzto/ á ony z oŕły ich

-1: w niewolá pobrano.

werset: 19 A ták przyŕzli do przednieyŕzego

-1: ŕprawce domu Iozefowe^{g^o}/ y mowi

-1: li z niem w łámem weŕćiu w dom.

werset: 20 Tymi ŕłowy/ " Mychmy pánie tu

-1: byli pierwey przyecháli kupowác ży

-1: wnoŕci.(*marg*) " Wyŕŕzey. 42. v. 3. (-)

werset: 21 A gdybychmy do goŕpody przyŕzli/ á

-1: rozwiázáli wory ŕwoie/ znalazł ká

-1: źdy z nas pieniádze ná wierzchu w

-1: worze ŕwem wedłóg wagi/ ktore-

-1: chmy tu záfie z łobá przynieŕli.

werset: 22 Przynieŕlichmy teŕ y drugie pie-

-1: niádze dla kupowánia zboŕá/ A nie

-1: wiemy ktho ie nam włóżył do ná-

-1: ŕzych worow.

rozdział: 46

strona: 28v

GENESIS. Iakob. Iozef.

kolumna: c

werset: 27 Ale Iozefowi vrodzili sie w E-

-1: giptcie dwa fynowie: A tak wlyzt-

-1: kich ^x co z Iakoben wezli do Egi-

-1: ptu bylo ^B siedmdzieiat ofob.(*marg*) ^x 5. Moiz. 10. v. 22. ^B Greccy wykldacze w wykldzie swym przydali Pict ofob/ o ktorey liczbie Szczepan swity w dzieioch Apoftolkich przypomina/ Abowiem na on czas popolcie wlyzdy wykld Grecki byl w wzywaniu/ Acz y na tym mieyscu y na inych co sie tknie they liczby/ iest nie wlawnie postawiony. (-)

werset: 28 Y poslal przed soba Iudala do

-1: Iozefa aby mu mieysce zgothowal

-1: w Gesen/ I thame do ziemie Ge-

-1: sen przyechali.

werset: 29 A natychmiast Iozef rozkazaw

-1: lzy zaprzadz woz swoy/ wyiechal

-1: przeciw Izraelowi oycu swemu do

-1: Gefen. A vyzrawszy go/ vchwycil

-1: sie lzyie iego y plakal chwile.

werset: 30 Tedy rzekl Izrael do Iozefa/ Iuz

-1: teraz niezal mi vmrzec/ gdym cie zy

-1: wo ogladal.

werset: 31 A tak rzekl Iozef do braciey/ y do

-1: czeladzi oycy swiego/ Poiade na-

-1: przod/ a opowiem Faraonowi/ Iz

-1: bracia moi/ y czeladka oycy mego/

-1: ktorzy byli w ziemie Chananeyskiej/

-1: przyechali do mnie.

werset: 32 A sa mezowie oni Paftuchowie/

-1: ludzie ci co sie około bydla schowali/

-1: Stada tez owiec/ y wolow/ y wlyzt

-1: ke swa maietnosc przywiedli z soba.

werset: 33 A przetoż gdyby was wezwał k

-1: łobie Fárao/ á pytał was/ Iáką fie

-1: Íprawą bawićie?

werset: 34 Thedy mu ták odpowiećie/ My

-1: łudzy twoi/ od náfzey młodości áż

-1: do tych czałow iestefmy pástucho-

-1: wie iáko y oycowie náfzy. A to dla

-1: tego ábyście mieszkáli w ziemi Ge-

-1: fen. Boć fie Egypcyanie ^C brzydzą

-1: wízelkiami páłterzmi owiec.(*marg*) ^C Tákowe wzgárdzenie było iem ku wielkiemu
pożytkowi/ Abowiem dla tey przyczyny pilniey między łobą społeczną zgodę zachowywali.
Nie wádzi to tedy podczas wiernem/ że bywáią wzgárdzonemi. (–)

rozdział: 47

KApit. 47.

1. Iozef brácią śwą łtawi przed Fárao-

-1: nem. 7. Tudzież y oycá śwego. 11. Ziemiá

-1: Gefen iesth iem ku mieszkániu daná. 13

-1: Dla nieznośnego głodu. 16. Iozef bierze

-1: wízytki dobrá y máiętnośći Egypćkie. 24.

-1: Piątą część płacą Krolowi. 29. Iakob o-

-1: bowięzuie Iozefá około pogrzebu śwego.

werset: 1 **T**hedy Iozef

-1: przyechawłzy do

-1: Fáraoná opowie

-1: dział iemu/ Iż z zie

-1: mie Chánáney-

-1: łkiew/ przyiechał o

-1: ćiec iego y brácia iego/ ze wízythkie

-1: mi trzodámi śwemi/ y z dobytki/ y ze

-1: wŕzytką ŕwoiå mietnoŕci/  i iuz

-1: ŕ w iemi Gefen.

werset: 2] A thák z oney liczby bráciey ŕwey

-1: wybra pi mow/ kthore ŕtwi

-1: przed Fronem.

kolumna: d

werset: 3] I gdy ŕie od nich Frao pyta/ I

-1: kby ŕie ŕprw bwili/ Odpowie-

-1: dźieli iemu/ My ŕudzy thwoi ie-

-1: ŕtheŕmy ptyrze owiec iáko y oyco

-1: wie nzy.

werset: 4] Potym rzekli do Fáráoná/ Przy

-1: ŕzliŕmy mieŕzkc do tey iemi/ dla

-1: thego eŕmy byd czym krmic nie

-1: mieli/ bo głód wielki by w iemi

-1: Chnaneyŕkiey/ proŕc te byŕ

-1: nam iáko ŕługom ŕwem dopuŕci

-1: mieŕzknia w iemi Gesen.

werset: 5] Tedy Frao rzek Iozefowi/ O-

-1: iec twoy y brácia twoi przyiechli

-1: do iebie.

werset: 6] Oto maz woln iemi Egypt-

-1: ŕk. Daye im mieŕzknie gdzie w-

-1: nalepzem mieyŕcu/ niechye mie-

-1: ŕzki w iemi Gefen. A ieŕlibyŕ

-1: zna miedzy niemi iákie me go-

-1: dne/ porucz iem przeoeŕtwo nd

-1: trzodámi memi.

werset: 7] Potym Iozef przywiod  ŕth-

-1: wił Iakobá oycá fwego przed Fá-

-1: ráonem/ gdzie Iakob przywitał Fá

-1: ráoná.

werset: 8] Y pytał go Fárao/ Iákoby wiele

-1: lat iuż miał.

werset: 9] Ktoremu Iakob thák odpowie-

-1: dźiał/ Sto y trzydziefci lat iuż iest

-1: iákom ná fwiećie/ á dni żywotá me

-1: go były krotkie á złe/ y niedotrwa-

-1: łem lat przodkow moich/ ktore oni

-1: przeżyli ná fwiećie.

werset: 10] A winfzuiąc Iakob wżego fzcę

-1: ícia Fáraonowi/ odśzedł od niego.

werset: 11] Tedy Iozef oycu y bráćiey fwo-

-1: iey náznaczył y dał miefzkánie w

-1: Rámefes/ co w nałepfzem grunćie

-1: ziemie Egyptfkiey/ ták iáko Fárao

-1: rofkazał iemu.

werset: 12] Y náznaczył Iozef oycu y bráćiey

-1: y wřzytkiey ich czeládzi żywność/

-1: ^A według liczby ořob. (marg) ^A Niektorzy ták to wykłádáią/ od wielkiego aż do
namnieyfzego/ A ták teź czytáią/ Wedle domow y pokolenia ich. (-)

werset: 13] Ná ten czás iuż práwie nie było

-1: co ieść po wřzytkiey źiemi/ przed ćie

-1: fzkim głodem ktory był/ ták iż E-

-1: giphřka źiemiá y Chánáneyfka od

-1: głodu znędźniály.

werset: 14] Tedy zebrał Iozef pieniądze w-

-1: fzythki co ich było w Egyptfkiey y

- 1: Chánányfkiey ziemi/ zá zboże kto
- 1: re kupowano: A zniół ie do fkarbu
- 1: Fáraonowego.

werset: 15 A thák gdy piénydzy w Egypt-

- 1: fiey y Chánányfkiey ziemi nieltá-
- 1: ło/ Przyfzli Egipcyanie do Iozefá
- 1: y ták mowili/ Zápomóż nas żywno

strona: 29

Iakob. Iozef. Pierwíze
Kfięgi Moizéfzowe. Lift. 29.

kolumna: a

fćią/ niechcefzli widzić ábyfmy már

- 1: li przed oblicznością twoią/ gdyż iuż
- 1: nam nie ftáło piénydzy.

ksiega: Exod

strona: 31

Lift. 31.

Wtore Kfięgi

Moizéfzowe/ kthore zową

- 1: Exodus.(marg) Exodus/ to fłowo ieft Greckie/ á známionuie Wyście/ Abowiem fie tu wypifuie dziwne wyście fynow Izráelfkych z Egiptu. (-)Argument tych Kfiąg.

- 1: **T** Y wtore kfięgi wypifuia nam zniewolenie Izráelczykow pod ty
- 1: ráńftwem Fáraonowem/ A dziwne ich wybáwienie przez Moizéfzá Hetmá
- 1: ná. Vftáwę wielkiej nocy/ y zacne przeście przez Morze czerwone. Przyfćie/
- 1: y miefzkánie Izráelitow ná Pufzczy/ y fzemránia przeciw Bogu/ ktory ie-
- 1: kármił Mánną. Walkę/ y zwycięfthwo nád Amálechity. Y poftánowienie przełożen-
- 1: ftwá. Y iákciem obyczáiem zakon ieft dan/ obwołan/ y przyięt. Zbudowanie/ y kíztałt przy
- 1: bytku/ y fkrzynie przymierza. Báłwochwálftwo Izráelitów około ćielcá złotego/ y kará-
- 1: nie zá to. Służbę Bożą. Porządek sług Bożych/ Ofiar/ y Cerymoniy fwiętych.

rozdział: 1

kolumna: a

KApitu. 1.

1. Liczbá fynow Izráelskich/ ktorzy weszli
 -1: do Egiptu. 6 Smierć Iozefowá/ y rozmno
 -1: żenie ludu. 9. Vcífk ich/ y tyránftwo Fára
 -1: onowe nád niemi. 17. Litość Bab przeciw
 -1: ludowi Bożemu. 20. y nagrodá ich.

werset: 1

6 **T**

Y fą imio

-1: na fynow I-
 -1: zráelskich/ kto
 -1: rzy z Iakobem
 -1: weszli do E-
 -1: giptu/ káždy z
 -1: czeládzią swoią. (*marg*) ^x 1. Moiz. 46. v. 8. (-)

werset: 2

Ruben/ Symeon/ Lewi/ Iudás.

werset: 3

Izáfchár/ Zábulon/ y Beniámin.

werset: 4

Dan/ Neftáli/ Gád/ y Afser.

werset: 5

A wżytkich co pózli z Iakobá/

-1: było siedmđziefiát ofob: Przed ktore
 -1: mi iuz był Iozef w Egipcie.

werset: 6

Potym Iozef zmárł y ze wżytką

-1: brácią swoią/ y ludzie wżyfcy one-
 -1: go wieku.

werset: 7

^x Tedy Izráelitowie w ták wiel-

-1: ką liczbę fą rozmnożeni/ rozrodze-
 -1: ni/ y bárzo zmocnieni/ iż ich wżędy
 -1: było pełno w oney kráinie. (*marg*) ^x Dżiey. 7. v. 17. (-)

werset: 8] Nástal potym nowy Krol w E-

-1: giptcie/ ktory Iozefá nie znał.

werset: 9] Ktory rzekł do ludu fwego/ Oto

-1: iuz thych Izráelczykow wiecey niz

-1: nas y moźnieyłych

werset: 10] A przetoż nam trzebá z niemi chy

-1: trze połthąpic/ by sie fnadz barźiey

kolumna: b

nie rozmnożyli/ á mogłaby woy-

-1: ná przydź ná nas/ tedyby sie z nie-

-1: przyáćielem spiknąwłzy/ podnie-

-1: fli walkę przeciw nam/ á tákby od

-1: nas włzli.

werset: 11] A ták fą wítawieni poborce nád

-1: niemi/ áby ie ściłkali wielkimi po-

-1: dátki/ ktorzy muřieli budowác miá

-1: ftá dla chowania spiże Fáraono-

-1: wi/ Fitom y Rámeles.

werset: 12] Ale im wiecey ie trapiono/ tym

-1: sie wiecey mnożyli/ thák iż do nich

-1: przyłzli w obmierźenie synowie I-

-1: zráelcy.

werset: 13] Z kąd ie Egipcycanie tem froż-

-1: łzem niewolłtwem trapili.

werset: 14] A ściłnieni fą od nich bárzo cięż-

-1: ką robotną wapná y cegły/ y w káž-

-1: dey służbie wieřkiew/ Owa kážda ro

-1: botá ich byłá naćieżłza.

werset: 15] Nád to ielźcze Krol Egipcłki ro

-1: fkażał ^A Bábam Hebrejskiem/ z kto

-1: rych iednę zwano Zeforá/ á drugą

-1: Fuá.(*marg*) ^A Iozefus piŕze iż ty dwie bábie były napřednieyŕze ná ten czás w Egipcíe. (-)

werset: 16 Tymi ŕowy/ " Gdy będziecie bá

-1: bić niewiáŕtam Hebrejskiem/ tám

-1: przy ich rodzeniu wyzryćieli że męż-

-1: czyzná/ zábiycie go/ á będzieli dzie-

-1: weczká/ żywo zoŕtáwuyćie. (*marg*) " Mądr. 18. v. 5. (-)

werset: 17 Ale ony Bábby boyąc ŕie Bogá nie

-1: były wtym poŕŕuŕzne Krolowi E-

-1: giptŕkiemu/ Owŕzem żywo zácho-

-1: wywáły mężczyzny.

rozdział: 5

strona: 33v

EXODVS. Moizefz.

kolumna: c

werset: 14 Sámy teŕ przyŕtáwy Izráelczy

-1: kow/ co byli od wrędnikow Fáráo

-1: nowych poŕtánowieni/ bito/ iż w o-

-1: nych dnioch zwykley cegły nie odda

-1: wáli

werset: 15 A przetoŕ przyŕtáwowie oni Izrá

-1: elŕcy przyŕzli do Fáráoná/ wołáiąc

-1: do niego/ y mowáąc/ Czemu to nam

-1: czyniŕz ŕługom twoiem.

werset: 16 Iŕz nam áni plew ŕługom twoim

-1: nie dáią/ á **przdlie** [!] chcą ábychmy ce-

-1: głę robili/ y biyá nas dla tego ŕługi

-1: twoie/ á lud nieprzyŕtoynie trapiá.

werset: 17] Ná to im on odpowiedział/ Le-

-1: niwiście/ leniwi/ á dla tegoż fie ku

-1: ofiáram Pánu wyłudzić chcecie.

werset: 18] A ták idźcie do roboty/ á choćiaż

-1: wam y plew nie dádzą/ przedfie wy

-1: zwykłą liczbę cegły oddawaycie.

werset: 19] Tedy oni przytáwowie Izráel-

-1: czykow/ widząc że fie z nimi gorzey

-1: dźiało/ gdy im powiedziano iż fie

-1: im nic robot zwykłych około cegły v

-1: mnieyśzać nie miáło.

werset: 20] Odśzedźzy od Fáraóná/ podká-

-1: li fie tuż z Moizefzem y z Aaronem.

werset: 21] A nárzekáli ná nie mowiąc/ Nie

-1: chay to Pan wie ná was/ á niech roż

-1: ładzi/ iż dla was przyślichmy w

-1: mierząckę do Fáraóná/ y służebni-

-1: kow iego/ á práwieście im łámi do-

-1: dáli mieczá/ ktoremby nas mordo-

-1: wáli.

werset: 22] Tedy Moizefz **wroćiwyz** [!] fie do

-1: Pána/ ták do niego mowił/ O Pá-

-1: nie czemułz tháką ciężkość ná ten

-1: lud dopułzczałz? y przecześ mię w-

-1: źdy tu posłał?

werset: 23] Od thego czáfu iákom tu przy-

-1: źzedł do Fáraóná/ ábych z niem imie

-1: niem twym mowił/ tedy on lud ten

-1: iefzcze gorzey śćilka/ á przedfieś ty

-1: ludu twego wybawić nie raczył?

rozdział: 6

KApitu. 6.

1. Powtore mu Bog obiecuie wybáwie

-1: nie mocną ręką. 8. Y weście w obiecáną zie

-1: mię. 9. Lud posłúznem być niechce. 14.

-1: Wyliczánie ołob z niektórych domow. 16. A

-1: zwłázczá Lewitow. 26. Z których Moizefz

-1: y Aaron pofzli.

werset: 1 **R** Zekł tedi Pan

-1: Moizefzowi/ Iuż

-1: obaczyfz iáko fie

-1: ia obchodzić będę

-1: z Fáraonem/ kto-

-1: ry gwałtem przy-

-1: mużzony/ nietylko ie wypuścić/ ále

kolumna: d

ie mocną ręką wypędzić muśi z zie-

-1: mie fwey.

werset: 2 Nád to iefzce rzekł Bog Moi-

-1: zefzowi/ Iam ieft Pan.

werset: 3 Ktorem fie vkazał Abráhámowi/

-1: Izáákowi/ y Iakobowi ^A iáko Bog

-1: wfzechmocny/ Alem iem nieoznáy

-1: mił imienia mego ^B Iehowáh.(marg) ^A To ieft/ okazałem fie im bogiem wfzechmogácem.

^B To ieft/ nieobiáwiłem się iákiemem ieft Bogiem nápełniáiąc obietnicę łáski którą w was wypełnię. (-)

werset: 4 Vczyniłem z nimi przymierze

-1: fwoie/ Ze iem dam ziemię Cháná-

-1: neyfką gdzie iako goście mieszkáli.

werset: 5] Ná ktore przymierze terazem w-

-1: ípomionął ftyfząc nárzekánie I-

-1: zráelczykow przed zniewoleniem

-1: Egyptcyánów.

werset: 6] A ták to odemnie powiefz Izráel-

-1: czykom/ Iz ia Pan/ wywiodę was

-1: z tey ciężkości Egyptfkiey/ á wybá

-1: wię was z niewolftwá od nich/ y wy

-1: ciągnáwfy ramię fwe wyzwolę

-1: was/ okázuiąc wielkie fady fwoie.

werset: 7] Wezmę was íobie zá lud fwoy/ y

-1: będę Bogiem wáfzem/ Abyście po-

-1: ználi zem ia íeft Pan Bog wáfz/

-1: ktorym z was ział brzemióá E-

-1: gyptfkie.

werset: 8] Y wywiodę was też do ziemie/

-1: ktoram Abráhámowi/ Izáákowi/ y

-1: Iakobowi dáć ^C przyfiągł/ też ia dam

-1: wam wdźiedźictwo: Ia Pan. (marg) ^C W Zydowskiem ítoi. Podniosłem ná tho rękę/

Abowiem przy zacney przyfiędze rękę podnośzą. Thákowe słowá fą w pierwszych Kfięgách

Moiżefzowych. 14. v. 22. (-)

werset: 9] Tyż fłowá Moizéfz odniofł I-

-1: zráelczykom/ Ale oni Moizéfzá fłu

-1: chác niechćieli w onem ciężkiem v-

-1: trapieniu/ y wfrogiey niewoli.

werset: 10] Potym Pan mowifł do Moize-

-1: íza tymi fłowá.

werset: 11 Idź do Fáraona Krola Egypt-

-1: fkiego/ á powiedz mu/ áby wypuścił

-1: Izráelczyki z źemie fwey.

werset: 12 Tedy Moizefz odpowiedział tuż

-1: przed pánem/ Oto Izráelczycy nie-

-1: słucháią mie/ A iefzczeżby mie Fá-

-1: rao miał słuchác/ á zwłászczá czło-

-1: wieká ktory wolney wymowy nie-

-1: mam?

werset: 13 Mowił potym Pan do Moizefzá

-1: y do Aaroná/ dáiąc iem to rofkazá

-1: nie do Izráelczykow/ y do Fárao-

-1: ná Krolá Egyptfkiego/ o wywie-

-1: dźieniu Izráelitow z źemie Egipt

-1: fkiey.

werset: 14 Miedzy ktoremi ty są ofoby przed

-1: nieyźe domow oycowfkich. ^x Sy-

-1: nowie Ruben pierworodnego I-

-1: zraelowego/ Henoch/ Fállu/ Hef-

-1: ron/ Chármi/ A tyć są pokolenia

-1: Rubenowe.(*marg*) ^x w. 1. Moi. 46. v. 9. W. 4. Moiz. 26. v. 5. 1. Kron. 5. v. 1. (—)

strona: 36

kolumna: a

rozdział: 9

werset: 34 A widząc Fárao iż defzcz/ grad/ y

-1: gromy przetály/ przedfie zgrzeźył/

-1: á sam y słudzy iego zátwárdzeni są

-1: w fercu fwem

werset: 35 Gdy tedy ták Fárao był fercá zá

- 1: twardzonego/ niepuścił Izrael-
- 1: czykow/ tak iako Pan przez Moi-
- 1: żefza opowiedał.

rozdział: 10

KApitu. 10.

- 4. Szaráńcze. 7. Vkarżanie sług Fá-
- 1: ráonowych. 8. Zmyfla iákoby miał lud wol
- 1: no puścić. 21. Ciemności bárzo gęlte w E
- 1: giptcie. 27. Fárao zátwárdzony wypądza
- 1: precz Moizefzá od siebie.

werset: 1 **R** Zekł pothym

- 1: Pan Moizefzo-
- 1: wi/ Idź do Fára-
- 1: oná/ ábowiem zá-
- 1: twárdziłem serce
- 1: iego/ y flug iego/ á
- 1: bych thu przed niemi okazał cudá
- 1: moie.

werset: 2 Abyś to potym powiedał fynom

- 1: twoim/ y potomkom ich/ to com ia
- 1: czynił w Egipcicie/ y cudá ktorem
- 1: czynił nád nimi: A thák będziecie
- 1: wiedzieć zem ia ieft Pan.

werset: 3 Tedy Moizefz y Aaron przyfzli

- 1: do Fáraóná/ á mowili k niemu/
- 1: Pan Bog Hebreyczykow pytha cie
- 1: bie/ Długoż thák będziesz odwła-
- 1: czał vpokorzyć sie przedemną? Puść
- 1: lud moy áby mi fluzył.

werset: 4^x Bo iefliż ludu mego nie będziefz

-1: chciał puścić/ ia iutroż przywiodę

-1: ná twą kráinę szaránczę.(*marg*) ^x Mądr. 16. v. 9. (-)

werset: 5 Y okryią ziemię/ ták iż iey widác

-1: nie będzie/ á wšzytko ziedzą co wam

-1: zoftáło po gradzie/ požrą też y kázde

-1: drzewo rodzáyne w polu.

werset: 6 Tákże y páłace tve imi nápełnio

-1: ne będą/ y domy wšzytkich łług two

-1: ich/ y thákże wšzytkich Egipcycyá-

-1: now: A będą tákie iákich nigdy nie

-1: widáli oycowie y dziádowie twoi/

-1: od tego czáfu iáko byli ná świecie/

-1: aż oto do dnia te^{go}: To powiedziaw

-1: Źy Moizefz wyfzedł od Fáraóná.

werset: 7 Tedy łludzy Faráonowi rzekłi

-1: do niego/ Y długofz ten będzie tu

-1: ku náłzey Źzkodzie? Puść ie niechać

-1: łłużą Pánu Bogu śwemu/ Nieczu

-1: iefzże Źię źeć iuż Egipt ginie.

kolumna: b

werset: 8 A ták Moizefz y Aaron wroceni

-1: łą znowu do Fáraóná/ ktory rzekł

-1: do nich/ Idźcie á Źłużcie Pánu

-1: Bogu wáfzemu/ Ale ktorzyfz wždy

-1: z was idź máią?

werset: 9 Ná to mu powiedział Moizefz/ Poydziemy ták z młodfzemi iáko y z

-1: łthárfzemi náłzemi/ z łyny y z corká

-1: mi śwemi/ z trzodámi y z dobytkiem

-1: nálezem/ Abowiem fwięto Pánfkie

-1: obchodzić mamy.

werset: 10 Tedy im on rzekł/ O niechayże ták

-1: z wámi Pan będzie/ iákoć ia was

-1: pułzczę z máłemi dźiatkámí wálze-

-1: mi/ iużci iásnie znác złość wálzę.

werset: 11 Nie będzie to ták/ Ale wy męžo-

-1: wie idźcie łámi Pánu fłużyć/ boć

-1: tho ielt czego fie łámi domagaćie:

-1: Thedy łá támże wypędzeni od Fá-

-1: ráoná.

werset: 12 Potym Pan rzekł Moizefzowi/

-1: Podnieś rękę fwą k ziemi Egipt-

-1: fkiey/ áby wyfzły fzáránce ná ziemię

-1: Egiptfką/ y niech požrą wfzytki tra

-1: wy w polách/ y to wfzythko czego

-1: grad nie potłukł

werset: 13 A ták gdy podnioł Moizesz łáfkę

-1: fwą ná Egiptfką ziemię/ Pan wzru

-1: fzył wiátr ná ziemię zewfchodu/

-1: przez on cály dzień y noc/ A ráno

-1: wiátr on zewfchodni przypędził fzá

-1: ráncze.

werset: 14 Tedy fie bárzo rozmnożyły fzárán

-1: cze we wfzytkiey Egiptfkiey ziemi/

-1: y wpádło ich ná wfze ftrony Egipt-

-1: fkie thák wiele/ iáko nigdy przed

-1: tim nie bywáło áni będzie ná potym.

werset: 15 Y okryły wfzytkę ziemię/ ták iż i-

-1: mi zámioná bylá/ á wyiádly wšyzt
 -1: ko źiele/ y wšytki owoce ná drze-
 -1: wách/ ktore po gráďzie pozofthály/
 -1: ták bárzo/ że nic źielonego ná drze-
 -1: wách/ y ná źiołách polnych niezofťá
 -1: ło/ we wšzey źiemi Egipťkiej.

werset: 16 A nátychmiałť rofkazał záo-

-1: łác Fáao Moizeľzá y Aaroná/ y
 -1: rzekł/ Zgrzeľzyłem przeciw Pánu
 -1: Bogu wáľzemu/ y przeciw wam.

werset: 17 A przetoź teraz proľę áby mi był

-1: ná ten czás grzech moy odpuľczon:
 -1: Y modľcie łie Pánu Bogu fwemu/
 -1: áby tylko tę źmierć oddalił odem-
 -1: nie.

werset: 18 A ták odźedźy Moizeľz od Fá-

-1: ráoná modlił łie Pánu.

rozdział: 14

strona: 38v

EXODVS. Wyźćie Izráelťkie.

kolumna: c

werset: 1 **Y** Rzekł Pan k

-1: Moizeľzowi temi
 -1: łłowy.

werset: 2 Mow łynom I-

-1: zráelťkiem/ Niech
 -1: łie wroćá/ á niech
 -1: rozbiyá namioty łwe v Fiháhirot/
<http://rcin.org.pl>

-1: miedzy Mágdál y morzem/ ku Be-

-1: elzefon/ thám przeciw iemu poftá-

-1: wićie nád morzem namioty swoie.

werset: 3] Thedy Fárao będzie mowił o fy-

-1: niech Izráelkich/ Zámknienić są w

-1: ziemi/ á zágrodziłá ie pułzcza.

werset: 4]^A Zátwárdzę ia tedy ferce Fára-

-1: onowe/ iż was będzie gonił: A tak

-1: nád Fáraonem/ y nád wśzytkiem ie

-1: go woyskiem/ okażę śwá chwałę/ z

-1: kąd sie dowiedzą Egipcycanie zem

-1: ia ieśt Pan. Y tak vczynili. (marg) ^A Pátrzay wyższey w. 4. Ká. w. 21. (-)

werset: 5] Potym powiedziano Krolowi

-1: Egipckiemu/ iż lud Izráelki vćie

-1: kał/ Tedy ferce Fáraonowe y sług

-1: iego/ obruśzyło sie przeciw ludowi o

-1: nemu: Y rzekli/ Cozechmy to vczyni

-1: li zechmy dopuścili wynidź Izrael-

-1: czykom/ áby nam więcey nie służyli.

werset: 6] A tak rofkazał wozy gotowác/ á

-1: zebrał lud swoy.

werset: 7] Y wziął z sobą fześć śet wozow

-1: przebranych/ y wśzytki wozy Egipt

-1: Ńkie/ á Rotmiśtrze nád wśzythkiem

-1: woyskiem.

werset: 8] A przetoż zátwárdził Pan ferce

-1: Fáraoná Krolá Egipckiego/ iż go

-1: nił siny Izráelkie/ Ale Izraelczy-

-1: cy wyżli iuż byli z wielką możno-

-1: ścią.

werset: 9^x Y gonili ie Egipcycyánie/ y dogo

-1: nili ich tám gdzie byli rozbili namio

-1: ty fwe nád morzem/ wŕzytki wozy

-1: Fáraonowe/ wŕzytká iezdá/ y wŕzyt

-1: ko woylko było v Fiháhirot prze-

-1: ćiwko Beelzefon.(*marg*) ^x Iozu. 24. v. 6. 1. Mách. 4. v. 9. (-)

werset: 10 A gdy fię Fárao przybliżał/ Syno

-1: wie Izráelŕcy podniefli oczu fwyh/

-1: á oto Egipcycyánie tuż byli zá nie-

-1: mi/ Z kąd ŕynowie Izráelŕcy bárzo

-1: fie lęknąwŕzy poczeli wołác do Pá-

-1: ná.

werset: 11 Y mowili do Moizefzá/ Azaŕz

-1: nie było w Egitćie grobow/ żeś

-1: nas thu wywiodł ná puŕzczą áby-

-1: chmy pomárli? Cožeś to z námi v-

-1: czynił żeś nas z Egiptu wywiodł?

werset: 12 A zaŕz to iuż nie to ieŕt cochmy z

-1: tobą mowili w Egiptćie w ty ŕło-

-1: wá/ Zániechay nas ábychmy ŕłuży-

-1: li Egipcycyánom? Abowiem nam

kolumna: d

lepiej było ŕłużyć im/ niżli pomrzeć

-1: ná puŕzczy.

werset: 13 Tedy Moizefz odpowiedział lu

-1: dowi/ Nieboyćie fie/ á mocno ŕtoy-

-1: ćie/ oczekawáiąc wybáwienia Páń

-1: ŕkiego/ ktore dźiŕ vczyni nád wá-

-1: mi: Bo Egipcyanow kthoresćie

-1: dziś widzieli/ iuz ich więcey ná wie

-1: ki nieoglądacie.

werset: 14 Sam zá was Pan walczyć bę-

-1: dzie/ á wy w pokoiu będziecie.

werset: 15 Thedy rzekł Pan Moizefzowi/

-1: Przeczże ku mnie wołał? Mów ty

-1: iedno fynom Izraelskim áby oni szli

-1: w drogę.

werset: 16 A ty podnieś łafkę śwą/ á roście

-1: gni rękę śwą nád morzem y roz-

-1: dwoi sie/ Potym fynowie Izraelscy

-1: przejdą po łufzy szrodkiem morzá.

werset: 17 Bom ia oto zátwardził serce E-

-1: gipcyanow/ że y tám zá wami poy

-1: dą w pogonią/ á pokażę chwałę śwą

-1: nád Faraonem/ y nád wšytkiem

-1: woŕkiem iego/ nád wozy iego/ y

-1: nád wšemi ieźdnemi iego.

werset: 18 Ná ten czás poznáią Egipcya-

-1: nie zem ia iełt Pan/ gdy chwałę śwą

-1: okażę nád Faraonem/ nád wozy/ y

-1: nád ieźdnemi iego.

werset: 19 Thedy Anyoł Pańłki ktory szedł

-1: przed woŕkiem Izraelskiem/ zázedł

-1: pozad zá niemi/ á on łup obłokowy

-1: ktory przed niemi szedł/ łthánął zá

-1: niemi.

werset: 20 Y przyšzedł miedzy woŕko Egi-

-1: ptfkie/ y miedzy woylko Izráelkie/

-1: ták iz była^B mgłá/ á bárzo ciemno/ A

-1: le oświecał noc/ ták iz iedni do dru

-1: gich przez całą noc niemogli fie przy

-1: bliżyć. (marg)^B To iest/ z iedney strony była mgłá/ á z drugiey k Izráelitom bárzo iáfno.

(-)

werset: 21] A tak gdy Moizész podniósł rę-

-1: kę fwą ná morze/ thedy Pan rozpę

-1: dził morza/ bo wiátr gwałthowny

-1: był przez całą noc od wíchodu słoń

-1: cá/ ták iz było morze fuche/ ^x á wody

-1: fie rodzieliły.(marg) Iozu. 4. v. 23. (-)

werset: 22]" Tedy synowie Izráelscy przeszli

-1: przez pośrzodek morzá po sufzy/ á

-1: wody były iáko mury/ thák po prá-

-1: wey iáko y po lewey stronie ich. (marg) " Pfal. 78. v. 13. y. 114. v. 3. Iudit. 5. v. 12. 1.

Koryn. 10. v. 1. Zyd. 11. v. 29. (-)

werset: 23] Y gonili zá nimi Egipcycyánie áz

-1: do órzod morzá/ wízytki konie Fá-

-1: ráonowe/ wozy y iezdni iego.

werset: 24] A stáło fie o ránem wftániu/ iz

-1: Pan w sflupie ogniowem y obłoko-

-1: wem/ weyżrał ná woylko Egipt-

-1: cyánow/ á zátwożył nim.

werset: 25] Y rozmiotał kołá z wozow ich/ á

strona: 39

Wyfście Izráelkie. Wtore

Księgi Moizészowe. Lišt 39.

kolumna: a

zpodwrócał ie gwałtownie: Tedy

-1: rzekli Egipthcyanie/ Vćiekaymy

-1: przed Izraélczyki/ boć Pan przeciw

-1: nam walcy za niemi.

strona: 41

kolumna: a

rozdział: 18

werset: 12 Y vczynił Ietro świekier Moi-

-1: żefzow ofiarę zápaloną/ y drugą o

-1: fiarę Bogu/ A przyzedł Aaron ze

-1: wżytкими stárfzemi ludu Izraél-

-1: fkiego/ y iedli z świekrem Moizefzo

-1: wem ^A przed Pánem.(*marg*) ^A To ieft/ nie dáleko od onego mieyfcá gdzie z Pánem mawiáli. (-)

werset: 13 Názaiutrz gdy Moizefz siedział

-1: fádząc lud/ á stał przed niem lud od

-1: poránku aż do wieczorá.

werset: 14 Swiekier Moizefzow bacząc tę ie

-1: go z ludem fpráwę rzekł do niego/

-1: Coż to ieft co czynisz z ludem tem?

-1: Przecz ták sam siedzisz/ á lud wży

-1: tek od poránku aż do wieczorá ftoi

-1: przed tobą?

werset: 15 Ná to ták odpowiedział Moizefz

-1: świekrowi fwemu/ Iż lud przycho

-1: dži do mnie rádząc fie Bogá.

werset: 16 Y gdy też iáką fpráwę máią/ przy

-1: chodzą do mnie/ á ia **miedy** [!] niemi

-1: rozładek czynię/ y oznáymuię im v-

-1: Ítawy y práwá Boże.

werset: 17 | Ale świekier Moizefzow rzekł

-1: do niego/ Nie dobrze to czynisz.

werset: 18 | Wítaniefz y íam/ y lud ktory íeít z

-1: tobą/ Abowiem to ná cię trudno íż

-1: byś ty íam temu dofyć vczynić mogł.

werset: 19 | A ták fłuchay teraz mey rády/ á

-1: Bog będzie z tobą: Ty íam ípráwuy

-1: rzecz od ludu do Bogá/ á rzeczy tru

-1: dne odnoś do niego.

werset: 20 | A ony też náuczay wítaw y praw/

-1: vkázuiąc im drogę ktorą chodzić má

-1: íą/ y íako íie ípráwować máią.

werset: 21 | Obierzże tedy miedzy ludem męże

-1: Ítáteczne/ bogoboyne/ prawdziwe/

-1: y ktorzy łákomítwo w nienawiści

-1: máią/ á poítánow nád niemi przeło

-1: żone/ tyfiącniki/ íetniki/ pięćdziefią

-1: tniki/ y dziefiątники.

werset: 22 | Ktorzy ná káždy czás będą lud íe

-1: dźić/ á wízelką rzecz trudną do cie-

-1: bie odnoíć będą/ ále ty drobniefze

-1: rozłádzą íami/ á tákci pracey vlą/

-1: gdy z tobą ten wrząd poniofą.

werset: 23 | Tho íeíli vczynisz z rofkazánia

-1: Bożego/ mozeńfz potrwác/ y lud ten

-1: tym ípokoyniefzy rozeydzie íie do

-1: mieyfćá íwego.

werset: 24 | Tedy Moizefz náíłáduiąc rády

-1: świekrá fwego/ vczynił ták wżyt-

-1: ko iáko mu on powiedział.

werset: 25 Y wybrał Moizefz ze wżzego lu-

-1: du Izráelkiego mężę ftáteczne/ kto

-1: re poftánowił przełożonemi nád lu

-1: dem/ Tysiácniki/ letniki/ pięćdzie-

strona: 41

kolumna: b

fiątniki/ y dziefiątniki.

werset: 26 Ktorzy fądzili lud czáfu káźde-

-1: go/ A iefli było co trudnego/ do Mo

-1: izefzá odnofili/ ále wżytki drobniey

-1: fze fpráwy fámi odpráwowáli.

werset: 27 A thák Moizefz puścił od fiebie

-1: świekrá fwego/ ktory fie wrocił do

-1: źemie fwey.

rozdział: 19

KApitu. 19

1. Bog w Synái czyni nápominánie/ y

-1: obietnice do ludu. 9. Aby fie gotowáli ku

-1: słuchániu y przyjmowániu z vczcíwością

-1: słow Páńfkich. 12. Zákazano im przyftępo-

-1: wác do gory. 16. Ná ktorą gorę ftąpił Pan

-1: z trąbieniem/ grzmieniem/ z ogniem/ y z

-1: wielkiem ftráchem. 24. Gdzie tylko fám

-1: Moizefz y Aaron pryftąpili [!] .

werset: 1 **M**iefiáca trze-

-1: ćiego po wyfćciu z

-1: ziemie Egiptfkiei/

-1: przyŝli Izráelczy-

-1: cy tegoż dnia do pu

-1: ŝczy Synái.

werset: 2] Bo wyŝedŝy z Ráfídy/ tám

-1: przyŝli y rozbili namioty ŝwe/ wo-

-1: ney puŝczy przeciw gorze.

werset: 3]^x A Moíŝ wŝąpił do Bogá/

-1: ktorego był Pan z gory záwołał do

-1: ŝiebie/ tám mowíac kníemu/ To opo

-1: wíŝ domowi Iakobowemu/ á od

-1: nieŝiefz to Izráelitom.(*marg*) ^x Dziei. 7. v. 38. (-)

werset: 4]^x Widźielíŝcie com wczyníł Egi-

-1: ptcyánom/ y íákom was práwie no

-1: ŝíł iako ná Orlich ŝkrzydłách/ á przy

-1: wiodłem was do ŝiebie. (*marg*) ^x W. 5. Mo. 29. v. 20 (-)

werset: 5]" Teraz tedy íeŝliŝ mi poŝłuŝni

-1: będziecie/ á ŝtrzedz będziecie przy-

-1: mierza mego/ zoŝtaniecie włáfnem

-1: ludem moiem nád íne wŝytki na-

-1: rody: ^x Aczkolwiekí íeŝt wŝytká

-1: ziemiá moiá.(*marg*) " W. 5. Mo. 5. v. 20. ^x Pál. 24. v. 1. (-)

werset: 6]^x Y będziecie v mnie kroleŝtwem

-1: kápláńŝkiem/ á narodem ŝwíety/

-1: A tyć ŝá ŝłowá ktore ty opowieŝ I-

-1: zráelitom.(*marg*) ^x. 1. Piotr. 2. v. 9. (-)

werset: 7] Tedy Moíŝ wŝyŝedł potym/

-1: á wezwał k ŝobie ŝtárŝzych z ludu/ y

-1: opowiedźiał im wŝytko to co Pan

-1: rofkazał iemu.

werset: 8 Y odpowiedział lud wżytok te-

-1: mi słowy słu/ Wżytko to co Pan

-1: rofkazuie vczy niemy: Thedy zafię

-1: Moizesz odniośł Pánu odpowiedź

-1: od ludu.

werset: 9 Rzekł zátym Pan Moizeszowi/

-1: Oto ia idę do ciebie w ciemnem o-

-1: błoku/ áby lud słyszal gdy do ciebie

-1: mowić będe/ dla thego iżbyć też ná

strona: 41v

EXODVS. Zakon.

kolumna: c

wieki wierzyli/ Abowiem Moizesz

-1: opowiedział był Pánu słowá ludu

-1: onego.

strona: 43v

Práwá á sady pośpolite. EXODVS.

kolumna: c

rozdział: 23

werset: 4^x Iełlibyś znalazł wołu ábo osłá

-1: błędnego/ ktoryby był nieprzyacię-

-1: lá twego/ tedy mu go odwiedź.(marg) ^x w. 5. Mo. 22. v. 1. (-)

werset: 5^D Iełlibyś też widział osłá nie-

-1: przyacięlá twego/ ktory sie pod brze

-1: miony powálił/ nie opuźczay go/

-1: ále owśzem go rátuý.(marg) ^D Iełliż osłá nieprzyacięllkiego rátowác sie godzi/ tedy dáleko
wiecey iego lámeo. (-)

werset: 6 Nie będziesz wywracał ładu vbo

-1: giemu twemu/ przy spráwie iego.

werset: 7 Od rzeczy fáłszywey vchodź dále

-1: ko/ ^x niewinnego y spráwiedliwego

-1: nie zábiyay/ Abowiem ia złoŝniko-

-1: wi nie odpufzczę.(*marg*) ^x Dániel. 13. v. 53. (-)

werset: 8^x Niebędziesz brał dárow/ gdyż

-1: y roŝtropne záflepiáią dáry/ á po-

-1: wieści spráwiedliwych podwra-

-1: cáią. (*marg*) ^x w. 5. Mo. 16. v. 19. Ekkle. 20. v. 31. (-)

werset: 9 Przychodniowi przykrości nie

-1: czyń/ bo wiecie co ieŝt zá vmył go-

-1: ścinny/ gdzieżeście y lámi ^x gościami

-1: byli w Egipŝkiejey ziemi.(*marg*) ^x w. 1. Mo. 46. v. 5. (-)

werset: 10^x Przez ŝześć lat polá tve záfie-

-1: wác będziesz/ y pożytki z nich brác bę

-1: dzieŝz.(*marg*) ^x w. 3. Mo. 25. v. 3. (-)

werset: 11 Ale ŝiodmy rok gdy przydzie/ zá

-1: niechalz ich/ á zoŝtawisz ie vbogiem

-1: z ludu twego by ŝie z nich żywili/ á

-1: co pozoŝtanie/ zwierzętá polne tym

-1: ŝie kármić będą: Atoż vczynisz z win

-1: nicą twą/ y z fády oliwnemi.

werset: 12^{x E} Przez ŝzeć dni wykończyŝ ro-

-1: boty twoie/ ale dnia ŝiodmego od-

-1: poczyniesz/ áby woł twoy/ ofieł twoi/

-1: y ŝyn ŝłuźebnice twej/ y tákże goŝć/

-1: wytchnęli łobie.(*marg*) ^x Wyzłzey. 20. v. 9. ^E Obchody ktore należą ku chwale Bożey/
tu łpołem łą zniešione miedzi połpolite práwá/ bo przełoženi o tim czuć máią/ áby o nich
rádźili y bronili ich. (-)

werset: 13 Włzytko co wam powiedział

-1: z pilnością záchowywayćie. A pá-
-1: miątki namnieyłzey o Bogach cu-
-1: dzych nie czynćie/ á niech áni poštoi
-1: w vśćiech wálznych.

werset: 14 Trzykroć do roku Świętá me ob

-1: chodzić będziećie.

werset: 15 " Święto Przáfnikow iedząc nie

-1: kwáfzone chleby przez siedm dni/
-1: thák iákom wam rofkazał święćie
-1: miefiącá Abib/ bowiemefćie weń wy
-1: łzli z Egiptu/ ^x A z proźnemi ręko-
-1: má żaden łie przed mię nie vkázuy.(*marg*) " Wyzłzey. 13. v. 3. 15. ^x Ekkle. 35. v. 6. (-)

werset: 16 ^x Święto Zniw zboż pierworo-

-1: dnych z robot twoich/ ktoreś łiał ná
-1: polu twem/ y Świętho Zbieránia
-1: przy dokończeniu roku/ gdy twe zbo
-1: ża z polá zbierzełz.(*marg*) ^x Niżey. 34. v. 22. W. 5. Moi. 16. v. 16. (-)

werset: 17 Trzykroć do roku włzytki męż-

-1: czyżny twoie vkażą łie przed Páná
-1: Bogá.

werset: 18 Nie będziełz ofiárował krwie o-

-1: fiáry moiey z kwáfzonem chlebem/

kolumna: d

A ^F tłuŃtość łwiętá mego niezofćá-

-1: nie do iutrá.(*marg*) ^F Abo ofiáry moiey/ Bo słowá Zydowkie znaczą świętho ábo bydlę/
ktore było ofiárowáne. (-)

werset: 19^x Napierwŕze zboże z polá twe-

-1: go/ przynieŕiefisz w dom Páná Bogá

-1: thwego: " Kozłęciá nie warz we

-1: krwi mácierze iego.(*marg*) ^x Niżey. 34. v. 26. " w. 5. Mo. 14. v. 21. (-)

werset: 20^x Ia pollę przed tobą Anyoła kto

-1: ry cię będzie ŕtrzegł w drodze/ á przy

-1: wiedźie cię ná mieyŕŕce/ thobie przez

-1: mię nágotowáne.

werset: 21^x Thegoż ŕie ŕtrzeż/ á bądź poŕŕu-

-1: ŕznem głoŕowi iego: Nie gnieway-

-1: że go/ boć nie odpuŕci grzechom wá

-1: ŕzym/ bowiem w niem iefth ^G imię

-1: moie.(*marg*) ^G To iefth odemnie ma moc y powagę ŕwoię. (-)

werset: 22^x Iefliż głoŕu iego ŕluchác będzieŕsz/
-1: á vczyniŕz wŕzytko co ia powiem/
-1: twoiem nieprzyacióŕom będe nie-
-1: przyacióŕem/ á vtrapię wŕzytki kto
-1: rzy ciębie trapić będa

werset: 23^x Anyoł moy poydzie przed tobą/
-1: á wprowádzi cię do ^H Amorreyczy
-1: ká/ Heteyczyká/ Ferezeyczyká/ Chá
-1: náneyczyká/ Heweyczyká/ y Iebu-
-1: zeyczyká/ ktore ia wygládzę.(*marg*) ^x Niżey. 33. v. 22. W. 5. Mo. 7. v. 21. Iozue. 24. v.
11. ^H Narodowie ci mieŕzkáli w ziemie Chánányŕkiey. (-)

werset: 24^x Niechwalże Bogow ich/ áni im

-1: ŕłuż/ y nienáŕláduy ŕpraw ich/ Ale

-1: Íprzewracałz y pokrużyłz obrázy

-1: ich.

werset: 25 Ale wy chwálić bęǳiecie Pá-

-1: ná Bogá fwego/ kthory tobie da

-1: pokarm y napoy obfity/ á niemocy

-1: oddalę od ćiebie.

werset: 26^x Zadna w źiemi twey nie poro-

-1: dźi płodu martwego/ áni bęǳie nie

-1: płodna/ A ia wypełnię dni wieku

-1: twoiego.(*marg*) ^x W. 5. Mo. 7. v. 14. (-)

werset: 27 Połłę ítrách fwoy przed tobą/ á

-1: wymorduię káždy narod do ktorego

-1: przyǳiefz/ á thák przed tobą káždy

-1: twoy nieprzyiaćiel vćiekác mufi.

werset: 28^x Pułzczę też przed tobą sierfze-

-1: nie/ kthorzy wypęǳą/ Heweyczy-

-1: ká/ Chánáneyczyká/ y Heteyczyká/

-1: przed tobą.(*marg*) ^x w. 5. Mo. 7. v. 20. Iozu. 24. v. 12. (-)

werset: 29 Nie wypęǳęć ich przed tobą w ie

-1: dnem roku/ by fnadź źiemiá nie ípu

-1: íthofzáłá/ á iżby fie źwierzętá leśne

-1: tám przeciw tobie nierozmnożyły.

werset: 30 Ale ie po lekku wypęǳę przed to-

-1: bą/ áż fie ty rozroǳifz/ á polięǳiefz

-1: źiemię.

werset: 31 Y záložę gránice twe od morzá

-1: czerwonego/ áż do morzá Pálestyń

-1: íkiego/ á^I od pułzczey áż do^K rzeki/

-1: dawfzy w ręce twe miezkájące w(*marg*) ¹ Tá pułzcza ieft Sur w Egiptu. ^K Tá rzeká ieft Eufrátés. (-)

strona: 44

Cerymonie Wtore Księgi

Moiżefzowe. Lift. 44.

kolumna: a

tey kráinie/ ktore ia wypędzę przed

-1: tobą.

strona: 46

Wtore Księgi

Moiżefzowe. Lift 46.

kolumna: a

rozdział: 26

werset: 6] Wczyniłz też pięćdziesiąt złotych

-1: haczkow ku łpinaniu opon iedná ku

kolumna: b

drugiey: A thákci bédzie łprawion

-1: przybytek.

kolumna: a-b

Kortyny Cherubiny háftowáne.

grafika

kolumna: a

(*marg*) A (-) Dziefięc kortyn Cherubini/ to

-1: ieft/ obrázy twarzy ludzkich z

-1: łkrzydłami/ háftowáne: ktore

-1: były pirwłze przybytku nákrzy

-1: ćie/ y owłzem z nich łam był

-1: przybytek. Bo ony korthyná-

-1: mi włofiánemi/ y łkorámi bá-

- 1: raniemi czerwono fárbowá-
- 1: nemi/ y borfzukowemi/ z wierz
- 1: chu nákrzywano.
- 1: (*marg*) A E (-) Szerza kortyn ná cztery łok-
- 1: ćie. (*marg*) A D (-) Dłuża ná dwádźiefćia y óm
- 1: łokiet. Abowiem od A. aż do
- 1: B. ieft óm łokiet: A od B. aż
- 1: C. ieft dwánałćie łokiet (á toć

kolumna: b

ieft ízerza przybytku) á od C. aż

- 1: do D. óm łokiet. To włytyko czy
- 1: ni 28. łokiet wzdłuż.
- 1: Dłuża ábo wylza defzczek była
- 1: ná dziefięć łokiet: A przetoż thy
- 1: kortyny iż tylko 28. łokći miały w
- 1: zdłuż/ były z obciey ítrony z Puł-
- 1: nocy y od Południá krothńze ied
- 1: nem łokćiem/ ták iż nie mogły zá
- 1: krywác defzczek od łámega ípod
- 1: ku/ iáko tu málowáno w idźifz/ iż
- 1: ípodnia ítroná defzczek nie ná-
- 1: kryta ieft kortynámi. (*marg*) E (-) Haczkow złotych pięćdziefiát.
- 1: (*marg*) F G (-) Petlic Hiácyntowych pięćdzie-
- 1: fiát ktore haczkámi ípinano.

kolumna: a-b

Nákryćie z kortyn włosiánych.

kolumna: a

- grafika A. B. Kortyn iedennałćie włofiá-
- 1: nych ktorych ízesć z piąćią ípinano hacz-
- 1: kámi y petlicámi/ iáko y kortyn y Cherubi

- 1: ny háftowáne. Szerza ich táz kthora y
- 1: kortyn Cherubiny háftowánych tho iefth
- 1: cztery łokcie. Dłuzá ná trzydzieści łok
- 1: ci/ to iefth dwiemá łokiet dłuźsze były niż o-

kolumna: b

ny Cherubiny háftowáne/ áby fie deśzczki

- 1: nákrzywály áż do łámego łpodku/ iáko thu
- 1: widziłz. A o tych ci to dwu łokiet text z-
- 1: miánkę czyni iż zbywály. C. Szofta kortyná ktorą odchy-
- 1: lano przed namiotem.

kolumna: a

werset: 7 Ktemu pośpráwiałz opony z weł

- 1: ny koźiey ná namiot/ pod kthorego
- 1: przykryciem będzie stał przybytek/ á
- 1: łpráwiłz do nie^{go} iedennałcie opon.

werset: 8 Y będzie iedná oponá ná dłuźá

kolumna: b

trzydzieści łokiet/ á wizerzá ná czte

- 1: ry łokcie/ owa ty iedennałcie opon
- 1: pod iedną miárą będą.

strona: 48v

Cerymonie EXODVS.

Vbior nawyźłzego Káplaná.

kolumna: c

rozdział: 28

werset: 1 **W** Zowże thy do

- 1: łiebie Aaroná brá-
- 1: tá twego/ y łyny ie
- 1: go łpołu z niem/ z

-1: pośrzodku fynow

-1: Izráelkich/ áby mi

-1: vrząd Kápłáński fprawowáli/ A-

-1: aron/ Nádáb/ Abiu/ Eleázár/ y I-

-1: támár fynowie Aaronowi.

werset: 2] A fprawifz Aaronowi brátu twe

-1: mu/ fwięte fzáty/ kthoremi będzie

-1: známieniće ochędożon.

werset: 3] Y rozmowifz fie ze wfzythkiemi

-1: dowćipnemi/ ktorem ia nápełnił du

-1: chem vmieiętności/ áby fprawili A-

-1: aronowi vbior ku poświęceniu ie-

-1: go/ żeby był kápłanem moiem.

werset: 4] Ktory vbior będzie tákowy/ Na

-1: pierłnik/ Efod/ Szátá długa/ Su

-1: knia márfzczona/ Czapká/ y Pás:

-1: Ty fzáty fwięthe fprawią Aaro-

-1: nowi brátu twemu/ y fynom iego/ á-

-1: by kápłany moiemi byli.

werset: 5] Nábiorą złotá/ Hiácyntu/ fzár-

-1: łatu/ iedwabiu czerwonego/ lnu

-1: ćienkiego.

werset: 6] Y fprawią ^A Efod/ ze złotá/ z hi-

-1: ácyntu/ z fzárłatu/ z iedwabiu czer

-1: wonego/ y ze lnu kręconego robotą

-1: háftáršką.(*marg*) ^A Efod była fukienká krotka bez rękawow/ iákoby plifzki/ ktorá

obłoczono ná wierzch inych fzat/ A była iedná bárzo kofzthowna/ o ktorey tu pifze/ Ale

druga proftha ze lnu dla Lewitow/ y dla inego pokolenia/ Gdyż iedno sam Bifkup wonem

kofztownem chodził. O czem. 1. Sámu. 7. v. 18. (-)

werset: 7] A y nie^{go} będą dwa humerały przy

-1: ízyte do kráiu po obudwu łtron/ zá

-1: pináiąc łie łpołu.

werset: 8] A robotá bramę ktery będzie ná

-1: Efod/ tąż robotą niechay będzie ták

-1: iáko y łámá/ ze złotá/ z hiácyntu/ z

-1: łzárłatu/ z iedwabiu czerwonego/

-1: y ze łnu kręconego.

werset: 9] Wezmi też dwa kámienie Ony-

-1: chiny/ ná ktery ł wyriy imioná ły-

-1: now Izráelłkich.

werset: 10] Szełć ich imion będzie ná iednem

-1: kámieniu/ á drugich łzełć ná dru-

-1: giem/ według ich łat.

werset: 11] A wyriy ony dwa kámieniá robotą

-1: łnycerłką/ iáko rzeżá pieczęci/ ták

-1: iáko idą imioná łynow Izráelłkich/

-1: czyniąc około nich łztrefy złote.

werset: 12] Y wpráwiłz ony dwa kámieniá w

-1: humerały do Efodu/ áby pámiątką

-1: były Izráelitom/ kthory ł imioná

-1: będzie nołił Aaron ná rámionách

-1: łwych przed Pánem dla włpomi-

-1: nánia.

werset: 13] Spráwiłz też y hacłki złote.

werset: 14] Y dwa łánczułzki z złotá łzczere

-1: go/ rownie plećione ná kłtałł łznur

kolumna: d

kow kthore łánczułzki záłóżyłz ná-

-1: haczki.

werset: 15 Spráwifz tež y ^B Napierfńnik Są

-1: du/ wyháftowány złothem iáko y

-1: Efod/ z hiácynthem/ z fzarłatem/ z

-1: iedwabiem czerwonym/ y z kręco-

-1: nem Inem. (*marg*) ^B Niektorzy to zową Rácyonał/ ktore było ochędoftwo/ co ie kładżiono ná pierfi Biskupowi/ A dla czego to było/ thedy fie niżej wykłáda w tym Kapit. v. 29. (-)

werset: 16 Będżie gránowity we dwoię/ ná

-1: piądź długi y fzeroki.

werset: 17 Opráwifz ie kámieńmi we cztery

-1: rzędy/ pierwſzy rząd będżie Sárdy

-1: us/ Topázyon/ y Szmárágd.

werset: 18 Drugi rząd będżie Kárbunku-

-1: lus/ Száfir/ y Iáfpifz.

werset: 19 W trzeciém rzędzie Linkuryus/

-1: Achates/ y Ametyft.

werset: 20 W czwartem tež rzędzie Chryfo

-1: lit/ Onyx/ y Beryl: A z tych kámieni

-1: káždy będżie w fwem złothem oía-

-1: dzeniu wpráwion.

werset: 21 A ná tych dwunáście kámienioch

-1: będą dwánaście imion fynow Izrá

-1: elfkich porząd wedle lat/ thák iáko

-1: rzeżą pieczęći/ á ty imioná będą po-

-1: dług dwoygánaście pokolenia.

werset: 22 Ná tym Nápierfńniku fpráwifz

-1: Láncufzki iednákie z fczerego zło

-1: tá/ plecióną robotą.

werset: 23 A nád tem Napierfńnikiem wprá

-1: wifz dwie Obrączki złote/ z obu koń

-1: cow iego.

werset: 24] A ony dwa Łáncufzki złote/ zá-

-1: wleczełz w Obrączki po końcow

-1: Napierńniká onego.

werset: 25] Drugie zálie końce łáncufzkow/

-1: záwleczełz zá Ofádzenia v humera

-1: łow/ kthore będą leżeć ná wierzchu

-1: Efodu.

werset: 26] Vczynifz teź iefzcze dwie Obrącz

-1: ce złote/ á przypráwifz ná drugich

-1: dwu końcoch Napierńniká ze łpod-

-1: ku ku Efodu.

werset: 27] Ktemu vczynifz dwie Obrączce

-1: złote/ do dwu humerałow v dołu/

-1: gdzie lie zápina ná wierzchu bra-

-1: mu Efodu.

werset: 28] A związą napierńniká z obrączki ie

-1: go z Obrączkami Efodu/ tásmą Hi

-1: ácyntową/ ták iżby leżał na háfto-

-1: wániu Efodu/ á od niego áby ni-

-1: gdy odiet niebył.

werset: 29] Y będzie nofił Aaron imioná fy-

-1: now Izráelfkich ná fercu fwem/

-1: w Napierńniku łádu/ gdy wnidzie

-1: do mieycá świętego/ áby była pá-

-1: miáthká wieczna przed Pánem.

rozdział: 30

werset: 25 Z tych rzeczy uczynisz masę po-

-1: mazowania świętego masę osobną/

-1: obyczajem aptekarskim: A toć bę-

-1: dzie masę pomazania świętego.

werset: 26 Tem pomaziesz Przybytek zgro-

-1: madzenia/ y skrzynię świadectwa.

werset: 27 Także Stoł y ze wżytkiem na-

-1: czyniem iego/ y Lichtarz ze wżyt-

-1: kiem naczyniem iego/ także y Oł-

-1: tarz kádzenia.

werset: 28 Y Ołtarz też palonych ofiar/ ze

-1: wżytkiem naczyniem iego/ także y

-1: Wánnę z Słupem iey.

werset: 29 Także wżytki ty rzeczy poświęcisz/

-1: áby były naświetle/ A co sie go ie-

-1: dno dotknie poświęcone będzie.

werset: 30 Pomaziesz też Aaroná y syny ie-

-1: go/ á poświęcisz mi sie ná vrząd ká-

-1: płańki.

werset: 31 Tedy nápomnisz Izraelity temi

-1: słowy/ Tá masę święta ma być mnie

-1: świętą y w potomstwach wálznych.

werset: 32 Ciało ludzkie nie będzie iá masá

-1: ne/ áni będziecie czynić masi/ kto-

-1: raby they podobna być miałá/ Abo-

-1: wiem iest Święta/ á wy macie iá

-1: mieć zá rzecz świętą.

werset: 33 Ktoby śmiał takową masę przy

-1: prawować/ ábo ktoby iá cudzoziem

-1: cá pomázał/ niech będzie ítrácon z

-1: ludu íwego.

werset: 34 Potym iefcze Pan rzekł Moíze-

-1: ízowi/ Weźmi rzeczy wonnych/

-1: Bálfamu/ Onychi/ y Gálbanu pa-

-1: chnącego/ też y Kádźidlá czyftego/

-1: wízytkiego rowney wagi.

werset: 35 A z tego vczynií z kádzenie won-

-1: ne/ przypráwá áptekárská zmiefzá-

-1: ne czyfte y íwięte.

werset: 36 A ítlúkzy to miáłko/ poítáwií z

-1: w Przybytku zgromádenia przed

-1: íkrzyniá świádectwá/ z kąd íie ía z

-1: tobá rozmáwiáć będę/ A tho też bę-

-1: dziecie mieć zá rzecz náíwiętszá.

werset: 37 Y nie będziecie íobie czynić zádné

-1: go kádzenia temu podobnego/ ábo-

-1: wiem tylko to íámo íeít náíwiętsze

-1: przed Pánem.

werset: 38 A ktoby śmiáł czynić táká máśc

-1: ku woniániu/ then niechay będzie

-1: ítrácon z ludu íwego.

rozdział: 31

KApitu. 31.

1. Budownicy Przybytká. 13. Pilny ob-

-1: chod Szábátu. 17. Zná k miedzy Bogiem y

-1: ludźmi. 18. Tablice świádectwá.

kolumna: b

werset: 1 **R** Zekł potym

-1: Pan do Moi-

-1: żefzá temi fło-

-1: wy.

werset: 2^x Otom ia miá

-1: nowicie wez-

-1: wał ná tę fprá

-1: wę Bezeleelá Syná Vrowego/ w-

-1: nęká Hurowego z pokolenia Iudá.(*marg*) ^x Niżey w. 35. v. 30. (-)

werset: 3 Ktoregom ia nápełnił Duchem

-1: Bożem/ mądrością/ roftopnością/

-1: vmiejętnością/ y dowćipem w ká-

-1: źdem rzemiefle.

werset: 4 Ku wymyflániu mifterney ro-

-1: boty ná złócie/ ná śrebrze/ y ná mie-

-1: dźi.

werset: 5 Ktory y kámienie foremnie oń-

-1: dźi/ y drzewo wyciefze/ owa káźde

-1: rzemiefłło doftáteczenie wypráwi.

werset: 6 Przydałem mu theż towarzýfzá

-1: Oliábá fyná Achifámechowego z

-1: pokolenia Dan/ A w ferce wřzyt-

-1: kich mądrych/ dałem vmiejętność/

-1: áby wyrobili to wřzytko com ia ro-

-1: fkazał tobie.

werset: 7 Naprzod Przybytek zgromádze

-1: nia/ Skrzynię świádectwá/ Wie-

-1: ko ktore nád nią bęđzie/ y wřzythki

-1: naczynia ku przybytku należące.

werset: 8 | Sthoł z naczyniem iego/ y Li-

-1: chtarz polerowany/ ze wŕzythkiemi

-1: rzeczami należącemi kniemu/ y Oł-

-1: tarz do kádzenia.

werset: 9 | Tákże Ołtarz dla palonych ofiar/

-1: ze wŕzytkiem naczyniem iego/ Wán

-1: nę y z Słupcem iey.

werset: 10 | Przytym też y Száty ku służbie

-1: przyśłużájące/ y vbior święty Aaro

-1: ná kápłaná z fzáťami Synow iego/

-1: ku fprawowánium kápłánftwá.

werset: 11 | Tudźielz też y máłci pomázowá-

-1: nia/ y kádzenia wonne w mieyfcu

-1: Święthem/ ktorzy to wŕzytko wy-

-1: práwiał/ ták iákom ia rofkazał tho-

-1: bie.

werset: 12 | Pothym Pan mowił ielzcie do

-1: Moizelzá w ty fłowá.

werset: 13 | Ty mów do Izráelitow temi fło

-1: wy/ ^x Záchowywayćie Szábáthy

-1: moie/ Abowiem miedzy mná y mie-

-1: dzy wámi ten znák iest záložon/ y w

-1: pothomftwiech wálznych/ Abyście

-1: wiedźieli żeć ia iestem Pan kthory

-1: was poświęćam.(*marg*) ^x Wyźłzey. 20. v. 8. Ezech. 20. v. 12. (-)

werset: 14 | A ták záchowywayćie Szábát/ á

-1: mieyćie gi zá święty: Ten ktoby gi

-1: śmiał zgwałćić/ niechać vmrze/ A

strona: 51v

EXODVS. Cielec złoty.

kolumna: c

iefliby też kto robothę iáką wen zá-

-1: czął/ będzie wygládzon z pośrzod

-1: ludu fwego.

rozdział: 34

strona: 53

kolumna: b

werset: 31 Wezwał ich thedy Moizéfz/ á

strona: 53v

EXODVS. Podátek ná
budowanie Przybytku.

kolumna: c

Aaron y Kfiążetá wżego zgromá-

-1: dzenia zelli fie do niego/ y mowił do

-1: nich Moizéfz.

werset: 32 Potym przyfzli y wżyfcy fyno-

-1: wie Izráelfcy/ kthorem rofkazał

-1: wżytko to co mu powiedział Pan

-1: ná gorze Synái.

werset: 33 A gdy vczynił koniec rzeczy fwey

-1: Moizéfz/ ^{x E} záflonil oblicze swoie.(*margin*) ^{x 2. Korin. 3. v. 13. E} Tá zasloná znáczy mdłóć przyrodzenia nászego/ bo gdy nam zakon przełożon bywa/ tedy słucháiąc nie fluchamy/ á pátrzáiąc nie widziemy/ Ale thá winá nie iest zakonna/ gdyż on iest doskonály/ iedno przyrodzenia nászego ktore iest mdłe. (–)

werset: 34 Ale kiedy Moizéfz przychodzil

-1: przed Páná ku rozmowie zdeymo-

-1: wał zaslonę áż precz wyfzedł: A wy

-1: ízedfzy mowił do fynow Izráelfkich

-1: to co mu rofkazano.

werset: 35 Tedy Izráelczycy widzieli obli-

-1: cze Moizefzowe/ iz fie iásniáá fko

-1: rá ná twarzy iego: A on kładł zařło

-1: nę ná twarz śwą/ aż fie wrócał ku

-1: rozmowie do Bogá.

rozdział: 35

KApit. 35.

2. Pilny obchod Szábátu. 4. Podátki ku

-1: budowánui Przybytku/ y Skrzynie/ Ołta

-1: rzow/ y wřzech przypraw ich. 30. Budowni

-1: cy tych wřzytkich rzeczy.

werset: 1

P6 Othym zebrał

-1: Moizefz wřzytko

-1: zgromádzenie fy-

-1: now Izráelfkich/ á

-1: mowił ták do nich/ ^A Oto ty łá rzeczy

-1: kthore wam Pan czynić rofkazał.(*marg*) ^A Ty łzeř Kápit. ořtátecznych/ máią w łobie powtarzánie wřtaw Páńskich/ pierwey opiáných/ A powtarzánie to bywa dla tego/ áby lud obaczył śwą niepowolnořć/ y zátwárdzenie: A wolá Páńką/ iz on tego chce áby mu powinne posłufzeńřtwo było oddáne. (–)

werset: 2 Przez řzeřć dni roboty řwe odprá

-1: wowác będziećie/ ále dzień řiodmy

-1: będzie wam Święto Szábátu od-

-1: poczynienia Páńkiego/ ktoby weń

-1: robił niech vmrze.

werset: 3 Nie zápalayćie ognią we wřzyt-

-1: kiem mieszkaniu wálzem/ w dzień

-1: Szábátu.

werset: 4 Powthore mowił Moizész do

-1: włytkiego zgromádenia Izráel-

-1: czykow temi słowy/ Thoć iest co

-1: wam Pan rofkázuie mowiac.

werset: 5 Złóźcie z máietności fwych poda

-1: tek Pánu/ ^x A ktorykolwiek ma do

-1: brą wola/ ten podatek niech przynie

-1: fie Pánu/ złoto/ śrebro/ y miedz.(*marg*) ^x Wyźłzey. 25. v. 2. (-)

werset: 6 ^B Hiácynt/ szárlath/ y iedwab

-1: czerwony/ len cienki/ y koźią wełnę.(*marg*) ^B Pátrz o tym w. 25. kápit. w. 4. wierfzu. (-)

werset: 7 Skory škopowe czerwono fár-

-1: bowáne/ y škory borfukowe/ tákze y

-1: drzewá Sytym.

werset: 8 Oliwę ku fwieceniu/ rzeczy won

-1: ne na málc pomázowánia/ y ku ká

-1: dzeniu wonnemu.

kolumna: d

werset: 9 Kámienie Onychiny/ y kámienie

-1: ktoremi máią być ofádzzone/ Efod/

-1: y Napierfnik.

werset: 10 A włyfcy nádowćipnieyfzy mie

-1: dzy wámi niech fie zeydą/ á to wły

-1: tko co Pan rofkazał špráwią.

werset: 11 To iest Przybytek y namiot iego/

-1: Wierzch iego/ Kolcá iego/ y De-

-1: fczki/ Drąźki/ Słupy/ y Podftá-

-1: wki ich.

werset: 12 Skrzynię theż y drążki do niey/

-1: Wieko/ y Zaflonę do namiotu.

werset: 13 Przythym Stoł y drążki iego/ y

-1: wżytko naczynie do niego/ y Chle

-1: by pokładne.

werset: 14 Thákże Lichtarz ku świeceni u z

-1: naczyniém iego/ Lámpy iego/ y O-

-1: liwę ku świeceni u.

werset: 15 Pothym Ołtarz ku kádzeniu/ z

-1: drążki iego/ Málć pomázowania/

-1: kádzenia wonne/ y Oponę miá-

-1: fto drzwi Przybytkowych.

werset: 16 Ktemu y Ołtarz do palonych o-

-1: fiar/ y z kratą iego miedziána/ draż

-1: ki iego/ y wżytko naczynie należą-

-1: ce kniemu/ tákże y Wánnę z Słu-

-1: pcem iey.

werset: 17 Potym Opony do Sieni/ Słupy

-1: iey z Poftáwki ich/ y Oponę miá-

-1: fto drzwi v Sieni.

werset: 18 Przytym Kołki około Przybyt-

-1: ku y fieni/ y z powrożki ich.

werset: 19 Tudzież Száty ku poślugowá

-1: niu/ w ktorych będą służyć ná miey-

-1: fcu Świętem: Y fwięte Száthy

-1: Aaroná kápłaná/ y fzáty Synow ie

-1: go/ áby ták vrząd kápłáńfki fprawo

-1: wáli.

werset: 20 Tedy wżytko zgromádzenie fy-

-1: now Izráelkich/ wyfzli od obliczno

-1: ści Moizefzowey.

werset: 21 A ile ich było ktorých to fercá ru-

-1: fzyło/ á mieli dobrą wolą przycho-

-1: dżili á znofili podatek Pánu/ ná bu

-1: dowanie Przybythku zgromádze-

-1: nia/ y ku ochędoftwu iego/ tákžená

-1: robotę fzat fwiętych.

werset: 22 A nie tylko mężowie/ ále też y nie

-1: wiáfity z fwey chuci/ przynofily za-

-1: pony/ naufnice/ pierścienie/ y má

-1: nuelle/ á wfzytki klenoty złote: O-

-1: wa káždy przynofił podathek złotá

-1: Pánu.

werset: 23 Tákte ktory kolwiek miał Hiá-

-1: cynt/ fzarłat/ iedwab czerwony/

-1: len cienki/ wełnę kozią/ fkory fkopo-

-1: we czerwono fárbowáne/ fkory bor-

-1: fukowe/ wfzytko to przynofili.

strona: 55v

kolumna: d

rozdział: 38

werset: 30 Z ktorých pośpráwował Podftá

-1: wki do Drzwi Przybytku zgromá

strona: 56

Kfztált przybytku
Páńskiego/ y vbiorow
nawyfzszego káplaná. Wtore
Księgi Moizefzowe. Lift. 56.

kolumna: a

dzenia/ y Ołtarz miedziány z Ro-

-1: łztem iego Miedziánem/ y ze wżyt

-1: kiem naczyniem należacem k niemu

werset: 31 Tákże y Podstáwki około Sie-

-1: ni/ Podstáwki v drzwi do fienu/ y

-1: kołki wżytki do Przybytku/ y do fie

-1: ni wżędy w około.

rozdział: 39

KApit. 39.

1. Kłztałt vbiorow y Szat Biskupich/

-1: 32. Dokończon Przybytek zgromádzenia/

-1: y wżytek łprzët do niego należący.

werset: 1

P Orobili też z hi

-1: ácyntu/ z łzarła-

-1: tu/ z iedwabiu czer

-1: wonego/ łzáty ku

-1: poługowaniu ná

-1: mieyfcu świętem:

-1: A łpráwili odzienie święte Aaro-

-1: nowi/ thák iáko był Pan rofkazał

-1: Moizefzowi.

werset: 2 A ták łpráwił Efod ze złotá/ z hi

-1: ácyntu/ z łzarłathu/ z czerwonego

-1: iedwabiu/ y ze lnu kręconego.

werset: 3 Y nábreytowáli Blach złotych/ z

-1: ktorých nástrzygli ćienkich sztref ku

-1: przeplátaniu miedzy hiácynt/ łzar-

-1: łat/ y iedwab czerwony/ y miedzy

-1: len subtelny/ robotą háftárfką.

werset: 4] A do tego Efodu ípráwili dwá

-1: humerały/ kthore po obu ftron ná

-1: kráioch fie zápináły.

werset: 5] Robotá tež Bramu temże kíztał

-1: tem bylá iáko y Efod/ to iest ze zło-

-1: tá/ z hiácynu/ z ízárlátu/ z czerwo

-1: nego iedwabiu/ y z kręconego lnu/

-1: ták iáko był Pan rofkazał Moíze-

-1: ízowi.

werset: 6] Ktemu wygotowáli kámienie

-1: Onychiny/ opráwione złotem ofá-

-1: dzeniem/ wrywłzy imioná Sy-

-1: now Izráelkích/ robotą fnycerfką/

-1: iáko pieczęći rzeżą.

werset: 7] A ony wpráwili po obu ftron E-

-1: fodu w humeralech/ áby były pá-

-1: miątką Synom Izráelkíem/ ták iá

-1: ko rofkazał Pan Moízeízowi.

werset: 8] Spráwił tež y Napierfńnik há-

-1: ftárfką robotą/ tákowąż rownie/ iá

-1: ka bylá robotá Efodu/ ze złothá/ z

-1: hiácynu/ z ízárláthu/ z iedwabiu

-1: czerwonego/ y ze lnu subtelnie krę-

-1: conego.

werset: 9] A wczynili Napierfńnik on ná czte

-1: ry gráni/ y fowity/ ktory był w dłuż

-1: ná piędzi/ á w fzerz ná piędzi.

werset: 10] Y ofádzili go cztermi rzędy ká-

kolumna: b

mieni/ w pierwłzem rzedzie był

-1: Sárdyus/ Thopázyus/ y Szmá-

-1: rágd.

werset: 11 W drugim rzedzie Kárbunku

-1: lus/ Száfir/ y Iáfpis.

werset: 12 W trzeciem zálie rzedzie/ Linku

-1: ryus/ Achátes/ y Ametyft.

werset: 13 Ná oštátku w czwartem rzedzie/

-1: Chryfolit/ Onyx y Beryl/ ktore w-

-1: ízytki kámienie były opráwione o-

-1: íádzeniem złotem.

werset: 14 A ták onych kámieni było dwá-

-1: náście z imiony Synow Izráel-

-1: íkich wrytych/ robotą iáko rzeżą pie

-1: częći/ według dwoygánaście poko

-1: lenia Izráelskiego/ iáko ktorego by-

-1: ło imię.

werset: 15 Poczynili też łáncufzki v obu-

-1: dwu końcow napierńniká ná wierz

-1: chu/ ktore były z ízczerego złotá/ mi

-1: íternie plecioną robotą ípráwione.

werset: 16 Spráwili theż dwá Haczki/ y

-1: dwie obrączce złote/ á ony dwie o-

-1: brączce przypráwili do obu końcow

-1: Napierńniká.

werset: 17 A do onych záwlekli dwá łáncu

-1: ízki złote/ po końcoch napierńniká.

werset: 18 Potym drugie końce obu łáncu-

-1: ízkow/ zówlekli do onych dwu hacz
-1: kow/ ktore byli przypráwili ná wie-
-1: rzchu humerałow v Efodu.

werset: 19] Przytem vczynili drugie dwie o-

-1: brączce złote/ ktore do obu końców
-1: Napierfniká ná doł przypráwili po
-1: kráioch ku Efodowi.

werset: 20] Spráwili tež dwie drugie obrą

-1: czki złote/ ktore przypráwili do krá-
-1: iow humerálnych v Efodu/ przeci
-1: wko onemu gdzie íe v dołu końce
-1: íchodźiły ná háftowánium Efodo-
-1: wem.

werset: 21] Y przywiązáli napierfnik od o-

-1: brączek íego aż do obrączek Efodo-
-1: wych/ tásmą hiácynkową/ áby ták
-1: było ná onem háftowánium Efodo-
-1: wem/ á ízby napierfnik nie był odiet
-1: od Efodu/ ták íako był Pan rośka
-1: zał Moizefzowi.

werset: 22] Potym ípráwili pod Efod ízátę

-1: wízytkę hiácynkową/ tkáckiey ro-
-1: boty.

werset: 23] A v wierzchu íey vczynili róspór/

-1: y około onego róspóru vczynili bram
-1: w páncierzowy wzór pleńiony/ ízby
-1: íe nie rozerwał.

werset: 24] A v podołká ízáty oney poczynili

-1: gałki ná kíztałt pomágránatow/ z

-1: hiacyntu/ z ízárłathu/ z iedwabiu

strona: 56v

Vbior nawyźłzego
kápłaná. EXODVS.

kolumna: c

czerwonego y ze lnu kręconego.

ksiega: Lev.

strona: 58v

kolumna: c

rozdział: 3

werset: 2 Y połóży rękę íwą ná głowie o-

-1: fiáry fwoiey/ á zárznie íą przed drz-

-1: wiámi przybytku zgromádzenia/

-1: A Kápłani Synowie Aaronowi

-1: krew íey wyleią wkoło na wierzchu

-1: ołtarzá.

werset: 3 Potym z oney ípokoyney ofiáry/ bę

-1: dzie ípráwował zápaloną ofiárę Pá

-1: nu/ ^x to íełt tłuťtoć która okrywa w

-1: nętrznóci y wízytkę tłuťtoć z nich.(*marg*) ^x w. 2. Mo. 29. v. 13. (-)

werset: 4 Wyimie też ^B dwie nerce z tłuťto

-1: ícią ich/ która íełt przy połędwicách/

-1: y odziedzę która íełt około wátroby

-1: z nerkami. (*marg*) ^B Ty czáťtki popalone známionuią vmartwienie ftárego Adámá/ y z
pożádlíwoćiámi íego/ Abowiem w tych czáťtkách nawięthsza požádlíwoć íie w człowiecze
okázuie. (-)

werset: 5 A íynowie Aaronowi ípalą tho

-1: ná ołtharzu ípołu z ofiárą paloną/

-1: którą włożą ná ftos drew w ogniu/

-1: A ták iest ofiárá palona ku wdzię-

-1: czney wonności Pánu

werset: 6 Ale ieliż tá ofiárá będzie z owiec

-1: ku sřprawowaniu sřpokoyney ofiáry

-1: Pánu/ łámiec abo łámicá/ thedy iá

-1: niech ofiáruie zdrowá.

werset: 7 Będzieli chćiał za łwá ofiárę od-

-1: dáć báráná/ tedy go niech przyniešie

-1: przed obliczność Páńfká.

werset: 8 A wložy rękę ná głowę ofiáry

-1: łwoiey/ y zárznie iá przed przybyt-

-1: kiem zgromádenia/ thámże sřno-

-1: wie Aaronowi pokropiá w koło ná

-1: wierzch ołtarzá krew iey.

werset: 9 Y będzie ták sřprawował z oney sřpo

-1: koyney ofiárę zápaloná Pánu/ Wy-

-1: bierze łłufthość iey/ y ogon cáły od

-1: grzbietá/ Też wymie błonę kthora

-1: iest około podrobów/ ze włzytká łłu

-1: łtością ich.

werset: 10 Wymie też dwie nerce z łłufsto-

-1: ściá ich/ kthora iest przy połędźwi-

-1: cách/ z odźiedzá kthora iest około wá

-1: troby/ y z nerkámi.

werset: 11 Potym káplán zápali to ná ołta

-1: rzu/ iáko wdzięczną potráwę Pá-

-1: nu z ofiáry zápaloney.

werset: 12 Ieliżby też oná ofiárá byłá z koz/

-1: tedy iá niech przyniešie przed oblicz-

-1: ność Páńfką.

werset: 13 A położywfy rękę fwą ná gło-

-1: wie iey/ zárznie ią przed przybyth-

-1: kiem zgromádzenia/ tám że fynowie

-1: Aaronowi pokropią krwią iey w ko

-1: ło ná ołtarzu.

werset: 14 Y fpráwi z niey zápaloną ofiárę

-1: Pánu/ wyiáwfy błonę y tłuftóć

-1: wftykę/ ktora ieft około podrobów.

werset: 15 Wyimie też dwie nerce z tłuftością

-1: ich/ ktora ieft przy połędzwicách/ z o-

kolumna: d

dźiedzą ktora ieft około wątroby/ y

-1: z nerkámi.

werset: 16 A to kápłan fpali ná Ołtharzu/

-1: iáko wdźięczną potráwę Pánu z o-

-1: fiáry zápaloney. Bo wftythká tłu-

-1: ftość ieft Páńfka.

werset: 17 A ták tę wftáwę wieczną y w po-

-1: tomftwách wáfzycznych/ gdźiekołwiek

-1: iedno miefzkác będziećie záchowy-

-1: wayćie: Zadney też ^C tłuftości ani

-1: krwie iádác nie będziećie.(marg) ^C Ieć tłuftóć známionuie być człowiekiem wedle ciała żywiącem/ A pić krew známionuie być okrutnikiem. (-)

rozdział: 4

KApitu. 4.

2. Ofiárá zá grzech niewiádomości. 3. Ták

-1: kápłáńfki. 13. Iáko wźzego poľpolftwá I-

-1: zráelfkiego. 23. Ták Kfiążęcy, 27. Y iák téz

-1: człowieka iednego z ludu poŝpolitego.

werset: 1 **N** Ad to m-

-1: owił Pan do

-1: Moizefzá w

-1: ty ŝłowá.

werset: 2 Mow thák

-1: do Synow I-

-1: zraélfkich/ Gdi

-1: by ktoŝkolwiek z niewiádomoŝci z-

-1: grzeŝzył przeciw ktoremu roŝkazá-

-1: niu Páńŝkiemu/ przez ktore co záká

-1: zuie/ á wykroczyŝby przeciw ktore-

-1: mu z nich.

werset: 3 Ieŝliby káplán pomázány ^A zgrze

-1: ŝzył iáko ieden z ludu poŝpolitego/

-1: tedy niech zá grzech ŝwoy ktorego ŝie

-1: dopuŝcił/ ofiáruie ćielcá zdrowego

-1: Pánu. (*marg*) ^A Drudzy ták wykłádáią. Ieŝliby káplán przywiódł w grzech lud poŝpolity. (-)

werset: 4 Y przywiedźcie ćielcá one^{g0} do drzwi

-1: przybytku zgromádenia/ przed o-

-1: blicznoŝ Páńŝká/ á włóży rękę ná

-1: głowę ćielcowi/ y zábije go przed

-1: Pánem.

werset: 5 A on pomázány káplán weźmie

-1: krew ćielcowę/ y wniefie ią do przy-

-1: bytku zgromádenia.

werset: 6 Omoczy pothym pálec ŝwoy we

-1: krwi/ á ŝiedń kroć ią kropić będzie

-1: przed Pánem/ przeciw zaŝlonie mie

-1: ícá fwiętego.

werset: 7 Tenże káplán pomáże krwią oną

-1: rogi v Ołtarzá kádzenia wonnego

-1: przed Pánem/ ktory Ołtarz ieft w

-1: przybytku zgromádzenia: A wšzyt-

-1: kę krew ćielcowę ktora zoftanie/ wy

-1: leie v ípodku ołtharzá palonych o-

-1: fiar/ ktory ołtarz łtoi w łámem we-

-1: ściu v przybytku zgromádzenia.

werset: 8 Y wymie wšzytkę tłuftóć z niego

-1: zá grzech/ naprzod błonę ktora ieft

-1: około podrobów/ y wšzytkę tłuftóć

-1: z nich.

strona: 61

kolumna: a

rozdział: 7

werset: 22 Potym ták mowił Pan do Mo-

-1: ízełzá.

werset: 23 Powiedz fynom Izráelłkiem te-

-1: mi słowy/ Nie będziecie ieść żadney

-1: tłuftóći wołowej/ łkopowej/ áni

-1: koźiey.

werset: 24 Tłuftóć bydłęcia zdechłego/ ábo

-1: od źwierzęćia iákiego záiedźione⁸⁰/ tę

-1: ná káżdą śwą potrzebę obroćić może

-1: ćie/ á wšzakoź łie ieć nie godźi.

werset: 25 Abo wiem ktoby śmiał ieść tłuftóć

-1: bydłęcia zábitego ku ofierze paloney

-1: Pánu/ ten ktory ieść będzie/ niechay

-1: będzie stracon z pośród ludu swego.

werset: 26 Krwieżadney używać nie będzie

-1: cie/ gdziekolwiek będziecie mieszkać/

-1: tak z ptaków iako y z bydła.

werset: 27 A ktobykolwiek krwi pożywać

-1: śmiał/ ten z pośrodku swych niech

-1: będzie stracon.

werset: 28 Ktemu ięszcze mówił tak Pan

-1: Moizeszowi.

werset: 29 Powiedz synom Izraelskiem w

-1: ty słowa/ Kto swą ofiarę spokoy

-1: ną będzie ofiarował Panu/ niechay

-1: że przynieś Panu dar ku ofierze za

-1: pokoy swoy.

werset: 30 Ręką swą przynieś ofiarę ku pa

-1: leniu Panu/ tłuszcz y z pierściami/ o

-1: braciąc w ofiarowaniu ony pierśc

-1: przed Panem.

werset: 31 Potym kapłan spalil tłuszcz na

-1: ołtarzu/ a pierśc weźmie sobie Aa-

-1: ron y synowie jego.

werset: 32 Lopatkę prawą oddacie kapła-

-1: nowi ku podnoszeniu/ odjąwszy ją

-1: od spokoynych ofiar swoich.

werset: 33 Kto też ofiarować będzie krew

-1: y tłuszcz ofiar spokoynych z synow

-1: Aaronowych/ then sobie za swoy

-1: dział weźmie łopatkę prawą.

werset: 34 Abowiem pierśc obracane/ y łopát

-1: kę podnoŝoną/ wziętem od ŝynow

-1: Izraélŝkich z pokoynych ofiar ich/ á

-1: oddałem ie Aaronowi kápłanowi

-1: y ŝynom iego/ wiecznem právem

-1: między ŝyny Izraélŝkiemi

werset: 35^D Toć ieŝt pomázanie Aaroná y

-1: ŝynow iego z ofiar zápalonych Pá-

-1: nu/ od dnia onego w ktory ie ŝobie

-1: wezwał ná vrząd kápłáńŝki.(*marg*)^D To Aaron y ŝynowie iego będą mieć miáŝto zapláty dla pomázania ŝwego. (-)

werset: 36 To co iem Pan roŝkazał oddá-

-1: wác/ od dnia one⁸⁰ kiedy ie pomázal

-1: między ŝyny Izraélŝkiemi/ dawŝy

-1: iem to práwo wieczne áż ná potom

-1: ne czáŝy.

kolumna: b

werset: 37 A táć teŝ ieŝt wŝtáwá ofiary zápa

-1: loney y ŝniedney/ y zá grzech y zá

-1: wyŝtępek/ ofiar teŝ poŝwiácánia/

-1: y ofiáry ŝpokoyney.

werset: 38 Ktorá ŝam Pan roŝkazał Moize

-1: ŝzowi ná gorze Synái/ dnia thego

-1: kiedy roŝkazał ŝynom Izraélŝkiem

-1: ŝprávowác ofiáry Pánu ná pu-

-1: ŝzczy Synái.

rozdział: 8

KApitu. 8.

1. Poŝwićenie Aaroná y ŝynow iego. 7.

-1: Vbiory ich. 12. Pomázanie. 14. Ofiáry zá nie

-1: Cielec. 16. Skopi. 26. Chleby nie kwálfzone y

-1: ine obchody.

werset: 1 **P**Otym mo-

-1: wił Pan do

-1: Moizefzá temi

-1: łowy.

werset: 2 Weźmi Aa-

-1: roná y łyny ie-

-1: go z niem/ łzátý-

-1: ty/ Oley pomázowánia/ Cielcá ofiá

-1: ry zá grzech/ dwu Skopu/ y kółz

-1: Chlebow niekwálfzonych.

werset: 3 A zbierz wšzytek lud ku drzwiam

-1: przybytku zgromádzienia.

werset: 4 Tedy thák vczynił Moizefz iáko

-1: mu był Pan rofkazał/ á zgromádzi

-1: wšzy lud wšzytek do drzwi przybyt-

-1: ku zgromádzienia.

werset: 5 Rzekł ták do nich/ Toć ieft co ro

-1: fkazał Pan áby ták było.

werset: 6 Y przywiodł Moizefz Aaroná y

-1: łyny iego/ á omył ie wodą.

werset: 7 Y oblokł go w łuknią/ á opáfał Pá-

-1: łem/ y wdźiał nań łzátę długą/ wło

-1: źył też nań y Efod/ á opáfał go há-

-1: ftowániē Efodu/ y zápiął go weń.

werset: 8 Włóżył też nań y Napierśnik/ ná

-1: ktorem thez przypráwił Vrym/ y

-1: Tummim.

werset: 9] Tákże y Czapkę włożył ná głowę

-1: iego/ przypráwiwłzy do niey ná

-1: przodek Bláchę złotą/ koronę fwiętą/

-1: ták iáko to był Pan rofkazał Moi-

-1: żelzowi.

werset: 10] Tedy wziął Moizész Oley pomá

-1: zánia/ y pomázał Przybytek/ y włzy

-1: tki rzeczy co w niem były/ y poświę

-1: cił ie.

werset: 11] Potym fiedm kroć polał iem oł-

-1: tarz/ y pomázał gi ze włzytkiem na-

-1: czyniem iego/ Wánnę y z Słupcem

-1: iey/ áby ie poświęcił.

werset: 12] Temże też Oleiem pomázania po

-1: lał głowę Aaronowę/ á pomázaw-

-1: ízy poświęcił go.

strona: 63v

kolumna: c

rozdział: 11

werset: 37] Też iefliby co z thych rzeczy zde-

-1: chłych wpádło miedzy nafienie kto-

-1: re fiac máią/ tedy ono zołtanie czyłte.

werset: 38] Ale iefliby z tych zdechlin wpádło

-1: co miedzy nafienie moczone/ thedy

-1: iuż nieczyłtem fie łtanie.

werset: 39] Tákże iefliby ktore źwierzę zde-

-1: chło/ z tych ktorych wam ieść dopu-

-1: łczono/ á dotknąłby fie go któżkol-

-1: wiek/ tedy ten będzie nieczyłtem aż

-1: do wieczorá.

werset: 40 A ktoby iadł onę zdechlinę/ ten

-1: powinien vprác fzáty fwe/ á będzie

-1: lam nieczyłtem aż do wieczorá/ także

-1: y ten coby precz wynoził on ścierw/

-1: vpierze odżienie fwe/ á będzie przed

-1: fie nieczyłtem aż do wieczorá.

werset: 41 Wízelka gádżiná plážáiąca fie po

-1: żiemi/ obrzydła v was będzie/ áni

-1: iey ieść będziecie.

werset: 42 To co fie theż po brzuchu włoczy

-1: máiąc cztery ábo więcey nog mie-

-1: dzy gádżinami/ ktore fie włoczą po

-1: żiemi/ tych wy ieść nie będziecie/ bo

-1: fą obrzydłé.

werset: 43 Sámi fie też nie chćieyćie pyfkłác

-1: zadną gádżiną/ ábyście fie prze nią

-1: nie zmázáli y fplugáwili.

werset: 44 Abowiem lam iełt Pan Bog

-1: wálz/ ^x ftarayćielz fie ábyście też y

-1: wy ftáli fie fwiętemi/ gdyżem ia iełt

-1: fwięty: Nieoľzpeczayćielz fie tedy za

-1: dną gádżiną ktora fie pláža po żiemi(*marg*) ^x 1. Piotr. 1. v. 16. (-)

werset: 45 Abowiem Ia iełt Pan/ ktorým

-1: was wywiodł z żiemie Egipt-

-1: fkiey/ ábych był Bogiem wálzem/ á

-1: wy iżbyście też fwiętemi byli/ gdy-

-1: żem ia iełt fwięty.

werset: 46 A thákować iełt vítáwá około

- 1: Zwierząt/ Ptakow/ y około wżech
- 1: rzeczy żywych pływających w wo-
- 1: dách/ y wżech rzeczy żywych co fie
- 1: włoczą po ziemi.

werset: 47 Ku rozeznaniu czyłtego y nieczy

- 1: łtego/ á miedzy żwierzęty ktorych fie
- 1: pożywać godzi/ á kthorych nie go-
- 1: dzi.

rozdział: 12

KApitu. 12.

Oczyścienie niewiályty po porodzeniu.

werset: 1 **M**Owił pothym

- 1: Pan do Moizełszá
- 1: temi słowy.

werset: 2 Powiedz ták fy-

- 1: nom Izráelłkiem/
- 1: ^x Gdy niewiálytá ^A
- 1: wydawłzy z fiebie nafienie porodzi

kolumna: d

Mężczyznę/ będzie nieczyłthą przez

- 1: fiedm dni/ ^B według czáfu iáko dłu
- 1: go fwą chorobę miewa.(*marg*) ^x Luk. 2. v. 22. ^A Niekthorzy to wykłádaią/ Poczawłzy nafienie/ Ale tu podług Zydowłkie ⁸⁰ wykłádu wyłozono ieft/ Gdy niewiálytá wydawłzy nafienie z fiebie/ przyjmuie mężczyńłkie nafienie: Z kąd fie płod rodzi/ A toć ieft przeciwnem kthorzy powiedác śmieią **neiwiałthy** [!] byc oprócz nafienia/ iáko fą Nowokrczeńcy/ ktorzy powiedaią iż Kryłtus nic nie wziął z Pányi Máryey. ^B To ieft thyło dni ile miefzka ofobno będąc chorą ná przyrodzoną niemoc. (–)

werset: 3 ^x A dnia ółmega obrzeżá ciáło nie

-1: obrzezki Mężczyzny onego.(*marg*) ^x Luk. 2. v. 21. Ian. 7. v. 22. (-)

werset: 4] A oná zołtanie przez trzydzieści

-1: y trzy dni/ we krwi oczyszczenia fwe

-1: go/ y niedothknie fie żadney rzeczy

-1: świętey/ ^C ani wnidzie do miełcá

-1: świętego/ aż fie wypełnią dni oczy-

-1: ścienia iey.(*marg*) ^C Tá Cerymonia ktemu wiedzie człowieká/ áby obaczył wielkość grzechu/ ktory ofzpeca poczęcie y národzenie iego/ ták iáko było poszpeciło y przodki iego: Aczkolwiek poczęcie y národzenie fámo z fiebie wdzięczne iest Pánu Bogu/ A ták to iest ku náuce tu przełożono káždemu/ áby fie brzydził grzechem fwem pierworodnem/ máiąc gi w obmierzeniu. (-)

werset: 5] A iefliż porodzi Dżiewkę/ przez

-1: czternaście dni nieczyłtą będzie/ to

-1: iest/ po dwa kroć thák długo iáko

-1: miewa śwą chorobę/ á zołtanie we

-1: krwi oczyszczenia fwego/ przez łzełć

-1: dziełt y łzełć dni.

werset: 6] Gdy fie potym wypełnią dni oczy

-1: ścienia iey/ ták po Synaczku iáko y

-1: po Dżieweczce/ przyniełie ná ofiárę

-1: paloną báráná łońłczaká/ y gołę-

-1: biátko/ ábo łynogárlieć ná ofiárę zá

-1: grzech/ á tho odda Káplánowi v

-1: Przybytku zgromádenia.

werset: 7] Kthorego on ofiárowác będzie

-1: przed Pánem/ á będzie fie modlił zá

-1: nią/ y oczyłci iá od płynienia krwie

-1: iey: Tác iest tedy wftáwá około nie-

-1: wiálty/ kthora porodzi Syná ábo

-1: Dziewkę.

werset: 8] Ale iefliż fie zdobyć niemoże ná bá

-1: ráná/ tedy niech weźmie parę fyno-

-1: gárlic/ ábo parę gołąbiąt/ iedno ku

-1: ofierze paloney/ á drugie ná ofiárę

-1: zá grzech/ tedy fie zá nią będzie mo-

-1: dlił kápłan/ á tak oczýfcioną będzie.

rozdział: 13]

KApitu. 13.

Iáko kápłan ma rozeznác gdzie trąd á

-1: gdzie nie trąd/ y o oczýscieniu iego.

werset: 1] **P** Othym ie-

-1: Ízcie mowił

-1: Pan do Mo-

-1: iżelzá y do A-

-1: aroná w ty słó

-1: wá

werset: 2] ^A Człowiek

-1: ktoryby miał ná skorze ciáła fwego

-1: guzy/ ábo lińzáie/ ábo białe blizny/

-1: ták iżby fie ná skorze ciáła iego przy-

-1: miot trądu okazał/ táki ma być przy

-1: wiedzion przed kápłaná Aaroná/

-1: ábo przed ktorego inego kápłaná z

-1: fynow iego. (marg) ^A Trąd tákowa zmázá o ktorey fie tu wípomina/ známionuie trąd y nieczyfiothę grzechu/ kthorego rozłádek ná lámego thylko Kryftufá Páná/ prawdziwego kápłaná náleży/ ktory fie thu znáczy przez Aaroná. (-)

kolumna: a

rozdział: 14

werset: 48 Ale ieſtliby przyſzedłzy obaczył ká

-1: pían/ iż ſie nie ſzerzy zárázenie w do

-1: mu onem/ potym gdyby gi potyn-

-1: kowano/ tedy zezna iż ieſt czyſty/ á

-1: bowiem zginęło zárázenie ono.

werset: 49 A ták ku oczyſcieniu onego do-

-1: mu/ weźmie dwa wroblá/ drzewo

-1: cedrowe/ iedwab czerwony/ y Izop.

werset: 50 Y zárznie wroblá iednego/ w na

-1: czyniu gliniánem nád wodą żywą.

werset: 51 A weźmie drzewo cedrowe/ ie-

-1: dwab czerwony/ y Izop/ y wroblá

-1: żywego/ á zmacza tho wſzytko we

-1: krwi wroblá zábitego/ y w wodzie

-1: żywey/ á tym ſiedm kroć ma on dom

-1: pokropić.

werset: 52 Oczyſci tedy dom krwią wroblá

-1: onego/ y wodą żywą/ y żywem wro

-1: blem/ drzewem cedrowem/ Izo-

-1: pem/ y iedwabiem czerwonym.

werset: 53 A potym żywego wroblá puſci

-1: wolno precz zá miáltho w pole/ á

-1: ták oczyſci on dom/ że będzie czy-

-1: ſtem.

werset: 54 A thác ieſt wſtáwá około káždy

-1: niemocy trądu/ y párchow.

werset: 55 O trędzie teź ná ſzácie/ y ná domu

werset: 56 Y o guźiech/ o liźáioch/ y o białych

-1: bliznách.

werset: 57 Ku náuce rożeznáia/ w kthory

-1: czás co ieft czyłtego ábo nieczyłtego:

-1: A toć ieft wítawá około trądu.

rozdział: 15

KApitu. 15.

2. O człowieku z ktorego nafienie płynie. 3.

-1: Splugáwienie iego. 13. Oczyścienie iego.

-1: 19. Niewiáftá przyrodzoná niemoc máiáca

-1: a splugáwienie iey. 28. Oczyścianie iey.

werset: 1 **M**owil potym

-1: Pan do Moi-

-1: żelzá y do Aa-

-1: roná w ty fło-

-1: wá.

werset: 2 Powiedzcie

-1: thák fynom I-

-1: zraelfkiem/ ^A Z kthoregobykolwiek

-1: mężá náfienie płynęło/ ten będzie

-1: nieczyłtem. (*marg*) ^A Tu z tego miefcá rozumieć mamy o káżdym mężu ktory poddan
ieft roskofzam/ á požądliwościam ciáła fwego/ ktori y sam y ze wśzythkimi fprawámi fwemi
ieft nieczyłty. (-)

werset: 3 A toć będzie znák nieczyłtego pły-

-1: nienia iego/ gdy ábo z niego popły-

-1: nie ábo w niem zgęłtnieie nafienie.

werset: 4 Ná ktorembykolwiek łozu tháki

-1: ktory ma płynienie nafienia leżał/ ło

-1: że ono ieft nieczyfthe/ y ná czemby

-1: kolwiek fiadł/ to nieczyfte będzie.

werset: 5] Ktoby fie dotknął łożá iego/ vpie-

kolumna: b

rze odżienie fwoie/ á omyie fie wodą/

-1: á będzie nieczyftem aż do wieczorá.

werset: 6] Ktoby też fiadł ná tym ná czem

-1: ten siedział co z niego płynie/ ma v-

-1: práć fzáty swe/ y omyć fie wodą/ á

-1: będzie nieczyftem aż do wieczorá.

werset: 7] Tákże ieſliby fie ^B kto tknął ciała

-1: mężá onego z ktorego płynie nafie-

-1: nie/ ma vpráć fzáty fwe/ y omyć fie

-1: wodą/ á będzie nieczyftem aż do wie

-1: czorá.(*marg*) ^B Ktorzy fie z ludźmi nieczyfthemí ſtowarzyszaią/ y fámi też fie nieczyftemi ſtawaią. (–)

werset: 8] Ieſliby też kto czyfthem będąc od

-1: niego był oplwan/ ma on vpráć fzá

-1: ty fwe/ y omyć fie wodą/ á będzie nie

-1: czyftem aż do wieczorá.

werset: 9] ^C To też wſzytko ná czemby iedno

-1: ieżdżił mąż płynienie máiacy/ będzie

-1: nieczyfto. (*marg*) ^C Słowo to ktore tu położył Moizefz/ znaczy tu wſzytek rząd/ ktory ná koniu bywa/ fiodło ábo y co ine^{g0}/ ktemu też tem płynieniem ták mężowem iáko y niewieściem/ o ktorē thu przypomina/ dáie nam znác/ iż Pan Bog po nas chce wielkiej á oſobliwey czyſtości. (–)

werset: 10] Ktoby fie też iákieykolwiek rzeczy

-1: dotknął/ kthoraby iedno była pod

-1: niem/ nieczyftem będzie aż do wie-

-1: czorá/ á ktoby ie nofił/ vpierze száty

-1: fwe y omyie fie wodą/ á będzie nie-

-1: czyłtem aż do wieczorá.

werset: 11 Ktemu też kogoby fie dotknął ten

-1: co płynienie ćierpi/ nie vmywłzy

-1: przed tym rąk fwych/ tedy on ktore-

-1: go dotknął/ ma vprac száty fwe/ á

-1: omyć fie wodą/ á będzie nieczyłtem

-1: aż do wieczorá.

werset: 12 A iefliż fie człowiek tháki dotknie

-1: naczynia iákiego gliniánego/ tedy

-1: tákowe naczynie ftłuczono będzie/

-1: á iefliż będzie drzewiáne naczynie/

-1: tedy wodą wypłokác máią.

werset: 13 Ale gdyby on człowiek od tákie-

-1: go płynienia był oczysćion/ odłó-

-1: ży sobie siedm dni ku oczysćieniu

-1: fwemu/ y vpierze száty fwe/ á ciáło

-1: fwe omyie żywą wodą/ y ták fie ftá-

-1: nie czyłtem.

werset: 14 Potym ómego dnia weźmie fo-

-1: bie dwie fynogárlicy ábo dwoie go-

-1: łąbiąt/ á przydzie przed Páná do

-1: drzwi przybytku zgromádenia/ á

-1: to odda káplanowi.

werset: 15 Tedy káplan iedno z nich ofiáro-

-1: wác będzie ^D zá grzech/ á drugie ku

-1: ofierze paloney/ á thák go oczysći

-1: przed Pánem od płynienia nafienia

-1: iego. (*margin*) ^D O thym pátrz niżej w Káp. 14. w. wierzu. 3. (-)

werset: 16 Mąż z ktoregoby przez ten wyšlo

-1: nalenie/ wżythko łwe ciało omyie

-1: wodą/ á nieczyłthem będzie ażdo

-1: wieczorá.

werset: 17 Ktemu iesliby iáka szátá/ ábo łko

-1: rá nalieniem płynącym łplułkanáby

-1: łá/ tedy mułi być przeprána w wo-

strona: 66v

Synái ábo Horeb.

LEVITICVS Cerymonie

kolumna: c

dzie/ ábędzie nieczyłtą aż do wie-

-1: czorá.

strona: 68v

Synái ábo Horeb.

LEVITICVS Práwá

y wítawy póspolite.

kolumna: c

rozdział: 18

werset: 30 Strzeżcież tedy wítaw moich/ nie

-1: náłláduiác żadney z tych obrzydło-

-1: ści/ ktore przed wámi czyniono/

-1: áni łie plugawcie iemi/ Abowiem

-1: ia iesłtem Pan Bog wáłz.

rozdział: 19

KApitu. 19.

2. Rokázuie áby świętemi byli. 3. Rodzice

-1: we czci mieli á Szábáty fwięćili y ftrzegli

- 1: fie bálwanow. 9. Roškázuie o żniwie/ y o
- 1: zbieraniu winá. 11. Aby fie wyłtrzegáli kra
- 1: dziełtwá/ przyfięgi/ y krzywd. 15. Niełprá-
- 1: wiedliwołci y potwarzy. 17. Nienawifci/ po
- 1: młty/ y włzelkiey nie słufzney rzeczy. 23. Ze
- 1: pierwłze owoce z drzew do trzech lat precz
- 1: wyrzucáć mieli. 26. Krwie nie požywáć. 31.
- 1: Czároownikow y gusłnikow fie łtrzedz. 32.
- 1: Stáre mieć w vczciwołci. 33. Cudzożiemce
- 1: miłowáć. 35. Iákoteż łprawiedliwołci
- 1: łtrzedz miano.

werset: 1 **P** Othym ták

- 1: rzekł Pan do
- 1: Moizełzá.

werset: 2 Mow do w-

- 1: łzytkiego zgro
- 1: mádzenia ły-
- 1: now Izráel-
- 1: łkich/ á powiedz iem/ ^x Święthem
- 1: bądźcie/ Abowiem iam iełt łwięty
- 1: Pan Bog wáłz.(*marg*) ^x Wyłłzei. 11. v. 44. 1. Piotr. 1. v. 16. (-)

werset: 3 Czi káždy oycá łwego y máthkę

- 1: łwoię/ á záchowywaycie Szábáty
- 1: moie/ ^A Bom ia iełt Pan Bog wáłz. (*marg*) ^A Ty słowá iz częłto bywáią powtarzáne/ tedy fie tho dla tego dzieie/ iz włzytki łpráwy náłze záwždy ku Pánu obráćć mamy/ ábychmy mu słuzyli/ y iemu fie z niemi podobáli. (-)

werset: 4 Nie vdawaycie fie zá bálwany/

- 1: áni czyńcie łobie Bogow lithych/
- 1: Bomci ia iełt Pan Bog wáłz.

werset: 5] A iefliż ofiary śpokoyne Pánu o-

-1: fiárovác będziecie/ tedy tho z fwey

-1: dobrej woley vczynicie.

werset: 6] W ten dzień gdy ofiarowác bę-

-1: dziecie/ iedzcie/ á także y názaiutrz/

-1: ále coby ná trzeci dzień pozostáło/

-1: śpalcie w ogniu.

werset: 7] A iefliżby to miano ieść trzeciego

-1: dnia/ tedy to obrzydłe á nie przyie-

-1: mne będzie.

werset: 8] Ktobykolwiek iadł/ odniefie ka-

-1: ranie zá złość fwoię/ Abowiem

-1: śplugáwił rzecz Páńką świętą/ á

-1: przetoż takowy będzie wytrácon z

-1: pošrzod ludu fwego.

werset: 9]^x^B Gdy będziecie żác zboża ná po

-1: lách wáfzych/ tedy ich do końca wy-

-1: żynác niebędziecie/ áni będziecie kło

-1: fow zbierác ktore pozostána. (*margin*) ^x Niżey. 23. v. 22. ^B Tu nam dawa znác iáką miłość przeciw bliźniem fwem záchowywác mamy. (-)

werset: 10] Z winnice twey nie do końca bę-

-1: dziefz obrzynał gron/ áni zbierał iá-

-1: god twych/ ále ich zořtháwiř nieco

-1: dla vbogich/ y dla cudzoziemcow/

-1: Bom ia ieřt Pan Bog wáfz.

kolumna: d

werset: 11] Nie krádnicie/ áni przyćie śie dłu

-1: gow/ nie kłámayćie ieden przed dru

-1: giem.

werset: 12 " Nie przylięgaycie fálŝywie przez

-1: imię moje/ á nie lźycie imieniá Bogá

-1: wálzego/ Abowiemem ia Pan. (marg) " w. 2. Mo. 20. v. 7. y. 16. W. 5. Mo. 5. v. 11. y. 20. (-)

werset: 13^x Nie czyn żaden krzywdy bliźnie

-1: mu twemu/ áni go odźieray: ^x Za-

-1: płáty naiemnikowi twemu nie zá-

-1: wfcągay do iutrá.(marg) ^x Ekkl. 10. v. 6. ^x w. 5. Mo. 24. v. 14. Tob. 4. v. 15. (-)

werset: 14 Głuchemu nikt z was niech nie lá

-1: ie/ áni ņlepemu niech ná drodze zá-

-1: wády nie kładzie/ Ale fie káždy boy

-1: Bogá twego/ Abowiemem ia ieft

-1: Pan.

werset: 15 Nie ņádzcie nieņpráwiedliwie/ ^x

-1: á nie fołguycie vboźņzemu/ áni miey

-1: cie w więczņzey wadze możnieyņze^{go}/

-1: Ale ņádzcie ņpráwiedliwie bliźniego

-1: wálzego. (marg) ^x w. 5. Mo. 1. v. 17. y. 16. v. 19. Ekkle. 42. v. 1. Przyp. 24. v. 23. Iák. 2. v. 1 (-)

werset: 16 Miedzy ludem twem niebędźiefz

-1: potwárca/ á nie tárgay fie ná krew

-1: bliźniego twe^{go}/ Abowiē ia ieft Pan

werset: 17 " W ņercu twem nie bęđiefz no-

-1: fił nienawifci przeciw bráthu tve-

-1: mu/ nápominay bliźniego twego/

-1: ále go fálŝywie nie winuy. (marg) " Ekkl. 19. v. 13. Mát. 18. v. 15. Luk. 17. v. 3. 1. Ian. 2. v. 11. y. 3. v. 15. (-)

werset: 18 Nie mfcí fie/ á nie pomni krzywdy

-1: ieflibyś ią kiedy miał od ludu twe^{g0}/

-1: ^x Ale miłuy bliźniego twego iáko fie

-1: bie fáme^{g0}/ Bom ia ieft Pan.(*marg*) ^x Mát. 5. v. 43. y. 22. v. 39. Márk. 12. v. 31. Rzym. 13. v. 9. Gál. 5. v. 14. Iák. 2. v. 8 (-)

werset: 19] Vítaw moich ftrzeźcie/ ^C Bydłęciá

-1: roznego rodzái u z drugim złączá-

-1: niē łpolnem dla płodu/ miełzác nie

-1: będziefz: Polá twe^{g0} miełzanem na

-1: fieniem ofiewác nie będziefz/ tákże y

-1: w fzácie z rozných rzeczy łpráwio-

-1: ney nie chodź. (*marg*) ^C Pan ma trzodę łwá ná polu łwem tho ieft/ Kościoł łwoy/ á brzydźi fie nie słufznem miełzánem rozlicznego nafienia ktore w niem ieft/ co fie rozumie o náuce iego/ áby fie nie miełzálá z cudzą: Co fie teź znáczy w they fzácie z roźnych rzeczy łpráwioney. (-)

werset: 20] Iefliby ktho zelzył niewiálte nie

-1: wolná zmwioná za mąż/ ktoraby

-1: nie byłá okupioná/ áni wolnoćiá

-1: dárowaná/ tedy oboie máiá być bi-

-1: ciem karáni/ á nie ná gárdle/ gdyź

-1: nie ieft wolna.

werset: 21] A on człowiek przyniełie łkopu o-

-1: fiárę zá wyłtepek łwoy Pánu przed

-1: drzwi Przybytku zgromádzenia.

werset: 22] Thedy káplán przez onego łkopu

-1: oczyłci gi od grzechu iego przed Pá-

-1: nem/ á będzie mu odpufzczon grzech

-1: ktorego fie dopufcił.

werset: 23] A gdy do źiemie oney przydźie-

-1: cie/ á będziecie łzczepić iákie drzewá

- 1: rodzące owoc ku iedzeniu/ tedy bę-
- 1: dziecie wyrzucąc precz owoc iego/
- 1: á do trzech **lat** [!] mieycie gi zá nieczy-
- 1: fty/ áni go póżywaycie.

strona: 71

kolumna: a

rozdział: 23

werset: 1

Rzekł iefzcze kte

- 1: mu Pan do Mo-
- 1: iżelzá temi fłowy.

werset: 2 Mów do fynow

- 1: Izraelfkich á po-
- 1: wiedz iem/ Świę
- 1: tá Páńskie vroczyfte/ wkthore do
- 1: zgromádzenia świętego fchodzić fie
- 1: będziecie/ fą oto ty.

werset: 3^x Przez fzełć dni roboty będą fprá

- 1: wowáne/ á dnia fiodmego ktory bę
- 1: dzie święto odpoczynienia/ fwiętą
- 1: fchadzkę mieć będziecie/ w kthory
- 1: dzień żadney roboty niepoczniecie/
- 1: ábowiem ieft Szábát Páńki/ gdzie
- 1: kolwiek iedno miefzkác będziecie. (*marg*) ^x w. 2. Mo. 20. v. 9. y. w. 5. Mo.. 5. v. 13. (-)

werset: 4 A tyc też fą zacne fwiętá Páńskie

- 1: á święte fchadzki/ ktore czáfu pew-
- 1: nego miewác będziecie

werset: 5^x Naprzod dnia czternaſte^go miefią

- 1: cá pierwszego pod wieczor/ będzie

-1: cie obchodźć Wielką noc Páńfką.(*marg*) ^x w. 2. Mo. 12. v. 16. w. 4. Mo. 28. v. 16. (-)

werset: 6] Potym dnia piętnałego thegoż

-1: miefiacă/ obchodźće Święto Prza

-1: śnikow Pánu/ przez siedm dni ie-

-1: dząc chleby nie kwálzone.

werset: 7] A w pierwzy dzień z tych będzie-

-1: cie mieć święte zeście/ á żadney ro-

-1: boty pracowitey nie poczniecie.

werset: 8] Będziecie też przez siedm dni śprá

-1: wowác palone ofiáry Pánu/ á dnia

-1: siodmego gdy będziecie zeście świę-

-1: te mieć/ wśzytkich robot pracowi-

-1: tych przestaniecie.

werset: 9] Potym Pan rzekł do Moizészá

-1: w ty słowá.

werset: 10] Ták to opowiedz śynom Izráel-

-1: śkiem/ Gdy wnidźcie do źiemie

-1: ktorą wam podam/ á żniwá śwe w

-1: niey śpráwowác będziecie/ tedy ká-

-1: płanowi przynieście ^A Omer pier

-1: worodnych zboż z żniwá wálzego.(*marg*) ^A O them pátrz w 2. Moi. 16. v. 16. Acz thu
niektorzy wykłádáią/ Garśc kłofow. (-)

werset: 11] A on then dar będzie przed Pá-

-1: nem podnoić/ áby od was był wdźię

-1: cznie przyięt/ á to názáiutrz po Szá

-1: bácie kápłan czynić będzie.

werset: 12] W ten też dzień gdy to zboże od-

-1: dacie Pánu/ przynieście przed Pá

-1: ná báránká łóńźczaká zdrowego

-1: ku ofierze paloney.

werset: 13 Przytem też ofiary śniedney dwie

-1: częłci z dziełiáci/ mąki czyłthey ná-

-1: gnietány z oliwą/ ku paleniu Pá-

-1: nu dla wonności wdzięczney/ á do

-1: tego przylać máią winá czwarthą

-1: częłć Hinu.

kolumna: b

werset: 14 Nie iedźciefz chlebá/ áni prażmá/

-1: áni ciáftá/ aż do dnia tego/ w który

-1: przynieście ofiarę Bogu wálzemu:

-1: A ten obchod ná potym wiecznie bę-

-1: dzie miedzy wámi y pothomłtwem

-1: wálzem trwác/ thám gdzie iedno

-1: miełzkác będziecie.

werset: 15 Odliczciefz od dnia ^B pierwze-

-1: go po Szábácie/ w któryłcie ofiáro

-1: wáli Omer ku podnożeniu/ fiedm

-1: niedziel zupełnych.(*margin*) ^B W ten dzień názaiutrz po wielkiej nocy ofiarowano Pánu Omer on zboża. (-)

werset: 16 Ták áby do dnia kthory pierwłzy

-1: będzie po ołtátniem Szábácie/ była

-1: liczbá pięćidziełiát dni/ ^C gdzie tám

-1: w ten czas ofiarowác będziecie no-

-1: wá śniedną ofiarę Pánu.(*margin*) ^C To święto wstáwione ielt ná pámiątkę dnia piećdziełiętego po wyściu z Egiptu/ w który dzień lud wziął od Paná zakon á ołobliwe práwá/ iáko lud wolny. (-)

werset: 17 Z domow wálzych przynieście

-1: dwoie Chlebá piezonego ku podno

-1: ízeniu/ ze dwu części z dziełiąci mą

-1: ki czyłtey kwálfzoney zá pierworo-

-1: dne zbożá Pánu.

werset: 18] Przytemże chlebie ofiárowác ma

-1: cie fiedm Báránow łóńłkich zdro-

-1: wych/ y Cielcá iednego/ y dwu Sko

-1: pow/ ku paloney ofierze Pánu/ z ich

-1: śniednemi y mokremi ofiárámi/ á

-1: tyć w ogniu będą ofiárowáne ku w

-1: dzieczney wonności Pánu.

werset: 19] Ktemu ielźcze będziecie ofiáro-

-1: wác Kozłá iednego zá grzech/ y

-1: dwa bárány łóńłczzaki zá ofiárę łpo

-1: koyną.

werset: 20] Tedy kápłan ofiárowác to będzie

-1: z chleby pierworodnemi/ y ze dwie-

-1: má Bárány/ podnołżąc przed Pá-

-1: nem/ ktore będąc Pánu poświęco-

-1: ne przydą ná kápłaná.

werset: 21] A tegoż dnia łwięte zełćie opowie

-1: dzie/ nie poczynáiąc żadney roboty

-1: pracowitey/ ktory obchod gdziełkol-

-1: wiek mięłżkác będziecie/ wiecznie

-1: miedzy wámi y pothomłtwem wá-

-1: łzem ná potym trwác będzie.

werset: 22] " A gdy będziecie robić okołó źniw

-1: w źiemi wáłzey/ tedy do końcá pol

-1: twych doźnác niemałż/ áni będziełż

-1: zbierał kłółow pozostáłył/ ále ie v-

-1: bogiemu á przychodniowi zořthá-

-1: wifz/ Boćiem ia iefth Pan Bog

-1: wáfz.(*marg*) " Wyźfzey. 19. v. 9. (-)

werset: 23 A przytem Pan rzekł do Moize-

-1: fza temi fłowy.

werset: 24 Powiedz tak fynom Izraelfkiem/

-1: Dnia pierwfzego ^D miefiacá fiodme

-1: go/ będfiecie obchodźic pámiąthkę

-1: fwiętá trąb/ á będfiecie mieć zgro-

-1: mądzenie fwięte.(*marg*) ^D To iefth Wrześniá/ ktory Miefiac więcey w łobie fwiąt miał niż ktory iny/ A przetoż dnia pierwfzego ná początku iego trąbili w rogi/ áby fie wfzyfcy gotowáli ku obchodzeniu fwiąt Páńfkich. (-)

strona: 73

kolumna: b

rozdział: 26

werset: 3^x Iefliż wedle wítaw moich zácho

strona: 73v

LEVITICUS

Synái ábo Horeb.

kolumna: c

wác fie będfiecie/ ftrzegąc á pełniąc

-1: rofkazánia moie. (*marg*) w. 5. Mo. 28. v. 1. (-)

werset: 4^A Tedy wam fpuřzczę dźdze czá-

-1: fu fwego/ á poda wam ziemiá vro-

-1: dzay fwoy/ y drzewá polne wydá-

-1: dżá wam owoc fwoy. (*marg*) ^A Obietnice ty docześnych rzeczy/ fą iáko znáki rzeczy niebiefkich wiecznych/ ktore nigdy wiernych nie chybią/ choćiazby iem też pod czás thych cześnych nie dořtáło. (-)

werset: 5 Y będfie trwác młoćbá aż do zbie-

-1: rania winá/ á zbieranie win aż do

-1: fiania/ y náiećie fie chlebá fwego do

-1: fytości/ ^x á bełpiecznie w źiemi fwey

-1: miełzkák będziećie. (*marg*) ^x Iob. 11. v. 19. (–)

werset: 6] Vczynię też tákowy pokoy w źie-

-1: mi wálzey/ iż was nikt łpiących nie

-1: przełtrálzy: Bo w źwierzętá frogie

-1: wytrácę precz z źiemie/ áni też miecz

-1: nie połtoi w źiemi wálzey.

werset: 7] A nieprzyaćioły fwe gonić będzie

-1: ćie/ y poráźicie przez miecz.

werset: 8] Wálznych pięć/ łto nieprzyaćioł

-1: gonić będą/ á łto wálznych dziefięć ty

-1: fięcy/ y będą leżec przed wámi porá-

-1: żeni nieprzyaćiele wálzy.

werset: 9] Abowiem ia weyżrę ná was/ á ro

-1: zrodzę y rozmnożę was/ á przymie-

-1: rze fwe połtánowię z wámi.

werset: 10] Stárych zboż pożywák będziećie/

-1: á łtáre przed nowem precz wyná-

-1: łzák mufićie.

werset: 11] Połtáwię przybytek moy miedzy

-1: wámi/ á dułzey mey niełprzykrzy fie

-1: zwámi.

werset: 12] ^x Będe chodźił miedzy wámi/ y bę

-1: dę wálzem Bogiem/ á wy będziećie

-1: ludem moiem. (*marg*) ^x 2. Korint. 6. v. 16. (–)

werset: 13] Ia iełtem Pan Bog wálz ktorym

-1: was wywiodł z źiemie Egiptłkiey/

-1: nie chcąc was tám mieć niewolni-

-1: ki/ y złamałem iarzmo wálze/ á wy

-1: wiodłem was żeście łzli z támthąd

-1: podniożłzy głowy wálze.

werset: 14 " Ale iefliż mnie pośłufzni nie bę-

-1: dziećie/ á nieuczynicie dofyć wżyt-

-1: kiemu rofkazaniu temu. (*marg*) " w. 5. Mo. 28. v. 15. Lamén. 2. v. 17. Malách. 2. v. 2. (-)

werset: 15 Zgárdźicieli memi vřtháwámi/

-1: y práwy memi będzie fie brzydźiła

-1: duřá wálzá/ thák iż nieczyniác w-

-1: łzytkiego mego rofkazania/ zgwał-

-1: ćicie przymierze moie.

werset: 16 Tedy ia też to ná was przepuřczę

-1: łtrách/ fuchoty/ gorączkę/ kthore

-1: wam oczy zniřczą/ á łtrapią bole-

-1: ścią duřze wálze/ á będziecie próžno

-1: łiac nařienia řwoie/ bo ie wytrawią

-1: nieprzyaćiele wálzy.

werset: 17 A oborzę fie w gniewie řwem prze

-1: ćiwko wam/ ták iż od nieprzyaćioł

-1: řwych poráženi będziecie/ á ći co

-1: was nie nawidzą/ nád wami páno

kolumna: d

wác będa/ y będziecie vćiekác choć

-1: was nikt gonić nie będzie (*marg*) obietnice pośłufznych y przekłętwa niepośłufznych zakonu. (-)

werset: 18 A iefliż iefzcze y w tym pośłufzni

-1: mnie nie będziecie/ thedy ia pomřty

-1: ná wálze złości řiedm kroc węcźłze

-1: rozmnożę.

werset: 19 Y przełomię łam pychę mocy wá-

-1: łzey/ ^B á vczynię wam niebo iáko zelá

-1: zne/ y ziemię wálżę iáko miedziána.(*marg*) ^B Ty rzeczy známionuią wielkie nieurodzaię y fułze. (–)

werset: 20 Praca wálżá wniwecz łie obro-

-1: ći/ bo áni ziemiá wálżá poda z łiebie

-1: vżytkow łwych/ áni drzewá kráiny

-1: wálzey wydádzą owocu łwego.

werset: 21 A ięłliżbyście łie ięłzce y w tem

-1: przeciwko mnie ^C vpornie łtháwić

-1: chćieli/ tedy ia łiedm kroć frołzce tra

-1: pienie ná wálze złóći przepułzczę. (*marg*) ^C W Zydowłkiem łtoi/ ięłlibyćie tho niełzczęćciu przczytháli czem ia was trełtęcę/ chociaż łie w thym wykłádáczce nie zgadzáią. (–)

werset: 22 Tedy ná was pułzczę łrogie źwie

-1: rzętá/ ktore pomorduią dzieći wá-

-1: łze/ á požrą bydłá wálze/ á ták was

-1: vplenią/ Drogi też wálze obrocą łie

-1: w pułtynie.

werset: 23 A ięłliż ięłzce y tego karánia me

-1: go nie prziyemiećie/ ále mi łie łprzeći-

-1: wić bęđziećie.

werset: 24 ^D Tedy łie ia też wam przeciwnem

-1: łtháne/ á łiedm kroć więczłze pom-

-1: łty rozmnożę nád wámi prze złóći

-1: wálze.(*marg*) ^D To ięłt odtápię was á pułzczę was zá niełzczęćciem y zá przygodámi/ áni łie bęđę o wálżych rzeczach łthárał/ gdiż mniemacie iákoby łwiát moią opátrnośćią łpráwowan nie był. (–)

werset: 25 A posłę ná was miecz pomfthy/

-1: y pomfzczę sie nád wámi przymierza

-1: mego/ á gdziebyłcie chcieli vciekác

-1: do miaft fwych/ tedy ná was powie

-1: trze morowe pułzczę/ ták iz mułicie

-1: przydź wręce nieprzyaciela wálze^{g0}.

werset: 26 Y thák pomoc żywności odehy-

-1: mę od was/ iz dziełięć niewiaft w ie

-1: dnem piecu chleb dla was piec będą

-1: oddawájąc go wam pod wagą kto

-1: ry chociaż iełć będziecie/ iednák nie

-1: będziecie náfyceni.

werset: 27 A ieliż ielzche y przeto mnie posłu

-1: łznemi nie będziecie/ á vporne sie

-1: przeciw mnie postáwicie.

werset: 28 Tedy ia teź w gniewie fwem zá-

-1: bieję wam/ á siedm kroc frozłze pom

-1: łty obrocę ná was prze złołci wálze.

werset: 29 Ták iz mułicie ieść mięfo synow

-1: y corek swoich.

werset: 30 Y poborzę wyłokie káplice wálze/

-1: á potłukę obrázy wálze/ y fłkádę tru

-1: py wálze ná trupiech bálwánow

-1: wálzycz/ á obrzydę was łobie.

werset: 31 Miálteczká wálze popułtołszę/ á

-1: kołciołki wálze poborzę/ y niebęde sie

-1: kochał w wonności ofiar wálzycz.

ksiega: Num.

kolumna: a

rozdział: 1

werset: 8 Y domu Izáfchárowego/ Nátá

-1: náel fyn Suarow.

werset: 9 Z domu Zábulonowego/ Eliáb

-1: fyn Helonow.

werset: 10 Z fynow Iozefowych Zefráimá/

-1: Elizámá fyn Ammiudow/ z Máná

-1: íefá Gámáiel fyn Fádáfúrow.

werset: 11 Z domu Beniáminowego/ Abi-

-1: dán fyn Gedeonow.

werset: 12 Z domu Dán/ Ahiezer fyn Am-

-1: miáfádáiow.

werset: 13 Z domu Afer/ Fegiel fyn Ochra-

-1: now.

werset: 14 Z domu Gád/ Eliázáf fyn Due-

-1: low.

werset: 15 Z domu Neftáli/ Ahirá fyn E-

-1: nanow.

werset: 16 Cić fą co zacnieyfzy ze wżytkiego

-1: ludu/ ktorzy byli przednieyfzy w do

-1: miech oycow swoich/ á Hethmány

-1: nád woŷki Izráelkimi.

werset: 17 Wzięli tedy ku łobie Moizefz y A-

-1: aron męze ty iáko tu fą miánowáni

werset: 18 A pierwszego dnia Miefiacă wto

-1: rego zezwano wżytko woŷko/ y o-

-1: bliczano káżdego głowę miánowi-

-1: ćie według rodu/ pokolenia/ y po-

-1: dług domow oycow ich/ ktoremu-
 -1: by iedno z nich było dwádziefciá lat
 -1: y wyżłzey.

werset: 19 Y obliczył ie Moizelz ná pułzczy

-1: Synái ták iáko mu był pan rofkazał

werset: 20 Byli tedy Rubená pierworodne

-1: go fyná Izráelowego policzeni/ we
 -1: dług rodu/ pokolenia/ á podług do
 -1: mow oycow ich/ káždy mężczyzná
 -1: miánowicie z ołoby łwey/ ktory ie-
 -1: dno miał dwádziefciá lat y wyżłzey
 -1: á godził sie ku boiowi.

werset: 21 Y była summa wšzytkich policzo-

-1: nych z pokolenia Rubenowego czter
 -1: dziełci y łzełć tyłięcy y pięć łet.

werset: 22 A z fynow Symeonowych poli-

-1: czeni też łá według rodu/ pokolenia
 -1: y domow oycow ich/ káždy mężczy-
 -1: zná miánowicie z ołoby łwey/ ktory
 -1: iedno miał dwádziefciá lat y wyż-
 -1: łzey/ á godził sie ku boiowi.

werset: 23 Y była summá policzonych z poko

-1: lenia Symeonowego pięćdziełciát y
 -1: dziełwieć tyłięcy y trzy łtá.

werset: 24 A z fynow Gád byli policzeni we

-1: dług rodu/ pokolenia y domow oy-
 -1: cow ich/ káždy mężczyzná miánowi
 -1: cie z ołoby łwey/ ktory iedno miał
 -1: dwádziefciá lat y wyżłzey/ á godził

-1: fie ku boiowi.

kolumna: b

werset: 25 Była tedy summá wŕzech policzo

-1: nych z pokolenia Gád/ czterdzieści

-1: y pięć tyfięcy/ ŕzeć fet y pięćdziefiąt.

werset: 26 A z ŕynow Iudá policzeni byli

-1: wedle rodu/ pokolenia/ y domow

-1: oycow ich/ káždy mężczyzná miáno

-1: wićie z oŕoby ŕwey/ ktory iedno miał

-1: dwádziefciá lat y więcey/ á godził

-1: fie ku boiowi.

werset: 27 A było wŕzytkich policzonych z po

-1: kolenia Iudá ŕiedmđziefiąt y cztery

-1: tyfiące y ŕzeć fet.

werset: 28 A z ŕynow Izáfchárowych oblicze

-1: ni ŕą wedle rodu/ pokolenia/ y do-

-1: mow oycow ich/ káždy mężczyzná

-1: miánowicie z oŕoby ŕwey/ ktory ied-

-1: no miał dwádziefciá lat y więcey á

-1: godził fie ku boiowi.

werset: 29 Y było wŕzytkich policzonych z po

-1: kolenia Izáfchárowego pięćdziefiąt

-1: y cztery tyfiące y cztery ŕtá.

werset: 30 A z ŕynow Zábulonowych obli-

-1: czeni ŕą podlug rodu/ pokolenia/

-1: y domow oycow ich/ káždy mężczy-

-1: zná miánowicie z ŕwey oŕoby/ kto-

-1: remu było dwádziefciá lath ábo y

-1: wyŕŕzey/ á godził fie ku boiowi.

werset: 31 Y była summá wŕzech ſynow Zǎ-

-1: bulonowych/ pięćdziefiát y fiedm ty

-1: fięcy y cztery ftá.

werset: 32 A z ſynow Iozefowych od Efrá-

-1: imá policzeni fą według rodu/ poko

-1: lenia/ y domow oycow ich/ káždy

-1: mężczyzná miánowicie z ſwej ofoby/

-1: kthory miał dwádźiefciá lat y wyż-

-1: ſzey/ á godził ſie ku boiowi.

werset: 33 A náliczono ich z pokolenia E-

-1: fráim/ czterdziefci tyfięcy y pięć ſet.

werset: 34 Tákże z ſynow Mánáſefowych

-1: policzeni fą podług rodu/ pokole-

-1: nia/ y domow oycow ich/ káždy męż

-1: czyzná miánowicie z ofoby ſwey/ kto

-1: ry miał dwádźiefciá lat y więcey/ á

-1: godził ſie ku boiowi.

werset: 35 Y náliczono ich z pokolenia Má-

-1: náſſefowego/ trzydziefci y dwa ty-

-1: fiącá y dwieście.

werset: 36 A zſynow Beniáminowych poli-

-1: czeni fą podług rodu/ pokolenia/ y

-1: domow oycow ich/ káždy mężczyz-

-1: ná miánowicie z ofoby ſwey/ kthory

-1: iedno miał dwádźiefciá lat y wyż-

-1: ſzey/ á godził ſie ku boiowi.

werset: 37 Tedy náliczono z pokolenia Be-

-1: niáminowego/ trzydziefci y pięć ty-

-1: fięcy y cztery ftá.

werset: 38 A z Synow Dán byli policze-

-1: ni podług rodu/ pokolenia/ y do-

strona: 76v

NVMERI. Synái

(*marg*) Porządek obozu Izráelkiego. (-)

kolumna: c

domow oycow ich/ káždy mężczy-

-1: zná miánowicie z ofoby fwey/ ktory

-1: iedno miał dwádziefciá lat y wyz-

-1: fzey/ á godził sie ku boiowi.

strona: 78v

kolumna: c

rozdział: 4

werset: 10 A ktemu gi z onem wízytkiem na

-1: czyniem iego vwiną w nákrýcie z

-1: fkor borfukowych/ á záložą drážki.

werset: 11 Tákże ná Ołtarzu złotem rozpo

-1: ftrzywízy oponę hiácyntową przy-

-1: kryią go przykryciem z fkor borfuko-

-1: wych/ á záložą do niego drážki iego.

werset: 12 Pozbieráią też wízytki naczynia

-1: ktoremi posługuią ná mieyfcu fwię

-1: tem/ á vwiną ie wízythki w oponę

-1: hiácyntową/ á wložą ná nie przy-

-1: krycie z fkor borfukowych/ y záložą

-1: drážki.

werset: 13 Ktemu zmiotą popioł z Ołtarzá

-1: á ná niem rospóftrzą oponę hiácyn

-1: tową.

werset: 14 Y włożą nań wśzythki naczynia

- 1: ktore do niego przyflufzaią/ to iest/
- 1: Lopáty/ Widelki/ Miotły/ y Mie-
- 1: dnice/ y wśzytko ine naczynie ku Oł
- 1: tarzowi należące/ á włożywśzy nań
- 1: przykrycie z łkor borśukowych/ záło-
- 1: żą do niego drążki.

werset: 15 A gdy iuż do końca Aaron y ťyno

- 1: wie iego odpráwią ťie z onym przy-
- 1: krywaniem mieyfcá ťwiętego ze w-
- 1: ťzythkiem naczyniem iego/ gdy ťie z
- 1: obozem ruźyć máią/ thedy ťyno-
- 1: wie Káát przyidą áby ony rzeczy nie
- 1: ťli/ Ale ťie nie máią dothycć rzeczy
- 1: ťwiętych/ áby nie pomarli: A táć po-
- 1: łługá będzie Káárythow w przy-
- 1: bytku zgromádenia.

werset: 16 Ale Eleázár ťyn Aaroná kápła-

- 1: ná będzie pilen Oliwy ku ťwieceniu/
- 1: y rzeczy wonnych/ ofiáry ťniedney/
- 1: y oliwy pomázowánia: Náđ to bę-
- 1: dzie miał w poruczeńťwie wśzytek
- 1: Przybytek/ y wśzytko co w niem ie-
- 1: dno iest/ ták ze y Mieyťce ťwięthe
- 1: ze wśzytkiem naczyniem iego.

werset: 17 Potym rzekł Pan do Moizelśá

- 1: y Aaroná temi łłowy.

werset: 18 Nie zátrácaycie pokolenia Káá-

- 1: tytow z pośrzod Lewitow.

werset: 19 Ale ták iem vczyńcie áby żywi by

- 1: li/ á iżby nie pomárli/ Gdy przyidą
- 1: do Mieyfcá naświétfzego/ thám
- 1: fie zeydą Aaron y fynowie iego/ á ká
- 1: źdemu z nich vrząd iego y brzemię
- 1: iego náznácą.

werset: 20 Aby nie pomárli iefliby przyfzli

- 1: pátrząc gdy będą przykrywác rze-
- 1: czy fwiéte.

werset: 21 A ktemu iefzcie rzekł Pan do Mo

- 1: iżefzá w ty fłowá.

kolumna: d

werset: 22 Vczynińz teź liczbę fynow Ger-

- 1: fonowych/ wedlug pokolenia y do-
- 1: mow ich.

werset: 23 Od tych ktorzy máią trzydzieści

- 1: lat/ áz do tych co fą w piąćidziefiąt
- 1: lat/ licząc wśytki ktorzyby fie zefzli
- 1: do zgromádzenia/ áby teź mieli v-
- 1: rząd fwey około Przybytku zgromá
- 1: dzenia.

werset: 24 A tác będzie poślugá pokolenia

- 1: Gerfonitow ku pośludze y ku nośze
- 1: niu.

werset: 25 Będą nofić opony od Przybytku/

- 1: y fám Przybythek zgromádzenia/
- 1: Wierzch iego/ y Przykrycie z fkor
- 1: borfukowych/ ktore bywa ná wierz
- 1: chu rozbite nád niem/ tákże y Zaśło

-1: nę ktora bywa v drzwi Przybytku

-1: zgromádzenia.

werset: 26 Ktemu iefzcie y opony od Sieni/

-1: y Załłonę ktora bywa we drzwiách

-1: v Sieni/ ktora iefł okołó Przybytku

-1: y okołó Ołtarzá/ przythym Po-

-1: wrozy/ y wízytki przypráwy do te-

-1: go náležáce/ á ktemu y wízytko cze-

-1: go vzywáią okołó pośługi ich.

werset: 27 Vrząd ich będzie wedlug rofka-

-1: zánia Aaronowego y fynow iego/

-1: ták okołó brzemion iáko y okołó po-

-1: śługi: A thák poruczycie pod ich

-1: śtraż wízytko to co iem náležec bę-

-1: dzie.

werset: 28 A thenci będzie vrząd pokolenia

-1: fynow Gerfonowych w Przybytku

-1: zgromádzenia/ ktore będzie miał w

-1: śwem poruczeństwie Itámár fyn A

-1: aroná Kápłaná.

werset: 29 Obliczysz też siny Meráry/ we-

-1: dle pokolenia y domow oycow ich.

werset: 30 Od tych co fą we trzechdziefiát

-1: lat y dáley/ áż do tych co fą w pięci-

-1: dziefiát lat/ licząc ty wízytki ktorzy

-1: by sie zeszli do zgromádzenia/ áby

-1: też mieli śwoy vrząd w przybythku

-1: zgromádzenia.

werset: 31 A thenci będzie ich vrząd przy

-1: połudze Przybythku zgromádze-
 -1: nia/ áby nofilí Defzczki od Przy-
 -1: bytku/ Drążki/ Słupy y Podftáw-
 -1: ki iego.

werset: 32] Przytym Słupy ktore bywáią o-

-1: koło Sieni z Podśtháwki/ Kołki/
 -1: Powrozy/ y wśzythki przypráwy y
 -1: naczynia kniem náležące/ á kázde-
 -1: mu miánowicie poruczyćcie czego
 -1: kto ma być pilen.

rozdział: 7]

strona: 81

Dáry Kfiążát

Izráelfkich. Czwarte Kfięgi

Moiżefzowe. Lift. 81.

kolumna: a

werset: 36] Piątego dnia po niem przyniośł

-1: dáry fwe Sálámiel fyn Suryfádá
 -1: iego/ Kfiąże pokolenia Symeon.

werset: 37] A dáry iego były/ Miśá śrebrna

-1: co wáżyłá fto y trzydzieści fyklow/ Czáfzáf śrebrna co wáżyłá siedm-
 -1: dziefiáth fyklow kościelnych/ pełne
 -1: mąki czyfzey nágnietáney z Oliwą
 -1: ku ofierze śniedney.

werset: 38] Przytym też dał Czáfzkę złothá

-1: wáżącą dziefięć fyklow/ pełną rzeczy
 -1: wonnych ku kádzeniu.

werset: 39] Ktemu Cielcá iednego/ Skopu/

-1: y Báránká ku ofierze paloney.

werset: 40 A Kozłá iednego zá grzech.

werset: 41 Nád to dwa Woły/ pięć Sko-

-1: pow/ pięć Kozłow/ pięć Báránow

-1: rocznych ku ofierze fpokoyney. A

-1: tyć były dáry Sálamielá fyná Su-

-1: ryfádáiego.

werset: 42 Szofthego dnia przyniołł dáry

-1: fwe Eliázáf fyn Duelow Kfiążę fy

-1: now Gád.

werset: 43 A dáry iego były/ Miá srebrna

-1: co ważyłá fto y trzydzieści fykłow/

-1: á Czálzá srebrna co ważyłá fiedm-

-1: dziefiąt fyklow kościelnych/ ná kto-

-1: rych było pełno czyftey mąki nágnie

-1: táney z oliwą ku ofierze śniedney.

werset: 44 Oddał też Czálzkę złotą ważącą

-1: dziefięć fykłow/ pełną rzeczy won-

-1: nych ku kádzeniu.

werset: 45 Ktemu Cielcá iednego/ Skopu/

-1: y Báránká ku ofierze paloney.

werset: 46 A Kozłá ku ofierze zá grzech.

werset: 47 Nád to dwa Woły/ pięć Sko-

-1: pow/ pięć Kozłow/ pięć Báránow

-1: rocznych ku ofierze fpokoyney. A tyć

-1: były dáry Eliázáfá fyná Duelowe⁸⁰

werset: 48 Siodmego dnia przyniołł dáry

-1: fwe Elizámá fyn Amiudow Kfią-

-1: żę fynow Efráim.

werset: 49 A dáry iego były/ Miá srebrna

- 1: co ważyła 1to y trzydzieści fyklow/
- 1: á Czálzá srebna co ważyła fiedm-
- 1: dziefiat fyklow kościelnych/ ná kto-
- 1: rych było pełno mąki czyfley nágnie
- 1: táney z oliwą ku ofierze śniedney.

werset: 50 Oddał też Czálzkę złotą ważącą

- 1: dziefięc fyklow/ pełną rzeczy won-
- 1: nych ku kádzeniu.

werset: 51 Ktemu Cielcá iednego/ Skopu/

- 1: y Báránká ku ofierze paloney.

werset: 52 A Kozłá ku ofierze zá grzech.

werset: 53 Nád to dwa Woły/ pięć Sko-

- 1: pow/ pięć Kozłow/ pięć Báránów
- 1: rocznych ku 1pokoyney ofierze. A tyć
- 1: 1ą dáry Elizámowe Syná Ami-

kolumna: b

udowego.

werset: 54 Ómego dnia przyniośł ofiáry

- 1: 1we Gámáiel Syn Fádázurow/
- 1: Kfiążę fynow Mánáfe.

werset: 55 A dáry iego były Mi1á srebna co

- 1: ważyła 1tho y trzydzieści fyklow/ á
- 1: Czálzá srebna co ważyła fiedm-
- 1: dziefiat fyklow kościelnych/ pełne
- 1: mąki czyfley z oliwą nágniećioney
- 1: ku ofierze śniedney.

werset: 56 Oddał też Czálzkę złotą ważącą

- 1: dziefięc fyklow/ pełną rzeczy won-
- 1: nych ku kádzeniu.

werset: 57 Ktemu Cielcá iednego/ Sko-

-1: pu/ y Báránká ku ofierze paloney.

werset: 58 A Kozłá ku ofierze zá grzech.

werset: 59 Nád to dwa Woły/ pięć Sko-

-1: pow/ pięć Kozłow/ pięć Báránkow

-1: rocznych ku łpokoyney ofierze. A

-1: tyc były dary Gámáielá fyná Fádá

-1: zurowego.

werset: 60 Dzięwiąthego dnia oddał dary

-1: łwe Abidám fyn Gedeonow/ Kfią-

-1: żę fynow Beniáminowych.

werset: 61 A dary iego były/ Miłá srebrna

-1: co ważyłá łto y trzydzieści fylków/

-1: á Czálzá srebrna co ważyłá fiedm-

-1: dziefiąt fylków kościelnych/ ná kto-

-1: rych było pełno mąki czyłtey nágnie

-1: ćioney z oliwą ku ofierze śniedney.

werset: 62 Oddał też Czálkę złotą ważącą

-1: dziefięć fylkow/ pełną rzeczy won-

-1: nych ku kádzeniu.

werset: 63 Ktemu Cielcá iednego/ Sko-

-1: pu/ y Báránká ku ofierze paloney.

werset: 64 A Kozłá dla ofiáry zá grzech.

werset: 65 Nád to dwu Wołu/ pięć Sko-

-1: pow/ pięć Kozłow/ pięć Báránow

-1: rocznych ku łpokoyney ofierze. A tyc

-1: były dary Abidámowe fyná Gede-

-1: onowego.

werset: 66 Dnia dziefiątego przyniołł dary

-1: fwe Ahiezer fyn Amifádáiego Kfią

-1: żę fynow Dán.

werset: 67 A dary iego były Miśá śrebrna co

-1: ważyła fto y trzydzieści fyklow/ á

-1: Czáfzá śrebrna co ważyła fiedm-

-1: dziefiąt fyklow kościelnych/ ná kto-

-1: rych było pełno mąki czyfzey zoliwą

-1: ná gniećioney ku ofierze śniedney.

werset: 68 Oddał też Czáfzkę złotą ważącą

-1: dziefięć fyklow/ pełną rzeczy won-

-1: nych ku kádzeniu.

werset: 69 Ktemu Cielcá iednego/ Sko-

-1: pu/ y Báránká ku ofierze paloney.

werset: 70 A Kozłá ku ofierze zá grzech.

rozdział: 11

strona: 83v

Farán. NVMERI.

(marg) Szemránie ludu Izráelkiego. (-)

kolumna: c

werset: 1 **Y** Trefiło fie

-1: pothym że lud

-1: nie fłufznie fie

-1: vfkárzał nárze

-1: káiąc/ co fie Pá

-1: nu nie podoba

-1: ło: A vľyľza-

-1: wľzy to bárzo fie rozgniewał/ y zá-

-1: palił fie ogień iego przeciwko iem/ á

-1: popalił niemłą część obozu.

werset: 2] Tedy lud wołał do Moizełzá/ á

-1: on fie modlił Pánu/ y wnet vgáfl

-1: ogień.

werset: 3] Thámże wezwał mieyfce ono ^A

-1: Táberá/ ábowiem fie tám był zápa-

-1: lił ná nie ogień Páńki.(*marg*) ^A To iest łpalenie. (-)

werset: 4] Lud tedy póspolity ktory był mie

-1: dzy niemi porużon chćiwofćią wiel

-1: ką odwrócił fie/ gdzie też y Syno

-1: wie Izraelfcy plákáli mowiac/ ^x Y

-1: ktoż nas nákarimi miełá?(*marg*) 1. Korin. 10. v. 6. (-)

werset: 5] Włpominamy ná ryby kthory-

-1: chefmy darmo zwywáli w Egipt-

-1: cie/ y ná ogorki/ málony/ łuk/ cybu-

-1: lę y czofnek.

werset: 6] A teraz wywiędły dułze náłze/

-1: gdyż nic przed oczymá nie mamy ie

-1: dno tylko Mánę.

werset: 7] A oná Mánná podobna była źiár

-1: nu Koryandrowemu/ á bárwy tá-

-1: kiej iáko ^B Perłábiała.(*marg*) ^B W Zydowłkiem łthoi Bedolá/ a w Greckiem Kryłztał. (-)

werset: 8] ^x Ktorą ludźie rozłzedłzy fie zbiera

-1: li á mełli w źárnách/ y tłukli w moź

-1: dżerzách/ á wárzyli w kotlech czy-

-1: niąc też z niey y plácki/ á łmak iey był

-1: iako świeżey oliwy.(*marg*) ^x w 2. Mo. 16. v. 14. Płal. 78. v. 24. Mądr. 16. v. 20. Ioan. 6. v. 31. (-)

werset: 9] Tá mánná pádála w nocy z rołá

-1: do obozu.

werset: 10 Y wślyfzał Moizefz iż lud wśzy-

-1: tek w obec płákał przed namiothy

-1: fweimi/ która rzecz poruśzyła Pá-

-1: ná ku wielkiemu gniewu/ á Moi-

-1: źefzá też to bárzo obráziło.

werset: 11 Thedy rzekł Moizefz do Páná/

-1: Przeczże mię ták trapisz sługę twe-

-1: go? á przecz łáiki v ciebie náleść

-1: nie mogę? iżeś ty thák ciężkie brze-

-1: mię thego wśzytkiego ludu ná mię

-1: włożył?

werset: 12 Y zażem ia śam poczał á porodził

-1: lud ten/ iż mi mowisz/ Nieś gi ná

-1: łonie fwoiem/ iáko piálthun nośi

-1: niemowiatko/ do ziemie o kthorás

-1: przyfiągł oycom ich?

werset: 13 Y gdziefz ia mam wziąć mięśá iż

-1: bych go wśzytkiemu ludowi themu

-1: dał? Bo oto płączá ná mię á mowią/

kolumna: d

Day nam mięśá ábychmy fie go ná-

-1: iedli.

werset: 14 Nie mogęc śam dofyc vczynić te-

-1: mu ludowi/ ábowiem mi ieft názbyt

-1: ciężek.

werset: 15 A iefliż fie iuz thák zemną obcho-

-1: dzieć chcefz? profzē ciē iefliżem nálazł

-1: łáfkę v ciebie/ ^C rádźzey mię zábiy

-1: ábych iuż dáley nie pátrzył ná fwoy

-1: žal. (marg) ^C Rádfzey niech vmrę á niżbych miał widzieć pomfthę/ którą ty (sprawiedliwym fwym) fadem puściłz ná ten lud zá iego złości/ A tákowyc ieft zázwdy fthan sług Bożych/ ktorym zwierzono pracey około kościoła iego/ iż w niem pełno żalu y fráfunku zázwdy miewáią. (-)

werset: 16 Thedy Pan rzekł do Moizelzá/

-1: Zbierz ku mnie siedmđziefiát mężow

-1: z stárfzych ludu Izráelkiego/ ktore

-1: ty wiez być Stárfzemi y przedniey

-1: ízemi nád ludem/ á przywiedz ie

-1: przed drzwi Przybytku zgromádze

-1: nia/ y niech tám z tobą ftána.

werset: 17 A ia też tám zftąpię ábych fie ro-

-1: zmoził z tobą/ y vdzieliwłzy z tego

-1: ducha ktory w tobie ieft podzielę go

-1: też miedzy nie/ áby oni z tobą nofili

-1: brzemię ludu tego/ á nietylko ty íam.

werset: 18 Rzeczelz theż ludowi/ Poíwiec-

-1: cie fie ná iutro/ á będziecie ieść mię-

-1: ío/ bo płacz wálz przyzedł do wízu

-1: páńfkich á mowiliście/ Ktoż nas ná

-1: kármi mięfá? lepieyci nam było mie

-1: ízkác w Egipcíe/ A przetoż wam

-1: Pan da mięfo/ ktore ieć będziecie.

werset: 19 Nie będziecie go ieść thylko przez

-1: ieden dzień/ ábo prze dwá/ áni przez

-1: pięć/ áni przez dziefiec/ áni przez

-1: dwádziefciá.

werset: 20 Ale przez cały miefiác/ áż fie wam

- 1: nozdrzami rzući/ á omierznie wam/
- 1: gdyżeście wzgárdźili Pánem ktory
- 1: iefth miedzy wámi/ á izefćie przed
- 1: niem plákáli ták mowiąc/ Nácoże-
- 1: ímy tu wyłzli z Egiptu?

werset: 21] A Moizełz rzekł/ Ludu tego z kto

- 1: rym miełz kam iefł fzeć kroć łto ty-
- 1: fięcy pielznych/ á tyś powiedźiał iż im
- 1: dałz mięłá dołtátek/ áby iedli przez
- 1: cály miefiąc.

werset: 22] Izali iem będą bić woły y owce iż

- 1: by ich dołtátek mieć mogli? izali fie
- 1: też zbiorą włzytki ryby morłkie áby
- 1: ich dołtátek mieli?

werset: 23] Ná to odpowiedźiał Pan Moi-

- 1: źefzowi/ Izałz ręká páńłka iefł łkur
- 1: czoná? oto iuż vyzryłz iefliż fie dołfyc
- 1: łtanie obietnicy moiey/ ábo nie.

werset: 24] A ták wyłzedłzy Moizełz opowie

- 1: dział ludowi łłowá Páńłkie/ y zę-
- 1: brał fiedmđziełiął mężow z łtárłzych
- 1: ludu onego/ á połtháwił ie okołó
- 1: Przybytku.

rozdział: 15]

strona: 86

kolumna: a

KApitu. 15.

3. Ofiáry rozmáite y vłtáwá okołó nich. 22.

-1: Oczysćienie zá grzech niewiádomołci. 32.

-1: Człowiek ktori **zwgałcił** [!] Sábát ná gárdle

-1: karan. 38. Rofkazanie około nofzenia bra-

-1: mow ná **szátách**/ á dla czego ie miewano.

werset: 1

Y

Mowił Pan

-1: do Moizelzá tymi

-1: słowy.

werset: 2

Opowiedz to I-

-1: zráelithom/ Gdy

-1: przyidziećie do źie

-1: mie miełzkánia wálzego kthorą ia

-1: wam dam.

werset: 3

A gdy będziećie chćieć ofiárowác

-1: ofiárę zápaloną Pánu/ ábo teź po-

-1: łubioną/ ábo dobrowolną ofiárę/

-1: ábo przy obchodzeniu świąth wá-

-1: łzych/ czyniác wdźięczną wonnoć

-1: Pánu z Wołow ábo z Skopow.

werset: 4

Ten ktori dar przyniećie/ thedy

-1: mą oddác zá ofiárę śniedną Pánu

-1: dziefiątą częćć Efá mąki przenie-

-1: czyłtey nágniećioney/ z **czwártą** [!] czę

-1: ćią Hinu oliwy.

werset: 5

Przytym winá czwártą częćć Hi-

-1: nu/ ku pokropieniu ofiar palonych/

-1: ábo ku ofierze iednego Báráná.

werset: 6

Przy Skopie theź oddaź ofiárę

-1: twą śniedną dwie częćći dziefiáci

-1: mąki czyłthey nágnietáney/ z trze-

-1: ćią częććią Hinu oliwy.

werset: 7 OddaŹ też y wino ku pokropie-

-1: niu zá wdźieczną wonnć Pánu.

werset: 8 Przytym ofiáruiąc Cielcá ku pa

-1: leniu/ ábo ku ofierze dla wypełnie-

-1: nia Źlubu Pánu/ ábo zá pokoy.

werset: 9 Tedy maŹ ku Cielcowi oddáć o-

-1: fiárę śniedną/ troię dziefiątą część

-1: Efá/ mąki przednieczyŹtey nágnie-

-1: ćioney z polowicą Hinu oliwy.

werset: 10 OddaŹ też ku zákrapiániu poło

-1: wicę Hinu winá zá ogniŹtą ofiárę/

-1: dla wdźieczney wonnoŹci Pánu.

werset: 11 A toŹ ma być przy káŹdym Wole/

-1: y przy káŹdym Skopie/ ábo Bará-

-1: nie/ ták z Źtádá Owiec iáko z Źtádá

-1: Koz.

werset: 12 A ile kroć záznione ofiáry oddá-

-1: wác będziećie/ thedy Źię ták przy ká-

-1: Źdey Źpřawowác maćie.

werset: 13 WŹyŹcy tedy domowi thák czy-

-1: nić máiá ofiáruiąc zápaloná ofiá-

kolumna: b

rę ku wdźieczney wonnoŹci Pánu.

werset: 14 A ktoby też goŹć będący miedzy wá

-1: mi ábo iáki przychodźieñ mieŹzkáią

-1: cy miedzy potomŹtwem wáŹzem o-

-1: fiárował ogniŹtą ofiárę Pánu ku

-1: wonnoŹci wdźieczney/ tedy iáko Źie

-1: wy Źpřawowác będziećie/ y on Źie też

-1: tak niechay sprawuie.

werset: 15 O ^A ludu moy/ niechay będzie ie-

-1: dnakafz wltawa/ thak wam iako y

-1: przychodniom mieszkaiacym z wa-

-1: mi/ ktora niechay trwa za wieczne

-1: prawo y miedzy potomstwem wa-

-1: izem/ a iako wy tak y przychodzien

-1: będzie przed Panem. (marg) ^A W Zydowskim stoi o zgromadzenie. (-)

werset: 16 ^B W iednem prawie y pod iednem

-1: ladem badzcie/ thak wy iako y przy-

-1: chodniowie mieszkaiacy z wami.(marg) ^B Gdyz nie iest iedno ieden Bog/ tedyc tez nie iest iedno iedna wiara/ ieden zakon/ ieden paterz/ y owczarnia iedna. (-)

werset: 17 Tedy mowil Pan do Moizelza

-1: tymi slowy.

werset: 18 Powiedz tak synom Izraelkim/

-1: Gdy wnidziecie do ziemie do ktorey

-1: was wiodę.

werset: 19 ^A pocniecie vzywac chleba oney

-1: ziemie/ tedy z niego macie oddac o-

-1: fiare Panu.

werset: 20 Oddacie ku podnozeniu placek

-1: z pierwszych ciast waznych/ tak iako

-1: oddawacie ofiare z pierwszego wy-

-1: mlocku.

werset: 21 ^A thak z pierwszych swych ciast

-1: oddawac bedziecie ofiare Panu/ y

-1: w potomstwach waznych.

werset: 22 ^A ieliz nie bacznie obladzicie sie

-1: nie czyniac dofyc wzythkiemu te-

-1: mu rofkazaniu co Pan powiedział

-1: Moizefzowi.

werset: 23 To iest wŕzytkiemu co wam Pan

-1: rofkazał przez Moizefzá/ od thego

-1: czáfu iáko wam naprzod dał rofka

-1: zanie/ y ná potym potomŕtwom wá

-1: ŕzym.

werset: 24 A iesliŕby fie co miedzy ludem z o-

-1: myłki á nieobácznie ŕtało/ tedy w-

-1: ŕzytko zgromádzenie má ofiárowác

-1: Cielcá ku ofierze paloney zá wdźię-

-1: czną wonnoŕc Pánu/ ŕpołu z ŕnie-

-1: dną y z mokrą ofiárą według zwy-

-1: czáiu/ y Kozlá z ŕtádá zá grzech.

werset: 25 Ták pothym Kápłan ma fie mo-

-1: dlic zá wŕzythko zgromádzenie ŕy-

-1: now Izráelŕkich/ á bedzie iem odpu

-1: ŕzczono/ bo iest grzech niewiádomo

-1: ŕci/ á oni máią oddác dar ku ofierze

-1: paloney Pánu/ y ofiárę zá grzech

-1: ŕwoy przed Pánem iz fie thák obła-

-1: dźili.

rozdzial: 18

strona: 88v

Farán. NVMERI.

(marg) Vrząd Lewitow. (-)

kolumna: c

werset: 17 Ale zá pierworodne od Krowy/

-1: Owce/ y Kozy nie będziefz brał oku

- 1: pu/ ábowiem łą poświęcone/ kto-
- 1: rych krew wyleiesz ná Ołtarz/ á łpa
- 1: liłz tłustość ich ku ognistej ofierze
- 1: zá wdzięczną wonność Pánu.

werset: 18 Mięło ich ná cię przychodzić bę-

- 1: dzie/ iáko y pierfi podnożenia/ y Lo
- 1: pátká práwa.

werset: 19 Włzytki ofiáry podnożone z rze-

- 1: czy poświęconych/ ktore synowie I-
- 1: zráelcy oddawáią Pánu odda-
- 1: łem thobie y łynom twym y corkam
- 1: twoim z tobą ná wieki. ^D Vłtawá
- 1: około łoli/ tá niechay będzie wiecz-
- 1: na przed Pánem v ciebie y potom-
- 1: łtwá twego.(*marg*) ^D To iełt/ ábyś ofiáry żadney nieofiarował przez łoli/ o czym patrz w 3. Mo. 2. v. 13. (-)

werset: 20 Potym iełzcie Pan rzekł do Aa-

- 1: roná/ W łiemni ich żadnego dziedzi
- 1: cthwá mieć niebędziełz/ áni dźiału
- 1: miedzy nie mi/ ^x ábowiem ia iełtem
- 1: ^E dźiał twoy y dziedzictwo twoie/
- 1: w pośrzod łynow Izráelłkich.(*marg*) ^x w. 5. Mo. 10. v. 9. y. 18. v. 2. Iozue. 13. v. 14. y 33. Ezech. 44. v. 28. ^E Tu włzyłcy wierni náukę máią/ áby żądze łwe odwodźili od rzeczy łiemłkich/ biorąc łobie Páná zá dziedzictwo łwoie/ gdyż łą narodem łwiętym y kápłáńłkiem. (-)

werset: 21 Co łie też tknie łynow Lewi/ te-

- 1: dym iem dał dziedzicznie włzyth-
- 1: ki dziełięćiny od łynow Izráelłkich/
- 1: ná vrząd ktory łpráwuią w połtu-

-1: dze około Przybythku zgromádze-
-1: nia.

werset: 22] A fynowie Izráelscy niechay iuż

-1: więcey nie przychodzą do Przybyt-
-1: ku zgromádenia/ áby nie zořthali
-1: winni grzechu/ á iżby nie pomárli.

werset: 23] Ale Lewitowie niechay řpráwu

-1: ią vrząd řwoy około przybytku zgro
-1: mádzenia/ á oni niechay odnořą
-1: karánie zá grzech řwoy/ á tá vřtá-
-1: wá zořtánie wiecznie w pothom-
-1: řtwie wářzym/ áby oni miedzy řy-
-1: ny Izráelřkiemi řadnego dźiedzic-
-1: twá nie mieli.

werset: 24] A bowiem ia Lewitom oddálem

-1: dźiedzicznie dźieięćiny od řynow I-
-1: zráelřkich/ ktore będą oddáwác ku
-1: podnořeniu Pánu/ A przetoż záka
-1: zálem áby oni dźiedzictwá nie mie-
-1: li miedzy řyny Izráelřkiemi.

werset: 25] Pothym Pan rzekł do Moize-

-1: zá w ty řłowá.

werset: 26] Mów ták do Lewitow á powiedz

-1: iem/ Gdy wezmiećie dźieięćiny od
-1: Izráelithow/ ktorem ia wam ná-
-1: znáczył miářto dźiedzictwá wářze-
-1: go/ tedy z tych dźieięćin ofiárowác
-1: będziećie dźieięćiná część Pánu.

werset: 27] A oná ofiárá ták od was przyi-

-1: mowana będzie/ iako zboże z boiłka

-1: ^F ábo co przychodzi od pełney práfy. (marg) ^F To iest Mołzcz/ Oliwá/ y cokolwiek tłoczą w práłách. (-)

kolumna: d

werset: 28 A tak wy też ofiarować będziecie

-1: Pánu ze wśzytkich fwych dziefięcin

-1: co weźmiecie od fynow Izráelkich/

-1: á oddacie onę Páńlką ofiarę Aaro-

-1: nowi káplanowi.

werset: 29 Tákże y ze wśzytkich dochodow

-1: fwych co nalepże oddacie Pánu zá

-1: ofiarę/ áby była poświęconą.

werset: 30 Powieź im też/ Gdy z tych docho

-1: dow fwych co náwybornieyſze zá o-

-1: fiarę oddawác będziecie/ thedy od

-1: Lewitow thák to będzie przyimo-

-1: wano/ iako dochod z boiłka/ ábo do

-1: chod z práfy.

werset: 31 Y będziecie ich vzywác ná káz-

-1: dym mieyfcu/ fpołu z czeládzią wá-

-1: fzą/ ábowiem to iest zaplátá wáfzá

-1: zá ſłużbę kthorą czynicie w Przy-

-1: bytku zgromádenia.

werset: 32 A tak nie ponieście zá to karánia

-1: prze grzech/ gdy co náwyborniey-

-1: fze rzeczy z nich oddawác będziecie/ á nieſplugáwicie rzeczy poświęco

-1: nych od fynow Izráelkich/ áni po-

-1: mrzećcie.

rozdział: 19

KApitu. 19.

2. Cerymonie około krowy płowey. 11. Kto

-1: nie dotknie ścierwu iákiego/ nieczyfthem

-1: ieft. 17. Oczyszczenie tákiego.

werset: 1 **M**Owił kthe-

-1: mu Pan do

-1: Moizefzá y do

-1: Aaroná tymi

-1: fłowy.

werset: 2 Tác ieft wltá

-1: wá którą Pan

-1: rofkázuie w tym fłowá/ Powiedz I-

-1: zráelitom ábyć przywiedli ^A płową

-1: krowę zdrową oprócz wżego náru

-1: fzenia/ á ktoreyby iarzmo nie po-

-1: ftáło.(*marg*) ^A Thá ofiárá znáczy ofiárę Páná Iezufá Kryftufá/ ktorego figuruie przez fámicę dla nálfzey krewkości/ Bárwá tá płowa ábo czerwona znáczy grzech Kościoła iego/ który nośi ná łobie/ nie czuiąc iefzcze ná łobie żadnego iarzmá czártowfkie ^{g0}. (-)

werset: 3 Tę oddacie Eleázárowi Kápła

-1: nowi/ ktory ią wywiedzie ^B zá na-

-1: mioty/ á przed niem zárznioná bę-

-1: dzie. (*marg*) ^B Tákżeć y Kryfthus ieft ofiárowan przed miáfthem/ iáko o thym piłze Ian.

19. (-)

werset: 4 Thedy Eleázár Kápłan omoczy

-1: pálec we krwi iey/ á fiedm kroć ią

-1: kropić będzie ku Przybytkowi zgro

-1: mádzenia.

werset: 5 Támże przed nim krowá oná ma

-1: być łpaloná łpołu z łkorą/ z mięsem/

-1: ze krwią y z gnoiem iey.

werset: 6] Y weźmie Kápłan ^C drzewo Ce-

-1: drowe/ Izop/ y czerowny iedwab/

-1: á wrzuci do ognia ná ktorým fie kro

-1: wá pali.(*marg*) ^C Cedr drzewo iest wyłokie/ ktore nie botfieie/ A Izop zálie oczyłcia gorzkofłią łwoią/ ktore rzeczy nadobnie fie zgadzaią z wiecznem oczyłcieniē Kryłtułowem.

(-)

rozdział: 22

strona: 91

Polá Moábłkie/ Bálák/
Báláám. Czwarte Kłięgi
Moizelzowe. Lift. 91.

kolumna: a

werset: 12] Thedy rzekł Pan do Báláámá/

-1: Niechodź z niemi/ ani przeklinay lu

-1: du/ bowiem iest błogofławiony.

werset: 13] Włtawłzy thedy ráno Báláám/

-1: powiedział Kłiążęthom Báláko-

-1: wym/ Wrocłcie fie do ziemie wá-

-1: łzey/ bo mi Pan niechce dopułciłć á-

-1: bych iłć miał z wámi.

werset: 14] A ták Kłiążętá Moábłkie wro-

-1: ciwłzy fie przyłzli do Báláká opo-

-1: wiedaiąc że Báláám z niemi iłć nie

-1: chłiał.

werset: 15] Powtore tedy połłal Bálák wię

-1: cey Kłiążąt powážnieyfzych.

werset: 16] Ktorzy przyłzli do Báláámá/ á

-1: powiedzieli mu/ Prosi cię Bálák

-1: fyn Seforow ábyś nie odmawiał

-1: iechać do niego.

werset: 17] Abowiemci chce vczynić wielką

-1: poczciwość/ á cokolwiek mu rośka

-1: żefz to vczyni/ iedno cie tylko prosi

-1: ábyś przyzedł á przeklinał lud ten.

werset: 18] Thedy Báláám odpowiedział á

-1: rzekł łługom Báláakowym/ By mi

-1: też Bálák dał dom pełny swoy šre-

-1: brá y złotá/ ^E tedy ia rofkazania Pá

-1: ná Bogá mego przefłapic nie mogę/

-1: ábych miał co ábo więcej ábo na-

-1: mniey czynić.(*margin*) ^E To wyznanie nie iest ku chwale Bożey iáko ludzi wiernych/ ále iest wyznaniem możności Páńskiey/ kthorą Czárt y z sługami swemi/ rad y nierad wyznawáć mufi. (-)

werset: 19] Ale profzę zetrwaycie tu przez tę

-1: noc/ á dowiem sie co mi iefzcze Pan

-1: powie.

werset: 20] Támże oney nocy przyzedł Bog

-1: do Baláámá y rzekł do niego/ Ie-

-1: fliz mężowie ci dla tego przyfzli á-

-1: byś z niemi fzedł/ tedy idź z niemi/ á

-1: wózakoż to czyn co ia tobie powiem.

werset: 21] Wftawfzy tedy ráno Báláám o

-1: fiódłá oflicę swoię/ y iechał z Kfią-

-1: żety Moábkiemi.

werset: 22] Y ^F rozgniewał sie Bog ze iáchał/ á Anioł Páński záftąpił mu drogę

-1: áby go powściágnął gdy iechał ná

-1: oflicy ze dwimá sługami fwemi. (marg) ^F To rozgniewanie z tą przyszło iż Báláám iechał z tym vmysłem áby lud przeklinał sputciwłzy fie ná obietnice Bálákowe. (-)

werset: 23 ^x Tedy oflicá vyzrawłzy Anio-

-1: łá Páńskiego sfoiácego ná drodze/

-1: á trzymáiącego w ręku miecz doby-

-1: ty/ pierzchnęła z drogi y vstąpiła ná

-1: pole: A gdy ią bił Báláám áby sła

-1: drogą.(marg) ^x 2. Piotr. 2. v. 16. Iud. v. 11. (-)

werset: 24 Anioł páński **státnął [!]** ná drodze mie

-1: dzy dwimá winnicomá/ ktore by-

-1: ły ogrodzone murem po obu stron.

werset: 25 Y widząc oflicá Anioła Páńskie

-1: go/ przyćikála fie ku murowi/ tak

-1: iż nogę Báláámowę przypárlá ku

-1: niemu/ gdzie ią więc Báláám bił ie

-1: źczy tym więcej.

kolumna: b

werset: 26 Tedy Anioł przeszedł powtore á

-1: sthánął ná mieyfcu ciálnem/ gdzie

-1: iuż nigdziey z drogi áni ná prawo/

-1: áni ná lewo nie mógł vstąpić.

werset: 27 Tám oflicá widząc Anioła Páń

-1: kiego/ pádlá pod Báláámem/ y ro-

-1: zgniewawłzy fie Báláám/ bił kijem

-1: oflicę.

werset: 28 Potym Pan otworzył vsta oney

-1: oflice/ kthora rzekła do Báláámá/

-1: Cożemci winná iż mie iuż po trze-

-1: cie bijesz?

werset: 29^G A Bálám rzekł do oflice/ Iż ze

-1: mnie szydźiż/ á pewno bych miał

-1: miecz zábił bych cię teraz. (marg) ^G Nic sie niezłękł głofu oney oflice/ Abowiem był iuż przywykł głofom tákowym/ kthore częftokroć słychał od czártow kiedy ie záklnał. (–)

werset: 30 Tedy mu oná oflicá rzekłá/ A za-

-1: zem ia nie iest oflicá twoiá ná kto-

-1: reyśty aż do thego czáfu zwykł iez-

-1: dzić? izalimci to kiedy przed tym czy

-1: nić zwyklá? A on iey odpowiedział/

-1: Nie czyniás nigdy.

werset: 31 A gdy otworzył Pan oczy Baláá

-1: mowe/ vyzrał Aniołá Páńfkiego

-1: łtoiącego ná d:odze [!] / á trzymáiące-

-1: go miecz dobyty w ręku/ tedy sie on

-1: ^H pokłonił iemu aż práwie do zie-

-1: mie. (marg) ^H Thák zázwdy Czárth y złoŃnicy drżą przed Pánem á muŃzą chociaŃz niechcą mieć go w wielkiej vczćiwóci. (–)

werset: 32 Rzekł tedy do niego Anioł Páń-

-1: Ńki/ Przecześ thrzeći kroć bił oflicę

-1: łwoię? othom ia przyłzedł ábych cię

-1: powściągnął/ ábowiemeś ná they

-1: drodze zgrzełzył przeciwko mnie.

werset: 33 A oflicá widząc mie vftąpiłá trzy

-1: kroć przedemną/ á gdyby była nie v-

-1: ftąpiłá przedemną/ pewno żebych ia

-1: był ciębie zábił záchowawłzy ią.

werset: 34 Tedy rzekł Bálám do Aniołá

-1: Páńfkiego/ ^I Zgrzełzyłem/ ábowie-

-1: mem nie wiedział byśmi był miał zá

-1: łtepić drogę/ ále ieśliż fie to tobie nie

-1: podoba tedy fie ia wrocę. (marg) ¹ To wyznánie iełt teź iáko y ono Fáraónowe/ ktore pochodzi z łtráchu iż widźi zginienie łwoie. (-)

werset: 35 Zátym rzekł Anioł Páńłki do

-1: Báláámá/ Iedź zá tymi ludźmi/ á-

-1: le co ia thobie powiem/ tedy to mo

-1: wić będziefz: A tákże iechał Bálá-

-1: ám z Kłiążęty Bálákwemi.

werset: 36 A gdy włtyłzał Bálká [!] iż przyie-

-1: chał Báláám/ tedy przeciwko nie-

-1: mu wyiechał do niekthorego miá-

-1: łteczká Moábłkiego v Arnon/ kto-

-1: re było ná łamey gránicy.

werset: 37 Tedy rzekł Bálák do Báláámá/

-1: Czemuś nieprzilzedł do mnie gdym

-1: po cię łłał pierwłze połty? á załz ia

-1: łiebie zacnie vczćić niemogę?

rozdział: 26

strona: 93v

NVMERI. Polá Moábłkie.

kolumna: c

werset: 28 A łynowie Iozefowi byli wedle do

-1: mow łwych/ Mánáłes y Efráim.

werset: 29 Synowie Mánáłłefá byli/ Má

-1: chir/ od ktorego połzli Máchiryto-

-1: wie: A z Máchirá národził fie Gá-

-1: láád/ od ktorego idźie dom Gáláá-

-1: dytow.

werset: 30 To teź łá łynowie Gáláádowi/

-1: Iezer/ z ktorego pozli Iezerytowie.

-1: Helek/ z ktorego pozli Helekitowie.

werset: 31 Afryel/ z ktorego Afryelczycy/

-1: Sechem/ od ktorego idzie dom Se

-1: chemitow.

werset: 32 Semida/ od ktorego dom Semi

-1: daitow/ Hefer/ od ktorego ida He-

-1: ferytowie.

werset: 33 A Salfaad syn Heferow/ then

-1: nie mial synow iedno dziewczki/ kto-

-1: rych thy fa imiona/ Maala/ Noa/

-1: Heglá/ Melchá y Terfa.

werset: 34 A tyc byly domy Manalfefowe/ ktorych liczba byla piecdzieiat y

-1: dwa tyfiaca y siedm set ludu.

werset: 35 Takze tez synowie Efraim we-

-1: dle domow swych ci byli/ Sutala/

-1: od ktorego Sutalaitowie/ Becher/

-1: od ktorego Becherytowie/ Tehen/

-1: od ktorego Tehenitowie.

werset: 36 Sutula zalie mial syna/ Heran/

-1: z ktorego pozedl dom Heramitow.

werset: 37 A tyc fa domy Efraimitow we-

-1: dle ich liczby/ thrzydzieci y dwa

-1: thyfiaca y piec set. A cic fa synowie

-1: Iozefowi wedle swych domow.

werset: 38 A synowie Beniaminowi wedle

-1: domow swych ci fa/ Belá/ od ktore

-1: go pozli Belaitowie/ Afbel/ z ktore

-1: go Afbelitowie/ Achiram/ z ktore-

-1: go dom Achirámitow.

werset: 39 Sufám/ od kthorego idźie dom

-1: Sufámithow/ Hufán/ od kto-

-1: rego Hufámitowie.

werset: 40 Belá też miał fyny/ Heredá y No

-1: emáná/ z Heredá poźzedł dom He-

-1: redáithow/ á z Noemá Noemán-

-1: czycy.

werset: 41 A táć iest liczbá Beniámithow

-1: wedle domow ich/ czterdzieści y pięć

-1: tyfięcy y fzeć fet ludu.

werset: 42 Tákże theż fynowie Dán wedle

-1: domow fwych/ Suhám/ od ktore^{go}

-1: poźzedł dom Suhámitow/ A toć

-1: były domy Dán wedle pothomítw

-1: ich.

werset: 43 Wfzytkich domow Suámitow

-1: było w liczbie/ fzećdziefiąt y cztery

-1: tyfiące y cztery ftá ludu.

werset: 44 A fynowie Afser cí byli wedle do

kolumna: d

mow fwych/ Iemná/ z kthorego Ie-

-1: mnitowie/ Iełsui/ z kthorego poźzli

-1: Iełsuitowie/ Brye/ z ktorego Bry-

-1: ieyczycy.

werset: 45 Synowie Bryiego/ Heber/ z kto

-1: rego Heberytowie/ Melchiel/ z kto

-1: rego dom Melchielitow.

werset: 46 A imię dziewczki Afser było Sará.

werset: 47 Cić łą fynowie Afer wedle licz-

-1: by ich/ pięćdziesiąt y trzy tysięcy y

-1: cztery tysiące.

werset: 48 A fynowie Neftali wedle fwyeh

-1: domow ci łą/ Iefyel/ od kthorego

-1: dom Iefyelitow/ Guni/ z kthorego

-1: dom Gunitow.

werset: 49 Iefer/ z ktorego dom Ieferytow/

-1: Selem/ z ktorego Selemitowie.

werset: 50 A tak tyć łą domy Neftali wedle

-1: potomstw ich/ kthorych liczbá by-

-1: łą czterdzieści y pięć tysięcy y czte-

-1: tysiące.

werset: 51 Owa liczbá wżitkich fynow I-

-1: zraelskich była sześć tysięcy y

-1: jeden tysiąc/ siedm set y trzydzieści.

werset: 52 Tedy Pan mowił do Moizelzá

-1: w ty słowá.

werset: 53 Miedzy ty podzielićie tę ziemię

-1: w dziedzictwo wedle liczby imion.

werset: 54 A gdzie ich będzie więćszá licz-

-1: bá/ tedy tym więćszy dział mieć bę-

-1: dą/ kthorych mniej będzie/ ci theż

-1: mnieyszý dział wezmą/ káżdym tedy

-1: ma być dáne dziedzictwo wedle licz

-1: by ich.

werset: 55 A wżákoż losem ma być rozdzie-

-1: loná ziemiá/ á według imion oy-

-1: cow pokolenia swego będą brác dzie

-1: dźictwá.

werset: 56 Y ták rozdźielą lołmi dźiedzictwá

-1: wedle liczby ich więczłzey y mnief-

-1: łzey.

werset: 57 Ci zálie łą policzeni z Lewitow

-1: wedle domow łwoich/ ^x Gerfon/ z

-1: ktorego dom Gerfonitow/ Káhát/

-1: z ktorego dom Káhátytow/ Merá

-1: ry/ z ktorego Merárytowie.(*marg*) ^x w. 1. Mo. 46. v. 11. W. 2. M. 6. v. 16. Wyźłz. 3. v. 17. 1. Kron. 6. v. 1. y. 23. v. 6. (-)

werset: 58 Tyć łą domy Lewi/ dom Libni

-1: tow/ dom Hebronitow/ dom Mo-

-1: holitow/ dom Mułitow/ dom Ko

-1: rytow. Ale z Káhát vrodźił fie Am

-1: rám.

werset: 59 A imię żony Amrámowey było

-1: Iochábod corká Leui/ ktora fie ie-

-1: mu w Egipcće vrodźiłá. Tá Amrá

-1: mowi porodźiłá Aaroná/ Moize-

-1: łzá/ y Máryą fiołtrę ich.

rozdział: 30

strona: 96

kolumna: a

werset: 7 Tákże iefliby máiąc mężá flub iá

-1: ki vczyniá/ ábo fie vłty fwymi w iá

-1: ką przyłięę wdáá.

werset: 8 Gdyby fie thego dowiedźiał mąż

-1: iey/ á wtym iey záráżem nic nie prze

-1: każał/ tedy iey fluby y przyłięgi pod

-1: ktore sie poddála/ máią wziąć swoy

-1: skutek.

werset: 9] Ale gdyby mąż dowiedziałczy

-1: sie bronił iey tego/ wniwecz obroci

-1: flub iey w ktory sie wdála/ á ná co

-1: sie wftly swemi obowiązála/ á Pan

-1: iey odpuści.

werset: 10] Ale flub káždy wdowy/ ábo tey

-1: co sie rozwiodła z mężem ktorymby

-1: sie obowiązála/ ma być wypełniony.

werset: 11] Lecz iefliby flubiła iefzcze zá ży-

-1: wotá mężá swego/ ábo sie przyięgą

-1: obowiązála.

werset: 12] Iefliżby mąż wiedząc tho zámil-

-1: czał á nie przekazał iey tego/ tedy o-

-1: ny wżytki fluby y przyięgi pod kto

-1: re sie poddála máią wziąć swoy sku

-1: tek.

werset: 13] Wízákoż iefliby mąż iey zaráżem

-1: dowiedziałczy sie bronił iey tego/

-1: tedy to ná cokolwiekby sie oná obo-

-1: wiążála y flubiła/ wniwecz sie obro

-1: cić ma/ á Pan iey to odpuści/ ábo-

-1: wiem to od mężá iest przekazano.

werset: 14] Káżdego flubu y káżdey przyię-

-1: gi około ^A poftu/ mąż iey może do-

-1: puścić/ może też ono wniwecz obro-

-1: cić. (marg) ^A W Zydowkíem sthoi/ Vtrapienie ciála. (-)

werset: 15] Który iefliby milcząc odedniá do

- 1: dnia nie bronil iey tego/ tedy onych
- 1: wŕzytkich iey flubow y przyfiąg po-
- 1: twierdził á vmocnił ie/ ábowiem
- 1: milczał ná on czás gdy fie tego do-
- 1: wiedział.

werset: 16 A iefliżby ie potym przekáził do-

- 1: wiedziawŕzy fie/ thedy iey karánie
- 1: ná łobie odniefie.

werset: 17 A thák tyć fą vftáwy ktore Pan

- 1: Moizełzowi rofkazał miedzy mężem
- 1: á żoną iego/ miedzy Oycem á corką
- 1: iego/ poki iefzcze ieft dziewczká w mło
- 1: dołci fwey w domu oycá fwego.

rozdział: 31

KApitu. 31.

1. Bitwá z Mádyánity. 7. Porażká ich/

- 1: Krolow ich y Báláámá. 11. Lupy z oney
- 1: kráiny. 20. Oczyścienie ich/ fummá á dział
- 1: ich. 28. Dań ktora ná Páná przyść miáła.

kolumna: b

werset: 1 **P** 7 Otym mo-

- 1: wił Pan Mo
- 1: iżełzowi tymi
- 1: łowy.

werset: 2 Pomłci fie zá

- 1: łyny Izráelfki
- 1: mi nád Mády
- 1: ánitámi/ á potym do ludu twego
- 1: przyłączon będąiefz.

werset: 3] A thák Moiżefz mowił do ludu

-1: w ty fłowá/ Niech miedzy wámi fie

-1: zgothuią mężowie ku bitwie/ áby

-1: wtárgnęli do Mádyánitow/ á iżby

-1: fie nád nimi pomfcili krzywdy Pán

-1: fkiey.

werset: 4] A pozlicie z káždego pokolenia

-1: Izráelfkich fynow ná wojnę po ty

-1: fiącu.

werset: 5] Obráni tedy fą z woyská Izráel-

-1: fkiego po tyfiącu mężow z káždego

-1: pokolenia/ to ieft dwánaście tyfięcy

-1: ludzi godnych ku boiowi.

werset: 6] Ktore Moiżefz wyflał ná wojnę

-1: z Fineešem fynem Eleázará Kápła

-1: ná/ ^A y z naczyniem mieycá fwięte-

-1: go/ kthory teź z łobą wziął trąby ku

-1: trąbieniu.(*marg*) ^A To możemy rozumieć o Skrzyni y o Wieku wblągánia/ z trąbami ktore
známionuią ráthunek y wfpomożenie Boże gdiż im on sam dawał zwycięstwo. (-)

werset: 7] Ci thedy iáko był Pan rofkazał

-1: Moiżefzowi/ zwiodfzy bitwę z Má

-1: dyánity pobili wfzytki mężczyźny.

werset: 8] ^x Przytym Mádyánfkie krole po

-1: mordowali między inemi porážone

-1: mi ich/ to ieft/ Ewi/ Recem/ Sur/

-1: Hur/ y Rebe/ pięć krolow Mádyán

-1: fkich/ támże teź zámordowali mie-

-1: czem Báláámá fyná Beorowego.(*marg*) ^x Iozue. 13. v. 22. (-)

werset: 9] Y pobrali fynowie Izráelfcy y poy

- 1: mánie niewiálfthy Mádyáńfkie y
- 1: dźiatki ich/ bydła/ y wśzytki ich má-
- 1: iętności.

werset: 10 A wśzytki ich miáftá w ktorych

- 1: mięfzkáli/ y wśzytki ^B w ich popa-
- 1: lili.(*marg*) ^B Abo Dwory. (-)

werset: 11 Y pobrałi łupy wśzytki/ y plony

- 1: ták z ludu iáko y z bydł.

werset: 12 A odwiedli więznie y z onemi plo

- 1: ny y łupy do Moizefzá/ y do Eleá-
- 1: zará kápłaná/ y do wśzytkiego zgro
- 1: mądzenia Izráelfkiego do Obozu/
- 1: ná polá Moábkie/ nád Iordanem
- 1: przeciw Hierychu.

werset: 13 Przeciwko ktorym Moizefz z E-

- 1: leázarem/ y z inemi przednieyfzymi
- 1: z ludu/ wyfzli przed namioty.

werset: 14 Y rozgniewał fie Moizefz ná Het

- 1: mány woifká one^{g0}/ ná Rotmiŕtrze
- 1: y ná Setniki/ kthorzy fie byli z oney

strona: 96v

NVMERI. Polá Moábkie/
porázká Mádyáńitow.

bitwy wrocili.

rozdzial: 33

strona: 98v

NVMERI. Gránice
ziemie Izráelfkiew.

kolumna: c

werset: 47] A wyszedłszy z Helmondeblátá-

-1: im/ ítánęli z obozem na gorách ^H A-

-1: bárym ku Nábo.(*marg*) ^H Ty gory ktore idą od Moábitow ku gorze Gáláad/ tedy dzielą Amoreyczyki od Amonithow/ ktorych wierzchy nawyższe nazywáią Fágá y Nábo. (-)

werset: 48] Tedy wyszedłszy z gor Abárym/

-1: položyli sie ná polách Moábłkich/

-1: nád Iordanem ku Ierychu.

werset: 49] Támże záložyli oboz nád Iorda-

-1: nem v Betyefimoth/ áż do Abelłá-

-1: tym ná polách Moábłkich.

werset: 50] Na ktorych polách nád Iordanē

-1: ku Ierychu mowił Pan z Moize-

-1: ízem tymi słowy.

werset: 51] Mow do Izráelczykow á po-

-1: wiedz iem to/ Gdy przeydziecie zá

-1: Iordan/ á wnidziecie do ziemie Chá

-1: náeyłkiey.

werset: 52] Tedy wśytki tám mieszkaíące w

-1: oney ziemie precz wypądzcie/ á po-

-1: borzcie wśytki ich bálwany/ y obrá-

-1: zy ryte/ przytym y wśytki ich kápli

-1: ce zobaláycie.

werset: 53] ^x Z támtąd thedy wypędziwśy

-1: wśythki mieszkaíące/ íami w niey

-1: mieszkać będziecie/ ábowiemē wam

-1: dał w ofiadłóć ziemię tę.(*marg*) ^x w. 5. Mo. 7. v. 2. Iozue. 11. v. 11. (-)

werset: 54] A tak pofiędzicie ziemię podzie-

-1: liwśy ią łósem miedzy sie według do

-1: mow wálznych/ á gdzie ich więcej bę

- 1: dzie/ tedy im też węcźlzy dział da-
- 1: cie/ gdzie ich záfie mniefy/ tedy mniefy
- 1: fze dziefdzictwá bráć máiá/ A ktore
- 1: mieyfce lofem ná kthorego przypá-
- 1: dne/ áby fie zoftał przy tym/ rozdzief
- 1: liwfzy oliádłóć ná domy pokolenia
- 1: káźdego.

werset: 55 Ale iefliż nie wypędźcie precz mie

- 1: fzkáiyácyh w tey źiemi/ oni kthore z
- 1: nich pozofťáwiefce będá iáko żądłá
- 1: w oczoch wáfzyh/ á iáko ćiefnie bo-
- 1: kow wáfzyh/ y będá was trapić w
- 1: źiemi w ktorey oliędźiefce.

werset: 56 A to com ia z niemi vmyfłił vczy

- 1: nić/ tedy to wam vczyńię.

rozdział: 34

KApit. 34.

2. Gránice źiemie Chánáneyfkiefy. 14.

- 1: Dział Rubenitow y Gádytow. 17. Imio-
- 1: ná tych ktorzy dźielili źiemię.

werset: 1 **P** Othym Pan

- 1: rzekł do Moizefzá
- 1: tymi fłowy.

werset: 2 Rořkáz fynom I

- 1: zráelfkim á ták po-
- 1: wiefdz iem/ Gdyż
- 1: iuż wnidźiefce do źiemie Cháná-
- 1: neyfkiefy/ kthorać źiemią w gráni-

kolumna: d

cách fwych przyidzie wam w dzie-

-1: dzictwo.

werset: 3^{xA} Tedy gránicá wáfzá ku połu-

-1: dniu będzie od pułzczey Syn aż do

-1: gránic Edomfkich/ ktora gránicá

-1: południowa poydzie od morzá fło-

-1: nego ku Wfchodu fłońcá.(*marg*)^x Iozue. 17. v. 1. ^A Ziemiá wáfzá od ftrony Południowey poydzie od morzá słonego/ ktore iest ku Wfchodu słońcá aż do morzá Egipthfkiego ná Zachod/ á to idąc około Kades y około Idumeey. (–)

werset: 4 Gránicá tež wáfzá od Południá

-1: będzie obwiedzioná do Máháleá-

-1: krábim/ y poydzie aż ku Syn/ á doy

-1: dzie koniec iey od Południá do Ká

-1: desbárne/ á z támtąd fie będzie cią-

-1: gnąc aż do wfi Adár/ bieząc aż ku

-1: Afmon.

werset: 5 Od Afmon záfie zákraży fie aż do

-1: rzeki Egipthfkiej/ á ftanie aż vmorzá

werset: 6 Záchodniá tež gránice będziecie

-1: mieć ^B Morze wielkie/ kthore was

-1: iuz zá gránicy od Zachodu.(*marg*)^B To Morze zową Mediteránneum (–)

werset: 7 Gránicá tež Pułnocna tá będzie

-1: od Morzá wielkiego/ powiedziecie

-1: gránicę fwą do gory ^C Hor.(*marg*)^C Hor tá gorá nie iest oná ná ktorey vmárł Aaron/ ale iest blifko Tyru y Sydonu/ á iest częścią iedną Libanu/ ktora fie ciągnie ku morzu. (–)

werset: 8 Potym od gory Hor poydą grá-

-1: nice wáfze thedy gdzie chodzą do ^D

-1: Hemát/ a będą fie kończyć aż v Se-

-1: dádá.(*marg*) ^D Ty przezwiłká Hemát y Sedádá/ známionuią mieyfćá zacnieyfze/ ktore łá
ná końcu gránice Gálileyskiej wyżfzey ku Pułnocy od Zachodu ku Wíchodowi. (–)

werset: 9 Gránicá teź tá będzie wiedzio-

-1: ná áż do Zefronu/ y dokończy fie

-1: áż v wśi Enán/ á tę będziecie mieć

-1: gránicę Pułnocną.

werset: 10 Gránicę teź od Wíchodu powie-

-1: dźćie od wfi Enán áż ku ^E Sefámá. (*marg*) ^E Sefamá ieft ná brzegu Iordanu ku miáftu
ktore zową Cefarea Filipowá. (–)

werset: 11 Od Sefamá poydźiećie gránicą

-1: ku Reblátá od Wíchodu Ain/ á tá

-1: gránicá poydźie ku ftronie ^F Morzá

-1: Cyneret ná Wíchod fłońćá.(*marg*) ^F To Morze ktore zową ieźiorem Geneżaret. (–)

werset: 12 A gránicá tá przydźie áż ku Ior

-1: danu/ kończąc fie áż v morzá fłone

-1: go/ á wedle gránic tych źiemiá wá-

-1: źzá ze wíząd ográniczoná będzie.

werset: 13 Tedy Moizełż rofkazał Izráeli-

-1: tom ták do nich mowiąć/ Tác ieft źie

-1: miá ktorą lofem otrzymaćie/ ktorą

-1: rofkazał Pan rozdáć dźiewięćiorgu

-1: pokoleniu/ y połowicy dźiefiątego.

werset: 14 Abowiem pokolenie fynow Ru

-1: ben/ wzięli łobie dźiedzictwo po-

-1: dług domow oycow fwych/ thákże

-1: pokolenie Gád wedle domow oy-

-1: cowfkich/ y połowicá pokolenia

-1: Mánáffe iuż wzięli dźiedzichwo

-1: fwoie.

werset: 15 Dwoie pokolenie y połowicá trze

-1: ćiego wzięli dziedźictwo fwe z they

-1: łtrony Iordanu ku Ierychu od w-

-1: łchodu łłońcá.

werset: 16 Y mowił Pan do Moizełszá thy-

-1: mi łłowy.

ksiega: Devt.

rozdział: 1

strona: 101

strona: a

werset: 33 Ktory áby łam przepátrzał łtáno

-1: wifká namiotom wáłzym/ łzedł w

-1: drogę przed wámi w nocy w ogniu/

-1: ábyćie widźieli drogę ktorąćie łzli/

-1: á wednie w obłoku.

werset: 34 A także Pan łłyszác głos łłow wá

-1: łzych/ rozgniewawłszy łie przyłiągł

-1: tymi łłowy.

werset: 35 Zaden z tego ták złoćiwego na-

-1: rodu nie ogláda tey wyborney źie-

-1: mie/ kthorám ia był przyłiągł dáć

-1: przodkom ich.

werset: 36 Oprocz Kálebá łyná Iefonowego

-1: ktory ia ogláda/ á iemu ią dam źie-

-1: mię tę y łynom iego/ ktorą on prze-

-1: łzedł/ ábowiem ten łtátecznie zácho

-1: wał łie Pánu.

werset: 37 Tákźeć łie y ná mię dla was Pan

-1: rozgniewał/ á powiedźiał mi/ I ty

-1: támo nie wnidziełz.

werset: 38 Ale Iozue fyn Nunow ktory to-

-1: bie służy/ tám wnidzie/ A tak ty the

-1: mu czyn ferce dobre/ bo on fyny Izrá

-1: elskie w wiedzie w oliadłóc ziemie

-1: tey.

werset: 39 Wálzy tež málutcy/ o ktorychecie

-1: wy powiedáli iz mieli być podáni do

-1: łupu/ y dzieteczki ktore dziś nie wie

-1: dza co zle á co dobrze/ ci támo wni-

-1: dą/ á tym ia ziemię tę w dziedzictwo

-1: podam.

werset: 40 Ale fie wy wroćcie ná pułzczą ku

-1: Morzu czerwonemu.

werset: 41 Tedyćcie wy mnie ná tho powie-

-1: dzieli/ Zgrzeszyliśmy przeciwko Pá

-1: nu á tak poydziemy/ á zwiedziemy

-1: bitwę iáko nam rofkazał pan Bog

-1: náłz. Thedy ná fie wziąwłzy zbroie

-1: łwe/ bylićcie po gothowiu wnić ná

-1: gorę.

werset: 42 A Pan tám rzekł ku mnie/ Nápo

-1: minay ie áby nie chodźili/ á izby bit-

-1: wy nie staczali/ gdyżem ia nie iesth

-1: miedzy wami/ ábyćcie fnadź nie by-

-1: li poráženi od nieprzyacioł wálzych

werset: 43 Co gdym ia wam opowiedał/ te

-1: dyćcie mie słuchác nie chćieli/ owłzē

-1: wzgárdziwłzy rofkazanie Páńskie/

-1: vporniefćie ná gorę ciągnęli.

werset: 44 Tedy Amoreicznyk ná onej gorze mie

-1: ízkáiący/ wyciągnął przeciw wam

-1: á gonił was nie ináčzey iáko pczoły

-1: y poráził was w Seir aż ku Hormá

werset: 45 A tákże wy wroćiwšzy fie/ pláká

-1: líćie przed Pánem/ lecz on iednák

-1: nie wyśłuchał was/ áni chćiał kwā

-1: náchylic vchá fwego.

kolumna: b

werset: 46 TákHzefćie potym miešzkáli w Ká

-1: des přes czás niemáły/ thák długo

-1: iákoćie y pierwey tám miešzkáli.

rozdział: 2

KApitu. 2.

2. Przechodzącem Izráelitom přes ziemię

-1: Edom/ Moáb y Ammon/ zákázano áby lu

-1: dži tám miešzkáiących nie gábáli. 10. A co

-1: zá narody tám przed tym miešzkáły. 14. W-

-1: lzyfcy kthorzy niezgody y niefnafki miedzy

-1: ludem poczynáli/ záváždy ginęli. 26. Seon

-1: krol Amoreyfski broniąc iem wolney drogi

-1: poráżon.

werset: 1 **N** A ten czás

-1: wroćiwšzy fie

-1: ízliřmy ná Pu

-1: ízczą ku morzu

-1: czerwonemu/

-1: ták iáko mi był

-1: Pan rofkazał

-1: á obchodzilifmy przes wiele dni go-

-1: rę Seir.

werset: 2] Tedy mię Pan nápominał tymi

-1: słowy.

werset: 3] Dofyciefcie iuz chodźili k około tey

-1: gory/ obroćciefz sie iuz ku pułnocy.

werset: 4] Rofkazuje ludowi/ Gdy wnet poy

-1: dziecie przes granice bráciey wálzey

-1: synow Efau/ ktorzy mieszkaią w

-1: Seir/ á oni sie was bac będą/ ftrzeż-

-1: ciefz sie wy tez pilnie.

werset: 5] Abyfcie ich nie zdrznili/ ábowiē

-1: wam y ná ftopę nie dam ziemie ich/

-1: gdyzem ia gorę Seyr dał w oliád-

-1: łóć Efauowi.

werset: 6] A tak potrzeby ku zywności zá pie

-1: niądze v nich kupowac będziecie/ y

-1: wodę ku picciu.

werset: 7] Abowiemci pan Bog thwoy we

-1: wlytykich twych sprawach szczęścił/

-1: y sprawił ci przechod bezpiecny

-1: przes onę wielką pułczą w onych

-1: czterdzieci lat/ w ktorych pan Bog

-1: wálz tak był przy tobie/ iześ żadney

-1: rzeczy nie potrzebował.

werset: 8] Obročilichmy sie tedy od bráciey

-1: náłzey synow Efau/ mieszkaiących

-1: w Seyr drogą rowną od Eláth y

-1: od Afyongáber/ á vdálfmy fie dro-

-1: gą ku pułzczy Moábitow.

werset: 9 Támże mi Pan zákazał mowiac

-1: tymi fłowy/ Nie tárgay fie ná Mo-

-1: ábity/ áni podnoś walki przeciw im

-1: ábowień ia źemie ich nie dam tobie

-1: w ofiádłóć/ gdyżem Lotowemu po

-1: tomftwu podał Ar w dziedźictwo

werset: 10 Kędy pirwey Emitowie mięźká

-1: li/ ktory lud y wielkoćią/ y mozn-

strona: 101v

DEUTERONOMIVM.

Sehon krol Amoreyſki.Gorá

Seir Zared/ Arnon/

Moábitowie/ Ammonitowie

kolumna: c

ćią/ y wzroftē rownał fie Enácytō.

rozdział: 4

strona: 103v

DEUTERONOMIVM.

Vpominánie/ áby lud

Izráelfki zakon Boży chował.

kolumna: c

werset: 36 Thenżec dał fłyfzec z niebá głos

-1: fwoi ^M ku náuce twoiey/ á thobie o

-1: kazał ná źiemie on wielki fwoy ogień

-1: gđzieś thy fłyfzał fłowá iego z po-

-1: frzodku ogniá. (marg) ^M Ofobliwy vrząd zakonu ieft aby vczył/ Bo ieśliż ofkárza ábo potápia tedy fie to ftawa dla grzechu/ nie z włafnoći zakonu. (-)

werset: 37^N A iż vmiłował przodki thwe

-1: obrał przyfzłe potomftwo ich/ ^x á wy

-1: wiodł cie z Egiptu przed łobą wiel

-1: ką mocą łwoią. (*marg*) ^N Vkązuie że wřzytki rzeczy dobrowolnie á dárem łą im podáne/ á oprócz wřzey zasługi/ Abowiem teř oycowie ich byli łynowie gniewu iáko y drudzy/ á wřzakoř byli wezwáni z łamey dobroci y miłofierdzia Bořego. ^x w. 2. Mo. 13. v. 21. (–)

werset: 38 Aby wygnał przed thobą naro

-1: dy więczfze y mořnieyfze/ nizliř thy

-1: ieřt á iżby cie wwiodł do źiemie ich y

-1: podał ci ią w dziedźictwo/ iákofie to

-1: dźiř okázuie.

werset: 39 A przetoř obáč dźiř/ á przywiedz

-1: łobie ná pámięć/ iż Pan Bog ieřt ná

-1: niebie wzgorę/ y ná źiemie niřko/ á

-1: nie ieřt nádeń iny.

werset: 40 Záchowayře tedy vřtáwy y ro-

-1: łkazania iego/ ktore ia dźiř rořkazu

-1: ieř tobie/ ábyć łie po wřzythki dni do-

-1: brze wodziło y dźiatkom twē po to

-1: bie/ á iżbyř długo żył ná źiemie/ ktorą

-1: da tobie Pan Bog twoy.

werset: 41 Tedy Moizeř oddźielił trzy miá

-1: łtá z tę łtronę Iordanu ku Wřcho-

-1: du łłońcá.

werset: 42 Aby łie tám vćiekał meřzoboycá/

-1: ktoryby kogo z nieobaczenia zábił/

-1: nie máiac z nim nieprzyiáźni przed

-1: tym/ á then vćieklzy łie do iednego

-1: miáłtá z tych/ áby był beřpiecznym.

werset: 43 " Y było iedno Bezer w puźczy/

-1: w rowninie między Rubenithy/ á

-1: drugie Rámoth w Gáláád między

-1: Gádyty/ á trzećie Golám w Blan/

-1: między Mánálsity.(*marg*) ^x Iozue. 20. v. 8. (-)

werset: 44 Tenći tedy iest zakon który Moi-

-1: żesz przekłádał Izráelitom.

werset: 45 Ty też łą fwiádectwá/ wítawy y

-1: práwá/ kthore im Moizeż opowie

-1: dział gdy wyłzi z Egiptu.

werset: 46 Z tę łtronę Iordanu ^o w dolinie

-1: prećiw Bethfegor/ w źiemie Seho

-1: ná krolá Amoreyŕkiego/ który mie-

-1: źkał w Hefebon/ á porázon iesth od

-1: Moizeżá y od Izráelitow/ gdy wy

-1: źli z Egiptu.(*marg*) ^o To iest w źiemie Moábŕkiej. (-)

werset: 47 Y pobili pod łię źiemie iego/ y źie

-1: mię Ogá krolá Bálánŕkiego/ dwu

-1: krolow Amoreyŕkich/ ktorzy byli z tę

-1: łtronę Iordanu ná Włchod łłóńcá.

werset: 48 Od Aroer ktore iest ná brzegu po

-1: toku Arnon/ áż do gory Son/ á tá

-1: iest Hermon.

werset: 49 Y włzytki polá nád Iordanem ku

-1: Włchodu łłóńcá/ áż do Morzá kto-

-1: re iest w polu pod Ałdothfálgá.

kolumna: d

rozdział: 5

1. Iáko zákon iest dan y Powtorzon przez

-1: Moizefzá. Moizefz iest pofrzednikiem mie

-1: dzy ludem y Bogiem.

werset: 1 **Z** Woławízy te

-1: dy Moizefz w-

-1: ízytkich Izráeli-

-1: tow/ vczyńił do

-1: nich rzecz w thy

-1: łowá/ Słuchai

-1: ćie Irzáelczycy [!] v

-1: łtaw y praw/ ktore ia dziś opowie-

-1: dam w wálze wízy/ iżbyście sie ich v

-1: czyli/ a pilnie ie chowáli.

werset: 2^x Pan Bog náfz wziął z námi

-1: przymierze w Horeb.(*marg*) ^x w. 2. Mo. 19. v. 5. (-)

werset: 3^A A thego przymierza nie vczyńił

-1: Pan z oycy náfzymi/ ále z námi kto-

-1: rzychmy dziś tu oto wízyfcy łá żywi(*marg*) ^A Niektorzy thák czytáią y wykłádáią/ Nie tylko z oycy náfzymi/ ále też y z nami. (-)

werset: 4 Pan Bog oczywífćie mowił z wá

-1: mi/ ná oney gorze z pofrzod ognía.

werset: 5 Támżem ia ná ten czás był mie-

-1: dzy Pánem/ y miedzy wámi/ ábym

-1: wam odnosił słowo Páńskie/ iżefćie

-1: wy będąc ogniem przełtráfzeni ná

-1: gorę nie wéfzli/ A tákci on mowił.

werset: 6^x Iam iest Pan Bog twoy/ ktho-

-1: rym ćie wywiodł z źemie Egypt-

-1: fkiey/ z domu niewoley. (*marg*) ^x w. 2. Mo. 20. v. 2. Pfalm. 81. v. 11. (–)

werset: 7] Nie miey cudzych Bogow przede

-1: mną.

werset: 8]" Nie czyn' łobie rytego bálwaná/

-1: áni obrázu żadnego/ podobnego rze

-1: czam tym/ ktore łą ná niebie wzgorę

-1: áni teź tym ktore łą ná źiemi niłko/

-1: áni tym co łą w wodách pod źiemią. (*marg*) " w. 2. Mo. 20. v. 4. w. 3. Mo. 26. v. 1. Pfalm. 97. v. 7. (–)

werset: 9] Niekłaniay fie im/ áni ich chwal ^x

-1: Abowiem Iam iełt Pan Bog twoy

-1: Bog zawifny w miłóci/ młzcząc fie

-1: niepráwołci oycow nád łyny do

-1: trzećiego y czwártego pokolenia/

-1: tych co mie nienawidzą. (*marg*) ^x w. 2. Mo. 20. v. 5. y 34. v. 7. Ierem. 32. v. 18. (–)

werset: 10] A czyniác miłofierdzie nád thy-

-1: łiacmi tych co mie miłuią/ y zácho-

-1: waią fie wedle rołkazania mego.

werset: 11]^x Niebierz ná dáremno imieniá pá

-1: ná Bogá twe^go/ ábowiem Pan pom

-1: łci fie nád tym/ ktory ná proźno imię

-1: iego bierze. (*marg*) ^x w. 2. Mo. 20. v. 7. W. 3. Moi.. 19. v. 12. Mát. 5. v. 33. (–)

werset: 12]^x Záchowyway dzień Sábáthny

-1: ábyś gi fwięcił/ ták iáko tho tobie

-1: rołkazał Pan Bog twoy. (*marg*) ^x w. 2. Mo. 20. v. 8. y 31. v. 14. Eze. 20. v. 12. (–)

werset: 13] Przez łzełć dni będziefz robił y

-1: odpráwiłz włzytki twoie roboty.

werset: 14]" Ale dnia łiodmego ^B iełt odpo-

-1: czynienie Páná Bogá twego/ Zad-

strona: 104

Synái. Dzięńćioro Boże
przykazanie. Piąte Księgi
Moizeszowe. Liít. 104.

kolumna: a

ney roboty nie poczynay weń/ áni fyn

-1: thwoy/ áni thwa corká/ áni sługá

-1: twoy/ áni słuzebnicá twoiá/ thákże

-1: áni woł/ áni ofioł twoy/ áni żadne

-1: bydłátko twoie/ áni gołć twoy ktho

-1: ry mieřzka w domu twym/ thák iżby

-1: sługá twoy y słuzebnicá twa odpo-

-1: czynęli iáko y ty. *(marg)* ^B To odpoczynienie troiákiem řpořobem rozumieć mamy/ Naprzod dla porzãdku wřthãwionego w kořćiele ku obchodzeniu rzeczy Bořkich w řwiętych. Drugie ku wřzeniu pracy sługom/ Thrzećie nam znãczy odpoczynienie duchowne/ ktore w tym zãwiřnęło iż byřmy my przeřtháli od řpraw wãlnych ćiałá nářze ^{g0}/ áby w nas řam pan Bog řprawował wołá řwã/ w czym należy odrodzenie nářze.

-1: " w 1. Mo. 2. v. 2. Zyd. 4. v. 4. (-)

rozdział: 9

strona: 106

kolumna: a

werset: 2] Lud wielki y wyřokiego wzrořtu/

-1: řyny ^B Enákowe ktore znaćie/ o kto-

-1: rych řlyřzeliřćie/ co powiãdano/ Y

-1: ktoż řie Enácitom oprzeć może?*(marg)* ^B Abo Obrzimy. (-)

werset: 3] Ale tho wiedzćie dźiřia/ iż Bog

-1: wãřz ietći on/ ktory idźie przed wá

-1: mi iáko ogień trawiãcy/ on ie řam

- 1: poborzy á wam ie podda/ á wypedzi
- 1: cie ie y wyglądziće bárzo prętko/ ták
- 1: iáko to wam obiecał Pan.

werset: 4 Nie chćieyciełz mowić w fercu

- 1: íwē/ gdy ie Pan Bog wálz wypędzi
- 1: przed wámi/ Pan dla ípráwiedli-
- 1: wołci náfzey wprowadził nas/ á-
- 1: bychmy pośiedli ziemię tę/ Abowiem
- 1: Pan ony narody dla niepráwości
- 1: ich rozegnał przed wámi.

werset: 5 Nie dla wáfzeyci ípráwiedliwo

- 1: íci/ áni práwołci íwercá wáfze^g wni-
- 1: dziecie w ofiádłóć ziemię ich/ ále
- 1: Pan Bog wálz ony narody dla wy
- 1: ítępkow ich wypędza przed wámi/
- 1: á iżby to wypełnił co przodkom wá
- 1: ízym/ Abráhámowi/ Izáákowi y Iá
- 1: kobowi poprzyfiągł.

werset: 6 Wiedzćiełz tedy żeć nie dla wá-

- 1: ízey ípráwiedliwołci ofiádłóć oney
- 1: przewybornej ziemię będzie wam da
- 1: ná od Pána Bogá wáfzego/ gdyż
- 1: ície wy íą ludzie ^C twárdego kárku.(*marg*) ^C To iełt zli/ odporni y krnąbrni/ á to podobieńftwo iełt wzięte od wołow/ kthorzy ná fie iarzmá włóżyć nie dopufzczáią. (-)

werset: 7^x Wípomniće á niezápamiętha

- 1: waycie/ iżelćie wy ná pułczy gnie
- 1: wali Pána Bogá wáfzego/ á od o-
- 1: nego dnia iákołci z Egipłkiey zie-
- 1: mie wyfzli/ áżełćie tu ná to mieyfce

-1: przyfzli/ byliście Pánu odpornemi. (marg) ^x w. 2. Mo. 14. v. 10. y. 16. v. 2. y. 17. v. 2. W. 4. Mo. 20. v. 4. (-)

werset: 8^D Tákżeście y w Horeb Páná obru

-1: Ízyli ná fie/ y ták fie był rozgniewał/

-1: iż chciał was wygládzić.(marg) ^D Ná on czás gdy Cielcá złotego chwalili. (-)

werset: 9^D Ná on czás gdym ia był wżedł

-1: ná gorę/ ábych wźiął tablice kamien

-1: ne/ tablice przymierza kthore Pan

-1: brał z wámi/ ^x y trwałem ná gorze

-1: czterdzieści dni y czterdzieści nocy/

-1: nie iedząc chlebá/ áni piiąc wody.(marg) ^x w. 2. Mo. 24. v. 18. y. 34. v. 28. (-)

werset: 10["] Tedy mi Pan dał dwie thablicy

-1: pálcem Bożym nápiśáne/ ná ktorych

-1: ty wżytki słowá były/ ktore Pan do

-1: was mowił ná gorze z pószrod o-

-1: gniá/ w dzień zgromádenia wáŕze^{go}.(marg) ["] w. 2. Mo. 31. v. 18. (-)

werset: 11["] A gdy wyfzło czterdzieści dni/ y

-1: czterdzieści nocy/ gdy mi Pan dwie

-1: tablicy kámienne/ to iest tablice przy

-1: mierza dał.

werset: 12["] Tedy ták zemną mowił/ Wíthań

-1: á idź z thąd co narychley/ ábowiem

-1: lud twój ktoryś z Egiptu wywiodł

kolumna: b

popśował fie/ á prędko fie vchylili z-

-1: drogi/ ktorą ia im rofkazał/ y vlali

-1: łobie Bálwaná.

werset: 13["] A przetoż iefzcze mowił ku mnie

-1: tymi słowy/ Záiŕthe widzę iż to iest

-1: lud twardego kárku.

werset: 14^E Dopuść mi ábych ie wytrácił/ á

-1: iżbych imię ich z źemie wyglądził/ á

-1: z ćiebie wywiodę narod możnieyŷy

-1: y więćszy niżli ten. (marg)^E W Zydowŷkiem łthoi/ Nie wćiągay mię: A w tych słowiech
Pan vkázuie iáka iefth moc wierney modlitwy ludzi łwiętych/ ktorą on bywa zwyciężon. (-)

werset: 15^E Tedy m łie ia wroćił/ á ŷzedłem z

-1: gory/ ktora ná ten czás ogniem pa-

-1: łáłá/ niołac dwie tablicy przymie-

-1: rza w obu rękách moich.

werset: 16^E A otom vyzrał/ iżefćie wy zgrze-

-1: ŷyli przeciw pánu Bogu wáźzemu

-1: vławŷy łobie Cielcá/ á pręđziuchno

-1: łćie łie vchylili z drogi/ kthorą wam

-1: Pan rofkazał.

werset: 17^E Támżem ia wźiawŷy dwie tabli

-1: ce ony/ vderzyłem ie obiema rękoma

-1: o źemie/ á ztlukłem ie przed oczymá

-1: wáźzemi.

werset: 18^E Potym przed Pánem iáko y pir

-1: wey vpadŷy/ byłem przez czterdzie

-1: łći dni y czterdziełci nocy/ nie iedząc

-1: chlebá/ áni piiąc wody/ dla wáźzych

-1: grzechow wŷzytkich/ ktorychełćie łie

-1: dopułćili czyniác złoć przed oczy-

-1: má Páńskimi/ wzrufáiąc go ku

-1: gniewu.

werset: 19^E Abo wiē łie bał oney popęđliwołći

-1: y gniewu/ ktorym łie był Pan roz-

-1: gniewał przeciw wam áby was wy

-1: trącił/ y wyśluchał mie ná ten czás.

werset: 20 Thákże gdy fie Pan bárzo roz-

-1: gniewał ná Aaroná chcąc go zágu-

-1: bić/ tedym fie też zá nim modlił the-

-1: goż czáfu.

werset: 21 A złość wáfzę ktoráfście vczynili/

-1: to ieft ćielcá/ porwałem y śpaliłem

-1: w ogniu/ y śtłukłem go y śtárłem w

-1: drobny proch/ ktery wrzuciłem w-

-1: rzekę co z gory płynęła.

werset: 22 Potymefście go rozgniewáli w ^F

-1: Taberá/ y w ^G Málfá y w ^H Kibroth

-1: Háthááwá. (*marg*) ^F Słowo to znaczy pogorzelińko/ o tym ieft zmiánká w. 4. Mo. w. 11. v. 1. Gdy Bog pućił ogień kthory popalił nie máłą częć obozu. ^G Málsá ieft w Ráfidym/ gdzie lud űzemrał gdy iem nie dořtawáło wody w. 2. Mo. 17. v. 7 ^H To słowo známionuie groby poźądliwoći/ iż tam ná onym mieyřcu karał Bog poźądliwoć nie mierną ludu/ kthora go przywiodła ku űzembraniu/ o czym w 4. Mo. 11. v. 34. (–)

werset: 23 Tákże gdy was Pan wyřłał z Ká

-1: deřbárne/ ábyřcie fie ruřzyli pořiá-

-1: dáć ziemię kthora wam dał/ tedyřcie

-1: wy odporni byli rořkazaniu Pána

-1: Boga wáfzego/ ániřcie wierzyli ie-

-1: mu/ y niechćielifćie być pořluřni gło

-1: řu iego.

werset: 24 Owa krotko/ iákom was iedno

-1: pořnał/ tedyřcie záwřdy odpornymi

-1: byli Panu.

strona: 108

kolumna: b

werset: 32^x A ták cokolwiek iedno ia wam

-1: rofkázuię/ o tym fie Itarayćie ábyłćie

strona: 108v

Przykazania y Práwá.
DEVTERONOMIWM.

kolumna: c

temu dofyć czynili nic do thego nie

-1: przydawáiąc/ áni vmnieyłzáiąc od

-1: niego. (marg) ^x Wyżłz. 4. v. 2. Przypo. 30. v. 6. (-)

rozdział: 13

KApitu. 13.

2. Fáłefzny prorok. 9. Y ten ktory chce

-1: odwodzić lud od Bogá/ áby był zabit. 12.

-1: Miáłto coby fie zá bálwochwálłtwem v-

-1: dáło ma być zborzone.

werset: 1

7^I Efliby fie

-1: miedzy wámi

-1: náłłiáki [!] pro

-1: rok ábo iáki co

-1: by ^A lny łwepo

-1: wiedał/ á ktore

-1: by wam y iákie

-1: znáki ábo cudá okázował. (marg) ^A Ten ktory powieda/ iż ma obiáwienie przez łen. (-)

werset: 2

2^B A onby fie znák ábo cud wam

-1: przezeń opowiedány wypełnił/ ále

-1: by was przedfię odwodził ku náłłá-

-1: dowaniu y chwaleniu Bogow cu-

-1: dzych/ ktorych wy nie znaćie. *(marg)* ^B Vkázuie/ iż wšytki cudá máiá być v nas podeyżráne á kłamliwe/ iefliż fie nie zgadzáiá z słowem Bożem/ á to z ftrony czártá y czárownikow/ ktorzy wżywáiá kłamliwych cudow ná zdrádę ludzká. (-)

werset: 3 Nie bądźćiefz pośłufzni fłowom

-1: proroká tákiego/ ábo tego co fny po

-1: wiedać będźie/ ^C ábowiemći was do

-1: fwiadczá Pan Bog wálfz chcąc wie

-1: dzieć/ iefliż go ze wšytkiego fercá/ y

-1: z dułze wšytkiey wálfzey miłuećie. *(marg)* ^C O pokufách/ ktoremi pan Bog fwych doświádczá Páthrz wyźfzey w Kápit. 8. (-)

werset: 4 Náfláduyćiefz Páná Bogá wálfze

-1: go/ á boyćie fie iego/ tegoż rofkazá-

-1: nia chowayćie/ á głofu iego fłuchay

-1: ćie/ iemu fłużąc á fátheczenie przy

-1: nim trwáiąc.

werset: 5 Ale prorok on/ y zmyflácz fnow o

-1: nych niechay zábit będźie/ ^D gdyż to

-1: powieðał iżby was odwioðł od Pá

-1: ná Bogá wálfzego/ ktory was wy-

-1: wioðł z źiemie Egiptfkiey/ á odku

-1: pił was z domu niewoley/ y chciał

-1: was odwiećć zdrogi/ po ktorey wam

-1: chodzić rofkazał Pan Bog wálfz/

-1: A ták odeymiećie to złe z poľrzodku

-1: was. *(marg)* ^D Tu báczyć mamy/ iż zakon Pánfki rofkázuie zábiiać wšytki ktorzy vczá fałfzywey náuki/ odwoðząc lud z drogi prawđziwey/ á karánie tákowe ná fám tylko vrząd y zwierzchność należy. O czem páthrz niżej Kápi. 18. v. 20. (-)

werset: 6^E Iefliby ćie teź brát twoy od ied-

-1: ney mátki národzony/ ábo fyn twoy

-1: ábo corká/ ábo małżonká thwoiá/

-1: ábo twoy przyiaćiel thák miły to-

-1: bie iáko dużá twoiá/ táiemnie pod

-1: wodził ku chwale Bogow cudzych

-1: ktorycheś thy nie znał/ áni oycowie

-1: twoi. (marg) ^E Táž iest tu rownie náuká iáko y Kryšťufowá/ ktory rofkázuie opuścić oycá/
mátkę żonę/ y dzieći dla imienia fwego. (–)

werset: 7] Iáko są Bogowie ktorzy miedzy

-1: okolicznemi narody są/ ták blifko iá

-1: ko y opodal od ćiebie/ od iedney grá

-1: nice źemie aż do drugiey.

werset: 8] Tedy mu ná to nie przyzwalay/ á

kolumna: d

ni go w tym słuchay/ áni mu folguy

-1: ^F áni fie theż nád nim zmiłuy/ y nie

-1: chćiey go w tym táić. (marg) ^F Owłzem ná thákowego małz skárzyć á powiedźiec go
przed wrzędem. (–)

werset: 9] ^G Ale go zámorduy/ ták iżby ręká

-1: twa ku iego zábićiu pirwíza byłá/ á

-1: potym ręká ludu włzytkiego.(marg) ^G A to ná ten czás gdy dekretem łędziego skazan
będzie/ skąd fie oto okázuie/ iáko iesth rzecz obrzydła bálwochwálstwo/ á iáka nas chuć ma
wieść ku stáraniu o chwałę Bożą. (–)

werset: 10] Y vkámionuiefz go aż do śmierći/

-1: ábowiem sthárał fie iákoby ćie od-

-1: wieć mogł od Pána Bogá twego/

-1: ktory ćie wywiodł z źemie Egypt-

-1: skiey z domu niewolítwá.

werset: 11] Aby fie włzyłcy Izráelitowie gdy

-1: otym wśłyfzą bali/ á ná pothym nie

-1: dopufzczáli złoći tákowey miedzy

-1: wámi.

werset: 12 | A ieflizbyś wśłyfzał/ iżby w ktho

-1: rymkolwiek miełćie/ kthore tobie

-1: dawa Pan Bog twoy ku mięfzká-

-1: niu/ ktokolwiek powieđał.

werset: 13 | Iż niektorzy mężowie przewrot-

-1: ni wyfzli z pořzod ćiebie/ á podwie

-1: dli miefzczány w miełćie fwoim

-1: ku chwaleniu Bogow cudzych/ kto

-1: rych nie znaćie.

werset: 14 | Thedy fie pilnie bádáiąc wywiá

-1: duyćie/ á dořtátecznie wpytáyćie/

-1: á iefliz iefł rzecz prawđziwa y pew

-1: na wieść że obrzydłóć táka řtála fie

-1: miedzy wámi.

werset: 15 | Tedy ony mięfzkáiące wthym

-1: miełćie mieczem pomorduiećie/ á

-1: miářtho zborzyćie ^H ze wřzytkim tym

-1: co w nim iefł/ y bydlá iego pobiie-

-1: ćie. (marg) ^H Rzeczy od Bogá řthworzone/ chociařz řą řámy z fiebie dobre/ ále gdy řą w ręku niepobořnych/ thedy nie inák iáko przekłethwem przed Pánem Bogiē řą A z tey przyczyny opowieda Apořtoł iż ony wřdycháią oczekawáiąc odkupienia řynow Bořych. Rzym 8. v. 2. (-)

werset: 16 | A zebrařłzy wřzytki řupy/ wpo-

-1: řřzod rynku miářtá onego/ řpalićie

-1: do gruntu miářtho z onym wřzyt-

-1: kim řupem/ przed Pánem Bogiem

-1: twoim/ y zoftanie náwieki kupá ru

-1: mu/ á nigdy nie bedzie naprawio-

-1: no.

werset: 17 I niechay nic nie zoftawa w ręku

-1: wálzych z onego przeklęcthwá áby

-1: Pan Bog zawciągnawfzy popędli

-1: woć gniewu fwego/ zmiłowál fie

-1: nád wámi/ á był wam miłóciwy á

-1: rozmnazał was/ iáko to záprzyfiągł

-1: oycom wálzym.

werset: 18 Gdyż głófu Páná Bogá wálze-

-1: go fluchác będziecie/ záchowywá-

-1: iác wlfzytki rofkazánia iego/ kthore

-1: ia wam dziś rofkázuię/ á czyniác to

-1: co ieft dobrego/ przed oczymá Páná

-1: Bogá wálzega fprawowác.

rozdział: 18

strona: 110v

kolumna: d

KApitu. 18.

1. Dziedzictwo Lewitow. 3. Prawo ká-

-1: pláńskie. 9. Zwyczáiow pogáńskich áby fie

strona: 111

Przykazánia y Práwá. Piąte
Księgi Moizefzowe. Lift. 111.

kolumna: a

fie [!] przeftrzegáli. 11. Czárownikow y wiefzcz

-1: kow áby miedzy sobą nie ćierpieli. 15. Zná-

-1: ki prawdziwego y fálfzywego Proroká.

werset: 1 **K** Apłani Le

-1: witowie/ y w-

-1: ńzytko pokole-

-1: nie Lewi/ dźiá

-1: łu y dźiedzic-

-1: twá miedzy I-

-1: zráelithy mieć

-1: niebęda/ Ale z ofiar palonych/ á ^A z

-1: dźiedzictwá Páńkiego żyć będą.(*margin*) ^A Tho cokolwiek ofiaruią Pánu/ tedy to iest iáko dźiedzictwo Páńkie (-)

werset: 2 Niechayże tedy dźiedzictwá mie-

-1: dzy ńwemi bráthy nie máia/ ^x Pan

-1: ńam iest dźiedzictwo ich iáko iem

-1: to obiecał.(*margin*) ^x w 4. Mo. 18. v. 20. Wyźłzey. 10. v. 9. W. 1. Kor. 9. v. 13. (-)

werset: 3 A toć niechay będzie práwo Ká-

-1: pńanow miedzy ludem/ ktoźkolwiek

-1: by iedno ofiarę ńpráwował/ thák z

-1: wołu/ iáko y z owce/ tedy kápłano-

-1: wi ma oddać łopátkę/ czelufci y kál-

-1: dun.

werset: 4 Pierworodne też zboź/ winá/ y o-

-1: liwy/ tákże y pirwíze ńtrzyźenie weł

-1: ny z owiec ma mu być dane.

werset: 5 Abowiem go obrał Pan Bog

-1: thwoy miedzy wńzem pokoleniem

-1: twoiem/ áby ńłużył imieniowi Páń

-1: ńkiemu/ ták on ńam iáko y ńynowie

-1: iego po wńzytki czafy.

werset: 6] A gdyby Lewitá z ktoregokolwiek

-1: miáltá Izráelkie^{g0} kędy był gołciem/ będąc przywiedzion^B iákiemżekol-

-1: wiek vmyłem przyłzedł do mieycá

-1: ktore łobie Pan obrał.(*marg*)^B To iefth rułzony iákiem nabożeńłtwem. (-)

werset: 7] Tedy then służyć ma imieniowi

-1: Páná Bogá łwego/ thák iáko y ini

-1: Lewitowie bráciá iego/ ktorzy tám

-1: łtoią służąc przed Pánem.

werset: 8] Y máią pożywác rownego dżiá-

-1: łu z drugiemii/ oprócz tego iefłiby co

-1: dżiedzicznego przedał coby wżiał

-1: po oycach łwoich.

werset: 9] Gdy tedy wnidżiesz do źiemie kto

-1: rą łobie dawa Pan Bog łwoy/ nie

-1: vcżże łie ábys miał náłładowác o-

-1: brzydłóci narodow onych.

werset: 10] Niechayże łie nikt miedzy wámi

-1: nie znáyduie coby miał^C przenáłżác

-1: przez ogień łyná łwego/ ábo corkę

-1: łwoię/ áni wiefzczek/ áni gułnik/

-1: áni ten coby wrożył/ áni czároownik.(*marg*)^C Co wiefczyniáli pogáni ku chwale Molochowi/ iáko o tym w. 3. Mo. 20. Káp. (-)

werset: 11] Tákże áni czárnokfiężnik/ ^x áni

-1: ten ktory ma łpráwę z duchy złemi/

-1: áni práktykarz/ áni ten coby łie od

-1: vmárłych czego dowiádował.

werset: 12] Abowiem iefł káždy obrzydłym

kolumna: b

v Páná ktożkółwiekby tho czynił/ á

-1: dla thychći obrzydłóci Pan Bog

-1: twoy wygania ie przed tobą.

werset: 11 (marg) ^x w. 3. Mo. 20. v. 27. 1. Sám. 28. v. 9. (–)

werset: 13 Ale ty bądź vprzeymem Pánu Bo

-1: gu twemu.

werset: 14 Abowiem narodowie ci ktore ty

-1: opánuiefz/ słucháią wroźbithow y

-1: wiełczkow/ ále thobie Pan Bog

-1: twoy nie dopułzcza tego.

werset: 15 " Pan Bog twoy wzbudzi tobie ^D

-1: z pośrzodku ciebie z bráciey thwey

-1: Proroká/ ^E iáko y mnie ktoremu po

-1: słufznym będziefz. (marg) " Ian. 1. v. 45. Dzie. 3. v. 22. 7. 37. ^D Ten Prorok národzony z ludu thego/ iest Kryřthus według wykłádu Piotrá. S. w Dzieiech Apořthołłkich Bo ácz po Moyzeřsu náłthał Iozue y wiele inych Prorokow było poślánych od Páná Ale oni nic nie vczyli iedno tego/ co im ten był rořkazał będąc głowá Prorokow/ á o kthorym rzeczono/ Thegoź słuchaycie. ^E Wzbudzi go Pan áby teź vczył tego wřzytkiego iáko teź y mnie obiáwił/ A tuc iest przyrownanie y podobieństwo wtem/ iż iáko był Moizeř pořlan áby vczył y řpřawował lud Boży/ tákze teź miał być ten Prorok o kthorym tu powieda. (–)

werset: 16 Iákoř żádał od Páná Bogá twe

-1: go w Horeb w dzień zgromádenia/

-1: gdyř prořił żebyř więcey nie ^x słuchał

-1: głofu Páná Bogá twego/ áni wi-

-1: dźiał onego ognia wielkiego/ byř

-1: řnadź nie vmarł. (marg) ^x w. 2. Mo. 20. v. 19. Zydow. 12. v. 19. (–)

werset: 17 Gdzie mnie thák odpowiedźiał

-1: Pan/ Dobrzeć czynią iż ták mowią.

werset: 18 Wzbudzę im Proroká z pořzod

- 1: bráćiey ich iáko y ćiebie/ do ktorego
- 1: vřt podam řłowá moie/ á thákże do
- 1: nich mowić będzie cokolwiek ia ro-
- 1: řkażę iemu.

werset: 19] A ieřliř řie przyda żeby kto nie był

- 1: pořłufzen řłowom moiem kthore on
- 1: imieniem moiem opowiedáć będzie/
- 1: nád tákowem řie ia pomřzczę.

werset: 20] Nád to ieřliby iáki prorok podnio

- 1: wřzy řie w pychę chciał opowiedáć
- 1: řłowá iákie w imię moie/ ktorychem
- 1: ia iemu nie rořkazař/ ábo ktoryby co
- 1: opowiedař imieniem inych bogow/
- 1: tákowy prorok niechay vmrze.

werset: 21] A ieřliřbyř ták rozbieráć chciał w

- 1: myřli řwey/ iákoř rozeznáć mam
- 1: řłowá ty kthorych Pan do niego nie
- 1: mowiř?

werset: 22] Tedy ieřlić ktorą rzecz opowie-

- 1: dáć będzie Prorok w imię Páńřkie/ á onáby řie nie wypeřniřá/ ^F iuřci to
 - 1: oná rzecz ieřt ktorey mu Pan nie ro
 - 1: řkazař/ áleć on Prorok opowiedař
 - 1: to z chłuby řwey/ á przetoř řie go nie
 - 1: boy.(marg) ^F Dwoiáki obyczay ieřt/ iako máią być poznawáni fařřřni Prorocy/ Pierwřzy/
- gdy řie to nie wypeřni co oni opowiedáią/ Drugi iř choć řie to wypeřni/ ále że řie to dla thego dzieie/ áby wierni odwiedźieni byli od chwały Páńřkiey/ tedy to ie znáczy być fářřzywe proroki/ O tym pátrř wyřřzey. Ká. 13. (-)

rozdział: 19]

1. Miáltá vćieczki dla męzoboycow kto-

-1: rzy fie mordu z nieobáczenia dopućili. 11.

-1: Męzoboycy ktorzy z vmysłu mordu fie do

-1: pułzczaią/ śmiercią karáni być máią. 14. O

-1: przenoźeniu gránic. 16. Karánie ná fále-

-1: łznego świádká.

rozdział: 23

strona: 113v

DEVTERONOMIVM.

Przykazánia y Práwá.

kolumna: c

werset: 1

N

Iechay

-1: nie wchodzą

-1: do zgromádze

-1: nia páńłkiego

-1: przepukły áni

-1: trzebieniec.(*marg*) ^A To co tu powieda nie w chodźić do Páńłkiego zgromádenia tedy to znáczy nie vżywáć práwá y łpolecznoći w rzeczy poźpolitey/ á zwłászczá małżeńłtwá/ y przełożeńłtwá. (-)

werset: 2

Nie poczći-

-1: wego łozá fyn nie ma być przypuź-

-1: czon do zgromádenia Páńłkiego/

-1: ^B áni dziełiąte pokolenie iego.(*marg*) ^B To iełt nigdy. (-)

werset: 3

^C Ammonitá áni Moábczyk nie

-1: ma być przyjmowan do zgromadze

-1: nia Páńłkiego/ áni dziełiąte iego po

-1: tomłthwo ma być przypuźczone do

-1: zebrania Pánfkiego aż ná wieki. (marg) ^C Tu tylko o mężczyznách/ á nie o niewiáftach
powieda/ ábowiem Rut przyiętha była do tey fpołeczności/ gdy ią wziął zá żonę Boos. (-)

werset: 4 ^D Abowiem wam nie chcieli vży-

-1: czyć áni chlebá áni wody w drodze o

-1: ney gdyfście ízli z Egiptu/ ^x kthemu

-1: iż náięli przeciwko wam Báláámá

-1: fyná Beorowego z Petor w Mezo-

-1: potámiey/ kthory was miał przekli

-1: nác.(marg) ^D Służnie im tho Pan ná oczy wyrzuca/ iż gdym był łączny nie dálifcie mi
ieść/ á dla thegoż ie wyłącza z towarzyfthwá ludu fwoiego. ^x w 4. Mo. 22. v. 5. (-)

werset: 5 Acz niechciał Pan Bog thwoy

-1: fłuchác Báláámá/ ále iego przekliná

-1: nie obrocił tobie w błogofławień-

-1: ftwo/ iż cię miłował Pan Bog

-1: twoy.

werset: 6 Nie będziefz iem nigdy życzyl po-

-1: koiu y nic dobrego pokiś żyw ná wie

-1: ki.

werset: 7 Idumeyczykiem fie brzydzic nie bę

-1: dziefz/ ábowiem iest brát twoy/ ták

-1: że y Egiptcyániná nie obmierzifz fo

-1: bie/ ábowiemeś był gofciey w ziemi

-1: iego.

werset: 8 Synowie z trzeciego ich potom-

-1: ftwá w fpołeczność ludu Pánfkie-

-1: go przypuřzczeni będą.

werset: 9 Gdy rufzyfz wojnę przeciw nie-

-1: przyiaćiołom/ tedy fie káźdey rzeczy

-1: niefłufzney ftrzedz mařz.

werset: 10 Ieśliby kto między wami był nie-

-1: czyłtem z iákicy nocney przygody/

-1: tedy wynidź ma zá oboz á nie ma fie

-1: tám wrácác.

werset: 11 Až fie w wieczor omyie wodą/

-1: á iáko zaydzie słońce wnidzie do o-

-1: bozu.

werset: 12 Będziecie też mieć miejsce iedno zá

-1: obozem/ kędy będziecie chodzić ná po

-1: trzebę przyrodzoną.

werset: 13^E Y będziez miał rydlik między i-

-1: nem naczyniem swoiem/ á pierwey

-1: niż włędziefz/ wykopałz dołek w

-1: którym zágrzebiefz pługáltwá swo

-1: ie.(marg) ^E Tu mamy náukę iáko fie Pan brzydzi plugáltwem á nieczyłtofcią dufzną/ á iáko on sam iest czyłtym y świętym/ ták fie thež przed nim nikt ostac nie może/ iedno áž będzie czyłtym á świętym. (-)

werset: 14 Abowiem Pan Bog twoy iest w

kolumna: d

obożie twoiem/ áby cię bronil á tobie

-1: poddał nieprzyiácioły twoie/ á prze

-1: tož namioty tve niechay będą fwię

-1: te/ by fie nie odwrocił od ciebie iełli-

-1: by co łprofnego około ciebie obaczył.

werset: 15 Sługi ktoryby do ciebie od páná

-1: fwego wćiekł/ ^F niewydaway Pá-

-1: nu iego.(marg) ^F To fie wykłáda o słudze półtronnego narodu/ ktory fie wćieka do kołciołá Pánłkiego/ w ktorym fie okázuie bępieczna wćieczká tym ktoryy łą wniewołłthwie czártowłkim/ gdy przyięci będą do kołciołá onego. (-)

werset: 16 Ale niechay v ciebie mieżka ná

-1: ktorym fie mu mieyfcu podobác bę-

-1: dzie/ w ktorymkolwiek miášteczku

-1: wáżem/ á nie czyn mu przykroćci.

werset: 17 Niechay miedzy corkámi Izráel-

-1: íkimi żadney niewiáfty nierządney

-1: nie będzie/ áni miedzy Izráelczyki

-1: nieczyftego íprofniká.

werset: 18 Náymu nierządney niewiáfty/

-1: áni kupná ^G pśiego nie wnoś do ko-

-1: íciołá Páná Bogá twego zá iákim

-1: kolwiek flubem/ ábowiem tymi obie

-1: má rzeczámí brzydźi fie Pan Bog

-1: twoy. (marg) ^G Kupno pśie ták rownie poczytha/ iáko naiem niewiáfty nierządney ábowiem pies ieft beřtya nieczyřta/ okrutna y nie powřciágliwa w nieczyřtocie/ á przetoż Pan Bog nic sobie nieczyřthego przynofić nie kazał. (-)

werset: 19 ^H Brátu twemu nie dá y pieniądze

-1: ná lichwę/ áni pożywienia/ áni ża-

-1: dney rzeczy kthorá ná lichwę da-

-1: wáią.(marg) ^H Przez to řowo Brátá rozumiemy ty ktorzy fą przyłáczeni w przymierze Páńskie/ ktore z onym ludem wczynione było/ wczym obaczyć káždy może ínadnie/ ieřliż řlufznie Krzeřciáni ná lichwę dáwać máią. (-)

werset: 20 ^I Cudzořiemcowi ná lichwę dá

-1: wác mořeřz/ ále z bráthá twego li-

-1: chwy nie bierz/ ábyć błogořłáwił

-1: Pan Bog twoy we wřzytkich two-

-1: ich ípráwách/ w źiemí tey do ktorey

-1: idźieřz ábyř iá opánował.(marg) ^I To miáło mieyřce/ pokąd ieřzce byłá w řwey mocy miedzy thym ludem ich rzecz pořpolita/ ták kořcielna iáko y řwietřka gdzie fie im godziło

cudzoziemce cínąć niewolstwem trapić y frodze sie obchodzić z nimi/ ábowiem sie to ták Pánu Bogu podobáło/ ále tego dziś nikth słuźnie ná przykład brác nie może/ áby sie thák [přawowác miał/ chyba żeby miał roskazanie Páńskie. (–)

werset: 21^x Ieślibyś co poślubił Pánu Bo-

- 1: gu twemu/ thedy nie małz odwło-
- 1: czyć ábyś tego oddać nie miał ábo-
- 1: wiemcí sie tego Pan Bog twoy v-
- 1: pominác będzie/ á nie wydźiesz ka-
- 1: rania.(*marg*) ^x Ekle. 5. v. 3. (–)

werset: 22 A ieśliż slubowác nie będzieś/ nie

- 1: zořtanieśz winien.

werset: 23 To co obiecuiesz řtháray sie ábyś

- 1: wypełnił/ ták iákoś poślubił dobro-
- 1: wolnie Pánu Bogu twemu/ y v-
- 1: řtyś řwemi tego potwierdził.

werset: 24 Ieśli do czyiey winnice wnidźiesz

- 1: tedy sie náiedz iágod do woley řwej/
- 1: ále ich nie zbieray do naczynia řwe-
- 1: go.

werset: 25" Tákże ieśli wnidźiesz miedzy zbo

- 1: że cudze/ tedy możesz nárwác kło-
- 1: řow ręką twą/ ále řierpá nie zápu-
- 1: řzczay w cudze źniwo.(*marg*) " Mat. 12. v. 1. (–)

rozdział: 28

strona: 115v

kolumna: d

werset: 9 Pan Bog twoy pořtánowi cie řo

strona: 116

Błogosławieństwá
y złorzeczeństwá ludu
Izraelskiego. Piąte Księgi
Moizeszowe. List. 116.

kolumna: a

bie ludem świętym/ iákoć to záprzy

-1: fiągł/ ielli tyłko przykazania iego zá

-1: chowywác będźiesz/ á poydźiesz dro

-1: gámi iego.

werset: 10 Y oglądáią wšytki narody źemie

-1: iż fie wy^B ozywacie imieniem Pán-

-1: fkiem/ á będą fie was lękác.(*marg*)^B To iest/ iżeś thy iest ludem/ kthoremu Bog iest
miłofciw. (-)

werset: 11 A Pan Bog twoy zbogáci cie w

-1: dobrách/ w owocu żywotá twego/

-1: w przypłódkách bydłá twego/ y w-

-1: vžytkoch źiemłkich/ w źiemni tey kto-

-1: rą záprzyfiągł Pan Bog oycóm two

-1: im/ iż ią tobie dáć ma.

werset: 12 Otworzy thobie Pan Bog niebo

-1: fkarb fwoy nálepšy/ á pułci defzcz

-1: ná źiemię twą czáfu fwego/ y będźie

-1: fzczeńcił wšytki fpráwy twoie/ thy

-1: wielu narodóm vžyczác będźiesz/ á

-1: ni od kogo požyczác nie będźiesz.

werset: 13 Y vczynicie Pan^C przednieyřzim

-1: á nie pořlednieyřzym/ y będźiesz wyż

-1: řzy á nie niřřzy/ byś iedno pořřuf-

-1: nym był przykazaniu Pána Bo-

-1: gá twego kthore ia dżiś rofkázuię

-1: tobie/ ábyś ie záchowywał y wedle

-1: niego fie spráwował.(*marg*) ^C W żydowfkim ftoi/ Głową á nie Ogonem. (-)

werset: 14 Nie vchyláiąc fie áni ná práwo á-

-1: ni ná lewo od žádney z tych rzeczy/

-1: ktore dżiś rofkázuię tobie/ nie cho-

-1: dżąc zá bogi cudzemi/ ábyś ie chwá

-1: lić miał.

werset: 15 ^x Ale iefliż pośtuśnym nie będziefz

-1: głófowi Páná Bogá twego/ áni zá

-1: chowywác będziefz wżego rofkazá

-1: nia y vftaw iego ktore ia dżiś rofká

-1: zuię tobie? tedy wżytki ty przekłęc

-1: twá przypádną ná cię á ogárną cię. (*marg*) ^x w 3. Mo. 26. v. 14. Láment. 2. v. 17. Málá. 2. v. 2. Báruch. 1. v. 20. (-)

werset: 16 Nie fzczeńliwym będziefz w mie-

-1: ície/ nie fzczeńliwym ná polu.

werset: 17 Kofz twoy y dzieżá twoiá przekłęc

-1: te będą.

werset: 18 Nie fzczeńny owoc żywotá twe-

-1: go/ y wżytki ziemie twey/ przypłod-

-1: ki krow y owiec twoich.

werset: 19 Będziefz przekłętym wchodząc y

-1: wychodząc.

werset: 20 Pući ná cię Pan przekłętwo/

-1: trfogę/ y zginienie we wżytkiē co po

-1: czniefz/ áż cię zgładzi á z ftrzałkiē do

-1: gruntu ftráci/ dla złości wynálas-

-1: kow twych prze ktoreś mie odstąpił

werset: 21 Zarázi cie Pan powietrzem/ aż

-1: cie wykorzeni z ziemie do kthorey

-1: idźiefz ábyś ią opánował.

werset: 22 Przepući ná cie Pan fuchoty/ źi

-1: mnicę/ gorąckę/ fufzą/ miecz/ wia-

-1: try fzkodliwe/ rdze/ á będzie cie tak

-1: trapił aż zginiefz.

kolumna: b

werset: 23 ^D Y niebo ktore nád thobą będzie

-1: ftanie fie miedziáne/ á ziemiá ktora

-1: pod tobą będzie ftanie fie żelázna.(*marg*) " w 3. Mo. 26. v. 19. ^D To iest niebędzie dżdźá/ áni ziemie orác będa. (-)

werset: 24 Spráwi to Pan/ iż miálto dżdźá

-1: ípádnie proch y popiół ná twoię źie

-1: mię/ ktory z niebá przyidzie ná cie/ aż

-1: w niwecz obrocon będziefz.

werset: 25 Porázi cie Pan nieprzyia-

-1: ćioły twemi/ thák iż co iedną drogą

-1: przyciągniefz przeciwko im/ to záfie

-1: fiedmią drog wćiekác będziefz/ á bę-

-1: dziefz rośprofzon po wżytkich kro-

-1: lestwách ziemie.

werset: 26 Y będa pokármem trupy wálze ptá

-1: ftwu powietrznemu y zwierzętom

-1: ziemfkiem/ tak iż nikt nie będzie coby

-1: ie odpłofzyć miał.

werset: 27 Y dopući ná cie Pan wrzod E-

-1: giptfki/ wrzody názafobnicy/ y kro

-1: fty/ á świerz b nieuleczony.

werset: 28 Zarázi cię Pan szaleństwem/ fle-

-1: potę/ y zamieniem fercá.

werset: 29^E Tak iż w południe będziesz má

-1: cał iáko ślepy w ciemnościách/ á

-1: drogi twe nie będąc fie szczęścić/ zá-

-1: wždy będziesz trapión y łupion/ á

-1: nikt nie będzie coby cię odiać miał. (marg) ^E Toć fie nie o ślepoćie oczu/ ále o ślepoćie ferdeczney rozumie. (-)

werset: 30 Poymiesz sobie żonę á iny zniá śpác

-1: będzie/ zbuduiesz dom á mięłzkác w

-1: nim nie będziesz/ náśádzisz winni-

-1: cę á nie będziesz iey zbierał.

werset: 31 Wołu twego zábiią przed twymi

-1: oczymá á ty fo ielć nie będziesz/ O-

-1: ślá twego będą wydźierać przed tobą

-1: á nie wrocąc go/ Owce twoie zábie

-1: rze nieprzyiaciel/ á nikt mu ich bro-

-1: nić nie będzie.

werset: 32 Synowie twoi y corki twoie bę-

-1: dą podáne narodem poštronnem/

-1: ná co patrzác będziesz oczymá śwe-

-1: mi/ ktoreć dla nich ná káždy dzień od

-1: żalu wítawác będą/ y nie będziesz fo-

-1: bie mógł nic w tym pomoc.

werset: 33 Wżytkow źemie twej y wśzytkiej

-1: twej prace wżywác będzie narod kto

-1: rego ty nie znałz/ á nic inego iedno

-1: wítawicznie vtrapión y łupion bę-

-1: dziełz.

werset: 34 A pátrząc ná to oczymá fwemi/

-1: prawie ofzáleiefz.

werset: 35 Zárázi cie Pan wrzodem iádo-

-1: witym nieuleczonym w kolánách y

-1: w goleniách/ od podefzwy áż do wie

-1: rzchu głowy.

werset: 36 Záwiedzie cie Pan y Krolá ktore-

-1: go nád łobą poftánowiłz/ do naro

-1: du ktoregoś thy z przodki twoiemi

-1: nie znál/ gdzie thám będziefz łúżył

strona: 116v

Złorzeczeńftwá ná
przęłtępcę zakonu.
DEVTERONOMIVM.

kolumna: c

bogom cudzym/ drzewiánym y ká-

-1: miennym.

rozdział: 31

strona: 118v

kolumna: c

werset: 7 Tedy Moizełz przyzwawłzy Iozu

-1: ego przed oblicznoścíą wżego ludu

-1: Izráelłkiego rzekł k niemu/ Bądź

-1: łtałym á łercá dobrego/ ábowiem ty

-1: wnidziefz z ludem tym do źiemie o-

-1: ney/ kthorą Pan záprzyfiągł oycom

-1: ich/ ze im ią dáć miał/ á ty ią miedzy

-1: nie podźielifz.

werset: 8 Pan iefł łam ktory idzie przed to-

-1: bą/ á onći iest ktory będzie przy tobie/

-1: on cie nie zołtáwi áni opući/ A prze

-1: toż sie nie boy áni sobie każ fercá.

werset: 9] Tedy Moizefz spifał then zakon/

-1: á oddał Kápłanom synom Lewi/

-1: kthorzy nořili Skrzynię przymierza

-1: Páńkiego/ y wřzytkim ftárfzym I-

-1: zráelfkim.

werset: 10] Przytym Moizefz rořkazał im w

-1: thy řłowá/ Przy dokończeniu roku

-1: Siodmego/ czáfu obchodu Świę-

-1: tá odpuřczánia/ w Święto kuczek

werset: 11] Gdzie sie wřzythek lud Izráelfki

-1: zeydzie áby sie okazał przed Pánem

-1: Bogiem thwoim/ ná mieyřcu

-1: ktore obierze sobie/ thedy czytác bę-

-1: dziefz zakon ten przed wřzemi Izrá-

-1: elczyki/ gdzieby wřzyřcy řlyřzeli.

werset: 12] Y rořkařeřz sie zeydř ludowi thák

-1: meřzom iáko y niewiářtom/ máłucz

-1: kim/ y gořćiom ktorzy z tobą mieřzká

-1: iá/ áby řłucháli y včzyli sie bać Páná

-1: Bogá nářze^{g0}/ y řtáráć sie áby czynili

-1: dořyć wřzytkim řłowom zakonu te^{g0}.

werset: 13] Táķże y řynowie ich ktorzy go nie

-1: vmieią/ niech řłucháią á včzą sie bać

-1: Páná Bogá nářzego/ pokáđ iedno

-1: będąććie řyć w řziemi/ do ktorey idřie

-1: ćie přeřráwiřzy sie zá Iordan á-

-1: byćcie ią poliedli.

werset: 14 Potym rzekł Pan Moizefzowi/

-1: Oto iuż bliſki ieſt dzień twey ſmier-

-1: ci/ przyzowże tedy Iozue ⁸⁰ á ſtańcie

-1: w Przybytku zgromádzenia/ ábych

-1: mu rofkazał: Záhymże przyſzedł

-1: Moizefz y Iozue/ á ſtánęli w Przy-

-1: bytku zgromádzenia.

werset: 15 Tedy ſie vkazał Pan w Przybytk-

-1: ku pod ſłupem obłokowem/ á ſtánął

-1: on obłokowy Słup nád drzwiami

-1: Przybytku zgromádzenia.

werset: 16 Y rzekł Pan do Moizefzá/ Oto ty

-1: záſniefz z oycy ſwoiemi/ á lud then

-1: przydźie ktemu iż ſie ſcudzołóży zbo

-1: gi cudzymi w oney ziemi do kthorey

-1: idźie/ y odſtąpi mie/ á złamie przy-

-1: mierze ktorem z nim poſtánowił.

werset: 17 A przetoż onego czáfu zápali ſie

kolumna: d

nań gniew moy/ á opuſzczę gi/ y zá

-1: kryię od niego oblicze ſwe/ áby był

-1: podan ná łup/ á wiele złego y vtra

-1: pienia nań przypadnie/ ták iż rzecze

-1: dnia onego/ A zaſz nie dla thego iż

-1: Bogá mego zemną nie máfz podká-

-1: ły mie niefzczeńcia ty.

werset: 18 Ale ia czáfu onego zákryię oblicze

-1: ſwe dla złoſci ich ktorych ſie dopuſci

-1: li/ odstępując do Bogów cudzych.

werset: 19] A tak teraz napiżcie sobie the^A

-1: pieśń/ a nauczcie iey synów Izrael

-1: łkich/ ^B y podaycie ją do wśt ich/ aby o

-1: to ta piołnká była mnie świadc-

-1: twem przeciw synom Izraelłkim.(*margin*) ^A Piołnká tá iest w tym niższem. 32. Kápitulum.

^B To iest/ Stáraycie łie aby ją pámiętáli y łpiewáli wśty. (-)

werset: 20] A bowiē ie przywiodę do źemie kto

-1: rąm záprzyłiął przodkom ich/ obfi-

-1: thuiącey **mlekem** [!] y miodem/ A oni

-1: gdy iedząc/ będą náfyceni y vtyią/ od

-1: wrocą łie á poydą zá bogi cudzymi y

-1: będą ie chwálić/ á obruśzą mię ku

-1: gniewu łamiąc przymierze moie.

werset: 21] Lecz gdy wiele złego y vthra-

-1: pienia przypádnie ná nie/ thedy tá

-1: pieśń będzie świadczyć przeciwko

-1: niem/ ábowiem nie wynidzie z pá-

-1: mięci y z wśt potomłtwá ich/ gdyż ia

-1: znam myłł łercá ich/ y to co dziś czy

-1: nią/ chociażem ich nie w wiodł ielz-

-1: cze do źemie ktorąm im záprzyłiął.

werset: 22] A tak Moizełz onegoż dnia napi

-1: łal tę pieśń y nauczyl iey synów Izrá

-1: elłkich.

werset: 23] Potym rołkazał Pan Iozuemu

-1: łynowi Nunowemu/ Bądź że łta-

-1: łym á łercá dobrego/ ábowiem ty wy

-1: wiedziefz lud do źemie ktorąm im

-1: dác przyfiągł/ A ia będę z tobą.

werset: 24 A gdy śpifał Moizełz słowá Zako

-1: nu tego w kfięgi y dokończył ich.

werset: 25 Tedy rofkazał Lewithom ktorzy

-1: nofili Skrzynię przymierza Pán-

-1: ſkiego thák mowiąc.

werset: 26 Weźmiće Kfięgi Zakonu tego/

-1: y włożcie przy iedney ſthronie do

-1: Skrzynie przymierza Páná Bogá

-1: wálzego/ áby tám były ku ſwiádec-

-1: twu przeciwko wam.

werset: 27 Abowiem ia znam vpor thwoy

-1: y zátwárdziałóć ſzyie twej/ bo oto

-1: poki iefzcze ieftem żyw z wámi/ tedy

-1: ſcie Pánu przeciwnemi/ á což po ſ-

-1: mierci moiej dáleko więcey te^{go} będzie

werset: 58 (!) Rofkażciełz fie zeydź do mnie w-

-1: ſzytkim ſtárfzym z káždego pokole-

-1: nia wálzego/ y przełożonym wá-

-1: ſzym/ áby ſłucháli wſzythkich tych

-1: ſłow ktore do nich mowić będę/ á iż

strona: 119

Pieśń Moizełzowá. Piąte
Kſięgi Moizełzowe. Liſt. 119.

kolumna: a

bych fie oſwiádczył niebem y ziemią

-1: przeciw nim.

ksiega: loz.

strona: 121

KSięgi Iozuego.

Argument.

-1: ACz niektorzy mnimáią żeby ty kfięgi nie miały być Io
 -1: zuego/ Ale my tych náfládujemy ktorzy ie twierdzą zápewne być od niego pi
 -1: fáne/ á do tego flufzne dowody máią. A ták ty kfięgi názywáią imieniem te
 -1: go ktorzy ie pifał/ á był zacnym Prorokiem Bozym/ będąc poftánowionem ná
 -1: mieyfcu Moizefzowem Hetmánem nád ludem Izráelfkim. Zámýkáią theż
 -1: w fobie wefcie ludu Izráelfkiego do źemie Chánáneyfkiey/ y zwycięfthwá
 -1: ich/ y porázenie ludu mięfzkáiącego w oney źiemii. Przytým iáko źemia o-
 -1: ná podzieloná iefť od Iozuego miedzy pokolenia Izráelfkie. A potrzebá bá-
 -1: czyć w ćienioch y podobieńftwách tey hiftoryey/ Iz iáko Iozue w wiodł
 -1: lud on Boży do źemie obiecány/ Ták Iezus Kryftus w wiedźie nas do wie
 -1: czne^{go} błogofłáwieńftwá/ co fie nam známionuie przez onę obiecáną źemię.

rozdział: 1

kolumna: a

KApitu. 1.

2. Rokazał Bog Iozuemu áby wízedł do

-1: źemie obiecány. 7. Y záchowywał zakon
 -1: pánki. 9. Pan go potwierdza fwą obliczno
 -1: ícią. 10. Iozue rokázuie fie gothowác ludo
 -1: wi. 16. Ktory mu obiecuie poftulzeńftwo.

werset: 1

Y

Stáło fie

-1: po fmierći Moi
 -1: żełzá flugi pán
 -1: fkiego/ iż mo-
 -1: wił pan do Io
 -1: zue^{go} fyná Nu-
 -1: nowego fluze-
 -1: bnika Moizefzowego tymi flowy.

werset: 2] Moizefz słuźebnik moy vmárł/ A

-1: przetoź bądź teraz gotow/ á przeydź

-1: przez ten Iordan ze wśzytkim them

-1: ludem/ do źemie ktorą ia dawam/

-1: synom Izráelkım.

werset: 3]^x A iákom powiedźiał Moizefzo

-1: wi dałem wam wśzelkie mieyśce/

-1: gdzie iedno sćaná sćhopy nog wá-

-1: sźyeh.(*marg*) ^x w. 5. Mo. ij. v. 24. Niźey. 14. v. 9. (—)

werset: 4] Gránice wáśze będa od puźczy

-1: y od Libanu áź do rzeki wielkiey

-1: Eufrátés/ wśzytká źiemią Hetey-

-1: czykow/ áź do Morzá wielkiego ku

-1: Zachodowi.

werset: 5] Zaden fie thobie nie oprze dokąd

-1: żyw będziefz: Abowiem iákom był

-1: z Moizefzem/ ták y z tobą będe ^x Nie

-1: odstąpię cie/ áni cie opuźczę.(*marg*) ^x Zyd. 13. v. 5. (—)

kolumna: b

werset: 6] Bądź że thedy mocnym á sćałym/

-1: ábowiem ty ludowi temu podzie-

-1: liź w dźiedźictwo źiemię tę/ ktorąm

-1: ia záprzyfiągł oycom ich/ iż ią im

-1: dać mam.

werset: 7] Iedno bądź mocnym á sćałym tym

-1: więcey ábyś fie sćárał żebyś czynił

-1: dośyć wśzytkiemu zakonowi/ ktory

-1: thobie rofkazał Moizefz słuźebnik

-1: moy. Nie vchylayże fie od niego/ áni

-1: ná práwo áni ná lewo/ iżbyś sie ro

-1: łtropnie łpráwował gdziekolwiek

-1: poydziełz.

werset: 8] Kłięgi zakonu tego niechay nig-

-1: dy od włth twych nie odtępuią/ ále

-1: w nich będziefz rozmyłłał we dnie y

-1: w nocy/ á łtaray sie ábyś czynił dofić

-1: włzytkiemu temu co w nich iest ná

-1: piłano. Abowiem thák łpráwy tve

-1: łzczęłliwieć sie łzańcować będa/ á ro

-1: łtropnie sie łpráwować będziefz.

werset: 9] Izalim tobie nie rołkazał/ ábyś

-1: był mocnym y łtałym? á iżbyś sie nie

-1: bał áni łękał? Abowiem Pan Bog

-1: twoy iest z tobą gdziekolwiek poy-

-1: dziełz.

werset: 10] ^A A przetoż Iozue rołkazał thák

-1: przełozonym nád ludem.(*margin*) ^A Tu mamy w Iozuem przykłał prawłziwego
połsułzeńłtwá y mocney wiáry/ kthory sie nie zbrania wźiáć ná sie vrzędu trudnego y nie
bełpiecznego. (-)

werset: 11] Przeydziećie przez połrzodek woy

-1: łká/ á rołkázćie ludowi/ áby łobie

-1: przygothowáli łpiżę/ ábowiem po

-1: trzećim dniu przeydziećie Iordan/

-1: ábyćie wełzli á połiedli ziemię/ kto-

strona: 121v

IOSVE Ierycho

kolumna: c

rą Pan Bog wálz dawa w ofiád-

-1: łość wam.

rozdział: 6

strona: 123v

kolumna: c

werset: 1 **7** **Y** Było Ie-

-1: rycho ták zam-

-1: knione y opá-

-1: trzone przed fy

-1: ny Izráelłkimi

-1: że żaden nie był

-1: coby zthámtd

-1: wynidź/ ábo tám wnidź miał.

werset: 2 Tedy Pan rzekł do Iozuego/ O-

-1: bącz żećiem dał w ręce twoie Iery-

-1: cho y z krolem iego/ y ze wżytkim ry

-1: cerftwem iego.

werset: 3 A ták wy wżytcy mężowie boio

-1: wi obeydziecie wkoło miáfto ^A raz/

-1: A to vczynicie przez łzeć dni.(*marg*) ^A To ieft/ ná káždy dzień raz ieden. (–)

werset: 4 Przytym siedm kápłanow ponio

-1: łą siedm thrąb ^B rogowych przed

-1: Skrzynią/ á dnia łiodmego obeydzie

-1: ćie miáfto siedmkroć/ y będą kapłani

-1: trąbić w trąby. (*marg*) ^B Abo báránich. (–)

werset: 5 A gdy będą trąbienie przedłużać

-1: ná rogowych trąbách/ iáko łkoro v

-1: łłyfzyćie głos trąby/ tedy lud vczyni

-1: wielki okrzyk/ á mur miáftá obáli

-1: fie ^C ná mieyfcu fwem/ y wnidzie

-1: lud onędy iáko gǳie ktho będzie

-1: ftał ná mieyfcu fwoiem.(*marg*) ^C Káldeyfski tłumácł thák ma/ A mur w ziemię wpádnie. (-)

werset: 6] A ták Iozue Syn Nunow wez-

-1: wawfzy kápłanow rzekł do nich/

-1: Wezmićie Skrzynię przymierza/ á

-1: drugich fiedm kápłanow niech nio

-1: fą fiedm trąb rogowych przed Skrzy

-1: nią Páńfką.

werset: 7] Potym rzekł do ludu/ Idźcie á o-

-1: beydźcie miásto/ á ktorzy fą zbroyni

-1: niechay idą przed fkrzynią Páńfką.

werset: 8] ^D To fkoró Iozue ludowi powie-

-1: dział fiedm kápłanow niofąc fiedm

-1: trąb rogowych/ fzli w przod przed

-1: Skrzynią Páńfką y trąbili w ony

-1: trąby/ á Skrzynią przymierza Páń

-1: fkiego fzlá zá nimi.(*marg*) ^D Ten fpofołb ciąguńienia okazány przez Iozuego zda fie głupftwem rozumowi ludzkiemu/ Ale mądrość Boża okazána w słowie iego dáleko ieft ináfza/ ktorey náfláduią wierni/ poddawáiąc rozумы fwe pod nie. (-)

werset: 9] A mężowie zbroyni fzli przed ká

-1: plány trąbiącemi w trąby/ drugi też

-1: lud poſpolity fzedł pozad fkrzynie/

-1: y trábiono w trąby idąc.

werset: 10] A Iozue przykazał był ludowi ty

-1: mi fłowy: Niewołayćiefz/ áni day-

-1: ćie fłyfzeć głofu fwego/ y namniey-

-1: fze fłowo z wft wáfzych niechay nie

-1: wychodźi áż do one^{go} dnia gdy wam

-1: rofkażę/ vczyńcie okrzyk/ tedy vczyni

-1: cie okrzyk.

werset: 11] A tak Skrzynią Pánfka obefzła

-1: miáfto w krąg ieden raz/ á oni fie w

-1: ročili do obozu y támże trwáli przez

-1: noc.

kolumna: d

werset: 12] Názaiutrz Iozue wftał ráno/ á

-1: kápłani niefli Skrzynię Pánfką.

werset: 13] Drugich też fiedm kápłanow nio

-1: fąc fiedm trąb rogowych fzło przed

-1: Skrzynią Pánfką/ y trąbili idąc/

-1: przed ktoremi fzedł lud zbroyny/ á zá

-1: fie pozad fzkrynje fzedł lud pofpoli-

-1: thy/ y trąbiono w trąby idąc.

werset: 14] A tak dnia wtorego obefzli miá-

-1: fto drugi raz/ á potym fie wročili do

-1: obozu/ y także czynili przez fzeć dni.

werset: 15] Y ftało fie dnia fiodmego gdy w-

-1: ftáli ráno ná świtaniu/ obefzli miá

-1: fto tymże fpořobem fiedm kroć/ á tyl

-1: kož thego fiodmego dnia fiedm kroć

-1: obefzli miáfto.

werset: 16] A gdy Kápłani fiedm kroć zątrą

-1: bili w trąby/ tedy rzekł Iozue do lu

-1: du/ Vczyńcie okrzyk/ ábowiem Pan

-1: podał wam miáfto.

werset: 17] Y będzie do gruntu poborzono y

-1: to co w nim ieft k woli Pánu/ ied-

- 1: noż Ráháb wżetecznicá żywo zo-
- 1: ftanie y wżyſcy ktorzy z nią łą w do-
- 1: mu ^x gdyż przekryła poſły ktorechmy
- 1: my byli poſłáli. (*marg*) ^x Wyżſzey. 2. v. 4. (-)

werset: 18] A wżákoż ſie wy ſtrzeźcie ^E rze-

- 1: czy zápowiedzianych/ ábyście ſie ni-
- 1: czego z nich nie dotykáli áni ich brá-
- 1: li/ byście w przeklętwo y w kłopot
- 1: nie wpráwili woſká Izráelſkiego. (*marg*) ^E Rzeczy zápowiedziane známienuią ty rzeczy/ ktore do gruntu zniſzczone być máią/ nic z nich nie zoſtáwuiąc/ iáko z rzeczy przeklętych. (-)

werset: 19] Ale wżytko złoto y ſrebro/ y na-

- 1: czynia miedziáne y żelázne będą po-
- 1: święcone Pánu/ á wnioſą ie do
- 1: ſkárbu Páńſkiego.

werset: 20] A ták lud krzyknał gdy zátrąbio-

- 1: no/ ábowiem gdy wſłyſzał lud głos
- 1: trąb/ krzyczeli wielkim krzykiem/
- 1: ^x y obálił ſie mur ná mieyſcu ſwym/
- 1: ták iż lud wſzedł do miáłtá/ káždy
- 1: ztámąd gdzie ſtał/ y wzięli miáłto. (*marg*) ^x Zydo. 11. v. 30. 2. Mach. 12. v. 15. (-)

werset: 21] Pomordowali mieczem wżytko

- 1: co iedno było w mieſcie/ ták męże iáko
- 1: y niewiáły/ thák młodzieńce iáko y
- 1: ítarce/ áż do wołow/ owiec y oſłow

werset: 22] Ale Iozue rzekł do onych dwu mę

- 1: żow ktorzy wyſpiegowáli onę zie-
- 1: mię/ " Wnidźcie do domu oney nie-
- 1: wiáły wżetecznicę/ á wywiedźcie
- 1: ią z támtąd ze wżytkim co ieſt iey/

-1: iákoście iey przyfięgli. (*marg*) " Wyźłzey. 2. v. 14. Zydow. 11. v. 31. (-)

werset: 23 Tedy mężowie oni co byli wyłzpie

-1: gowáli ziemię/ wśzedłzy wywiedli

-1: Ráháb y oycá/ y mátkę iey/ brácią

-1: y to wśzytko co było iey/ tákże y wśzy

-1: tek iey narod/ á odwiedli zá namio

-1: ty Izráelkie.

rozdział: 9

strona: 126

kolumna: a

werset: 23 A ták teraz przekłęci ieftełcie/ ^F a-

-1: żaden z was nie zołthánie coby nie

-1: miał być łługą ku rąbániu drow/ y

-1: ku czerpániu wody do domu Bogá

-1: mego. (*marg*) ^F To niewolńtwo włożono ieft ná nie áby ich nákarano zá zdráde/ ále nie ná wieki thrwála niewola oná/ iedno do kąd ziemiá miedzy pokolenia nie była podzieloná. (-)

werset: 24 Kthorzy odpowiedźieli ták Iozu

-1: emu/ Iż nam oznáymiono łługam

-1: thwoim co był rofkazał Pan Bog

-1: twoy Moizełzowi łłudze łwemu/

-1: áby wam dał ziemię tę/ a iżby wyglá

-1: dźił wśzytki miełzkáiące w tey ziemi

-1: przed wámi/ tedychmy lie bárzo bali

-1: o żywot náłz/ y dla tegochmy thák

-1: vczynili.

werset: 25 A przetoż teraz ieftechmy w ręku

-1: twoich/ czyńże z námi coć lie podo-

-1: ba/ á co lie tobie zda nalepżzego.

werset: 26 Y vczynił ták z niemi/ á wybáwił

-1: ie z rąk fynow Izráelŕkich iż ich nie

-1: wymordowali.

werset: 27 Támże dnia onego vŕtháwił ná

-1: nie áby drwá rąbáli y wodę czerpáli

-1: zgromádzieniu/ y do Ołtarzá Páń-

-1: ŕkiego áż y do tego czáfu/ ná mieyŕcu

-1: ktoreby obrał.

rozdział: 10

KApitu. 10.

3. Pięć Krolow ćiągnąc przeciw Gábá-

-1: onitom poráženi fą od Iozuego. 11. Y po-

-1: bići fą grádem wielkiem. 12. Słońce y Mie

-1: ŕfiąc záltánowiły ŕie. 16. y 23. Ony pięć Kro

-1: low wywlokŕzy z Iáŕkinie obieczone. 28. W

-1: źięto Mácedá y ine miáŕtá z Krolmi.

werset: 1

G

Gdy [!] vŕŕy-

-1: ŕzał Adonife-

-1: dek Krol Ie-

-1: rozolimŕki/ iż

-1: Iozue wźiął

-1: Háí/ á zborzył

-1: ie do gruntu/ á iáko ŕie obchodźił z Ierychē y z Kro

-1: lem iego/ że toż vczyinił Háí y Kro-

-1: lowi iego: Kthemu iż Gábáonito

-1: wie vczynili fobie pokoy z Izráelczy

-1: ki/ y mieszkáli z niemi.

werset: 2 Thedy ŕie bárzo vlękl/ ábowiem

-1: Gábáon było wielkie miáŕtho/ iáko

-1: niektore z miáŕt krolewŕkich/ nád to

-1: iż było więczłze niż Hái/ y mężowie

-1: w niem mocni.

werset: 3] A przetoż pośłał Adonifedek Krol

-1: Ierolimfki do Hohám Krolá He

-1: bron/ y do Farám krolá Ierymot/ y

-1: do Iáfiá Krolá Láchis/ y do Dábir

-1: Krolá Eglon/ z temi słowy.

kolumna: b

werset: 4] Sćiągnicie sie ku mnie/ á rátuy-

-1: ćie mie ábychmy pobili Gábáończyki/

-1: ktorzy łobie vczynili pokoy z Iozu-

-1: em y z fyny Izráelfkimi.

werset: 5] A ták sie zebráli á ćiągnęli pięć kro

-1: łow Amoreyfkich/ Krol z Ieruzá-

-1: lem/ Krol z Hebron/ Krol z Iery-

-1: moth/ Krol z Láchis/ y Krol z E-

-1: glon/ ze wśzytkiemi woýfki śwemi/ y

-1: położyli sie z obozem v Gabáon/ á

-1: dobywáli go.

werset: 6] Tedy Gabáończycy pośłáli do Io

-1: zuego do obozu w Gálgál z tákimi

-1: słowy/ Nie odćiągay rąk fwych od

-1: słuzebnikow swoich/ przyćiągni k-

-1: nam co narychley á wybań y rátuy

-1: nas/ boć wśzyfcy Krolowie Amo-

-1: reyfcy ktorzy po gorach mieśzkáli ze

-1: bráli sie przeciwko nam.

werset: 7] Rufzył sie tedy Iozue z Gálgál ze

-1: wśzytkiem śwym ludem boiowem/

-1: ktorzy byli wŕzyfcy waleczni.

werset: 8 Y rzekł Pan ku Iozuemu/ Nieboy

-1: fie ich/ ábowiem podałem ie tobie w

-1: ręce twe/ á nieofthoi fie żaden z nich

-1: przed tobą.

werset: 9 A thák Iozue przyŕzedł nagle ná

-1: nie bo całą noc ciągnął z Gálgál.

werset: 10 Połtráfzył ie tedy Pan ^A przed I

-1: zráelczyki/ á poráfzył ie porażką wielką

-1: v Gábáon/ y gonili ie Izráelczycy

-1: drogą którą chodzą ku Betoron y gro

-1: mił ie aż do Azeká y do Mácedá.(*marg*) ^A Abo potárł. (–)

werset: 11 A gdy wćiekáli przed Izráelczyki

-1: bieżąc z gory od Bethoron/ tedy ná

-1: nie pućił Pan z niebá kámienie wiel

-1: kie aż do Azeká/ y dáleko ich więcey

-1: pomárło od kámienia grádowego/

-1: á niżli ich pobili mieczem ŕynowie

-1: Izráelŕcy.

werset: 12 Potym Iozue mowił do Páná

-1: onegoż dnia/ gdy podał Pan w ręce

-1: Izráelczykóm Amoreyczyká/ y rzekł

-1: przed oczymá Izráelitow/ ^x Stoy

-1: ^B Słońce w Gábáon/ á Miefiąc w

-1: dolinie Aiálon.(*marg*) ^x Ezái. 28. v. 21. Ekle. 46. v. 5. ^B Ty słowá ŕtofiuą fie z pirwŕzemi/ kędy Iozue mowi z pánem/ Bo profi Páná áby słońce ŕthało ná miejscu ŕwym/ ále mu nie rofkázuie. (–)

werset: 13 Y ŕtánęło Słońce á záŕtánowił fie

-1: Miefiąc/ aż fie lud pomćił nád nie-

-1: przyaścioły śwemi: Izali to nie iefth

-1: nápiáno w kfięgách ^C íprawiedliwe

-1: go? Tedy słońcę ftánęło w pośrzod

-1: niebá/ áni fie póspiefzyło ku zácho-

-1: dowi iákoby zá cały dzień. (marg) ^C To iefth Moizefzá/ iáko niektorzy mnimáią/
Niektorzy czytáią w kfięgách Iáár/ á powiedáią ze ty kfięgi zginęły gdy był lud w więzieniu
Bábilonfkiem. (-)

werset: 14 Takowy dzień nigdy przed tym áni

-1: potym nie był w kteryby Pan miał ^D

-1: vřłuchác głófu człowieczego/ A

-1: íamći Pan walczył zá Izráelczyki.(marg) ^D Aby ná prósbę iego miał záwściągnác biegu
przyrodzonego. (-)

rozdział: 13

strona: 128v

kolumna: c

werset: 28 A thoć iefth dziedźictwo fynow

-1: Gád wedle domow ich/ miafthá y

-1: wfi ich.

werset: 29 Nád to oddał Moizefz dziedźic-

-1: two połowicy pokoleniu Mánáffe-

-1: íowemu/ á ono dziedźictwo połowi

-1: ce pokolenia fynow Mánáffefowych

-1: wedle domow ich to było.

werset: 30 Gránice ich od Máháánáim były

-1: wřzythko Bańán/ y wřzytko krole-

-1: ítwo Og Krolá Bázáńfkiego/ y w

-1: ízytki miáftheczka Iáir/ ktore íą w

-1: Bańán fzeńdźiefiát miałt.

werset: 31 Y połowicá Gáláád/ v Aítárot/ y

- 1: Edraí miáftá kroleştwa Og w Ba
- 1: íán/ fynom Máchir/ fyná Mánás-
- 1: íefowego/ połowicy fynow Máchir
- 1: wedle domow ich.

werset: 32 A tyć íą dziedźictwá ktore podzie

- 1: lił Moizefz w polách Moábńkich zá
- 1: Iordanem przeciw Ierychu ná W-
- 1: íchod íłóńcá.

werset: 33 Ale pokoleniu Lewi nie oddał

- 1: Moizefz dziedźictwá/ ábowiem íam
- 1: Pan Bog Izraelfki íeńth dziedźic-
- 1: twem ich/ ^x íáko to im powiedział.(*marg*) ^x w 4. Mo. 18. v. 2. (-)

rozdział: 14

KApitu. 14.

- 1. Rozdział źiemie Chánáneyńkiey miedzy
- 1: íyny Izraelfkiemi. 3. Lewithowie dziedźic
- 1: thwá niemáią. 6. Prośbá Kálebowá. 13.
- 1: Ktoremu oddano Hebron.

werset: 1 **A** Thoć íeńt co w

- 1: dziedźictwo wzie-
- 1: li fynowie Izraelf-
- 1: ícy w źiemni Chá-
- 1: náneyńkiey/ á co
- 1: práwem dziedźicz-
- 1: nem oddáli im w ofiadłóć Eleázár
- 1: Kápłan y Iozue fyn Nunow/ y prze
- 1: dniefzy mężowie z pokolenia fynow
- 1: Izraelfńkich.

werset: 2^x A przyšlo im dziedzictwo losem

-1: iako był Pan rozkazał przez Moize-

-1: ízá/ áby oddał dziewięciorgu poko-

-1: koleniu [!] / y połowicy pokolenia ied-

-1: nego.(*marg*) ^x w 4. Mo. 34. v. 13. (-)

werset: 3 Abowiem był Moizefz oddał dzie

-1: dzictwo dwoygu pokoleniu/ y poło

-1: wicy pokolenia zá Iordanem/ Ale

-1: Lewitom nie dał dziedzictwá mie-

-1: dzy nimi.

werset: 4 Bo było synow Iozefowych dwo

-1: ie pokolenie/ Mánáffe y Efráim/

-1: áni dáli dзиаłu Lewitom w ziemi/

kolumna: d

opocz miał ku mieszkaniu y z przed

-1: mieściámi ich/ dla bydł y dla trzod

-1: ich.

werset: 5 A iako był Pan rozkazał Moize-

-1: ízowi/ ták vczynili synowie Izráel-

-1: ícy y podzielili ziemię.

werset: 6 Thedy przyfzli synowie Iudá do

-1: Iozue^{go} w Galgál/ á rzekł do niego

-1: Káleb syn Iefoná Cenizeyfskiego/ ^x

-1: Ty wiefz co mowił Pan do Moize-

-1: ízá mężá Bożego o mnie y o tobie w

-1: Kádes Bárne.(*marg*) ^x w 4. Mo. 14. v. 24. (-)

werset: 7 Iuzem był we czterdzieštu lat gdy

-1: mie połał Moizefz sługá Páńki z

-1: Kádes bárne ku przefzpiegowaniu

-1: 1: ziemie/ y odniołem mu wżythkę

-1: 1: rzecz ^A iákom zrozumiał.(*marg*) ^A W żydowfkim fthoi/ iáko było w fercu moim. (-)

werset: 8] Ale brácia moi ktorzy chodźili ze

-1: 1: mną/ fkázili fercu ludowi/ á iam

-1: 1: przedfie fzedł ftátecnie zá Pánem

-1: 1: Bogiem moim.

werset: 9] Y przyfiągł Moizelz dnia onego

-1: 1: mowiac "/ Ziemiá po ktoreieś cho-

-1: 1: dźił przyiydzie tobie w dziedźictwo

-1: 1: y fynem twoim ná wieki/ ábowie-

-1: 1: meś ftáthecnie chodźił zá Pánem

-1: 1: Bogiem moim.(*marg*) " Wyźfzey. 1 v. 3. (-)

werset: 10] A teraz oto Pan przedłużył żywo

-1: 1: tá mego/ iáko powiedźiał/ Iuż fą

-1: 1: czterdziefci y pięć lat od onego czáfu

-1: 1: iáko tę rzecz mowił Pan do Moi-

-1: 1: źelzá/ á iáko chodźili Izráelczycy po

-1: 1: pułfczy/ á terazem iuż ieft w ośmi-

-1: 1: dziefiąt y w pięci lećiech.

werset: 11] A iefzczem otho y dźiś teyże fiły

-1: 1: iáko y ná on czás gdy mię fłał Moi-

-1: 1: źelz/ ^x á iákom ná on czás moc miał/

-1: 1: taką mam y theraz ku boiowániu y

-1: 1: ku wychodzeniu y przychodzeniu.(*marg*) ^x Ekle. 46. v. 11. (-)

werset: 12] A ták teraz day mi tę gorę o kto-

-1: 1: rey Pan powiedźiał dnia onego/ á-

-1: 1: bowiemeś ty fłyfzał dnia onego/ iż

-1: 1: Enácytowie tám fą/ y miáftá wiel-

-1: 1: kie á obronne/ owa Pan będzie ze

-1: mną á wypędzę ie/ thák iáko to Pan

-1: obiecał.

werset: 13 Y błogofławił mu Iozue/ ^x á od-

-1: dał w dziedźictwo Hebron Kálebo

-1: wi fynowi Iefonowemu.(*margin*) ^x Sędz. 1. v. 20. 1 Mách. 2. v. 56. (-)

werset: 14 A ták ^B Hebron Kálebowi fyno-

-1: wi Iefoná Cenezeyfskiego przyśzło

-1: w dziedźictwo/ áż y do dnia tego/

-1: przeto iż státecznie szedł zá Pánem

-1: Bogiem Izráelfkim.(*margin*) ^B Miásto fáme nie było dane Kálebowi iedno tylko kráiná około niego/ Abowiem ono miálftho oddáne było Lewitom. Oczem pátrz niżej Ká. 21. v. 11. (-)

werset: 15 A zwano przed tym Hebron Kiry

-1: át Arbá/ kthory Arbá był człowie-

-1: kiem wielkim miedzy Enácity/ y ták

-1: że fie ziemiá wfpokoila od walki.

rozdział: 19

strona: 131

kolumna: a

KApitu. 19.

1. Dział pokolenia Symeon. 10. Zábulon.

-1: 17. Izáfchár. 24. Afer. 32. Neftáli. 40. Dán.

-1: 49. Iozuego.

werset: 1 **P** Adł też los

-1: wthory poko-

-1: leniu Symeo

-1: nowemu we-

-1: dle domow ich

-1: A dośtháło fie

-1: im dziedźich-

-1: wá ich pólrzod dziedźictwá fynow

-1: Iudá.

werset: 2] Y wzięli dziedźictwo fwe Berfá-

-1: bee/ Sábee/ y Moládá.

werset: 3] Háferfuál/ Bálá/ y Afem:

werset: 4] Eltolád/ Bethul/ y Hormá.

werset: 5] Syceleg/ Bethmárcháboth/ y

-1: Háferfufá.

werset: 6] Bethlebáot/ y Sárohen/ trzyna

-1: ície miałt z ich wfiámi.

werset: 7] Ain/ Remmon/ Atár/ y Afán/

-1: cztery miałtá ze wfiámi ich.

werset: 8] Y wżytki wfi ktore były wokoło

-1: tych miałt aż do Báláthbeer/ y Rá

-1: máth ku ftronie Południowey A

-1: toć ieft dziedźictwo fynow Syme-

-1: onowych wedle domow ich.

werset: 9] Z dziálu fynow Iudá dostało fie

-1: dziedźictwo fynom Symeonowym ábowiem był więcźszy dział fynow

-1: Iudá niż oni fámi/ á tákże dziedźic-

-1: thwo wzięli fynowie Symeonowi

-1: w pólrzod dziedźictwá ich.

werset: 10] Padł záfie trzeći los ná fyny Za-

-1: bulonowe wedle domow ich/ á byłą

-1: gránicá dziedźictwá ich aż do Sá-

-1: ryd.

werset: 11] Y ízłá gránicá ich do Morzá y Me

-1: rálá/ y przychodźiła do Debbáfeth/

-1: ciągnąc fie precz do rzeki ktora iefth

-1: przeciw Ieknoám.

werset: 12 Obráca fie theż od Sárid ná w-

-1: íchod fłońcá ku gránicy Cháfeletta-

-1: bor/ á ztámąđ bieży do Dábereth/ y

-1: ciągnie fie do Iáfiie.

werset: 13 Potym z támąđ bieży ku wícho-

-1: du fłońcá do Gethefer y Tákálim/ á

-1: wychodzi w Remmon/ Amthár y

-1: Noá.

werset: 14 Zákoliłá fie potym tá gránicá od

-1: Pułnocy ku Hannáton/ á kończą

-1: fie gránice iey v doliny Ieftháel.

kolumna: b

werset: 15 Y Kátheth/ Náálol/ Semeron/

-1: Iedalá/ y ^A Betlehem/ dwánaście

-1: miał z ich wsiámi.(*marg*) ^A Iefth y drugie Bethlehem w pokoleniu Iudá ku Południu. (-)

werset: 16 A toć iefth dziedzictwo fynow Zá

-1: bulonowych wedle domow ich/ z

-1: miály y ze wsiámi ich.

werset: 17 Potym czwarty los padł ná fyny

-1: Izáfchárowe wedle domow ich.

werset: 18 Y byłą gránicá ich Iefráel/ Cháfa

-1: lot/ y Sunem.

werset: 19 Háfáráim/ Seon/ y Anáháráth

werset: 20 Ráboth/ Cefion/ y Abes.

werset: 21 Rámeth/ Engánnim/ Enhád-

-1: dá/ y Bethfefes.

werset: 22 Y bieży gránicá ich do Tabor/ do

-1: Sehefímá/ y do Bethśemes/ á kończą

-1: fie gránice ich v Iordanu/ łzefna-

-1: łcie miałt ze wśiámi ich.

werset: 23 A toć iełt dziedzictwo łynow Izáf

-1: chárovych wedle domow ich z miá

-1: łty y ze wśiámi ich.

werset: 24 Potym przyłzedł piąty los ná poko

-1: lenie łynow Afer wedle domow ich

werset: 25 Y była gránicá ich Hálkáth/ Chá

-1: li/ Bethen/ y Axáf.

werset: 26 Elmelech/ Amáád/ y Mełfál/ y

-1: przychodzi áz do Kármelu ku Mo-

-1: rzu/ y Sihor y Lábánáth.

werset: 27 Ztámtąd fie obrácá ku Włchodu

-1: łłóńcá ku Bethdágon/ y bieży áz ku

-1: Zábulon przez dolinę Ieftháel ku

-1: Pułnocy/ v Bethemek/ y v Nehi-

-1: el/ wychodząc ku Kábul po lewey

-1: łtronie.

werset: 28 Abran/ Rohob/ Hámon/ y Ka-

-1: ná/ áz do Sydonu wielkiego.

werset: 29 Y obraca fie tá gránicá od Ramá

-1: áz do Zor miáłtá obronne^g/ z támtąd

-1: fie obraca gránicá áz do Hofá/ á koń

-1: czy fie v Morzá od dźiału Achzybá.

werset: 30 Ammá/ Afek/ y Rohob/ dwádzie

-1: łciá miałt y dwie z ich wśiámi.

werset: 31 A toć iełt dziedzictwo pokolenia

-1: łynow Afer wedle domow ich/ z miá

-1: fty y ze wfiámi ich.

werset: 32 Potym ná fyny Neftáli padł los

-1: fzofty wedle domow ich.

werset: 33 Y była gránicá ich od Helefy od

-1: Elon do Sáánánim y Adámi/ kto

-1: re iefth Neceb y Iebnáel/ áz ku Le-

-1: kum/ y kończy fie v Iordanu.

werset: 34 Potym fie obráca thá gránicá ku

-1: Morzu do Azánoth Thabor á z tám

-1: tąd bieży ku Hukoká/ y idzie do Zá-

-1: bulon ná Południe/ á do Afer ku

-1: Zachodu/ do Iudá záfie ku Iorda-

-1: nowi ná Wfchod fłońcá.

rozdział: 22

strona: 133v

kolumna: c

werset: 31 Tedy rzekł Fineses fyn Eleázará

-1: Kápłaná do Rubenitow/ do Gá

-1: dythow/ y do Mánáfseyczykow/

-1: Dżifiechmy doználi iż Pan iefł w-

-1: pośrzodku nas/ iżefćie fie nie do-

-1: pułćili przefłęptwá thego przeciw

-1: Pánu/ á terazefćie wybáwili fyny I

-1: zráelfkie z rąk Páńfkich.

werset: 32 A tak wrocił fie Fineses fyn Ele-

-1: ázará Kápłaná z onemi Kfiążęthy

-1: od Rubenitow/ y od Gádythow

-1: z źiemie Gáláád do źiemie Cháná-

-1: neyfkiey do fynow Izráelfkich/ y opo

-1: wiedzieli im tę rzecz.

werset: 33 Y bārzo fie to podobáło fynom I

-1: zráelkım/ á błogóśłáwili Bogá I-

-1: zráelczycy/ áni mowili dáley áby mie

-1: li iść walczyć przeciwko nim/ á iżby

-1: mieli poborzyć ziemię w ktorey Ru

-1: benitowie y Gádytowie mieszkáli.

werset: 34 Przewáli tedy Rubenithowie y

-1: Gadytowie Ołtarz on Ed ták mo-

-1: wiąc/ íwiádectwem będzie między

-1: námi że Pan íest Bogiem.

rozdział: 23

KApitu. 23.

2. Przez íprawy y dobrodzieyftwá Boże

-1: okazáne Izráelitom. 6. Nápomina ie Io-

-1: zue ku prawdziwey chwale Bożey obiec-

-1: iąc im rátunek íeśliżeby posłufznymi by-

-1: li/ á pomstę íeśliżeby posłufznymi nie byli.

werset: 1

Y

Stháło fie

-1: po niemáłym

-1: czálie gdy dał

-1: Pan odpoczy

-1: nienie Izráel-

-1: czykom od w-

-1: ízythkich nie-

-1: przyációł ich okolicznych/ á Iozue

-1: fie był ítárzał y był zeszłym w lećiech.

werset: 2^A Ze przyzwáł Iozue wízythkich

-1: Izráelczycow/ ítárfzycich ich á czel-

-1: nieyfzych miedzy nimi/ fędziow y

-1: przełożonych ich/ y rzekł ku nim/

-1: Iam fie iuz ftárzał á zředłem w le-

-1: ćiech. (*marg*) ^A Iozue ieft pozoftáwion ná przykład wřytkiem kfiążętom/ przełożonym/ y gořpodárzom/ áby fię vczyli/ iáko vczyć máią poddánych řwycz czáfu káźdego/ á zwłázczá gdy fie z nimi rořtháwáią/ ták przez řmierć iáko y ktorem inřzem obyćzáiem. (-)

werset: 3] A wyćie widźieli wřytko tho

-1: co czynił Pan Bog wář wřytkim

-1: tym narodom przed wámi/ że Pan

-1: Bog wář walczył zá was.

werset: 4] Obáććieź/ rozdźieliłem wam lo

-1: řem ty pozoftále narody w dźiedźic-

kolumna: d

two miedzy pokolenia wářze/ y thy

-1: wřytki narody ktorem wytrácił od

-1: Iordanu/ áź do Morzá wielkiego

-1: od Zachodu řłońcá.

werset: 5] A Pan Bog wář řam ie on wy-

-1: pędzi przed wámi/ á wypłofzy ie od

-1: obliczności wářzey/ y pořiędźiećie

-1: dźiedźicznie źiemię ich/ thák iáko

-1: wam tho powiedźiał Pan Bog

-1: wář.

werset: 6] Bądźćieź tedy řercá dobrego áby

-1: řćie řtrzegli á czynili dořyc themu co

-1: nápiřano ieřth w Kfięgách zakonu

-1: Moizeřzowego/ ábyřćie nie odřę-

-1: powáli od niego áni ná práwo áni

-1: ná lewo.

werset: 7] Nie mierzaycież sie między ty na

-1: rody ktore zořtály z wami/ ani wpo

-1: minaycie imienia Bogow ich/ nie

-1: przyięgaycież przez nie/ ani im słuŹ

-1: cie/ ani sie klaniaycie przed nimi.

werset: 8] Ale sie dzierzcie Paná Bogá

-1: wáŹego/ iakoćcie to czynili áŹ y do

-1: dnia tego.

werset: 9] Dla tegoć wypędził ty tak wiel-

-1: kie y mocne narody przed wami/ á

-1: Źaden sie przed wami nie mogł o-

-1: przeć áŹ y do dnia tego.

werset: 10] Jeden mąŹ z was gonił ich tyfiac/

-1: ábowiem Pan Bog wáŹ ieřt ktory

-1: walczy zá wami iako to wam obie-

-1: cał.

werset: 11] ^B A przethoŹ przestrzegaycie sie z

-1: pilnořciá abyřcie miłowali Pána

-1: Bogá wáŹego. *(marg)* ^B W Źydowřkiem Źtoi przestrzegaycie duř wáŹych. (-)

werset: 12] Bo ieřliŹ sie odwróćcie/ á przyřtá

-1: niećcie do tych pozostálych narodow

-1: ktore są z wami/ y ^C řpowinowáci-

-1: ćcie sie z niemi/ á bęǹciecie sie mierzác

-1: z nimi á oni teŹ z wami. *(marg)* ^C Mamy sie řtrzedz małŹeńřtwá z niewiernymi. (-)

werset: 13] TerazŹe iuŹ wieǹcie Źeć pothym

-1: Pan Bog wáŹ nie wypędzi wřzyt-

-1: kich tych narodow przed wami/ ále

-1: bęǹá ná was řidłem/ zawáǹą/ y

-1: biczem bokom wáŹym/ á Źądłami

- 1: w oczoch wálznych/ áz poginiećie z
- 1: tey przewyborney źiemie/ ktorą wam
- 1: dał Pan Bog wálz.

werset: 14 A ták oto ia dźiś iuż tám ^D idę/ do

- 1: kąd y włyfscy infzy ludźie/ vznay-
- 1: ćieź tedy ze włytykiego fercá wálze
- 1: go/ y ze włytykiewy duźe wálzey/ żeć
- 1: nie vchybiło by iedno fłowo ze wły
- 1: tkich onych wybornych słow/ ktore
- 1: mowił o was Pan Bog wálz/ w
- 1: fzythkić fie nád wámi wypełniły/ á
- 1: żadna rzecz z nich nie ieft opufzczo-
- 1: ná. (marg) ^D To ieft Vmrę iáko y infzem ludźiom zámierzono ieft. (-)

ksiega: lud.

rozdział: 2

strona: 136

Księgi Sędziow. Lift. 136.

kolumna: a

werset: 3 A thákem rzekł/ Nie wypędzę ich

- 1: od obliczności wálzey/ ále będą wam
- 1: iáko żądłá/ á bogowie ich będą wam
- 1: iáko ^A sídło.(marg) ^A To ieft niezczęćciem wálzem. (-)

werset: 4 Gdy tedy Anioł Páński ty fłowá

- 1: mowił włytykich fynow Izráel-
- 1: fkich/ tedy lud plákał wielkiem gło-
- 1: fem.

werset: 5 Y dáli imię mieyfcu onemu ^B Bo-

- 1: chim/ y támże Pánu ofiáry czynili.(marg) ^B Tho ieft miefće pláczących. (-)

werset: 6^x A rospuścił był Iozue lud/ y rozefz

-1: li sie synowie Izraelfcy káždy do dzie

-1: dzictwá fwego/ áby poiedli ziemię.(*marg*) ^x Iozu. 24. v. 28. (-)

werset: 7 Tedy lud służył Pánu po wšyzt-

-1: ki dni poki żyw był Iozue/ y po wšy

-1: tek czás stárfzych kthorzy dłužey żyli

-1: po śmierci Iozue^{g0}/ á ktorzy widzieli

-1: ony wšytki zacne sřpráwy Páńskie/

-1: ktore czynił nád Izraelem.

werset: 8 A ták vmárł Iozue syn Nunow

-1: sřugá Páńki/ będąc we ftu y w dzie

-1: siáci lat.

werset: 9 Y pogrzebli go ná gránicy dzie-

-1: dzictwá iego w Thámnáth Hares

-1: ná gorze Efráim/ od Pułnocy go-

-1: ry Gáás.

werset: 10 Y on teź wšytek narod przyłączon

-1: iest do oycow swoich/ ^C á potym po

-1: nich nástał inšy narod/ kthory nie

-1: znał Páná/ áni sřpraw ktore czynił

-1: nád Izraelem.(*marg*) ^C Abowiem Iozue y stárfzy ktorzy po nim żyli z wielką sie pilnością

otho stárali/ áby Izraelczyki vczyli y zá w łciągáli w porządku sřáfowániē słowá Bože ^{g0}/

A owšzē ie przynucáli/ áby powinna cześć czynili Bogu/ Ale gdy ci vmárli/ tedy vpádło

sřáfowániē słowá Páńkiego/ A ták sie teź oni odwroćili od prawdziwei chwały Božey. (-)

werset: 11 Y czynili synowie Izraelfcy złość

-1: przed oczymá Páńkimi/ á sřużyli ^D

-1: Báálom.(*marg*) ^D To mamy rozumieć o bálwanie ktorego chwalili Bábilończycy/ tho

iest Bele syná Nemrotowego/ á oycá Ninufowego/ kthoremu był Ninus zbudował kościół w

Bábilonie/ á chwały Bołkie pod tym imieniem Iowifzá Bele íprawowáli iemu/ z kąd pothym przyšlo to poípolicie íż wízytki báłwany zwano Báál. (–)

werset: 12] I opuścili Páná Bogá oycow

- 1: íwoich/ kthory ie wywiodł z íemie
- 1: Egipťkiew/ á ízli zá bogi cudzymi/
- 1: ktorzy byli z bogow onych narodow
- 1: okolicznych/ y kłániáli fie im/ á obru
- 1: ízyli Páná.

werset: 13] Opuścili Páná/ á fłużyli Bááło

- 1: wi/ y ^E Aftárothowi. (*marg*) ^E Aftároth był báłwan ná kíztał owce íprawiony. (–)

werset: 14] A ták Pan rozgniewał fie w po-

- 1: pędliwości íwey przeciw Izráeli-
- 1: tom/ y podał ie w ręce łupiefcom kto
- 1: rzy ie łupili/ á ^F záprzedał ie w ręce
- 1: nieprzyaścioł ich okolicznych/ ták íż
- 1: fie dáley oprzeć nie mogli nieprzya-
- 1: cíołom íwoim. (*marg*) ^F To íest Podał A wżywa tego słowá w ten ípofob/ íż ie był przed tym wybáwił íákoby ie był wykupił z niewolftwá w ktorym byli. (–)

werset: 15] Gdzie fie íednokolwiek ruízzyli/

- 1: thedy ręká Pánfka byłą przeciwko
- 1: nim ku złemu/ íáko powiedział Pan
- 1: á íáko im záprzyfiągł/ y tákże ciężko
- 1: íciami írodze byli vtrapieni.

werset: 16] Potym Pan wzbudził Sędzie kto

- 1: rzy ie wrywáli z rąk łupiefcow ich.

werset: 17] Ale oni áni Sędziow íwych nie

- 1: fłucháli/ owízem fie cudzołóżyli z

kolumna: b

bogi cudzymi/ kłániáiąc fie im/ Y v

- 1: Itąpili prędko z drogi którą szli oycy
- 1: wie ich/ ktorzy byli posłufzni rofka-
- 1: zaniu Páńskiemu/ y nie czynili ták
- 1: iáko oni.

werset: 18 A ták gdy im Pan wzbudził Sę

- 1: dzie/ tedy Pan był przy Sędziem/ á
- 1: wybáwiał ie z rąk nieprzyiaćioł ich
- 1: po wśzytki dni żywotá onego Sę-
- 1: dziego/ ábowiem było Pánu žal plá
- 1: czu ^G ich przed tymi ktorzy ie fćifkáli
- 1: y trapili.(*marg*) ^G Abowiem byli náuczáni słowem Bożem/ poki byli żywi fędziowie ich/ ktorzy byli od Pána postánowieni/ A przetoż grzechy swe vznawáiąc náwrócáli fie ku Pánu y zá to plákáli. (-)

werset: 19 Wśzakoż po śmierći Sędziego zá

- 1: fie fie odwrócáli y pśowali więcey
- 1: niż oycowie ich/ chodząc zá bogi cu
- 1: dzymi á służąc im y kłániáiąc fie im/ y
- 1: nic nieopuszczáli z śpraw ich/ y z dro
- 1: gi ich vporney.

werset: 20 A dlathegoż wzruszyłá fie pope-

- 1: dliwoć Páńfka przeciw Izráelowi
- 1: y rzekł/ Przeto że przestąpił ten na-
- 1: rod przymierze moie o ktore rofka-
- 1: załem oycom ich/ á niechćieli być po
- 1: słuźni głółowi moiemu.

werset: 21 Tedy ia też po tym nie wypędzę zá

- 1: dnego przed nimi z tym narodow/
- 1: ktore pozostáwił Iozue kiedy vmárł

werset: 22 Abych przez nie ^H pokuśzał Izrá-

-1: elczyki będąli strzedz drogi Pánfkiey

-1: chodząc po niey/ iáko iey strzegli oy

-1: cowie ich/ czyli nie.(*marg*) ^H Tu Pokufzenie mamy rozumieć/ Doświádźenie/ ábowiem Pan nie kufi nas iedno dla nas lámych/ y dla pożytku náfze^{g0}/ ábychmy fie tak obaczyli/ á otworzyli oczy swe/ poznawáiąc náfze przyrodzenie/ iákoż nam tego iest potrzebá/ A tak pokufzenie páńskie iest náuką náfzą. (-)

werset: 23 A tak zoftáwił Pan narody ony

-1: nie wypądziáiąc ich zárázem/ áni ich

-1: podał w ręce Iozuemu.

rozdział: 3

KApitu. 3.

1. Narodowie pozofstawieni w Chánáney

-1: fkiey ziemi ku doświádźeniu Izráelitow.

-1: 6. ktorzy Biorą z nimi przymierze. 7. y. 12.

-1: Dopufzczáią fie bálwochwálftwá. 8. y. 12. Zá

-1: co iesth pothym lud karan. 9. Wybáwion

-1: przez Sędźie/ przez Otonielá. 15. Przez Aho-

-1: dá. 31. Y przez Sámgárá.

werset: 1

6 **A**

Tyc fą naro-

-1: dy ktore pozofthá-

-1: wił Pan áby przez

-1: nie pokufzał Izrá-

-1: elczykow wśzyth-

-1: kich/ ktorzy nie wie

-1: dzieli o onych walkách Chánáney-

-1: fkich.

werset: 2

Aby o thym wiedzieli narodowie

-1: fynow Izráelfkich/ á przyuczáli fie

-1: walkam/ ^A ktorych przed thym oni

-1: nie ználi. (*marg*) ^A Abowiē zá czáfu Iozuego íam Bog zá nie walczył. (–)

werset: 3 Pięcioro Książąt Filiŝtyńŝkich/ y

-1: wŝyŝthki Chánáneyczyki/ Sydoń-

-1: czyki y Heweyczyki mieŝzkájące ná

strona: 136v

Othoniel. IVDICVM. Aod.

kolumna: c

gorze Libanie/ od gory Báálher-

-1: mon áż do íamego Hemáth.

rozdział: 6

strona: 138v

kolumna: c

werset: 19 Odŝzedŝy tedy Gedeon zgotho-

-1: wał koźielká z ítádá/ y przáŝne chle-

-1: by z ^D Efá máki/ y włóżył mięfo w

-1: koŝz/ á polewkę wlał w gárnek/ ták

-1: że ono przynioŝł do niego pod on dáb

-1: a położył przed nim. (*marg*) ^D O thym słowie Efá pátrzy w. 3. Mo. 5. v. 11. (–)

werset: 20 Potym do niego rzekł Anioł Bo

-1: ży/ Weźmi tho mięfo y ty chleby nie

-1: kwáŝzone/ á położ ie ná tey íkále/ po

-1: lewkę wyláwŝy/ A on vczynił ták.

werset: 21 Zátym Anioł Páńŝki íciagnął ko

-1: niec láŝki kthorą miał w ręce íwey/ y

-1: dotknął mięŝá y przáŝnikow/ thedy

-1: wyŝzedł ogień z íkáły á ípalił mięfo y

-1: przáŝniki/ A potym Anioł Páńŝki

-1: odŝzedł od oczu iego.

werset: 22] A widząc Gedeon iż to był An-

-1: ioł Páńki rzekł/ Ach Pánie Boże ^E

-1: czemużem widział Aniołá Páńkie

-1: go oczywiście. (*marg*) ^E Ták rozumie iż człowiek nie może Bogá widzieć y w ołobie Anielńkiey/ áby nie miał vmrzeć/ wżákże wiele mężow święthych to potykało/ á iednák nie pomárli/ A przethož mamy czynić rozdział między widzeniem Bożem/ ábowiem tho ktore bywa w iego wielmożności/ thedy thákiego mdłość ludzka nie może znieść/ áni też onego gdy sie okázuie w rozgniewaniu swoim/ Ale ono widzenie bywa znośnieyſze gdy sie okázuie śichym y dobrotliwym iáko sie okazał Iakobowi w. 1. Mo. 32. Y Moizeſzowi. w. 2. księgách. 33. A thu Gedeonowi. (–)

werset: 23] Ná co odpowiedział Pan/ Pokoy

-1: z tobą nie boy sie/ nie vmrzeſz.

werset: 24] Támże Gedeon ^F zbudował Pá-

-1: nu Ołtarz/ y przezwał gi Pan po-

-1: koiu/ ktory ielźcze áż y do tego czáfu

-1: łtoi w Efrá Abiezerytow. (*marg*) ^F To ielſt z rofkazániá Páńkiego/ iáko sie to okázuie w drugim wierſzu. (–)

werset: 25] Y ſtáło sie oney nocy iż rzekł Pan

-1: do niego/ Weźmi Cielcá z ſtádá oy-

-1: cá twego/ y drugiego Cielcá ſied-

-1: mioletnego/ rozwalże Ołtarz Bá-

-1: áłow ktory ielſt oycá twego/ á wyfiec

-1: gay ktory ielſt około iego.

werset: 26] Y zbuduy Ołtharz Pánu Bogu

-1: twemu ná wierzchu tey ſkály ná ro

-1: wnym mieyſcu/ weźmiż Cielcá dru

-1: giego á vczyn z niego ofiárę paloną

-1: temi drwámi ktoreś porąbał w gáiu

werset: 27] A ták Gedeon wziął dziełięć mę-

-1: żow z sług swoich/ y uczynił tak iá-

-1: ko mu był Pan powiedział/ ále ^G iż

-1: sie bał domu oycá swe^{go} y miezczan/

-1: nie czynił tego we dnie ále w nocy.(*marg*) ^G Thá boiaźń nie ma być gánioná/ ábowiem nie dla tego sie rozmyślał áby co miał czynić przeciw rofkazaniu Páńskiemu/ ále rofthropnie przebaczał iákoby dofyć mógł uczynić woley iego/ áby też vřzedł niebefpieczeństwá ktore baczył. Z kąd my tu náukę mamy iż imo wřzythko winniřmy posłůżni być Pánu/ A wřzákoř y zdrowia řwego řzánowác iesli to może być bez obrufzenia Pánřkiego/ á iesliby być nie mogło tedy iego chwałá ma závždy mieć przodek. (-)

werset: 28] Gdy thedy wřtáli ráno miezczá-

-1: nie/ vyzreli rozwálony Ołtarz Bá-

-1: álow/ y wyrábány gay ktory był oko

-1: ło niego/ y ćielcá one^{go} drugie^{go} ofiáro

-1: wánego ná Ołtarzu zbudowánym

werset: 29] Záthym rzekł ieden do drugiego/

-1: Ktoř wřdy to uczynił? A gdy sie py

-1: táli á pilnie bádáli/ powiedziáno/ iż

-1: Gedeon řyn Ioásow to uczynił.

werset: 30] Tedy rzekli miezczánie do Ioáfá/

-1: Wywiedz řyná twego á niechay v-

-1: mrze/ ábowiem rozrzućił Ołtharz

kolumna: d

Báálow y porábał gay około niego.

werset: 31] Y odpowiedział Ioás wřzytkim

-1: ktorzy řtali około niego/ A wřř sie to

-1: máćie řwárzyć o Bááłá? izali wy mu

-1: pomoc chcećie? Ten co sie óń poku-

-1: řił niechay vmrze iutro ráno/ bo ie-

-1: řly iesť Bog niechayře sie mřći nád

-1: tym który rozwałił Ołtarz jego.

werset: 32 Thedy onegoż dnia názwan był

-1: Gedeon Ierobáál/ przetho iż óciec

-1: rzekł/ Niech fie nád nim mści Báál

-1: iż mu rozrzućił Ołtarz.

werset: 33 Ná ten czás Mádyánitowie/ A

-1: málechitowie/ y ludzie od Włchodu

-1: łóncá zebráli fie łpołu/ y przepráwi

-1: wfy fie/ záthoczyli oboz w dolinie

-1: Iezráel.

werset: 34 Ale Duch Páńki ogárnął Gede

-1: oná/ á gdy zátřąbił w trąbę/ zebrał

-1: fie kniemu dom Abiezerow.

werset: 35 Y wypráwił pošty do wšytkich

-1: Mánáłfytow/ y zebráli fie do niego/

-1: tákże poštał do Afer/ do Zábulon/ y

-1: do Neftáli/ ktorzy mu zációgáli.

werset: 36 Thedy rzekł Gedeon do Bogá/ ^H

-1: Ieśliż przez mię wybáwić chcesz lud

-1: Izráelŝki iákoś powiedział. (marg) ^H By był Gedeon nie miał wiáry/ tedyby był nie ruřzył walki przeciw nieprzyációłom ktorych liczbá y moc bylá bárzo wielka. A ták będąc ná to wezwány czyni dořyc powołaniu řwemu/ A wřákoř iz ielth mdłem/ á wćieka fie do Bogá/ á proři iżby był vtwierdzon iákim cudem/ czego iřcie nie czynił oprócz ducha Bořego/ od ktorego był pobudzan/ áby fie ná dálřze rzeczy ogládał/ gdyř go przywiódł kthemu áby žádał cudá nád oná wełną. (-)

werset: 37 Oto ia pošořę runo wełny ná bo

-1: iřku/ ieřliře rořá tylko ná wełnę vpá

-1: dneř/ á wřyřtká řziemiá řucha będąie/ tedy będą wiedřiał iż przez mię wy-

-1: báwiř Izráelczyki iákoś obiecał.

werset: 38 Y ńtało sie ták/ ábowiem gdy názá

-1: iutrz wítał á fćínął runo/ tedy wy-

-1: żął z wełny pełnę báńkę wody z rofy.

werset: 39 Nád tho iefzyczne rzekł Gedeon do

-1: Bogá/ ¹ Niechay popędliwość twa

-1: nie poruźza sie przeciwko mnie/ á

-1: niechay iefzyczne ras rzekę/ y niechay

-1: iefzyczne raz doświádzę w tey weł-

-1: nie/ profzę niech tylko fámo runo bę

-1: dzie fuche/ á ná wśzytkę ziemię niech

-1: pádnie rofá. (*marg*) ¹ Duch Páński pobudzáiąc Gedeoná áby profił o znák/ przekláda nam náukę o przyśćiu y o krolestwie Kryśtuśowem/ O czym mámy fwiádecctwo w Pfál. 72. Runo nam znáczy lud Zydowfki/ Rofá Náukę niebiefką/ ktora byłą naprzod do nich przynieśioná. Ziemiá znáczy Pogány fucha á oprócz wilgotnośći tey náuki fwiętey/ ktorą iednák potym przyięli/ á Runo zońtało fuche/ Nieprzyiaćiele znáczą nam Smierć Grzech y Piekło/ Gedeon zálie pośány przeciwko niē znáczy nam Kryśtuśá. (-)

werset: 40 Y vczyńił thák Bog oney nocy/ iż

-1: tylko fámo runo było fuche/ á wśzyt

-1: ká ziemiá przypádlá rofá.

rozdział: 7

KApitu. 7.

2. Ktorzy fą obráni ná wojnę. 8. A ktorzy

-1: fą rofpuźzczeni. 19. Zwycięśtwo nád Mádiá

-1: nity.

rozdział: 9

strona: 141

Abimelech. Kśięgi

Sędziow. Liť. 141. Tholá Iáir.

kolumna: a

werset: 35] A wyszedłszy Gáál syn Obedow/

- 1: Itanął w fámey branie miáftá/ Ru
- 1: Ízył sie tedy Abimelech y lud ktory z
- 1: nim był z władki.

werset: 36] A tak widząc Gáál lud rzekł do

- 1: Zebulá/ Otho lud idźcie z wierzchu
- 1: gor/ Ktoremu odpowiedział Zebul/
- 1: Cień gor widźisz miáfto ludzi.

werset: 37] Tedy powtore rzekł Gáál/ Otho

- 1: lud idźcie z pośrzodku źiemie/ á ie-
- 1: den huf idźcie od polá Meonenim.

werset: 38] Rzekł tedy do niego Zebul/ Kę-

- 1: dyż są teraz ony słowá kthores mo-
- 1: wił/ Coż ieft Abimelech ábyfmy mu
- 1: służyć mieli? Izali to nie ten lud kto
- 1: ryś wzgárdził? Idźcie iuż teraz pro-
- 1: íżę cię á walcz przeciw niemu.

werset: 39] A tak wyszedł Gáál przed Syche

- 1: mithy/ á walczył przeciw Abime-
- 1: lechowi.

werset: 40] Y gonił go Abimelech gdy przed

- 1: nim poczał wćiekać/ á poległo wiele
- 1: ránnych aż do fámey brany.

werset: 41] A Abimelech zoftał w Arumá/

- 1: Zebul też wygnał Gáálá z brácią ie
- 1: go/ áby nie miełzkáli w Sychem.

werset: 42] A tak názaiutrz wyszedł lud ná

- 1: polá/ y opowiedźiano to Abimele-
- 1: chowi.

werset: 43 Tedy on wziąwłszy lud rozdzielił

- 1: gi ná trzy hufce/ á poftáwił gi ná v-
- 1: ádzce w polu/ y widząc ludzi wy-
- 1: chodzące z miáftá/ wyrwał lie ná
- 1: nie y pobił ie.

werset: 44 Sam też Abimelech y hufy ktore

- 1: z nim były/ szturmowali y ftánęli v
- 1: ámeey brany miáftá/ á ine dwa hu-
- 1: fy vderzyły ná wśytki ktorzy byli w
- 1: polu/ y pobili ie.

werset: 45 Ktemu Abimelech dobywał miá

- 1: ftá przez on wśytheł dzień/ y wziął
- 1: ie/ á lud ktory w nim był pomordo-
- 1: wał/ y miáftho zborzył y ^F folą po-
- 1: trzął.(*marg*) ^F Aby thák ono mieyfce zoftáło ná potym fpuftofzále. (-)

werset: 46 Co słyszác wśyfcy mężowie kto-

- 1: rzy byli ná wieży Sychem/ przyfzli
- 1: do twierdzy domu Bogá Beryth.

werset: 47 Y opowiedżiano Abimelechowi/

- 1: że lie tám zgromádzili wśyfcy męžo
- 1: wie wieże Sychem.

werset: 48 Tedy Abimelech wśedfzy ná go-

- 1: rę Sálmon ze wśytkim ludem kto
- 1: ry z nim był/ wziął siekiery y okrze-
- 1: fał gałęzie z drzewá/ ktore wziąwłszy
- 1: á włożywłszy ná rámioná fwoie/
- 1: rzekł do ludu ktory z nim był/ To co
- 1: widzicie iżem ia vczynił/ czynicie y
- 1: wy rychło.

kolumna: b

werset: 49] A ták z onego wŕzytkiego ludu ká-

- 1: źdy wćiąwŕzy gáłąź ŕwą ŕzedł zá Abi
- 1: melechem/ á ŕkłádli ie około twier-
- 1: dze/ y zápaliwŕzy ie/ ŕpálili ogniem
- 1: twierdzą: Támże zginęli zludźi wie
- 1: że Sychem wŕzytkich mężow y nie-
- 1: wiáft około tyfiácá.

werset: 50] Potym odŕzedł Abimelech do Te-

- 1: bes/ y położywŕzy ŕie v nie^{go} wźiął ie.

werset: 51] Ale wieźá byłá mocna w poŕzod

- 1: ku miáftá/ ná ktorą wćiekli wŕzyfcy
- 1: mężowie y niewiáftthy z mieŕzczan/
- 1: á zámknąwŕzy ią o łobie weŕzli ná
- 1: dách wieże.

werset: 52] Tedy przyŕzedł Abimelech áż do fá

- 1: mey wieże/ y dobywał iey/ á ŕtáną-
- 1: wŕzy v fámych drzwi chćiał ią ŕpálić

werset: 53] Ale niewiáftá niektora zrzuciłá

- 1: ŕztukę kámieniá od żaru ná głowę A
- 1: bimelechowę/ y ŕtraćilá mu czáŕzkę.

werset: 54] Ktory nátychmiałt záwołáwŕzy

- 1: pácholęćiá co noŕił broń iego/ rzekł
- 1: kniemu/ Dobąđ mieczá twego á zá
- 1: biy mię/ by ŕnadź o mnie nie rzeczo-
- 1: no niewiáftá go zábiłá/ A thák go
- 1: przebodło pácholę iego y vmárl.

werset: 55] A widząc Izráelczycy iż vmárl

- 1: Abimelech/ rozefzli ŕie káždy do miey

-1: ícá fwego.

werset: 56 ^G A ták oddał Bog onę złość Abi-

-1: melechowi kthorą wczynił nád oy-

-1: cem fwoim/ gdy zabił fiedmńdziefiat

-1: bráćiey fwey.(*marg*) ^G Tákowyc ieft koniec wśzytkich niewiernikow po tym docześnem dobrem mieniu. (-)

werset: 57 Przytym też wśzytkę złość mężow

-1: Sychem obrocił Bog ná głowę ich/

-1: á wypełniło fie nád nimi przeklęc-

-1: two Ioátámá fyná Ierobáálowego

rozdział: 10

KApitu. 10.

1. Po Abimelechu náftał Tolá. 3. A po nim

-1: záfie Iáir. 6. Izráelczycy zá fwoy grzech by

-1: li trapieni od Filifitynow. 10. Wołáią do Pá

-1: ná ktory ie karze á potym fie zlitował nád

-1: nimi.

werset: 1 **N** Afthał po-

-1: tym po Abime

-1: lechu Tolá fyn

-1: Fuy fyná Do

-1: dowego mąż z

-1: pokolenia Izá

-1: íchár/ áby wy-

-1: bawił Izráelczyki/ á ten mieszkał w

-1: Sámir ná gorze Efraím.

werset: 2 Y fádził Izráelczyki przez dwá-

-1: dziefciá y trzy látá/ á potym vmárł y

-1: pogrzebion ieft w Sámir.

werset: 3 Po nim náftał Iáir Gáláádczyk

strona: 141v

Iáir. IVDICVM. Iefte.

kolumna: c

ktory sádział Izráelá przez dwádzie-

-1: íciá y dwie lecie.

rozdział: 14

kolumna: 143v

Sámfon. IVDICVM.

kolumna: c

werset: 1 **T** Edy Sám

-1: fon szedł do Tá

-1: mnathy/ á vyz

-1: rał thám nie-

-1: wiáfthę z corek

-1: Filiftyńkich.

werset: 2 Y przyśzedszy

-1: opowiedział to oycu swemu y mátce

-1: swoiey ták mowiąc/ Widziałem nie

-1: wiáfhtë w Támnaćie z corek Filiftyń

-1: íkich/ á przetoż mi ią teraz weźmiecie

-1: zá żonę.

werset: 3 Ale kniemu rzekł óciec y mátká ie

-1: go/ ^A Azaż nie maśz miedzy corkámi

-1: bráciey twey/ y we wśzythkim ludu

-1: moim niewiáfty/ ize íść chcelz ábyś

-1: íobie wźiął żonę z Filiftynow nie o-

-1: brzezánych? Wfzakoż Sámfon od-

-1: powiedział oycu swemu/ Tę mi we

-1: źmiecie zá żonę bo mi sie bárzo spodo-

-1: bálá. (marg) ^A Słufznie gánią tę rzecz Sámfonowi/ bo zakon zákázował/ áby niewiaft z onych kráin nie poymowano/ á wżákož tego nie rozumieią/ iż Duch Boży infzá rzecz ftánowił około Sámfóná/ ále iednák zrozumiawfy wżytkę rzecz/ nie fą przeciwko temu. (-)

werset: 4] A nie wiedzieli oćiec áni mátká

-1: iego iż to Pan ták mieć chćiał/ ^B bo

-1: iuż szukał przyczyny ná Filifthyny/

-1: gdyż ná on czás pánowali Filifty-

-1: ni nád Izráelem.(marg) ^B Aczkolwiek mógł sprowadliwie wojnę rufzyć przeciw Filifthynom iáko ná to obrány iefzcze wnet z żywotá mátki swej/ á wżákož sie otho niekuftł/ ázby pierwey byłá słufzna przyczyná o kthorey by wżyfcy wiedzieli/ á iżby thež nie dał o sobie namnieyfzey przyczyny złe ^go mniemánia. (-)

werset: 5] Thedy fzedł Sámfon z oycem

-1: swym y z mátką swą do Támnythy/

-1: á gdy przychodzili ku winnicom/ o-

-1: to lwie zábieżáło mu rycząc.

werset: 6] Y przypadł nań ^C Duch Páński/ á

-1: rozdárł go by więc miał rozerwác

-1: koźlę/ chociaž nic nie miał w ręku

-1: swych/ y nie oznaymił tego áni oy-

-1: cu áni mátkce swoiey co był vczynił.(marg) ^C Przez tegož Duchá prawdziwi Názareyczycy/ to ieft poslubieni y poświęceni Pánu rozrywáią moc lwá ryczącego/ ktory vftáwicznie chodzi około nich áby ie požárł. (-)

werset: 7] Potym fzedłszy do niewiafty oney

-1: ktora sie byłá vpodobáła iemu mo-

-1: wił z nią.

werset: 8] A wroćiwszy sie po kilku dni áby

-1: ią pojał/ zftąpił chcąc oglądác on

-1: ścierw lwi/ ^D á nálażł w nim roy

-1: pczół y z miodem. (marg) ^D Lew ryczący zwycięzony od prawdziwe^{go} Názareyczyká Iezufa Kryftuła/ známionuie nam/ iż frogość y gorzkość Grzechu Smierci y Piekła iuż iest odięthá/ á słodkość łáski y miłofierdzia/ nam iest zgotowana ábychmy iey używali ná wieki. (—)

werset: 9] Y wziąwłszy go w rękę fwą iadł i-

-1: dąc/ á pothym do oycá y do máthki

-1: fwey przyfzedłszy dał im też/ y iedli/ á

-1: le im nie powiedział iż onego miodu

-1: nábrał z ścierwu lwiego.

werset: 10] Szedł tedy oćiec iego do niewia-

-1: łty/ á łprawił tám Sámfon gody/

-1: tak iáko był zwyczaj iż ie młodzień-

-1: cy łprawowali.

werset: 11] A tak gdy go tám wyzrano/ wzię-

-1: li do niego trzydziełci towarzyszow

-1: y byli przy nim.

werset: 12] Do kthorych rzekł Sámfon/ ^E Zá

-1: dam wam teraz gadkę/ á iefli iá zgá

-1: dziećie przez siedm dni wefela/ á wy

kolumna: d

łóżyćie mi iá/ tedy wam dam trzy

-1: dziełci prześcieradł/ dam y trzydzie

-1: ści łzat odmiennych. (marg) ^E Iozefus piŕze/ iż then obyczaj był miedzy onymi ludźmi zadáwáć fobie gadki áby fie im rozum oftrzył w wypráwowaniu ich/ co fie theż dzieło miedzy Sálomonem y Hirámem krolém Tyrłkiem. (—)

werset: 13] A iefliż mi iey nie zgádniece/ te-

-1: dy wy mnie dáćie trzydziełci przeście

-1: radł y trzydziełci łzat odmiennych: Ktorzy iemu odpowiedzieli/ Po-

-1: wiedzze nam tę gadkę á będzim iey

-1:  luchać.

werset: 14] A ták on rzekł do nich/ Spozyr 

-1: iącego wy zedł pokarm/   z mocne-

-1: go wy zł   lodkość/ I nie mogli zg 

-1: dnać przez trzy dni oney to gadki.

werset: 15] Gdy iu z tedy przychodził dzień fio

-1: dmy rzekli do żony S mfonowey/ N mawiay m ż  twego  by nam

-1: powiedział gadk / chcefzli bychmy

-1:  cie nie  palili y z domem oycá twe^{go}/

-1: I n  tho efcie nas tu wezwáli  by

-1:  cie nam pobráli m i etno ci n fze.

werset: 16] Pł k ł  tedy  on  S mfonow 

-1: przed nim mowiąc/ Záprawdę mi 

-1: ma z w nienawi ci   nie mi uiefz

-1: mi / z dał s gadk  ludowi memu

-1:   niechcefz mi iey ozn y mi c/ Ktory

-1: t k rzekł do niey/ Othom iey oycu

-1:  wemu y mátce nie oznaymił/   tobie

-1: bych i  ozn y mi c miał?

werset: 17] Ale ona pł k ł  przed nim przez

-1: on  w zytk   iedm  dni poki gody by

-1:  y/  ż iey oznaymił dnia  iodmego

-1: gdy mu iu z donagl ł / A tákże on 

-1: oznaymił  gadk  ludowi  wemu.

werset: 18] Tedy m żowiew miáłthá onego w

-1:  iodmy dzień przed Zachodem  oń-

-1: c  rzekli kniemu/ Co  może być  lod

-1:  zego n d miod/   co może być mo-

-1: cniey zego n d Lw ? Kthorym on

- 1: odpowiedział/ Byście byli nie orali
- 1: cielicą moją nie trąfilibyście byli gad
- 1: ki moiey.

werset: 19 Y przypadł nań Duch Pánki/ á

- 1: ízedłzy do Afkálon/ zabił z nich trzy
- 1: dziełci mężow/ y wziąłszy łupy ich/
- 1: oddał z nich ízaty oddmienne onym
- 1: ktorzy zgádli gadkę/ Tákże íe ro-
- 1: zgniewawłszy ízedł do domu oycá
- 1: íwego.

werset: 20 A żoná Sámsonowá daná íełt

- 1: towarzyszewi íego/ ktego był on
- 1: łobie wziął zá przyaciela.

rozdział: 15

KApitu. 15.

1. Gdy wziętá żoná Sámsonowi. 4. Tedy

- 1: náłapawłszy líszek popalił zbożá Filiń-
- 1: łkie. 7. A łamy okrutnie pomordował. 15.
- 1: Tyńsiac łudu zabił osłá czelućią. 19. Z kto
- 1: rey pił wodę.

rozdział: 18

strona: 146

Michás. Księgi

Sędziow. Liłt. 146.

kolumna: a

werset: 23 Y wołali zá nimi/ ále íe oni obro

- 1: ciwłszy rzekli do Michála/ Cożci po
- 1: tym żeś íe ták zebrał.

werset: 24 A on odpowiedział/ Bogi ktoem

- 1: ia poczynił sobie pobralifcie mi gwał
- 1: tem y Káplaná/ á odefzliście nic mi
- 1: nie zoftáwiwfy/ á iefzcie mię pyta-
- 1: cie/ Coż mi potym?

werset: 25] Ná to mu odpowiedźieli fynowie

- 1: Dán/ Nie wołayże zá námi/ by fnadź
- 1: męże zágniewáni nie rzucili fie ná
- 1: was/ á thák zginiefz fpołu z domem
- 1: twoim.

werset: 26] A ták fzli oni mężowie z Dán w

- 1: fwą drogę/ A Michás widząc że by
- 1: li możniefzy niżli on/ wrocił fie á
- 1: fzedł do domu fwego.

werset: 27] Tedy oni wźiawfy to co był fprá

- 1: wił Michás y z Káplanem ktorego
- 1: miał/ przyfzli do Láchis ku ludowi
- 1: fpokoynemu y befpiecznemu/ á wy
- 1: fiekli ie mieczem/ y miásto fpalili.

werset: 28] A nie mieli ktoby ie był rátował/

- 1: ábowiem byli dáleko od Sydonu
- 1: á żadnego porozumienia z niłkiem
- 1: nie mieli/ A to miásto leżáło wdoli
- 1: nie ktora ieft przeciw Bethrohob/
- 1: ktore znowu opráwiwfy mieszká
- 1: li w nim.

werset: 29] Y názwáli ie Dán imieniem oycá

- 1: fwego/ ktory fie był vrodził Izráelo
- 1: wi/ chociaż przedtym miałto ono ná

-1: zywano ^E Láis.(*marg*) ^E Potym to miáło názywano Cefárea Filippowá/ á po Grecku Pálea/
ná ofáték ie zwano Nemorá. (-)

werset: 30 A ták fynowie Dán połtháwili

-1: tám łobie obraz ryty/ A Ionáthán

-1: fyn Gerfonow fyná Mánálfefowe-

-1: go on łam y fynowie iego byli Kápła

-1: ny w pokoleniu Dán/ áż do czáfu

-1: poimánia obywatelów oney zemie

werset: 31 Támże miedzy niemi połtháwion

-1: iełt on obraz ryty Micháłow/ ktory

-1: był łobie łpráwił ^F przez włyzytek on

-1: czás poki dom Páńki był w Syło.(*marg*) ^F Aż do czáfów Heli Kápłaná. (-)

rozdział: 19

KApitu.19.

2. Niektoremu Lewicie odeszła żoná do do

-1: mu oycá łwego. 8. Ktorą gdy zás do domu

-1: odwodził. 25. Vczynion iełth iey gwałt w

-1: Gábáá ták iż vmárlá. 29. Lewita ią zrąba

-1: włyzy ná dwánałcie łztuk rozłyła do włyzyt-

-1: kich fynów Izráelłkich.

werset: 1 **S** Tháło fie po-

-1: tym zá onych czá-

-1: łów gdy nie było

-1: Krolá w Izráelu/

-1: że mąż niektory z Le

-1: witów miełzkał iá

-1: ko gołć w iedney łtronie gory Efrá

kolumna: b

im/ ten sobie poiął za żonę ^A załóżni-

-1: cę z Bethlehem Iudá. (marg) ^A To iest dziewczkę niepołożoną y nie flubną. (-)

werset: 2] Oná załóżnicá scudzołożyła sie od

-1: niego/ y ^B odefzła do domu oycá fwe

-1: go do Betlehem Iudá/ y była tám

-1: przez cztery miefiące. (marg) ^B Abowiem ią mąż iey frodze fukał o cudzołoftwo. (-)

werset: 3] Potym on mąż iey fzedł za nią áby

-1: zafię ^C námowił á odwiodł z fo-

-1: bą/ wzięwłzy z sobą flugę y dwa o-

-1: fły/ Ale oná wwiodła go w dom oy

-1: cá fwego/ ktorego on vyzrawłzy rá

-1: dowal sie z przysćia iego. (marg) ^C W żydowfkciem stoi/ áby z nią mowił do sercá iey/ ábowiem ią miłował/ á chociaż ią on mogł był porucić/ a wśákoż sie ku iey lepszemu woli z nią iednać niż ią ná fwą wolą pućić. (-)

werset: 4] Y przyiał go wdźięcznie on świe-

-1: kier iego/ á miefzkał v niego przez

-1: trzy dni/ támże v niego máiąc gołpo

-1: dę iedli y pili.

werset: 5] A gdy przyfzedł dzień czwarthy

-1: wftáli bárzo ráno y chciał on odeydz

-1: do domu fwego/ Ale óciec oney dzie

-1: wki rzekł do zięciá fwego/ Pofil sie

-1: pirwey trochą chlebá toż potym poy

-1: dziecie.

werset: 6] A ták obá fiadfzy iedli y pili/ zá-

-1: tym rzekł óciec oney dziewczki do mę-

-1: zá/ Profzę zoftań ná noc á bądź we-

-1: foł.

werset: 7] Potym on wftał chcąc idź w dro-

-1: gę/ ále go przynućił świekier iego/ iż

-1: fie wroćiwłzy zołtał ná noc v niego

werset: 8 Piątego dnia potym wftał bárzo

-1: ráno chcąc idź wdrogę/ ále oćiec dzie

-1: wki oney mowił/ Profzę pořil fie/ Y

-1: także go zátrzymał aż fie dzień ná-

-1: chylił kwieczorowi/ á iedli řpołu obá

-1: dwa.

werset: 9 Ale mąż on wftał áby řzedł z zá-

-1: łožnicą řwą y z řługą řwym/ ku kto-

-1: remu rzekł świekier iego/ Otho fie

-1: iuż dzień náchylił ku záćiu řłońcá

-1: profzę ćię przenocuyże tu/ á niechay

-1: fie wefelićie thwoie/ á iutro ráno

-1: wftawłzy poydziećie w řwą drogę/

-1: y przydzieř do namiotu twego.

werset: 10 Tedy on nie chcąc zořthác ná noc

-1: wftał á řzedł aż ku Iebus/ ktore ieřt

-1: Ieruzalem/ máiac zřobą dwa ořły

-1: z brzemiony y záložnicę řwoię.

werset: 11 A gdy byli bliřko Iebus/ tedy fie

-1: iuż dzień bárzo kwieczorowi chylił/

-1: tedy rzekł řługá pánu řwemu/ Pro-

-1: řzę podźmy á zřtąpmy do tego miářtá

-1: Iebuzeyczykow/ y przenocuiemy w

-1: nim.

werset: 12 Ktoremu odpowriedźiał pan ie^go/

-1: Nie zřtępuymy do żadnego miářtá

-1: cudzořiemcow/ ktore nie ieřt řynow

-1: IzraélŃkich/ ále idźmy do Gábáá.

ksiega: Ruth.

strona: 148v

KSięgi Ruthy.

Argument.

- 1: KSięgi ty mále nazywáią Ruth/ á to z tąd iż w so-
- 1: bie zamykáią Ńprawy y HiŃthoryą iey/ A Ńą przypísáne do KŃiąg
- 1: piŃmá Ńwiętego/ nie ták wiele dla niey/ iáko dla thego więcey że-
- 1: bychmy wiedźieli narod KryŃtuŃow/ ktory wedle ciáŃlá miał wynidź z rodu
- 1: Dawidowego/ ktory poŃzedł z Ruthy/ A chociaź oná byŃá niewiáŃtá Moáb
- 1: Ńka/ y podłego Ńthanu á cudzoźiemká/ nie z ludu Boźego/ á wŃzakoź iednák
- 1: KryŃtus Pan nie wŃtydał Ńie thego áni Ńie thym brzydźił iż wyŃzedł z narodu
- 1: iey. W czym nam iáwnie á iáŃnie okázuie/ iż przezeń y niewierni Ńą poŃwięce
- 1: ni á przyŃłaczeni do ludu iego/ A ktemu iż miáŃlá być iedná owczárnia y ie-
- 1: den paŃtyrz.

kolumna: c

rozdział: 1

KApitu. 1.

1. Elimelech záfzedźy do źiemie MoábŃkiej
- 1: z Noemi żoną Ńwą y ze dwiemá Ńyni tákże
- 1: vmárl. 4. Synowie teź iego ŃpoymowawŃzy
- 1: żony pomárli. 7. y. 14. Noemi z Ruthą nie-
- 1: wiáŃtką Ńwą wráca Ńie do Betlehem.

werset: 1

Z

A onych czá-

- 1: Ńow ^A kiedy Sę-
- 1: dźiowie Ńáđźili/
- 1: byŃł gŃłod w źiemie
- 1: y wyŃzedł nie kto
- 1: ry mąż z Betle-

-1: hem Iudá z zo-

-1: ną fwą y ze dwiemá fyny fwymi ^B ku

-1: mieszkaniu do ziemie Moábfskiej. (marg) ^A Rozmáithe fą mniemania wykłádáczo w otym tho czáfie/ w ktory fie ty rzeczy toczyły co fą wtey Hiftoryiey nápisáne/ á wízakoż Iozefus thák piŕze że fie to džiało zá czáfow Heli kápłaná. ^B Gdyż ná then czás był głod w ziemie Chánáneyfskiej. (-)

werset: 2] A imię mężá onego było Elime-

-1: lech/ żonę teŕ iego zwano Noemi/ á

-1: dwu fynow iego były imioná/ iedne^g

-1: Mahálon á drugiego Chelion/ á ci

-1: byli Efráteyczycy z Betlehem Iu-

-1: dá/ A tak záfzedłzy do ziemie Moáb

-1: fskiej mieszkáli tám.

werset: 3] Potym Elimelech mąż Noemi

-1: vmárl/ á oná pozostála ze dwiemá

-1: fyny fwymi.

werset: 4] ^C Ktorzy támże fpoymowali sobie

-1: żony Moábfskie/ z ktorych iednę zwa

-1: no Orfá á drugá Ruthá/ y mieszká

-1: li tám około dziefiáci lat.(marg) ^C Nie było tego zákazania izby byli sobie niemieli poymować żon zniewiaft Moábfskich/ ále to im było zákazano/ że by Moábfscy mężowie niebyli przyimowani wfpołeczne zgromádzenie Izráelczykow/ áż do dziefiátego pokolenia. (-)

werset: 5] Vmárli potym oni dwa fynowie

-1: iego/ Máhálon y Chelion/ á także

-1: niewiafthá oná zoftháła fierotą po

-1: dwu fyniech y po mężu swoim.

werset: 6] A tak wezbrawłzy fie z niewiaft-

-1: kámi fwemi wrocila fie z ziemie Mo

-1: ábłkiey/ ofłyszawłszy fie thám że był

-1: Pan nówiedził lud swoy/ á dał im

-1: dofyć chlebá.

kolumna: d

werset: 7 Tedy wyszła z mieyfcá ná ktorým

-1: była z onymi dwiemá niewiátkámi/

-1: á vdały fie w drogę áby fie wrociły

-1: do źemie Iudá.

werset: 8 Zátym Noemi rzekła ku niewiáft

-1: kam swoim/ Idźcież á wroćcie fie ká

-1: zda do domu mátki swoy/ niechayże

-1: Pan nád wámi vczyni miłofierdzie

-1: ^D iákoćcie wy vczynili nád vmárty-

-1: mi y nádemną.(*marg*) ^D To iest nád dwiemá mężmi wáżemi z ktoremicie fie łáskáwie obchodziły. (-)

werset: 9 Niechayże wam tho da Pan áby

-1: káżda znalazła odpoczynienie w do

-1: mu mężá swego: Támże ie całowá

-1: łá/ á ony plákály głósem wielkiem.

werset: 10 Y mowiły do niey/ Záišteć fie z to

-1: bą wroćiemy do ludu twego.

werset: 11 Ale im Noemi rzekła/ Wroćcie

-1: fie moje miłe corki/ bo przeczebyście

-1: ze mną idź miály? ^E á zaż ia iefzcze

-1: mogę mieć dźiatki ktorzyby byli mę-

-1: żmi wáżymi?(*marg*) ^E To co tu mowi y co tám dáley nápiáno stoi/ tedy dla tego czyni/ oglądáiąc fie ná zakon/ który rofkazuie aby wdowę poimował po śmierci vmárłego mężá ieden z powinowátých. (-)

werset: 12 Wroćcież fie miłe corki á idźcie/

- 1: boćiem fie iuz zlfhárzálá á nie mogę
- 1: idź zá muž/ chociażbych też rzekłá żeć
- 1: iefzyczne mam nádźieię/ ále bych też do
- 1: brze tey nocy fópálá z meżem á porodzi
- 1: łá fyny?

werset: 13 Izali wy ich czekác będziećie ażby

- 1: dorofli? omiefzkáwáiąc fobie idź zá
- 1: muž? Nie czyńćieź tego corki moie/
- 1: áczći ieft więczłzá żáłoć moiá niź wá
- 1: fzá/ ábowiem ręká Páńfká obroćilá
- 1: fie przeciwko mnie.

werset: 14 Ale ony znowu głósem plákály/

- 1: támże Orfá pocálowawłzy świe-
- 1: krę fwą wroćilá fie/ á Ruthá przed
- 1: fie zoftálá przy niey.

ksiega: Sam.

rozdział: 1

strona: 151

kolumna: a

werset: 9 Tedy Anná náiadłzy fie y nápi-

- 1: włzy w Sylo/ fzlá/ á Heli Kápłan
- 1: fiedźiał ná ftolicy v podwoiá końcio
- 1: łá Páńfkiego.

werset: 10 Będac tedy oná z fráłowánego v-

- 1: myfłu/ modliłá fie Pánu z wielkiem
- 1: pláczem.

werset: 11 Y vczyńilá Pánu flub thymi fłó-

- 1: wy/ O Pánie zaftępow/ iefliź wey-
- 1: zryłz ná vtrapienie flúżebnice two

-1: iey/ y wśpomniŕz ná mię/ á nie zába-
 -1: czyŕz ŕłuźebnice twoiey/ y daŕz mi po
 -1: tomŕstwo męŕzczyńŕkie/ tedy ie tobie
 -1: oddam o Pánie po wŕzythki dni ży-
 -1: wotá iego/ á nie poŕtoi brzytwá ná
 -1: głowie iego.

werset: 12 Y gdy ŕie dłuźey modliá przed Pá

-1: nem/ tedy Heli pátrzał pilnie ná v-
 -1: ŕtá iey.

werset: 13 Ale Anná w ŕercu ŕwym thylko

-1: mowiá/ á tylkoź wárgámi ruŕzáá/
 -1: áni ŕlychác byŕo głófu iey: Y mnimał
 -1: Heli áby piiáná byŕá.

werset: 14 Zátym Heli rzekł do niey/ Y dłu-

-1: goź ták maŕz być piiáná? wytrzeźw
 -1: źe ŕie z winá twego.

werset: 15 Ale mu odpowiedźiáá Anná/

-1: Nie tákci ieŕt moy Panie/ Alećiem
 -1: ia ieŕt niewiáŕtá z fráŕowáney my-
 -1: ŕli/ ánićiem piá winá áni Sechár/
 -1: owŕzem wŕzytek ŕwoy vmyŕł otwo-
 -1: rzyłám przed Pánem.

werset: 16 Nie rozumieyźe o ŕłuźebnicy ŕwey

-1: iáko o niewieŕcie niepoboźney/ gdyź
 -1: z obfithey záŕoŕci y boleŕci moiey zá-
 -1: mowiám ŕie ták dŕugo.

werset: 17 Ktorey odpowiedźiał Heli/ Idź-

-1: źe w pokoiu/ á Bog Izráelŕki nie-
 -1: chay doŕyć vczydni temu coz go pro-

-1: śifz.

werset: 18 A oná zátym rzekłá/ Niechay ia

-1: łlužebnicá thwa znaydę łáfk[ę] przed

-1: oczymá twymi: Y odefzłá z tym nie-

-1: wiáltá w śwą drogę/ á náiadłzy fie

-1: nie byłá więcey złey mylli.

werset: 19 Włthawłzy pothym bárzo ráno

-1: chwalili páná/ á wrociwłzy fie z tám

-1: tąd/ przyfzli do domu fwego do Rá

-1: má. Tedy Elkaná poznał Annę zo-

-1: nę śwą/ á włpomniál Pan ná nię.

werset: 20 A tak po niektorem czálie poczęłá

-1: Anná y porodziłá fyná/ á dáłá mu

-1: imię Sámuel/ Iz go v Páná vprofi

-1: łá fobie.

werset: 21 Potym Elkaná mąż iey fzedł y ze

-1: włzytkiem fwem domem/ áby Pá-

kolumna: b

nu oddał doroczną ofiárę y flub

-1: fwoy.

werset: 22 Ale Anná nie fzlá z nim/ bo mowi

-1: łá mężowi fwemu/ Nie poydę áz o-

-1: łtáwię dzieciátko/ potym ie odwio-

-1: dę z łobą/ á będę ie ofiárowác Panu/

-1: áby tám iuz było závłze.

werset: 23 Ku ktorey rzekł Elkaná mąż iey/

-1: Czyńze iákoć fie podoba/ ábądź thu

-1: áz go zołtháwifz/ á Pan niech v-

-1: twierdzi słowo fwe: Zołtálá thedy

-1: niewiáftá y chowała dzieciátko/ áz

-1: ie potym od pierfi zoftáwiła.

werset: 24 A gdy ie zoftáwiła przywiodła

-1: ie z łobą ze trzemi Cielcy/ z iednem

-1: Efá mąki y z fláfzą winá/ á przynie-

-1: fli ie do domu Páńskiego w Syło

-1: dzieciátkiem iefzcze máluczkiem.

werset: 25 Y zábiwłzy Cielcá przyniefli dzie

-1: cię do Heli.

werset: 26 A ták oná rzekła/ Słuchay mie o

-1: moy Pánie/ ták iákoś ty dziś żyw/

-1: tedyciem ia ieft niewiáftá oná kto-

-1: ram tu ftála przy thobie modląc fie

-1: Pánu.

werset: 27 Profiłáciem o to dzieciátko/ y dał

-1: mi Pan to o com profiła.

werset: 28 A przetoż oddálám ie Pánu/ áby

-1: iemu flúżył po włzytki dni żywotá

-1: łwego/ A takze thám chwalili Pá

-1: ná Bogá.

rozdział: 2

KApitu. 2.

1. Pieśń y modlitwá Anny. 12. Niepoboż-

-1: noć fynow Heli. 22. Ktory im názbyt fol-

-1: guie. 11. y 26. Sámuel służy Pánu/ a Pro-

-1: rok Páńfki karze Heli opowiedáiąc

-1: vpadek domu iego.

werset: 1 **T** Edy Anná

-1: modliá fie ták

-1: mowiac/ Roz

-1: wefeliło fie fer-

-1: ce me w Pánu/

-1: á ^A chwałá mo

-1: iá przezeń iefth

-1: wywyżzoná: Otworzyły fie vftha

-1: me nád nieprzyaćioły memi/ ábo-

-1: wiemem fie rozródowáá ^B w zbá-

-1: wieniu twoim.(*marg*) ^A W Zydowskiem łtoi/ Bog moy. ^B To iefth z tych dobrodzieftw
ktorem wzięá od ćiebie/ á ktore mnie ták są miłe iáko zbáwienie moie. (–)

werset: 2] Zadnego nie máz ták łwiętego

-1: iáko Pan/ bo nie máz inego nád ćię/

-1: áni iefth żaden mocnieyfy nád Bo-

-1: gá náłzego.

werset: 3] Nie mowćiesz ná potym łłow py-

-1: łznych/ á niechay z vft wálznych nie

-1: wychodzą hárdę powieći/ ábowiem

-1: Bog iefth Pánem vmiejętnoći/ ^C á

strona: 151v

SAMVELIS. I. Heli.

kolumna: c

łam iefth łprawcą włzech rzeczy. (*marg*) ^C Abo wważá włzytki ludzkie łprawy. (–)

rozdział: 6

strona: 153

kolumna: b

werset: 3] Ktorem oni ták odpowiędzieli/

-1: Iefli odesłćie Skrzynię Bogá Izrá

strona: 153v

SAMVELIS. I.

Skrzyniá przymierza
pánfkiego odwieżioná.

kolumna: c

elfkiego/ nie odfyłaycież iey prózney/

-1: ále przy niey oddaycie ofiárę zá swoy

-1: grzech/ y będziecie ták vzdrowieni/ y zrozumiecie przecz was Pan tra-

-1: pić nie przeštawa.

werset: 4 A oni im rzekli/ Iákaż będzie ofiá

-1: rá zá grzech kthorą iemu oddác ma-

-1: my? Y odpowiedźieli im/ Poczyni-

-1: cie fobie wedle liczby Kfiąząt Fili-

-1: ftyńfkich pięć zádnic złotych/ y pięć ^A

-1: myfzy złotych/ ábowiem iednoż ieft

-1: karánie nád wfzythkiemi wámi/ y

-1: nád Kfiążety wáfzemi. (marg) ^A Myfzy były przeto iż Bog dopuścił był myfzy ktore płowály zboża ich. (-)

werset: 5 Y poczynicie podobieńtwá zád-

-1: nic y podobieńtwá myfzy ktore pfo-

-1: wály ziemię/ á oddacie chwałę Bo-

-1: gu Izráelfkiemu/ á fnađz fie vlzy rę

-1: ká iego nád wámi y nád bogi wáfze-

-1: mi/ y nád ziemią wáfzą.

werset: 6 Przeczze maćie zátwardzić ferce

-1: wáfze/ iáko ie byli zátwardźili E-

-1: giptcyánie y Fárao? Wfzák aż gdy

-1: dziwne rzeczy czynił nád nimi/ tuż

-1: ie ^x pufćili á oni odefzli.(marg) ^x W. 2. Mo. 12. v. 31. (-)

werset: 7 A przethoż teraz fprawćie nowy

- 1: woz á dwie krowie od ćieląt/ ná kto
- 1: rych nie poftáło iarzmo/ záprzęźćie
- 1: weń/ á ćielętá ich odwiedźćie do do-
- 1: mu.

werset: 8 Weźmićieź Skrzynię Páńfką á

- 1: włożćie ią ná woz/ klęnoty też złote
- 1: ktorefćie ofiárowáli zá grzech/ włoż
- 1: ćie w szkátułę pobok iey/ y wypuści
- 1: ćie ią/ áby byłá odwieźioná.

werset: 9 Pátrząyćieź iefli drogą gránic

- 1: fwyh poydzie do Bethfámes/ tedyć
- 1: on ná nas dopuścił to wřzytko złe/ A
- 1: iefliź nie/ tedy fie dowiemy iż fie nas
- 1: nie iego ręká dotknęłá/ ále to ná nas
- 1: z trefunku przyfzłó.

werset: 10 Y vczynili ták mężowie oni/ á w-

- 1: źiąwřzy dwie krowie od ćielątł z-
- 1: przegli ie w woz/ zámknąwřzy ćie-
- 1: lętá ich w domu.

werset: 11 Potym włożyli Skrzynię Páń-

- 1: fką ná woz/ y szkátułkę z myřzami
- 1: złotemi/ y z křztałty zádnic fwyh.

werset: 12 Y obroćily fie krowy prořto drogą

- 1: ku Bethfámes/ á idąc iedną drogą
- 1: ryczály/ nie zřtěpuiąc áni ná práwo
- 1: áni ná lewo/ A Křiążętá Filiřtyńfkie
- 1: řzli zá nimi áż do gránic Bethfámes

werset: 13 Ná ten czas ludzie z Bethfámes źę

- 1: li přzenicę w dolinie/ á podniořzly o

-1: czu fwyh vyzreli Skrzynię/ y byli

-1: rádźi vyzrawfzy ią.

werset: 14 A thák przyfzedł woz ná pole Io-

-1: zuego Bethfámity/ y tám że ftánał

kolumna: d

A tám był kámień wielki/ Y porąba

-1: wfzy woz/ ony krowy fpalili ku o-

-1: fierze Pánu.

werset: 15 Pothym Lewitowie złożywfzy

-1: Skrzynię Páńską y fzkátułę kthora

-1: była z nią/ w ktorey były klęnoty zło-

-1: te/ poŃtháwili ie ná onym kámieniu

-1: wielkiem: A mężowie z Bethfámes

-1: dnia onego fprawowáli palone y in

-1: fze ofiáry Pánu.

werset: 16 Co widząc pięćioro Kfiążąt Fili-

-1: ftyńfkich/ wrocili fie onegoż dnia do

-1: Akáron.

werset: 17 A tyć były zádnicie złote ktore od-

-1: dáli Pánu Filifthyńi ku ofierze zá

-1: grzech/ od Azotu iednę/ od Gázy ied

-1: nę/ od Alkálon iednę/ od Geth ied-

-1: nę/ y od Akkáron iednę.

werset: 18 Myfzy záfię złothe według liczby

-1: wfzytkich miałt Filiftyńfkich/ ktore

-1: były pod pięćiorgiem Kfiążąt/ począ

-1: wfzy od miáftá murowánego áż do

-1: miáfteczká około ktorego muru nie

-1: było/ y áż do rownini gdzie był on

- 1: wielgi kámień ná ktorým poštáwili
- 1: Skrzynię Páńfką/ ktory ieft y do te
- 1: go czáfu ná polu Iozue Betfámity

werset: 19 Ale Pan zámordował z ludu Bet

- 1: fames/ przeto iż náglądáli w Skrzy
- 1: nię Páńfką/ pięćdziesiąt thyfięcy y
- 1: siedmndziesiąt mężow/ A ták lud plá
- 1: kał iż ie Pan pomordował ták fro-
- 1: giem karániem.

werset: 20 Y mowili ludzie z Bethfames/

- 1: Ktoż sie może oštác przed tym świę-
- 1: tym Pánem Bogiem? á dokąd od
- 1: nas poydźcie?

werset: 21 A ták wypráwili pošły do miefzczá

- 1: now Káryáthiárym/ opowiedáiąc
- 1: iż Filištyni odwieźli Skrzynię Páń
- 1: fką/ á przetoż áby przyfzli á wzięli iá
- 1: do siebie.

rozdział: 7

KApitu. 7.

1. Skrzyniá odwieżioná do Káryáthiárym

- 1: 3. Izráelczycy zá nápomínaniem Sámuelo
- 1: wem nawroćili sie do Páná. 9. Zá iego mo
- 1: dlithwą poráženi fą Filištyni. 15. Sądzi I
- 1: zraelczyki.

werset: 1 **P** Rzyfzli thedy

- 1: mężowie z Káryáty
- 1: árym y odwieźli
- 1: Skrzynię Páńfką/

- 1: á wniefli ią do do-
- 1: mu Abinádábá w Gábáá/ y poświę
- 1: ćili Eleázará fyná iego/ áby ftrzegł
- 1: Skrzynie Páńskiey.

rozdział: 11

strona: 156

Sámuel. Saul. Pierwsze
Księgi Sámuelowe. Lift. 155.

kolumna: a

werset: 1

6 **N**

A ten czas Ná

- 1: hás Ammończyk po
- 1: łożył fie z woyfkiem
- 1: przeciw Iábés Gá
- 1: láádfkiemu/ Y żą-
- 1: dáli od niego wzy-
- 1: fcy miefzczanie z Iábés/ Vczyń przy
- 1: mierze z námi ^A á będziemyć fłużyć. (marg) ^A Wolą służyć Bálwochwálcom y
- cudzoziemcom/ niżli być wolnymi w domu Páńkim (-)

werset: 2 Thedy im odpowiedział Náhás

- 1: Ammończyk/ Ták z wámi przymie-
- 1: rze vczynię/ iefli wylupię káždemu z
- 1: was prawe oko/ á tę zelżywość vczy
- 1: nię nád wzytkiem Izráelem.

werset: 3 Do ktorego rzekli ftárfzy z Iábés/

- 1: Potrway nam do fiodmego dnia iż
- 1: wypráwiemy pošty do wízech grá-
- 1: nic Izráelfkich/ á iefli nas nikt nierá
- 1: tuie/ tedyć fie podamy dobrowolnie

werset: 4 Y przyźli pošlowie do Gábáá Sa

-1: ulowego/ y odpowiedzieli wżytkę

-1: rzecz gdzie słyfzał lud/ A thák wży

-1: fcy wielkiem głósem płákáli.

werset: 5] Zátym Saul fzedł z ^B polá zá woł

-1: mi y rzekł/ Co fie dzieie ludowi iż

-1: płácze? Y powiedźieli mu wżytkę

-1: rzecz miefzczánow z Iábes.(*marg*) ^B Sthan rolniczny/ nie ieft ku zelżywości Krolewfkiej/

Bo theż świeckie hiftorye fwiadczą/ że było wiele Krolow zacnych y Cefárzow/ ktorzy teź bywáli oraczmi. (-)

werset: 6] Tedy ftąpił Duch Boży ná Sau

-1: lá gdy ty fłowá wślyfzał á bárzo fie

-1: rozgniewał.

werset: 7] Y wźiawfzy parę wołow rozrą-

-1: bał ie ná fztuki/ á rozefłał po wżyt-

-1: kich gránicách Izráelfkich przez po-

-1: fły fwe z tym pośelstwem/ Ktobykol

-1: wiek nie wyfzedł zá Saulem y Sá-

-1: muelem/ tedy fie ták ftanie z wołmi

-1: iego/ A ták przyfzedł ftrách od Páná

-1: ná lud/ á wýfzli wżyfcy fpołu.

werset: 8] Y obliczył ie w Bezek/ á było fy-

-1: now Izráelfkich trzy kroć fto tyfięcy

-1: ludu/ á mężow Iudá trzydziefci ty

-1: fięcy.

werset: 9] Thedy dano odpowiedź pośłom

-1: ktorzy byli przyfzli/ Tákw powiedźcie

-1: miefzczánom Iábes Gáláádskiego/

-1: Iutro gdy fłońce ogrzeie będziecie

-1: mieć pomoc: Y wrocili fie pośłowie

-1: á powiedźieli to mieŕzczánom w Iá

-1: bes/ z czego fie oni wefelili.

werset: 10] A ták rzekli mieŕzczánie z Iábés/

-1: Ráno wynidźiemy ku wam/ á vczyni

-1: ćie známi wŕzytko co fie wam będzie

-1: podobáło.

werset: 11] Názáiutrz tedy rozŕzykował Sa

-1: ul lud ná trzy hufy/ y wtárgnął w-

-1: puł obozu przed świtánien/ á porá

-1: ził Ammonity áż fie dzień ogrzáł/ A

-1: ći ktorzy żywo pozostáli roŕproŕzeni

kolumna: b

ŕá iź ich niezostáło dwu poŕpołu.

werset: 12] ^x A thák lud rzekł do Sámuelá/

-1: Gdźieź iest ten ktory mowił/ Izali

-1: Saul ma krolowác nád námi? Wy

-1: dayćie nam męże thy ábychmy ie po-

-1: mordowáli.(*marg*) ^x Wyźŕzey. 10. v. 29. (-)

werset: 13] Tedy rzekł Saul/ Dźis nikt zábit

-1: niebędzie/ ábowiem Pan dźis wy-

-1: báwił Izráelá.

werset: 14] Záthym Sámuel rzekł do ludu/

-1: Zeydźcie fie á poydźiemy do Gálgál/

-1: á tám ponowiemy kroleŕtwo.

werset: 15] Szedł tedy wŕzytek lud do Gál-

-1: gál/ y poŕtanowił tám Saulá kro-

-1: lem przed Pánem/ támże ŕprawo-

-1: wáli ofiáry zá pokoy przed Pánem/

-1: y bárzo fie wefelił Saul ze wŕzytkim

-1: ludem Izraélkim.

rozdział: 12

KApitu. 12.

2. Sámuel okázuie spráwiedliwość swą y

-1: wierność wrzędu swego gdy był sędzią. 6.

-1: Przypomina ludowi dobrodzieystwa Bo-

-1: że. 14. y. 20. Karze gi y nápomina ku posłu

-1: szeństwu. 16. Bog przez gromy y dżdże oká

-1: zuie występpek Izraelitow.

werset: 1 **R** 7 Zekł potym

-1: Sámuel do w

-1: szytkiego ludu

-1: Izraélkiego/

-1: Otom was v-

-1: słuchał we w-

-1: szytkiem o co-

-1: sście ze mną mowili/ y postánowi

-1: łem nád wámi Krolá.

werset: 2 Otoż iuż maćie Krolá ktory was

-1: spráwuie á iam sie sthárzał y osi-

-1: wiał/ oto y synowie moi są z wámi/

-1: á iamteż od młodości moiey rządził

-1: was aż do tego czásu.

werset: 3^x Otoż ia teraz biorę was ná swiá

-1: dectwo przeciw sobie przed Pánem

-1: y przed ^A pomázáncem iego/ ieflizem

-1: wziął ktoremu z was wołu ábo o-

-1: słá/ á ieflibych komu krzywdę vczy-

-1: nił ábo gwałt/ ieflibych też od kogo

-1: brał wspominki/ ábo przepáttrywał

-1: czyiey ^B íprawiedliwoáci/ á ia wam

-1: nágradzę. (marg) ^x Ekle. 46. v. 22. ^A To ieft Saulem ktoregom ia pomázał ná rofkazánie Páńskie. ^B Albo ieftizem ia milczał widząc czyię krzywdę. (–)

werset: 4 A oni mu odpowiedzieli/ Nie v-

-1: czynieś nam krzywdy áni gwałtu

-1: żadnego/ ániś wzięł nic ni od kogo.

werset: 5 Tedy rzekł do nich/ Świádkiem

-1: ieft Pan przeciwko wam/ y świád-

-1: kiem ieft Pomázániec iego dziefiefyíze

-1: go dnia/ ízeście nic tákowego nie ná

-1: leźli przeciwko mnie/ A oni rzekli/

-1: Niechay będzie świádkiem.

rozdział: 15

strona: 158v

kolumna: c

werset: 1 **Y** Rzekł Sámu

-1: el Saulowi/ Pan

-1: mię połał ábym cię

-1: pomázał Krolem

-1: nád ludem iego I-

-1: zráelkím á przetoż

-1: theraz pośluchay głófu słow Páń-

-1: íkich.

werset: 2 Pan zaftępow ták mowi/ Ia ^A pá

-1: miętam co vczynił Amálek Izráe-

-1: lowi/ iáko sie oborzył nań w drodze

-1: gdy ^x wyfzedł z Egiptu. (marg) ^A To mowi pifmo ku okazaniu iż pan fprawiedliwy Sędzia nie zাপomni nigdy grzechu/ aby go nie miał kárác/ oprócz tych którzy fie przez pokutę do niego náwráciá. ^x w. 2. Mo. 17. v. 8. (-)

werset: 3] Aprzetoż teraz idź á pobiy Amále

-1: chity/ A wżytko co máią poborz nic

-1: im nie folguiác/ á pobiy męże/ nie-

-1: wiáfity/ dżiatki y niemowiótká/ wo

-1: ły/ owce/ wielbłády/ y ofły.

werset: 4] A ták Saul zebrawłzy lud poli-

-1: czył gi w Theláim/ y było piefzego

-1: ludu dwá kroć fto tyfięcy/ y dziefięć

-1: tyfięcy ludu z Iudá.

werset: 5] A gdy Saul przyfzedł do miáftá

-1: Amálek á miał zwiefć bitwę nád

-1: rzeká.

werset: 6] Rzekł ^B Cyneyczykom/ Odftěpćie/

-1: odeydźćie/ á wynidźćie z pośrzodku

-1: Amálechitow abych was fpołu z ni-

-1: mi nie wytrácił/ ábowiemefćie wy

-1: vczynili miłofierdźie nád wżytkimi

-1: fyny Izráelfkimi gdy fzli z Egiptu/ A tákże Cyneyczycy offtąpili od A

-1: málechitow. (marg) ^B To było potomftwo Ietrá/ ktorego inácey zwano Cyneiczykiem/ y był ten świekrem Moizéfzowē y Káplánem w Mádyán/ ktore było główne miáfto Amálechitow/ nie dáleko od Morzá czerwonego. (-)

werset: 7] Y pobił Saul Amálechity od He-

-1: wilá áż do Sur kthore ieft przeciw

-1: Egiptowi.

werset: 8] Y poimał Agág Krolá Amálechi

-1: tow żywego/ á wżytek iny lud po-

-1: mordował mieczem.

werset: 9] Ale Saul y z ludem fwym ^C prze-

-1: pułcił Agágowi/ y co nalepżem o-

-1: wcom/ wołom/ y bydłu tłuſtemu y

-1: báranom/ y wſzytkiemu co było na-

-1: lepſze/ á nie chcieli tego trácić: Iedno

-1: tho co było niczemne á ninacz ſię nie

-1: godziło to pozábiiáli. (marg) ^C To vczynili przeciw rofkazaniu Bożemu/ o czym pátrż
wyſzley w. v. 3. (-)

werset: 10] Rzekł potym Pan do Sámuelá

-1: tymi ſłowy.

werset: 11] ^D Zal mi iżem Saulá poſtháno-

-1: wił Krolem/ ábowiem odwrócił ſie

-1: odemnie/ á nie vczynił doſyc roſka-

-1: zaniu memu/ z czego ſie bárzo záfrá

-1: ſował Sámuel/ á wołał do Páná

-1: przez całą noc.(marg) ^D Pátrż w Kłięgách rodzáiu w kápit. 6. v. 6. wierſzu. Iáko rozumieć
mamy że Bog żáłuie. (-)

werset: 12] Zátym Sámuel wſtawſzy ráno/

-1: ſzedł przeciw Saulowi/ y powie-

kolumna: d

dżiano mu iż Saul przyſzedł do Kár

-1: melu/ ^E y támże ſie był położył ná nie-

-1: ktorem mieyſcu/ á z támtąd ſie wro

-1: cił do Gálgál.(marg) ^E Abo poſtawił ſobie Słup/ ábo iáki inſzy znák zwycięſtwá ku
pámiátce. (-)

werset: 13] Y ſkoro Sámuel przyſzedł do Sa

-1: ulá/ tedy go ták witał Saul/ Bądź

-1: że błogóſławiony od Páná/ wypeł-

-1: niłemci rofkazanie Páńskie.

werset: 14 Ale mu Sámuel rzekł/ Coż tho

-1: ieft zá wrzalk bydlá ktory przycho-

-1: dzi do vfzu moich? y co zá ryk wo-

-1: łow ktory słyszę?

werset: 15 Odpowiedział Saul/ Przypę-

-1: dzono to od Amálechitow/ ábo-

-1: wiem lud przepuścił co nalepżem

-1: owcom y wołom/ áby ie ofiárowá-

-1: li Pánu Bogu twemu/ á ofiáteke-

-1: śmy wytráćili.

werset: 16 Thedy rzekł Sámuel ku Saulo-

-1: wi/ A dopuściłz mi iżci to oznaymię

-1: co mi Pan mówił they nocy? A on

-1: mu dopuścił mowić.

werset: 17 Y rzekł mu Sámuel/ Izali nie

-1: śtales sie głową pokolenia Izráel-

-1: śkiego/ gdyś sie sobie zdał namniey-

-1: śzym/ á pomázał cię Pan krolem nád

-1: Izráelem?

werset: 18 Y posłał cię Pan ná tę drogę/ ro-

-1: śkázuiącći ábyś szedł á wytrácił zło-

-1: ściwe Amálechity/ á walką wygu-

-1: bił aż do iednego.

werset: 19 Przeczżeś nie był posłufznym ro-

-1: śkazaniu Páńskiemu? á vdales sie

-1: zá łupy/ y dopuściłes sie they złości

-1: przed Pánem?

werset: 20 Y odpowiedział mu Saul/ Y o-

-1: wżemem ia był pośluzen rofkazá-
 -1: niu Páńfkjemu/ á dofyćiem vczy-
 -1: nił temu ná co mię Pan poślął/ y wy
 -1: tráćiwfzy Amálechithy poymałem
 -1: Agág Krolá ich.

werset: 21 Thyłkoż lud nábrał z łupow o-

-1: wiec y wołow/ áby ie ofiárował pá
 -1: nu Bogu twemu w Gálgál/ iáko z
 -1: rzeczy przednieyfzych ktore są Pánu
 -1: poślubione.

werset: 22 Y rzekł Sámuel/ Y mnimałz áby

-1: fie ták kochał Pan w palonych y w
 -1: inych ofiárách/ iáko w pośluzen-
 -1: łtwie rofkazánia iego/ ^{x F} Otho le-
 -1: piey iełt być pośluznem niż ofiáro-
 -1: wác/ á słuchác lepiej iełt niż tłułtołć
 -1: łkopowá iemu oddáwác. *(marg)* ^x Ekkle. 4. v. 17. Ozee. 6. v. 6. Mát. 9. v. 13. y. 12. v. 7. ^B Z tąđ fie okázuie iáko fie Pan brzydźi tymi ktorzy go chcą chwálić według wynáłfkow ludzkich/ odstępując od słowá iego. (-)

rozdział: 18

strona: 161

Saul Dawid. Pierwíze
 Księgi Sámuelowe. Liłt 161.

kolumna: a

werset: 1

A

Gdy Da-

-1: wid dokończył
 -1: rzeczy łwey ku
 -1: Saulowi/ te-

-1: dy Ionátán fer

-1: decznie fie ro-

-1: zmiłował Da-

-1: widá/ á kochał fie w nim/ iáko w

-1: zdrowiu swoim.

werset: 2] A ták onegoż dnia wziął go Saul

-1: do fiebie/ áni fie mu dał wrócić do

-1: domu oycá iego.

werset: 3] I zbuntował fie Ionáthán z Da

-1: widem ábowiem go miłował iáko

-1: zdrowie swoie.

werset: 4] A ziąwłzy Ionáthán z fiebie płászcz

-1: kthory miał ná sobie/ dał gi Dawi

-1: dowi/ Przytym drugie swe ízáthy/

-1: miecz/ łuk/ y pás rycerfki.

werset: 5] A gdzie iedno Saul posłał Da-

-1: wida/ ízedł wízędý/ á rostopnie fo

-1: bie poczynał/ A tákże Saul przeło-

-1: żył go nád rycerfthwem/ y podobał

-1: fie wíszytkiemu ludowi/ y służeńni-

-1: kom Saulowym.

werset: 6] Gdy fie pothym wróćáli/ á Da-

-1: wid fie też wroćił/ zábiwłzy Fili-

-1: ítyńczyká/ wyfzły niewiáły ze wízy

-1: tkich miałt Izráelfkich ^A ípiewáiąc

-1: y táncuiąc przeciw Saulowi kro-

-1: lowi/ z bębny z wefelem/ y z gęslámi.(marg) ^A Thy pieśni y ty thańce bywały
oprocń wízeteczeńftwá cielesnego w czyfstości ferca/ okázuiąc wtym wefelem/ ktore miály z

wybawienia Izraelfkiego przez Saulá y Dawidá/ Aby thu niemiály wymowki pánie/ ktore fie kwoli ciáu w niepotrzebnych tańcách y máłzkárách kocháią. (–)

werset: 7] A gráiąc ony niewiáfty śpiewá-

-1: ły ná przemiány temi śłowý. ^x Porá

-1: źił Saul śwoy thyfiąc/ á Dawid

-1: śwých dziefięc tyfięcy.(*marg*) ^x Ekle. 47. v. 7. (–)

werset: 8] I rozgniewał fie Saul bárdzo/ á

-1: niepodobály mu fie thy śłowá/ y

-1: rzekł/ Przywłáfczyli Dawidowi

-1: dziefięc tyfięcy/ á mnie iedno tyfiąc/

-1: á czegoż mu więcey potrzebá iedno

-1: kroleśtwá?

werset: 9] A przetoż Saul od one^{go} czáfu zá

-1: wždy krzywo pátrzył ná Dawidá.

werset: 10] Potym názáiutrz duch zły od Bo

-1: gá opętał Saulá/ y ^B plotł ledáco

-1: w domu śwym/ á Dawid przed

-1: niē grał ná hárfie iáko y przed tym/

-1: ná każdy dzyeń/ A Saul miał w rę-

-1: ku szefelin. (*marg*) ^B Wżydowskiem łtoi Prorokował/ A ten obyczay mowienia wzięt iefth od prawdziwych Prorokow/ ktorzy rośpráwuiąc o rzeczách Bośkich/ łą w pośmiewisku v onych ktorzy to łobie máią zá błáżeńśthwo/ gdyż fie z nich niepolepśzáią. Káldeycki wykłádác miáło słowá tego prorokował/ położył śzáł. (–)

werset: 11] I cińnął iem mowiąc/ Przebię

-1: Dawidá ku ścienie/ Ale Dawid v

-1: łtąpił przed niem po dwá kroć.

werset: 12] Báł fie tedy Saul Dawidá/ wi

-1: dząc iż Pan był z niem/ á od niego

-1: odłtąpił.

werset: 13 I odprawił go od siebie/ á vczy-

-1: nił go ^C rothmiłtrzem/ y wodził lud

kolumna: b

gdzie było pothrzebá. (marg) ^C Abowiem w ták niebezpiecznym łtanie mniemał áby rychley miał zginąć. (-)

werset: 14 Owa Dawid we wżytkich łprá

-1: wách łwych/ rołtropnie łobie poczy

-1: nał/ przeto iż był Pan przy nim.

werset: 15 Co gdy widział Sául/ iż ták mą

-1: drze łobie Dawid poczynał/ ^D thedy

-1: łie go bárzo bał. (marg) ^D Gdy łie w nim zazdrość z boiaźni mnożyłá. (-)

werset: 16 Ale wżytek lud Izráelłki y Iud-

-1: łki miłowál Dawidá/ ábowiem on

-1: łprawcá ich był w rzeczách boiowych

werset: 17 Aták Saul rzekł do Dawidá/ O-

-1: toć dam Merob łtárszú corkę łwą zá

-1: żonę/ iedno bądź mężnym człowie

-1: kiem/ á łprawuy walki Páńłkie/ Bo thák łobie mówił Saul: Nie

-1: cháý go ia ręká łwą niezábiiam/ ále

-1: niechać zginie od rąk Filiłtyńłkich.

werset: 18 Tedy rzekł Dawid ku Saulowi

-1: Cożem ia iełt/ á co iełt zá łtan moy/

-1: á co też iełt zá dom oycá moiego w I

-1: zráelu/ ábych miał być źięciem Kro

-1: lewłkim?

werset: 19 A gdy przyłzedł czás/ iż Merob

-1: corká Saulowá miálá być daná

-1: Dawidowi/ tedy iá dano zá żonę

-1: Adryelowi Mecholátyckiemu.

werset: 20 Ale Michol corká Saulowá/

-1: rozmilowála sie Dawidá/ Co gdy

-1: powiedziano Saulowi/ thedy sie

-1: mu to bárzo podobáło.

werset: 21 I rzekł Saul. Dam mu ią ná ie

-1: go vpadek/ áby tym rychley zginął

-1: od rąk Filistyńskich. A przetoż rzekł

-1: Saul Dawidowi/ Damci dziś tę

-1: drugą/ y będźiefz źięciem moim.

werset: 22 A także Saul rofkazał sługam

-1: swoim/ Mowcie potáiemnie Da-

-1: widowi/ Otho Krol vpodobał cię

-1: łobie/ y miłuią cię wšytcy słuzebni

-1: cy iego/ á przetoż teraz zoštań źię-

-1: ciem Krolewłkim.

werset: 23 Opowiedzieli thedy słuzebnicy

-1: Dawidowi słowá ty/ Ale im odpo

-1: wiedział Dawid. I mnimaćiefz że

-1: by ledá co było być źięciem Krolew-

-1: łkim? gdyżem ia iełt człowiek vbogi

-1: y niłkiego łtanu?

werset: 24 A przetoż słudzy opowiedzieli

-1: to Saulowi/ Tákci á tak powie-

-1: dźiał Dawid.

werset: 25 Tedy rzekł Saul/ Thák mu po-

-1: wiedźcie/ Niedbać Krol o wiáno/

-1: iedno tylko chce mieć łto nieobrzezek

-1: Filistyńskich/ áby sie tak pomłta łta

-1: łá nád nieprzyiaćiołmi Krolewłki-

-1: mi. Bo myślił Saul iákoby wydać

-1: Dawidá w ręce Filiŧtynom.

rozdział: 22

strona: 163v

SAMVELIS. I. Saul Dawid.

kolumna: c

werset: 1

6 **W**

Yźedźzy tedy z

-1: tamthąd Dawid

-1: íkrył fie w iáfkini

-1: Odollám/ Co gdy

-1: wfyźzeli bráciá ie-

-1: go/ y wfyzytek dom

-1: oycá iego/ przźzli tám ku niemu.

werset: 2

Y zebráli sie do niego káždy ktory

-1: iedno miał vćísk ná fie/ y káždy ktory

-1: był dłužen/ y ktorego iedno co dole

-1: gáło/ y był Kfiążęćiem ich/ tám iż ich

-1: było przy nim około czterech set mę-

-1: żow.

werset: 3

Z támtdą potym Dawid fzedł

-1: do Másfá Moábŧkie^{g0}/ á mowił ku

-1: Krolowi Moábŧkiemu/ Proŧzę nie

-1: chay oćiec moy y mátká moiá przy-

-1: prowadzą fie áby mieŧzkáli z wámi/

-1: áż fie dowiem co będzie Bog zemną

-1: czynił.

werset: 4

A tám przywiodł ie przed Krolá

-1: Moábŧkiego/ y mieŧzkáli z niem po

-1: wfyzytek czás/ poki Dawid był ná o-

-1: ney ^A twirdzy.(*marg*) ^A Názywa Másfá twierdzą/ ábowiem była kráiná bárzo mocna y
obronna. (-)

werset: 5] Rzekł potym prorok Gád ku Da

-1: widowi/ Niemięszkay więcey ná
-1: tey twirdzy/ ale idź do źemie Iudá:
-1: Atak Dawid wyfzedłszy z thámtd
-1: przeprowadził fie do lálá Háreth.

werset: 6] To gdy wślyżał Saul iż fie poía

-1: wił Dawid z ludem kthory z niem
-1: był: Bo Saul miefzkał w Gábáá
-1: pod drzewem w Rama/ máiąc fze-
-1: felin w ręku fwych/ á wślyfcy fłu-
-1: dzy iego ftali przed niem.

werset: 7] Rzekł thedy Saul ku fługam

-1: fwym/ ktorzy ftali około niego/ Pro
-1: fzę fłuchayćie fynowie Iemini/ Izaż
-1: wam wślythkim da fyn Izái role
-1: y winnice/ á poczyni was wślyth-
-1: ki rothmiftrzámí y fetniki?

werset: 8] Przeczżećie fie wy wślyfcy fprzy

-1: fięgli przeciwko mnie/ á żadnego
-1: niemáľz co by mię wtym przeltrzegł
-1: Gdyż y fyn moy zbuntował fie z fynē
-1: Izáiego/ á nie máľz żadnego z was
-1: coby fie mnie w tym vžalił/ á ktory
-1: by mi to oznaymił/ iż fyn moy pobu-
-1: dził przeciwko mnie fługę mego/ á-
-1: by czyhał ná mię iáko fie to dźiś oká
-1: zuie.

werset: 9] Thedy Doeg Edomczyk kthory

- 1: był przełożon nád słuźebniki Sau-
- 1: lowymi odpowiedział mu temi sło
- 1: wy/ Widziałem slyná Izaiego gdy
- 1: przyšzedł do Noby ku Aichmelecho
- 1: wi slynowi Achitobowemu.

kolumna: d

werset: 10] Kthory sie rádźił Páná w rze

- 1: czách iego/ y dał mu żywności/ kte-
- 1: mu y miecz Goliáthá Filiŕtyńczy-
- 1: ká.

werset: 11] Aták pošlał Krol áby przyzwano

- 1: Achimelechá káplaná slyná Achito-
- 1: bowego/ y wšythkich káplanow z
- 1: domu oycá iego ktorzy byli w No-
- 1: bie/ y zeszli sie wšyfcy do Krolá.

werset: 12] Ku ktoremu rzekł Saul/ Słu-

- 1: chay teraz slynu Achithobow/ A on
- 1: rzekł: Otom ia moy Pánie.

werset: 13] Rzekł tedy kniemu Saul/ Prze

- 1: czeście sie przeciwko mnie šprzyfię-
- 1: gli/ ty y slyn Izáie⁸⁰/ gdyś mu dał chleb
- 1: y miecz á rádźiłeś sie oń Bogá/ áby
- 1: powftał przeciw mnie á czyhał ná
- 1: mię/ iáko sie to dziś okázuie.

werset: 14] Y odpowiedział Achimelech Kro

- 1: lowi: Y któž ieft ták wierny miedzy
- 1: słuźebniki twemi iáko Dawid? kto
- 1: ry ieft y źięciem krolewřkim/ y pořlu

-1: Íznem ieft káždemu rofkazániu tve

-1: mu/ y ieft zacnym w domu twoim?

werset: 15 A dopierożbych ia począł sie onim

-1: pytać Bogá? Vchoway tego Boże/

-1: Niechayże Krol nierozumie o słu-

-1: dze swoiem/ áni o wśzytkim domu

-1: Oycá moiego/ ábych ia słuźebnik

-1: twoy miał co wiedzieć o wśzytkich

-1: rzeczách/ thák máłych iáko y wiel-

-1: kich.

werset: 16 Y rzekł Krol/ Vmrześz pewnie A-

-1: chimelechu/ thy y wśzytek dom oycá

-1: twego.

werset: 17 Nád to rzekł Krol tym co ftali o-

-1: koło niego/ Obroćcie sie á oborzcie

-1: ná ty kápłany Páńłkie/ ktorzy máią

-1: porozumienie z Dawidem/ A iż

-1: wiedząc że vćiekał nie oznáymili mi

-1: tego: Ale słuźy krolewfcy niechcie

-1: li podnieść ręki fwey/ áby sie mieli

-1: oborzyc ná kápłany Páńłkie.

werset: 18 Rzekł potym Krol ku Doegowi/

-1: Obroć sie thy sam á ^B pomorduy ie: Ktory oborzywśzy sie mordował ká

-1: płany/ á zabił ich dnia onego ośm-

-1: dziefiąt y pięć mężow/ ktorzy nofili

-1: Efod lniáne. (marg) ^B Saul kaže ze złołci fwey pomordowác Kapłany/ A wśzákoż w tym czyni dofyc Bożemu dekretowi fpráwiedliwemu/ ktory sie mści nád fyny złołci Heli Oycá ich/ Iáko o tym przypomina pímo wyśzzey Káp. 2. v. 30. (-)

werset: 19 Potym y Nobe miáłtho kápłán-

-1: fkie/ ták męże iáko y niewiálty/ džia

-1: theczki y fące/ woły/ ofły/ y owce

-1: wyfiékł mieczem.

werset: 20 Tylkoż ieden fyn Abimelechow

-1: fyná Achitobowego/ ktorego zwa-

-1: no Abiáthár/ vćiekł do Dawidá.

rozdział: 25

strona: 166

kolumna: a

werset: 35 A ták Dawid przyiáł wdźięcznie

-1: od niey ono co mu przyniołá/ y

-1: rzekł do niey/ Idź w pokoiu do do-

-1: mu fwego/ á bącz iżem cię vłuchał

-1: y przyiáłem cię wdźięcznie.

werset: 36 Tedy Abigáil przyiáła do Nábálá

-1: á oto on w domu fwem fpráwił vcz

-1: the práwie krołewfká/ y był dobrej

-1: myfli/ á vpił sie bárzo/ Ale mu oná

-1: nie oznaymiłá namnieyńzey rzeczy

-1: aż do zaránku.

werset: 37 Nazáiutrz pothym gdy Nábál

-1: otrzeźwiał po onem opilfthwie/ o-

-1: znaymiłá mu żoná iego onę włzytkę

-1: rzecz/ ták iż w niem ferce zmartwiá

-1: ło/ y ftał sie iáko kámień.

werset: 38 A gdy wylży dziefięc dni/ zará-

-1: żył Pan Nábálá iż vmárł.

werset: 39 A ták Dawid vłyżawłzy iż v-

-1: márł Nábál/ rzekł: Błogośławio-

-1: ny iest Pan/ kthory sie pomścił po-
-1: háńbienia mego nád Nábálem/ á
-1: vchował słuźebniká swego od złego
-1: A złość Nábálowę obrocił na gło-
-1: wę iego/ A przethož Dawid posłał
-1: do Abigáil dowiaduiąc sie/ iesliby
-1: chćiała być żoną iego.

werset: 40 Y przyšli sūdzy Dawidowi ku

-1: Abigáil do Kármelu/ y mowili do
-1: niey tymi słowyy/ Posłał nas ku to-
-1: bie Dawid chcąc cię mieć fobie zá
-1: żonę.

werset: 41 Ktora powstawszy vkłoniła sie

-1: niźiuchno aż do sámey ziemie/ y rze
-1: kła: Oto ia słuźebnicá iego/ á goto
-1: wám vmywác nogi y słuźebnikom
-1: Páná moiego.

werset: 42 Aták wftála nátychmiałt Abi-

-1: gáil/ y wfiádlá ná ofła z piąćią pá-
-1: nienek swych ktore zá nią chodziły/
-1: Y także iechála zá posły Dawidowe
-1: mi/ á była żoną iego.

werset: 43 A wziął też fobie Dawid Achino

-1: áme z Iezráel/ y były obiedwie zo-
-1: námi iego.

werset: 44 A Sául Michol corkę swą/ żonę

-1: Dáwidowę oddał Fáltemu syno-
-1: wi Láifowemu/ ktory był z Gállim.

rozdział: 26

KApit. 26.

1. Zyfeyczycy wydaia Dawidá. 7. Kthory

-1: Saulá mogł poimác kiedy nań czyhał. 9.

-1: Niedopuźcza áby go zábić miano. 14. Wi-

-1: nuie niedbálftwo ftrażey iego. 20. Okázuie

-1: krzywdę Saulowi ktorą ćierpi od niego.

-1: 21. Saul wyznawa błąd fwoy.

kolumna: b

werset: 1

6 Y

Przyfzli Zy-

-1: feyczycy ku Saulo

-1: wi do Gábáá/ á po

-1: wiedźieli mu: Iza

-1: li fie nie kryie Da

-1: wid ná pagorku

-1: Háchilá ktory ieft przeciw Iefymō?

werset: 2

Ryfzył fie tedy Saul/ y ciągnął ku

-1: puźczey Zyf/ áby tám fzucał Dawi

-1: dá á miał z łobą trzy tyfiące mężow

-1: z Izráelá práwie ná wybor.

werset: 3

Y położył fie Saul z woyskiem ná

-1: págorku Háchilá/ ktore ieft przeciw

-1: Iefymon podle drogi/ á Dawid mie

-1: fzucał ná puźczy/ y dowiedźiał fie iż

-1: go Saul gonił aż ná puźczą.

werset: 4

Pośłał tedy Dawid fźpiegi á do-

-1: wiedźiał fie że Saul przyfzedł zá pe

-1: wne.

werset: 5

Przetoż przyfzedł aż ku mieyfcu

-1: gdzie Saul leżał z woyskiem/ y wi-

- 1: dział kędy śpał Saul/ y Abner śyn
- 1: Nerow Hetman woŕfka iego/ Bo
- 1: Saul śpał w oboźie/ á lud leżał oko
- 1: ło niego w namiećiech śwoich.

werset: 6] Y mowił Dawid ku Achimelecho

- 1: wi Heteyczykowi/ y ku Abiśáiemu
- 1: śynowi Śáruiego brátu Ioábowe
- 1: mu/ tymi śłowy/ Kto ze mną poydzie
- 1: ku Saulowi do woŕfka? Odpo-
- 1: wiedźiał Abiśái/ Ia z tobą poydę.

werset: 7] A ták Dawid y Abiśái przyźli w

- 1: nocy do woŕfka/ á Saul leżał śpiąc
- 1: w oboźie/ á śzefelin iego był we-
- 1: tknion w źiemi v głowy iego/ Ab-
- 1: ner też z ludem inem śpáli około nie
- 1: go.

werset: 8] Tedy rzekł Abiśái ku Dawidowi/

- 1: Podał dźiś Bog nieprzyiaćielá tve
- 1: go w ręce twoie/ A przetoź teraz pro
- 1: śzę ćię niechay go przebię ośzczepem
- 1: ku źiemi iedno raz/ á więcey nie po-
- 1: wtorzę.

werset: 9] Ale Dawid rzekł ku Abiśáiemu/

- 1: Nie zábiiay go/ ábowiem któź nie zo
- 1: śtanie winien ieśliźeby śie tárznał
- 1: śwą ręką ná pomázańcá Páńśkiego?

werset: 10] Nádtħo rzekł Dawid/ O iákoć

- 1: Pan żywie żeć go on śam zábiię/ ábo
- 1: przydźie dźień iego iż vmrze/ ábo ná

-1: woynę poćiągnie y tam zginie.

werset: 11 Ale mnie vchoway tego Pánie á-

-1: bych sie miał tárznąć ręką swoią ná

-1: pomázáncá Páníckiego: Przeto te-

-1: ráz weźmi szefelin ktory iest w gło-

-1: wách iego/ y dzban wodny á podźwá

-1: precz.

rozdział: 30

strona: 168

kolumna: b

werset: 21 Y przyšzedł Dawid do onych dwu

strona: 168v

Dawid Porážká
Izráelitow. SAMVELIS.
I. Smierć Saulowá.

kolumna: c

šet mężow ktorzy byli špracowáni/ á

-1: niemogli idź dáley z Dawidem/ á

-1: zoštáwili ie byli v potoká Bešor/ kto

-1: rzy wyšzli przeciw Dawidowi/ y

-1: przeciw ludowi ktory z niem był/ A

-1: przyštápiwšzy do nich Dawid przy

-1: witał ie łáškáwie.

werset: 22 Ale niektorzy źli á niepoboźni lu-

-1: dzie ktorzy chodźili z Dawidem mo-

-1: wili ták/ Przeto iż ci nie chodźili zná

-1: mi/ nie damy im nic z thych łupow

-1: ktorešmy odięli/ iedno tylko káždy z

-1: nich niechay weźmie żonę šwá y dzie

-1: ci/ niechayże idzie precz.

werset: 23] Lecz im rzekł Dawid/ Nie czyn-

-1: cież thák bráčia moi/ gdyż nam tho

-1: Pan dał y ftrzegł nas/ á podał w rę

-1: ce náfze woyfko ktore było przyfzło

-1: przeciwko nam.

werset: 24] Y ktoż was w tey rzeczy będzie fłu

-1: chał? owfzem iáki dział przydzie

-1: tym co chodźili ná woynę/ táki też bę

-1: dzie y tym co zořtháli przy oboźie/ á

-1: rowno fie dzielić będą.

werset: 25] A od tegoż czáfu y ná potym zá-

-1: chowane ieřt to práwo y ten zwyczaj

-1: w Izráelu áz y do dnia tego.

werset: 26] A thák przyřzedł Dawid do Sy-

-1: celegá/ y pořłał z onego łupu przyia

-1: ciołom řwem řtárfzem w Iudá mo-

-1: wiąc ták/ Oto bąđźcie vczefniki bło

-1: gořłáwienřtwá z łupow nieprzyia

-1: cioł Páńřkich.

werset: 27] Tym kthorzy byli w Bethel/ y w

-1: Rámoth ku Południu/ y tym co by

-1: li w Gether.

werset: 28] I tym co byli w Aroer/ w Sefá-

-1: moth/ y w Eřthámo.

werset: 29] Także y tym co byli w Ráchál y w

-1: miářteczkách Ieráchmeel/ y w miá-

-1: řteczkách Ceni.

werset: 30] Thym theż co byli w Hormá/ w

-1: Choráfán/ y w Athách.

werset: 31 Y tym co byli w Hebron/ y ná w-

-1: ízytkich inych mieyfcách/ kędy prze-

-1: mięzkawał Dawid y z ludē fwem.

rozdział: 31

KApitu. 31.

1. Porażká Izráelitow. 4. Saul fie sam zá-

-1: bił. 9. Ciáło ie^{go} zówieszono ná murze. 11. Po

-1: grzebion z fyny fwemi od miezczan Iábés

-1: Gáláádfkiego.

werset: 1 **A** Ták Filiřthyni z-

-1: wiedli bitwę z Izráeli-

-1: ty/ y wćieklI Izráelitowie

-1: przed Filiřtyny/ á poległI poráženi

-1: ná gorze Gelboe.

kolumna: d

werset: 2 A goniąc Filiřtyni Saulá y fyny

-1: iego/ zábili Ionátháná/ Abinádá-

-1: ba/ y Melchifuego fyny Saulowe.

werset: 3 Y rořróżyłá fie walká przeciw Sa

-1: ulowi/ ktory gdy przyřzedł między

-1: řtrzelce/ ^A bårzo fie ich bał.(*marg*) ^A Niktorzy wykłádáią: Bårzo był zranion od nich. (-)

werset: 4 Y rzekł ku řłudze fwemu ktho-

-1: ry nořł broń iego/ Dobądź mieczá

-1: twego á przebiy mię/ bo řnadź przy

-1: dą ři nieobrzezánřy á zábiią mię/ y

-1: będą fie zemnie pořmiewác/ Ale řłu

-1: gá iego niechćiał thego wřzynić że

-1: fie bárzo bał/ A przetoż Saul doby

-1: wŕzy mieczá przebił fie ná niem.

werset: 5] A widząc sługá iego iż vmárł

-1: Saul/ przebił fie też ná fwem mie-

-1: czu/ y vmárł sפוּלוּ z nim.

werset: 6] A tákże zábit był Saul y trzey fy-

-1: nowie iego/ y sługá co zá nim broń

-1: nośił/ przytym y ^B wŕzytek lud iego

-1: zaráz dnia iednego.(*marg*) ^B t. i. ktorzy byli z niem w bitwie. (-)

werset: 7] Co gdy vyzreli mężowie Izráel-

-1: ícy kthorzy mieŕzkáli zá doliną y zá

-1: Iordanem iż vćiekáli Izráelczycy/

-1: á iż zábit był Saul y fynowie iego/

-1: íami też odbieźawŕzy miał poućie

-1: káli/ á przyŕzedŕzy Filifthyńi mieŕz

-1: káli w nich.

werset: 8] Názáiutrz przyŕzli Filifthyńi áby

-1: odźieráli zábite/ y náležli Saulá le

-1: żącego ze trzemi ŕyny iego ná gorze

-1: Gelboe.

werset: 9] A vćiąwŕzy głowę iego/ zdárli z

-1: niego zbroię/ y poŕáli to wŕzędy po

-1: źiemí Filifthyńkíey/ áby to oznáymo

-1: wano w koŕćielech bálwanow ich/ y

-1: między ludem.

werset: 10] Y zoŕtáwili zbroię iego w Koŕćie

-1: le Aŕtároth/ á ciáło iego przybili do

-1: muru Bethán.

werset: 11] ^X O czym wŕŕyŕawŕzy mieŕzczánie

- 1: Iábes Gáláádkiiego/ iż ták Filifty-
 -1: ni wczynili nád Saulem. (marg) x 2. Sám (-)

werset: 12 Szli wzyfycy ludzie męzni przez

- 1: onę całą noc/ á wżiawfzy ciáło Sa
 -1: ulowe/ y ciáła fynow iego z muru
 -1: Bethfán/ przyfzedfzy do Iabes fpa
 -1: lili ie.

werset: 13 A wżiawfzy kofci ich pogrzebali ie

- 1: pod niektorem drzewem w Iábes/ y
 -1: poćili przez siedm dni.

ksiega: 2. Sam.

rozdział: 3

strona: 171

kolumna: a

werset: 25 Izaż niewiefz/ że Abner fyn Ne-

- 1: row ná to tu przyfzedł áby cię zdrá-
 -1: dżił wywiaduiąc fię co fię około
 -1: ciębie dzieie/ y co fą zá fprawy twoie

werset: 26 Ioáb zátym odfzedfzy od Dawi-

- 1: dá wypráwił pofty zá Abnerem/
 -1: ktorzy oprócz Dawidowey wiádo-
 -1: mości/ wroćili go od ftudniey Sy
 -1: rá.

werset: 27 A thák Abner wroćił fie do He-

- 1: bron "/ á Ioáb odwiódł go z fobą
 -1: w pośrzod brony chcąc fie zniem ro
 -1: zmowić przyacielfkie/ y przebił go
 -1: pod piąte żebro/ iż thámże vmárł/
 -1: przeto iż zabił ^x Azáelá bratá iego.(marg) " 1. Krol. 2. v. 5. ^x Wyżfzey. 2. v. 23. (-)

werset: 28 Czego gdy sie potym dowiedział

- 1: Dawid/ rzekł: Iam nic niewinien/
- 1: ani krolestwo moje krwie Abnerá
- 1: syná Nerowego przed Pánem aż
- 1: ná wieki.

werset: 29 Ale niechay przydźcie ná głowę

- 1: Ioábowę/ y ná wżytek dom oycá ie
- 1: go/ Niechayże będzie wítawicznie
- 1: w domu Ioábowem płynienie ćier
- 1: piący/ trędowáty/ o kiu [!] chodzący/
- 1: zábity y żebrak.

werset: 30 A tak Ioáb y Abizái brát iego zá-

- 1: bili Abnerá/ przeto iż on też był zabił
- 1: Azáelá brátá ich w bitwie v Gábá-
- 1: onu.

werset: 31 Rzekł potym Dawid do Ioábá/

- 1: y do wżytkiego ludu który był przy
- 1: niem/ rozdźierayćie odźienia wáfze/
- 1: á opáfźcie sie wormi/ y płączcie Ab-
- 1: nerá/ A sam krol Dawid/ ízedł zá
- 1: márámi.

werset: 32 Y pogrzebli Abnerá w Hebron/

- 1: á płakał krol głósem wielkiem nád
- 1: grobem iego/ Płakał theż z niem y
- 1: wżytek lud.

werset: 33 A thák krol żáłował Abnerá tak

- 1: mowiąc/ Oto vmárł Abner iáko ie
- 1: den niczemny człowiek.

werset: 34 Ręce twoie nie byłyć zwiázáne/

- 1: áni nogi twe okowáne w pętá/ po-
- 1: ległeś iáko y drudzy więc polegáią
- 1: przed ludzmi złościwymi/ Y płakał
- 1: wšytek lud nád niem.

werset: 35 Potym fie zšzedł wšytek lud áby

- 1: iedli z Dawidem poko iezcze dobrze
- 1: był dzień/ Ale Dawid przyfiągł te-
- 1: mi słowy/ Ták mi niechay Bog po-
- 1: magá/ iż nie będę iadł by namniey
- 1: pierwey niż słońce zaydzie.

werset: 36 Gdy to poznał wšytek lud/ po-

- 1: dobáło fie iem/ á wšytko cokolwiek

kolumna: b

Krol vczynił/ wdzięczno przyimo-

- 1: wáli.

werset: 37 Poznał ná ten czás wšytek lud I

- 1: zráelki iż krol nieprzyzwałał ná to/
- 1: áby było zábito Abnerá syná Nero-
- 1: wego.

werset: 38 Potym krol rzekł do słužebnikow

- 1: swoich/ Izaž nie wiećie/ iż dziś
- 1: wielki hethman poległ w Izráelu?

werset: 39 A ia dziś práwie iáko z nowu ie-

- 1: ítem pomázánym Krolew/ Bo ci fy-
- 1: nowie Sárwie⁸⁰ íróžfy sá niżli ia/
- 1: ále Pan niechay iem odpłáci złością
- 1: zá złość ich.

rozdział: 4

5. Gdy Bááná y Recháb zábili Isbofe-

-1: thá. 8. Przyniefli głowę iego do Dawidá.

-1: 9. Z kąd fie on bárzo rozgniewał. 12. I ka

-1: zał ie pomordowác.

werset: 1 **G** Dy tedy vřly-

-1: ízał fyn Saulow/

-1: íze zábit Abner w

-1: hebron/ vpádło mu

-1: íerce/ á wřzythcy

-1: Izráelithowie byli

-1: przeštráfzeni.

werset: 2 Y byli dwá hethmáni nád hufy

-1: fyná Saulowego/ z ktorých iedne-

-1: go zwano Bááná/ á drugiego Re-

-1: cháb/ fynowie Remmoná Berothy

-1: ty z fynow Beniáminowych/ który

-1: też Beroth policzon był między Be-

-1: niámity.

werset: 3 Vćiekli tedy Berothytowie do ^A

-1: Getháim/ y mieřzkáli tám iáko go-

-1: ście aż do onego czáfu.(*marg*) ^A Ieřt miářto bárzo dálekie od źemie Filifthyńfkiey gdzie
byli vćiekli po řmierći Saulowey boiác fie Filifřynow. (–)

werset: 4 A Ionáthán fyn Saulow/ miáł

-1: iednego fyná chromego ná nogi/ kto

-1: ry miáł pięć lath ná on czás gdy przy

-1: ířlá wieřć o řmierći Saulowey y

-1: Ionáthánowey w Iezráel/ tedy go

-1: wřięłá mámká iego y vćiekáłá zniē/ A gdy přętko bieřáłá vćiekáiąc the

-1: dy iey vpadł/ y ochromiáł á zwano

-1: go Mifibofeth.

werset: 5] Poźli tedy fynowie Remmoná

-1: Berothythy/ Rechab y Bááná/ á

-1: gdy dzień iuż fie dobrze ogrzewał/

-1: weźli w dom Izbozethow/ A on fie

-1: przefypiał w łóżnicy fwey w połu-

-1: dnie.

werset: 6] A weźli w dom iego iákoby ^B ku-

-1: powác zboża/ támże go przebili pod

-1: piąte źebro/ á łami oni bráčia Re-

-1: chab y Bááná vćiekli.(*marg*) ^B Odmieniwśzy łzáty fwe/ iákoby mieli być kupcy iácy. (-)

rozdział: 8

strona: 173

kolumna: b

werset: 7] Pobrał tedy Dawid tórcze złote

strona: 173v

SAMVELIS. II.

Dawid Mifibofeth.

kolumna: c

ktchore były ná łługách Adárezero-

-1: wych/ y wniołł ide do Ieruzálem.

werset: 8] Przytym z Bethy y z Berothu

-1: miałł Hádárezerowych przyniołł

-1: Krol Dawid bárzo wiele miedzi.

werset: 9] Tho wśłyfzawśzy Thou Krol ^C

-1: Emáth/ iż Dawid poráźił woýłko

-1: wśzytko Adárezerowe.(*marg*) ^C Iełł miáłto w Syryey Anthyocheńkiey/ ktore też inácey zową Reblá. (-)

werset: 10] Połłał Iorámá fyná fwego do Krola Dawidá náwiedzáiác zdro

- 1: wie iego/ á zycząc mu iż walcząc z
- 1: Adárezerem poráził go/ Abowiem
- 1: Adárezer walczył z Thou. Y przy
- 1: niośł z sobą klenoty fřebrne y złote/ y
- 1: naczynia miedziáne.

werset: 11] Ktore rzeczy Dawid Krol poświe

- 1: ćił Pánu z inem fřebrem y złotē/ kto
- 1: re był poświecił pobrawfzy od wśzyt
- 1: kich narodow/ ktore pod się podbił.

werset: 12] Iáko od Syryanow/ od Moá-

- 1: bitow/ od Ammonitow/ od Fili-
- 1: łtynow/ od Amálechithow/ y z łu-
- 1: pow Adárezerá fyná Rochobowe-
- 1: go Krolá Soby.

werset: 13] A ták Dawid dostał fobie wiel-

- 1: kiej sławy/ gdy się wrocił poráziw-
 - 1: łzy Syryany w ^D dolinie Soli/
 - 1: gdzie pobił ósmnaście tyfięcy ludu.(*marg*) ^D Tę dolinę thák zwano iż była v morzá
- słonego/ w ktore Morze wpada rzeká Jordan. (-)

werset: 14] Ośádził też we wśzythkiewy ziemi

- 1: Edomśkiewy służebne/ á wśzyfcy E-
- 1: domczycy służyli Dawidowi/ Y rá
- 1: tował go Pan wśzędę/ gdzie się ie-
- 1: dnokolwiek obrocił.

werset: 15] A przetoż Dawid krolował nád

- 1: wśzytkim Izráelem/ łdząc wśzytek
- 1: lud swoy w sńprawiedliowości.

werset: 16] A Ioáb fyn Sárwiego był hetmá

- 1: nem wielkim/ á Iozáfáth fyn Há-

-1: giluthow Kanclerzem.

werset: 17^E A Sádok fyn Achitobow/ y A-

-1: chimelech fyn Abiáthárow byli prze

-1: dniefzy kápłani/ á Sáráíá píárzē. (marg) ^E Sádok był z fynow Aaronowych od Eleázará/ á Achimelech od Ithámára z ktorego poźedł Heli. (-)

werset: 18 Bánaíás też fyn Ioiádow był prze

-1: łozonem nád ^F Cheretczyki/ y Felet

-1: czyki/ A fynowie Dawidowi byli ^G

-1: Kfiążęty.(marg) ^F Iozofus píze iż ci byli ludzie ktorzy íthrzegli zdrowia Dawidowego/ A były ty imioná dwu domow/ A Káldeyfki wykłádácz powieda/ Iż Heteyczycy byli ítrzelcy/ á Feletczycy z proce cífkáli. ^G Niektorzy wykłádáią/ Byli Kápłany. (-)

rozdział: 9

KApitu. 9.

2. Dawid wráca dobrá Saulowe Mifi-

-1: bofetowi. 7. Y ma go ná wielkiey bączno-

-1: ści. 9. Dawa mu Sybę áby był íprawcą

-1: iego.

werset: 1 **R** Zekł tedy Dawid/

-1: Ieśtli kto coby pozofthał

-1: z domu Saulowego/ á-

-1: bych mu co dobrego vczynił dla Io-

-1: náthána.

kolumna: d

werset: 2 Y był z domu Saulowego łługá

-1: niektory co go zwano Sybá/ ktore-

-1: go przyzwano aby przyźedł ku Da

-1: widowi/ Y rzekł Krol do niego/ A

-1: tyżeś ieśth Sybá/ A on odpowie-

-1: dział: Iam ieft służebnik twoy.

werset: 3] Potym rzekł Krol: Ieftli iefzcze

-1: kto z domu Saulowego/ ábych go

-1: opátrzył iákiem ^A zacnem dobro-

-1: dzieyftwem? Odpowiedział Sybá

-1: Krolowi/ Pozoftá iefzcze fyn Io-

-1: náthánow chromy ná nogi. (marg) ^A W Zydowfkiem ftoi/ Miłofierdzië Bożem. (-)

werset: 4] Y rzekł Krol k niemu: Gdzieli

-1: ieft? á Sybá mu odpowiedział/ ieft

-1: w domu Máchira fyná Ammielo-

-1: wego z Lodábáru.

werset: 5] Tedy poftá Krol Dawid/ áby go

-1: przywiedziono z domu Machirá

-1: fyná Ammielowego z Lodábáru.

werset: 6] A gdy przyfzedł Mifibozeth fyn

-1: Ionátháná fyná Saulowego do

-1: Dawidá/ vpadł ná oblicze fwoie y

-1: kłaniał fię przed niem/ Y rzekł Da-

-1: wid do niego/ Mifibošet? A on mu

-1: odpowiedział/ Otom ia flugá twoy

werset: 7] Potym rzekł ku niemu Dáwid/

-1: Nie lękay fie/ ábowiem ia chcę tobie

-1: dobrze vczynić dla Ionátháná oy-

-1: cá twego/ á wroćićci wšzytko imie-

-1: nie Saulá dziádá twego/ á ty fam

-1: zázwdy będziész iadł v ftołu mego.

werset: 8] Tedy fie on vkłoniwšzy rzekł/ Co

-1: žem ia ieft zacž służebnik twoy/ ižeš

-1: weyżrał ná ^B pía zdechłego iákom ia

-1: ieft?(*marg*) ^B To mowi vkázuiąc sie być wzgárdzonem y níkiego ftanu. (–)

werset: 9] Potym Krol wezwał Syby fłu-

-1: żebniká Saulowego y rzekł ku nie-
 -1: mu/ Tho cokolwiek miał Saul ze
 -1: wśzytkiem śwem domem/ tom ia od-
 -1: dał fynowi Paná twoiego.

werset: 10] Y bédźiesz orał role iego z fyny twe

-1: mi y z fługámi twemi/ á bédźiesz od
 -1: dawał wśzytki požytki ná żywność
 -1: fynowi páná twoiego/ A Mifibolet
 -1: fyn páná twego bédźie závždy ia-
 -1: dał v ftołu mego/ A miał Sybá fy-
 -1: now pietnaście/ á fłuźebnikow dwá
 -1: dzieściá.

werset: 11] Tedy Sybá odpowiedział Kro-

-1: lowi/ Wśzytko to co Krol pan moy
 -1: rofkázuie mnie fłuźebnikowi swe-
 -1: mu ták vczynię/ ^C A niechay Mifi
 -1: bofeth iada v ftołu mego iáko ktory
 -1: fyn krolewki.(*marg*) ^C Drudzy czytáią/ A Krol rzekł/ Mifibolet bédźie iadał v ftołu mego. (–)

werset: 12] Y miał Mifibolet syná máłego/

-1: ktoremu było imię Michá/ á Sybá
 -1: ze wśzythkiem śwem domem fłużył
 -1: Mifiboletowi.

rozdział: 13]

strona: 176

kolumna: a

werset: 10] Tedy rzekł Amnon ku Thámár:

- 1: Wnieś háiw potráwę do łożnice/
- 1: ábych iádł z ręki twej/ A wziąwłzy
- 1: Thámár plácki ktore nágotowála/
- 1: przynioślá ie thám Amnonowi brá
- 1: tu łwemu.

werset: 11 Y podála mu áby iadł/ Kthory

- 1: vchwyćiwłzy ią/ rzekł do niey/
- 1: Chodź sioſtro moiá/ á leż femną.

werset: 12 Ale mu oná rzekła/ Niechay te-

- 1: go brácie moy/ á nie czyn mi thego
- 1: gwałtu/ Abowiem nie bywa táka
- 1: ípráwa w Izráelu/ Poniechayże
- 1: tego łzaleńſtwá.

werset: 13 Abowiem iákoż bych ia mogła z

- 1: łiebie z iąc żelżywość łwoię? Thy też
- 1: łam będżiefz iáko ieden z łzalonych
- 1: w Izráelu/ A przetoż teraz prośę cię
- 1: mów z Krolem/ ábowiem on nie od
- 1: mowi mię dáć tobie.

werset: 14 Ale on nic niedbał ná łłowá iey/

- 1: owłzem łię zmocniwłzy vczynił iey
- 1: gwałt y leżał z nią.

werset: 15 Y bárzo ią łobie obrzydził Amnoná dáleko iey wícey nienawidżał á

- 1: niż ią miłował/ Y rzekł ku niey: W-
- 1: łtańże á idź precz.

werset: 16 Kthora iemu odpowiedziała/

- 1: Toć dopiero ieft gorzey/ á niżli tho
- 1: coś vczynił zemną/ że mię ták wypy
- 1: chałz/ Ale on nic ná to niedbał.

werset: 17 Owżem záwoławfzy páchole-

-1: ćia kthory mu służył/ kazał ią precz

-1: od siebie wywieść/ y zámknąć drzwi

-1: zá nią.

werset: 18 A oná miała ná sobie suknią

-1: pftřą/ ábowiem corki krolewskie pá

-1: nienki w thákowych sukniách cha-

-1: dzály: Y wywiodło ią precz pácho-

-1: le/ á zámknęło drzwi zá nią.

werset: 19 Thedy Thámár posypála głowę

-1: śwą prochem/ á rozdárłá ná sobie

-1: pftřą suknią/ y włożywfzy ręce ná

-1: głową śwą lzła krzycząc.

werset: 20 Rzekł potym Abfálom bráth iey/

-1: Abo Aminon brát twoy był z tobą?

-1: Milczże teraz miła siołtro/ boć iełt

-1: brát twoy á niefráfuy się o to. Y mię

-1: lzkała Thámár zelzoná w domu

-1: Abfálomá brátá fwego.

werset: 21 Co wśzytko gdy wślyżał Dawid

-1: Krol/ rozgniewał sie bárzo.

werset: 22 Y nie mówił Abfálom z Amno-

-1: nem áni źle áni dobrze/ ábowiem go

-1: miał w nienawiści/ przeto że zgwał

-1: ćił Thámár siołtrę iego.

kolumna: b

werset: 23 Potym po dwu lat strzyżono ow

-1: ce Abfálomowe w Báálházor/ kto

-1: re iełth w Efráim/ y profił do siebie

-1: Abfalom wŕzytkich ŕynow Krolew

-1: fkich.

werset: 24] Przyŕzedł teŕ Abfalom y do Kro-

-1: lá á ták mowił/ Oto teraz ŕtrzygá

-1: owce ŕłuŕebnikowi twoiemu/ prze

-1: toŕ proŕŕe/ áby Krol y z ŕłuŕebniki

-1: ŕwymi przyŕzedł theŕ do mnie ŕłuŕe

-1: bniká ŕwego.

werset: 25] Do ktorego rzekł Krol: Niechay

-1: ŕe niechodŕimy wŕzytcy miły ŕynu/

-1: bychmy cię nie obciáŕyli/ A chociaŕ go

-1: on ták bárzo proŕił/ wŕzákŕe on nie

-1: chciáł idŕ/ ále mu błogoŕłáwił.

werset: 26] Rzekł potym Abfalom/ A Am-

-1: non brát moy izali theŕ niepoydŕie z

-1: námi? Ale mu Krol rzekł/ A po coŕ

-1: ma idŕ z tobá?

werset: 27] A gdy go tym vporniey proŕił Ab

-1: falom/ poŕłá z nim Amnoná y w-

-1: ŕzytki ŕyny ŕwe.

werset: 28] Tedy Abfalom roŕkazał ŕłuŕebni

-1: kom ŕwoim/ áby pilnowáli Amno-

-1: ná/ gdyby podpiwŕzy był dobrej my

-1: ŕli/ A gdy ia wam roŕkaŕe go zábić/

-1: thedy go zábiyćie/ nic ŕię nieboiáć/

-1: gdyżem ia wam rokazał/ Bądŕcieŕ

-1: tedy ŕercá dobrego y męŕnego.

werset: 29] A ták ŕłudzy Abfalomowi/ vczy-

-1: nili ták Amnonowi iáko im roŕka-

-1: zał Abfalom/ A wżythy fynowie

-1: Krolewcy wfiadfzy ná muły fwe

-1: vćiekli.

werset: 30 Ale poki iefzycze byli w drodze/

-1: przyfzła wieść do Dawidá/ Iż Abfá

-1: lom pomordował wżytki fyny Kro

-1: lewfkie iż z nich żaden nie zoftał.

werset: 31 Tedy Dawid porwawfzy fię ro-

-1: zdárł ná fobie fżáty fwe y padł ná źie

-1: mię/ á wżytcy fłuźebnicy iego ftali

-1: około niego rozdárłzy fżáty fwoie.

werset: 32 Pothym Ionádáb fyn Semmy

-1: brátá Dáwidowego/ rzekł ku nie-

-1: mu: Niepowieday tego pánie moy

-1: áby wżythki fyny Krolewfkie pobić

-1: miano/ boć thylko Amnon zábit

-1: ktorego Abfalom groźił fie zábić od

-1: onego czáfu/ iáko był zgwałcił Thá

-1: már fiołtrę iego.

werset: 33 A przetoż teraz Krolu pánie moy

-1: nie czyn fobie złey myfli z tey wieści/

-1: iż powiedżiano żeby pobići byli w-

-1: fzytcy fynowie Krolewcy/ boć ied-

-1: no íam Amnon vmárł.

rozdział: 16

strona: 178v

Dawid Vćieka przed

Abfalomem. Semei

Chufái SAMVELIS. II

kolumna: c

werset: 13 Tedy Dawid fzedł z ludem fwym

-1: drogą/ á Samei fzedł po stronie go

-1: ry przeciwko iemu/ złorzecząc y ci-

-1: fkaiąc kámieńmi zá nim/ y miecąc

-1: proch.

werset: 14 Y przyfzedł Krol ze wšytkim lu-

-1: dem ktory był przy nim vpracowa-

-1: wšy fie/ y támże odpoczywáli.

werset: 15 A Abfálom ze wšytkim ludem

-1: Izráelkím przyfzli do Ieruzálem/

-1: gdzie też z nimi był y Achitofel.

werset: 16 Tám gdy Chufái Aráchitá przy

-1: iaciel Dawidow przyfzedł do Abfá

-1: lomá rzekł k niemu/ Niechay żywie

-1: Krol ná długie czáfy.

werset: 17 Tedy rzekł Abfálom do Chufáiá/

-1: A tákżeś to łáfkaw ná przyiacielá

-1: íwego íżeś z nim nie fzedł?

werset: 18 Ale mu on odpowiedział/ Nie

-1: chciałem ták vczynić/ ále kthorego

-1: Pan obrał y lud ten y wšyfcy Izrá

-1: elitowie/ z tym ia zawždy przeftá-

-1: wác będę.

werset: 19 A druga/ Komuż ia mam służyć?

-1: izali nie fynowi iego? Abowiem ia

-1: kom służył oycu twemu/ ták będę y

-1: tobie.

werset: 20 Rzekł potym Abfálom do Achi-

-1: tofelá/ Rádcież mi co mam czynić?

werset: 21 Y odpowiedział mu Achitofel/

-1: Wnidź do założnic oycá twego/ kto

-1: re zoftawił áby fthrzegły domu/ A

-1: gdyć wślyfzą wśzytcy Izráelczycy ^G

-1: iżeś tę zelżywość vczynił oycu twe-

-1: mu/ wśzytcy ktorzy będą z twej ftró

-1: ny/ będą vmocnieni. (marg) ^G To iest/ Gdy odśthániesz od oycá twego/ żadney nádzieie od oycá twego/ żadney nádzieie nie możesz mieć poiednánia twego. (-)

werset: 22 A thák Abfálomowi rozbili na-

-1: miot ná dáchu/ y " wśzedł do założ-

-1: nic oycá śwego przed wśzytkiem I-

-1: zráelem.(marg) " Wyśfzey. 12. v. 11. (-)

werset: 23 Abowiem rádá Achithofelowá

-1: ná ten czás byłą w tákiey powadze/

-1: iáko by fię kto Bogá pytać miał/ á

-1: w tákowym mnímániu byłą/ ták v

-1: Dawidá iáko też y v Abfálomá.

rozdział: 17

KApitu. 17.

1 Rádá Achitofelowá w niwecz obroconá

-1: 7. Przez Chufáíá. 23. Achitofel vdawił fię.

-1: 21. Dawid przyciągnął do Máhánáim.

werset: 1 **T**edy Achitofel rzekł

-1: ku Abfálomowi/ Nie-

-1: chay teraz wybiorę dwá

-1: náćie tyfięcy mężow/ ábym tey no-

-1: cy Dawidá gonił.

kolumna: d

werset: 2] Y vderzę nań/ ábowiem fie sprá-

-1: cował y vftał/ á przeftráulę go ták/

-1: iż muśi vćiec wftytek lud iego ktory

-1: ieft z nim/ y fámeo Krolá zábiię.

werset: 3] A przywiodę do ćiebie wftythek

-1: lud/ Y gdy fię wftytcy wrocą do ćie-

-1: bie/ ^A ktorych ty szukałz/ będzie po--1: koy miedzy wftytkim ludem.(marg) ^A Niektorzy czytáią/ Gdy ten mąż/ to ieft Dawid/ ktorego zdrowia szukałz zábít będzie/ tedy wftytcy záchowani będą w pokoiu. (-)

werset: 4] Tá rzecz Abfalomowi podobála

-1: fię y wftytkim ftárlzym Izráelłkim.

werset: 5] Y kazał Abfalom záwołać Chu-

-1: íáíá Aráchity/ áby też słyfzał zdanie

-1: iego.

werset: 6] A gdy Chufái przyfzedł do Abfá

-1: lomá rzekł ku niemu Abfalom: Tác

-1: ieft rádá Achitofelowá/ przeto thy

-1: powiedz/ mamyli iey słućhác/ ábo

-1: nie.

werset: 7] Tedy Chufái odpowiędział Ab

-1: falomowi: Rádá tá ktorą Achito-

-1: fel dał ná ten czás/ nie ieft dobra.

werset: 8] Nád to rzekł/ Swiádomes óycá

-1: twego y ludu iego/ iż sá męźni/ y kte

-1: mu fercá zápalczywego/ nieináczey

-1: iáko niedzwiedzicá dźika kthorey

-1: dzieći pobrano/ Ktemu óiec twoy

-1: ieft człowiek waleczny/ ktory nie bę

-1: dzie ^B nocował z ludem.(*marg*) ^B To iefth/ nie będzie spał. (-)

werset: 9] A podobno fię teraz fkrył w ktorey

-1: iáfkini ábo gdzie indzie/ A iefliby kto

-1: rzy z tych ná pierwłzym potkániu po

-1: legli/ y przyfzłáby tá wieść że lud kto

-1: ry był z Abfálomem ieft poráżony.

werset: 10] Tedy y namężnieyfzy/ y ktorzy ieft

-1: fmiáłości lwiey záthrfózy fię/ gdyż

-1: wŕzytek Izráel wie/ iż óciec twoy y

-1: z ludem fwoim fą bárzo mężni ludzie

werset: 11] Ale ia rádę/ áby fię do ciebie z cią-

-1: gnęli wŕzytcy Izráelczycy/ poczawŕzy

-1: od Dán aż do Berfábee/ ktorych bę-

-1: dzie liczbá niezliczona/ iáko piásku

-1: ná brzegu morfkim/ z ktorymi thy

-1: fám poydziefz ná wojnę.

werset: 12] A my przyciągnawŕzy gdzie kol-

-1: wiek fię naydzie/ vderzymy nań/ ták

-1: gęłto/ iáko rofá ná ziemię páda/ á z

-1: tych wŕzytkich ktorzy przy nim fą y ie

-1: den nie zoftanie.

werset: 13] A iefliżeby wŕzedł do kthorego

-1: miáftá/ tedy my wŕzytcy Izráelczy-

-1: cy ono miáfto powrozmi obtoczy-

-1: wŕzy wciągniemy ie wrzekę/ ták iż

-1: thám y ieden kámyk nie będzie nále-

-1: żion.

werset: 14] Tedy Abfálom y wŕzytcy Izráelczy

-1: cy powiedzieli/ Iż ieft lepŕza rádá

-1: Chufáíá Aráchity/ niż Achitofelo

-1: wá/ Bo Pan iuz był poftánowił á-

strona: 179

Dawid Vcieka przed
Abfalomem. Wtore Księgi
Sámuelowe. Lišt 179.

kolumna: a

by rádá Achitofelowá kthora była

-1: dobra/ w niwecz fię obrociłá/ chcąc

-1: dopuścić niezczęście ná Abfálomá.

rozdział: 19

strona: 181

kolumna: a

werset: 38 Ná co Krol thák rzekł/ Niechay

-1: Chámáá idzie zemną/ á ia vczynię

-1: z nim co fie thobie nalepiey podobác

-1: będzie/ á dla ćiebie theż co iedno bę-

-1: dziefz chciał vczynię.

werset: 39 A gdy wżytek lud przeprowił fie

-1: y z Krolém przez Iordan/ tedy Krol

-1: pocałowál Berzoláíá błogofłáwiąc

-1: iemu/ y thákże fie on wrocił do miey

-1: ícá fwego.

werset: 40 Pothym przyfzedł Krol do Gál-

-1: gál/ á z nim Chámáám/ ále wżytek

-1: lud Iudá prowadźili Krolá y z po-

-1: łowicą ludu Izráelſkiego.

werset: 41 A oto wżyſcy mężowie Izráelſcy

-1: zřzedſzy fie do Krolá mowili/ Przecz

- 1: bráćią náfzy mężowie Iudfcy wykrá
- 1: dli cię nam/ á przyprowadźili Krolá
- 1: y z domem iego zá Iordan/ y wfy-
- 1: tek lud Dawidow z nim?

werset: 42 Y odpowiedźili wfzyfcy mężo-

- 1: wie Iudfcy Izráelitom/ Przeto iż
- 1: Krol ieft krewny náfz/ á przeczże fie
- 1: oto macie gniewác? Izaż nam zá to
- 1: dawa ieć Krol? Abo zali zá tho od
- 1: niego iákie dáry bierzemy?

werset: 43 Ale Izráelczycy odpowiedźili mę

- 1: żom Iudfkim/ Dziefięć kroć my ma-
- 1: my więcey do Krolá/ y więcey ná
- 1: nas Dawid należy niż ná was:
- 1: Przeczżeście nas wzgárdźili? A zaże
- 1: chmy my nie pierwey mowili o przy
- 1: wroceniu Krolá náfzego? Ale hár-
- 1: dziey mowili mężowie Iudfcy niż
- 1: mężowie Izráelcy.

rozdział: 20

KApitu. 20.

1. Sebá Izráelczyki odwodźi od posłufzeń-
- 1: ítwá Krolá Dawidá. 7. Ioáb goniác go
 - 1: zábił Amázę. 22. Mieczczanie z Abel ícią-
 - 1: wfzy Sebę wyrzucili głowę Ioábowi.

werset: 1 **6** Y Przydáło fię

- 1: że był mąż niektory
- 1: niepobożny/ ktore^{g0}
- 1: zwano Sebá fyn

- 1: Bochry mąż z Ie-
- 1: mini/ ten zątrąbił
- 1: w trąbę/ y mowił/ Nie mamy my
- 1: czątki náfzey w Dawidzie áni dzie
- 1: dzictwá náfze⁸⁰ w fynu Izáiwem:
- 1: A thák o Izráel wroc fie kázdy do
- 1: przybytku fwego.

werset: 2] Y odstąpił wżytek lud Izráelki

- 1: od Dawidá/ á przystáli do Seby
- 1: fyná Bochry/ A mężowie Iudfcy
- 1: zoftáli przy Krolu swoim od Iorda

kolumna: b

nu aż do Ieruzálem.

werset: 3] Przyfzedł potym Dáwid do do-

- 1: mu fwego w Ieruzálem/ á wżią-
 - 1: wży dziefięc niewiaft fwych zálóž-
 - 1: nic/ ktore był zoftáwił áby ftrzegły
 - 1: domu/ dał ie pod ftraż á chował ie
 - 1: nie wchodząc do nich/ y były w wię
 - 1: żieniu w wdowiem ftanie y ^A aż do
 - 1: śmierci swoiey.(*marg*) ^A Przeto iż Abfálom fyn iego leżał z nimi: Co też y Iákob z Bálą
- vczynił (-)

werset: 4] Pothym Krol rzekł do Amázy/

- 1: Zbierz mi wżythek lud Iudski zá
- 1: trzy dni/ á fam tu bądź z nimi.

werset: 5] A ták Amázá fzedł áby zebrał lud

- 1: Iudfki/ y zmięfzkał dłužey niżli by-
- 1: ło czas náznáczono iemu.

werset: 6] Y rzekł Dawid ku Abifáiwowi/ Te

- 1: raz nam gorzey vczyni Sebá fyn Bo
- 1: chry nizli Abfálom/ A przethož we-
- 1: źmi słuźebniki páná thwego á goń
- 1: go/ by fnádz przed námi nie vřzedł
- 1: do miał obronnych.

werset: 7] A ták wyřzli z nim męźowie Ioábo

- 1: wi/ Cheretczycy y Feletczycy/ y wřzy
- 1: tko rycerřtwo wyřzli teź z Ieruzálem
- 1: w pogonią zá Sebą fynem Bochry.

werset: 8] A gdy byli v onego wielkiego ká-

- 1: mieniá ktory widác w Gábáon/ te
- 1: dy Amázá řzedł przeciwwko nim/ á
- 1: Ioáb przypálawřzy řzátę řwá w kto
- 1: rey chodźił/ przypálawř theź ná nię y
- 1: miecz do biodry řwey/ thák iż łácnó
- 1: mógł być wyięt y wypálc.

werset: 9] Potym rzekł Ioáb ku Amázie/

- 1: Zdroweřli dobrze bráćie moy? Y wiá
- 1: go práwá ręką zá brodę iákoby go
- 1: miał cáłowác.

werset: 10] A Amázá nie řtrzegł fie nic mie-

- 1: czá ktory Ioáb miał w rękú/ ktorym
- 1: go przebił pod piątę źebro áź wpyły-
- 1: nęły trzewá ie^{go} ná źiemię/ y tákże zá
- 1: iednym ranieniem vmárl/ Ale Io-
- 1: áb y Abifá i brát iego řzli w pogonią
- 1: zá Sebą fynem Bochry.

werset: 11] Y zořtał ieden z słuźebnikow Io-

- 1: ábowych przy nim á ták mowił/ Kto

-1: ry łtoi przy Ioábie y Dawidzie/ ten

-1: niechay idzie zá Ioábem.

werset: 12] Ale Amázá wálál fie we krwi fwej

-1: w pośrzod drogi/ á widząc niekto-

-1: ry iż fie lud záftánawiał nád nim/

-1: zwłokł go z drogi na pole/ y przykrył

-1: go łzátą/ áby fie nikt nád nim nie zá

-1: łtánawiał widząc go.

werset: 13] Y gdy thák był zwleczon z drogi/

-1: tedy káždy bieżał zá Ioábem goniąc

-1: Sebę łyná Bochry.

rozdział: 23]

strona: 183v

kolumna: c

werset: 22] A tyć łą łprawy rycerłkie Báná-

-1: ie łyná Ioiády/ Ktory łobie dołtał

-1: łławy/ ták iáko y oni trzye mężni.

werset: 23] Y był łławnieyłzem miedzy temi

-1: trzemidziefiąth/ á włzákoż niedo-

-1: łzedł onych trzech/ á vczynił go Da-

-1: wid Sekretarzem łwoim.

werset: 24] Był teź Azáel brát Ioabow mie-

-1: dzy trzemidziefiąth/ y Elháná łyn

-1: Dodonow z Bethlehem.

werset: 25] Sámmá Hárodczyk/ y Eliká ták

-1: że Hárodczyk.

werset: 26] Heles Fáltczyk/ y Hirá łyn Ak-

-1: cełow Thekuitczyk.

werset: 27] Abiezer Anáthothczyk/ y Mo-

-1: bonnái Hufátczyk.

werset: 28 Selmon Ahohitczyk/ y Mahá-

-1: rái Netofátczyk.

werset: 29 Helebŷyn Báány Nethofátczyk/

-1: y Ithai ŷyn Rybáiego z Gábááth

-1: ŷynow Beniáminowych.

werset: 30 Bánáíá Fárathończyk/ y Hed-

-1: dáí od potoká Gáás.

werset: 31 Abiálbon Arbátczyk/ y Azmá-

-1: weth Beromczyk.

werset: 32 Eliábá Sálábończyk/ y ŷyn Iáŷfe

-1: now Ionáthán.

werset: 33 Semmá Hororczyk/ y Ahiám ŷyn

-1: Sárárow Arárytczyk.

werset: 34 Elifeleth ŷyn Ahásbáíow ŷyná

-1: Machátego y Eliám ŷyn Achitofe-

-1: lá Gelonity.

werset: 35 Hezrái z Kármelu/ y Fárái z Ar-

-1: bi.

werset: 36 Igáál ŷyn Nátháná Soby/ y Bá

-1: ni z Gád.

werset: 37 Selek Ammonitczyk/ y Náhá-

-1: rái Behorytczyk/ kthory nošíl broń

-1: Ioábá ŷyná Sárwie.

werset: 38 Irá Iethrytczyk/ y Gáreb teź Ie

-1: thrytczyk.

werset: 39 Przytym Vryáŷz Heteyczyk/ O-

-1: wa wŷzytkich trzydźiefći y ŷiedm.

rozdział: 24

KApit. 24.

1. Dawid gdy kazał lud policzyć. 10. Záluie

-1: tego záluie. 11. Pan fzle Náthána do niego/

-1: á dawa mu obierác miedzy troiem kará-

-1: niem. 14. Obierá to áby wpadł w ręce Pán

-1: fkie. 15. Ktory nań przepuścił powietrze. 17.

-1: Dawid fię modli dla tego Pánu 18. Bu-

-1: duie Ołtarz ná plácu Areuny. Ytámże o-

-1: fiáry fpráwuie/ Y Bogá przeprařza.

kolumna: d

werset: 1

POthym Pan

-1: rozgniewał fię ná

-1: Izráelczyki ^x á ^A po

-1: budził przeciřwko

-1: nim Dawidá áby

-1: obliczył Izráelá y

-1: Iudę.(*marg*) ^x 1. Kron. 21. v. 1. ^A Thu mowi/ iż Bog Dawidá pobudził. Ale w księgách pierwszych Kronik. 21. Nápiřano iest/ iż Száthan Dawidá pobudził. Z kąd rozumiemy iż on iest fprawcą gniewu Bořego/ áby fercá ludzkie pobudzał/ gdzie iedno Pan raczy. (–)

werset: 2

A przethoř rzekł Krol do Ioábá

-1: hetmáná/ kthorego miał nád woy-

-1: fkiem fwym/ Obieř wfzytki pokole-

-1: nia Izráelfkie od Dán aż do Beerfe

-1: bá/ á ^B obliczcie wfzythek lud iżbych

-1: wiedział liczbę iego.(*marg*) ^B Nie byłá to rzecz flufzna/ bo w zakonie było zákazano/ áby řadne obliczanie niebyło/ iedno áby káždy człowiek od głowy plácił ieden Sykl pánu. Ale Dawid zániedbáwfzy tego/ á ruřzony prozną chwałá/ z onych thák zacnych zwycięřthw ktore

otrzymawał y z ták bogáte ^{g0} Pánowánia każe lud obliczáć/ iżby było tym sławnieyfze imię ie^{g0}
 á iżby fię pokazał być krolē ludu ták wielkie^{g0}/ w czym łprośnie okazał fwą niewdzięczność/
 á przed Pánem fwiętokradłthwá winien zołtał/ iákoby vkradáiąc chwały iego (-)

werset: 3] Tedy Ioáb rzekł do Krolá/ Nie

- 1: chay Pan Bog twoy tyle łtokroć ro
- 1: zmnaża lud twoy iáko łą teraz/ áby
- 1: ná to pátrzáły oczy Krolá páná mo
- 1: iego/ Ale dla czegoz wždy czynić
- 1: chceż Krolu moy Pánie?

werset: 4] Włzákoż łłowu krolewfkiemu

- 1: mułiał dofić vczynić Ioáb y hetmá-
- 1: ni wołfká/ A ták wyłzedłzy od obli
- 1: cznołci krolewfkiey/ iecháli obliczáć
- 1: lud Izráelłki.

werset: 5] Y przepráwili fię przez Iordan/ á

- 1: połóżyli fię z wołfkiem po práwey
- 1: łtronie ^C Aroer/ ktore iełt w połrzod
- 1: doliny Gád y v Iázer. (marg) ^C Iełt miałtho w źiemni Gád á Iázer drugie. (-)

werset: 6] Pothym przyłzli do Gáláád y do

- 1: źiemie dolney Hádły/ á z thámtd
- 1: przyłzli do Dán Iáán y podle Sy-
- 1: donu.

werset: 7] Potym przyłzli do murow Tyr-

- 1: łkich/ y do włzytkich miałł Hewey-
- 1: łkich y Chánánełkich: Z kąd potym
- 1: przyłzli ku południu Iudy do Beer
- 1: łebá.

werset: 8] A gdy obelzli włzythki źiemie/

- 1: przyłzli po dźiewiáciu miełiącoch y

-1: po dwudziestu dniu do Ieruzálem.

werset: 9 Y oddał Ioáb poczet ludu obli-

-1: czonego Krolowi/ á było w Izrá-

-1: elu ósm kroc fto tyfięcy ludu rycer-

-1: fkiego godnego ku boiowi/ á ludu

-1: Iudá pięć kroc fto tyfięcy mężow.

werset: 10 ^D Záfrálował się potym Dawid

-1: w fercu gdy obliczył lud/ Y rzekł do

-1: Pána/ ^x Ciężkom w tym zgrzeżył

-1: com vczyił. A przetoż teraz o Pá

-1: nie odpuć profzę tę nieprawość fłu

-1: dze twemu/ bo ciem fobie bárzo głu

-1: pie poczał. (marg) ^D Thákci zwykł Pan czynić ze wfzytkiemi wiernemi/ gdy fercá ich
przeraża iż błęd fwoy vznawáią. ^x 1. Kron. 21. v. 8. (-)

werset: 11 A gdy Dawid wftał ráno/ mo-

-1: wił Pan do Gád proroká/ co był

-1: zwykł Dawidowi prorokowác ro-

-1: fkázuiąc iemu.

ksiega: 1. Reg.

rozdział: 2

strona: 186

Sálonon. Adoniafz zábit

Pierwfze Księgi Krolewskie.

Lift. 186. Ioáb zábit

kolumna: a

werset: 14 Nád tho rzekł do niey: Mam nie

-1: co mowić z tobą/ A oná rzekłá mow.

werset: 15 Tedy on rzekł do niey: Thy wiefz

-1: iżec Kroleftwo było moie/ á wfzyfcy

- 1: Izraélczycy zezwaláli ná mię ábych
- 1: ia był krolował/ ále przeniefione ieft
- 1: kroleftwo ná brátá mego/ abowiem
- 1: fię mu od Páná doftáło.

werset: 16] A przetoż cię teraz profzę o iednę

- 1: rzecz/ á nie odmawiay mi tego. A
- 1: oná mu rzekłá/ Powiedz.

werset: 17] Zátym on rzekł/ ^D Profzę cię mów

- 1: do Krolá Sálomoná bo wiem żeć
- 1: nic nie odmowi/ áby mi dał Abifág
- 1: Sunámithką zá żonę.(*margin*) ^D Tá prósbá była chytrość pokryta/ ktorey nie mogła zarázem obáczyć tá niewiáftá dla proftoty swoiey: Abowiem ná on czás żadnemu nie godziło lie poymować tey ktora była zá Krolem/ ázby też sam był Krolem: A przetoż Abfálom wzedł do żon oycá fwego/ áby tak tym fpořobem práwo fwe y doftápienie Kroleftwá potwierdził. (-)

werset: 18] Odpowiedziála Bethfábee/ Do

- 1: brze/ ia będę o cię z Krolem mowiłá

werset: 19] A thák Bethfábee fzlá do Krolá

- 1: Sálomoná fprawowác rzeczy A-
- 1: doniafzowey/ á Krol wfthał y wy-
- 1: fzedł przeciwko niey. Kthory fię iey
- 1: vkłoniwfzy/ fiadł ná ftolicy fwey/ ka
- 1: zał też przyniefc ftolicę mátcie fwey:
- 1: Ktora fiadłá po práwey ręce iego.

werset: 20] Zátym oná rzekłá/ Profzę cię o ie

- 1: dnę máłá rzecz/ iedno mi tego nie-
- 1: odmawiay/ A Krol iey odpowie-
- 1: dźiał/ Proś miłá mátko/ ábowiem
- 1: nic tobie odmáwiác nie będę.

werset: 21] Tedy oná rzekłá/ Niechay Abifág

-1: Sunámithka będzie dana zá żonę

-1: Adoniafzowi brátu twemu.

werset: 22 Ale Krol Sálomon odpowie-

-1: dział ná to mátcie swoiey/ Przeczże

-1: ty wždy profisz Abifág Sunámith

-1: fkiey Adoniafzowi? Vproś że mu

-1: zarázem y Krolestwo/ Abowiem ci

-1: on iest Itárlzym brátem mym/ á przy

-1: nim iest Abiáthár Káplán y Ioáb

-1: fyn Sárwie.

werset: 23 Y przyfiągł Krol Sálomon przez

-1: Páná/ mowiac/ Niechay mi tak bę

-1: dzie Bog miłóściw/ żeć Adoniafz

-1: mowił ty słowá sam przeciwko so-

-1: bie.

werset: 24 A przetoż teraz ofwiadřzam fię

-1: Pánem/ ktory mię wtwierdził/ á dał

-1: mi ofieć Itolicę Dawidá oycá moie-

-1: go/ y ktory mi zbudował dom iáko o

-1: biecał iz dziś zábit będzie Adoniafz

werset: 25 A tak Krol Sálomon rořkazał

-1: Bánái fynowi Ioiádowemu/ ktory

-1: zámordował go.

werset: 26 Potym Krol rzekł ku Abiátháto

-1: wi Káplánowi/ Idź do Anáthoth

-1: do imiēnia řwego/ ^E ábowiemeś go-

-1: dzien řmierci/ á wřzakoż cię dziś nie

-1: zábiię/ gdyžeś nofił řkrzynię páńfką

kolumna: b

przed Dawidem oycem moim/ á ku

-1: temu iżeś tho wŕzytko ćierpiał czym

-1: był trapión óćiec moy. (marg) ^E Przeto że myŕlił vczynić krolem Adoniałzá przeciwko woley y poŕtánowieniu Dawidowemu. (–)

werset: 27 Y wyrzucił Sálomon Abiáthará

-1: áby nie był Káplánem Páńskim/ ^x á

-1: iżby lię wypełniło ŕłowo Páńskie/

-1: ktore było nád ^F domem Heli powie

-1: dziano w Sylo. (marg) ^x 1. Sámu. 2. v. 31. ^F Abowiem Abiátár był z domu Heli/ á wyŕzedł z Aaroná przez Ithámará/ iáko Sádok przez Eleázará. (–)

werset: 28 Tá wieć gdy doŕzła Ioábá ktory

-1: teź przeŕtawał z Adoniałzem/ ácz

-1: nie przyŕtawał do Abfáłomá/ vćiekl

-1: do przybytku Páńskiego/ á vchwy-

-1: ćił lię rogow ółtarzá.

werset: 29 Co gdy opowiedziano Sálomo

-1: nowi Krolowi/ iż Ioáb vćiekl do

-1: przybytku Pańkiego á iż był v ółta-

-1: rzá/ poŕłał Bánáię ŕyná Ioiádowe

-1: go/ roŕkázuiąc mu áby ŕzedł á zábił

-1: go.

werset: 30 Y przyŕzedł Bánáia do Przybytku

-1: Páńkiego/ á rzekł k niemu: Roŕkazál ći Krol ábyŕ wyŕzedł A on odpo

-1: wiedział/ Nie poydę/ Ale owŕzem

-1: tu vmrę. A thák Bánáia opowie-

-1: dział to Krolowi/ iż ták mowił Io-

-1: áb/ á iż ták mu odpowiedział.

werset: 31 A Krol rzekł do niego/ Vczyńże

-1: ták iákoć ŕam rzekł/ á zábiwŕzy po-

-1: grzeb go/ á odeymiesz odemnie y od

-1: domu oycá mego krew którą bez przy

-1: czyny Ioáb wylał.

werset: 32 A Pan ^G morderstwo iego obroci

-1: ná głowę iego: ábowiem tárgnął się

-1: ná dwu mężow ípráwiedliwých y

-1: lepších niżli sam/ y zámordował ie

-1: mieczem/ o czym niewiedział oćiec

-1: moy/ iáko " Abnerá syná Nerowego

-1: hetmáná woýłká Izráelłkiego/ ^x y A

-1: máżę syná Ietherowego hétmáná

-1: rycerstwá Iudłkiego.(*margin*) ^G W Zydowłkiem stoi/ Krew iego. ^x 2. Sámu. 3. v. 27. ^x 2.

Samu. 20. v. 10. (-)

werset: 33 A ták krew ich przydzie ná głowę

-1: Ioábowę/ y ná głowę potomstwa

-1: iego aż ná wieki: á nád Dawidem y

-1: nád potomstwem iego/ nád domem

-1: y nád ítholicą iego będzie pokoy od

-1: Pána aż ná wieki.

werset: 34 Tedy Báníáá syn Ioiádow obo-

-1: rzywłszy się nań zabił gi/ y pogrze-

-1: bion iełt w domu íwym ná pułzczy.

werset: 35 Y połtanowił Krol íamego Bá-

-1: náię syná Ioiádowego miáłto niego

-1: nád woýłkiem/ á Sádoká kápła-

-1: ná połtanowił miáłto Abiáthára.

werset: 36 Potym Krol połłał/ á przyzwał

-1: Semeiá roskázuiąc mu/ áby sobie

-1: zbudował dom w Ieruzálem y ^H mie

-1: ízkał tám/ á nigdziey z thámtąd nie

-1: wychodził.(*marg*) ^H Bo przed thym mieszkał w Báhurym w mieście Beniámitow. (–)

rozdział: 6

strona: 188v

kolumna: c

werset: 6] Spodnia Komorá byłą w szerz

-1: ná pięć łokci/ á frzednia byłą w szerz

-1: náłżeść łokci/ á trzečia byłą w szerz

-1: ná siedm łokci: Abowiem vczynił

-1: był około domu blofárki/ żeby tramy

-1: nie leżały na murze Kościelnym.

werset: 7] Y budowano dom z całego ká-

-1: mięniá iákie przywożono/ á w o-

-1: nym budowaniu nie słyżec było áni

-1: młotá/ áni siekiery/ áni żadnego na

-1: czynia żeláznego.

werset: 8] Drzwi Komory Srzedniey były

-1: ná prawey ftronie Domu/ do ktorey

-1: chodzono po okrągłym fchodzie/ á z

-1: támtąd do trzećiey.

werset: 9] A ták zbudował on Dom á do-

-1: kończył/ á ná wierzchu vczynił ftrop

-1: íklepiły z drzewá Cedrowego/ y

-1: z forítował go Cedrem.

werset: 10] Przybudował theż Ganek około

-1: wżytkiego Domu/ ktory był ná w-

-1: zwyfz pięć łokci/ y ktorego tramy Ce

-1: drowe leżały ná murze Domu one^{g0}.

werset: 11] Thedy rzekł Pan do Sálomoná

-1: tymi słowy.

werset: 12 Co się tycze Domu tego który ty

-1: budujesz/ jeśli będziesz chodził w v-

-1: sławach moich sprawując się wedle

-1: wyroków moich/ y zachowując

-1: wszystkie rozkazy moje/ tedyż to

-1: wypełnię nad tobą/ ^x com oycu twe

-1: mu Dawidowi obiecał. (marg) ^x 2. Samue. 7. v. 13. Wyższy. 5. v. 5. Niżej. 9. v. 9. W 1. Kron. 22. v. 10 (-)

werset: 13 Y będę mieszkał między syny Izra

-1: elskimi/ a ludu mego Izraelskiego

-1: nie opuścę.

werset: 14 A także Salomon dokonał budo

-1: wania onego domu.

werset: 15 A wewnątrz pobudował ściany

-1: z fortu cedrowego/ od ziemi aż do

-1: ścieżki Domu onego: a także wży

-1: tek we wnętrzu obit był drzewem/ y

-1: położył gi też tarcicami iodłowymi.

werset: 16 Zbudował też po bokach Domu

-1: przegrodzenie z tarcic cedrowych

-1: na dwadzieścia łokci od ziemi aż do

-1: wierzchu ścian/ a w onym Domu

-1: zbudował Miejsce Modlitwy/ aby

-1: było Miejscem Nświętym.

werset: 17 A druga Stroną Domu/ to jest

-1: kołcioł na przeciwko miejscu Mo-

-1: dlitwy była na czterdzieści łokci.

werset: 18 A na tarcicach cedrowych który

-1: mi był dom obit we wnętrz/ było rze

-1: zanie ná kíztałth ^B Iábłek leśnych á (*marg*) ^B Lekárze ty názywáią Kolocynthydami. (–)

-1: kwiatow rozmáitých/ wízytko było

kolumna: d

obito cedrem/ á nigdziey nie widác

-1: było kámienia.

werset: 19 A we wnętrz poštáwił Mieyśce

-1: Modlitwy w poŕzodku Domu/ á

-1: by thám bylá ſchowaná Skrzyniá

-1: przymierza Páńſkiego.

werset: 20 A ono Mieyśce Modlithwy we

-1: wnętrz było wzdłuŕ ná dwádźie-

-1: ícia łokci/ tákŕe wŕzer y ná wzwyŕz

-1: teŕ było ná dwádźiefciá łokci/ y oprá

-1: wił ie złotem ſczyrem/ á ołtharz ce-

-1: drem.

werset: 21 Táŕŕe Sálonon obił we wnętrz

-1: Dom ſczyrem złothem/ y zámknął

-1: mieyśce modlithwy łáncuchy złote-

-1: mi/ á obił ie złotem.

werset: 22 Y obił złotem wízyttek on Dom nie

-1: opuŕzczáiąc ŕadney ſtrony/ tákŕe y oł

-1: tarz ktorybył przed mieyścem Mo-

-1: dlitwy opráwił złotem/

werset: 23 W onym teŕ mieyścu Modlitwy/

-1: vczynił dwá Cherubiny z drzewá

-1: oliwnego/ kthorzy byli wzwyŕz ná

-1: dziefiáci łokiet.

werset: 24 Skrzydło iedno Cherubiná by-

- 1: ło ná pięći łokći/ á skrzydło drugie
- 1: theż ná pięći łokći/ á ták od iedne-
- 1: go końcá iednego skrzydłá aż do koń
- 1: cá drugiego było dziefięc łokiet.

werset: 25 Wtory Cherubin był ná dziefięći

- 1: łokći teyże miáry iáko y pierwšy/ á
- 1: obádwá iednáko rzezáni byli.

werset: 26 A obádwá Cherubini ná wzwyż

- 1: byli ná dziefięći łokći.

werset: 27 Y poštáwił ony Cherubiny w po

- 1: śrzodku ^C Domu wnętrznego/ kto
- 1: rzy skrzydłá fwe rościągáli thák/ iż
- 1: skrzydło iednego dothykáło iedney
- 1: łciány/ á drugiego skrzydło dotyká
- 1: ło też drugiey łciány/ á drugie skrzy
- 1: dła ich ktore były w poŕzodku one-
- 1: go Domu/ łpołu sie zetknęły. (marg) ^C To iest Mieyfcá Modlitwy. (-)

werset: 28 Y opráwił Cherubiny ony złotem

werset: 29 Y wyrzezał ná wšyżthkich ściá-

- 1: nách w około Domu onego křtałt
- 1: Cherubinow y Palm/ y křtałth
- 1: kwiátkow ták ^D we wnętrz iáko y
- 1: z wierzchu.(marg) ^D A tákże w wierzcu. 29. y. 30. Thy słowá (we wnętrz y zwierzchu) znáczá wnętrzny gmách miefcá modlitwy/ á zwierzchu gmách w kołćiele y w miefcu świętym. (-)

werset: 30 Y opráwił pokład domu one^{go} zło

- 1: tē/ ták we wnętrz iáko y zwierzchu.

werset: 31 Vczynił też v mieyfcá modlitwy

- 1: drzwi dwoifte z oliwnego drzewá/ á podwoie y odrzwie były ná pięć

-1: gráni.

werset: 32 A ná tych drzwiách zdrzewá oli-

-1: wnego/ wyrzezawłzy Cherubiny y

-1: pálmy/ y kwiáty/ powlokł ie złotem

-1: ták Cherubiny iáko y pálmy.

rozdział: 8

strona: 191

Sálomon. Pierwłze Księgi

Krolewskie. Lift. 191.

kolumna: a

werset: 40 Aby łie łiebie bali/ poki żyć będą

-1: ná źiemni/ ktorás dał oycom náłzym.

werset: 41 Náđ to iefli cudzoźiemcy kthorzy

-1: nie łą z ludu twoiego Izráelłkiego/

-1: przyidą z źiemie dálekiej dla imięniá

-1: twego.

werset: 42 Włyłzawłzy iáko iefł wielkie imię

-1: twoie/ á iáko iefł mocna ręká twoiá

-1: y ramię twoie wyciągnione/ á przy

-1: łzedłzy będą łie modlił w domu tym

werset: 43 Wylłuchayże ich z niebá z mieyłcá

-1: miełzkánia twego/ dawáiąc im to

-1: włzytko o co łię proliłc będą oni cu-

-1: dzoźiemcy/ áby włzyłcy narodowie

-1: źiemłcy poznawłzy imię twoie/ bali

-1: łię łiebie iáko y lud twoy Izráelłki/

-1: á iźby teź dołwiáđłzyli że wzywane

-1: iefł imię twoie w tym domu ktorym

-1: ia zbudował.

werset: 44 | Gdy wynidzie lud twoy ná wal

- 1: kę przeciw nieprzyacielowi fwe-
- 1: mu gdziekolwiek ie pofleż/ y będą
- 1: ciebie Pána prościć obroćiwszy fię ku
- 1: miáftu kthores obrał/ y ku domowi
- 1: kthorym ia zbudował imięniowi
- 1: twemu.

werset: 45 | Wyfluchay z niebá modlithwę y

- 1: prośbę ich ^C á fprawę ich weźmi w o-
- 1: piekę swoię.(*marg*) ^C W żydowłkim łtoi/ vczyń ład ich. (-)

werset: 46 | Gdy też zgrzełzą przeciw tobie/

- 1: ^x bo niemáľz żadne^{g0} człowieká ktory
- 1: by nie grzełzył/ á rozgniewawłszy fię
- 1: podaľz ie pod moc nieprzyacielowi ktory ie poimawłszy weźmie w nie-
- 1: wołá do źiemie nieprzyacielfkiey
- 1: ták dáleko iáko y blifko. (*marg*) ^x 2. Kron. 6. v. 36. Ekkle. 7. v. 21. Ian 1. v. 8. (-)

werset: 47 | Y támże w oney źiemie do ktorey

- 1: záwiedźieni łá w niewolá obaczá fię
- 1: y náwrocá/ á k temu ciebie prościć bę
- 1: dá w źiemie tych ktorzy ie poimáli do
- 1: więźienia/ wyznawáiac iż zgrzełzy
- 1: li/ á niepráwiedliwie y niepobo-
- 1: źnie vczynili.

werset: 48 | Y náwrocá fię do ciebie cáłych fer-

- 1: cem y zupełná duľzá łwoiá w źiemie
- 1: nieprzyacioł od ktorych łá do wię-
- 1: źienia poimáni/ á będą fię modlić to
- 1: bie obroćiwszy fię przeciw źiemie łwey
- 1: ktorás dał oycom ich/ y przeciw miá

-1: 1tu ktoreś obrał/ y domowi ktorym

-1: zbudował imięniowi twemu.

werset: 49 Wyśłuchay z niebieskiego mieżkák

-1: nia twego modlitwę y prośbę ich/ á

-1: ^D weźmi śprawę ich w opiekę swoię. (marg) ^D To inni wykłádáią/ áby się Bog mćić krzywdy synow Izraelfkich. (-)

werset: 50 A bądź miłościw ludowi twemu

-1: ktory przeciw tobie zgrzeżył/ y od-

-1: puć wżytki nieprawości ich ktho-

-1: rych się przeciw tobie dopućili/ á o-

kolumna: b

ny do ktorych poimáni są w niewo-

-1: lą náklón ku miłosierdziu/ áby się

-1: nád nimi zmiłowáli.

werset: 51 Abowiē tenći iest lud twoy/ y dzie

-1: dźictwo twoie ktoreś wywiodł z E

-1: giptu z poźrodku ^E piecá żeláznego. (marg) ^E To iest/ z okrutney niewoliey. (-)

werset: 52 Abyś weyżrał oczymá twymi ná

-1: próby słuźebniká twego/ y ná próś

-1: by ludu twego Izraelfkiego/ á wy-

-1: śłuchay ich we wżytkim oco cię w-

-1: zywać będą.

werset: 53 Abowiemeś ie ty wyłaczył sobie

-1: w dźiedzictwo ze wżytkich naro-

-1: dow żiemie/ iákoś otym powiedział

-1: przez Moizełzá słuęę twego/ gdyś

-1: wywiodł oyce náłze z Egiptu o Pá

-1: nie Boże.

werset: 54 A gdy Sálomon dokończył w-

-1: Ízytkiey oney modlitwy y próšby ku

-1: Pánu/ powŃtał od Ołtharzá Páń-

-1: Ńkiego/ á przeŃtał klęczeć y podnoŃić

-1: rąk Ńwych ku niebu.

werset: 55 Ale Ńtoiąc błogoŃławił wŃzytkie-

-1: mu zgromádzaniu IzráelŃkiemu/

-1: głoŃem wielkim mowiąc.

werset: 56 BłogoŃławiony Pan kthory dał

-1: odpoczynienie ludowi Ńwemu Izrá

-1: elŃkiemu wedłóg wŃzytkiego iáko

-1: powiedział/ á nie opuŃcił żadnego

-1: Ńłowá z onych dobr kthore obiecał

-1: przez MoizeŃzá Ńłuźebniká Ńwego.

werset: 57 Niechayże będzie z námi Pan Bog

-1: náŃz/ iáko był z oycy náŃzemi á nie-

-1: chay nas nie opuŃzcza.

werset: 58 Aby náklonił Ńercá náŃze ku Ńobie

-1: żebychmy chodzili we wŃzytkich dro-

-1: gách iego/ Ńtrzegąc roŃkazánia/ wy

-1: rokow/ y Ńądow iego/ ktore przyka-

-1: zał oycom náŃzym.

werset: 59 Niechayże zówždy próšby moie

-1: ktore czynię przyidą przed Pána Bo

-1: gá náŃzego we dnie y w nocy/ áby on

-1: przyiał Ńpráwę Ńłuźebniká Ńwego/ y

-1: Ńpráwę ludu Ńwego IzráelŃkiego po

-1: wŃzytki dni.

werset: 60 Zeby poználi wŃzyŃcy narodowie

-1: ŃiemŃcy/ że Pan ieŃt Bogiem/ á ná

-1: deń iny nie iest.

werset: 61 A ferce wálze niechay bęǳie do-

-1: fkonále z Pánem Bogiem náłzem/ chodząc w wyrocech iego/ á chowá

-1: iąc rofkazánia iego/ thák iáko dnia

-1: dźifieyǳego.

werset: 62 A ták Krol y wżytcy Izráelito-

-1: wie fprawowáli z nim ofiáry przed

-1: Pánem.

rozdział: 11

strona: 193v

kolumna: c

werset: 30 Tedy Achiáfz ziąwǳy on płałcz

-1: nowy co miał ná łobie/ rozdárł gi

-1: ná dwánałcie łtuk.

werset: 31 Y rzekł do Ieroboámá/ Weźmi ło

-1: bie ty dziełięć łtuk/ Abowiem tákci

-1: powieda Pan Bog Izráelki/ Oto

-1: ia oderwę Krolełtwo z rąk Sálo-

-1: monowych/ á dam tobie dziełięćio-

-1: ro pokolenie.

werset: 32 Tylkoż mu iedno zołtáwię dla Da

-1: widá łługi moie^{go}/ y dla Ieruzálem

-1: miáłtá ktorem obrał ze wżytkiego

-1: pokolenia Izráelkiego.

werset: 33 A to dlate^{go} iż oni mnie opułćili/

-1: á chwalili Ałtárotę boginią Sydoń

-1: fką/ Chámofá bogá Moábkiego/ y

-1: Milchę bogá Ammonitkiego/ á nie

-1: chodźili drogámi moimi/ áni dofyc

-1: czynili temu co się mnie podobąło/

-1: áni strzegli wyrokow y sądow mo-

-1: ich/ iáko Dawid óciec iego.

werset: 34 A wśákoż ia nie odeymę Krole-

-1: śwá z rąk iego/ owśzem go pośáno

-1: wię Kfiążęciem po wśzytki dni ży-

-1: wotá iego/ dla Dawidá sługi mego

-1: ktoregom ia obrał/ iż on strzegł ro-

-1: sákazánia mego y wyrokow moich.

werset: 35 Ale z rąk sýná iego wezmę Krole-

-1: śwtwo/ y dam ie tobie/ to iest dziefię-

-1: ćioro pokolenie.

werset: 36 A sýnowi iego dam pokolenie ied

-1: no/ áby był śwíatłócią Dawidowi

-1: służeńnikowi memu po wśzythek

-1: czás przedemną w Ieruzálem mie-

-1: ície ktorem ia obrał sobie/ áby thám

-1: było imię moie.

werset: 37 A ćiebie wezmę y będźiesz Krolo-

-1: wał nád wśzytkiem iákoć sie podo-

-1: bác będźie/ á będźiesz Krolem nád I-

-1: zráelem.

werset: 38 Nád to iefli słuachć będźiesz wśzy

-1: tkie⁸⁰ co ia rofkázuię tobie/ á będźiesz

-1: chodził drogámi moimi/ czyniác te-

-1: mu dofyc co sie mnie podoba/ strze-

-1: gąc wyrokow moich y rofkazánia

-1: moiego/ iáko czynił Dawid służeńb

-1: nik twoy/ tedy ia będę z tobą/ á zbu

-1: duić dom mocny/ iákom zbudował

-1: Dawidowi/ y podamci Izráel.

werset: 39 Y dla tego trapić będę potomstwo

-1: Dawidowe/ á wżakoż nie po wżyt

-1: ki czáły.

werset: 40 A tak Sálomon przeto chciał zá-

-1: bić Ieroboámá: Ale on vćiekł do E-

-1: giptu/ do Sefáká Krolá Egipťkie

-1: go/ y był tám aż do śmierci Sáló-

kolumna: d

monowey.

werset: 41 Wżytki tedy ine spráwy Sálomo

-1: nowe ktorekolwiek czynił/ y mądrość

-1: iego/ wypifáne fą w kłięgách spraw

-1: Sálomonowych.

werset: 42 A wżytek czás iáko długo Sá-

-1: lomon krolował w Ieruzálem nád

-1: Izráelem/ było czterdzieści lat.

werset: 43 Zálnął pothym Sálomon z oycy

-1: swoimi/ y pogrzebion iest w mieście

-1: Dawidá oycá swego/ á Krolował

-1: po nim Roboám syn iego.

rozdział: 12

KApitu. 12.

1. Roboám náftawa ná Krolestwo. 3. Vży

-1: wáiąc złey rády młodych ludzi/ nie chce fię

-1: lżey z ludem obchodzić. 20. Ieroboám ob-

-1: ran Krolém nád Izráelem. 21. Roboám

-1: chce z nim walczyć. 22. Pan mu te^{go} nie do

-1: pułczca. 28. Ieroboám spráwił ćielce złote.

werset: 1 **T**^x Edy Robo-

-1: ám łzedł do Sychē

-1: gdzie fię tám był ze-

-1: brał lud áby go po-

-1: łtánowili Krolem(*marg*) ^x 2. Kron. 10. v. 1. (-)

werset: 2 Co gdy włóyłał

-1: Ieroboám fyn Nábáthow ktory był

-1: do Egiptu wćiekł przed krolem Sá

-1: lomone/ á támże przemiefzkawał.

werset: 3 A przetoż połáli poń á wezwáli

-1: go/ A także Ieroboám y ze włóytkim

-1: Izraélłkim zgromádeniem przyłzli

-1: á mowili do Roboámá tymi słowy.

werset: 4 Oćiec twoy oćiążał nas iarzmem

-1: ćiefzkim/ ále thy teraz vlży nam

-1: co z tákowego łrogiego niewolłtwá

-1: oycá twego/ y z thego ták ćiefzkiego

-1: iarzmá ktore on kładł ná nas/ á my

-1: tobie słuzyc będziem.

werset: 5 Tedy on im dał odpowiefł/ O-

-1: deydźćiefł teraz/ á po trzech dni wro

-1: ćiefł fię do mnie: Y także lud odłzedł

werset: 6 Y włzedł Krol Roboám w ráde

-1: z łtárfzemi ktorzy bywáli w rádzie

-1: oycá iego Sálomoná zá iego żywo-

-1: tá mowiac do nich/ Co wy rádzie

-1: iákobych miał dáć odpowiefł ludo

-1: wi?

werset: 7 A oni mu ták odpowiedźieli/ Iefli

- 1: dziś w tym pozwolifz ludowi temu
- 1: á posłuchałz ich/ y dałz im odpo-
- 1: wiedź podle ich myśli/ tedyć oni bę-
- 1: dą sługami po wšytki czáfy.

werset: 8 Ale on opuściłwzy rádę stárznych kto

- 1: rą mu podáli/ wšzedł w rádę z mło
- 1: dymi ktorzy z nim rośli/ á kthorzy
- 1: przy nim bywáli.

rozdział: 15

strona: 195v

kolumna: d

werset: 3 Y chodźił we wšytkich grzechoch

strona: 196

Krolowie Iudscy.
Abiam. Aza. Pierwŕze
Księgi Krolewskie.
Lift. 196. Krolowie
Izraelfcy. Nádáb. Báázá.

kolumna: a

oycá fwego ktore czynił przed nim/

- 1: á nie trwał státecznem fercem przy
- 1: Pánu Bogu swoim/ iáko Dawid
- 1: oćiec iego.

werset: 4 A wšzákoż Pan Bog ie^{go} dla Dawi

- 1: dá dał mu ^A światłóć w Ieruzálem
- 1: wzbudźiwłzy po nim fyná iego v-

-1: twierdzając Ieruzálem.(*marg*) ^A To iest/ Syná w dobrej wierze postánowionego/ to iest Ażę/ ktory był fwiátłością ludowi Izráelskiemu/ á wyrwał go z pośzrod onych ciemności bálwochwálkich. (-)

werset: 5] Przeto iż Dawid czynił wżytko

-1: co się nalepiey Pánu podobáło/ á nie

-1: vchylał się od żadnego iego rozkazá-

-1: nia po wżytek czas żywotá swego/

-1: ^x oprócz tylko onej sprawy z Vrya

-1: ízem Heteyfkiem.(*marg*) ^x 2. Sámu. 11. v. 4. y 17. y. 12. v. 9. (-)

werset: 6] Y była wstáwiczna wojná między

-1: Roboámem y Ieroboámem poki ie-

-1: dno żyw był.

werset: 7] Ale insze sprawy Abiámá y w-

-1: żytko co czynił/ nápisáne są w Kro

-1: níkách Krolow Iudských " I bywála

-1: walká między Abiámem y Ieroboá

-1: mem.(*marg*) " 2. Kronik. 13. v. 2. (-)

werset: 8] ^x Potym zánął Abiám z oycy swe

-1: mi/ á pogrzebiono go w mieście Da

-1: widowem/ y náftał po nim ná Kro

-1: leństwo Azá syn iego. (*marg*) ^x Kron. 14. v. 1. (-)

werset: 9] Tedy dwudziestego roku zá Iero

-1: boámá Krolá Izráelskiego/ Kroló

-1: wał Azá nád Iudą.

werset: 10] A był Krolém w Ieruzálem czter

-1: dzieći lat y rok/ á imię ^B Mátki iego

-1: było Mááchá corká Abfálomowá.(*marg*) ^B Była bábá iego/ Iáko też y Dawidá nazywa czętho pímo Oycem/ ktory był Dziádem. (-)

werset: 11] Ale Azá śpráwował śię thák iáko

-1: śie Pánu podobáło/ iáko y Dawid o

-1: ćiec iego.

werset: 12] Abowiē wytrácił Sodomczyki z źie

-1: mie/ y wyrzucił wśzytki bálwany

-1: ktorych náśpráwowali oycowie ie^{g0}.

werset: 13] Ktemu też mátkę śwą Mááchę z-

-1: rzucił zpánowania/ ktorą byłą zbudo

-1: wála ^C bálwaná w gáiu/ ále gi Azá

-1: dał porábác y śpalić v potoká cedron (*marg*) ^C Tho był fromotny Bálwan/ w gáiu ktory był themuż poświęcony/ Niektorzy mmimáią iż był bálwan kthorego zwano Pan áby był ná pośtrách onemu ludowi. (-)

werset: 14] A choćiaz Káplíc nie pokáził/ ied

-1: nák przedfie śerce śwe śtátecznie zá

-1: chował Pánu ^D po wśzytek čás ży-

-1: wotá śwego.(*marg*) ^D To mamy rozumieć o więćzey częćci krolowania iego ábowiem też ná niektory čás zgrzeźył. (-)

werset: 15] Y wniół rzeczy poświęcone oy-

-1: cá śwego/ y rzeczy ktore śam poświę

-1: ćił do Domu Páńńkiego/ śrebro/ zło

-1: to/ y naczynia.

werset: 16] Y byłą wśtáwiczna woyná miedzy

-1: Azą y Báázą Krolém Izráelńkim po

-1: wśzytek čás ich żywotá.

werset: 17] Abowiem Báázá Krol Izráelńki

-1: ćiągnął przeciw Iudzie/ á zbudo-

-1: wał Ramę áby záwárł źiemie/ iżby

-1: nikt nie przyśzedł áni wyźedł do

-1: Azy Krolá Iudńkiego.

kolumna: b

werset: 18 Tedy Azá wzięwłszy włzytko zło-

-1: to y śrebro ktore było pozoftháło w

-1: fkarbie domu Páńfkiego y w fkarbie

-1: Krolewfkim/ dał ie w ręce słuźebni

-1: kom swoim/ á ^E pošłał ie do Bená-

-1: dáda fyná Tábremóná/ fyná Hezyo-

-1: ná Krolá Syryifkiego/ ktory miész

-1: kał w Dámáfzku z tym pošelstwem(*marg*) ^E Tu zgrzeźył niedowiarstwem/ iż więcey nádźię-
fwą pokłádał w mocy ludzkiej ániźeli w Bogu. (-)

werset: 19 Iż iest przymierze miedzy mną y

-1: miedzy tobą/ á miedzy oycem moim

-1: y miedzy oycem twym/ otoć fzłę dá-

-1: ry złote y śrebro/ ábyś zrzucił przy-

-1: mierze twe z Báázą Krolew Izráel-

-1: fkim/ áby odciągnął odemnie.

werset: 20 Y vczynił to Benádád kwoli Kro

-1: lowi Azie/ iż pošłał fwe Hetmány z

-1: woyfki ktore miał przeciw miáfom

-1: Izráelfkim/ y poborzył Ahion/ Dán/

-1: y Abelbethmááche/ y włzytko Cene

-1: roth/ y włzytkę ziemię Neftáli.

werset: 21 To gdy włtyfzał Báázá przeštał bu

-1: dowác Ramy/ y miefzkał w Terfie.

werset: 22 Tedy Krol Azá zebrał włzytek lud

-1: Iudfki żadne^{go} nie zořtáwuiąc/ á ro

-1: zniořł kámienie y drzewo z Ramy/

-1: ktore był pobudował Báázá/ á oprá

-1: wił imi Gábáá Beniámin y Máfá

werset: 23 Ale wŕzytki ine ŕprawy Azy y wŕzy

-1: tká ie^{g0} moc/ y coŕkolwiek iedno czy-

-1: niŕ/ y miáftá ktore zbudowaŕ/ ŕpiŕá

-1: ne ŕá wkronikách Krolow Iudŕkich á czáŕu ŕtároŕci ŕwey chor byŕ ná nogi

werset: 24 Zátym záŕnâł z oycy ŕwemi/ y po-

-1: grzebion ieŕt z nimi w mieŕcie Da-

-1: widá oycá ŕwego/ á Krolowaŕ po

-1: nim Iozáfát ŕyn iego.

werset: 25 Ale Nádáb ŕyn Ieroboámow ná

-1: ŕtaŕ ná Kroleŕtwo Izráelŕkie wto-

-1: rego roku Kroleŕthwá Azy Krolá

-1: Iudŕkiego/ y Krolowaŕ nád Izrá

-1: elem dwie lecie.

werset: 26 Y czyniŕ zŕoŕc przed Pánē chodzâc

-1: drogámi oycá ŕwe^{g0}/ y wonych grze-

-1: choch w ktore on wpráwiŕ Izráelity

werset: 27 Przeciw ktoremu Báázá ŕyn A-

-1: chie z domu Izáfchár ŕprzyŕiâgŕ ŕie/

-1: y poráziŕ go v Gebethon miáftá Fili

-1: ŕtyńŕkiego/ bo Nádáb ze wŕzytkim

-1: Izráelem oblegŕ byŕ Gebethon.

werset: 28 Y zábiŕ go Báázá roku trzeciogo

-1: zá pánowánia Azy Krolá Iudŕkie-

-1: go/ á ŕam Krolowaŕ miáfto niego.

rozdzial: 18

strona: 198v

kolumna: c

werset: 33 Zgotowaŕ pothym drwá y porâ-

-1: baŕ cielcá ná ŕzthuki/ y ŕkâdŕ go ná

-1: drwá.

werset: 34 Y rzekł/ Náczerpayćie wody we

-1: cztery wiádrá/ á wyleyćie iá ná tę o-

-1: fiárę co ma być paloná y ná ty drwá/

-1: Rzekł nád to/ Vczyńćie iefzcie po

-1: wtore/ Y vczynili ták/ Rzekł iefzcie

-1: po tym/ Vczyńćie thák y potrzećie. Y

-1: vczynili trzeći kroć.

werset: 35 Ták iż płynęły wody około ołta-

-1: rzá/ á przekopá byłą nápełnioná wo

-1: dą.

werset: 36 A gdy czás był spráwowania o-

-1: fiár przyftąpił Eliafz prorok/ y mo

-1: wił/ ^H Pánie Boże Abráhámow/

-1: Izáákow y Izráelow/ Dżiś nie-

-1: chay poznáią iżeś ty ieft Bogiem w

-1: Izráelu/ á iżem ia ieft sługá twoy/

-1: ktory to wśzytko czynię ná rofkazá-

-1: nie twoie. (marg) ^H Wzywa Páná tym tytułem/ oglądaiąc fię ná obietnice ktore vczynił
Abráhámowi/ Izáákowi/ y Iakobowi/ y ná przymirze ktore vczynił z ludem śwem. (-)

werset: 37 Wyśłuchayże mię Pánie wyśłu-

-1: chay/ á niechay pozna lud ten/ iżeś

-1: ty ieft Pan Bog/ á iżeś ná zad obro

-1: ćił serce ich.

werset: 38 Tedy spadł ^I ogień Páński/ y po-

-1: palił ofiárę y drwá/ kámienie/ y proch

-1: k themu wyśfuzył y wodę kthora w

-1: przekopie byłą. (marg) ^I Ten ogień ktory spadł z niebá/ známienuie nam prawdziwy ogień
niebieski duchá Boże^{g0} zstępujący do serc nálznych ku stráwie y ku požárćiu stárego nálzego

Adámá z iego požądliwościámi/ A thenże nas ogień czyni bęspiecznemi o dobrowoleńftwie
Páná Bogá nálezgo przeciwko nam/ iáko ten zwierzchowny ogień czynił paląc ofiáry. (–)

werset: 39 To gdy vyzrał wżytek lud/ vpá-

-1: dli ná oblicze swoie á mowili/ Pan

-1: ci ieft Bog/ Pan ci ieft Bog.

werset: 40 Tedy rzekł Eliafz/ Pochwytyćie

-1: proroki Báálowe/ á żaden niechay

-1: z nich nie vchodzi Y pochwytano ie/

-1: A tákże Eliafz odwiódł ie do pota

-1: ká Cyfon/ y támże ie pomordował.

werset: 41 Potym rzekł Eliafz do Achábá/

-1: Idź/ iedz á piy/ ábowiem oto szum

-1: dżdża wielkiego.

werset: 42 Tedy szedł Acháb áby iadł y pił/ á

-1: Eliafz wśzedł ná wierzch gory Kár

-1: melu/ y padł ná źiemie/ á oblicze swe

-1: położył ná łonie swoim.

werset: 43 Potym rzekł do sługi swego/ Idź

-1: że teraz á wyizrzy ku Morzu/ A ták

-1: on szedłszy wyizrał á powiedział iż

-1: nic thákiego nie baczył/ Ale mu on

-1: rzekł/ Idź aż do fiodmego rázu.

werset: 44 A ták zá fiodmym rázem rzekł ku

-1: niemu/ Oto máluczki obłoczek iáko

-1: dłón człowiecza wyftępuie zmorzá:

-1: Tedy on rzekł/ Idź á powiedz Achá

-1: bowi/ áby záprzągał á wieżdzał/ by

-1: go defcz nie zátał.

werset: 45 A gdy sie obracał y tám y fám/ oto

-1: fię zaćmiło niebo ze wżąd obłoki y

kolumna: d

wiátr wítał/ á był dełcz bárzo wiel-

-1: ki/ A wfiadłzy Acháb ná woz/ vie-

-1: chał do Iezráel.

werset: 46 A ręká Páńśka byłá nád Eliášzem

-1: y podpáfał biodrá fwe/ á bieżał przed

-1: Achábem áż przyśzedł do Iezráel.

rozdział: 18

KApitu. 19.

1. Eliafz wćieka przed Iezabelą. 4. Prágnie

-1: áby vmárł. 5. Anioł go obżywia. 8. Przez

-1: cztherdźiefći dni chodzi nic nie iedząc. 10.

-1: Zal iego o krzywdę Bożą/ y widzenie gdy

-1: mu fie Pan vkazał. 15. Pan Bog mu rośká

-1: zuie aby pomázał Házáelá ná Krolefthwo

-1: Syryiśkie. 16. Przythym y Iehu ná Kro-

-1: leftwo Izráelśkie/ á Elizeuśzá ná vrząd pro

-1: rocki. 19. Ktory zá nim idzie.

werset: 1

Y

Oznaymił

-1: Acháb Iezábe-

-1: li wśzytko co v

-1: czynił Eliafz á

-1: iż práwie wśzy

-1: tki proroki po

-1: mordował mie

-1: czem.

werset: 2 A ták Iezabel wypráwiła poślá

-1: ku Eliafzowi z temi śłowy/ Nie-

- 1: chać fię ták nádemną pomśzczą bogo
- 1: wie/ iáko ia iutro o tym czálie nie
- 1: odeymę zdrowia twego ták iáko ied
- 1: nego z onych.

werset: 3 Tho gdy wyrozumiał Eliafz/

- 1: ízedł gdzie lie mu zdáło/ á przyszedł
- 1: do Berfábee ktore było w Iudá/ y
- 1: zoftáwił tám flugę fwego.

werset: 4 A sam ízedł przez pufczą cały dzień

- 1: á íadł pod drzewem iáłowcowym
- 1: żądáiąc áby mógł vmrzeć/ á mo-
- 1: wiąc/ Iuż dofyć o thym Pánie weż
- 1: miż dufzę moię/ boćiem ia nie íeſth
- 1: lepſzy nád oyce ſwoie.

werset: 5 Potym fię wkładſzy vńnął pod onē

- 1: iáłowcem/ á oto ná ten czás tknął go
- 1: ániół/ y rzekł ku niemu/ wſtań á iedz

werset: 6 A gdy fię obeyrzał/ otho w gło-

- 1: wách iego był chleb pieczony miedzy
- 1: zarżowiem y z czáfzą wody/ A ták
- 1: iadł y pił/ y wkładł fię po wtore.

werset: 7 Pothym fię wrocił ániół Páńſki

- 1: ku niemu drugi raz/ á tknął go ták
- 1: mowiąc/ Wſtań á iedz/ ábowiem
- 1: maſz dáleką drogę.

werset: 8 A ták wſtaſzy iadł y pił/ á ízedł

- 1: pofiliwſzy fię onym pokármem przez
- 1: czterdzieſci dni y czterdzieſci nocy/
- 1: áż do Horeb gory Bożey.

rozdział: 22

strona: 201

kolumna: a

werset: 4 Potym rzekł do Iozáfátá/ Poćią

- 1: gniefz zemną ná woynę przeciw Rá
- 1: moth Gáláádłkiemu? A on mu od-
- 1: powiedział/ Ia przeftawam z tobą
- 1: á lud moy niechay będzie iáko lud
- 1: twoy/ y konie moie iáko konie twoie

werset: 5 Potym rzekł Iozáfát Krolowi I

- 1: zráelłkiemu/ Proszę cię poradź fię
- 1: dziś Páná.

werset: 6 A ták Krol Izráelłki zebrał około

- 1: ^A czterech feth prorokow/ do ktho-
 - 1: rych rzekł: Mamli ciągnąć do Rá-
 - 1: moth Gáláádłkiego ná woynę/ czy
 - 1: tu zoftać? A oni mu odpowiedzie-
 - 1: li/ ciągni/ bo ie Pan poda w ręce
 - 1: twe Krolewłkie.(*marg*) ^A Ty fálełzne proroki Iezabel chowála po śmierci onych ktore był
- pobił Eliafz. (-)

werset: 7 Ale Iozáfát rzekł/ Iełtli tu iefzcie

- 1: iáki prorok Pánłki/ żebyłmy fię go
- 1: pytáli?

werset: 8 Ná co mu odpowiedział Krol I

- 1: zráelłki/ Iełtci thu ieden człowiek
- 1: Micheafz fyn Imle przez ktoregoby
- 1: chmy fię mogli rádźić Páná/ iedno
- 1: że go iá ^B nie rad widzę/ bo mi nigdy
- 1: nic dobrego nie prorokuie/ iedno

-1: wŕzytko zŕe/ Y rzekŕ Iozáfáth/ Nie

-1: mowŕ ták Krolu.(*marg*) ^B A bowiem flowo Páńkie ktore Micheáfz opowiedáŕ/ w tę go nienawić przypráwiŕo. (-)

werset: 9] A ták záwoŕáŕ Krol Izráelŕki ^C ko

-1: morniká niektorego/ rofkázuiác mu

-1: áby corychley przyzwał Micheáfzá

-1: fyná Imle.(*marg*) ^C Sárem żydowŕkie sŕowo/ známięnuie trzebieńcá/ ábo iákiego czŕowieká zacnego. (-)

werset: 10] A ná ten czás Krol Izráelŕki y Io

-1: záfáth Krol Iudŕki liedźieli ná ŕtoli

-1: cách ŕwoich w ŕzátách ŕwych/ w vli-

-1: cy v brany Sámáryey/ á wŕzyŕcy pro

-1: rocy prorokowáli przed nimi.

werset: 11] Tedy Sedechiaŕz fyn Chanáánow

-1: ípráwiŕ ŕobie ^D rogi żelázne y mowiŕ/

-1: Tákci powieda Pan/ Tymi będziefz

-1: bodŕ Syriyczyki áż ie wynifzyczyŕz.(*marg*) ^D Zwykli theż byli prawdźiwi prorocy wŕzywáć tych znákw zwierzchownych/ ku okazaniu prawdźiwych prorocŕw ŕwoich. (-)

werset: 12] A tákże też prorokowáli y wŕzyŕcy

-1: ini prorocy mowiác/ Ciágni do Rá

-1: moth Gáláádŕkiego/ á będzieć fię for

-1: thunnie wiodŕo/ ábowiem ie Pan

-1: poda w ręce twoie.

werset: 13] Tedy poŕeŕ ktory chodźiŕ áby przy

-1: zwał Micheáfzá mowiŕ ku niemu/

-1: Oto wŕzyŕcy prorocy dobrze thufzá

-1: Krolowi/ á przetoż y ty zgodź fię z ni

-1: mi ná iedno ŕŕowo/ á powiedz co do

-1: brego Krolowi.

werset: 14 Ku kthoremu rzekł Micheałz/

- 1: Świádkiem mi iest Pan Bog/ że ia
- 1: nic inego powiedzieć nie mogę ied-
- 1: no co mi rokáże Pan.

werset: 15 A przetoż gdy przyšzedł ku Kro-

- 1: lowi/ rzekł Krol do niego/ Michea

kolumna: b

szu mamli ciągnąć ná woynę do Rá

- 1: moth Gáláádŕkiego czyli tego zánie
- 1: chác? A on rzekł/ ^E Ciągni/ á będzieć
- 1: fię łzczęćć/ ábowiem poda ie Pan
- 1: w ręce twe Krolewfkie. (*margin*) ^E To mowi/ Iákoby fię násmiewáiąc z fáłszywe^{go} prorocctwá tych co byli Krolá zbłaźnili. (-)

werset: 16 Tedy Krol rzekł k niemu/ Poprzy

- 1: fięgam cię po kilkákroć/ ábyś mi nie
- 1: powieðał iedno prawdę w imię
- 1: Páńskie.

werset: 17 A on rzekł/ Widziałem wšzytek

- 1: lud Izráelŕki rošprofzony po gorách
- 1: iáko owce przez páłtherzá/ A Pan
- 1: rzekł/ Niemáiąc ci pánow/ niechay
- 1: że fię káždy wroći do domu łwego w
- 1: pokoiu.

werset: 18 Tedy rzekł Krol Izráelŕki do Iozá

- 1: fátá/ Izażem ia tobie nie powieðał
- 1: żeć on mnie nigdy nic dobrego nie
- 1: prorokuie iedno wšzytko złe.

werset: 19 Y rzekł powtore/ Słuchayże tedy

- 1: łłowá Páńskiego/ ^F Widziałem Pá

-1: ná fiedzącego ná ftołicy iego/ y wfyzy

-1: tko rycerftwo niebieskie ftoiące oko

-1: ło niego/ ták po práwey iáko y po le-

-1: wey ftronie. (marg) ^F Wthym widzeniu chciał okázac Pan Micheafzowi/ iáko fię fpráwuie kiedy pofyła Anioły fwe ták złe iáko y dobre/ ku wypełnieniu woley fwoiey. (-)

werset: 20 Tedy Pan rzekł/ Kto mi Achábá

-1: zdrádzi/ áby fzedł ná fwoy vpadek

-1: do Rámoth Gáláádſkiego? Y rzekł

-1: ieden ták á długi inák.

werset: 21 A wyfzedſzy niektory ^G duch ftá-

-1: nął przed Pánem y rzekł/ Ia go zdra

-1: dzę/ A Pan mu rzekł/ W czymże?(marg) ^G To ieft: Zły duch (-)

werset: 22 Tedi mu odpowiedział/ Ia wyfzed

-1: fzy będę duchem kłamiwem w wí-

-1: ciech wfytkich prorokow ie^{g0}: I rzekł

-1: mu Pan/ Ták go zdrádziſz y vczy-

-1: niſz doſyc fwemu/ idźże á vczyń ták.

werset: 23 A przethoż oto teraz ^H podał Pan

-1: ducha kłamiwego w wftá tych wfyzy

-1: tkich prorokow twoich/ á iuż vmy-

-1: fliłci źle vczyńci.(marg) ^H Tu widzimy/ iż gdy złoſnicy bywáią przypędzeni ku złemu/ ábo gdy bywáią w fercu zátwárdzeni/ iż tho nie ieft proſte Boże dopuſzczenie/ owfzem ieft pewny dekret iego/ ktory chce fąd fwoy fpráwiedliwy okázac nád tym naczynim ktore on zgotował ku gniewu y ku potępieniu. (-)

werset: 24 Tedy przyfzedſzy Sedechiafz fyn

-1: Chánáánow dał policzek Michea

-1: fzowi mowiąc/ A kiediz odemnie od

-1: fzedł duch Páńſki áby ztobą mowił?

werset: 25 Odpowiedział mu Micheafz/ Oto

-1: wyzryfz one⁸⁰ dnia kiedy będziefz bie-

-1: gał od komorki do komorki kriiąc fię

werset: 26] A ták Krol Izráelſki rzekł/ We-

-1: źmićie Micheałzá á wiedźćie go do

-1: Amoná ftárofty miáltá/ y do Ioálá

-1: fyna Krolewfkiego.

werset: 27] Y powiećie im/ Thák wam Krol

-1: rofkazał ábyfćie go trzymáli w wię

-1: źieniu dawáiąc mu po kęfu chlebá

-1: y po trofze wody/ áź fię ia wrocę we

-1: zdrowiu.

ksiega: 2. Reg.

rozdział: 3

strona: 203

kolumna: b

werset: 11] Ale Iozáfáth rzekł/ Y niemáfz że

strona: 203v

Krol Iudſki Iozáfáth.

REGVM. II. Krol

Izráelſki Iorám.

kolumna: c

tu iákiego Proroká Páńſkiego/ żeby

-1: fmy fię przezeń poradźili Páná? A

-1: odpowiedźiał niekthory ţłuźebnik

-1: Krolá Izráelſkiego. Ieſt tu Elize

-1: ufz fyn Sáfatow ten ktory nálewał

-1: wody ná ręce Eliafzowe.

werset: 12] A ták rzekł Iozáfát/ Tenći ma ţło

-1: wo Páńſkie: A przetoź Krol Izrá-

-1: elŕki z Iozáfátem y z Krolem Edom

-1: ŕkim ŕzli do niego

werset: 13 Rzekł tedy Elizeufz ku Krolowi

-1: Izráelŕkiemu/ A mnie co do ćiebie?

-1: Idź do prorokow oycá twego y mát

-1: ki twey: Ale mu powiedział Krol

-1: Izráelŕki/ ^C Nieuczynię tego. Azaż

-1: Pan zebrał tych trzech Krolow/ áby

-1: ie podał w ręce Moábitom.(*marg*) ^C Káldeyŕki wykłádácł ták to mieŕce wykłáda (Proŕzę nie wymiáthuy mi grzechu oycowŕkiego) Y owŕzem ŕię ráđŕzey modł zá námi ktorzychmy tu ŕá trzy Krolowie co nas Pan podác chce w ręce Moábitom. (-)

werset: 14 Ale mu powiedział Elizeufz/

-1: Swiádkiem mi ieŕt Pan zaŕtępow/

-1: przed ktorym ŕtoię bych niebaczył ná

-1: Iozáfáthá Krolá Iudŕkiego/ żebych

-1: ná ćię niedbał áni bych ná ćię weyz-

-1: rzał.

werset: 15 A przetoż przywiedźćie mi ŕkrzyp-

-1: ká: Ktory gdy przed nim ^D grał ru-

-1: ŕzyłá go moc ^E Páńŕká.(*marg*) ^D To ieŕt ku chwale Bożey. ^E W Zydowŕkiem ŕtoi/ ręká Páńŕka. (-)

werset: 16 Rzekł zátym: Ták mowi Pan/ V

-1: czyńćie w tym rzeczyŕku gęŕte doły.

werset: 17 Abowiem ták mowi Pan/ Iż cho

-1: ćia wiátru áni dźdźá nie vyzryćie/

-1: A wđdy to rzeczyŕko pełne wody bę-

-1: dzie/ ŕkąd wy ŕámi/ ŕthádá wáŕze y

-1: bydlá wáŕze pić bęđźiećie.

werset: 18 Aleć tho ieŕŕcze mnieyŕzá rzecz v

-1: Páná/ gdyż on wam podać chce

-1: Moábithy w ręce wafze.

werset: 19 Y poburzyście wśzytki miáftá o-

-1: bronne/ y co názacnieyfze/ á wśzytki

-1: co nawybornieyfze drzewá porąbie-

-1: cie y wśzytki źrzodlá wod záfypiecie

-1: y káżdą narodzáynieyfzą rolą kámie

-1: niem záválaćie.

werset: 20 A ták názáiutrz ráno kiedy ofiá-

-1: ry zwykłem obyczáiem śpráwuią przy

-1: źły wody drogą od Edomłkiey źie-

-1: mie/ á nápełniły źiemie wodámi.

werset: 21 Tedy wśzyłcy Moábitowie/ śły-

-1: źąc że Krolowie ćiągną wálczyć

-1: przećiwko nim/ zebrawśzy śię też kto

-1: rzy iedno mogli znieć broń rycerśką

-1: záfádzili śię ná gránicách.

werset: 22 A gdy Moábitowie ráno wśta-

-1: wśzy gdy śłońce wśchodźić poczęło

-1: poyzreli ná wody/ zdáły śię im iáko

-1: krew czerwone.

werset: 23 Ttedy rzekli/ krew ći ieft: Bo ći

-1: Krolowie powádziwśzy śię łámi z

-1: śobą/ pomordowáli śię śpołu: A ták

kolumna: d

theraz o Moábczycy vbiegayćie śię do łupu.

werset: 24 Ale gdy przyźli do obozu Izráel-

-1: łkiego: Tedy śie ruśzył lud á mordo

-1: wáli Moábity/ ták iż tył podać mu-

-1: fieli/ y także ie bili y porázili.

werset: 25 Y poborzyli miáltá/ á cífkáiąc w-

-1: ízedy kámieńmi zámiotáli polá co na

-1: rodzáynieyfze/ y pozáfypowáli w-

-1: ízytki źrzodłá: A porąbáli wízytki

-1: drzewá nawybornieyfze/ y niezofłá

-1: wili iedno kámienie murow w Kir

-1: Hárefeth/ A dobywáiąc go cí co by

-1: li z procámi/ zborzyli ie.

werset: 26 Thedy widząc Krol Moábłki iż

-1: íię bitwá tym więcey íróżyłá/ wzię-

-1: wízy zřobá fiedm feth mężow go-

-1: dnych ku boiowi/ chciał íię oborzyc

-1: ná Krolá Edomłkiego/ Ale thego

-1: dowieść nie mogł.

werset: 27 A ták wzięwízy ^F pierworodne^{g0} fy

-1: ná íwego/ ktory po nim Krolem zo

-1: ítác miał ípalil go ku ofierze ná mu

-1: rze/ czym będąc Izráelczycy bárzo

-1: obrufzeni ^G odciągnęli od niego y

-1: wrocili íię do źiemie íwey.(*marg*) ^F Niektorzy to rozumieią o íynu Krolá Edemłkie^{g0}/ ktorego w bitwie poimano/ A niektorzy o íynu Krolá Moábłkiego/ ktorego on íwym bogom iákoby rořpaczáiąc ofiárował. ^G Izráelczycy ták wam íprofnem vczynkiem thego Krolá rufzeni/ widząc tháką w nim nieludzkoć y okrucieńřtwo odciągnęli od niego (-)

rozdział: 4

KApitu. 4.

1. Pan Bog niewiećcie przyřparza oliwy

-1: dla Elizeufzá. 12. Vprořil dziećiątko gořpo

-1: dyniey řwoiey. 20. Kthore vmárlo. 32. Ale

-1: ie Elizeufz wkrzeł. 40. Gorzkość z potrá

-1: wy oddalił y nákarcił lud dziwnem cu-

-1: dem.

werset: 1

T Edy była nie-

-1: wiáftá iedná ^A żo-

-1: ná Proroká iedne-

-1: go/ ktorá wołáá zá

-1: Elizeufzem ták mo

-1: wiąc/ Służebnik

-1: twoy mąż moy vmárł/ á ty wiefz iż

-1: fię on bał páná: Otoż teraz przyłzedł

-1: dłużnik á chce wziąć dwoie dzieatek

-1: mych áby fię mu wyługowały. (marg) ^A Iozefus ták piłze/ że tá niewiáftá była żoná

Abdyafza Proroká/ ktory Proroki Páńskie pokrył przed Iezábelą zá pánowánia Achábowego/

y żywiąc ie zołtał był w dłuğu niemáłym. (-)

werset: 2

Do kthorey rzekł Elizeufz/ Po-

-1: wiefzże mi cobych z tym czynić miał?

-1: A iefli małz co w domu? Tedy oná

-1: powiedziáá/ Niemam nic więcey

-1: ia służebnicá twoiá w domy łwym

-1: iedno trochę oliwy w dzbánku.

werset: 3

Ale on rzekł do niey/ Idźże á ná-

-1: pożyczay łobie zinąd v łáfiad naczy-

-1: nia próżne^{go} á nie nábyway te^{go} máło.

werset: 4

Wnidźże potym do domu zám-

-1: knąwłzy drzwi o łobie y o łyniech/ á

-1: náley w to włzytko naczynie/ á kto-

-1: re będzie pełne/ tedy każełz precz wy

-1: nieść.

rozdział: 6

strona: 205v

kolumna: d

werset: 26 A gdy Krol Izráelŕki przechadzał

strona: 206

Krol Iudŕki Iozáfáth/
Izráelŕki Iorám. Wtore
Księgi Krolewŕkie. Liŕt.
206. Elizeufz Prorok.

kolumna: a

fię po murze/ oto zá nim wołála nie

-1: wiáftá mowiac/ Rátuy mię Krolu

-1: moy pánie.

werset: 27 Ktory rzekł do niey/ Iefliżeć cię

-1: Pan nie rátuie/ ia ŕkądze cię mam

-1: ráthowác? ^A Izali z boifká/ czyli z

-1: práfy.(*marg*) ^A To ieŕt gdyz nie mam áni chlebá áni winá. (-)

werset: 28 Pytał iey potym Krol coby fię iey

-1: dziáło? A oná rzekła/ Otohá nie-

-1: wiáftá mowila ze mna/ Day mi fy-

-1: ná twego żebychmy go dziś ziadły/

-1: á iutro ziemy moiego.

werset: 29 A tákzechmy vwárzyły ŕyná me-

-1: go/ y ziedlichmy go/ potymem ia ná

-1: záiutrz rzekła do niey/ Dayze tez ty

-1: ŕyná ŕwego ábychmy go ziadły/ ále

-1: go oná ŕkryła.

werset: 30 Thy ŕłowá oney niewiaŕty gdy

-1: Krol wšłyfzał rozdárł ná łobie odzie

-1: nie łwe/ A gdy chodził po murze/

-1: vyzrał lud iż ná czele iego był wor.

werset: 31 Tedy rzekł/ Niechay mie Bog nie żywi iełłize dziś nie dam śćiąć głowy

Elizeufzowi fynowi Sáfátowemu.

werset: 32 Tedy pośłał po niektorego z łług swo

-1: ich/ przed ktorego pośłał przyćciem/

-1: łiedźiał Elizeufz w domu łwym á

-1: łtárłzy około niego/ do kthorych on

-1: rzekł/ A niewiećież iż fyn mężoboy-

-1: ce pośłał thu áby wźięto głowę mo

-1: ię: Pilnuyćież thego gdy przydzie

-1: ten pośeł żebyćcie drzwi zámknęli/

-1: á powśćiągnęli go przededrzwia-

-1: mi/ boć ^B łlyfzę tętnanie nog páná ie

-1: go tuż iełł zá nim.(*marg*) ^B Abowiem Krol od źáłóći odmienił vmysł łwoy/ kthory był wźięł przed fię. (-)

werset: 33 A gdy ielłzche z nimi mowił/ otho

-1: pośeł przybieżał do niego/ zákorym

-1: tuż Krol przyśzedł mowiąc/ Otho

-1: niełzczęćcie to iełł od Páná? á cze-

-1: goż iuż mam czekáć dáley od niego?

rozdział: 7

KApitu. 7.

1. Elizeufz opowieda wielką obfítóć zboźá

-1: w Sámárie. 6. Syryiczycy od Bogá prze-

-1: łtráźeni wćiekaią. 9. To trędowáći opowie

-1: dáią w miełćie. 12. Krol themu nie wie-

-1: rzy y pośyła dowiáduiác fię iełłiby ták by-

-1: 10. 15. Książę niewierne od ludzi podeptáne.

werset: 1 **T** 6 Edy rzekł Eli

-1: zeufz/ Słucháycie

-1: 1łowá Páńfkiego/

-1: ktory thák mowi/ Iutro o tym czáfie

-1: miárá mąki będzie

-1: przedáwana zá fykl/ á dwie mierze

-1: ięczmieniá teź zá ieden fykl w branie

-1: Sámáryey.

kolumna: b

werset: 2 NÁ to Książę ktory Krolá trzy-

-1: mał pod rękę odpowiedziało mężo-

-1: wi Bożemu/ By teź Pan podziałał

-1: okná w niebie/ izaliby to być mogło:

-1: Ale mu on powiedział/ Vyzryfz to

-1: iutroź ná oko/ ále thego iefć niebę-

-1: dziefz.

werset: 3 Tedy cztherzey mężow trędowá-

-1: thych stoiąc w branie mowili ieden

-1: ku drugiemu/ Przeczże tu mięfzká-

-1: iąc pomrzyć mamy?

werset: 4 Iefliź chcemy idź do miáftá tedyć

-1: thám od głodu pomrzemy/ á iefliź

-1: teź tu zostániemy przedfię pomrzyć

-1: mufiemy: A przetoź rádfzey fię wćie

-1: czmy do obozu Syriyfkiego/ á iefliź

-1: nas będą chćieli żywo zostáwić do-

-1: brze/ iefli nam teź zdrowie wezmą/

-1: tedy pomrzemy.

werset: 5] A ták gdy fię rozedniewać poczę-

-1: ło/ łzli do woyfka Syryifkiego/ A

-1: gdy náprzod ná koniec obozu przy-

-1: chodźili/ nie znaleźli tám nikogo.

werset: 6] Abowiem był Pan ták vczyinił/

-1: Iż w obozie fwym Syryánie wlfyfe

-1: li wielki theten wozow koni y woy-

-1: fka wielkiego/ á rzekli ieden ku dru

-1: giemu/ Otho Krol Izráelfki náiał

-1: zá pieniądze Krole Heteyfkie y E-

-1: giphfkie/ áby ciągęli przeciwko

-1: nam.

werset: 7] A ták rániuczko wftawfzy vcie-

-1: kli odbieżawfzy namiotow koni y o

-1: fłow fwych w obozie/ iedno tylko fá

-1: mi vćiekli dla zdrowia fwego.

werset: 8] Tám gdy oni tredowáci przyfzli

-1: aż ná koniec obozu/ Wefzli do ie-

-1: dnego namiotu y náiedli fię y nápiłi

-1: á nábrawfzy z támtąd srebrá/ złotá

-1: y łzat/ łzli y fkryli tho/ Pothym fię

-1: wroćili y wefzli do drugiego namio

-1: tu/ á nábrawfzy tákże odefzli y po-

-1: kryli.

werset: 9] Zátym rzekł ieden ku drugiemu/

-1: Dzień ten iestci dobrego pofelftwá/

-1: á ták nie dobrze czyniemy iż ták dłu-

-1: go milczemy/ bo iefli bedziem czekác

-1: aż fię będzie rozedniewać/ tedy zoftá

-1: niemy winni/ A przetoż podźmy á o

-1: powiedzmy to w domu krolewfkim

werset: 10 A także przyśzedłszy zawałali ná

-1: wrotnego mieśckiego oznáymuiąc y

-1: opowiedáiąc/ Przyśzlichmy do obo

-1: zu Syriyfskiego/ á otochmy nienále

-1: źli nikogo ták iż nie ślychác namniey

-1: łzego człowieká/ iedno konie y ofły

-1: powiązáne/ á namioty iáko były.

rozdział: 10

strona: 208

kolumna: b

werset: 9 A gdy ráno wyłzedł/ tedy łtánał

strona: 208v

Krol Iudfski Ochoźyafz/

Izraelfski Iehu REGVM.

II. Elizeufz Prorok.

kolumna: c

á rzekł do wśzytkiego ludu/ ^C Sprá

-1: wiedliwemi wy iestefcie/ othom fię

-1: ia łprzyfiągł przeciwko pánu memu

-1: á zabiłem go/ Ale ototy wśzytki kto pobił? (marg) ^C Iákoby rzekł/ I mniemacie wy żeście łą łpráwiedliwi/ á ia nie łpráwiedliwy iżem łie zprzyfiągł przeciw Pánu memu/ Ale iákofcie nie wy pomordowali ototy łyny Krolewfskie ále Pan: Thákżec teź nie iáciem zabił Páná moiego ále łam Pan/ bo com kolwiek ia czynił/ wśzytko fię to łtało z rofkazania iego. (–)

werset: 10 Wiedzcieź theraz iż nic nie chybi

-1: z tego co Pan mówił przeciw domo

-1: wi Achábowemu/ gdyź to wśzytko

-1: vczynił Pan co powiedział przez E

-1: liafzá fługę fwego.

werset: 11 A pobił Iehu wżytki ktorzy pozo

-1: ftáli z domu Achábowego w Iezrá

-1: el/ ták wżytki iego pány iáko thez

-1: przyiaćiele y kápłany iego/ ták iż żad

-1: nego nie zoftáwił po nim.

werset: 12 Potym odiechał do Sámáryey/

-1: á w drodze gdy był v domu gđzie pá

-1: ftyrze ftrzygáli owce.

werset: 13 Nálazł Iehu ^D brácią Ochozya-

-1: ízá Krolá Iudfskiego/ y rzekł/ Coćcie

-1: wy zacz? A oni odpowiedzieli/ Iefte

-1: fmy bráciá Ochozyáfzowi/ y przyfzli

-1: chmy tu ábychmy ^E witáli fyny Kro

-1: lewfkiey Krolowey. (marg) ^D Cić byli fynowie brátow Ochozyáfzowych. ^E Abo ábyfmy im pomogli. (-)

werset: 14 A on rzekł/ Poimayćie ie żywo/ A

-1: oni to vczynili y poścínáli ie v ftoku

-1: kthory był przy onym domie gđzie

-1: ftrzygano owce/ A było onych mę

-1: żow czterdźiefći y dwá/ z ktorych żad

-1: nego żywo nie zoftáwił.

werset: 15 Z támtąd odiechawfzy podkał fię

-1: z Ionádábem fynem Rechábowem/

-1: á przywitawfzy go rzekł mu/ A mi-

-1: łuięfzże ty mnie thák vprzeymie iáko

-1: ia ćiebie? Y odpowiedział mu Io-

-1: nádáb/ Thákći ieft: A on mu rzekł/

-1: Iefli ták ieft dayże mi ná to rękę fwą

-1: Tedy mu on dał rękę/ A on go wziął

-1: do siebie ná woz.

werset: 16 Potym rzekł/ Iedź ze mną/ á oba-

-1: czyfz chuc moię ku Pánu: A thákże

-1: go włádzono ná woz do niego.

werset: 17 Y przyiechał do Sámáryey á po-

-1: bił wšytki ktorzy byli pozostáli z do

-1: mu Achábowego w Sámáryey/ áž

-1: ie wytrácił według fłowá Páńskie

-1: go/ ktore powiedział przez Eliafzá.

werset: 18 Zátym Iehu zebrał wšytek lud/

-1: do ktorego rzekł: ^x Acháb throczę

-1: chwalił Báálá/ Ale Iehu będzie go

-1: bárziesy chwalił.(*marg*) ^x 11. Krol. 16. v. 32. (-)

werset: 19 A przetoż teraz zbierzcie do mnie

-1: wšytki proroki Báálowe wšytki

-1: fługi y kápłany iego áž do iednego/

-1: Abowiem będę fprawował zacną

-1: ofiárę Báálowi/ A kthoryby iedno

-1: niebył/ pewnie vmrze. A tho Iehu

kolumna: d

czynił chytrze chcąc wytrácić chwal

-1: ce Báálowe.

werset: 20 Pothym rzekł Iehu: Obwołay-

-1: cioè fwięto zgromádeniu Báalo-

-1: wemu/ Y obwołano.

werset: 21 Z támtąd Iehu połał po wšyzt-

-1: kiej ziemi Izráelskiej/ y zefzli fię w-

-1: fzyfscy chwalcy Báálowi: Ták iż y ie-

-1: dnego niebyło co by nieprzyśzedł. Y

-1: weszli do Kościoła Báálowe^{g0}/ á był

-1: ich dom pełen od końcá áż do końcá.

werset: 22 Rzekł potym podkárbiemu kto-

-1: ry chował vbiory ich/ Wynieś száty

-1: wŕzythkim chwalcom Báálowem/

-1: A on im ie wyniofł.

werset: 23 Zátym wŕzedł Iehu y Ionádáb

-1: fyn Rechábow do domu Báálowe^{g0}

-1: y mowił do sług Báálowych/ Do-

-1: wiedźcie fię á obáczcie iefli że niemá sz

-1: kogo miedzy wámi z sług Páńskich

-1: chybá fámi chwalcy Báálowi.

werset: 24 A tákże oni weszli ku sprüfungowá

-1: niu ofiar palonych/ A Iehu iuż był

-1: záfádził ósmdziefiát mężow ná two

-1: rze/ Kthorym ták rofkazał/ Iefliby

-1: ktory mąż z ludu tego kthory ia po-

-1: dam w ręce wálze wćiekł/ tedy gár-

-1: dło iego będzie zá gárdło onego.

werset: 25 A gdy fię dokończyły ofiáry palo-

-1: ne/ rzekł Iehu słuźebnym y rothmi-

-1: ftrzem: Idźcie á pomorduycie ie/ á-

-1: by y ieden z nich nieufzedł/ A tákże

-1: pomordowáli ie mieczem/ á trupy

-1: ich precz wyrzucili. Potym oni słu

-1: źebni y rothmiŕtrze szli áż do miáftá

-1: domu Báálowego.

werset: 26 A wywłócząc słupty z domu Bá-

-1: álowego/ popalili ie.

werset: 27 Obálili teź y fłup Báálow y Ko-

-1: ícioł iego/ A vczynili z niego wy-

-1: chody áż do tego czáfu.

werset: 28 A ták Iehu wygládził Báálá z I

-1: zráelá.

werset: 29 A wśzákoź fię Iehu nie odchylił

-1: od grzechow Ieroboámá fyná Ná-

-1: bátowego/ w ktore przywiodł lud I

-1: zráelŕki/ zoŕtáwiwśzy ony íielce zło

-1: te ktore były w Bethel y w Dán.

werset: 30 A ták Pan rzekł do Iehu: Gdy-

-1: żeś pilność vczynił około tego/ co fię

-1: mnie podobáło/ á vczyniłeś wśzyt-

-1: ko to com ia vmyŕlił vczynić domo-

-1: wi Achábowemu/ Synowie twoi

-1: fiedźieć będą ná ŕtolicy Izráelŕkiej/

-1: áż do czwartego pokolenia.

rozdział: 14

strona: 211

kolumna: a

werset: 15 Ale ine ŕpráwy Ioáŕowe ktchore

-1: czynił/ y moc iego/ y iáko walczył z

-1: Amázyáŕzem Krolem Iudŕkim: O

-1: thym nápiŕfano ieŕt w Kronikách

-1: Krolow Izráelŕkich.

werset: 16 Záfnał potym Ioás z oycy ŕwemi/

-1: y pogrzebion ieŕt w Sámáryey z

-1: Krolmi Izráelŕkimi/ á Krolował

-1: po nim Ieroboám fyn iego.

werset: 17 A gdy vmárł Ioás fyn Ioácháfá

-1: Krolá Izráelkiego/ Tedy Amázy-

-1: afz fyn Ioáfá Krolá Iudskiego był

-1: żyw przez piętnaście lat.

werset: 18 A ine sprawy Amázyafzowe nápi

-1: íáne íą w Kronikách Krolow Iud

-1: íkich.

werset: 19 Przeciwno ktoremu sprzylięli się

-1: byli niekthorzy w Ieruzálem/ íkąd

-1: on vćiekł aż do Láchis/ gdzie go oni

-1: poławfzy zánim/ zábili.

werset: 20 Potym go przynieśli ná koniech/

-1: y pogrzebion íest z oycy íwymi w Ie

-1: ruzálem mieście Dawidowym.

werset: 21 " A ták wízytek lud Iudski wízą

-1: wízy Azáryafzá kthoremu było íze-

-1: ínaście lat/ postánowili go Krolem

-1: ná mieyfcu Amázyafzá Oycá iego.(*marg*) " 2. Kron. 26. v. 1. (-)

werset: 22 Then potym gdy zálnął Krol z

-1: oycy íwymi/ pobudował Eláth y

-1: przywrocił ie zás do Iudy.

werset: 23 Tedy roku piętnałego zá Amázy

-1: afzá íyná Ioáfá Krolá Iudskiego/

-1: krolował Ieroboám fyn Ioáfá Kro

-1: lá Izráelkiego w Sámáryey/ czter

-1: dzieści lat y rok.

werset: 24 A czynił złoć przed Pánem nieod

-1: chyláiąc się od wízythkich grzechow

-1: Ieroboámá fyná Nábátowego/ kto
 -1: ry przyprawił lud Izráelfki ku grze
 -1: chowi.

werset: 25 Ten przywrocił ząfię grńnice I-

-1: zráelfkie od Emáth aż do Morzá
 -1: ku pufzczy/ według słowá Páná
 -1: Bogá Izráelfkiego/ kthore był opo-
 -1: wiedział przez sługę swego Ioná-
 -1: íá/ fyná Amáthy Proroká kthory
 -1: był z Gáthefer.

werset: 26 Abowiem Pan widział im dáley

-1: tym więcłze vtrapięnie Izráelfkie/ Ták tych co byli ná mieyfcách obron
 -1: nych/ iáko y onych co byli gdzie in-
 -1: dziey ná sronie/ y niemieli rátunku
 -1: Izráelitowie.

werset: 27 Abowiem był Pán niepowie-

-1: dział áby miał wyglądzić imię Izrá-
 -1: elfkie/ żeby niezostało pod niebem/ A

kolumna: b

przełoż ie wybáwił przez rękę Iero-

-1: boámá fyná Ioálowego.

werset: 28 Ale wżytkie ine spráwy Ierobo-

-1: ámowe/ y wżytko co czynił/ Kte-
 -1: mu moc iego iáko walczył/ iáko przy
 -1: wrocił Dámáfzek y Emáth ku Iu
 -1: dzie miedzy Izráelity/ O tym ná-
 -1: pifano ieft w Kronikách Krolow I
 -1: zráelfkich.

werset: 29 Y záfnał Ieroboám z oycy swymi

-1: Krolmi Izráelŝkimi/ á po nim kro

-1: lował Zácharyafz fyn iego.

rozdział: 15

KApitu. 15.

1. Azáryafz Krol Iudŝki. 5. Trędem zará

-1: żony. 7. Smierć y pogrzeb iego. 8. Záchary

-1: afz Krol Izráelŝki grzelzy. 10. Zábít od Sel

-1: lumá. 13. Ktory Krolował ná mieyŝcu ie^g

-1: 14. Ten zafię zábít od Mánáchemá kthory

-1: po nim zoŝtał Krolem. 21. Ten pothym v

-1: márl á ponim náŝtał Fáceiá ktorego Fa-

-1: ceáfz fyn Komeliafzow zabił y Krolował

-1: po nim 30. Tego zafię zabił Ozeafz fyn Ele

-1: y Krolował po nim. 32. Ioáthán Krolo-

-1: wał w Iudzie 38. Po ktorym náŝtał Acház.

werset: 1

D

Wudzieŝthego

-1: roku á fiodemgo zá

-1: pánowánia Iero-

-1: boámá Krolá Izrá

-1: elŝkiego poczał kro

-1: lować Azáryafz fyn

-1: Amázyafzá Krolá Iudŝkiego.

werset: 2

Ná then czás było mu ŝefnalćie

-1: lat gdy zoŝtał Krolem/ á Krolował

-1: pięddzieŝiat y dwie lećie w Ieruzá-

-1: lem: Imię teŝ mátki iego było Ioche

-1: lia z Ieruzálem.

werset: 3

Ten fię poboŝnie záchował przed

-1: Pánem we wŝytkim iáko theŝ y A-

-1: mázyafz óciec iego.

werset: 4 A wízákoż káplice po gorách nie-

-1: były popfowáne/ y owfzem lud iefz-

-1: cze ná nich ofiáry fprawował y ká-

-1: dzenia.

werset: 5 Tedy Pan ^A zaráził Krolá trędem

-1: ^x w ktorým był áż do fmierci/ y mie-

-1: fzał w domu ofobnym/ A Ioá-

-1: thám fyn Krolewfki rządził domem

-1: y fądził lud oney zemie.(*marg*) ^A To nań było przyfzło dla ie^{go} pychy y niepobożne y
śmiałości/ kiedy fię był tárznał ná vrząd Kápłáński. O czym pátrz. ^x 2. Kron. 26. v. 21. (-)

werset: 6 Ale ine fprawy Azáryafzowe y

-1: wízytko co czynił/ nápiáno ieft w

-1: Kronikách Krolow Iudfkich.

werset: 7 Záfnał potym z oycy fwymi á po-

-1: grzebion z nimi w miefcie Dawido

-1: wym/ y Krolował po nim Ioátám

-1: fyn iego.

rozdział: 18

strona: 213v

kolumna: c

KApitu. 18.

1. Ezechiafz wyrzuca precz Bálwochwál-

-1: ftwo. 4. Złamał wężá miedziánego. 9. I-

-1: zraelczycy zágnańi wniewolą do Alfryrey

-1: 13. Sennácheryb ciągnie przeciw Krole-

-1: ftwu Iudfskiemu. 14. Ezechiafz chce go v-

-1: błágác dary 17. A on przedfie obległ Ieru

-1: zálem. 19. Pychá iego y bluźnierftwo prze-

-1: ćiw Bogu.

werset: 1 **T** Rzećiego roku

-1: zá Ozeafzá lyná E

-1: lę krolá Izráelfkie^{gox}

-1: Ezechiafz fyn Achá

-1: zá Krolá Iudfkie^{go}

-1: poczał Krolowác.(*marg*) ^x 1. Kron. 29. v. 1. (-)

werset: 2 A miał ná then czás pięć y dwa-

-1: dziefćią lat/ y Krolował w Ieruzá-

-1: lem dwádziefćią y dziewięć lat: A i-

-1: mię mátki iego było Abi corká Zá-

-1: charyafzowá.

werset: 3 Y fprawował fię pobożnie przed

-1: Pánem iáko y Dawid Oćiec iego.

werset: 4 Bo wygládził Káplice po gorách/

-1: Bálwany połamał/ gáie zwycínał/

-1: y złamał węzá miedziánego ^x ktore^{go}

-1: był Moizefz fprawił/ ábowiem áz

-1: do onych czáfów Izráelczycy kádzi-

-1: li mu/ y názwał go ^A Nehuťán.(*marg*) ^x w. 4. Mo. 21. v. 9. ^A Tho ieť rzecz miedziána y nিক্ৰম্ণ/ kthorey nie fzłufzáło mieć za Bogá. (-)

werset: 5 Pánu Bogu Izráelfkiemu dufał A ponim żadney niebył podobien ie-

-1: mu miedzy wízycymi krolmi Iud-

-1: fkiemi/ áni miedzy tymi ktorzy przed

-1: nimi byli.

werset: 6 Y mocnie ftał przy Pánu nieod-

-1: ftepuiać od niego á ftrzegąc przyka

-1: zánia iego/ ktore był Pan rofkazał

-1: Moizefzowi.

werset: 7] A był Pan z nim/ y gdziekolwiek

-1: obrocił szczęście się iemu: Y odstą-

-1: pił od krolá Affyryifkiego á był mu

-1: poddánym.

werset: 8] Poráził też Filiptyny áż do Gázy

-1: y do gránic iego/ od wieże kędy ftraż

-1: byłá áż do miáftá obronnego.

werset: 9] Pothym roku czwartego Krolá

-1: Ezechiafzá/ kthory był fiodmy rok

-1: krolowánia Ozeafzá fyná Ele Kro

-1: lá Izráelfkiego/ Sálmánáffár Krol

-1: Affyryifki ciągnął przeciw Sámáry

-1: ey y obległ ią.

werset: 10] " A po trzecim roku wziął ią/ A ten

-1: był sfołty rok pánowania Ezechia-

-1: fzá/ á dziewiąty Ozeafzá Krolá I-

-1: zráelfkiego/ gdy Sámáryą wzięto. *(marg)* " Wyżfzey. 17. v. 6. (-)

werset: 11] Tedy Krol Affyryifki zábrał Izrá

kolumna: d

elity do Affyryey/ y kazał ie záprowá

-1: dżić do Hále/ do Habor ktore ieft v

-1: rzeki Gozán/ y do miáft Medfkich.

werset: 12] Przeto iż niebyli posłufzni rofka-

-1: zánium Páná Bogá fwego/ Ale prze

-1: ftepowáli przymierze iego/ y wfzyt-

-1: ko co rofkazał Moizefz fługá Pán-

-1: fki/ że go oni fłuchác áni temu dofyc

-1: czynić niechćieli.

werset: 13^x Potym czternaſtego roku zá Eze

- 1: chiałzá Krolá/ rużył woynę Sen-
- 1: nácheryb krol Afyryifki przeciw w
- 1: ſzytkim miałtam obronnym Iud-
- 1: ſkim y pobrał ie.(*marg*) ^x 2. Kron. 32. v. 1. Ezáia. 36. v. 1. Ekkle. 48 v. 19. (-)

werset: 14 A ták Ezechiaſz Krol/ wyprá-

- 1: wił do Krolá Afyryifkiego do Lá
- 1: chis z tym poſelſtwem/ Zgrzeſzyłem
- 1: ci odciągni proſzę odemnie/ á ia chcę
- 1: wſzythko nieć co iedno na mię wło
- 1: żyſz: Tedy Krol Afyryifki roſkazał
- 1: mu ſobie dáć trzyſtá tálentow ſre-
- 1: brá/ y trzydzieſci tálentow złotá.

werset: 15 Y dał Ezechiaſz wſzytko ſrebro/

- 1: co go iedno nálaſzł w Koſciele Páń-
- 1: ſkim y w ſkárbie Krolewſkim.

werset: 16 Támże w ten czás Ezechiaſz od-

- 1: iął drzwi od Koſcioła Páńkiego/ y
- 1: ſłupy ktore był obił złotem/ á dał ie
- 1: Krolowi Afyryifkiemu.

werset: 17 Ale Krol Afyryifki poſłał Thár

- 1: táná Rábfáryfá y Rábfácefá z Lá-
- 1: chis ku Krolowi Ezechiaſzowi/ z
- 1: wielkim woſkiem do Ieruzálem/
- 1: Ktorzy tám przyciągnáwſzy/ Poło
- 1: żyli fię v przekopu ſtáwu wyżſzego/
- 1: podle drogi polá Blechárzowego.

werset: 18 Wyzwáli tedy krolá/ Y wyſłał do

- 1: nich Eliákimá ſyná Helkiaſzowego

-1: íprawcę domu íwego/ y Sobnę Pi

-1: íárzá/ y Ioáhá fyná Afáfowego kán

-1: clerzá.

werset: 19 Do ktorych rzekł Rábíáces: Po-

-1: wiedzćie profzę was Ezechiałzowi

-1: co do niego wíkazał wielki Krol

-1: Affyryifki wthy fłowá/ W czymże

-1: wždy ták bárzo vfáız.

werset: 20 Ty tylko fłowy wálczyć chceız/ á-

-1: leć rády y mocy ku walce potrzebá/

-1: w czymże tedy vfáız iżeś mię odstąpił

werset: 21 Otho teraz vfáız w Egipcćie w

-1: tey trćinney lałce złámáney/ ná kto-

-1: rey iefliby fię kto podpárl/ tedy prze

-1: kole łobie rękę/ á oná przeniknie ią:

-1: Tákżeć też iefł y Fáráo Krol Egipcć

-1: íki wízytkim tym co iemu vfáią.

rozdział: 21

strona: 216

kolumna: a

werset: 16 Ktemu też Mánáífes wyláł bár

-1: zo wiele krwie niewinney/ ták iż ią

-1: nápełnił Ieruzálem/ od iednego

-1: áż do drugiego końcá/ oprócz grze-

-1: chu íwego/ przez kthory przywiódł

-1: Iudę áby czynił złoć przed Pánem.

werset: 17 Ale ine ípráwy Mánáífefowe/ y

-1: wízytko co czynił/ y grzech ktorego

-1: fię dopućcił/ to iefł nápiáno w Kro

-1: nikách Krolow Iudfkich.

werset: 18 Zálnął pothym Mánálfes z oycy

-1: fwymi/ y pogrzebion iefth w ogro-

-1: dzie domu fwego w ogrodzie Ozy/

-1: á Krolował po nim Amon fyn iego.

werset: 19 Ná ten czás Amonowi było dwa

-1: dzieściá y dwie lecie gdy został Kro

-1: lem/ á Krolował dwie lecie w Ieru

-1: zálem/ y było imię mátki iego Más

-1: íálemeth corká Harufá z Íátheby.

werset: 20 Y dopufzczał fię zlófcí przed Pá-

-1: nem/ iáko y Mánálfes Oćiec iego.

werset: 21 A chodził wfzythkimi drogámi/

-1: ktorymi chodził iego oćiec służąc bál

-1: wanom/ ktorym służył oćiec iego/ y

-1: klániáiąc fię przed nimi.

werset: 22 Y opuścił Paná Bogá Oycow

-1: fwych/ á niechodził drogámi Pán-

-1: fkimi.

werset: 23 Potym słudzy Amonowi sprzyfię

-1: gli fię nań/ y zábili go w domu iego.

werset: 24 A lud oney ziemie pomordował

-1: ony wfzytki ktorzy fię byli sprzyfięgli

-1: przeciwko Amonowi/ y obráli Kro

-1: lem po nim Iozyafzá fyná iego.

werset: 25 Ale ine spráwy Amonowe ktore

-1: czynił/ nápiśáne fą w Kronikách

-1: Krolow Iudfkich.

werset: 26 Y pogrzebion iefth w grobie fwym

-1: w ogrodzie Ozy/ á Krolował po

-1: nim Iozyafz fyn iego.

rozdział: 22

KApitu. 22.

1. Iozyafz popráwuię Kołćioła. 8. Helcy-

-1: afz náłázwfzy Kłięgi zakonu przyniośł ie

-1: do Iozyafzá. 12. Ktory fię Páná rádźi przez

-1: Hołdę prorokinią. 18. Y wysłuchan iest y

-1: poćielzon.

werset: 1^x

3 **N**

A ten czas ósm lat

-1: było Iozyafzowi gdy zo-

-1: ítał Krolem/ a **trzydzie [!]** -

-1: **ći [!]** y ieden rok Krolował w Ieru-

-1: zálem/ A mátkę iego zwano Iedy

kolumna: b

dá corká Adáii z Befekáthu. (*marg*) ^x 2. Kroni. 34. v. 1. (-)

werset: 2

Ten fię ípráwował dobrze przed

-1: Pánem/ chodząc wízytkimi drogá-

-1: mi Dawidá oycá íwego/ á nie vchy

-1: lał fię áni ná práwo áni ná lewo.

werset: 3

Tedy ósmegonałtego roku zá pá-

-1: nowánia Iozyáfzowego/ pośłał

-1: Krol Sáfaná fyná Afaliafzowego/

-1: fyná Mefulámy píárzá Kołćioła

-1: Páńkiego/ rofkázuiąc mu.

werset: 4

Idź do Helkiafzá Kápłaná na-

-1: wyższego/ áby zebrał pieniądze znie-

-1: fione do Kołćioła Páńkiego/ ktore

-1: wybieráli od ludu łtrożowie progú

werset: 5] A iżby ie oddał w ręce tym ktorzy

-1: łtáli nád robotámi w Kołćiele Páń

-1: łkim/ A oni áby ie záfie^A rozdawali

-1: rzemieśnikom ku naprówie tego co

-1: łię było poobaláło około Kołćiołá

-1: Páńłkiego. (*margin*)^A Od czáfow Ioáfowych przez dwiełcie dwádźielćiá y cztery lathá/
Zadney popráwy nie było około Kołćiołá/ a tho prze niedbáłłtwo Kápłáńłkie/ ktorzy o tym
czynić pilność mieli/ w ktorym przykłádzie ták tego łwiętego Krolá iest zołtáwiona náuká
włzythkim Krolom y Kfiáżetom: iáki ich vrząd ma być przeciwko niedbáłym Kapłánom/
ktorzy nieczyniá dofyc powinności łwoiey. (–)

werset: 6] To iest ćiefłom/ murárzom/ y tym

-1: ktorzy łkupowáli drzewo/ y ćiofáne

-1: kámienie ku budowániu Kołćiołá.

werset: 7] A włzákoż nie kazał im do rąk dá

-1: wác pieniędzy pod liczbá/ iedno to

-1: przypufzczáiąc ná ich wiáre.

werset: 8] A ták Helkiałz Kápłan nawyżłszy

-1: powiedział Sáfánowi Pifárzowi

-1: iż náłazł Kłięgi Zakonu w Kołćiele

-1: Páńłkim/ ktore kłięgi oddał Helki

-1: álz Sáfánowi ku czytániu.

werset: 9] Przyłzedłszy thedy do Krolá łá-

-1: fán pifarz odniołł mu to pofelłtwo/

-1: Zebrálichmy łłżebnicy twoi pienia

-1: dze kthorechmy nálezi w Kołćiele

-1: y oddálichmy ie wręce przyłstawom/

-1: ktorzy łtoiá nád robotámi w kołćie-

-1: le Páńłkim.

werset: 10 Nád to Sáfán pífarz oznaymił

-1: Krolowi iż Helkiafz kápłan dał mu

-1: kfięgi/ Y czytał ie przed Krole.

werset: 11 A gdy wftyłzał Krol łłowá kfiąg

-1: Zakonu ^B rozdarł ná łobie łzáty łwe.(*marg*) ^B A to będąc wielką bolełcią wzruszony/ iż zrozumiął zakon Páńki nápiány w onych Kfięgách ták bárzo być opułzczony y zgwałcony.

(-)

werset: 12 Y rofkazał Helkiafzowi Kápła-

-1: nowi/ y Ahikámowi fynowi Sáfá

-1: nowemu/ y Achoborowi Synowi

-1: Micheafzowemu/ y Sáfánowi pi

-1: íarzowi/ y Azáiafzowi łłudze łwe-

-1: mu tymi łłowy.

werset: 13 Idźcie á rádzcie fię Páná o mię y

-1: o lud y o wftytkiego Iudę/ ná ty łłó

-1: wá kfiąg ktore łą znaleźione/ ábowiē

-1: wielki iest gniew Páńki ktory fię

-1: zápalil przeciwko nam/ przeto iż oy

-1: cowie náłzy nie byli połłufzni łłó-

-1: wam tych Kfiąg/ nie czyniác temu

-1: dofyć co iest nam w nich opiány.

rozdzial: 25

strona: 218v

kolumna: c

werset: 20 Ktore poimawfy Nábuzárdán

-1: Hetman/ záwiodł ie do Krolá Bá-

-1: bilońkiego do Rebláthy.

werset: 21 ^C A dał ie pobić y pomordowác

-1: Krol Bábiloński w Reblácie w źie-

-1: mi Eemát/ A ták Iudá przeniesion

-1: iest z źemie fwey.(*marg*) ^c Ci to są ktorzy sprzećiwiali się Ieremiaszowi á mowili/ Koćcioł Páńki/ Koćcioł Páńki. (-)

werset: 22^x Ale nád ludem który ieszcze był

-1: zofthał w źiemie Iudfkiey/ kthorego

-1: Nábuchodonor Krol Bábiloński

-1: niezabrał/ przełożył Godoliafzá fy

-1: ná Achikámowego fyná Sáfána.(*marg*) ^x Ieremi. 40. v. 5. (-)

werset: 23 A gdy Hetmáni wżyfcy z inżym

-1: ludem słyfzeli/ iż Krol Bábiloński

-1: przełożył Godoliafzá przyfzli do nie

-1: go w Másfá miánowicie Izmáel

-1: fyn Nátaniafzow y Iochánán Syn

-1: Káreafzow y Sáráfiafz fyn Tánchu

-1: metá Netofáthczyk y Iezoniafz fyn

-1: Máácháthow/ Ci wżyfcy z ludem

-1: swoim.

werset: 24 Ktorem przyfiągł Godoliafz y lu

-1: dowi ich á mowił im/ Nieboyćie sie

-1: być poddánemi Káldeyczykom/ zo-

-1: stańćie w źiemie á słuźćie krolowi Bá

kolumna: d

bilońkiemu y będzie wam dobrze.

werset: 25 Potym miefiacá fiodemgo Izmá

-1: el fyn Nátaniafzowfyná [!] Elifámy z

-1: narodu Krolewfkiego y dziefięc mę

-1: żow z nim/ przyfzedfzy zámordowáli

-1: Godoliafzá y vmárł: Tákże też y Zy

-1: dy y Káldeyczyki ktorzy z nim byli

-1: w Másfá.

werset: 26 Tedy wŕzytek lud powŕthał od

-1: máłego áż do wielkiego y Hetmáni/

-1: á vćiekli do Egiptu/ przetho iż fię

-1: Káldeyczykow bali.

werset: 27 Zátym roku trzydziętego ŕiodme^{go}

-1: poimánia Ioáchiná Krolá Iudkie-

-1: go dwunaftego miefiácá dniá dwu

-1: dzieftego ŕiodmego Ewilmerodách

-1: Krol Bábilońki tegoż roku gdy po-

-1: czął Krolowác wyzwolił z więźie-

-1: nia Ioáchiná Krolá Iudskiego.

werset: 28 Y rozmawiał z nim łáfkáwie/ á

-1: ŕtolicę iego poŕtáwił wyźŕzey nád ŕto

-1: lice inych Krolow ktorzy z nim byli

-1: w Bábiloniey.

werset: 29 Odmienił mu teź odźienie wko-

-1: rym w więźieniu był/ y miał go zá-

-1: wźdy v ŕwego ŕtołu poki żyw był.

werset: 30 A obrok miał záwźdy od Krolá/

-1: káźdego dniá po wŕzytek czás żywo

-1: tá ŕwego.

ksiega: 1. Paral.

Pierwŕze Kŕięgi Kroniki/ kto re teź Párálipomenon zowá.

ARgument tych oboygá kŕięg.

-1: **Z** Ydowie thy dwoie Kŕięgi w iedny záwieráia/

-1: ktore zowá Kroniká/ to ieŕt Hiŕtoriá porzádnie wypifána

-1: y zniefioną wedle wŕzytkich czáfow. Grekowie záfie z kto-
 -1: remi fię y Lácinnicy zgadzáfia rozdzieláfia ie ná dwoię/ ábo
 -1: wiem fię im zdáfy dłuŕsze niŕli ine kfięgi Bibliey/ y dáfli im
 -1: przezwiŕko Páfalipomenon/ to iefť rzeczy pozofťáfle/ Abo-
 -1: wiem wiele rzeczy ktore fáf opufzczone w kfięgách Krolewŕkich tu fię w nich
 -1: záfymkáfia. W pierwŕzych iefť krotkie przypomináfie narodu Adáfowego/
 -1: áz do Abráfámáf/ Izáfákáf/ y Iakobáf/ y do dwunáfćie ŕynow iego/ á ofobli-
 -1: wie áz do Iudy/ Od niego záfie áz do Dawidáf/ A to dla Kryŕtuáf który miał
 -1: wynidŕ wedle ćiaáf z pokolenia iego: Záfymkáfia teŕ w ŕobie ŕpráfy Dawi-
 -1: dowe/ od tego czáfu iáfko wŕtáfpił ná doŕtoiefťtwo Krolewŕkie po ŕmierći
 -1: Saulowey/ áz gdy pocŕáf Sáfomon Krolowáf/ A nie tylko ty ktore nale-
 -1: ŕáf ná porzáfek poŕpolity/ ále teŕ y o porzáfku koŕćielnym y okofo ŕuŕŕby Bo-
 -1: ŕey/ z iáfka pilnoŕćia ŕtáfraf fię o nię/ áby zgotowáf wŕzytki potrzeby ktore na-
 -1: leŕáfy do Koŕćioáf/ y naczynie iego. Wtore záfie Kfięgi záfymkáfia w ŕobie ŕpráf
 -1: wy Krolow Izráfelfkich y Iudŕkich/ od Kroleŕtwáf Sáfomonowego áz do

strona: 219

Adám Noe y potomŕtwo
 ich áz do Abráfámáf Pierwŕŕe
 Kŕięgi Kroniki. Liŕť. 219.

kolumna: a

zburzenia Ieruzáfem á záfiedŕzenie wniewoláf ludu do Báfiloniey:

rozdzial: 4

strona: 221

kolumna: a

werset: 13 Byli teŕ ŕynowie Kenezowi/ Oto

-1: niel/ y Sáfáf/ á ŕynowie Othoni-

-1: elowi/ Háfat.

werset: 14 Máfonáfthemu národŕiŕ fię Ofráf/

-1: á Sáfáfáfzowi vrodŕiŕ fię Ioáb o-

-1: ċiec Doliny rzemieŃnikow/ bo tam

-1: oni mieŃzkali rzemieŃnicy.

werset: 15] Synowie zaŃie Chalebowi Ńyna

-1: Iefny byli/ Hir/ El Naham/ 

-1: Ńyn Ele by Kenez.

werset: 16] Synowie teŃ Ialleelowi byli/

-1: ZyŃ/ ZyŃ/ Thyrya y AŃarel.

werset: 17] Synowie zaŃie Ezry byli/ Iether

-1: Mered/ Efer y Ialon/ narodŃia mu

-1: Ńie theŃ Marya y Sammai/ y Iesba

-1: ociec EŃtama.

werset: 18] Zona zaŃie iego Iudaia porodŃia

-1: Iareda oyca Gedorowego/ y Hebera

-1: Oyca Socho/ przytym Iekuthyela

-1: oyca Zanoy/ A ċic Ńa Ńynowie Betye

-1: corki Faranonowej kthora by poia

-1: Mered.

werset: 19] A Ńynowie Odaie ŃioŃtry Naha-

-1: ma oyca Ceile Ńa/ Garmi y ElŃha

-1: ma/ Machatczyk.

werset: 20] Przytym Ńynowie Symeonowi

-1: byli/ Amnon/ y Rynna Ńyn Hana-

-1: now y Thylon/ A Ńynowie zaŃie Ie

-1: Ńy byli/ Zoheth y Benzobeth.

werset: 21] ^x Synowie Sele Ńyna Iudowe-

-1: go byli/ Her ociec Lecha/ y Laada o-

-1: ċiec Marefa/ y pothomŃtwo domu

-1: tych ktorzy robili lnem Ńubtylnem w

-1: domu Asbea.(*marg*) ^x 1. Mo. 38. v. 1. (-)

werset: 22 Y Ioakiná z miefzczány Chozeby/

-1: y Ioáfá y Sáráfá/ ktorzy pánowali

-1: nád Moábem y miefzczány Lahem/

-1: á^E to wżytko było zftárádawná.(*marg*)^E To iest tyć wżytki imioná były ludzi ftarych. (-)

werset: 23 A ćić byli Zdunowie/ obywatéle

-1: Nethái y Gederá/ á kthorzy thám

-1: miefzkáli z Krolem dla robot iego.

werset: 24 " A fynowie Symeonowi byli/

-1: Námuel/ Iámin/ Iáryb/ Zará/ y

-1: Saul.(*marg*) " w 1. Mo. 46. v. 10. w 3. Mo. 6 v. 15. (-)

werset: 25 Sellumow fyn był Mábfám/ á

-1: Mábfámow/ Máfmá.

werset: 26 Syn Máfmá/ Hámuel/ z ktorego

-1: poźedł Záchur/ á z Záchurá Semei

werset: 27 Then Semei miał źfeńafćie fy-

-1: now y źfeć corek/ ále bráćia iego nie

-1: mieli wiele fynow/ y nie mógł doidź

-1: wżytek dom ich liczby fynow Iudá.

werset: 28 Y miefzkáli w Berfábee/ w Mo-

-1: ladá/ y w Háfárfuál.

werset: 29 W Bálá/ w Afon/ y w Tholád.

kolumna: b

werset: 30 W Báthuel/ w Hormá/ y w Sy

-1: celeg.

werset: 31 W Bethmárcháboth/ w Háfár-

-1: fufym/ w Bethberái/ y w Sáará-

-1: im/ ktore miáftá trzymáli aż do Kro

-1: lá Dawidá.

werset: 32 Ty też były wśi ich/ Etám/ Aen/

-1: Remmon/ Thochen/ y Afán/ pięć

-1: miał.

werset: 33 Kthemu wŕzythki wŕi ich około

-1: tych miał aż do Báál/ A thoc było

-1: mieŕzkánie y narody ich.

werset: 34 Moŕobáb theż y Iemlech/ y Iofá

-1: fyn Amázye.

werset: 35 Przytym Ioel y Iehu fyn Iofábie

-1: fyná Sáraie fyná Afyelowego.

werset: 36 Ktemu Elioenái/ Iákobáfz/ Ifu

-1: háiafz Afáiafz/ Adyel/ Ifmiel/ y

-1: Bánáiafz.

werset: 37 Tákże y Zyzá/ fyn Sefeia fyná Al

-1: lonowego/ fyná Idáiafzowego/ fy

-1: ná Semry/ y fyná Sámáiafzowe⁸⁰.

werset: 38 A cić byli Kfiążety káždy miáno-

-1: wićie w domu ŕwym/ á rozmnażá-

-1: iac fię bárzo w domiech oycow ŕwo-

-1: ich.

werset: 39 Ruŕzywŕzy fię tedy ku Gádor aż

-1: ku Wŕchodu oney doliny/ ŕzukáli pá

-1: ŕtwiŕká bydłu ŕwemu.

werset: 40 Y náleżli przewyborne y obfite pa

-1: ŕze/ á ziemię przeŕtroną y ŕpokoiną/ y

-1: rodzáyną w kthorey przed tym mię

-1: ŕzkał narod Chámow.

werset: 41 Ci thedy ktorzy tu ŕą miánowicie

-1: wypifáni/ przyŕzli tám zá czáfow E

-1: zechiafzá Krolá Iudŕkiego/ y pobo-

- 1: rzyli przybitki ich/ y mieszkánia kto
- 1: re iedno tám náležli/ á wymordowá
- 1: li ie áż y do tego czáfu/ y mieszkáli ná
- 1: mieyfcu ich/ bo tám mieli pałze dla
- 1: był fwoich.

werset: 42 Nád to niektorzy z onych fynow

- 1: Symeonowych fzli ná gorę Seir o
- 1: koło piąci let mężow/ ktorzy nád fo-
- 1: bą poštánowili przełożonemi/ Fálty
- 1: afzá/ Nááryafzá/ Ráfáiafza/ y O-
- 1: zyeláfyny Iefy.

werset: 43 Y wymordowáli oštátki ktore by

- 1: ły zoštály z Amálechitow/ á mieszká
- 1: li tám áż y do tego czáfu.

rozdział: 5

KApitu. 5.

1. Iozefowi dáne iełt práwo pierworo-
- 1: dzieństwá/ á odięte Rubenowi. 3. 8. Syno-
 - 1: wie Rubenowi y mięzkánia ich. 10. 19. A-
 - 1: gárenczycy od nich zwyciężeni. 11. Rodzay
 - 1: Gádytow y mieszkánia ich. 23. Połowice
 - 1: pokolenia Manasefowego.

rozdział: 7

strona: 223v

Iákobowe pothomłtwo
z Aferá y z Beniáminá.
PARALIPOMENON. I.

kolumna: c

werset: 32 Heberowi vrodził się Iefláth/ So

-1: mer/ Hothán/ y Sua fioftrá ich.

werset: 33 Synowie Ieflátowi byli/ Fo-

-1: íech/ Chámáál y Afoth: Ácić íą fyno

-1: wie Iefláthowi.

werset: 34 Somer záfię miał fyny Ahiá/ Ro

-1: ágá/ Iehubę/ y Arámá.

werset: 35 Synowie záś Helemá brátá iego

-1: byli/ Sufá Iemná/ Selos y Amál.

werset: 36 Synowie Sufy byli/ Sue/ Hár

-1: náfer/ Suál/ Bery/ Iámrá.

werset: 37 Bofor/ Hod/ Sámmá/ Sáluńá/

-1: Iethrán y Berá.

werset: 38 Synowie Ietherowi byli/ Iefon

-1: ne/ Fáńńá y Ará.

werset: 39 Synowie Ollá byli/ Aree/ Háni

-1: el y Refyá.

werset: 40 Cić wzyńscy íą fynowie Afserowi

-1: przednieyńzy w narodziech íwych/ á

-1: przebráni y męźni Hetmáni/ ktho-

-1: rych w liczbie było godnych wedle

-1: lat ku boiowi męźow dwáńdzieńciá y

-1: ízeń tyńięcy.

rozdział: 8

KApitu. 8.

1. Rodzay Synow Beniáminowych.

werset: 1 **B**^x Eniáminowi

-1: vrodził íię Belá

-1: pierworodny fyn ie

-1: go/ Asbel wtory/

-1: Ahará trzeci.(*marg*)^x 1. Mo. 46. v. 21. Wyżłzey. 7. v. 6. (-)

werset: 2] Noháá czwar-

-1: ty/ Ráfá piąty.

werset: 3] A fynowie Bele byli/ Addár/

-1: Gerá/ Abiud.

werset: 4] Abifue/ Náámán/ Ahoe.

werset: 5] Gerá/ Sefufán/ y Hurám.

werset: 6] A ćić fą fynowie Aodowi naczel-

-1: nieyfzy miedzy narody miełzkáią-

-1: cemi w Gábáá/ ktorzy byli przeniefie

-1: ni do Mánáháth.

werset: 7] To ieft Náámán/ Achia y Gerá/

-1: á ten przenioźłzy ie/ miał fyny Ozę y

-1: Ahiudá.

werset: 8] A Sáčháráim odpráwiwłzy Hu

-1: fymę y Bárę żony fwoie miał dzieći

-1: w kráinie Moáb.

werset: 9] Z Hodos żony fwey ktora mu vro

-1: dźiła Iobábá/ Sobiafzá/ Mofá/ Mol

-1: chomá.

werset: 10] Iehufá/ Sechifá/ y Mármá/ á ćić

-1: fą fynowie przednieyfzy w domoch

-1: fwych.

werset: 11] A z Hufymy miał Abitobá y El-

-1: fáálá.

werset: 12] Synowie Elfáálowi byli/ Heber/

-1: Mi fáám/ y Sámád/ ktory zbudo-

wał Ono y Lod y ze wfiámi iego.

werset: 13 A Báraľz y Sámmá byli Kfiáże

-1: tá mieľzkáiyacych w Aiálon/ á ćíc wy

-1: gnáli mieľzczány z Geth.

werset: 14 Ktemu Ahio/ Seľák/ Ierymoth

werset: 15 Y Zábadyaľz/ Arád/ Eder.

werset: 16 Micháel/ Iesfá/ y Iohá fynowie

-1: Báraľzowi.

werset: 17 Y Zábadyaľz/ Mofollám/ Hezeki/ y

-1: Heber.

werset: 18 Ieľámáry/ Iezliaľz/ y Iobáb/ fyno

-1: wie Elfáálowi.

werset: 19 Iákim/ Zechry/ Zábdy.

werset: 20 Elioenái/ Selethái/ Eliel.

werset: 21 Adáiaľz/ Báraiaľz/ Sámáráth fy

-1: nowie Semeiowi.

werset: 22 Iesfán/ Heber/ Eliel.

werset: 23 Abdon/ Zechry/ Hánán.

werset: 24 Hánaniaľz/ Elám/ Anáthotyáľz

werset: 25 Ieľdáiaľz y Fánuel/ fynowie Se

-1: íákowi.

werset: 26 Sámfáry/ Sohoryaľz/ Otholiaľz

werset: 27 Ierfyaľz/ Eliaľz/ y Lechry/ fyno

-1: wie Ierohámowi.

werset: 28 Ci wedle fwych narodow byli na

-1: czelniefzy/ y mieľzkáli w Ieruzálem

werset: 29^x A w Gábáon mieľzkáli Abigábá

-1: on/ ktorego żony imię było Mááchá.(*marg*) ^x Niżey. 9. v. 35. (-)

werset: 30 A fyn iego pierworodny/ Abdon

-1: także Sur/ Cys/ Báál/ y Nádáb.

werset: 31 Gedor/ Achio/ y Zácher.

werset: 32 A Mácellothowi vrodził fię Sá

-1: máá: A ci mieřkáli pořpołu z brácią

-1: řwą w Ieruzálem.

werset: 33 " A Ner miał Cyfá/ ktoremu fię vro

-1: dźił Saul/ á Saulowi Ionáthán

-1: Melchifua/ Abinádáb y Esbáál. (*marg*) " Niżey. 9. v. 39. 1. Krol. 14. v. 51. (–)

werset: 34 A fyn Ionáthánow był Merybbá

-1: ál/ á Merybbáálowi vrodził fię Mi

-1: chás.

werset: 35 Synowie Michálowi byli/ Fi

-1: thon/ Melech/ Tharáá y Acház.

werset: 36 Acházowi vrodził fię Ioádá/ á Io

-1: ádzie Alámáth/ Azmoth y Zámry/

-1: á Zámremu Mofá.

werset: 37 A Mofá miał Bánáá/ kthorego

-1: fyn był Ráfá/ á wnuk Eleafzá/ á prá

-1: wnuk Azel.

werset: 38 Ten Azel miał řzeć řynow/ kto-

-1: rych imioná ty řą/ Ezrykám/ Boch

-1: ru/ Izmáel/ Sáryáfz/ Obdyáfz/ y Há

-1: nán/ cí byli řynowie Azelowi.

werset: 39 A řynowie Eřeká brátá iego byli/

-1: Vlám pierworodny iego/ Iehus w

-1: tory/ Elifálet trzeći.

werset: 40 Y byli řynowie Vlámowi waleczni

-1: ludzie y mocni řtrzelcy/ ktorzy mieli

-1: wiele synów i wnuków/ iż było

strona: 224

Obliczenie tych kthorzy
 się wrócili z niewolej
 Babilońskiej. Pierwsze
 Księgi Kroniki. List. 224.

kolumna: a

pułtorąftá/ á ci wszyscy poszli z sy-

-1: now Beniaminowych.

rozdział: 12

strona: 226

kolumna: a

werset: 16 Nád to przyšli niektorzy z synów

-1: Beniamin i z Iudá/ aż do mieyscá

-1: obronnego ku Dawidowi.

werset: 17 Ku ktorým wyszedł Dawid i mo

-1: wił do nich/ Iesliżeście przyšli do

-1: mnie dla pokoiu ábyście mię rátowá

-1: li/ tedy ferce me społu przyftanie do

-1: was/ ále iesliście do mnie ná zdrádzie

-1: przyšli/ z strony nieprzyaciół mo-

-1: ich/ gdyżem ia żadney złości niewi-

-1: niem niech tho Bog oyców wálznych

-1: obeyrzy á zemści się tego.

werset: 18 Tedy Amázyałzá Książę nád trze

-1: midziefiat ruszył duch iż rzekł/ Twoi

-1: ciechmy o Dawidzie/ á z tobą przeftá

-1: wamy syna Izáiów/ mir pokoy tobie/

-1: i pokoy pomocnikom twoim/ gdyżci

-1: Bog twoy pomaga: A także ie przy-
 -1: iął Dawid/ á poftánowił Kfiążęty
 -1: nád hufem.

werset: 19 Nád to niektorzy z pokolenia Má

-1: nálfefowego vćiekli też ku Dawido
 -1: wi gdy ciąguł z Filifityny ná woy-
 -1: nę przeciw Saulowi/ ále im nie był
 -1: ná pomocy ^x / gdyż Kfiążęta Filifityń
 -1: fkie wśzędy w rádę odeśłáli go mo-
 -1: wiąc/ Iż ten z głowami náłzemi v-
 -1: ćiecze do Saulá páná fwego. (*marg*) 1 Sámue. 29. v. 4. (-)

werset: 20 A tak gdy fzedł do Sycelegá vćie

-1: kli kniemu niekthorzy z Mánáffe/
 -1: Ednás/ Iozábád/ Iedyhel/ Mi-
 -1: chael/ Iozábád/ Eliu/ Sáláthy/
 -1: Hetmáni nád tyfiącmi w Mánáffe.

werset: 21 A ćic byli Dawidowi ná pomo-

-1: cy przeciw onemu hufowi ábowiem
 -1: byli wśzythko ludzie męźni y przed-
 -1: nieyfyzy w onym woyfku.

werset: 22 Y przybywáło ich ná káždy dzień

-1: Dawidowi ná ráthunek áż ich był
 -1: wielki poczeth iáko woyfká Boże-
 -1: go.

werset: 23 Tác thedy ieft liczbá przedniey-

-1: fzych y godnych ku boiowi/ kthorzy
 -1: przyfzli ku Dawidowi do Hebron
 -1: áby mu podáli Kroleństwo Saulo-
 -1: we wedle fłow Pánfkich.

werset: 24 Z synów Judá ci co tarcz y drze-

-1: wá nofili/ było fześć thyfięcy y ósm

-1: fet ludzi gotowych ku boiowi.

werset: 25 Z synów Symeon ludzi męźnych

-1: walecznych siedm tyfięcy y fto.

werset: 26 Z synów Lewi/ cztery thyfiące y

-1: fześć fet.

werset: 27 A z Ioiádą ktory był przedniey-

-1: fzym z synów Aaronowych/ było

-1: trzy tyfiące y siedm fet ludu.

werset: 28 Sádok też młodzienciec męźny ry-

kolumna: b

cerz/ y z domu oycá iego przedniey-

-1: fzych było dwádziefciá y dwoie.

werset: 29 A z synów Beniáminowych brá-

-1: ćiey Saulowych było trzy tyfiące lu

-1: du/ abowiem iefzcze więćza część

-1: ich ftrzegli domu Saulowego.

werset: 30 Z synów też Efráim było dwá-

-1: dziefcia tyfięcy y ósm fet ludu god-

-1: nego ku boiowi/ y męźow sławnych

-1: tych w domiech narodow ich.

werset: 31 A z połowice pokolenia Mánás-

-1: fythow było osmnaćie tyfięcy/ kto

-1: rzy byli náznáczeni miánowicie/ á-

-1: by przyfzli á poftánowili Dawidá

-1: Krolem.

werset: 32 Także z synów Izáfchárovych lu

-1: dźi godnych ktorzy vmieli rozeznáć

- 1: czáfy/ ták iż wiedźieli co kiedy Izrá
- 1: el począc miał/ było kfiąząt ich dwie
- 1: ície/ ná ktorých rádźie przestáwáli
- 1: ich brácia.

werset: 33 | A z Zábulonithow ktorzy cho-

- 1: dźili ná walki/ á byli biegłemi oko-
- 1: ło wřzythkich przypraw woiennych
- 1: było pięćdziesiąt tyfięcy gotowych w
- 1: ízyku/ á z ítátecznym íercem.

werset: 34 | A z Neftálimitow było przedniey

- 1: ízych tyfiąc/ á z nimi było incyh z tar
- 1: czámi y z drzewy trzydzieści y siedm
- 1: tyfięcy.

werset: 35 | Z pokolonia [!] theż Dán ludu god

- 1: nego ku boiowi było ósm á dwádzie
- 1: íciá tyfięcy y íześć íeth.

werset: 36 | Tákże z Affer wyřzło ludu rycer-

- 1: íkiego z ízykowánego ku potkániu
- 1: czterdzieści tyfięcy.

werset: 37 | Ktemu z zá Iordánia/ z Rubeni

- 1: tow/ Gádytow/ y z połowice poko-
- 1: lenia Mánáífefowego ludu wřzyt
- 1: kiego zprzyprávami woiennymi/ by
- 1: ło íto dwádziefciá tyfięcy.

werset: 38 | A ten wřzytek lud rycerski y íprá

- 1: wiony ku boiu íciágnęli fię do He-
- 1: bron z ícáłym íercē/ áby pořtanowali
- 1: Dawidá Krolem nád wřzytkim I-
- 1: zráelem/ ktemu też iny wřzytek lud

- 1: Izraelfki przychylili się do tego ied-
- 1: noftáynem fercem áby obráli Dawi
- 1: dá Krolem.

werset: 39 Y byli tam przy Dawidzie przez

- 1: trzy dni iedząc y piiąc/ ábowiem im
- 1: byli dofyć nágotowali wżythkiego
- 1: brácia ich.

rozdział: 17

strona: 228v

kolumna: c

werset: 8 Y byłem z tobą wżędzie gdzieś

- 1: chodził/ á wżythki nieprzyaścioły
- 1: twoie wytráciłem przed tobą/ y íprá
- 1: wiłemci imię iáko tym ktorzy są ná-
- 1: ławnieyfy ná ziemi.

werset: 9 A poftánowiłem mieyfce ludo-

- 1: wi memu Izraelfkiemu/ y władzi-
- 1: łem go/ á będzie mięłzkał ná mieyfcu
- 1: íwem/ áni się więcey poruśzy/ á lu-
- 1: dzie złościwi nie podepcą go/ iáko
- 1: czynili od początku.

werset: 10 Y od onego czáfu iákom poftáno

- 1: wił fędzie nád ludem moim Izrael-
- 1: íkim: Y podbiłem wżytki nieprzya-
- 1: ścióły twoie/ á thák oznaymuięc iż
- 1: Pan tobie dom ^B zbuduie. (*marg*) ^B To ieft dam tobie pothomftwo. (—)

werset: 11 A gdy się dni twoie ípełnią ábyś

- 1: zńzedł z oycy twoiemi/ wzbudzę po-
- 1: tomká twego po tobie/ ktorzy będzie

-1: z fynow twoich/ á Krolestwo twoie

-1: potwierdzę.

werset: 12 Tenći mnie dom zbuduie/ y vmo

-1: cnię ıtolicę iego ná wieki.

werset: 13^x Ia mu będę zá oycá/ á on mnie bę

-1: dzie zá fyná/ á nie odeymę miłofier-

-1: dzia moiego od niego/ iákom ie odiał

-1: od tego ktery był przed tobą.(*marg*)^x 2. Sámu. 7. v. 14. (-)

werset: 14 Owżzem potwierdzę go w domu

-1: moim y w Krolestwie moim wiecz-

-1: nie/ á ıtolicá iego trwała będzie ná

-1: wieki.

werset: 15 Mowił tedy Náthán do Dawi-

-1: dá wedle tych wżytkich słow/ y we-

-1: dle wżytkiego widzenia tego.

werset: 16 Zátym Krol Dawid przeżydzdży

-1: siadł przed Pánem y rzekł/ O Pánie

-1: Boże cożem ia iest/ á co iest zá dom

-1: moy/ żeś ty mnie dotąd przywiodł.

werset: 17 Ale y to máło było v ciebie o Bo-

-1: że/ gdyż nád to mowiłeś iefzcie o do

-1: mu służebniká twe^{go} ná długi czás/

-1: y miałeś pieczę o mnie^c iáko o zac-

-1: nym iákim człowieku o pánie Boże.(*marg*)^c To iest vmyśliłeś mię vczynić zacnieyżym y sławnieyżym nád wżytki ine. (-)

werset: 18 Coż może dáley żądác Dawid/

-1: gdyś vzcził służebniká twego ktore-

-1: goś ty poznał.

werset: 19 O Pánie/ dla służebniká twego/

-1: y wedle myśli twoiej sprawiłeś the

-1: wŕzytkę wielmożność/ ábyś oznay-

-1: mił ty wŕzytki zacne rzeczy.

werset: 20 Pánie nie iestci żaden tobie podob

-1: ny/ á nád cię nie málz Bogá/ wedle

-1: tych wŕzytkich rzeczy ktorechmy v-

-1: ízymá fwemi słyszeli.

kolumna: d

werset: 21 Y któryż iest narod ná ziemi iáko

-1: lud twoy Izráelŕki/ dla ktore^{go} Bog

-1: zŕzedł áby go sobie doŕtháł zá lud/ á

-1: iżbyś sobie spráwił wielką sławę y

-1: ítráfzná wygnawŕzy pogány przed

-1: ludem twoim któryś wykupił z E-

-1: giptu.

werset: 22 Y poŕtáwiłeś lud twoy Izráelŕki

-1: sobie zá lud ná wieki/ á ty Pánie by-

-1: łeś im zá Bogá.

werset: 23 Przeto teraz Pánie niechay sło-

-1: wo ktoreś mowił o słuźebniku two-

-1: im y o domu iego będzie vtwierdzo-

-1: ne ná wieki/ á vczyní thák iákoś po-

-1: wiedział.

werset: 24 A imię twoie niech trwa/ á niech

-1: będzie vwielbione ná wieki/ áby mo

-1: wiono Pan zaŕtępow Bog Izráel-

-1: ŕki iesth Bogiem nád Izráelem/ á

-1: dom Dawidá słuźebniká thwego

-1: niech będzie vmocnion przed tobą.

werset: 25] Abowiem ty Boże moy oznaymi-

-1: łeś w wřzu słuźebniká twego iż mu

-1: dom zbuduiefz/ á dla tego ia słuźeb-

-1: nik troy ^D fmiele tę modlitwę obrá-

-1: cam ku tobie.(*marg*) ^D W żydowřkim łtoi nalazłem modlitwę przed tobą. (-)

werset: 26] A ták Pánie ty łám iefteś Bogiem

-1: ktoryś mowił z słuźebnikiem łwym

-1: o tym dobrodźieyftwie.

werset: 27] Przeto chćiey teraz błogofławić

-1: domowi słuźebniká twe^{go} áby trwał

-1: przed tobą ná wieki/ Abowiem gdy

-1: ty Pánie iemu błogofławifz/ będzie

-1: błogofławiony ná wieki.

rozdział: 18]

KApitu. 18.

1. Dawid podbiwřzy Filiřtyny. 2. Moáb-

-1: bity. 3. Hádárezerá. 5. Syryány. 9. Thou

-1: Krolá Hemáth. 12. Idumeyczyki. 14. Zo-

-1: łtawa Krolém łpokoynym w Izráelu.

werset: 1] ^x **Z** Athym Da-

-1: wid poráził Fili-

-1: łtyny y podbił ie/

-1: á wřziął Geth y ze

-1: wfiami iego z rąk

-1: Filiřtynom(*marg*) ^x 2. Sámu. 8. v. 1. (-)

werset: 2] Poráził teź y Moábity/ ktorzy łta

-1: li fię słuğami Dawidowemi/ á hołd

-1: ^A mu dawáli.(*marg*) ^A Abo dáry. (-)

werset: 3 Czálu onego Dawid też poráził

-1: Hádárezerá Krolá Soby w He-

-1: máth/ gdy ciągnął áby moc swoię^B

-1: poštánowił v rzeki Eufrátés. (marg) To iest áby páńtvo swoie rozszerzył áż do rzeki Eufrates. (-)

werset: 4 Wziął tedy Dawid tyfiąc wozow

-1: iego y fiedm tyfięcy iezdnych/ y dwa

-1: dziełcia tyfięcy piefzych/ á ony wšyt

-1: ki wozy z podcinał/ tylko što z nich so

-1: bie zoftáwił.

rozdział: 23

strona: 231

Dawid/ Sálomon. Pierwše

Księgi Kroniki. Lift. 231.

kolumna: a

KApitu. 23.

1. Dawid będą iuz ftáry poštánowił Sá-

-1: lomoná Krolem. 3. Liczbá Lewitow. 4. Y

-1: vrzędy ich. 13. Aaron y fynowie iego nawyż

-1: ízy kápłani. 14. Synowie Moizelzowi.

werset: 1

A

Ták Dawid

-1: będąc ftáry y zefzły

-1: w lećiech/ poštáno

-1: wił Sálomoná fy

-1: ná swego Krolem

-1: nád Izráelem.

werset: 2 Y zebrał wšytki Kfiążetá Izráel-

-1: ſkie z kápłanmi y z Lewity.

werset: 3

Gdzie obliczono Lewity poczáw

- 1: ízy od tych ktorým było trzydziefci
- 1: lat y wyżzey/ y było obliczonych [!] po-
- 1: głowia mężczyńkiego trzydziefci y
- 1: ośm tyfięcy.

werset: 4 Z tych poştánowieni łą cztery y

- 1: dwádziefciá thyfięcy áby pilnowáli
- 1: poştugowania domu Páńkiego/ á
- 1: przełożonych záfię y łędziow było
- 1: íześć tyfięcy.

werset: 5 Ktęmu cztery tyfiące odźwiernych

- 1: ktorzy chwálili Páná ná instrumen
- 1: ciech tych też cztery tyfiące ktore on
- 1: ípráwił ku chwaleniu.

werset: 6 Y rozdzielił ie podług części fy-

- 1: now Lewi ^x / to íeft Gerfoná/ Káá-
- 1: thá y Meráry.(*marg*) ^x 2. Mo. 6. v. 17. Wyżzey. 6. v. 1. (-)

werset: 7 Gerfonitowie byli/ Leedán y Se

- 1: mei.

werset: 8 Synowie Leedánowi byli/ Iechiel

- 1: przednieyfzy/ Zethám Ioel trzy ich.

werset: 9 Synowie Semeiowi byli/ Selo

- 1: mit Hozyel y Arán trzy ich/ A cić byli
- 1: przednieyfzy z domu Leedánowego

werset: 10 Ktemu fynowie Semeiowi byli/

- 1: Ieháth/ Zyná/ Iaus y Báryafz/ Ci
- 1: czterzey byli fynowie Semeiowi.

werset: 11 Ieháth był pierwfzy/ Zyná wto-

- 1: ry ále Iaus y Báryafz niemieli wiele
- 1: dźiatek/ przeto byli policzeni zá ied-

-1: no pokolenie y zá ieden dom.

werset: 12 Synowie Kááthowi byli/ Am-

-1: rám/ Ifáár/ Hebron y Ozyel czte-

-1: rzey ich.

werset: 13^x Synowie Amrámowi byli/ Aa

-1: ron y Moizefz " / ále Aaron był odłą

-1: czon/ áby poświęcił przybytek na-

-1: świętzy y z fyny fwemi ná wieki że

-1: by też kádzili przed Pánem/ służyli

-1: mu/ y błogóśławili w imię iego áz

-1: ná wieki. (marg) ^x 2. Mo. 2. v. 2 y. 6. v. 20. " V Zyd. 5. v. 4. (-)

werset: 14 A fynowie Moizefzá mężá Boże

-1: go policzeni fą w pokoleniu Lewi.

kolumna: b

werset: 15^x Ktorego Moizefzá fynowie by-

-1: li/ Gerfom/ y Eliezer.(marg) ^x 2. Mo. 2. v. 22. y. 18. v. 3. (-)

werset: 16 Syn záfię Gerfomow był/ Se-

-1: buel pierwzy.

werset: 17 A fyn Eliezerow był/ Rehábialz

-1: pierwzy/ y niemiał Elizer fynow

-1: inych/ ále fynow Rehábialzowych

-1: było bárzo wiele.

werset: 18 Syn Ifáárow był/ Solomith

-1: pierwzy.

werset: 19 Synowie Hebronowi byli Ieryau

-1: pierwzy/ Amáryalz wtory/ Iáhá-

-1: zyel trzeci/ Iekmáám czwarty.

werset: 20 Synowie Ozyelowi byli/ Michá

-1: pierwzy/ Iefyafz wtory.

werset: 21 Synowie Meráry byli/ Moholi y

-1: Mufy/ á fynowie Moholiego byli/

-1: Eleázár y Cys.

werset: 22 Y vmárł Eleázár nie máiąc fy-

-1: now iedno corki ktore spymowali

-1: fynowie Cyłowi bráciá ich.

werset: 23 Synowie Mufy byli/ Moholi/

-1: Eder/ y Ierymoth/ trzey ich.

werset: 24 Cić fą fynowie Lewi wedle do-

-1: mow oycow ich przednieyfy z naro

-1: du káždego policzeni káždy miáno-

-1: wićie z ofobná ktorzy pilnowáli po-

-1: ługowánia w domu Páńkiem/ po

-1: cząwfy odtých ktorým było dwádzie

-1: íciá lat y wyżzey.

werset: 25 Abowiem rzekł Dawid/ Pan

-1: Bog Izráelfki dał odpoczynienie lu

-1: dowi łwemu/ y będzie mieszkał w

-1: Ieruzálem áz ná wieki.

werset: 26 Ktemu Lewitowie iuz niebęda

-1: nołić przybytku/ y włytkiego naczy

-1: nia ku poługowánium iego.

werset: 27 A ták wedle oštátniego poštáno-

-1: wienia Dawidowe^{go} policzono Le

-1: wity/ począwfy od tých ktorým by-

-1: ło dwádziełciá lat y wyżzey.

werset: 28 Y poruczył ie fynom Aarono-

-1: wym ná poługowanie Domu Páń

-1: łkiego/ w przyfionkách/ w gmáchách/

-1: y we wŕzythkim ochędożeniu rzeczy

-1: poświęconych/ y w pracy około po

-1: ŕługowania Domu Bożego.

werset: 29 Przytym około chlebá pokładne-

-1: go/ około mąki ná ofiárę/ y około

-1: pláckow nie kwálzonych rzeczy śmá

-1: żonych y wŕzelkiey miáry.

werset: 30 A izby ŕtali káżdego záránia ku

-1: wyŕławiániu y chwálieniu Pána

-1: á tákże y od wieczorá.

werset: 31 Nád to przy káżdym oddáwániu

-1: paloney ofiáry pánu we dni Sobot

-1: ne ná nowiu miefiácá y w wroczyŕte

-1: ŕwiętá wedle liczby y porzádku kto

strona: 231v

Dawid. Sálomon.

PARALIPOMENON. I.

kolumna: c

ry iest im náznáczon wŕthawicznie

-1: przed Pánem.

rozdział: 27

strona: 233v

Dawid/ Salomon.

PARALIPOMENON. I.

kolumna: c

werset: 25 Nád ŕkárby też Krolewskimi był

-1: przełożonym Azmoth ŕyn Adyelow

-1: A nád ŕkárby ktore były w polách/ w

-1: mieŕciech/ we wfiách/ y po zamkách

-1: był Ionáthán fyn Ozyafzow.

werset: 26 Nád oraczami teź ktorzy ípráwo-

-1: wáli ziemię był Ezry fyn Chelubow

werset: 27 Nád winnicámi był Semeiafz Rá

-1: máthczyk: A nád piwnicámi winne

-1: mi Zábdyáfz Sáfomithczyk.

werset: 28 Nád fády oliwnemi y Sykomo

-1: rowemi ktore fá w polách/ był Balá

-1: nán Gederythczyk/ á nád komorá-

-1: mi oliwnemi Ioás.

werset: 29 Nád wołmi ktore páfiono w Sá

-1: ron Setrái Sáronithczyk: A nád

-1: wołmi po dolinach Sáfáth fyn Ad

-1: láiego.

werset: 30 Nád wielbłądy Obil Izmáelitzczyk

-1: A nád oflicámi Iádyafz Meronát-

-1: czyk.

werset: 31 Nád owcámi Iázys Agáreńczyk/

-1: A cić wżycy byli przelożonemi nád

-1: máiętnoćiami Krolá Dawidá.

werset: 32 Ionáthán záfię ftryi Dawidow

-1: był Pánem rádny m człowiek mą-

-1: dry y vczony w zakonie/ ták sam iáko

-1: y Iáhiel fyn Háchámony z fyny Kro

-1: lewfkiemi.

werset: 33 Achitofel theź był Pánem rád-

-1: nym Krolewfkiem/ á Chuíái Ará-

-1: chithczyk kochánkiem Krolewfkim.

werset: 34 Po Achitofelu był Ioiádá fyn Bá

-1: náiafzow y Abiáthar/ A Hetmá

-1: nem woyfká Krolewfkiego Ioáb.

rozdział: 28

KApit. 28.

1. Dawid do ludu czyni nápomínánie. 5.

-1: Oznáymuie im iż po nim Salomon Kro-

-1: lem zořthác ma. 8. A nápomina go řpołu

-1: z ludem áby řię bař Bogá. 10. A iżby budo-

-1: wař kořcioł. 11. Vkázuie křztałth iáki ma

-1: być kořcoł. 14. Y czego potrzebá ku budo-

-1: wániu kořciołá.

werset: 1

T

Edy Dawid

-1: zebrał do Ieruzá-

-1: lem wřzytki Křiężę

-1: tá Izráelřkie y prze

-1: dniefřze z káźdego

-1: pokolenia y przed-

-1: niefřze náđ hufy ktore řlůżyli Krolo

-1: wi/ Ktemu rothmiřtrze y řethniki-

-1: y przeloźone wřzytkiey máiętnořci y

-1: dobytku Dawidowego y řynow ie

-1: go z komorniki y z inemi zacnieřřzy

-1: mi/ á z ludem wřzytkim rycerřkim.

werset: 2

Y wřthawřřzy Krol ná nogi řwe

-1: rzekł/ Bráćia moi y ludu moi řlů-

kolumna: d

chayćie mię/ Vmyřliłem był řam bu-

-1: dowác Dom gđźieby odpoczywác

-1: miáłá Skřzyniá przymierza Pań-

-1: fkiego/ y dla podnożká nog Bogá ná

-1: łzego/ y zgotowałem potrzeby ku bu

-1: dowaniu.

werset: 3] Ale Bog rzekł do mnie/ ^x Ty nie bę

-1: dziełz budował Domu imieniowi

-1: memu/ ábowiemeś człowiek wa-

-1: leczny y wylałeś krew.(*marg*) ^x Wyżłzey. 22. v. 8. 2. Sámuel. 7. v. 13. (-)

werset: 4] A iáko mię Pan Bog Izráelłki

-1: obrał ze wšzytkiego domu oycá mo-

-1: iego ábych był Krolem ná wieki nad

-1: Izráelem/ y iáko obrał z Iudy Kfią-

-1: żę á znarodu Iudłkiego dom oycá

-1: moiego/ y z fynow oycá mego vpo

-1: dobał mię sobie obrawłzy mię Kro-

-1: lem nád wšzytkim Izráelem.

werset: 5] Tákżeć y ze wšzytkich fynow mych

-1: kthorych mi wiele dał Pan/ ^x obrał

-1: Sálomoná fyná mego/ áby siedział

-1: ná łtolicy krolełtwá Páńłkiego nád

-1: Izráelem. (*marg*) ^x Mądrołci. 9. v. 7. (-)

werset: 6] Y mowił ku mnie/ Sálomon fyn

-1: twoy będzie budował Dom moy y

-1: przyłionki moie: Abowiemē go łobie

-1: obrał zá fyná ktorego ia oycem będe.

werset: 7] Y vmocnię Krolełthwo iego ná

-1: wieki/ będzieli iedno pilen áby dołyc

-1: czynił rołkazaniu męmu y łądom

-1: moim iáko oto džiś.

werset: 8] A ták teraz przed wšzytkimi Izrá

- 1: elity ktorzy są zebraniem Pánfkiem
- 1: gdzie słyfzy Bog náfz/ ftrzeźcie y szu
- 1: kayćie wśzytkiego rofkazánia Paná
- 1: Bogá náfze^{g0}/ abyfćie fię ofiedźieli w
- 1: źiemii dobrej y zoftáwili iá w dźiedźi
- 1: ctwo potomśtwu śwemu ná wieki.

werset: 9] Ty też Sálomonie fynu moy po-

- 1: znay Bogá oycowfkie^{g0}/ iemuż słuź
- 1: dofkonałem fercem y z chuthliwem
- 1: vmyśłem/ " ábowiemći Pan wie fer
- 1: ce káźde/ y wśzytkę myfl zrozumie-
- 1: wa/ Iefliź go szukác bęďźiesz znay-
- 1: dźiesz/ á iefliź go opuścisz odrzući ćię
- 1: ná wieki. (*marg*) " 1. Sámu. 16. v. 7. Pfálm. 7. v. 10. Ieremi. 11. v. 20. y. 17. v. 10. y. 20. v. 12. Ziáwien. 2. v. 23. (-)

werset: 10] Obáczże teraz iż ćię Pan obrał ku

- 1: budowánii Mieyfćá Świętego/
- 1: bąďźże stałym á czyni temu dofyć.

werset: 11] Tedy Dawid oddał Sálomono

- 1: wi fynowi śwemu kłztałt Sieni y
- 1: iey gmáchow/ komor/ fchowánia/
- 1: y wewnętrznego mięfzkánia/ y do
- 1: mu vbłágánia.

ksiega: 2. Par.]

rozdział: 3]

strona: 236

kolumna: a

werset: 2] A począł gi budowác wtorego

- 1: dnia Miefićá wtorego roku czwar

-1: tego zá łwego pánowánia.

werset: 3 Y záložyl Sálomon grunty táko

-1: we poczynájąc budowác kołcioł Pán

-1: łki/ ták iż pierwłzého rozmierzenia

-1: było wzdłuz ná łzełdźiełiát łokiet/

-1: á łzerza ná dwádźiełciá łokiet.

werset: 4 Sień teź ktora byłá przed oná dłu

-1: żá y przed łzerzá/ byłá ná dwudzie-

-1: łtu łokiet/ á ná wzwyłz łto y dwa-

-1: dziełciá łokiet/ ktora we wnątrz o-

-1: práwł łczyrym złotem.

werset: 5 A pokład Domu wielkiego poło-

-1: żył drzewem iodłowem/ ktory theź

-1: opráwł łczyrym złothem/ dawłzy

-1: ná nim wyryć páłmy y łáncułzki.

werset: 6 Przykrył teź Dom kámieniem dro

-1: giem ná łchwał/ á złoto było z Pár-

-1: wáim.

werset: 7 Náđ to opráwł Dom/ tramy/ pod

-1: woie/ łciány/ y drzwi iego złotem/

-1: dawłzy wyryć Cherubiny ná łciá-

-1: nách.

werset: 8 Spráwł theź Dom mieyłcá na-

-1: łwięłzého/ ktory był ná dłużá thák

-1: iáko y on Dom ná dwádźiełciá ło-

-1: kiet á włzerzá ná dwádźiełciá/ y o-

-1: práwł gi łzełciá łet táłentów złotá

-1: náwybornieyłzého.

werset: 9 Gođdzie theź ważyły pięćdziełiát

-1: fyklow złotá/ á gmáchy też opráwił

-1: złotem.

werset: 10 Kthemu w Domu mieyfcá na-

-1: śwíętszego fpráwił dwá Cherubi-

-1: ny ná křztałt dźiatek/ ktore też oprá

-1: wił złotem.

werset: 11 Tych Cherubinow fkrzydłá były

-1: wzdłuż ná dwudźieftu łokiet/ fkrzy

-1: dło iedno ná pięći łokiet/ dofięgáiąc

-1: fciány domu/ Drugie tákże fkrzydło

-1: ná pięći łokiet/ dofięgáiąc fkrzydłá

-1: Cherubiná drugiego.

werset: 12 Tá kże fkrzydło Cherubiná drugie

-1: go ná pięći łokci dofięgáło fciány do

-1: mu/ á fkrzydło drugie ná pięći ło-

-1: kci dofięgáło fkrzydłá Cherubiná

-1: drugiego.

werset: 13 A tá k onych Cherubinow rozřze-

-1: rzone fkrzydłá były ná dwádźiefciá

-1: łokiet: A oni ftali ná nogách fwych/

-1: ktorych twarzy były w Dom obro-

-1: cone.

werset: 14 " Spráwił też y Zařłonę z Hiácyn

-1: tu/ z řzárłatu/ z iedwabiu/ y z sub-

kolumna: b

tyłnego lnu y dał wyháwtowác ná

-1: niey Cherubiny. (marg) " Máteu. 27. v. 51. (-)

werset: 15^x Przed domem też fpráwił dwá

-1: Słupy ná trzydźiefci y ná pięći łokci

-1: wzdłuż/ á Gałká ktora była ná wierz

-1: chu káždey była ná pięci łokiet. (marg) ^x Ieremi. 52. v. 21. (-)

werset: 16] Spráwił też Láncufzki tákie iáko

-1: y ná mieyfcu Święthym/ á przyprá

-1: wił ie nówierzch onych Słupow:

-1: Spráwił też y fto Iábłek gránato-

-1: wych/ kthore wpráwił miedzy ony

-1: łáncufzki.

werset: 17] Y dał postáwić ony Słupy przed

-1: Kościołem/ ieden po práwey á dru-

-1: gi po lewey ftronie/ y przezwał prá

-1: wy Iáchin/ á lewy názwał Booz.

rozdział: 4

KApitu. 4.

1. Ołtarz ofiar. 2. Koćiel wielki. 6. Wán-

-1: ny. 7. Lichtarze. 8. Stoły/ y ine naczynia

-1: Koćielne.

werset: 1] **V** Czynił też

-1: y Ołtharz w-

-1: zdłuż ná dwu

-1: dzieftu łokiet/

-1: y włzerz ná

-1: dwudźieftu/

-1: á wzwyfz ná

-1: dziefiáci.

werset: 2]^x Spráwił też y Koćiel wielki ná

-1: dziefiáci łokieth/ od iednego brzegu

-1: iego áż do drugiego ze włząd okrą-

- 1: gły/ ktory był ná wzwylz ná piáci ło
- 1: kiet/ á miał wokoło trzydzieći ło-
- 1: kiet miáry niáci.(*margin*)^x 1. Krol. 7. v. 23. (-)

werset: 3] A pod thym Kotłem były podo-

- 1: bieńftwá Wołow/ wokrag ze wżąd
- 1: dziefięc ná łokciu káždym wżędy wo
- 1: koło pod kotłem dwiemá rzędy/ á ty
- 1: Woły były lithe ípolu z inem odla-
- 1: niem.

werset: 4] Y fthał ná dwunáście Wołow/

- 1: z ktorych trzy byli obrozeni ku Puł
- 1: nocy/ á trzy ku Zachodowi/ á trzy
- 1: ku Południu/ á trzy ku Wýchodo-
- 1: wi fłóncá/ ná kthorych Koćiel był po
- 1: ftáwion: Ale posládki ich wżytkich by
- 1: ly pod ípodkiem.

werset: 5] Był też wzmiełz iákoby ná dłoń/ á

- 1: kraniec iego był iáko kraniec v kub-
- 1: ká liliowemi kwiátámi ochędožo-
- 1: ny: A brał w fię trzy tyfiące batow.

werset: 6] Spráwił ktemu y dziefięc Wánien

- 1: y postáwił ich pięc po práwey/ á pięc
- 1: po lewey ítronie/ izby tám vmywa-
- 1: no y chędożono to co ku ofiáram pa
- 1: lonem przyfłufzáło: Ale Koćiel był

strona: 236v

Sálomon.

PARALIPOMENON. II.

kolumna: c

dla tego iżby się w nim Kápłani v-

-1: mywáli.

rozdział: 7

strona: 238

kolumna: b

werset: 11 " A ták Sálomon dokończył do

strona: 238v

Sálomon.

PARALIPOMENON. II.

kolumna: d

mu Páńskiego y domu Krolewkie

-1: go/ y wśzytkiego co iedno vmyślił w

-1: łercu swoim/ áby to vczynił w do-

-1: mu Páńskim y w domu śwym/ w

-1: czym się mu szczęściło. (*marg*) " 1. Krol. 9. v. 1. (-)

werset: 12 Wkazał się potym Pan Sálomo

-1: nowi w nocy/ y rzekł do niego/ Wy

-1: słuchałem modlitwę twoię/ ^x y obra

-1: łe miejsce to fobie zá Dom ku ofiáram(*marg*) ^x w. 5. Mo. 12. v. 5. (-)

werset: 13 Iesli zámknę niebo żeby dżdża nie

-1: było/ á iesli rofkażę szaráncy áby po-

-1: żarła ziemię/ iesli też przepuścę po

-1: wietrze ná lud moy.

werset: 14 A iesli się vpokorzy lud moy/ kto-

-1: ry się imieniem moim ozywa/ y będą

-1: profić y szukać oblicza mego/ nówro

-1: ciwży się od drog swych złoćiwych/

-1: tedy ia ie wyślucham z niebá/ y od-

-1: puścę grzechy ich/ á vzdrowię zie-

-1: mię ich.

werset: 15 Oczy theż moje otworzone będą/

-1: á wśzy moje przykłonione ku modli-

-1: twie mieyfćá tego.

werset: 16^A A przethoż teraz obrałem y po-

-1: święćilem Dom ten/ áby tám imię

-1: moje było áż ná wieki/ y będą tám o-

-1: czy y ferce moje po wśzytki czáfy.(*marg*) ^A Obáczyć mamy iż cokolwiek tho o tym domu powiedźiano że fię to štofuie ná Kryftuía. (-)

werset: 17 Ty też iefli będziesz chodźił prze-

-1: demną iáko chodźił Dawid Oćiec

-1: twoy/ á będziesz czynił wśzytko com

-1: rofkazał tobie/ y będziesz strzegł v-

-1: ftawy ładow moich.

werset: 18 Tedy vmocnię stolicę Kroleftwá

-1: twego/ iákom vczynił przymierze z

-1: Dawidem oycem twem mowiąc/

-1: Nie będzie z ćiebie odiet mąż pánu-

-1: iąc nád Izráelem.

werset: 19 Ale iefli wy fię odwroćicie á o-

-1: pułćicie wśtawy moie/ y rofkázania

-1: me ktorem ia podał/ á odźedźzy bę-

-1: dziećie służyć bogom cudzym kła-

-1: niáiąc fię im.

werset: 20 Tedy was wykorzeńię z źemie mo

-1: iey ktoram wam dał/ á Dom ten kto

-1: rym poświćił imieniowi memu/

-1: podam w przypowieść y w básń v

-1: wśzytkich narodow.

werset: 21 Owa ten Dom który miał być ła

-1: wnem v wżytkich przechodzących

-1: przezeń/ będzie wpodziw/ á rzeką/ Y

-1: przeczże tak vczynił Pan ziemi tey

-1: y Domowi temu?

werset: 22 Tedy odpowiedzą/ Przeto iż opu

-1: ícili Páná Bogá oycow fwoich kto

-1: ry ie wywiodł z ziemie Egipskiej

-1: á chwyćili fię bogow cudzych á chwa

-1: lili ie y służyli im/ á dla tegoż przy-

-1: wiodł ná nie wżytko to niezczęście.

rozdział: 8

kolumna: d

KApitu. 8.

2. Miáfhá pobudowane od Sálomoná. 7.

-1: Hołdownicy Sálomonowi. 12. Ofiáry ie-

-1: go. 17. Szle do Ofir po złoto.

werset: 1 **S**^x Táło fię po-

-1: tym po dwudzie-

-1: ítu lećiech przez kto

-1: re budował Sáo

-1: mon Dom Pánłki

-1: y Dom fwoy.(*marg*) ^x 1. Krol. 9. v. 10. (-)

werset: 2 Iż ty miáftá ktore był dał ^A Hirám

-1: Sálomonowi pobudował ie Sáo

-1: mon/ á dał thám miefzkánie fynom

-1: Izráelłkim.(*marg*) ^A W pierwżych Kfięgách Krole. Káp. 9. v. 11. nápiáno ieft/ iż Sálomon dał był Hirámowi Krolowi Tyrłkiemu dwádziećiá miáft ktore fię mu niepodobály/ fkąd ie

názwał Chabul á z tego mieścá rozumiemy iż thy záfie były wroczone Sálomonowi który ie opráwił/ ábowiem były ná gránicách Kroleştwą iego. (–)

werset: 3 Ciągnął potym Sálomon do E

-1: máth Sobá/ y wziął ie.

werset: 4 Pobudował też Tádmor ná pu-

-1: ízczy/ y wízytki miáftá^B obronne kto

-1: re pobudował w Emáth.(*marg*)^B Abo miáftá kędy chowano łpiżę y przypráwy woienne.

(–)

werset: 5 Nád to zbudował Bethoron wyż

-1: íze y Bethoron dolne miáftá muro-

-1: wáne/ zbranami y z záworámi.

werset: 6 Bálááth też y wízytki miáftá mo

-1: cne ktore iego były/ y wízytki miá-

-1: ftá kędy były wozy/ y miáftá gdzie

-1: też byli iezdni/ y wízythko co fię po-

-1: dobáło Sálomonowi/ tho pobu-

-1: dowął w Ieruzálem y w Libanie/

-1: y we wízythkiey ziemi páńftwá łwe

-1: go.

werset: 7 Wízytek też lud który był pozoftał

-1: z Heteyczykow/ Amoreyzykow/ Fe

-1: rezeyczykow/ Heweyczykow/ y Iebu

-1: zeyczykow ktorzy nie byli z Izráelá.

werset: 8 Z fynow ich ktorzy zoftáli po nich

-1: w ziemi/ co ich byli nie wygubili fy

-1: nowie Izráelłcy/ poczynił Sáló-

-1: mon hołdowniki áż do dnia tego.

werset: 9 Ale z fynow Izráelłkich nie poftá

-1: nowił Sálomon żadnego ługi w

- 1: robotách fwych: Abowiem oni byli
- 1: mężowie waleczni/ y przednieyfzy
- 1: Hetmáni iego/ y przełożeni nád wo
- 1: zy iego/ y nád ieźdnemi iego.

werset: 10 A ćić łą przednieyfzy z przełożo-

- 1: nych ktorzy byli Krolá Sálomoná/
- 1: dwiefćie y pięćdziefiát kthorzy rzą-
- 1: dźili nád ludem.

werset: 11 Zátym Sálomon rofkazał fię wy

- 1: prowadzić corce Fáraonowey z miá
- 1: łtá Dawidowego do Domu ktory
- 1: iey zbudował/ Abowiem thák mo-
- 1: wił/ Niebędzie mięźzkálá żoná mo
- 1: iá w domu Dawidá Krolá Izráel-
- 1: łkiego/ ábowiem iełt fwięty/ przeto
- 1: iż weźłá byłá do niego Skrzyniá
- 1: Páńłka.

rozdział: 12

strona: 241

Krolowie Iudfcy

Roboám Abiá/ Krol

Izráelłki Ieroboám. Wtore

Księgi Kroniki. Liłt. 241.

kolumna: a

werset: 15 Włzytki tedy łpráwy Roboámo-

- 1: we ták pierwłze iáko y połledniey-
- 1: łze wypíłáne łą w Kłięgách Seme-
- 1: iáłzá Proroká/ y Addo widzácego/
- 1: gdzie wypíłuią porządek rodzáiow/

-1: á były wstáwiczne walki miedzy Ro

-1: boámem á miedzy Ieroboámem.

werset: 16] A ták záfnał Roboám z oycy fwe-

-1: mi/ y pogrzebion iest w mieście Da-

-1: widowym/ á po nim Krolował A-

-1: biá fyn iego.

rozdział: 13]

KApit. 13.

2. Abiá walcząc przeciw Ieroboámowi.

-1: 4. Niewinność fwą z zakonu okázuie. 12.

-1: A dufáiąc Pánu poráził Ieroboámá. 21.

-1: Zony y dzieci Abiego.

werset: 1]

ROku ofmy

-1: nałtego zá Ie

-1: roboámá Kro

-1: lá/ Krolował

-1: Abiá nád Iu

-1: dą.

werset: 2] A Kroló-

-1: wał w Ieruzálem przez trzy látá/ á

-1: imię mátki iego było Micháiá corká

-1: Vryelowá z Gábáá: ^x Y była walká

-1: miedzy Abiá y Ieroboámem.(*marg*) ^x 1. Krol. 15. v. 7. (-)

werset: 3] A ták Abiá złykował woýłko ku

-1: bitwie/ máiąc złobą cztery kroć fto ty

-1: fięcy walecznych mężow ná wybor:

-1: Ieroboám tákże z lýkował woýłko

-1: fwe/ máiąc złobą ósm kroć fto tyfięcy

-1: mężow ná wybor ludzi mężnych.

werset: 4 Tedy Abiá rufzył się ná gorę Se-

-1: meron/ kthora była między gorámi

-1: Efraím/ y rzekł/ Pośluchay mię Ie

-1: roboám y wšytcy Izráelitowie.

werset: 5 Izali nie wam należało wiedzieć

-1: iż Pan Bog Izráelki podał Krole

-1: łtwo Dawidowi nád Izráelem aż

-1: ná wieki/ ták iemu iáko y fynom ie-

-1: go z przymierzem ^A mocnem. (marg) ^A W Zydowłkim łthoi/ Z przymierzem foli/ dla tego iż fol nie dopuřcza żadnego nákázenia/ ábo iż thež do ofiar zówždy ią przidawano/ ták w inych Cerymoniách iáko y przy łprawowánium przymierza Bo v Zydow ten był zwyczaj/ iż nigdy żadnych ofiar áni przymierza nie łprawowano przez foli. O czym pátrž w kfięgách. 4. Mo. 18. v. 19. (–)

werset: 6^x Ale Ieroboám fyn Nábáthow

-1: łługá Sálomoná fyná Dawidowe

-1: go powstał/ á był odpornym prze-

-1: ćiw pánu łwemu. (marg) ^x 1. Krol. 11. v. 26. (–)

werset: 7 Y zebráli się do niego mężowie nik

-1: czemni á ludzie nie pobožni/ y zmoc

-1: nili się przeciw Roboámowi fyno-

-1: wi Sálomonowemu: A Roboám

-1: był práwie dziećię y łekliwego łercá/

-1: y niemogł się im oprzeć.

werset: 8 A przetož wy teraz vmyłlilifcie się

-1: zmocnić przeciw kroleřtwu Páńskie

-1: mu/ ktore iełt w ręku fynow Dawi

-1: dowych/ y iełt was bárzo wielka licž

kolumna: b

bá/ á maćie z łobą ćielce złote kthore

-1: wam łpráwił Ieroboám zá Bogi.

werset: 9 " Izażećie nie wyrzucili synow

-1: Aaronowych Kápłanow Páńskich

-1: y Lewitow/ á poczynilićie łobie ká

-1: płany iáko ini narodowie źiemłcy:

-1: Ktokolwiek przydzie z ćielcem áby

-1: poświećił rękę łwá á z łiednią łko-

-1: pow/ ten zołtanie Kápłanem tych

-1: ktorzy nie łą bogowie. (marg) " 1. Krol. 12. v. 31. (-)

werset: 10 Ale my ielłefmy Pána Bogá náłze

-1: go/ y nie opućilichmy go/ A Kápła

-1: ni synowie Aaronowi łłuzá Pánu/

-1: y Lewitowie pilnuią wrzędu łwe^{go}.

werset: 11 Y łpráwuia Pánu ofiáry palone

-1: ná káždy zaránek y ná káždy wieczor/

-1: kádzác rzeczámı wonnemi/ y máiac

-1: pokładne chleby ná łtole czyłtym/ ku

-1: temu Lichtarz złoty y z łámpámı ie-

-1: go/ áby gorzáły ná káždy wieczor/

-1: Abowiem my łtrzeżemy rołkazania

-1: Pána Bogá náłzego kthoregołćie

-1: wy opućili.

werset: 12 A záilłeć Bog łam známı ielł Het

-1: mánom náłzem/ á Kápłani iego y

-1: trąby głółne będą brzmiały przeciw

-1: ko wam/ á ták synowie Izraellcy nie

-1: walczćie z Pánem Bogiem oycow

-1: wálznych boć łię wam to nie połzczę-

-1: ści.

werset: 13 Ale Ieroboám rofkazał hufcom

-1: áby im záciiągñeli ćicho z tyłu/ y obto

-1: czyli Iudę tak wprzod iáko y wtył.

werset: 14 A vyzrawłszy fynowie Iudscy że

-1: była walká nánie z przodku y z tyłu/

-1: do Pána wołali/ á Kápłani trąbi-

-1: li w trąby.

werset: 15 Gdy tedy okrzyk vczynili mężo-

-1: wie Iudscy/ w onym ich okrzyku

-1: poráził Bog Ieroboámá y wřzythki

-1: Izráelczyki przed Abią y Iudą.

werset: 16 A thák fynowie Izráelscy vćiekli

-1: przed Iudą/ á podał ie Bog w ręce

-1: ich.

werset: 17 Y pobił ie Abią z ludem řwem po-

-1: rażką wielką/ tak iż poległo ránnych

-1: z Izráelá/ pięć kroć řto thyfięcy mę-

-1: żow ná wybor.

werset: 18 A przetoż vřkromieni řą fynowie

-1: Izráelscy ná tenczás/ á zmocnili řię

-1: řynowie Iudscy/ gdyż vřáli Pánu

-1: Bogu oycow řwoich.

werset: 19 Y gonił Abią Ieroboámá/ á od-

-1: iął mu kilká miařt/ Bethel/ Ieřáná/

-1: Efron/ y ze wřiami ich.

werset: 20 A niemogł przyřć potym ku moř

-1: nołci Ieroboám zá czářu Abie/ bo go

-1: Pan zaráził/ á także vmárł.

rozdział: 18

strona: 243v

kolumna: c

werset: 24 Ktoremu odpowiedział Miche-

- 1: aż/ Oto ty oglądasz ná on czas gdy
- 1: będziesz kryjąc się wciekał z komory
- 1: do komory.

werset: 25 A tak Krol Izraelfki rzekł/ Weź

- 1: mićie Micheafzá á odwiedźcie go do
- 1: Amoná ftárofty mieśckiego/ y do Io
- 1: áfá fyná Krolewskiego.

werset: 26 Y powiedźcie/ Ták rofkazał Krol

- 1: ábyćie tego wľadźili do ćiemnice/ á
- 1: karmili go trochę chlebá y throchą
- 1: wody aż się Krol wroći w pokoju.

werset: 27 Thedy rzekł Micheafz/ Ieśliże się

- 1: wroćisz w pokoju thedyć Pan nie
- 1: mowił przez mię: A nád tho rzekł/
- 1: Słuchayćieź tego wzyfcy ludzie.

werset: 28 Ciągnął tedy Krol Izraelfki y Io

- 1: záfát Krol Iudfki do Rámoth Gá
- 1: láádskiego.

werset: 29 Y rzekł Krol Izraelfki ku Iozáfá-

- 1: thowi/ Odmienię się ia y poydę ku
- 1: bitwie/ ále się ty vbierz w száty fwe:
- 1: Tákże się odmienił Krol Izraelfki
- 1: y potym zwiedli bitwę.

werset: 30 A Krol Syriyfki rofkazał był het

- 1: mánom fwym kthorzy byli nád iezdą

-1: ták mowiac/ Nie potykaycie fię áni

-1: z máłym áni wielkim/ iedno tylko z

-1: Kroleń Izráelkím.

werset: 31 Y vyzrawfzy oni Hetmáni iezd-

-1: nych Iozáfátá rzekli/ Tenci ieft krol

-1: Izráelki: Y obroćili fię przeciwko nie

-1: mu áby fię z nim potykáli/ Ale Iozá

-1: fáth záwołał/ á Pan go rátował/ y

-1: odegnał ie Bog od niego.

werset: 32 A obaczywfzy hetmáni iż nie tho

-1: był Krol Izráelki/ wroćili fię od

-1: niego.

werset: 33 A niektory człowiek wyciągnąw

-1: ízy łuk fwoy/ z trefunku ranił Kro

-1: lá Izráelkiego miedzy nity y pán-

-1: cerz: A on rzekł woźnicy fwemu/

-1: Návroc á wywieś mię z woýfká bo

-1: ćiem ieft ránion.

werset: 34 Y była froga bitwá dnia onego/ á

-1: Krol Izráelki ftał prosto ná woźie

-1: przeciwko Syryczykóm aż do wie-

-1: czorá/ á wten czás gdy fłońce zácho

-1: dźiło vmárł.

rozdział: 19

KApitu. 19.

1. Iozáfath sfukan od Proroka iż fię fpo

-1: winowácił z Achábem. 4. Przywodźi lud

-1: do Paná. 5. Vítawuie Sędźie. 8. Y Lewity

-1: 9. Náucza y nápomina ie ku boiáźni Páń

-1: Źkiewy.

kolumna: d

werset: 1 **T** Edy Io-

-1: záfáth Krol

-1: IudŹki wro-

-1: ćiŹ Źię w poko-

-1: iu ku domo-

-1: wi Źwemu do

-1: Ieruzálem.

werset: 2 Przeciwo ktoremu wyŹzedŹ Ie

-1: hu Źyn Hánánie^{g0} widzácy y rzekŹ ku

-1: niemu/ IzaliŹ miaŹ Źlufznie pomá-

-1: gáć niepobożnemu/ á miŹowáć thy

-1: ktorzy nienawidzá Páná? á dla te-

-1: goż nád tobá iefť gniew PáńŹki.

werset: 3 Ale Źpráwy dobre náleżione Źá w

-1: tobie przeto iżeŹ porábaŹ gáie Źwięco

-1: ne co byŹy wźiemi/ á zgothowaŹeŹ

-1: Źerce Źwe ábyŹ ŹzukaŹ Bogá.

werset: 4 A ták Iozáfáth mieŹzkaŹ w Ieru-

-1: zálem/ á wroćiwŹy Źię ŹzedŹ w dro-

-1: gę miedzy lud od BerŹebá áż do go-

-1: ry Efráim/ áby ie záŹię przywiodŹ

-1: do Páná Bogá oycow Źwoich.

werset: 5 Y poŹthánowiŹ Źędźie w źiemi po

-1: wŹytkich miáŹtách Iudźkich obron

-1: nych y po inych miáŹteczkách.

werset: 6 RzekŹ potym do Źędźiow/ Bácz-

-1: ćież co máćie czynić ábowiem nie zá

-1: fiadaćie ná fądźie ludzkim/ ále ná

-1: Páńfkim/ ktory będzie z wámi przy

-1: fpráwách fądu.

werset: 7] A przetoż teraz niechay będzie mie

-1: dzy wámi boiazń Páńfka/ ftrzeźćież

-1: tego y ták fię fpráwuyćie/ ábowiem

-1: niemálfz złoći w Pánu Bogu ná-

-1: fzym ^x áni brákuie ofobámi/ áni bie-

-1: rze dárow.(*marg*) ^x w. 5. Mo. 10. v. 17. Iob. 34. v. 19. Mądrofći. 6. v. 8. Eklezy. 35. v.

15. Dziei. 10. v. 34. Rzym. 2. v. 11. Gala. 2. v. 6. Efes. 6. v. 9. Kolos. 3. v. 26. 1. Piotr.

1. v. 17: (-)

werset: 8] Tákte y w Ieruzálem poftánowił

-1: Iozáfát z Lewitow y z kápłanow/ y

-1: zprzednieyfzych domow Izráelfkich

-1: dla fądow Páńfkich/ y dla fpráw ie

-1: go: A ták fię wroćili do Ieruzálem.

werset: 9] Tedy im rokazał mowiąc/ Tá k

-1: że fię fpráwuyćie z boiáźnią Páńfką

-1: w wierze y w dofkonáłym fercu.

werset: 10] A wftytki fpráwy kthore przed

-1: was przychodźić będą od bráćiey wá

-1: fzey/ kthorzy miefzkáią w miefćiech

-1: fwoich/ ^A ták około morderftwá iáko

-1: około zakonu y przykazánia/ y około

-1: wftaw y fądow/ A będziećie ie nápo

-1: minác áby nie wyftępowáli przeciw

-1: ko Pánu/ áby nie przyfzedł gniew ná

-1: was y ná bráćią wáfzę: Tá k tedy czy

-1: nić bęǳiećie á nie zgrzeſzyćie. (marg) ^A W Zydowſkim ſtoi między krwią y krwią/ to ieſt ieſliby ſię morderſtwo ſtáło vmyſlnie abo z trefunku. (-)

rozdział: 23

strona: 246

Atália matká Ochozyaſzowá

kroluie nád Iudą. Wtore

Kſięgi Kroniki. Liſt

246. Ioás Krol Iudſki.

kolumna: a

werset: 13 Kthora vyzrawſzy iż Krol ſtáł

-1: v ſłupá w ſámem weſćiu/ á Kſiężę-

-1: tá y trębáczce około niego/ á iż ſię lud

-1: wſzythek źiemſki wefełł trąbiąc w

-1: trąby/ ſpiewaki teź z inſtrumenty

-1: Muzyki ćwiczone ku chwaleniu/

-1: rozdarłá Atália ſzáty ſwe mowiąc/

-1: Zdrádá/ zdrádá.

werset: 14 Wywiodł potym Ioiádá kápłan

-1: rotmiſtrze y Hetmány mowiąc im/

-1: Wywiedzćie ią precz zá párkan/ á

-1: ktoby zá nią ſzedł niechay bęǳie zá-

-1: bit: Abowiem roſkazał był Kápłan

-1: żeby iey nie zábiiano w Domu Páń

-1: ſkim.

werset: 15 A thák ią oni vchwyciwſzy gdy

-1: przychoǳiłá ku branie ſtháien przy

-1: domu Krolewſkim/ zábili ią tám.

werset: 16 Potym Ioiádá vczynił przymie-

-1: rze między ſobą/ między wſzythkim

-1: ludem/ y miedzy Krolem/ áby byli

-1: ludem Páńskim.

werset: 17] A ták wŕzythek lud fzli do domu

-1: Báálowego y poborzyli gi/ Ołtarze

-1: teŕ y báłwany iego połamáli/ Má-

-1: tháná teŕ kápłaná Báálowego zá-

-1: mordowali przed ołtarzmi.

werset: 18] Y poštánowił Ioiádá przełożone

-1: w Domu Páńskim pod poruczeń-

-1: łtwem kápłanow y Lewitow/ ktore

-1: był Dawid rozrządził w domu Páń-

-1: łkim/ áby ŕprawowali ofiáry palone

-1: Pánu/ iáko nápiáno iest w zakonie

-1: Moizefzowym/ z wefelem y z łpieś-

-1: niámi wedle porządku Dáwidowe⁸⁰

werset: 19] Poštáwił teŕ y odŕwierne v bran

-1: Domu Páńskiego/ áby thám żaden

-1: nie wchodził ktoryby był nieczyłtym

-1: w iákieykolwiek rzeczy.

werset: 20] Potym wŕziáwłszy Rotmiłtrze y

-1: przednieyłze/ y ty ktorzy pánowáli

-1: nád ludem/ ktemu wŕzytek lud oney

-1: źiemie/ prowadził Krolá z domu

-1: Páńskiego/ á przyłzli przez wyłłżá

-1: branę do domu Krolewłkiego/ y po

-1: łáđzili Krolá ná łtolicy krolełtwá.

werset: 21] A przetoŕ wŕzytek lud oney źie-

-1: mie bárzo łię wefełił/ y włpokoilo łię

-1: miáłto: A Athália zámordowaná

-1: byłá mieczem.

rozdział: 24

KApit. 24.

1. Ioás dał opráwić Kofćioł. 8. Podátheł

-1: od ludu ná to. 15. Smierć Ioiády. 17. Ioás

-1: po iego śmierći fię vdał zá bálwochwál-

-1: ítwem y rofkazał zabić Zácháryafzá proro-

-1: ká. 23. Ioás vtrapion od Syryánow. 25.

-1: Ioás zábit od sług fwoich.

kolumna: b

werset: 1 **A**^x Był Io-

-1: ás w fiedmi le

-1: ćiech gdy Kro

-1: lować począł/

-1: y krolował w

-1: Ieruzalē czter

-1: dziefći lat/ A

-1: imię mátki iego Sebiá z Berfábee.

werset: 2 Y íprawował fię Ioás pobożnie

-1: przed Pánem po wśzytek čás żywo

-1: tá Ioády Kapłaná.

werset: 3 Y dał mu Ioádá dwie żenie/ á ná

-1: rodziły mu sýnow y corek.

werset: 4 Potym Ioás myślił opráwować

-1: Dom Páńki.

werset: 5 A zebrałszy Kápłany y Lewity

-1: rzekł do nich/ Idźcie do miałt Iud-

-1: fkich á wybieraycie od wśzytkich I-

-1: zraelczykow pieniądze ku popráwo

- 1: waniu Domu Bogá wáfzega ná ká
- 1: źdy rok/ á wy fámi pilnie fię do tego
- 1: przyczyńcie: Ale thego Lewitowie
- 1: pilni nie byli.

werset: 6] A dla tegoż wezwał łobie Ioiády

- 1: Kfiążęćią y rzekł mu/ Przecz fię nie
- 1: Ítaráfz áby Lewitowie znofili z Iu-
- 1: dy y z Ieruzálem y od zgromádzienia
- 1: Izráelſkiego podátek wſtáwiony
- 1: przez Moizelzá ſługę Páńkiego/ ná
- 1: Przybytek ſwiádectwá?

werset: 7] Bo Athália niezbożna y fynowie

- 1: iey popłowáli Dom Boży á wſzytki
- 1: rzeczy poſwięcone z Domu Páń-
- 1: ſkiego obroćili ná bálwany.

werset: 8] Przetoż Krol rofkazał áby vczyn-

- 1: niono ſkrzynię iedną/ którą poſtáwio
- 1: no przed bráną Domu Páńkiego.

werset: 9] Y obwołano w Iudzie y w Ieru

- 1: zálem áby znoſzono Pánu podátek
- 1: ^x wſtáwiony od Moizelzá ſługi Bo-
- 1: żego ná Izráelſczyki ná pułczy. *(marg)* ^x w. 2. Moizelzo. (-)

werset: 10] A byli temu rádźi wſzyſcy przed

- 1: nieyſzy y wſzytek lud/ á przynałzáli
- 1: y kładli do oney Skrzynie/ áź fię w-
- 1: ſzytcy obefzli.

werset: 11] Thedy gdy przynofili ſkrzynię po

- 1: dług poruczenia krolewſkie^{g0} Lewi
- 1: towie/ á widźieli iż w niey było peł-

-1: no pieniędzy/ przychodził piąraz kro
 -1: lewki y przystaw Kápłaná przed-
 -1: nieyżego/ y wyfypowali z niey/ á od
 -1: nofili ią y ftáwiáli ná mieyfce iey: A
 -1: thák ná káždy dzień czynili/ y zebráli
 -1: pieniędzy bárzo wiele.

rozdział: 28

strona: 248v

kolumna: c

werset: 9 | Tám był niektery Prorok Páńki

-1: imieniem Oded/ kthory záfzedłszy
 -1: przed ono woýlko co ciągnęli do
 -1: Sámáryey rzekł do nich/ Oto Pan
 -1: Bog oycow wálznych rozgniewa-
 -1: wfy się ná Iudę podał ie w ręce wá
 -1: íze ktoreście pomordowali w tákiedy
 -1: popędliwości kthora przyślzá áz w
 -1: niebo.

werset: 10 | A teraz iefzcze lud z Iudy y z Ieru

-1: zález chcecie miec zá sługi y zá słu-
 -1: żebnice swoie/ Izaliście y wy íami
 -1: nie zgrzeżyli przeciw Pánu Bogu
 -1: wálzemu?

werset: 11 | Przetoż mię teraz słuchaycie/ á od

-1: wiedzcie więźnie ktoreście pobráli z
 -1: bráciey wálzey/ bo pewnie gniew po
 -1: pędliwości Páńkiey nád wámi iest

werset: 12 | Tedy powstali mężowie przed-

-1: nieyży z ludu Efráim/ Azáryafz

- 1: fyn Iohánáná/ Báráchiafz fyn Mo
- 1: follámotá/ Ezechiafz fyn Sellumá
- 1: y Amázá fyn Hádláiw przeciwko
- 1: tym ktorzy przyfzli z woyny.

werset: 13 Y rzekli do nich/ Nie wodźcie tu

- 1: tych więźniow/ ábyfmy przeciw Pá
- 1: nu nie zgrzezyli: Wyfście vmyflili
- 1: przydác nád grzechy y nád wyfłepki
- 1: náfze/ A wielkić iefth grzech wáfz/ y
- 1: gniew popędliwofci nád Izráelem.

werset: 14 A przetoż ono woysko rofpuścilo

- 1: więźnie y z onemi łupy przed Kfiążę
- 1: ty y przed wfzythkim zgromádze-
- 1: niem.

werset: 15 Y powftawfzy mężowie ktorzy by

- 1: li ná tho miánowicie obráni wzięli
- 1: ony więźnie/ á wfzytki z nich ktorzy
- 1: byli nádzy przyodziali z łupow/ dá
- 1: li im fzáty y obow/ á nakarmiwfzy y
- 1: nápoiwfzy ie pomázáli ie y odpro-
- 1: wadzáli ná oflech káżdego niemoc-
- 1: nego/ á przyprowadźli do Ierychá
- 1: miáftá palm do bráciey ich: A potym
- 1: fię wroćli do Sámáryey.

werset: 16 Na then czás Krol Acház posłał

- 1: do Krolow Afyryyfkich o rátunek.

werset: 17 Bo też byli iefzcze przyciągnęli E

- 1: domczycy y porázili Iudę/ á pobrali
- 1: więźnie.

werset: 18 Nád to Filištyni położyli się też by

- 1: li po mieściech w rowninách y ná
- 1: Południe w Iudzie/ y wzięli Beth
- 1: íames/ Aiálon y Gáderoth/ przy-
- 1: tym Socho/ Támme/ y Gámzę z ich
- 1: wíiami/ y támże mięzkáli.

kolumna: d

werset: 19 Abowiem był Pan vniżył Iudę

- 1: dla Acházá Krolá Izráelſkiego/ iż
- 1: był wyrzucił chwałę Bożą z Iudy/
- 1: á przewrotnie się íprawował prze-
- 1: ciw Pánu.

werset: 20 Y przyciągnął Telgáthfálnáár

- 1: krol Afyryyſki/ ktory mu był iefzcze
- 1: więcey ciężek/ á niżli mu przydał po
- 1: mocy.

werset: 21 Abowiem Acház pobrał niemáło

- 1: z domu Páńſkiego y z domu Kro-
- 1: lewſkiego/ y od Kíażąt/ á dał Kro
- 1: lowi Afyryyſkiemu/ ktory go przed-
- 1: się nie rátował.

werset: 22 A ná ten czás gdy był nawięcey

- 1: vtrapion/ thedy iefzcze tym więcey
- 1: grzeſzył przeciw Pánu/ tenże Krol
- 1: Acház.

werset: 23 Abowiem ofiárował bogom z Dá

- 1: máłzku od ktorych był porázon/ y mo
- 1: wił/ Gdyż bogowie Krolew Sy-
- 1: ryyſkich pomagáią im/ thedyć ia im

-1: też będę ofiarował á rátuią mię: Ale

-1: mu oni byli ku vpadkowi y wŕzytkie

-1: mu Izráelowi.

werset: 24 Pobrał też Acház naczynia Do-

-1: mu Páńskiego y potłukł ie/ á zám-

-1: knął drzwi Domu Páńskiego/ y po

-1: budował sobie Ołtharze po wŕzyt-

-1: kich kąćiech w Ieruzálem.

werset: 25 Thákże y po wŕzytkich miáftách

-1: Iudŕkich pobudował káplice/ áby

-1: kádźił Bogom cudzym/ wzruŕzáiąc

-1: ku gniewu Páná Bogá oycow swo

-1: ich.

werset: 26 Ale ine ŕprawy y wŕzytki poŕtępki

-1: iego ták przednieyŕze iáko y poŕled-

-1: nieyŕze/ nápiŕáne ŕą w kłięgách Kro

-1: low Iudŕkich y Izráelŕkich.

werset: 27 Zálął potym Acház z oycy ŕwe-

-1: mi/ y pogrzebion ieŕt w mieŕcie Ie-

-1: ruzálem/ Ale nie był położon w gro

-1: biech Krolow Izráelŕkich/ á po nim

-1: Krolował Ezechiaŕz ŕyn iego.

rozdział: 29

KApit. 29.

1. Ezechiaŕz Krol popráuie koŕćiołá/ y v-

-1: kázuię Lewitom iáko ieŕt bárzo zepŕówána

-1: chwałá Boża. 10. Ktore nápomina ku ná-

-1: práwie iey. 12. Lewitowie koŕćioł oczyćiá-

-1: ią. 20. Ezechiaŕz y z Kłiężęty ŕpráuie ofiá

-1: ry w kościele. 25. A tám Lewitowie śpiewá

-1: iá chwaląc Páná. 30. A śpiewáiąc pfallmy

-1: Dawidowe y Azáfowe. 32. Ofiáry od ludu

werset: 1 **Y**^x Począł krolowác

-1: Ezechiafz we dwudzie-

-1: ftu y piáci lećiech/ á kroló

-1: wał dwadziefciá dziewięć lat w Ie-

strona: 249

Ezechiafz Krol

Iudfki. Wtore Księgi

Kroniki. Lift. 249.

kolumna: a

ruzálem: A imię mátki iego było A-

-1: biá corká Zácharyafzowá. (*marg*)^x 2. Krol. 18. v. 1. (-)

strona: 251

kolumna: a

rozdział: 32

werset: 2 A widząc Ezechiafz iż przyćią-

-1: gnął Sennácheryb/ y chciał wálczyć

-1: przeciw Ieruzálem.

werset: 3 Wfzedł w rádę z Kfiążęty fwemi

-1: y z rycerftwem swoim/ áby záfypáli

-1: źrzodlá wod ktore były około miáftá/

-1: Y pomogli mu w tym.

werset: 4 A tám zebrawfzy fię lud wielki/ zá

-1: fypáli wfzytki źrzodlá y potok kto-

-1: ry wylewał ná onę ziemię/ przetho

-1: áby Krolowie Afyriyfcy przyćią-

-1: gnáfzy nie náležli tey obfithości

-1: wod.

werset: 5] A uczyniwłszy sobie dobre ferce/

-1: pobudował wżytki obálone mury/

-1: y wieże też opráwił/ przytym też dru

-1: gi mur przed nim opráwił mocnie/

-1: y Mello w mieście Dawidowym/ á

-1: dał poczynić wiele broni y tarczy.

werset: 6] Y poŧthánowił hetmány nád lu-

-1: dem ktore on zebrał do siebie ná plác

-1: v brany mieŧckiey/ y mowił ták do

-1: nich wdźięcznemi ŧłowy.

werset: 7] Bądźcie ŧtałymi y mężnymi/ á nie

-1: boyćie ŧię áni ŧię lę kayćie Krolá Afy

-1: riyŧkiego/ áni wielkoŧci oney wżyt-

-1: kiej ktora z nim ieŧt/ Abowiem dále

-1: ko więcey ich z námi ieŧt niżli z nimi.

werset: 8] Z nimi ieŧt ^A ramię ćieleŧne/ ále z

-1: námi ieŧt Pan Bog náŧz áby nas rá

-1: thował/ y ŧpráwował náŧze walki:

-1: Thedy lud wźiał ŧmiałość z onych

-1: ŧłow Ezechiaŧzá Krolá Iudŧkiego. (marg) ^A To ieŧt moc. (-)

werset: 9] Potym Sennácheryb Krol Afy

-1: riyŧki poŧłał ŧłuźebniki ŧwoie do Ie

-1: ruzálem (gdy ieŧzcze dobywał Lá-

-1: chis/ y miał z ŧobą wżytek lud krole

-1: ŧtwá ŧwego) do Ezechiaŧzá Krolá

-1: Iudŧkie^{go}/ y do wżytkich z Iudy kto

-1: rzy byli w Ieruzálem z tym poŧeŧŧwē

werset: 10] Thák mowi Sennácheryb Krol

-1: Afyryjki/ W czymże wżdy dufacie

-1: mięzkając w Ieruzalem w obleże-

-1: niu?

werset: 11 Izali was nie zwodzi Ezechiafz

-1: aby was pomorzył głodem y pragnie

-1: niem mówiąc/ Pan Bog náfz wyr

-1: wie nas z ręku Krolá Afyryjkie⁸⁰?

werset: 12 Izali nie ten iefz Ezechiafz ktory

-1: popfował Káplice y ołtarze ^B iego?

-1: y przykazał Iudzie y miefzczánom

-1: Ierolimfkim tymi słowy? Będzie

-1: cie chwalić Páná tylko przy iednym ołtarzu/ y ná nim kádźić będziecie. (marg) ^B To iefz Bogá/ A to mowi Sennácheryb nieprawdziwie bo ołtarze ony były bałwanow á nie Bogá prawdziwego/ Iáko też y bałwochwálcy czáfu tego wymiátuią ná oczy wiernym ktorzy chwałę bożą nápráwuią żeby mieli wftawy Boże wynifzczać. (-)

werset: 13 Izali nie wiecie com ia vczynił y

-1: oycowie moi wżytkim narodom

-1:

kolumna: b

ziemfkiem? Zaż bogowie narodow

-1: innych mogli wyrwać ziemię fwoię z ręki moiey?

werset: 14 Y ktoryż był ze wżytkich Bogow

-1: onych narodow ktore oycowie moi

-1: porázili/ ktoryby mógł wybáwić lud

-1: fwoy z ręki moiey? aby też Bog wáfz

-1: mógł was z ręki mey wyrwać?

werset: 15 Teraz tedy niech was Ezechiafz

-1: nie zwodzi/ á niechay was w thym

-1: nie ofzukawa/ áni mu wierźcie: Abo

- 1: wiem iefli żaden Bog wżytkich na
- 1: rodow y wżytkich Krolestw nie
- 1: mógł wybáwić ludu ťwego z ręki
- 1: moiey/ y z ręki oycow moich/ dáleko
- 1: więcey Bog wáżz nie wiymie was z
- 1: ręki moiey.

werset: 16 Nád tho iefzcze ťżużebnicy iego

- 1: mowili przeciw Pánu Bogu/ y prze
- 1: ćiwko Ezechiaźzowi ťłudze iego.

werset: 17 Piťał ktemu liťty bluźniąc Pána

- 1: Boga Izraelfkiego/ á mowiąc prze-
- 1: ćiwko niemu tymi ťłowy/ Iáko Bo
- 1: gowie inych narodow źiemťkich
- 1: nie mogli wyrwáć ludu ťwego zrę
- 1: ki moiey/ thák Bog Ezechiaźzow
- 1: ludu ťwego nie wyrwie z ręki mo-
- 1: iey.

werset: 18 Y^C woáli wielkim głóťem po Zy

- 1: dowťku ná lud Ierozolimťki ktory
 - 1: był ná murzech ťtráźąc ie/ y trfoźąc
 - 1: imi áby ták miáťto wźięli.(*marg*)^C Wołánie ich iákowe było pátrza y we wtorych Kfię.
- Krole. Káp. 18. (-)

werset: 19 A mowili przeciw Bogu Iero-

- 1: zolimťkiemu/ iáko przeciw Bogom
- 1: narodow źiemťkich roboćie rąk lu-
- 1: dzkich.

werset: 20 Tedy ťię modlił Ezechiaźz Krol

- 1: y Ezáiaźz ťyn Amofá Proroká dla
- 1: thego wołáiąc áż do niebá.

werset: 21 Y posłał Pan Anioła który wy-

- 1: tracił wszystkie mocarze w wojscze
- 1: y wodzą y Hetmána w obozie Kro-
- 1: lá Asyryjskiego tak iż się z zawsty-
- 1: dzoną twarzą wrócił do ziemi swo-
- 1: iej: Tam gdy wszedł do domu Bo-
- 1: ga swego/ ci którzy wyszli byli z nie-
- 1: go zamordowali go tam mieczem.

werset: 22 A tak Pan wybawił Ezechię z rąk

- 1: mieczów Jeruzolimskich z rąk Sen-
- 1: nacheribów Króla Asyryjskiego/ y z
- 1: rąk wszystkich innych/ a sprawił im po-
- 1: kój ze wład.

werset: 23 Tedy wiele ich przynosili Panu

- 1: dary do Jeruzalem/ y wspominki ko-
- 1: szthowne Ezechię Królowi
- 1: Judzkiemu/ A tak potem wywyż-
- 1: szon był przed wszystkimi narody.

rozdział: 35

strona: 253v

kolumna: c

werset: 16 A tak dnia onego zgotowane iest

- 1: wszystko posługowanie Pańskie/ aby
- 1: obchodzili Wielkanoc/ y sprawowa-
- 1: li ofiary palone na ołtarzu Pańskim
- 1: według rozkazu Króla Izzy-
- 1: asza.

werset: 17 Tedy tedy czasu synowie Izraelcy

- 1: ktorzy iedno należeni byli obcho-

-1: dżili Wielką noc y Święto przafni

-1: kow przez fiedń dni.

werset: 18 Y nie był obchod tákowy Wiel-

-1: kiej nocy w Izráelu od czałow Sá

-1: muelá Proroká/ áni żaden ze włzyt

-1: kich Krolow Izráelkich spráwo-

-1: wał thákową wielką noc iáką sprá

-1: wił Iozyafz z kápłany/ z Lewity/ y

-1: ze włzytkim Iudą y Izráelem ktho-

-1: ry thám był náležion y z miefzczány

-1: Ierolimfki.

werset: 19 A tá Wielkánoc była spráwowá

-1: ná ómegonálthego roku zá Krole-

-1: ftwá Iozyafzowego.

werset: 20 " Potym włzytkim gdy dopráwił

-1: Iozyafz koćciołá/ rużył woýlko Ne

-1: cho Krol Egipthłki chcąc dobywác

-1: ^C Kárchemis nád rzeką Eufráthes

-1: á Iozyafz też ciągnął przeciwno nie

-1: mu. (marg) " 2. Krol. 23. v. 19. ^C To miáftho było Krolá Afsyriyłkiego/ á leżało nád Eufrates rzeką ktore gdy chciał wziąć Necho Krol Egipthłki/ Iozyafz bojąc się áby on nie ciągnął przez ziemię iego pofiádác iey/ rużył się też z woýlkiem przeciwnemu. (—)

werset: 21 Ale on pośłał do niego pośły fwe

-1: z temi słowy/ Aż ia mam co z tobą

-1: czynić krolu Iudłki? gdyż ia dziś nie

-1: ciągnę przeciwno tobie/ ále przeciwno

-1: ko domowi mnie odpornemu/ kędy

-1: mi Bog rofkazał ábym się pośpie-

-1: śzył: A ták ftrzeż się pośpie-

-1: Ízył: A ták ítrzeż íię Bogá ktory íeŧ

-1: zemną áby íię nie zábił.

werset: 22] Ale Iozyałz nie chćiał íię wroćić

-1: od niego/ owłzem íię gotował z nim

-1: potykáć/ á nieprzełtał ná ŧłowiech

-1: Nechá ktore wyŧzły z włt Bożych: ^x

-1: A ták przyćiągnáwłszy/ zwiodł z nim

-1: bitwę w polu Mágeddo.(*marg*) ^x Zácháry. 12. v. 11. (-)

werset: 23] Y poŧtrzelili ítrzelcy Krolá Iozy

-1: ałzá/ á on rzekł do ŧłużebnikow ŧwo

-1: ich/ Znieŧćie mię/ bo íeŧ bárzo rá

-1: nion.

werset: 24] A ták ŧłużebnicy íego znieŧli go z

-1: wozu y włóżyli go ná drugi woz kto

-1: ry miał złobą/ á odwieźli go do Ieru

-1: zálem/ támże vmárl y pogrzebion w

-1: grobiech Oycow ŧwoich/ á płákał

kolumna: d

włzytek lud Iudŧki y Ieruzálem nád

-1: Iozyałzem.

werset: 25] Wczyńił też y Ieremiałz nárzeká

-1: nie nád Iozyałzem/ ktore włzyŧcy

-1: ŧpiewacy y ŧpiewaczki w ŧwych lá

-1: menćiech przypomináią o Iozya-

-1: łzu y po dźííeŧyŧy dźíeń/ ^D podawłzy

-1: y inym ten zwyczaj w Izráelu/ A ty

-1: włzytki rzeczy nápiŧáne łą w lámen

-1: ćiech.(*marg*) ^D To íeŧ ŧpiewáć pioŧnki záłóŧne. (-)

werset: 26] Ale ine włzytki ípráwy Iozyałzo

-1: we y dobrodzieyſthwá iego/ iáko

-1: ieft nápiſano w zakonie Páńſkim.

werset: 27 Przytym ine iego przednieyſze y

-1: oſtátecznieyſze ſpráwy/ tyć ſá nápi-

-1: ſáne w kſięgách Krolow Izraélſkich

-1: y Iudſkich.

rozdział: 36

KApit. 36.

1. Ioácház Krol Iudſki. 4. Záwiedzion

-1: w więźnienie do Egiptu/ á Eliákim ktore

-1: go teź zowá Ioákim poſtánowion ieft ná

-1: mieyſcu iego. 6. Ktory teź záwiedzion ieft

-1: w więźnienie do Bábilonu. 8. Ioáchin ná

-1: mieyſcu iego poſtánowion á ten teź záwie-

-1: dzion do Bábilonu/ á Sedekiaſz obran ná

-1: mieyſce iego. 14. Lud iż wzgárdził vpomi-

-1: nánia Boże. 17. Zágnan ieft wniewolá do

-1: Bábiloniei. 19. Koſcioł y miáſto Ieruzá-

-1: lem poborzone. 22. Cyrus lud wolno puź-

-1: cza zwieźienia.

werset: 1 **Y**^x Wzięł ſo-

-1: bie lud źemie

-1: oney Ioácházá

-1: ſyná Iozya-

-1: ſzowego/ á po

-1: ſthánowił go

-1: ſobie zá Krolá

-1: ná mieyſcu oycá iego w Ieruzálem.(marg) ^x 2. Krol. 23. v. 30. (-)

werset: 2 Ktoremu było dwádzieſcia y trzy

-1: látá gdy Krolowác począł/ á iedno

-1: trzy miefiące Krolował w Ieruzá-

-1: lem.

werset: 3 Bo go wzięł Krol Egipthski

-1: z Ieruzálem/ y záložyl podátek ná

-1: ziemię łto tálentow srebro y tálent

-1: złotá.

werset: 4 Y postánovil Krol Egipthski E-

-1: liákimá brátá iego Krolém nád Iu

-1: dą y nád Ieruzálem/ á odmienił i-

-1: mię iego Ioákim/ á wzięwłzy Ne-

-1: cho Ioácházá brátá iego zlobą/ przy-

-1: wiodł go do Egiptu.

werset: 5 Ná then czás Ioákimowi było

-1: dwádziefciá y pięc lat gdy Kroló-

-1: wác począł/ á iedennafcie lat Kro-

-1: lował w Ieruzálem/ dopufzczáiac

-1: fię złości przed Pánem Bogiem swo

-1: im.

ksiega: Esdr.

rozdział: 2

strona: 256

kolumna: a

werset: 60 Synow Dáláiáfzowych/ fynow

-1: Tobiafzowych fynow Nekodá fześć

-1: łet piędziefiat y dwa.

werset: 61 A z synow Kápłáńfkich/ fynowie

-1: Hábáiowi/ fynowie Akkofowi/ fy-

-1: nowie Berzeláiowi kthory był łobie

-1: wziął żonę z corek Bebzeláiá Gálá-

-1: ádczyká y názwan był imieniem ich.

werset: 62 Ci szukáli opifánia narodu fwe-

-1: go/ ále nie náleźli y zrzuceni fą z ká-

-1: płáńftwá.

werset: 63 Ku ktorym rzekł Atherfáthá áby

-1: nie iádáli z rzeczy poświęconych ^B

-1: ázby ftał Káplán z Vrym y z Thu-

-1: mim.(*marg*) ^B O thym pátrz w księgách 2. Mo. 28. v. 30. (-)

werset: 64 A wżytkiego zgromádzenia po-

-1: fpołu było czterdzieści thyfięcy dwa

-1: tyfiącá trzy fta y fiedmđziefiąt.

werset: 65 Oprocz sług y słuźebnic ich kto-

-1: rych było fiedm tyfięcy trzy fta trzy-

-1: dzieści y fiedm/ á było też z niemi fpie

-1: wakow y fpiewaczek dwieście.

werset: 66 Koni ich było fiedm fet trzydzieści

-1: y sześć/ á mułow dwieście czterdzie

-1: fci y pięć.

werset: 67 Wielbładow cztery fta trzydzieści

-1: y pięć/ á osłow sześć tyfięcy fiedm fet

-1: y dwadzieściá

werset: 68 A kfiążethá z domow przedniey-

-1: fzy/ gdy weszli do domu Páńskiego

-1: kthory był w Ieruzálem/ dobrowol

-1: nie do domu Bożego zniefli to czym

-1: by gi postáwili ná gruncie iego.

werset: 69 Y oddáli wedle fwych możności

-1: do skárbu ná roboty/ Złotá sześćdzie

-1: fiąt tyfięcy łotow y tyfiąc/ A Srebrá

-1: pięć tyfięcy grzywien y fto fzat ká-

-1: płańfkich.

werset: 70 A ták mieszkáli kápłani y Lewito

-1: wie y lud półpolity fpiewacy y odź-

-1: wierni/ tákże y Náthyneyczycy w

-1: mieściech swoich y wfzytcy Izráeli-

-1: towie po mieściech swoich.

rozdział: 3

KApitu. 3.

1. Iefua y Zorobabel zbudowáli oltarz.

-1: 4. Obchodzą święto Kuczek. 5. Ofiáruią

-1: palone ofiáry. 10. Dziękuia Pánu iż záłoży

-1: li grunty kościelne.

werset: 1^x 6 **G**dy tedy przy

-1: fzedł Miefiác fiód

-1: my/ á fynowie I-

-1: zráelfcy iuz byli w

-1: mieściech zebráli fię

-1: fpołu do Ieruzá-

-1: lem.(*marg*) ^x 3. Ezdra. 5. v. 47. (-)

werset: 2 A ták Iefuá fyn Iofedekow wfía

kolumna: b

wfzy/ y brácia iego Kápłani/ przy-

-1: tym Zorobabel fyn Sáláthyelow/ y

-1: brácia iego/ zbudowáli oltarz Bogá

-1: Izráelfkiego/ áby ná nim fprawo-

-1: wáli ofiáry palone/ ták iáko iest ná-

-1: pifano w zakonie Moizéfzá mezá

-1: Bożego.

werset: 3] Y poštáwili ^A gi ná podštáwkách

-1: iego/ iż fię bali narodow poštron-

-1: nych/ y šprávowáli ná nim ofiáry

-1: palone Pánu/ thák ráno iáko y w

-1: wieczor.(*margin*) ^A Ná miešcu gdje go był Sálomon poštáwił. (—)

werset: 4] Y obchodźili šwięto kuczek ^x iáko o

-1: tym iešt nápišano/ šprávuiąc palo

-1: ne ofiáry ná káždy dzień/ według

-1: liczby y zwyczajú dnia káżdego.(*margin*) ^x w 2. Mo. 23. v. 16. (—)

werset: 5] Potym vštáwiczną paloną ofiárę/

-1: ták w pierwsze dni Miešiacá/ iáko

-1: teź we wšytki vroczyšte šwiętá Pá

-1: nu pošwięczone/ y we wšytkim co

-1: dobrowolnie ofiárowano Pánu.

werset: 6] Od pierwsze^{go} dnia Miešiacá fiod

-1: mego počęli šprávowác ofiáry pa

-1: lone Pánu/ ácz iešzce nie záczał fię

-1: był fundáment Kolćiołá Bożego.

werset: 7] Oddáli potym pieniądze murá-

-1: rzom y rzęmięšnikom/ ktemu štrá-

-1: wę/ pićie/ y oliwę/ Sydończykom y

-1: Thyriyczykom/ áby woźili drzewá

-1: cedrowe z Libanu do morzá do Iop

-1: py/ według roškazánia ktore mieli

-1: od Cyrušá Krolá Perškiego.

werset: 8] Potym roku wtorego po ich przy

-1: šćiu do Domu Bożego w Ieruzá-

-1: lem/ wtorego Miešiacá/ záczęli the

-1: ípráwę Zorobabel fyn Gáláthye-
 -1: low/ y Iefua fyn Iofedekow/ y ini
 -1: ich bráčia Kápłani y Lewitowie/ y
 -1: wšyřcy ktorzy przyřzli do Ieruzá-
 -1: lem z więźienia/ á pořtanowili Le-
 -1: wity co mieli dwádźiefćá lat y dá-
 -1: ley áby byli przyřtáwy nád robotámi
 -1: Domu Páńfkiego.

werset: 9 Y pořtáwieni řá Iefua y fynowie

-1: iego/ y bráčia iego/ Kádmiel y fyno
 -1: wie iego z narodu Iudy řpořu/ áby
 -1: dogłádáli robotnikow w domu Bo
 -1: řym/ fynowie Henádádowi z fyny
 -1: ich y bráćią Lewitámi.

werset: 10 A ták záložyli fundamenty Ko-

-1: řćiołá Páńfkiego budownicy/ á po
 -1: řtanowili Kápłany w branie z trą-
 -1: bámi/ y Lewithy fyny Azáfowe z
 -1: Cymbały/ áby chwalili Pána we-
 -1: dług pořtanowienia Dawidá Kro
 -1: lá Izráelfkiego.

rozdział: 7

strona: 258v

ESDRAS.

kolumna: c

werset: 20 A ktemu czego iedno potrzebá bę

-1: dzie do domu Bogá twego/ á ná co
 -1: řię tobie będzie dáć godźiřo/ tedy dařz
 -1: z řkárbu Krolewfkiego.

werset: 21 Ieńczem ia Artákferkfes Krol

- 1: wydał tákowy dekret do wšzytkich
- 1: podfkárbiow ktorzy łą zá rzeką/ w-
- 1: Źytko oczkolwiek będzie żądał Ez-
- 1: drałz Kápłan y vczony w zakonie
- 1: Bogá niebieskiego/ áby wnet było.

werset: 22 Aż do ftá tálentow frebrá y do ftá

- 1: korcy pšzenice/ do ftá bathow wi-
- 1: ná/ y do fthá batow oliwy/ áfoli i-
- 1: leby potrzebá.

werset: 23 Co kolwiek rofkazał Bog niebie-

- 1: Źki áby přetko było w domu iego/ by
- 1: Źnadź gniew ie^{go} nie przyšzedł ná kro
- 1: leftwo/ ná Krolá/ y ná Źyny iego.

werset: 24 Oznáymuiemy thež wam/ iżby ná

- 1: wšzytki Kápłany/ ná Lewithy/ ná
- 1: Źpiewáki/ na Odźwierne/ ná Náty
- 1: neyczyki/ y ná ine Źługi tego domu
- 1: Božego/ żaden fthároftá nie zá-
- 1: kłádał dáni/ clá/ áni popłátku do-
- 1: roczniego.

werset: 25 Ty tež EzdráŹu według mądroŹci

- 1: Bogá twe^{go} w ktorey ieŹteš biegłym
- 1: poŹtanow Źędzie y rozdeymce co by łą
- 1: dźili wšzytek lud co ieŹt za rzeką/ w-
- 1: Źytki ktorzy znáią práwá Bogá twe
- 1: go/ á ktorzy nieumieią abyŹcie ie v-
- 1: czyli.

werset: 26 A káźdego kthoryby nie czynił

-1: dofyć zakonowi Bogá twego/ y prá
 -1: wu Krolewfkemu/ áby z nim byłá
 -1: přethka spráwiedliwość/ ábo ná
 -1: śmierć/ ábo ná wygnánie/ ábo ná ká
 -1: ránie ná máiętności/ ábo ná więźie-
 -1: nie.

werset: 27 O błogofławionyfz Pan Bog oy

-1: cow náfzych/ ktory dał nieco táko-
 -1: wego w ferce Krolewfkie/ áby thák
 -1: zacnie ofláchcił Dom Páńfki ktory
 -1: ieft w Ieruzálem.

werset: 28 A iż mi spráwił lálkę przed Kro-

-1: lem y przed rádą iego/ y przed wlfzyt
 -1: kimi możnemi Kfiążęty Krolewfkí
 -1: mi/ gdzie więc ia będąc vtwierdzo-
 -1: ny mocą Bogá moiego zebrálem z
 -1: Izráelá przednieyfze kthorzyby fzi
 -1: zemną.

rozdział: 8

KApitu. 8.

1. Imioná tych ktorzy fzi z Ezdrafzem

-1: do Ieruzálem. 12. Zápowieda poft. 28. V-
 -1: czy kápłanow powinności ich. 33. Co vczy
 -1: nili przyfzedfzy do Ieruzálem.

kolumna: d

werset: 1 **A**^x Cić fą prze

-1: dneyfzy z do-
 -1: mow oycow-
 -1: fkich y ten ieft

-1: narod tych kto

-1: rzy wyfzli zem

-1: ną z krolestwá

-1: Artákferkfeá Krolá Bábilońkiego.(*marg*) ^x 3. Ezdre. 8. v. 31. (-)

werset: 2] Z fynow Fineefowych Gerfon/ z

-1: fynow Ithámárovych Dániel/ á z

-1: fynow Dawidowych Hátthus.

werset: 3] Z fynow Secheniafzowych fyná

-1: Fárefowego Zácharyafz/ á z nim mę

-1: zow fto y pięćdziesiąt w liczbie.

werset: 4] Z fynow Fáháthmoábowych/

-1: Elioenái fyn Zeráchiafzow/ á z nim

-1: dwie fcie mężow.

werset: 5] Z fynow Secheniafzowych fyn

-1: Iáhazyelow/ á z nim trzy fthá mę-

-1: żow.

werset: 6] Z fynow Adynowych/ Abed fyn

-1: Ionáthánow/ á z nim pięćdziesiąt

-1: mężow.

werset: 7] Z fynow Elámowych/ Ezáiafz fyn

-1: Atálie/ á z nim siedmiesiąt mężow.

werset: 8] Z fynow Sáfátyafzowych/ Ze-

-1: bedyafz fyn Micháelow/ á z nim ósm

-1: dziesiąt mężow.

werset: 9] Z fynow Ioábowych/ Obádyafz

-1: fyn Iáhielow/ á z nim dwie fcie y

-1: ósmnaście mężow.

werset: 10] Z fynow Selomitowych fyn Io-

-1: záfiafzow/ á z nim ftho y fześcdzie-

-1: fiąth mężow.

werset: 11 Z fynow Bebáiwych/ Zácháry-

-1: afz fyn Bebáiw/ á z nim ofm á dwá

-1: dziefciá mężow.

werset: 12 Z fynow Azgádowych/ Iohánán

-1: fyn Ekcethánow/ á z nim fto y dzie-

-1: fięc mężow.

werset: 13 Z fynow Adonikámá ná oftátecz

-1: nieyfzych ktorych ty fą imioná/ Eli

-1: feleth/ Iehiel/ y Sámáiafz/ á z ni-

-1: mi fześcdziefiat mężow.

werset: 14 Z fynow Beguiá/ Vtái y Zábud/

-1: á z nim fiedmndziefiat mężow.

werset: 15 A ták zebrałem ie do rzeki kthora

-1: bieży do Aháwy/ y zoftálimy thám

-1: przez trzy dni: Pothymem oglądał

-1: lud y Kápłany/ á nie nálazłem tám

-1: nikogo z Lewitow.

werset: 16 Pořłalem tedy do Eliezerá/ do

-1: Aryelá/ do Semeiafzá/ do Elná-

-1: tháná/ do Iárybá/ do Elnátháná/

-1: do Nátháná/ do Zácháryafzá/ y do

-1: Mefullámá do kfiążąt/ do Ioiárybá

-1: y do Elnátháná do náuczonych.

ksiega: Neh.

strona: 261

kolumna: a

rozdział: 1

werset: 5] Y rzekłem ^x Proszę Pánie Boże nie

-1: bieſki/ który ieſteś mocny/ wielki y

-1: ítráfzliwy/ záchowywáiąc vmowę

-1: y miłofierdzie tym ktorzy cię miłuią

-1: y ítrzegą przykazánia twego.(*marg*) ^x Dániel. 9. v. 4. (-)

werset: 6] Niechayże ſię vcho tve nákloni/

-1: á oczy twoie niechay będą otworzo-

-1: ne/ ábyś vſłyſzał modlitwę ſłużebni

-1: ká tve^{go}/ którą ia czynię dziś przed to

-1: bą y we dnie y w nocy zá ſyny Izráel

-1: ſkiami ſłużebniki twemi/ ábowiē wy

-1: znawam grzechy ſynow Izráelſkich

-1: ktorychemy ſię dopuſćili przeciw to

-1: bie y ia y dom oycá me^{go} zgrzeſzyliſmy

werset: 7] Cieſzkochmy wyſtąpili przeciw

-1: tobie/ y nie ítrzeſyliſmy roſkazánia/

-1: vſtaw/ y ſądow kthoreś roſkazał

-1: Moizeſzowi ſłudze twemu.

werset: 8] Roſpomniż proſzę cię ná tho coś

-1: roſkazał Moizeſzowi ſłudze twe-

-1: mu mowiąc/ Gdy ſię zemną będzie-

-1: cię niewiernie obchodzić/ thedy ia

-1: was roſproſzę miedzy narody.

werset: 9] A gdy ſię do mnie náwróćcie ítrze

-1: gąc przykazania mego y czyniąc mu

-1: doſyć ^x choćiażbyſcie byli wygnáni ná

-1: kray ^D ſwiátá/ tedy was ztámthą

-1: zgromádzę/ y przywiodę do mieyſcá

-1: ktorem obrał ábym thám poſtáwił i-

-1: mię moie.(*marg*) ^x w 5. Mo. 30. v. 4. ^D W Zydowŕkim ftoi/ Niebá. (–)

werset: 10 A oni íá ŕudzy twoi y lud twoy/

-1: ktoreś odkupił mocą twą nawięcz-

-1: ízą/ y ręką twą namocnieyŕzą.

werset: 11 Profzę o Pánie/ niech wyŕlucha

-1: vcho twoie modlitwę ŕlugi twoie-

-1: go/ y modlitwę ŕłuźebnikow two-

-1: ich/ ktorzy prágną áby fię bali imie-

-1: niá twego: A dźiś poŕzczeńć ŕludze

-1: twemu profzę cię/ y ŕpraw mu mió

-1: ŕierdzie v ^E męźá onego: A iam był

-1: podczáŕzem Krolewŕkim.(*marg*) ^E To ieŕt v Krolá Artákŕkŕfá. (–)

rozdział: 2

KApitu. 2.

1. Nehemiaŕz otrzymawŕzy liŕty od Arthá-

-1: kŕkŕfá Krolá/ przyŕzedł do Ieruzálem.

-1: 12. Ogłęduie miáŕto ŕpuŕtoŕzáŕe. 18. Budu-

-1: iá mury Ierozolimŕkie.

werset: 1 **Y** Przydáŕo

-1: fię Miefiácá

-1: Nifán/ roku

-1: dwudźieŕtego

-1: zá pánowá-

-1: niá Artákŕ-

-1: kŕfá Krolá/ iz

-1: przed nim wino ŕtaŕo/ Tedym ia ie

-1: wźiáwŕzy podaŕ Krolowi/ á nie wi

-1: dźiaŕ mię nigdy ták ŕmętnego.

kolumna: b

werset: 2] Tedy Krol rzekł ku mnie/ Przecz

- 1: tak małz smętną polthawę gdyż nie
- 1: chorujesz? Nie może to być iż musisz
- 1: mieć w sercu coś złego: A przetożem
- 1: się ja zlekł bārzo.

werset: 3] Rzekłem pothym ku Krolowi/

- 1: Niechay Krol będzie zdrow ná wie
- 1: ki/ Ale iákoż oblicze moje nie ma być
- 1: smętne/ gdyż miałto y mieysce gro-
- 1: bow oycow moich poborzone iest/ á
- 1: brany iego ogniem popalone?

werset: 4] Tedy rzekł Krol ku mnie/ Czegoż

- 1: ty wždy żadałz? A iam się ná ten czas
- 1: modlił ku Bogu niebieskiemu.

werset: 5] Zátymżem odpowiedział Krolo

- 1: wi/ Iesliżec się to podoba Krolu/ á
- 1: iesliś łáfkaw ná mię słuźebniká twe
- 1: go/ posliż mię do Iudy do miałthá
- 1: kędy są groby oycow moich/ ábym go
- 1: poprąwił.

werset: 6] Ná to mi krol odpowiedział gdzie

- 1: tuż przy nim siedziáá y Krolowa/
- 1: Iákoż tám długo zmieszkałz ná tey
- 1: drodze? y iáko się rychło wrociłz?
- 1: Spodobáło się to tedy Krolowi/ y
- 1: odprąwił mię/ á iam themu zámie-
- 1: rzył pewny czas.

werset: 7] Y rzekłem ku Krolowi/Iesliżec się

-1: ták zda Krolu/ tedy mi niechay dá-
 -1: dżą lifty do Kfiążąt ktorzy fą zá rze-
 -1: ką/ áby mię przeprowádzili ażbych
 -1: przyśzedł do Iudy.

werset: 8] Przytym lif do Azáfá ktory trzy-

-1: ma ftraż láfów Krolewfkich/ áby
 -1: mi dał drzewá ku budowánium bran
 -1: páłacu kthory iest przy kościele/ y ná
 -1: mury mieśckie/ á ná dom do ktorego
 -1: przydę: Y dał mi Krol wśzytko zá
 -1: ^A láfką Bogá mego ktorą nádemną
 -1: okazał.(*marg*) ^A W Zydowfkim ftoi/ wedle ręki dobrey Bogá mego. (-)

werset: 9] A gdym przyśzedł do fthároft zá

-1: rzeką/ oddałem lifty Krolewfkie/ A
 -1: połał też był zemną Krol rotmiftrze
 -1: y ieždne.

werset: 10] Co gdy wśłyżał Sánábálláth Ho

-1: ronitczyk/ y Tobiafz on fługá Amo
 -1: nitczyk bárzo fię im to nie podobáło/
 -1: iż przyśzedł człowiek ktory fię ftárał
 -1: o dobre fynow Izráelfkich.

werset: 11] A przetożem przyśzedł do Ieruzá

-1: lem y mięfzkałem tám przez trzy dni

werset: 12] Wfiałem potym w nocy z trochą

-1: ludzi/ y nie oznámiłem tego żadne
 -1: mu/ co Bog moy podał do fercá
 -1: mego ábym vczyził w Ieruzálem/
 -1: nie miałem theż zřobą żadnego by-
 -1: dłátká/ iedno to ná kthoremem fie

-1: dział.

rozdział: 6

strona: 263v

kolumna: c

werset: 7 Ktemuś ielzche poltánowił Pro

-1: roki ktorzyby o tobie opowiedáli w

-1: Ieruzálem mowiąc/ Ześ ielt Kro-

-1: lem w Iudźie: A przetoż teraz doy-

-1: dzie to do krolá: Przydźże tedy á po

-1: radźmy fię miedzy sobą.

werset: 8 Alem ia posłał do niego ztymi ło

-1: wy/ niedzieie fię ták iáko ty powie-

-1: dałz/ ále to sam sobie wymyflałz.

werset: 9 Abowiem oni wżyfscy ftráfzyli

-1: nas mowiąc/ Niechać vftáną ręce

-1: ich od roboty áby nie była dokończo-

-1: ná: A przetoż teraz o Boże vtwierdz

-1: ręce moje.

werset: 10 Potymem ia przyzedł do domu

-1: Semáiafzá fyná Daláie^{go} fyná Merá

-1: beelowego ktory był w zámknieniu/

-1: ktory mi rzekł/ Zeydźmy fię do domu

-1: Bożego w pośrzod Kościoła/ zám

-1: knimyfz o sobie drzwi ie^{go}/ ábowiem

-1: ci przydą chcąc cię zabić/ á they nocy

-1: przydą áby cię zámordowali.

werset: 11 Alem ia odpowiedział/ Izali kto

-1: ták iákim ia ielt vćiekać ma? Izali

-1: kto tákowy iákim ia ielt ma wnidź

-1: do Kofćiołá á^B bronić zdrowia fwe

-1: go? Zadnym obyczaiem nie wnidę.(*marg*)^B Drudzy wykłádaią/ A będzie żyw/ Co tak rozumieią niemoże tho być żeby go Bog zabić nie miał gdyby kofćioł zgwałcił. (-)

werset: 12] Y poznałem ia że go Bog nie po-

-1: słał áby ku mnie prorokował/ ále iż

-1: go Thobiáfz y Sánábállath náięli.

werset: 13] Abowiem on był dla tego przená

-1: ięt ábych się ia włęknawłzy to vczy-

-1: nił y zgrzeszył/ á iżby o mnie wżę-

-1: dzie złą sławę pućili ktorąby mi ná

-1: oczy zárzucáli.

werset: 14] Pomniész o Boże moy ná Tobiafzá

-1: y Sánábállátá co oni czynili/ także

-1: ná Noádyę prorokinią/ y ná ino pro

-1: roki ktorzy mię sťrafzyli.

werset: 15] A tak ięft dopráwion mur dwu-

-1: dzieftego y piąthego dnia Miefiącá

-1: ^C Elul/ po pięćdziefiątym y wtorym

-1: dniu. (*marg*)^C Then Miefiąc ięft Sierpien. (-)

werset: 16] To gdy wśłyfzeli wśyfcy **nieprzy** [!] -

-1: **ćiele** [!] náfzy/ zléknawłzy się wśyfcy na

-1: rodowie okoliczni/ vpádli w my-

-1: flách fwych/ á poználi że thá sťprawá

-1: byłá od Bogá nášzego.

werset: 17] Tychże też czáfow niektorzy zac-

-1: nieyśzy w Iudzie częfto fwe przesyłá

-1: li lifty do Thobiafzá/ á záfie od Tho

-1: biafzá przynofzono do nich lifty.

werset: 18] Abowiem wiele ich w Iudzie było

-1: co fię z nim ſprzyfięgli/ gdyż on był

-1: żięciem Secheniafzá fyná Arácho-

-1: wego/ áktemu fyn iego Iohánán po

kolumna: d

iał był corkę Mefullámá fyná Bárá

-1: chiafzowego.

werset: 19 Ktemu przedemną zálecáli dobroć

-1: iego/ á potym fłowá moie ná ſtro-

-1: nie przenofili do niego/ A Thobi-

-1: afz pošyłał lifty ſtráfząc mię.

rozdział: 7

KApitu. 7.

1. Dobudowawfzy murow poſthánawia

-1: ſtraż Nehemiafz. 5. Obliczáią lud kthory

-1: fię wrocił z więzienia.

werset: 1 **G**^x Dy tedy

-1: mury zbudo-

-1: wáne były/ po

-1: ſtháwiłem y

-1: wrotá/ kthe-

-1: mu poſtáwiē

-1: wrotne Spie

-1: waki y Lewithy.(*margin*)^x Ekle. 49. v. 15. (-)

werset: 2 Nád tom rofkazał Hánániemu

-1: brátu memu/ y Hánaniafzowi ſtá-

-1: rołćie zamku Ierozolimſkiego/ ábo

-1: wiem ten był człowiek wierny y bo-

-1: iący fię Bogá nád wiele inych.

werset: 3 A powiedziałem thak/ Niechay

-1: brany Ierolimfkie otworzone nie
 -1: bywaią aż fłońce ogrzeie/ á poki ie-
 -1: łzce ftraż będzie ftała/ áby zámyka-
 -1: no brany y mocnie opátrcono: Y po
 -1: ftánowiłem ftraż z miefzczánow Ie
 -1: rozolimfkich/ kázde^{go} ná miefcu fwo
 -1: im y przeciw domowi iego.

werset: 4] A było miáftho bárzo fzerokie y

-1: wielkie/ á ludu w nim bárzo máło/ y
 -1: domy nie pobudowane.

werset: 5] Podał ktemu Bog moy do fercá

-1: me^{go}/ ábych zebrał przednieyfze y prze
 -1: łozone/ y lud póspolity zeby podług
 -1: národow fwych obliczeni byli: Ná-
 -1: lazłem theż z Kfięgi narodu onych
 -1: ktorzy przedtym przyfzli/ y nálazłem
 -1: w nich ten fpifek.

werset: 6]^x Ci fą ludzie kráiny náfzey ktorzy

-1: przyfzli z zágńania ktore był záwiódł
 -1: Nábuchodonor Krol Bábilońki
 -1: á wroćili fię do Ieruzálem y do Iu-
 -1: dy kázdy do miáfthá fwego.(*marg*) ^x w. 3. Esdr (-)

werset: 7] A przyfzli z Zorobabelem/ Iefuá/

-1: Nehemiafz/ Azáryafz/ Ráámiafz/
 -1: Náhámáni/ Márdocheufz/ Bel-
 -1: fán/ Mesfáráth/ Beguiafz/ Ná-
 -1: hum/ Bááná: Przythym liczbá lu-
 -1: du póspolitego tá ieft.

werset: 8] Synow Fárofowych/ dwa tyfiá

-1: cá łto łiedmđdziełat y dwá.

rozdział: 9

strona: 266

kolumna: a

werset: 29 Y nápominałeś ie chcąc ie przy-

-1: wiełć ku Zakonowi twemu: Ale się

-1: oni hárdzie łpráwowáli/ á nie łłu-

-1: cháli rołkazánia twe^go/ owłzem grze

-1: łzyli przećiw łądom twoim/ ^x ktore

-1: gdyby człowiek pełnił będzie w nich

-1: żył/ á niechćieli poddác rámion łwo

-1: ich/ y záthwárdźili kárk łwoy á nie

-1: chćieli łłuchác. (*margin*) ^x w. 3. Mo. 18. v. 5. Ezechi. 10. v. 11. Rzym. 10. v. 5. Gal. 3. v. 12. (-)

werset: 30 A włzákożeś im ty łolgował przez

-1: wiele łat/ ółwiádczáiac się przećiw

-1: ko nim Duchem twym przez Proro

-1: ki łtwoie/ á coź gdy oni nie łłucháli/

-1: A przetożeś ie thy podał w ręce na

-1: rodom pogránicznym.

werset: 31 Aleś ich dla wielkiego miłofier-

-1: dźia łthwego nie wytrácił dokońcá/

-1: ábowiemeś iełt Bog łáłkawy y miłó

-1: łierny.

werset: 32" A przetoź teraz Boże náłz/ Boże

-1: wielki możny y łtráźliwy/ ktory łtrze

-1: źesz przymierza y miłofierdźia/ nie

-1: łekceź łobie pokłáday tego włzytkie

-1: go vtrápienia ktore ogárnęło nas y

-1: Krole náfze/ Książętá náfze/ Kápła

-1: ny/ Proroki/ y oyce náfze/ y wftytek

-1: lud twoy/ iefzche zá czáfow krolow

-1: Affyryfkich áz y do tego dnia. (marg) " Wyźfzey. 1 v. 5. Daniel. 9. v. 4. (-)

werset: 33] Abowiemeś ty ieft fprawiedliwy

-1: we wfzytkim tym co fię nam przydá

-1: ło/ gdyżes to fłufznie vczynił/ zes

-1: my fię złoćiwie fprawowali.

werset: 34] Krolowie náfzy/ Książętá náfze/

-1: Kápłani náfzy y oycowie náfzy nie

-1: czynili dofyc Zakonowi twemu/ á-

-1: ni byli pilni rofkazania twego/ áni

-1: świadectw kthoremis fię oswiad-

-1: czał przeciwko nim.

werset: 35] Ktemu oni w kroleftwie fwoim

-1: y w tey thák wielkiej dobrotliwofci

-1: ktoras im okazał w ziemi przefstro-

-1: ney y rodzayney/ kthoras im był dał

-1: nie fluzyli tobie/ áni fię odwrocili

-1: od vczynkow złoćiwych fwoich.

werset: 36] Oto my dzis ieftechmy niewolni-

-1: ki w ziemi ktoras dał oycom náfzym

-1: aby z niey pozzywali owocow y do-

-1: bra iey/ otochmy fa w niey niewol-

-1: niki.

werset: 37] Tác wielkie dochody fwe wyda-

-1: wa Krolom/ ktores ty poftanowil

-1: nád nami dla grzechow náfzych/ kto

-1: rzy panuią nád ciály náfzymi y doby

-1: tki nálezemi według fwey woley/ y ie

-1: ftechmy w wielkim wćisnieniu.

werset: 38 A wśzákoż my będąc we wśzytkim

kolumna: b

tym/ czyniemy z tobą przymierze mo

-1: cne y zápifuiemy ie/ ná ktore fię pod-

-1: pińáli Kfiążętá nález/ Lewithowie

-1: nález/ y Kápłani nález.

rozdział: 10

KApitu. 10.

1. Imioná thych ktorzy fię podpifáli pod

-1: przymierze. 29. A co Pánu lud obiecał przy

-1: przymierzu.

werset: 1 **A** Tyć fą imio-

-1: ná tych co fię pod

-1: pińáli/ Nehemiafz

-1: Atárfatá fyn Há-

-1: cháfiafzow y Se-

-1: dekiafz.

werset: 2 Sáráiafz/ Azáryafz/ Ieremiafz.

werset: 3 Fáfshur/ Amáryafz/ Melchiafz.

werset: 4 Hátus/ Sebeniafz/ Melluch.

werset: 5 Hárym/ Merymuth/ Obdyafz.

werset: 6 Dániel/ Genthon/ Báruch.

werset: 7 Mofollám/ Abiafz/ Miámin.

werset: 8 Máázyafz/ Belgáfiafz/ Semái-

-1: afz/ A ćić byli Kápłani.

werset: 9 A Lewitowie záfię/ Iefua fyn A-

-1: zániafzow/ Bennui z fýnow Hená-

-1: dádownych y Kádmiel.

werset: 10 Bráčia tež ich Sebeniafz/ Odái-

-1: afz/ Celitá/ Fáláiafz/ Hánán.

werset: 11 Michá/ Rohob/ Háfebafz.

werset: 12 Záchur/ Serebiafz/ Sábániafz.

werset: 13 Odáiafz/ Báni/ Báninu.

werset: 14 Przednieyfzy tež z ludu/ Fáros/

-1: Fáháthmoáb/ Elám/ Záth/ Báni.

werset: 15 Bonni/ Azgád/ Bebái.

werset: 16 Adonáiafz/ Begoái/ Adyn.

werset: 17 Ater/ Ezechiafz/ Azur.

werset: 18 Odáiafz/ Háfum/ Bezái.

werset: 19 Háref/ Anáthoth/ Nehái.

werset: 20 Megfiafz/ Mofollám/ Házyr.

werset: 21 Mefyzabel/ Sádok/ Iáddua.

werset: 22 Feltyafz/ Hánán/ Anáiafz.

werset: 23 Ozeafz/ Hánániafz/ Háfub.

werset: 24 Alohes/ Fálea/ Sobek.

werset: 25 Rehum/ Háfebná/ Mááfyaafz.

werset: 26 Achiafz/ Hánán/ Anán.

werset: 27 Melluch/ Hórym/ Bááná.

werset: 28 Y ini z ludu/ z Káplánow/ z Le-

-1: witow/ z Odźwiernych/ z Spiewa

-1: kow/ z Náthyneyczykow y wízyfcy

-1: ktorzy fię odłączyli z postronnych na

-1: rodow ku Zakonowi Bożemu/ zo-

-1: ny/ fýnowie/ y corki ich/ y wízyfcy

-1: ktorzykolwiek byli przy dobrym ro-

-1: zumie.

rozdział: 13

strona: 268v

NEHEMIAS.

kolumna: c

werset: 15 Onegoż czáfu widziałem Zydy á

-1: oni w Sábáth tłoczyli w práfach/ y

-1: nofili łnopki/ á kładąc ná osły brze-

-1: mioná/ winá/ iágod/ fig/ y wżyt-

-1: kich inych potrzeb/ nofili w Sábáth

-1: do Ieruzálem: Ktorem ia fukał one-

-1: goż dnia w ktory przedawáli żyw-

-1: nołci.

werset: 16 Tyryiczycy też ktorzy miefzkáli w

-1: nim nofili ryby y wżytki ine towá-

-1: ry/ á przedawáli w Ieruzálem fy-

-1: nom Iudá w Sábáth.

werset: 17 A takim sfukał przełożone w Iu

-1: dzie mowiąc do nich/ Coż to iełt zá

-1: złość ktorey fię dopułzczaćie gwał-

-1: cąc dzień Sobotny?

werset: 18 Izali nie toż czynili oycowie wáłzy

-1: zá co Bog nász przywiodł ná nas w-

-1: łzytko to niełzczeńćie/ y ná to miáłto?

-1: A wy ielzche przyczyniaćie tym wię

-1: cey gniewu ná Izráelá gdy gwałci

-1: ćie Sábáth?

werset: 19 Potym gdy ku wieczorowi záci-

-1: miało się w Branách Ierozolim-
 -1: fkich przed Sábáthem/ rofkazałem
 -1: zámknąć wrotá/ y nie kazałem ich o-
 -1: twárzác aż po Sábácie: Nád thom
 -1: fługi fwe poftáwił w branách/ žeby
 -1: nie wnofzono żadnyh brzemion w
 -1: dzień Sobotny.

werset: 20 A ták kupcy y ktorzy włzytko wy-

-1: kładáli ku przedawániu/ ftali przed
 -1: miáfthem Ierozolimfkim y raz y
 -1: drugi.

werset: 21 Kthorymem ia pod świádec-

-1: twem zágroził/ mowiąc do nich/
 -1: Przecz wy nocuiecie zá mury? Iefli-
 -1: že to potym vczynicie/ tedy was każe
 -1: poimác: A tákże od onego czáfu nie
 -1: przychodźili w Sábát.

werset: 22 Nád tom kazał Lewithom áby

-1: się oczyfčili/ á przyfzedłzy áby ftrze-
 -1: gli bran/ á fwięčili dzień Sobotny:
 -1: A przetoż też w tey rzeczy pomni ná

kolumna: d

-1: mię o Boże moy/ á odpuć mi we-
 -1: dług wielkoći miłofierdzia twego.

werset: 23 Onegoż też czáfu vyzrałem Zydy

-1: kthorzy łobie poięli żony Azotfkie/
 -1: Ammonitfkie y Moábkie.

werset: 24 A fynowie ich częfcia po Azotfku

-1: mowili/ nie vmiejąc mowić po Zy-

-1: dowłku/ iedno ięzykiem onych to na

-1: rodow.

werset: 25] A przetożem ie sfukał y przeklina

-1: łem ie/ á niektore znich biłem y rwa-

-1: łem zá łeb/ y poprzyfiągłem ie przez

-1: Bogá/ áby nie dawáli corek swo-

-1: ich synom ich/ áni bráli corek ich zá

-1: żony synom swoim/ y sobie.

werset: 26] Izaliż Sálomon Krol Izráelki

-1: dla thego nie zgrzeżył? A wżákże

-1: miedzy wielą narodow nie było mu

-1: Krolá rownego/ Bo był miły Bo

-1: gu swoiemu/ á Bog poftánowił go

-1: był Krolem nád wżytkim Izráelem

-1: A wżdy go niewiáfthy poftronne

-1: przywiodły ku grzechowi.

werset: 27] A wam izali tego pozwalác mamy

-1: żebyście się dopuřzczáli tey ták cięż-

-1: kiej złoći/ ábyście grzeżyli przeciw-

-1: ko Bogu nálzemu poymuiąc żony

-1: obce?

werset: 28] A niektory z synow Ioiády syná

-1: Eliáfybá Kápłaná wielkiego/ był

-1: żięciem Sánábálláthá Horonitczy

-1: ká/ kthoregom ia precz wygnał od

-1: siebie.

werset: 29] Pomniż ná to o Boże moy/ przeciw

-1: tym ktorzy pomázáli kápłáńftwo/ y

-1: przymierze Kápłáńskie y Lewitow.

werset: 30 A przetożem ie oczyścił od wżyt

-1: kich obcych: Y poştánowiłem Kápła

-1: ny y Lewity ná vrzędźiech ich kázde

-1: go w iego Ípráwie.

werset: 31 Y ku paleniu drew dla ofiar w zá

-1: mierzone czáfy/ y dla rzeczy pierwo

-1: rodnych: Pámieştayze thedy ná mię

-1: Boże moy ku dobremu.

ksiega: Est.

rozdział: 4

strona: 271

Księgi Ešter. Lišt. 271.

kolumna: a

werset: 3 Ktemu po wżytkich kráinách y

-1: ná wżelkim mieyŃcu gdzie rofkazá

-1: nie y dekret KrolewŃki przyŃzedł/

-1: byłá wielka záłoŃć miedzy żydy/ poŃt

-1: płácz y nárzekánie/ á wiele ich oblok

-1: Ízy fię w wory leżeli w popiele.

werset: 4 Tedy wŃzedŃzy pániénki Ešther

-1: y komornicy iey/ oznaymili iey tho/

-1: y záfrálowáá fię bárzo Krolowa/

-1: á poŃláá Ńzáthy áby fię w nie oblokł

-1: MárdocheuŃz zwlokŃzy z Ńiebie wor/

-1: Ale ich on nie wŃiáł.

werset: 5 W záwoááá Ešter Atáchá iedne

-1: go z komornikow KrolewŃkich/ kto

-1: remu był poruczył áby iey Ńłużył/ y ro

-1: Ńkazáá mu do MárdocheuŃzá/ áby

-1: fię dowiedział co to iest zá íprawá á

-1: przeczby ták czynił.

werset: 6] Wyízedł tedy Athách do Márdo

-1: cheufzá ná vlicę miefcká ktora była

-1: przed Braną Krolewfká.

werset: 7] Y oznaymił Márdocheufz co mu

-1: fię przydáło/ przytym iáko Amán o-

-1: biecał srebro odważyć do íkárbu

-1: Krolewskiego zá Zydy áby byli wy-

-1: trázeni.

werset: 8] Nád to mu dał y przepis dekretu

-1: Krolewskiego/ ktory był przybił w

-1: Sufán ná wytrácenie ich/ áby gi v-

-1: kazał Efer y oznazmił [!] to iey: A przy

-1: thym rofkazał áby ízła do Krolá á

-1: profiá go/ y przyczyniá fię zá lu-

-1: dem fwoim.

werset: 9] A ták przyízedłzy Athách oznay

-1: mił Efer fłowá Márdocheufzowe.

werset: 10] Ná co odpowiedziáá Efer Atá

-1: chowi rofkázuiąc mu ták do Már-

-1: docheufzá.

werset: 11] Wízyfcy fłuźebnicy Krolewfcy/ y

-1: wízythek lud w ziemiách Krolew-

-1: íkich wiedzą o tym/ íż ktobykolwiek

-1: chocia mąż/ chocia niewiaftá wízedł

-1: do Krolá do fieni we wnątrzney/ á

-1: niebyłby wezwan/ íż o nim iest de-

-1: kret áby zarázem był zábit/ á tylko ten

- 1: ma żyw ośćć ná ktorego Krol śćią
- 1: gnie łwe sceptrum złote: A iam iuż
- 1: w tych trzechdzieńiat dni nie iest we
- 1: zwaná ábych łzła do Krolá.

werset: 12 Ty łłowá Ełter oznaymione łą

- 1: Márdocheułzowi.

werset: 13 Ale on rzekł áby ták powiedzia-

- 1: no Ełther/ Nie mniemay ábyś thy
- 1: zdrowie swoie miáła záchowác w
- 1: domu Krolewłkim imo włzythki
- 1: Zydy.

werset: 14 Bo záifte iefli ty ná ten czás mil

- 1: czeć będziefz przyidzie Zydom łkąd

kolumna: b

inąd vlzenie y wybáwienie/ ále thy

- 1: y z domem oycá twoiego poginiećie:
- 1: A ktoż to wie iefliś nie dla tey potrze
- 1: by dołtąpiłá Krolełtwá?

werset: 15 Tedy rzekłá Ełter áby ták oznáy

- 1: miono Márdocheułzowi.

werset: 16 Idź á zbierz włzytki Zydy ktorzy

- 1: łą w Sufán/ pośććiefz fię zá mię/ á
- 1: nie iedźcie áni piyćie przez trzy dni/
- 1: y przez trzy nocy/ ia też tákże będe fię
- 1: połćić z łłuźebnicámi łwemi: A po-
- 1: tym wnidę do Krolá choćiażći tego
- 1: zwyczáiu niemáľz ^A by mi też ná ołtá
- 1: tek y zginąć.(marg) ^A Drudzy wykłádáią á mamli zginąć niechayże zginę. (-)

werset: 17 A odłzedłzy Márdocheułz vczy-

-1: nił wšzytko iáko mu Ešther roška-

-1: zálá.

rozdział: 5

KApitu. 5.

1. Ešther ma przyštęp do Krolá. 4. 8. Wyz [!]

-1: wa [!] go ná cześć y z Amánem. 10. Amán py-

-1: ízny kazał zbudowác ízubienicę ná Már-

-1: docheufzá.

werset: 1

P 5 Otym trzećie-

-1: go dnia oblokłá fię

-1: Ešter w vbior Kro

-1: lewfki/ y ftánęłá w

-1: fieni wewnętrzney

-1: pałacu Krolewškiego przeciw gmá

-1: chowi krolewškiemu/ á krol fiedział

-1: ná stolicy Kroleštwá fwego w pá-

-1: łacu przeciw drzwiom domu fwe^{go}.

werset: 2

Gdy tedy Krol vyzrał Ešter kroló

-1: wá fthoiącą w fieni/ rułzony łáfką

-1: przeciwko niey/ ściągnął ſceptrum

-1: złote ku niey ktore trzymał w ręku/

-1: A Ešter przyštąpiwšzy dotknęłá fię

-1: końcá ſceptrum onego.

werset: 3

Tedy Krol rzekł do niey/ Czegoć

-1: potrzebá Krolowa Ešter/ á ocz pro

-1: fiſz/ Byś teź chćiałá y puł Kroleštwá

-1: tedyć będzie dano.

werset: 4

A Ešther odpowiedziáłá/ Ieſlić

-1: fię Krolu podoba/ przydźże dziś y

-1: z Amánem ná vcztę kthoram prze

-1: cię fpráwiłá.

werset: 5] Záthym rzekł Krol/ Przyzowćie

-1: rychley Amáná/ áby dofyc vczynił

-1: fłowu Efther: Przyfzedł tedy krol y

-1: Amán ná onę vcztę ktorą Efther

-1: fpráwiłá.

werset: 6] Y rzekł Krol do Efther przy oney

-1: biefiedzie/ Czegoż wždy żadałz á o-

-1: trzymałz? á ocz profiłz byś też profiłá

-1: y o puł kroleřtwá tედyc będzie dano

werset: 7] Ná to Efther odpowiedziáłá/

-1: Żądanie moje y prořbá ma tá ieft.

rozdział: 9]

strona: 273v

kolumna: c

werset: 29] Náđ to nápiłáłá Efther Krolo-

-1: wa corká Abiháilowá/ y Márdo-

-1: cheuřz Zyd ze wfzeláką pilnořcią áby

-1: fię mocnie trzymáli tego wtorego li

-1: ftu około Purym.

werset: 30] A pořláłá liřty do wfzytkkich Zy-

-1: dow do ftha dwudziestu y fiędmi

-1: žiem Krolá Afweruřá/ opowiedá-

-1: iác im ^B pokoy y beřpieczeńřtwo.(marg) ^B Wżydowřkim ftoi/ słowá pokoiá y prawdy. (—)

werset: 31] A iřby mocnie záchowywáli ony

-1: dni Purym czářow fwoich/ iáko im

-1: ie pořtánowił Márdocheuřz Zyd y

-1: Efther Krolowa/ y iáko obowiázá-

-1: li duŕze łwe y potomstwo łwe ku po

-1: łtom y ^C ku wołaniu. (marg) ^C Ku wołaniu do Bogá ná modlithwách zwycáznych onego świętá. (-)

werset: 32 Dekret teŕ Ełther potwierdziłá

-1: wltawy tych dni Purym/ y zápiła-

-1: no to iełt w kfięgi.

kolumna: d

rozdział: 10

KApitu. 10.

1. Sławá y możność Márdocheuŕzowá v

-1: Krolá.

werset: 1

Y

Włóŕzył Krol

-1: Afwerus podatek

-1: ná ziemię łwá y

-1: ná wylpy morłkie

werset: 2

A włzytki zac-

-1: ne y możne łprá-

-1: wy iego/ Przytymiáko zacnie wy-

-1: wyłzył Márdocheuŕzá/ to iełt wy-

-1: piłano w Kronikách krolow Med-

-1: łkich y Perłkich.

werset: 3

Abowiem Márdocheuŕz Zyd był

-1: wtorym po Krolu Afweruŕie/ y zac

-1: nym miedzy Zydy/ á wdźięcznym v

-1: włzytkiey bráćiey łwey łtáráiac łię o

-1: dobre ludu łwego/ á ŕycząc pokoiu

-1: włzytkiemu narodowi łwemu.

ksiega: łob.

kolumna: c-d

KSięgi Iobowe.

ARgument.

T A Hiſtorya ieſt nam przykładem cudnym oſo

- 1: bliwey á bárzo wielkiey ćierpliwoſci/ gdyż nam przekláda te
- 1: go zacnego á ſwiętego człowieka Iobá dziwnie vtrapione-
- 1: go/ nie tylko z wierzchu á ná cíele iego/ ále też y ná duſzy po
- 1: kuſámi ktoremi on był vtrapion ták od żony iáko y od przy
- 1: iácioł/ ktorzy dziwnemi rozmowámi ſtháráli ſię iákoby go
- 1: mogli w roſpácz przywieſć: Abowiem mu naprzod przekládáli gniew Boży
- 1: iákoby mu miał być głównym nieprzyiacielem/ á iż ieſt odrzucon od niego/ á
- 1: iż ſię ná tym bárzo mylił mnimáiąc żeby mu Bog był miłoſciwym/ á przetoż
- 1: próżno żeby dáley miał vſáć Pánu. Aczci byli przyſzli w ten ſpoſob áby go
- 1: ćiefzyli/ á wſzakoż go więcey trapiłi niźli ono iego wláſne vdręczenie: A w-
- 1: ſzákże on mężnie y z wielką ſtałoſcią ſpor wiedzie z nimi/ á potym przychodzi ku
- 1: ſzczęſliwemu dokończeniu. Przytym w tey hiſtoryey obáczáć mamy/ iż Iob
- 1: broní ſłuſzney rzeczy/ á wſzakoż ſię zda iákoby w niey głupie á nie porządnie
- 1: poſtępowáć miał/ á iego záſię nieprzyiaciele iákoby porządnie á mądrze bro-
- 1: nili niepobożney ſwey ſtrony/ Abowiem Iob vznawa iż Bog nie záváždy ná
- 1: wiedza ludzi według wielkoſci grzechow ich/ ále iż też ma y niektore ſády tá
- 1: iemne z ktorych nam nie powinien czynić liczby: Wſzakoż on ná ten czás zo-
- 1: ſtawa ſpráwiedliwym/ á człowiek nie może ſię mu ni w czym záłtháwić áby
- 1: zwyciężon być nie miał. Co też y o ſobie Iob trzyma/ tuſząc iż go Bog od ſie-
- 1: bie nie odrzuci: Lecz iednáku tu vżywa wiele rzeczy nie przyſtoynych/ czáſem
- 1: mowiąc przeciw rozumowi/ á owszem pod czás vżywa przykrych á frogich
- 1: powieſci/ ták iż ná wielu mieyſcách zda ſię żeby miał być człowiekiem roſpá-
- 1: czáiącym/ y ták ſię zápala/ że ſię zda iákoby ſię chćiał przeciwić Bogu. Otoż
- 1: ſwá rzecz choćiaż dobrá nieporządnie á źle wypráwuie: Nieprzyiaciele ie-
- 1: go záſię bronią tego/ iż záváſze ſłuſznie Bog grzeſzniki karze według miáry

-1: grzechow ich/ wzywaiac nadobnych wywodow/ a chcac tho iainie okazac.

strona: 274

A tak w ich rozprawach nie malz nic czegoby sie przyiac nie godzilo/ iakoby

-1: to z famego Ducha swietego byc mialo/ abowiem ieft szczyra prawda/ a pra

-1: wie grunt powinności naszey: Bo rozprawuia o opatrności Bozey/ o sprá-

-1: wiedliwości iego/ y o grzechoch ludzkich/ A wzakoż cel ich ku ktoremu mie-

-1: rza/ iefth zly a niepobożny/ gdyz Ioba chca w wiec w rozpacz a prawie do

-1: przepaci wrzucic/ a thak w tym zla ftronę trzymaią. Pismo nam nie oznay-

-1: muie czafu ktorego byl żyw Iob/ a wzakoż możemy sie domylic ze byl za da-

-1: wnych czafow/ Abowiem Zyd ieden Filo rzeczony/ powieda ze byl za czafu

-1: Iakobowego/ a mial poiac Dynę corkę iego. A zaię wzytkich Zydow polpo

-1: lite zdanie ieft/ izby Moizefz tę Hiſtoryą wypisal.

rozdział: 6

strona: 276

Księgi Iobowe. List. 276.

kolumna: a

werset: 3 Tedycby bylo cieźlze niz piasiek mor

-1: lki/ a przetoż mi y fłow nie ftawa.

werset: 4 Abowiem ftrzały wŕzechmocnego

-1: przeniknęły mię/ ktorych iad zniŕczył

-1: ducha mego/ a ftráchy Boze wouią

-1: mię.

werset: 5^A Izali ryczy oŕiel leśny widzac

-1: trawę? abo woł izali ryczy nád po-

-1: kármem fwoim?(*marg*) ^A Iakoby rzekł/ Mniemafz aby ch sie ia bez przyczyny wlkarczac mial/ kiedy y zwierzeta maiac dostathki fwe/ nie czynia tego. (-)

werset: 6^B Izali kto moze iesc rzecz nie fma

-1: czna bez foli? abo iefthli iaki fmak w

-1: białku iaiowym?(*marg*) ^B Iakoby rzekł/ Człowiek nie może ieść potrawy niefmączney/
cozby iefzcie miał ieść gorzką/ iákie są rzeczy ktore ia ćierpię. (-)

werset: 7] To czegom się przed thym tknąć

-1: nie chciał/ toć teraz ieft iáko ^C pokár

-1: mem ciała moiemu. (*marg*) ^C Drudzy czytáią/ Są nie mocy ciała moiemu. (-)

werset: 8] Boże day áby się to ftáło ocz pro-

-1: ízę/ á izby Bog dopuścił czego się ná

-1: dziewam.

werset: 9] ^D Izby mię chciał Bog zetrzeć/ á pu

-1: ścił wolno rękę swoię y wyciął mię.(*marg*) ^D Słowá są człowieká vtrapionego/ ktoremi
się wtkárza wedle ciała. (-)

werset: 10] Miałbych to łobie zá poćiechę/ á rá

-1: dowalbych łie w boleści choćiaby mi

-1: nic nie łolgował/ ^E iednák się nie bę-

-1: dę zbraniał łłowem Świętego.(*marg*) ^E Tho ieft nie będe łluźnił imieniá Páńłkiego. (-)

werset: 11] A łowie coź ieft zá moc łoia że

-1: bych wytrwác łogł? ábo kthory ko-

-1: niec łoy będzie iefłiby się dáłey prze-

-1: dłuźył żywot łoy?

werset: 12] I zaź łoc łoiá ieft kámienna? á

-1: ciało łoie łiedziáne?

werset: 13] A zaź nie ieft thák iz łobie łomoc

-1: nie łogę/ á siły łoie odięte łi są.

werset: 14] Miáłóby być iákie łobrodźiey-

-1: łtwo vtrapionemu okazane od bli-

-1: źniego łwego/ ále on opućił łoiazń

-1: włzechłocnego.

werset: 15] ^F Bráćia łoi ołylili mię iáko po-

-1: thok/ á vpłynęli iáko powodź w

-1: rzekách.(*marg*) ^F Przyrownywá przyiácioly nieuftáwiczne pothokom byłtrym/ ábowiem iest włańność potokow czáfu fufzey iż wyfycháią/ á wody w nich nie bywa/ á czáfu žimy wymárzáią/ A ták gdy wody potrzebá nie bywa iey/ á záfię w defzcz gdy wody nie potrzebá thedy w nich bywa názbyt wody: A tákowić są omylni przyiáciele. (–)

werset: 16] Kthore bywáią mętne od lodu/ y

-1: od śniegu gdy fię w nich roftáią.

werset: 17] A záfię czáfu fufzey wigina/ á od

-1: gorácołci vftawáią z miełcá fwego.

werset: 18] Vdáváią fię iná droga/ y niźcz-

-1: iá á práwie gina.

werset: 19] Podroźni ludzie ktorzy idą z krái

-1: ny Themán/ obaczyli ie/ á ktorzy szli

-1: do Sebá mieli w nich nádzieię.

werset: 20] Ale fię záwłthydźili iż w nich ná-

-1: dzieię mieli/ á gdy tám przyfzli záfro

-1: máli fię.

werset: 21] Záifte wy iestelćie ^G iemu podob-

-1: ni/ ábowiem vyrzawfzy ciężkie ska-

-1: ranie moje włęklifćie fię.(*marg*) ^G To iest potokowi. (–)

werset: 22] Izalim mowił ábyfćie mi co przy

-1: niefli? ábo iżbyfćie mi co dáli z má-

-1: iętnołci wáfzych?

werset: 23] Abo iżbyfćie mię wybáwili od v-

-1:

kolumna: b

ćifkáiącego? ábo wykupili z rąk okru

-1: tnikow?

werset: 24] Náuczćieź mię á vmilknę/ á w

-1: czymbych zbłądził oznaymćie mi.

werset: 25 O iákoż fą mocne słowá prawdzi

-1: we/ á coż pomożecie tym wálzým po

-1: fwarkiem?

werset: 26 Izali sobie lekce poważyćie słowá

-1: vtrapionego? iákoby nic inego nie

-1: były iedno wiátr?

werset: 27 Záprawdę gniew wálz thárgnie

-1: fię y ná fierotkę/ gdyż fię ták chytrze

-1: obchodźćie z przyiaćielem swoim.

werset: 28 A przethoż teraz chćieyćie fię mi

-1: przypátrzyć/ iefliżebych chćiał kłá-

-1: máć przed wámi.

werset: 29 Mowćież znowu profzę was á nie

-1: fądźćie złoćiwie/ pocznicież zás á v

-1: znayćie w tym spráwiedliwość moię

werset: 30 Iefliż iefł w ięzyku mym złość/ á

-1: vftá moie nie czuiąli gorzkoći.

rozdział: 7

KApitu. 7.

1. Iob vkázuie iż żywot ludzki nic nie iefł

-1: inego iedno praca y nędzá vftáwiczna.

werset: 1 **I** 7 Zali czło-

-1: wiekowi czás

-1: nie iefł zámie-

-1: rzony ná źiemi/

-1: á dni iego iáko

-1: dni naiemnicze

werset: 2 Iáko łługá

-1: prágnie ^A ćieniá/ á iáko naiemnik cze-1: ka zapłáty zá pracą fwoię.(*marg*) ^A To ieft nocy áby odpoczynął. (-)

werset: 3 Thákżeć y mnie iákoby práwem

-1: dziedźicznym przyfzły Miefiące ^B

-1: próżne/ á nocy prácowithe łą mi ná

-1: znáczone.(*marg*) ^B To ieft/ W ktorychem miał nádźieię odpoczynienia á nie miałem go.
(-)

werset: 4 Ieřlim łie wkładł tedym mowił/

-1: Y kiedyż wždy włtháne? A gdy ro-

-1: zmierzam wieczor/ tedy ^C vřtawam-1: obráćaiąc łobą áż do świtánia.(*marg*) ^C W Zydowskiem łtoi/ Náłycon bywam. (-)

werset: 5 Ciáło moje przyobleczone ieft ro-

-1: baki y plugáńtwem z prochu/ łkorá

-1: moiá popádáłá łię áż mi obmierzłá.

werset: 6 ^D Dni moje przemiiáią přęcy niż

-1: czołnek tkácki/ á bez nádźieie máią

-1: koniec łwoy.(*marg*) ^D Ty słowá mowi ku Bogu ktorego prófi áby vmnieyřzył dni iego/
áżby corychley ogládał koniec boleści łwoich/ A woli śmierć niż dobrá doczeřne o ktorych
czynił wzmiánkę Elifáz/ to ieft iż řpráwiedliwi ktorzy ćierpią pewni łą iż doczekáią dni
dobrych. (-)

werset: 7 Wřpomniř iż żywot moy ieft iáko

-1: wiátr/ á oko moje nie ogláda po-

-1: wtore łzczęćcia.

werset: 8 Niechayże nie pátrzy ná mię oko

-1: tych ktorzy mię widzą/ ále dwie ^E oczy

-1: twoie obroć ná mię/ álić mnie nie

-1: Itanie.(*marg*) ^E To iest moc twoia iest thák bárzo wielka/ iż tylko fámem weyzreniem
twoiem możelz mię wniwecz obroćić. (-)

rozdział: 12

strona: 278v

kolumna: c

werset: 25 Mácáią w ciemościach bez swiá

-1: tłóci/ á spráwuie to iż lię tułáią iáko

-1: piiáni.

rozdział: 13

KApitu. 13.

1. Iob sztrofuie przyacióły fwe z ichże włá

-1: fnych słow. 15. Zbáwienie obiecáne nie mi

-1: nie pokutuiących/ á zálię potępienie ludzi

-1: pokrytych. 20. Profi Páná áby go ták przy-

-1: kro nie karał.

werset: 1 **O** To ty wízy

-1: tki rzeczy oglá

-1: dáło oko moje

-1: y słýfzáło vcho

-1: moje y zrozu-

-1: miáło.

werset: 2 Iáko wy to

-1: wiećie ták ia też wiem/ á nie iestem

-1: w tym vposledzon nád was.

werset: 3 A wśzákoż będę mowił z wśzech-

-1: mocnem/ á chcę lię rospráwować z

-1: Bogiem.

werset: 4 Gdyżelćie wy słá zmyślácze kłám-

-1: ftwá/ á iestefcie wy wżyfcy lekárze

-1: niczemni.

werset: 5] Obyście byli lepiej milczeli/ bo by

-1: wam wždy to można poczytać za

-1: mądrość.

werset: 6] Słuchaycież teraz moiey rofprá

-1: wy/ á obáczcie dowody vft moich.

werset: 7] Izali kwoli Boga potrzebá wam

-1: fałsz mowić? ábo dla niego zdradli-

-1: wie co powiedác?

werset: 8] Izaż fię mu tym przyfłuzyc chce-

-1: cie? á zań fię fwárzyć będziecie?

werset: 9] A dobrzeżby to iefliby on was do

-1: świadczał? á możećieli go ofzukác

-1: iáko ofzukawacie człowieká?

werset: 10] Záišteć pokarze was iefliż fkry-

-1: cie komu ku woli odstápicie od pra-

-1: wdy.

werset: 11] Zacność iego izali was nie vftará

-1: fzy? á ftrách iego izali ná was nie

-1: przypadnie?

werset: 12] Wálze powieći fą podobne popio

-1: łowi/ á ciáła wálze fą podobne ciá-

-1: łom gliniánym.

werset: 13] Vmilkniefsz przedemną á ia nie-

-1: chay mowię/ niechayże iuz co chce ze

-1: mną fię ftanie.

werset: 14] ^A Czemuż mam ciáło moie brác

-1: w zęby fwe? á dużę fwą kłáć w rę-

-1: ku moich?(*marg*) ^A To iest/ Nie ták łobie wielce ważę zdrowia łwego ábych ie łobie zachować chciał w tákowych boleściách Abowiem brác w zęby ciało łwe iest zdrowie wydawać ná niebezpieczeństwo/ á thoż też łię rozumie y w ręku kłaść żywot. (-)

werset: 15] Choćiażby mię też y zabić chciał/

-1: przedłię ia w nim wfam/ á wżákoż

kolumna: d

drog moich będę przed nim poprą-

-1: wował.

werset: 16] Abowiemci on iest zbáwieniem

-1: moim/ gdyż żaden pokryty człowiek

-1: nie przydzie przed obliczność iego.

werset: 17] Słuchaycież z pilnością powieści

-1: moiey/ á to co mowię poymicie y v-

-1: łzy wáłze.

werset: 18] Othom łię teraz wdał w fąd/ y

-1: wiem to że zołtanę łpráwiedliwym.

werset: 19] Ktoż łię tedy będzie zemną łpie-

-1: rał? gdyż teraz vmilknę y obumrę.

werset: 20] ^B Wżákże tylko tego dwoygá nie

-1: czyn ze mną/ á thedyć łię nie łkryię

-1: przed oblicznością twoią.(*marg*) ^B Obrácá rzecz łwą ku Bogu. (-)

werset: 21] Odeym precz odemnie rękę two-

-1: ię/ á thwoy łtrách niechay mię nie

-1: przeraża.

werset: 22] Wzów mię á iac łię ozowę/ ábo ia

-1: będę mowiał á ty mnie odpowieday.

werset: 23] Y wielełz ^C iest nieprawołci y grze

-1: chow moich? oznaymże mi przełtęp-

-1: łtwa y grzechy moie. (marg) ^C Acz łię vztawa być grzełnym/ á włzakoł powieda iż łię nie ták wielkich grzechow dopułcił zá kthoreby miał być godzien tak łrogiego karánia. (-)

werset: 24 Przeczże zákrywał oblicze two-

-1: ie? á przecz mię poczytał zá nieprzy

-1: iaćielá łwego?

werset: 25 Izali ^D łift kthory łię chwieie po-

-1: trzełz? á źdźbło łuche przełádowác

-1: będźiełz?(marg) ^D Opifue niczemność człowieczeńłtwa/ przyrownywaíac ie łiftowi y źdźbłu. (-)

werset: 26 ^E Pifzełz przeciwko mnie łrogo-

-1: łci twoie/ á wkłádał ná mię nieprá

-1: wołci młodołci moiey. (marg) ^E To iełt/ Práwie iákoby z regełtru wyliczał grzechy moie. (-)

werset: 27 Dáleł nogi moie w ^F okowy/ kto

-1: re łię wiádły w kołtki nog moich/ y

-1: łtrzezełz mie ná włzytkich drogách

-1: moich.(marg) ^F Przez okowy rozumie vtrapienie kthorem iełt łciłnion. (-)

werset: 28 Gdyzem iełt iáko co łprochniáło-

-1: go od łtárołci/ á iáko łzáthá ktorą

-1: moł zie.

rozdział: 14

Kápitú. 14.

1. Wypifue nędzę y krotkołć żywotá czło-

-1: wieczego. 7. y. 14. Prorokuie o zmartwych-

-1: włtánii y o mękách wiecznych. 18. Włzyt-

-1: ki rzeczy widome łą odmienne.

werset: 1 **C** Złowiek ná

-1: rodzony z nie-

-1: wiáfity iefł bár

-1: zo krotkich dni

-1: á pełen iefł frá

-1: funkow.

werset: 2] Wyráfłta iá-

-1: ko kwiatek/ y bywa podćięt/ ^x prze-

-1: miia iáko ćień á nie ofłoi fię.(*marg*) ^x Wyzłzey. 8. v. 9. Pfál. 144. v. 4. (-)

werset: 3] Y ná tákiegoż ty iefłcze otwarzáfł

-1: oczy twoie/ á pozywáfł mię z łobą do

-1: fądu.

rozdział: 20]

strona: 281

Księgi Iobowe. Liłt. 281.

kolumna: a

KApit. 20.

5. Sofár okázuie iż chwafá ludzi niepobo-

-1: żnych krotkko trwa. 7. A iż dokończenie ich

-1: bywa bárzo nędzne. 12. Choćiaż fię zdádzą

-1: być do czáfu łzczęliwemi.

werset: 1] **K** V themu

-1: rzekł Sofár

-1: Náámatczyk.

werset: 2] ^A Myłli mo

-1: ie przywodzą

-1: mię ábychći od

-1: powiedźiał/ y

-1: dla thegożem fię poſpieſzył.(*marg*) ^A Iákoby rzekł/ Dwie rzeczy mię przywodzą/ iżem fię poſpieſzył dać ci odpowiedź/ Pierwſza ieſt zawiſtydzenie iż mię ſthrofuieſz/ A druga ieſt rozum y náuká ktorą teſz w łobie czuie iżci ſtátecznie odeprzeć mogę. (-)

werset: 3 Słyſzałem od ciebie ſtrofowá-

-1: nie z zawiſtydzeniem moim/ á wſzá-

-1: koſz ielzcie czuie iż wſdy mam ten ro

-1: zum żeć mogę odpowiedzieć.

werset: 4 Izaſz nie wieſz że to ieſt od wieku/

-1: od onego czáfu iáko ieſt człowiek po

-1: ſtáwion ná ziemi.

werset: 5 Iſz chłubá niepoboſnych ^B prętko

-1: ma ſwoy koniec/ á wefele człowieká

-1: pokrytego ieſt doczeſne. (*marg*) ^B W tych ſłowech ſkrycie okázuie/ iżby Iob był niepoboſny y obłudny człowiek przeto iż chwałá iego nie długo trwałá/ á iż ták nędznie był pokáran od Bogá. (-)

werset: 6 By theſz wywyſzlenie iego było áſz

-1: do niebá/ á głowá ſwą dotykał obło

-1: kow.

werset: 7 A wſzákoſz ná koniec zginie iáko

-1: gnoy iego/ á ci kthorzy go widzieli

-1: rzeká/ Gdzieſz ieſt?

werset: 8 Vleci iáko ſen á nie naydą go/ á

-1: przeminie iáko nocne widzenie.

werset: 9 Oko ktore przed tym nań pátrzy-

-1: ło/ nie ogláda go powthore/ áni ci

-1: ktorzy z nim mieſzkáli ogládáią go

-1: więcey.

werset: 10 Dzieci iego będą fię kłániáć vbo-

-1: giem/ á ręce iego wrocą ^C bogáctwá.(*marg*) ^C To ieſt/ ktorych on był zle nábył. (-)

werset: 11 Kołci iego nápełnione łą występ-

-1: kow młodóci iego/ á^D będą leżec z

-1: nim w prochu. (marg)^D To ielt/ grzechy młodóci iego doprowadzą go aż do śmierci hániebney. (-)

werset: 12^E A gdy złość łłodnie w włćiech ie

-1: go/ záchowywa ią pod ięzykiem

-1: swoim.(marg)^E To ielt/ iáko rzeczy słodkie y łmáczne pod ięzykiem náłzym zátrzymawamy/ ták złołnicy kocháią się dziwnie w złołci/ á trwáią w niey. (-)

werset: 13 Y folguie iey á nie wypufzcza iey/

-1: zátrzymawáiąc ią w włćiech swych.

werset: 14^F Pokarm iego odmieni sie we w-

-1: nętrznóciách iego w zółc Áspido-

-1: wą. (marg)^F To ielt/ zółc która się mu ták bárzo vpodobáła obroci się mu ná zginienie iego. (-)

werset: 15 Wyrzuci bogáctwá ktore požárł

-1: á wydrze ie Bog z żywotá iego.

werset: 16 Obeście się iádu Áspidowego/ á

-1: ięzyk zmiin zábiie gi.

werset: 17^G Nie ogláda łtrumieniow áni

-1: rzek miodem y máłtem opływáią-

-1: cych.(marg)^G To ielt/ nie dołtánie obfítóci rzeczy rołkołznych y wdzięcznych. (-)

kolumna: b

werset: 18 To co z pracą nábył/ wroci á nie

-1: połknie/ iáko odmienne máiętnóci

-1: z ktorych sie áni rozwefeli.

werset: 19 Abowiem deptáł ludzi á zubozył

-1: ie/ wydźierał domy ktorych nie bu-

-1: dował.

werset: 20^x A wżákoż nie poczuie náfyce-

-1: nia w żywoćie swoiem/ áni będzie

-1: mógł zachować rzeczy wdzięcznych.(*marg*) ^x Ekle. 5. v. 12. (-)

werset: 21 Nic nie pozostańie od potraw ie

-1: go/ á nie będą trwałe dobrá iego.

werset: 22 Choćiaż będzie miał dofyć wżyt-

-1: kiego/ á wżákoż sie będzie trapił/ á

-1: ze wżąd trudnoćiami wćisńion bę

-1: dzie.

werset: 23 Gdy będzie chciał nápełnić żywot

-1: swoy/ tedy nań Bog pułci popędli-

-1: woć gniewu swego/ á spułci defzcz

-1: nań y ná ^H pokármy iego. (*marg*) ^H To iest/ gdy będzie iadł/ tedy pokarm będzie wydárt z ręku iego. (-)

werset: 24 Przed bronią żelázną wćiekác bę-

-1: dzie/ á łuk stalony przebiie gi.

werset: 25 Dobyto mieczá z poźzew iego kto

-1: ry przebiie ćiało iego błyfzcząc sie żoł

-1: ćia/ á przydą nań stráchy.

werset: 26 Wfzytki ćiemnoći złożone fą do

-1: táiemnych mieyfc iego/ á poźrze go

-1: ^I ogień nieugáfzony/ á cokolwiek zo

-1: ftanie w domu iego zniźczyeie.(*marg*) ^I Drudzy wykłádaią ogień nie skrzelány/ á ktorego nie rozdymano/ to iest z niebá spułczony. (-)

werset: 27 Niebiofá iáwnie okażą złoć iego/

-1: á ziemiá powftanie przeciwko iemu

werset: 28 Pożytki domu iego przeminą/ y v-

-1: płyną cząfu ^K gniewu iego. (marg) ^K To iest cząfu vtrapienia iego gdy iest w gniewie Bożym. (-)

werset: 29 Tenći iest dział człowieka niepo-

-1: bożnego/ á ^L nagrodá od Bogá zá ie

-1: go bluźnierftwá. (marg) ^L W Zydowfkim stoi dziedzictwo. (-)

rozdział: 21

KApitu. 21.

7. Iob okázuie/ iz złošnicy wżetecznieią w

-1: łzczęlcu. 14. Ták iz bluźnią Bogá. 16. Opo

-1: wieda teź bliſki ich vpadek. 23. Nád to vká

-1: zuie iz żaden fkarány nie ma być rozumian

-1: złoſćiwem/ áni ten komu fię łzczęlcu ma być

-1: rozumian pobożnym.

werset: 1 **N** A to Iob od-

-1: powiedział.

werset: 2 Słuchayćie z pil

-1: noſćią ſłow moich

-1: á w tym mie vćie-

-1: ſzyćie.

werset: 3 Cierpćie mie niechać mowię/ á

-1: gdy fie námowie dopieroź ſzydźćie.

werset: 4 ^A Izaż obrácam ſłowá fwe ku czło

-1: wiekowi? Ieſliże thák iest/ iákoź fie

-1: nie ma fráłowác duch moy. (marg) ^A Iákoby rzekł/ Nie z ludźmić ále z Bogiem mam rozmowę/ a przethoź iákoź vmysł ſwoy vřpokoię lękáiąc fię máieſtatu Bożego. (-)

werset: 5 Weyrzyćieź ná mię á zdumieyćie

-1: ſie/ á zát kayćie ſobie vřtá ręką.

rozdział: 27

strona: 283v

IOB.

kolumna: c

werset: 22 Kláfnie nád nim káždy rękómá/

-1: á będą świftác miefzkáiący ná miey

-1: ícu iego.

rozdział: 28

KApit. 28.

1. Z przypáthrowánia rzeczy ítworzo-

-1: nych/ y z zacnych ípraw Bożych wywodzi

-1: Iob wízechmocność y zacność ítworzyćie-

-1: la. 20. W którym íámym íeft doíkonála

-1: mądrość.

werset: 1 **S**rebro ma

-1: mieyfcá íwe z

-1: kąd pochodzi/

-1: á złoto miey-

-1: íce kędy bywa

-1: pláwiono.

werset: 2 Zelázo zziemie

-1: biorą/ á z kámienia zlewáią miedz.

werset: 3 Bog ográniczył ciemności/ á wízyt

-1: kich rzeczy doíkonále ^A fwiádom z grá-1: nicą ciemności y z ciieniem śmierci. (marg) ^A To íeft/ wízytkim rzeczám ítworzonym

kres zámierzył/ á ten pewny kres názywa Gránicą Ciemności cieniem Śmierci/ przeto íż íeft

dokończeniem ich. (-)

werset: 4 Wylewa rzeká przeciwko ^B mie

-1: ízkáiącym/ á druga rzeká przez kto-

-1: rą nikt przebyć nie mógł/ gdy wyż-

-1: lzey wzbierze niż człowiek wyfycha. (marg) ^B To ieft thák iż tám żaden zmiełzkać nie może. (-)

werset: 5] Nńa iedneyże ziemi rodzi sie chleb/

-1: á pod niąź będzie nieińka odmianń/

-1: ińko ^C ogień.(marg) ^C Tho ieft/ żiemiń ińarczńna. (-)

werset: 6] Ieft teź niektore mieyńce nńa ktho-

-1: rym znńyduiń kńmień Szńfir y bry

-1: ły żłotń.

werset: 7] A tey drogiń Āni ptak wie/ Āni iey

-1: ogłńdńł oko łepie.

werset: 8] Nie pońtńły w niey żwierżetń fro

-1: gie/ Āni lew przez nię przeńzedł.

werset: 9] Bog ręķę łwń obroćił nńa łkńłę/ Ā

-1: z gruntu gory wywroćił.

werset: 10] Z łkał wywodzi łtrumienie/ Ā o-

-1: ko ie^go widzi kńżdń rzecz końztownń.

werset: 11] Żńwńcińgń rzek Āby nie wyle-

-1: wńły/ Ā rzeczy łkrythe wywodzi nń

-1: ińńniń.

werset: 12] Y z kńdże łzukńc mńdrołci/ Ā ķędy

-1: ieft mieyńce rozumu?

werset: 13] Człowiek nie wie ińka ieft drogń/

-1: Āni iey mogń nńleńc w żiemi żywiń-

-1: cych.

werset: 14] Przepńłc powieda iż iey w łobie

-1: nie ma/ morze theź powieda iż iey w

-1: nim nie mńłz.

werset: 15] Nie moźe być kupionń zń żłoto/

-1: áni może być odważone írebro zá iey

-1: frymárk.

werset: 16^x Nie może być ofzácowaná zá zło

-1: to Ofir/ áni zá Onix kósztowny/ á-

-1: ni zá Száfir.(*marg*) ^x Mądrofci. 7. v. 9. (-)

werset: 17 Złoto áni kryształ nie porówná-

kolumna: d

ią z nią/ áni frymárk iey może być zá

-1: klenot złotá ízczerego.

werset: 18 Nie wípomioną áni koralu/ áni

-1: ^D Gábifá/ ábowiem mądrofc kószto-

-1: wniefza íeft niżli perły. (*marg*) ^D Íeft niektery kámień kósztowny/ o którym rozmaície rozumieią. (-)

werset: 19 Nie sztychuie iey Thopázyus z íie

-1: mie Ethyopfkiey/ áni iey záważy zło

-1: to naczyfíze.

werset: 20 Skądże tedy przydzie mądrofc?

-1: ábo gdzie íeft mieyfce zrozumienia?

werset: 21 Zákrytać íeft od oczu wfzech lu-

-1: dži żywych/ á nie wiedzą o niey y pta

-1: cy powietrzni.

werset: 22^E Zginienie y śmierć powiedáią/

-1: Słyfzelifmy wfzymá náfzemi o iey

-1: ílawie.(*marg*) ^E To íeft/ vmárli. (-)

werset: 23^F Bogci íam zrozumiewa drogę

-1: iey/ á íam wie mieyfce iey.(*marg*) ^F To íeft/ Bog íeft powodem mądrofci. (-)

werset: 24 Ábowiem on pátrza ná kończyńy

-1: íemie/ á wfzytko co íeft pod niebem

-1: widzi.

werset: 25] Gdy uczynił pod wagą wiatry/

-1: á wody zawiesił pod miarą.

werset: 26] Połtánowił práwa dżdżom/ á

-1: drogę błyskawicam gromow.

werset: 27] Tedyć ią^G oglądał Bog/ y okazał

-1: ią/ zgotował y wybaczył. (marg)^G Tymi słowy okázuie/ iż Bog wśzythko śpráwił w mądrości od początku wśzego łtworzenia. (-)

werset: 28] Y rzekł człówiekowi/ ^x Otho bo-

-1: iazń Boża iełt mądrość/ á wiáro-

-1: wác fię złego/ iełt zrozumienie.(marg)^x Przyp. 1. v. 7. (-)

rozdział: 29]

KApitu. 29.

1. Iob przypomina łzczęćcie łwe y życie/ y

-1: wśzytki łwe poczćiwe y pobożne łpráwy. 7.

-1: y 21. Zacnoć łwą. 12. Spráwiedliwoć y

-1: pobożnoć/ Co wśzytko przyczyta dobrotli-

-1: wołci Bołkiey.

werset: 1] **P**otym Iob

-1: wypráwował

-1: iełzcie rzecz

-1: łwą tymi łło-

-1: wy.

werset: 2] Boże day á-

-1: bych był tákim

-1: iáko y pierwey/ y według onych czá

-1: łow gdy Bog łtraż miał około mnie

werset: 3] Gdy ie^{goA} pochodnia łwiećiła nád

-1: głową moją/ za ktorey światłością

-1: ^B przechodziłem ciemności.(*marg*) ^A To ieft/ łalká y dobrotliwość. ^B To ieft/ zwyciężyłem wśzytki sprzećiwieństwá. (-)

werset: 4] Y iákiemem był czáfu młodości

-1: mey/ gdy Bog spokoynie mieżkał w

-1: przybytku moim.

werset: 5] Gdy iefzcie Wśzechmocny był ze

-1: mna/ á dźiatki moje około mnie.

werset: 6] ^C Gdym iefzcie śćiefzki łwe vmy-

-1: wał máłłem/ á z opoki ćiekły mi łtru

-1: mienie oliwy.(*marg*) ^C To iefth/ gdym miał thák wielką obfitość wżego/ iákoby też y ná drogách było máślá pelno/ á z opoki oliwá płynęła. (-)

rozdział: 33

strona: 286

kolumna: a

werset: 31] Obáczże to Iobie á słuchay mie/

-1: vmilkni á ia będę mowił.

werset: 32] Iefliż małz ku themu iákie słowá

-1: odpowiedźze mi/ A mów/ bo ćię chcę

-1: vłpráwiedliwić.

werset: 33] A iefli nie małz/ słuchayże mie á

-1: milcz/ á ia ćiebie náuczę mądroćci.

rozdział: 34

KApit. 34.

5. Powtore Iobá fuka że fie czyni łprawie

-1: dliwym. 12. Okázuie iż Bog ieft łpráwied-

-1: liwym w łdźiech łwoich. 24. A iż odmiány

-1: Krolełtw łą od niego.

werset: 1 **P** Owiedział ku

-1: themu iefzcie E-

-1: lihu tymi słowy.

werset: 2 Słuchaycież wy

-1: mędracy powieści

-1: moich/ á wy náu-

-1: czeni przydaycie słowam moim v-

-1: ízy íwoie.

werset: 3 Abowiem vcho rozeznawa sło-

-1: wá/ á vftá czuią smák w iedzeniu.

werset: 4 Obierzmy sobie sąd/ á rozeznay

-1: my miedzy sobą co lepszego.

werset: 5 Abowiem Iob rzekł/ Ieftem sprá

-1: wiedliwym/ á Bog ^A pozbáwił mie

-1: práwá mego.(*margin*) ^A To ieft/ karał mię niewinnie. (-)

werset: 6 Izaż będę ^B klámał o moim prá-

-1: wie? ábowiemem ieft ránion ítrza-

-1: są chociażem nic nie winien. (*margin*) ^B To ieft/ mamli milczeć niewinności moiey? (-)

werset: 7 Y któryż ieft człowiek táki iáko

-1: Iob? coby íe ^C opił pošmiewišká iá-

-1: ko wody?(*margin*) ^C To ieft/ ktory ieft pełen słow śmiefznych. (-)

werset: 8 Kthory chodzi w towarzyštwie

-1: tych co czynią złołci/ á ^D chodzi z ludź

-1: mi niepobożnymi. (*margin*) ^D To dla tego mowi mniemáiąc áby Iob bronil ludzi niepobożnych. (-)

werset: 9 Abowiem powiedział/ Nic nie po

-1: może człowiekowi gdy przefłhawa

-1: z Bogiem.

werset: 10] A przetoż wy mężowie sercá ita-

-1: łego słuchaycie mię/ Vchoway Bo-

-1: że áby miała być złość w Bogu/ á w

-1: Włzechmocnym iáka nieprawość.

werset: 11] A bowiem zápláci człowiekowi

-1: wedle śpraw iego/ á naydzie kázde

-1: go według drogi iego.

werset: 12] Aleć isćie Bog nie czyni nic złości

-1: wie/ á Włzechmocny nie podwráca

-1: śądow.

werset: 13] Ktoż nádeń náviedza ziemię/ á

-1: kto rozrzádził wśzytek okrąg świátá

werset: 14] ^x Ieśliż vmyśli w sercu śwem od czło

-1: wieká wziąć ducha y tchnienie iego(*marg*) ^x Pśál. 104. v. 29. (-)

werset: 15] Tedyć zginie śpołu wśzytko ciáło/

-1: á człowiek sie obroći w proch.

werset: 16] Ieśliż tedy maś rozumienie śłu-

kolumna: b

chayże tego/ á poymuy wśzymá głos

-1: powieści moich.

werset: 17] A zaż ten pánowác będzie który

-1: ma w nienawiści śąd? á będzieśże

-1: mniemał niepobożnym tego który

-1: ieśt práwie śprawiedliwym?

werset: 18] Rzeczefzli Krolowi/ O złościwy/

-1: á Książętom/ O niepobożni.

werset: 19] ^x A temu który nie ma báczności

-1: ná ofoby Książąt/ á rowno śobie wa

-1: ży ták Bogaczá iák y vbogiego/ gdyż

-1: oni są wszyscy sprawą rąk jego. (marg) ^x w. 5. Mo. 10. v. 17. W2. Kron. 19. v. 7. Mądro. 6. v. 8. Ekle. 35. v. 15. Rzym. 2. v. 11. Gal. 2. v. 6. Efes. 6. v. 9. Kol. 3. v. 24. W 1. Piotr. 1. v. 17. (-)

werset: 20 Narodowie nagle pomrą/ a o

-1: pułnocy wrzuczeni będą/ y przemi-

-1: ną/ a porwą mocarzą/ ale nie rę-

-1: komá.

werset: 21 " Abowiem oczy jego są nad drogá

-1: mi człowieczemi/ a widzi każde po

-1: śtąpienie jego.(marg) " Przyp. 5. v. 21. (-)

werset: 22 Nie máłz żadnych ciemności/ ani

-1: cieniá śmierci kędyby się skryli ci kto

-1: rzy się paráią złością.

werset: 23 Abowiem nie ták wiele da czło-

-1: wiekowi áby miał wieść śpor z Bo-

-1: giem.

werset: 24 Potrze mocarze nie pytaiąc się/

-1: a inłze postáwi ná miejscu ich.

werset: 25 A przethoż obiáwi śprawy ich/ a

-1: skoro noc przydzie będą potárći.

werset: 26 Pobił ie iáko niepobożne ná miej

-1: scu widocznem.

werset: 27 Przeto iż ták odstąpili od niego/

-1: a drog jego nie chcieli rozumieć.

werset: 28 Aby nie dopuścili głofu vbogiego

-1: przyść do niego/ a iżby miał wyflu-

-1: chác wołania niedośtatecznych.

werset: 29 A gdy on śprawi pokoy któż prze

-1: kázi? A iesli zákryje oblicze śwoie

-1: ták od narodu iáko od człowieká

-1: ktoż go widzieć może?

werset: 30 A przetoż człowiek pokryty krolu

-1: ie dla ^E złości ludzkich.(*marg*) ^E Abo dla zgorźzenia. (-)

werset: 31 Bofkác to rzecz mowić ták/ Odpu

-1: Íciłem y nie zepłuię.

werset: 32 ^F Ale tho czego ia niewidzę/ ná-

-1: ucz mię/ Iełlim się złościwie Íprá-

-1: wował nie będę tego więcey czynił. (*marg*) ^F Ná cię należy ták mowić do Bogá/ Nie baczę iżbych zgrzeźczyć miał/ á tak náucz mię. rc. (-)

werset: 33 ^G Czy vczyni to dla ciebie? ábowiem

-1: ty ^H wzgárdziłeś im/ obierałeś fo-

-1: bie ále nie ia/ á przethoż co iefzzcze

-1: wiefz powiedz. (*marg*) ^G To ieft/ mniemaśz áby się ciebie Bog miał rádźić mali to vczynić co vmyflił. ^H To ieft/ obmierziłeś sobie żywoth fwoy/ obieraiąc sobie rádźey śmierć á nie pytać się Bogá ieliże on przyzwoli ná twe zdanie. (-)

werset: 34 ^I Ludźie fercá Ítałego niech mi po

-1: wiedzą/ á człowiek mądry niechay

-1: mię Íłucha.(*marg*) ^I Tymi słowy przypufzcza się ná rozÍadek mędrfzych. (-)

werset: 35 Abowiem Iob nie mowił z nieu-

-1: mieiętności/ á Íłowá iego nie Íą z ro

-1: zumu.

rozdział: 40

strona: 288v

IOB.

kolumna: c

werset: 1 **T** 6 Edy Pan od

-1: powiedział Iobo-

-1: wi z Obłoku temi

-1: łowy.

werset: 2] Podpálzże te-

-1: raz biodrá fwe iá-

-1: ko muž/ będę cie pytał á ty mi oznay

-1: mi.

werset: 3] Izali rozerwiesz łąd moy/ á obwi

-1: nuiefz mię/ íámego fiebie wśpráwie

-1: dliwiáiąc?

werset: 4] Izali małz tákie rámię iáko Bog/

-1: á zágrzmífz głósem swoim iáko on?

werset: 5] Ochędożże fię theraz zacnońcią y

-1: wielmożnońcią/ á oblecz fię w chwa-

-1: łę y w ochędołtwo.

werset: 6] Rołprołz popędliwońć gniewu

-1: twego/ á pátrż ná káżdego pyłzne-

-1: go y poniż go.

werset: 7] Poyzry ná káżdego hárdego á

-1: zlož go/ y wywrońć niepobożne z mie

-1: ícá ich.

werset: 8] Zákriy ie połspołu w prochu/ á o-

-1: blicza ich zámkni w dole.

werset: 9] A ia też wyznam przed tobą że cię

-1: wybáwi práwicá twoiá.

werset: 10] Oto teraz ^A Behemot ktoregom

-1: ítworzył iako y ciębie trawę ie iáko

-1: woł.(*marg*) ^A Niektorzy mniemáią być Słoniá/ á niektorzy zwierzę bárzo wielkie ktorego ludzie náłzy nie zniáją. (-)

werset: 11] Otho teraz moc iego íełt w bio-

-1: drách iego/ á liá iego w pępku żywo

-1: tá iego.

werset: 12 Pręthko rufza ogonem swoim

-1: ktory iest tak wielki iako cedrowe

-1: drzewo/ á żyły członku iego są powi

-1: kláne.

werset: 13 Kołci iego są mocne iako miedz/ á

-1: mnieyże kołtki iego iako drągi że-

-1: lázne.

werset: 14 Ten naprzod od Bogá iest stwo-

-1: rzon/ á ten kthory go stworzył ^B po

-1: dniefie nań miecz swoy.(*marg*) ^B To iest/ sam go thylko Bog vkrocic może. (-)

werset: 15 Gory wydawáią mu páłtwiská/

-1: á wżytki zwierzethá polne tám i-

-1: gráią.

werset: 16 Leży pod cieniem w iámie trći-

-1: ny ná mokrádli.

werset: 17 Drzewá gálezifte zákrywáią go

-1: cieniem swym/ á wierzbiny nád po-

-1: toki okrywáią go.

werset: 18 Oto ^C chwyta wody rzeczne/ á nie

-1: lęka fie/ vfa iż Iodran wypiee páłz-

-1: czeką swoią. (*marg*) ^C To iest/ iakoby miał wżytkę rzekę wypić. (-)

werset: 19 ^D Oczymá swoimi bierze ią/ á noz

-1: drze swe otwarza gdy mu przycha-

-1: dza do nich.(*marg*) ^D To iest/ piąc y oczy y nozdrzá wnurzy aż do dná. (-)

werset: 20 Wyrwiefzli ^E Lewiáthána węc-

kolumna: d

dą / á ięzyk iego wwiążeszli fznurem? (*margin*) ^E W thym słowie rozumieią niektórzy Wielorybá/ á drudzy zálie mniemáią iż to imię pópolite káždy ryby bárzo wielkiey. (–)

werset: 21 Izali zárzućisz wędę w nozdrze

-1: iego? á cierniem przekoleisz czeluści

-1: iego?

werset: 22 Izali się przed tobą będzie bárzo

-1: modlił? á będzie z tobą mowił lá-

-1: godnie?

werset: 23 Izali z tobą vczyni przymierze? á

-1: weźmiesz go za sługę wiecznego?

werset: 24 Izali z nim będzieisz grał iáko z pta

-1: kiem/ á wwiążesz go dziewczkam fwym

werset: 25 Thowárzyże ^F fpráwiali z nie-

-1: go biefiádę/ á kupcy rozdzieláli go

-1: między sobą. (*margin*) ^F Pópolita to iest v rybitwow morfkich/ iż gdy iáką wielką rybę włowią/ tedy sie prószą ná vczthy/ ábo ią kupcy dzielą między się/ ále Lewiatáná nie mogą który iest w mocy lámege Bogá. (–)

werset: 26 Izali porzeżesz skórę iego nożmi?

-1: á telakiem rybitwiem porąbałsz głó-

-1: wę iego?

werset: 27 Położ ná nim rękę twą/ á potym

-1: z nim nie wfpominay walki.

werset: 28 Oto próżno się tego nádźiewać/ á

-1: bowiem káždy musi vpáć kto iedno

-1: nań weyzry.

rozdział: 41

KApitu. 41.

1. W wypisowaniu Wielorybá okázuie

-1: Pan wŕzechmocnoŕ ŕwoię/ thákową kto

-1: rey ŕię nic ŕprzeŕwiŕ nie może.

werset: 1 **Z** Aden táknie

-1: ieŕt ŕmiály kto-

-1: ryby go miał o-

-1: budzić/ á kthoż

-1: by ŕię przedemną

-1: oŕtał?

werset: 2 Ktoż mię ^A v-

-1: przedził a oddam mu? ábowiem co-

-1: kolwiek ieŕt pod niebem moie ieŕt? (marg) ^A To ieŕt/ w ŕtworzeniu ŕwiátá. (-)

werset: 3 Niezámilczzę członkow iego/ á-

-1: ni filney mocy iego/ y wdźięcznoŕŕi

-1: vrody iego.

werset: 4 Ktoż odkrył zwierzchnie ^B odzie-

-1: nie iego/ á kto w páłczekę iego zá-

-1: łoży wędzidło?(marg) ^B To ieŕt/ zwierzchnią ŕkorę iego. (-)

werset: 5 Ktoż otworzy przodek páłczeki

-1: iego/ y rząd ŕtraźliwych zebow iego

werset: 6 Luŕki iego ŕą iáko tarcze namoc

-1: nieyŕze/ ŕpoione bárzo mocnie.

werset: 7 Iedná ŕię ku drugiey zroŕlá/ ták

-1: iż wiátr nie przeydzie miedzy nie.

werset: 8 Złaczyłá ŕię iedná z drugą dźier-

-1: żac ŕię ŕámy ŕiebie á nie rozdzieláiąc.

werset: 9 Kichánie iego ^C zápala ŕwia-

-1: tłoŕŕ/ á oczy iego ŕą iáko zarzá.(marg) ^C To co tu powieda iż tá beŕtyia kicha ogniem/ á iż ŕię ŕwiecą oczy iey/ tedy w tych ŕłowiesch okazuie iáko ieŕth zápálczywy gniew iey. (-)

werset: 10 Z vřt wychodzą lámpy y ogniřte

-1: iřkry.

werset: 11 Dym z nozdrzy iego wychodźi iá

-1: ko z gárcá ábo kotlá wrzącego.

ksiega: Psal.

rozdzial: 5

strona: 291

kolumna: a

werset: 11 O Boże řpuřtořzže ie/ á niechać v

-1: pádną w rádách řwoich/ odrzuć ie

-1: dla wielkoći przestęptwá ich/ ábo

-1: wiemći řą odpornymi przeciw tobie.

werset: 12 A ći wřzyřcy co vřáią w tobie/ nie-

-1: chać řie rozweřelą y wiecznie rozřá

-1: duią/ brońže ich/ áby řię ći weřelili

-1: w tobie/ ktorzy miłuią imię twoie.

werset: 13 Abowiem thy Pánie řpráwiedli-

-1: wemu będziesz błogořłáwił/ á do-

-1: brotliwoćią twoią iáko tharczą go

-1: zářtáwiřz.

rozdzial: 6

Přalm. 6.

2. Zápálczywa modlitwá Dawidowá gdy

-1: był ćieřzką niemocą zložon. 4. A vćzuł Bo-

-1: ży gniew. 6. Y řćiřnienie řmierći. 9. Přę-

-1: kie iego weřele z vřánia nieiákiego že Bog

-1: wysłuchał modlitwę iego.

werset: 1 Přednieřzemu nád řpie-

-1: waki na ^A Neginoth y Seminith/

-1: pieśń Dawidową.(*margin*) ^A Pieśń tę śpiewano ná ofmy ton ná inſtrumenćie ktory był o
ośmi ftron okthawą wyżłzey nád drugiemi. (–)

werset: 2 **P**anie nie karz

-1: mię w gniewie two

-1: im/ á nie trefc mię

-1: w twoiey popędli-

-1: wołci.

werset: 3 Zmiłuy fię nádemną Pánie bo-

-1: ćiem mdły/ vzdrow mię Pánie boć

-1: fię ſtrfożyły ^B kołci moie. (*margin*) ^B To iełt/ włzytko ćiało moie iełt wzrułzone y potárthe
bolełćią gwałtowną. (–)

werset: 4 Dułzá moiá bárzo iełt zátrfozo-

-1: ná/ y dłużoż tak będzie Pánie?

werset: 5 Náwroć fię Pánie á wyrwi du-

-1: łzę moię/ wybaw mię dla miłofier-

-1: džia twego.

werset: 6 Abowiem w śmierći nie máłz pá-

-1: miątki o tobie/ á w ^C grobie kthoż ćię

-1: wyznáwáć będzie?(*margin*) ^C Thuć nie dáie znáć áby dułzá przy śmierći miáła zgináć/ ále
iż poznawał łąd Boży nád łobą przy śmierći/ ktory gdy ná człowieká przypadá/ iełt rzecz
niepodobna/ áby fię człowiek záthrwożyć niemiał/ ták iż áni włpomináć Bogá nie może/
ktorego tak widzi przeciw łobie rozgniewánego. (–)

werset: 7 Sprácowálem fię w płáczu mo-

-1: im/ ná káżdą noc opływa połćiel mo

-1: iá/ á łoże moie mokre iełt od łez.

werset: 8 Zácmiło fię oko moie od popędli-

-1: wołci/ á ^D łtárzáło fię przed włzytki

-1: mi ktorzy mię trapią.(*margin*) ^D To iełt/ vtráćilo czerłtwość łwą. (–)

werset: 9^x^E Odtąpcie wy odemnie ktorzy

-1: fię paraćie złoćiámi/ abowiem Pan

-1: wflýłzał glos płáczu moiego. (marg) ^x Mat. 7. v. 23. ^E Thu Dawid po długich fwych
ćiężkkościach vczuwfzy ráthunek Páńki czyni łobie ták dobrą myfl iákoby theż iuż do końcá
miał być wybáwion. (–)

werset: 10 Pan wyfluchał modlitwę moię/

-1: á Pan przyiął prósbę moię.

werset: 11 Będą záufltydzeni y bárzo zátro

-1: żeni wflzyfscy nieprzyiáćiele moi/ y po

-1: dádzá thyl/ á będą ^F prętko poháń-

-1: bieni.(marg) ^F To iest omylá fię w nádziei swoiey. (–)

kolumna: b

rozdzial: 7

Pfalim. 7.

2. Modlitwa Dawidowá gdy był niewin

-1: nie trapion od Saulá. 7. Sądu Bożego

-1: przeciwo fwym przeciwnikom prágnie/ a

-1: przytym y Kroleftwá ktore mu było obie-

-1: cano. 13. Grozi fwym nieprzyiáćiołom iefli

-1: fię nie vznáią. 15. A okázuie iż złońnicy fą

-1: przyczyną vpadku fwego.

werset: 1^A Sygáion Dawidowe kto

-1: re fpiewał Pánu o fprawách ^B Chu

-1: fá fyne Iemini Beniámit

-1: czyká.(marg) ^A Sygáion iest notá pieśni niektorey. ^B Chus był krewny Saulow/ ktory go
pobudzał záuždy przeciw Dawidowi fałszywemi powieściámi. A przetoż Dawid będąc łam
w łobie fráłownym żáłue fię przed Bogiem y profi o wfpomożenie przeciwo Chufowi/ y
przećiw inym potwarcom y Saulowi przefładowcy fwemu. (–)

werset: 2 **8** P Anie Boże

-1: moy w tobie v

-1: fam/ wybawże

-1: mię od wŕzy-

-1: łtkich przelá-

-1: dowcow mo-

-1: ich/ y wyrwi

-1: mię.

werset: 3 By łnadź nie ^C porwał iáko lew/

-1: y nie rozdrápał duŕze moiey/ á nie

-1: byłby ktoby ią wyrwał. (marg) ^C To iełt Saul. (-)

werset: 4 Pánie Boże moy iełlizem się ^D te-

-1: go dopułcił/ á iełliz iełt złość w ręku

-1: moich. (marg) ^D To iełt/ ocz mię przeláadowcy moi potwarzáią. (-)

werset: 5 Iełlizem źle czynił temu ktory ze

-1: mną w pokoju mieszkał/ iełlizem nie

-1: wyrwał tego ktory iełt nieprzyiaćie

-1: lem mym bez przyczyny.

werset: 6 Niechayżeć nieprzyiaćiel przelá-

-1: duie duŕżę moię/ á niechay poima y

-1: podepce ná źiemí żywot moj/ á chwa

-1: łę moię niechay zágrzebie w proch.

-1: Selá.

werset: 7 Powłtańże Pánie w popędliwołci

-1: twej/ podnieś się przeciw zágniewá

-1: niu nieprzyiaćioł moich/ á ocuć się

-1: według ^E łádu ktchoryś mnie połtá-

-1: nowił. (marg) ^E To mowi o krolełtwie żydowłkim ktore mu Pan przyłádził. (-)

werset: 8^F Thedy zgromádzenie narodow

-1: zbieży fię do ciebie/ á dla nie^{goG} vfiádz

-1: ná wyfokofci.(*marg*) ^F To iest iáko fkoró Krolem będę/ tedy fię narodowie zbieżą áby cię chwalili. ^G To iest okaza możność y fprawiedliwośc twoię. (-)

werset: 9^F Pan będzie fádził narody/ ofádzże

-1: mię moy Pánie wedle ^H fprawiedli

-1: woći moiey/ á wedle dofkonałofci

-1: ktora iest we mnie.(*marg*) ^H Tho wżytko fię ściąga ná on fpor miedzy nim y Saulem/ gdzie tu Dawid czyni fię wtey rzeczy niewinnym ácz fię zna w wielu inych rzeczách grzeźnym. (-)

werset: 10^F Niechayże profzę vftánie złośc

-1: ludzi niepobożnych/ á vmocni fpra-

-1: wiedliwego: O Boże kthoryś iest

-1: fprawiedliwy/ á ^x dofwiadczalz ferc

-1: y wnętrnoći. (*marg*) ^x 1. Sám. 16. v. 7. 1. Kron. 28. v. 9. Ierem. 11.v. 20. (-)

werset: 11^F Obróná moiá iest w Bogu/ kto-

-1: ry wybáwia ludzi práwego fercá.

werset: 12^F Bog iest fędzią fprawiedliwym/

-1: á Bog groźi ná káždy dzień.

rozdział: 17

strona: 293v

PSALMI.

kolumna: c

werset: 4^F Co fię tycze fpraw ludzkich/ we-

-1: dług fłowá vřth twoich chronilem

-1: fię záwždy drogi okrutnikow.

werset: 5^F Pořtápienia moie były mocne ná

-1: drogách twoich/ á podeřzwy nog

-1: moich nie pořliznęły fię.

werset: 6] Wzywałem cię o Boże/ ábowie-

-1: mieś mi fię ozwał/ náklónže tedy v-

-1: chá twoiego ku mnie/ á wyfluchay

-1: fłow moich.

werset: 7] Okaż dziwne dobrotliwości twe

-1: ty ktory zachowywałz vfájące w to

-1: bie/ przeciw tym ktorzy powftawá

-1: ią przeciwko práwicy twoiey.

werset: 8] Strzeż mię iáko źrzenice w oku/

-1: pod ćieniem skrzydeł twoich zákriy

-1: mię.

werset: 9] Przed złośniki kthorzy mię bo-

-1: rzą/ y przed nieprzyiacioły kthorzy

-1: mię ogárnęli chcąc wziąć zdrowie

-1: moje.

werset: 10] ^C Zátkáli vftá fwe tłuftością/ á

-1: mowią hárdžie gębą fwą. (marg) ^C To ieft/ otyli w rofkofzách swoich ták iz hárdžie mowią.

(-)

werset: 11] Otoć nas ogárnęli ná fćiefzkách

-1: náłzych/ vpáthruią oczymá fwymi

-1: gdzieby ná ziemi sídlá rozłtháwić.

werset: 12] Podobienći ieft lwowi ktory ieft

-1: chutliwy ku porwaniu/ y lwięćiu

-1: ktore fię tái w iámie.

werset: 13] Powftańže Pánie á vprzedz go/

-1: ítrąć go/ á wybań dułżę moię od zło

-1: śniká ^D mieczem twoim. (marg) ^D Abo kthory ieft mieczem twoim/ á to fię ma rozumieć iz złośnicy fą iáko naczyniem Bożym ku trapieniu wiernych/ A wżákoż przedię Bog zoftáwa fpráwiedliwym/ á oni w fwej złoći zoftáwáią. (-)

werset: 14 Y od mężow ręką twą wyrwi mię

- 1: o Pánie/ á od ludzi tego fwiátá/ kto
- 1: rych cząstká iest w tym żywoćie/ á
- 1: ktorych żywoth nápełniałz z twego
- 1: fkarbu/ ták iż máią dofyc y fynowie
- 1: ich/ y pozoftanie ofáték po nich po-
- 1: tomftwu ich.

werset: 15 Ale ia oglądam oblicze twoie w

- 1: fprawiedliwości/ á náfyce fie obli-
- 1: czności twej/ gdy fię ocucę.

rozdział: 18

Pfaln 18.

- 1 Tá pieśń iest bárzo známienita w ktorey
- 1: Dawid Pánu zwycięstwá fwe fpiewáiąc
 - 1: wysławia/ á to ná on čás gdy go iuż po-
 - 1: ftánowił fpokoynym krolem. 5. Okázuie iá
 - 1: ko go wiele kroć wyrwał z wiela niebe-
 - 1: fpieczeństw iego. 18. A nawięcey z rąk nie
 - 1: przyacioł iego. 38. Kthore zwyciężył dzi-
 - 1: wnymi obyczáymi. 21. Wyznawa iż Pan
 - 1: Bog bronil niewinności iego.

werset: 1 Przednieyżemu nád fpie-

- 1: waki sługi Pańskiego Dawidá/
- 1: ^x ktory fpiewał Pánu piofnkę tę ná
- 1: on čás gdy on Pan wyrwał z rąk
- 1: wfzytkich nieprzyacioł iego/ y z rąk
- 1: Saulowych/ tak mowiąc.(*marg*) ^x 2. Sámu. 22. v. 1. (-)

kolumna: d

werset: 2

Ozmiłuię

-1: fię ciebie Pá-

-1: nie któryś ieft

-1: mocą moią.

werset: 3] Pan ieft o-

-1: poká moiá/ y

-1: obroná moiá/

-1: y wybáwićiel moy/ Bog moy y fkáá

-1: moiá/ ^x w którym ia vfác będę/ Onći

-1: ieft thárcz moiá/ y ^A rog zbáwienia

-1: mego/ y twirdza moiá.(*marg*) ^x Zyd. 2. v. 13. ^A To ieft moc. (-)

werset: 4] Będę wzywał Páná chwaląc go/

-1: á będę wybáwion od nieprzyiaćioł

-1: moich.

werset: 5] Ogárnętyc mię były boleści śmier

-1: ći/ á potoki niepobożnych ludzi śtrá

-1: śzyli mię.

werset: 6] Boleści grobu ogárnęty mię były/

-1: á potykáły mię śidlá śmierći.

werset: 7] A wśzákożem wzywał Páná w

-1: vtrapieniu moim/ á wołałem do

-1: Bogá mego/ y wysłuchał głófu me

-1: go z koźciołá śwego/ á wołanie kto

-1: rem czynił k niemu/ przyśzło aż do v

-1: śzu iego.

werset: 8] ^B Thedy fię wzrúfzylá y zádrzáá

-1: ziemiá/ á zátrząfnęły śie fundámen

-1: thy gor/ y wzrúfzylý śie od gniewu

-1: iego. (marg) ^B Abowiem iż nas porządek przyrodzony nigdy rufzyć nie może/ á przetoż przypomina pręthkie odmiány ktore nas przywodzą ku zdumieniu/ fład więc poznawamy rátunek od Bogá. (-)

werset: 9] Zákurzył fie dym z nozdrzy iego/

-1: á ogień wychodzący z wft iego poże-

-1: rał/ a węgle fię od niego rospalało.

werset: 10] Náklonił niebo y zftąpił/ á ciem-

-1: ność była pod nogámi iego.

werset: 11] Y iezdził ná Cherubie/ á latał bę

-1: dąc nofzon ná fkrzydłách wiátru.

werset: 12] Vczynił fobie pochronką ciemno-

-1: ści/ á przybytek około fiebie ciemno

-1: ści wod y obłoki gęfte.

werset: 13] Przed iáfnością ktora fzła przed

-1: nim rozbiegły fie obłoki ony/ grád y

-1: węgle ognište.

werset: 14] Y zágrzmiał Pan ná niebie/ á na

-1: wyfzy dał fie fłyfzec z grádem y z

-1: węglem ogništem.

werset: 15] Pućił ftrzały fwe y rofprofzył ie/

-1: rzucił wiele błyfkwíc/ y rozgro-

-1: mił ie.

werset: 16] Y okazały fię głębokości wod/ á od

-1: kryte fą grunty fwiátá ná fukánie

-1: twe o Pánie/ y ná tchnienie wiátru

-1: ^C gniewu twego.(marg) ^C W Zydowfikim ftoi nofá twego. (-)

werset: 17] Sćiągnął rękę z wyfokości y zá-

-1: chwycił mię/ á wyrwał mię z wod

-1: wielkich.

werset: 18 Wydął mię od mocnego nieprzy

-1: iácielá mego/ y od tych ktorzy mię

nieli w nie-

strona: 294

Księgi pśálmow. Lift. 294.

kolumna: a

mieli w nienawiści/ przetho iż byli

-1: mocnieyfzy niżli ia.

rozdział: 25

strona: 296

Księgi Pśálmow. Lift. 299.

kolumna: a

werset: 3 Też y ci wżyfcy ktorzy oczeka-

-1: waią ciebie nie zawłtydaią fię/ ale ci

-1: kthorzy bez przyczyny przestęptwá

-1: fię dopufzczaią/ będą pohánbieni.

werset: 4 Drogi twe Pánie dayże mi po

-1: znać/ á śćielzek twoich náucz mię.

werset: 5 Prowadź mię przez prawdę

-1: thwoię/ y náucz mię/ ábowiemeś

-1: ty iest Bog zbáwienia mego/ á w to

-1: bie vfam ná káždy czas.

werset: 6 Wśpomni Pánie ná miłofier-

-1: dzie twoie/ y ná dobrotliwości two

-1: ie/ ábowiem fą od wieká.

werset: 7 Grzechow młodości moiey/ y

-1: przestęptwá mego nie przywodź so

-1: bie ná pámięć/ ále według miłofier

-1: dzia twego wśpomni ná mię dla

-1: twej dobrotnoŃci Pánie.

werset: 8] PánŃi ieŃt dobry y Ńpráwiedli-

-1: wy/ á przethoŃ grzeŃznikow náucz y

-1: drogi.

werset: 9] PoprowadŃi pokorne wŃprá-

-1: wiedliwoŃci/ á pokornych náucz y

-1: drogi Ńwoiey.

werset: 10] WŃszytki ŃcieŃzki PánŃkie Ńá mi

-1: ŃoŃierdzie y prawdá/ tym kthorzy

-1: Ńtrzegá przymierza y Ńwiádectw

-1: iego.

werset: 11] Dla imieniá twego Pánie od-

-1: puŃc niepráwoŃci moiey/ ábowiem

-1: Ńi ieŃt wielka.

werset: 12] KthoryŃz ieŃt człowiek coby Ńię

-1: bał Páná? á náucz y go drogi ktorá

-1: ma obráć.

werset: 13] DuŃzá iego w dobrách przemię

-1: Ńzkáwáć będzie/ á pothomŃtwo iego

-1: otrzyma w dziedźictwo Ńiemię.

werset: 14] Táiemnicá PánŃka wiadoma

-1: ieŃt wŃszythkim boiácy m Ńię iego/ á

-1: przymierze Ńwoie oznáymuie im.

werset: 15] Oczy moie zawŃdy podnoŃzę

-1: ku Pánu/ ábowiem on z Ńieci wywie

-1: dzie nogi moie.

werset: 16] WeyrzyŃ ná mię/ á zmiłuy Ńię

-1: nádemną/ ábowiemćiem ia ieŃt o-

-1: puŃzczony y vtrapiiony.

werset: 17 Trapienia fercá mego rozmno

-1: żyły fię/ przeto od vćifku mego wy-

-1: wiedź mię:

werset: 18 Obącz vdręczenie moie y pracą

-1: moię/ á odpulć włytki grzechy moie

werset: 19 Obącz też nieprzyaścioły moie

-1: boć ich bárzo wiele/ á máią mię w o-

-1: krutney nienáwići.

werset: 20 Strzeż dułze moiey/ á wyrwi

-1: mię/ bych nie był pohánbion gdyż w

-1: tobie vfam.

werset: 21 Szczyrość moiá w wierność mo

kolumna: b

ią záchowywáią mię/ ábowiem cie-

-1: bie oczekawam.

werset: 22 Wybawże ty o Boże lud Izrá-

-1: elłki ze włytkich vćifkow iego.

rozdział: 26

Pfalm. 26.

1. Dawid z wielkiem vfánem modli fię Pá

-1: nu. 11. Oświadcza fię w fwey niewinności.

-1: 4. Iż fię Itrzegł zgromádzenia złoćiwych.

-1: 8. A prágnął przyłęczyc fię do koćcioła Bo

-1: żego. 9. Profi áby był wyięt od niepráwoći.

werset: 1 Dawidow.

-1: **R** Ozłádzże mię

-1: Panie/ ábowiem-

-1: ćiem chodźił w do

-1: fkonałości mey/ á

-1: gdyżem vfał pánu

-1: nie záchwieię fię.

werset: 2] Doświádczay mię Pánie y poku

-1: fzay/ wywiedz fię wnętrzości mo-

-1: ich y fercá moiego.

werset: 3] Abowiem miłofierdzie twoie iest

-1: przed oczymá moimi/ á chodźilem

-1: w prawdzie twoiey.

werset: 4] Nie záfiádałem z ludźmi kłám-

-1: liwemi/ á z ludźmi obłudnymi nie

-1: miałem towarzyftwá.

werset: 5] Nie náwidziałem zgromádze-

-1: nia złofnikow/ á nie siedziałem z nie

-1: pobożnemi.

werset: 6] Vmyłem w niewinności ręce mo

-1: ie/ á obchodźilem w około Ołtharz

-1: twoy Pánie.

werset: 7] Abych tobie czynił chwałę głófem

-1: wielkim/ á opowiedał wśzytki cu-

-1: dá twoie.

werset: 8] Vmiłowałem Pánie mieszkánie

-1: domu twego/ y mieyfce przybythku

-1: chwały twoiey.

werset: 9] Nie przyłączayże miedzy grzełf-

-1: niki dułze moiey/ áni miedzy morde

-1: rze żywotá moiego.

werset: 10] W kthorych ręku iest przewrot-

-1: ność/ á práwicá ich pełná iest da-

-1: row.

werset: 11 Aleć ia chodzę w doskonałości mo

-1: iey/ á dla tegoż odkup mię/ á zmiłuy

-1: fię nádemną.

werset: 12 Nogá moiá stánęła w prostoci/

-1: á przetoż w zborzech będę błogostá-

-1: wił Páná.

rozdział: 27

Pfalm. 27.

1. Dáwid lekce sobie waży nieprzyacióły

-1: íwoie máiąc wfánie w Bogu. 4. Y. 9. Profi

-1: pokornie Paná áby sobie uczynił mieszka

-1: nie v niego.

rozdział: 34

strona: 298v

PSALMI.

kolumna: c

werset: 2 **B**Edę chwa-

-1: lił Páná ná káz-

-1: dy czás/ á chwa-

-1: lá iego zawsze bę

-1: dzie w wfćiech mo

-1: ich.

werset: 3 Dużá moiá w Pánu fię chłu

-1: bić będzie/ co wślyfzawfzy pokorni

-1: rozwelelą fię.

werset: 4 Wyfławiaycież zacnie Páná

-1: zemną/ a wywyżfzaymy imię iego

-1: Ípołecznie.

werset: 5 Szukałem Páná/ á wyflu-

-1: chał mię/ y wyrwał mię od wżyt-

-1: kich stráchow moich.

werset: 6 Ci ktorzy ku niemu pogładáią/

-1: będą oświeceni/ á oblicza ich nie bę

-1: dą záuftydzone.

werset: 7 Then ^A vbogi wołał/ á Pan

-1: go wyfluchał/ y záchował go od

-1: wżytkiego vtrapienia iego. (marg) ^A To ieft/ Dawid nędznie vtrapiiony (-)

werset: 8 Anioł Pánki zátacza oboż oko

-1: ło tych kthorzy fię go boią/ y wry-

-1: wa ie.

werset: 9 Skofztuyćież á obacźcie iáko

-1: ieft dobry Pan/ á łzczęłliwy to czło

-1: wiek ktory w nim vfa.

werset: 10 Boyćież fię Páná fwięci iego/

-1: ábowiemći żadnego niedofthátku

-1: nie czuią ktorzy fię go boią.

werset: 11 Lwiętá będą w niedofthátku cier

-1: pieć głod/ ále ci ktorzy łzukáią Pá-

-1: ná w żadney rzeczy ^B nie vćierpią

-1: niedofthátku. (marg) ^B Prawdác iż Pan Bog wiele dopuźcza ná wierne łwoie/ á wźákoź
ich nigdy nie opuźcza bez ráunku. (-)

werset: 12 Zeydźcieź fię fynowie á fluchay

-1: cie mię/ náuczę was boiáźni Pán-

-1: łkiey.

werset: 13 ^X Ktoryź iefth mąż thákowy co

-1: chce dłuęo żyć/ á kthory fię kocha w

-1: długim zdrowiu áby ^C widział do-

-1: brá?(*marg*) ^x 1. Piotr. 3. v. 10. ^C Iákoby rzekł/ iestli kthory coby chciał oglądác łzczęćcie
prawdziwe/ gdyż tu ma káždy náukę iáko go dořtápic ma. (-)

werset: 14] Strzeż ięzyká twego od złořci/ á

-1: warg twoich od mowy zdrádliwey

werset: 15] Odchyl fię od złęgo/ á czyń do-

-1: brze/ łzukay pokoiá á idż zá nim.

werset: 16] ^x Oczy Páńskie łą nád łprawied

-1: liwymy/ á wřzy ięgo ku wołaniu ich.(*marg*) ^x Ekle. 15. v. 20. (-)

werset: 17] Ale ^D oblicze Páńskie przeciřw-

-1: ko tym ktorzy broiá złořci/ aby wy-

-1: korzenił pámiątkę ich z ziemie.(*marg*) ^D To iest gniew. (-)

werset: 18] Spráwiedliwi wołaią á wyłtu

-1: chawa ich pan/ wymuie ie y ze wřzy

-1: tkich trudnoćci.

werset: 19] Pan iest bliřki tym ktorzy łą fer-

-1: cá łkruřzonego/ á zářářowáne w

-1: duchu záchowywá.

werset: 20] Wieleć ma niezczęćcia łprá-

kolumna: d

wiedliwy/ á wřzákoż od wřzytkie

-1: go wrywa go Pan.

werset: 21] Strzegąc wřzytkich ^E kořci ie-

-1: go/ thák iż fię by iedná z nich nie

-1: łkruřzy. (*marg*) ^E Ty słowá zgadzaią fię z onymi słowy Kryřtuřowemi ktore mowi Lukářz.
12. iż wřzytki włofy policzone łą ná głowie wářzey áby y ieden z nich nie zginął. (-)

werset: 22] Ale złořniká zátráci złořć/ á ci

-1: ktorzy máiá łprawiedliwego w nie

-1: nawifíci/ będą ípuftofzeni.

werset: 23 Odkupi Pan zdrowie ílug íwo

-1: ich/ á wízyficy kthorzy w nim vfáia/

-1: nie będą poborzeni.

rozdział: 35

Pfaln 35.

1. Pilniuchno íię modli Pánu áby broníł

-1: íprawiedliwoíci íego. 4. A ízby przeciwni

-1: cy íego kthorzy go ták írodze trapili/ byli

-1: poháńbieni y wywroceni/ íeíliby w tey zło

-1: íci vpornie trwáli ktorą tu wypífuie 9 po

-1: budza íię íam ku chwałam Páńfkim. 18. A

-1: opowiada íię że imię íego íáwnie chce wy-

-1: ílawiáć.

werset: 1 Dawidow.

-1: **P**anie krzywde

-1: moię weźmi ná íię/

-1: ^A przeciwko thym

-1: ktorzy íię wádzą ze

-1: mną/ á walcź prze

-1: íiwko tym kthorzy

-1: walczą przeciwko mnie.(*marg*) ^A Ty íłowá íą przeciwko onym potwarcom ktorzy byli ná dworze Saulowym/ á kthorzy podufzczáli y íne z ludu przeciw Dawidowi íalfzywemi obmowámi. (-)

werset: 2 Porwi tarcz y rodellę/ á powítań

-1: ná rátunek moy.

werset: 3 ^B Dobádz ízefeliná twego/ á zá-

-1: ítaw íię ná drodze przeciwko thym

-1: ktorzy mię prześląduią/ rzeczże du-

-1: łzy moiey/ iaciem iest wybawieniem

-1: twoiem. (marg) ^B Tu zbroię widomą wypisuię nam Dawid moc nie zwyciężoną Bogá niewidomego. (-)

werset: 4 Niechay będą pohánbieni/ á nie-

-1: chay fię záfromáią ktorzy łzukáią du

-1: łze moiey/ á ci kthorzy mi źle myflą/

-1: niechać tył podádzą á zoftaną bezec

-1: nymi.

werset: 5 Niechay będą iáko plewy pirchá

-1: iące przed wiatrem/ á Anioł Pań-

-1: łki niechay ie rospłózy.

werset: 6 Drogá ich niech będzie ciemna y

-1: łliłká/ á niechay ie goni Anioł Pań

-1: łki.

werset: 7 Abowiem bez mey niewinności

-1: zákryli przedemną doł łieci łwoich/

-1: á bez przyczyny wykopáli doł ná du

-1: łzę moię.

werset: 8 Niechay nań przydzie vpadek o

-1: ktorym nie wie/ á łiec kthorą zákrył

-1: niechay go łámego poima/ y niechay

-1: wpádnie w tenże doł.

werset: 9 Ale dułzá moiá niechay fię rozrá

-1: duie w Pánu/ á niechay fię rozwe-

-1: łeli w wybawieniu iego.

rozdział: 40

strona: 301

kolumna: a

werset: 8] Tedy m rzekł: O tom ^D przyśzedł/

-1: á nápisano iest o mnie ^E naprzodku

-1: kfiąg.(*marg*) ^D Tho iest/ dobrowolniem się sam ofiarował. ^E To iest nápisano iest w kfięgách zakonu/ izem powinien być posłufznym wolej twey/ chociaż to Apóstoł rozumiał pod podobieństhwem o Kryftufie. Zyd. 10. v. 7. (-)

werset: 9] O moy Boże chcę ábym dofyć czy-

-1: nił wolej twoiey/ á zakon twoy iest

-1: w pośrod wnętrzości moich.

werset: 10] Opowiedałem spráwiedliwość

-1: twoię wzgromádzeniu wielkim/ á

-1: záifte nie zawfciągnąłem warg mo

-1: ich iáko ty sam znałz Pánie.

werset: 11] Nie zákryłem spráwiedliwości

-1: twoiey w pośrod fercá mego/ oznáy

-1: mowałem prawdę twą y zbáwienie

-1: twe/ á nie táilem miłofierdzia twe-

-1: go y wierności twey w zgromádze-

-1: niu wielkiem.

werset: 12] A przetoż ty Pánie nie odeymuy

-1: odemnie miłofierdzia twego/ ábo-

-1: wiem prawdá twa y miłofierdzie

-1: twe záwždy mię ftrzegą.

werset: 13] Ogárnęły mię niezliczone nie-

-1: fzczeńcia/ á poimáły mię złości moie

-1: ták izem ich przeyzreć nie mogł/ á iest

-1: ich więcey niżli włośow ná głowie

-1: mey/ a przetoż wftało we mnie fer-

-1: ce moie.

werset: 14] Rácz że mię Pánie wyrwáć/ á

-1: pośpież o Pánie ná rátunek moy.

werset: 15 Niechay fię zówftydáią/ á niechay

-1: będą pohánbieni wżyfcy fpołu/ kto

-1: rzy czyháią ná dużę moię áby ią zá-

-1: tráćili/ niechayże fię obrocą ná zad/

-1: á niechay fię zówftydáią ktorzy prá

-1: gną niezczęćcia mego.

werset: 16 Niechayże będą zborzeni kthorzy

-1: mię pohánbić chćieli/ á ktorzy mnie

-1: mowią/ Ehey/ Ehey.

werset: 17 Wżyfcy też ktorzy fzukáią ciębie

-1: niechay fię rozwelelą y rozráduią

-1: w tobie/ á ci ktorzy miłuią zbáwie-

-1: nie twoie niechay zówždy mowią/

-1: Pan niech będzie zacnie wyflawion

werset: 18 Vbogić ieftem y niedořtháte-

-1: czny/ ále Pan myfli o mnie/ będąc

-1: rátunkiem moim y wybáwićielem

-1: moim/ o Boże moy nie omieřzka-

-1: wayże.

rozdział: 41

Pfalm 41.

2. Szczęćcie tych ktorzy bywáią miłofier

-1: nemi nad vtrapionemi. 6. vkázuie złość y

-1: zdráde fwych przyaćioł obłudnych. 10. A

-1: zwłáfcza niekthorego co był ofobliwym

-1: przyaćielem iego/ ktorzy niefie ná fobie ofo

-1: bę Iudařzowę. 11. Potym wzywa y chwa

-1: li Páná.

werset: 1 Przednieyżemu nád śpiewáki/

-1: pieśń Dawidowá.

kolumna: b

werset: 2 **S** Zczęśliwy

-1: ten iest ktory

-1: ma bączność

-1: ná niedośthá-

-1: tecznegu/ czá-

-1: fu niezczęściá

-1: wybáwi go

-1: Pan.

werset: 3 Pan go będzie strzegł y záchowa

-1: go żywo áby był szczęśliwym ná źie-

-1: mi/ y nie poda go ná wolą nieprzy-

-1: iációłom iego.

werset: 4 Pan go będzie ćieszyl w niemocy

-1: łóżney/ á ^A odmieni poćciel iego w

-1: niemocy iego.(*margin*) ^A Tho iest/ odmieni chorobę iego ku pierwżemu zdrowiu. (–)

werset: 5 Tedym ia rzekł/ Pánie zmiłuy

-1: fię nádemną/ vlecz dużę moię/ ábo

-1: wiemem zgrześzył tobie.

werset: 6 Nieprzyaćiele moi mowią zle o

-1: mnie/ y kiedyż wždy vmrze á zginie

-1: imię iego?

werset: 7 Iesli też ktory z nich przychodził

-1: nąwiedząc mię/ tedy ku mnie kłamli

-1: wie mowił/ á w łercu łwem zbie-

-1: rał złość którą wyłzedłzy precz opo

-1: wiedał.

werset: 8] Włzyfcy ktorzy mię mieli w nie-

-1: nawifci łzemrali połpołu przeciw

-1: mnie/ á myflili zle o mnie.

werset: 9] Mowiac/ Iákaś ciężzka złość dzier

-1: ży fię go/ á iáko leży iuz więcej nie

-1: wltanie.

werset: 10] Y ten też z ktoremem mieszkał w

-1: pokoju/ á ktoremum vfał/ ^x y który

-1: ze mną chleb moy iadał/ wierzgał

-1: przeciwko mnie.(*marg*) ^x Ian. 13. v. 18. Dzie. 1. v. 16. (-)

werset: 11] Ale ty Pánie zmiłuy fię nádemną/

-1: podnieś mię á oddam to im.

werset: 12] W tym ia znam iże ty mnie miłu

-1: iefz/ gdyż nádemną nie wykrzyka nie

-1: przyacięł moy.

werset: 13] Aleś ty mnie podpárł w vprzey-

-1: mołci mey/ á poftáwięś mię zówždy

-1: przed łobą.

werset: 14] Błogofławiony iefth Pan Bog

-1: Izráelłki ná wieki wieczne/ Amen/

-1: amen.

rozdział: 42]

Pfalm. 42.

2. Dawid fię vłkarza iż nie może wniść do

-1: Kołcioła Bożego/ y wyznawa iż choćiaż

-1: wedle ciálá nie iefł w Kołciele/ á włzákoż

-1: chucią y vmysłę iefł w nim. 6. A ták bę-

-1: dąc vciśnionym cięłzy fię łam/ á vfa w do

-1: brotliwości Pánfkiey. Przednieyřzemu nád śpie-

-1: waki/ Máfkil fynow Korego.

rozdział: 49

strona: 303v

PSALM I.

kolumna: c

werset: 18^x Abowiem gdy vmrze/ nie we-

-1: źmie nic z łobą/ áni zá nim poydźie

-1: chwałá iego.(*marg*) ^x Iob. 27. v. 19. (-)

werset: 19 Gdyž poki żyw iefth zda fię łobie

-1: być łzczęłliwym/ á chwałá go gdy

-1: wczáłow łwych vżywa.

werset: 20 Aleć on poydźie za potomřtwem

-1: oycow łwych/ á áž ná wieki nie oglá

-1: da łwiátłóści.

werset: 21 Człowiek gdy iefł we ćci nie rozu

-1: mie/ á podobien iefł bydłętom kto-

-1: re giná.

rozdział: 50

Přalm 50.

4. Okázuie zacność máieřtatu Božego gdy

-1: przydźie ná łąd. 5. A iako do łiebie wřzytki

-1: narody zbierze przez przepowiedanie E-

-1: wánieliey/ y iáko łą v niego wdźięcznymi

-1: ludźie miłofierni. 8. Ktemu iž żadne ofiáry

-1: v niego nie łą przyiemne. 15 Chybá modli

-1: twá. 23. O wypełnieniu woley iego. 23. Y chwały. 16. Potym háńbi niepobožne choćiaž

fię zdobić chcá iakář zwierzchowná łwiátłóściá.

werset: 1 Pieśń ^A Aláfowá.(*marg*) ^A Then był przednieifzym nád śpiewaki obránym od Dawida. A niemálz nic o tym pewnego ieflize thę pieśń vczynił łam Aláf/ ábo ią od Dawidá

miál. (-) **B**og nád ^B Bogi

-1: Pan mowił/ y we

-1: zwał wřzytkiey źie

-1: mie/ od wřchodu

-1: łłóncá áż do zacho

-1: du iey.(*marg*) ^B To iefł Bog Aniołow ábo krolow. (-)

werset: 2 Bog ktory iefł dołkonáley fwiátło

-1: ści/ ^C obiáłnił fię z Syonu. (*marg*) ^C Abo obiáłni fię Abowiem v Prorokow częłtokroć
čas przełży bywa połozon zá przyłży w czym fię nam znáczy wielka pewnoś tego co fię
ma ftác ná potym iákoby fię też tho iuz wykonać miáło. (-)

werset: 3 Przyidźie Bog náłz á niezámil-

-1: czy/ ^D ogień przed nim będzie poze-

-1: rác/ á około niego wzrufzy fię wiel-

-1: ki wicher. (*marg*) ^D W thych słowiech niewymowną moc y dobroć Boską wypifuie/ gdy
będzie chciał łprawowác fwoy łąd. (-)

werset: 4 Przyzowie niebá z gory y źiemie/

-1: áby łądził lud fwoy.

werset: 5 Zgromadzcieź ku mnie fwięthe

-1: moie/ ktorzy zemną vczynili przymie

-1: rze przy ofierze.

werset: 6 Y oznaymiły niebiołá łprawiedli

-1: woś iego. Abowiem Bog iefłh łę-

-1: dźią. Selá.

werset: 7 Słuchayże ludu moy coć powiem/

-1: zrozumieyże Izraelu gdy fię przeciw

-1: tobie ofwiádcząc będe/ ábowiemem

-1: ia iest Bog á Bog twoy.

werset: 8 Nie będę cię karał z ofiar twoich/

-1: áni z ofiar palonych/ iż ich przede-

-1: mną ząwždy niesprąwowano.

werset: 9 Nie będę brał z domu twego ciel

-1: cá/ áni z obory twej kozłá.

werset: 10 Abowiem wśzytki zwierzętá lefne

-1: moje łá/ y tyfiące zwierząt páłących

-1: łię po gorách.

werset: 11 Znam wśzytki ptáki po gorách/ y

-1: wśzytki zwierzętá polne łá moje.

kolumna: d

werset: 12 Ieśli będę łáknął nię rzekęć nic o

-1: to/ ^x abowiem iest moy świát y wśzy

-1: tko co ná nim iest.(*marg*) ^x w Płal. 24. v. 1. (-)

werset: 13 Y zali będę iadł mięso bykowe? á-

-1: bo pił krew kozłową?

werset: 14 ^E Ofiáruy Bogu chwałę/ á od-

-1: day nawyzśzemu łluby twoie.(*marg*) ^E Tuć iest wypisan koniec wśzytkich ofiar y Cerymoniy zakonnych/ ktory ieśliby niebył/ thedy łá obrzydłemi przed Bogiem/ A w thych słowiech chwały wzywánia y łlubow zámyka wśzyłthkę duchowną chwałę Bożą kthora należy w prawdziwey wierze/ y w wzywaniu czyłthym łercem y chuci ku posłufzeńłthwu Bogu we wśzytkich rzeczách. (-)

werset: 15 Wzywayże mię czáłu vtrapienia

-1: á wyrwę cię/ y thák mię vććisz.

werset: 16 Ale złofnikowi Bog rzekł/ Coż to

-1: bie do tego że ty opowiedáłz vłtawy

-1: moie/ á bierzefz w vłtá tve przymie

-1: rze moie?

werset: 17 A ty małz w nienawiści kárność

-1: á łłowá moie zárzućileś w tył zá fię.

werset: 18 Widziłzli złodzieiá/ nátychmiał

-1: z nim bieżyłz/ á bierzelz dział z cudzo

-1: łóżniki.

werset: 19 Vítá tve rospuńczzałz zá złoćciá/

-1: á ięzyk twoy plećie zdrády.

werset: 20 Záliadałz á mowiłz/ przeciw brá

-1: tu twemu/ á właczałz ćci fynowi

-1: mátki twoiey.

werset: 21 Toś czynił/ á iam milczał/ y dla te

-1: goś mniwał żebym ia był takowy iá

-1: koś ty/ ále ćię będę karał/ á przełożęć

-1: to przed oczy twoie.

werset: 22 Zrozumiećcież to profz [!] was wy

-1: kthorzy zópominaćie Bogá/ bych

-1: was śnadź nie porwał/ á nie będzie

-1: ktoby was wydárł.

werset: 23 Kthory mi ofiáruie chwałę/ vćci

-1: mię/ á temu ktory fię trzyma tey dro

-1: gi/ okazę zbáwienie Boże.

rozdział: 51

Pfalm. 51.

3 Ggy [!] fię dopuścił cudzołóstwá z Betlá-

-1: bee/ y przypráwiłz y o gárdło Vryałzá/ wy

-1: znáwa Dawid grzech łwoy y prośi o odpu

-1: łzczenie. 12. A prośi ná pothym o ducha po-

-1: święćenia. 17. Aby mógł chwalic Paná.

-1: 20. Budowánie prawdziwego Ieruzálem

-1: ktore iest kościołem. 48. Ktore są ofiary ie-

-1: mu wdzięczne.

werset: 1 Przednieyżemu nád śpie-

-1: waki pśalm Dawidow.

werset: 2^x Gdy do niego przyżedł Náthan

-1: prorok po onym iáko się był zżedł z

-1: Betfábee. (*marg*)^x w 2. Sam. 12. v. 1. (-)

werset: 3 **Z** Miłuy się

-1: nádemną Boże

-1: według miło-

-1: firdzia twego

-1: á według wiel

-1: kiej litołci two

-1: iey zglądź nie-

-1: práwości moie.

rozdział: 59

strona: 306

Księgi Pśalmow. Lift. 306.

kolumna: a

werset: 2 **W** Yrwi mię

-1: o Boże moy

-1: od nieprzyia-

-1: cioł moich/ á

-1: wybań mię od

-1: tych kthorzy

-1: powftawáią

-1: przeciwko mnie.

werset: 3 Wyrwi mię od tych ktorzy broią

-1: nieprawości/ á od ludzi krew wyle-

-1: waiących zachoway mię.

werset: 4] Abowiem otho czyháią ná dużę

-1: moię/ á zebráli fię przeciwko mnie

-1: mocarze/ oprocz przestępstwa me-

-1: go/ y oprocz winności moięy Pánie.

werset: 5] Oprocz złości moięy zbieżeli fię/ y

-1: fą gotowi/ powstańze tedy á zaydź

-1: przeciwko mnie/ y obacz.

werset: 6] Ty tedy Pánie Boże zastępow/

-1: Boże Izraelfki ocuć fię/ á nawiedz

-1: wżytki narody/ áni fię zmiłuy nád

-1: wżytkimi przestępcy złościwemi.

-1: Selá.

werset: 7] **Wróćaiąc** [!] fię pod wieczor/ á wár

-1: czą iáko pśi chodząc około miáftá.

werset: 8] Oto mowią wfty fwemi/ á wárgi

-1: ich fą iáko miecz/ abowiem mowią/

-1: Y któż ieft coby nas słyszal?

werset: 9] Ale ty Pánie násmieiełz fię z nich/

-1: náłzydźiłz fię ze wżytkich narodow.

werset: 10] Tobie moc moię proucę/ ábowie

-1: meś ty ieft Boże obroná moiá.

werset: 11] Bog miłofierdzia moiego vprze-

-1: dźi mię/ á Bog da mi oglądác to cze

-1: go żądam nad nieprzyacioły memi

werset: 12] Nie zábiayze ich/ by fnadz thego

-1: nie zápomniál lud moy/ dopuść fię

-1: im tułác przez moc twoię/ á zlož ie/

-1: gdyżeś ieft tarczą nálzą Pánie.

werset: 13 Dla grzechu vft ich/ y dla fłowá

-1: warg ich/ będą poimáni z hárdością

-1: fwoią dla złorzeczeńftwá y dla kłam

-1: ftwá ktore opowiedáią.

werset: 14 Wytraćże ie w popędliwości/ á

-1: wniwecz obroć/ niechayże wiedzą

-1: iż Bog pánuie w Iákobie/ y po koń

-1: czynách źemie. Selá.

werset: 15 Y wrocą fię ku wieczorowi/ y bę-

-1: dą wárczeć iáko psi chodząc około

-1: miáltá.

werset: 16 Będą fię tułác áby fię ^A náiedli/ á

-1: nie ^B náiadfzy fię poydą fpác. (marg) ^A Tho ieft/ będą chćiec komu záfzkodzić ále nie będą mogli. ^B Abo iefli żądofci fwey nie náfycą/ tedy fzemrác będą. (-)

werset: 17 A ia będę wyflawiał moc twoię/

-1: y będę ráno wychwalał miłofier-

-1: dzie twoie/ gdyżeś był obroną moią

-1: y wćieczką czáfu wćifku mego.

werset: 18 Tobie będę fpiewał o mocy mo-

-1: iá/ ábowiemeś ty ieft Boże obroná

-1: moiá/ á Bog miłofierdzia moiego.

rozdzial: 60

Pfal. 60.

3. Modli fię Pánu áby podnieść raczył lud

-1: fwoy ktory vniżył. 8. A przypomina obiet

-1: nice o Kroleftwie fwoim nád Izráelem y

-1: nád poftrognemi.

kolumna: b

13. Profi o rátunek Bo-

-1: gá/ vfáiąc w fámej iego dobroći y mocy.

werset: 1 Przednieyfzemu nád śpie-

-1: waki ná ^A Suíaneduth/ Michtam

-1: Dawidowe ku náuce.(*marg*) ^A Ieft przezwiśko inřtrumentu nieiákiego/ á niektorzy to wykłádáią/ rożá świádectwá. (-)

werset: 2^x Gdy walczył przeciw Mezopo-

-1: támiey/ y przeciw Syryánom z So

-1: by/ gdy fię Ioáb wroćiwfzy porá-

-1: źił Edomczykow dwánałćie tyfię-

-1: cy w dolinie Solney.(*marg*) ^x 2. Sámu. 8. v. 3. y 10. v. 7. 1. Kron. 18. v. 3. (-)

werset: 3 **O** Boże od-

-1: rzuciłeś nas y

-1: ^B rořprofzyłeś

-1: nas/ rozgnie-

-1: wałeś fię/ á

-1: przetoż fię ná-

-1: wroć do nas. (*marg*) ^B Zálóbliwie wysławia długię vtrapienie ktore kośćioł ćierpiał zá czáfu Saulowego. (-)

werset: 4 Zátřzáfnałeś ziemiá/ y rořzczepi-

-1: łeś iá/ náprawże rořpádliny iey/ boć

-1: fię chwieie.

werset: 5 Srodześ vtrapił lud twoy/ á o-

-1: poięś nas winem ^C iádowitem. (*marg*) ^C Drudzy wykłádáią winem ktore czyni że wřzythek człówiek ztrętwieie. (-)

werset: 6 Aleś dał tym ktorzy fię ćiebie bo-

-1: iá ^D chorągęw ku wywyżżeniu dla

-1: prawdy twey. Selá.(*marg*) ^D Tho ieft dobrá myřl w zwyciężtwie. (-)

werset: 7^x Aby byli wybawieni miłośnicy

-1: twoi/ wybawże mię prawią twoią

-1: á wyfluchay mię.(*marg*) ^x Pfal. 108. v. 7. (-)

werset: 8 Bogci mowił ná świętym miey-

-1: fcu swoim/ fkađ się ia rozweleł że bę

-1: dę dzielił ^E Sychem/ á rozmierzę do

-1: linę Sokot.(*marg*) ^E Wymienia niektore części ziemie o których sobie tuży że ie posieć ma/ vfaiąc w obietnicy Bożey/ á przez thy części rozumie sobie wšytko Krolestwo. (-)

werset: 9 Moieć ieft Gálaád/ y moieć ieft

-1: Mánáse/ Efráim ieft moc głowy

-1: moiey/ á Iudá ^F ieft vřtawcą praw

-1: moich.(*marg*) ^F To ieft będzie řtolicą Krolewřką/ fkađ będa wychodzić wšythki práwá. (-)

werset: 10^G Moab będzie gárcnem vmywá-

-1: nia mego/ á ná Edom porzwę bo-

-1: ty moie/ á ty Páleřtyno wykrzykay

-1: nádemną.(*marg*) ^G W tych řłowiech známienuie iż Moábity y Edomczyki ma podbić w wielką niewolą. (-)

werset: 11 Ktoż mię przywiedzie do miářtá

-1: obronnego? á kto mię przyprowadzi

-1: áż do Edom?

werset: 12 Izali nie ty Boże ktoryś nas był

-1: odrzucił/ á niechodźieś Boże przed

-1: wořłki nářzými.

rozdział: 68

strona: 308v

PSALMI.

kolumna: c

werset: 21 Bog ci ieft Bogiem nářzym ku

-1: zbawieniu/ á dokończenie kázdego

-1: śmierci iest od Pána Bogá.(*margin*) ^L Tho iest/ Pán ci lám iest ktory wybáwia z ofáttecznego niebeśpieczeńftwá. (-)

werset: 22] A wízakoż Bog przebiie głowę

-1: nieprzyaścioł swoich/ á wierzch czu

-1: prynty tego ktory chodzi w grze-

-1: choch swoich.

werset: 23] Pan powiedział ^K / Wywiodę ty

-1: ktorzy lą moi z Bałán/ á wyprowá-

-1: dżę ie z głębokofci Morfkich. (*margin*) ^K Tho iest/ wybáwię ie z ręku Obrzymow y znawiętzych niebespieczeńftw. (-)

werset: 24] Aby się ^L omoczyła nogá thwoiá

-1: we krwi/ á ięzyk płow twoich/ áby

-1: też łęptał krew nieprzyaściołfką.(*margin*) ^L Znáczy ftrázliwą pomstę y porážkę ktorą Bog miał vczynić nád nieprzyaściołmi ludu swego/ ktora thák wielka miała być/ iż theż nogi ich we krwi brodzić miály/ á pfi ięzyki swe w niey mączác mieli. (-)

werset: 25] Widżianoć ślad thwoy o Boże/

-1: ślad Bogá moiego y Krolá moiego

-1: ná świętym mieyfcu.

werset: 26] Szli w przod śpiewacy/ á zá nimi

-1: grácie z instrumenty/ á w pośrod-

-1: ku szły pánienki biąc ná bębniech.

werset: 27] Chwalćież Bogá w zebraniu/ á

-1: Pána wy ktorzy iestelcie z narodu

-1: Izráelkiego.

werset: 28] Támci był Beniámin máluczki

-1: ktory ie opánował/ á Kfiążęta Iud

-1: fkie były mocą ich/ Kfiążęta Zabuloń

-1: fkie/ y Kfiążęta Neftalimfkie.

werset: 29] Dodał ci Pan mocy takowey/ O

-1: Boże vmocniże to coś sprawił zná-

-1: mi.

werset: 30] Dła kofcioła twego który ieft w

-1: Ieruzálem/ kędy thobie Krolowie

-1: dáry oddáwác będą.

werset: 31] Porażże poczet ^M kopiennikow/ y

-1: mnoftwo możnych bykow y cielcow

-1: w narodziech/ áby się poddáli w hołd

-1: z sztukámi srebraw/ rosprowżże naro

-1: dy ktore się kocháią w walkach. (marg) ^M Ná tym miefcu przez kopienniki y byki znarodow rozumie Kfiążetá y sprawce ludzi ktorzy mocá Páńfká będąc pohołodowani będą dáwác dań ktorą Prorok tu zowie sztukámi srebraw. (-)

werset: 32] ^N Zacne Kfiążetá przyidą z Egi-

-1: ptu/ á z Ethiopiey póspieszą się pod

-1: nofić rąk swych ku Bogu. (marg) ^N Then wierz y z thym drugim po nim zámykáią włobie powołanie Poganow pod krolestwo Paná Krytułowe. (-)

werset: 33] Krolesthwá ziemie spiewaycież

-1: Bogu/ spiewaycie Pánu/ Selá.

werset: 34] Temu który zdawná ieżdżi ná o-

-1: błokách niebiefkich/ boć oto głośno

-1: podawa głos mocy swoiey.

werset: 35] Podaycież moc Bogu/ Boć nád

-1: Izráelem ieft zacność iego/ á nád o-

-1: błoki moc iego.

werset: 36] O Boże iákożeś ty ieft stráźliwy

-1: od świętych przybytkow thwoich/

-1: Bog ci Izráelfki ieft kthory dáwa

-1: moc y fiły ludowi/ Niechayże będzie

-1: Bog błogosławiony.

rozdział: 69

Pśalm. 69.

2. Wkarżanie Dáwidowe gdy był wciśnion

-1: vtrapieniem. 7. Modli się Bogu áby go

kolumna: d

wfpomagał y wśzytki ludźi vtrapione. 9.

-1: Przytym iako łą ci w wielkim pohánbie-

-1: niu ktorzy miluią koćcioł Boży. 11. Ktorzy

-1: wielką żáłość z tego mewaią gdy widzą iż

-1: prawdźiwa chwałá Boża zátłumioná by-

-1: wa. 14. A ták w vtrapieniu tákowym ma

-1: wćieczkę ku Bogu/ modląc się áby był wy

-1: bówion. 23. A iżby też iego prześlądownicy

-1: byli wniwecz obroceni. 29. Ażeby też byli

-1: wygládzeni z Kfiąg żywotá. 30. Potym ło

-1: bie czyniác dobrą myśl w vtrapieniu/ czy-

-1: ni dzięki Pánu. 35. Nápomináiąc wśzytko

-1: łtworzenie áby tákież czyniło. 36. opowieda

-1: łzczęście Kryśtułowe y koćciołá iego.

werset: 1 Przednieyźemu nad śpie-

-1: waki ná ^A Sofánnim Pśalm Da-

-1: widow.(*marg*) ^A O tym pátrź w Pśálmie. 45. (-)

werset: 2 **O** Boże zácho-

-1: way mię ábowiem

-1: ci przyźfły [!] ^B wody

-1: áz ku duźy.(*marg*) ^B Przez wody rozumie wśzytki wielkie vtrápienia y łprzećiwieńśtwá. (-)

werset: 3 Zánorzyłem się w

-1: przepáćci głębo-

-1: kiej/ á niemam fię gdzie oftać/ przy-

-1: fzedłem w głębokofci wod/ á por-

-1: wáły mię ich náváłności.

werset: 4 Sprácowáłem fię wołájąc áż mi

-1: gárdło ochrápiało/ wftáły oczy moje

-1: gdym oczekáwał Bogá moiego.

werset: 5 Więcey iest tych ktorzy mię máią

-1: wnienáwifci bez mey przyczyny niż

-1: włofow ná głowie mniey/ zmocnili

-1: fię nieprzyiaćiele moi ktorzy mię gu

-1: bią opocz winności moiey/ ták iż

-1: mużę to wráćć czegom nie wydzie

-1: ral.

werset: 6 O Boże ty znalaz głupstwo moje

-1: á wyftępkki moje nie fá táyne przed

-1: tobą.

werset: 7 Niechayże nie będą záwfthydáni

-1: we mnie ci ktorzy ćiebie oczekawáią

-1: o Pánie Pánie zaftępow/ á niechay

-1: nie będą záfrománi we mnie ci kto-

-1: rzy ćiebie fzukáią o Boże Izráelfki.

werset: 8 Abowiemem dla ćiebie podeymo-

-1: wál pohańbienie/ á zelżywość okry

-1: wála oblicze moje.

werset: 9 Stałem fię iáko obcy v bráćiey

-1: moiey/ á iáko nieznáiomyy v fynow

-1: mátki moiey.

werset: 10^x Abowiem chutliwa miłość do-

-1: mu twego ^C zgryzła mięą [!] / ^x zelżywo

-1: íci tych ktorzy ćiebie háńbią przypá-

-1: dły ná mię. (marg) ^x Ian. 2. v. 17. ^C Okázuie iż nie o fwą/ ále o Bożą krzywdę był prześladowan. ^x Rzym. 15. v. 3. (-)

werset: 11 Płakałem y trapiłem w poście du

-1: ízę moię/ á ^D tyś mnie był ná pohán

-1: bienie.(marg) ^D To iest/ iefzczē w wiećzym wzgárdzeniu był v ludzi. (-)

rozdział: 74

strona: 311

Księgi Pfálmow. Liśt 311.

kolumna: a

werset: 13 Tyś w mocy thwoiey rozdzielił

-1: Morze/ á potárłeś głowy wielory-

-1: bow w wodách.

werset: 14 Tyś skrużył głowy ^C Lewiátáno

-1: we/ á dałeś go zá ^D pokarm ludowi

-1: na pułczy miefzkájącemu. (marg) ^C O tym pátrz v Iobá w 40 przez Lewiatáná tu rozumie Fáraóná. ^D To iest lud Izráelki kthory fię tułał po pułczy y pobráł łupy Egipcyanóm. (-)

werset: 15 Tyś otworzył zrodło y pothoki/

-1: á tyś ofużył rzeki byftre.

werset: 16 Twoyci iest dzien y twoiá też iest

-1: noc/ á thys ípráwił świátłość y

-1: słońce.

werset: 17 Tyś potháwił wízytki gránice

-1: źemie/ á tyś ípráwił lato y zimę.

werset: 18 Wípomniź ná to żeć nie przyia-

-1: ćiel bluźnił Páná/ á iż lud ízalony

-1: lekce poważył imię twoie.

werset: 19 Nie podáyże zwierzętom dułże ^E

-1: śinogárlice twoiey/ á zgromadze-

-1: nia vbogich twoich nie zápominay

-1: ná wieki.(marg) ^E Przez tego ptaká rozumie kołciól dla iego proftoty y łczyrołci. (-)

werset: 20 Włpomni ná przymierze twoie/

-1: ábowiemci ^F włzythki miełzkánia

-1: ćiemne ná źiemni nápełnione łą okru

-1: ćieńłtwá.(marg) ^F Gdy Bog popułci wodze okrutnikom tedy oni łobie thufzą żeby ich Bog niewidźiał. (-)

werset: 21 Niechayże łię nędzniczek od ćie-

-1: bie ^G nie wráca z pohánbieniem/ á-

-1: la vbogi y żebraczek niechay chwálą

-1: imię twoie.(marg) ^G To ielł/ gdy łię do ćiebie wćieka niechay nie będzie odrzucon. (-)

werset: 22 Powłtańże o Boże á rozłádz łprá

-1: wę twą/ włpomni ná pohánbienie

-1: twoie ktore łię dzieie od łzalonego ná

-1: káždy czás.

werset: 23 Nie przepominayże głófu nieprzy

-1: iaćiół twoich/ á niechay zówždy bę

-1: dzie przed tobą krzyk tych ktorzy po

-1: włtáią przeciwko tobie.

rozdział: 75

Pfalm. 75.

1. Wierni chwálą imię Páńłkie dla nádźieie

-1: ktorą máią o Pánu/ iż on ma raz śwíát łą

-1: dźic y wczynić nápráwę ięgo [!] / ku pohánbie-

-1: niu niepobożnych/ á ku chwale wiernych. 5.

-1: Nápomina złółniki iżby łię hárdźie nie łtá

-1: wili. 1.. A dobre ku chwale Bożey.

werset: 1] Przednieyżemu nád śpie-

-1: waki/ Nie zátřácay/ Pfalm Azá-

-1: fowy pieśń.

werset: 2] **W**Yfláwiác cię

-1: będziem o Boże/

-1: wyfláwiác cię bę-

-1: dzień/ ábowiem

-1: bliſko iefth imię

-1: twoie/ á ci ktho-

-1: reś wybáwił będąpowiedác cudá

-1: twoie.

werset: 3] ^A Gdy obaczę czás zámierzony/ te

-1: dy ia będę ładził ſpráwiedliwie.(*margin*) ^A Tu mowi w ofobie Bożey opowiedáiąc iáko on ma wſzytko wpráwić w ſłuźny porzádek czáfu náznáczzonego. (-)

kolumna: b

werset: 4] ^B Rozłtąpiłá fię ziemiá y wſzyfcy

-1: mieſzkáiący ná niey/ á iam poſtáno

-1: wił ſłupy iey/ Selá.(*margin*) ^B To iefth/ áczkolwiek przeminie ziemiá/ y mieſzkáiący ná niey á wſzákoż podpárćie ich będzie w Bodze. (-)

werset: 5] Mowiłem ſzalonym/ Niezálley-

-1: ćie/ á niepoboźnym/ Nie wywyłzay

-1: ćie roku ſwego.

werset: 6] Nie podnoćcież fię ku gorze ſtrzą-

-1: íaiąc porożem wálzym á nie mowćie

-1: zátyłá ſzyiá.

werset: 7] Abowiem áni od Wíchodu ſłóń-

-1: ca/ áni od Zachodu/ áni od ^C Puſz-

-1: czey przychodzi^D wywyższenie.(*marg*)^C To iest od Południá.^D Iákoby rzec chciał iż niemálf nigdziey thák zacnego porthu ná žiemi kędyby moc abo doftoiénftwo przedawano ktore pochodzi od łamego Boga/ y napomina áby fię żaden niepodwyższał przeciwko Bogu dla iakiego doftoiénftwá ábo mocy/ gdyż to iest od łamego Bogá. (–)

werset: 8] Abowiem Bog iest łędzią kthory

-1: iednego poniża/ á drugiego wy-

-1: wyższa.

werset: 9]^E Y dżierzy Pan w ręku kubek w

-1: kтым fię czerwieni wino/ a iest pe-

-1: łen zámączenia/ z thegoż nálewa/ á

-1: wżákoż drożdże iego wysá w wypi

-1: iá wżyfcy niepobożni ná žiemi.(*marg*)^E W tych słowiech dáwa znác iáką pomftę ma wżiác Pan z nieprzyaciól fwoich. (–)

werset: 10] Ale ia będę wyfláwiał ná wieki

-1: śpiewáiąc Bogu Iákobowemu.

werset: 11] A pokrużę wżytki poroża niepo

-1: bożnych/ y będą wywyższone mocy

-1: ípráwiedliwych.

rozdział: 76]

Pfalm. 76.

1. Wysławia moc Boską nád ludem ie-

-1: go kthorą okázuie przeciwko nieprzyacio-

-1: łom fwoim. 6. Lekce waży moc ich. 12. W-

-1: łzytki wierne nápomina ku wyznániu do-

-1: brodżieftw Páńfkich.

werset: 1] Przednieyżemu nád śpie-

-1: waki ná Neginoth^A Pfalm y piefń

-1: Azáfowá.(*marg*)^A Ten pfalm złożon iest od niektorego proroká ná pámiąthkę onego sławnego wybáwienia ludu y kościolá Bożego od Sennacherybá. (–)

werset: 2 **B** Og ieft za

-1: cny w Iudzie

-1: á sławne imię

-1: iego w Izrá-

-1: elu.

werset: 3 Przybytek ie

-1: go ieft w Sa

-1: lem/ á mieszkánie iego w Syonie.

werset: 4 Thámci połamał strzały y łuk/

-1: tarcz y miecz y walkę/ Selá.

werset: 5 Ochędoźnieyfy iesteś y strážniey

-1: ízy niż ^B gory łupow. (*marg*) ^B To ieft/ kędy pełno frogich zwierząt. (-)

werset: 6 Ci ktorzy byli mężnemi podáni fą

-1: ná łup/ pońęli twárdym fnem/ á

-1: wżyfcy ludzie rycerfcy stráćili moc

-1: w rękách fwych.

werset: 7 O Boże Iakobow wozy y iezdni

-1: pońęli ná fukánie twoie.

rozdział: 81

strona: 313v

PSALMI.

kolumna: c

werset: 2 **W** Efelcie fię w

-1: Bogu kthory ieft

-1: mocą náfzą/ wy-

-1: krzykáiąc Bogu

-1: Iakobowemu.

werset: 3 Zácnićie pieśń

-1: ^B biiąc ná bębnie przy wdzięczney

-1: hárfie y przy íkrzypicách.(*marg*) ^B O używaniu tych instrumentow muzyki/ iákie ma być w kościele Bożym pátrz w Pfálmie 33. v. 2. (–)

werset: 4] Zátřąbćie w trąbę ná nowie Mie

-1: fiącá/ y w dzień nášzego świętá v-

-1: roczyltego.

werset: 5] Abowiem to iest poftánowienie

-1: w Izráelu/ á ten iest dekret wydány

-1: Bogá Iakobowego.

werset: 6]^x Zálózył ie ná ^C świadectwo w

-1: [!] Iozef kiedy ^D przychodził do ziemie

-1: Egiptfkiey/ kędym słyłzał ięzyk kto

-1: regom nie rozumiał. (*marg*) ^x w. 1. Mo. 41. v. 25. ^C To iest/ thák poftánowił Pán miedzy wřzem ludem swoim/ o kthorem thu rozumie pod tym imieniem Iozefowym/ iż on chował oyce ich w Egiptćie. ^D To iest Pan ktory okázował cudá wielkie. (–)

werset: 7]^E Odwiodłem go od brzemion/ á

-1: ręce iego od robot gárnczárńkich.(*marg*) ^E Tu okázuié iáko by Bog mowił/ iż on sam lud fwoy wybáwił z niewolstwá/ y od onych ciężkich robot ktore musieli robić w Egiptćie. (–)

werset: 8] W ciężkości fwey wzywałeś mię/

-1: y wyrwałem cię/ y ożwałemci fię ^F w

-1: íkrytości gromu/ ^x á doświadcza-

-1: łem cię v wod Merybá. Selá.(*marg*) ^F Tho iest/ gdy fię im w obłoku okázował z grzmieniem. ^x w. 2. Mo. 17. v. 6. (–)

werset: 9] Thedym mowił/ Słuchayże lu-

-1: du moy/ oświádczamci fię przed to

-1: bą/ o Izráelu będźiefzli mię słucał.

werset: 10]" A iesli nie będźiefz miał Bogá cu

-1: dzego/ áni fię będźiefz klániał Bogu

-1: połtronnemu.(*marg*) " w. 2. Mo. 20. v. 1. (-)

werset: 11 Tedy ia kthory ieltem Pan Bog

-1: twoy/ á kthorym cię wywiodł z zie-

-1: mie Egipskiej/ ocz iedno ^G otwo-

-1: ryzłz wta twoie/ wypełnić to.(*marg*) ^G Tho ielt/ cokolwiek odemnie żądać będziez
vczynię dla ciebie. (-)

werset: 12 Ale lud moy nie był pośluzen gło

-1: fu moiego/ á Izrael nie chciał mi być

-1: powołnym.

werset: 13 A przetożem ia dał ie w zátwár-

-1: dzenie fercá ich/ ^x y chodźili zá rádá

-1: mi fwemi.(*marg*) ^x Dziei. 14. v. 16. (-)

werset: 14 ^x O by był lud moy mnie poflu

-1: lznym/ aby był Izrael chodźił dro-

-1: gámi moimi.(*marg*) ^x Báruch. 3. v. 13. (-)

werset: 15 W krotkiem czáfie pohołdował

-1: bych był nieprzyiaciele ich/ á przeciw

-1: przeciwnikom ich obrociłbych był

-1: rękę moię.

werset: 16 Ci kthorzy nie nawidzą Páná/

-1: poddáliby się im byli/ á zošťaliby by-

-1: li przy nich aż ná wieki.

werset: 17 A Bog karmiłby ie obfitością zbo

-1: żá/ á náfyciłby z opoki miodem.

rozdział: 82

Pfal. 82.

1. Sztrofuie lędzie y przełożone. 3. Okázuiąc

-1: iákoby miał być vrząd ich. 5. A gdy widzi

kolumna: d

złóć ich w tákowym zácnyim ftanie ich. 8.

-1: Modli fię Bogu áby on łam iako łpráwie

-1: dliwy łędzia miał ná nie baczenie.

werset: 1 Płalm Afáfow.

-1: **W**^A Zebrániu

-1: Bogow łthá-

-1: náł Bog/ á w

-1: pošrzodku łą-

-1: dži ^B Bogi.(*marg*) ^A Tho iełt w nawyźłzey swoiey rádźie. ^B To iełt przełożone ná wrzędy/
ktore mieyfce y łam Kryfthus przypomina v Iana. 10. v. 35. (-)

werset: 2 Y dokądze

-1: będziecie łą-

-1: dżić niełpráwiedliwie? á będziecie

-1: folgowác ołobam złółnikow? Se-

-1: lá.

werset: 3 Sądźcie vbogiego/ łierotkę/ á czyń

-1: ćie łpráwiedliwość nędznemu y nie

-1: dołtátecznemu.

werset: 4^x Wyzwolcie łtrapionego y niedo

-1: łtáthecznego/ á wyrwićie go z ręki

-1: niepoboźnym.(*marg*) ^x Przyp. 24. v. 11. (-)

werset: 5^C Lecż oni nie wiedzą áni rozu-

-1: mieią/ w ćiemnośćiach chodzą/ á ^D

-1: chwieią fię włzytki grunty źemie.(*marg*) ^C Iákoby rzekł/ Proźno ie nápomínác/ gdyż łą
w vłtáwiczney niewmieiętnoći. ^D To iełt zá ich niełpráwiedliwemi łądy pełno po włzytkiey
źiemii rozruchow y zámiełzánia. (-)

werset: 6 A iam rzekł/ ^E Bogowie ieltełćie

-1: á wy wżyſcy ſynowie ieſteście Na-

-1: wyżſzego.(*marg*) ^E Tho ieſt/ Iam was tym przezwiſkiem wczcił/ gdyż wy tu ná ziemi
záfiedliſcie mieyſcá moie. (-)

werset: 7] A wżákoż wy pomrzećie iáko y

-1: ini ludźie/ á vpádniećie iáko ieden

-1: z Kfiążąt.

werset: 8] Powſtańże Boże ábys ſądził zie-

-1: mię/ ábowiem ty poſiędziefz dziedzi

-1: cznie wżytki narody.

rozdział: 83]

Pſalm. 83.

2. Modli ſię Bogu áby dał rákunek ludo-

-1: wi ſwemu przećiwko ſrogiem á okrutnym

-1: ich nieprzyaciołom 10. A iżby ie wytrácił y

-1: poráził/ iáko ony ktorzy przed tym powſta-

-1: wáli przećiwko niemu.

werset: 1] Pieſń y ^A Pſalm Aſáfow.

-1: **O** Boże nie v

-1: ſtawayże/ áni

-1: chćiey zámil-

-1: czeć/ áni zá-

-1: niechaway o

-1: Boże. (*marg*) ^A Ten Pſalm ieſt złożon zá czáfu Iozáfátá Krolá Iudſkiego/ gdy przećiw iemu
wálczyli Ammonithowie/ Moábitowie y ini narodowie. (-)

werset: 3] Abowiem-

-1: ci ſię oto burzą nieprzyaćiele twoi/

-1: á ci ktorzy cię w nienawiſci máią/

-1: podniefli głowę.

rozdział: 89

strona: 316

Księgi Pfálmow. Lift. 316.

kolumna: a

werset: 40 Zrzuciłeś przymierze z słuźebni-

-1: kiem twoim/ á zraziłeś áż ná ziemię

-1: koronę iego.

werset: 41 Popłowałeś wśzytki przygrodk

-1: iego/ á poborzyłeś báłzti iego.

werset: 42 Vrywáli go wśzyfcy ktorzy mimo

-1: óń lzli drogą/ á złthał się pohánbie-

-1: niem v sáfiádow swoich.

werset: 43 Wywyzłzałeś práwicę nieprzyia-

-1: cioł iego/ á dałeś nád nim poćiechę

-1: wśzytkim przeciwnikom iego.

werset: 44^H Przytępiłeś óftrze mieczowi ie

-1: go/ á nie rátowałeś go w bitwie.

^H To ieft/ niedałeś mu mocy przeciw nieprzyacielowi.

werset: 45 Odiąłeś świetną zacność iego/ á

-1: przewrociłeś ná ziemię stolicę iego.

werset: 46^I Ukrociłeś dni młodości iego/ á-1: okryłeś go zawnstydzeniem. Selá.(*marg*) ^I To ieft/ onego czáfu ktorego kwitnęło krolestwo moie. (-)

werset: 47 Y dokądże się ták będziesz krył Pá

-1: nie áż ná wieki? á gniew twoy zápá

-1: lác się będzie iáko ogień?

werset: 48^K Wípomniś ná to com wśdy ia

-1: ieft/ á co ielth zá czás moy/ przecź-

-1: żeś wždy prożno łtworzył wšytki fy

-1: ny ludzkie?(*marg*) ^K To ieft/ iáko ieft krotki żywot moy. (-)

werset: 49 Y któryż człowiek będzie żył áby

-1: niemiał oglądać śmierci? á któryby

-1: zdrowie swoie miał wyrwać z mocy

-1: grobowi? Selá.

werset: 50 Y gdzież są o Pánie ony dawne

-1: dobrodzieyftwá twoie/ ktoreś " zá-

-1: przyliął w prawdzie twej Dawi-

-1: dowi?(*marg*) " 2. Sám. 7. v. 16. (-)

werset: 51 Wípomniłz Pánie ná poháńbie

-1: nie słuźebnikow twoich/ ktore nołżę

-1: w zánádrzu moiem od wiela naro-

-1: dow możnych

werset: 52 Abowiemci Pánie pófromoćili

-1: nieprzyiaciele twoi/ á poháńbili ście

-1: łzki pomazańcá twego.

werset: 53 O błogofławionyłz iełth Pan áż

-1: ná wieki/ ^L Amen/ Amen.(*marg*) ^L To ieft/ niechay że się ták stánie. (-)

rozdział: 90

Pfalm. 90.

2. Naprzód przypomina wielką życzliwość

-1: Bożą przeciwko swoim. 3. Potym wypifu

-1: ie krotkość y nędzę tego żywothá. 10. Dla

-1: grzechow. 11. Y prágne áby to wšyłcy po-

-1: ználi. 13. A ku końcowi prósi o miłofierdzie

-1: Boże/ áby był od swoich chwalon.

werset: 1^A Modlitwá Moizełzá mę-

-1: żá Bożego.

kolumna: b

T 6 Yś Pánie był

-1: nálzã vćieczkã/ od

-1: wiekuifthy ch czã-

-1: łow.

werset: 2 Pierwey niżli fię

-1: gory zftãły/ y niżliś

-1: wykřztałtował źiemię y okrãg łwiã

-1: tã/ tedyś ty iełt Bogiem od wiekow

-1: aż ná wieki.(*marg*) ^A Moizełz vczynił tę modlitwę máluczko co przed łmierciã/ áby lud miał poćiechę w thák wielkich trudnoćiach ktore miał ná fię. (-)

werset: 3 Ty prãwie ^B pokrużyłz człowiekã/

-1: á mowilz: Nãwroćcie fię o fynowie

-1: ludzcy.(*marg*) ^B To iełt/ thy człowiekã nędzã y ftãrofcia łtrefcelz/ á potym go łmierciã złożyłz/ á obroćilz w źiemię z ktorey wyłzedł/ áleś ty iełth wiecznym. (-)

werset: 4 ^x Abowiem przed tobã tyfiãc lat/

-1: łã iãko dzieñ wczorãłzy ktory prze-

-1: minãł/ y iãko łtraż nocna.(*marg*) ^x 2. Piotr. 3. v. 8. (-)

werset: 5 Porwiełz ie iãko dźdźem gwałto

-1: wnym/ á złtanã fię iãko łen/ z porãn

-1: ku będã iãko źiołko w czerłtwości.

werset: 6 Z porãnku kwitnie á rołcie/ á ku

-1: wieczoru bywa połieczone y vlchnie.

werset: 7 Abowiem w popędlivołci twey

-1: bywãmy zniłzczeni/ á w twoim gnie

-1: wie vltrãłzeni.

werset: 8 Skłãdłeś przed łobã nieprãwo-

-1: łci nãłze/ á wyłtępkilz nãłze przed iã-

-1: ÍnoŃcią oblicza twego.

werset: 9] Abowiemci przemiiaią wŃzythki

-1: dni náfze dla gniewu twego/ a látá

-1: náfze ták niŃzceią íako Ńłowá ktore

-1: ná wiátr puŃzczamy.

werset: 10] ^x Czás żywotá náfzego íeft Ńiedm-

-1: dzieŃiat lat/ ábo nawięcey oŃmódzie-

-1: Ńiat/ á nalepŃzy czás ich boleŃć y ne-

-1: dzá/ abowiem pręthko przemiia/ á

-1: my teŃ wlátuiemy. (marg) ^x Ekklez. 18. v. 8. (-)

werset: 11] Y ktoŃ zna moc gniewu twego?

-1: á ^C íako Ńię kto ćiebie boi/ ták nań przy

-1: pada gniew twoy. (marg) ^C Im Ńię więcey boimy Bogá y chwalimy go/ tym więcey czuiemy w Ńercách náfzych/ íakowy íeft Ńąd iego á popędliwoŃć przeciw grzechom náfzym. (-)

werset: 12] Náucźze nas íako mámy ^D obli-

-1: czyć dni náfze/ ábychmy Ńerce náfze

-1: przywiedli ku mądroŃci. (marg) ^D To íeft/ Obaczyć íako íeft krotki żywot náfz. (-)

werset: 13] Zmiłuyże Ńię o Pánie/ y dokądże Ńię

-1: nie zmiłuielz? zlituyże Ńię nád ŃłuŃe-

-1: bniki twymi.

werset: 14] NáŃycze nas z poránku twym miło

-1: Ńierdziem/ y rozrádujemy Ńię/ á roz-

-1: weŃelemy po wŃzytki czáfy náfze.

werset: 15] RozweŃel nas przez thák dŃugi

-1: czás íakoŃ nas traŃił/ á wedŃug tych

-1: lat íakochmy w niŃzczęŃciu byli.

werset: 16] Niecháy będzie znáczna Ńpráwá

-1: twa nád ŃłuŃebniki twemi/ á chwa-

-1: ła twoiá nád łyny ich.

werset: 17 Niechayże będzie iáńność Pána

-1: Bogá náfze^go nád nami/ á łpráwuy

-1: w nas prace rąk náfzych/ y vtwierdz

-1: prace rąk náfzych.

rozdział: 100

strona: 318v

PSALMI.

kolumna: c

werset: 1 **S** Pieway-

-1: ćie Pánu w-

-1: łzyłcy miełzká

-1: iący ná źiemii.

werset: 2 Słuzćie Pá

-1: nu z wefelem/

-1: á przychodźćie

-1: przedzeń z rádością.

werset: 3 Wiedźćieź że Pan iest Bogiem/

-1: á odniegoćiechmy łtworzeni nie łá-

-1: mi od łiebie/ mychmy łą lud iego/ y

-1: owce páłtwiłká iego.

werset: 4 Wnidźćieź w brány iego z wyłła

-1: wiániem/ á od páłacow iego z chwa

-1: łą/ wyłławiayćieź go á dobrorzecz-

-1: ćie imieniowi iego.

werset: 5 Abowiem Pan dobry iest/ á mi-

-1: łofierdzie iego trwa ząwždy/ y pra-

-1: wdá iego aż ná wieczne czáfy.

rozdział: 101

Pfal. 101.

1. Obiecuie zówfze posłufznym być Pánu

-1: Ípráwuiąc Kroleftwo Íwoie/ okázuiąc w

-1: íákim porzákdu ie chce chowác. 3. Naprzod

-1: íię w nim Ípráwuiąc bez krzywdy zádneho.

-1: 4. y. 7. Potym kárzác złošniki y broniąc do-

-1: brych.

werset: 1 Pfalm Dawidow.

-1: **Z** Áspiewam o

-1: miłofierdziu y o

-1: Ípráwiedliwošci/

-1: á będę tobie śpie-

-1: wał Pánie.

werset: 2 Będę íię roštro

-1: pnie Ípráwował ná práwey drodze

-1: gdy ku mnie ^A przydziesz/ á będę cho

-1: dził wšczyrošci fercá moiego w do

-1: mu moim. (marg) ^A To iešt/ gdy mię będiesz miał poštánowić ná Ítholicy Kroleštwá mego. (-)

werset: 3 Nie będę brał przed oczy moje rze

-1: czy złošciwey/ á kázdą Ípráwę ludzi

-1: przewrotnych będę miał w nienawi

-1: šci/ á nie przyštánę ku niey.

werset: 4 Serce złošciwe odštápi odemnie/

-1: á nie vznam złošci.

werset: 5 Tego ktory potáiemnie vwłacza

-1: czci bližniemu Íwemu/ wytrácę/ á

-1: tego kthory iešt hárdy y fercá wy-

-1: niołłego/ nie záciiępię.

werset: 6 Będę rad widział wierne ná zie-

-1: mi áby fiadáli zemną/ á ten kthory

-1: chodzi práwą drogą mnie służyć bę-

-1: dzie.

werset: 7 W domu mym zdraycá miefzkác

-1: nie będzie/ áni fię ołtoi kłamcá prze-

-1: demną.

werset: 8^B W czás będę wytrácał wśzythki

kolumna: d

złósniki ná ziemi/ ábym wykorzenił

-1: z miáftá Páńfkiego wśzytki ktorzy

-1: broią złóści. (marg) ^B W Zydowśkiem/ bárzo ráno. (-)

rozdział: 102

Pfalim. 102.

1. Nárzekánie ludu Bożego w vtrapie-

-1: niu. 4. Okázuie doległóci fwe w tym krot

-1: kim żywoćie. 13. Pilno profi áby od nich

-1: był wybawion. 17. Y áby Syon było náprá-

-1: wione. 22. Skądby fię mnożyłá chwałá pán

-1: fka. 23. Y náwrocenie pogánow y połtron-

-1: nych Kroleśtw. 27. Trwáłość Kroleśtwá

-1: Kryśtułowego. 29. Y Kofćioła iego.

werset: 1 Modlitwá vtrapionego kie

-1: dy iest w wćifku/ á gdy fię przed Pá-

-1: nem żałobliwie wfkárza.

werset: 2 **P**Anie wy-

-1: słu chay mod-

-1: litwę moię/ á

-1: niechay woła

-1: nie moie przyi

-1: dzie przed cię.

werset: 3] Nie zákry-

-1: way oblicza twego przedemną/ y o-

-1: wżem gdym ieft wciśnion náklon v

-1: chá thwego ku mnie/ á wyśluchay

-1: mię prętko gdy cię wzywam.

werset: 4] Abowiem dni moie zniśczáły iá

-1: ko dym/ á kofci moie wygorzáły iá-

-1: ko głownia.

werset: 5] Serce moie wywiędło y wyśchło

-1: iáko trawá/ izem zapomniáł ieść

-1: chlebá mego.

werset: 6] Kości moie przyśchły do śkory mo

-1: iey dla głofu nárzekánia mego.

werset: 7] Stałem fię iáko ^A Pelikan ná pu-

-1: źczy/ á ieftem iáko puhacz mieśzká-

-1: iący ná pułtyniách.(*marg*) ^A Niektorzy wykłádáią gżegzołkę ábo báká. (-)

werset: 8] Nie śpię/ á ieftem podobien wro

-1: blowi ktory śam zośtawa ná dáchu.

werset: 9] Nieprzyaciéle moi wśtáwicznie

-1: mi lekkość wyrządzáią/ á ci co fię zá

-1: iątrzyli przeciw mnie/ ^B śprzyięgá-

-1: ią fię.(*marg*) ^B Abo przyięgáią przez mię. (-)

werset: 10] Tákiem iadł popioł iáko chleb/

-1: á pićie moie mieśzałem ze łzami.

werset: 11] Dla thwoiey popędliwości y dla

-1: gniewu twego/ ábowiem wywyż-

-1: łzyłeś mię y záfieś mię złożył.

werset: 12] Dni moje są iáko cień ktory prze-

-1: miia/ á iam zwiądl iáko trawá.

werset: 13] Ale ty Pánie trwafz ná wieki/ á

-1: pámiątká twoiá ná wieki wieczne.

werset: 14] Powstań á zmiłuy się nád Syo-

-1: nem/ ábowiemci iest czas żebyś się ro

-1: zlitował nád nim/ gdyż czas ^C ná-

-1: znaczony przyzedł.(*margin*) ^C Tho iest przepowiedziány od prorokow/ á zwáfzczá przez Jeremiafz/ Kápit. 16. v. 15. (-)

rozdział: 106]

strona: 321

kolumna: a

werset: 24] Wzgárdzili też y ziemię wdzięcz-

-1: ną/ á nie wierzyli łowu iego.

werset: 25] Y łzemráli w namiéciech swoich/

-1: á nie byli posłufzni głofowi Pánfkie-

-1: mu.

werset: 26] " Y podniofł ná nię rękę śwą/ chcąc

-1: ie pomordowác na pufczy. (*margin*) " w 4. Mo. 14. v. 28 (-)

werset: 27] Ktemu thez chcąc pomordowác

-1: potomftwo w narodziech/ á ro-

-1: łprofzyc ie po ziemiách.

werset: 28] Przyftáli potym do Bááfegor/ y

-1: iedli ofiáry vmárłym łpráwowáne

werset: 29] Y wzrufzyli ku gniewu Bogá

-1: łpráwami łwemi/ á rozfrozýło się

-1: nád nimi karánie.

werset: 30^x Y záltháwił fię Finees/ á pom-

-1: ícił fię/ y záuściągione iest karánie(*marg*)^x w 4. Mo. 25. v. 7. (-)

werset: 31 Tedy mu to poczytano ku sprá-

-1: wiedliwołci ná potomne y ná wiecz

-1: ne czáfy.

werset: 32^x Wzrúfzyli go theż ku gniewu v

-1: wod Merybá/ thák iż fię y z Moíze-

-1: ízem źle dźiáło dla nich.(*marg*)^x 4. Mo. 20. v. 2. (-)

werset: 33 Abowiem wzrúfzyli duchá iego/

-1: iż też mowił^D niebácznie wfty śwemi(*marg*)^D Mowił nie bácznie/ á to ná on czás kędy powiedział/ Izaż wam może Bog wywieść wodę z tego kámieniá. (-)

werset: 34^x Náđ to nie wytráćili narodow

-1: o ktorych im Pan powiedział.(*marg*)^x w 5. Mo. 7. v. 1. (-)

werset: 35 Ale fię mieřzáli z onymi narody/

-1: y vczyli fię spraw ich.

werset: 36 Y służyli rzezánym bálwanom

-1: ich/ ktore były vpadkiem ich.

werset: 37 Abowiem ofiárowáli fynty y cor-

-1: ki swoie dyabeřtwu.

werset: 38 Y wylewáli krew niewinná fyntow

-1: y corek swoich/ ktore ofiárowáli ry

-1: thym bálwanom Chánányfkim/

-1: thák iż ziemiá splugáwioná iesth

-1: krwiá.

werset: 39 Y ořpećili fię wpráwách swo-

-1: ich/ á cudzołóżyli w vczynkoch swo

-1: ich.

werset: 40 Rozgniewał fię tedy Pan w po-

-1: pędliwości nád lud fwoy/ á obrzy-

-1: dził fobie dziedzictwo swoie.

werset: 41 Y podał ie w ręce pogánom/ á pá

-1: nowáli nád nimi cí ktorzy ie mieli w

-1: nienawifci.

werset: 42 Y wčífkáli ie nieprzyiaciele ich/ á

-1: poddáni fą pod moc ich.

werset: 43 Wybawiał ie wielekroć/ á wśzá-

-1: koż oni wzrúfzali go ku gniewu rá-

-1: dámi fwemi/ á ták bywáli vniżeni

-1: dla złości swoich.

werset: 44 A wśzákoż on widział gdy byli w

-1: wčífku/ y wśłuchawał wołania ich

werset: 45 " Y wśpominał ná przymierze

-1: ktore miał z nimi/ á rozlithował fię

kolumna: b

ich według wielkich dobrotliwości

-1: swoich. (marg) " w 5. Mo. 30. v. 1. (-)

werset: 46 Wzrúfzył też przeciwko nim wśzy

-1: tkich litość ktorzy ie miewali w wię

-1: żieniu v fiebie.

werset: 47 Wybawże nas Pánie Boże náfz/

-1: á zgromadź nas z narodow/ ábych

-1: my chwalili święte imię tve/ á chłu

-1: bili fię w chwale twoiey.

werset: 48 Błogofławiony ieft Pan Bog

-1: Izráelfki od wiekow aż ná wieki/

-1: niechayże rzecze wśzytek lud Amen.

-1: Chwalćie Páná.

rozdział: 107

Pfalm. 107.

1. Nápomina wízytki wykupione od Pá-
 -1: ná áby go chwalili. 4. Okázuiąc rozmáite
 -1: Ípofoeby kthorych vzywał/ y vzywa wyba-
 -1: wiáiąc íwe wierne z niezczęćcia/ á íprá-
 -1: wuiąc wízythko wedle woley íwoiey. 9.
 -1: Przepufzczáiąc ízczęćcie y niezczęćcie/ chcąc
 -1: ie przywiećć ku íobie. 11 A karząc odporne.
 -1: 33. Dla kthorych przepufzcza nieurodzáie/
 -1: á záíę poíuńznym dáwá błogofławieńs-
 -1: two íwoie. 40. Odmienia ítany kfiążęce.
 -1: 41. A íiefzy vtrapione. 42. Okázuie pózytki
 -1: ktore przychodzą z przypátrowánie opá-
 -1: trznoćci Bożey.

werset: 1

W^x Yfławiay

-1: ície Páná/ ábo
 -1: wiemćci íeft do
 -1: bry/ á ná wie-
 -1: ki trwa miło-
 -1: íierdzie íego.(*marg*) ^x Iudyť. 13. v. 21. (-)

werset: 2 Niechyżec

-1: powiedzą íi co íą odkupieni od Pá-
 -1: ná/ á ktore wykupił z ręki okrutni-
 -1: kow.

werset: 3 Y kthore zgromádził z rozlicznych

-1: íiem/ od Wíchodu/ od Zachodu/
 -1: od Puńnocy/ y od Południá.

werset: 4 Gdy íię tuáli po puńczy y po pu-

-1: łtyni bez drogi/ á nie náležli miaftá

-1: ku mieszkániu.

werset: 5 Byli głodnemi y prágnęcemi ták

-1: iż w nich wftawáá duftá ich.

werset: 6 Y wołáli do Pána z vtrapienia

-1: łwego/ á rátował ie w wćisku ich.

werset: 7 Y prowadził ie próftá drogá/

-1: iż przyfzli do miáftá w ktorem miefz

-1: káli.

werset: 8 Niechayżec wyławiáią miłofier-

-1: dzie Pańskie/ á cuda iego przed łyny

-1: ludzkimi.

werset: 9 Iż obficie náfycił duftę prágnącą/

-1: á duftę głodną nápełnił wftem do-

-1: brem.

werset: 10 Tych co mieszkáli w ćiemnoftách

-1: y w ćieniu łmierci/ á byli więźniámi

strona: 321v

PSALMI.

kolumna: c

w niedoftátku y w żelezie.

rozdział: 115

strona: 323v

kolumna: c

werset: 4 Bálwáni ich łá łrebro y złoto/ y

-1: robotá rąk ludzkich.

werset: 5^x Vftá máią á nie mowiá/ oczy

-1: máią á nie widzą.(*marg*)^x Mądr. 15. v. 15. (-)

werset: 6 Máią wftzy á nie łyftzá/ nozdrze

-1: máią á nie czuią wonności.

werset: 7] Máiąc ręce ni czego fie nie tkną/

-1: á máiąc nogi nie chodzą/ áni woła-

-1: ią gárdłem fwym.

werset: 8] Niechayże będą tákowymi iáko

-1: y oni ktorzy ie czynią/ y káždy ktory

-1: im vfa.

werset: 9] Ale Izráel niechay vfa Pánu/ á

-1: bowiem on ieft rátkniem y tarczą

-1: ich.

werset: 10] Dom Aaronow niechać vfa Pá

-1: nu/ ábowiem on ieft ráthunkiem y

-1: tarczą ich.

werset: 11] Ci ktorzy fie Páná boią/ niechay-

-1: żeć vfaią Pánu/ gdyż on ieft obro-

-1: ną y tarczą ich.

werset: 12] Pan ci nas nie zápomni/ y będzie

-1: nam błogofławił/ będzie łzczęcił

-1: dom Izráelski/ y błogofławił dom

-1: Aaronow.

werset: 13] Będzie błogofławił ty kthorzy fie

-1: go boią/ ták máłe iáko y wielkie.

werset: 14] Przyda też wam Pan tym wię-

-1: cey/ wam y łynom wáłzym.

werset: 15] Szczęśliwiżeście wy łą od Pá-

-1: ná/ ktory łprawił niebo y ziemię.

werset: 16] ^A Niebo/ niebo Páńskie ieft/ ále

-1: ziemię oddał łynom ludzkim. (marg) ^A Thu ieft wielka náuká ku poznániu wielkiej dobrotliowości Bożej przeciw ludzkom. Iákoby rzekł/ Boguc nie potym nie było iżby był

ftworzył ten świat sam dla siebie/ abowiem on sam w sobie był doskonałym we wszystkim/ ale iż ftworzył ziemię y co na niej jest/ tedy tho uczynił dla człowieka aby był chwalony od niego. (-)

werset: 17^x Nie vmarli chwalić cie będą Pa

-1: nie/ ani ci wszyscy ktorzy zostawiają

-1: w milczeniu. (marg) ^x Báruch. 2. v. 17. (-)

werset: 18^x Ale my będziemy błogosławić Pa

-1: na/ od tego czasu aż y na wieki Chwalcież Pana.(marg) ^x Dániel. 2. v. 20. (-)

rozdział: 116

Pfalm. 116.

1. 5. Wysławia nie ogarnioną dobroć Bo

-1: żą przeciwko sobie. 3. 6. Iż go wybawił z-

-1: wielkich niebezpieczności y pokus. 10. Kto

-1: rych wszedł przez wiarę. 9. 12. Obiecuie v-

-1: przeymym sercem dufać Panu samemu.

-1: 17. Y oddać mu sluby/ y dziękowanie.

werset: 1⁷ **M**łkuię Pa

-1: na iż wysłuchał

-1: głosu prośb

-1: moich.

werset: 2¹ Abowiem na

-1: kłonił vcho s-

-1: woie ku mnie/

-1: á przetoż będę go wzywał poki bę-

-1: dę żyw.

werset: 3¹ Ogarnęły mię były boleści śmier

kolumna: d

ci/ y zięły mię vtrapienia grobu/ y

-1: potkał mie wćik y boleć.

werset: 4 Będę wzywał imieniá Páńskie-

-1: go/ prośę Pánie wybaw że dużę

-1: moię.

werset: 5 Pan iest dobrotliwy y íprawied-

-1: liwy/ a Bog náiz iest miłofierny.

werset: 6 Pan iesth strożem ízczyrych/ á

-1: gdym był wćifniony/ záchował mie.

werset: 7 Wroć sie dużo moiá do odpoczy

-1: nienia twego/ ábowiem Pan oka-

-1: zał dobrodzieyftwo przeciwko tobie

werset: 8 Abowiemeś wybáwił dużę mo

-1: ię od śmierci/ y oczy moje od plá-

-1: czu/ y nogi moje od vpadku.

werset: 9 Będę chodził przed oblicznością

-1: Pańką w ziemiách żywiących.

werset: 10^x Vwierzyłem/ á dla tegoż będę

-1: mowił/ będąc bárzo vtrapiony. *(marg)* ^x 2. Kor. 4. v. 13. (–)

werset: 11^x Rzekłem w ^A zátrożeniu mo-

-1: im/ Káždy człowiek iest kłámca. *(marg)* ^x Rzym: 3. v. 4. ^A Abo w kwápieniu/ tho iest gdym wćiekał przed Saulem. (–)

werset: 12 A což wždy mam oddać Pánu

-1: zá wlythki dobrodzieyftwá iego

-1: przeciwko mnie?

werset: 13^B Weźmę kubek zbáwienia/ y będę

-1: ^C wzywał imieniá Páńkiego. *(marg)* ^B To sie ściąga ku Cerymoniam zakonnym/ ábowiem był ten zwyczaj iż pili y iedli przed Pánem ná znak wefela y wybáwienia/ á iżby też dziękowáli Pánu zá dobrodzieyftwá iego. ^C Tho iest/ będę chwalił Páná. (–)

werset: 14 Oddam teraz ^D śluby moje Pánu

-1: przed wŕzytkiem ludem iego.(*marg*) ^D O thym pátrż w 1. Mo. 28. v. 20. y w 3. Mo. 27. v. 2. (-)

werset: 15 Śmierć miłofiernych iego iefth

-1: droga przed oczymá Páńskimi.

werset: 16 Záiŕte Panie " izem iefth śługá

-1: twoim y ślůźebnikiem twym/ y ŕy-

-1: nem ślůźebnice twoiey/ potárgałeś

-1: moje zwiáfki.(*marg*) " Mądr. 9. v. 5. (-)

werset: 17 Będę thobie ofiárował ofiárę

-1: chwały/ y będę wzywał imieniá

-1: Páńkiego.

werset: 18 Oddam teraz śluby moje Pánu

-1: przed wŕzytkiem ludem iego.

werset: 19 W przyŕionkách Kołćiołá Páń-

-1: ŕkiego/ y w poŕzodku ciebie o

-1: Ieruzálem. Chwalćie Pána.

rozdział: 117

Pfaln. 117.

Nápomina wŕzytki ludzi áby chwalili mi

-1: łofierdzie w prawdę wieczną Páńfką.

werset: 1 **W**^x Szyŕcy narodo-

-1: wie chwalćie Páná/ á

-1: wy wŕzyŕcy ludzie iemu

-1: czefć dawayćie.(*marg*) ^x Rzym. 15. v. 11. (-)

werset: 2 Abowiem dobrotliwość ie^go wiel-

-1: ka iefth nád námi/ ^x á prawdá Páń-

-1: ŕka trwa ná wieki. Chwalćie Páná(*marg*) ^x Ian. 12. v. 34. (-)

rozdział: 119

strona: 326

Księgi Pfálmow. Lift. 326

kolumna: a

werset: 118 Pódeptałeś wšytki ktorzy fię o-

-1: błędźili od wštaw twoich/ ábowiem

-1: ci ieŝt kłamliwa zdrádá ich.

werset: 119 Obrociłeś w niwecz wšytki zło

-1: ŝniki źemie iáko zuŝelicę/ y dla tego

-1: ŝem wmiłował ŝwiádectwá twoie.

werset: 120 Zdrygáło fię ciáło moie dla ŝtrá-

-1: chu twego/ á lękałem fię przed wyroki twemi.

Ain.

werset: 121 **C** Zyniłem ŝąd y

-1: ŝpráwiedliwoŝć/ nie

-1: opuŝzczayŝe [!] mię miedzy tymi ktorzy

-1: mię wciŝkáiá.

werset: 122 Niechay fię ŝługá twoy roŝkocha

-1: w dobrym/ á pyŝni niechay mię

-1: gwałtem nie wciáŝáiá.

werset: 123 Oczy moie wštály prágnąc zbá-

-1: wieniá twego/ y ku wyrokom ŝprá-

-1: wiedliwoŝci twoiey.

werset: 124 Obchodŝe fię z ŝłuŝebnikiem twem

-1: wedłóg miłofierdŝia twego/ á ná-

-1: ucz mię wštaw twoich.

werset: 125 Ieŝtem ci ia ŝługá twoy/ dayŝe mi

-1: zrozumienie/ ábych wiedŝiał ŝwiá-

-1: dectwá twoie.

werset: 126 Czásći iuż czynić o Pánie/ ábo-

-1: wiem rośprořzono zakon twoy.

werset: 127 A dla tegożem więcey vmiłował

-1: rořkazánia twoie/ niźli złotá y kle-

-1: noty.

werset: 128 A przethoż wřzytki rořkazánia

-1: o wřzech rzeczách opowiedálem być

-1: prawdźiwe/ álem miał w nienawi

-1: íći wřzytki śćiefzki kłámřtwá.

Pe.

werset: 129 **D**źiwne są wřzytki świá-

-1: dectwá twoie/ á przetoż ich

-1: řtrzeże duřzá moiá.

werset: 130 Początek řłow twoich ořwieca/

-1: y dawa zrozumienie prořtakom.

werset: 131 Otworzyłem vřtá moie y wzdry-

-1: chałem/ ábowiemem prágnął przy-

-1: kazánia twego.

werset: 132 Weyrzyż ná mię/ á zmiłuy się ná-

-1: demną według zwyczáiu thwego

-1: przećiw tym ktorzy miłuią imię twe.

werset: 133 Chod moy wyprořtuy w řlowie

-1: twoim/ á niecháy nádemną żadna

-1: złość nie pánuie.

werset: 134 Wykup mię od vćiśnienia ludz-

-1: kiego/ á będę řtrzegł rořkazánia two

-1: iego.

werset: 135 Oświeć oblicze twoie nád służe-

-1: bnikiem twoiem/ á wftaw twoich

-1: náucz mię.

kolumna: b

werset: 136 Wypłynęły zrzodła wod z oczu

-1: moich/ dla tego iż nie strzeżono zako

-1: nu twego.

Záde.

werset: 137 **S**Práwiedliwys thy iest

-1: Pánie/ y prawdziwy w sá-

-1: dziech twoich.

werset: 138 Rořkazałes chowác sřprawiedliwe

-1: świadectwa twe/ á nawięcey pra-

-1: wdę.

werset: 139 Popędliwość moia sřtrapiła mię/

-1: iż nieprzyiaciele moi zápamiętáli

-1: sřow twoich.

werset: 140 Słowo thwoie wyczyścione iest

-1: dořtátecznie/ á rozmiłował się go

-1: sřugá twoy.

werset: 141 Máluczkićiem iest y wzgárdzony/

-1: wřzakoż nie zápomniałem rořkazá-

-1: nia twego.

werset: 142 Spráwiedliwość twoia/ sřprá-

-1: wiedliwość iesth wieczna/ á zakon

-1: twoy iest prawdá.

werset: 143 Trápienie y wćik ogárnęły mię/

-1: lecz kochánim moim były rořkazá-

-1: nia twoie.

werset: 144 Świadcetwá twoie śpráwiedli-

-1: we fą aż ná wieki/ dayże mi zrozu-

-1: mienie/ y będę żył.

Kuf.

werset: 145 **2** **W**ołałem ze wżytkiego

-1: śercá mego/ wyśłuchayże mię

-1: o Pánie/ á będę śtrzegł vřtaw twych

werset: 146 Wołałem ktobie/ záchoway że mię/

-1: á będę pilen świadcetw twoich.

werset: 147 Vprzedzam ine ná śwítaniu/ y

-1: wołam oczekawáiąc ná śłowo tve.

werset: 148 Oczy moje niedofypią w nocy/

-1: ku rozmyślaniu wyrokow twoich.

werset: 149 Śłuchayże Pánie głofu moiego

-1: według miłofierdzia twego/ á ob-

-1: żyw mię wedle fądu twego.

werset: 150 Przyśtąpili fię ku mnie íi ktorzy ná

-1: śládnią złoći/ á oddalili fię od za-

-1: konu twego.

werset: 151 Pánie tyś íeft blińko/ á wżytki ro

-1: śkazania tve fą śpráwiedliwe.

werset: 152 Zdawnám zrozumiał o świádec

-1: twách thwoich íeś ie vtwierdził

-1: ná wieki.

Reřz.

werset: 153 **2** **O**bácż vřtapienie moie

-1: á wyrwi mię/ boćiem nieprze

-1: pomniał zakonu twego.

werset: 154 Broń prawá mego/ y záltęp mię/

-1: á dla słowá twego obżyw mię.

rozdział: 132

strona: 328v

kolumna: c

werset: 8^x Rulfże fię Pánie do odpoczy-

-1: nienia twego/ ty y Skrzyniá moż-

-1: nołci twoiey.(*marg*) ^x 2. Kron. 6. v. 41. (-)

werset: 9 Kápłani twoi niechać fię obloką

-1: w íprawiedliwość/ á miłośnicy

-1: twoi niechay fię rozráduią.

werset: 10 Dla Dawidá słuźebniká twego

-1: nie odwrácay oblicza od ^c Pomá-

-1: zańcá twego.(*marg*) ^c To ieft od Sálomoná. (-)

werset: 11 Poprzyfiągł Pan Dawidowi

-1: prawdę/ ktorey nie odmieni/ ták mo

-1: wiąc/ ^x Połtánowię owoc zywothá

-1: twego ná ftolicy twoiey. (*marg*) ^x 2. Sám. 7. v. 12. Dziei. 2. v. 30. Luk. 1. v. 32. y w. 55. (-)

werset: 12 Ieśliże synowie twoi strzedz bę-

-1: dą przymierza moiego y wftaw mo-

-1: ich ktorých ich náuczę/ tedy też y fy-

-1: nowie ich będą fiedźiec aż ná wieki

-1: ná ftolicy twoiey.

werset: 13 Abowiem Pan obrał sobie Sy-

-1: on/ á vpodobá ią sobie áby była mie

-1: ízkániem iego.

werset: 14 Tać ieft odpoczynieniem moim

-1: aż ná wieki/ á tám będę miefzkał/

-1: ábowiemem ią vpodobał fobie.

werset: 15 Zywności iey będę obficie ná w-

-1: łzem błogofławił/ á vbogie iey ná-

-1: łycę chlebem.

werset: 16 Kápłany iey przyoblokę zbáwie-

-1: niem/ á miłośnicy iey vprzeymie fię

-1: rozráduią.

werset: 17 " Tám dam kwithnąć ^D zacności

-1: Dawidowey/ á zgotuię pochodnią

-1: Pomázáńcowi moiemu.(*marg*) " Málách. 3. v. 1. Luk. 1. v. 69. ^D W Zydowfkiem łthoi/
Rogowi Dawidowemu. (-)

werset: 18 Nieprzyaścioły iego przyoblokę

-1: włtydem/ á nád nimi fię rofkwitnie

-1: koroná iego.

rozdział: 133

Pfalm. 133.

1. Iáko ieft wdzięczna łpołeczność y mi-

-1: łość miedzy wiernemi Páńfkiami thu we

-1: dwu podobieńftwách okázuie.

werset: 1 Pieśń Máháloth Dawido

-1: wá.

-1: **O** To iáko ieft

-1: rzecz dobra y

-1: wdzięczna kę-

-1: dy brácia łpo-

-1: łecznie miefz-

-1: káią.

werset: 2] Ieſt iáko na-

-1: wybornieyfzy ^A oleiek ná głowie ſpły

-1: wáiąc y áż ná brodę Aáronowę/ á

-1: opływájący áż ná podolek ſzat iego. (marg) ^A O thym oleyku pátrzay w 2. Moi. 6. v. 7. y w. 1. Sámu. 10. v. 1. (-)

werset: 3] Ieſt też iáko rolá Hermon/ kotra [!]

-1: zſtępuie ná gory Syon/ ábowiem

kolumna: d

tám Pan ſpráwił ^B błogoſławień--1: ſtwo/ y żywot áż ná wieki.(marg) ^B To ieſt/ tám kędy ieſth wierna á bráterſka miłość/ thedy Pan tákowym wſzytko fortuni/ iż żywą w błogoſławieńſtwie iego. (-)

rozdział: 134

Pſalm. 134.

1. Nápomina Lewity y wierne Páńskie

-1: áby w czuynoſci chwalili Paná winſzuiąc

-1: im błogoſławieńſtwá.

werset: 1] Pieſń Máháloth.

-1: **O** Toż teraz do-

-1: brorzeczcie Pá-

-1: nu wſzyfcy ſłudzy

-1: Páńſcy/ ktorzy ſta

-1: waćie w domu

-1: páńſkim przez noc.

werset: 2] Podnoſcie ręce wáſze ku mieyſcu

-1: ſwiętemu/ á błogoſławćie Pánu.

werset: 3] Niechayżeć Pan błogoſławi z

-1: Syonu ktory ſtworzył niebio y zie-

-1: mię.

rozdział: 135

PŃalm. 135.

1. 19. Nápomina wŃzytki wierne ku chwá

-1: le Páńskiej dla iego dŃiwnych Ńpraw. 4. A

-1: nawięcey dla dobrodŃieyŃtw ktore okázo-

-1: waŃ Izráelitom. 15. NáŃmiewa Ńię z báŃ-

-1: wanow y z báŃwochwálcow/ á okázuie im

-1: ich próŃnoŃć.

werset: 1 Chwalćie Páná.

-1: **C** Hwalćie i-

-1: mię Pańskie/

-1: ChwalćieŃ go

-1: Ńludzy PáńŃcy.

werset: 2 Ktorzy Ńtoi-

-1: ćie w domu

-1: PáńŃkim w Ńieniách domu Bogá

-1: náŃzego.

werset: 3 ChwalćieŃ Páná/ ábowiem-

-1: ći ieŃt dobry Pan/ ŃpiewayćieŃ imię

-1: niowi iego/ boć ieŃt wdŃięczne.

werset: 4 Abowiemći Pan obraŃ Ńobie Iá-

-1: kobá/ á Izráel ieŃt wŃaŃna oŃiadŃoŃć

-1: iego.

werset: 5 GdyŃ ia znam iż ieŃth wielki

-1: Pan/ á Pan náŃz nád wŃzythkiemi

-1: Bogi.

werset: 6 Bo Pan wŃzytko co iedno chce

-1: Ńpráwuie ná niebie/ ná Ńiemi/ w Mo

-1: rzu/ y we wŃzytkich przepáŃciách.

werset: 7^x Ktory wywodzi od kończyn zie

-1: mie obłoki/ á łykáwice y dżdże fam

-1: Ípráwuie/ á wywodzi wiátr z fka-

-1: rbow fwoich. (marg) ^x Ierem. 10. v. 13. (-)

werset: 8^x Kthory pobil pierworodne w

-1: Egipcicie od człowieká áż do bydłę

-1: ćia.(marg) ^x w 2. Mo. 12. v. 29. (-)

rozdzial: 143

strona: 331

kolumna: a

werset: 8 Oznaymże mi wczás miłofierdzie

-1: twoie/ ábowiemci w thobie vfam/

-1: dayże mi wiedziec drogę kthorąbych

-1: miał chodzić/ gdyż ku tobie podno-

-1: íżę dufzę moię.

werset: 9 Wyrwi mię od nieprzyacioł mo-

-1: ich Pánie/ gdy się wciekam ku tobie.

werset: 10 Náucz mię dołyć czynić woley

-1: twey/ abowiemeś ty ieft Bog moy/

-1: á duch twoy dobrotliwy wypowá

-1: dži mię do ziemię rowney.

werset: 11 Dla imieniá twego Pánie obży-

-1: wifz mię/ á dla ípráwiedliwości two

-1: iey wywiedźiesz z vtrapienia dufzę

-1: moię.

werset: 12 Y dla miłofierdzia twego wytrá-

-1: ćifz nieprzyacioły moie/ á potrá-

-1: ćifz wśzytki przeciwniki dufze mo-

-1: iey/ boćiem ia ieft sługá twoy.

rozdział: 144

Pfalm. 144.

1. Z wielką pokorą dziękuię Pánu zá do-

-1: brodzieyftwá/ y zá zwycięftwá ktore otrzy-

-1: mał za pomocą iego. 5. 11. Prośi o rátunek

-1: y o vpádek niewiernych. 3. 12. Proźność

-1: człowieká/ á zwłafzczá takowego ktory fię

-1: vdał zá roskofzami fwiátá tego. 15. Szczę-

-1: ście wiernych.

werset: 1 Dawidow.

-1: **B** Logośławiony

-1: Pan skála moiá/

-1: ktory ćwicz y ręce

-1: moie ku bitwie/ á

-1: pálce moie ku wal-

-1: ce.

werset: 2 Onći ieft miłofierdziem moiem y

-1: twierdzą moią/ wywyżłzeniem mo-

-1: im y wybáwicielem moim/ tharczą

-1: moią/ á w nim lámym wfam/ bo on

-1: podbił pod mię lud moy.

werset: 3^x Pánie/ y což ieft człowiek iż nań

-1: tak małz baczenie/ á fyn człowieczy

-1: iż fię óń tak ftárałz? (*marg*) ^x Wyżłzey. 8. v. 5. Zyd. 2. v. 6. (-)

werset: 4 Człowiek ieft podobnym próżno-

-1: íci/ á dni iego iáko cień przechodzą.

werset: 5^A Náklonźe Pánie niebá twego/

-1: á zřtęp/ dotkni gor/ á zákurzą fię. (marg) ^A W tych słowiech wyznawa że Bog przydzie
ná wřpomożenie iego. (-)

werset: 6] Zábłyśni błýfkáwicą á rořprofz

-1: ie/ puřć řtrzały twoie/ y zátrfoż imi.

werset: 7] Ściągni rękę twą z wyřlokości/ á

-1: odkup mię/ wyrwi mię z wod wiel-

-1: kich/ y z ^B ręki řynow obcych.(marg) ^B To ieřt od zřořnikow ktorzy odtąpili zakonu
twoiego/ chociaż fię wřty wyznáwáią być nářłádowncami twoimi. (-)

werset: 8] Kthorzy wřtá máią fářfzne á ^C

-1: práwica ich ieřt práwica omylna.(marg) ^C Tho mowi przeciw řwym nieprzyacióřom/
kthorzy dáwřzy mu práwicę řwą nie zdzierżeli mu słowa. (-)

werset: 9] O Boże piořnkę nową tobie zá-

-1: řpiewam/ w piořnkách y przy inřtru

kolumna: b

menćiech o dzieřiąći řtrun řpiewać

-1: tobie będe.

werset: 10] Onći dawa wybáwienie Kro-

-1: lom/ á on odkupiř Dawidá řłużeb-

-1: nika řwego od řrogiego mieczá.

werset: 11] Wybáwże mię á wyrwi mię z rę-

-1: ki řynom obcym/ ktorych wřtá řą fá-

-1: řfzne/ á práwica ich ieřt práwica

-1: křamliwa.

werset: 12] Aby byli řynowie nářzy iáko řzcze

-1: py rodzáyne w mřdořći řwoiey/ á

-1: corki nářze ^D iáko węgły wyćiořáne

-1: ná křztałt Kofćiořá. (marg) ^D Abowiem dla ich pięknořći y pocźciwořći řą ochędořtwem
domom řwoim. (-)

werset: 13] Spiżárnie nářze řą pełne obřitu-

-1: iąc we wŕzytkich zbożách/ trzody ná

-1: łze rodzą tyfiącmi/ á dziefięc tyfięcý

-1: po vlicách náłzych.

werset: 14 Woły náłze łą duże/ niechayżeć

-1: nie będzie ^E rozerwánie/ áni iákíe ^F

-1: prowadzenie/ á niechay nie będzie

-1: krzyk po vlicách náłzych.(*marg*) ^E To iest/ áby nieprzyiációł nie borzył murow náłzych.

^F Niechay od nieprzyiációł nie bywamy wygnani. (-)

werset: 15 Szczęśliwýć to iest lud z ktorym

-1: fię ták dzieie/ á błogółławiony tho

-1: lud ktorego Bogiem iest Pan.

rozdział: 145

Pfalm. 145.

1. Zaczna chwałá Páńfka dla iego wielko-

-1: łci. 6. Mocy. 7. Dobroci. 14. Opátrznóci. 17.

-1: Y dla łpráwiedliwołci. 18. A zwłászczá prze

-1: ćiw łwym wiernym.

werset: 1 Chwałá Dawidowá.

-1: **O** Boże moy y

-1: Krolu/ wywyżłzać

-1: ćię będę/ á ná wieki

-1: wieczne będę do-

-1: brorzeczył imienio

-1: wi twemu.

werset: 2 Ná káždy dzień będę błogółławił

-1: tobie/ chwálóć imię twoie ná wieki

-1: wieczne.

werset: 3 Wielkić iest Pan y bárzo chwáló-

-1: bny/ á wielkość iego ieft niedości-

-1: gnioná.

werset: 4 Narod narodowi spráwy twoie

-1: opowiedác będzie/ á moc iego oznáy

-1: mowác będą.

werset: 5 Ochędogę chwały y wielmožno-

-1: íci twoiey/ w dziwnych twych sprá-

-1: wách rospráwowác będą.

werset: 6 Y moc ítráźliwych vczynkow

-1: twoich opowiedác będą/ á zacność

-1: twoię oznaymię.

werset: 7 Pámiątkę wielkiey dobrotliwo-

-1: íci twey ferdecznie wyznáią/ á sprá-

-1: wiedliwość twą rozgálźać będą.

ksiega: Prov.

rozdział: 2

strona: 333v

kolumna: c

werset: 13 Y od tych ^A ktorzy opuźczáią ície-

-1: ízki prófthe/ vdawáiąc íę drogámi

-1: íciemnemi.(*marg*) ^A To ieft/ kthorzy opuśiwfzy słowo Boże vdawáią íę zá íwymi wymyły. (-)

werset: 14 Y od tych ktorzy íę kocháią źle

-1: czyniąc/ á wefelą íę w złońciwych

-1: przewrotnońciách.

werset: 15 Ktorych íciefzki íą krzywe/ á oni

-1: íą przewrotnemi ná drogách íwych.

werset: 16 Aby cie wyrwał od niewiáfty po

-1: ítronney y obcey/ kthora pochlebuie

-1: łagodnemi słowy.

werset: 17] Ktora opuścza ^B wodzą młodo-

-1: ści swoiey/ á zapomniáá ^C przymie

-1: rza Bogá swoiego. (*marg*) ^B Thym przezwiśkiem názywa mężá/ iż iest głowá żony słwey
y wodzem ^C To iest/ obietnice małżeńskiey. (-)

werset: 18] Abowiem dom iey iest bliśki śmier

-1: ści/ á ścieżki iey wiodą do vmártych

werset: 19] Wśzyścy kthorzy do niey wnidą/

-1: nie wrocą się/ á nie tráfia do ścieżki

-1: żywotá.

werset: 20] A przetoż chodź drogámi ludzi po

-1: bożnych/ á strzeż ścieżki śprawied-

-1: liwych.

werset: 21] Boć ludzie cnotliwi będą miesz-

-1: kác ná ziemi/ á ludzie śzczyrzy pozo-

-1: stáną ná niey.

werset: 22] ^x Aleć złońnicy będą wykorzenie-

-1: ni z ziemi/ á niewiernicy będą z niey

-1: wygládzeni. (*marg*) ^x Iob. 18. v. 7. (-)

rozdział: 3]

KApitu. 3.

1. Słowo Pańskie dawa żywot. 3. Miło-

-1: sierdzie y prawdę. 5. Wśanie y boiaźń. 9. Po

-1: żytek ktory przychodzi z chwały Pańskiey.

-1: 13. Wysławianie mądrości. 21. Wśzytko się

-1: obráca ku dobremu tym ktory náśládnią

-1: słowá Bożego. 27. Záleca miłość. 31. Zło-

-1: ũnikow náśláadowác nie mamy.

werset: 1^x **N** Ie zápo-

-1: minay Synu

-1: moy zakonu me

-1: go/ á ferce two

-1: ie niechay ftrze-

-1: že rofkazania

-1: moiego.(*marg*) ^x w. 5. Mo. 8. v. 1. y. 30. v. 16. (-)

werset: 2 Abowiem długie czafy y látá ży-

-1: wotá thwoiego/ y pokoy przyniołá

-1: tobie.

werset: 3 Miłofierdzie y prawdá ^A niechay

-1: fię nie pułzczaiá ciębie/ á wwiąz ie fo-

-1: bie v fzyie/ y nápiłz ie ná tablicy fer-

-1: cá twoiego.(*marg*) ^A W tych słowieh záleca iáká wielką pilność y ftárание mieć mamy około rofkazania Pańfkiego. (-)

werset: 4 Tedy naydziełz łáfkę y rozum do

-1: bry/ ták v Bogá iáko y v ludzi.

werset: 5 Vfayże Pánu ze wśzytkiego fer-

-1: cá twego/ á nie fpułzczay fię ná two

-1: ię roftropność.

kolumna: d

werset: 6 Ná wśzytkich drogách twoich po

-1: znaway go/ á onci wyproftuie fcie-

-1: fzi twoie.

werset: 7^x Nie chćiey być mądrym fam v

-1: fiebie/ ále fię boy Pána y vchodz zło

-1: fci.(*marg*) ^x Rzym. 12. v. 16. (-)

werset: 8 Abowiem z tąd ozdrowieie ^B ży-

-1: wot twoy/ á nápełnią fię kofci twe.(*marg*) ^B W Zydowkim ftoi/ pępek/ w ktorych słowich
vkázuie/ iż ni ná czym nie ma zeydź potrzebam ciała człowieka. (-)

werset: 9^x Czci Pána z bogactw twoich/ y

-1: z pierworodztw wšytkich docho-

-1: dow twoich.(*marg*) ^x Tob. 4. v. 9. Luk. 14. v. 12. (-)

werset: 10^y Y będą obficie nápełnione gum-

-1: ná twoie/ á od winá nowego będą

-1: fię pádác práfy twoie.

werset: 11["] Nie odrzucayże fynu moy kará

-1: nia Pánkiego/ a nie bądź thekliw

-1: przed trefktaniem iego.(*marg*) ["] Zyd. 12. v. 5. Ziáv. 3. v. 17. (-)

werset: 12^{Abowiem} kogo Pan miłue tego

-1: karze/ á iako óciec ktory bárzo fyná

-1: miłue.

werset: 13^{Szczęliwyż} to ieft człowiek kto

-1: ry naydzie mądrość/ y then ktory w

-1: łobie okázuie roftropność.

werset: 14^{Abowiem} oná lepszem ieft kupiec-

-1: twem niż kupiectwo srebrá/ a lep-

-1: fze fą pożytki iey niż fzczyre złoto.

werset: 15^{Droźlza} ieft niżli perły/ á żadne y

-1: nákofzthownieyze tve rzeczy z nią

-1: niezrownáią.

werset: 16^W práwicy iey fą czáfy długo

-1: trwáiące/ á w lewey ręce iey bogác-

-1: twá y zacności.

werset: 17^{Drogi} iey fą drogi rofkofzne/ á ná

-1: wšytkich iey ściefkách pokoy.

werset: 18^{Tym} ktorzy iey doftapia ieft drze-

-1: wem żywotá/ á łzczeńliwi łą ktorzy

-1: fię iey trzymáią.

werset: 19 Pan w mądrości vgrunthował

-1: ziemię/ á w rołtropności vmocnił

-1: niebiofá.

werset: 20 W vmieiętności iego rozłthąpiły

-1: fię przepáłci/ á obłoki pokrapiaią

-1: rofá.

werset: 21 Synu moy niechayżeć tedy od o-

-1: czu twych nie odłtępuią/ á łtrzeż za-

-1: konu y ołtrożności.

werset: 22 Y będą żywotem duży twoiey/ á

-1: łáfką łzyi twoiey.

werset: 23 Tedy będziesz chodził bełpiecznie

-1: drogámi twemi/ á nie potknie fię no

-1: gá twoiá.

werset: 24 Iełliż fię wkładziełz/ nie przydzie

-1: ná cię łtrách/ á leżąc nie zátwożyłz

-1: fię/ y gdy fię vpokoifz/ wdzięczny bę-

-1: dzie łen twoy.

werset: 25 Nie włękniefz fię połtráchu gwał

-1: townego/ áni vpadku gdy przydzie

-1: ná złośniki.

rozdział: 8

strona: 336

kolumna: a

werset: 18 Przy mnie łą bogáctwá y zacność/

-1: y trwála máiętność/ y łprawiedli-

-1: wość.

werset: 19 Owoc moy lepszy iest niż złotho

-1: łczyre y kámienie drogie/ á docho-

-1: dy moie lepsze łą niż wyborne łrebro.

werset: 20 Prowadzę ściefzką łprawiedli-

-1: wości y w pośrzod ścieżek łądu.

werset: 21 Abych ty ktorzy mię miłuią vczy-

-1: niłá dziedźicmi na wieki/ á iżbych

-1: nápełniłá łkárby ich.

werset: 22^x Pan miał mię z łobą ná początku

-1: ^B drogi łwey/ á iefzche od wieká przed

-1: łprawámi łwemi. (marg) ^x Mądr. 9. v. 9. ^B To iest/ łtworzenia łwiátá. (–)

werset: 23^x Od wieku byłám pošťánowioná/

-1: y od początku niźli była źiemiá.(marg) ^x Ekl. 24. v. 14. (–)

werset: 24 Gdy iefzche nie były przepáści ie-

-1: łtem národzoná/ y poki iefzche źrzo-

-1: dłá nie obfitowály wodámi.

werset: 25 Przed tym niźli gory były vgrun-

-1: towáne/ y przed włzytkimi pagorká

-1: mi národzonám iest.

werset: 26 Iefzche był nie łpráwił źiemie/ á-

-1: ni kończyn iey/ áni wierzchu/ áni

-1: prochu łwiátá.

werset: 27 Gdy gotował niebiołá támem by-

-1: łá/ y gdy w krąg rópfował wierzch

-1: przepáści.

werset: 28 Gdy z gory vtwierdzał obłoki/ y

-1: gdy vmacniał łtudnie przepáści.

werset: 29 Gdy záládał morzu kres iego/ y

-1: wodam áby z brzegow fwyh nie wy

-1: chadzály/ thákze gdy rospifował

-1: grunty zięmie.

werset: 30 Iam bylá v niego fprawcá vzy-

-1: waiąc vftáwicznych rofkofzy/ á grá

-1: iąc przed nim ná káždy czás.

werset: 31 Gráiąc ná okręgu zięmie iego/ á

-1: ^D kochanie moje iest być z fyny ludz-

-1: kiemi. (*marg*) ^D Okázuie iż dla narodu ludzkiego w kthorym fię záváże Bog kochał/ chciał
óciec Bošką mądrość fwą okazać w cieie/ áby mieszkála miedzy námi/ y áby nas vbogácił
wzélákiemi dobrámi. A toć iest kochánie mądrości Bożey y gránic iey. (–)

werset: 32 A przetoż teraz fynowie bądźcie

-1: mi połufznymi: Szczęfliwifz to fą

-1: ktorzy ftrzegą drog moich.

werset: 33 Słuchayćie cwiczenia á bądźcie

-1: mądrymi/ nie odpádzayćieź go od

-1: fiebie.

werset: 34 Błogofławionyfz to iest człowiek

-1: ktory mię flucha/ vftháwicznie czu

-1: iąc v wrot moich/ á ftrzeże podwo-

-1: iow drzwi moich.

werset: 35 Abowiem kto mnie náyduie znay

-1: dzie żywot/ á otrzyma łáfkę v Páná

werset: 36 Ale ktory grzełzy przeciwko mnie/

-1: zofthawa winien duży fwoiey/ á

-1: wzyfcy kthorzy mię w nienawiści

-1: maią/ kocháią fię w fmierći.

kolumna: b

rozdział: 9

KApitu. 9.

1. Mądrość námawia do fiebie wżytki ku

-1: do bram swoim. 7. Szyderz nie może ćier-

-1: pieć karánia. 9. Mądry miłuié thákiego

-1: który go prześtrzega. 10. Dobrá ktore pocho

-1: dzą z boiaźni y z mądrości Bożey. 13. Obyczá

-1: ie y pośtawki niewiáfty wżeteczney.

werset: 1 6 **M**ądrość ^A zbudó

-1: wálá sobie dom/ y

-1: wyćiofálá ^B śiedm

-1: śłupow swoich. (marg) ^A Aczkolwiek wżytki rzeczy są páńskie/ ale iednák sobie zbudowál dom ku swemu ofobliwemu mieszkániu. Wżákże nie mamy nic ćieleśnie á zwierzchownie rozumieć o thym domu/ Bowiem gdy Bog iesth Duch thedy y dom iego iest duchowny/ to iest/ kościół ábo zebranie wiernych/ w ktorych on mieszka/ kędy káždy sobie mądrości śzukác ma. ^B Pod thą liczbą śiedmi śłupow według zwyczáiu piśmá świętego rozumie liczbę niezliczoną/ przez ktore rozumie patryárchy/ Proroki/ Apóstoły/ y śługi słowa Bożego. (–)

werset: 2 ^C Zgotowálá pokármy swoie/ náto

-1: czyłá winá swego/ y przygotowálá

-1: śtoł swoy.(marg) ^C W tych słowiech okázuie śzczodroliwość mądrości Bożey/ ktorą przyrownywa ku zacnem Kfiążętom ktorzy śpráwuią bieśiády hoyne. (–)

werset: 3 Roześłálá ^D pánnny swe áby wo-

-1: śły ná wyśokich wierzchoch mu-

-1: row mieśkich.(marg) ^D Rozumie śługi Boże ktorzy opowiedáią słowo iego/ ábowiem námawiáią y wzywáią ná onę wcztę niebieśkiej mądrości/ ludzi ty ktorzy niedbáią o zbáwienie swoie. (–)

werset: 4 Ktoźkolwiek iest próftakiem/ nie

-1: chay tu zśtápi/ y do głupich też mo-

-1: wiłá.

werset: 5] Zeydźcież fię á pożywaycie ^E chle-

-1: bá moiego/ y piyćie wino ktoregom

-1: wam naláła.(*marg*) ^E Ci ktorzy fą wezwáni do stołu niebiefkiego/ bywáią pośiláni chlebem y winem/ kthore fą znáki tháiemnic y dobrodźieyftw ktore bierzemy z mądrości Bożey. (-)

werset: 6] Opuśćiefz proftaczkowie drogę

-1: walzę/ a będziecie żyć/ a chodźcie dro

-1: gą roftropności.

werset: 7] Ten ktory fztrofuie fzyderzá/ od-

-1: nośi ná fobie zelżywość/ á kthory

-1: fztrofuie złośniká/ odnośi ohydze-

-1: nie.

werset: 8] A przethoż nie fztrofuy fzyderzá

-1: by cię f nadź nie miał w nienawiści/

-1: karz mądrogo á będzie fię kochał w

-1: tobie.

werset: 9] Náuczay mądrogo á będzie thym

-1: roftropnieyfzy/ vcz fprawiedliwe-

-1: go á będzie tym vceńfzy.

werset: 10] ^x Początkiem mądrości iefći bo-

-1: iaźń Páńfka/ á vmiejętność świątá

-1: iefť roftropnością.(*marg*) ^x Wyźfzey 1. v. 7. Pfal 111. v. 18. Ekkł. 2. v. 16. (-)

werset: 11] Abowiem przez mię przybędzie to

-1: bie dni twoich/ á przedłużą fię látá

-1: żywotá twego.

werset: 12] Iefli będziefz mądrym sam fobie

-1: będziefz mądrym/ ále iefli fzyderzem

-1: sam odniefiefz ná fobie karánie.

werset: 13] Niewiáfthá fzalona/ fwarliwa/

-1: głupia/ nic nieumieiąca.

werset: 14 Ta fiedzi ná stołku v drzwi domu

-1: fwego/ á ná mieyfcách wyfokich w

-1: mieście.

werset: 15 Wołaiąc ku fobie tych ktorzy idą

-1: drogą/ á ktorzy idą prostemi ściefz-

-1: kámi.

strona: 338

kolumna: b

rozdział: 14

werset: 17 Ktory fię pędko rozgniewa/ do

strona: 338v

PROVERBIA.

kolumna: c

puźcza fię fzalenśtwá/ á człowiek

-1: wielkich myfli iest przemierzły.

werset: 18 Sprofnicy dziedzicznie otrzymá

-1: iá fzalenśtwo/ á ostrożni będą koro-

-1: nowáni vmiejętnością.

werset: 19 Kłaniáią fię zli przed dobremi/ á

-1: złoŃnicy Ńtoią v drzwi Ńpráwiedli-

-1: wego.

werset: 20 Vbogi iest w nienawíci v przyia

-1: ćielá fwego/ ále wiele tych iest kto-

-1: rzy miłuią bogacze.

werset: 21 Grzeźnik wzgardza bliźniego

-1: fwego/ ále ten iest fzczęśliwy kthory

-1: ma litoć nád vbogim.

werset: 22 Izali nie błądzá ci ktorzy zmyflá-

-1: iá złoŃci? ale ci ktorzy dobrze myflą

-1: otrzymáią miłofierdzie y prawdę.

werset: 23 W káźdey pracy ieft obfitość/ á

-1: thylkoż z słow próżnych przychodzi

-1: vboftwo.

werset: 24 Koroná mądrych ieft bogáctwem

-1: ich/ á głupftwo szalonych ieft szaleń

-1: ftwem.

werset: 25 Wyzwala duſze ſwiádek praw-

-1: dźiwy/ á człowiek przewrotny opo-

-1: wieda kłamftwo.

werset: 26 W boiázni Páńskiey ieft mocne

-1: vfánie/ á ſynowie iego zoftaná w-

-1: nádziei.

werset: 27 Boiáźń Páńſka ieft źrodło ży-

-1: wotá/ ábychmy vfzli od ſidł ſmier

-1: ći.

werset: 28 W wielkoći ludu ieft zacnoć

-1: Krolewſka/ á gdzie niemaſz ludu

-1: tám wátleie Kfiążę.

werset: 29 Ten ieft bárzo rozumnym ktory

-1: ieft nierychłym ku gniewu/ ále then

-1: ktory ieft ſkwápliwym/ wywyżſza ſza

-1: leńftwo ſwoie.

werset: 30 Serce ſkromne ieft zdrowiem

-1: ciáłu/ ále zazdroć ieft ſprochnie-

-1: niem koćciam.

werset: 31" Ktory czyni krzywde vbogiemu

-1: ten lży ſtworzyćielá iego/ ále ktory

-1: ieft litoćiwym nád vbogim czyni

-1: mu pocziwofc.(*margin*) " Niżey. 17. v. 5. (-)

werset: 32 Niepobozny będzie wygnńncem

-1: dla złoſci ſwoich/ á ſpråwiedliwy

-1: będzie miał nådzieię vmieråiåc.

werset: 33 W ſercu człowiekå roſtropnego

-1: odpoczywa mądrofc/ á znåciå y w-

-1: poſrod ſzalonych.

werset: 34 Språwiedliwofc wywyzfza na-

-1: rody/ åle grzech ieſth poſromoce-

-1: niem ludu.

werset: 35 Sługå roſtropny ieſt [!] kochåniem

-1: krolewfkiem/ a gniew iego ieſt prze

-1: ciwko ſproſnemu.

kolumna: d

rozdzial: 15

KApitu. 15.

werset: 1 **S** Kromna odpo

-1: wież vſmierza

-1: gniew/ å ſłowå v-

-1: ſzczypliwe wzru

-1: ſzåiå popędliwofc.

werset: 2 Ięzyk mådrych

-1: nadobnie vżywa vmieiętnoſci/ å v

-1: ſtå ſzalonych głupie mowiå.

werset: 3 Nå wſzelkim mieyfcu oczy Pån

-1: ſkie vpåtroiå złe y dobre.

werset: 4 Zdrowy ięzyk ieſt iåko drzewo ży

-1: wotå/ åle w ktorym ieſt przewrot-

-1: noć trfoży vmyłłem.

werset: 5 Szalony wzgardza karaniem oy

-1: cá fwego/ ále ktory przyimuie vpo-

-1: minanie zftanie fię mądrym.

werset: 6 W domu íprawiedliwego iefth

-1: íkarb wielki/ ále w dochodźiech zło

-1: ínikowych iefth rofprośzenie.

werset: 7 Wárgi mądrych fieię vmieięth-

-1: noć/ ále ferce ízalonych nie ták.

werset: 8^x Ofiárá niepobożnych iefth obrzy-

-1: dła Pánu/ á modlitwa íprawiedli

-1: wych podoba fię iemu.(*marg*)^x Ekl. 34. v. 23. (-)

werset: 9 Drogá złoíniká iefth obrzydła

-1: Pánu/ ale on miłue náíłádowncę

-1: íprawiedliwości.

werset: 10 Ten ktory fię puści ściefzki/ będzie

-1: írodze karan/ á ktory ma przeítrzeże

-1: nie w nienawiści vmrze.

werset: 11 Nííkości y zátráčenje íą przed Pá

-1: nem/ á dáleko więcey fercá fynow

-1: ludzkich.

werset: 12 Szyderz nie miłue tego kthory

-1: go ízthrofuie/ áni chodzi do mą

-1: drych.

werset: 13 Serce wefołe czyni piękną twarz/

-1: ále z boleści ferdeczney bywa duch

-1: ímętny.

werset: 14^x Serce roítropne ízuka vmieięth-

-1: ności/ ále vítá ízalonych karmia fie

-1: głupstwem.(*marg*) ^x Niżey. 17. v. 22. (–)

werset: 15] Wszytki czáfy vbogiego fą nędz-

-1: ne/ ale wesoła myfl ieft iáko vfthá-

-1: wiczne gody.

werset: 16] Lepfzy ieft káfek z boiaźnią Pán-

-1: fka/ niżeli wielki skarb z kłopotem.

werset: 17] Lepfza ieft biefiáda ledá o źiołku

-1: ogrodnym kędy ieft miłóć/ á niżli o

-1: karmnym wole kędy ieft nienawifć.

werset: 18] Człowiek gniewliwy wfczyna

-1: zwady/ ále ten ktory ieft ćierpliwy

-1: wśmierza niefnafki.

rozdział: 20]

strona: 341

kolumna: a

werset: 20] " Thego ktory przeklina oycá y

-1: mátkę fwoię zágásnie ^C pochodnia

-1: w wielkich ćiemościách.(*marg*) " w 2. Mo. 21. v. 17. w 3. Mo. v. 9. Mát 15. v. 4. ^C Przez pochodnią rozumie wesele y fzcześnie/ á przez ćiemności fmuthek y żáłości. (–)

werset: 21] Dźiedźictwo z przodku prętko ná

-1: byte nie poźczęści fię ná ofstatek.

werset: 22] ^x Nie powieday ábyś miał komu

-1: złem płáćić/ ále oczekaway Páná/

-1: á on ćiebie wybawi.(*marg*) ^x w 5. Mo. 32. v. 35. Wyźłzey. 17. v. 13. Niżey. 24. v. 29. Rzym. 12. v. 17. 1. Thes. 5 v. 15. 1. Piotr. 3. v. 9. (–)

werset: 23] Nie rowne gwichty fą obrzydłe

-1: Pánu/ á fzale fałszywe nie fą mu

-1: wdźięczne.

werset: 24 Pan spráwuie postępkí ludzkie/ á

-1: człówiek iákoż może zrozumieć dro

-1: gi swoie?

werset: 25^D Rzeczy poświęcone są sídłem

-1: człówiekowi temu który ie pożera/

-1: a vczyniwłzy flub potym szukác iá-

-1: koby go vydź. (marg)^D Tho rozumie o tych rzeczách ktore nacz inego bywáią obrácáne niż ná tho ná coby ich słuźnie miano vzywác. (-)

werset: 26 Krol mądry rosprałza złośniki/

-1: á^E toczy imi w około.(marg)^E To iest/ karze ie wedle zasługi. (-)

werset: 27 Rozum ludzki iest^F pochodnią

-1: Páńfką/ który doznawa włzytkich

-1: wnętrzości. (marg)^F Tha pochodnia iest słowo z mocą Duchá s. zá ktorego spráwą stawáią się mądre sercá ludzkie/ ktore z przyrodzenia fwego są tępe y ciemne. (-)

werset: 28 Miłofierdzie y prawdá strzegą

-1: krolá/ á dobrotliwością bywa pod

-1: pártá stolicá iego.

werset: 29 Moc ludzi młodych iest poczci-

-1: wością ich/ ^G á szedziwość iest ochę

-1: dołtwem ludzi starych.(marg)^G To iest mądrofc/ státeczność/ y baczenie. (-)

werset: 30 Złego człówieká lecżą rázy zási-

-1: niále/ á^H rány aż w wnętrzościach

-1: żywotá. (marg)^H Złośnicy ledwie się zá karáním polepszáią. (-)

rozdział: 21

KApitu. 21.

werset: 1 **S**erce Kro-

-1: lewłkie w ręku

-1: Páńfkich iest

-1: iako zrodło

-1: wod/ á ná w-

-1: fzythko gdzie

-1: iedno chce o-

-1: broći ie.

werset: 2] Każda fprawá człowieczna zda

-1: fię być dobrą przed oczyma iego/ ále

-1: Pan vważa fercá.

werset: 3] Więcey fię Pánu podoba czynić

-1: fąd fprawiedliwość niżli ofiáry.

werset: 4] Oczy wyniofle/ y ferce nádęte/ y ^A

-1: fzcęście złošników ieft grzech.(*marg*) ^A W Zydofkiem ftoi/ pochodnia. (-)

werset: 5] Człowieká pracowitego myfli zá

-1: ifteć ciągną fię ku doftáthkowi/ ale

-1: ktho ieft fkwapliwy/ przychodzi w

-1: vboftwo.

kolumna: b

werset: 6] Ktho fobie zbiera fkarby ięzykiem

-1: kłamliwym/ ieft tho rzecz prožna/

-1: ktora fię rofprofzy z tymi ktorzy idą

-1: ku śmierci.

werset: 7] Drapieftwo niepobožnych potrá

-1: ci ie/ abowiem nie chcą czynić fpra-

-1: wiedliwości.

werset: 8] Przewrotna ieft drogá ludzi nie

-1: ktorych y obłądna/ ále człowieká czy

-1: ftego profta ieft fprawá.

werset: 9] ^X Lepiey ieft miefzkác w kąćiku pod

-1: dáchem/ niżli z niewiáftą fwarliwą

-1: w domu przełtronym.(*marg*) ^x Niżey. 25. v. 24. (-)

werset: 10] Vmyłł złośniká prágnie zle-

-1: go/ áni ieft przyiaćiel wdzięcznym v

-1: niego.

werset: 11] ^B Kiedy karzą fzyderzá/ tedy pro

-1: łtak łtawa fię mędrłzym/ á gdy mą-

-1: drego vpominaią łtawa fię rołtro

-1: pniefłzym.(*marg*) ^B O thym iuż małz wyżłzey w. 19. v. 25. (-)

werset: 12] Przypátruie fię łpráwiedliwy do

-1: mowi złośnikowemu/ gdy niepobo

-1: źni dla złości podwráćani bywaią.

werset: 13] Ktho zátula vcho łwe przed wo-

-1: łaniem vbogiego/ gdy teź on bęđie

-1: wołał nie bęđie wyłłuchan.

werset: 14] Dar potáiemnie dány vsmierza

-1: popęđliwość/ á gniew łrogi vpo-

-1: minek do zánadr włożony.

werset: 15] Wefełe ma łpráwiedliwy czyniác

-1: łąd/ ále vpadek thym ktorzy broiá

-1: złość.

werset: 16] Człowiek ktorzy vbłáđzi z drogi

-1: mądrości odpoczywa w zebrániu

-1: vmárłych.

werset: 17] Człowiek vbogi co fię kocha w

-1: wefełu/ á co fię kocha w winie y w o-

-1: leykách wonnych niezbogáćieie.

werset: 18] ^xC Złośnik bęđie dan ná okup łprá

-1: wiedliwego/ á zá ludzi łpráwiedli-

-1: we przestępcá.(*marg*) ^x Wyżzey. 11. v. 8. ^c Poćiechá śprawiedliwych/ iż oni z niebepieczestwá káżdego wybáwieni będą/ á złośnicy w nim zoftáną. (-)

werset: 19" Lepiey iest miełzkác w ziemi śpu-

-1: łtołzáley/ niż z niewiáftą śwarliwą

-1: y gniewliwą.(*marg*) " Niżey. 25. v. 24. Ekl. 25. v. 23. (-)

werset: 20^D Skarb kołztowny y wonne oley

-1: ki fą w domu człowieká mądrego/ á

-1: le człowiek szalony rospóřzy. (*marg*) ^D To iest/ człowiek mądry pocziwie vżywa swoich bogactw/ á szalony źle ich vżywa. (-)

werset: 21 Ktory náłláduie śprawiedliwo-

-1: łci y miłofierdzia/ then naydzie ży-

-1: wot/ śprawiedliwość/ y chwałę.

werset: 22 Mądry bierze miáłtá ludzi wa-

-1: lecznych/ y płuie moc vfánia ich.

werset: 23 Ktory śtrzeże vft swoich y ięzyká

-1: łwego/ then śtrzeże od vtrapienia

-1: duźe swoiey.

werset: 24 Człowieká pyźnego y chłubnego

-1: náywáią śzyderzem/ ábowiem łię

strona: 341v

PROVERBIA.

kolumna: c

śprawuie hárdzie y pyźnie.

rozdział: 26

strona: 343v

kolumna: c

werset: 8 Iáko kamyk drogi wrzucony mie

-1: dzy kupę kámienia/ ták iest chwałá

-1: ktorą kto czyni łzalonemu.

werset: 9] Iáko ćiernie ktore przebija rękę

-1: pijánicy/ ták przypowieć ieft w v-

-1: íćiech ízalonego.

werset: 10] Nawyźfzy ftwarza wízytko/ á czy

-1: ni nagrodę ízalonemu y przelępcy.

werset: 11] Iáko pies ktory fię wráca do zmie

-1: cyfká íwego/ thák ízalony ktory po-

-1: wtarza ízaleńftwo íwoie.(*marg*) ^x 2. Piotr. 2. v. 22. (-)

werset: 12] Widziałżeś człowieká ktory ieft

-1: mądrym w oczách íwoich? więcfzac

-1: ieftń nádzieía o ízalonym á niżeli o

-1: nim.

werset: 13] ^x Mowi leniwiec/ Lew ná dro-

-1: dze/ lew ná vlicách.(*marg*) ^x Wyźfzey. 22. v. 13. (-)

werset: 14] Iáko fię drzwi obrácaią ná ha-

-1: koch/ tak leniwiec ná łóžku íwoim.

werset: 15] " Kryie leniwiec rękę do zánadrz

-1: íwoich/ á ípracuie fię niofąc ią do

-1: gęby. (*marg*) " Wyźfzey. 19 v. 24 (-)

werset: 16] Mędrfzy ieft leniwiec íam przed

-1: íobą/ niżeli íiedm mężow ktorzy mo-

-1: wią k rzeczy.

werset: 17] Iáko ten ktory chwyta pía zá v-

-1: ízy/ ták ieft ten ktory fię wrywa do

-1: zwády ktora nań nie należy.

werset: 18] Iáko ten ktory fię kryiąc wpu-

-1: ízcza ífkry/ ítrzały y śmierć.

werset: 19] Tákowyc ieft ten ktory zdrádfa

-1: przyiácielá íwego/ á mowi/ Zartu

-1: iącći ia to czynię.

werset: 20 Gdzie nie máłz drew zgálnie ogień/

-1: tákże gdzie nie máłz potwórce wíta-

-1: nie zwádá.

werset: 21^x Iáko wágl w rzeżatku á drwá

-1: ná ogniu/ thák człówek fwarliwy

-1: łatwie roznieći zwádę.(*marg*) ^x Ekkle. 28. v. 12. (-)

werset: 22^x Słowá pochlebcowe fą iáko rá

-1: ny tháiemne/ á wśákoż przenikáią

-1: áż do wnętržności.(*marg*) ^x Wyżłzey. 18. v. 8. (-)

werset: 23 Wárgi pobudzáiące zwády y fer

-1: ce złe/ fą iáko żuzelicá z írebrá/ kto-

-1: rá naczynie gliniáne polewáią.

werset: 24 Ktory kogo nienawidzi/ poznác

-1: go zwarg iego/ á kryie wfercu swo

-1: iem zdrádę.

werset: 25 Gdy z thobą mowi łáłkáwie/ nie

-1: wierz mu/ ábowiem wiele ma obrzy

-1: dłości w fercu swoim.

werset: 26 Ktory zradnie pokrywa niena-

-1: wiść/ tákiego złość będzie iáwna w

-1: zebrániu.

werset: 27^x Ktory kopa doł drugiemu/ w-

-1: pádnie sam weń/ á ktory na drugie

-1: go kámień thoczy/ obroci się na fá-

-1: megoż.(*marg*) ^x Píál. 7. v. 16. Ekkł. 10. v. 8. Ekkł. 27. v. 29. (-)

kolumna: d

werset: 28 Ięzyk kłamliwy ma w nienawifci

-1: vtrapionego/ á vřthá obřudne czy

-1: nią wzrufzenie.

rozdział: 27

KApit. 27.

werset: 1 **N**ie chlub

-1: fię dnia iu-

-1: thrzeyřzego/

-1: gdyż **niewieř** [!]

-1: coć przynieřie

-1: przyřzły dzień

werset: 2 Niechay cię

-1: kto iny chwali/ á nie vřtá twoie/ kto

-1: obcy/ á nie wárgi twoie.

werset: 3^x Cięřzkić ieřt kámięń á wařny pia

-1: řek/ ále gniew řzalonego ieřt cięřřzy

-1: niř to oboie.(*marg*) ^x Ekkle. 22. v. 18. (-)

werset: 4 Okrutnyć ieřt gniew/ á gwařto-

-1: wna popędliwořć/ ále przed zazdro

-1: řcią ktoř fię ořtoi?

werset: 5 Lepřze ieřt iáwne káránie/ á niřli

-1: řkryta miřlořć.

werset: 6 Wdźięcznieřřze řą rány miřuiące-

-1: go/ á niřeli łagodne pocáłowánie

-1: cřłowieká nienawidźącego.

werset: 7^x Cřłowiek nie łáczny depce plařtr/

-1: á cřłowieku głodnemu choćiař ieřth

-1: co gorzkiego/ zda fię mu řłodko.(*marg*) ^x Iob. 6. v. 6. (-)

werset: 8 Iáko fię thula ptak od gniazdá

-1: fwoiego/ thak fię człowiek tuła od

-1: mieyfcá fwoiego.

werset: 9 Iáko máśc y rzeczy wonne roz-

-1: wefeláią ferce/ ták iest rzecz wdzię-

-1: czna człowiekowi przyiaćiel wier-

-1: nie rádzący.

werset: 10 Nie opuřczay przyiaćielá twe-

-1: go/ y przyiaćielá oycá twego/ á nie

-1: wchodź do domu brátá twego/ czá

-1: fu vtrapienia twego/ ábowiem le-

-1: přzy iest sąfiad bliřki/ niź brát dáleki.

werset: 11 Bądź mądrym řynu moy/ á roz-

-1: wefelay ferce me/ ábych mógł odpo-

-1: wiedzieć themu kthory mi wyrzucá

-1: przed oczy.

werset: 12 Chytry widząc nieřczęćcie kryie

-1: fię/ á prořtaczkowie niedbale miia-

-1: iąc řzkodę podeymuią.

werset: 13 " Weźmi řzátę tego kthoryć ręczył

-1: zá obcego/ á kthoryć przyřekał zá ob

-1: cą/ weźmi zakład od niego. (marg) " wyřřzey. 20. v. 16. (-)

werset: 14 Ktory wielkim głóřem wřtawřzy

-1: ^A ráno błogóřławi řwemu przyia-

-1: ćielowi/ temu będą ^B przyczythác zło

-1: rzeczeńřtwo. (marg) ^A To iest/ vkwápnie á nieprzyřfoynie. ^B To iest/ nie będą mu thego mieć zá dobre/ ále zá rzecz nieřłufzną. (-)

ksiega: Eccl.

strona: 346

-1: dzieią.

-1: ARgument.

-1: **S** Alomon od ktorego są ty Księgi napisane/ nazywa się Káznodzieią/ kto-

-1: rego Greckim imieniem zową Ekklefiastes/ nie przywłaszczając sobie tego urzędu który nale-

-1: żał na Kápłany/ ale mając wzgląd na ty Księgi/ przez które okazuje się wszystkim/ iakoby mo-

-1: wiąć/ Otom ja iest/ abyście się zeszli a słuchali mnie/ abowiemci wam opowiem rzeczy tak-

-1: we/ które należą na dobrego Káznodzieię/ y zaście nieie na sobie urząd prawdziwego Kázno

-1: dzieie/ okazując w zgromadzeniu Pańskim/ szczyrą y zbawienną naukę/ a stharaiąc się aby

-1: mógł przywieść słuchacze swoje ku poznaniu rzeczy Boskich/ a iżby się w nich kochali.

Nápomina ie aby trwali

-1: w prawdziwej boiżni Pańskiej/ pokąd iedno będą żywi w tym krotko trwającym żywocie/ a iżby zachowywá

-1: li czyście sumnienie/ aby tak pothawili się z nim bezpiecznie przed sądem Bożym/ thák tu na tym iako y na onym

-1: świecie. A wiedzie ie też do tego biorąc nadobne dowody od tych rzeczy świeckich y krotko trwających/ okazu-

-1: iąc iż w nich niemáż nic iedno szczyre próżności/ na ofiatek y wśwym człowieku/ chociaż postanowion na tym

-1: świecie głową wszystkich rzeczy stworzonych. Z kąd rzecz swą zamykając/ vczy nas/ abyśmy myśl swą odzywá-

-1: iąc od tych próżności/ wśzytek nasz wmyśl wdáli ku szukaniu y nabywaniu Nawyzłżego dobrá/ ktorego nikt in-

-1: dziey náleść niemoże iedno w śwym Bogu.

kolumna: a

KApitu. 1.

2. Cokolwiek iest ná fwiećie/ wżytko iesth

-1: prożne y nietrwále. 16. Wżytká mądrość

-1: fwiáta tego/ nic inego nie iest/ iedno głu-

-1: pftwo.

werset: 1 **S** Lowá ^A Ká

-1: znodzieie fyná

-1: Dawidowego

-1: krolá w Ieru-

-1: zálem.(*marg*) ^A To iesth/ Sálomoná. (-)

werset: 2 Prożność

-1: nád prożność-

-1: ciámi/ powiedział Káznodzieiá/

-1: prożność nád prożnościámi/ á wży

-1: tko prożność.

werset: 3 ^B Coż ma człowiek zá pożytek ze

-1: wżytkiey prace fwey prácuiać pod

-1: Słońcem?(*marg*) ^B Tu ná tym mieyfcu nie gáni prac ludzkich/ ále vkázuie iż człowiek żądzam fwym dofyć vczynić nie może ná thym świećie/ nie tylko w pracy fwoiey/ ále theż w żadney namnieyfczey rzeczy kthora iesth pod niebem: Iáko o tym sferzey będzie niżej wypráwował/ A przethoż powiedział że iest prożność we wżytkich rzeczách/ przetho że są nietrwále á przemiiájące. (-)

werset: 4 Ieden wiek przemiiá/ á drugi na

-1: ftawa/ lecz ziemiá wiecznie stoi.

werset: 5 Słońce wfchodzi y záchodzi/ wrá

-1: cáiać się do mieyfcá fwego kedy

-1: wfchodzi.

werset: 6 Bieży wiátr ku południu/ y zásię

-1: bieży kołem ku pułnocy/ á obrácaiać

-1: fię y tám y fám/ wráca fię z kąd wy-

-1: fzedł.

werset: 7^x Wfzythki ^C rzeki ściekáią fię ku

-1: morzu/ á wždy morze nie pełne/ z-

-1: tamthąd záfię bieżą rzeki wracáiąc

-1: fię áby záfię támże fży.(*marg*) ^x Ekl. 40. v. 11. ^C Morze ktore zewfząd obtoczyło
ziemię/ wypycha wodę fwoię w źrodlá iey/ ktore pothym ná wierzch ziemię wynikáią/ ná
tych mieyfcách ktore my zowiemy źrodły/ z kthorych rzeki wychodzą á bieżą do morzá. (-)

werset: 8 Wfzytkié rzeczy fą trudnieyfze niż

-1: ie człowiek wymowić może/ thák iż

-1: oko widząc ie/ nie może ich poiąć/ á

kolumna: b

vcho fłyfząc nie nápełni fię imi.

werset: 9 Coż wždy ieft co było? tożci też y

-1: będzie. Coż ieft co fię ftáło? tożci fię

-1: zftanie/ á niemálfz nic nowego pod

-1: Słońcem.

werset: 10 Ieftli co/ o czymby kto mogł rzec/

-1: Pátrzayże/ to nowa rzecz? Iużci to

-1: było przefzłych czáfow ktore były

-1: przed námi.

werset: 11 Niemálfzi pámiátki rzecząm pier

-1: wfzym/ y też tem ktore będą posle-

-1: dniefze/ á ni o nich wfpomioną ci

-1: ktorzy potym náftaną.

werset: 12 Ia káznodzieiá będąc Krolem

-1: Izráelfkim w Ieruzálem.

werset: 13 Vdałem ferce fwe ku fzukániu y

-1: bádániu mądrolci/ o thym wfzyth-

-1: kim co iest pod niebiem/ kthorą^D zá-

-1: bawę trudną dół Bog lynom ludz-

-1: kim áby się ią bawili.(*margin*)^D Niekthorzy wykłádáią/ ftáránie. (-)

werset: 14 Widziałem wšytki spráwy kto-

-1: re są pod słońcem/ á oto wšytki rze-

-1: czy są prózne/ á trápią myśl.

werset: 15 Tho co iest krzywego/ nie może

-1: być wyproftowane/ á niedoŧhátki

-1: nie mogą być obliczone.

werset: 16 Mowiłem ia thák sam w sercu

-1: moim/ Otom się stał wielkim/ á ie-

-1: ŧtem mędrzy nád wšytki kthorzy

-1: byli przedemną w Ieruzálem/ y o-

-1: gładáło serce moje wielkość mądro-

-1: ŧci y vmiejętności.

werset: 17 Y vdałem serce swe ábych poznał

-1: ták mądrość y vmiejętność/ iako ŧza

-1: leńŧwo y głupŧwo/ alem poznał iż

-1: to iest vtrápienie myŧli.

rozdział: 7

strona: 348

17. Z fámej

strona: 348v

ECCLESIASTES.

kolumna: c

mey łáski Božey człowiek bywa wybá-

-1: wion od zdrády niewieŧciej. 29. Trudna

-1: rzecz iest bárzo náleŧć niewiáŧtę roŧtropną.

werset: 1 **K** Toż zna co ieft

- 1: dobrego człowie-
- 1: kowi zá żywotá po
- 1: wżytki czáfy krot
- 1: kiego życia iego/
- 1: ktore przemiia iá-
- 1: ko cień? abowiem ktoż oznaymi czło
- 1: wiekowi co po nim náłthánie pod
- 1: łożńcem?

werset: 2^x Lepśzać ieft łożwá niżli másć

- 1: nalepśza/ á dzień śmierci lepśzy ieft
- 1: niż dzień národzenia.(*marg*) ^x Przyp. 22. v. 1. (-)

werset: 3 Lepiey ieft idż do domu płáczu/

- 1: niż do domu wefela/ dla tego iż tám
- 1: widzimy koniec wżythkich ludźi/ á
- 1: człowiek żywiący będzie gi wważáł
- 1: w fercu swoim.

werset: 4 Lepśzy ieft gniew niżli śmiech/

- 1: gdyż przez záfráłowánie twárzy ro
- 1: zwefela fię ferce.

werset: 5 Myśl ludźi mądrych ieftł w do-

- 1: mu płáczu/ ále łożalonych w domu
- 1: wefela.

werset: 6 Lepiey ieft łożucháć fukánia czło-

- 1: wieká mądrogo/ niżli łożucháć pieśni
- 1: ludźi łożalonych.

werset: 7 Abowiem iáki ieft trzáfk ciernia

- 1: pod gárcnem/ tákowyc ieft śmiech

-1: ízalonego. A y tho íeft próżność.

werset: 8] Záiíteć wíífk człóweká mądrého

-1: przywodzi w ízaleńtuo/ á dáry od

-1: mieniáią ferce.

werset: 9] Lepszy íeft koniec káżdey rzeczy

-1: niżli íey począték/ á człóweík ćierpli-

-1: wy lepszy íeft niżli ten który íeft wy

-1: niońley myfli.

werset: 10] Nie bądź íkwápliwym ku gnie-

-1: wu/ ábowiem gniew zázwdy íeft w

-1: zánádrzu ízalonych.

werset: 11] Nie mowże/ Przeczże czáfy prze

-1: ízłe były lepsze niżli ninieyíze? bo o

-1: tym nie pytałí íię z mądrości.

werset: 12] Dobra íeft mądrość z dziedzic-

-1: twem/ á íeft ^A zacnością tym którzy

-1: widzą słońce. (marg) ^A To íeft/ w thym íeft położóná wízytká zacność ludzi żywíących/
áby byli mądrymi. (-)

werset: 13] Abowiem pod ćieniem mądrości

-1: y pod ćieniem írebrá odpoczynie

-1: człóweík: áleć íeft zácnieyíze pozná

-1: nie mądrości ktore przynoíi żywot

-1: człóweíkowi.

werset: 14] Przypátrż íię ípráwie Bożey: á-

-1: bowiem któż może íproftowác co

-1: on íkrzywi?

werset: 15] Czáfu wéíela bądź wesoł/ á czáfu

-1: nieízczeńćia miey íię ná pieczy/ boć

też to Bog sprawił na to/ aby czło-

-1: wiek widział iż tu niemálfz nic pe-

-1: wnego.

werset: 16 Widziałem wśzythko zá czáfu

-1: niczemnego żywothá mego/ Czło-

-1: wieká spráwiedliwego ktory ginie

-1: przez spráwiedliwość fwoię/ á zá-

-1: fię złośniká ktory długo żywie przez

-1: złość fwoię.

werset: 17^B Niebądź názbyth spráwiedli-

-1: wym/ áni názbyth mądrym/ byś

-1: fнадź nie vpadł.(*marg*)^B Nápomina nas ábychmy nie byli okrutniki/ kiedy chcemy być spráwiedliwemi/ á gdybyfmy chcieli być názbyt mądrymi/ ábyfmy nie byli pyśznemi. (-)

werset: 18 Nie bądź náder niepobożnym/ á-

-1: ni názbyt fzalonym/ byś fнадź przed

-1: czáfem nie vmárł.

werset: 19 Dobrze ieft ábyś fię tego trzymał

-1: á od tego nie odciągał ręki twoiey:

-1: ábowiem ktho fię boi Bogá/ vcho-

-1: dži temu wśzytkiemu.

werset: 20 Mądrość vmacnia więcey mą-

-1: drego/ niżli dziefięć możnych kfiążąt

-1: ktorym ieft poruczone miálftho.

werset: 21^X Záifteć nie ieft nikt spráwiedli-

-1: wy ná źiemi/ ktoryby dobrze czynił

-1: á nie grzełfzył.(*marg*)^X 1. Krol. 8. v. 46. 2. Kron. 6. v. 36. Przyp. 20. v. 9. 1. Ian. 1. v. 8. (-)

werset: 22 Nie wśzytkich fłow bącz ktoreć

-1: ludzie powiedaią/ áni słuchay fłu-

-1: gi twego złorzeczącego tobie.

werset: 23] Abowiem też wiele kroc znalazł to

-1: do siebie/ iżeś też innym złorzeczył.

werset: 24] Włzytkiegom tego dołwiadczał

-1: w mądrości/ mowiąc/ Będę mą-

-1: drym/ áleć oná ieft dáleko odemnie.

werset: 25] A gdyż ieft odemnie dáleko/ á iá

-1: koż iey doftáne? y gdyż ieftł głębfza

-1: niżli przepásć/ ktoż iá znajdzie?

werset: 26] Rozmyllałem w fercu łwym/ á-

-1: bych wiedział/ y wybádał lię/ á ná-

-1: lażł mądrość y dowćip/ ábych theż

-1: wiedział złość łzaleńftwá y głupft-

-1: wo błędu.

werset: 27] Y doznałem iż niewiałftá gorłz-

-1: czełfza ieft niżli łmierć/ abowiem łer

-1: ce iey ieft iáko łieći y łidlá/ á ręká

-1: iey iáko zwiáłki/ Człowiek cnotliwy

-1: wydzie od niey/ ale grzełfzny będzie

-1: od niey poiman.

werset: 28] Oto czełgom iá doznał/ mowi Ká

-1: znodzieiá/ przyrownywaiąc iedno

-1: ku drugiemu/ ábych wiedział pew-

-1: ną rzecz.

werset: 29] Czełgom iefzćze łzukał w vmyfle

-1: moim/ á nienállałem? Mężá dobre-

-1: go w tyfiácu znalazłem/ ále niewiá

-1: łty ładney między włzytkimi thymi

-1: nieznállałem.

strona: 351

Nazacnieyfza Pieśń
Sálomonowá. Liŕt. 351.

kolumna: a

rozdział: 1

KApitu. 1.

1. Rozmowá ktora ma być fkryćie rozumia

-1: na o miłości miedzy Kryŕtuŕem y kościo-

-1: łom iego. 6. Nieprzyaćiele domowi kto-

-1: rzy przelláduiá kościoł Pańŕki. Pieśń ktora ieŕt náđ ine pie

-1: śni Sálomonowe.

werset: 1^A **P**6 Ocáŕtuy mię

-1: pocałowániē vŕt

-1: ŕwoich/ ábowiem

-1: miłóći twoie w-

-1: dźięcznieyfze ŕá niź

-1: wino.(*marg*) ^A Ty słowá ŕá koŕciołá z Kryŕthuŕem/ ábo duŕze káźde⁸⁰ człowieká wiernego/
ktora ieŕt zápalona miłóćiá ku oblubieńcowi ŕwemu. (-)

werset: 2^B Dla wonnoŕci przenawybor-

-1: nieyfzycz máŕŕi twoich/ gdyź imię

-1: twoie ieŕt iáko oleiek wonny/ á prze

-1: toź ŕię ćiebie rozmiłowáły ^C dźiewe-

-1: czki. (*marg*) ^B Tu ná tym mieyfcu názywa wonnoŕciámi dobrodzieyfthwá Boże gdy ie w
ŕobie czuiemy. ^C To ieŕt duŕze ludzi wiernych. (-)

werset: 3^D Poćiągniź mię/ á pobieźemy zá

-1: tobá/ vwiodłci mię Krol do ^E gmá-

-1: chow ŕwoich/ á bęđziem ŕię wefelić y

-1: rádownić w tobie/ rozpomnimy ŕo-

-1: bie ná miłości twoie więcey niż ná

-1: wino/ á spráwiedliwi rozmiłuią fię

-1: ciebie. (marg) ^D Oblubienicá/ to iest/ Kościół Páńki wyznawa to/ iż nie może naśladować Páná/ ázby była od niego przywiedzioná. ^E Ty gmáchy y wefela ktore przypomina/ máią być rozumiane o onym wefelu niebieskim. (–)

werset: 4 O corki Ierozolimskie/ áczciem

-1: iest ^F przyczerńsza/ alem iest wdzię-

-1: czną iáko ^C namioty Cedar/ y iáko

-1: opony Sálomonowe. (marg) ^F Iákoby thák rzekł/ O duże wierne/ wiem iżem iest wielkimi zmázami grzechu szczerniáją/ á wízakoż fię podobam oblubieńcowi memu. ^G Then Cedár był fyn Izmáelow/ od kthorego imieniá niekthorą ziemie w Arábiey názywano/ kędy w namiéciech mieszkáli dla gorącości słoneczney. (–)

werset: 5 ^H Nie dziwuyćiefz fię themu we

-1: mnie żećiem iest przyczerńsza/ ábo-

-1: wiem ná mię ^I vderzyło słońce/ Sy

-1: nowie mátki mey rozgniewáli fię ná

-1: mię/ y poŧhánowali mię ku ŧraży

-1: nád winnicámi/ ^K álem ia nie ŧtrze-

-1: głá winnice moiey kthorám miáła.(marg) ^H Iákoby chciał rzec/ Wy kthorzy o Bogu nie wiećie nie chćieyćiefz mi fię przypátrować tylko ták z wierzchu áni mię wedle ŧwego zdánia poŧadzayćie. ^I To iest vpalenie y oná gorącość od ktorey ludzie ogorewáią/ w ktorych słowiech rozumie ŧkázanie przyrodzone kthore zá grzechem przyŧzło. ^K Oblubienicá wyznawa niedbálstwo ŧwoie. (–)

werset: 6 Oznaymże mi kogo miłuię dużá

-1: moia/ gdzież będziefz ^L paŧł á gdzie

-1: będziefz odpoczywał w południe/ á-

-1: bowiem przeczżebych miáła być iáko

-1: tułaiąca fię zá trzodami ^M towárzy

-1: fow twoich?(*marg*) ^L Małzonká widząc niedbálftwo fwoie/ vćieka fię do oblubieńcá fwego. ^M Tu o tych rozumie ktorzy vczą fię czego inego miálto náuki Bożey. (-)

werset: 7] O napiękniefza między niewiá-

-1: ftámi/ iefliż nie wiefz/ idźże fládem

-1: trzody/ ^N á pás kozki twoie podle o-

-1: bor páłterzow. (*marg*) ^N Dawa znác o prawdziwych páłterzách ktorzy prawdy náuczaią. (-)

werset: 8] O namileyfza moiá/ przyrowna

-1: łem cię iáko iednemu z woźnikow w

-1: woźiech Fáraónowych. (*marg*) ^O Wfzytko to o duchownych ochędoftwách ma być rozumiano. (-)

werset: 9] Piękne fą policzki twoie z fwemi

-1: klenoty/ á fzyiá twa w lánecuchoch.

werset: 10] Klenoty złote poczynimi tobie/ y

kolumna: b

z knáflámi frebrnymi.

werset: 11] Ná ten czás gdy krol leżał ná ^P ło

-1: źu fwoim/ tedy moje fpikánardy wy

-1: dało wonność fwoię. (*marg*) ^P To iefł ná ftolicy fwoiey. (-)

werset: 12] Namilfzy moy iefłh iáko fnopek

-1: mirrhy/ ktory ^Q nofzę między pier-

-1: fiámi memi. (*marg*) ^Q Oblubienicá wyznawa befpieczeńftwo fwoie/ á iż ma mieć fpolne ziednoczenie z oblubieńcem fwoim. (-)

werset: 13] Namilfzy moy iefł iáko grono ^R

-1: z Kofer ná winnicách Engáddi. (*marg*) ^R Iefł mieyfce kędy fą zacnych dofyc winnic w kráinie Engáddy/ o ktorey pátrż w. 1. kfię. Sám. 24. v. 15. (-)

werset: 14] Otoś ty iefł napiękniefza miło-

-1: fńico moiá/ otoś ty iefł napięknief

-1: fza/ á oczy twoie fą iáko gołębicze.

werset: 15 Otoś y ty namilŷy moy ieŷt napię

-1: knieyŷy y nawdzięcznieyŷy/ á^S łoże

-1: twoie ieŷth kwitnące/ floŷtramy w

-1: domoch nálzych fą cedrowe/ á ŷtro-

-1: py iodłowe. (marg)^S W ŷercu wierney duŷe przemięŷkawá duch małżonká prawdziwego.

(-)

rozdział: 2

KApitu. 2.

1. Kryŷtus ieŷt przyrownan Liliey/ á ko-

-1: ŷcioł iego roży. 3. Koŷcioł ząwždy ŷię wćie-

-1: ka pod cień Kryŷthufow. 8. Słucha gło-

-1: ŷu iego. 14. A ieŷt przyrownan ku gołębiczy.

werset: 1^A **I** A ieŷtem iáko

-1: roża polna/ á lilia

-1: roŷthąca w doli-

-1: nách. (marg)^A Ty ŷą ŷłowá oblubieńcowe ktore ták o ŷobie mowi iáko y o ŷwey oblubienicy.

(-)

werset: 2 Iáko lilia między

-1: ćierniem/ ták przy-

-1: iaćiołká moiá między dzieweczkámi.

werset: 3 Iáka ieŷt iábłoń między drzewy

-1: leŷnymi/ thákić ieŷt namileyŷy moy

-1: między młodzieńcy/ pod kthoregom

-1: ćieniem prágnęłá ŷiedzieć/ y ŷiedziá-

-1: łám/ á owoc iego ŷłodnął w wćiech

-1: moich.

werset: 4 Wyprowadził mię do piwnice win

-1: ney/ á miłość iego ieŷth chorągwią

-1: nádemną.

werset: 5^B Podeprzyćcie mię fláfzami z wi-

-1: nem/ á potwierdzayćcie mię iábłki/

-1: abowiemći omdlewam od miłości.(*marg*) ^B Wyznawa oblubienicá z wielką požądliwością/ iż chce cále przestáwac z małżonkiem swoim/ służac mu wiernie y prawdziwie/ á wżakoż czuie w sobie niedostátek woley swej/ ták iáko o tym powieda Apóstól do Rzym. Káp. 7. (-)

werset: 6^C Lewą rękę swą niechay podłóży

-1: pod głowę moię/ á ^D práwicą swą

-1: niechay mię oblápi. (*marg*) ^C To iest/ słowo iego w tym docześnym żywoćie. ^D To iest/ chwałą swą po tym ninieyżym żywoćie. (-)

werset: 7^E O corki Ierozolimskie/ poprzyfię

-1: gam was przez łárny ^E y przez łanie

-1: polne/ nie obudzayćcież áni przeka-

-1: żayćie namilżey moiey/ áż łámá zá-

-1: chce. (*marg*) ^E Iesth przyfięgá myśliwcow/ w ktorich słowiech dawa znác kochanie w tych rzeczách ktore sobie zá napřednieyże máią. (-)

werset: 8^F Głos namilżego mego/ oto przy

-1: chodzi ^F łkacząc po gorách/ á łko-

-1: kiem bieżac po pagorkách. (*marg*) ^F To fię rozumie o Krystufie kthory ná fię wzięł ciáło náfze. (-)

werset: 9^G Namilży moy podobny iest farn

-1: ce ábo łaniatku/ oto on łtoi zá ^G łcia

-1: ną náfzą pogładáiac oknem/ á mru-

-1: gáiac przez kraty.(*marg*) ^G Przetho iż Bostwo oblubieńcowe było zakrythe pod płafzczem ciáła náfzego. (-)

ksiega: Is

strona: 353v

-1: ARgument.

-1: **P**rawdziwy wrząd Prorokow ktorzy byli w kościele Izráelskim/ ten był/ á

-1: by nie tylko opowiedali ludziam rzeczy przyfzłe ktorych mieli objawienie/ ále też y wykładác za

-1: kon/ y krotko wypráwować náuki ktore fię zámymkaią w zakonie/ przyłączaiąc ie ku pożytku y ku

-1: zbáwieniu káżdego/ ták iáko wedle potrzeby y wedle czáfú/ á wedle zwyczáiu onego wieku ba

-1: czyli. Trzy tedy naofobliwfe rzeczy záváždy oni w zakonie vpátrowáli/ ktore zá grunt zákłá

-1: dáli sobie. To iest/ Náukę krotko ná dwu tablicách opifaná/ Obietnice y pogrozki/ y przymie

-1: rze poiednánia/ ktore iest fundowane ná Kryftufie pánie nálzym/ ktory iest koniec á práwy cel zakonu/ do kto

-1: rego oni nic nieprzydawáli/ áni też od niego nic nie wymowáli/ ále wiernie oznáymowali do czego fię on ciągnął/

-1: vkázuiąc prawdziwe vzywánie iego/ aby go sobie w pożytek obrócáli y z tym co w nim było zoftáwiono/ thák iż

-1: wfzytká ich náuká nic inego niebyłá/ iedno komentarze á fzerfze wywody zakonu. A iż ná czáftki náukę fwą roz

-1: kładáli/ częftokróć przypominaią pogrozki y obietnice/ y czáfy objáwienia ktore miewáli od Páná. Co y Moi

-1: zefz czynił przedtym ogułem/ Także co Moizefz o przymierzu poiednánia mowił pod pokrywką a ogolnie/ to o

-1: ni iáfniey oznaymowáli/ á práwie iáko pálcem vkazáli/ to iest/ Mefyafzá á zbáwicielá być fundámentem przy

-1: mierza onego. W tych tedy wfzytkich rzeczách Ezáiafz między inemi Proroki był biegleyfzy y pilnieyfzy/ fzczy

-1: rze vcząc prawdy Bozey/ nápominaiąc/ gániąc/ groząc/ y ciefząc. A iż powiem krotko/ podawał náuki iákoby

-1: nieiakiogo lekárstwá przewybornego/ gdzie w ludziach baczył iákie niedořtátki wedle potrzeby. Też przekládał

-1: nie omylnie wiele prorocw y obiáwienia/ ktore wziął od Bogá o obiecániu Kryřtá páná/ o wrzędzie y o krole

-1: řtwie iego/ o miłości pánřkiewy przeciw kořćiołowi řwemu/ o powołaniu pogánów/ y o ziednoczeniu ich z Zydy/

-1: co wřzytko dořtátecznie w tych křięgách ieřt opifane. Kthore křięgi řá krotkiem zebránim wřzytkiego kazánia

-1: iego co ie czynił do ludu. Ták iáko teř řá křięgi y inych prorokow. Abowiem był ten zwyczaj miedzy Proroki

-1: (po wypráwieniu ludowi woley Bořey) iż kroćiuchno zbieráli kazánia řwoie/ a przybiiali ie na drzwiach Ko

-1: řćielnych/ iżby ták ich náuká y prorocw táyne nie było. A po kilku dni odeymowano ie odedrzwi a chowano ie

-1: do řkárbu ku wieczney pámiątce. Co káždy obáczyć moře z wtorego káp. Abakuká. y 5. 8. káp. tych křięg. Ták

-1: ři Pan opátrznofćiá řwoiá záchowyywa w kořćiele pracá řług řwych/ y náukę ktora zá onych czářow od niego po

-1: řtánowiona byłá w řłćiech prorokow iego. Y iáko záwřdy był/ y ieřt ieden y tenře Bog/ y ieden duch řtáteczny á

-1: nie odmienny. Tákře teř aby iednář y iednákař náuká gruntowna y mocna zořtála w kořćiele iego ná wieki. A

-1: co řię tknie ořoby y czářu zá ktorego był Ezáiař/ był z narodu krolewřkiego řyn Amořow brátá Azoriařá kro

-1: la Iudřkiego/ á prorokował y kazał řřeřćdzieřiat w cztery látá/ poczáwřzy od czářu Ozyařá krolá/ ář do czářu y

-1: kroleřtwá Ioátáná/ Achará/ y Ezechiařá/ a ář do Mánářřeřá/ od ktorego ieřt zábit. A iedná rzecz náořobliw

-1: řzá w tym Proroku ma być obaczóná ták iáko y w inych/ iż gdzie o rzeczách przyřřlych wypráwuie/ częřthokroć

-1: iákoby čás przeszły przypomina/ oglądaiąc się ná wolą Bożą/ ktora mu była obiáwioná.

Bo to ták rzecz pewną

-1: była/ iákoby się też iusz iftotnie wypełniá.

rozdział: 1

kolumna: c

KApitu. 1.

1. Krolowie zá ktorych spráwował Ezái-

-1: alź vrząd proroctwá swego. 2. Ezáiafz hań

-1: bi niewdzięczność y vpor w Zydziech. 9.

-1: Nafienie Kościoła zachowane miłofier-

-1: dzień Bożym. 11. Bog odrzuca Cerimonie

-1: y obchody zwierzchowne ktore oprócz wiá-

-1: ry bywaią. 16. Szczyre á prawdziwe zako-

-1: nu záchowanie. 19. W czym prawdziwa

-1: ízczeńliwość zależy. 21. Ezáiafz z pláčē nárze

-1: ka ná grzechy Ierolimfkie á grozi ładem

-1: Bożym/ ciefząc wierne á obiecuiąc im ná-

-1: práwę kościoła. 28. Okázuie iáki ma być ko

-1: niec wiernych y pokrytych ludzi.

werset: 1

W

Idzenie E-

-1: záiafzá fyná Amo

-1: łowego/ ktore wi

-1: dział nád Iudą y

-1: nád Ieruzálem ^B

-1: zá czáfu Ozyáfzá/

-1: Ioátaná/ Acháfá/ y Ezechiafzá kro

kolumna: d

low Iudfkich. (marg) ^A To iest obiáwienie abo proroctwo kthore bywáło oznáymowáne przez wiárę álbo przez fen. ^B Co zá czáfy były za pánowania tych Krolow y co fię w nich dзиаło/ o tym nápiáno w. 2. Kfię. Krole. 14. káp. áz do 21. A w 2. Kfię. Kroniki w 25. káp. áz do 33. (–)

werset: 2] Pośluchaycie ^C niebá/ y ty ziemia

-1: náklón vchá/ abowiem Pan Bog

-1: mowi/ Synym wychował y wy-

-1: wyżłzył/ á oni fię mnie odpornymi

-1: ftali. (marg) ^C Obráca rzecz fwą ku ftworzeniu ktore nie czuie iákoby miało być fpofobnieyfze ku słuchániu/ á posłufznieyfze słowu iego niż ludzie ku ich więczey zelżywości. (–)

werset: 3] ^D Woł zna gośpodarzá fwego/ á

-1: ośiel iášli páná fwego/ ále Izráel

-1: nie poznał/ lud moy nie zrozumiał. (marg) ^D Tho iest/ w niemych zwierzętach wdzięczność więczza iest niż w tych co fię miánuią ludem Bożym. (–)

werset: 4] Biádá narodowi grzelzącemu/

-1: ludowi ociążonemu złością/ náfie-

-1: niu niefláchetnemu/ fynom fkázo-

-1: nym: Opuścili Páná/ wzywali ku

-1: gniewu Świętego Izráelfkiego/ y

-1: cofnęli fię ná zad.

werset: 5] ^E Y przeczże iuż was mam wię-

-1: cey kárác/ gdyż wy przydacie prze-

-1: wrotności? ^F kážda głowá (fprá-

-1: wioná iest) ku niemocy/ á kážde ferc

-1: e mdłe iest. (marg) ^E Oznáymuie im iż fą niezleczeni/ á iż im nic karánie nie pomoże/ gdyż nie przeláią zle czynić. ^F Rozumie przez głowę y przez ferce kfiążetá y przełożone nád ludem. (–)

rozdział: 5]

strona: 356

Proroctwo

Ezaiaszowe. List. 356.

kolumna: a

werset: 19 Ktorzy powiedaią/ niech fie^L po

-1: spiefzy/ á sprawá iego niech rychlo

-1: przyidzie/ ábychmy iá iedno ogladá

-1: li/ niech fie przybliży/ á ráda swięte

-1: go Izraelfkiego niech przyidzie/ że-

-1: bychmy iá poználi. (marg)^L Oznáymuie słowá niepobożnych/ ktore zwykli máwiác
przeiw tym ktorzy im przyfzly fad Páni ki opowiedaią. (-)

werset: 20 Biadá onym ktorzy názywaią

-1: złe dobrym/ á dobre złym/ ktorzy

-1: kładá ciemność zá swiáthłości/ á

-1: swiáthłość zá ciemności/ ktorzy po-

-1: kładaią gorzkość ná mieyfce fłodko

-1: ści/ á fłodkość ná mieyfce gorzko-

-1: ści.

werset: 21^x Biadá onym ktorzy fámi v fie-

-1: bie widzą fie być mądrymi/ á fámi w

-1: íobie roftropnymi. (marg)^x Przyp. 3. v. 7. Rzym. 12. v. 16. (-)

werset: 22 Biadá onym ktorzy fá mocni

-1: ^M ku pićiu winá/ á ludziom trwa--1: łym ku nálewaniu Sekár. (marg)^M Ktorzy fie kochaią w opilfthwie y chlubią fie z niego.

(-)

werset: 23 Kthorzy v spráwiedliwiáią nie

-1: spráwiedliwego zá dáry/ á spráwie

-1: dliwość spráwiedliwych odeymu-

-1: iá od nich.

werset: 24] A przetoż iáko płomień ogniowy

- 1: trawi ścierń/ á płomień zżyra mierz
- 1: wę/ tak korzeń ich stanie się iáko
- 1: prochno/ á látorośl ich zniśczeie iáko
- 1: proch/ abowiem odrzucili zakon
- 1: Pána zaštepow/ á zgárdzili słowo
- 1: świętego Izráelkiego.

werset: 25] A tak gniew páńlki zápalil się prze

- 1: ciw ludowi śwemu/ á wyciągnaw-
- 1: łzy rękę swą vderzył nań/ y zádrzály
- 1: gory/ á trupy ich rosthárgáne są w
- 1: pořzod vlic ich/ á przedsię w thym
- 1: wšytkim nie vřtał gniew iego/ o-
- 1: wřzem ielzce wyciągnioná ielst rę-
- 1: ká iego.

werset: 26] Podnieřie chorągiew w narodoch

- 1: dálekich/ á świtánem przyzowie
- 1: lud z řkończyn źemie/ y oto przyi-
- 1: dzie rychło á přetko.

werset: 27] Zaden miedzy nimi nie będzie řprá

- 1: cowány/ áni kthoryby się potknąć
- 1: miał/ áni drzemiący/ áni ořpály/ á
- 1: pás ná biodrách iego nie rozepnie
- 1: się/ y rzemyk v trzewiká iego nie ro-
- 1: zwiáże się.

werset: 28] Strzaly ^N iego są ořtre/ á wřzytki

- 1: łuki iego będą wyciągnione/ kopytá
- 1: koni iego zdádzą się iáko krzemień/

-1: á kołá iego iáko wicher. (*marg*) ^N To iest/ ludu onego kthory Pan przyzowie do ziemie
ich. (-)

werset: 29 Ryk iego iáko lwi/ á ryczeń bę-

-1: dzie iáko łzczeniethá lwie/ y będzie

-1: mrucał chwytaiąc łup swoy/ por-

-1: wie gi á nie będzie coby gi wydął.

werset: 30 Záhuczy nád niem dnia onego

-1: iáko Morze/ á gdy pátrzać będzie-

kolumna: b

my ná ziemię/ otho ciemności będą

-1: vtrapienia/ á światło zácmi fię ná ^O

-1: niebie iego. (*marg*) ^O To iest/ w ziemi ludŕkiey. (-)

rozdział: 6

KApitu. 6.

1. Prorok wypifuie widzenie kthorym iest

-1: vtwierdzon w wrzędzie wezwánia swego.

-1: 9. Posłánie iego do Zydwow ku oznaymie-

-1: niu zálsepienia á odrzucenia ich. 13. Prze-

-1: powieda nápráwę kołciołá.

werset: 1 **R** Oku thego

-1: ktore^{go} vmárł

-1: Krol Ozyalż/

-1: widzialem pá

-1: ná fiedzącego

-1: ná łtolicy wy-

-1: łokiey á pod-

-1: niesioney/ á podołki iego ^A nápeł-

-1: niły Kołcioł. (*marg*) ^A Promienie ktore wyniknęły od nie^{go} (-)

werset: 2] A Seráfim íthali nád nim/ y ká

-1: źdy z nich miał fześć fkrzydeł/ dwie-

-1: má zákrywáli twarz swoię/ á dwie-

-1: má okrywáli nogi swoie/ á záfię ^B

-1: dwiemá latáli.(*marg*) ^B Skrzydłá kthore zákrywáią thwarz znáčą/ iż Aniołowie fámi nie mogą pátrzyć ná iáfność Bożą. A fkrzydłá ktore okrywáią nogi/ dawaią znác/ iż my ná thym świecie nie mozem widzieć iáfności chwały Bożey/ ktora fię w thych Aniołoch święci. Thy záfię ktorymi latáią/ dáią znác o ich prędkim posłufzeńftwie ktore czynią rofkazaniu Bożemu.
(-)

werset: 3] Y wołał ieden do drugiego mo-

-1: wiąc/ ^x Święty/ Święty/ Świę-

-1: ty Pan Bog zaftępow/ włytká źie

-1: miá nápełnioná ieft chwały iego.(*marg*) ^x Ziáv. 4. v. 8. (-)

werset: 4] A odrzwia y podwoie wzrúfzyły

-1: fię dla głofu wołáiących/ á dom ná

-1: pełnion ieft dymem.

werset: 5] Tedy m rzekł/ Biádá mnie zginą

-1: łem/ ábowiem człowiek ieftem ^C po

-1: mázanych warg/ á miefzkam w po

-1: źrzod ludu kthory ma pomázáne

-1: wárgi/ á włzákoź oczy moje widzia

-1: ły Krolá Páná zaftępow. (*marg*) ^C Przeto iż on był poświęcił á posłubił Pánu wftá fwe ná vrząd prorocki/ widząc niedoíthátek fwoy ku słuźbie Páná tákiego/ tedy fię ták ná to wfkarża. (-)

werset: 6] A ieden Seráfim przyleciał ku

-1: mnie/ máiąc w ręce fwey wągł rof-

-1: palony/ ktory z ołtarzá wziął klefzczy

-1: kámi.

werset: 7] Y dothknął im wft moich á rzekł/

-1: Otom dotknął tym warg twoich/

-1: áby odietá bylá złość twoiá/ y áby

-1: oczyfcion był grzech twoy.

werset: 8] Potymem słyfzał głos Pána mo

-1: wiącego/ Kogoż poľę/ á kto będzie

-1: poľem do nas? tedym rzekł ^D Otom

-1: ia/ poľli mnie. (marg) ^D Thym sľoľobem mamy oddáwáć náľze posľufzeńfthwo Pánu/ gdy znamy źechmy od niego ľá oczyfcionymi. (–)

werset: 9] Y rzekł/ Idź á moľ ludowi temu/

-1: ^{Ex} Sľuchayćie á nie rozumieyćie/ wi

-1: dźác pátrzayćie á nie vznawayćie. (marg) ^E Iákoby rzekł/ Choć proźno będziefz náuczáľ lud ten/ á wľzákoź idź á czyn doľyć posľufzeństwu. ^x Ierem. 5. v. 6. Mát. 13. v. 14. Már. 4. v. 12. Luk. 8. v. 10. Ian. 12. v. 40. Dziei. 28. v. 26. Rzym. 11. v. 8. (–)

werset: 10] ^F Zátucz ľerce ludu tego/ á zát-

-1: kay vľzy ich/ ^G y zállep oczy ich/ áby

-1: ľnadź nie widźiał oczymá ľwemi/ á

-1: iżby nie słyfzał vľzymá ľwemi/ á źe-

-1: by nie rozumiał ľercem ľwem/ teź

strona: 356v

ESAIAS.

kolumna: c

źeby fię nie náwroćił áby był vzdro-

-1: wion. (marg) ^F Oznáymuie iż on lud thym więcey miał być zátwárdzony/ Abowiem z przyrodzenia tho ma ľerce człowiecze zátwárdzonym być ku náuce zbawienney iáko gliná od sľońcá/ á wľzákźe ći ktorzy vczá nie máią dla they przyczyny vľtáwáć ^G Iáko chorem oczom przykre iefť sľońce iż w nie pátrzyć nie mogá/ thákźe rozumowi ludzkiemu prawdźiwa **świáthľoć** [!] sľowá Boźego iefť przykra. (–)

rozdział: 10

strona: 358v

kolumna: c

werset: 23 Bo Pan Bog zaftępow/ vczyni

-1: dołkonáte ^K popłowanie w pośzrod-1: wftytkiey źiemie.(marg) ^K To ielt/ zniŹczy y wytráci lud zły dla ich niewdźięczności. (-)

werset: 24 A dla tegoż ták mowił Pan zaftę

-1: pow/ Ludu moy ktory miełzkałz w

-1: Syonie/ nie boy fię Afyryczyká/ v-

-1: derzy cię rozgą/ y kiy łwoy podniefie

-1: ná cię/ iáko fię zwámi w drodze E-

-1: giptłkiey dźiało.

werset: 25 Ale ieltcže máluczko wypełni fię

-1: gniew moy/ á popędliwołć moiá ná

-1: łkázę ich.

werset: 26 Y pobudzi Pan zaftępow przeciw

-1: iemu bicż iáko w porażce ^x Mádian

-1: łkiey ná opoce Oreb/ á rozgę łwoię

-1: nád Morzem/ y podniefie ią iáko w

-1: Egipcicie.(marg) ^x Sędz. 7. v. 25. (-)

werset: 27 Y łtánie fię dniá onego że odieęte bę

-1: dźie brzemię iego od rámion twoich

-1: á iárżmo iego od łzyie twoiey/ á z-

-1: gniie iárżmo od ^L pomázowánia.(marg) ^L Dla Ezechiałzá pomázáncá Páńskiego/ abo Mefyalzá Kryłtułá ktory wybáwił lud ten. (-)werset: 28 ^M Przyidzie do Aiáth/ á przeydzie

-1: przez Mágron/ v Machmás pokłá

-1: dźie łwe zbroie.(marg) ^M Wypifuię drogę kthorą Afyryczycy mieli ciągnać do Ieruzálem. (-)

werset: 29 Przejdą przez brody Iordanu/ á

-1: nocleg ich będzie w Gábáá/ przełtrá

-1: Ízoná będzie^N Rámá/ Gábáá Sau

-1: lowa vćiece. (marg)^N O they Rámie czytay w 1. Sámu. 22. v. 6. (-)

werset: 30 Podnieś głos twoy corko Gál-

-1: lim/ day fię słyfzeć Láifa y ty vbogie

-1: Anátoth.

werset: 31 Rośprofzone ieft Mádmená/ mie

-1: Ízczanie Gabin też fię zebráli.

werset: 32 Iełzche zá świátlá przyiedzie do

-1: Nob áby tám odpoczywał/ podnie

-1: fię rękę przeciw gorze corki Syoń-

-1: fkiey/ y pagorkowi Ieruzalem.

werset: 33 Oto Pan Bog zaftępow możnie

-1: okrzełze gáłęzie/ á co wyłoko ftoi bę

-1: dzie podrąbiono/ á podniofle rzeczy

-1: będą złożone.

werset: 34 Y porąba liekierá^O gęłtwy leśne/

-1: á Liban gwałtownie vpádnie.(marg)^O Rozumie Kfiążętá y przednieyfe między ludem fwoim. (-)

rozdział: 11

KApitu. 11.

1. Prorok vkázuie że Kryftus ma być z do-

-1: mu Dawidowe^{gO}. 2. Wypifuie dáry Duchá

-1: świętego ktorym dárowan ieft. 3. Vržąd

-1: y moc Kryftułowá. 6. Stan tych kthorzy

-1: fą pod Kroleftwem iego. 10. Powołanie

-1: pogánow. 13. Pokoy á zgodá między temi

-1: co fą w końciele Kryftułowym. 14. Ko-

-1: ícioł pánować będzie nád nieprzyiácioly

-1: fwemi.

kolumna: d

werset: 1^xA 7 Y Wynik-

-1: nie rozczká ze

-1: pniá Ifáiowe

-1: go/ á látorořł

-1: ká z korzeniá iego wyrořcie.(*marg*) ^x Dzie. 13. v. 23. ^A Oznáymuie przez kogo ma byc wyzwołon lud Boży z więźnienia wyższej námienionego. (-)

werset: 2 Y ^B odpoczy-

-1: nie nád niem Duch Panfki/ Duch

-1: mądrořci y rozumienia/ Duch rády

-1: y mocy/ Duch vmieiętnořci y boia-

-1: źni Páńskiey.(*marg*) ^B Ty rzeczy kthore tu przypomina nie mogá być o Ezechiařu rozumiane/ iedno thylko o fámym Mefyařu Kryřtuřie. (-)

werset: 3 A vczyni go czuiącym w boiáźni

-1: Páńskiey nie wedle widzenia oczu

-1: fwoich bęďdzie řáďził/ áni wedle řłu-

-1: chánia řřzu řwyc kárac bęďdzie.

werset: 4 Ale bęďdzie řáďził w řprawiedli-

-1: wořci vbogie/ á bęďdzie karał w prá

-1: wořci/ áby bronił na źiemni vtrápio-

-1: nych/ ^C y vderzy źiemię rozgá řřth

-1: fwoich/ á ^x duchem warg fwoich za

-1: biie niepoboźnego.(*marg*) ^C Náuká Kryřtuřowá biie řercá wiernych/ y vmartwia poźáďliwořci ich/ á iest teź wonnořciá řmierci tym ktorzy giná/ á tymci řpořobem biie źiemię rozgá řřt fwoich. ^x 2. The. 2. v. 8. (-)

werset: 5 Y bęďdzie řprawiedliwořć ^D páfem

-1: ná biodrách iego/ á wiárá řzepá-

-1: íaniem nerek iego.(*marg*) ^D Przez pás rozumie ochędoftwo y zacność krolewfką. (-)

werset: 6" ^E A będzie mieszkał wilk z bárą

-1: nem/ á lampart będzie leżał z koźlę-

-1: ciem/ cielę ze lwięciem/ á tłuftie bydła

-1: fpołu będą/ y málućkie dziećię rzą-

-1: dźię ie będzie.(*marg*) " Niżey 65. v. 25. ^E Ludźie dla fkázonych ich požádl[i]wości/ nazywa pímo wilki/ lwy/ zmiiami. rc. Ale słowo Páńskie fpołu z iego duchem vmartwia thy wśzytki požádlivosti w ludźiach/ ktorzy miedzy sobą fpołeczna miłość mieć będą/ á ftaną fię ćichemi iáko báránkowie y gołębice/ A tymći fpołobem miedzy bárány wilcy mieszkać będą. (-)

werset: 7] Ale y krowá z niedzwiedziem pásć

-1: fię będzie/ y pořpołu płod ich leżec bę

-1: dzie/ lew iáko woł plewy ieść będzie.

werset: 8] A niemowiatko będzie grało nád

-1: iámą Ářpidową/ y zořtáwione od

-1: pierři dziećiatko włoży rękę řwá do

-1: iářkinie Bázylifzkowey.

werset: 9] Nie zářzkodzą áni będą ná przeká

-1: źie ná ^F wśzytkiey gorze moiey řwie

-1: tey/ abowiem nápełnioná ieřt źie-

-1: miá znáiomofćią Páńřką iáko Mo

-1: rze wodą.(*marg*) ^F To ieřt w kořćiele Páńřkim. (-)

werset: 10] Y ^G řtánie fię dniá one^{g0}/ iż ^x látoro

-1: řli Ieře ktora řtánie zá chorągiew w

-1: narodźiech/ pogáni řzukác będą/ y bę

-1: dźie chwalebne odpoczynienie ieřy. (*marg*) ^G Opowieda powołanie pogánow. ^x Řzym. 15. v. 12. (-)

werset: 11] Dniá onego řtánie fię/ iż ^H pod-

-1: nieřie Pan powtore rękę řwoieř/ áby

-1: poliadł ośtátki ludu swoiego ktory

-1: pozofthánie z Afyryey y z Egiptu/

-1: ^I z Patros/ z Etyopiey/ z ^K Elám/

-1: y z Sennáár/ z Emát/ y z wyłpow

-1: Morfkich.(*marg*) ^H To wybáwienie nie ściąga fię ná ono ktore fię zá Zorobabelá itało/ ále fię ma ściąg(ác) ná Krytufo(we) (wy)báwienie/ kt(ore) wzywa ludu swego rośprofzone^o ze wśytkich ftron świata. ^I Nazywa tym przezwiłkiem Párthy. (–)

werset: 12] A podniefie choragiew miedzy

-1: pogány/ y zgromádzi wygnáne z

-1: Izráelá/ á rośprofzone z ludy zgromádzi

-1: z cztherzech kątow ziemie.(*marg*) ^K Rozumie Perfy/ á przez Sennaar. Kaldeyczyki. (–)

rozdział: 17]

strona: 360v

kolumna: d

werset: 9] ^D Tego czáfu miáltá ich obronne o

strona: 361

Proroctwo

Ezáiáfzowe. Lift. 361.

kolumna: a

pułzcone będą/ iáko chrofty y gáłęzie

-1: opułzczone przed fyny Izráelškimi/

-1: y będzie fpułtofzenie. (*marg*) ^D Ták fię rownie ftánie z Izráelczyki iáko fię Kánáneyczykom przydało gdy źemie fwey odbieźeli wćiekaiąc przed nimi. (–)

werset: 10] Bo iżeś zápomniál Bogá zbá-

-1: wienia twoiego/ ániś włpomniál

-1: ná opokę mocy twoiey/ dla tegoż bę

-1: dziefz fzczepił rofkofzne fzczepy/ á bę

-1: dziefz fiał nafienie obce.

werset: 11] Daż rość we dnie łzczepowi

- 1: twoiemu/ á ráno daż kwitnąć na
- 1: łieniu twemu/ ále źniwo będzie wzię
- 1: te cżału wżywánia/ y będzie žal z roz
- 1: páczy.

werset: 12] Biádá wielkości ludu rozmaíte

- 1: go ktorzy huczą iáko łzum morłki/ á
- 1: zgiełkowi narodow/ kthore brzmią
- 1: iáko nawálności wod.

werset: 13] Narodowie zálzumią iáko wody

- 1: wielkie/ zfuka ie á wćieką dáleko/ y
- 1: będą przełádowani po gorách iáko
- 1: plewy od wiáthru/ á iáko źdźbło
- 1: przed wichrem.

werset: 14] Podwieczor oto zátwożenie/ á

- 1: niż dzień będzie álic go niemáľz. Tác
- 1: iełt zapláthá łupieźcow náľzych/ á
- 1: dział tych ktorzy nas dárli.

rozdział: 18]

KApitu. 18.

1. Opowiedá pomłty przeciw niktorem na

- 1: rodom á nieprzyaściołom Zydowłkim/ kto
- 1: rych thu imieniá Prorok nie przypomina.
- 1: 7. Proroctwo o wybáwieniu kościoła.

werset: 1] **B** 6 Iádá žiemi ^A

- 1: ktorą zácimiáią za
- 1: gle przychodzące
- 1: do niey/ kthora iełt
- 1: zá rzekámi Etyop

-1: fkiemi. (marg) ^A W Zydowfkiem ftoi/ ktora zácimia fkrzydłami/ bo żagle fą iáko fkrzydła
v okrętu. (-)

werset: 2] Ktorą połyła poły przez morze/

-1: á w łódkách síthowych po wodách

-1: mówiąc/ Idźcie ^B podwodnicy pręđ

-1: cy do narodu ^C rozerwánego y íplun

-1: drowánego/ do ludu vřtráfzonego/ nád ktorego niemáíz nikogo vřtrá-

-1: ízeńřzego/ do ludu rowno z ziemią

-1: położonego y potłózonego/ ktore-

-1: go ziemię ^D rzeki rozerwały.(marg) ^B Dawa znác iáko lud then pogáńfki był pręđki ku
pobudzeniu/ Afsyryánow y Egipcycyánow przeciw Bożemu ludowi. ^C Rozumie Izráelczykow
od Páná vtrapione. ^D Przez rzeki rozumie nieprzyiaćioły ludu Bożego. (-)

werset: 3] Wy wřzyfcy ktorzy mieřzkaćie ná

-1: řwiećie/ y kthorzyřćie ofiedli ziemię

-1: gdy chorągiew bęđzie podnieřioná

-1: ná gorách vyřzyćie/ y gdy trąbić bę-

-1: dą vřlyřzyćie.

werset: 4] Abowiem Pan thák mowił do

-1: mnie/ Vřpokoię fię á bęđę fię przypá

-1: trowáł w mieřzkániu moim/ iáko po

-1: godá po dźdźu/ á iáko mgłá wypu-

kolumna: b

řzcźaiąca rofę ná vpalenie we źni-

-1: wo.

werset: 5] Bo przede źniwy gdy kwiát opá-

-1: dnie/ á owoc fię dořtoi/ porzeże řir-

-1: pem rořćki/ á zobćina gáłęźi.

werset: 6] Wřzytko ná gorach pthakom bę-

-1: dźie zořtáwiono/ y zwierzętom źiem

- 1: íkim/ ták iż tám nád nimi ptacy lá-
- 1: towác/ á wízytki ziemíkie zwierzętá
- 1: źimowác będą.

werset: 7 Czálu onego będzie przyniešiony

- 1: zá dar Pánu zaštępow lud roštár-
- 1: gniony á íplundrowány/ lud wštrá
- 1: ízony nád kthorego nie máłz inego
- 1: wštráźeńšzego/ lud rowno z źiemią
- 1: położony y potłoczony/ ktorego źie-
- 1: mię wody poderwály/ ná mieyfce
- 1: imieniá Pána zaštępow/ ná gorę
- 1: Syon.

rozdział: 19

KApitu. 19.

1. Ezáiafz Prorokuie przeciwko Egipto-

- 1: wi. 2. Namienia vpadek ktory miał Pan
- 1: dopušćić ná nie. 11. Nášmiewa fię z rády
- 1: Fáraonowey. 17. Wyraża przyczynę przez
- 1: kthorą Bog miał pokárác Egipt. 18. Po
- 1: írogich pogrozkách poćiechę mu obiecuie.
- 1: 19. Opowieda prawdźiwą chwałę Bożą/
- 1: ktora miałá być w Egiptcie/ á iáko miało
- 1: być podwroczone bálwochwálstwo.

werset: 1 **B** Rzemię E

- 1: giptu/ Otho
- 1: Pan wfiadłzy
- 1: ná oblok prę-
- 1: ki przydzie do
- 1: Egiptu á bał

-1: wány Egipt-

-1: fkie wzrufzą fię przed oblicznością ie

-1: go/ y ferce Egiptfkie zemdleie w po-

-1: środ niego.

werset: 2] Y Ńpufzczę Egiptczyki z Egiptczy

-1: ki/ á każdy brat będzie walczył prze-

-1: ćiw brátu/ przyiaciel przeciw przy-

-1: iacielowi/ miaŃto przeciw miáŃtu/

-1: kroleŃtwo przeciw kroleŃtwu.

werset: 3] Duch Egiptfki zniŃzczeie w nim

-1: á wywrocę radę iego/ y będą fię rá-

-1: dzie bálwanow Ńwoich/ á wieŃzcz-

-1: kow/ czarownikow/ y czárnokfię-

-1: źnikow Ńwoich.

werset: 4] Y podam Egipt w ręce pánow

-1: okrutnych/ á Ńrogi Krol im páno-

-1: wác będzie/ mowi Pan Bog zaŃtę-

-1: pow.

werset: 5] Y zginą wody MorŃkie/ á z Rzeki

-1: woda wyniŃczoná będzie y wyŃchnie

rozdzial: 24]

strona: 363v

ESAIAS.

kolumna: c

werset: 15] A przethoź wyŃŃawiaiyćie Páná

-1: ná dolinách/ imię Páná Bogá Izrá

-1: elŃkiego ná wyŃpách MorŃkich.

werset: 16] SłyŃzelĩmy od końcá ziemie chwa

-1: łę Ńpráwiedliwego/ Y rzekłem ia/ ^B

-1: Wnętrznosci moie wnętrznosci mo

-1: ie/ biada mnie/ zdradliwi zdradli-

-1: wie czynili/ zdradliwi zdradliwie

-1: czynili w zdradzie. (marg) ^B Dawa znac iz kosciol Bozy mial byc frogim wewnetrznym trapieniem vcsionoy/ a tho przez domowe nieprzyacioły ktore tu nazywa wnętrznosciami. (-)

werset: 17 Strach/ dol/ y sidlo nad thoba

-1: iest ktory mieszkasz na ziemi.

werset: 18 ^x Y itanie sie iz ktory bedzie chcial

-1: vdz przed ithrachim wpadnie w

-1: dol/ a ktory wynidzie z domu vmota

-1: sie w sidlo/ iz ^C okna niebieskie sa o-

-1: tworzone/ a grunty ziemie drza. (marg) ^x Iere. 48. v. 44. ^C Znamionuie pomste Panika kthora tak przydz mala y z nieba y z ziemie. (-)

werset: 19 Ziemia sie rostapi/ ziemia sie po-

-1: ryfue/ y porulzona bedzie.

werset: 20 ^D Ziemia iako piiany tak sie chwiac

-1: bedzie/ y bedzie rozwleczona iako

-1: budka/ a grzech iey ociazy ia/ vpad-

-1: nie a iuz wiecey nie powstanie. (marg) ^D Tho iest/ ludzie mieszkajacy na ziemi. (-)

werset: 21 Tedy Pan dnia onego nawiedzi

-1: ^E woylko wyniofle ktore iest na wy-

-1: lokolci/ y nad Krole ktorzy mieszkaj-

-1: ia na ziemi. (marg) ^E Opowieda iz nie mala byc zadna takowa moc na swiecie dostateczna ktoreby Pan rozga swoia pokarac nie mial. (-)

werset: 22 Y beda zgromadzeni w kupę ia-

-1: ko wężniowie do ciemnice/ a be-

-1: da zamknieni iako do tarafu/ a po

-1: niemáłym czálie záfię^F náviedzeni

-1: będą.(*marg*) To iest będą poćiefzeni. (-)

werset: 23 Záfroma fię^G Miefiąc/ á záfwtý-

-1: da fię Słońce/ kiedy Pan zaftępow

-1: będzie Krolowal ná gorze Syon y

-1: w Ieruzálem/ y kiedy będzie chwa-

-1: lon przed ftárfzými swoiemi.(*marg*)^G Okázuie iż thák Pan osławi kroleftwo fwe zacnie/ iż fię thez roziášni więcey niż słońce ábo miefiąc. (-)

rozdział: 25

KApitu. 25.

1. Prorok czyni dzięki Pánu iż fię okazał

-1: fędział światá karząc złołci á broniąc swo-

-1: ich. 6. Okázuie dobrodzieyftwá ktthore Zy-

-1: dom y pogánom Kryftus przyniść raczył.

-1: 9. Opowieda o kroleftwie Kryftufowym

-1: y o pożytku przychodzącym z niego. 10. Cie

-1: fzy wierne obiecuiąc vpadek nieprzyiaćio

-1: łom ich.

werset: 1

P

Anie thys

-1: iest Bog moy/

-1: wywyżłzać cię

-1: będę á wyznam

-1: imię twoie/ á-

-1: bowiemeś dži

-1: wne rzeczy v-

-1: czynił/ á rádę zdawná poftánowio

-1: ną/ vczyniłeś pewną.

werset: 2

Vczyniłeś^A z miáłthá kupę ká-

-1: mienia/ á z miáftá mocnego rozwá

kolumna: d

lenie/ á miefzkánie cudzoziemcow á-

-1: by iuz dáley ^B miáftem nie było/ á ná

-1: wieki nie było zbudowáne. (marg) ^A Nie thylko tu o iednym mieście dawa znac/ ále o wżytkich ktore Pan umyflil pokárác. ^B To iest/ miáfto w ktorym Cię chwalono/ niech iuz dáley miáftem nie będzie/ ále niechay cudzoziemcom podáne będzie. (-)

werset: 3] Dla tego lud możny Ciebie wielbić

-1: będzie/ miáfto narodow írogich Cie

-1: bie íię bać będzie.

werset: 4] Abowiemes ty iest moc nędzniká/

-1: á podporá vbogiego w vtrapieniu

-1: iego/ vcieczká przed wichrem/ zafló

-1: ná od vpalenia/ gdyż popędliwość

-1: okrutnikow iest iáko niepogodá bi-

-1: iáca w ściánę.

werset: 5] Vsmierzylz niefnaski niepobo-

-1: żnych iáko gorácość ná mieýfcu fu-

-1: chem/ á ponizylz potomítwo okrut-

-1: nikow iáko vpalenie cíniem obłoko

-1: wem.

werset: 6] A Pan zaftępow vczyni ná wży

-1: tki narody vcztę z rzeczy tłuftych

-1: ná tey ^C gorze/ y będzie ie czeltował

-1: wyftálem winem y ízpikiem z kości/

-1: á wybornym píciem. (marg) ^C To iest/ ná Syonie/ przez ktorą rozumie kościól Boży/ abowiem thám gotuie gody wielkie/ ná ktore wzywa narodow wżytkich/ ták iáko tego y íam Kryftus potwierdził onym podobnieítwem o Krolu/ ktory ípráwił gody íynowi íwemu/ przyrownywaíac do niego kroleítwo íwoie. (-)

werset: 7] Ná gorze they odeymę^D załoneę

-1: ktorą zákryte fą twarzy wízech na-

-1: rodow/ y przykrycie ktorem fą przy

-1: kryći wízyfcy pogani. (marg)^D Przez zasłoneę rozumieć mamy nieumiejętność y záflepianie. (-)

werset: 8]^x Zepfuie śmierć ná wieki/ á otrze

-1: Pan Bog łzę ze wízelákicy twarzy/

-1: y zdeymie pohánbienie ludu fwego

-1: ze wízytkicy źiemie/ ábowiem to po

-1: wiedział Pan. (marg)^x Ziá. 7. v. 17. y. 21. v. 4. (-)

werset: 9] Dniá onego powiedzą/ Oto Bog

-1: náłz/ oczekawálichmy go/ y zbáwi

-1: nas: Tenci ieft Pan w ktorymechmy

-1: dufáli/ á będziemy fię wefelić y roz-

-1: rádujemy fię w zbáwieniu iego.

werset: 10] Abowiem ręká Páńfka odpoczy

-1: nie ná they gorze/ á^E Moáb będzie

-1: ftárt pod nią iáko zgoniny podeptá

-1: ne w gnoiu. (marg)^E W przypominániu Moábitow rozumie wízytki nieprzyacióły kościoła Bożego. (-)

werset: 11] Y wyciągnie ręce fwoie y pośrod

-1: iego/ iáko ten kthory ie pływáiąc

-1: wyciąga/ á złoży pychę iego mocą

-1: rąk fwoich.

werset: 12] Obroneę też wyfoką murow twych

-1: rozrzući/ á połóży ią rowno z źie-

-1: mią ták iż fię w proch obroći.

rozdział: 26]

KApitu. 26.

1. Ezáiafz okázuie w czym należy zbáwie-

-1: nie kościoła. 2. Oznáymuie ná kogo obiet

-1: nice w kościele należą. 4. Nápomina wier

-1: ne áby vfáli w Pánu/ á przydawa przyczy

-1: nę przecz tho czynić máią. 7. Okázuie iáką

-1: prácă ma Pan o Íprawiedliwych/ á iáki

-1: ieft koniec łáďow Bożych. 10. Niepobożni

-1: niepoznawáią łáďow Bożych. 13. Wierni

-1: vtrapieni od niewiernych okrućieństhwá

strona: 364

Proroctwo

Ezáiafzowe. Liťt. 364.

kolumna: a

vľkarzáią fię przed Pánem. 19. Prorok cie-

-1: ízy wierne nápomináiąc ie ku ćirpliwości.

rozdzial: 30

strona: 366

Proroctwo

Ezáiafzowe. Liťt 366.

kolumna: a

werset: 4] Abowiem Kfiążethá iego były w

-1: Zoán/ á pośłowie iego przyľzli áż do

-1: Hánes.

werset: 5] Wfzyľcy fię záfwtýdáią zá lud kto

-1: ry im nic nie mogł być pożyteczen á-

-1: ni pomocen/ y żadnego pożytku nie

-1: przynofił/ iedno tylko frotę á po-

-1: háńbienie.

werset: 6^A Brzemie^B Zwierząt od Połud-

-1: niá: W ziemi vtrapienia y vćisnie-

-1: nia gdzie iest lew y lwicá/ bázyliífzek

-1: y Smok lataiący/ poniofá^C bogác-

-1: twá fwe ná grzbiećiech osłow fwo-

-1: ich/ á skárby fwe na grzbiećiech wiel

-1: błądow do ludu im niepożythecz-

-1: nego. (marg)^A Iáko maľz tho słowo rozumieć/ czytay łobie o tym Kápit. 15. v. 1. ^B Pod tym imieniem zwierząt groźi Egiptowi/ á to dla tego iż tám było wielkie mnořtvo frogich zwierząt/ á był ku południowi od Zydowřtwa. ^C Powieda o Zydźiech iż oni idąc do Egiptu o pomoc profić poniofá dáry wielkie á wdádzą fię w niebieřpieczeńřthwá frogich zwierząt. (-)

werset: 7 Egiptcyánie nikkzemni fą y proź

-1: na iest pomoc ich/ á dla tego ná tho

-1: wołam/ moc ich iest fiędzić z poko-

-1: iem.

werset: 8^A przetoź teraz wnidź á nápiřz^D

-1: to iuź przed nimi ná tablicách/ á wy

-1: riy to ná kfięgách żeby to trwáło do

-1: dnia ořtátecznego ná wieki. (marg)^D To iest/ To prorocřtvo. (-)

werset: 9^Abowiem iest lud knąbrny/ á fy

-1: nowie kłamliwi/ fynowie ktorzy nie

-1: chcą fluchác zakonu Páńfkiego.

werset: 10^Aktorzy mowią widzácym/ nie

-1: chćieyćie widzić/ á Prorokom/ nie

-1: opowiedayćie nam nic práwego/ á

-1: le rzeczy nam przyiemne powieday-

-1: ćie/ á przepowiedayćie błędy.

werset: 11^AWřtápćie z drogi/ zeydźićie z řcie-

-1: řzki/ nie wřpominayćie przed námi

-1: świętego Izraélkiego.

werset: 12 A dla tegoż święty Izraélki tak

-1: mowi/ Izeście się brzydzili słowem

-1: tym/ á wfałicie w łupiełthwie y w

-1: niepráwości/ á tymelcie się podpie-

-1: ráli.

werset: 13 A przetoż thá niepráwość będzie

-1: wam iáko mur wyfoki zryfowany á

-1: pochylony ku obáleniu/ ktorego vpá

-1: dnienie nagle á prędko przychodzi.

werset: 14 A pokrúzenie iego będzie iáko na-

-1: czynie gliniáne stłuczone ktoremu

-1: nic nie folguią/ thák iż namnieyfa

-1: fkorupká iego nie zołtanie ná ktorey

-1: by się godziło zanieść węgl z ogni-

-1: fka/ á ktorąby wodá z cyłterny czer-

-1: pána być mogła.

werset: 15 Abowiem tak mowił Pan świę

-1: ty Izraélki/ Ieśli się náwrocicie/ á

-1: w pokoju będziecie/ będziecie zácho-

-1: wáni/ moc wáłzá będzie w milcze-

-1: niu y w nádziei/ áleście wy nie choćieli

werset: 16 A thákeście mowili/ Nie tak/

-1: ále wćieczemy ná koniách náłzych/ á

kolumna: b

przethoż wćieczecie: Wfiędziemy ná

-1: prętkie konie/ lecz nieprzyiaciele ná-

-1: fzy iefzcze prędfzemi będą.

werset: 17 Tyfiąc wáłzych wćiekác będą ná

- 1: pogrozenie iednego/ á ná pogrozkę
- 1: pięći vćieczęćie aż práwie nie zoftá-
- 1: niećie iedno iáko máłzt okręthu ná
- 1: wierzchu gory/ á iáko chorągiew ná
- 1: pagorku.

werset: 18] A dla tegoż czeka Pan áby fię zmi

- 1: łował nád wámi/ y tak wywyższon
- 1: będzie wam przepuřzczáiąc/ ábo-
- 1: wiem Pan ieft Bog řádu/ ^x Błogo-
- 1: słáwieni wřzyřcy ktorzy oczekawá-
- 1: iá iego.(*marg*) ^x Pfál, 2. v. 13. (-)

werset: 19] Záiřte lud mieřzkác będzie w Sy

- 1: onie y w Ieruzálem/ iuř plákác nie
- 1: będzieř/ On kthory czyni miłofier-
- 1: dzie zmiłue fię nád tobą/ á iako cię
- 1: řkoro wřlyřzy wołáiącego odpowie
- 1: głóřowi twoiemu.

werset: 20] A gdy tobie da Pan chleb vtra-

- 1: pienia y wodę vćiřnięnia nie odđá
- 1: li więcey dźdźá twego/ á oczy two-
- 1: ie oglądáią deřcz twoy.

werset: 21] Y wřzy twoie wřlyřzå słowá ták to

- 1: bie w tył mowiącego/ Otho drogá
- 1: chodźćie po niey/ á nie odwrácayćie
- 1: fię áni ná práwo áni ná lewo.

werset: 22] A gdy ^E řplugáwiřz zařtonę obrá

- 1: zow řrebrem twoim y ochędořtwo
- 1: złotem przykryte/ wyrzućisz ie precz
- 1: iáko chuřtę řplugáwioną od niewiá

-1: fty ktora ma przyrodzoną niemoc/

-1: á rzeczeż im/ Nu ftąd precz.(*marg*) ^E To ieft/ gdy zdeymież złoto y śrebro twoie ná ochędostwá bálwanow włożone. (-)

werset: 23 Y da Bog deżycz nafieniu twoie-

-1: mu gdzie iedno pofieież rolą/ á chleb

-1: źemie twoiey będzie wyborny/ y ob-

-1: fity będzie dochod twoy/ á dnia one

-1: go bydłá twoie páść fię będą po łze-

-1: rokim polu.

werset: 24 Wołowie y osłowie ktorzy ciągną

-1: w pługu będą ieść vmieźzáną fiecz-

-1: kę y plewy z zgoninámi.

werset: 25 Y będą ftrumienie wody ciekącey

-1: ná káždey gorze wyfokiey/ y ná káž-

-1: dym pagorku/ w dzień porážki wiel

-1: kiey kiedy fię będą wálic wieże.

werset: 26 A iáłność miefiącá będzie iáko iá

-1: ńność łłoneczna/ y światłość łłóń-

-1: cá łiedmioráko fię roziášni iáko iá-

-1: ńność łiedmi dni/ dnia ktorego Pan

-1: záwinie ránę ludu łwego/ y vzdro-

-1: wi raz rány iego.

werset: 27 A ^F oto imię Páńskie zdáleká przy

-1: chodzi á zápali fię popędliwość ie^{g0}/

-1: y ieft nie znośna/ wargi iego pełne

strona: 366v

ESAIAS.

kolumna: d

łá rozniewánia/ á ięzyk iego iáko

-1: ogień trawiący. (marg) ^F Thá groźbá ofobliwie fię ściągá ná Afsyryány główne
nieprzyjacióły ludu Bożego. (-)

rozdział: 36

strona: 368v

ESAIAS.

kolumna: c

werset: 4 Do ktorých rzekł Rábłáćes/ Po-

-1: wiedzćie teraz Ezechiałzowi otho
-1: tak mowi wielki Krol Krol Afsy-
-1: riyłki/ což to iełt za dufanie w kto-
-1: rym vfałz?

werset: 5 Zdami fię iż thylko w vściech

-1: íwych małz słow dofyc/ ále do woy
-1: ny potrzebá rády y mocy/ teraz w
-1: kimże vfałz żeś odemnie odstąpił?

werset: 6 Oto vfałz w tey lańce trzćinney ná

-1: łomioney/ to iełt w Egipćie/ kto-
-1: rey iełliby fię ktho podpárl/ prze-
-1: niknie rękę iego y przebodzie ią/
-1: Tákci iełt y Fárao Krol Egipćski
-1: wśzytkim ktorzy vfaią iemu.

werset: 7 A iełli mi odpowiełz/ Vfamy Pá

-1: nu Bogu náłzemu? Izali nie on iełt
-1: kthorego Ezechiałz káplice popfo-
-1: wał y z ołtarzmi/ á rofkażał Iudzie
-1: y Ieruzálem miáłtu/ Przed ołta-
-1: rzem tym modlic fię będziećie.

werset: 8 Teraz thedy záręcł fię Krolowi

-1: Afyriyłkiemu pánu memu á ia dam

-1: tobie dwa tyfiacá koni/ będziefzli

-1: ie fam mogł oładzić iezdnemi.

werset: 9] A iákozbyś ty mogł odeprzeć ie-

-1: dnemu Książęciu z słuźebnikow pá

-1: ná mego? chociaż y iednemu z na-

-1: mnieyfzych? á wždy thy śmiefz vfác

-1: Egiptowi dla wozow y konnych.

werset: 10] A teraz ázabych ia tu do tey źie-

-1: mie wśzedł woiować oprocz wiedze

-1: nia Páńskiego/ Pan ci mnie rzekł/

-1: Wtárgni w ziemię tę á borz ią.

werset: 11] Tedy Eliákim/ Sobná/ y Ioáh

-1: rzekli do Rábfáceśá/ Mow prośi-

-1: my do nas sług twych ięzykiem Sy-

-1: riyfkim gdyż gi rozumiemy/ á nie

-1: mow z námi po Zydowsku kędy sły-

-1: źy lud ktory ná murzech iest.

werset: 12] Odpowiedźiał im Rábfáces/ I-

-1: zali Pan moy posłał mię do pána

-1: twego ábo do ciebie iżbych to powie

-1: dział? Izali dáleko nie więcey do lu-

-1: du ktory siedzi ná murze/ áby iedli

-1: łáyná swe/ y pili mocź swoy z wámi?

werset: 13] Tedy stánáwfy Rábfáces wołał

-1: głosem wielkim po Zydowsku mo-

-1: wiąc/ Słuchaycie słow wielkiego

-1: Krolá Krolá Afsyriyfskiego.

werset: 14] Ták mowi Krol/ Niechay was

-1: nie zwodzi Ezechiafz gdyż was rá-

-1: tować nie może.

werset: 15 Niechay wam powodem nie bę-

-1: dzie Ezechiafz byście mieli pánu v-

-1: fąc/ mowiąc ták/ Pan zá pewne wy

-1: báwi nas/ á miáfto to nie będzie po-

-1: dáne w ręce Krolá Afsyryfkiego.

kolumna: d

werset: 16 Nic słuchayćież Ezechiafzá/ á-

-1: bowiem ták mowi Krol Afsyry-

-1: fki/ Weźńcie zemną przymierze/ y wy

-1: nidźcie ku mnie/ á káždy z was iedz

-1: z winnice y z figi fwoiey/ á piy káz-

-1: dy z wás wodę z cyfterny fwoiey.

werset: 17 Aż przyćiągnę á przeniofę was do

-1: źemie ktora ieft ná kłztałth źemie

-1: wáfzey/ do źemie zboż y winá/ do

-1: źemie chlebney y winney.

werset: 18 Niechay was Ezechiafz nie zwo

-1: dźi/ mowiąc: Zá pewne Pan wybá-

-1: wi nas/ y ktoryż z Bogow pogáń-

-1: fkich wybáwił źemię fwą z rąk Kro

-1: lá Afsyryfkiego?

werset: 19 Gdzie ieft Bog z Emáth y z Ar-

-1: phát/ gdzieź ieft Bog z Sefárwá-

-1: im? izali wybáwili Sámaryą z rę-

-1: ki moiey?

werset: 20 Ktoryż z tych wfłech bogow ziem

-1: tych wybáwił źemię fwą z rąk mo-

-1: ich? zali y Pan może was wybáwić

-1: z ręki moiey?

werset: 21 A oni vmilknęli/ á słowá nie ptze [!]

-1: mowili [!] / bo im był thák rofkazał

-1: Krol: Nic mu ná to nie odpowie-

-1: dayście.

werset: 22 Tedy Eliákim fyn Helkiafzow y

-1: Sobná Kánclerz/ y Ioáh fyn Afá

-1: phow Secretharz/ wrocili fię do

-1: Ezechiafzá rozdárfzy fwe odzie-

-1: nia/ á oznáymili mu słowá Ráb-

-1: fácefowe.

rozdział: 37

KApit. 37.

1. Krol Ezechiafz słyfząc bluźnierfthwo

-1: Ráb fácefowe záłościw z tego. 2. śle do Ezái

-1: iafzá pošy fwe. 6. Odpowiedź Ezáiafzo-

-1: wá do sług Krolewfkich. 9. Sennácheryb

-1: z nowu śle do Ezechiafzá. 10. Bluźni prze-

-1: ćiw Bogu Izráelſkiemu. 16. Modlitwá

-1: Ezechiafzowá słyfząc bluźnierfthwá Sen-

-1: nácheribowe. 21. Ezáiafz ćiefzy Ezechiafzá/

-1: opowiedáiąc mu vpádek Sennácheribow

-1: 30. Známieniem vtwierdza prorocthwo

-1: fwoie. 36. Porážká Afyryánow przez An

-1: ioáá fprawioná. 38. Smierć Seínáche-

-1: rybowá.

werset: 1^x 6 **C**o gdy wśłyfzał

-1: Krol Ezechiafz/

-1: rozdárl odzienie

-1: fwoie/ á oblokfzy

-1: fię w wor wfedł

-1: do domu Páńfkie

-1: go.(marg) x 2. krol. 19. v. 1. (-)

werset: 2] Y posłał Eliákimá ochmiłtrzá y

-1: Sobnę Kánclerzá/ y ftárfze kápła-

strona: 369

Proroctwo

Ezáiafzowe. Lift. 369.

kolumna: a

ny obleczone w wory/ do Ezáiafzá

-1: Proroká fyná Amofowego.

rozdział: 40

strona: 371

kolumna: a

werset: 31] Ale vfáicy w Pánu oświeżeią/

-1: podniofą fkrzydłá iáko orłowie/ po

-1: bieżą á nie fpracuią fię/ chodzić będą

-1: á nie ftrudzą fię.

rozdział: 41

KApit. 41.

1. Pan pozywa wfzytkich narodow ná fąd

-1: iákoby będąc gotow czynić liczbę z nimi ze

-1: wfzythkich vczynkow ich przed fędziem. 2.

-1: Przythacza w pośrodek przykład Abráá-

-1: mow/ áby tym więcej vtwierdził Zydy. 4.

-1: On iełt pirwízy y ośtáteczny. 6. Zápálczy-

-1: wość bálwochwálcow około czynienia bál

-1: wanow. 8. Izráelá nápomináią w wezwá

- 1: niu iego/ áby fię nie mázał łącząc fię z po-
- 1: gány. 10. Obietnice Boże do ludu iego I-
- 1: zraélfkiego. 24. Nikczemność báltwánów.
- 1: 27. Wybáwienie obiecáne Syonowi przez
- 1: Proroki.

werset: 1 **N**lech vmil

- 1: kną przedem-
- 1: ną wyśpy á na
- 1: rodowie niech
- 1: fię posilą/ nie
- 1: chay fię zeydą/
- 1: y niech mowią
- 1: żebychmy fię śpołu zefzli ná śąd.

werset: 2 Kthoryż on iefth co od wśchodu

- 1: śłońcá wzbudził ^A śprawiedliwość/
- 1: ^B wezwał iey áby przyśzła zá niem/ ^C
- 1: podał mu narody/ á podbił podeń
- 1: Krole/ poddał ie pod miecz iego iá
- 1: ko proch/ á łukowi iego iáko śłomę
- 1: piercháiącą? (*marg*) ^A Przez the śprawiedliwość rozumie Abráámá prawdziwego wyznawcę śprawiedliwości. ^B To iefth/ wyrwał z Vr źemie Káldeyśkiey. ^C To iefth/ przez obietnicę którą dał iemu y **pothomśtu** [!] iego. (–)

werset: 3 Vganiał fię z nimi/ á śpokoynie

- 1: prześzedł drogę/ ná którą nie wyśzedł
- 1: nogámi śwemi.

werset: 4 Ktoz to śpawił y vczyńił/ wzy-

- 1: wáiący narody od począthku? ^x Ia

-1: Pan iestem pirwłzy y ofstáteczny.(*marg*) ^x Niżey. 44. v. 6. y. 48. v. 12. Ziáw. 1. v. 17.
y 22. v. 13. (-)

werset: 5] Wyłpy wyzráły y przeftráfzyły fię

-1: kończyny ziemie ^D zádrzáły/ zefzli fię

-1: łpołu y ^E przyfzli.(*marg*) ^D Tho iest/ ná on czás gdym ták cudow wiele czynił miedzy ludem
fwoim. ^E Okázuie iż chociaż ludzie widzieli tákowe cudá/ wízakoż fię zefzli do bálwanow
fwoich. (-)

werset: 6] Káždy ^F podpomaga bliźniego

-1: fwego/ á mowi brátu fwemu/ Bądź

-1: fercá dobrego.(*marg*) ^F To iest/ około roboty bálwanow. (-)

werset: 7] Tefzarz złotniká ćiefzy/ á nádawá

-1: iący żelázá tego biie co młotem ná

-1: kowádle ták mowiąc/ Godzi fię ku

-1: zwárzeniu/ á ták gwoźdzmi znituie

-1: gi áby fię nie rufzył.

werset: 8] Ale ty Izráelu iesteś sługá moy/

-1: á tyś iest Iakobie ktoregom ia ^x obrał

-1: nafienie Abráámá miłóśniká mego (*marg*) ^x Luk. 1. v. 54. (-)

werset: 9] Abowiem wywiodłem cię od o-

-1: ftátecznych kończyn ziemie/ á wez-

-1: wałem cię z dalekich mieyfc iey/ y rze

-1: kłem tobie/ Sługá moy ty iesteś/ o-

kolumna: b

brałem cię á nie odrzuciłem cię.

werset: 10] Nie boyże fię tedy bom iest z tobą/

-1: nie trwoż fię bom iest Bog twoy/ v-

-1: mocniłem cię y rátowałem cię/ á pod

-1: pieralem cię práwicą łprawiedli-

-1: wości moiey.

werset: 11] Oto wżycy ktorzy cię náiezdzią

-1: zawnitdzą fię á będą pohánbieni/ y

-1: w niwecz fię obroca/ á ci ktorzy ná

-1: cię walczą poginą.

werset: 12] Będziefz ich szukác á nie znay-

-1: dziefz/ to iest/ ludzi ktorzy fię z tobą

-1: wadzą/ y będą iákoby nic/ á ktorzy z

-1: tobą walczą/ zniŹczyą.

werset: 13] Abowiem ia iestem pan Bog twoy

-1: ktory dzierzę rękę twoię á mowię do

-1: ciębie/ Nie boy fię bo cię wřpomogę.

werset: 14] Nie boy fię ^G robaczku Iákobie y

-1: ty Izraelu rátuię cię mowi Pan/ bę

-1: dę wybáwićielem twym ia święty I

-1: zraelfki. (marg) ^G Názywa Pan lud Źwoy słowy tákowemi dla iego małości/ y iákoby go nie było/ iákoby rzekł/ Choćias fię ty zdał nikczemnym/ thedy ia rátuię ciębie. (-)

werset: 15] Otom ia ciębie vczynił iáko woz/

-1: á iáko bránę nową żębiałtą/ thy bę-

-1: dziefz łamał ^H gory/ a obroćifz ię w

-1: drobne Źkiby/ a pagorki w proch po

-1: krufzyŹ.(marg) ^H Tho iest/ harde nieprzyacioły twoie. (-)

werset: 16] Będziefz ie przewiewał/ á roznie-

-1: Źie ie wiátr/ á wicher roŹprofzy ie/ á-

-1: le fię ty rozráduiefz w Pánu/ á bę-

-1: dziefz fię chlubił święthym Izrael-

-1: Źkim.

werset: 17] Vbodzy á nędznicy będą Źzukác

-1: wody á nie będzie iey/ á ięzyk ich od

-1: prágnienia wóchnie/ ia Pan wyflú-

-1: cham ich/ ia Bog Izráelki nie opu-

-1: łzczę ich.

werset: 18 Otworzę^I rzeki ná mieyfcách wy

-1: łokich/ á zdroie w póśrodku dolin/

-1: obroczę pułthynie w ieziorá wod/ á

-1: ziemię łuchą w wody ciekące.(*marg*)^I Obietnicá thych wod zámýka w łobie wody obiecáne przez Krytułá ku wgółzeniu prágnienia w grzechoch. (-)

werset: 19 Ná pułzczy poštáwię Cedr/ łośnią

-1: Miert/ y oliwne drzewo/ poštawię

-1: ná pułzczy iedlinę/ wiąz/ y buxpan

-1: półpołu.

werset: 20 Aby widzieli y wiedzieli/ obaczyli

-1: y wyrozumiełi iż ręká Páńfka ty rze

-1: czy wczyniłá/ á święty Izráelki łtwo

-1: rzył ie.

werset: 21^K Przełóżcie rzecz wálżę mowi

-1: Pan/ á przywiedźcie dowody łwe

-1: mocne mowi Krol Iákobow.(*marg*)^K Mowi do narodow pogáńfkich/ ták iáko czyni y w pierwłzym wierłzu (-)

werset: 22^L Niech przyłtąpią á nam oznay-

-1: mią co ma być/ powiedaycież co iuż

-1: przełzło/ a będziemy rozbierać ábył-

-1: my wiedzieli co zá koniec ich ma być

-1: ábo nam przyłżłe rzeczy powiedzcie. (*marg*)^L To iełt/ bogowie wálży niechay fię okażá iż łą bogi/ bo iełfiż łą bogowie tedyć mułżá wiedzieć włżythko/ ále iż nie wiedzą przełżłych áni przyłżłych rzeczy á przetoż też nie łą bogi. (-)

rozdział: 47

strona: 373v

kolumna: c

werset: 14 Oto stáli się iáko słomá/ ogień ie

- 1: popali/ nie wybáwią dużę swę od
- 1: gwałthownego płomieniá/ nie bę-
- 1: dzie węgla przy kthorymby się zá-
- 1: grzać/ áni światlá będzie coby przy
- 1: nim poliedzieć.

werset: 15 Tákowić będa ci około kthorychś

- 1: pracą miála/ á z kthoremiś hándel
- 1: wiodła od młodości twoiey/ káždy
- 1: zblądził w práktyce swoiey/ á żaden
- 1: nie ieft co by cię wybáwił.

rozdział: 48

KApitu. 48.

1. Gdyż iuz opowiedział o zborzeniu Bábi-
- 1: lonu/ obraca rzecz swą do Zydow aby ie
 - 1: vtwierdził w obietnicách Bożych. 4. V-
 - 1: kázuie przecz Pan nápominał Zydy z tego
 - 1: co ná nie przydz miáło od dawnego czáfu/
 - 1: niż przyšlo. 9. Oznáymuie przecz ták dłu
 - 1: go odwłaczał/ iż ich nie karał zá ich krną-
 - 1: brność y niewiárę. 12. Wywyższa moc
 - 1: Páńską. 14. Opowieda przyście Cyruśo-
 - 1: we. 16. Powtore rzecz swą obráca do Zy-
 - 1: dow/ á przywabia ie ku náuce swoiey. 17.
 - 1: Obiecuie im wybáwienie/ á vkázuie
 - 1: przecz w niewolę podáni byli.

werset: 1

Luchaycie te-

-1: go domie Iako-
 -1: bow ktorzy fię ozy-
 -1: waćie imieniem I
 -1: zraélkim/ á wyfzli
 -1: ście z wod Iud-
 -1: fkich/ ktorzy przyfięgaćie przez imię
 -1: Pánkie á przypominaćie Boga Iz-
 -1: ráelkiego/ á což gdy nie w praw-
 -1: dzie áni w fprawiedliwości.

werset: 2] Abowiem ozywaią fię z miáfhá

-1: fwiętego/ á podpieraia fię Bogiem
 -1: Izraélkim/ ktorego imię ieft Pan
 -1: zaftępow.

werset: 3] Opowiedzialem przed tym rze-

-1: czy pierwfe/ y wyfzly z vft moich/ y
 -1: dałem fię flyfzeć/ naglem vczynil y
 -1: przyfzly.

werset: 4] Poznałem iżeś tward/ a iż kárk

-1: twoy iáko žylá želázna/ á czoło two
 -1: ie iáko miedz.

werset: 5] Oznáymilem ci od dawnego czá

-1: fu przed thym/ y okázalem ci niž fię
 -1: co ftáło/ bys f nadž nie rzekł/ Bál-
 -1: wáni moi fprawili to/ á ftrugałko-
 -1: wie y vláni bożkowie moi rozkazá-
 -1: li to.

werset: 6] Słyzałeś y to iuž widžilš wfzyt-

kolumna: d

ko/ izali y fámi nie wyznaćie? Da

-1: lemći słyŕzeć rzeczy nowe iuż teraz/

-1: ktore były zákryte á nie znałeś ich.

werset: 7 Theraz są stworzone á nie w on

-1: czás/ á przed tym dniem nie słycha-

-1: łoś o nich/ byś **śnadź** [!] nie rzekł/ Wśzá

-1: kem ia to dawno wiedział.

werset: 8 Ieścześnieś áni słychał ániś o thym

-1: wiedział/ áni ná on czás vcho two

-1: ie było odethkáne/ bo ia wiedzia-

-1: łem żeś zá pewne nie wiernie się ob-

-1: chodzić miał/ á przethożem cię ná-

-1: zwał odpornym wnet z żywotá.

werset: 9 Dla imieniá mego odkłádałem

-1: popędliwość moię/ á dla chwały

-1: moiey hánowałem gniew moy á-

-1: bych cię nie wykorzeniał.

werset: 10 Oto wypláwiłem cię/ ále nie iá-

-1: ko śrebro/ wybrałem cię w piecu v-

-1: trapienia.

werset: 11 Dla mnie dla mnie tho czynię/

-1: bo inaczej byłoby pomázáne imię

-1: moie ^x / Y zá pewne chwały moiey nie

-1: dam inemu. *(marg)* ^x Wyśłzey. 42. v. 8. (-)

werset: 12 Słuchay mię Iakobie y Izráelu

-1: ktoregom wezwał/ ^x Ia iefthem Ia

-1: pierwśzy y ia ośtáteczny. *(marg)* ^x Wyśłzey. 41. v. 4. y 44. v. 6. (-)

werset: 13 Y ręká też moiá záłożyła ziemię/

-1: á práwicá moiá rozmierzyła niebá

-1: piędzią/ wezwałem ich y śthánełi

-1: Ípołu.

werset: 14 Zbierćie się wżycy á słuchayćie/

-1: któż miedzy nimi opowiedał rzeczy

-1: thákowe/ Pan vmiłował go á wy-

-1: pełni wolą iego przeciw Bábilonu/

-1: á rámię iego będzie przeciw Kál-

-1: deyczykom.

werset: 15 Iam ieft/ iam ieft ktorym mowił

-1: ktorym go też wezwał/ y przywio-

-1: dłem go/ á będzie się łzczęścila drogá

-1: iego.

werset: 16 Przybliźćie się ku mnie á słuchay-

-1: ćie tego/ nie mowiłem ci łkriyćie od

-1: ^A początku/ w then czas gdy się tho

-1: dźiało tám ia byłem/ Y theraz Pan

-1: Bog ^B y Duch iego połłál mię. (marg) ^A To ieft od onego czafu gdym się oznáymil
oycom wáżym. ^B Niektorzy wykłádáią duchá łwego/ A tuć się opowieda Prorok iż się nic
zá łwe Proroctwo nie włtydáiąc nie kryie się z nim. A iáko się to wypełnilo co opowiedał o
Sennácherybie/ ták też to rzecz pewną oznáymuie/ co się dotycze Cyrułá/ ktorego Pan Bog
miał posłác z mocą Duchá łwego/ A wżákoż się to o prawdziwym Cyrułie rozumie/ tho
ieft/ o Kryłtu Pánu który był pełen Duchá łwiętego/ iáko o tym thenże Prorok opowieda
42. Kap. (-)

werset: 17 Ták mowi Pan odkupiciel twoy

-1: Święthy Izráelłki Iam ieft Pan

-1: Bog twoy nauczáiąc cię rzeczy po-

-1: zytecznych/ á prowadząc cię ná dro

-1: gę po ktorey chodzić małz.

werset: 18 O byżeś był słuchał przykázania

-1: mego/ tedyby pokoy twoy był iáko

-1: rzeká/ á íspráwedliwość twoiá iá-

-1: ko wáły morfkie.

rozdział: 53

strona: 376

kolumna: a

werset: 3^x Wzgárdzony ieft y odrzucony

-1: do ludzi/ człowiek zboláły á swiá-

-1: domy w boleści/ dla tego thwarz

-1: nafzę zákrylichmy przed nim/ y był

-1: thák bárzo wzgárdzony zechmy go

-1: práwie zá nic nie mieli.(*marg*) ^x Már. 9. v. 12. (-)

werset: 4^c " Záprawdęc odnioł choroby ná

-1: íze/ á włóżył ná fię boleści náfze/ á

-1: wżákże mnimálichmy go być zrá-

-1: nionego y vtrápionego od Bogá.(*marg*) ^c Tác iefth przyczyná dla kthorey Kryftus miał fię okázác tak odrzuconym/ wzgardzonym y vtrapionym ábowiem on miał być náfz załtěpcá áby wypłácił zá nas Bogu oycu to cochmy iemu winni byli czyniác dofyć íspráwedliwości iego. " Mat. 8. v. 17. 1. Piotr. 2. v. 24. (-)

werset: 5^x A on zrániony ieft dla złoóci ná

-1: ízych/ á vbit ieft dla grzechow ná-

-1: ízych/ karan ieft dla pokoju náfzego/

-1: á zśiniátemi rázy iego vzdrowieni

-1: chmy fá.(*marg*) ^x 1. Kor. 15. v. 3. (-)

werset: 6 Zbładzilićiechmy wśyfcy iáko ow

-1: ce/ obroćilichmy fię káždy zá íwą dro

-1: gą/ á Pan wrzucił nań niepráwo-

-1: ści wśytkich nas.

werset: 7 Vćiśnion był y vdręczon/ á nie o-

-1: tworzył vft swoich ^x wiedzion ku zá-

-1: bićiu iáko báránek/ á przed ftrzy-

-1: żącym iáko owieczká milczał/ nie o-

-1: twarzaiąc vft swoich.(*marg*) ^x Mát. 26. v. 53. Dziei. 8. v. 32. (–)

werset: 8^D Wiedzion iefth z więźnienia y z

-1: fkazania. Y ktoż wiek iego wypo-

-1: wie? Abowiem wykorzenion iefth z

-1: ziemie żywiących/ á zránion iefth dla

-1: przestęptwá ludu moiego.(*marg*) ^D To iefth ná śmierć (–)

werset: 9^E Dał fię pogrześć miedzy złośni-

-1: ki/ á vmárł miedzy ^F bogaczmi ^x / cho

-1: ciaz złości nie popełnił/ á zdrádá

-1: nie náleżóná iefth w vsćiech iego.(*marg*) ^E Opowiada iż chociaż ná śmierć był podan/ wżákoż ie^{go} wiek miał trwać ná wieki. ^F To iefth/ vmárł iáko grzełzny/ á iefth pogrzebion iáko zacny/ chociaż to słowo bogacze może być rozumiane o onych przełożonych Zydowfkich ktorzy Kryftuá o śmierć przyprawili. ^x 1. Piotr. 2. v. 22. 1. Ian. 3. v. 5. (–)

werset: 10^G Pan chciał dotrzeć nań boleścią

-1: ^G Iefliby położył dużę fwą zá grzech

-1: ogłáda pothomftwo swoie/ á prze-

-1: dłuży dni swoie/ a wola Pánfka po

-1: fzczeńci się w ręku iego.(*marg*) ^G Iákoby rzekł/ chociaż vmrze zá grzech/ przedfię iednákwzbudzi nie żliczony poczeth potomftwá wiernych á będzie żył ná wieki. (–)

werset: 11^H Ogláda ^H záplátę zá pracą dużę

-1: swoiey/ y vżywie iey/ á fprawiedliwy

-1: fługa moy wiele ich vprawiedliwi

-1: vmieiętnością swoią/ á on sam od-

-1: niefie niepráwości ich. (*marg*) ^H To iefth/ pożytek śmierci swoiey ktory iefth zbáwieniem ludzkim. (–)

werset: 12 Dla czego dam czaŃtkę iemu mie-

-1: dzy wielem ich/ ^I á rozdzieli łupy z

-1: mocarzmi/ Abowiem wydał żywot

-1: łwoy ná łmierć " á policzon iest w po

-1: czet przestępcow/ á on łam odnioł

-1: grzech wiela ich/ y modlił fię zá prze

-1: łtępcami. (marg) ^I To znaczy zwycięstwo Kryłtułowe/ kthore otrzymał nád łmiercią grzechem y piekłem. " Már. 15. v. 28. Luk. 22. v. 37. (-)

rozdział: 54

KApit. 54.

1. Prorokuie o naprawie kościoła/ y o po-

kolumna: b

mnożeniu iego. 4. Nápomina gi áby był

-1: dobrej nádzieie ná pothym/ á zapominał

-1: włzytkiego przełżłego vtrapienia. 7. Po-

-1: wieda iż tylko do czałfu miały trwać tra-

-1: pienia iego. 9. Obiecuie mu że fię nań

-1: więcey gniewać nie chce. 11. Obiecuie mu

-1: łthan zacnieyłzy niż był pierwłzy. 13. Iż

-1: Wierni łtawaią fię náuczonymi od Pána/

-1: á nieprzyaáciele bywaią wykorzenieni.

werset: 1

^{Ax}
7 **O**

Niepło-

-1: dna ktora nie

-1: rodziłz záłpie-

-1: way/ á ty kto-

-1: ra nie poczy-

-1: nałz łpieway

-1: chwałę/ á ra-

-1: duy fię ^B ábowiem łynow opułczo-

-1: ney więcey będzie niż mężatey/ Mo

-1: wi Pan.(*marg*) ^A Obraca rzecz śwę ku kościołowi czyniwszy wzmiankę o śmierci Kryśtuśowej aby lepiej zrozumiał moc iey/ á nazywa go niepłodnym dla iego trapienia iákoby miał być wdową á przez małżonkã. ^x Luk. 23. v. 29. Gál. 4. v. 27. ^B To iest kościół w wtrápieniu swoim daleko więcey synow rozrodzi Pánu niż czáfu łzczęścia śwęgo. (-)

werset: 2 ^C Rozpołrzy mieysce namiotu śwę

-1: go/ á niech będą rozciągnione kor-

-1: tyny przybytkow twoich/ nie łzá-

-1: nuy ich/ wyciągay powrozy twoie/ á

-1: mocne kołki twe wbiay.(*marg*) ^C Temi słowy dawa znác rozmnozenie wiernych w kościele. (-)

werset: 3 ^Abowiem rozmnożyłz się ná prá-

-1: wo y ná lewo/ á náfienie twoie poię

-1: dzie pogány/ á będzie mięłzkác w-

-1: mieściech łpułtołzonych.

werset: 4 ^Nie boy się bo pohánbioná niebę-

-1: dziełz/ nie wśtyday się ábowiem nie

-1: przydziełz ná połromocenie/ ále

-1: zápomniłz łromoty ^D młodołci two

-1: iey/ á nie włpomniłz dáley ná po-

-1: hánbienie wdowłtwá twęgo.(*marg*) ^D Przez młodość y wdowłthwo rozumie wtrapienie kościoła. (-)

werset: 5 ^Abowiem łtworzyłz twoy mał

-1: żonkiem twoim będzie/ Pan załtę-

-1: pow iest imię ie^{g0}/ a odkupiłz twoy

-1: święty Izráelki/ ^x y będzie wezwan

-1: Bog wśzytkiey ziemie.(*marg*) ^x Luk. 1. v. 32. (-)

werset: 6 ^Abowiem Pan wezwał ciebie iáko

- 1: niewiáftę opufzczoną/ y ftrapioną w
- 1: fercu/ y iáko młodą zonę gdyześ byłá
- 1: opufzczoną/ A ták mowi Bog twoy.

werset: 7] Iam cię ná máluczki čás opufcił

- 1: ále cię záfię zgromádzę w wielkim
- 1: miłofierdziu.

werset: 8] Gniewálem fię iáko ná mgnienie o

- 1: ká/ á zákrywálem twarz moię od cie
- 1: bie/ álem fię zmiłował nád thobą
- 1: wiecznym miłofierdziem/ mowi
- 1: Pan odkupiciel twoy.

werset: 9] A tho będzie iáko wody zá

- 1: Noego " Abowiem iákom przyfiągł
- 1: zem niemiał więcey fpufzczác poto-
- 1: pu iáko zá Noego ná ziemię/ thák
- 1: przyfięgam iż fię ná cię więcey gnie-
- 1: wác nie będe/ ^E á iuz cię więcey gro-
- 1: mić nie będe.(*marg*) " w. 1. Mo. 9. v. 1. ^E To ieft/ tákową fregością ábych cię miał wytrácić. (–)

rozdział: 59

strona: 378v

kolumna: c

werset: 13] Gdyż grzeźzimy y kłamamy prze

- 1: ciw Pánu/ a odfłępujemy od Bogá
- 1: náłzego/ mowimy potwarz y prze-
- 1: wrotność/ á poczynamy y zmyflamy
- 1: w fercu fłowá kłamliwe.

werset: 14] A przetoż fąd ná zad wftąpił fię/ á

- 1: fpřawiedliwośc z dáleká ftánełá/ bo

-1: fię prawdá powáliłá ná vlicách/ á

-1: práwość wnidź nie moglá.

werset: 15] Prawdá vftálá/ á then co fię od-

-1: wrocił od złości był wydan ku łupo

-1: wi/ Pan to widział á nie podobało

-1: fię iemu/ przeto iż fądu nie było.

werset: 16] Y vyźrzał Bog że żadnego nie ^E

-1: było/ á dziwował fię iż żaden nie zá

-1: ftáwił fie o tho/ á dla tegoż rámie-

-1: niem fwym fię bronil/ á podpárl fię

-1: fpráwiedliwością fwoią. (marg) ^E To ieft/ kteryby miał czynić fpráwiedliwość. (-)

werset: 17] ^x Przyobłokł fię fpráwiedliwo-

-1: ściá iáko páncierzem/ á helm zbáwie

-1: nia był ná głowie iego/ przyobłokł

-1: fię iáko odzieniem pomftá/ á przyo-

-1: blokł fię zápálczywością iáko pła-

-1: fzczem. (marg) ^x Efes. 6. v. 17. 1. Tes. 5. v. 8. (-)

werset: 18] Iákoby ku pomfzczeniu/ á iżby ro

-1: wno zá rowne nágrodził popędli-

-1: wością nieprzyaściołom fwym/ y zá-

-1: wetował fprzećiwnikom swoim/ á

-1: wyfpom oddał záplátę ich.

werset: 19] A ci co fą ná zachod fłońcá/ będą

-1: fię bać imieniá Pańkiego/ á ktery

-1: fą ná wfchod fłońcá chwały iego/

-1: gdy przydzie iáko rzeká gwałtow-

-1: na ktorą duch Páńki pędzi.

werset: 20] ^x Y przydzie odkupiciel do Syonu

-1: y do onych ktery fię náwráciá od

-1: złości w Iakobie/ mowi Pan.(*marg*) ^x Rzym. 11. v. 26. (-)

werset: 21 A oto to iest przymierze moje z ni-

-1: mi mowi Pan/ ^F Duch moy ktory

-1: iest w tobie/ y łłowá moje ktorem po

-1: łożył w włćiech twych/ nie odstąpią

-1: od vłt twych áni od vłt nafienia twe

-1: go/ y od vłt náfienia potomstwá twe

-1: go/ mowi Pan od tąd áż ná wieki. (*marg*) ^F Społu złączą duchá z náuką/ abowiem oprócz mocy ie^go byłaby niepożyteczną/ A to oboie ná wieki obiecuie kościołowi swojemu. (-)

rozdział: 60

KApit. 60.

1. Rozkázuie kościołowi áby miał nádzieię

-1: w wybáwieniu od vćítkow fwych. 2. Vkázu

-1: ie iáko iest prawdziwe światło wiernych.

-1: 4. Rozwodzi obietnice vczynione kościo-

-1: łowi ku náprawie iego. 6. Wypifuiie chwałę

-1: y wielmożność kościoła przyłstofuiąc fię do

-1: czáłow y ołob z kthorymi miał łpráwę. 9.

-1: Náucza kthorym vmysłem pogáni mieli

-1: fię chwycić chwały Bożey. 12. Grozi przeci

-1: wnikom kościoła. 13. Mowi powtore o na

kolumna: d

práwie iego/ y vkázuie ktora iest prawdzi

-1: wa nápráwá kościoła.

werset: 1 **P**OWłthań

-1: obiášni fię/ á-

-1: bowiem swiá

-1: tłóć twa przy

-1: ízlá/ á chwa-

-1: lá Pańfka wze

-1: ízlá nád tobą.

werset: 2] Abowiem oto ciemności okryją

-1: ziemię/ á zácmmienie narody/ ale Pan

-1: wznidzie nád tobą/ á chwałá iego

-1: nád tobą oglądána będzie.

werset: 3] A pogáni chodzić będą w iálności

-1: twoiey/ y krolowie w óswieceniu

-1: ^A wzećcia twego. (marg) ^A Przez to wzećcie ábo przez zarzę rozumie świáthłość dána Kościołowi żydowfkiemu przez Zakon y Proroki kthorzy byli przed przysćciem Krystufá słońcá prawdziwego. (–)

werset: 4]^x Podnieś oczy twe około siebie y

-1: weyźry/ wśzyfcy ci fię zgromádźili

-1: á przyfzli k tobie/ fynowie twoi zey-

-1: dą fię zdáleká/ á corki twoie iáko v

-1: piałthunek ná ręku chowane będą. (marg) ^x Wyźfz. 49. v. 18. (–)

werset: 5] Tedy oglądáfz á roziáfniífz fię/ á

-1: ferce twe zádziwuie fię/ á od wefela

-1: rozroćcie fię/ gdy wielkość morzá

-1: będzie obrocona k tobie/ á moc po-

-1: gánow do ciebie przydzie.

werset: 6] Obfitość wielbładow okryie cię

-1: y ^B mułow z Mádyany z Efá/ wśzy

-1: fcy z Saby zbieżą fię przynofząc zło-

-1: to y kádźidło/ a wyłfawiáiąc chwa

-1: fty Pańfkie. (marg) ^B Niektorzy wykłádáią Dromedarze. (–)

werset: 7] Wśzytki owce zgromadzą fię k to

-1: bie z Kedár/ á báráni z Nábáiothu

-1: będą tobie służyć/ będą ofiarowani

-1: ná ołtarzu wblągania mego/ á dom

-1: máieftátu mego vwielbię.

werset: 8] Ktorzyż są ci co iáko obłok ^C przy

-1: láthuią/ á iáko gołębice do máclo-

-1: chow swoich.(*marg*) ^C Tho mówił dla prętkości y ochoty wiernych/ á zwłázczá tych ktorzy się do Páná návroćić mieli. (-)

werset: 9] Záište y wyłpy mię też oczekiwá

-1: ią/ y okręty z Tarfys iáko zdawná by

-1: ło/ áby łyny twoie przywiodły z dá

-1: leká/ á ich łrebro y złoto łpołu z ni-

-1: mi/ dla imienia Páná Bogá twego

-1: á świętego Izráelłkiego ktory cię v-

-1: wielbił.

werset: 10] A łynowie cudzołiemcow pobu-

-1: duią mury twoie/ y ^D krolowie ich to

-1: bie służyć będą/ abowiem w rozgnie

-1: waniu moim vderżyłem cię był/ a w

-1: dobroći moiey zmiłowałem się nád

-1: tobą. (*marg*) ^D To się wypełniło czáfu Cyrufá z Dáryufza/ ktorzy byli figurą włzytkiego wypełnienia w Kryłtufie. (-)

rozdział: 65

strona: 381

kolumna: a

werset: 15] Y zołtanie imię wálze ná przekłęc

-1: two między wybranymi moimi/ á

-1: Pan Bog was zábiie/ ále łlugi łwe

-1: názowie ^I inłzym imieniem.(*marg*) ^I To iełt/ obierze łobie iny lud ktory temu służyć będą. (-)

werset: 16 Ktho chce być błogosławionym

-1: ná ziemi/ błogosławionym będzie

-1: w Bogu prawdziwym/ á kthory

-1: będzie ^K przyśięgął ná ziemi/ przy-

-1: śięże przez prawdziwego Bogá/ á-

-1: bowiem pierwsze wćilki ľą w zápá-

-1: miętaniu/ y zákryte **dęda** [!] od oczu mo

-1: ich. (marg) ^K Pod tymi słowy błogosławieńtwa y przyśięgi/ zamyka wżytkę chwałę Bożą. (–)

werset: 17^x Abowiem oto Ńtwarzam nowe

-1: niebo y nową ziemię/ á rzeczy prze-

-1: źle w pámieći nie będą/ áni śię wię-

-1: cey tkną fercá. (marg) ^x 2. Piotr. 3. v. 13. Ziáw. 21. v. 1. (–)

werset: 18 Ale wy rozewfelićie śię y rozrádu

-1: iećie śię ząwždy w thym co ia Ńtwa-

-1: rzam/ Abowiem otho Ieruzálem

-1: Ńtwarzam iáko wefeľe/ á lud iego iá

-1: ko rádość.

werset: 19 Rozwefeľę śię w Ieruzálem/ á roz

-1: ráduię śię nád ludem moim/ nie bę-

-1: dzie w nim dáley Ńłyźzec gľofu plá-

-1: czu/ áni gľofu nárzekánia.

werset: 20 Iuź tám więcey dziećiny nie bę-

-1: dzie áni Ńthárcá kthoryby niemiał

-1: doydź lat Ńwych/ ábowiem ten kto-

-1: ry we Ńtu lat vmrze będzie iáko dzie

-1: ćię/ á grzeľznik y we Ńtu lat przekle-

-1: ty będzie.

werset: 21^L Pobuduią domy á będą w nich

-1: mieszkąc/ náfádzą winnic/ á będą

-1: pożywác owocu ich.(*marg*) ^L Przekláda ludowi wiernemu błogosławieńtwa zakonne/
ktore okázuiąc w tych rzeczách docześnych/ rozumie o onych duchownych. (-)

werset: 22 Nie będą budować áby tám ktho

-1: iny mieszkąc miał/ nie będą szczepić

-1: áby miał kto iny pożywác/ ábowiem

-1: dni ludu moiego będą iáko dni drze

-1: wá/ á wybráni moi vzywác będą

-1: pracey rąk swoich długo trwáią-

-1: cey.

werset: 23 Nie będą więcey dármo robić/ á-

-1: ni więcey z zátwożeniem będą ro-

-1: dżić/ ábowiem są náfieniem błogo-

-1: sławionych Páńfkich/ y potomńth-

-1: wo ich z nimi będzie.

werset: 24 ^x Y ftanie się że pierwey niż záwo-

-1: láią ku mnie/ ozowę się im/ á ielzczę

-1: nie przelthána mówić/ á ia wyflu-

-1: cham.(*marg*) ^x Pál. 32. v. 5. (-)

werset: 25 ^{xM} Wilk y Báran społu się pálc bę

-1: dą/ Lew y Woł społu zgoniny

-1: ieść będą/ á żywność wężowi będzie

-1: proch/ nie będą więcey szkodzić áni

-1: závádzác ná wżytkiey świętey go

-1: rze moiey/ Mowi Pan.(*marg*) ^x Wyżłzey. 11. v. 6. ^M Oznáymuie iż mocą Duchá święte^{go}/
ták będą fkroceni ludzie okrutni że się nád żadnym frożyć nie będą. (-)

kolumna: b

rozdział: 66

1. Gáni prožne vfánie w Zydźiech ktore po
 -1: kładali w kościele y w Ceremoniách zwierz
 -1: chownych. 5. Przytacza rzecz śwą ná pra-
 -1: wdziwe sługi Boże/ á vkázuie znák po kto
 -1: rym máią być poznawáni. 7. Prorokuie o
 -1: naprawie Kościoła. 14. Grozi nieprzyia-
 -1: ciołom iego y bálwochwálcom. 19. Opo-
 -1: wieda o wezwánium pogánów. 22. Vkázuie
 -1: że naprawá kościoła ftać wiecznie będzie.

werset: 1^x **T** Ak mowi

-1: Pan/ ^A Niebo
 -1: ieft ftolicá mo-
 -1: iá/ á ziemiá ieft
 -1: podnożek nog
 -1: moich/ gdźiefz
 -1: tedy będzie ten
 -1: dom kthory dla mnie zbuduiecie? á
 -1: gdzie będzie mieyfce odpoczynienia
 -1: mego? (*marg*) ^x Dziei. 7. v. 49. ^A Tu fztrofuie prožne vfánie ludu onego ktore pokładáli
 w onym swoim kościele y w ofiárách/ gdyz przed fię vftáwicznie w złościách leželi. (–)

werset: 2² Abowiem ręká moiá wšytko to

-1: vczyniá/ y wšytko to ieft przez mię
 -1: fprawiono mowi Pan? Ale ná ko-
 -1: goz weyżrę iedno ná vtrapionego á
 -1: fkrufzonego w duchu/ y ná tego kto
 -1: ry drży ná fłowá moje.

werset: 3^B Kthory ofiáruie wołu iákoby

-1: człowieká zabił/ ktory ofiáruie owcę
 -1: iákoby pfá ściął/ ktory fprawuie iá-

-1: kie ofiary iákoby świnią krew rozle
 -1: wał/ ktory kurzy kádźidłem iákoby
 -1: złości chwalil/ bo záiſte obieráli so-
 -1: bie drogi ſwoie/ á duſzá ich kochála
 -1: fię w brzydliwoſciách ich. (marg) ^B Lud then iż był złego ſumnienia/ á oprócz boiázni
 Bożey/ tedy wſzytki iego ofiary były obrzydłe/ a iako plugáłthwo ſproſne przed oczymá
 iego (-)

werset: 4] A teſz ia wybiorę wynálafki ich/ á po

-1: ſię ná nie to cze^go fię boiá/ ^x abowiem
 -1: wzywałem á żaden fię nie ozwał/
 -1: mowiłem á nie ſłucháli/ y czynili złe
 -1: przed oczymá moiemi/ á obieráli to
 -1: co fię mnie nie podobáło.(marg) ^x Przyp. 1. v. 23. Ieremi. 7. v. 13. Wyſzłzey 65. v. 12. (-)

werset: 5] Słuchaycie ſłowá Páńſkiego wy

-1: ktorzy drżycie przed ſłowem iego/
 -1: wálzy brácia ktorzy was nie nawi-
 -1: dzieli/ á odrzucáli dla imienia me-
 -1: go/ mowili/ Pan niech okaże chwa-
 -1: łę ſwoię/ á okaże fię z wefelem wá-
 -1: ſzym/ á oni pohánbieni będą.

werset: 6] Głos wrzáfku będzie ſłyſzan z

-1: miáłtá/ głos z kołciołá/ głos Páńſki
 -1: ktory płáci zá rowno nieprzyiaćio-
 -1: łom ſwoim.

werset: 7] ^C Porodziłá pierwey niſz zabolá-

-1: łá/ pierwey niſz iá ogárnełá boleſć
 -1: porodziłá meſzczyſnę. (marg) ^C Dawa znác o wielkim rozmnoſzeniu Koſcioła wiernych
 przez ſłowo Boże. (-)

werset: 8] Ktoſz co themu kiedy podobnego

-1: Źył? y kto rzecz tákową widział?

-1: Ziemiá możeli rodzić dnia iednego?

strona: 381v

ESAIAS.

kolumna: c

ábo możeli ieden narod rázem się ro

-1: dźić? ábowiem gdy naprzod Syon

-1: boleć poczęła zrodziła fyny fwoie.

ksiega: Ier.

strona: 383v

IEREMIAS.

kolumna: c

rozdział: 3

werset: 1

T Ak więc mo-

-1: wią/ IeŹli kto opu-

-1: Źi żonę swoię/ á o-

-1: ná odźzedźy od nie

-1: go mieŹkálaby z i-

-1: nym mężem/ Izali

-1: się powtore do niey wroći? Izali o-

-1: ná ziemiá nie będzie pomázána? A-

-1: le y ty cudzołożylás z ^A wielem gám

-1: rathow/ A wźákoż nawróć się ku

-1: mnie/ mowi Pan.(*marg*) ^A To rozumie o cudzych bogoch ktore lud chwalił opuściwzy

Páná/ A tę chwałę słuźnie zowie cudzołóŹtwem (-)

werset: 2 Podnieś oczy twoie ná mieyŹcá

-1: wyfokie/ á obáčź ieŹliżeś gdzie nie cu

-1: dzołożylá/ Siedziálás ná drogách

-1: czekáiąc ich iáko Arábczyk na puź

-1: czy/ á zmázáłas ziemię wżeteczno

-1: ícim y twemi y złością swoią.

werset: 3] A dla tego záuściągnione íą dż-

-1: dze ráne/ á deždż pózny wíthał/ á

-1: miáłas czoło wżethecznice wfty-

-1: du nie máiac.

werset: 4] Izali pothym nie záwołałz ku

-1: mnie/ Thyś íest óciec moy/ y wodz

-1: młodości moiey.

werset: 5] Zátrzymali gniew swoy ná wie-

-1: ki? y będzieli gi chował áż do końca?

-1: Oto mowiłas y czyniłas źle ileś mo

-1: gła.

werset: 6] A Pan rzekł do mnie zá onych

-1: czáfów Krolá Iozyałzá ^x Izaliś nie

-1: widział co tá Izraél odpornie vczy

-1: niła: ábowiem ízła ná wízelką wy-

-1: íoką gorę/ y pod kázde drzewo gáłę-

-1: zífte/ y tám ^B cudzołóżyła.(*marg*) ^x Wyżłzey. 2. v. 20. ^B Tho przypífuie dziefięciorgu pokoleniu/ ktorych kroleftwo było w Sámáryey. (-)

werset: 7] A gdy to wśytko vczyniła/ rze-

-1: kłem/ Wroc íię ku mnie: ále íię nie

-1: wrociła/ Y ^C Iudá íiofra iey nie-

-1: wierná to baczyła.(*marg*) ^C Thu záfię dawa znác o dwoygu pokoleniu kroleftwá Iudźkiego.

(-)

werset: 8] Zem ía to widział/ á íż dla thych

-1: wśytkich przyczyn/ przez kthore íię

-1: tá nierządnicá Izraelfka cudzoło-

-1: żyła/ opuściłem íą/ y dalem/ iey lífth

-1: rozwodny/ Iednák Iudá siofthrá

-1: iey niewierna nie bała fię/ ále też od

-1: szedłszy y sámá fię scudzołożyła.

werset: 9] Y ftáło fię że nieftáttecznością cudzo

-1: łóftwá fwego/ pomázáła ziemię/ á

-1: dopuściła fię scudzołożenia z kamie

-1: niem y z drzewem.

werset: 10] A we wśzytkim thym Iudá nie-

-1: wierna sioftrá nie náwrociła fię ku

-1: mnie ze wśzytkim sercem swoim/ tyl

-1: ko kłamliwie/ Mowi Pan.

werset: 11] Y rzekł Pan ku mnie/ Izráel od-

-1: porna okazála fię spráwiedliwizá

-1: niżli Iudá zdrayczyna.

werset: 12] Idźże tedy á wołay ku ^D Pułno-

kolumna: d

cy á mów. Náwroć fię odporna Iz-

-1: ráel Mowi Pan/ á ia więcey nie pu

-1: szyć ná was gniewu moiego/ ábo-

-1: wiem iestem miłósierny mowi Pan/

-1: á nie będę ná wieki záchowywał

-1: gniewu mego. (marg) ^D To iest/ ku Afsyriey/ gdzie dziefięcioro pokolenie było w
poimaniu. (-)

werset: 13] Tylko vznay złość swoię/ ábowie

-1: meś ty zgrzeźzyła przeciw pánu Bo

-1: gu twemu/ á biegáłas drogámi twe

-1: mi z cudzoziemcy pod wśzelkie drze-

-1: wo krzewifte/ á nie słucháłas głófu

-1: moiego/ mowi Pan.

werset: 14 O synowie odporni nawróćcie się

-1: mowi Pan/ ábowiem ia iestem mał

-1: żonek wálz/ ^E A wezmę y iednego

-1: z was z miálthá/ á dwu z pokoleniá

-1: iednego/ y przywiodę was do Sy-

-1: onu. (marg) ^E Iákoby rzec chciał/ Chocby tylko ieden ábo dwa z nich pozostáli iednáka ia ie wybáwię. (-)

werset: 15 Y dam wam páłterze według v-

-1: myśłu moiego/ ktorzy was páć bę-

-1: dą vmiejętnością y zrozumieniem.

werset: 16 A gdy rozmnożeni będziecie/ á roz

-1: rościecie się ná ziemi ^F w onych

-1: dniach/ mowi Pan nie będą więcej

-1: mowić. Skrzyniá przymierza Pán

-1: skiego: Ani przydzie im ná myśl/ á

-1: nigdy więcej niewspomioną o niey/

-1: áni iey nawiedzić będą/ ^G y nie będzie

-1: tak więcej. (marg) ^F To należy ku zupełnemu wybawieniu przez Krystufá gdzie iuz niepotrzebá było Pánu dáley służyć w cerymoniách. ^G Drudzy wykłádaią/ Y nie będzie ofiar ofiárowánia więcej. (-)

werset: 17 Czáfú onego Ieruzálem będzie

-1: názwane ftolicą Pánfką/ á wżyscy

-1: narodowie zgromádzą się do niego/

-1: w imię Pánfkie w Ieruzálem/ Y nie

-1: będą chodzić dáley zá vporem zófli-

-1: wego fercá fwego.

werset: 18 Onychże czáfów/ dom Iudfki cho

-1: dzieć będzie z domem Izráelfkim/ y

-1: przydą społu z ziemie pułnocney do

-1: ziemie ktoram dał w dziedźictwo

-1: oycom walfzym.

werset: 19 Alem rzekł/ iákoźci mam dáć fy-

-1: ny/ y dáć ziemię przyiemną/ fláchet-

-1: ne dziedźictwo y zaftępy pogánów?

-1: Y rzekłem/ Ty mnie názwiefz oy-

-1: cem/ á nie odstápišz odemnie.

werset: 20 Ale iáko zdrádna żoná z mężem/

-1: thák y wy obchodźiliście fię zemną

-1: zdrádnie o domie Izráelki/ mowi

-1: Pan.

werset: 21 Głós vfłyzan iesth ná wfłokoś-

-1: ciach/ á pláčż prósb fynow Izráel-

-1: fkich/ ábowiem pokazili drogi fwo

-1: ie/ á zapámietáli Pána Bogá fwo

-1: iego.

werset: 22 O wy fynowie odporni náwroć

-1: cie fię/ á ia vleczę odporności wálze ^H Oto przyfzlichmy k tobie/ ábowie-

-1: meś ty iest Pan Bog nász.(*marg*) ^H To mowi w ofobie ludu Izráelkiego ku pohánbieniu ludu Iudkiego/ ktory fię nie chciał náwroćić do Pána. (-)

rozdział: 7

strona: 386

Prorocketwo

Ieremiafzowe. Lift. 386.

kolumna: a

werset: 1 **S**lowo Pán-

-1: fkie ktore fię ftáło

-1: do Ieremiafzá w

-1: ten sposób.

werset: 2] Sthań w bra-

-1: nie domu Pańskie-

-1: go/ á obwołay tám to słowo y mów/

-1: Wy wżycy z Iudy słuchaycie sł-

-1: wá Pańkiego/ wy ktorzy temi bra-

-1: námi chodźicie chwalić Pána.

werset: 3] Pan zastępow Bog Izraélki tak

-1: mowi/ ^x Poprawćie drog wázych y

-1: ípraw wázych/ á będę miészkał z wá

-1: mi ná miészcu tym. (marg) ^x Niżey. 26. v. 13. (-)

werset: 4] ^A Nie vfayćie słowom kłamli-

-1: wym mowiac/ Tu ieft kościoł Pań-

-1: fki/ kościoł Pańki/ kościoł Pańki. (marg) ^A Ludowi themu kiedy opowiedano gniew Pańki ktory iuz był bárzo blifki zá ich złości/ tedy fię oni fzczyćili kościołem y Cerymoniami zakonnemi/ iákoby tak rzekli/ Iż niezepfuie Pan nigdy kościoła fwego/ á dla tegoż fię podpieraiąc tym/ przedfię złości fwych nieprzeftawali. (-)

werset: 5] Ale poprawćie drog wázych y ípraw wázych ku dobro^v / á íprawiedliwy fąd czyńćie między ítronami.

werset: 6] A nie czyńćie krzywdy goćiowi/

-1: írotce/ y wdowie/ y nie wylewayćie

-1: ná thym miészcu krwie niewinney/

-1: á nie chodźcie zá Bogi cudzemi ná

-1: wáż vpadek.

werset: 7] Tedy wam mieyfce to dam ku mię

-1: ízkaniu w ziemi ktoram dał oycom

-1: wáżym ná wieki wieczne.

werset: 8] Oto dufayćie słowom kłamliwym

-1: co wam niepożyteczno.

werset: 9 Krádnąc/ zábiíaiąc/ cudzoło

-1: łoząc [!] / krzywoprzyfięgáiąc/ kádząc

-1: Báálowi/ á chodząc zá Bogi obce-

-1: mi ktorych nieznácie.

werset: 10 A wízákoż przychodźicie/ á przede

-1: mną fię ftáwićie w domu thym w-

-1: ktorym wzywáią imieniá mego/ y

-1: mowicie/ Ieštechmy wybáwieni/ á

-1: przethoż thákowe obrzydliwości czy-

-1: niemy.

werset: 11^x A tedy dom ten ftáł fię iáłkinią

-1: łotrowłką/ ná ktorem imię moje w-

-1: zywáne było przed oczymá wálze-

-1: mi? A oto widziałem ia to łam mo-

-1: wi Pan. (marg) ^x Mát. 21. v. 13. Már. 11. v. 17. Luk. 19. v. 46. (-)

werset: 12 Ale idźcie teraz do miefcá mego

-1: ktore było w ^B Syło/ gdziem był od

-1: początku záłożył imię moje/ á obącz

-1: ćie com nád nim vczynił dla złości

-1: ludu mego Izráelkiego. (marg) ^B O Syło pátrżay łobie w kfię. Iozu. Káp. 22. v. 9. (-)

werset: 13 Tákże y teraz gdyćie ty włythki

-1: Ípráwy wypełnili mowi Pan " y mo

-1: wiłem do was ráno włthawáiąc á

-1: nieśluchálicie/ wołałem was á nie

-1: ozwálicie fię. (marg) " Przyp. 1. v. 23. Ezá. 65. v. 12. (-)

werset: 14 Vczynię y domowi temu nád kto

-1: rym wzywáią imieniá mego/ y w-

kolumna: b

ktorym vfacie/ y miefcu themu

-1: ktorem wam dał y oycóm wálzým/

-1: ták ^x iákom vczyńił Syło.(*marg*) ^x Sam. 4. v. 10. (-)

werset: 15 Y odrzucę was od oblicza mego

-1: iákom odrzucił włzytkę brácią wá-

-1: łzę włzytko potomłstwo Efráimowe

werset: 16 ^x Ty tedy nie modł fię za tym lu-

-1: dem/ nie wołay zá nimi/ áni fię w

-1: kłáday zá nie/ áni fię zá niemi przy-

-1: czyniay/ bo cię nie wyłłucham.(*marg*) ^x Niżey. 14. v. 11. (-)

werset: 17 Izali thy nie baczyłz co broią w

-1: miáltách Iudfkich y vlicách Ierozo

-1: limfkich?

werset: 18 ^x Synowie zbieráią drwá/ á oy-

-1: cowie podpaláią ognie/ á żony ich

-1: dzieże miefzáią ku pieczeniu plác

-1: kow ^C Krolowey niebieskiey/ áby czy

-1: nili mokre ofiary Bogóm cudzym/

-1: iżby mię gniewáli.(*marg*) ^x Niżey. 44. v. 19. ^C To iest/ miefiącowi y inem gwiazdam niebieskim. (-)

werset: 19 Izali mnie ku gniewu wyzywáią

-1: mowi Pan? iżáli nie więcey łámi fie

-1: bie ná poháńbienie twarzy łwych?

werset: 20 A dla thegoż mowi Pan/ Otho

-1: gniew moy y popędliwość moiá

-1: wylaná iest przeciw miefycu temu/

-1: ták ná ludzi iáko ná beftie/ ná drze-

-1: wá polne/ y ná owoce źiemie/ y zápa

-1: li fię á nie będzie zgałzoná.

werset: 21 Ták mowi Pan załtepow/ Bog

- 1: IzraélŃki/ Skłádźcie ofiáry zápa-
- 1: lone Ńpołu z inemi ofiárámi wáfze-
- 1: mi/ á iedźcie mięfá.

werset: 22] Abowiem ^D nie mowiłem z oycy

- 1: wáfzemi/ ánim im rofkázował oko
- 1: ło tych palonych y inych ofiar ná on
- 1: čás gdym ie wywodził z Egiptu. (*marg*) ^D Rozumieli oni iż ofiáry ich miály ie vczyńić wdzięcznymi Bogu/ y vfáli im á wáfzákož przy tym nie ftáráli Ńię o czyŃte Ńumnie y o Ńzczyrość ferdeczną/ o ktorą ie tu Pan Ńtstofuie. (-)

werset: 23] Ale ototom im rofkazał/ mowiác/

- 1: Ńłuchayćie głofu moie^{g0} y będę Bo-
- 1: giem wáfzym/ á wy będziećie ludem
- 1: moim/ á chodźćie káždą drogą kto-
- 1: rąm wam rofkazał/ áby wam dobrze
- 1: było.

werset: 24] Lecz oni nie Ńłucháli thego/ áni

- 1: náklonili vchá Ńwego/ owfzem cho-
- 1: dźili zá rádámi Ńwemi/ á zá vporem
- 1: Ńerca Ńwoiego złego/ y Ńzli wfpák á
- 1: nie wprzod.

werset: 25] Od dnia onego gdy wyfzli przod

- 1: kowie wáfzy z źiemie EgiptŃkiej/
- 1: áž oto do dnia tego/ poŃyłałem do
- 1: was wŃzytki Ńługi moie proroki v-
- 1: Ńtáwicźnie was przed czáfem vpo-
- 1: mináiąc.

werset: 26] " Ale mię nie Ńłucháli/ y nie ná-

- 1: klonili vchá Ńwego: Y owfzem zá-
- 1: twárdźili Ńzyię Ńwą/ á iefzcze gorzey

-1: czynili niż oycowie ich.(*marg*) " Niżey. 16. v. 12. (-)

rozdział: 11

strona: 388v

kolumna: c

werset: 8 Ale oni niechcieli go słuchác/ áni

-1: przychylili wízu swych/ owízem káz

-1: dy fzedł zá rádą fercá swego złego/

-1: Y przepuściłem ná nie wíszytki słowá

-1: przymierza tego ktorem rofkazał á-

-1: by ie pełnili/ ále oni temu nie czynili

-1: dofýć.

werset: 9 Y rzekł Pan do mnie/ Zprzyięże-

-1: nie ielt miedzy mężmi Iudfskimi/

-1: y miedzy miefzczány Ierolimfskimi

werset: 10 Obroćili się ku złófciam oycow swo

-1: ich/ ktorzy słuchác nie chcieli słow

-1: moich/ á dla thegoż nafladowáli i-

-1: nych Bogow y służyli im/ Dom I-

-1: zráelfki y dom Iudfski złamáli przy-

-1: mierze ktorem był poftánowił z oycy

-1: ich.

werset: 11 A dla tegoż ták mowi Pan/ Oto

-1: poflę ná nie niezczęście z ktorego nie

-1: wybrną/ á wołác ku mnie będą lecz

-1: ich nie wyflucham.

werset: 12 Miáftá Iudfskie y miefzczanie Ie

-1: rozolimfcy odeyda/ á będą wołác do

-1: Bogow ktorym kádzidlá kurzyli/

-1: ále ci ich nie wybáwią czáfú wćíśnie

-1: nia ich.

werset: 13^x Abowiem o Iudá ták wieleś miá

-1: ło Bogow ile miaft/ tákże y ty Ieru

-1: zálem obrzydłycheś ołtarzow náftá

-1: wiáło podług liczby vlic twych/ oł-

-1: tarzow ku kadzeniu Báálowi. (marg) ^x Wyżłzey. 2. v. 28. (-)

werset: 14^x Ty tedy nie modl fię za ludem

-1: tym/ á nie wkłáday fię zá niemi/ á-

-1: ni próś od nich/ bo nie wyślucham

-1: ná ten czás gdy do mnie záwołáią w

-1: vciśnieniu swoim.(marg) ^x Niżey. 14. v. 11. (-)

werset: 15^A Czemuż by tedy miły moy miełz

-1: kác miał w domu moim gdy czynią

-1: thák wiele obrzydliwości? A mięfo

-1: domu świętego odniefione iest precz

-1: od ^B niego/ á gdy złe czynią ielzche

-1: kocháią fię z tego. (marg) ^A Pan ták názywá Ieremiafzá swoim miłym/ gdyż żydowie tákie obrzydłóci czynili. ^B To iest/ ku służbie Báálowey. (-)

werset: 16^B Pan był wezwał imię twoie oli-

-1: wá gáłęziłtá/ piękná/ rodzáyná/ y w

-1: dzieczną/ ále z wielkim szumem za-

-1: palił fię ogień ná niey/ y gáłęzi iey po

-1: łamáne łá.

werset: 17^B Abowiem Pan zaftępow kthory

-1: włzczepił cię/ wyrzekł wízythko złe

-1: przeciw tobie/ dla złołci domu Izrá

-1: elfkiego y domu Iudfkiego/ ktorá ná

-1: łwe złe czynili ku rozgniewániu

-1: mnie kádzac Báálowi.

werset: 18 Ty tedy Pánie oznaymileś mi to

kolumna: d

y poznałem/ ich ^C {prawy otworzyłeś

-1: mi. (marg) ^C To ielt/ rády ich o mnie że mię zabić chcieli. (-)

werset: 19 Alem był iáko báran y woł ktore

-1: wiodą na rzeź/ niewiedząc iż oni rá

-1: dy łwe zmyłáli przeciw mnie mo-

-1: wiąc/ Popłuyemy chleb iego ^D truciź-

-1: ną/ á wykorzeńmy go z źemie żywią

-1: cych/ áby więcej nie zořtála pámiąt

-1: ká imieniá iego. (marg) ^D W Zydowřkiem ťtoi drzewem przez ktore ťię rozumie owoc iakiego drzewá iádem zarázonego. (-)

werset: 20 Ale o Pánie zařtěpow kthoryś

-1: ielt {práwiedliwy řędzia " á dořwiád

-1: czałř wnětržności y řercá/ niech wi-

-1: dzę pomřtě twą nád niemi/ ábowie-

-1: mem tobie oznaymił doległóć moię(marg) " 1. Sám. 16. v. 7. 1. Kron. 28. v. 9. Nizey. 17. v. 10. y. 20. v. 12. Pńál. 7. v. 10. y. 26. v. 2. (-)

werset: 21 A dla tego ták mowi Pan do lu

-1: du w Anáthoth/ ktorzy czyháią ná

-1: twoie zdrowie/ á mowią/ Nie Pro-

-1: rokuy więcej do nas w imię Pań-

-1: ťkie nie chcelřli vmrzeć z nářnych rąk

werset: 22 A przetoř Pan zařtěpow ták mo

-1: wi: Oto náwiedzę ie/ młodźieńcy po

-1: mřą od mieczá/ á řynowie y corki ich

-1: głodem wykorzenieni będą.

werset: 23 A řaden z nich nie zořtanie/ ábo-

- 1: wiem wšzytko złe przywiode ná lu-
- 1: dzi w Anátot w roku náwiedzenia
- 1: ich.

rozdział: 12

KApitu. 12.

1. Prorok zięt ieŝt podziwieniem gdy wi-

- 1: dzi niepobożnych ŝczęŝliwe powodzenie ná
- 1: tym ŝwiećcie. 3. Złorzeczy im y vŝkarza ŝię
- 1: ná ludzkie złoŝći. 5. Pan opowieda iego
- 1: ciężkie trapienie ktore miał vćierpieć w Ie
- 1: ruzalem. 7. Przepowieda odrzucenie Zy-
- 1: dow y ŝkázenie Ieruzálem. 14. Prorokuie
- 1: o wybáwieniu y przywroceniu ich.

werset: 1

PAnie ieŝli

- 1: powiodę ŝpor
- 1: z tobą tedy ty
- 1: zoŝtanieŝ ŝprá
- 1: wiedliwy/ A
- 1: wŝákoż o ŝá-
- 1: dziech thwych
- 1: z tobą mowić bede/ ^x Czemu ŝię ták
- 1: fortunią drogi niepobożnych? y ták
- 1: ná wŝzem ŝpokoynie żywą ktorzy ŝię
- 1: zdrádliwie obchodzą?(*marg*) ^x Iob. 21. v. 7. Hába. 1. v. 3. (–)

werset: 2

Wŝzczepieŝ ie y roŝkorzenili ŝię/

- 1: vroŝli y owoc ŝwoy wydali/ ^A ieŝteŝ
- 1: bliŝki vŝtam ich/ á wŝákoż daleki ie
- 1: ŝteŝ od ŝerc ich.(*marg*) ^A To ieŝt/ máią cię częŝtho w vŝćiech częŝto cię wŝpomináią. (–)

werset: 3 Ale ty Panie poznałeś mię/ Wi-

- 1: działaś mię y doświadczyłeś fercá
- 1: mego przeciw łobie/ Wleczże ie iáko
- 1: owce ku zabićiu/ á zgotuy ie ná dzień
- 1: zárzezánia.

rozdział: 16

strona: 391

Proroctwo

Ieremiafzowe. Lift. 391.

kolumna: a

werset: 1 **T** Ak do mnie

- 1: PAN vczyńił
- 1: rzecz mowiąc.

werset: 2 Nie poymuy

- 1: żony/ áni bę-
- 1: dziefz mieć fy-
- 1: now y corek tu
- 1: nátym miefcu.

werset: 3 Abowiem thák mowi Pan o fy-

- 1: niech y o corkach ktore fię ná tym mie
- 1: fcu zrodzą/ y o mátkách ich ktore ro
- 1: dźiíc będa/ y o oycoch ktorzy ie rozro-
- 1: dżą w tey źiemi.

werset: 4 Pomrą wrzody zárázliwemi/

- 1: nie będa ich plákác/ áni im pogrze-
- 1: bow będa fprawowác/ Y będa leżec
- 1: ná wierzchu źiemie iáko ná gnoiu/ y
- 1: będa wytráceni głodem y mieczem/
- 1: á trupy ich ftaná fię pokármem pta-

-1: kom powietrznym/ y zwierzętam

-1: ziemfkiem.

werset: 5] Abowiem tak mowi Pan/ Nie

-1: wchodz do domu placzu abyś tam

-1: plakal/ ani cie to niechay rufza: abo-

-1: wiem ia odial pokoy moy od lu-

-1: du tego/ mowi Pan/ takze y miło-

-1: firdzie y litości.

werset: 6] Y zemra wielcy y mali w ziemi tey/

-1: nie beda pogrzebieni a zadne^{go} plá-

-1: czu nad nimi nie bedzie/ ani fię za-

-1: den po twarzy zakrobie dla nich/ y

-1: nie bedzie thargal wlosow prze

-1: smierc ich.

werset: 7] Nie wloimia chleba za nie zaluiac

-1: ich/ aby mial ciefzyc ieden drugiego

-1: po vmartym/ ani fię beda napawac

-1: z czalze pociefzenia po oycu y math-

-1: ce fwoiey.

werset: 8] Nie wchodz tez y do domu biefia

-1: dy abyś tam mial zaliec a z nimi

-1: iesc y pic.

werset: 9] Abowiem Pan zalthepow Bog

-1: Izraelki tak mowi/ Otho sprawie

-1: iz wtanie od oczu walznych y za wa-

-1: lzych czalow glos wefela y glos ra-

-1: dości/ glos oblubienca y glos oblu

-1: bienice.

werset: 10] A gdy opowiesz ludowi themu

- 1: wŝytki ty ŝłowá/ á rzekli by do cie-
 -1: bie ^x Czemuż Pan groźi nam wŝy
 -1: thkim thym wielkim nieŝczęściem
 -1: Y coź ieŝth zá złoŝć náŝzá/ ábo co
 -1: ieŝth zá náŝ grzech kthoregochmy
 -1: ŝię dopuŝćili przeciw Pánu Bogu
 -1: náŝzemu?(*marg*) ^x Wyŝŝzey. 5. v. 19. (-)

werset: 11 Tedy ty im powieŝ/ Przetho iŝ

- 1: oycowie wáŝy opuŝćili mię/ mowi
 -1: Pan/ á chodźili zá Bogi cudzemi/

kolumna: b

- y ŝłuŝyli im á chwalili ie/ á mnie opu
 -1: ŝćili/ y zakonu me⁸⁰ nie przeŝtrzegáli.

werset: 12^x Ale wy ieŝcześnie gorzey czyni-

- 1: li niŝ oycowie wáŝy: ábowiem oto
 -1: káŝdy z was chodźi zá wynálaŝki ŝer
 -1: cá ŝwego złego/ áby mnie poŝluŝ-
 -1: nym nie był.(*marg*) ^x Wyŝŝzey. 7. v. 26. (-)

werset: 13 Wyrzucę was tedy dla thego z

- 1: źiemie tey do źiemie iney/ ktoreieŝ-
 -1: ćie áni wy áni oycowie wáŝy nie
 -1: ználi/ á thám ŝłuŝyć będziećie we-
 -1: dne y w nocy bogom cudzym/ gdyŝ
 -1: ia ŝadnego miŝoŝierdzia wam nie o
 -1: kaŝę.

werset: 14 A przetoŝ/ " Oto dni przychodŝą/

- 1: mowi Pan/ á nie rzekną dáley/ Zy-
 -1: wie Pan/ ktory wywiodł ŝyny Iz-
 -1: ráeŝkie z źiemie Egipćkiey. (*marg*) " Niŝey. 23. v. 8. (-)

werset: 15 Ale/ Żywie Pan który wywiodł

- 1: fyny Izraélkie z ziemie Pułnocney/
- 1: y ze wfytkich ziem do kthorych ie był
- 1: wygnał: Y przywiodę ie do ziemie
- 1: ich/ ktorąm dał oycóm ich.

werset: 16 Oto ślę do wiele ^A rybithwow/

- 1: mowi Pan/ áby ie łowili/ Y potym
- 1: posłę do wiela łowcow áby ich ch-
- 1: wytháli/ z káždey gory/ y z káždego
- 1: pagorku/ y z máclochu skał.(*marg*) ^A Oznáymuie iż chce zebrać wierne do Kościoła swego/ co doskonale vczynił przez rybitwy fwe Apostoły święte. (-)

werset: 17 Abowiem oczy moje są nád wżzy

- 1: tkimi drogami ich/ nie są zákryte od
- 1: oblicza mego/ áni złość ich zátáio-
- 1: ná iest od moich oczu.

werset: 18 Ale náprzod oddam dwoiáko zá

- 1: niepráwości ich/ y zá grzechy ich/ iż
- 1: pomázáli ziemię moię trupy obrzy-
- 1: dliwości swoiey/ y nápełnili dzie-
- 1: dzichwo moje smrodliwościami
- 1: swemi.

werset: 19 O Pánie tyś iest moc y możność

- 1: moiá/ y vćieczká moiá czáfu vtrapie
- 1: nia: Pogánłtwo zbieży fię k tobie z
- 1: kończyn ziemie/ á rzekną/ Zápraw
- 1: dę oycowie náfzy dziedzicyli w
- 1: kłámłtwie y w próżności/ w kthorych
- 1: żadnego pożytku nie było.

werset: 20 Izali człowiek może sobie vczynić

-1: bogi/ ktorzy nie fą bogowie?

werset: 21 A dla tegoż/ Oto im teraz vkażę/

-1: á vkażę im rękę moię/ á moc moię/ y

-1: dowiedzą fię że imię moie iest Pan.

rozdział: 17

KApitu. 17.

1. Vkázuie iáka krnąbrność Zydow bylá

-1: ku czynieniu zle^{go}/ á groži im fzaleńftwem.

-1: 5. Ten ktory dufa w człowieku przekłęty

-1: iest. 7. Ten ktory dufa w pánu błogolláwio

-1: ny iest. 9. Serce człowiecze iest zdradliwe.

-1: 10. Pan ferc dofwiaǳcza. 13. Ktorzy opu-

-1: fzczáią Páná będą pohánbieni.

rozdział: 20

strona: 393v

kolumna: c

werset: 17 Czemużeś mię nie zábił wnet z ży

-1: wotá? á przecz mátká moia nie ftá-

-1: lá fię grobem mem? á żywoth iey wie

-1: cznem poczęciem?

werset: 18 Czemużem wyfzedł z żywotá á-

-1: bych ogládał pracą y boleść/ á izby

-1: dni moie ftrawione były w pořromo

-1: ceniu?

rozdział: 21

KApitu. 21.

1. Przepowieda poimánie Sedekiafza y

-1: zburzenie Ieruzálem. 12. Nápomina Kro

-1: lą [!] ku pokucie. 13. Nápomina Ieruzalem á-

-1: by śwem liłam y obronam nie wfáło.

werset: 1 **R** Zecz którą v-

-1: czynił Pan ku Iere

-1: miałzowi gdy Se

-1: dekiałz Krol Iud

-1: łki połłał do niego

-1: Fálfurá fyná Mál

-1: kiego/ y Sofoniałza kápłaná fyná

-1: Mááfyáfzowego z tymi fłowy.

werset: 2 Pytay teraz Páná o nas/ ábo-

-1: wiem Nábuchodonor krol Bábí

-1: lońki oborzył fię ná nas/ iefliż Pan

-1: chce z námi vczynić według wfzyt-

-1: kich cudow śwych iżby on odciągnął

-1: od nas.

werset: 3 A Ieremiałz powiedział im/ Ták

-1: powiecie Sedekiałzowi.

werset: 4 Pan Bog Izráelłki ták mowi/

-1: Oto wydrę przypráwy woienne kto

-1: re łą w rękách wáfzych/ á kthoremi

-1: walczyć chcecie ná Krolá Bábiloń-

-1: łkiego/ y przeciw Káldeyczykom kto

-1: rzy was oblegli około murow/ y tu

-1: ie zgromádzę w pośrod miáltá te^go.

werset: 5 A będę walczył przeciwko wam

-1: ręką wyciągnioną/ y mocnem rámie

-1: niem/ w gniewie/ w popędliwości/

-1: y w wielkiej fregości.

werset: 6 Y pobię miełzczány miáltá tego/

-1: lud y bydło/ á pomrą wielkim mo-

-1: rem.

werset: 7 Y potym wowi [!] Pan/ Dam Se-

-1: dekiafzá Krolá Iudfkie⁸⁰ y fługi ie-

-1: go/ łud/ y ty co pozostaną w mieście

-1: tym/ po morze/ po mieczu/ y po gło

-1: dzie/ w ręce Nábuchodonorá kro

-1: lá Bábilońfkie⁸⁰/ y w ręce nieprzyia-

-1: cioł ich/ á w ręce tych ktorzy fzukaią

-1: duŕze ich/ á pomorduie ie frogim mie

-1: czem/ nie przepuści im/ áni im po-

-1: folguie/ áni fię zmiłuię nád nimi.

werset: 8 Ty teŕ rzeczefz do ludu tego/ Pan

kolumna: d

ták mowi/ ^x Oto kládę przed wámi

-1: drogę ^A żywotá y drogę śmierci.(*marg*) ^x Nizey. 38. v. 2. ^A Drogę żywotá zowie iefliby fię poddáli Bábilońfkiemu Krolowi/ A drogę śmierci názywa tho iefliby fię mu fprzećiwić chćieli. (-)

werset: 9 Ktory pozostanie w mieście tym

-1: zdechnie morem/ mieczem/ y gło-

-1: dem/ á ktory wynidzie á wćiecze do

-1: Káldeyczykow ktorzy was oblegli/

-1: żyw zofthanie/ á duŕzá iego będzie

-1: mu zá korzyść iego.

werset: 10 Abowiem obroćilem twarz fwą

-1: ku złemu nád miáftē tym/ á nie ku

-1: dobremu/ mowi Pan/ y będzie po-

-1: dáne w ręce krolá Bábilońfkie⁸⁰/ kto

-1: ry ie ogniem popali.

werset: 11 Y rzeczeńsz domowi krolá/ Iudńkie

-1: go/ Słuchayćie słowá Páńńkiego.

werset: 12 Domie Dawidow thák mowi

-1: Pan/ ^x Sądźćie ráno łąd łpráwie-

-1: dliwie/ á wyzwolćie vćiśnionego z

-1: rąk vćifkáiącego/ by łnadź gniew

-1: moy nie wyrwał łię iáko ogień/ á iż

-1: by łię nie zápalil ták iż żaden nie był

-1: by náležion coby vgásił dla złości

-1: wynálańkow wálznych.(*marg*) ^x Niżey 22. v. 3. (-)

werset: 13 Oto mam z tobą łpráwę o ^B ty kto

-1: ra mieńzkáńz w dolinie á ná opoce w

-1: polu/ mowi Pan/ ktorzy powieda-

-1: ćie/ Ktoż łię oborzy ná nas? á ktho

-1: wnidźie do domow náńznych?(*marg*) ^B To iest/ Ieruzálem. (-)

werset: 14 Iá was kárác bęđę według owo

-1: cu wynálańkow wálznych/ mowi

-1: Pan/ á zápalę ogień w lefie wá-

-1: łzym/ y popałi włzytko włżędy oko-

-1: licźnie.

rozdział: 22

KApit. 22.

2. Vrząd krolewńki y sług iego. 4. Pożytek

-1: záchowánia zakonu Páńńkiego/ y karánie

-1: zá przestępsťwo iego. 10. Proroctwo prze-

-1: ćiw Sellumowi. 15. Iedyna przyczyná

-1: przecź łię łzczęści krolom. 18 Proroctwo

-1: przeciw Ioákimowi łynowi krolá Iozya-

-1: łzá.

werset: 1 **P** An ták mo

-1: wi/ Zíthąp do

-1: domu Krolá

-1: Iudfkiego/ á

-1: tám opowiedz

-1: to słowo.

werset: 2 A mów/ O

-1: krolu Iudfki ktory siedźisz na stoli-

-1: cy Dawidowey/ słuchay słowa

-1: Páńfkiego/ ty y słudzy twoi/ y lud

-1: twoy ktory wchodzi branámi ty-

-1: mi.

werset: 3 Ták mowi Pan/ ^x Czyńcie sądy

-1: íspráwedliwość/ á wyzwolcie wciś-

-1: nionego z rąk wciśkáiącego/ Nie zá-

-1: ímucaycie przychodniá/ síroty/ y

strona: 394

Proroctwo

Ieremiafzowe. Lift. 394.

kolumna: a

wdowy/ Nie czyńcie krzywdy áni

-1: krwi niewinney nie wylewáycie. (*marg*) ^x Wyżfzey 21. v. 12. (—)

rozdział: 25

strona: 395v

kolumna: d

werset: 14 Abowiem też oni służyć będą wie

strona: 396

Proroctwo

Ieremiafzowe. Lift. 396.

kolumna: a

lu narodom y wielkim krolom/ á od

-1: dam im wedle fpraw ich/ y wedle v-

-1: czynkow rąk ich.

werset: 15] Abowiem Pan Bog Izraélki

-1: thák do mnie mowił/ Weźmi z ręki

-1: moiey kubek winá popędliwości tey/

-1: y nápoifz im wżytki narody do kto

-1: rych cię pożyłam.

werset: 16] Będąc pić z niego y záthączác fię

-1: będą/ y pożáleią dla mieczá kthory

-1: pożyłam miedzy nie.

werset: 17] ^A Wziąłem tedy kubek z ręki Páń-

-1: fkiey/ y nápawałem z niego wżytki

-1: narody do ktorých mię Pan pośłał.(*margin*) ^A Prorok to czynił w widzeniu ktore iemu od Páná było podane/ oznáymuiąc iż fię to wżytko pewnie z czáfem fwym wypełnić miáło. (-)

werset: 18] To iest do Ieruzálem y do miafth

-1: Iudfkich/ do krolow ich y do kfiąząt

-1: ich ku zborzeniu ich/ á ku złożeniu

-1: ich ná podziw/ y ná poświřtowánie

-1: y ná przekłęctwo/ tak iáko fię to dżiř

-1: okazało.

werset: 19] Do Fáraóná krolá Egipřfkie-

-1: go/ do řlug y do kfiąząt iego/ thákže

-1: y do wżytkiego ludu iego.

werset: 20] Y do pořpolřtwá/ y do wřzech kro

-1: low źemie Hus/ y do wřzech kro-

-1: low źiemie Filifitńńkiey/ y do Alk-

-1: lon/ do Gazy/ do Akkaronu y do o-

-1: łtátkow Azotńkich.

werset: 21 Do Edom y Moáb/ tákże y do fy

-1: now Ammonowych.

werset: 22 Do wśzytkich krolow Tyrńkich/

-1: y do wśzech krolow Sydońskich/ y

-1: do krolow ktorzy łą ná wyśpiech po

-1: oney łtronie morzá.

werset: 23 Y do Dedan/ do Themá/ do Buz

-1: y do wśzytkich tych ktorzy łą w ołtá

-1: tecźnych gránicách.

werset: 24 Do wśzech krolow Arábńskich/ y

-1: pośpolicie do wśzytkich krolow kto-

-1: rzy mieśzkáią ná puśzczy.

werset: 25 A do wśzytkich Krolow Zámby

-1: y do wśzech Krolow Elám/ y do

-1: wśzech krolow Medńkich.

werset: 26 Y do wśzech krolow pułnocnych/

-1: blizńszych y dálńszych/ ieden do drugie

-1: go/ y do wśzech krolełtw ktore ied-

-1: no łą ná źiemni/ á Krol ^B Sezách po

-1: nich pić będzie.(*marg*) ^B Tho iełt/ Krol Bábilońki. (-)

werset: 27 Y rzeczeńz do nich/ Pan załthę-

-1: pow Bog Izráelńki ták mowi/ Piy-

-1: cie á popiycie fię/ bluycie á powalay

-1: cie fię/ á nie włtáycie przed mieczem

-1: ktory ná was puśzczę.

werset: 28 A iełłżby nie chćieli wźiáć z ręki

-1: twey kubká ku pićiu/ rzeczelz im/

-1: Pan zaftępow thak mowi/ Wźdyć

-1: wam pić z niego.

kolumna: b

werset: 29 " Abowiem oto poczynam kará-

-1: nie od miaftá ktore fię ozywa imie-

-1: niem moim/ á wy izali fię ofiedźicie

-1: z pokoiem? Záiſte bez pomſty niebę-

-1: dziecie/ ábowiem przyzwałem miecz

-1: ná wſzytki mieſzkaiące ná ziemi/ mo

-1: wi Pan zaftępow. (marg) " 1. Piotr. 1. v. 17. (-)

werset: 30 Będźielz tedy prorokował to wſzy

-1: tko przeciw im/ á rzeczelz do nich/

-1: ^x Pan záryczy z wyfoká/ á głos fwoy

-1: wypuści z świętego przybytku fwe-

-1: go/ záryczy nád mieſzkánien fwo-

-1: im wołaiąc iáko ci ktorzy groná wy

-1: tłaczáią w práſie/ do wſzytkich mie

-1: ſzkaiących ná ziemi. (marg) ^x Ioel. 3. v. 16. Amos. 1. v. 3. (-)

werset: 31 Huk przyſzedł áż do kończyn

-1: ziemie/ ábowiem Pan przą ma z po

-1: gány/ á ſądzi fię z káżdym ciátem/ y

-1: da niepobożne pod miecz/ mowi pan

werset: 32 Ták mowi Pan zaftępow/Oto

-1: nieſzczęście wynidzie z iednego ná-

-1: rodu/ ná drugi/ á wielki wicher wz

-1: budzony będzie od kończyn ziemie.

werset: 33 Y będą dnia onego od Páná pobi

-1: ci od iedne^{go} końcá ziemie áż do dru-

-1: giego/ Nie będą ich płakać ani zbie-

-1: rąc/ ani ich pogrzebą/ ale będą na źie

-1: mi iako gnoy.

werset: 34 Wy pałtyrze/ wyicie á wołaycie/

-1: Y wy przełożeni nád trzodą walay-

-1: cie fię/ ábowiem dokonywáią fię dni

-1: wálze/ iż pobići á rozprofzeni będzie

-1: cie/ y rozwálicie fię iako naczyńie dro

-1: gie.

werset: 35 Pałtyrze vćiec nie będą mogli/ á

-1: przełożeni nád trzodą nie vydą.

werset: 36 Głos wołania pałtyrzow/ y ná-

-1: rzekanie przełożonych nád trzodá-

-1: mi będzie słyfzán/ ábowiem Pan po

-1: borzył páłtwiská ich.

werset: 37 Zginęły íthánowiská ípokoyne/

-1: dla zápalenia gniewu Pańfkiego.

werset: 38 Opuścił iámę íwá iako lew/ ábo

-1: wiem ziemiá ich ípuftofzona íeíth

-1: przed zápalonym gniewem vćífká-

-1: iącego/ y przed popędliwością iego.

rozdział: 26

KApitu. 26.

1 Oznaymuie Zydom skáżenie kościoła dla

-1: złości ich. 8. Kápłani y prorocy grożą mu

-1: śmiercią. 10. Ofkárżon íeíft przed kfiążęthy

-1: Iudfkiami. 12. Prorokuie powtore przeciw

-1: ko Zydom. 16. Wolnym vczynion od kfią-

-1: żąt y od stárżych. 17. Przełożeni przywodzą

- 1: przykłády Micheafzá y Vriafzá fyná Se-
- 1: meiego ku odpárciu fregości káplanow y
- 1: Prorokow.

rozdział: 29

strona: 398v

kolumna: c

werset: 21 Ták mowi Pan załthępow Bog

- 1: Izráelŕki o Achabie fynu Koláie⁸⁰/
- 1: y o Sedekiafzu fynu Semeiego/ kto
- 1: rzy wam fałefznie prorokuia w i-
- 1: mię moie/ Oto ie podam w ręce Ná
- 1: buchodonozorá Krolá Bábilońkie
- 1: go/ á pobiie ie tuż przed wáfzymi
- 1: oczymá.

werset: 22 Y wezmą łobie z nich tákowe zło

- 1: rzeczenia wřzyłcy wygnáncy z Iu-
- 1: dy ktorzy łą w Bábilonie/ mowiać/
- 1: Niechay cię ták Pan łkarze iaó Se
- 1: dekiafzá y Achábá/ ktore Krol Bá-
- 1: bilońki dał vpiec.

werset: 23 Abowiem obrzydłóć popełnili

- 1: w Izráelu/ gwałćili cudze żony/
- 1: á opowiedáli łłowá fałefzne w i-
- 1: mię moie/ częgom ia im nie rołkazo-
- 1: wał/ o ktorey rzeczy ia łam wiem/ y
- 1: ieftem fwiádkiem iey/ mowi Pan.

werset: 24 A do Semeiafzá Nehelámithy

- 1: mow tákowymi łłowy.

werset: 25 Oto thák mowi Pan załthępow

-1: Bog Izraélki/ Iżés twym imieniem

-1: połał lifty/ do wżezgo ludu kthory

-1: ieft w Ieruzálem/ y do Zofoniafzá

-1: fyná Mááfyiego kápłaná/ y do w-

-1: fzytkich kápłanow/ mowiac.

werset: 26] Pan cię zořtháwił kápłanem ná

-1: mieyfcu Ioiády kápłaná/ ábyś był

-1: Ńtrożem domu Páńfkiego/ nád káz

-1: dym ^B záchwyconym w duchu y nád

-1: prorokuiącym/ ábyś go wřádźił w

-1: kunę y w pętá.(*margin*) ^B Ty słowá należą ná ony proroki ktorzy fałř opowiedáli. (–)

werset: 27] A przetoż teraz czemuś niepohá

-1: mował Ieremiafzá Anátothczyká

-1: ktory wam prorokuie?

werset: 28] Abowiem połał do nas do Bá-

-1: bilonu mowiac/ Ieřczec dłuęo cze-

-1: kác/ buduyćie domy á mieřzkayćie w

-1: nich/ řzczepćie řady/ a pożywayćie

-1: owocow z nich.

werset: 29] Tedy Zofoniafz kápłan czytał ten

-1: liř przed Ieremiafzem.

werset: 30] A řłowo Páńfkie podáne było Ie

-1: remiafzowi w then řpořob.

werset: 31] Pořli do wřzytkich wyęnáńcow

-1: řłowá ty/ Ták mowi Pan o Seme

-1: iařu Nehelámićie/ Iż wam Seme

-1: iař prorokował/ á iam go nie řłał

-1: á przywiodł was w omyłne wřanie.

werset: 32] A dla tegoż ták Pan mowi/ Oto

-1: nwiedz Semeiafz Nehelmi-
 -1: t y potomstwo iego/ Zaden z naro
 -1: du iego nie bdzie miefzka w po-
 -1: rzodku ludu tego/  nie oglda do
 -1: br ktorem obdrz lud moy/ mowi

kolumna: d

Pan: bowiem by przyczyn odpor

-1: nosci przeciw Pnu.

rozdział: 30

KApit. 30.

1. Opowieda przywrocenie ydom z wizie-
 -1: nia Bbilonkiego. 8. Prorokuie o krole-
 -1: twie Krytufowym/  obiecui pokoy y be
 -1: pieczestwo wiernym. 11. Pan karze nie-
 -1: przyacioy swoie/  zchowywa swe. 12.
 -1: Ciefzy ydy/  vkzuie im i jedno po td by
 -1: li karni dla zoci swoich. 17. Ciefzy ko-
 -1: cio vmawiiac si z Ieruzlem/  opowie-
 -1: da naprw iego. 25. Groi niepobonym
 -1: y przeciwnikom kocio.

werset: 1

Potym stlo

-1: si sowo Pn-
 -1: kie do Ieremia
 -1: z w ten spoob
 -1: Pan Bog Iz
 -1: ralki tk mo
 -1: wi/ Pfz wzyt-
 -1: ki ty sowa kto-
 -1: rem do iebie mowi w kigi.

werset: 3] Abowiem oto dni przydą mowi

- 1: Pan/ áprzywrocę więźnie ludu mo
- 1: iego Izráelkiego y Iudkiego mo-
- 1: wi Pan/ y przywrocę ie do źiemie
- 1: kthorąm dał oycóm ich/ y pofiędą ią.

werset: 4] A thyc łą słowá ktore rzekł Pán

- 1: nád Izráelem y nád Iudą.

werset: 5] Pan thák mowi/ Słyźelichmy

- 1: głos ftráfzliwy/ ftrách á nie pokoy.

werset: 6] Pytayćie fię teraz á obáczćie mo-

- 1: żeli porodzić mężczyzná? Czemu-
- 1: zem thedy widział áno káždy mąż
- 1: chwyta fię zá biodry rękómá/ iákoby
- 1: o na [!] niewiáltá ktora rodzi/ á przecz
- 1: wĺzytki oblicza ich pobládły?

werset: 7] ^x Biádá/ ábowiem dzień ten wiel

- 1: ki ieft thák iż mu rownia niemáľz/ á
- 1: ieft czás vtrapienia Iakobowego/
- 1: á wĺzákoż záchowan bęďzie od nie-
- 1: go. (*margin*) ^x Ioel. 2. v. 11. Amos. 5. v. 18. Sof. 1. v. 15. (–)

werset: 8] I ftanie fię dnia one^{g0} mowi Pan

- 1: zaftępow/ iż złamię iármó ie^{g0} z łzy
- 1: ie twoiey/ á roztárgnę zwiáfki twe/
- 1: á niebęďzieľz więcey służył obcym.

werset: 9] Ale służyć będą Pánu Bogu fwe

- 1: mu/ y ^A Dawidowi krolowi fwemu
- 1: ktorego im wzbudzę. (*margin*) ^A To ieft/ Mefyáfzowi. (–)

werset: 10] ^x Nie lękyźe fię słuģo moy Iako-

- 1: bie/ mowi Pán/ áni fię boy Izráelu/
- 1: ábowiem oto ia rátuię ciębie z zięmie
- 1: dálekicy/ y nafienie twoie z zięmie
- 1: więzienia/ Iakob náwroći fię/ y v-
- 1: ípokoi fię/ á w przespieczęńftwie zo-
- 1: ftanie/ y żaden nie będzie co by go
- 1: vřtráfzyć miał. (*marg*) ^x Ezái. 44. v. 1. Luk. 1. v. 70. (-)

rozdział: 32

strona: 401

kolumna: a

werset: 35 Y wybudowali káplice wyfokie

- 1: Báálowi/ ktore fą ná dolinie fynow
- 1: Hennom/ kędy przenařzáli przez o-
- 1: gień fyny y corki fwoie ^B Molocho-
- 1: wi/ częgom ia im nie rofkázował/ á-
- 1: nim o thym nigdy myřlił/ żeby kiedy
- 1: taką obrzydłość czynić mieli/ przy-
- 1: wodząc w grzech Iudę. (*marg*) ^B O tym bálwanie Molochu pátrż w 3. Mo. 18. v. 21. (-)

werset: 36 A teraz dla tego pan Bog Izrá-

- 1: elřki mowi o mieyřcu tym/ o którym
- 1: wy powiedacie/ Podáne będzie w rę
- 1: ce krolá Bábilońřkiego/ mieczem/
- 1: głodem/ y morem.

werset: 37 Oto ia zgromadzę ie ze wřzytkich

- 1: zięm do ktorychem ie był wyrzucił/
- 1: w popędliwořci moiey y w gniewie
- 1: moim/ y w zągniewaniu wielkim/
- 1: Y dam fię im zálię wroćić do mieřcá
- 1: tego/ w którym beřpiecznie mieřzkác

-1: będą.

werset: 38 Oni będą ludem moim/ á ia będę

-1: Bogiem ich.

werset: 39 " Y dám im fercu iedno/ y drogę ie

-1: dnę/ áby fię mnie wstáwicznie bali/

-1: á izby fię im dobrze działało y fynom

-1: ich ná potym.(*marg*) " Ezech. 11. v. 19. (-)

werset: 40 A wczynię z nimi przymierze wie

-1: czne/ y nie odstąpię ná zad od nich á-

-1: bych im dobrze czynił/ owfzem poło

-1: żę boiaźń moię w fercu ich/ izby ode-

-1: mie nie odstępowáli.

werset: 41 Y rozkocham fię w nich czyniąc im

-1: dobrze/ wfzczepię ie w ziemi they w

-1: prawdzie ze wfzytkiego fercá mego

-1: y ze wfzytkiey fwey dufze.

werset: 42 Abowiem Pan thák mowi/ Iá-

-1: kom oto przywiodł wfzytko tho złe

-1: ná lud ten/ thák przywiodę ná nie

-1: wfzytko dobre kthorem obiecał im.

werset: 43 A polá w ziemi tey będą mieć go-

-1: fpodarze o ktorey wy powiedaście/

-1: Spuštofzona ieft/ á nie máłz w niey

-1: ni człowieká/ ni bydłatká/ bo ieft po

-1: dána w ręce Káldeyczykom.

werset: 44 Będą kupować role zá pieniądze/

-1: á będą czynić zapifý/ y będą zápieczę

-1: towáne/ y będą brác k temu świádki

-1: w ziemi Beniámin/ y wfzędý około

- 1: Ieruzálem/ y w miáftách Iudfkich/
- 1: w miáfteczkách ná gorách/ w miá-
- 1: fteczkách polnych/ y w miáfteczkách
- 1: ktore fą ku południowi/ ábowiem
- 1: návrocę poimáne ich/ mowi Pan.

rozdział: 33

KApit. 33.

1. Przedfię nieprzeftawa opowiedáć o przy

kolumna: b

wroceniu Zydow y nápráwie Ieruzálem.

- 1: 15. prorokuie o kroleftwie Kryftufowym y
- 1: o pokoiu á befpieczęńftwie wiernych/ zá
- 1: czáfu iego. 19. y 25. Vkázuie przymierze/ kto
- 1: re kościół ma przez Kryftufá iż ma być mo
- 1: cne y nie zgwałcone. 22. Opowieda nafie-
- 1: nie kościołá niezliczone.

werset: 1

SLOwo

- 1: Páńskie ftáło
- 1: fię powtore do
- 1: IEmialzá
- 1: gdy iefzcze był
- 1: zámkniony w
- 1: przyfionku cie
- 1: mnice/ w ten fpořob.

werset: 2 Ták mowi Pan/ Sprawcá iego

- 1: Pan/ ktory ^A ią wybudował/ áby ią
- 1: vmocnił/ imię iego iefť Pan.(marg) ^A To iefť Syon. (-)

werset: 3 Wołay do mnie/ á odpowiem to

- 1: bie/ á opowiemci rzeczy wielkie y

-1: íkryte/ ktorycheś ty nie znał.

werset: 4] Abowiem pan Bog Izráelki tak

-1: mowi/ Co fię dotycze domow/ miaft/

-1: y domow Krolow Iudfkich/ ktore

-1: íą pokázone táránmi y mieczem.

werset: 5] Y dla tego iż wyciągnęli walczyć

-1: przeciw Káldeyczykom/ áby były ná

-1: pełnione trupy ludzkimi/ ktorem po

-1: bił w gniewie y w popędliwości mo

-1: iey/ gdym zákrył oblicze íwe od miá

-1: ítá tego/ prze ich wízelką złość.

werset: 6] Otho vleczyć ie y vzdrowię/ ábo-

-1: wiem o nich pracą mieć będę/ y obiá

-1: wię wielkość pokoju y prawdy.

werset: 7] Y wywiodę poimáne z Iudy y poi

-1: máne z Izráela/ á pobuduję ie iáko

-1: y przed tym.

werset: 8] Y oczyścić ie od wízelákiew nieprá

-1: wości ich którą przeciw mnie zgrze-

-1: ízyli/ y przepuścę wízythkim złość-

-1: íciam ich/ ktorými obrázili mię y ob-

-1: rufzyli.

werset: 9] Y ítáną fię mnie íławą/ radością

-1: chwałą/ y wielmożnością przed wízy-

-1: tkimi narody/ ktorzy wílyszą wízy-

-1: tko dobre/ ktore ia vczynię z nimi/

-1: Y włękną fię á zádrzą ílyząc o ízczę-

-1: íciu ich/ y o pokoju kthory vczynię

-1: nád miáfem.

werset: 10 Pan ták mowi/ Ná miešcu tym

- 1: co o nim powieðaće że iešt puŕtynią
- 1: á iŕz niemálz żadnego człowieká ani
- 1: bydlęciá w miešćiech Iudńkich po
- 1: vlicách Ieruzálem/ ktore są ŕpułto-
- 1: ŕzone/ gðzie áni człowieká/ ani by-
- 1: dlęciá/ áni żadnego miešzkáiącego
- 1: thám nie máłz.

rozdział: 36

strona: 403v

kolumna: c

werset: 24 A żaden się nie włękl áni rozdarł

- 1: odżienia ŕwego/ áni Krol/ áni ŕłu-
- 1: dzy ktorzy ŕłyszeli wŕzytki ty ŕłowá.

werset: 25 Wŕzakoŕ Elnátán/ y Dáláiaŕz/

- 1: y Gámáriaŕz prošili krolá áby kŕiąg
- 1: nie kázał palić: Ale ich on ŕłuchác
- 1: nie chćiał.

werset: 26 Y owŕzem Krol roŕkazał Ieremia

- 1: ŕzowi ŕynowi Hámmelechowemu/ y
- 1: Sáráiaŕzowi ŕynowi Azryelowe-
- 1: mu/ y Selemiaŕzowi ŕynowi Abde-
- 1: elowemu/ áby poimáli Báruchá pi-
- 1: árzá/ y Ieremiaŕzá Proroká: Ale ie
- 1: Pan pokrył.

werset: 27 Y stáło się ŕłowo Páńkie do Ie-

- 1: remiaŕzá gdy Krol ŕpalił kŕięgi y ŕło
- 1: wá ktore był ŕpifał Báruch z vŕt Ie
- 1: remiaŕzowych/ w ten ŕpofob.

werset: 28 Weźmi znowu drugie księgi/ á

-1: nápiřz wnie wřzytki pirwřze řłowá

-1: ktore były w pirwřzych księgách co

-1: ie řpalił Ioákim Krol Iudřki.

werset: 29 Y rzeczeřz Ioákimowi Krolo-

-1: wi Iudřkiemu/ Pan thák mowi/

-1: Spaliłeř thy księgi mowiác/ Cze

-1: muř ná nich piřał iř Krol Bábitoń

-1: řki przyidřie á zburzy tę źiemieř/ y wy

-1: gubi zniey ludři y zwierzętá.

werset: 30 A przetoř Pan Bog tak mowi o

-1: Ioákimie Krolu Iudřkim/ Nie zo

-1: řthane řadny z potomřtwá iego/

-1: ktoryby miał zářieř řtolicę Dawido

-1: węř/ á trup iego będřie wyrzucony

-1: we dne ná gorácořć/ á w nocy ná ři-

-1: mno.

werset: 31 Náwiedzę nád nim/ y nád nafie-

-1: niem iego/ y nád řługami iego złořci

-1: ich/ y dopuřzczę ná nieř/ y ná mieř-

-1: czány Ierozolimřkieř/ y ná lud Iud-

-1: řkiř/ wřzytko złe com opowiedřiał o

-1: nichř/ lecz oni tego nie řłuchali.

werset: 32 Tedy Ieremiařz wřiał drugie křię

-1: gi á dał ie Báruchowi řynowi Nery

-1: ego piřářzowiř/ kthory w nich piřał z

-1: vřt Ieremiařzowych onyř wřzythki

-1: řłowá křięg kthore Ioákim popa-

-1: liłř/ á kthemu wiele inych řłow było

-1: przydanych co były podobne pier-

-1: wżym.

rozdział: 37

KApit. 37.

1. Sedekiafz náftáwa ná kroleństwo ná miey

-1: fcu Iechoniafzá fyná Ioákimowego. 3. Po

-1: fyła do Ieremiafzá áby fię modlił zá nim.

-1: 6. Odpowiedź Ieremiafzowá do Sedekia

kolumna: d

fzá. 11. Ieremiafz poimány iáko zbieg wfá-

-1: dzon ieft do więźnienia. 17. Wybáwiony od

-1: Sedekiafzá Krolá. 19. Nápomina Sede-

-1: kiafzá áby nie vfał fałefznym Prorokom.

-1: 20. Prośi Krolá áby go więcey nie dawał

-1: do więźnienia w ktorym był.

werset: 1 **Y**^x Krolował Se

-1: dekiafz fyn Iozya-

-1: fzew ná miefcu Ie

-1: choniafzá fyná Io-

-1: ákimowego poftá

-1: nowiony Krole

-1: w źiemii Iudfkiey przez Nábuchodo

-1: nozorá Krolá Bábitońskie.(*marg*)^x 2. Krol. 24. v. 17. 2. Kron. 36. v. 10. (-)

werset: 2 Ale nie chćiał być poślufznym z

-1: fługámi fwemi áni z ludem źiemie

-1: oney fłowam Páńfkim ktore mowił

-1: przez Proroká Ieremiafzá.

werset: 3 Pośłał tedy Krol Sedekiafz Iu

-1: chála fyná Selemiego/ y Sofonia-

-1: Ízá fyná Mááfyego kápłaná do Ie-

-1: remiałzá proroká áby mu mowili/

-1: Modl fię prósimy cię Panu Bogu

-1: nálezemu zá námi.

werset: 4] Ná ten czas chodził Ieremiałz

-1: wolno miedzy ludźmi/ bo iefzcze nie

-1: był wľadzon do więźienia.

werset: 5] Tedy woýłko Fáráonowe wy-

-1: ízło z Egiptu/ á gdy Káldeyczycy

-1: ktorzy oblegli Ieruzálem pošly-

-1: ízeli wieść o nich odciągnęli od Ieru

-1: zalem.

werset: 6] Podáne iest tedy słowo Páńkie

-1: do Ieremiałzá w ten sposób.

werset: 7] Pan Bog Izráelki tak mowi/

-1: Wy tak opowiedźcie Krolowi Iud

-1: skiemu ktory was przyśłał ábyście

-1: fię rádźili mnie/ Oto woýłko Fáráo

-1: nowe ktore wam przyciągnęło było

-1: na pomoc wroći fię do Egiptu do

-1: źemie swoiey.

werset: 8] A Kaldeyczycy wrocą fię y

-1: miáło to oblęgå/ wezmą/ y popalą.

werset: 9] Pan thák mowi/ Nie omylaycie

-1: íerc swych mowiac/ Zápewne Kál

-1: deyczycy odciągną od nas/ boć nie

-1: odciągną.

werset: 10] Choćiaźbyście wy też wśzytko woý

-1: łko Káldeyczycow porázili ktorzy

- 1: przeciw wam walczą tak iżby żaden
- 1: z nich nie został iedno ranny á wżá
- 1: koż powłtanie káždy z namiotu fwe
- 1: go/ á popalą miáfto to ogniem.

werset: 11] Gdy tedy woýfko Káldeyczykow

- 1: rułzyli oboz od Ieruzálem dla woý-
- 1: fka Faráonowego.

werset: 12] Ieremiałz wyłzedł z Ieruzálem á-

- 1: by fzedł do źiemie Beniámin/ chcąc
- 1: fię wyłaczyć z pośrod ludu onego.

rozdział: 41]

strona: 406

Proroctwo

Ieremiałzowe. Lift. 406.

kolumna: a

werset: 4] Potym názáiutrz gdy zábit ieft

- 1: Godoliałz/ pierwey niź fię tego kto
- 1: dowiedział.

werset: 5] Niekthorzy mężowie z Sychem

- 1: z Syło y z Sámaryey przyfzli/ tho
- 1: ieft/ ośmđziefiąt mężow ^A ogoliw-
- 1: fzy brody/ y rozdarłzy ná fobie odzie
- 1: nie/ á z podrápányi twarzámi/ á
- 1: mieli dáry y káđzidło wrękách fwo
- 1: ich/ áby ie ^B ofiárowáli w Domu
- 1: Páńfkim.

werset: 6] Przeciw ktorym wyłzedł Izmá-

- 1: el fyn Nátániego z Mispy/ á fzedł
- 1: ^C płáčząc/ A gdy im záfzedł drogę/

-1: rzekł do nich/ Podźćie do Godolia-

-1: İza İyná Achikámowego. (marg) ^A Okázuiąc znák żáłoby gdy vsłyřzeli o zborzeniu miářtá.

^B Abowiem się byli iefczce nie osłyřzeli żeby Kořćioł miał być zepřowan. (-) (marg) ^C Then płácź był zmyřłony á był ná zginienie ludźi onych. (-)

werset: 7] Gdy tedy przyřzli w pořzod miá

-1: İtá/ İzmáel İyn Náthániego pořći

-1: náł ie nád przekopem/ on İam y mę-

-1: żowie ktorzy z nim byli.

werset: 8] Ale ználázło się dzieřięć męřow

-1: miedzy nimi/ ktorzy rzekli İzmáelo-

-1: wi/ Nie żábiiay nas/ ábowiem ma-

-1: my İkárby w polách/ přzenicę y ięć-

-1: mień/ oliwę y miód: Thedy się po-

-1: wřćiągnął/ á nie zábił ich z iną brá-

-1: ćią ich.

werset: 9] A przekop on w ktory powmiáto

-1: wał İzmáel trupy onych męřow kto

-1: re był pobił dla Godoliařzá/ był prze

-1: kop ktory dał wybráć Krol Ařá dla

-1: Bááfy Krolá İzráelřkiego/ A İz-

-1: máel İyn Náthániego nápełnił gi

-1: zábitemi.

werset: 10] Potym İzmáel wiodł wřzytki o-

-1: İtátki ludu ktore były w Miřpie w

-1: poimánie/ corki krolewřkie/ y wřzy-

-1: tek lud ktory był zořtał w Miřpie/

-1: ktore Nábuřárdán hetman poruczył

-1: był Godoliařzowi İynowi Achiká-

-1: mowemu/ tenże İzmáel İyn Náthá

-1: nie^{go} wiodł w poimanie/ chcąc wydź

-1: z nimi do fynow Ammonowych.

werset: 11] Ale Iohánán fyn Kárego y wŕzy

-1: ícy rotmítrze woýfká kthore z nim

-1: było/ gdy wŕyŕzeli onę niecnotę kto-

-1: rą zbroił Izmáel fyn Nathániego.

werset: 12] Wŕiáwŕzy z íobą wŕzythek lud

-1: íwoy/ íiągnęli áby zwiedli bithwę

-1: z Izmáelem fynem Náthániego/ y

-1: nálezli go v wod wielkich kthore íą

-1: w Gábáonie.

werset: 13] A gdy lud wŕzytek ktory był z I-

-1: zmáelem/ vyzreli Iohánnáná fyná

-1: Kárego/ y wŕzytki rotmítrze kto-

-1: rzy z nim byli vrádowáli íię.

werset: 14] Wŕzythek tedy lud ktory był Iz-

-1: máel poimał w Mispie/ wrocił íię/

kolumna: b

á ízedł do Iohánnáná fyná Káre ^{go}.

werset: 15] A Izmáel fyn Náthániego v-

-1: íiekł z ósmią mężow przed Iohán-

-1: nánem/ á przyŕzedł do fynow Am-

-1: monowych.

werset: 16] A Iohánnán Syn Kárego/ y

-1: wŕzyfcy rotmítrze woýfká kthorzy

-1: z nim byli/ wŕięli óstátek ludu/ kto-

-1: re byli wydárli z rąk Izmáelá fyná

-1: Nathániego z Mispý/ potym íáko

-1: on był zábił Godoliafzá fyná Achi-

- 1: kámowego/ ludzi rycerfkie/ y nie-
- 1: wiáfity/ y dźiatki/ y komorniki/ kto-
- 1: re był odwiodł z Gabáonu.

werset: 17 Y odźedźzy miefzkáli w Geruth-

- 1: chimchám/ ktora iefť wedle Bethle
- 1: hem/ áby wźli do Egiptu.

werset: 18 Przed Káldeyczyki/ ábowiem fię

- 1: ich bali dla tego/ że Izmáel fyn Ná
- 1: taniego zábił Godoliafzá fyná Achi
- 1: kámowego/ ktorego był Krol Bá-
- 1: biloński wczynił w źiemi przełożo-
- 1: nym.

rozdział: 42

KApit. 42.

1. Zydowie po śmierci Godoliafzá/ prófzą
- 1: od Ieremiafza iżby fię modlił zá nimi. 3.
- 1: Przyfięgáią iż chcą być posłufzni Ieremi-
- 1: afzowi. 10. Rádźi im áby w Iudfkiey źiemi
- 1: miefzkáli/ á z wielkimi groźbámi zákázuie
- 1: im wćiekác do Egiptu przed ftráchem Bá
- 1: bilończykow.

werset: 1 **T** Edy wźythy

- 1: Rothmiftrowie
- 1: woyská/ y Iohán
- 1: nán fyn Kárego/
- 1: y Iezániafz fyn O
- 1: íaie^g/ y wźytek lud
- 1: ták máłych iáko y wielkich przyfzli.

werset: 2 A rzekli Ieremiafzowi proroko-

-1: wi/ Prośbá náfzá niechay od **ćiebe** [!]

-1: przyięthá będzie/ á modl fię zá nas

-1: Pánu Bogu twemu/ á zá thymi o-

-1: ftátki wśzytkimi: Abowiem z wiel

-1: bárzo nas máluczko zołtháło/ **iáka** [!]

-1: to łam widzífz oczyma łwemi.

werset: 3] Niechayże nam Pan Bog twoy

-1: obiáwi drogę po ktoreybychmy cho-

-1: dźić mieli/ y tho cobychmy czynić

-1: mieli.

werset: 4] Rzekł im tedy Prorok Ieremiałz/

-1: Słýfzę/ otho będe fię modlił Pánu

-1: Bogu wáfzemu wedle they próšby

-1: wáfzey/ A kázde łowo ktore wśłýfzę

-1: od Páná oznáymię wam/ y nie zátá

-1: ię nic przed wámi.

rozdział: 46

strona: 408

kolumna: b

werset: 10] Abowiem dzień ten Páná Boga

strona: 408v

IEREMIAS

kolumna: c

załtępow/ dzień iełt pomłty/ áby fię

-1: pomścił nád nieprzyiaćioły łwemi/

-1: ktore miecz poźrze y náfycon á nápo

-1: ion będzie krwią ich: ábowiem Pan

-1: Bog załtępow ma ^E ofiárę w ziemi

-1: Pułnocney nád rzeką Eufrátés.(*marg*) ^E Mord kthory fię dzieie nád thymi kthorzy dla grzechow fwych bywaią mordowáni názywa prorok ofiárą. (-)

werset: 11 Wtęp do ^F Gáláádu/ á weźmi ży

-1: wice ^G pánno corko Egiptfka: ále

-1: prozno łobie zbierafz lekárftwá/ bo

-1: wiem nie będziefz vleczoná. (*marg*) ^F O Gáláádzie pátrż w. 2. Krol. 5. v. 29. gdzie ná onym mieyfcu rodził fię bálfam ábo żywicá známienita ku goieniu ran/ A tu dawa znać iż żadne máści Egiptcyánom pomoc nie miály. ^G Názywa Egiptcyány pánną okázuiąc iż iefzcze od żadnego nieprzyacielá náruftzonemi nic nie byli. (-)

werset: 12 Narodowie słyfzeli o fromoćie

-1: twoiey/ á wołaniem twym nápeł-

-1: nioná ieft ziemiá: ábowiem mocarz

-1: potrácił mocarzá/ á obádwą fię łpo

-1: łu powálili.

werset: 13 Rzecz ktorą vczyńił Pan do Ie-

-1: remiafzá o przyściu Nábuchodo-

-1: nozorá Krolá Bábilońfkiego/ ku

-1: łpułtofzeniu ziemie Egiptfkiey.

werset: 14 Oznáymuyćie w Egiptćie/ á roz

-1: głáfzayćie w Mágdálu y obiawiay

-1: ćie w Nof/ y w Táfnes tymi łowy/

-1: Sthań á bądż gothow/ ábowiem

-1: miecz pórzze włzytko to co ieft oko-

-1: ło ćiebie.

werset: 15 Czemuż ieft przepłofzon mocarz

-1: twoy á oštác fię nie mogł? iż go zá-

-1: pędził Pan.

werset: 16 Dopuścił wielu ich vpásć/ ták iż

-1: włzyfcy obálili fię ieden ná drugie-

- 1: go/ y rzekli/ Wítań á wroćmy fię do
- 1: ludu náłzego y do źemie w kthorei
- 1: efmy fię zrodźili przed mieczem po-
- 1: ráźaiącym.

werset: 17 Thám záwołaią/ Fáráo Krolu

- 1: Egipćki do trwogi/ Ale on omie
- 1: ízkał czáfu náznáczonego.

werset: 18 Zywę ia/ mowi Krol/ kthorego

- 1: imię ieft Pan zářępow/ iako Tha-
- 1: bor ieft między gorámi/ y iáko Kár
- 1: mel ná morzu/ ták y ^H on przydzie.(*margin*) ^H To ieft/ Nábuchodonor kthory pewnie przyzedłzy porázi Egipćyány. (-)

werset: 19 O corko mieřkaiąca w Egipćie/

- 1: gotuyże fię ku prowadzeniu z řprzę-
- 1: tem řwym: ábowiem Nof řtanie fię
- 1: puřtynią/ á opuřthofzę ie iż w nim
- 1: nikt mieřkác nie będzie.

werset: 20 Egipth ieft iako piękna ćielicá/

- 1: niřczenie przydzie od puřnocy/ y
- 1: pewnieć przydzie.

werset: 21 ^I Naiemnicy iego řą w pořrod ie-

- 1: go iáko fyći ćielcowie/ ábowiem fię
- 1: teř y oni obroćą/ á vćieką řpołu/ y
- 1: nie ořthoią fię: bo dzień porázi ich
- 1: przyzedł ná nie/ y czás náwiedze-
- 1: nia ich.(*margin*) ^I To ieft lud řłżebny. (-)

werset: 22 ^K Głos iego iáko wężowy wni

- 1: dzie/ ábowiem z wořłkiem ^L poydą/ á
- 1: przydą przećiw niemu z řiekierámi/

kolumna: d

iáko ci co drwá rąbáią. (marg) ^K Egipcycyáni będąc obleżeni od Káldeyczykow będą wołác y nárzekać pifzcząc iáko wężowie. ^L To iest/ Káldeyczycy nieprzyiaciele ich. (-)

werset: 23 Podrąbią ^M lás iego/ mowi Pan:

-1: ábowiem im liczby niemałz/ bo ich

-1: mnoftwo więcźsze niż łzaráńczy/

-1: y liczby im nie będzie. (marg) ^M To iest wygubią wołko Egipckie ktore tu przyrownawa láfowi. (-)

werset: 24 Corka Egipcka będzie pofro-

-1: moconá/ á podána w ręce ludu puł

-1: nocnego.

werset: 25 Pan załthępow Bog Izráelki

-1: ták mowi/ Oto nówiedzę połpolft-

-1: wo ^N z No y Fáraona z Egipem/ y

-1: bogi ie^{g0}/ Krole ie^{g0}/ ták lámego Fá

-1: ráoná/ iáko y ony co w nim wfáli. (marg) ^N Niktorzy wykłádáią Alexándryą. (-)

werset: 26 Y podam ie w ręce tych/ kthorzy

-1: im o żywot łtoią/ y w ręce Nábucho

-1: donozorá Krolá Bábilońkiego/ w

-1: ręce łłużebnikow iego/ y pothym w

-1: nim mieszkác będą/ iáko y przed

-1: tym/ mowi Pan.

werset: 27 ^X A thy Iakobie łługo moy/ nie

-1: boy fię/ áni fię lękay Izráelu/ ábo-

-1: wiem oto wybáwię cię z dáleká/ y na

-1: łienie twoie z łiemie poimánia tve

-1: go/ A wroci łię Iakob á odpoczy-

-1: nie/ y połzczęści łię iemu/ á żaden

-1: nie będzie coby go strążył. (marg) ^x Ezaiasz. 44. v. 1. Wyższy. 30. v. 10. (-)

werset: 28 Iełzcie też ty Iakobie sługo moy

-1: nie boy się/ mowi Pan: bo ja z tobą

-1: iesthem/ Vczynię theż dokończenie

-1: wśzech pogánow do ktorychem cię

-1: wygnał/ lecz nie vczynię dokoncze-

-1: nia twego/ ále cię kárác będę z roz-

-1: ładkiem/ á nie wygubię cię do śzczą-

-1: tká.

rozdział: 47

KApit. 47.

1. Prorokuie przeciw Filiſtynom/ Tyriy-

-1: czykom y Sydoniánom.

werset: 1 **R** Zecz kthora

-1: podána iest do

-1: Ieremiafzá od

-1: Páná przeciw

-1: Filifthynom/

-1: przed tym niż

-1: Fáráo dobył

-1: Gázy.

werset: 2 Pan ták mowi/ ^A Oto wody kto

-1: re idą z Pułnocy fą iáko powodź

-1: gwałtowna/ zátopią ziemię y włzy

-1: tko co iest ná niey/ miáłto y miefzká

-1: iące w nim/ wołac będą ludzie/ á

-1: wśzyfcy miefzkáiący ná ziemi roz-

-1: płączą się. (marg) ^A Rozumie tu wojská Káldeyfkie. (-)

rozdział: 50

strona: 411

Proroctwo

Ieremiafzowe. Liŧ 411.

kolumna: a

werset: 2] Opowiedayćie w narodziech/ á

-1: dayćie fię im ŧłyŧeć/ podniećie cho

-1: rągięw/ rozgłafzayćie/ á nic nie tay

-1: ćie/ mowćie/ Wzięte ieŧt Bábilon/

-1: ^A Bel pohánbion ieŧth/ Merodách

-1: ŧłuczón/ bálwany ięgo pohánbio-

-1: ne/ y bogowie ięgo pokruŧzeni ŧą. (marg) ^A Bel y Merodách byli Bogowie Bábilońfcy ktorym oni ofobliwie wierzyli. (-)werset: 3] Abowiem ^B narod wyćiągnie prze

-1: ćiw ięmu od pułnocy/ á położy źie-

-1: mię ięgo w ŧpuŧoŧzenie/ y nie będzie

-1: nikt coby w niey mieŧzkał ták z ludźi

-1: iáko y zwierząt/ wŧzytcy fię ruŧzyli y

-1: wyŧzli. (marg) ^B To ieŧt Perŧowie y Medowie. (-)werset: 4] W onych ^C dnióh y w onych czá-

-1: ŧiech/ mowi Pan/ ŧynowie Izráel-

-1: ŧcy przyidą y ŧynowie Iudŧcy ŧpołu/

-1: á idąc płákác będa/ á przydą y ŧzu

-1: kác będa páná Bogá ŧwego. (marg) ^C To fię ná then czás wypełnić miáło/ gdy Cyrus wziął Bábilon á dał Zydom wolnoć Ezd. 1. (-)

werset: 5] Pytác fię będa drogi do Syonu/

-1: á tu fię obrocą twarzy ich/ Zeydźcie

-1: fię á poŧlubćie fię Pánu przymierzem

-1: wiecznym/ ktore nigdy nieprzyidzie

-1: w zapamietanie.

werset: 6] Lud moy by iako owca vpofzo

-1: na/ patyrze ich dopuscili fie im ba-

-1: kac/ a wygnali ie na gory/ tuay fie

-1: od gory do pagorku/ a zapomniay

-1: tanowifka wego.

werset: 7] Wizytcy ktorzy ie znaydowali po

-1: zyrali ie/ a mowili nieprzyjaciele ich

-1: My nic zlego nie czyniemy gdyz oni

-1: zgrzeszyli Panu/ ktory by miefzka

-1: niem prawiedliwoci y nadzieia oy

-1: cow ich.

werset: 8] Wynidzcie z porodku Babilonu

-1: a wynidzcie z ziemi Kaldeyczykow

-1: tancie fie iako kozowie przed trzo-

-1: da.

werset: 9] Abo wiem otho wzbudze y przy-

-1: wiode na Babilon zgromadzenie

-1: wiela narodow z ziemi punocney

-1: y prawia wofka przeciw iemu/ y

-1: tak wziete bedzie/ a trzay iego be-

-1: da iako trzelca uczneego/ z ktorych

-1: zadna darmo wyfthrelona nie be-

-1: dzie.

werset: 10] Kaldea podana bedzie na up/ a

-1: wszytcy ktorzy ia zupia nafyceni be

-1: da/ mowi Pan.

werset: 11] Dla thego iezcie fie radowali y

-1: weselili depcac dziedzictwo moie/ y

-1: dla tego izeście się wtuczyle im/ iáko

-1: ćielicá trawą/ á poryzáliście iáko

-1: waśniwe konie.

werset: 12^D Mátká wálzá bárzo ieft pofro-

-1: moconá/ rodzićielká wálzá zówfty

kolumna: b

dziłá się/ ftanie się poslednieyżá mie

-1: dzy narody/ będzie pufta/ płona y

-1: łucha. (marg)^D To iesth ziemiá Káldeyřka kthora była pánią wřzytkich inych kroleřtw. (-)

werset: 13 Nie będą w niey dáley mieřzkáć

-1: dla gniewu Páńřkiego/ ále będzie

-1: do łzczátka puftá/ ktokolwiek przezy

-1: dzie przez Bábilon zdumieie się/ y

-1: świfnie nád wřzytkimi plagámi ie-

-1: go.

werset: 14 Zřzykuyćie woyská przeciw Bábi

-1: lonu wřzędy w około/ wy wřzytcy

-1: co łuk ćiągniećie/ řtrzelayćie do nie-

-1: go/ nie řzánuyćieř řtrzał/ ábowiem o-

-1: no zgrzeřzyło przeciw Pánu.

werset: 15 Krzycćie ná nie ze wřzech řtron

-1: boć się muři podáć/ vpádły grun-

-1: ty iego/ mury iego rozrzucone řá/ á

-1: bowiem nád niem pomřtá Páńřka/

-1: Vczyńćie nád niem pomřtę/ á odday

-1: cie mu iáko ono inem oddawáło.

werset: 16 Wykorzeńćie rozřiewáćzá z Bábi

-1: lonu/ y tego ktory trzyma řirp czá-

-1: řu źniwá/ przez miećz borzácy káždy

-1: z nich obroci się do ludu swego/ y

-1: każdy wciecze do ziemi swej.

werset: 17 Izrael jest jako trzoda rozproszo-

-1: na/ lwi je rozproszyli/ ^E Krol Asy-

-1: ryjski ten go napierwey żrzeć począł/

-1: a potem ten Nabuchodonozor krol

-1: Babiloński ostatecznie pogryzł ^F ko

-1: ści jego. (*marg*) ^E To jesth/ Teglát Fálásár ktory naprzod zawiodł do więzienia dzieścioro pokolenie. ^F A to gdy zawiodł dwoie pokolenia w poimanie Iudę y Beniámin. (-)

werset: 18 A przetoż pan zastępow Bog I-

-1: zraelski tak mowi/ Otho nawiedzę

-1: Krola Babilońskiego/ y ziemię jego

-1: iakom nawiedził Krola Asyryjskie

-1: go.

werset: 19 Y przywrocę zaś Izraela do mie-

-1: szkania jego/ a paść się będzie w Ka

-1: rmelu/ y w Bálán/ a dużá jego ná

-1: syconá będzie ná górach Efráim y

-1: w Gáláád.

werset: 20 W onych dniach y w onych czá-

-1: ściech/ mowi Pan/ Będą szukać nie-

-1: prawości Izraelskich/ a nigdziey się

-1: nie pokażą/ grzechow Iudskich/ a nie

-1: będą znalezione/ abowiem odpusz-

-1: czę tym ktore pozostawię.

werset: 21 ^G Wyciągni przeciw ziemi odpor

-1: ney/ y owżem przeciw mieszkaią-

-1: cym w niej/ abyś je nawiedził/ Ro

-1: sypuy a borz za niemi/ mowi Pán/

-1: á czyní wŕzytko iáko ia każę tobie. (marg) ^G Tu Pan czyni rzecz do Cyruŕá y do woyfká
iego. (-)

werset: 22] Głos walki iest w ziemi y ŕpuŕto

-1: ŕzenie wielkie.

rozdział: 52]

strona: 413

kolumna: b

werset: 3] Abowiem gniew Páńŕki byŕ nád

-1: Iudá y nád Ieruzálem/ áż ie od-

strona: 413v

IEREMIAS.

kolumna: c

rzućił od oblicznoŕci ŕwoiey: bo Se

-1: dekiaŕz odpornym byŕ Krolowi Bá

-1: bilońŕkiemu.

werset: 4] I ŕtháło ŕię dzieŕiątego ro-

-1: ku kroleŕtwá iego/ dzieŕiątego mie-

-1: ŕiáca/ dnia dzieŕiątego/ iż Nábu-

-1: chodonozor Krol Bábilońŕki przy-

-1: ćiągnął ze wŕzythkim ŕwym woy-

-1: ŕkiem pod Ieruzálem/ y obległ ie

-1: wŕzędny wkoło wyŕypuiący waŕy.

werset: 5] Y byŕo miáŕto w obleżeniu áż do

-1: iedennaŕtego roku pánowania Se

-1: dekiaŕzowego.

werset: 6] Ale mieŕiáćá czwarthego/ dnia

-1: dzieŕiątego/ gŕod wŕiął moc w mie

-1: ŕcie/ á ŕpiże niedoŕtháło ludowi o-

-1: nei ziemi.

werset: 7] I miasto rozwalone jest/ y wżyt-

- 1: cy ludzie rycerfcy zućiekáli/ y wy-
- 1: źli z miastá wnocy fortką/ która by
- 1: ła między dwiema murami blisko ogro-
- 1: du Krolewskiego/ y wćiekli drogą
- 1: ku puřtyni/ A Káldeyczycy leźeli o-
- 1: koło miastá.

werset: 8] Tedy wojsko Káldeyczyków

- 1: gonilo/ y poimało Krolá Sede-
- 1: kiazá ná puřczy Ierycho/ á wży-
- 1: tek poczét ludu iego/ rozpierzchnął
- 1: się od niego.

werset: 9] A gdy poimali Krolá/ posłali go

- 1: do Krolá Bábilońskiego w Ryblat
- 1: ktore jest w ziemi Hemát/ á on wy-
- 1: dał dekret przeciwko niemu.

werset: 10] Krol tedy Bábiloński dał pości

- 1: nac fyny Sedekiazowe przed nim/
- 1: y kazał pomordowác wżytki Książ-
- 1: ęta Iudkie w Ryblath.

werset: 11] Dał też oczy wylupić Sedekia-

- 1: ńzowi/ y związawży go łańcuchy
- 1: rokazał krol Bąbylońky zawieść
- 1: do Bábilonu y wadzic doćciemni-
- 1: ce/ gdzie był aż do śmierci.

werset: 12] A piątego miesiąca dnia dzieiąte

- 1: go tegoż miesiąca/ roku ktory dzie-
- 1: wiatynafty był panowania Krolá
- 1: Nábuchodonozorá krola Babyloń

-1: fkiego/ Nabuzárdan Hetman kto-
 -1: ry był sługą Krola Bábilońkiego
 -1: przyechał do Ieruzálem.

werset: 13 Y ípalił ogniem dom Páńki/ y

-1: dom Krolewki/ y wśzytki domy Ie
 -1: rozolimskie y wśzytki domy przed-
 -1: nieyfze.

werset: 14 A wśzythko woýfko Káldeyczy-

-1: kow ktore było z przereczonym Het
 -1: manem/ rozmiotáli wśzytky mu-
 -1: ry około Ieruzálem.

werset: 15 Przytym Nábuzárdan Heth-

kolumna: d

man/ zágnął w więzenie ludzi v-
 -1: bogie y ośtátki pośpolśtwá/ ktore
 -1: było pozostáło wmieście/ y ty co byli
 -1: zućiekáli do Krolá Bábilońkiego
 -1: y ośtátki ludu.

werset: 16 A wśzákoż samze Nábuzárdan

-1: Hethman pozoftháwił niektore v-
 -1: bogie w ziemi/ winarze y oracze.

werset: 17 Połamáli też Káledyczycy słuyp

-1: miedziáne ktore były w domu Páń
 -1: fkim y podśtáwki/ y koćiel wielky
 -1: miedziány ktory był w domu Páń-
 -1: fkim/ y zániesli do Bábilonu wśzyt-
 -1: kę ich miedz.

werset: 18 Pobráli theż kotły/ łopáty/ in-

-1: ítrumenty Muzyki/ miednice/ cza

-1: izerki/ y wizerkyto naczynie miedziane/

-1: ktorym posługowano.

werset: 19] A Hethman pobral wiadra y

-1: kadzielnice/ banie/ garnce/ swiecz

-1: niki/ mozdzerze/ y kubki/ y wizerthki

-1: naczynia zlote y srebrne.

werset: 20] Y dwa slupy/ kociel ieden/ dwa-

-1: nascie wolow miedzianych/ ktorzy

-1: byli pod podstawkami/ co ie byl sprac-

-1: wil Salomon Krol w domu Pan

-1: ikim/ a miedzi tego wizerthkiego na-

-1: czynia niebylo wagi.

werset: 21] Wylokosc slupu iednego byla na

-1: osmnascie lokiet/ a lancufzek okolo

-1: niego na dwunascie lokiet a miarl

-1: lzosc iego byla na cztery palce/ a

-1: wnatrz byl dety.

werset: 22] A na wierzchu byla galka mie-

-1: dziana ktorey wylokosc byla na pi

-1: ci lokiet/ robotu plecionu/ a iablka

-1: granathowe w okrag okolo galke/

-1: wizerthko z miedzi/ A takowyz tez

-1: byl kszalt slupu drugiego y iablek.

werset: 23] Z iedney strony widac bylo dzie-

-1: wiedziefiat y lzesz iablek/ a wizerth-

-1: kich iablek bylo stho wizerthdy wkoło

-1: w oney robocie plecioney.

werset: 24] Wzial tez Hethman Saraiasz

-1: naprednieyzego kaplana/ y Zofo-

-1: niałzá wtorego po nim/ y trzy łtroże

-1: weśćia.

werset: 25 A z miáltá wziął komorniká/ kto

-1: ry był przełożonym nád rycerzmi/

-1: y siedm mężow łług Krolewskich

-1: ktore znaleźiono w mieście/ y prze-

-1: dniefzszego sekretarzá woýłká ktory

-1: popifował lud źemie ku boiowi/ y

-1: łześćdziefiát mężow z ludu źemie/

-1: ktorzy łą znaleźieni w mieście

ksiega: Lam. Ier.

rozdział: 3

strona: 416

Láment

Ieremiafzow. Lift. 417.

kolumna: a

werset: 40 Obáčmy drogi nálze á łzukay-

-1: my ich/ y nówrómy fię do Páná.

werset: 41 Podnieśmy łercá y ręce nálze do

-1: Bogá ktory iełt w niebie.

werset: 42 Złóściwiechmy fię łpráwowáli/ y

-1: odpornichmy byli/ á dla tego niefol

-1: gowałes nam.

werset: 43 Rozbiłes namiot gniewu/ á go-

-1: niłes nas mordowałes nic nie prze-

-1: pułzczáiac.

werset: 44 Zákryłes fię obłokiem/ ábyś nie

-1: łyłzał modlitw nálznych.

werset: 45 Składłes nas iáko gnoy y łmrod

-1: w pośrodku narodow.

werset: 46 Włzytcy nálzy nieprzyaáciele zie-

-1: waią ná nas gębami swoimi.

werset: 47 Strách y sídło thuż nád námi/

-1: ípułtołzenie y niezczęście.

werset: 48 Strumienie wod wypłynęły z o-

-1: czu moich nád vpadkiem corki ludu

-1: mego.

werset: 49 Oko moje opływa bez przestán-

-1: ku/ iż odpoczynku nie ma.

werset: 50 Aż weyżry Pan á obaczy z niebá.

werset: 51 Oko moje dużę moię trapi/ dla

-1: włzytkich corek miałta moiego.

werset: 52 Nieprzyaáciele moi frodze mię

-1: prześládowali/ łowiąc mię iáko pta

-1: ká bez przyczyny.

werset: 53 Zámknęli żywot moy w ^E ftudni

-1: y przywálili mię kámieniem.(*marg*) ^E Pátrz o tym Ieremiaszá. 38. v. 6. (-)

werset: 54 Wody opłynęły obficie ná głowę

-1: moię/ á mowiłem/ Zginałem.

werset: 55 Wzywałem imienia twego Pá-

-1: nie zdołu głębokiego.

werset: 56 Słyszaleś głos moy/ nie zátulay

-1: że vchá twego od wzdychánia mego

-1: y od wołánia moiego.

werset: 57 Przybliżyłeś się w dzień w ktho-

-1: rym ciebie wzywał/ á mowiłeś/ Nie

-1: boy się.

werset: 58 O Pánie/ wzięleś ná się krzywdę

-1: duŕze moiey/ á wybáwięś żywoth

-1: moy.

werset: 59 Widziałęś moy Pánie krzywde

-1: moię/ Brońze ty práwá moiego.

werset: 60 Baczyłęś wŕzytkę ich ŕrogość/ á

-1: wŕzytkę myłł ich przećiwko mnie.

werset: 61 Włŕyŕzałęś Pánie poháńbienie

-1: ich/ á wŕzytko ich ŕtáránie przećiw

-1: ko mnie.

werset: 62 Teŕ y wárgi tych ktorzy fię podno

-1: ŕzą przećiwko mnie/ y włtháwiczne

-1: myłlenie ich przećiwko mnie.

werset: 63 Obaczay kiedy fię kłáďą y kiedy

-1: włtáią/ ŕećiem ia ięłł piołnká ich.

werset: 64 Odday im zá rowno miły Pánie

kolumna: b

według ŕpráwy rąk ich.

werset: 65 Thy im dałŕ boleść ŕerdeczną/ y

-1: przekłętwo twoie.

werset: 66 Przeŕłáďowáć ie bęďŕiełŕ w gnie

-1: wie twoim/ á zgłáďŕiłŕ ie z ŕwiátá o

-1: Pánie.

rozďiał: 4

KApitu. 4.

1. Wypifuię ony wielkie wćiłki kthore fię

-1: przyďáły w Ieruzálem gdy było oblęzone

-1: przez Nábuchodonozorá. 13. Wkázuię grze-

-1: chy prorokow y kápłanow/ ŕe oni byli przy

-1: czyną wpadku ięgo. 21. Groŕi Edomczy-

-1: kom nieprzyjacielom Ierolimskim.

werset: 1 **O** Iákoż po-

-1: smiedziáło iest

-1: złocho/ ^A á od-

-1: mieniona iesth

-1: brylá złotá fczy

-1: rego/ y kámie-

-1: nie domu Pán

-1: fkiego fá rozmietháne w przeczni-

-1: cách wšytkich vlic.(*marg*) ^A Przez złoto rozumie Kfiążethá/ á przez kámienie drogje Kápłany. (-)

werset: 2 Iákoż teraz szláchetni fynowie Sy

-1: ońcy co byli poczytáni iáko złocho

-1: fzczyre/ fá iáko gárnce gliniáne/ á iá

-1: koby fprawá rąk zduńkich.

werset: 3 ^B Smokowie wyložyli pierši fwe

-1: á karmili mlekiem fzczeniétá fwoie/

-1: A corka ludu moiego ták iest okru-

-1: tna iako ^C ftrułowje ná puřczy. (*marg*) ^B Iákoby rzekł/ wężowie wychowywáią dzieći fwe/ ále corki Izráelfkie nie wychowywáią fwoich. ^C W tych słowiech dawa znác iż niewiáfty opuřczyły džiathki fwe iáko ftrułowje gdy iácá zniořzy odchodzą ich ná puřczy. (-)

werset: 4 Ięzyk fącego przyłgnął ku podnie

-1: bieniu iego w vpragnieniu/ Má-

-1: luczcy prošili o chleb/ ále żaden nie

-1: był co by go im włomił.

werset: 5 Oni ktorzy fię karmili potráwá-

-1: mi rořkořnymi/ poginęli w vlicách

-1: y oni ktorzy byli wychowáni w o-

-1: dzieniu szarlathnem/ przykryli sie

-1: gnoiem.

werset: 6 Więcże iest karanie za grzech cor

-1: ki ludu moiego/ a niz karanie grze-

-1: chu Sodomy^x ktore iest podwro-

-1: cone w iednem okamgnieniu/ bo

-1: namioty nie byly rozbite przeciw ie

-1: mu.

werset: 7 Nazareyfcy iego czysztly byli niz

-1: snieg/ a bielzy niz mleko/ rumien-

-1: lzy byly barwy niz rubin/ a piekniey

-1: wyprawieni niz szafir.

werset: 8 Ale teraz oblicze ich czyrnieyze

-1: niz wagl/ nie poznac ich na vlicach/

-1: przychlá skorá ich do kosci ich/ wy-

-1: schnela iako drewno.

werset: 9 Lepiej sie tym stalo co zgineli od

-1: miecza/ niz tym co pogineli od glo-

-1: du/ abowiem ci wywiedli iako pobi

-1: ci dla niedostatku plodnosci ziemie.

(*marg*)^x w 1. Moi. 19. v. 25. (-)

ksiega: Ezech.

rozdzial: 3

strona: 418

kolumna: b

werset: 27 Ale skoro z toba¹ mowic przestane

-1: otworze vta twe/ a rzeczefz do nich

strona: 418v

kolumna: c

Pan Bog ták mowi/ ktho słýfzy

-1: niech słucha/ á kto nie chce niech prze

-1: stánie/ bo oni są dom odporny.

rozdział: 4

KApitu. 4.

1. Prorokuie o oblężeniu Ieruzálem od

-1: Káldeyczykow. 4. Vkázuie czás oblężenia.

-1: 9. Opowieda wielki głód ktory miał być

-1: czásu oblężenia.

werset: 1

7 **T**Y theż sýnu

-1: człowieczy/ we

-1: żmi cegłę á po

-1: łóż ią przed so-

-1: bą/ á wyriy ná

-1: niey miásto Ie

-1: ruzálem.

werset: 2] Oblężelz ie/ á wybuduiefz báfzty

-1: y wśypiefz przeciw iemu wály/ á ob-

-1: toczyłz ie obozem/ y záfádźilz tará-

-1: ny przeciw iemu.

werset: 3] Weźmiż łobie ^A panew żelázną/ á

-1: pofthaw ią miásto muru żelázne-

-1: go miedzy tobą á miedzy miástem/

-1: á obroć oblicze fwoie przeciw iemu/

-1: y oblęż ie/ á dobyway go: Toć będzie

-1: dźiw domowi Izráelkiemu. (marg) ^A Przez tę panew wykłádácze rozumiefą vpor zátwárdźiáłość/ y krnąbrność ludu thego/ przeciwko kthorey Prorok miał wálczyć. (—)

werset: 4^B Záfniełz teź ná ^C lewy bok twoy/ á

-1: złość domu Izráelſkiego włożyłz

-1: nań/ y poniełiefz tę złość ich iáko dłu

-1: go ná nim leżeć będźiefz. (marg) ^B W tym słowie zámýka bálwochwálftwo ich w którym byli práwie zafnęli. (–)

werset: 5^Abowiem podałem tobie látá nie-

-1: práwości ich/ według liczby trzech

-1: łet y dziewięćdziefiąt dni/ á ponie-

-1: śiefz niepráwość domu Izráelſkie^{g0}

(marg) ^C Przez ten łen ná lewy bok/ ná ktorē Prorok nioł złość Izráelſką/ rozumie Sámáryą/ która leży od Ieruzálem po lewey łtronie/ y znáczy ten grzech w którym dziełięćioro pokolenie ták było práwie záfnęło iáko pogrzebione przez thák wiele łat iáko dłuęo prorok łpał ná bok łwoy/ to iefł przez trzy łtá y dziewięć dziełięt/ Zydowie łiczą trzy łtá y dziewięćdziefiąt y łżeść tym porzákkiem/ pod łędźmi od Iozuego áź do Sámfoná łto y iedenaście łat/ pod krolmi od Ieroboámá áź do Ozeego dwie łcie czterdzieści y ieden á zołtáwáią iefzće trzydzieści y ósm/ z ktorých dwádziełciá wypełnili zá Sámfoná/ á ósmnałcie zá Sámęará przez który włzytek czas tho dziełięćioro pokolenie trwáło w bálwochwálftwie. (–)

werset: 6^A gdy ie wypełniłz/ wkłádźiefz łię

-1: powtore ná práwy bok twoy/ á po

-1: niełiefz ^x złość Iudſką przez czterdzie

-1: ści dni/ podałem tobie ieden dzień

-1: zá rok/ dzień ieden zá rok.(marg) ^x w 5. Mo. 14 vv. 34 (–)

werset: 7^A obroćiłz twarz łwoię przeciw

-1: oblęzeniu Ieruzálem/ y obnázyłz rę

-1: kę twoię ná nie/ á będźiefz przeciw ie

-1: mu prorokował.

werset: 8^A oto ia **związę** [!] cię/ ták iż łię nie

-1: rułzyłz z iednego boku ná drugi/ áź

-1: wypełnił dni oblężenia twego.

werset: 9 Weźmiesz też pszenicę/ ięczmień/

-1: bob/ foczewicę/ proso/ y wykę/ y

-1: włożył to w jedno naczynie/ a z te-

-1: go sobie uczynił chleb według licz-

-1: by dni których leżeć będziesz na boku

-1: twym/ ^D będziesz go jadł przez trzy

-1: lata y dziewięćdziesiąt dni. (marg) ^D W tych słowach dawa znac głod wielki który miał być czasu oblężenia a miał trwać przez tak wiele dni iako wiele lat trwali w bałwochwalthwie których dni liczbą czyni około czternastie miesięcy. (-)

werset: 10 Pokarm ten ktorego używać be-

-1: dzieł/ będzie pod wagą dwadzie-

-1: ścia Syklow na każdy dzień/ a za-

-1: mierzonych czasów iść go będziesz.

kolumna: d

werset: 11 Będziesz też pił wodę pod miarą

-1: iżostą część Hinu/ a będziesz ją pić

-1: w zamierzony czas.

werset: 12 Y będziesz ten chleb jadł iako płac

-1: ki ięczmienne/ a wypieczesz go na ^E ła

-1: inie człowieczym przed oczyma ich.(marg) ^E Oznaymuie barzo wielki niedostatek drowy inych rzeczy ku uczynieniu ognia. (-)

werset: 13 Rzekł tedy Pan tak/ Takci fyno

-1: wie Izraelcy fwoy chleb iść będą

-1: iplugawiony miedzy narody do

-1: których ie wypędzę.

werset: 14 A iam rzekł/ Ach Panie Boze/ ia

-1: nie iestem iplugawiony anim iadł

-1: zdechliny/ abo co zwierzę zagryzło/

-1: od młodości moiej aż do tego cza-

-1: łu/ á żadne mięfo brzydkie nie poftá

-1: ło w všciech moich.

werset: 15 Y rzekł do mnie/ Oto ddamci łąy

-1: no wołowe miáfto łąyná człowie-

-1: cze^{go}/ á ná nim fobie vpieczefz chleb.

werset: 16 Y iefzcie rzekł do mnie/ Synu

-1: człowieczy/ ^x Oto ia odeymę pomoc

-1: chlebá w Ieruzálem/ á będą ieść

-1: chleb fwoy pod wagą y w včífku/ bę

-1: dą pić wodę miárką z zdumieniem.

werset: 17 Abowiem chleb y wodá vtána/

-1: zdumieią się fpołu/ á dla złości fwey

-1: wwiędną.(*marg*) ^x Niżey. 5. v. 16. y 14. v. 13. (-)

rozdział: 5

Kapitu. 5.

1. Opowieda fkázenie Ieruzálem y wielkie

-1: pomordowanie ludu. 5. Vkázuie przyczy-

-1: ny přecz ie Bog fkázić chce. 11. Oznáymu-

-1: ie co to rozumie przez ogolenie włośow y

-1: brody.

werset: 1 **T** Y też iefzcie fy-

-1: nu człowieczy we-

-1: źmi noż oftry/ we-

-1: źmi brzytwę bár-

-1: wierską/ á wźiaw-

-1: fzy ogol fobie gło-

-1: wę y brodę/ weźmi theż fzale y roz-

-1: dziel ty włosy.

werset: 2 Trzecią część ich spalisz w pośrodku

-1: ^A miałta po wypełnieniu dni oblęż-

-1: żenia/ potym weźmiesz trzecią część

-1: y rozetniesz ją ze wżąd nożem/ á ośta

-1: tnią trzecią część rozypiesz po wiá

-1: tru/ y dobędę mieczá zá nimi. (marg) ^A To iest/ kthores ty wrył ná cegle gdzie thru przez ogień rozumie głód y mor przez ktory wielka część ludu poginęła w mieście czału oblężenia Nábuchodonorowego/ przez noż zá fię rozumie pomordowanie y poimanie ludu drugiey części/ á przez wiátr też rozumie vciekanie do Egiptu kędy leżeli po wzięciu miałta Ieruzálem. (-)

werset: 3 Weźmiesz też ielzche z nich nieiá-

-1: ką liczbę maluczka/ á wwiążesz ie v

-1: podołká szaty twoiey.

werset: 4 A potym weźmiesz nie co z nich/

-1: wrzuciś do ognia y spalisz/ á z tam

-1: tąd wynidzie ogień po wżytkim do

-1: mu Izraelfkim.

werset: 5 Pan Bog tak mowi/ Toć iest Ie

-1: ruzálem/ á postawiłem ie miedzy na

-1: rody/ y kráiny około niego.

rozdział: 10

strona: 421

Proroctwo

Ezechielowo. List. 421.

kolumna: a

werset: 1 **P** Otymem weyż-

-1: rał/ á oto nád obło-

- 1: kiem kthory był nád
- 1: głową Cherubinow
- 1: iako kámiień Sáfir/
- 1: á iákoby podobień-
- 1: łtwo łtolice/ ktora fię nád nimi oká-
- 1: zowála.

werset: 2] Y rzekł do mężá vbránego w odzie

- 1: nie lniáne/ Wnidź miedzy koła ktore
- 1: łą pod Cherubiny/ á nábiierz pełno
- 1: w ręce łwoie węgla ogniłtego z po-
- 1: łszod Cherubinow/ á rozłyp po mie
- 1: łcie: Y włzedł przedemną.

werset: 3] A Cherubini łtali po práwey łtro-

- 1: nie Domu gdy on mąż wchodził/ y
- 1: obłok ná ten čás nápełnił przyłio-
- 1: nek we wnątrzný.

werset: 4] Potým chwála Páńłka zniełoná

- 1: ielł z Cherubiná nád prog domu/ á
- 1: dom nápełnion ielł obłokiem/ y przy-
- 1: łsonek nápełnion theż ielł iáłnołcią
- 1: chwały Páńłkiey.

werset: 5] Y łłyszán ielł łzum łkrzydeł Cheru

- 1: binow áż do przyłsonka zewnątrzn-
- 1: nego/ iáko głos Bogá włzechmoc-
- 1: nego gdy mowi.

werset: 6] A gdy rołkazał mężowi vbráne-

- 1: mu w lniáne odłzienie mowiąc/ We-
- 1: łmi ogniá zpołszod koł miedzy Che
- 1: rubiny/ Włzedł on y łthánał podle

-1: koła.

werset: 7] A ieden z Cherubinow wyciągnął

-1: rękę z pośrzod Cherubinow/ do o-

-1: gnia który był miedzy Cherubiny/ á

-1: wzięwłszy podał go w ręce onego kto

-1: był vbrány w odzienie lniáne/ który

-1: wzięwłszy go wyfzedł.

werset: 8] Y vkażáło fię miedzy Cherubiny o-

-1: nymi podobieńftwo ręki człowieczey

-1: pod skrzydły ich.

werset: 9] Potymem weyzrał/ á oto cztery ko

-1: ła przy Cherubiniech/ iedno koło przy

-1: iednym Cherubinie/ á drugie koło

-1: przy drugim Cherubinie/ y ná weyz

-1: reniu były koła/ iáko bárwá kámie-

-1: nia Thárfys.

werset: 10] A ná weyzreniu onych czterech by

-1: lo podobieńftwo iednákie/ ták iáko-

-1: by miáło być koło w pośrzod koła.

werset: 11] Gdy tedy chodziły/ na cztery ftro-

-1: ny pochadzáły/ á chodząc nie obrá-

-1: cáły fię ále do mieyfcá ná ktore fię

-1: pierwey obrocił pierwłszy Cherub/

-1: ízły zá nim/ ani fię obrácały gdy cho-

-1: džíły.

werset: 12] Wízytki ich ciála/ y grzbiet ich/

kolumna: b

ręce ich y skrzydła ich/ w koła/ były peł

-1: ne oczu wízędy wokoło onych koł czte

-1: rech. (*margin*) ^x Wyższey. 1. v. 8. y. 18. (-)

werset: 13 Y zawołano ná ony koła gdziem

-1: ia słyfzał mowiąc/ O koło.

werset: 14 A kázde zwierzę miáło czthery

-1: twarzy/ pierwśza twarz była twarz

-1: Cherubiná/ druga twarz była twarz

-1: człowiecza/ trzecia była twarz lwia/

-1: á czwarta była twarz Orla.

werset: 15 Potym fię podnośiły Cherubini/

-1: á toż było zwierzę ktorem widział v

-1: rzeki Chobár.

werset: 16 A gdy chodzili Cherubini/ chodzi-

-1: ły theż sfołu y koła/ y gdy Cherubini

-1: podnośili skrzydła swe áby wzláto-

-1: wáli od źemie/ nieobracály fię koła

-1: ony/ ále stály przy nich.

werset: 17 Gdy oni stali/ stály też y ony/ á gdy

-1: fię oni podnośili/ podnośiły sie theż

-1: ony z nimi sfołu/ ábowiem był duch

-1: żywotá w nich.

werset: 18 A chwała Páńfka zefzła od pro-

-1: gu Domu/ y sthánęła nád Cheru-

-1: biny.

werset: 19 A Cherubinowie rościągnąwfzy

-1: skrzydła swoie podniefli fię od źemie

-1: przed oczymá moimi/ á gdy oni wy-

-1: chodzili były koła przy nich/ á kázdy

-1: z nich stánął w sámym weściu brany

-1: od Wfchodu sfońcá Domu Páńfkie

-1: go/ á chwałá Bogá Izráelŕkiego ftá

-1: nęłá nád nimi z wierzchu.

werset: 20^x Toć było źwierzę ktorem widział

-1: pod Bogiem Izráelŕkim v rzeki Cho

-1: bár/ á potymem poznał iż byli Che-

-1: rubini.(*marg*) ^x Wyźłzey. 1. v. 14. (-)

werset: 21 Cžthery twarzy były v káždego z

-1: nich/ y cztery ŕkrzydłá v káždego/ á

-1: podobieńftwo człowieczey ręki pod

-1: ŕkrzydły ich.

werset: 22 A Podobieńftwo twarzy ich było

-1: iáko ony twarzy ktorem widział v

-1: rzeki Chobár/ á ná weyzrenie prá-

-1: wie ony łámy/ á káždy z nich chodził

-1: prófto twarzą.

rozdział: 11

KApitu. 11.

1. Prorokuie przeciw dwudzieftu piąci ftár

-1: ŕzych z ludu/ ktorzy fię śmiali z pogroźek pro

-1: rockich. 13. Smierć Felátyáľzá fyná Báná-

-1: iego. 14. Gáni ŕzalone Iudŕkie vŕanie/ kto-

-1: rzy fię śmiali z tych co byli w więźieniu Bá

-1: bilońŕkim. 16. Pan ćiefzy Zydy poimáne w

-1: Bábilonie/ obiecuiąc im náwrocenie do

-1: Ieruzálem. 19. Obiecuie im ŕerce ćieleŕne.

-1: 21. Vkázuie im iákie miáło być przyŕzłe ŕká-

-1: źenie niewiernych y niepoboźnych.

rozdział: 14

EZECHIEL.

kolumna: c

werset: 10 Y poniołá karánie zá złości swoie

-1: á złość prorokowá będzie iáko onego

-1: kthory go wypytawa.

werset: 11 Aby thák dom IzráelŃki iuż dáley

-1: nie obładzał się odemnie/ á izby się

-1: więcej nie ołzpecił we wŃzytkich prze

-1: wrotnościách swoich/ ále owŃzem á-

-1: by mi był ludem/ á ia żebych był Bo-

-1: giem iego/ mowi Pan Bog.

werset: 12 Ielzcze też Ńłowo PáńŃkie iest do

-1: mnie podáne w ten ŃpoŃob.

werset: 13 Synu człowieczy/ kiedyby ziemiá

-1: zgrzeŃzyłá ku mnie swoimi przewro-

-1: tnościách/ wyciągnę nád nią rękę mo

-1: ię/ ^x á potrę moc chlebá iey/ y puŃzczę

-1: głod ná nię/ á wykorzenię z niey czło

-1: wieka y dobytek. (marg) ^x WyŃŃzey. 4. v. 16. y. 5. v. 16. (-)

werset: 14 A chociaźby theź ci trzy męźo-

-1: wie w poŃrodku iey byli/ tho iest/ ^G

-1: Noe/ Dániel/ á Iob/ oni ofwobodzą

-1: zdrowie swe ŃpráwiedliwoŃciá Ńwá/

-1: Mowi Pan Bog. (marg) ^G Oto ci trzy męźowie Ńwięci/ á prawdziwi Ńludzy Boźy tu Ńpołu
 Ńá złączeni/ ábowiem káźdy z nich doŃwiádczył ręki Boźey/ miłofierney y rozgniewáney zá
 czáŃow swoich/ á to co się dotyczy Dánielá tedy ten był w tymźe poimániu z Ezechielem. (-)

werset: 15 A tákźe ielŃbych puŃcił ná ziemię

-1: iákie Ńrogie zwierzétá/ á onyby iá Ńpu

-1: ŃtoŃzyły/ ták izby puŃtyniá byłá/ gdzie

-1: by więc żaden przybyć nie mógł dla

-1: zwierząt onych.

werset: 16 Tedy choćby ci trzey mężowie byli

-1: w pośrod iey/ Zywę ia mowi Pan

-1: Bog/ iż oni nie wybawią ani synow

-1: ani corek/ iedno tylko oni łami wy-

-1: bawieni będą/ á ziemiá spulthofzoná

-1: będącie.

werset: 17 Abo ieślbych theż poślął miecz do

-1: ziemi oney/ á rzekłbych/ Niech przezy

-1: dzie miecz przez nię/ y wyniśczyłbych

-1: z niey człowieká y dobytki.

werset: 18 A byliby ci trzey mężowie w po-

-1: środ niey/ Zywę ia/ mowi pan Bog

-1: nie wybawią ani synow ani corek/ ie

-1: dno tylko wybawią łami łiebie.

werset: 19 A także pułzczęli mor w ziemię oneę

-1: á wyleię gniew moy ku pomordowá

-1: niu iey/ thák iżbych z niey wyniśczył

-1: człowieká y dobytek.

werset: 20 A Noe/ Dániel/ y Iob/ byliby w

-1: pośrod iey/ Zywę ia/ mowi pan Bog

-1: iż oni ani synow/ ani corek nie wybá

-1: wią/ iedno tylko oni łami wybawią

-1: zdrowie łwe łpráwiedliwością łwą.

werset: 21 Abowiem thák mowi pan Bog/

-1: Dáleko to więcej będzie gdy przepu

-1: łzczę ná Ieruzálem cztery ciężkie pla

-1: gi moie to iełth/ miecz/ głod/ łrogie

-1: zwierzętá/ y mor/ ku wygładzeniu z

-1: niey człowieka y dobytkow.

werset: 22 A oto iednak zoftánie w niem nie-

kolumna: d

co oftátkow/ z tych ktorzy wyda/ fyno

-1: wie y corki/ A otho oni wynidą do

-1: was/ oglądacie drogi ich y fprawy

-1: ich/ á vćielzą was nád tym niefzczę-

-1: ściem ktorem przywiodł na Ieruzá-

-1: lem/ ze wftyhkimi innymi rzeczámí

-1: ktoremkolwiek dopuścił ná nie.

werset: 23 Y będą was ćiefzyć gdy wyżrycie

-1: drogi y fprawy ich/ á rozumiećie

-1: żem nie bez przyczyny to wftytko czy-

-1: nił com nád niem vczynił/ Mowi

-1: Pan Bog.

rozdział: 15

KApitu. 15.

1. Przyrownawa Ieruzálem ku gáłożce

-1: winney/ ktora gdy ieft płodną y wino fwo

-1: ie podawa/ wdźięczna ieft y pożyteczna czło

-1: wiekowi/ á zálię gdy od máćice ieft wyciętá

-1: y wyfchlá/ nie máfz żadne⁸⁰ drewná niktzemnieyfzego nád nię/ á ninacz inego fię nie go-

-1: dži/ iedno áby byłá fpalona w ogniu/ Gdzie

-1: prorok dawa znác/ iż fynowie Boży máią

-1: podawác z fiebie owoce święte ktoreby po-

-1: chodźily z wiáry/ A iefliby kto przez wiáre w

-1: Kryftufie nie miefzkał iáko gáłożká win-

-1: na w fwey máćicy/ tedy tákowy będzie wy-

-1: korzenion y wyfchnie/ á ná oftátek w ogień

-1: będzie wrzucon.

werset: 1 **A** słowo Pań

-1: fkie iefth do

-1: mnie podane w

-1: then sपोषob.

werset: 2 Synu czło-

-1: wieczy/ Y což

-1: iefth drzewo má

-1: ćice winney przeciwko innym drze-

-1: wam/ ábo látorofłká miedzy ^A drze-

-1: wy leśnymi? (*marg*) ^A To iefth/ kthora niedawa owocu iáko y ine drzewá w lefie/ iákoby thak rzekł/ Iefliż winnicá moiá nie poda owocu/ czymże będzie zacnieyřzą nád ine drzewá?
(-)

werset: 3 Izali fię z niey może obráć drzewo go

-1: dne ku roboćie iákiew? ábo możeli z

-1: niey być iáki gwoźdź/ ná kthoremby

-1: mogło być záwiefzone naczynie iá-

-1: kie?

werset: 4 Oto oná podána iefth áby była řpa

-1: lona ogniem/ ogień ponifzczyl obá-

-1: dwa końce iey/ á řrodek iey zgorzał/

-1: Izali iefth póżyteczna ku roboćie?

werset: 5 Oto pokąd oná iefthcze była cáłá/

-1: ninacz fię nie godziłá/ iákoż tedy dá-

-1: leko mniefy fię godzi/ gdy iefth ogniem

-1: náruřzona y řpaloná?

werset: 6 A dla tego ták mowi Pan Bog/ Iá

-1: kom drzewko máćice ktore iefth mie-

- 1: dzy drzewy leśnymi podał ku śpale-
- 1: niu ogniowi/ thákże podam miefz-
- 1: czány Ierolimfkie.

rozdział: 17

strona: 426

Proroctwo

Ezechielowo. Lift. 426.

kolumna: a

werset: 23 Ná gorze wyfokiey Izráelfkiey

- 1: wĺzczepię ią/ á tám rozrodzi rozczki
- 1: y wyda owoc/ ^K y będzie Cedrem zac
- 1: nym/ będzie pod niem miefzkác wĺzy
- 1: tko ptáftwo/ y wĺzytko co ma skrzy-
- 1: dlá miefzkác będzie pod ćieniem gá-
- 1: łężia iego. (*marg*) ^K To iest wywyżłzenie kroleftwá Kryftufowego kthory fię rozumie przez ty ptaki. (-)

werset: 24 A wĺzytki drzewá polne dowie-

- 1: dzą fię/ iz ia kthory iestem Pan poniży
- 1: łem drzewo wyfokie/ á wywyżłżyłem
- 1: drzewo poźieme: Vfufłżyłem drzewo
- 1: źielone/ á fuche drzewo vczynię źielo
- 1: ne/ Ia Pan mowię to y vczynię.

rozdział: 18

KApitu. 18.

1. Opowiedá iz káždy z ołobná karánie zá

- 1: grzech fwoy odnośić ma. 5. Wylicza ktho-
- 1: re vczynki od pobożnych śprawowane być
- 1: miály/ y kthorych fię wárowác mieli. 20. Syn
- 1: nie poniełie złości oycowfkiey. 29. Drogi

-1: Pańskie proſte ſą. 30. Pobożne nąpomina

-1: nie ku pokućie/ y ku polepſzeniu żywotá.

werset: 1 **I** Eſzće theż

-1: ſłowo Pańskie

-1: podáne ieſt do

-1: mnie w then

-1: ſpoſob.

werset: 2 Coż wam po

-1: tym iż wżywa-

-1: ćie tey przypowieſci o ziemi Izrael-

-1: ſkiew/ mowiac/ ^A Oycowie iedli iá-

-1: godę cierpnącą/ á w zębiech ſynom zo

-1: ſtáią ofkomińy.(*marg*) ^A Tymi ſłowy dawa znác iż ći co ták mowili rozumieli że ich oycowie grzeſzyli á ſynowie zá to cierpieli. (-)

werset: 3 ^x Zywę ia mowi Pan Bog/ iż iuż

-1: żaden miedzy wámi nie będzie daley

-1: wżywał przypowieſci tey w Izraelu.(*marg*) ^x Iere: 31. v. 29. (-)

werset: 4 Oto wſzytki duſze moje ſą/ á iáko

-1: duſzá oycowá moiá ieſt/ ták y duſzá

-1: ſynowa moiá ieſt/ Táz duſzá kthora

-1: zgrzeſzy vmrze.

werset: 5 A mąż ſpráwiedliwy ktoryby czy

-1: nił ſąd y ſpráwiedliwość.

werset: 6 Ktoryby nie iadał ná ^B gorách/ á kto

-1: ryby oczu ſwych nie podnoſił ku bál

-1: wánom domu Izraelſkiego/ á ten co

-1: by żony bliźniego ſwego nie zgwałcił/

-1: y do niewiáły przyrodzoną niemoc

-1: cierpiący nie wchodził. (marg) ^B To iest ku czci bálwanom ábo thego co iest bálwanom poświęczone. (-)

werset: 7] Y kthoryby nikogo nie obraził/

-1: kthoryby też wrocił załtawę dłużniko

-1: wi łwemu/ ten kthoryby nic nikomu

-1: przez gwałt nie wydárł ^x / kthoryby

-1: dał łaknącemu chlebá łwego/ ábo

-1: kthoryby odzieniem przykrył nágie-

-1: go. (marg) ^x Ezái. 58. v. 7. Máth. 25. v. 35. (-)

kolumna: b

werset: 8] Ten kthoryby nic ná lichwę nie dal/

-1: áni by żadnego przydáthku brał/

-1: kthoryby rękę łwą zawściągnął od

-1: złości/ y kthoryby czynił ład łpráwie-

-1: dliwy między iednym y drugim.

werset: 9] Kthoryby chodził w rołkazaniu

-1: moim/ á łtrzegłby ładow moich/ áby

-1: czynił prawdę/ Onći iesth łpráwie-

-1: dliwy/ on zápeвне życ będzie/ mowi

-1: Pan Bog.

werset: 10] A gdyby też miał łyná morde-

-1: rzá y wylewacza krwi/ y kthoryby

-1: zgrzeszył w czymkolwiek z rzeczy

-1: tych.

werset: 11] A choćby łię włzythkich inych nie

-1: dopuścił/ ále ná gorách iadał/ á żonę

-1: bliźniego łwego zgwálcił.

werset: 12] Vbogiego y potrzebującego wćif-

-1: nął/ á gwałtem cudze wydárł/ záłtá

-1: wy nie wrocił/ á podnosił oczy swe

-1: ku báltwánom czyniąc obrzydłość.

werset: 13 Dawał ná lichwę/ y brał przydát-

-1: tki/ Izali tákowy życ bydzie? záifthe

-1: życ nie będzie/ gdyż wšytki ty obrzy-

-1: dłości vczyił/ owšzem śmiercią v-

-1: mrze/ á krew iego zoftánie nád nim.

werset: 14 A iefliby thež kto miał fyná/kto-

-1: ryby widząc wšytki grzechy co ie po

-1: pełnił óciec iego/ á włęklby fię/ y nie

-1: czyniłby nic podobnego temu.

werset: 15 Iefliby nie iadł ná gorách/ áni by

-1: podniósł oczu šwych ku báltwánom

-1: domu Izráelškiego/ y nie zgwałcił-

-1: by żony bliźniego šwego.

werset: 16 Iefliby żadnego nie vcifnął/ áni

-1: by záftawy zátrzymał/ y nie wydarł

-1: by nic nikomu przez gwałth/ Iefliby

-1: dał łáknącemu chlebá šwego/ á ná-

-1: giego przykryłby odzieniem.

werset: 17 Iefliby nie czynił krzywdy vbo-

-1: giemu/ áni by brał lichwy y przydát-

-1: ku/ Sądyby moie šprawował/ á cho

-1: dziłby w vštávách moich/ thákowy

-1: nie vmrze dla złości oycá šwego/ ále

-1: życ będzie.

werset: 18 Óciec iego/ przeto že czynił krzy-

-1: wdę y łupił brátá šwego/ iż thež nic

-1: dobrego nie czynił w pośrodku ludu

-1: fwego/ Oto vmrze w złości fwoiey.

werset: 19 A iefli wy iefzcie rzeczećie/ Cze-

-1: muž nie ma nieść fyn złości oycow-

-1: fkiey? dla thego iż fyn czynił ład y

-1: fprawiedliwość/ á ^C ftrzegł wżyt-

-1: kiego przykazania mego/ y pełnił ie/

-1: życ będzie.(*marg*) ^C Złącza zachowanie przykazania z pokutą dawając znąc iż prawdziwa pokutá iefł odmienieniem y odnowieniem żywotá. (-)

rozdział: 21

strona: 428v

EZECHIEL.

kolumna: c

werset: 15 Aby fię rozplnęło ferce gdy fię roz

-1: mnażaią vpadki/ gdyżem ia połhá-

-1: wił ftrách mieczá we wżytkich bra-

-1: nách ich/ Ach iakożci fię blyfzczy/ á

-1: zgotowan iefł ku zábiianiu.

werset: 16 Wítap gdzie ná iákie miefce/ á o-

-1: broć fię ábo ná práwą/ ábo ná lewą

-1: ftronę/ tám gdzieś twarz fwą obrocił

werset: 17 Támże ia trzáfne rękami moimi/

-1: á ^D powfciągnę gniewu fwego/ bo ia

-1: Pan mowiłem to. (*marg*) ^D Iákoby rzekł/ tám ie frodze kárác będę áż vczynię dofyc popędliwości fwoiey. (-)

werset: 18 Słowo tedy Páńskie ftało fię do

-1: mnie w ten fpołob.

werset: 19 Ty fynu człowieczy ^E poftánów fo-

-1: bie dwie drodze ktoremi przyść ma

-1: miecz Krolá Bábilońkiego/ obie

-1: dwie niech wychodzą z ziemi iedney

-1: Obierz miejsce/ á obierz ie ná rozstá-

-1: niu drogi mieyfkiey. (marg) ^E To fię ściąga ná tho co był vmyślił krol Nábuchodonozor/ áby fię oborzył ná Ammonithy y ná Ieruzálem/ wżákož był iefzcze pewnie niepoftánowił gdzie fię naprzod z woýfkem rużyc miał/ wżákož fię iednák naprzod oborzył ná ziemię Iudfką/ potym ná Ammonity. (-)

werset: 20 Poftánów drogę iedną którą poy-

-1: dzie miecz do Rábbáth fynow Am-

-1: monowych/ á drugą kthorą poydzie

-1: do Ieruzálem obronnego miáfta w

-1: Iudzie.

werset: 21 A Krol Bábilońki ftanie miedzy

-1: rozstánieniem dwu drog szukáiąc wiefz

-1: czby/ á poleruiąc ftrzały/ pytał fię bál

-1: wánow/ á pátrzył ná ^F wątrobę. (marg) ^F To iest bydłat ofiárowánych bálwanom/ wroząc á szukáiąc z tąd sobie rády według zwyczajiu pogáńfkiego. (-)

werset: 22 Wiefzczbá tedy iego pádłá ná prá

-1: wá ftronę ku Ieruzálem/ áby thám

-1: poftánowił rotmiŃtrze/ á iżby w nim

-1: vczyniono dżiurę ku zámordowánui

-1: z wielkiem krzykiem y wołánieniem ku

-1: náladzeniu tháránow przeciw bra-

-1: nam á ku fypánui wáłow/ y wyftá

-1: wieniu bafzt.

werset: 23 Y będzie iákoby omylna wiefzczbá

-1: tá ^G przed oblicznością ich/ dla onych

-1: ^H wielkich przyfiąg im vczynionych/ ále przywiedzie ná pámięć wżytkę

-1: niepráwość ich/ żeby ták byli poimá

-1: ni. (marg) ^G Iákoby rzekł/ Ierolimczycy będą tho mieć zá fałszywą wiefzczbę wfaiąc
 fwym fałefznym prorokom ktorzy imi ízalili ćiefząc ie nádzieią prózną. ^H To ieft od onych
 fałszywych Prorokow ich. (-)

werset: 24 Ty dla tego Pan ták mowi/ Prze-

-1: to żeście ná pámięć przywiedli nie-
 -1: práwości íwoie/ gdyście oznaymili
 -1: przewrothności wáfze/ á okazáli zło
 -1: ści wáfze/ we wfzythkich íprawách
 -1: wáfzych/ iż ie thedy wfpominaćie/ bę
 -1: dziećie ręką poimáni.

werset: 25 Ty tedy kfiążę Izraelfkie pługawy

-1: á złościwy/ ktorego dzień przyfzedł y
 -1: czas ku dokończeniu złości.

werset: 26 Pan thák mowi/ Zdeym czapkę/

-1: ítárgni koronę/ ktora iuż nigdy tákó
 -1: wą nie będzie/ Bo podniołę vpádłe-
 -1: go á zrzucę wywyzłzonego.

werset: 27 Wniwecz/ wniwecz/ wniwecz o-

kolumna: d

brocę ią/ á nie będzie iuż dáley/ ^I aż

-1: on przydzie ktory o niey íąd vczyni/
 -1: á ktoremu ią podam.(marg) ^I Po wybáwieniu z więzien a był nieiáki znák Páńftwá y
 kroleftwá miedzy ludem onym/ ále to było wposłufzeńftwie Perfow Grekow y Rzymiánow
 aż przyfzedł on ná kthorego włáfnie należał vrząd Krolewfki/ to ieft Kryftus. (-)

werset: 28 Ty tedy íynu człowieczy prorokuy

-1: á mów/ Pan Bog thák mowi do íy-
 -1: now Ammonowych/ ná pohánbie-
 -1: nie ich/ á rzecz: Miecz/ miecz iefth
 -1: dobythy ku mordowánium/ y wyprá-

-1: wiony ku wytráczeniu/ theraz fię iuż

-1: tedy niech źábłyfczy.

werset: 29] Iż łobie dałz prorokowác^K rzeczy

-1: próżne/ á kłámstwą tobie opowiedá

-1: ią/ przeto też polężelz między złośniki

-1: pobitymi/ kthorych dzień przyśzedł y

-1: czás zámierzony złościam ich. (*marg*)^K Ty słowá powieda o mieczu ktery był opowiedzian iż miał vpáść ná lzyię ludzi odpornych/ z czego szydźili Ammonitowie y Zydowie/ maiąc tho zá kłámstwo. (–)

werset: 30] Izali włożę miecz w nożny łwoie?

-1: owłzem cię łądźić będę w źiemi/ w kto

-1: reieś fię národziło/ y w ktorey mieř-

-1: káľz.

werset: 31] Wyleię ná cię gniew moy/ á pode-

-1: dmę ná cię ogień popędliwości mo-

-1: iey/ y podam cię w ręce ludu łzalone-

-1: go/ y dowćipnego ku wytráczeniu.

werset: 32] Będźiesz wytrácone ogniem/ á

-1: krew twoiá zołthánie w pośrod źie-

-1: mie/ przyidźielz w zápamiętanie/ á-

-1: bowiem ia Pan opowiedziałem tho.

rozdział: 22

KApitu. 22.

1. Winuie miałto Ierolimskie w łákom-

-1: łtwie y w inych złościami ktore w nim páno

-1: wály. 15. Groźi mieřczánom iż máią być zá-

-1: wiedźieni w niewolą. 16. Powthore czyni

-1: rzecz o grzechoch ktore pánowály w Ieruzá

-1: lem. 25. Mowi przeciw łáľefźnym prorokom

-1: y kápłanom. 27. Przeciw kfiążetom y śpra-

-1: wcam miáftá Ierolimfkiego.

werset: 1 **P**Othym fło-

-1: wo Páńfkie po-

-1: dáne mi iest tym

-1: śpośobem.

werset: 2 Ty śynu człó

-1: wieczy/ Izáli nie

-1: máfz śądzić/ I-

-1: zali nie máfz śądzić miáftá wylewáią

-1: cego krew niewinną? okaże mu wśzy

-1: tki obrzydłóści iego.

werset: 3 Y powiedz/ Ták mowi Pan Bog/ O

-1: miáftó ktore wylewáfz krew w pośro

-1: dku siebie przyidzie czas twoy/ á kto-

-1: reś czynił o báłwány śámo przeciwi fo

-1: bie ábys fię ośzpeciło.

rozdział: 24

strona: 431

kolumna: a

werset: 26 W ten dzień przyidzie do ciebie ten

-1: ktory vydzie/ á oznáymi to tobie.

werset: 27 W then dzień otworzą fię wśthá

-1: twoie z tym ktory wśzedł/ á bédziefz

-1: mowił/ y nie śtániefz fię więcey nie-

-1: mym/ A bédziefz im ná znák/ Y po-

-1: znáią iżem ia iest Pan.

rozdział: 25

KApitu. 25.

1. Prorokuie przeciw Ammonitom y prze

-1: ćiw wielu innym narodom ktorzy fię ćiefzyli

-1: z fkażenia Ierozolimskiego. 8. Przeciw Mo

-1: ábitom y Idumeyczykom. 15. Przeciw Fi-

-1: listynom y Chereteczykom.

werset: 1

A

Słowo Pán-

-1: fkie iest do mnie po

-1: dáne thym fpofo-

-1: bem.

werset: 2

Synu człowie-

-1: czy/ Obroć twarz

-1: fwą przeciw fynom Ammonowym/

-1: á prorokuy przeciwko im.

werset: 3

A powiedz fynom Ammonowym/

-1: Słuchayćie fłowá Páná Bogá/

-1: Ták mowi Pan Bog/ Iżeście wy ^A

-1: mowili/ Nuż nuż przeciw miefcu me

-1: mu świętemu/ przeto iż było fpluga-

-1: wione/ y przeciw ziemi Izraélkicy iż

-1: byłá fpułtořzoná/ y przeciw domo-

-1: wi Iudfkiemu przeto że iest zawie-

-1: dzion do więzienia. (marg) ^A Iákoby rzekł/ iżeście fię z tego kocháli że mieyfce święte
moie podáne było w ręce nieprzyaćiołom y zelżone od nich. (-)

werset: 4

A dla tegoż/ otho ia podam cię w

-1: ofiádłość tym co fą ná ^B wfchod fłoń

-1: cá/ a oni pořtawią w thobie pałace

-1: fwoie/ Oni będą ieść vrodzáię two

-1: ie/ á pić będą mleko twoie.(*marg*) ^B To ieft/ Bábitończykom. (–)

werset: 5 Podam ^C Rábbath ku mieżkaniu

-1: wielbłądom/ á fyny Ammonowe

-1: miáľtho łożyłká owcam/ y dowiećie

-1: fię żećiem iá ieft Pán.(*marg*) ^C Rábbath to miáľto było Filádelfia o czym pátr. 2. Sámu. 12. v. 29. (–)

werset: 6 Abowiem Pan Bog thák mowi

-1: Przeto iześ kláľkáľo rękámi/ á tęptá

-1: łoś nogámi/ y wefeľiłoś fię vprzy-

-1: mym fercem wzgárdzáiac Izráelá.

werset: 7 A przetoż otho ia wyćiągnę rękę

-1: Íwá á podam ćię w rozborzenie pogá

-1: nom/ y wykorzenie ćię z narodow/ á

-1: wytráćę ćię z ziém/ y wygłádzę ćię/

-1: á dowiećie fię izem ia ieft Pan.

werset: 8 ^D Pan Bog ták mowi/ Przeto iż

-1: Moáb y Seir mowili/ Otho dom

-1: Iudľki ieft iako ini narodowie.(*marg*) ^D Ci byli ľáfiády Moábitow w puřtyniey Arábfkiey. (–)

werset: 9 Dla tego otho ia otworzę řtronę

-1: iednę do Moábá/ y wřzythkich miaľt

-1: iego/ y od gránic iego zácnych kráin

kolumna: b

Bethiefymoth/ y Baálmeon/ y Ká-

-1: riátháim.

werset: 10 Ludźie od wřchodu ľłońcá przy-

-1: zowę ná Ammonity/ á podam ie w

-1: dziedzictwo ich/ ták iż niezofćanie pá

-1: miáľthká więćey řynow Ammono-

-1: wych między narody.

werset: 11] Vczynię łąd o Moábie y dowie-

-1: dzą fię iżem ia ieft Pan.

werset: 12] Pan thák mowi/ Iż Edomczycy

-1: thák fię frodze mścili nád domem

-1: Iudfikim/ á zgrzeſzyli frodze mſz-

-1: cząc fię nád nimi.

werset: 13] A dla tegoż też Pan thák mowi/

-1: Wyciągnę rękę moię nad Edom/ á

-1: wyfiekę z niey ludzi y dobytki/ Vczy-

-1: nię ią pułthynią od Themán aż do

-1: Dedán że polęgą od miecza.

werset: 14] Założę pomſthę ſwą nád Edo-

-1: mem przez ręcę ludu moiego Izráel-

-1: ſkiego/ á vczynię w Edom według

-1: popędliwości y rozgniewania me-

-1: go/ Y poznaią pomſthę moię/ mowi

-1: Pan Bog.

werset: 15] Ták mowi Pan Bog/ Przeto iż

-1: Filifityni mścili fię ták frodze á ſwo-

-1: wolnym vmyſłem thárgnęli fię ná

-1: ſkáżenie ich czyniąc dofyć ſthároda-

-1: wney nienawiści.

werset: 16] Y przetoż thák mowi Pan Bog/

-1: Oto wyciągnę rękę moię nád Filifity

-1: ny/ wykorzenie^E Cheretheyczyki/ y

-1: wygubię oſtátki ſiedzacych nád mo-

-1: rzem.(*marg*)^E Filifityni mieli niktore żołnirze między ſobą ktore z ſobą miewáli czáſu woyny/ á nazywali ie Chereteyczyki. (-)

werset: 17] Vczynię nad nimi wielkie pomfity

- 1: karząc ie w gniewie/ Y dowiedzą fię
- 1: żem ia ieft Pan/ gdy fię ták pomfzczę
- 1: ná nimi.

rozdział: 26]

KApitu. 26.

1. Prorokuie przeciw miáftu Tyru/ przeto iż

- 1: fię kocháło z vthrapienia Zydowskiego. 7.
- 1: Groźi mu zborzeniem od Nábuchodonozo-
- 1: rá Krolá Bábilońskiego.

werset: 1] **R** Oku iedennaftego/ dnia

- 1: pierwszego onegoż miefią
- 1: cá/ Itáło fię ku mnie słowo
- 1: Páńskie w ten sposób.

werset: 2] Synu człowieczy/ przeto iż Tyr

- 1: mowiło przeciw Ieruzálem/ Nuż/
- 1: nuż/ ^A braná narodow złámana ieft/
- 1: obrocona ieft h do mnie/ ia nápeł-
- 1: nione będę gdyż oná ípuftoízáá. (marg) ^A Názywa Ieruzálem braną narodow/ to ieft bárzo zacnym y ludnym miáftem. (-)

werset: 3] Y dla tego/ ták mowi Pan Bog/

- 1: Otom ia Tyrze przeciw tobie/ á przy
- 1: wiodę ná cię wiele narodow/ iáko
- 1: fię podnośi morze náwáłnościami
- 1: íwemi.

rozdział: 29]

strona: 433v

kolumna: c

werset: 19] A przetoż ták mowi Pan Bog/

- 1: Oto ia Nábuchodonorowi Kro-
- 1: lowi Bábilońkiemu dawam ziemię
- 1: Egipćką/ y zábierze wiele ludu iey/
- 1: y wŕzytki máiętności złupi y rozchwy-
- 1: ci bogáctwá iey/ á to będzie nagro-
- 1: dá woýłku iego.

werset: 20] Zá tę poŕługę ktorą mnie tám v-

- 1: czynił/ podałem mu ziemię Egipć-
- 1: ką/ iż on thám ^K mnie ŕłużył/ mowi
- 1: Pan Bog.(*marg*) ^K To iest/ dobywáiąc miáltá Tyru. (-)

werset: 21] Dniá onego vczynię to iż fię rozro

- 1: ście rog domu Izráelćkiego/ á otwo
- 1: rzę wítá twe w poŕzrodku ich/ á po-
- 1: znáią iżem ia iest Pan.

rozdział: 30]

KApit. 30.

1. Nárzeka ná ŕkázenie Egipćkie. 5. Pro

- 1: rokuie przeciw wielu narodom.

werset: 1] **T** Edy ŕłowo pán

- 1: ŕkie ták iest mnie po-
- 1: dáne.

werset: 2] Synu człowie-

- 1: czy/ prorokuj á mów
- 1: Ták powieda Pan
- 1: Bog/ Záywićie/ Biádá dniowi.

werset: 3] Abowiem bliŕki iest dzień/ á tuż iest

-1: dzień Pánfki/ dzień chmurny/ á czás

-1: pogánow przydźie.

werset: 4] Miecz przydźie do Egiptu/ á bę-

-1: dzie ftrách w źiemie Etyopfkiey/ gdy

-1: vpadną ránni w Egiptćie/ á wiel-

-1: kość iego będzie poimána/ y grunty

-1: iego podwroczone będą.

werset: 5] Etyopczyzy/ Libiánie/ y Lidiyczy-

-1: cy ze wftykim ludem póspolitym/ y

-1: Chubczycy tež/ y lynowie źiemie przy

-1: mierza polęgą od mieczá z nimi.

werset: 6] Thák mowi Pan/ Y ći tež kto-

-1: rzy podpieraia Egipt polegá/ á py-

-1: chá mocy iego ftrąconá będzie/ od wie

-1: że Syene/ polegá w nim od mieczá/

-1: mowi Pan Bog.

werset: 7] Rozborzeni będą w pószrod źień

-1: ípułtołzonych/ á miáftá ich będą mie

-1: dzy miáfty poborzonemi.

werset: 8] Y dowiedzą fię zem ia ieft Pan gdy

-1: zápalę ogień w Egiptćie/ y gdy będą

-1: potárci wzyfcy pomocnicy iego.

werset: 9] Dniá onego wynidą odemnie po-

-1: łowie w okręćiech ku ftráchowi źie-

-1: mie Etyopfkiey wiele vfáiaćey fo-

-1: bie/ y będzie miedzy nimi ftrách iáki

-1: był w dzień porážki Egiptfkiey/ ábo

-1: wiem ^A iuz oto przychodźi. (marg) ^A To ieft/ czás náviedzenia iego. (-)

werset: 10] Pan Bog ták mowi/ Vczynię ko-

-1: niec wielkości Egipćkicy/ przez rę-

kolumna: d

kę Nábuchodonozorá Krolá Bábi-

-1: lońkiego.

werset: 11 On y lud iego z nim/ y ini naokru-

-1: tnieyſzy narodowie przydą ku ſkáże

-1: niu ſiemi/ á dobedą mieczow ſwych

-1: przeciw Egipćowi/ y nápełnią ſie-

-1: mię pobitymi.

werset: 12 Wyfuſzę ieźiorá á záprzedam ſie

-1: mię w ręce złoſników/ y ſpuſtoſzę ſie

-1: mię ze wſzytkim co w niej ieſt przez

-1: ręce poſtronnych/ Ia Pan mowi-

-1: ſem to.

werset: 13^x Pan Bog thák mowi/ Wytrącę

-1: bálwany/ y wniwecz obrocę obrázy

-1: z Memfis/ á kłiążęćiá ſiemi Egipć

-1: ſkicy nie będą daley/ á ſtrách będą

-1: po wſzey Egipćkicy ſiemi.(*marg*)^x Zách. 13. v. 2. (-)

werset: 14 Y poborzę Patros/ á podpalę o-

-1: gięń w^B Zoán/ á záložę ſady w No.(*marg*)^B Abo Táfnis. (-)

werset: 15 Wyleię gniew moy ná Syn/ kto-

-1: re ieſt mocą Egipćką/ á wykorzenie

-1: wielkość z No.

werset: 16 Záložę ogień w Egipćcie/ á Syn

-1: ſię dziwnie rozzali/ y No będą roz-

-1: borzone/ á Nof wćilk będą ćierpieć

-1: káždy dzień.

werset: 17 Młodzięncy Awen y Fibefeth/ polegą od mieczá/ á ony poydą w poimanie.

werset: 18 Dzień się zaciemni w Tháfnis kie-

- 1: dy thám pokrufzę zatwory Egipt-
- 1: lkie/ á pychá możności iego wftanie
- 1: w nim/ obłok ią okryie/ á corki iego
- 1: będą zawiędzone do więzienia.

werset: 19 Vczynię łady w Egiptcie á do-

- 1: wiedzą się iżem ia ieft Pan.

werset: 20 Roku iedennaftego dnia fiodme-

- 1: go/ miefiacá pierwfzego/ ftáło się fło
- 1: wo Páńskie ku mnie tym łpołobem.

werset: 21 Synu człowieczy/ Złamię ramię

- 1: Fáraóná Krolá Egiptlkiego/ á oto
- 1: nie ieft záwinione áby było zleczone/
- 1: nie było záwinione chufteczkámí á-
- 1: by mógł dźierzeń miecz.

werset: 22 A dla tego ták mowi Pan Bog/

- 1: Oto ia oborzę się ná Fáraóná Kro-
- 1: lá Egiptlkiego/ á złamię ramię iego
- 1: mocne y náłomione/ á wybiię miecz
- 1: z rąk iego.

werset: 23 Y rozrucę Egiptlcyány między

- 1: narody/ á rołprofzę ie po ziemiách.

werset: 24 A vmocnię rámioná Krolá Bá-

- 1: bilońskiego/ y podam miecz moy w
- 1: ręce iego/ potrę rámioná Fáraono-
- 1: we/ á będzie krzyczał przed nim iáko
- 1: ten ktory ieft rániony ná śmierć.

rozdział: 34

Proroctwo

Ezechielowo. Lift. 436.

kolumna: a

werset: 1 **P** O tym słowo Pań-

-1: skie stało się do mnie w ten

-1: sposób.

werset: 2^x Synu człowieczy pro

-1: rokuy przeciw páfthyrzom Izráel-

-1: skim/ prorokuy á mów do tych páty

-1: rzow/ Pan Bog tak mowi/ Biádá

-1: páfthyrzom Izráelkim/ ktorzy fámi

-1: siebie páfą/ páfthyrze izali nie máią

-1: páść owiec? (*marg*) ^x Iere. 23. v. 1. (-)werset: 3^A Iadaćie mleko á przydziewaćie się

-1: wełną/ á zárzezućie to co iest tłufte

-1: go/ ale owiec moich nie páście. (*marg*) ^A To iest/ pozytkow fwych szukaćie o trzodę
nic niedbájąc. (-)

werset: 4 Niepotwierdzáliście niedołączney/

-1: ániście vzdrowili niemocney/ zła-

-1: máney nie zwięzowáliście/ á obłąd-

-1: ney nie przyprowadziliście/ áni tego

-1: co było zginęło szukáliście/ owżeme

-1: ście im írodze á okrutnie pánowali.

werset: 5^A A to rośprośzone są przeto iż były

-1: bez páfthyrzá/ á w onym rośprośzeniu

-1: były podáne wżytkim beśtyám pol-

-1: nym ku pożárću.

werset: 6 Owce moje błędziły po wżythkich

-1: gorách/ á po wśzech wyfokich pagor

-1: kách/ y rospofzone fą po wśzythkiey

-1: ziemi/ áni był ktoryby ich szukał/ á kto

-1: ryby o nich miał pieczę.

werset: 7] A dla tegoż pástyrze słuchaycie sło-

-1: wá Páńskiego.

werset: 8] Zywę ia/ mowi Pan Bog/ przeto

-1: iż trzodá moiá iest podána ná łup/ á

-1: owce moje ku požárciu wśzythkim

-1: źwierzętom polnym/ oprócz pásty-

-1: rzá/ gdyż pástyrze nie wywiadowali

-1: fię o owcách mych/ iedno fię tylko fámí

-1: pástyrze pálli nie páłac owiec mych.

werset: 9] A przetoż pástyrze słuchaycie sło-

-1: wá Páńskiego.

werset: 10] Ták mowi Pan Bog/ Oto ia sam

-1: oborzę fię ná pástyrze/ á szukác będę

-1: owiec moich z rąk ich/ y zówściągnę

-1: ie że nie będą pálli owiec mych/ iuz fię

-1: też więcey y fámí pástyrze páść nie bę

-1: dą/ bo wydrę owce moje z páłzeczki

-1: ich/ ták iż im pokármem nie będą.

werset: 11] Abowiem thák mowi Pan Bog/

-1: Oto ia sam szukác będę owiec śwych/

-1: á będę ie miał ná pieczy.

werset: 12] Iáko páftherz ma ná pieczy trzo-

-1: dę śwą w dzień kiedy iest w pośrzod

-1: trzod rospofzonych owiec swoich/

-1: ták mieć będę ná pieczy trzodę śwą/

-1: á wybáwię ie ze wšytkich mieyfc kę-

-1: dy iedno łą rołprofzone w dzień ciem

-1: ności á ^B chmury. (*marg*) ^B To iest/ czáfu vtrapienia. (-)

werset: 13 ^C Wywiedę ie z narodow/ á zgro-

kolumna: b

mádzę ie z ziém/ wwiodę ie do zemie

-1: ich/ á páśc ie będę ná gorách Izráel-

-1: łkich przy łtrumienioch/ y ná wšyzt-

-1: kich mieyfcách zemie. (*marg*) ^C Pan oznáymuie thu iákie łtáránie ma o Kościoł/ á iákiego łię poćiefzenia ma kościoł łpodziewáć gdy bywa od Páná iákiem karániem łreftan. (-)

werset: 14 Ná dobrych páłtwilkách páśc ie

-1: będę/ á ná gorách wyłokich Izráel-

-1: łkich miełzkánie ich będzie/ tám odpo

-1: czyną w oborách bełpiecznych/ á ob-

-1: łithymi páłtwilki wypáłą łię ná go-

-1: rách Izráelłkich.

werset: 15 Ia łam páśc będę owce moie/ á

-1: ia łam ie włpokoię/ mówił Pan Bog

werset: 16 Zginioney łzukáć będę/ á błędną

-1: przywrocę/ złamáną zwiáżę/ nie-

-1: dołężną poóile/ łłuftą á mocną wy-

-1: łrácę/ páśc ie będę wedle łádu.

werset: 17 A łák ty łrzodo moiá/ łák mówił

-1: Pan Bog/ Oto ia vczynię łád mie-

-1: dzy owcą á owcą/ miedzy bárány á

-1: kozły.

werset: 18 ^D Izali to wam máłto iż łię páłtwi

-1: łki dobrymi páścieie/ ze ołtátki pás-

-1: łtwilł wálznych podeptuiećie nogámi

-1: swoiemi? głębokie wody piiecie/ á o-

-1: Itátki maćicie nogámi swemi?(*marg*) ^D Pástwífká dobre są łczyra nauká Páńfka łzáfowaná przez Proroki od niego posłáne/ á głębokie wody są łáfká y prawdá obietnic Páńfkich/ ktore odwilzáią y ochładzáią fercá prágnące y wyfchłe/ á gdy się lud wdawa zá wymysły ludzkimi tedy ná tenczas podeptuie nogámi pokármy swe/ y wody czyfte maći. (–)

werset: 19 Trzodá moiá podeptániem nog

-1: wálznych pášie się/ á pomáczenie nog

-1: wálznych piie.

werset: 20 A przetoż ták mowi do nich Pan

-1: Bog/ Oto ia sam sądzić będę między

-1: owcą tłustą y owcą chudą.

werset: 21 Dla tego żeście wy ie y bokiem y

-1: plecomá od siebie odrazáli/ á rogámi

-1: swemi rospádzáliście mdłe/ á żeście

-1: ie precz rospłofzyli.

werset: 22 Záchowamći ia owce moie/ á iuz

-1: dálej łupem nie będą/ bo ia sądzić będę

-1: dę między owcą á owcą.

werset: 23 ^x Y wzbudzę nád nimi páłthyrzá

-1: iednego/ á będzie ie páść ługá moy

-1: ^E Dawid/ on isćie ie páść będzie/ á

-1: on sam ich páłtyrzem będzie.(*marg*) ^x Ezái. 40. v. 11. Dániel. 9. v. 24. Ian. 1. v. 45. y 10. v. 11. ^E To ieft/ Kryftus kthorego Dawid był figurą. (–)

werset: 24 A ia też Pan będę Bogiem ich/ á

-1: ługá moy Dawid Kfiążęciem w po

-1: śrzod ich/ Ia Pan mowiłem to.

werset: 25 Y vczynię z nimi przymierze ^F po-

-1: koiu/ á wygubię z ziemie ^G zwierzętá

-1: źzkodliwe/ á będą mieszkać ná puźczy

-1: beźpiecznie/ á wyźpią fię w lefiech. ^F To ieft/ Ewánieią przez którą pan oznáymuie nam życzność swoię zá przyczyną onego pátyrzą przerzeczonego. ^G Wźytkę moc szátáńką. (-)

werset: 26 Będę im błogóśławił około ^H pa-

-1: gorku mego/ á wypuźczę im ^I deźcz

-1: czáfu fwe^{GO} będą dźdze błogóśławione(marg) ^H Tho ieft/ kościoł Boży. ^I To ieft/ iz Pan będzie rátował swoich w káźdey potrzebie ich. (-)

werset: 27 Wyda drzewo polne owoce fwe/ y

-1: żiemią vrodzay swoy/ y będą ná żie-

-1: mi swoy beźpiecznie/ á dowiedzą fię

-1: iżem ia ieft Pan/ gdy połamię zwiąź-

-1: ki iarzmá ich/ á wybáwię ie z rąk tych

-1: ktorzy fię frozą nád nimi.

rozdział: 38

strona: 438v

EZECHIEL.

kolumna: c

werset: 8 Po wielu dni náwiedzón be-

-1: dzieź/ á ośtátniego roku przydzieź

-1: do żemie źpuśtoźzonej mieczem/ zebrá

-1: ney z wiela narodów do gor Iz-

-1: ráelkich/ ktore zázwdy były w źpu-

-1: źtoźzeniu/ á oná byłá wywiedźioná z

-1: narodów/ á wźythcy beźpiecznie

-1: mieszkać będą.

werset: 9 Y wynidzieź á przydzieź iáko

-1: powoź/ á źtanieź fię iáko obłok ku

-1: okryćiu żemie/ Ty y wźytki zgro-má

-1: dzenia twoie/ y wiele narodow z to

-1: bą.

werset: 10] Ták mowi Pan Bog/ Stánie fię

-1: dnia onego ^D wftąpi nieiákie przed-

-1: fię wzięcie w ferce thwe/ á będźiefz

-1: myfl złą rozmyflál.(*marg*) ^D Tho ieft/ będźiefz myflil iákobys mógł Kościoł moy
przeffládowác. (-)

werset: 11] A rzeczeńz/ wnidę do ^E źemie gdzie

-1: tylko wsi fą/ przydę do tych kthorzy

-1: odpoczywáią á mieszkáią bešpiecz-

-1: nie/ kthorzy wfzyfcy nie w murzech

-1: mieszkáią/ nie máiąc áni zawor ani

-1: bran. (*marg*) ^E Tymi słowy okázuie fię bešpiecznie funnienie wiernych/ ktorzy będąc
pod obroną Bożą nie myflą o zadney pomocy ludzkiej. (-)

werset: 12] Abyš brál łupy/ á rozchwytawał

-1: plony/ ábyš obrocił rękę fwą do v-

-1: pádłych mieyfc w kthorych mieszká-

-1: ią/ á ná lud zgromádzony z pogá-

-1: now/ ktory ma dofyć bydłá y máiet-

-1: nošci/ á miefzka w pošrod źemie.

werset: 13] Sábeyczycy y Dedańczycy/ y ku-

-1: pcy z Táfys/ tákże y wfzyfcy lewko

-1: wie ich rzekną ku tobie/ Izali ku wy-

-1: dźieraniu łupow przychodźifz/ á ze

-1: bráleš wielkošci twe ku rozchwyta-

-1: niu bitunku ábyš fię nábrał zlothá y

-1: frebro/ ábyš pobráł dobytki y máiet-

-1: tnošci/ á ižbyš wielkie łupy wydárł?

werset: 14] A przetož fynu człowieczy proro

-1: kuy á mów do Gog/ Pan Bog thák

-1: mowi/ Izali fię nie dowiesz w on

-1: dzień/ gdy lud moy Izráelſki beſpie-

-1: cźnie mieſzkác będzie?

werset: 15] Gdy przydzieſz z mieyfcá ſwego z

-1: ſtrony pułnocney/ ty y narodow wie

-1: le z tobą ieżdżących ná koniech/ z wiel

-1: kim poczthem/ á niezliczonym woy-

-1: ſkiem.

werset: 16] Y przyciągnieſz przeciw ludowi me

-1: mu Izráelſkiemu/ iáko obłok kthory

-1: pokrywa ziemię/ Ty ^F w oſtátne dni

-1: będzieſz/ y przywiodę cię ná ziemię

-1: moię/ áby ini narodowie poználi

-1: mnie gdy fię ia poſwięcę w thobie

-1: przed oczymá ich/ o Gog.(*marg*) ^F Przez dni oſtáteczne w piſmie ſwiętym rozumie fię wſzytek czás od przyſcia Mefyałzowego áż do ſkończenia ſwiátá. (—)

werset: 17] Tak mowi Pan Bog/ Azazeſ nie

-1: ty ieſt o ktorymem ia zá czáſow ſtá-

-1: rodawnych powieðał przez ſługi mo

-1: ie proroki Izráelſkie? ktorzy w onych

-1: dniach prorokowali ieden po dru-

kolumna: d

gim/ izem cię miał przywieſć na nie?

werset: 18] Tedy dnia tego gdy Gog przycią

-1: gnie ná ziemię Izráelſką/ mowi Pan

-1: Bog/ Wzrufzy fię gniew moy w po-

-1: pędliwoſci moiey.

werset: 19] A w zápalczywoſci rozniewá-

-1: nia mego mowiłem/ W ten dzień bę
 -1: dzie wielkie wzrúzenie w ziemi Iz-
 -1: ráelŕkiey.

werset: 20^x Y zadrzą od obliczności moiey^G

-1: ryby morŕkie/ pthacy powietrzni/ y
 -1: zwierzétá polne/ nád tho kázda gá-
 -1: dzina płazáiąca fię po ziemi/ y wízy-
 -1: fcy ludzie kthorzy fą ná ziemi/ bo fię
 -1: rozwałą gory/ zamki vpádną/ y ká-
 -1: żdy mur obáli fię ná ziemię. (marg)^x Mát. 24. v. 29. Luk. 21. v. 25.^G Tymi słowy
 oznáymuie ŕpuŕtoŕzenie niesłycháne. (-)

werset: 21 Y przyzową przeciw iemu miecz

-1: ná wŕzythkich gorách moich/ mowi
 -1: Pan Bog/ á oborzy fię mieczem ie-
 -1: den na drugiego.

werset: 22 Będę^H go ŕádzíl/ morem y pomor

-1: dowániem y dżdżem náwálnym/ grá
 -1: dowemi ŕztukámi/ ogniŕty y ŕárczá-
 -1: ny deždż wypuŕzczę nań/ ná iego za-
 -1: ŕtępy/ tákże y ná on wŕzytek lud kto-
 -1: ry z nim będzie. (marg)^H To ieŕth/ Gog y Mágog. (-)

werset: 23 Będę wten czás vwielbion y po-

-1: ŕwięcon/ y znácznym będę przed oczy
 -1: má wiela narodow/ A dowiedzą fię
 -1: żem ia ieŕt Pan Bog.

rozdział: 39

KApit. 39.

1. Proroauie przeciw Gog y Magog. 4.

-1: Opowieda iż maią paŕć w Izráelu to ieŕt

-1: w kościele Páńfkim.

werset: 1 **T** Eż iefzcze fynu człowie-

-1: czy/ Prorokuy przeciw

-1: Gog/ á mow/ Pan Bog

-1: ták mowi/ Oto mam z to

-1: bą czynić o Gog Kfiążę y głowo Me

-1: íech y Tubál.

werset: 2 Y pokrużę cię/ ^A á w íześcior nálob

-1: pokarzę cię ^x wywiodę cię z ítron puł

-1: nocnych á przywiodę cię ná ^B gory Iz

-1: ráelfkie.(*marg*) ^A O tym pátrż wyżfzey w Ká. 38. v. 22. ^x Ziáwie. 20. v. 7. ^B Gog y Mágog/ to íeft wízytcy nieprzyiáciele Boży y kościołá íego będą ofádzeni na gorách Izráelfkich/ to íeft słowē Bożym ktore íeft zwierzzone kościołowi íego co íię przez gory Izráelfkie znáczy. (–)

werset: 3 A łuk twoy ^C wytrączę z lewey twey

-1: ręki á wybiię strzáły thwe z práwey

-1: ręki twey.(*marg*) ^C Wfzytkę moc twoię. (–)

werset: 4 Vpádniesz ná gorách Izráelfkich/

-1: ty y woyfká twe/ y narodowie ktorzy

-1: z tobą będą. Podam cię ku požárciu

-1: ptakom latájącym/ y tym co pierze

-1: máią ná łobie/ y źwierzētom polnym.

werset: 5 Polężesz na polu ízem ía to powie

-1: dział/ mowi Pan Bog.

werset: 6 Pufzczę ogień ná Mágog/ y ná ty

-1: co befpiecznie ná wyfpiech miefzkáią/

-1: á dowiedzą íię żeciem ía íeft Pan.

rozdział: 40

kolumna: a

werset: 27 A braná była w fieni we wnętrz-

-1: ney ku południu/ y rozmierzył od bra

-1: ny do brany ku południu ńto łokiet.

werset: 28 Potym mię wwiódł do fieni we-

-1: wnętrzney przez południową branę/

-1: y rozmierzył theż południową branę

-1: wedle inych pomiáru.

werset: 29 Y celle iey/ y fieni iey były też wedle

-1: pierwńzey miáry/ á okná iey/ y przy-

-1: ńionki iey były około niey/ máiące dłu

-1: gość ná pięćdziefiát łokiet/ á ńzero-

-1: kość ná pięć á dwádzieńciá łokci.

werset: 30 A fieni w około były ná dwudzieńtu

-1: y pięci łokiet ná dłużá/ á ná ńzerz pięć

-1: łokiet.

werset: 31 A były też przyńionki iey przeciw ńie

-1: ni z dworu/ máiąc ná przodkách pál

-1: my/ á wńchod iey był óśm ńtopni ná

-1: gorę.

werset: 32 Potym mię wwiódł do fieni we

-1: wńátrz drogá od wńchodu ńłońcá/ y

-1: rozmierzył branę wedle pomiárow

-1: wyńńzey miánowánych.

werset: 33 Celle iey/ czołá iey/ y ńieni iey tákże

-1: wedle inych miar/ á okná iey y przyńiō

-1: ki iey wńzędý około niey/ pięćdziefiát

-1: łokci ná dłużá/ á ńzerz ná dwádzieńtu

-1: y ná pięci łokiet.

werset: 34] A fiieni iey były przeciw fiieni zewnę

-1: trzney/ á pálmy ná czołách ich tám y

-1: fám/ miała theż wíchod do siebie ná

-1: ośmi ftopniow.

werset: 35] Potym mię wwiódł ku branie puł

-1: nocney/ y mierzył ią wedle w przod

-1: námienionych pomiárow.

werset: 36] Celle iey/ przodki iey/ fiieni y okná

-1: iey/ były wżędy wkoło/ pięćdziesiąt łó

-1: kći ná dłuż/ á dwádzieściá y pięć ná

-1: fzerz.

werset: 37] Przodki iey były ku fiieni z dworu/

-1: á palmy iey były ná przodkách iey y

-1: tám y fám/ á ná ośm fthopniow był

-1: wíchod iey.

werset: 38] Była też y falá ktorey weście było

-1: ná przodkách bran/ támże omywáli

-1: ofiáry palone.

werset: 39] W przyfionku też v brany były dwa

-1: ftoły z iedney ftrony/ á dwa fthoły z

-1: drugiey ftrony/ ná kthorych rzezano

-1: ofiáry palone/ y oiáre [!] zá grzech y zá

-1: wyfłępek.

werset: 40] Ná ftronie też zá wíchodem gdzie

-1: wchodzono w branę pułnocną były

-1: dwa ftoły/ á przy drugiey ftronie kto

-1: ra iest v przyfionku brany/ były theż

kolumna: b

dwá ftoły.

werset: 41] Przy łtronie brany były tám cztery

-1: łtoły/ á fám czterzy łtoły/ ná tych ós

-1: mi łtolech rzezáli.

werset: 42] A czterzy łtoły palonych ofiar by-

-1: ły z ćiofánego kámieniá w zdłuż ná

-1: pułtora łokćią/ á wızerz ná pułtorá

-1: łokćią/ á ná wyzfzą ná ieden łokieć/

-1: tamże ná nich kładli naczynia ktore-

-1: mi rzezáli palone y ine ofiáry.

werset: 43] We wnątrz thez były haki ná dłoń

-1: wızędny wokoło przybite/ a mięfá ná

-1: łtolech dla ofiar.

werset: 44] Były też przed braną we wnątrzną

-1: komory śpiewákow w fienu we wną

-1: trzney/ ktora ięft przyłtronie brany

-1: pułnocney/ kthorych przodki były ku

-1: pułudniowey drodze/ iedná przy łtro

-1: nie brany od wıchodu łłońcá máiąc

-1: przodek ku drodze pułnocney.

werset: 45] Rzekł tedy ku mnie/ Thá komorá

-1: ktorey przodek ięsth ku drodze puł-

-1: dniowey/ ięft kapłanow kthorzy łą

-1: łtrożmi tego domu.

werset: 46] A tá záfię ktorey przodek ku dro-

-1: dze pułnocney/ ięft kápłanow ktorzy

-1: dźierzą łtráż ołtarzá/ ćić łą łynowie

-1: Sádok/ kthorzy łą z łynow Lewi/

-1: przyłtępując ku Pánu/ áby mu łłużyli

werset: 47] Y rozmierzył potem fięń ná łto ło-

-1: kiet wzdłuż/ y łtho łokiet w szerz ná

-1: czterzy gráni/ á rozmierzył też ołtarz

-1: ktory był przed domem.

werset: 48 Wwiodł mię potym do przyfionku

-1: domu/ á rozmierzył przodek przy-

-1: fionká ná pięci łokiet tám/ á ná pięci

-1: łokci fám/ szerza záfię brany miała po

-1: trzy łokcie/ y tám y fám.

werset: 49 Długość przyfionká miała w fo-

-1: bie dłużą ná dwudziestu łokiet/ á fze

-1: rzą iedennáście łokiet/ y wchodzono

-1: do niego po włchodzie/ gdzie były fłu

-1: py ná przodkách/ ieden z iedney á dru

-1: gi z drugiey ftrony.

rozdział: 41

KApitu. 41,

1. Przedfię wyraża naprawę kościoła. 2.

-1: Długość y szerokość kościoła. 4. Długość y

-1: szerokość miecá świętego.

werset: 1 **Y** Wwiodł mię do kościoła

-1: á rozmierzył odrzwia/

-1: fześć łokieth ná szerz z ie-

-1: dney ftrony/ y fześć łokiet

-1: także w szerz z drugiey ftrony/ á tá-

-1: kać była szerokość przybytku.

werset: 2 A fzyrokość drzwi była ná dziefięć

-1: łokiet/ á przyboki brany ná pięci łokiet

-1: z iedney/ á ná pięci łokieth z drugiey

EZECHIEL.

kolumna: d

łtrony/ y rozmierzył długość ich ná

-1: czterdzieści łokieth/ á łzerokość ná

-1: dwudziestu łokiet.

rozdział: 44

strona: 443v

kolumna: c

werset: 25^x Też Kápłan nie wnidzie do czło-

-1: wieká vmárłego/ áby łię pomázác

-1: miał/ iedno tylko do oycá/ do mátki/

-1: do łyná/ do corki/ do brátá/ y do łio

-1: łtry/ ktoraby zá mąż łełzce niełzá/

-1: á nád tymić łię tylko pomázác może.(*marg*)^x 3. Mo. 21. y. 22. (-)

werset: 26 Pothym po oczyścieniu łwoim/

-1: łiedm dni łełzce łiczyć mu będą.

werset: 27 A dnia ktorego wnidz ma do miey

-1: łcá łwiętego w łień we wnątrzną/ á-

-1: by łłużył ná mieyłcu łwiętym/ ofiá-

-1: rę vczyni zá grzech łwoy/ mowi Pan

-1: Bog.

werset: 28^x A miałto dziełictwá zá dzie-

-1: dziełtwo łwoie mnie mieć będą: Nie

-1: dácie im żadnych ołiádłości w Izrá

-1: elu/ bom ia łełt łam ołiádłościá łch.(*marg*)^x w 5. Mo. 18. v. 1. W 4. Mo. 18. v. 20. (-)

werset: 29 Oni łełć będą ofiáre łniedną y o-

-1: fiáre zá grzech y zá wylłepeł/ á włzy

-1: tko co będzie połwięcono w Izráelu/

-1: to łch będzie.

werset: 30 " A wŕzythki naipierwŕze dary

- 1: pierworodztw wŕzythkich/ y wŕzyt-
- 1: kich rzeczy poŕwięconych ze wŕzyt-
- 1: kich ofiar wŕŕzych kápłanom należą/
- 1: y daćie kápłanom naipierwŕze dary
- 1: ćiaft wŕŕzych/ áby w domoch wá-
- 1: ŕzych zoftáło błogofławieńftwo. (marg) " w 2. Mo. 13. v. 2. y 12. y 22. y 29. (-)

werset: 31^x Kápłani nie będą ieść zdechliny/

- 1: áni thego coby źwierzę ábo ptak ro-
- 1: zdrápał.(marg) ^x w 3. Mo. 22. v. 8. (-)

rozdział: 45

KApit. 45.

1. Wypifuie rozdźielenie źiemie. 3. Pierwŕza

- 1: część należeć miała ku Koŕciołowi y ku
- 1: mieyfcu ŕwiętemu 5. Wtora ku Lewitom.
- 1: 6. Trzećia ku miáftu. 7. Czwarta ná Kfią-
- 1: że. 9. Nápominánie ku Kfiążętom Izráel-
- 1: ŕkim. 10. Wvgá [!] y miárá rowna ma być.

werset: 1 **G** Dy thedy roz-

- 1: dzielićie źiemię ná
- 1: dziedźictwá/ ^A ofiá
- 1: rować będziecie Pá
- 1: nu ofiárę ŕwięthą z
- 1: źiemie: Dłuza iey
- 1: ná dwádźieŕciá y pięć thyfięcy lafk
- 1: pomiárowych/ á ŕzerza ná dziefiáci ty
- 1: fięcy/ ^B poŕwięcenie iey będzie po w-

-1: fzytykich gránicách wżędy w koło.(*marg*) ^A Podzielićie część ziemie tey którą oddacie Pánu iáko rzecz świętą. ^B Wżytek okrąg iego będzie święty. (-)

werset: 2] Z tą oddzielony będzie płac ^C ná

-1: święte mieyfce/ pięć set lalk thám y

-1: lám ná cztery strony wżędy w okrąg/

-1: á pięćdziesiąt łokci płac przedmieścia

-1: wżędy w około.(*marg*) ^C To ieft/ gdzie będzie postawion kościół. (-)

kolumna: d

werset: 3] Thąż miarą rozmierzysz ná dłużą

-1: dwadzieścia y pięć tyfięcy/ á w fze-

-1: rzą dzieśięć tyfięcy/ á w tym będzie

-1: mieyfce święte/ y mieyfce wżech na-

-1: świętze.

werset: 4] Then dział świętey ziemie wezmą

-1: kápłani ktorzy służą w mieyfcu świę

-1: tym/ á ktorzy przychodzą służyć Pá

-1: nu/ y będzie to mieyfce ich ku pobudo

-1: waniu domow/ y zá mieyfce święte.

werset: 5] Nád to dwadzieścia y pięć tyfięcy

-1: wzdłuż/ y dzieśięć tyfięcy w szerz/ bę-

-1: dzie Lewitom sługam domu zá ofiá

-1: dłość/ ku pobudowaniu sobie dwu-

-1: dzieftu komor.

werset: 6] Ofiadłość też miałta daćie ná pięć

-1: tyfięcy w szerz/ á ná dłużą dwadzie-

-1: ściá y pięć tyfięcy/ przeciwko mieyfcu

-1: oddzielonemu áby było świętym

-1: wżytkiemu domowi Izráelkiemu.

werset: 7] A Książęciu tám y lám wydzielićie

-1: podle mieyfcá świętego/ y podle o-
 -1: śiádłości mieyfciekiej przed mieyfcem
 -1: świętym/ y przed ofiádłością mieyfc-
 -1: ką od ftrony zachodniej ku Zacho-
 -1: du/ á od ftrony zewfchodniej ku
 -1: Wfchod słońcá/ długość tego będzie
 -1: iáko iedná z onych części od gránice
 -1: Zachodniej aż do gránice ku Wfcho-
 -1: du słońcá.

werset: 8] Ofiádłość iego będzie w ziemi I-

-1: zráelfkiej/ Kfiążethá moie iuz dálej
 -1: wćifkác nie będą ludu moiego/ á wy-
 -1: dzielą ziemię Izráelfką według po-
 -1: kolenia ich.

werset: 9] Thák mowi Pan Bog/ Mieyćież

-1: ná tym dofyć o Kfiążetá Izráelfkie/
 -1: vchodźcie złości y fpuftofzenia/ ład y
 -1: fprawiedliwość czynicie/ zdeymićie
 -1: ociążenia wálze od ludu mego/ mo-
 -1: wi Pan Bog.

werset: 10] Wagá fprawiedliwa y ^D Efá fpra

-1: wiedliwe/ tákże y Bath niech będzie
 -1: fprawiedliwy. (marg) ^D O Efá pátrż w 3. Moize. 5. v. 11. A o Bát 1 Krol. 5. v. 11. (-)

werset: 11] Efá y Bath niech będą pod iedną

-1: miárą miedzy wámi/ áby Bath brał
 -1: w fię dziefiąthą część Omer/ á Efá
 -1: dziefiąthą część Omer/ á według O-
 -1: mer ich miárá ma być.

werset: 12] ^x Też y Sykl niech ma w sobie dwa

-1: dziełciá pieniędzy/ a grzywná będzie

-1: dwádzieściá Syklow/ pięć á dwa-

-1: dzieściá fyklow y piętnáście fyklow.(*marg*) ^x w 2. Mo. 30. v. 13. W 3. Mo. 27. v. 25. W 4. Mo. 3. v. 47. (-)

werset: 13 Tác ielt ofiárá ktorą ofiárowác bę

-1: dziećie/ łzołtą część Efá z Omer zbo-

-1: ża/ á łzołthą część Efá z Omer ięcz-

-1: mieniá.

rozdział: 48

strona: 446

kolumna: a

werset: 31 ^A Brany mieyfckie będą wedle licz

-1: by imion pokolenia Izráelłkie^{g0}/ trzy

-1: brany ku Pułnocy/ braná Ruben

-1: iedná/ druga braná Iudá/ á trzećia

-1: braná Lewi.(*marg*) ^A Iáko dwánáście pokolenia Izráelłkie známionuią wżytek kościoł krzefciiáńłki y liczbę wybránych/ tákże theż brany miáłtá świętego miánowáne z imion przereczónych pokolenia znáczą nam práwo dziedźiczne krolestwá niebiełkiego ktorego ielt figurą miáłto święte ktore wybránym należy. (-)

werset: 32 Stroná ku Włchodu łłóńcá ná

-1: czterech tyłięcy y ná pięći łet/ w kto-

-1: rey będą trzy brany/ brana iedná Io

-1: zefowá/ druga braná Beniámin/

-1: trzećia braná Dán.

kolumna: b

werset: 33 Stroná też ku Południu ná czte

-1: rech tyłięcy y ná pięći łet/ w niey trzy

-1: brany/ iedná braná Symeon/ drugá

-1: Izáłchár/ á trzećia braná Zábulon.

werset: 34 Stroná tákże Zachodnia ná czte

-1: rech tyfięcy/ y ná pięći fet/ w niey trzy

-1: brany/ iedná braná Gád/ druga bra

-1: na Afser/ trzećia Neftáli.

werset: 35 Owa wżędy w okrąg było ná

-1: 18000 lafk/ á imię miáftá od dnia te

-1: go będzie/ Támci ieft Pan Bog.

ksiega: Dan.

kolumna: a-b

PRorocstwo Dánielá proroká.

ARgument.

Daniel będac bárzo młodym poiman ieft y záwie
 -1: dzion z Iechoniafzem do Bábilonu. Ten kilká zacnych HiŃto
 -1: riy ktore fię działy zá czáfow iego bárzo tu nadobnie wypi-
 -1: íał/ okázuiac iakie ieft prawdziwey z fálefną mądrością zá-
 -1: tárgnienie/ á co zá walká prawdziwey chwały Bożey z za-
 -1: bobony á wymyŃły ludzkimi: Ten Prorok był żyw aż do czáf-
 -1: fow CyruŃá Krolá Perfkiego/ będac iuż dáley niź w ósmidzieŃiat lećiech/ A
 -1: był ták mądrym człowiekiem/ że o nim była tá miedzy ludzmi przypowieŃć po
 -1: ípolićie/ Mędrzy niź Dániel. Iáko y Ezechiel vżywa tych fłow w 28. ká. w v.
 -1: 3. Názywáli go teź wżyŃcy ludzie mądrzy PiŃrzem wiela hiŃtoriy/ Abowiem
 -1: iáko wżytkich kroleŃtw ítany przypomina/ ták w kroćiuchney hiŃtoriey y ow-
 -1: ízem w proroctwie wżytki zámyka y odpráwuie/ co drudzy pogańcy wie-
 -1: lomowce y piŃarze w onych wielkoŃci kfiąg Ńwych áni poczynáią. Onći Ńam
 -1: prawdziwie wymálował Ńpráwy Bábilończykow/ Perfow/ Mácedończy-
 -1: kow/ y Rzymiánow/ Onże Ńam wymálował Ńpráwy Paná KryŃtuŃowe/ Kro-
 -1: leŃtwo iego/ początek AntykryŃtów/ hániebną złoŃć iego/ y dokończenie/ á kte-
 -1: mu zginienie Ńwiátá. A ná oŃtátek oznáymuie KryŃtuŃá Sędzię Ńpráwie-
 -1: dliwego/ Ńąd oŃtáteczny/ ciałá zmartwychwŃtánie/ y żywot wieczny.

rozdział: 1

KApitulá. 1.

6. Dániel y towarzysze iego obráni z rofkázá

-1: nia Krolewskiego áby iemu służyli. 16. Mą

-1: drość y dowćip ktorym Bog ie obdárzył.

kolumna: a

werset: 1

6 R

Oku trzećie-

-1: go zá krolestwá Io

-1: ákimá Krolá Iud-

-1: ťkiego/ przyćiągnął

-1: Nábuchodonor

-1: Krol Bábilońki ku

-1: Ieruzálem/ y obległ ie. (marg) ^A To iefth/ gdy fię iuz trzeći rok krolestwá iego dokończył/ á roku czwartego Nábuchodonor został Krolém Bábilońkim/ y tegoż roku przyćiągnął do Ieruzálem/ Ierem. 25. A ten Ioákim był fyn Krolá Iozyafzá óciec Ioáchinow/ ktorego też zwano Iochoniafz. ^x 2. Krol. 24. v. 10. (-)

werset: 2

Y podał Pan w ręce iego Ioáki-

-1: má Krolá Iudťkiego/ y część naczy

-1: nia domu Boże^{g0}/ y záwiodł ie do zie-1: mie ^B Senáar do domu Bogá ťwe

-1: go/ á wniolf naczynia do ťkárbu Bo

-1: gá ťwego.(marg) ^B To iefť/ w ziemi Káldeyťkiej gdzie iefť Bábilon. (-)

werset: 3

Rofkazał też Krol Aťpenázowi prze

-1: łozonemu nád ťwemi komorniki/ á-

-1: by przywiodł z fynow Izráelťkich/ y

-1: znarodu Krolewťkiego y z kfiążęcego

kolumna: b

werset: 4

Młodźieniaťki ná ktorychby żad-

-1: nego nákázenia nie było/ piękne na
 -1: weyzreniu/ y dowćipne ku wćzelákiej
 -1: mądrości w náuce/ á roftropne y bacz
 -1: ne/ ktorzyby fię zgodźili ku słuźbie na
 -1: krolewfkim dworze/ á iżby byli vcze
 -1: ni pífmá y ięzyká Káldeyfkiego.

werset: 5] Y vćtáwił im Krol obrok ná káždy

-1: dzień z potraw swych Krolewfkich/ y
 -1: wino ktore przeń sáwego było dawá
 -1: ne/ aby thák przez trzy latá chowáni
 -1: byli/ á potym sćkończeniu źeby słuźyli
 -1: przed Krolewfką oblicznością.

werset: 6] Byli tedy miedzy nimi z synow Iud

-1: fkich/ Dániel/ Hánaniafz/ Miśael/
 -1: y Azáryafz.

werset: 7] Ktorem przełożony nád komorni-

-1: ki odmienił^C imioná/ bo Dánielowi
 -1: dał imię Bálthálfár/ á Hánaniafzo
 -1: wi Sydrách/ á Miśaelowi Miśach/
 -1: á Azáryafzowi Abdenago. (marg)^C Imioná ich v poganow były obmierzłe dla thego iż imię
 Páńskie w nich się zámyka/ ábowiem Dániel znáczy/ Bog sáđzi/ Anániafz Bog miłofierny/
 Mizael/ Bog wzywány/ Azáryafz Bog rátuiący. (-)

rozdział: 3]

strona: 448v

DANIEL.

kolumna: c

werset: 29] Teraz tedy czynię ten wyrok/ áby

-1: káždy narod/ pokolenie/ y lud roz-
 -1: nych ięzykow/ ktoryby złorzeczył prze

- 1: ciw Bogu Sydráchá/ Mifáchá/ y
- 1: Abdenagá/ áby był czwiertowan/ á
- 1: dom iego niech będzie obrocon ná po
- 1: fpolity wychod/ gdyż nie iest Bog i-
- 1: ny/ co by ták wybáwić mogł iáko ten.

werset: 30 Tedy Krol zacnie wywyzłzył Sy

- 1: dráchá/ Mizáchá/ y Abdenagá/ w
- 1: kráinie Bábitońskiey.

werset: 31 Nábuchodonor krol Bábitońki

- 1: wżytkiemu ludowi/ narodom/ y lu-
- 1: dziam ięzykow roznych/ ktorzy iedno
- 1: mieżkáią po wżey ziemi/ pokoy wam
- 1: wżem niech będzie obfity.

werset: 32 Bog nawyzłzył okazál cudá y zná-

- 1: mioná przeciwo mnie/ á przetoż zá
- 1: rzecz przyłtoyną zdáło fię tho mnie
- 1: wam oznáymić.

werset: 33 A iáko ty znamioná iego fą wiel-

- 1: możne/ á cudá fą wżechmocne/
- 1: ták y kroleřtwo iego/ iesth kroleřtwo
- 1: wieczne/ ^{x^B} á wielmożność iego iesth
- 1: od narodu do narodu. (marg) ^x Niżey. 7. v. 14. ^B Drudzy wykłádáią/ á pánowanie iego. (-)

rozdział: 4

KApitu. 4.

1. Nábuchodonor opowieda fen Dánielo-
- 1: wi ktory widział: 16. Dániel oznáymie Ná
- 1: buchodonorowi co známionował on fen.
- 1: 25. To co opowiedał Dániel/ wypelniło fię
- 1: nád Nábuchodonorem.

werset: 1 **I** A Nábuchodo

- 1: nozor/ będąc ná po-
- 1: koiu w domu moim
- 1: á práwie kwitnący
- 1: w páłacu moim.

werset: 2 Widziałem fen

- 1: ktory mię przełtráfzył/ y włzytki my-
- 1: łli me ktorem miał ná łozu łwym/ y wi
- 1: dzenia głowy moiey zátwożyły mię.

werset: 3 A przetoż wydan iełt wyrok ode-

- 1: mnie/ áby włzytcy mędracy Bábiloń-
- 1: łcy byli przed obliczność moię przy-
- 1: wiedźieni/ żeby mi wykład łnu oznay
- 1: mili.

werset: 4 Przyłzli tedy mędracy y prákthyka-

- 1: rze/ Káldeyczycy/ y wiefzczkowie/ á
- 1: opowiedziałem fen przed nimi/ á
- 1: włzákoż oni wykłádu łnu oznaymić
- 1: mi nie vmieli.

werset: 5 Aż potym był przywiedźion przed

- 1: mię Dániel/ ktorego imię iełt Bal-
- 1: táłsár według ^A imieniá Bogá me-
- 1: go/ á w kthorym iełt duch Bogow
- 1: łwíętych/ á przed tym fen moy opo-
- 1: wiedziałem. (marg) ^A Iáko theż mego Bogá zowá/ á tego iego Bogá było imię Bel ábo Bál y Báltázar/ á po Zydowsku Beliáfázár tho iełt Bel łtroż łkárbu náłzego. (-)

werset: 6 O Báltáłsár kfiáżę nád włzemi mę

kolumna: d

dracy/ wiem iz duch Bogow łwíętych.

- 1: ieft w tobie/ á żadna tháiemnicá od
- 1: ciebie zákrytá nie iefth/ widzenie fnu
- 1: mego ktorým widział tudziefz y wy-
- 1: kład iego powiedź mi.

werset: 7] Abowiem widzenie głowy mey ná

- 1: łożu moim było to/ Widziałem drze
- 1: wo w pośrod źiemie/ ktorego wyfo-
- 1: kość była wielká.

werset: 8] Wielkie y mocne drzewo/ ták iż wy

- 1: fokość iego dothykálá niebá/ á ^B roz-
- 1: źierzáló fię aż do gránice wżzey źie-
- 1: mie. (*marg*) ^B Drudzy wykładáią á okazále było. (–)

werset: 9] Gáłęzi iego były bárzo piękne/ á o-

- 1: woc iego obfity/ ná niem był pokarm
- 1: prze wżytki/ á dawáló pod łobą cień
- 1: ku miefzkániu befytiam polnem/ mie
- 1: dzy teź iego gáłęziámi miefzkáló ptá
- 1: łtwo powietrzne/ á z niego pożywá
- 1: ło wżelkie ciáło.

werset: 10] Widziałem iefzcze w widzeniu

- 1: głowy mey ná łożu moim/ a ono ^C
- 1: łtroź święty zftąpił z niebá. (*marg*) ^C To ieft/ Anioł. (–)

werset: 11] Y głośno záwołał thák mowiąc/

- 1: Podrąbcie drzewo/ obetnićie gáłęzi
- 1: iego/ okrzefzćie rozcżki iego/ á rofpro
- 1: fźćie owoc iego/ Zwierzęthá niech
- 1: odehydą kthore fą pod nim/ á pthacy
- 1: niech zlecą z gáłęzią iego.

werset: 12] A wżzákoź pień korzeniá iego zo-

-1: Ítawćie w źiemi/ a niech bęǳie zwią-
 -1: zan żelázquezną y miedźiáną zwiąfką mie
 -1: dzy chwałtem polnym/ á niech bęǳie
 -1: pokropion rofą niebiefką/ czątká ie-
 -1: go niechay bęǳie z zwierzęty miedzy
 -1: chwałtem źiemie.

werset: 13 Serce iego niech się odmieni od

-1: przyrodzenia człowieczego/ y niech
 -1: mu bęǳie dane serce zwierzęce/ á
 -1: siedm lat niech się wypełnią nád nim

werset: 14 Thác byłá rzecz według wyroku

-1: Ítrożow/ á święci to vrádzili pytá-
 -1: iąc się/ Przecz wždy ták? Aby zywiący
 -1: poználi iż Nawyzłzy pánuie nád ká
 -1: źdem kroleństwem ludzkim/ á dawa ie
 -1: temu komu chce/ á połthánawia ná
 -1: niem nazgárdzeńłzego człowieká.

werset: 15 Tenći iełt ten ktorym ia Nábucho

-1: donozor Krol widział/ A ták ty Bál
 -1: táłsár oznaym mi wykład iego/ ábo
 -1: wiem włytycy mędracy w kroleństwie
 -1: mym/ niemogli mi wyłóżyć włáfnó-
 -1: ści iego/ ále thy mozełz/ ábowiem
 -1: duch Bogow świętych iełt w tobie.

rozdział: 7

strona: 451

kolumna: a

werset: 1 **R**oku pierwsze-

-1: go Bálłáára Kro

-1: lá Babilońfkiego/
 -1: widział Dániel fen
 -1: á widzenia w gło-
 -1: wie iego były ná ło
 -1: zu iego/ Thedy wnet śpifał on fen/ á naprzod z thąd rzecz począł.

werset: 2] Powiedział tak Dániel/ Widzia

-1: łem w widzeniu moim nocnym/ á o-
 -1: to czterzy ^A wiátry niebiełkie walczy
 -1: ły nád morzem wielkiem.(*marg*) ^A Oznáymuie wielkie zámieszánia ktore ná świecie być
 miały przy początku onych krolestw miánowanych w 2. Kápitulie. (-)

werset: 3] A czterzy ^B bełtyie wielkie wychodzi

-1: ły z morza rózne od łebie.(*marg*) ^B Krolowie ábo Monarchi. (-)

werset: 4] Pierwizą iako ^C lew máiac łkrzy-

-1: dła ^D orle/ y przypátrzałem się gdy by
 -1: ły wytárgane łkrzydła iey/ á zięthá
 -1: iest z źemie tak iż ná nogách łtanęła
 -1: iáko ludzie/ á łerce człowiece było
 -1: iey dáne. (*marg*) ^C Pierwze páńftwo iest Bábilońkie ktore się poczęło zá
 Nabuchodonozorá ktorego on lew łskrzydłáfty znáczył dla thego iż gwałtownie y bárzo prędko
 z hołdował włzytkie páńftwá okoliczne. ^D To iesth/ moc y woýfká onego páńftwá ktore ná
 ołtátek było pohołodwane. (-)

werset: 5] Potym otho druga bełtya podo-

-1: bna była ^E niedźwiedziowi/ y łtanęła
 -1: przy iedney łtronie/ máiac ^F trzy kły
 -1: w páłzczece miedzy inemi zębámi/ do
 -1: ktorey tak mowiono/ Włtań rychło/
 -1: á ^G źrzy wiele mięfá.(*marg*) ^E Ten Niedźwiedz znáczy Perłkie páńftwo. ^F Ty słowa znáczą
 Krolestwo Medłkie y Perłkie y Bábilońkie ktore były w iedno pomiełzane. ^G Dawa znác

o wielkim okrucieństwie Perłow którzy sie nie mogli náfycić krwie ludzkiej iáko to iáwnie okazała Tomirys krolowa przy śmierci Cyruflowey/ iáko o tym piŕze Iuŕtyn w piérwŕzych kŕiegách y Orofytus we wtorych. (–)

werset: 6] Potymem widział/ á oto drugie

-1: zwierzę podobne było ^H ląmpártowi

-1: á ŕkrzydła cztherzy ptháfze były ná

-1: grzbiećie iego/ miała też ^I cztherzy gło

-1: wy beŕthya ona/ y iesth mu podána

-1: moc. (*marg*) ^H To znaczyło páńŕtwo Mácedońskie ktore ŕię poczęło zá Alexándrá wielkiego ktory thu iest przyrownywan z Ląmpártem ŕkrzydłáfthym dáwáiac znác o wielkiej přędkoćci tegoż Alexándrá kthory zá dwánaście lat podbił pod moc ŕwoię ták wiele Kroleŕthw y ziem iż to rzecz nie podobna. ^I Alexander bárzo krotko pánował/ zoŕtáwił po ŕobie cztery pány/ którzy miedzy ŕię iego páńŕtwo rozdzielili/ Ptolemeufowi doŕtáł ŕię Egipt/ Seleukufowi Syrya/ Antygenufowi Azya/ á Filipowi Arydeowi Mácedonia. (–)

werset: 7] Kthemu w tymże nocnym widze-

-1: niu/ widziałem/ a oto beŕtya ^K czwar

-1: ta ŕtráfzliwa á ŕrogá y barzo mocna

-1: ktora miała zęby wielkie żelázne/ á

-1: pożyrała y poćierała/ á oŕtátek nogá

-1: mi ŕwemi podeptawała/ y była ro-

-1: zna od wŕzech inych beŕtiy kthorem

-1: widział przed nią/ á miała ^L dzieŕięć

-1: rogów. (*marg*) ^K To było páńŕtwo Rzymŕskie ŕtráfzne po wŕzytkim ŕwiećie. ^L Thá liczbá dzieŕięć znaczy liczbę nie pewną y wielką/ á přez thy rogi rozumieią ŕię wŕzytki kroleŕtwá y páńŕtwá kthore były zá dawnych czáfów pod Rzymŕkim páńŕtwem. (–)

werset: 8] Przypátrowałem ŕię tam onym ro

-1: gom á oto ieden rog ^M máły wyráŕtał

-1: miedzy nimi/ á trzy z piérwŕzych

-1: rogów wyłomione ŕá od niego. A w

-1: onym rogu były oczy iákoby człowie-

-1: cze/ y vřtá mowiące rzeczy wielkie. (marg) ^M Then rog máły znaczy kroleřthwo ktorego początek miał być bárzo podły y nie znaczny/ á pothym przyść ku wielkiej żacności y podbić pod łwoię moc trzy wielkie ony rogi przerzeczone/ to ieřt wiele ich á przez ten rog máły rozumieć się Antykryřt bądź Máchomet/ bądź theż Antykryřt Rzymřki/ á ten rog był od inych rozny w tym iż miał oblicze człowiecze ktore znaczyło zwierzchnią ludzkość y święthobliwość á wždy był rog/ to ieřt gwałt łczyry á okrućieńřtwo. (-)

werset: 9 Widziałem też á ono řtolice pořtá

-1: wione řą/ á ^N Stárodawny řiadł ná

-1: nich/ odźienie iego było iáko śnieg

-1: białe/ á włofy na głowie iego iáko

-1: řubtelna wełná/ řtolicá iego iako pło

-1: mień ogniowy/ á koła řtholice iego

-1: pałáły iáko ogień gorájący. (marg) ^N Dává tu znáć o Bogu oycu ktorzy wřzytek řąd dał řynowi řwemu/ á będzie wiecznie z nim krolował y z duchem świętym. (-)

kolumna: b

werset: 10 Řzeká ogniřta wychodziłá od nie

-1: go/ a tyřiac thyřięcy řłużyli iemu/ y

-1: dzieřięć kroć tyřiac tyřięcy řtali około

-1: niego/ Y zafiadł řąd á ^O křięgi otwo-

-1: rzone řą. (marg) ^O Tymi řlowsy okázuie iż řumnienie káżdego odkryie się á táiemnice řerc wřzytkich będą obiáwione. (-)

werset: 11 Y przypatrowáłem się głofowi ^P

-1: řłow wielkich ktore mowił rog/ á pá

-1: trzalem áz ^Q beřtya zábitá byłá/ y ćia

-1: ło iey zágubione było á podáne ku

-1: řpaleniu ogniem. (marg) ^P To ieřt/ bluźnierřtwá Antykryřtowe. ^Q Rozumie ćzwarte páńřtwo ze wřzytkiemi rogámi iego. (-)

werset: 12 Także też y ^R onym drugim beřty-

-1: am odietá iefth moc/ bo iáko długo

-1: trwác miały/ czas im był pewny zá-

-1: mierzon. (marg) ^R To iefth/ trzy pierwŝe páńftwá trwály do czáfu/ ále to bárzo málo
wzglédem oftáthniego/ kthore ma trwác przez bárzo długi czas. (-)

werset: 13 Teżem widział w widzeniu noc-

-1: nym/ á oto iáko fyn człowieczy przy-

-1: chodził ná ^S obłokách niebieskich/ á

-1: przyŝedł áż do Starodawnego/ y

-1: przywiedźiono go przed obliczność

-1: iego. (marg) ^S Przez thy obłoki rozumie Anioły niebieskie. (-)

werset: 14 Kthoremu podał moc/ y cześć/ y

-1: kroleŝthwo/ ták iz wŝyŝcy narodo-

-1: wie/ pokolenia y ludzie roznych ięzy-

-1: kow ŝłużyć mu będą/ ^x pánowanie ie

-1: go iefth pánowániem wiecznem/ kto-

-1: re odieté nie będzie/ á kroleŝtwo iego

-1: ŝkáżone być nie może. (marg) ^x Miche. 4. v. 11. Luk. 1. v. 33. (-)

werset: 15 Thedy ia Dániel byłem zátwo-

-1: żon w duchu mym w pośrod ciáłá

-1: mego/ á widzenia głowy mey prze-

-1: ŝtráŝyły mię.

werset: 16 Y przyŝtąpiłem ku iednemu z około

-1: ŝtoiących/ á pytałem ŝię od niego pra

-1: wdy o tych wŝytkich rzeczách/ Kto-

-1: ry thák mowił do mnie oznáymuiąc

-1: mi co známionowały ony rzeczy.

werset: 17 Czterzy ony wielkie beŝtye/ ŝá czte-

-1: rzezy Krolowie/ ktorzy powŝtáná ná

-1: żiemi.

werset: 18] A Święci Nawyżłzego wezmą kro

-1: leftwo/ y poiędą kroleftwo to/ áż ná

-1: wieki/ y áż ná wieki wieczne.

werset: 19] Chciałem też z wielką żądzą wie-

-1: dzieć prawdę/ o czwarthey beftyiey/

-1: ktora była rozna od wśzech inych be-

-1: łtiy/ bárzo stráfzliwa/ kthorey zęby

-1: były żelázne/ á páznokćie iey miedźia

-1: ne/ co požárłá y poćieráłá/ á ofáték

-1: nogámi potłaczáłá.

werset: 20] O onych też dziefiáci rogach kto-

-1: re były ná głowie iey/ y onym dru-

-1: gim ktory był wyrołł/ y czemu theż

-1: trzy przed nim pádły/ á przecz on

-1: rog miał oczy/ á włhá iego mowiły

-1: rzeczy wielkie/ ktory rog wietłzy był

-1: niż drugie rogi.

rozdział: 10

strona: 453v

kolumna: c

werset: 19] Rzekł thedy do mnie/ Nie boy fię

-1: mężu wdzięczny/ pokoy niech z tobą

-1: będzie/ zmocni fię á mężnie poczynay

-1: łobie: Y gdy ták mowił ze mną/ pośi-

-1: liłem fię y rzekłem/ Niech mowi Pan

-1: moy/ ábowiemeś mię vmocnił.

werset: 20] Potym rzekł/ Y wiełzże po com

-1: przyłzedł do ćiebie? theraz oto wrocę

-1: fię ábych walczył z Kfiążęćiem Per-

-1: íkim/ á gdy fię záfie wrocę/ oto Kfią-

-1: żę Greckie przydzie.

werset: 21 A wízákoż opowiem to^D co

-1: nápiáno iefth w piśmie prawdy/

-1: gdyż y iednego nie máłz coby fthał

-1: przy mnie w tych rzeczách/ wyiawfzy

-1: Michál Kfiążę wálze.(*marg*)^D To iefth/ Dekret Boży. (-)

rozdział: 11

KApitu. 11.

1. Prorokuie o Kroloch Perfkich ktorzy mie

-1: li panować w Perfýey aż do czáfów Alexán

-1: drá wielkiego 5. Opowiada walki y nie-

-1: ínafki ktore miály być miedzy Krolmi Sy-

-1: riyfkimi. 21. Mowi o Antyochu kthory był

-1: zwan fláchetny/ y o iego írogości przeciw

-1: Zydom. 34. Przepowieda rátunek ktory im

-1: Pan miał zesłać przez Iudaíza Máchábey

-1: czyká y brácią iego. 36. Prorokuie o páno-

-1: waniu Rzymiánow/ y o ich pyfze y lákóm-

-1: ítwie.

-1: A **R** Oku pier-

-1: wízego zá Dá-

-1: ryufzá Medfkie

-1: go/ ítánąłem ku

-1: vtwierdzeniu y

-1: vmocnieniu ie-

-1: go.

werset: 1 (marg) ^A Ty fą słowa onego Anioła który mowi/ y máią być przyłączone ku
końcowi Káp. 10. (-)

werset: 2 Teraz iuż tedy prawdę oznaymię to
-1: bie/ Oto trzy Krolowie będą iefzcze
-1: w Perfyey/ á ^B czwarty wielkimi bo-
-1: gáctwy obfithuiącem będzie ná de-
-1: wżytki/ y gdy fię ták zmocni w bo-
-1: gáctwách fwoich/ podburzy wżytki
-1: przeciw kroleftwu Greckiemu. (marg) ^B To ieft/ Xerxes o którym y pogánfcy Autorowie
pifzą. (-)

werset: 3 Ale powftanie ^C Krol mocny/ y bę-
-1: dzie pánował nád wíelem pańftw/ á czynić będzie wżytko wedle fwoiey
-1: myfli. (marg) ^C To ieft/ Alexánder wielki. (-)

werset: 4 Ktory gdy fię wywyżfzy w fwoim
-1: ftanie/ Kroleftwo iego ftárte będzie/
-1: y będzie rozdzielone ná czterzy wiá-
-1: try niebieskie/ á nic miedzy pothom-
-1: ftwo iego/ áni będzie według páno-

kolumna: d

wánia iego iáko on pánował/ ábo-
-1: wiem kroleftwo iego wykorzenione
-1: będzie/ á miedzy ine oprócz tych po-
-1: dzielone.

werset: 5 Tedy fię zmocni Krol ^D od Połud-
-1: niá/ á ieden z Kfiążąt iego/ y będzie
-1: mu sílen/ á opanuie go/ á thák iego
-1: pánowanie moźne będzie. (marg) ^D Iuż tu przypomina woyny miedzy Krolmi Egipftkiemi
y Syryifkimi/ miedzy ktoremi leży ziemiá Zydowfka. (-)

werset: 6 A po fkończeniu lat ^E vczynią przy-

-1: mierze/ ábowiem corká Krolá od

-1: Południá przydzie ku Krolowi od

-1: Pułnocy dla czynienia spráwiedli-

-1: wości/ ále ^F nie odzierzy mocy w rá-

-1: mieniu/ áni fię sam ofthoi y ramię ie-

-1: go/ abowiem oná podaná będzie y z

-1: tymi kthorzy ią przywiodą/ y oćiec

-1: iey/ y ten co ią vmacniał zá onych czá

-1: low. (marg) ^E To fię rozumie o Berenicy corce krolá Egipthskiego y Antyochofie Krolu SyryiŃkim ktorego zwáno Theos zá ktorego była daná w małżeńŃtwo. ^F Dla thego Krol Egipthski dał był corkę fwoię zá Antyochofá iz fię nádźiewał że KroleŃtwo SyryiŃkie miało przyŃć na potomki iego ale fię on omylił/ Abowiem Láodycea pierwzázoná Antyochofowáz przyŃzłázafię ku łalce mężázfwego y dáłázabić Bernice/ á dla tego tu mowi iz nie otrzymał moc y ramieniá. (–)

werset: 7] Ale látoroŃl ^G z korzeniá iego zoŃtá

-1: nie mocná ná mieyfcu iego/ y przy-

-1: dzie z woyŃkiem/ a wnidzie w obron-

-1: ne mieyfcá Krolá od Pułnocy/ y bę-

-1: dzie łobie w nich poczynał wedle my

-1: Ńli fwey/ y sam fię zmocni. (marg) ^G Tá rozgá álbo látoroŃl był Ptolemeus Euorgetes brat Bernice ktory walczył z Seleukufem Kállinikiem fynē Anthyochofowym ktorego teź zwano Teos y zabił go y z mátká. (–)

werset: 8] Nád to záwiedzie w poimanie do

-1: Egiptu Bogi ich z Kfiázety ich/ y z

-1: naczyniem ich złotem y Ńrebrnem/ y

-1: będzie długo trwał beŃpiecznym od

-1: Krolá Pułnocnego.

werset: 9] Y wtargnie Krol od Południá w

-1: KroleŃtwo/ á wroći fię do ziemie

-1: fwey.

werset: 10 Ale ^H fynowie iego wzburzą fię/

-1: á zbiórá wielkość woýfká wielkie-

-1: go/ ^I przydźie iáko náwáłość/ y

-1: przeýdźie/ potym fię wroći/ á wzbu-

-1: rzy fię áż do obronnego mieýfcá iego. (marg) ^H To ieft/ Seleukufá Káliniká/ á ci byli Antyochus wielki y Seleukus piorun. ^I To ieft/ Krol Syryifki przydźie do Egiptu z mocą. (-)

werset: 11 Z kąd Krol od Południá porużon

-1: będźie/ á wynidźie y będźie walczył

-1: przeciw Krolowi Pułnocnemu/ á

-1: zbierze wielką wielkość/ ktora będźie

-1: podána w ręce iego.

werset: 12 A przetoż wyniefie fię wielkość/ á

-1: ferce fwe wywyżfzy/ y porázi dwá-

-1: dzieściá tyfięcy ich/ á przedfię nie wy

-1: gra.

werset: 13 Thedy Krol od Pułnocy wroći

-1: fię/ á zbierze więczfze woýfká niż pier

-1: wfze/ y przydźie ná fkończeniu czá-

-1: fów y lath z wielkiem woýfkciem/ y z

-1: wielkim doftátkiem.

werset: 14 Onychże czałow wiele ich powftá

-1: nie przeciw Krolowi Południeyfze-

-1: mu/ też y ^K fynowie rośprożzonych z

-1: ludu twego/ rufzą fię ^L áby poftánowi

-1: li widzenie/ ále iednak polęgå.(marg) ^K To ieft/ o Dánielu niektorzy zli ludźie z narodu twego powftaná. ^L Aby fię wypełniło Proroctwo Ezáiáfzowe przeciw Egiptowi Ezái. 19. (-)

ksiega: Ose.

rozdział: 3

strona: 456

kolumna: a

werset: 2^C Nábyłem iey tedy łobie zá pięt-

-1: náście pieniędzy frebrnych/ y zá puł-

-1: torá Omer ięczmieniá.(*marg*) ^C Dáva znác o dobrodzieyftwách Bożych przeciw ludowi temu gdy gi wywiodł z Egiptu/ y potym z nim przymierze vczynił. (-)werset: 3^Y rzekłem iey/ Bedźiefz zemną mie-

-1: łzkác przez wiele dni/ á iuż więcey cu

-1: dzołožyc nie będziefz/ áni fię przyłą-

-1: czyłz do inego mężá/ ^D choćiaz ia tež-1: nie wnidę do ćiebie.(*marg*) ^D To ieft/ opułzczę ćie iáko wdowę/ á to fię ftáło gdy Kryftus przyłzedł. (-)werset: 4^{Abowiem} fynowie Izráelłcy przez-1: wiele dni zołtháną ^E przez Krolá y

-1: przez Kłiążęćią/ bez żadney ofiary/ y

-1: przez bałwáná/ przez ^F Efod y przez-1: Torafim.(*marg*) ^E To ieft/ z narodu ich. Dáva znác o przyłściu Kryftułowym/ ábowiem ná on čás nie mieli żadnego páná iedno cudzoziemcá/ á kápłáńłtwo było przedáyne chocia nie było żadnego bałwochwalłtwá. ^F O tym pátrz w 2. Mo. 28. v. 6. á Toráfim były obrázy ktorych fię pogáni rádźili. (-)werset: 5^{Potym} fię náwrocą fynowie Iz-

-1: ráelłcy/ á łzukać będə Páná Bogá

-1: łwego/ ^G y Dawidá Krolá łwego/ á

-1: bać fię będə Páná y dobrothliwołci

-1: iego/ w onych dniach ołtátecznych.(*marg*) ^G Dawid tu znáczy Kryftułá. (-)

rozdział: 4

1. Wylicza grzechy Izraelfkie. 6. Vkázuie

-1: iż vpádek ludzki przychodzi zá grzechem ie-

-1: go. 8. Obraca rzecz fwą do kapłanow/ á

-1: háńbi ich zcudzołożenia y piíanfthwo. 12.

-1: Gáni bálwochwálftwo ludu y groži im dla

-1: tey przyczyny. 15. Nápomina Iudę áby nie

-1: náfládowál bálwochwálftwá Izraelfkie⁸⁰.

werset: 1 **W** Y fynowie

-1: Izraelfcy fłu-

-1: chayćie fłowá

-1: Páńkiego/ á-

-1: bowiem Pan

-1: ma przą z mie-

-1: fzkáiącemi ná

-1: źiemi tey/ gdyż niemáfz prawdy áni

-1: miłofierdźiá/ áni poznánia Bożego

-1: ná ziemi tey.

werset: 2 Ale krzywoprzyfięthwo/ kłam-

-1: ftwo/ mężoboyftwo/ złodźieyfthwo/

-1: cudzołofthwo fię mnożyło/ á bywáią

-1: częfte morderftwá.

werset: 3 A dla thegož zázali fię źiemiá/ á

-1: kthorykolwiek ná niey miefzka/ ze-

-1: mdleie/ z zwierzęty polnemi y ptaki

-1: powietrznemi/ gdyż y ryby morfkie

-1: wyzdycháią.

werset: 4 A wřzakož/ niech żaden nie ftrofu-

-1: ie áni winuie drugiego/ gdyż lud

-1: twoy podobny ieft onemu ^A kthory

-1: fię wadzi z kápłanem. (marg) ^A Nie chce być nápominan od kápłaná ktoremu ten vřząd należy. (-)

kolumna: b

werset: 5] A przetoż dżiř vpádnieř á pro-

-1: rok troy z tobą iáko w nocy: á ia wy

-1: korzenie mátkę twoię.

werset: 6] Lud moy ieřt wyćięt prze řwoię

-1: nie vmieiętnořć/ gdyžeř ty odrzućil

-1: náukę moię/ á ia theř wżgárdzę ćie-

-1: bie/ iř nie będzieř mi řpráwował v-

-1: rřędu kápłáńřkiego. A gdyžeř zápo-

-1: minał zakonu Bogá twego/ ia theř

-1: zápomnię řynow twoich.

werset: 7] Im ich więcey było/ tym teř wię-

-1: cey grzeřzyli przećiwko mnie: prze-

-1: toř ia teř chwałę ich obrocę w pořro

-1: mocenie.

werset: 8] ^B Pożyriáię przeřtěpřtwá ludu mo

-1: iego/ á grzechem iego fię zywiá. (marg) ^B To ieřt/ ofiárámi ktore zá grzech bywiáię řpráwione y zá przeřtěpřřthwo y nic inřzego nie pářziáię iedno ofiar y dárow. (-)

werset: 9] ^x A iáki ieřt lud ták y kápłan/ y dla

-1: tego drogi iego náwiedzę nád nim/

-1: á vcřzynki iego oddam iemu. (marg) ^x Ezái. 24. v. 2. (-)

werset: 10] Będą ieřć á nie będą nářyceni/ cu-

-1: dzołožyc będą á nie rozrodzą fię: ábo

-1: wiem przeřřtháli mieć w vććiwořći

-1: Pána.

werset: 11] Zcudzołozenie/ wino y mořđź řer

-1: ce odeymuiá.

werset: 12] Lud moy rády ízuka v drewná íwe

-1: go/ ^C á iego kiy dawa odpowiedz ie-

-1: mu: ábowiem ^D duch cudzołóthwá

-1: w wiodł gi w błąd/ ták iż opuściw-

-1: ízy Bogá íwego zcudzołóżyli íę.(*marg*) ^C To íeft/ Prorok fáłzywy kthorym íę podpiera

lud iáko flepy lafká fwoią. ^D To íeft ferce ktore íę vdáło zá bálwochwáłstwo. (-)

werset: 13] Czynią ofiáry ná wierzchoch gor/

-1: á kádzą ná pagorkoch/ pod dębina y

-1: pod topoliná y pod więżina/ przeto iż

-1: ich cień íeft wdzięczny/ á dla te ^{g0} cor-

-1: ki wálze wżeteczeńtwa íę dopuż-

-1: czáią á **niewáfty** [!] wálze cudzołóżą.

werset: 14] Nie náwiedzę karániem corek wá

-1: ízych gdy íę zcudzołóżą/ áni nie-

-1: wiałtek wálzych gdy z wżetecznieią:

-1: ábowiem z wżethecznicámi odcho-

-1: dżicie ná ítronę/ y z nierządnicámi o-

-1: fiáry ípráwuiećie/ á przethoż lud

-1: nieumieiętny íkaran będzie.

werset: 15] Ieśli tedy cudzołóżyłz ty o Izráelu/

-1: niechże wzdý nie grześzy Iudá/ áni

-1: wchodźcie do ^E Gálgál/ y nie chodź-

-1: cie też do ^F Bethawen/ áni przyię-

-1: gayćie/ mowiac/ ^G Zywie Pan.(*marg*) ^E Pátrz 1. Sámu. 7. v 16. ^F To íeft/ do Betel gdzie

Ieroboám bálwochwáłstwo poítánowił á zowie ie Betawen ku iego zelżywości to íeft dom

niepráwości. ^G They przyięgi wżywáią wierni/ przetho íeft zákazaná bálwochwáłcom. (-)

werset: 16] Abowiem Izráel íthał íę odpor-

-1: nym iáko iáłowicá nie okrocona/ á

-1: wżákoż ie Pan páść będzie ^H iáko

-1: bárána ná rowninách. (marg) ^H To ieft/ ku zábiciu. (–)

werset: 17^I Efráim przyftał do bálwánów/

-1: á przethož go opuść.(marg) ^I To ieft/ dziefięcioro pokolenie. (–)

rozdział: 11

strona: 458v

kolumna: c

KApitu. 11.

1. Wylicza dobrodźieyftwá kthore Pan

-1: zniósł ná fyny Izráelfkie/ á vkázuie iáka

-1: w nich niewdźięczność byłá. 5. Opowieda

-1: iż mieli być zówiedźieni do Afsyryey/ á miá

-1: ftá ich iż miály być wywrocóne prze ich od-

-1: porność przeciwko Bogu. 9. Opowieda iá-

-1: ko im potym Pan Bog miłóściw być miáł.

-1: á przywroćić ie ku ich pierwżzemu doftoień-

-1: ftwu.

werset: 1 **G** Dy Izrá-

-1: el był dzieciąt-

-1: kiem/ miłowa-

-1: łem go/ ^x á wy

-1: zwałem fyná ^A

-1: moiego z Egi-

-1: ptu.(marg) ^x Mat. 2. v. 15. ^A Zowie fynem fwoim lud ten ktorego Kryftus był głową/ á
ták słuźnie Máteufz świyty mieyfce to Kryftułowu ftofuie. (–)

werset: 2^B Wzywáli ich/ ále oni odchodźili

-1: od oblicza ich/ ofiáry czynili Báalo-

-1: wi/ á kádzili bálwanom. (marg) ^B To iest/ prorocy nápomináli ie ku pokućie ale oni ná to niedbáli. (-)

werset: 3 Dałem ia Efráimowi ^C piáftuná/

-1: ktory ie nośił ná rámionách swoich/

-1: ále oni nie poználi iżem ia ie leczył. (marg) ^C Abo wodzá przez kthorego fię rozumie Moyżefz. (-)

werset: 4 Przyciągałem ie powrozmi ludzko

-1: ści/ á zwiąłkami miłości/ á byłem im

-1: iáko oni ktorzy vlzáią iarzmá od cze-

-1: luści ich/ y zgotowałem im pokarm.

werset: 5 Nie wroćić fię do ziemie Egipt-

-1: íkiew/ Ale będzie ^D Alfur Krolem ich/

-1: gdyż fię ku mnie náwroćić nie chćieli(marg) ^D To iest/ będzie zágnan do Afsyryiey. (-)

werset: 6 Miecz fię werwie do miałt ich/ á

-1: ponížczy wśi ich dla rad ich.

werset: 7 Lud moy z fobą trwożyć będzie/ iż

-1: fię mnie íthał odpornym/ á wśzákoż

-1: prorocy go do Nawyżłzego náma-

-1: wiáli/ á przedfię żaden nie podnioł

-1: fię do niego.

werset: 8 ^E O iákoż ia ćiebie podam Efráim/

-1: á wydam ćię o Izrael? iákoż ćię złożę

-1: iáko ^x Adámá/ á złożę ćię iáko Se-

-1: boim? ^F Serce moje odmieniło fię we

-1: mnie/ á zápaliły fię wśzythki záłości

-1: moie.(marg) ^E Iákoby rzekł/ nie kocham fię w karaniu twoim/ ále dla twoiey odporności ćiebie treftać mużę. ^x w 1. Mo. 19. v. 24. Amos 4. v. 11. ^F To iest/ gothowem ćiebie wypuścić z thego karánia com ia myłlił przeciwko tobie. (-)

werset: 9 Nie będę się sprząwował wedle po-

-1: pędliwości moiej/ nie obrocę się ku

-1: sprząwieniu Efraim/ ábowiem ie-

-1: ítem Bog á nie człowiek/ święty w

-1: pószrodku ciebie/ áni wnidę^G do

-1: miáftá.(*marg*)^G To íeft/ przeciwko miáftu. (-)

werset: 10 Będą chodźić zá Pánem/ ktory bę

-1: dzie^H ryczał iáko lew/ on gdy ryczeć

-1: będzie/ włękną się fynowie od zachodu(*marg*)^H Poruży świat/ á to Proroctwo íeft o Krystufie. (-)

werset: 11 Wítráźeni porwą się iáko ptacy z

-1: Egiptu/ á iáko gołębica z ziemie

-1: Afsyryjkiej/ y dam im mieszkanie w

-1: domiech ich/ mowi Pan.(*marg*)^I Przez Egipt y Afsyryą rozumie wśzytki ine ziemie dawájące znác iż ze włzech ítron światá przyidą do Krystufá. (-)

werset: 12 Efraim podchodźił mię^K kłam-

kolumna: d

ítwem/ á dom Izraelfki zdráda/ ále

-1: Iudá íefzcie będzie pánował z Bo-

-1: giem á íeft wiernym z świętymi. (*marg*)^K Bo chlubi się z tego iż mnie służy á ono służy bálwanom/ ále Iudá nie ták czyni. (-)

rozdział: 12

KApitu. 12.

1. Gáni ízalone wfánie/ ktore pokládał lud

-1: Izraelfki w Afsyryaniech y w Egiptcyá-

-1: niech. 3. Nápomina ie ku pokućie przywo-

-1: dząc im ná pámięć przykład Iakobá. 7. Gá

-1: ni złość ich y prózną nádzieię ktorą mieli w

-1: bogactwách swoich. 10. Fuka ie iż gárdźili

-1: proroki á párali fię bálwochwálftwem. 12.

-1: Przekláda im po drugie przykład Iakobá.

werset: 1 **E** Fráim kar-

-1: mi fię ^A wiát-

-1: rem/ á chwytha

-1: wiátru od W-

-1: íchodu słońcá/

-1: wítawicznie roz

-1: mnaża fię kłám

-1: ítwo y ípułtofzenie/ bierze przymie-

-1: rze z Alfiryány/ á ^B noši oley do E-

-1: giptu.(*marg*) ^A Dármo bálwanom służy. ^B Dáry dawa krolowi Egipthskiemu szukáiąc od niego láski. (-)

werset: 2 Pan ma poówarek z Iudą/ á ná-

-1: wiedzy Iakobá wedle drog iego/ y

-1: odda iemu wedle zasług iego.

werset: 3 ^x W żywoicie ^C podchodził brátá swe

-1: go/ á chodził zá páfy ^D z Bogiem. (*marg*) ^x w 1. Mo 25. v. 25. y 32. v. 24. ^C Drudzy wykłádáią/ włąpił piętę. ^D Abo z Aniołem. (-)

werset: 4 Zmógł Aniołá y otrzymał zwycię

-1: ítwo/ płákał proźząc go/ á nálażł go

-1: w Bethel/ y táńże mowił z námi.

werset: 5 A Pan ieft Bog zasłępow/ Pan

-1: ieft pámiątką iego.

werset: 6 Ty tedy náwroć fię do Bogá twe-

-1: go/ ítrzeż sádu y miłofierdzia/ á wfay

-1: zówždy w Bogu twoim.

werset: 7 Aleś ty iest kupiec/ w ktorego ręku

-1: zdrádlíwe fą fzale/ y ktory gwałt rad

-1: czyni.

werset: 8 A wżákoż Efráim mowił/ Zgro-

-1: mádziłem łobie wiele bogactw/ á

-1: we wżytkich pracách moich nie iest

-1: náležioná złość áni grzech.

werset: 9 Iáciem iest Pan Bog twoy iákoż

-1: iefzcze wnet z źiemie Egíptłkíey/ ie-

-1: łzeczć dam mieřkánie w przybytoch/

-1: iáko czáfu wroczyłtych świąt.

werset: 10 Mowiłem z Proroki/ y podałem

-1: częłte widzenia/ okázowałem po-

-1: dobieńłtwá przez proroki.

werset: 11 Záiłte ^E Gáláád dopuścił fię zło-

-1: ści/ á záprawdę **prożuymi [!]** fię łtáli/

-1: ofiárowáli woły w Gálgál/ á ołta-

-1: rzow ich pełno po zagoniech polnych

-1: iáko kop kámienia. (*marg*) ^E To iest/ Izráelczycy mieřkáiący w Gáláád zá Iordanem. (-)

werset: 12 ^x Iakob był wćiekł do krainy Sy-

-1: ryey/ á Izráel ^F łłuzył zá żonę/ á zá żo

-1: nę páłł trzodę. (*marg*) ^x w 1 Mo. 24. v. 5. ^F Záleca pracę oycá ich Iakobá/ á gáni złołciwe chytrołci ich. (-)

ksiega: loe.

rozdział: 3

strona: 461

kolumna: a

werset: 7 Oto ia **wzbudę [!]** ie od mieyłcá tego

-1: do kthoregoście ie byli záprzedali/ á

-1: przywrocę nagrodę wálzë ná głowy

-1: wálze.

werset: 8] Záprzedam fyny wálze y corki wá

-1: fze przez ręce fynow Iudfkich/ á oni

-1: ie przedádzą Sábeyczykom narodo-

-1: wi dálekiemu/ bo ták mowił Pan.

werset: 9] Wywołayćie tho w źiemi Syoń-

-1: fkiey/ zgotuyćie fię ku wałce/ pobudz

-1: ćie mocarze/ włzyfcy mężowie boio-

-1: wi niech przydą y wynidą.

werset: 10] Dayćie robić miecze z lemieszow

-1: wálznych/ á ofzczepy z kos wálznych/ te

-1: raz niech rzecze mdły/ Iełtem mocny.

werset: 11] Zgromadźćie fię á zbieźćie fię włzy-

-1: fcy ludzie ze wład/ zbierayćie fię/ á-

-1: bowiem tám Pan wytráci mocarze

-1: twoie.

werset: 12] Niech fię ocuca/ á niech wnidą na-

-1: rodowie ^D w dolinie Iozáfáth/ ábo-

-1: wiem tám záliędę ná łąd włzythkich

-1: okolicznych narodow. (*marg*) ^D Niektorzy o tey dolinie wiele rzeczy wymyflili nie potrzebnych mieniąc iż to mieyfce iełt gdzie Kryftus będzie łądził włzyłtki narody/ lecz dáleko słufzniey może być wykładáne iáko fię przypomináło wyźfzey w wierfzu. 2. Aczkolwiek może fię rozumieć pod podobieńftwem zginienie nieprzyaścioł Kościoła Bożego máiąc wzgląd ná pomfę ktorą uczynił Pan nád Moábity/ Ammonity Afsyryány/ zá czáłow Krolá Iozáfát/ iáko o tym mamy 2. Kron. 20. á mieyfce gdzie ftoczył z nimi bitwę názwáne iełt doliną Iozáfáth. (-)

werset: 13] ^x Puśććie śierpy/ ábowiem zniwo

-1: dożrzewa/ podźcie á przydźcie/ ábo-

-1: wiem práfá pełna ieft/ á ftępy opły-

-1: waią/ gdyż złość ich rozmnożyła fię.(*marg*) ^x Ziáv. 14. v. 15. (-)

werset: 14 Wielka ieft wielkość ludu w do-

-1: linie ^E vpádu/ ábowiem dzień Páńfki

-1: ieft bliŕki w dolinie vpádu. (*marg*) ^E Drudzy czytáią fád ábo fkazánie. (-)

werset: 15 ^x Słóńce y Miefiác zácmiá fię/ á

-1: gwiazdy závŕŕiágná ŕwiáthłóŕci

-1: fwoiey.(*marg*) ^x Wyzłzey. 2. v. 31. Ieremi. 25. v. 30. (-)

werset: 16 Nádto " Pan záryczy z Syonu/

-1: a głos fwoy poda z Ieruzálem/ thák

-1: iz zádrzy niebo y ziemiá/ y będzie Pan

-1: vfániem ludu fwego/ y mocá fynow

-1: Izráelfkich.(*marg*) " Amos. 1. v. 2. (-)

werset: 17 Dowiećie fię thedy żećiem ia ieft

-1: Pan Bog wáfz/ miefzkáiący w Sy-

-1: onie ná ŕwięthey gorze moiey/ á bę-

-1: dzie Ieruzálem ŕwięte/ y przetoż cu-

-1: dzoziemcy przez nie więcey przecho-

-1: dźić nie będá.

werset: 18 ^x A dniá onego ^F z gor popłynie

-1: mófzdz/ á pagorki opływác będá mle

-1: kiem/ wŕzytki ftrumienie Iudfkie bę-

-1: dá pełno wod/ á źrzodło wynidźie z

-1: domu Páńfkiego/ y pokropi dolinę ^G

-1: Sythym.(*marg*) ^F Dawa źnác o obfitoŕci dárow Duchá ŕwiętego w koŕciele páńfkim. ^G

Przez to słowo rozumie fię wŕzytká ziemiá Zydowfka á duchownym obyczáiem rozumie fię koŕcioł Boży. ^x Amos. 9. v. 13. (-)

werset: 19] Egipt przydźcie w łpułtołzenie/ á

- 1: Idumea w łtráfzná pułthyniá dla
- 1: gwałtu ktory czynili náđ łyny Iud-
- 1: łkimi/ ktorych niewinná krew wyle-
- 1: wáli w łziemi łwey.

werset: 20] Ale w Iudá będą miełzkáć ná wieki/

- 1: á w Ieruzálem z narodu do narodu.

werset: 21] Oczyłcię krew tych ktorychem przed

- 1: thym nie oczyłciał/ á Pan miełzkáć
- 1: będą w Syonie.

ksiega: Amos.]

Proroctwo Amofá Proroká.

ARgument.

kolumna: ab

- A**Mos ten áni Prorokiem áni łynem prorockim nie
- 1: był/ tho iełt w ładnych náukách áni w piłmiech był ćwiczony/ ale
 - 1: był człowiek prołty y łtanu wiełkiego. A włzákoł ácz z prołtymi/ á-
 - 1: le ochędołnymi/ ofłrymi/ y krotkimi łłowy do dziełięćiorgá pokole
 - 1: nia/ był káznodzieiá/ iáko y drudzy prorocy/ przywodząc ie ku pokućie/ Przy-
 - 1: tym wnet obráca rzecz łwá ná niektore okoliczne narody/ biorąc iá z łpráwie
 - 1: dliwego karánia Páńłkiego y z grzechow ludzkich. Onći był wielkim nieprzy-
 - 1: iáćielem bałwochwáłłtu przez Ieroboámá wymyłlonemu/ y obłudnemu
 - 1: łpiewániu Kápláńłkiemu/ y prorokował o powołániu pogánów.

rozdział: 1]

KApitu. 1.

1. Vkázuie Amos ktłhorego był łtanu/ y zá
- 1: ktorych Krolow łpráwował vrząd proroc
 - 1: twá łwego. 3. Prorokuie przeciwo czte-
 - 1: rzem niepráwołciám Dámáłzku. 6. Wyli-

- 1: cza cztery grzechy Gázy. 8. Proro kuie prze-
- 1: ćiw Filiftynom. 9. Cztery grzechy Thyru
- 1: przypomina. 11. Cztery grzechy Idumey-
- 1: czykow wypifuie. 13. Wylicza cztery grze-
- 1: chy fynow Ammonowych.

kolumna: b

werset: 1

S Lowá Amofá

- 1: ktory był między pá-
- 1: ńtyrzmi w Thekua/
- 1: kthore widział nád
- 1: Izráelem/ zá czá-
- 1: ńow Ozyafzá Krolá
- 1: Iudńkiego/ y zá czáńow Ieroboámá
- 1: ńyná Ioáńowego Krolá Izráelńkie^{g0}/
- 1: ^x dwie lećie przed ^A drzeniem źemie.(*marg*) ^x Zách. 14. v. 5. Ier. 25. v. 30. ^A O thym drzeniu źemie Amos prorokował dwie lećie przed tym niż fię ńtáło. (–)

werset: 2

Y mowił/ ^x Pan ^B záryczy w Syonie/

- 1: á poda gńos ńwoy w Ieruzálem/ y bę-
- 1: dą rońprofzone mieńńkánia páńtyrzow
- 1: á wierzch gory Kármel wyschnie.(*marg*) ^x Ioel. 3. v. 18. ^B Zátrwoży was. (–)

rozdział: 6

strona: 463v

AMOS.

kolumna: c

werset: 4

Kthorzy ^B ńypiacie ná ńóżách z ko

- 1: ńci ńłoniowey/ á roźńiągáacie fię w
- 1: ńoźńicách wańzych/ ktorzy teź zia-
- 1: dácie co tłuńńńże bárány z ńthádá/ á

-1: ćielce z pośrodku bydła. (*marg*) ^B W tym wierfzu y w inych dawa znąc o tych ktorzy fię vdáváią zá wízelákimi rofzkofzámi/ o Bogá niedbáiąc/ zá co im oznáymuie przekłętwo kthore ná nie ma przydz od Bogá. (-)

werset: 5] Ktorzy miłternie grácie ná orgá-

-1: niech/ mniemáiąc iż thák iáko Da-

-1: wid vmiecie grác ná inftrumenćiech

-1: muzyki.

werset: 6] Piią wino czáfzámi/ á pomázuią

-1: fię kofzthownemi máściámi: á nie-

-1: chcą żáłowác trapienia Iozefowe^{g0}.

werset: 7] A dla tego/ teraz oto przeniefieni

-1: będą z pierwfzemi więźńmi: á wefe

-1: le odięte będzie od rofpułtnych.

werset: 8] ^x Pan Bog záprzyfiągł ná dużę

-1: íwoię/ á Pan zaftępow ták mowił/

-1: Brzydilem fię pychą Iakobową/ á

-1: miałem w nienawiści pałace iego: y

-1: dla tego miáfto to y ze wízytkim co

-1: wnim ieft podam nieprzyiaćielowi. (*marg*) ^x Ieremi. 15. v. 14. (-)

werset: 9] Táki iż gdyby zoftáło dziefięc mę-

-1: żow w domu iednym/ oni pomrą.

werset: 10] ^C Y dla tego ták ftryi iáko wuy iego

-1: wezmą go/ y kości iego wyniołą z

-1: domu/ á rzeczé do tych ktorzy fą w

-1: kącíe domu/ Y ieftże thám kto wię-

-1: cey z tobą? á on odpowie/ Niemálfz/

-1: Potym rzeczé ^D Milcz/ ábowiemef-

-1: my nie mieli wfpominác imieniá

-1: Páńfkiego. (*marg*) ^C Dawa znáć iż przydzie ták wielkie vtrapienie że nie zoftáne żadny potomek co by im miał íprawić pogrzeb. ^D Tymi słowy oznaymuie iż lud ku pokucie przyść nie miał. (-)

werset: 11] Abowiem otho rozkazał Pan/ á

-1: roztrąci dom wielki vpádkiem/ y

-1: dom mnieyfzy rozpádlinámi.

werset: 12] Izali konie biegáć będą po opoce?

-1: ábo izáli thám wołmi orác będą?

-1: Gdyżeście wy fád obroćili w gorz-

-1: kość/ á pożythek ípráwiedliwości w

-1: iad.

werset: 13] Wy ktorzy fię kochaćie w rzeczách

-1: nikczemnych: ktorzy mowicie/ Izali

-1: niewym dowćipem doftálichmy fo-

-1: bie ^E tych rogow? (*marg*) ^E To íeft/ tey mocy á tey zwierzchnoći. (-)

werset: 14] Ale o domie Izráelfki/ Oto wz-

-1: budzę przeciw wam narod/ mowi

-1: Pan Bog zaftępow kthory was o-

-1: gárnie od ^F weścia Hemáth/ áż do

-1: ítrumieniá pułtyniey. (*marg*) ^F Od iednego końca źemie wáłzey ku pułnocy áż do drugiego kthory íeft ku pułudniowi. (-)

rozdział: 7]

KApitu. 7.

1. Wypifuie kilká widzenia/ kthoremi mu

-1: oznáymil Pan zburzenie ludu Izráelfkie-

-1: go. 2. y 4. Vkázuie iáko Pan ná prózby ie-

-1: go był w gniewie íwym vbłágan. 10. Amá

-1: ziałz kápłan w Bethel ofkárzył go iż fię

-1: buntował przeciw Ieruzálem. 12. Zapo-

-1: wiedz mu czyni aby nie smial prorokowac

-1: przeciw Bethel. 14. Odpowiedz Amofa na

-1: one zapowiedz Amazyfza.

kolumna: d

werset: 1 **P**An Bog oz

-1: nymil mi wi-

-1: dzenie thakie/

-1: Oto ftwarzal

-1: izarancze gdy

-1: naprzod pier-

-1: lza trawa od-

-1: rafthala/ po pierwszych pokofiech

-1: traw Krolewskich.

werset: 2 A gdy do lzczataka pozarly trawy

-1: na ziemi/ tedym rzekl/ O Panie Bo

-1: ze raczce byc milosciw/ Y ktoz wzbu

-1: dzi Iakoba gdyz tak maluczki iest?

werset: 3 Bylo tedy tego zal Panu/ Y rzekl

-1: Pan/ Nie bedzie.

werset: 4 Potym mi to okazał Pan Bog/

-1: A otho Pan Bog pozywal na ląd

-1: przez ogien/ a ogien pozarl przepas-

-1: ci wielkie/ y wytrawil czesc pol.

werset: 5 Tedym ia rzekl/ O Panie Boze/

-1: racz przesthac profze/ Y iako lię ma

-1: podniec Iakob/ gdyz tak maluczki

-1: iest?

werset: 6 Thedy y w tym zal bylo Panu/ Y

-1: tegoć nie bedzie/ mowi Pan.

werset: 7] Potym mi zálie vkázał/ á oto Pan

-1: łthał ná murze zbudovánem pod

-1: łznur/ máiac w ręce práwidło.

werset: 8] Tedy rzekł Pan ku mnie/ Coż wi

-1: dzisz Amofie? A iam odpowiedział/

-1: Widzę práwidło/ Tedy mi Pan po

-1: wiedział/ Oto ia położę ^A práwidło

-1: w pośrodku ludu moiego Izráelłkie

-1: go/ a iuz go więcey miiác nie będę. (marg) ^A Ták iáko práwidłem nápráwuią tho co fię vchybi przy budováníu żeby fię ściáná ábo mur niechylił áni ná the áni ná onę łtroneę/ tákże grzechy máia być nápráwione łpráwiedliwością/ á tu opowieda Pan iż nie będzie vżywał żadnego miłofierdzia nád niemi dla krnąbrności ich. (-)

werset: 9] ^B Będą popłowáne káplice Izáá

-1: kowe/ y mieyfcá święthe w Izráelu

-1: popułtołzeią/ a powłtánę przeciw

-1: domowi Ieroboámowe^{mv} z mieczem.(marg) ^B To iełt ludu ktory połzedł z Izááká. (-)

werset: 10] Thedy Amázyałz kápłan w Be-

-1: theł połłał do Ieroboámá Krolá

-1: Izráelłkiego/ mowiac/ Amos łprzy

-1: łiął fię przeciw tobie w pośrod do-

-1: mu Izráelłkiego/ ták iż więc ziemiá

-1: włzythkich łłow iego znieść nie mo-

-1: że.

werset: 11] Abowiem ták mowi Amos/ V-

-1: mrze przez miecz Ieroboám/ á Izrá

-1: el do łzczątká będzie wywiedzion do

-1: więźnienia z ziemie łwey.

werset: 12] Tedy Amázyałz rzekł do Amofá/

-1: O widzący idź iuz á vćiekay do zie-

-1: mie Iudfkiey/ á tám pożyway chlebá

-1: twego/ y tám prorokuy.

werset: 13 Ale iuż dáley nie prorokuy w Be

-1: thel/ ábowiem tu iest mieyfce świę-

-1: te Krolewskie/ y dom Krolewki.

ksiega: Ion.

rozdział: 1

strona: 466

Proroctwo

Ionafzowo. Lift. 466.

kolumna: a

werset: 14 Wołáli tedy do Páná mowiąc/

-1: Pánie prošimy ábychmy nie poginę

-1: li ^B dla duŕze męŕá oto tego/ áni wkłá

-1: day ná nas krwie niewinney/ ábo-

-1: wiem o Pánie czyniŕz cóć ŕię podoba. (marg) ^B To iest/ ieflibyŕmy byli przyczyná ŕmierci
iego. (-)

werset: 15 Tedy wzięli Ionafzá á wrzúćili go

-1: w morze/ y nátychmiałŕ ŕię morze v-

-1: ćifzyło od záburzenia ŕwego.

werset: 16 ^C Bali ŕię thedy Páná oni męŕzowie

-1: ŕtráchem wielkim/ y ofiarowali ofia

-1: rę Panu/ y vczynili fluby.(marg) ^C To iest/ będąć náuczeni od Ionafzá y widząc on cud. (-)

rozdział: 2

KApitu. 2.

1. Ionafzá ziadł wieloryb. 2. W żywoćie

-1: wielorybowem modli ŕię ku Pánu. 3. Mo-

-1: dlitwá Ionafzowa. 11. Ionáfz wyŕzedł z ży-

-1: wotá wielorybowego.

werset: 1 **A** Wfzakoż Pan

-1: przygotował był ry

-1: bę wielką kthora

-1: połknęła Ionałzá ^x á thám w żywoće

-1: oney ryby był przez

-1: trzy dni y przez trzy nocy.(*marg*) ^x Mát. 12. v. 40. y 16. v. 4. Luk. 11. v. 30. 1. Kor. 15. v. 4. (-)

werset: 2 Y modlił fię Ionałz ku Pánu Bo-

-1: gu fwemu z żywotá ryby oney.

werset: 3 A mowił/ ^x Wołałem z vtrapie-

-1: nia mego ku Pánu/ á wylfuchał mię/

-1: wołałem z żywotá przepáści/ á vlfy-

-1: fzałes głos moy.(*marg*) ^x Pfál. 119. v. 1. (-)

werset: 4 Wrzuciłes mię w głębokości w ía

-1: my pośrodek morzá/ y ogárnęły mię

-1: rzeki/ potopy/ y wlfytki nawálności

-1: twoie przefzły nádemną.

werset: 5 Alem ía mowił/ Odrzuconem od o

-1: bliczności oczu twoich/ á wfzakoż íe

-1: fzcze oglądam kościoł twoy święty.

werset: 6 " Ogárnęły mię wody aż ku ^A du-

-1: fzy moiey/ przepáść pozárła mię/ y ro

-1: goziem obwinioná íeft głowá moiá.(*marg*) " Pfalm. 69. v. 1. ^A To íefth/ aż do śmierci. (-)

werset: 7 Wfłapiłem aż w nilkości gor/ zie-

-1: miá fię o mnie záfwrła zaworámi

-1: fwemi aż ná ^B wieki/ á íednákes ty po

-1: dnioł z dołu dułzę moię/ o moy Pá-

-1: nie Boże. (marg) ^B Iákoby rzekł/ zda mi fię iż żadną miarą z tąd wydź nie mogę. (-)

werset: 8] Gdy wftawáá we mnie dufzá mo-

-1: iá/ wfpomniałem ná Pána/ á wezłá

-1: áż do ciebie modlitwá moiá/ do ko-

-1: ściolá świętego twego.

werset: 9] ^C Kthorzy fię báwią próżnościámi

-1: kłamliwemi/ miłofierdzie fwe opu-

-1: fzczáią. (marg) ^C Ktorzy báłwanom służá/ to iest ci żeglarze obaczywfzy twoię fprawę opuścili nabożeństwo y chuc którą mieli ku Bogom fwoim. (-)

werset: 10] Ale ia ofiárowác tobie będę/ á v-

-1: czynię dofyc temu com záflubił tobie/

-1: gdyż od Pána iest zbawienie.

werset: 11] A przethoż rofkazał Pan rybie o-

kolumna: b

ney/ y wyrzuciłá Ionałzá ná ziemię.

rozdział: 3

KApitu. 3.

1. Powtore Ionałz posłan do Niniwe. 3.

-1: Wielkość Niniwe miáftá. 5. Niniwitowie

-1: wwierzyli Pánu/ y vználi fię ná kazánie Io

-1: nałzowe. 6. Krol Niniwe czyni pokuthę/ y

-1: dał wywołác poſth. 10. Pan fię zmiłował

-1: dla pokuty ludu onego.

werset: 1] ⁶ **P** O tym powtore

-1: podáne iesth słowo

-1: Páńkie Ionałzowi

-1: tym fpořobem.

werset: 2] Powftań á idź do

- 1: Niniwe miała one-
- 1: go wielkiego/ á opowieday w nim to
- 1: co ia rofkázuię tobie.

werset: 3] Wítał tedy Ionafz/ y fzedł do Ni-

- 1: niwe według słowá Páńskiego/ A
- 1: Niniwe było miásto bárzo wielkie/
- 1: ná trzy dni chodu.

werset: 4] Thedy Ionafz chodząc w mieście

- 1: dzień ieden/ wołał głosem mowiąc/
- 1: Iefzcze czterdzieści dni są do thego/
- 1: gdy Niniwe podwrocone będzie.

werset: 5] Y vwierzili mężowie Niniwitfcy

- 1: Bogu/ á wywołano poth/ y oblekli
- 1: fię w wory/ począwfy od wielkich aż
- 1: do namnieyfzych. *(marg)* ^x Mát. 12. v. 41. Luk. 11. v. 32. (-)

werset: 6] Ktora rzecz przyfzła potym aż do

- 1: Krola sámego Niniwitfkiego/ tedy
- 1: powftał z ftolice fwoiey/ y złożył z fie-
- 1: bie odzienie fwoie/ á oblokł fię w wor
- 1: y fiedział w popiele.

werset: 7] Y rofkazał to wywołać y opowie-

- 1: dzieć w Niniwe z dekrethu Krole-
 - 1: wfkiego y rád iego tymi słowy/ Lu-
 - 1: dzie y ^A bydlętá/ woły y owce/ niechay
 - 1: nic nie vkufzáią/ á niech nie będą kar
 - 1: mione y nápawane. *(marg)* ^A Bydlętá kthore są fthworzone dla pożytku człowiecze^{g0} nie
- zgrzelzyły/ a przed fię mużą czuć frogości sądu Bożego dla człowieka/ iáko w potopie zá
- Noego to fię iáwnie okazało. (-)

werset: 8] A thák ludzie iáko y bydło/ niech

-1: przykryią wormi/ á niech głośno krzy

-1: czą ku Pánu/ Každý tež niechay fię

-1: odwroći od fwey złey drogi/ y od nie

-1: práwości ktora iest wręku ich.

werset: 9^x Abowiem y ktoż tho wie/ iegli fię

-1: Bog nie náwroći/ á nie rozzáluie fię/ y odwroći fię od popędliwości gnie-

-1: wu fwego/ iż wždy nie zginiemy? (marg) ^x Ieremi. 18. v. 11. Ioel. 2. v. 14. (-)

werset: 10^B Potym obaczył Bog ^B fpráwy ich/

-1: iż fię oni náwroćili od fwey złey dro

-1: gi/ y wzałił fię Bog nád niezczęściem

-1: kthore był obiecał puścić ná nie/ á

-1: wżakoż nie puścił.(marg) ^B Pokutę ich ktora z wiáry pochodziłá. (-)

ksiega: Mich.

rozdział: 5

strona: 468v

MICHEAS.

kolumna: c

werset: 6^B Spułtofzą ziemię Afsyryyfką mie

-1: czem/ á ziemię Nemrotowę broniá-

-1: mi fwemi/ A on wybáwi nas gdy

-1: Afsyryánin przydzie do ziemie ná-

-1: ízey/ á będzie deptał gránice násze.

werset: 7^B Thedy będą oštátki Iakobowe w

-1: pośrod wiela národow iáko rofá od

-1: Páná/ á iáko dźdze vpadáiące ná

-1: zioła/ ktorych fię nikt nie nádźiewa

-1: od człowieká/ áni ich požáda od fy-

-1: now ludzkich.

werset: 8^B Będą też oštátki Iakobowe mie-

-1: dzy narody á miedzy wielkością lu-
 -1: du iáko lew miedzy źwierzęty leśne-
 -1: mi/ á iáko łczenie łwie miedzy łthá-
 -1: dy bydłat/ ktore gdyby idąc chwyta-
 -1: ło/ y podeptowało/ nie będzie nikth
 -1: coby mu wydárł.

werset: 9 Wywyższy fię w zwycięstwie ręká

-1: twa nád nieprzyaćioły thwemi/ á
 -1: wżyfcy łprzećiwnicy twoi będą wy-
 -1: korzeniemi.

werset: 10 Nád to dnia onego mowi Pan/ ^F

-1: Wyglądżę konie twoie z pośrod cie-
 -1: bie/ á rozprofżę oczy twoie. (marg) ^F Będę bronil mocą moią Boską wiernych łwych. (-)

werset: 11 Y podwrocę wżytki ^G miáltá two

-1: ie/ á zobalam wżytki bálzty twoie. (marg) ^G W ktorych dufáią ludzie bo chce tego po-
 nas Pan ábyfmy iemu łámemu dufáli. (-)

werset: 12 Wyfiekę czárowniki z rąk twoich/

-1: á wiefzczkowie nie zořtaną w tobie.

werset: 13 Porąbam rytte obrázy twoie/ á

-1: łłupy thwe wymiećę z pośrod ćiebie/
 -1: iuż fię więcey klániác nie będzieř ro-
 -1: boćie rąk twoich.

werset: 14 Y wykorzenień gáie twoie z poś-

-1: rod ćiebie á rozborżę miáltá twoie.

werset: 15 A vczynię pomłtę w gniewie y w

-1: popędliwości nád narody kthorzy
 -1: by pośłuzni być nie chćieli.

rozdział: 6

KApitu. 6.

1. Gáni Zydy prze ich niewdzięczność/ á wy

-1: mietuie im ná oczy dobrodzieyftwá im od

-1: Páná podáne. 6. Vkázuie ktore ofiary fą

-1: wdzięczne Bogu. 9. Strofuie złości Zydo-

-1: wkie y łakomstwu ich. 16. Grozi im zginie-

-1: niem prze ich bałwochwálftwo.

werset: 1 **S** Luchaycie the-

-1: ras co mowi Pan/

-1: wftań á ^A práwuy fię

-1: ^B z gorámi/ á pagor

-1: ki niechay flucháią

-1: głofu twego.(*marg*) ^A Dáva tu znác o niewdzięczności ludu ktory dla tego słuźnie káran
będzie. ^B Z Kfiążety y z poľpolftwem. (-)

werset: 2 Słucháycie gory fądu Páń-

-1: fkiego/ y wy mocne grunthy źiemie:

-1: ábowiem Pan poľwerek mieć będzie

-1: z ludem swoim/ á Izráelá fukać bę-

-1: dzie.

werset: 3 Ludu moy y cożem ci vćzynił/ y w

kolumna: d

czymem ci fię vprzykrzył? odpowiedz

-1: mi.

werset: 4 ^x Abowiem wywiodłem cię z źie-

-1: mie Egiptłkiew/ á odkupiłem cię

-1: z domu niewoley/ á poľłałem przed

-1: tobą Moizeľzá/ Aaroná y Máryą.(*marg*) w. 2. Mo. 14. v. 30, (-)

werset: 5 Ludu moy/ wlpomni teraz sobie/

-1: ^x co zá rádę vmyflił był Bálák Krol

-1: Moáblki á co mu odpowiedział Bá-

-1: láám fyn Beorow/ y com iá pothym

-1: vczynił od ^C Sythym aż do Galgál/

-1: wczymbys poznał spráwyedliwoś-

-1: ci Páńfkie. (marg) ^x w 4. Mo. 22. v. 5. y 23. v. 7. ^C Gdym ia was przez Iordan prowadził. (-)

werset: 6] Czymże się pośthąwię przed Pá-

-1: nem/ á náklonię się przed Bogiem

-1: nawyższym? izáli do niego przyidę z

-1: ofiárámi y z ćielcy roczniemi?

werset: 7] Izali Pan potrzebować będzie

-1: tyfiącow báránow/ ábo dziefiąci ty-

-1: fięcy potokow oliwy? Izali dam pier

-1: worodnego mego zá grzech moy/ o-

-1: woc żywothá mego zá grzech dufze

-1: íwoiey?

werset: 8] O człowiecze/ oznámiłem ia tho

-1: tobie co iefth dobrego/ á co Bog od

-1: ciebie potrzebuie/ to iefst ábyś czynił

-1: fąd/ á rozmiłował się miłofierdziá/

-1: á iżbyś z pokorą chodził przed Bo-

-1: giem twoim.

werset: 9] Głos Páńfki ^D woła do miáftá/

-1: mądry będzie miał przed oczymá i-

-1: mię twoie/ Słuchaycież ^F rozgi/ y

-1: tego ktory iá przepuścza. (marg) ^D Przez Proroki. ^F Karánia. (-)

werset: 10] Skárby złości izali iefzcze nie fą

-1: w domu złośnikowym/ á Efá mále ^F

-1: przemierzle?(*marg*) ^F To iest Bogu. (-)

werset: 11 Izali będe czyft z wagą niefprawie

-1: dliwa/ y z workiem fałszywych gwi-

-1: chtow?

werset: 12 Ktorego miáftá bogacze nápełnie

-1: ni fá nieprawością/ á miefzczanie ie

-1: go mowili klamftwo/ y ięzyk ich pe-

-1: len był zdrády w všiech ich.

werset: 13 Dopusćilem thez ná cię chorobę

-1: vderzywfy cię/ a zniřczę cię dla grze

-1: chow twoich.

werset: 14 Ty ieść będziefz á nie náfyćifz fię/

-1: y vniřenie twoie będzie w pořrod cie

-1: bie/ żoná pocźnie a nie porodzi/ á

-1: ktore porodzi pod miecz ie podam.

werset: 15 " Siac będziefz á nie poźniefz/ bę-

-1: dziefz tłoczył oliwę/ ále fię iá nie po-

-1: máżełz/ tákze y mořcz/ á wždy winá

-1: pić nie będziefz. (*marg*) " 5. Mo. 28. v. 18. Agg. 1. v. 6. (-)

werset: 16 Strzegłeř rozkazania ^G Amry/ y

-1: káźdey řprawy domu Achábowego/

-1: y chodźileř wedle rad ich/ á prze-

-1: toź cię dam w řpuřtořzenie/ á mieř-

strona: 469

Proroctwo

Micheafzowe. Lift. 469.

kolumna: a

czány twe w pořwiřtowanie/ Náđ

-1: to poháńbienie ludu mego ná łobie

-1: odnieśieś [!] . (marg) ^G Ten był krol Izraélki niewierny po ktorym náftał Acháb. (–)

ksiega: Abak.

rozdział: 1

strona: 471

Proroctwo

Abákukowe. Liřt. 471.

kolumna: a

werset: 11 Tedy fię ták w duchu fwym/ ku py-

-1: łze podniefie/ zgrzełzy/ á przełthapi/

-1: mówiąc/ Iż moc thakowa ieřt bogá

-1: iego.

werset: 12 O Pánie Boże moy/ á Święthy

-1: moy/ Izali nie ty łam ieřteř od począ

-1: tku? nie pomrzemyć o Pánie/ tyř go

-1: náładził ^D ná pomłte/ á vgruntowa-

-1: łeř go mocnym ku karániu.(marg) ^D Tyř połtánowił Nábuchodonozorá áby czynił dořyc łądom twoim. (–)

werset: 13 Oczy twoie ták łą iáłne/ iż nie ba-

-1: czyłř nic złego/ áni pátrzyć mozełř ná

-1: niepráwoć/ Y czemuż tak pátrzałř

-1: ná ty co wzgárdzáią nas á milczyłř?

-1: gdyż niepobożny pożyra łpráwiedli-

-1: włzego niźli łam.

werset: 14 ^E Czyniř ludzi podobne rybam mor

-1: łkim/ y podobne gáđzinam ktore źa-

-1: dnego páná nie máią. (marg) ^E Przyrownywa łwiát Morzu á ludzi rybam/ á Nábuchodonozorá rybitwowi/ iákoby rzekł iż káždemu wolno w Morzu łwić/ to ieřt trapić ludzi gdyż fię źaden źá nim nie źáłtáwi. (–)

werset: 15 Włzytki wędą łwą wyciągnie á źá

-1: gárnie ie niewodem swoim/ y napę-

-1: dži ich do sieći swoich/ zkąd będzie

-1: mieć radość y wefele.

werset: 16 A dlá thego czynić^F będzie ofiary

-1: niewodowi swemu/ á będzie kádźić

-1: siećiam swoim/ iż przez nie obfithego

-1: zylku y hoynego pożywienia dostał. (marg)^F To iełt/ wżytko to łzczeńście swe łámemu łobie przywłazcząc będzie. (–)

werset: 17 Y pokądze ták będzie rozciągał sieći

-1: ty swoie/ á iuz thák wiecznie zábiał

-1: narody nieprzepuščzaiąc?

rozdział: 2

KApitu. 2.

1. Oświadcza się iż chce w ćierpliwości cze-

-1: kąc odpowiedzi od Pána. 2. Pan vkázuie iż

-1: chce vczynić pomłtę nád niewierniki czáfu

-1: swego.

werset: 1^{Ax} **S** Tháne ia

-1: ná łtraży mey/

-1: á będę łtał ná bá

-1: łzcie/ y będę łzpie

-1: gował ábych o-

-1: baczył co mi po

-1: wiedzą/ y czym

-1: bych się miał obmowić temu co mię ká

-1: ráć będzie. (marg)^A Ten łpofob mowienia iełt wzięty od tych ktorzy trzymáią łthraz nád miáłthy á dáwa znác iż to chce pilnie obaczyć przecz Pan łzczeńści złośnikom á dobre karze ná co się vłkarze w 1. ká. v. 2. ^x Ezai. 21. v. 8. (–)

werset: 2] Tedy mi Pan odpowiedział mo-

- 1: wiąc/ Napifz widzenie to/ á wyraż
- 1: ie ná tablicách/ iżby imo nie bieząc
- 1: można ie czytać.

werset: 3] Abowiem do czáfu pewnego wi-

- 1: dzenie to trwác będzie/ á o fkończe-
- 1: niu iego mowić będzie/ y nie fkláma/
- 1: Iefliż ie máluczko odwlecze/ pocze-
- 1: kay go ábowiemci záifte przydzie/ á
- 1: nie omiefzka.

werset: 4] ^B Oto fię hárdzie ftáwi ten ktore-

- 1: go dużá nie ieft práwa/ ^x Ale íprá-
- 1: wiedliwy ż wiáry fwey żyć będzie. *(marg)* ^B Drudzy czytáią dużá niezoftoi fię w pyłznym w czym oznáymuie zginienie páńftwá Káldeyfskiego ktorego Krolowie y Nábuchodonor y ci ktorzy po nim náftali wywyżfzywfzy fię w zacnym fzczeńciu poginęli/ ále lud ktory był w więzieniu wybawion ieft dla wiáry y dla nádzieie fwey ktorą mieli w Bogu. ^x Ezai. 21. v. 2. Ian. 2. v. 37. Rzym. 1. v. 17. Zyd. 10. v. 38. Dán. 3. v. 11. (-)

kolumna: b

werset: 5] Człowiek ^C opiły przewrotnym ieft

- 1: á hárdy nie oftoi fię w fwym miefzka
- 1: niu/ otwarza dużę fwą iáko grob/ á
- 1: iefth iáko śmierć nie náfycony/ ábo-
- 1: wiem do siebie zgromádził wfzythki
- 1: narody/ á fkupił około siebie wfzytki
- 1: ludzi. *(marg)* ^C To fię wláśnie z ciąga ná Bálfáfára/ o kthorym pátrż Dániel. 5. (-)

werset: 6] Izali ci wfzytcy nie vczynią o nim

- 1: gadki y przypowiefci/ á iákoby bás-
- 1: ni/ mowiąc o nim/ Biádá temu kto-
- 1: ry nie fwoie zgromadza/ y pokáże te

-1: go czynić będzie/ długoż tak iako ^D bło

-1: to gęste ná fię gárnać będzie? (marg) ^D Thym słowem dáwa znác o wielkich bogáctwach y fkárbiech. (-)

werset: 7^E Oni ktorzy cię káfác będą/ izali fię

-1: z trzáfkiem nieporwą/ á zali fię nie

-1: ocucą prędko ktorzy cię nágábác bę-

-1: dą/ á muśiż być łupem ich? (marg) ^E To ieft/ Perfowie y Medowie á thu obráca rzecz fwą ku Krolowi Bábilónskiemu. (-)

werset: 8^E Bo gdyżeś thy złupił wiele naro-

-1: dow/ przetoż też y ciębie łupić będą i-

-1: ni wżythcy narodowie/ dla oney

-1: krwie ludzkiej/ á dla gwałtu źemie

-1: y miáfth/ y onych wżytkich co mież-

-1: káli w nich.

werset: 9^E Biadá temu kthory požáda zyłku

-1: niepobożnego ku podpomożeniu do-

-1: mu śwego/ áby łobie wił wyłokie gniá

-1: zdo łwoie/ żeby tak mógł być łwiebo

-1: dnym od ręki złóśnikowey.

werset: 10^E Nábywałeś łobie rády ná połro-

-1: mocenie domu twego/ morduiąc wie

-1: le ludu/ á grzełżąc przeciw łwey du-

-1: łzy.

werset: 11^F Abowiem y kámienie z murow/

-1: wołác będą ná cię/ á drzewá źbudo-

-1: wánia odpowiedác im będą.(marg) ^F To ieft/ máteryá z kthoreieś páłace łwe budował będą ná cię do Bogá wołác y ná tve łupiełtwo z ktoregoś ie pobudował. (-)

werset: 12^G Biadá temu kthory buduie miáftho

-1: ze ^G krwie/ y temu kthory zákláda miá

-1: ńto z niepráwosci.(*marg*) " Ezech. 24. v. 9. Náu. 3. v. 1. ^G To ńeńt/ z vćńńieniem vbogich.

(-)

werset: 13] Oto izálńf ná tákowe nie przýdńie

-1: co od Pána zańtępow? á dlá tego lu-

-1: dzie prácowác bęđą ^H dla ognía/ á

-1: narodowie dármo fię vprácuńię.(*marg*) ^H To ńeńt/ buduiąc to co potym bęđńie popalono. (-)

werset: 14] A bowiem źńemia napęłńiona bę-

-1: dzie poznánia chwały Pńńńkiey/ kto

-1: re bęđńie íáko wody okrywáiące mo

-1: rzá.

werset: 15] Bńádá temu ktory opaia bliźńiego

-1: ńwego okázuiąc mu popęđliwość/

-1: á poiąc go/ ízby ogláđal obnáźenie ie

-1: go.

werset: 16] Y ty fię ńam nápińeńf hńńby swoiey

-1: miáńto chwały/ bo fię y ńam opiwńzy

-1: ^I odkryieńf nágość ńwá/ gdyź kielich

-1: práwice Pńńńkiey ná cię wylan bę-

-1: dzie/ á ná ńromotę twą zwroćńf há-

-1: niebńie miáńto chwały twoiey.(*marg*) ^I To ńeńt/ íákoń inym czynił pohńńbienie tákże y ńam pohńńbion bęđńieńf (-)

ksiega: Ag.]

rozdział: 1]

strona: 473v

AGGEVS.

kolumna: c

werset: 5] Otoź teraz Pan zańtępow mowi/

-1: Obáććńieź pilńie drogi wáńze.

werset: 6^x Będziecie wiele fiac/ á málo nábzie

-1: raćie/ będącie ieść á nie náiećie fię/

-1: pic będącie á wždy prágnienia nie

-1: vgásićie/ będącie fię vbierác á ied-

-1: nák fię nie zágrzeiećie/ á ten co weź-

-1: mie naiem fwoy/ kłásć gi będzie do

-1: dźiuráwego miechá. (*marg*) ^x 5. Mo. 28. v. 38. Miche. 6. v. 15. (-)

werset: 7 Pan zaftępow ták mowi/ Obác-

-1: ćie pilnie drogi wálze.

werset: 8 Wnidźćie ná gorę á weźćie z tám-

-1: thąd drzewo/ buduyćie dom/ á ia fię

-1: będę w nim kochał/ y chłubił/ mowi

-1: Pan.

werset: 9 Będziecie fię ná wiele oględác/ á o-

-1: to máło/ wnośilićie do domu á iam

-1: to rozwiął: A przethož mowi Pan

-1: zaftępow/ Iż iest dom moy opuśto-

-1: fzon/ á káždy z was bieży do domu

-1: fwego.

werset: 10 A dla tego niebiofá zámknione fą

-1: nád wami/ áby wam nie wypuřczá

-1: fty rofy/ á ziemiá fię theż zówarłá áby

-1: owocow fwych nie wydawáłá.

werset: 11 Y dopuśćilem fufzą ná ziemię tę y ná

-1: gory/ ná pńzenicę/ ná mořzcz/ ná o-

-1: ley/ y ná wżythko co rośćie z ziemię/

-1: ták ná ludźi iáko y ná bydłétá/ y ná

-1: wżytki roboty rąk wáfzych.

werset: 12 Tedy Zorobabel fyn Sálátyelow

-1: y Iozue fyn Iozedekow Kápłan na-
 -1: wyższy y wżytek iny lud/ poślucháli
 -1: głófu Páná Bogá fwego/ y słow
 -1: Aggeuźá proroká/ thák iáko go był
 -1: Pan Bog ich do nich poślał/ y bał się
 -1: lud Páná.

werset: 13 Aggeuź tedy pośl Pánłki wed-

-1: ług poślstwa Pánłkiego/ mowił do
 -1: ludu/ Ia z wámi ieltem/ mowi Pan.

werset: 14 Y pobudził Pan Bog ducha Zo-

-1: robabelá fyná Sálátelowego kłiá-
 -1: żęciá Iudłkiego/ y ducha Iozuego
 -1: fyná Iozedekowego Kápłaná na-
 -1: wyższego/ y wżytkie^{go} inego ludu/ kto
 -1: rzy wżedłzy záczyłi robotę około do
 -1: mu Páná załtępow Bogá fwego.

rozdział: 2

KApitu. 2.

1. **Vápomina** [!] Zorobabelá y Iozuego ku bu
 -1: dowánui kościolá/ obiecuiąc im do tego w-
 -1: łpomóżenie Pánłkie. 7. Prorokuie o powoła
 -1: niu pogánow. 10. Pod podobieńłtwem ko-
 -1: ściolá onego/ chwałę y wielmożność kościo
 -1: łá prawdziwego wypisuiie. 12. Vkázuie iż
 -1: Pan odrzuca ofiáry Zydowlkie dla złości
 -1: ich.

kolumna: d

werset: 1 **D** Niá dwu-

-1: dziełte^{go} czwar-

-1: tego/ Miesiącą

-1: łzołtego/ á wto

-1: rego roku/ zá

-1: Krolełtwá Dá

-1: ryułzowego.

werset: 2] Siodmego Miesiącą á dnia dwu-

-1: dziełtego pirwłzego tegoż miesiącá/

-1: łłowo Páńłkie podáne iełł przez ręce

-1: Aggeułzá Proroká tym łłołobem.

werset: 3] Mow theraz do Zorobabelá fyná

-1: Sáłáthyelowego Kłiążęciá Iudłkie

-1: go/ y do Iozuego fyná Iozedekowe-

-1: go nawyżłzego Kápłaná/ y do włzyt

-1: kiego iengo ludu tymi łłowy.

werset: 4] Y ktoż miedzy wámi zołłáł ktery-

-1: by widział dom ten w pirwłzey ie-

-1: go chwale/ y iáki wy oto teraz widzi-

-1: cie? izali nie iełłth thak iakoby nic prá-

-1: wie nie było przed oczymá wáłzemi?

werset: 5] A teraz iuż bądż dobrej myłli o Zo

-1: robabelu/ mowi Pan/ y ty Iozue fy-

-1: nu Iozedekow/ kteryłł iełł nawyż-

-1: łzym kápłanem/ bądż łercá dobrego/

-1: y wy włzyłcy ludzcie co was kolwiek

-1: iełł/ bądźcie leplłzey myłli/ á zmocni-

-1: cie fię ku budowánium/ ábowiem ia ie-

-1: łtem z wámi/ mowi Pan załłępow.

werset: 6] Vczynię włzytko wedle łłowá łwe

-1: go ktorem wam przyrzekł/ ná on czás

-1: gdyście wychodzili z Egiptu/ bo y

-1: Duch moy fthać będzie w pośrod

-1: was/ á przetoż fię nie boyćie.

werset: 7] Abowiem Pan zaftępow ták mo-

-1: wi/ ^{Ax} Iefzcie po maluczkiem czásie/

-1: á ia wzrufę niebo y ziemię/ morze/ y

-1: fufzã. (marg) ^A To prorochwo ieft o powołaniu pogánow. ^x Zydo. 12. v. 26. (-)

werset: 8] A porufę wŕytki pogány/ y przydã

-1: wŕyfcy narodowie z rzeczãmi kofzto

-1: wnemi/ á ia nápełnię ^B dom ten chwa

-1: łã mowi Pan zaftępow.(marg) ^B To ieft kościoł. (-)

werset: 9] Srebro moie ieft y złoto ieft moie/

-1: mowi Pan zaftępow.

werset: 10] Chwałã pollednieyfa domu te-

-1: go będzie więczła á niź pierwfzego/

-1: mowi Pan zaftępow/ A ná mieyfcu

-1: tym fprãwię pokoy/ mowi Pan za-

-1: ftępow.

werset: 11] Dniã dwudzięfthego czwartego/

-1: Miefiãcã dziewiętego roku wtore-

-1: go zá Dãryufza/ Słowo Pãńkie

-1: ieft podãne do Aggeufzá Prorokã

-1: tym fpofobem.

werset: 12] Ták mowi Pan zaftępow/ Pytay

-1: fię teraz Kãpłanow o zakonie/ mo-

-1: wiãc.

ksiega: Zach.]

rozdzial: 6]

kolumna: a

werset: 13 A onże łam pobuđuie kościół Páń

-1: łki/ á odnieśie chwałę/ śiedząc á pa-

-1: nując ná łtolicy łwoiey/ y ná theyże

-1: łwey łtolicy bęđzie Kápłanem/ á bę-

-1: dzie ráđá pokoiu miedzy obiema.

werset: 14 Y ty korony zołtána v ^I Helemá/-1: Tobiálzá y Idáiego/ y v ^K Hená ły-

-1: ná Sefániego/ ku pamiątce w Ko-

-1: ściele Páńskim. (marg) ^I To iełt/ Hołdáiego/ bo ten miał dwoie imię. ^K Tego też zwano Iozyałzem. (-)

werset: 15 A ktorzy łą dáleko/ przydą/ y bęđą

-1: budowác w kościele Páńskim/ y do-

-1: wiećie łię że Pan załthępow połłał

-1: mię do was/ y to łię łtanie iełlibyście

-1: pilnie łłucháli głófu Pána Bogá wá

-1: łzego.

rozdział: 7

KApitu. 7.

1. Vczy o tym iáko połt iełt przyiemni Bo-

-1: gu. 11. Sztrófuie krnąbrność Zydowłką.

werset: 1 **R** Oku czwarte-

-1: go zá Krolá Dáry

-1: ufza/ vczynił Pan

-1: rzecz do Záchárya-

-1: łzá dnia czwartego

-1: miełiącá dźwiewię-

-1: go/ ktorzy iełt Káfleu.

werset: 2] Gdy ^A Sáreferá y Rogumelechá/

-1: y męże iego posłano do domu Boże-

-1: go modlić się Panu.(*marg*) ^A Zydowie ktorzy iezcze byli zośtháli w Bábiloniey posłali do tych ktorzy iuż byli wyfli do Ieruzálem. (-)

werset: 3] Aby mowili do Kápłanow w do-

-1: mu Páná zařtępow/ tákże y do Pro

-1: rokow/ w thy słowá/ Izali plákác

-1: będę ^B mieřiacá piątego wyłaczywřzy

-1: się/ ták iákom czynił przez kilká lat?(*marg*) ^B Dla zburzenia miářtá y kořciołá ktore się řtáło mieřiacá piątego/ tho ieřt Lipcá y dla zámordowánia Godoliařzowego ktore řiodmego mieřiacá było/ pořtánowali byli niektore pořty będąc w więźzieniu. (-)

werset: 4] Tedy Pan zařtępow rzekł do mnie

-1: tymi słowy.

werset: 5] Mów ták do wřzytkiego ludu tey

-1: źemie y do Kápłanow/ ^x Gdyřcie

-1: pořćili y plákáli mieřiacá piątego y

-1: řiodmego przeź ty řiedmđźieřiat lat/ ^C

-1: izazeřćie wy mnie pořćili?(*marg*) ^x Ezái. 58. v. 5. ^C Iákoby rzekł/ ázazeřćem ia tho wam rořkazał? (-)

werset: 6] Abo theź gdyřćie iedli y pili/ izaze-

-1: řćie nie řámi řobie iedli y pili?

werset: 7] Záiřteć ty řá słowá ktore řam Pan

-1: opowiedáł przez řwe dawne Proro-

-1: ki/ gdy mieřzkano w Ieruzálem řpo-

-1: koynie/ a pográniczne iego miařtecz-

-1: ká y południeyřze/ y wřzytki ktore w

-1: rowninách były/ miáły řwe gořpo-

-1: darze.

werset: 8] Ták mowi Pan do Zácharyaszá.

werset: 9] Bog zaštěpow ták mowi/ ^D Czyń-

-1: ćie prawdziwy fąd/ á czyńćie miłofier

-1: dzie y łáfkę káždy nád bliźnim fwym. (marg) ^D Tyc fą pošty prawdziwe kthore fię podobáią Panu. (-)

kolumna: b

werset: 10] ^x Nie czyńćie krzywdy wdowie áni

-1: śierotce/ áni gošćiwu/ áni vbogie-

-1: mu/ y nie zmyflayćie nic złego iedni

-1: ná drugiego w fercách fwych. (marg) ^x 2. Mo. 22. v. 22. Ezá. 1. v. 23. Iere. 6. v. 28. (-)

werset: 11] Ale nic dbáć niechćieli/ y obroćili fię

-1: tyłem/ á zátulili wfzy fwe áby nie fłu-

-1: cháli.

werset: 12] Sercá fwe zátwárdźili iáko Adá

-1: mánthyn/ iżby nie fłucháli zakonu y

-1: fłow/ kthore Pan zaštěpow pošylał

-1: przez Duchá swoiego/ y przez pošflu-

-1: gę dawnych fwych Prorokow/ fkąd

-1: oto wzruřzyło fię wielkie rozgniewá

-1: nie od Páná zaštěpow.

werset: 13] A przethož iáko oni wołáiącego

-1: nie fłucháli/ ták ia teź ich wołáiących

-1: nie wyfłucham/ mowi Pan zaštěpow

werset: 14] Rozmiotálem ie iáko wicher mie-

-1: dzy wfzytki narody im nie znáioime/

-1: ziemiá przez nich fpuřtořzáła/ á źa-

-1: den w niey ani poštał/ y ták oná ro-

-1: fkořzna ziemiá řtála fię puřtynią.

KApitu. 8.

2. Wybawienie Zydow. 20. Nawrocenie po

-1: gánow.

werset: 1 **P** Owtore mo

-1: wił Pan zaftę-

-1: pow ku mnie ty

-1: mi fłowy.

-1: Thák mowi

-1: Pan zaftępow/

-1: Zápaliłem fię

-1: wielką zápalczywością dla Syonu/

-1: y byłem zápálczywym o nie w gnie-

-1: wie wielkim.

werset: 3 Thák mowi Pan/ ^A Wrocę fię do

-1: Syonu/ y miełzkác będe w Ieruzá-

-1: lem/ á będzie wezwano Ieruzálem

-1: Miáftem prawdy/ á gorá Paná za-

-1: ftępow/ Gorá święta.(*margin*) ^A Błogosławieństwo obiecane Syonowi y Ieruzolimie ściągają fię ná kościół wiernych. (-)

werset: 4 Pan zaftępow thák mowi/ Iefzcie

-1: miełzkác będą íthárcy y báby w vli-

-1: cách Ieruzolimfkich/ á káždy ^B będzie

-1: trzymał kiy w ręce fwey/ ku podpár-

-1: ćiu ítárości íwoiey.(*margin*) ^B Dam im długo y szczęśliwie żyć. (-)

werset: 5 W vlicách mieyfckich będzie pełno

-1: dziateczek y dzieweczek/ igraiących

-1: w nich.

werset: 6 Ták mowi Pan zaftępow/ Iefliż

-1: fię to zda zá rzecz trudną oštátkom
 -1: ludu tego w onych czásiech/ Izali v
 -1: mnie co trudnego być może? mowi
 -1: Pan zaftępow.

werset: 7 Pan zaftępow ták mowi/ Wybá-

-1: wię lud moy z źiemie wřchodu łłóń-
 -1: cá/ y z źiemie zachodu łłonćá.

rozdział: 14

strona: 478v

kolumna: c

werset: 10¹ Wřzythká źiemią obroći fię w ro-

-1: wnią iáko polá od Gábáá/ áż do Rem
 -1: mon ná południe ku Izeruzálem/ á
 -1: wywyzłzy fię/ y będzie mieć mieřká-
 -1: nie łwe ná mieřcu swoiem od brany
 -1: Beniámin/ áż do mieřcá brany pir-
 -1: wřzey/ y do brany węgielney/ á od wie
 -1: że Hanáneel áż do pras krolewřkich (*marg*) ¹ To ieft/ Ieroźolimřka/ A przez zacnořć tego Ieruzálem źiemřkiego dawa znáć o zacnořci onego Ieruzálem niebieřkiego (-)

werset: 11 Będa wniew mieřkác/ á żádney ná potym w niey poráżki nie będzie/ owřzem w Ieruzálem beřpiecznie mieřkác będa.

werset: 12 A to będzie karánie ktore Pan poda

-1: wřzytkim narodom ktorzy będa wal
 -1: czyć przećiw Ieruzálem/ ćiáło káзде-
 -1: go z nich zemdleie choćiaż iefzcze řtać
 -1: będa ná nogách swoich/ á oczy ich wy
 -1: płyná z dołkow řwych/ y ięzyk ich v-
 -1: řchnie w vřćiech ich.

werset: 13 Abowiem dnia one^{go} będzie wnich

-1: wielkie wciśnienie od Páná/ bo się ká

-1: żdy vchwyći ręki bliźniego łwe^{g0}/ á ze

-1: mdleie ręká ie^{g0}/ w rękú bliźnie^{g0} łwe^{g0}.

werset: 14] Ale y^K Iudá wálczyć bédźie prze-

-1: ćiw Izeruzálem/ á bogáctwá wízy-

-1: thkich narodow okolicznych zgro-

-1: madzone będą/ złoto y łrebro/ y wiel-

-1: ka obfitość łzat. (marg) ^K Zydwie niewierni y przeciwnicy Ieruzálem to iest kościołá mego potępieni będą. (-)

werset: 15] Tákieżci teź karánie bédźie/ ná ko-

-1: nie/ ná muły/ wielbłądy y ołły/ y ná

kolumna: d

wízytki bydłétá ktore iedno będą w o-

-1: nych oboźiech/ iáko oto to karánie.

werset: 16] A ile ich pozofłtanie z onych wízyt-

-1: kich narodow ktorzy się zciágnęli prze

-1: ćiw Ieruzál^{em}/ wnidą co rok ku chwa

-1: leniu krolá Páná załtępow y ku ob-

-1: chodzeniu ^L świętá namiotow.(marg) ^L W tych słowiech rozumie wízythkę chwałę należącą Pánu Bogu. (-)

werset: 17] Y łthánie się że ci ktorzy nie poydą

-1: do Ieruzálem z pokolenia wízey źie-

-1: mie/ ku chwaleniu krolá Páná załtę-

-1: pow/ nád ^M tymi dżdá nie bédźie.(marg) ^M To iest/ błogósláwieńłtwá y łáski Bożey. (-)

werset: 18] Iełłiż teź pokolenie Egiptłłkie nie

-1: przydźie áni wnidźie/ tedy dełzdź nie

-1: vpádnie ná nie/ ále bédźie tám kará-

-1: nie ono/ ktorym Pan pobiie narody

-1: ktorzy nie przyłzli obchodźić świętá

-1: namiotow.

werset: 19 A to fię ftanie prze grzech Egipfki

-1: y prze grzech wŕzytkich narodow/ kto

-1: re nie przyfzły ku obchodzeniu ŕwięta

-1: namiotow.

werset: 20 Czafu onego/ ftanie fię iż wŕzythek

-1: ^N rząd ktory ieft ná koniech/ będzie po

-1: ŕwięconym Pánu/ á ^O kothły będą w

-1: domu Páńfkim/ iáko miednice przed

-1: ołtarzem.(*margin*) ^N Niektorzy czytáią naczołki ábo dzwonki/ w czym tu vkázuie błogŕławieńftwo ŕwiętych ktorzy fá poŕwięceni Pánu/ á ktorzy ŕobie męźnie á ftáthecznie przynim poczynáli. ^O Pod podobieńftwem thych kotłow y miednic/ dawa znác iż ci będą poŕwięceni Pánu ktorzy zdrowie fwe/ y żywoth/ y krew fwą poŕwięcą ku wywyzfzeniu chwały Bożey (-)

werset: 21 A każdy koćieł ktory będzie w Ieru

-1: zálem y w Iudźie/ będzie poŕwięc-

-1: ny Pánu zaftępow/ y wŕzytcy ofiá-

-1: ruiący przydą/ á biorąc ie będą w nich

-1: wárzyć/ á nie będzie ná potym kupiec

-1: w domu Pána zaftępow dnia one^{go}.

ksiega: Malach.

kolumna: ab

Proroctwo Máláchiafzá Proroká.

Argument.

T En Máláchiafz był oŕtátni prorok miedzy Zydmi

-1: przed przyŕciem Kryŕtułowem/ kthorego náuká fię zciága ku na-

-1: práwie vrzędu kápłáńfkiego/ Abowiem fztrofuie złoŕci y przefte-

-1: pftwá kápłanow/ wiodąc lud ku prawdźiwemu kápłanowi/ kto-

-1: ry ielt Krytusz/ A prorokuie o przyściu iego/ y o obfitości skárbow ducho-
 -1: wnych/ y o łzczęściu ktorego on kościołowi fwemu wyczyć raczy. Nie wie-
 -1: dzą zápewne co zacź był ten Máláchiafz/ Grekowie mniamá iz to był Anioł/
 -1: Drudzy zálię tufz iz ten był Aggeufz prorok/ A Zydowie powiedáią iz then
 -1: był Esdráfz/ Lácinnicy zálię twierdzą iz ten był prorok/ o którym nigdziey
 -1: pímo nie przypomina. A włzákże to nas nie ma obrufzác/ y owłzem nalepiey
 -1: náukę tego proroká przyiác/ ktora nam ielt podána przez Duchá świętego
 -1: ku budowaniu kościoła Bożego.

kolumna: c

rozdział: 1

KApitulá. 1.

2. Mowi przeciw thym ktorzy gárdzú Bo-

-1: giem. 11. Powołanie pogánów.

werset: 1

B Rzemie łłowá

-1: Páńkiego/ ktore
 -1: ielt podáne Izráel-
 -1: czykom/ przez Mál-
 -1: áchiazá.

kolumna: d

werset: 2] Vmiłowałem was mowi Pan/ á

-1: wždy wy mowicie/ W czymeś nas v-
 -1: miłował? Izali ^x Ezau nie był bráth
 -1: Iákobow mowi Pan? á wzdym vmi
 -1: łował Iakobá.(*marg*) ^x Rzym. 9. v. 13. (–)

werset: 3] ^A A Ezau miałem w nienawiści/ y

-1: dałem w łpułthofzenie gory iego/ á
 -1: dziedźictwo iego łmokom w pułthy-
 -1: niách.(*marg*) ^A Bog niema w łobie nienawiści áni żadnych ludzkich namiętności ále pímo
 thák o Bogu mowi przyrownywaiać łie náłzey krewkołci/ y dawa znác przez nienawiść gdy

nā Pan nie wżycza dobrodzieystw fwych w czym nie iest niesprawiedliwym/ gdyż nikomu tego nie powinien czynic áczkolwiek żadnego niemálfz ktoryby nie więcey wziął niż záslużyć może. (–)

ksiega: Apokryf.

strona: 481

KSięgi ktore póspolicie zową

-1: **Apokryfá/ álbo Księgi Kościelne.**

Nápominanie ku Krzesciáńskiemu

-1: **Czytelnikowi.**

KSięgi ktore názywáią Apokrifá zá

- 1: wždy były rozdzielone od tych/ ktore bez wáthpienia miano zá písmá
- 1: święte. Abowiem stárzy oycowie chcąc zábieżec niebezpieczeństwu/ á-
- 1: by księgi ktore pószły z domyfltu ludzkiego/ nie były miezfáne miedzy ty
- 1: ktore oprócz wáthpienia pószły z ducha świętego/ tedy ie póspołu zebráli
- 1: w ieden regeltr ktore názwáli Kanon: dawáiąc znać w tym przewisku
- 1: iż cokolwiek się w nich zamyka/ iest pewny zakon ktorego się trzymáć
- 1: mamy. A ty záś názwáno od nich Apokryfá: dla tego iż ie mamy mieć zá
- 1: písmá póspolite y nie wazne w kościele A przetoż táć iesth roznicá mie-
- 1: dzy pierwszymi y tymi: iáko miedzy zapifly potwierdzonymi przed vrzę
- 1: dem/ á miedzy cyrográfem ośobno od kogo wczynionym. A wżákoż nie
- 1: máią być lekce powazone/ gdyż w łobie zámykáią zacne y pozytheczne
- 1: náuki/ lecz ty rzeczy ktore pószły z Duchá świętego/ záwždy v nas má-
- 1: ią być zacnieyfze y w więczłzey powadze/ niżli ty co łá podáne od ludzi.

ksiega: 3.Ezdr.

rozdzial: 4

strona: 483v

EZDRAE III.

kolumna: c

werset: 1

7 **T**

Edy wthory co

-1: powiedział o mocy

-1: krolewfkiey/ zaczął

-1: rzecz fwą tymi fłowy

werset: 2] Izali pánowie moi

-1: nie ieft to wielka moc

-1: ludzká/ gdyż ziemię y

-1: morze trzymáią y wśzytko co w nich ieft?

werset: 3] A wždy krol dáleko ieft h mocnieyfzy/

-1: ktory nád wśzytkymy pánue/ y rofkázu-

-1: ie/ á wśzytko fię ftawa ná rofkazánie iego.

werset: 4] Ieśli rofkaże ruřzyć woynę iednym prze

-1: ćiw drugim/ wnet vczynią/ pośleli ie prze

-1: ćiw nieprzyacielom/ idą/ rozwalaiąc go

-1: ry/ mury/ y wieże.

werset: 5] Morduią y bywáią mordowáni/ á nie

-1: przefthępuią rofkazánia krolewfkiego/ ie-

-1: fliż zwycięstwo wezmą/ tedy y łupy y wśzy

-1: tki ine rzeczy kthorych doftáli/ krolowi od

-1: nofzą.

werset: 6] Tákże y ći ktorzy nie walczą áni wouią

-1: iedno fię rolą páráią/ ći też pofiawfzy y po

-1: żąwfy/ krolowi to przynofzą/ A przymu-

-1: fzią iedni drugie/ áby dawali mu dań/

-1: chociaż on tylko fám ieft.

werset: 7] Ieśli on rofkaże áby zábito/ zábiíaią/ ie

-1: fli puścić/ puřczaią.

werset: 8] Każe bić/ biią/ każe borzyć/ borzą/ każe

-1: budować/ buduią.

werset: 9] Ieśli każe z gruntu wywroćić/ wywro

-1: cą/ każe łzczepić/ łzczepią.

werset: 10 Owa włytek lud y woýłká iego/ iedne

-1: mu łámemu łą poślufzni/ a chociaż óń fie-

-1: dži/ ie/ ábo piie/ ábo łpi/ thedy około niego

-1: włytycy łtraż trzymáią.

werset: 11 Y niema żaden tey mocy odeydz od niego

-1: ku odpráwówaniu łwych rzeczy/ theż ká-

-1: żdy muśi łłuchác rołkazania iego.

werset: 12 A ták o pánowie moi/ Y iákoż krol nie iełt

-1: mocnieýłzy ktoremu łię dzieie tákowe po-

-1: łłufzeńłtwo?

werset: 13 A gdy ten vmilknął/ tedy trzeći ktory był

-1: Zorobábel co o niewiáłthách y prawdzie

-1: powiedział/ ták mowić począł.

werset: 14 O pánowie moi/ żadnym łpořobem/ áni

-1: krol ktory iełt wielki/ áni wielkość ludzi/

-1: áni wino/ nieprzewyżłza w mocy łwey.

werset: 15 A ták co iełth wyżłzego/ y co panuie nád

-1: niemi/ izali nie niewiałty? Niewiáłthyć y

-1: krolá łámego/ y włytek lud ktory pánuie

-1: nád ziemią y nád morzem zrodziły.

werset: 16 Z tychći łą národzeni y od nich wychowá

-1: ni/ cí ktorzy winnice łádzą/ ná ktorych łię

-1: winá rodzą.

werset: 17 Tyć ludziom łzáty łpráwuia/ y to co iełt

-1: ku ochędołtwu ludzkiemu/ áni mogą być

-1: ludzie przez niewiałt.

kolumna: d

werset: 18 Tákże iełli ktorzy názbieráią złotá/ łre-

-1: brá/ y rzeczy napiękniefzych/ á gdy bywá-

-1: iá więci miłościá iákief niewiáfty cudney y

-1: chędogo vbráney.

werset: 19 Izali ci nie vdawáią oczu fwych zá niá/

-1: opuściwfzy one wfzytko y zápátrzáiac fię

-1: ná nię otwárfzy vftá/ żądáią iey więcey niż

-1: złotá ábo frebrá/ y inych rzeczy napięknief

-1: fzych?

werset: 20 Opuści człowiek oycá fwego ktory go

-1: wychował y włafną ziemię/ á przyfthánie

-1: do żony fwey.

werset: 21 Rádfzey zywie z żoną fwoią/ zápomniá-

-1: wfzy oycá/ mátki/ y oyczyzny fwoiey.

werset: 22 A z tąd poznać możecie/ iáko nád wámi

-1: niewiáfty pánuią/ Izali nie ná nie robićie

-1: y prácuiecie? á wfzytko tho záfię niewiá-

-1: ftam oddawacie y odnoście.

werset: 23 Nad to człowiek idąc w drogę/ przypá-

-1: fuie miecz fwoy/ áby zbiiął y kradł/ ábo fię

-1: puřcza ná morze/ y płynie po rzekách/ tak

-1: że idzie **preźiw** [!] lwowi/ á przechadza przez

-1: mieřcá ciemne.

werset: 24 Potym nákrádfzy/ náwydzieráwfzy/ y ná

-1: łupiwfzy/ czegokolwiek doftánie odnosi

-1: tei ktorą miłue.

werset: 25 A tákci człowiek żonę fwą miłue wię-

-1: cey nizli oycá y mátkę.

werset: 26 Kte^{mv} iefzcze wiele ich zápátrzywfzy fię ná

-1: niewiáfty pořzáleli/ y podáni fá dla nich w

-1: niewolą.

werset: 27] Wiele ich poginęło y wpádło/ á wiele ich

-1: dla niewiaft zgrzeszyło.

werset: 28] A przetoż/ izażmi teraz nie wierzyćie?

-1: Iżali krol nie iest wielki w mocy fwey/ kto

-1: rego wżytki źemie obawiáią fię dotknąć?

werset: 29] A wżdym go ia widział łamego/ y Apá

-1: menę onego zacnego Bártáká corkę zało

-1: źnicę iego/ gdy siedziáłá po práwey ręce ie^{go}

werset: 30] A ziąwży koronę z głowy krolewfkiey/

-1: włożyłá iá ná fię/ y biłá krolá lewą ręką.

werset: 31] Wízákoz on w then čás zápátrzał fię ná

-1: nię vftá otworzywłzy/ á iefliż oná piękną

-1: poftáwkę vkazálá/ tedy fię iey vsmiechał/

-1: á gdy fię gniewálá/ tedy iá przeprafzał/ ie

-1: dnáiąc fię z nią.

werset: 32] A ták pánowie moi/ izaz co iest mocniey

-1: ízego nad niewiafty/ ktore tákowe rzeczy

-1: przewodzą?

werset: 33] Tedy krol y pánowie poczęli pogłádac ie-

-1: den ná drugiego/ á on za tym poczył o pra

-1: wdzie mowić.

werset: 34] Izaż pánowie moi nie fá mocnieyſze nie-

-1: wiafty? ále źemiá iest wielka/ niebo wyfo

-1: kie/ y słońce w biegu fwym prędkie/ Abo-

-1: wiem ná okręgu niebiełkim wybiegłzy dnia

-1: iednego/ zafię fię wráca ná pierwſze fwe

-1: mieſce.

strona: 486

kolumna: a

werset: 8] Wiedz zápewne krolu pánie nář/ ižech

-1: my iezdžili do ziemie Iudŕkiey/ y bylichmy

-1: w mieřcie Ieruzálem/ á thámeřmy náleřli

-1: řthárřze Zydowřkie kthorzy řię wrořili z

-1: więźnienia.

werset: 9] Buduiąc Pánu kořcioł wielki/ nowy/ z

-1: kámieniá ćiořánego y bárzo kořztownego/

-1: y balki iuź były położone ná řćiánách.

werset: 10] A robotá im idźie bárzo řporo/ y wřzyt-

-1: ká řpráwá ich řzczęřci řię im/ y kończę thó z

-1: wielką pilnořciá/ y kořztem.

werset: 11] Tedychmy pytáli onych řtárřzych thymi

-1: řłowy/ Ktoź wam rořkaźał budowáć ten

-1: kořcioł/ y ty roboty zácźynáć?

werset: 12] A dla tegochmy ich pytáli chcąc to oznay

-1: mić tobie/ y wypifać ći ktorzy máiá pracá

-1: około tych robot/ Y żądálichmy by nam dá

-1: li ná řpiřku imiona przełożonych řwoich.

werset: 13] Ktorzy nam ták odpowięźieli/ My ie

-1: řteřmy řłudzy Páná thego ktorzy řtworzył

-1: niebo y żiemię.

werset: 14] A ten dom byřci przed tym zbudowány

-1: z dawná od niektorego wielkiego y moźne

-1: go krolá Izráelřkiego.

werset: 15] Ale potym gdy zgrzeřzyli oycowie nářzy

-1: przećiw pánu Bogu Izráelřkiemu/ wzru

-1: řzáiąc go ku gniewu/ tedy ie podal w ręce

-1: Nábuchodonorá krolá Cháldeyfskiego

-1: do Babilonu.

werset: 16] Ktorzy ten kościół zborzyli y popalili/ á

-1: lud do więzienia zówiedli do Bábilonu.

werset: 17] A wżákoż krol Cyrus pierwszego roku

-1: gdy opánował krolestwo Bábilońskie/ dał

-1: lífty áby ten kościół był budowan.

werset: 18] Naczynia też złote y frebrne kthore był

-1: Nábuchodonor zabrał z kościoła Iero

-1: zolimfskiego/ á skłádł ie był w swym koście

-1: le/ wyniołł Cyrus krol z kościoła Babiloń

-1: fskiego/ y oddał ie Zerobabelowi/ y Sal-

-1: mánázárowi sprawcy.

werset: 19] Rokázuiąc im áby ie skłádł w kościele

-1: Ierolimfskim/ á izby ná miefcu swoim

-1: zbudował kościół Boży.

werset: 20] Tedy Sálmánázár przyechawłszy záło

-1: żył grunty kościoła Pánfskiego w Ieruzá-

-1: lem/ ktory ieszcze y do tego czáfu buduią/

-1: á nie iest dokończony.

werset: 21] A dla tegoz iesli się to tobie ták zda o kro

-1: lu/ kaž pátrząc miedzy kłięgámi krolá Cy-

-1: ruía/ kthore są w Bábilonie/ á iesliże się

-1: znaydzie iż zá iego dozwołeniem iest budo

-1: wanie kościoła Pánfskiego w Ieruzálem/

-1: á tobie się też ták zda krolowi á pánu násze

-1: mu/ odpiszże nam w tey rzeczy.

kolumna: b

werset: 22] Tedy krol Dárius rofkazał szukác mie-

-1: dzy wŕzytkimi kŕięgámi krolewŕkimi/ y ná-
 -1: leżiono w Ekbátáne/ ktore miáŕteczko ieŕt
 -1: w źiemii Medŕkiej kŕięgi niektore/ w kto-
 -1: rych ták byŕo nápiŕano.

werset: 23 Roku pirwŕzego zá pánowánia ŕwego/

-1: Krol Cyrus roŕkazaŕ budować koŕcioŕ
 -1: Pánŕki w Ieruzálem/ kędy bywáŕy ofiáry
 -1: z wiecznym ogniem.

werset: 24 Kthorego wyŕokoŕc byŕá ná ŕzeŕcidzie-

-1: ŕiáŕ łokiet/ á ŕzerokoŕc tákże.

werset: 25 A byŕy kámienie trzemá rzędomá cioŕá-

-1: ne/ á ieden rzáŕ drzewa nowego kthore ŕię
 -1: thám rodziŕo/ á izby ŕzedŕ nakŕad z ŕkárbu
 -1: krolá Cyruŕá.

werset: 26 Aby teŕ nacŕzynia ŕwięte z koŕcioŕá Pán

-1: ŕkiego ták złote iáko y ŕrebrne/ ktore byŕ zá
 -1: braŕ Nábuchodonor z koŕcioŕá Ierozo-
 -1: limŕkiego/ á zánioŕŕ do Bábilonu/ áby zaŕ
 -1: byŕy wrocone do tegoŕ koŕcioŕá Ierolim
 -1: ŕkiego/ y poŕtháwiono ie ná thym mieŕcu
 -1: ŕkád ie byŕo zábrano.

werset: 27 Y roŕkazaŕ Syfeneŕowi Stároŕcie Sy

-1: ryŕkiemu y Fenickiemu Sátrábuzanowi
 -1: y towarŕyŕzom ich/ y innym wrzędnikom w
 -1: Syriey y Fenicyey/ áby ŕię o tym ŕtárali iá
 -1: koby dáli pokoy mieŕcu onemu/ á izby do-
 -1: puŕŕili Zorobábelowi ŕŕudze Pánŕkiemu/
 -1: y ŕpráwcam źiemie Iudŕkiej/ y ŕthárfzym
 -1: Zydwóŕkim ŕeby budowáli on koŕcioŕ Pán

-1: fki ná miefcu swoim.

werset: 28 A ták ia koniecznie rofkázuię áby był bu

-1: dowan/ á izby thy Zydy ktorzy fię wrocili

-1: zwiężenia opátrzáli y im pomagáli/ ázby

-1: fię kościół Pańki dokończył.

werset: 29 Ktemu áby z dolney Syriey y Feniciey

-1: dawano im dań ná ofiary Páńskie przez

-1: Zorobábela sprawcę ná ofiary Páńskie/

-1: ná cielce/ ná fkopy/ y ná bárány.

werset: 30 Thákże ná zboże/ ná pśzenicę/ ná sol/ ná

-1: wino/ y ná oliwę wfháwicźnie ná każdy

-1: rok/ ile okażą kápłani w Ieruzálem że ták

-1: wiele wychodzi ná káždy dzień oprócz wíze

-1: go omieszkania.

werset: 31 Aby ták ofiary były spráwowáne Bogu

-1: nawyzszemu/ zá krolá/ y zá iego dzieci/ á iz

-1: by fię modlono zá ich zdrowie.

werset: 32 Nád to poštánowilichmy/ iz ktokolwiek

-1: wyftąpiłby co przeciw temu co iest powie-

-1: dziano y opifáno/ aby then był obieźon ná

-1: drzewie ktore by było wzięte z domu iego/

-1: á iego dobrá aby zábrano do skárbu krole

-1: wkiego.

rozdzial: 9

strona: 488v

EZDRAE III.

kolumna: c

werset: 1

T

Edy Ezdrałz wfta-

-1: wŕzy od przyŕionk Ko-

-1: ŕcielnego/ wŕzedł do ko-

-1: mory Iohnnn fyn

-1: Elifybowego/ y thm

-1: mieŕzkał.

werset: 2] A nie vzywał adnego pokrmu/ ni pił

-1: adney wody/ plczc dla brzo wielkich

-1: grzechow wŕzytkiego ludu onego.

werset: 3] Y oznaymiono to po wŕzytkim Iudzie y

-1: Ieruzlem/ wŕzytkim tym ktorzy fię wro-

-1: ili z więzienia/ by fię wŕzyŕcy zefzli do Ie

-1: ruzlem.

werset: 4] A ktorzybykolwiek tm nie przyŕzedł po

-1: trzecim bo po czwartym dniu/ według

-1: roŕkaznia przełozonych/ by bydl ich po

-1: brano n koŕcioł/  on ŕam by był wyrzu

-1: con z zebrnia tych ktorzy fię z więzienia

-1: wroili.

werset: 5] Y tkze fię wŕzyŕcy oni ktorzy byli z po-

-1: kolenia Iud y z Benimin z trzy dni ze-

-1: brli do Ieruzlem/ ktorzy dzien był dwu-

-1: dzieŕty: Mieŕica dziewitego.

werset: 6] Wŕzytk tedy on wielkoŕc fiedzil n

-1: onym plcu Koŕcielnym/ drzc od zimn

-1: ktore nltawało.

werset: 7] Tedy Ezdraŕz ŕthnwŕzy mowił do

-1: nich/ Wyŕcie zle vczynili zeŕcie poymow

-1: li ony obce/ bowiemeŕcie tk rozmno-

-1: yli grzechy w Izrelu.

werset: 8] A przetoż teraz wyznawayćie to/ y day-

-1: ćie chwałę Pánu Bogu oycow náfzych.

werset: 9] Bąđźćieź poślufźni rofkazániu iego/ wy

-1: powiedźiawłzy fię z towarzyltwa poltron

-1: nym narodom/ y niewiáftam obcym.

werset: 10] Wfzythek tedy on lud krzyknął głófem

-1: wielkim/ mowiąc/ Vczyniemy iákoś nam

-1: rofkazał.

werset: 11] Ale iz nas iefł wielkie mnoftwo/ á źimá

-1: nádchodźi/ y nie moźem fię ošťác ná dwo-

-1: rze/ gdyż thá fprawá nie odpráwi fię zá

-1: dzień áni zá dwá/ boćiechmy wielce w tey

-1: rzeczy zgrzełzyli.

werset: 12] A dla tegoź niechay thu zołtáną przed-

-1: nieyfzy z ludu/ y ći ktorzy z nas poymowá-

-1: li żony obce.

werset: 13] Niechayzeć fię theź zeydą ze wfzytkich

-1: mieyfc Káplani w fędźiowie ná dzień ná-

-1: znáczony/ áby tym fpołobem vbłagan był

-1: gniew Páńfki.

werset: 14] Tedy Ionáthán fyn Azáelow/ y Iách-

-1: zyalź fyn Tekuego wyfádzeni fą ná tę fprá

-1: wę/ á knim przydano Mofołámá/ Lewi-

-1: ego/ y Sábáthaiego.

werset: 15] Przythymźe ći ktorzy fię z więźienia

-1: wroćili/ vczynili temu wfzytkiemu dofyc.

werset: 16] Y obrał fobie Ezdraź Káplan kilká

kolumna: d

męźow przednieyźzych z pokolenia fwego/

-1: káždego z nich miánowicie ktorzy fię zefzli

-1: w rádě/ dnia pierwfzego miefiącá dzie-

-1: fiąthego/ ku rozbieraniu wżytkiey they

-1: íprawy.

werset: 17 Przetoczyła fię tedy íprawá tych ktorzy

-1: mieli żony obce/ pierwfzego dnia pierwfze

-1: goż miefiącá.

werset: 18 A nálezło fię miedzy Káplany tych kto-

-1: rzy byli nápoymowali żon obcych.

werset: 19 Naprzod z fynow Iezufowych/ fynowie

-1: Iozedekowi/ a z bráciey iego Mázeiafz/

-1: Eleázár/ Ioryb/ y Ioádáy.

werset: 20 Kthorzy napierwey żony fwe porzucác

-1: poczęli/ á dla oczyszcienia fwoiego ofiáro

-1: wáli fkopy/ áby mieli przeiednánie.

werset: 21 Z fynow Emerowych náleżiono Aná-

-1: niego/ Zábiego/ Eánefá/ Sámeiafzá/

-1: Iereelá y Azáryafzá.

werset: 22 Z fynow Feffuowych náleżli fię/ Elio-

-1: náí/ Máázýafz/ Iefmáel/ Nátánael/ O-

-1: rydel/ y Aláfách.

werset: 23 Z Lewitow też/ Iozábád/ Semei/ Ko-

-1: liafz/ ktorego też zową Kálitás/ Pátyafz/

-1: Iobudafz/ y Ionás.

werset: 24 Z śpiewakow kościelnych/ Eliázyb/ y

-1: Báchur.

werset: 25 Z odźwiernych/ Sállum/ y Tolbánés.

werset: 26 A záfię z pólpolftwá Izráelithow/ z fy-

-1: now Fárefowych/ Remiafz/ Eddyafz/

-1: Melchiafz/ Máelus/ Eleázár/ Afybiafz

-1: y Bánáiafz.

werset: 27 Z fýnow Elámowych/ Mátaniafz/ Zá

-1: cháryafz/ Iehiel/ Ieremot/ y Heliafz.

werset: 28 Z fýnow Záthoego/ Eliádás/ Elizyb/

-1: Motoniafz/ Iárymoth/ Zábád/ y Sár-

-1: dáiuífz.

werset: 29 Z fýnow Bebáiego/ Iohánán/ Hánáni-

-1: afz/ Iozábáth/ y Emáteis.

werset: 30 Z fýnow Bánáiego/ Olámus/ Máluch/

-1: Iedyafz/ Iáfub/ Iafáel/ y Ieremot.

werset: 31 Z fýnow Addynowych/ Naáthus/ Mo

-1: ofyafz/ Lákkunus/ Bánáiafz/ Mátháni

-1: afz/ Bezelel/ Bánnuí/ y Mánáfes.

werset: 32 Z fýnow Amiafzowych/ Elionás/ Afe

-1: afz/ Melchiafz/ Sámmáiafz/ Symon/ y

-1: Chofámiuífz.

werset: 33 Z fýnow Háfámowych/ Máthaniafz/

-1: Mátátyafz/ Bánnáiafz/ Elifáláth/ Má

-1: náfes/ y Semei.

werset: 34 Z Synow Banniego/ Ieremiafz/ Mo-

-1: ády/ Amrám/ Iuel/ Bánáiafz/ Bedyafz/

-1: Ioniafz/ Márymot/ Eliáfyb/ Mátniafz/

-1: Máthánái/ Eliáfys/ Bánnuí/ Elialei/

-1: Sámei/ Selemiáfz/ y Náthaniafz.

ksiega: 4.Ezdr.

rozdział: 3

strona: 491

Czwarte Księgi

Ezdrafzowe. Lift 491.

kolumna: a

werset: 7] Thedyś mu rofkazał aby fię rozmiłował

-1: drogi twej/ ále on ią przeštąpił: A przeto-

-1: żeś nátychmiał dopuścił nań śmierć y ná

-1: narod iego/ fkąd fię námnożyło wiele ro-

-1: dzáiow/ narodow/ ludzi/ y potomstwa nie

-1: zliczonego.

werset: 8]^x Gdy thedy każdy narod náfládownał

-1: požądliwości swoiey/ á dopuščzali fię dzi-

-1: wnych rzeczy przed tobą/ gárdząc przyka-

-1: zániem twoim.(*marg*) ^x 1. Mo. 6. v. 12. (-)werset: 9]^x Tedyś ná nie dopuścił potop ná then-1: czás/ á wyglądziłes mieřzkájące ná świecie (*marg*) ^x 1. Mo. 7. v. 10. (-)

werset: 10] A co przyřzło przez śmierć ná Adámá/

-1: to ná ty wřzytki przez potop.

werset: 11]" A wřzakożeś zořtáwił thylko iednego

-1: Noego z domem iego/ z ktorego fię zrodzi-

-1: li wřzyfcy řprawiedliwi.(*marg*) " 1. Pio. 3. v. 20. (-)

werset: 12] Y řtało fię potym gdy fię poczęli rozmná

-1: żác ná ziemi mieřzkájący/ á rozrodziła fię

-1: liczbá dźiatek/ z ktorych lud y wielkie naro

-1: dy pořzły/ thedy złość tych pořlednieřznych

-1: przewyřzyla nieřprawoć onych pierwřznych

werset: 13] A choćiaż byli ták niepobożnymi przed

-1: tobą/ wřzakżeś thy łobie z nich obrał meřzá

-1: ktorego ^x zwano Abráhámem.(*marg*) ^x 1. Mo. 12. v. 19. (-)

werset: 14] Ktoregoś vmiłował/ á řámemuř tylko

-1: oznaymił wolą twoię.

werset: 15 Poftánowiłeś z nim przymierze wiecz-

-1: ne/ obiecuiąc mu iżeś nie miał nigdy opu-

-1: ścić potomftwá iego.

werset: 16 Potym gdyś mu dał Izááká/ á Izááko

-1: wiś dał Iakobá y Ezau/ ^x tedyś łobie Ia

-1: kobá obrał/ á Ezauś odrzucił/ y rozrodził

-1: fię Iakob bárzo w wielki poczet. (marg) ^x 1. Mo. 21: v 25. Rzym. 9. v. 7. (-)

werset: 17 ^x Potym wywiodłszy z Egiptu potom-

-1: ftwo iego/ przywiodłeś ie ná gorę Synái.(marg) ^x 2. Mo. 19. v. 1. 5. Mo. 4. v: 10. (-)

werset: 18 Nákłoniłeś niebá/ á zniżyłeś ziemię/

-1: wzruciłeś okrąg iey/ zatrząfnałeś głębo-

-1: kości/ y zátrożyłeś świat.

werset: 19 Maieftat tway przeniknął przez cztery

-1: brany ognište/ z trzęfieniem ziemie/ z wiá-

-1: trem/ y z mrozem/ ábyś dał zakon potom-

-1: ftwu Iakobowemu/ y narodowi Izráel-

-1: fkiemu áby go z pilnością ftrzegli.

werset: 20 A wízakożeś im nie odiał vmyłfu złego/ iż

-1: by był zakon tway vczynił w nich pożytek.

werset: 21 Abowiem Adam naprzod będąc vmyłfu

-1: złościwego/ wyftąpił y zwyciężon ieft/ ták

-1: żeć y włyficy ktorzy fię z niego zrodzili.

werset: 22 Y była závždy mdłość złączona z zako-

-1: nem w fercách ludzkich/ dla fkázonego

-1: korzenia/ ták iż to co było dobre/ vftáło/ á

-1: co było złe/ zoftáło.

werset: 23 Zátym przefzły czáfy/ á dokończyły fię

-1: látá/ ażeś wzbudził słuźebniká twego " i-

-1: mieniem Dawidá. (*marg*) " Sám 16. v. 1. 2. Sám. 6. v. 2. (-)

werset: 24 Ktoremuś rofkazał budować miáľtho

-1: imieniowi twoiemu/ w ktorym by ie wzy-

kolumna: b

wano z kádźidłem y z ofiárą.

werset: 25 Co gdy fię przez wiele lat dźiáľo/ mieľzká-

-1: iący w onym mieście odfłapili.

werset: 26 Y náľłádując przewrotnego vmyľľu A-

-1: dámwego/ y wľzytkiego potomľtwá ie^{g0}/

-1: przeto iż teź łámi byli zľóściwego vmyľľu.

werset: 27 A dla tego żeś miáľto tve podáľ w ręce

-1: nieprzyaicioľ twoich.

werset: 28 Ale y ci co mieľzkáią w Bábilonie/ izaź

-1: co lepszego czynią? á dla tego pánuią nád

-1: Syonem.

werset: 29 Záiľthe iákom tu przyľzedľ widźiałem

-1: niezliczone zľóści/ ták iżem práwie omdle-

-1: waľ/ bo tu mieľzkáiąc ia od trzechdźiefiát

-1: lat/ widzę wiele wyľtěpných.

werset: 30 Y widźiałem iákoś im ćierpiaľ choćiaź

-1: grzeľzyli/ y przepuľzczaeś tym co fię zľóści

-1: wie ľpráwowáli/ Aleś wytrácił lud troy

-1: záchowawľzy nieprzyaicioľy twoie/ nie o-

-1: znáymuiąc tego nikomu.

werset: 31 Zaiľteć ktomu przydź nie mogę iákobych

-1: temu zrozumieć mogľ: Izaź ľą lepfze ľprá-

-1: wy Bábilonľkie niź Syonľskie?

werset: 32^x Izaź ćię iny narod poznaľ oprócz Izrá-

-1: elitow? Abo kthoreź narody vwierzyľy

-1: świadectwam twoim iáko Iakobowe?(*marg*) ^x Iere. 10. v. 21. (-)

werset: 33 Tychci się nagrodá nie okázuie/ áni pra-

-1: ca ich czyni pożytku/ abowiem miezkáiąc

-1: á chodząc miedzy pogány/ widziałem ie

-1: kwitnącymi/ á což gdy nie pámiętháli ná

-1: rofkazanie twoie.

werset: 34 A przetoż teraz zważ ná wadze złości

-1: náfze z złościámi inych miezkáiącymi ná

-1: ziemi/ á nigdzieyci się nie znajdzie imię two

-1: ie iedno miedzy Izráelczyki.

werset: 35 Y kiedyż nie zgrzeżyli przed tobą ci kto-

-1: rzy miezkáią ná ziemi? ábo izali ktory na-

-1: rod ftrzegł tak pilnie rofkazania twego?

werset: 36 Záišteć znajdziez żeć ci tylko miánowi-

-1: cie záchowywáli rofkazania twoie/ á nie

-1: pogáni.

rozdział: 4

KApituła. 4.

1. Anioł winuie Eźdarfzá/ zágádáiąc go trzemi

-1: niepodobnymi rzeczámi. 11. Sprawy Boże fá nieo-

-1: gárnione. 27. Y to co obiecał íprawiedliwym.

werset: 1 **T** Edy Anioł imie-

-1: niem Vryel/ kthory do

-1: mnie był poślan rzekł ku

-1: mnie/

werset: 2 Serce twe wychodzi z

-1: miáry ná thym świecie/

-1: gdyż mniemałz żebyś ogárnać miał íprá-

-1: wy Nawyzłzego.

werset: 3] A iam powiedział/ Thákci ieft moy Pá-

-1: nie: Tedy on ku mnie rzekł tymi słowy/ Po

-1: słanem iefth ábychći okazał trzy rzeczy/ á

-1: przełożyłci trzy podobieństwą.

rozdział: 6

strona: 493v

EZDRAE III.

kolumna: c

werset: 24] Y stánie się czáfu onego/ iż przyiaciele z

-1: przyaciołmi słwemi będą walczyć iako z

-1: nieprzyacioły y zátroży się słpołu z nimi

-1: ziemiá/ á wítaná y záltánowią się źrzodlá

-1: przez trzy godziny.

werset: 25] Ale káždy ktory tych wśzytkich rzeczy vy

-1: dzie ktorem opowiedał/ będzie zbáwion

-1: y ogláda zbáwienie moje y koniec wieku

-1: wáłzego.

werset: 26] Y wyzrą oni ludzie ktorzy są wzięći/ kto-

-1: rzy iáko się skoro národźili nie vkuśili

-1: śmierci/ Tedy się serce miefzkáiących od-

-1: mieni w inákfzy zmyśł.

werset: 27] Abowiem złość będzie záthráconá/ á

-1: zdrádá zágálfzoná.

werset: 28] Zákwitnie wiará/ á zepłowánie polęże

-1: y vkaże się prawdá/ Ktora przez ták dłu-

-1: gi czás byłá bez pożytku.

werset: 29] A gdy mi to powiedział/ otom pomálucz

-1: ku pogládał ná tego co przed nim stáł.

werset: 30 Ktory tak rzekł ku mnie/ Podźże ábych

-1: ci vkazał czás nocy przyślęy.

werset: 31 A ieliż będziefz się z nowu modlił/ á iefz

-1: cze przez fiedm dni poćić będziefz/ tedyc ie-

-1: łzce więtsze rzeczy oznaymię niżliś we

-1: dnie słyżał.

werset: 32 Abowiem wyśluchány iefł twoy głos od

-1: Nawyźłzego/ á on ktory iefł mocny vzrał

-1: prawdziwe twe śprawy/ vznał y wftyd kto

-1: ryś záchował od młodości.

werset: 33 A dla tegoś mię posłał ábychci to wżyt

-1: ko oznaymił y opowiedział bądzze dobrey

-1: myśli á nic się nie lękey.

werset: 34 Nie wdáwayze się w rozmyślanie proź

-1: ne pierwfzych wiekow/ ábyś skwápliwie

-1: nie miał względu ná posłednieyfe czáfy.

werset: 35 Potymem znowu plákał y poćilem się

-1: przez fiedm dni ábych wypeñnił trzy thego

-1: dnie łobie zamierzone.

werset: 36 Y przydało się ofmey nocy iż vmyśl moy

-1: był znowu zfrałowány/ y począłem mo-

-1: wić ku Nawyźłzemu.

werset: 37 Abowiem był zapálon wielce duch moy

-1: á myśł moiá była łciśnioná.

werset: 38 Mowiłem tedy/ O Panie tyś iásnie mo

-1: wił ná początku łtworzenia dnia pierwfze

-1: go/ ^x Niechayze się łtanie niebo y ziemiá/

-1: á zá twym rofkazánim łtála się tá śprawa(marg) ^x 1. Mo. 1. v. 1. (-)

werset: 39 A ná ten czás był duch/ y wśzędý ciemno

-1: íci milczenie/ á ielzrze dźwięk głófu czło-

-1: wieczego od ciebie stworzon nie był.

werset: 40 Tedyś z komor swych rofkazał wynidź

-1: iáfney światłości/ ktora obiaśniła sprá-

-1: wę twoię.

werset: 41 Dnia wtorego stworzyłeś powietrze nie

-1: bieskie/ y rofkazałeś áby wystąpiło między

kolumna: d

wody/ y ták ie rozdzieliło áby iedny zoftá-

-1: ły wzgorę/ á drugie ná dole.

werset: 42 Záfie dnia trzeciego rofkazałeś się zbie-

-1: żeć wodam ná fiodmą część ziemie/ á lżeść

-1: częłci ofufzywłzy záchowałeś/ áby niekto-

-1: re znich tobie służyły wádzzone y ochędožo

-1: ne mocą Boską.

werset: 43 Bo iáko fkoro wyfzło słowo twoie/ ná-

-1: tychmiałt włzytká spráwá się dokończyła.

werset: 44 Y nátychmiałt wyfzła wielka obfithość

-1: owocow y rozliczne przyfímáki włtham/ y

-1: kwiatki bárwy iákowa wczyniona być nie

-1: może z bárzo wdzięcznemi wonnościámi/

-1: kthore włzythki rzeczy trzeciego dnia są

-1: stworzone.

werset: 45 Czwartego też dnia iáfna światłość

-1: słońcá y miefiácá y porządek gwiazd rofka

-1: zánem twym stworzyłeś.

werset: 46 A nátychmiałteś im rofkazał áby ^x były

-1: poślufzne człowiekowi kthory miał być

-1: stworzon.(marg) ^x 5. Mo. 4. v. 14. (-)

werset: 47 " Potym dnia piątego rofkazałeś fiod-

-1: mey częłci gdzie były wody zgromádzone

-1: aby zwierzętá ptaki y ryby zrodziłá/ co fię

-1: ták ftało.(*marg*) " 4. Mo. 1. v. 21. (-)

werset: 48 Tedy wodá niema y bez dułze ná rofka-

-1: zánie Bołkie zrodziłá zwierzętá/ aby na-

-1: rodowie mieli z thąd opowiedác cudá

-1: twoie.

werset: 49 Zgotowałeś tez dwoie zwierząt z ktory

-1: cheś iedno názwał Behemoth/ á drugie

-1: Lewiatán/ y rozdzieliłeś iedno od dru-

-1: giego.

werset: 50 Abowiem oná fiodma częśc gdzie fię by

-1: fy wody zebrály nie moglá ich ogárnać.

werset: 51 Y náznażyłeś iednę częśc Behemoto-

-1: wi ktora trzeciego dnia ofułzoná iest áby

-1: miełzkał w niey/ kędy iá obthoczyło tyfiąc

-1: gor.

werset: 52 Lewiatánowi záfię dałeś fiodmą częśc

-1: mokrá/ ktora bełtyą ftworzyłeś áby poży

-1: rálá kogo ty chcelz/ y kiedy chcelz.

werset: 53 Potym dnia szoftego rofkazałeś ziemi

-1: áby przed tobą zrodziłá/ bydła/ zwierzę-

-1: tá/ y gádziny.

werset: 54 Ktemu tez y Adámá ktoregoś poftá-

-1: wił Pánem nád wšytkimi fprawámi od

-1: ćiebie ftworzonemi.

werset: 55 Od ktoregośmy fię wšyfcy poczeli/ y ten

-1: tez lud ktoryś łobie obrał.

werset: 56 Tom wŕzytko przed tobą przypomniał

-1: Pánie/ gdyżes ty dla nas świát ftworzył/

-1: á záfie ine narody ktore poszły z Adámá

-1: thák lekce ważyfz práwie iáko flinę.

werset: 57 A bogáctwá ich przyrownales ku kro-

-1: pli ktora vpada z naczynia.

rozdział: 8

strona: 496

Czwarte Kfięgi

Ezdrafzowe. List 496.

kolumna: a

werset: 55 Abowiem też y oni doftápiwŕzy wolno-

-1: ści/ wzgárdźili Nawyzfzego y lekce powa

-1: żyli zakon iego/ á opuścili drogi iego.

werset: 56 Nád to potłoczywŕzy fprawiedliwe ie-

-1: go/ " wŕercu fwem záprzeli fię Bogá/ cho-

-1: cíaż wiedzą iż pomrzcé máią. (marg) " Pfál. 14. v. 1. y 53. v. 2. (-)

werset: 57 Abowiem iáko was podkáią rzeczy wyż

-1: fzey opowiedziáne/ ták ie podka prágnie-

-1: nie y dręczenie ktore im iest zgotowáne.

werset: 58 Bo niechciał Bog áby człowiek zginął.

werset: 59 Ale oni gdy są ftworzeni/ fplugáwili i-

-1: mię ftworzycielá fwego okázuiąc niewdzię

-1: czność przeciw temu ktory im żywot fpra-

-1: wił.

werset: 60 A dla tegoż fię teraz fady moje przybli-

-1: żály.

werset: 61 Ktorychem nie wŕzytkim okazał/ iedno

-1: tobie/ y niektorym tobie podobnym.

werset: 62] A ná tom ia ták odpowiedział mowiac/

- 1: Otho teraz Pánie okazałeś mi wiele cu-
- 1: dow/ ktores nágotował ná czáfy oftátecz
- 1: ne/ wśzakożes mi nie oznaymił kiedy to być
- 1: ma.

rozdział: 9]

KApituła. 9.

5. Włzytki rzeczy máią początek y koniec. 10. Prze

- 1: łtępcowie zakonu będą karáni po tym żywoćie. 15.
- 1: Ktorych więtfza iest liczbá niź wiernych. 29. Zydo-
- 1: wie wźiawłzy ták wiele dobrodźieyftw od Bogá/
- 1: odłtąpili od niego. 36. Y dla tegoż poginęli. 38. Wi
- 1: dzenie niektorey niewiáfty.

werset: 1] **T**Edy on mnie od

- 1: powiedział tymi fło-
- 1: wy/ Rozmierze czás
- 1: łámym czáfem/ á gdy
- 1: ogládałz iż będzie prze
- 1: miiác część niekthora
- 1: známion opowiedziá
- 1: nych/

werset: 2] Tedy zrozumieź iż to iest then czás w

- 1: ktory poczne Nawyzłzy nówiedzác świat
- 1: przezeń łtworzony.

werset: 3]^x Gdy fię tedy ná świećie okaże trzęfienie

- 1: źiemie/ y zámieźzanie miedzy ludźmi.(*marg*) ^x Mát. 24. v. 7. (-)

werset: 4] Thedy zrozumieź żeć o tym Nawyzłzy

- 1: opowiedział iefzcze od onych dni ktore by-

-1: ły przed tobą od początku.

werset: 5] Abowiem iáko wlytško tho co ielth ná

-1: świećie łtworzono/ ma łwoy początek y do

-1: kończenie/ y iáwny ielst koniec ich.

werset: 6] Tákżec y czály Nawyzłżego máią zná-

-1: czne początki z iáwnymi cudy/ á przełtha-

-1: waią z łkutecznymi dżiwy.

kolumna: b

werset: 7] Kthokolwiek tedy wydżie bełpiecznie/ á

-1: przez vczynki łwe y wiárę ktorąście wy v-

-1: wierzyli/ może fię vchronić/

werset: 8] Ten wynidżie z tych przereczonych nie-

-1: bełpieczeństw/ a wybáwienie moje ogláda

-1: w źiemi moiey/ y w gránicách moich/ ábo

-1: wiem ia będąc święthy/ wyłączyłem fię od

-1: światá.

werset: 9] Ná ten czás nędznymi będą kthorzy źle

-1: vzywáli vltháw moich/ á zołtáną w mę-

-1: kách ktorzy ie gárdżąc odmiátuią.

werset: 10] Abowiem ci co zá żywotá łwego vzywá

-1: iąc dobrodżieyftw mych nie chćieli mię po-

-1: znáć/

werset: 11] A brzydżili fię zakonem moim/ gđżie ie-

-1: łzcze mieli miełce ku pokućie/ nie zrozumie

-1: li/ ále tym wzgárdżili.

werset: 12] Cić mułżą tho po łmierći w mękách po-

-1: znać.

werset: 13] Nie pytayże fię thy tedy názbýt w iákich

-1: mękách máią być niepobożni/ ále fię py-

-1: tay iáko íspráwiedliwi máią być wybáwie

-1: ni ktorých iest świat/ y dla ktorých będzie

-1: świat/ y kiedy.

werset: 14 Ná tom ia tak odpowiedział/ Dawno-

-1: ciem ia to mówił/ y teraz mówię/ y będę

-1: mówił.

werset: 15 Iż więcej iest tych co giną/ niż tych co bę-

-1: dą wybawieni.

werset: 16 Gdyż wzięła iesth nawalność niż kro-

-1: pła/ á on mnie odpowiedział thymi sło-

-1: wy.

werset: 17 Iákać iest rola/ thákieć tez są y nafienia/

-1: iákie kwiatki takie theż bárwy/ iáki ípra-

-1: wcá/ taka też y íspráwá/ á iáki oracž/ takie

-1: też oranie/ ábowiem był czas światá.

werset: 18 Záprawdę gdym gotował świat który

-1: iefzcze nie był stworzon/ dla tych którzy te

-1: raz ná nim miełzkaia/ tedy mi się żaden nie

-1: íprzećiwił.

werset: 19 Bo ná then czas każdy był posłufznym/

-1: ále teraz obyczáie tych którzy są stworzeni

-1: ná tym świecie po stworzeniu iego/ íkáże-

-1: ni są sądem wiecznym/ y zakonem z ktorego

-1: się żaden wywikłáć nie może.

werset: 20 A tak obaczyłem świat/ á oto był niebe

-1: ípieczny dla požádlivosti ktore się džíły

-1: ná nim.

werset: 21 O nafzaleńza między wżemi niewiá-

-1: ítami/ Izaż niewidziłż żáłości náłzey/ y co

-1: my też cierpiemy.

werset: 19 Amowiem Syon mátká nálezá iest peł-

-1: ná wżego smętku/ y bárzo iefth vtrapio-

-1: na/ á w ciężkiew iest żałości.

rozdział: 12

strona: 498v

EZDRAE III.

kolumna: c

werset: 1 **T** Am ná ten czás

-1: gdy Lew mowił ku

-1: Orłowi ty łowá/

-1: przydáło mi się iá-

-1: koś weyżreć.

werset: 2 A oto głowá kto-

-1: ra pozostála/ y ony

-1: cztery skrzydła ktore k niey przyftály á po-

-1: wftály ku pánowaniu/ zginęły/ ktorych

-1: pánowanie málucżkie było/ á zamieszá-

-1: nia pełne.

werset: 3 A gdym thák oto pátrzał/ widzialem iż

-1: zginęły/ á wżytko ciało Orłowe gorzá-

-1: ło/ z czego się wżytká ziemia wtrárzyła/ á

-1: przetoż po they trwodze ocuciwży się/ y z

-1: onego odesćia od pámięci/ á po takim strá

-1: chu/ winowalem rozum swoy mowiąc.

werset: 4 Otoś ty mnie iest przyczyną tey rzeczy/

-1: iż się chceż pytać drog Nawyższego.

werset: 5 Gdyżem tedy iest tak sprácowány ná v-

-1: myśle y rozumu mi nie z łthawa/ iż iuż we

-1: mnie mało mocy przed thákim łtráchem

-1: ktory mię tey nocy przeráził.

werset: 6] Będe fię tedy modlił Nawyższemu áby

-1: mię vmocnił áż do końca.

werset: 7] A przetożem rzekł/ A pánujący Pánie/

-1: Ieśliżem znalazł łádkę przed thobą/ á ieśli

-1: mię małz zá łpráwiedliwego miedzy wie-

-1: lem inych/ ábo ieśliż przyimuiefz modlitwy

-1: me przed oblicznością twoią.

werset: 8] Pothwierdze mię/ á oznaym mi łtudze

-1: twemu wykłád y rozdźiał tego ták łtrałz-

-1: nego widzenia/ ábyś zupełnie vćiefzył v-

-1: myłł moy.

werset: 9] Gdyż mię małz zá godnego ktoremu o-

-1: łtáteczne czáły chcez okázác.

werset: 10] Zátym że on rzekł ku mnie/ Otoć ten iest

-1: wykłád widzenia tego.

werset: 11] Orzeł ktoregoś widźiał wychodzącego

-1: z morzá/ iest Krolełtwo ktore ^x Danielo-

-1: wi brátu twemu w widzeniu iest okazáne(*marg*) ^x Dáni. 7. v. 7. (-)

werset: 12] Ale iż mu go nie wykłádano przetoż ia

-1: go tobie teraz wykłádam.

werset: 13] Oto przyidzie czás iż náłtanie Krolełt-

-1: wo ná źiemi/ ktorego łtrách będzie froż-

-1: łzy nád ine włzythki Krolełtwá/ ktore

-1: przed nim były.

werset: 14] A w nim Krolowác będa dwánaście

-1: Krolow ieden po drugim.

werset: 15 Z których wtory dołtąpiwłszy krolełtwá

-1: dłużej ie trzymáć będzie niż kthory iny ze

-1: dwunaście.

werset: 16 A tenći iełt wykład dwunaście łkrzydeł

-1: ktoreś widział.

werset: 17 Ten záfię głos ktoryś łłyłzał mowiący/

-1: á co nie wychodził z głow iedno z pośrod

-1: ciáła iego/ tenći iełt wykład iego.

kolumna: d

werset: 18 Iż po czáfię Krolełthwá onego/ záczną

-1: fię zwády wielkie/ ták bárzo/ iż będzie bli-

-1: łko vpádku/ wízákże w ten czás nie vpá-

-1: dne/ Ale z nowu przyidzie ku pierwízemu

-1: łtanowi.

werset: 19 Coś záfię widział piorá podłkrzydłne

-1: tkwiące z łkrzydł iego/ thenći iełt wykład

-1: tego.

werset: 20 Iż náłtaná w nim ósm Krolow ktho-

-1: rych czáły krotkie będą y látá nie długie/

-1: A zginá dwá z nich.

werset: 21 A gdy fię śrzedni czás przybliżác będzie/

-1: záchowane będą cztyry do czáfu/ áż pocz-

-1: nie czás przychodzie kázdego áby wzięli

-1: łwoy koniec/ áleć dwoie záchowane będą

-1: do końca.

werset: 22 Coś theż widział trzy głowy w pokoju

-1: łtoiące/ tenći tego iełt wykład.

werset: 23 Nawyżłzy wzbudzi trzy krolełthwá w

-1: oftháteczne czáły/ y wroci do nich wie-

-1: le/ á będą pánować ná ziemi y nad thymi

-1: ktorzy miefzkáią ná niey.

werset: 24 Z więthszym wćifkiem niż kthory z o-

-1: nych co byli przed nimi/ á przetoż ie názo

-1: wą głowami Orlemi.

werset: 25 Abowiem oni dokończą fpraw ich złoś-

-1: ćiwych y przywiodą ie ku ofthátecznemu

-1: fkończeniu.

werset: 26 To też ielzcze coś widział iż oná nawię

-1: człza głowá zginęła/ tho znaczy iż ieden z

-1: nich ma vmrzeć ná łozu fwym z boleścią.

werset: 27 Bo ci dwa ktorzy pozoftaną od mieczá

-1: poginą.

werset: 28 Gdyż ieden drugiego zátráci mieczem

-1: fwym/ á wfzakoż y fam od mieczá zginie.

werset: 29 Tákże tho coś widział iż dwie piorze

-1: podfkrzydlné przełzły do głowy po prá-

-1: wey ftronie.

werset: 30 Tenći ieft tego wykład iż to ci fą kthore

-1: záchował Nawyżfzy ku końcowi fwemu/

-1: ktorych kroleftwo ieft máluczkie y zámie-

-1: fżáne iákoś widział.

werset: 31 Potym Lew ten ktoregoś widział z lá-

-1: fá wychodzącego/ y ryczącego/ á ktory do

-1: Orlá mowił/ karząc fłowy fwemi wfzytki

-1: złości iego ták iákoś fłyżał.

werset: 32 Tenći ieft wiátr ktory Nawyżfzy zácho

-1: wywa ku końcowi przeciw im y przeciw

-1: złościwym fprawam ich/ ktory ie kárác bę

-1: dzie/ á zárzući ná nie drapiefthwá ich.

werset: 33] Abowiem ie połtháwi żywo ná łądzie/

-1: á gdy ie zwycięży pokarze ie.

werset: 34] Y wybáwi ołtátek ludu mego przez tra-

-1: pienie/ Kthorzy wydą w gránicách mo-

-1: ich á rozweleli ie aż przyidzie koniec/ kto-

-1: ry iełt ołtáteczny dzień łądu o kthorymem

-1: ci naprzod powiedział.

rozdział: 15

strona: 501

Czwarte Księgi

Ezdrafzowe. Liłt. 501.

kolumna: a

werset: 14] Biádá świátu y tym kthorzy miefzkáią

-1: ná nim.

werset: 15] Abowiem miecz y zginienie záwiłnęło

-1: nád nimi/ a powłthánie ku bitwie narod

-1: przeciwko narodowi/ kthorych ręce łą

-1: zbrojne.

werset: 16] Bo lię niefnałki wefzczną między ludź-

-1: mi/ á będą czynić náíázdy iedni ná drugie/

-1: nie dbáiąc nic ná krolá fwoiego/ a prze-

-1: dniefzy łpraw fwych dokázowác będą we

-1: dle mocy fwoiey.

werset: 17] Y gdy kto będzie chciał wnidz do miáltá/

-1: nie będzie mogł/ ábowiem miáltá będą zá

-1: miefzáne.

werset: 18] A to dla ich pychy domy będą łprzewrá-

-1: cáne/ ták iż ludzie drzeć będą.

werset: 19 Nie będzie miał lithości ieden nád dru-

-1: giem/ aż domy wŕzytkich będą wygládzo-

-1: ne mieczem/ á dobrá ich będą rozchwyta-

-1: ne dla niedoftátku chlebá/ y dla ich wielkie

-1: go vćiśnienia.

werset: 20 Otho/ mowi Pan/ ia wzywam ŕpołu

-1: wŕzytkich krolow źemie áby fię mnie bali/

-1: od wŕchodu ŕłóncá/ od południá/ od zacho

-1: du/ y od Libanu/ áby fię to ná nie obroći-

-1: ło/ y tym fię im tho nágrodziło/ co ná nie

-1: wnieśli.

werset: 21 A iáko fię też iefzcze y dzis obchodzą z wy

-1: bránymi moimi/ thoz im też vczynię y od-

-1: dam ná ich zánádrze/ to mowi pan Bog.

werset: 22 Práwicá moiá nie przepuści złoŕśni-

-1: kom/ a miecz moy nie závŕciágnie fię od

-1: tych kthorzy wylewáią krew niewinná ná

-1: źiemii.

werset: 23 Wyrwał fię ogień przed gniewem iego/

-1: á pochłanáł [!] grunty źemie/ á złoŕniki iáko

-1: ŕłomę popaloná.

werset: 24 Biádá grzeŕzácym/ y tym ktorzy nie ŕtrze

-1: gá przykazánia mego/ mowi Pan/ ábo-

-1: wiem im nie odpuŕzczę.

werset: 25 Stápcieź z mocy ŕwey o ŕynowie/ á nie

-1: plugawćie mieŕcá mego ŕwiętego.

werset: 26 Gdyź Pan zna wŕzytki ktorzy wŕtępu-

-1: iá przeciw niemu/ á dla thegoź ie poda w

-1: ŕmierć y ná zábicie.

werset: 27] Abowiem iuz złości ogárnęły wśzythkę

-1: ziemię/ w kthorych wwiąźniecie/ boć was

-1: niewybáwi Bog przetho izeście zgrzész yli

-1: przeciw niemu.

werset: 28] Otoć oblicze iego iest ftráfzliwe/ á twarz

-1: iego przychodzi od wśchodu słońcá.

werset: 29] Wielki narod smokow Arabśkich wyni

-1: dzie z wielkością wozow/ kthorych liczbá

-1: przyidzie ná ziemię iáko wiátr/ iz fię ich

-1: wśzytcy bać y przed nimi drzeć będą/ kto-

-1: rzy fię osłyfzą o nich.

werset: 30] Wynidą potym Kármończycy popędli-

-1: wi w gniewie// ktorzy fię wyrwą iáko dzi

kolumna: b

cy wieprzowie z láfá/ á oborzywśzy fię wiel

-1: ką mocą/ zwiodą z nimi bithwę/ y pobo-

-1: rzá część ziemié Aśfyryifkiew.

werset: 31] Pothym záfię smokowie wśpomniawśzy

-1: ná swe przyrodzenie pokrzcpczą fię/ á ze-

-1: brawśzy fię mocą wielką wdádzą fię w po-

-1: gonią zá nimi.

werset: 32] Ták iz oni przed ich mocą będą zátrwo-

-1: żeni y okroceni/ że przed nimi wćiekać będą.

werset: 33] Walecznik oblęze ie od pierwfżych grá-

-1: nic Aśfyryifkich/ ták iz iedni z nich będą o-

-1: kroceni/ á ná drugie woyśko ich przyidzie

-1: ftrách y boiaźń/ á ná krole ich niezgodá.

werset: 34] Oto ie popędzą obłoki od wśchodu y od

-1: zachodu áż ná południe oblicznością bár-

-1: zo stráfzliwą/ popędliwą y gwałtowną.

werset: 35 Kthore fię miedzy sobą potykáią/ wiele

-1: gwiazd zrzucą ná ziemię/ y owfzem ich na

-1: wyfzłą gwiazdę/ ták iz w oney bitwie będą

-1: we krwi brodzić áż do brzuchá/ á gnoy

-1: człowieczy áż do popręgu wielbłudzego

-1: będą.

werset: 36 Strách y lękánie wielkie przydzie ná zie

-1: mię/ ták iz ci co vyżrą ono okrucieńftwo/

-1: będą fię lękác y przed tym drzeć.

werset: 37 Potym fię wzrufzą gwałtowne á częfte

-1: dźdze od południá y od pułnocy// á dru-

-1: ga część od zachodu.

werset: 38 Y rufzą fię też wiátry od wfchodu słoń-

-1: cá/ kthorzy onę część rofpędzą/ y on obłok

-1: gwałtownie wzrufzony/ á gwiazdá ktora

-1: wznidzie ku wítráfzeniu wiátru zewfcho-

-1: dnięgo/ y zachodnięgo.

werset: 39 Y przyidą wielkie y gwałtowne obłoki

-1: y gwiazdy/ áby stráfzyli wfzytkę ziemię y

-1: ty kthorzy miefzkáią ná niey/ á káźde mie-

-1: fce wydale y wyfokie obleią stráfzliwą nie-

-1: pogodą.

werset: 40 Ogniem/ grádem/ mieczmi lataiącymi/

-1: á moc wod wzbierze po wfzytkich polách/

-1: y ftrumienioch.

werset: 41 Ktemu miálfhá/ mury/ gory/ pagorki/

-1: drzewá láfy/ fiáno z łák/ y zbożá rozmiećą

werset: 42 Y zá iednym pędem przyidą ku Bábito-

-1: nu/ y podwrocą ie/ á thám fię zebrawfzy/

-1: obtoczą ie.

werset: 43 Y záleią ie niepogodámi fwemi y gnie-

-1: wem swoim/ wzrufzy fię proch y dym áz

-1: ku niebu/ á będą nád nimi wfzytcy okolicz

-1: nie plákác.

werset: 44 Ci zálieę ktorzy w nim pozofthána/ będą

-1: flúżyć tym ktorzy ie zborzą.

werset: 45 Thákże y ty Azya/ kojaś tež vfála w

-1: towarzyftwie Bábilońkiem/ á kojaś by

-1: lá chlubą ofoby iego.

werset: 46 Biádáz tobie nędznico dlá thego iześ

-1: go náfládowála/ y vbierałas corki twoie

-1: w vbior cudzołożny/ áby fię vpodobály

strona: 501v

EZDRAE IIII

kolumna: c

przed gámraty swoimi/ kthorzy zówždy

-1: prágnęły cudzołożyc fię z tobą.

ksiega: Tob.

rozdział: 2

strona: 503v

TOBIAS.

kolumna: c

werset: 8 Tedy fáfiedzi moi násmiewáli fię ze mnie

-1: mowiąc/ Y nie boić fię ten áby zá tho gár-

-1: dła nie dał?

werset: 9 Vćiekł był przed tym/ á przedfię y theraz

-1: pogrzeba vmárle.

werset: 10 Potym teyże nocy wroćiwszy fię od po-

-1: grzebu/ wkładłem fię przy murze podle do-

-1: mu mego/ ábowiemem był nieczyłthym/ á

-1: odkrywłszy łobie twarz nie obaczyłem

-1: wroblow ná ścienie.

werset: 11 Kthorych gnoy gorący vpádl ná o-

-1: czy moie/ bo były otwárte/ z kąd mi bielmo

-1: wrołło.

werset: 12 Zátymem łzedł do lekarzow/ ále mi nic

-1: nie pomogli. Tedy mię na ten czas Archiá

-1: chár chowál/ áżem łzedł do Elimedý.

werset: 13 A Anná zoná moiá pracowála okołó

-1: robot niewieścich/ ktore łłála pánom.

werset: 14 A ci gdy iey płáćili za robotę/ połáli iey

-1: tez y koźłatko.

werset: 15 Ktore będąc przy mnie poczęło wrzełz-

-1: czeń/ y rzekłem iey/ Z kąd to koźłę? á nie krá

-1: dźioneż? wroć ie czyie ielth/ boć fię nam

-1: nie godzi ieść rzeczy kráđzioneý. Ale mi

-1: oná rzekła/ Danoć mi to przydátku nád

-1: moy zarobek. Alem ia iey nie wierzył. Y ro

-1: łkazałem iey wroćić temu czyie było. A fro

-1: małem fię zá nie.

werset: 16 A oná mi odpowiedziála/ mowiąc/ Y

-1: ^x gdzie łą iáłmuzny y dobrodźieýftwa two

-1: ie? Otoć teraz ná tobie łą znáczne.(*marg*) ^x Iob 2. v. 9. (-)

rozdział: 3

KApituła 3.

1. Modlitwá Tobithowá. 7. Sará corká Ragu

-1: elowá. 12. Wysłuchána modlitwá iey. 19. Anioł

-1: Ráfáel poslan.

werset: 1 **G** Dym tedy był ták vtra-

-1: pion/ záwołałem/ y modliłem

-1: fię z žáłością mowiąc.

werset: 2 Panie toćies iest sřprawiedli-

-1: wy/ á wřzytki twoie sřrawy y vczynki są

-1: miłofierdzie y prawdá/ á czynisz sąd sřrá

-1: wiedliwy y prawdziwy ná wieki.

werset: 3 Rořpomniř ná mię á weyřrzyř/ á nie

-1: karz mię według grzechow y niedbáłości

-1: moich/ y oycow moich/ kthorzy zgrzeřzyli

-1: przed tobą.

werset: 4 Abowiemći zátkáli wřzy fwe przed rořka

-1: zánim twoim/ á przetožeř nas dał włup/

-1: w niewolřtwo/ ná řmierć/ y w řromothne

-1: obmowiká/ onym wřzytkim miedzy kto-

-1: remi iestefmy rozprořzeni.

werset: 5 A teraz mářz wiele przyczyn prawdzi-

-1: wych/ ábyř fię ze mną obchodził wedle grze

-1: chow moich y przodkow moich/ ábowie-

-1: meřmy nie byli pořłufzni rořkazaniu twe-

-1: mu/ ánichmy fię řzczyrze z thobą obcho-

-1: dźili.

kolumna: d

werset: 6 A przeto teraz zemną poczynay iákoć fię

-1: nalepiey podoba/ á rořkáz ábych był wni-

-1: wecz obrocon y w proch fię rozřypał: ábo-

-1: wiem lepřza mi iest řmierć niř żywot/ gdy

-1: żem się náfłuchał fáłszywych potwarzy/ á

-1: łtrapionem ieft wielką boleścią. Roškáz że

-1: ábych mógł być przeniesion z tych frafun-

-1: kow ná mieysce wieczne/ á nie odwrácy

-1: odemnie oblicza twego.

werset: 7] Y stáło się thegoż dniá/ iż Sará corká

-1: Ráguelowa będąc w Ekbatanie mieście

-1: Medfkim cierpiáá zelżywość od służe-

-1: bnic oycá fwego.

werset: 8] Abowiem była wydána zá fiedm mę-

-1: żow/ á niekthory zły duch Azmodeus po-

-1: mordował ie niż się z nią zeszli iáko z żoną.

werset: 9] A przetoż iey ták mowiły/ Izaż nie wiesz

-1: iżeś męże swe podawiá? Iużeś ich fiedm

-1: miała/ áni cie żadnego imieniem názywa-

-1: iá/ á przecźże nas biiesz dlá nich? Ieśliżeć

-1: pomárli/ idźże zá nimi.

werset: 10] Bodayzechmy z ciebie ani syná ani corki

-1: nie ogladáły ná wieki.

werset: 11] Co oná słyżąc/ ták w wielkiej záłości by

-1: łá/ iż się łamá vdawić chćiáá y mowiá/

-1: Ieftem iedyną dziewczką v oycá fwego/ tho

-1: ieślibych vczyńiá/ byłoby to ku zhańbie-

-1: niu iego/ á łthárość iego wprowadziá-

-1: bych z boleścią do grobu.

werset: 12] Tedy obroćiwšy się ku oknu/ modliá się

-1: tymi słowy.

werset: 13] Pánie Boże moy/ tyś ieft błogofławio-

-1: ny/ y błogofławione ieft imię twoie/ ch-

-1: walebne y święte/ y wšelákíey ćci godne

-1: áž ná wieki/ Niechayże cię wyflawiaią

-1: wšytki twe šprawy áž ná wieki.

werset: 14 A teraz moy Páníe vdałam ku tobie o-

-1: blicze moie/ y rzekłam.

werset: 15 Zdeymże mię profzę z źiemie/ abych iuż

-1: więcey nie słychála tych obmowik.

werset: 16 Ty znařz Páníe iżem ieřt czyřtha od w-

-1: řelkiego grzechu męřczyńřkiego.

werset: 17 Nie šplugawiłam sławy mey/ ani šła-

-1: wy oycá mego w źiemí tey niewolřtwá mo

-1: iego. Ieřthem iedynaczká v oycá mego/ á

-1: nie ma řyná ktoryby po nim dziedźiczył/

-1: Ani ieřt řaden z bráćiey nářzey bliřki/ ábo

-1: řyn iego kthoremu bych miała być zá żonę

-1: dochowaná/ iuż mi ich řiedmń vmárło/ Y

-1: przecźże tedy ia mam żywa zořtác? A ie-

-1: řliżeć řię nie zda ábyř mię zábił/ niechayżeć

-1: máią wzgląd ná mię/ ábych iuż więcey

-1: tych przymowik nie słychála.

werset: 18 Tedy modlitwá tych oboygá byłá wyřłu

-1: chána przed máieřtatem Bogá Nawyř-

-1: řzego.

rozdział: 9

strona: 506

Księgi Tobiařzowe.

Liřt. 506.

kolumna: a

werset: 5 Potym wřtawřzy ráno obádwa przye-

<http://rcin.org.pl>

-1: cháli ńpołu ná wesele/ á żoná Tobiańzowá

-1: záftąpiłá dziatkámi.

rozdział: 10

KApituła. 10.

1. Tobith y żoná iego fráfuią ńię dla nierychłego

-1: przyńcia ńyná ńwego. 10. Iáko Ráguel odpráwił

-1: Tobiańzá y Sarę.

werset: 1

NA then czás Tobit

-1: óciec iego káždy dzień li-

-1: czýł/ A gdy ńię wypeńniły

-1: dni drogi/ á oni ńię nie

-1: wrocili/ tedy rzekł Tobit/

-1: Nie podeńztoli ich?

werset: 2

Podobno vmárl Gábáel/ y niewrocono

-1: mu ńrebrá.

werset: 3

Y bárzo ńię fráfował/ ále mu mowiłá zo

-1: ná iego/ Syn moy vmárl/ bo go dńugo nie

-1: mańz.

werset: 4

Y poczęłá plákác/ mowiác/ Ni ocz mi

-1: więcey nie idzie miły ńynu iedno izem cię iuż

-1: ńtraćiłá/ kthoryś był ńwiáthłością oczu

-1: moich.

werset: 5

Ale iey Tobit mowił/ Milcz/ nie fráfuy

-1: ńię/ zdrow ci iest.

werset: 6

A oná mu odpowiedziáłá/ Iuż mi wię-

-1: cey nie powieday/ áni mię ofzukaway/ boć

-1: ńyn moy vmárl/

werset: 7

Y wychodziłá ná káždy dzień zá miáfto

- 1: ku drodze kędy byli wyfzli/ á nie iádłá nic
- 1: przez dzień będąc smętna/ y przez całą noc
- 1: nie przeftawáá plákác Tobiafzá fyná
- 1: fwego/ áz fie wypełniły czternaście dni we
- 1: fela/ przez ktchore przyfiągł był Ráguel/ iz
- 1: miał miefzkác v niego.

werset: 8 Tedy Tobiafz rzekł Ráguelowi/ Puść

- 1: cie mię iuż/ boć óciec moy y mátká moiá nie
- 1: nádźiewáią fię mnie dáley oględác.

werset: 9 Y rzekł mu fwiekier iego/ Miefzkaycie

- 1: v mnie/ poflę do oycá wáfzego/ dawaiąc
- 1: mu znác iáko fię maćie.

werset: 10 Ale Tobiafz rzekł/ Z tegoć nic/ ále mię od

- 1: praw do oycá mego.

werset: 11 A ták Ráguel wfstawízy/ dał mu Sarę

- 1: żonę iego/ y połowicę wfzytkich máiętno-
- 1: ści fwoich/ flug/ bydłá/ y frebrá/ á błogo-
- 1: fláwiac im/ odprowił ie/ mowiac.

werset: 12 Bog niebiefki niechay wam fzczeńści mo-

- 1: ie dźiátki niźli vmrę/ Y rzekł corce fwey/

werset: 13 Miefze w vcźciwości fwiekrá twego y

- 1: fwiekrę twoię/ ktorzyć teraz będą oycem y
- 1: mátką/ ábychmy o tobie wfzytko dobre flý-
- 1: flzeli/ y pocałował ie.

werset: 14 Tedy Edná rzekłá Tobiafzowi/ Niech

- 1: że was Pan niebiefki doprowádźi moy
- 1: namileyfzy brácie/ á niechay mi da tę láfkę/

kolumna: b

ábych mogłá oględác fyny twe z Sary cor

- 1: ki moiey/ żebym fię mogła wefelić przed
- 1: Pánem/ Othoć dawam corkę moię pod
- 1: twą ftraż iáko ku fchowániu/ nie obchodź
- 1: że fię z nią źle.

werset: 15 Pothym oná odefzła/ á Tobiafz czynił

- 1: dzięki Bogu/ że mu fzczeńcił drogę iego/
- 1: potym pożegnał Ráguelá y Ednę świe-
- 1: krę fwą/ á fzedł w fwą drogę aż fię przybli
- 1: żył ku Niniwe.

rozdział: 11

KApitu. 11.

1. Tobiafz fię wrocił do rodzicow fwoich. 9. Iáko
- 1: go przyięli. 10. Oćiec iego ozdrowiał ná oczy. 17. Y
 - 1: błogosłáwi Páná.

werset: 1 **T** 7 Edy rzekł Ráfá

- 1: el Tobiafzowi/ Wiefz
- 1: bráćie w iákimeś ftá
- 1: nie odźzedł od oycá
- 1: twego.

werset: 2 Idźmyż thedy w

- 1: przod przed twą żoną
- 1: á ochędozimy dom.

werset: 3 Weźmiż z fobą żoć rybią/ y thákże fzli

- 1: przed nią/ á pies zá nimi fzedł po málucz-
- 1: ku.

werset: 4 A Anná fiedziáá wygládáiąc y tu y o-

- 1: wdzie ku drodze zá fynem fwoim.

werset: 5 Ktorego vyźrawfzyidácego/ powiedziá

-1: ła oycu/ Oto fyn twoy idzie/ y on człowiek

-1: ktory był z niem szedł.

werset: 6 Y rzekł Ráfáel Tobiáľzowi/ Wiemci że

-1: óciec twoy przyidzie ku wzrokowi pier-

-1: wżemu.

werset: 7 Pomázze tedy żoľcią oczy iego/ kthory

-1: gdyć poczuie kąłanie żoľci/ będzie tharł o-

-1: czy/ y zrzuci z nich bielmo/ á ogláda cię.

werset: 8 Thedy Anná wybieżawfzy przeciw nie-

-1: mu/ vwiefiwfzy fię fynowi v fzyie/ mowi-

-1: ła ták k niemu/ Niechay iuż vmrę miły fy-

-1: nu/ gdym cię ogládála/ y plákáli oboie.

werset: 9 Wyfzedł y Tobit ku fortce/ ále malucz-

-1: ko nie vpadł/ á przethoż przybieżał fyn ku

-1: oycu áby go rátował.

werset: 10 Thedy poczał mázac oczy oycá swoiego

-1: gorzką żoľcią/ mowiac/ Bądż dobrej myfli

-1: miły oycze/ ále gdy poczęła go w oczy kąłác/

-1: tedy iął drápac/ y opádło bielmo z oczu ie^{go}/

-1: tedy wyżrawfzy fyná fwego/ vpadł ná fzy-

-1: ię iego y plákał mowiac.

werset: 11 Błogofławionyżes iesth o Boże/ y niech

-1: będzie błogofławione imię tve ná wieki/

-1: niechay będą błogofławieni wfzytcy Anio

-1: łowie twoi/ ábowiemeś mię pokarał tve

-1: mi rozgami/ y zmiłowałeś fię nádemną/

-1: oto widzę fyná mego Tobiáľzá.

ksiega: lud.

rozdział: 2

strona: 508v

IVDITH.

kolumna: c

werset: 10 Ciągnęło tez przy nim wiele pośpolstwa

-1: ktorých było tak wiele iako szaránčzey á-

-1: bo piasku ná ziemi/ tak iż oney wielkości ie

-1: go liczby nie było/ odciągnąwšzy od Nini

-1: we zá trzy dni przelzedł ná polá Bektylet/ z ktorego mieyfcá rufzył fię z obozem do go

-1: ry kthora leży po lewey ftronie Cylicyey

-1: wyżšzey.

werset: 11 Z támtąd oboz rufzywšzy/ y wšzytki woy

-1: fka piefzo y iezdne z wozmi ciągnął przez

-1: gory.

werset: 12 Y poráził Fud y Lud/ y poborzył wšzytki

-1: ludži z Kafes y z Izmáel ktorzy leżą ku pu-

-1: fzczy ku południu od Cheleyczykow.

werset: 13 Potym fię przepráwiwšzy przez Eu-

-1: frátes/ ciągnął przez Mezopothámią/ á

-1: wšzytki miaftá wyfokie leżące nád poto-

-1: kiem Arbonái poborzywšzy przyciągnął

-1: aż ku Morzu/ y podbił pod fię gory Cylicy

-1: iey poráziwšzy wšzytki ktorzy fię mu šprze

-1: ćiwili.

werset: 14 Potym przyšzedł ná gránice Iafet kto-

-1: re leżą ku Południu od Arabiiey/ á ob-

-1: fzedšzy wšzytki Mádyánity popalił wšzyt

-1: ki mieszkania ich/ á cháłupy ich popušto-

-1: fzył.

werset: 15 Zátym **pyzyciągnął** [!] ná polá Dámáškzu

- 1: czáfu żniwa/ á zálóżywfzy ogień ná polách
- 1: popálił wśytki zboża ich/ á popuřthofzył
- 1: obory y řtadá/ miářtá połupił/ á polá po
- 1: puřtořzył/ y wśytki młodźieńce pomordo
- 1: wał mieczem.

rozdział: 3

KApitu. 3.

1. Narodowie fię podáwáią Olofernowi. 11 Bo

- 1: gi ich popřfował á czyni dekret áby łámega Nábu
- 1: chodonozorá chwalono zá Bogá.

werset: 1

P Rzyřzedł thedy

- 1: řtrách á boiazń iego
- 1: ná wśytki mieřzkaią
- 1: ce nád Morzem/ Sy
- 1: dończyki y Tyryiczy
- 1: ki/ y ná wśytki mie-
- 1: řzkáiące w Sur/ w
- 1: Ocyniiey/ y w Gennáán/ y mieřzczánie w
- 1: Azoth y w Ařzkálon bárzo fię go włękli.

werset: 2

Pořłáli tedy pořły do niego prořząc o po

- 1: koy temi řłowy.

werset: 3

Oto my řłudzy Nabuchodonorá Kro

- 1: lá wielkiego gotowichmy przed tobą ábyř
- 1: známi poczynał coć fię zda.

werset: 4

Oto mieřzkánia nářze y wśytki polá ná

- 1: řze/ y pole z zbořmi/ tákże řtadá y trzody/
- 1: řtáynie y owczárnie nářze řą w mocy twey/
- 1: czyńże z nimi coć fię podoba.

werset: 5] Oto miałań náfze y miełczanie w nich

-1: íą łługámi twemi.

werset: 6] A ták przyłzedłzy obchodź íę z nimi íakoć íę będzie podobáć.

werset: 7] Gdy tedy oni mężowie przyłzli do Olo-

-1: ferná/ a przełóżyli mu to co im było róka

-1: zano.

werset: 8] Tedy on z woýłki łwemi przyćiągnął ku

-1: onym krainam nád Morzem/ á miała ich

-1: przednieýłze oládźił łłóžebnemi/ á ze włzy

-1: tkich obrał łobie łudźi ná wybor ku pośíl-

-1: kowi.

werset: 9] Potym oni y włzytki kráiny okoliczne

-1: przyięły go z wieńcy z tańcy y z bębny.

werset: 10] Ale on przedię włzytki gránice ich pobo

-1: rzył/ y gáie łwięte wyrębowáł.

werset: 11] Abowiem to miał v łiebie áby był wytrá

-1: ćił włzytki Bogi oney źiemie/ iżby ták włzy

-1: łcy oni łudzie chwalili łámego Nabucho-

-1: donozorá á włzytki íęzyki y narody wyzná

-1: wáli go być zá Bogá.

werset: 12] Zátym przyćiągnął ku Ezdrelom ktore

-1: leży nie daleko Dotháim ktore íełth prze-

-1: ćiwko náwięćłzemu **pryłtępowi [!]** do źiemie

-1: Zydowłkiey.

werset: 13] Y zátoczył oboz miedzy Gebá y Scyto

-1: polim/ á tám z miełzkał cały mieśiác áż ze-

-1: brał włzytki przypráwy potrzebne do woý

-1: łká łwego.

KApituła. 4.

1. Izráelczycy włęknąwfy fię ofádźili miáftá fwe.

-1: 5. Ioáchim Bifkup piŕze do mieŕczan Betuliiey

-1: áby opátrzyli miáfto fwe. 8. Wŕzyfcy wołáią do

-1: Páná poruczáiąc fię iemu.

werset: 1

T

Edy Izráelczy

-1: cy mieŕzkaiący w Iu

-1: dá wŕyŕzawŕzy co czy

-1: nił Olofernes Het-

-1: man Nábuchodono

-1: zorá Krolá Aŕsyryi-

-1: ŕkiego z innymi naro-

-1: dy łupiąc y borząc Koŕcioły ich.

werset: 2

A dla tegoŕ fię bárzo włękli przed nim/ á

-1: zátroŕkali fię áby tákŕze nie vczynił koŕcio-

-1: łowi Páná Bogá ich/ ábowiem fię byli nie

-1: dawno wroćili z więźienia/ y dopiero fię

-1: był wŕzytek lud zgromádził z Zydofthwá

-1: ku oczyŕciani u naczynia y ołtarzá kthory

-1: był zgwałcon ŕpołu z koŕciołem.

werset: 3

A przetoŕ rozeŕłali po wŕzytkich gránicach

-1: y miáŕteczkach Samáryiey/ w Betoron/

-1: Belmen/ Ierycho/ Chobá/ y Eforá/ tákae y

-1: do doliny Sálē/ áby ofádźili wŕzytki wierz

-1: chy gor/ á miáŕteczká mury zápráwowáli

strona: 509

Kłięgi Iudyth. Liŕt 509.

kolumna: a

ŕeby ŕpiŕze dla walki przygothowáli/ ábo-

-1: wiem ná ten čás v nich nie dawno było po

-1: żniwiech.

rozdział: 8

strona: 511

kolumna: a

werset: 9 Ktorzy gdy przyŝli tedy tak mowilá do

-1: nich/ Słuchayćie wy mię przednieyŝy ŝprá

-1: wce mieŝczan Betuliyŝkich/ Słowá ktore

-1: ŝcie dŝis mowili do ludu nie ŝá dobre/ o przy

-1: ŝedze ktoráŝcie vczynili miedzy Bogiem y

-1: miedzy ŝobá/ iŝeŝcie powiedŝieli ŝe chcećie

-1: dáć miáŝto náŝzym nieprzyiaćiołom ieŝliŝe

-1: by nas Pan nie rátował po piáći dnioch.

werset: 10 Y coŝeŝcie wy ŝá zacŝ iŝeŝcie dŝis kuŝili

-1: Páná/ á chcećie być miáŝto Bogá miedzy

-1: ludŝmi? á teraz ŝię pytaćie o Pánu wŝzech

-1: mogácyŝ/ á nic o nim nigdy rozumieć nie

-1: będŝiećie: Abowiem gdy wy ŝkrytoŝci ŝercá

-1: ludŝkiego nie moŝećie z rozumieć/ áni o-

-1: gárnáć myŝli y rozumu iego/ iakoŝ maćie

-1: zrozumieć Bogá ktory to wŝytko ŝprá-

-1: wiŝ/ á iáko poznaćie myŝl iego/ y ogárnie-

-1: ćie rádeŝ iego? Niechayćie bráćia moi nie

-1: wzruŝzayćie ku gniewu Páná Bogá ná-

-1: ŝzego: Abowiem ieŝli nas nie będŝie chćiaŝ

-1: rátować w tych piáći dniách moŝe nas o-

-1: bronić kiedy chce y ná wieki/ ábo theŝ nas

-1: poborzyc przed náŝzymi nieprzyiaćiołmi/

-1: A przetoŝ wy nie obowięzuyćie rad Páná

-1: Bogá náfzego.

werset: 11] Abowiemci Bog nie iest táki iáko czło-

-1: wiek áby miał być vřtráfzon groźbámi/ á-

-1: bo izby miał być przyćiągnion przed łąd iá

-1: ko człowiek.

werset: 12] A przetoż oczekáwáiąc wřpomożenia ie

-1: go wzywaymy go ná rátunek náfz/ á wy-

-1: łłucha głófu náfzego ieliż łię mu podobác

-1: będzie: Abowiem dziś w narodzie náfzym

-1: niemáż żadnego pokolenia/ áni domu/ áni

-1: ludu/ áni miáftá kthoreby miáło chwalić

-1: Bogi ręką vrobione iáko to przed tym by

-1: wáło/ á dla tegoż oycowie náfzy byli podá

-1: ni pod miecz y ná łup/ á poległi przed nie-

-1: przyiaćioły łwemi w łrogiey porazce.

werset: 13] Ale my nieznamy inego Bogá oprócz

-1: niego/ á przetoż mieymy nadzieię żeć námi

-1: nie wzgárdzi/ áni żadnym z narodu náfze-

-1: go: Sławy Zydowłkie ^{go} narodu nie obro

-1: niemy będąc wpoimániu/ á kołćioł náfz bę

-1: dzie złupion/ ktoregoć łplugáwienia bę-

-1: dzie Bog pátrzał z vřth náfzych/ á boiaźń

-1: bráćiey náfzey obroci ná głowę náfzę tákże

-1: też y niewolřtwo tey kráiny/ y łpułřtołzenie

-1: dziedźictwá náfzego gdzie iedno w niewo

-1: li będąciem/ á przyidziem w poháńbienie y

-1: w pořromocenie v tych ktorzy będą páno-

-1: wác nád námi/ gdyż tákie niewolřtwo ná-

-1: łze nie przyidzie nam z łáfką/ y owłzem tho

-1: Ípráwi Pan Bog nász iż fię nam obroći w

-1: nieflawę.

kolumna: b

werset: 14 A przetoż theraz bráčia daymy z fiebie

-1: przykład bráćiey nászey kthorych myłł ná

-1: nas zawiśnęłá/ mieyśceć święte/ kościoł y

-1: ołtarz ná nas ftoi/ Náđ to dziękuymy Pá

-1: nu Bogu nászemu ktery nas doświadcza

-1: iako y przodkow nászych.

werset: 15 Pamiętayćie ná to iáko fię z Abráhá-

-1: mem obchodził/ y iáko rozmaicie doświád

-1: czał Izáaka/ y na to co fię przydawáło Iá

-1: kobowi w Mezopotámiey Syryiśkiey/ ná

-1: on czás gdy pafał owce Lábána wuiá

-1: íwego.

werset: 16 Abowiem iáko ich doświadczał áby

-1: widział íprawę fercá ich/

werset: 17 Tákżec fię niemłci nád námi/ ále Pan

-1: karze dla náprawy tych kthory fię máią ku

-1: niemu.

werset: 18 Tedy Ozyafz rzekł do niey/ Cośkolwiek

-1: powiedziála/ wśzytko z dobrego vmyśłu/

-1: á żadnego niemáłz kthory by fię powiełci

-1: twey przeciwić miał/ Abowiem nie dopie

-1: roć dziś znác mądrość twoię/ ale wnet w

-1: pierwłzych lećiech twoich wızyfcy ználi ro

-1: ítropność twą gdyżes iełt dobrego fercá/

-1: Iedno iż ludzie łą ftrapieni wielkim prá-

-1: gnieniem/ przetośmy im mufieli ná to po-

-1: zwolić ocz nas żądali/ á obowięzali nas

-1: przyfięgą ktorey my zgwałćić nie możemy.

werset: 19] A przetoż teraz modl fię zá námi abowie

-1: meś ty ieft niewiáftá bogoboyna/ áby nam

-1: Pan Bog ſpućił dźdzá ku nápełnieniu czy

-1: ſtern náłzych/ abychmy nie wſtháli w prá

-1: gnieniu.

werset: 20] Tedy im rzekła Iudyth/ Poſłuchayćie

-1: mię á iac dokażę takiego vczynku ktory ná

-1: wieki pamiętny będzie miedzy narodem ná

-1: ſzym.

werset: 21] Stoyćiez wy tey nocy v brany/ á ia wy

-1: nidę z ſłuźebnicą ſwoią/ á Pan rátuie Iztrá

-1: elitow przez mię w tych dniach w ktoryche

-1: ſćie miáło podác ſlubowáli.

werset: 22] Ale ſie niepytayćie co czynić mam/ ábo-

-1: wiem wam tego nie oznaymię/ áż vczynię

-1: temu doſyć com wmyſliá.

werset: 23] Tedy Ozyaſz y inſzy ſtárfzy rzekli do niey

-1: Idź fortunnie/ á Pan Bog niechay będzie

-1: z tobą ku pomſćie nieprzyacioł náłzych/ to

-1: rzekſzy wyſzli z oney komory/ á rozefzli fię

-1: káždy do wrzędu ſwego.

rozdział: 9]

KApituła. 9.

1. Iudyth fię vpokorza przed Pánem/ á modli fię

-1: do niego o wybáwienie ludu ſwego. 6. Przeciw-

-1: ko pyſze Aſſyryánow.

rozdział: 13]

strona: 512v

IVDITH.

kolumna: c

werset: 8 Potym przyŝtąpiwŝy do ŝłupu kthory

-1: ŝtał przy głowách Holoferna/

werset: 9 Zięła z niego miecz iego/ á przyŝtąpiw-

-1: ŝzy bliżey ku łożu/ więła go zá wierzch gło

-1: wy/ y rzekła/ Zmocńże mię theraz Pánie

-1: Boże moy Izraelŝki/ A ták dwa kroć mo-

-1: cá cięła w ŝzyię iego/ ták iż vcięła głowę ie

-1: go/ pothym zepchnęła z loża ciało iego/ y

-1: zrzuciła z ŝłupkow namiotek iego.

werset: 10 Potym pomáluczku wyŝzła oddawŝy

-1: głowę ŝłuźebnicy ŝwoiey/ ktorą oná wło-

-1: żyła w ŝumki ŝwe.

werset: 11 A ták obiedwie wyŝzły ták iáko były zwy

-1: kły ná modlitwy.

werset: 12 Wyŝzedŝy pothym z obozu/ obeŝzli onę

-1: dolinę/ á wŝzedŝy ná gorę Bethuliiey/

-1: przyŝzli áz do ŝámych bran.

werset: 13 A ták Iudyt z dáleká poczęła wołać ná

-1: ŝtraż ktora była ná branách/ Otworzćie

-1: co richlei/ otworzćie/ boć ieŝt Bog z nami/

-1: Bog on náŝz ktory ieŝzcze moc ŝwą okázu-

-1: ie nád Ieruzálem y możność ŝwą przeciw

-1: nieprzyaciólom/ ták iáko to dziś vczynił.

werset: 14 Then głoŝ iey mieŝzczanie wŝyŝzawŝy/

-1: zbiegli ŝię wnet ku branie miáŝtá ŝwego/

-1: y wezwáli ku temu ŝtárfŝy z miáŝtá.

werset: 15 Zefzli fię tedy wżytcy Ńpołu od namniey

- 1: Ńzego aż do nawięczźzego/ ábowiem fię
- 1: nie nádziejáli żeby fię wroćić miála/ y ro-
- 1: świećiwży świece/ othworzyli brany/ á
- 1: przyiąwży ie/ ftánęli około nich.

werset: 16 Thedy oná wielkim głósem záwołála/

- 1: Chwálćie Pána y wyfláwiayćie go: ábo
- 1: wiemći nie odiał miłofierdzia Ńwego od
- 1: domu IzráelŃkiego.

werset: 17 Aleć potłoczył nieprzyiaćioły nálze ręką

- 1: Ńwą nocy dzifiejżey.

werset: 18 A wżiąwży głowę z Ńumek/ vkázowála

- 1: im mowiać/ Otho głowá Holofernowá
- 1: nawyżźzego Hethmána woyłk AŃsyryi-
- 1: Ńkich/ Oto namiotek w ktorým Ńpał piiá-
- 1: ny/ gdy go Pan niewiećią ręką zámodo-
- 1: wal.

werset: 19 OŃwiádczam fię Pánem kthory mię

- 1: Ńtrzegł w tey drodze kędym chodziłá/ Abo
- 1: wiem oblicze moie przywiodło go ku zgi-
- 1: nieniu/ á nie popełnił zemną żadney Ńpro-
- 1: Ńney áni obrzydłey złoći.

werset: 20 Thedy lud wżytek bárzo fię zdumiał/ á

- 1: wżyćy Ńpołu klęknąwży chwálili Bogá
- 1: mowiać Ńpołu.

werset: 21 O Boże nálz bądźże pochwálon/ ktorýŃ

- 1: dnia dzifiejżego wniwecz obroćił nie-
- 1: przyiaćioły ludu twego.

werset: 22 Zátym k niey rzekł OzyaŃz/ O miła cor-

kolumna: d

ko toćieś ty ieft fzczeńliwa nád wŕzytki nie-

-1: wiálty ná źiemi zá łálką Bogá Nawyż-

-1: fzego.

werset: 23 A chwálebny ieft Pan Bog ftworzyćiel

-1: niebá y źiemie/ ktory cię obroćił ku potło-

-1: czeniu głowy Hetmáná nieprzyiaćioł ná-

-1: fzych.

werset: 24 Abowiem nigdy nie wyidzie z pámięci

-1: nádzieiá twa/ w tych ktorzy łobie przypo-

-1: minią możność Páńfką.

werset: 25 A przethož to niechay Bog tobie obroći

-1: ku wieczney sławie/ á niechay cię Pan

-1: Bog wŕzem dobrem vbogáci iześ nie lito-

-1: wałá zdrowia twoiego dla vthrapienia

-1: narodu náłzego/ áleś ználázła taką dro-

-1: gę przed Bogiem náłzym/ pomagáiąc v-

-1: pádkowi náłzemu.

werset: 26 A zátym lud wŕzythek rzekł/ Niech że

-1: fię ták ftanie.

rozdział: 14

KApitu. 14.

1. Iudyth rokázuię głowę Holofernowę ząwie-

-1: śić z muru. 5. Achior przyftawa do ludu Izráel

-1: fkiego. 8. Lud wtárgnął między Afsyryány. 16.

-1: Przyfzedł ná wŕzytki ftrách okrutny dla śmierći

-1: Holofernowey.

werset: 1 **P**othym mowiłá

-1: do nich Iudyth/ Słu

- 1: chaycie mię bráćia/
- 1: Weźmićie tę głowę/
- 1: á zawićście ią gdzie
- 1: iefth náwyżłzy mur/
- 1: A gdy fię dobrze roze
- 1: dnieie iż fłońce wznidzie nád ziemią/ tedy
- 1: káždy z was wzięwłzy broń fwą/ á co mę-
- 1: żnieyfzi ludzie wynidziećie z miáltá obra-
- 1: włzy łobie Hetmaná. Y wynidziećie ku
- 1: pierwżemu ftánowiłku Ałsyryánow/ w
- 1: ízakoż z gory nie zeydziecie.

werset: 2] Thedy theż oni włzyfcy wzięwłzy broń

- 1: fwą pobieżą do obozu fwego/ aby wzbu-
- 1: dżili Hetmány woylká Ałsyriyfkie^{g0}/ á po
- 1: bieją profto do namiotu Holofernowego/
- 1: Ale gdy go nie naydą/ przyidzie ná nie
- 1: ítrách y wćieką przed wámi.

werset: 3] A ták wy gonić ie będziećie ze włzytki-

- 1: mi ktorzy miełzkáią ná gránicách Izráel-
- 1: íkich/ á porázicie ie ná drogách ich.

ksiega: Sap.Sal.]

rozdział: 2]

strona: 516

kolumna: a

werset: 13] ^x Opowieda fię iż ma poznánie Boże/ á

- 1: íámego fiebie názywa fynem Bożym.(*marg*) ^x Mát. 13. 27. v. 43. (-)

werset: 14] ^x Sthał fię nam ku íztofowániu myłli

- 1: náłzych.(*marg*) ^x Ian. 7. v. 6. (-)

werset: 15] ["] Ciężko nam nań pátrzac ábowiem ro

-1: zny iest żywot iego od inych y inákŝe po-

-1: łtępki iego. (*marg*) " Ezái. 53. v. 8. (-)

werset: 16] Ma nas łobie zá podeyzrzáne/ y łtrzeże

-1: łię od towarzyłtwá náłzego iákoby od iá-

-1: kich plugałtw/ łkończenie łpráwiedliwych

-1: opowieda być łzczęłliwym/ chłubiác łię iż

-1: Bogá ma oycem.

werset: 17] A przetoż łpátrzaemy prawdáli to co po

-1: wieda/ a dołwiádczmy iefłize go to potka

werset: 18] ^x Bo iefłic iest łpráwiedliwym fynem Bo

-1: žym/ wzdymieć łię zá nim/ á wybawi go z

-1: rąk nieprzyacięłfkich. (*marg*) ^x Pál. 12. v. 9. Math. 27. v. 43. (-)

werset: 19] ^x Potwarzá y męceniem dołwiádczy-

-1: my go ábychmy doználi łkromnołci iego/

-1: y vczynili rozłádek w ćierpliwołci iego. (*marg*) ^x Iere. 11. v. 29. (-)

werset: 20] Skażmy go ná hániebná śmierć/ bo nań

-1: będzie wzgląd wedle powiełci iego.

werset: 21] To myłłac pobłádzili/ ábowiem ie záłle

-1: piłá ich złołć.

werset: 22] ^x Ani poználi táiemnic Bożych/ áni łię

-1: nadziewáli zápláty łwiátołci/ ani vwa-

-1: žáli v łiebie iáka ma być nagroda dułzam

-1: nienágánionym. (*marg*) ^x Rzym. 1. v. 22. (-)

werset: 23] " Abowiem Bog łtworzył człowieká ku

-1: niełmiertelnołci/ á łpráwił go włáłnym

-1: wyobrażeniem przyrodzenia łwego. (*marg*) " 1. Mo. 1. v. 27. Ekkle. 17. v. 1. (-)

werset: 24] ^x Ale z nienawilci Diabelłkiej przyłłzá

-1: łmierć na łwiát/ á ćic iey dołwiádczaia

-1: ktorzy fą z ftrony iego. (marg) ^x 1. Mo. 3. v 1. (-)

rozdział: 3

Kápituła. 3.

1. Dufze fprawiedliwych fą w ręku Bożych. 4. Ná

-1: dzieiá ich 8. Są fędźmi narodow. 9. Bog ma pra

-1: cą o nich. 10. Niewiernych karanie. 11. Ná kogo

-1: przysłufzy fzczeńście ábo niefzczeńście.

werset: 1

D

Vfze fprawiedliwych fą

-1: w ręce Bozey/ áni fię ich tknie za

-1: dna męká.(marg) ^x 5. Mo. 33. v. 3. (-)

werset: 2

Zdáło fię fzalonym iż vmierá

-1: li/ á dokończenie ich mniemali być nędzne(marg) ^x Niżey. 5. v. 4. Zyd. 10. v 34. (-)

werset: 3

Y zefćie ich od nas ná zátrocenie/ gdyż o-

-1: ni fą w pokoiu.

werset: 4

A choć przed ludźmi fą męczeni " wřakże

-1: nádzieia ich pełna ieft nieśmiertelności.(marg) " 1 Piot 3. (-)

werset: 5

Y máluczko będąc fkaráni wezmą wielkie

-1: dobrodzieyftwá/ ^x Abowiem ich Bog do

-1: świadczał/ y náłazl ie fobie godnemi.(marg) ^x 2. Mo. 16. v. 4. 5. Moi. 8. v. 2. (-)

werset: 6

Próbował ich iáko złothá w piecu/ á

-1: przyiął ie iáko zupełną ofiárę.

werset: 7

A przetoż czáfu náviedzenia ich roziá

-1: śnią fie/ y iáko ífkry będą biegáć miedzy

-1: trzcina.(marg) ^x Dáni. 12. v. 3. Máth. 13. v. 43. (-)

werset: 8

Będą fądzić narody y pánowác nád lu

kolumna: b

dē/ á Pan wnich wiecznie będzie krolował (marg) ^x Mát. 19. v. 28. 1. Kor. 6. v. 2. (-)

werset: 9] Ci ktorzy máią w nim łwe vfánie zro-

- 1: zumieią prawdę/ á wierni zoftáną przy
- 1: nim w miłóci/ gdyż łášká y miłofierdzie
- 1: potka święte iego/ á będzie ftáránie o wy
- 1: bránych iego.

werset: 10] Aleć złošnicy odniołá słuźne karánię [!] zá

- 1: łwe mylli iż zanedbawáli sprawiedliwe
- 1: go/ á odstawáli od Páná.

werset: 11] Abowiem ktory mądrość y kárność zá

- 1: nic łobie ma nędzny iełt/ á proźna iełt ná-
- 1: dzieiá tákowych/ y praca ich nie poźytecz-
- 1: na/ y sřráwy ich niczemne.

werset: 12] Zony ich szalone łá/ á dzieci ich niecno-

- 1: tliwe/ y potomstwo ich przekłęte.

werset: 13] " Abowiem szczęśliwa iełt niepłodna/

- 1: ktora nie iełt sřługáwioná/ á ktora nie v-
- 1: znáłá łozá złošciwego/ á tá weźmie poźy-
- 1: tek czáfu náviedzenia duřz.(marg) " Ezái. 54. v. 1. Luk. 23. v. 29. Gál. 4. v. 27. (-)

werset: 14] Przytym trzebieniec ktory ręka [!] łwą nie

- 1: dopuścił się złošci/ áni myłlił nic złego prze
- 1: ciwko Pánu/ ábowiem temu będzie dan za
- 1: cny dar wiáry/ y czątká wieczna w kóšcie
- 1: le Páńskim.

werset: 15] Abowiem chwálebny iełth poźytek do-

- 1: brych prac/ áni vłtánie korzeń rořtropnošci

werset: 16] Ale synowie cudzołoznikow od rzeczy

- 1: sřwitych zábronieni będą/ á potomstwo
- 1: łozá złošciwego będzie wygládzane.

werset: 17] Gdzie więc iełliby dłuźey żywi byli ni

-1: zacz nie będą miani/ á fthárość ich aż do

-1: końcá będzie znieflawą.

werset: 18] A iegli też zeydą pręcey z swiátá/ żadney

-1: nádzieie niemáią áni poćiechy czafu náwie

-1: dzenia fwego/ ábowiem złołciwego naro-

-1: du frogie będzie dokończenie.

rozdział: 4

Kápitulá. 4.

1. O czyřtym narodzie wiernych. 8. Stárość nie

-1: ma być wedle lat poczytaná. 16. Potępienie złośni

-1: kow y śmierć řprawiedliwych.

werset: 1] **L** Epiey ieřt płodu niemieć

-1: a cnotę mieć/ gdyż Pámiaćka iey

-1: ieřt nieśmiertelna/ á znaczna ieřt

-1: ták v Bogá iáko y v ludzi.

werset: 2] Tey nářláduią kiedy ieřt/ á gdy iey nie-

-1: mářz/ tedy iey řzukáią ktora vkoronowa-

-1: ná ná tym swiećie wefeli řię dořtawřzy zwy

-1: gráney bitwy zapłát nieśmiertelnych.

werset: 3] Aleć wielkość złořnikow rozmnażáią-

-1: ca řię nie przydzie ku pożytkowi áni zlato

-1: rořli cudzořżnych rozkorzeni řię głęboko

-1: áni záloży mocnego gruntu.

werset: 4] Bo choćiáź řię do czáfu rozrodzą w gáłę-

-1: źi/ wřzákoź nie mocnie zálozeni będą od

-1: wiátru wrzuřzeni/ y od wichrow gwałto

-1: wnych będą wykorzeni.

werset: 5] Połamią řię niedořzle gáłęźi około/ á o-

-1: woc ich będzie niczemny y niedozrały ku

-1: iedzeniu/ a ku żadney rzeczy niegodny.

rozdział: 10

strona: 518v

SAPIENTIA SALO.

kolumna: c

werset: 1

T Ac pierwżzego oycá

-1: narodu ludzkie^{go} wykłztał

-1: towánego/ y łámego łtwo

-1: rzonego od Bogá zácho-

-1: wálá/ y od iego vpadku

-1: wyzwoliłá.

werset: 2

^x Y dáłá mu tákowá moc áby mógł wży

-1: tko zwyciężyć.(*marg*) ^x 1 Moi 2. v. 20. (-)

werset: 3

Od they gdy niespráwiedliwy odłthł

-1: w gniewie swoim zginł ^x w nienawiści

-1: ktorá przypędzon iest ku zámordowánui

-1: brátá łwego.(*marg*) ^x 1 Moi. 4. v. 8. (-)

werset: 4

" Dla ktorego/ ziemię potopem zátopio

-1: ną/ mądrość powthore záchowálá/ gdy

-1: łpráwiedliwego przeprowádziłá kęsem

-1: drzewá. (*marg*) " 1 Moi 7. v. 21. (-)

werset: 5

^x TÁC też łpráwiedliwe^{go} miedzy narody

-1: złościwie łprzyfiężonemi ználázłá y zácho

-1: wálá Bogu niewinnem/ á byłá mu życzli-

-1: wa iáko łynowi.(*marg*) ^x 1 Moi 11. v. 4. (-)

werset: 6

^x Thá wybáwiłá łpráwiedliwego gdy

-1: źli zginęli/ kazawłzy mu vćiec z ognia kto

-1: ry był sputczon ná pięć miał.(*marg*) ^x 1 Moi 19. v. 17. (-)

werset: 7] Kthorych y dziś ielzche złości zołtháło

-1: świádectwo/ ziemiá kurząca fię/ y lzcze-
 -1: py owoc podawáiące ktore nigdy nie doy-
 -1: zrewáią ktemu y folny łup dułze niewier-
 -1: ney ku pámiątce połtáwiony.

werset: 8] Abowiem ci ktorzy wzgárdzáią mądro

-1: ścią nie thylko tę lzkodę odniołá iz o rze-
 -1: czách dobrych nie wiedzą/ ále też y ná po-
 -1: tym pámiątkę głupstwą łwego zołtáwu-
 -1: ią/ iz w tym w czym vpadli zátháic fię nie
 -1: mogli.

werset: 9] Aleć mądrość chwałce łwoie wybáwi-

-1: łá od kłopotu.

werset: 10] ^x Tá łpráwiedliwego gdy vciekał przed

-1: brátem łwoim prołtemi drogámi prowá
 -1: dżiła/ y vkazála mu krolełtwo Boże/ y dá
 -1: łá mu poznánie łwiętych/ łzczęściłá go w
 -1: fráfunkách iego/ á prace iego wlyzthkim
 -1: dobrem nágródziłá. (*marg*) ^x 1 Moi. 28. v. 22. (-)

werset: 11] Gdy był vciłnion przez łákomłtwo by-

-1: łá przy nim y zbugáciłá go.

werset: 12] Záchowála od nieprzyációl/ á bronilá

-1: go od tych ktorzy náń czyháli/ w cięłzkim
 -1: boiu dáłá mu zwycięłtwo/ áby poznał iz
 -1: w káżdey rzeczy ielth mocnieylza poboż-
 -1: ność.

werset: 13] " Táć nie opuściłá łpráwiedliwego zá-

-1: przedánego/ owłzem go wybáwiłá od

- 1: grzechu/ á ťpołu z nim wťąpiłá do ťthu-
 -1: dnief. (*marg*) " 1 Moi 37: v. 28. Dziey. 7. v. 10. (-)

werset: 14 Ani go opuťciłá w więźieniu/ áż mu

- 1: przynioťłá ťceptrum Krolewťkie/ á dáłá
 -1: mu moc nád tymi ktorzy go wćifkáli/ á o-
 -1: kazálá ty kłámce kthorzy go potwarzáli/
 -1: y ziednálá mu ťławę wieczną.

kolumna: d

werset: 15^x Tác lud ťwięty á niewinne potomťtwo

- 1: wybáwiłá od narodu ktorzy ie trapił.(*marg*) ^x 2 Moi 1. v. 6. (-)

werset: 16^x Wefzłá w duťzę ťługi Bożego/ á záťtá-

- 1: wił ťię frogim Krolom przez známioná y
 -1: cudá.(*marg*) ^x 2. Moi 3. v. 10. (-)

werset: 17 Nágrodziłá ťwięty m pracá ich/ á pro-

- 1: wádziłá ie dźiwná drogá/ thák iż im we
 -1: dne byłá miáťto záťłony/ á w nocy miá-
 -1: ťto ťwiátłóťci.

werset: 18^x Przepráwiłá ie przez morze czerwo-

- 1: ne/ á przeprowádziłá ie przez wiele wod.(*marg*) ^x 2 Moi 14. v. 21 (-)

werset: 19 Ale nieprzyacióły ich potopiłá/ a ie wy

- 1: wiodłá z głębokich przepáťci.

werset: 20" A przethož ťpráwiedliwi zebráli ťupy

- 1: niepobożnych/ á twoie imię ťwięte o Pá-
 -1: nie wyťławiali/ y rękę twoię nie zwyciężo
 -1: ná wychwaláli iednoťáynemi wťty.(*marg*) " 2 Moi 12. v. 5. 2. Moi. 15. v. 4. (-)

werset: 21 Abowiem mądrosć otworzyłá wťtá nie

- 1: mych/ á ięzyki niemowiátek ťpráwiłá wy-
 -1: mowne.

rozdział: 11

KApituła. 11.

1. Bog miłofierny. 28. Niemáfz w niem nic nie

-1: doftátecznego.

werset: 1^x**S**Zczęściłá spráwy

-1: ich przez rękę Proroká

-1: świętego.(*marg*) ^x 2 Moi 16. v. 1. (-)

werset: 2

Czynili drogę po pułz-

-1: czy kędy nikt nie miełzkał/

-1: á ftawiali namiothy fwe

-1: ná mieyfcách kędy drog nie było.

werset: 3

Záftawowali fię nieprzyaciódom swo-

-1: im/ y pomścili fię nad sprzećiwniki.

werset: 4^x

Prágnęli y wzywáli ciebie/ á z wyfo-

-1: kiej fkály daná im iest wodá/ y z twárde-

-1: go kámieniá vsmierzyli prágnienie.(*marg*) ^x 3. Moi 20. v. 11. Pfálm. 78. v. 15. 1. Kor.

10. v. 4. (-)

werset: 5-6

Abowiem to przez co byli karáni nie-

-1: przyiaciele ich/ przez toż też ci dobrodziey-

-1: ftwá wzięli gdy w niedořtátku byli.

werset: 7-8

Bo miáfto źrzodłá rzeki vřtávicznie

-1: pływáney záthrhożyli fię zágniłá krwiá

-1: przećiwko wyrokowi kthory był vczynion

-1: ná mordowánie dźiatek/ y dałeř im wo-

-1: dę obfitá nád nádźieię.

werset: 9

Okázuiąc przez ono prágnienie/ iákoř

-1: był pokarał sprzećiwniki ich.

werset: 10

Abowiem gdy bywali dořwiádcźáni/

-1: á z miłofierdziem karáni bywali/ poznali

-1: iákie złoŃnicy miewáiá męki/ gdy bywáiá

-1: łádzeni w gniewie twoim.

werset: 11 Boŝ tych iáko óciec karząc doŝwiádczáł/

-1: á nád onemi ółádzonemi pomŝciłéŝ fię iá-

-1: ko Krol frogi.

werset: 12 Gdyŝ ói ktorzy byli y ktorzy nie byli/ ie-

-1: dnáko byli trapieni.

werset: 13 Abowiem dwoiákiem fráfunkiem byli

-1: zięci/ y nárzekali wŝpomináiác rzeczy prze

-1: źzłe.

rozdział: 16

strona: 521

kolumna: a

werset: 3 Iŝ gdy byli vćiŝnieni głódem/ obrzydzi-

-1: li theŝ łobie przyrodzoná chuć fwoię y po-

-1: trzebnią/ dla rzeczy im od óiebie dánych y

-1: okazanych. A ói ktorzy ná máły czás nie-

-1: doŝtatek óierpieli áby wzięli pokarm no-

-1: wego łmaku.

werset: 4 Abowiem potrzebá było tym ktorzy vży

-1: wáli okrucieńŝtwá vpáŝć w niedoŝtátek/

-1: ktorego vyŝć nie mogli/ á tym to tyłko o-

-1: kázác/ iáko łprzeóiwncicy ich byli dręczeni.

werset: 5^x Bo gdy fię oborzyła ná nie frogá pope

-1: dliwoŝć beŝtyi/ á ginęli od káfánia wężow

-1: łzkodliwych.(marg) ^x 4 Moi 1. v. 6. 1 Kor. 10. v. 9. (-)

werset: 6 Ale do końcá nie trwał gniew twoy/ ie

-1: dno dla nápomniania ná máły czás byli

-1: zátrożeni/ máiąc znák ^A zbawienia/ aby

-1: pámiętáli rofkażanie zakonu twego.(*margin*) ^A To i. Wężá miedziánego. (-)

werset: 7] Abowiem ten ktory nań patrzál/ nie był

-1: vzdrowion że nań páthrzál/ ále dla ciebie

-1: zbáwićielá wżytkich.

werset: 8] A w tymes okazał wżytkim náłzym nie

-1: przyaciélom/ iżeś ty ieft tym ktory wybá-

-1: wiálz ze wżytkiego nieszcześcia.

werset: 9] ^x Bo ony ktoreś zábiiał káńaniem ízá-

-1: ráńczyey y much/ ták iż żadne lekárftwo nie

-1: mogło być ználeżione zdrowia ich/ gdyż

-1: godni byli tákiey pomfty.(*margin*) ^x 2 Moi 10. v. 4. Ziáw. 9. v. 7. (-)

werset: 10] Ale synow twych nie przemogły áni zę-

-1: by ímokow iádowitych/ gdy przyfzło twe

-1: miłofierdzie dla vzdrowienia im.

werset: 11] Abowiemci byli popycháni ku pámiętce

-1: słow twoich/ y byli nátychmiaft záchowy

-1: wáni/ by ínadź nie przyfzedłzy w dálze zá

-1: pámiętanie/ nie mogli być wyrwáni two

-1: im dobrodzieyftwem.

werset: 12] Gdyż áni zioła áni plałthry vzdrowić

-1: ich mogły/ ále słowo twoie o Pánie ktore

-1: wżytko vzdrawia.

werset: 13] " Bo thy małz w mocy fwey żywoth y

-1: śmierć/ á do bran niłkości przywodziłz y

-1: wywodziłz.(*margin*) " 5 Moi 22. v. 39. 1 Sá. 1. v. 6. Iob 13. v. 2. (-)

werset: 14] Acźci człowiek złością fwą przyprawi

-1: kogo o śmierć/ z kąd wyfzedłzy duch nie

-1: wroći fię/ wżákoż duze wziętey żadnym

-1: Ípořobem nie odeymie.

werset: 15 Aleć nie iest rzecz podobna áby miał rę-

-1: ki twey vydź.

werset: 16^x Abowiem złořnicy nie chcąc znąc ćie-

-1: bie/ mocą rámieniá twego byli chluftha-

-1: ni/ niezwykłemi dźdźami/ grády/ niepo-

-1: godámi/ y nieuwiárowánem przelládo-

-1: wániem y ogniem byli niřzczeni. (marg) ^x 2 Moi 9. v. 23. (-)

werset: 17 A co iefzcze dźiwniey/ iż ogień miał ták

kolumna: b

wielką moc nád wodámi ktore wřzythko

-1: gálfą/ gdyż świát iest ten/ kthory fię mřci

-1: zá Ípráwiediwe.

werset: 18 Abowiem niekiedy wćiřzał fię płomień

-1: áby niepalił źwierząt/ ktore były ná złoř-

-1: niki puřczone/ owřzem aby oni iáwnie wi

-1: dźieli/ iż łą łádem Boźym doćiřnieni.

werset: 19 Niekiedy teź ogień rozpalał fię gwałto-

-1: wnie miedzy wodámi/ áby vrodźáie źie-

-1: mie złořciwey wniwecz obroćił.

werset: 20^x Zá kthore rzeczy ochłodziłeř lud twoy

-1: pokármem Anielfkim/ zeřławřzy im z nie-

-1: bá bez pracey chleb gotowy/ máiac w ło-

-1: bie wřzytki rořkolřzy y wřzeláki řmák. (marg) ^x 2. Moi 16. v. 14. 4 Moi. 11. v. 7. Pńálm.

78. v. 4. Ian 6. v. 21. (-)

werset: 21 A thy dáry twoie okázowály wdźięcz-

-1: nořć twoię przeciwo řynom/ kthore řłu-

-1: źąc chćiwořci tego ktory ich vřywał/ řtá-

-1: wały fię ná wołá káźdego.

werset: 22^x Nád to śnieg y lod ták moc ogniową

-1: zádźierzywály/ że fię nie rozthapiály/ áby

-1: zrozumieli że ogień gorájący błýfkáiąc fię

-1: przez grády y dzdże popłował vżytki nie-

-1: przyaciélfkie. (marg) ^x 2 Moi. 9. v. 23. (-)

werset: 23 Thenże záfię áby fię mieli fprawiedliwi

-1: czym żywić zapomniál mocy fwoiey.

werset: 24 Abowiem fтворzenie tobie fтворzicie-

-1: lowi vfługuiąc bierze moc ku pomście ná

-1: niesprawiedliwe/ á záfię fię vcífza ku oká-

-1: zowániu dobrodzieyftw nád tymi/ ktorzy

-1: tobie vfáią.

werset: 25 A dla tegoż fię też do wśytkiego odmie-

-1: niaiąc fłuży twey hoyności/ ktora wśyt-

-1: ko obżywia kwoli tym/ ktorzy tego po-

-1: trzebuią.

werset: 26 Aby zrozumieli fynowie twoi ktoreś ty

-1: vmiłował Pánie/ iż dochody owocow

-1: niezachowywaią człowieká/ ále fłowo

-1: twe kthore záchowywa ty kthorzy vfáią

-1: tobie.

werset: 27 Abowiem co od ogniá nie mogło być

-1: fprawiono/ to od málucżkiego promieniá

-1: fłonecznego zágrzáwfzy fię roztopiło.

werset: 28 Iżby z thąd było znáczno/ że niź fłónce

-1: wznidzie potrzebá aby tobie dzięki czynio

-1: ne były/ á przed wześciem fwiátłóci á-

-1: byś fię modlono.

werset: 29 Abowiem nádzieiá człowieká niewdźię-

-1: cznego roztopi fię iáko mroz źimie/ á roz-

-1: płynie fię iáko wodá niczemna.

rozdział: 17

KApitu. 17

1. O frogich śądźiech Bożych/ kthory dziwnemi

-1: pomśtámi trapił ludzi nie pobożne.

ksiega: Eccl.

rozdział: 1

strona: 523v

ECCLESIASTICVS.

kolumna: c

werset: 16 Boiaźń Páńfka iest koroná mądrości/

-1: ktora z siebie podawa ufpoikoenie/ y do-

-1: űkonále zdrowie.

werset: 17 Ktorzy go miłuią thy on rozśyrza ku

-1: chwale.

werset: 18 Wmieiętność y dowćip hoynie rozda-

-1: wa mądrość/ á ty ktorzy fię iey trzymáią/

-1: wywyźłza zacnie.

werset: 19 Bać fię Páná/ iestći korzeń mądrości/

-1: á gáłazki iey śá przedłuzeniem żywotá.

werset: 20 Boiaźń Páńfka rośpádzá grzechy/ á po

-1: kąd iest obecna záwśćiąga gniewu.

werset: 21 Człowiek gniewliwy nie może być po-

-1: czythan śpráwiedliwym/ ábowiem iego

-1: prętkość ku gniewu przywodźi go w v-

-1: padek.

werset: 22 Ten ktory iest ćierpliwym wśzytko zno-

-1: śi do czáfu/ ále potym przychodźi mu we-

-1: fele.

werset: 23 Do czáfu zówlćiągnie słow swoich/ á

-1: wárgi wiela ich będą powiedáć o roftrop-

-1: nołci ięgo [!].

werset: 24 W łkárbiech mądrości záchowaná ieft

-1: vmieiętność/ á złošnicy brzydzá fię pobo-

-1: żnością.

werset: 25 Ieśliż prágniesz mądrości/ záchoway

-1: rofkazánia/ á Pan iey tobie wżyczy.

werset: 26 Abowiem boiażń Páńłka ieftci mądro-

-1: ściá y ćwiczeniem/ á wdzięczna ieft v nie-

-1: go wiárá y ćichość.

werset: 27 Nie wátp w boiażńi Páńłkiej/ á nie

-1: przyftaway do nie^{go} fercem rozdwoionem.

werset: 28 Nie przyrownyway fię ku mowam ludz

-1: kim/ áni wfay wárgam twoim.

werset: 29 Nie wywyższay fię łam ábyś nie vpadł/

-1: á iżbyś nie przypráwił dułze fwey w po-

-1: łromocenie.

werset: 30 Aby nie odkrył Pan wfzytkich táiemnic

-1: twoich/ á nie zložył cię pośrzod zgromá-

-1: dzenia.

werset: 31 Dla tego iżeś nie przyftąpił prawdziwie

-1: ku boiażńi Páńłkiej/ a ferce twoie było peł

-1: ne zdrády.

rozdział: 2

KApitulá 2.

1. Napominánie ku ćierpliwości/ łtáteczności/ wie

-1: rze/ náđziei/ boiażńi/ miłości/ y ku wycznániu Pá-

-1: ná Bogá.

werset: 1^x **S**Ynu moy iefliżeś

-1: vmyślił służyć Bogu/ při

-1: gothuyže vmyřł fwoy ku

-1: pokuřam.(*marg*) ^x Mát. 4. v. 1. 2. Tim. 3. v. 12. 1. Piotr 4. v. 12. (–)

werset: 2] Spraw řerce twoie á

-1: bądź řtáthečnym/ á nie

-1: řkwápiay řię czáfu náíázdu.

werset: 3] Przyřtań do niego á nie odřtaway/ á-

-1: byś áž do końcá zá czáfu twoiego był roz-

-1: množon.

kolumna: d

werset: 4] Coć řię kolwiek przygodźi wdźięcznie

-1: przyjmuy/ á czáfu odmiany vtrapienia

-1: twego miey ćierpliwość.

werset: 5]^x Abowiem złoto ogniem bywa probowá

-1: ne/ á ludźie wdźięčni bywáią doswiádcže

-1: ni wpiecu vtrapienia.(*marg*) ^x Mądr 3. v. 6. Przyp. 17. v. 3. (–)

werset: 6] Pokłáday w nim wiáreř/ á przyjmie ćię/

-1: wyprořtuy drogi twoie/ á nádzieię twoię

-1: w nim pokłáday.

werset: 7] Ktorzy řię lękáćie Páná/ vfayćiež w nim/

-1: á nie zginie zapłátá wářzá.

werset: 8] Wy ktorzy řię boićie Páná/ nádzieway-

-1: ćiež řię dobrego/ wefela wiecznego y řáľki.

werset: 9] Wy ktorzy řię boićie Páná/ oczekaway-

-1: ćie miłofierdzia iego/ á nie odchylayćie řię

-1: od niego ábyřćie nie vpáďli.

werset: 10 Obeyzrycież fię ná zad ná przelźle czáfy/

-1: á obáczcie/ izali kto był záfwtýdzon ktory

-1: mocnie fwe vfánie póložyl w Pánu.

werset: 11 " Y kthoż kiedy w boiázni iego trwáiąc

-1: był opuźczon? Izaż ktory był kiedy wzgár

-1: dzon od niego ktory go wzywał?(*marg*) " Pfal. 37. v. 25 (–)

werset: 12 Abowiem miłofiernýc y dobrotliwy iefł

-1: Pan/ y wielkiey ćierpliwości á miłofier-

-1: dzia/ ktory y odpuźcza grzechy/ y przyna-

-1: fza wybáwienie czáfu vtrápienia.

werset: 13 Biedáfz fercam lękliwym y rękam leni-

-1: wym/ y grzeźnikowi ^x dwiema drogá-

-1: mi idácemu.(*marg*) ^x 1 Krol 18. v. 21. (–)

werset: 14 Biedáfz fercu vpáđłemu iz nie ma žad-

-1: ney wiáry/ á przethoż teź nie bedźie miał

-1: zadnego rátkunku.

werset: 15 Biedáfz wam kthorzyście vtráćili ćier-

-1: pliwość.

werset: 16 Abowiem coź bedźiecie czynić kiedy Pan

-1: tego bedźie doyzreć chćiał?

werset: 17 ^x Ci ktorzy fię Páná boiá/ vfáią słowu

-1: iego/ á ktorzy go miłuią/ z pilnością ftrze-

-1: gą drog iego.(*marg*) ^x Ian. 14. v. 23. (–)

werset: 18 Ci ktorzy fię boiá Páná/ pytią fię o tym

-1: co fię podoba iemu/ á ktorzy go miłuią/ bę

-1: dą fię trzymać pilnie zakonu iego.

werset: 19 Ktorzy fię boiá Páná/ przygotuią fercá

-1: fwe/ á vpokorzą przed nim duźe fwoie.

werset: 20^x Mowiąc/ Wpádniemy w ręce Pań-

-1: łkie/ á nie w ręce ludzkie.(*marg*) ^x 2. Sámu. 24. v. 14. (-)

werset: 21¹ Abowiem iáki ieft máiełtat iego/ thákie

-1: też miłofierdzie iego.

rozdział: 3

KApitulá. 3.

1. O vcziwości powinney y o posłuzéńtwie ro-

-1: dźicom powinnym/ y o wielkim požytku kthory z tąd przychodzi.

werset: 1

S Luchaycie synowie łpo-

-1: łu oycá łwoiego/ á thák czynicie

-1: ábyście byli záchowani.

rozdział: 8

strona: 526

Iezus Syrách. Liłt 526.

werset: 17¹ Nie záchodź w łwar z łędzią/ ábowiemci

-1: zá nim wynidzie łkazanie.

werset: 18¹ Nie chodź w drogę z człowiekiem zvfáłym/

-1: by łię łnadź ná cię nie oborzył/ abowiem on

-1: będzie czynił co łię mu podobac będzie/ a thy

-1: zginiesz przez łzaleńtwo iego.

werset: 19¹ Nie zwodź bitwy z człowiekiem gniewli-

-1: wym/ ani łię z nim po pułczzey przechadzay/ á-

-1: bowiem on nie ma zá nic łobie krwie/ a gdzie

-1: nie będzieł miał rátunku/ zamorduie cię.

werset: 20¹ Nie wchodź w rádę z łzalonym/ gdyż on

-1: żadnych powieści nie zátái.

werset: 21¹ Nie zwierzay łię táiemnic człowiekowi nie-

-1: znáiomemu/ bo nie wiesz co on ma zbroić.

werset: 22 Nie ledá komu otwarzay fercá twego/ á-

-1: być nie oddał fałszywą wdzięcznością.

rozdział: 9

Kápitulá 9.

1. O zápáczywey miłości 2. Zoná niema rządzić mężá.

-1: 14. O ftarym przyiacielu.

werset: 1 **Z** Ony z którą mieszkałz nie

-1: miey w podeyzreniu/ a nie vcż iey

-1: żadney chytróści złey przeciwko

-1: tobie.

werset: 2 Nie poddáy názbyt myfli twey żenie/ áby

-1: nie wzięła gory nád mocą twoią.

werset: 3 Niezáchodź w drogę niewieście wżetecz-

-1: ney/ ábyś fnadź nie wpadł w sídło iey.

werset: 4 Nie miey thowárzyftwá częłtego z śpie-

-1: waczką/ byś fnadź nie był poiman chytróścią

-1: mi iey.

werset: 5 Nie zápátrzay fię ná pánienkę/ ábyś fię nie

-1: vwiodł zá iey pięknym vbiorem.

werset: 6 Nieprzychyly myfli ku niewiáltam wże-

-1: tecznym/ ábyś máiętnóści twey nie ftrácił.

werset: 7 Nie pogładay áni tám áni lam chodząc po

-1: vlicách mieyfckich/ ani fię thułay po pułtych

-1: mieyfcách iego.

werset: 8 Odwodź oczy twoie od niewiálty piękney/

-1: áni fię zápátrzay ná cudzą piękność.

werset: 9 Bo wiele ieft záwiedzionych cudnością nie

-1: wieścią/ gdyż miłość z niey pała iáko ogień.

werset: 10 Nie zasiádáy z mężatką.

werset: 11 Ani się z nią fkládaj ná biefiáde/ áby się fnadź

-1: nie przychylił k niey vmyśl twoy/ á vpadłbyś

-1: przez twą požądliwość w zginienie.

werset: 12 Nie opuźczay fthárego przyiaćielá/ ábo-

-1: wiem nowy nie będzie mu rownym.

werset: 13 Abowiem nowy przyiaćiel ieft iáko nowe

-1: wino/ á to ktore się podfárzeie/ potym ie bę-

-1: dziełz pił z rofkołzą.

werset: 14 Nie zayrzy chwały człowiekowi złościwe-

-1: mu/ ábowiem nie wiełz iakie ma być dokoń-

-1: czenie iego.

werset: 15 Co się złošnikom podoba/ ty nie chwal/ale

-1: pámiętay iż aż do śmierći nic fprawiedliwe-

-1: go czynić nie będą.

werset: 16 Vchodź precz człowieku co ma moc zábi

-1: iác/ á nie będziełz vćišnion ftrachem śmierći.

kolumna: b

werset: 17 A iełliż się do nie^{go} przyłączył/ nie występuy

-1: że ni w czym/ ábyć zarázem zdrowia nie odiał

werset: 18 A wiedz iż przez pošrzodek sídł małz idź/ á

-1: chodzić po fzczyćiech mieyfkich.

werset: 19 Iáko możelz napilniey doświádczay przy-

-1: iaciół/ a rády tve mieway z mądrymi.

werset: 20 Ludzi fprawiedliwe mieway ná biešedzie

-1: twey/ a w boiáźni Páńfkiey się chlúb.

werset: 21 Z ludźmi mądrymi mieway rozmowy two

-1: ie/ á o zakonie Nawyźłzego niechay będzie

-1: wšzytká rofpráwá twoiá.

werset: 22 Iáko roboty z ręki rzemieśnikowey chwa-

-1: lą/ tak mądrość przełożonego nád ludem po

-1: znawáią z powieści iego.

werset: 23 Człek wielomowny iest ná postrách w mie-

-1: ście/ á zufały w mowie zářluguie nienawić.

rozdział: 10

Kápituła 10.

1. O mądrym řprawcy. 3. O krolu głupim. 7. O pyřze.

-1: 9: O łákomřtwie. 29. O tym ktory wiernie prácuie.

werset: 1 **S**ędzia mądry vczy lud řwoy

-1: á przełożeńřtwo człowieká rořtro-

-1: pnego będzie řkromne.

werset: 2 Iáki iest řprawcá w mieřcie/ tá

-1: cy teř łą y wrzędnicy iego/ á iákie iest Křiążę/

-1: tákowi teř łą mieřczánie.

werset: 3 Krol nieumieiętny potráci lud řwoy/ ále řię

-1: miáľtho przymnaża w ludzi rořtropnořcią

-1: przełożonych.

werset: 4 Moc źemie iest w ręka [!] páńřkich/ ktory potrze

-1: bnie ná niey wzbudza człowieka pożyteczne^{ęo}

werset: 5 Szczęřcie ludzkie iest w ręku Páńřkich/ á ten

-1: że człowiekowi vczonemu chwały dozycza.

werset: 6^x Nie wrzurfay řię przeciw blizniemu leda o

-1: krzywdę/ a nie czynń nic hardźie ku czyiey krzy

-1: wdźie. (marg) ^x W. 3. Mo. 19. v. 17. (–)

werset: 7 Przemierźła iest pychá ták v Bogá iáko y v

-1: ludźi/ ^A á z obudwu idzie złoć.(marg) ^A Abo w oboyguy pyřzny grzeřzy/ w gniewie/ y w krzywdźie. (–)

werset: 8] Bo dla nieprawiedliwości/ krzywdy y bo-

-1: gactw zdradą nabytych/ bywają przenałza-

-1: ne krolestwá od iednego narodu do drugie^{go}.

werset: 9] Gdyż nad człowieka łakomego nie máż nic

-1: gorżzego/ ktory ma y dużę przedayną/ á w ży

-1: ćiu śwym iákoby wydzierał wnętrzości swe.

werset: 10] Długą niemoc odcina lekarz/ thákże Krol

-1: dziś żyw á iutro vmiera.

werset: 11] Przeczże się thedy pyśzni ziemiá y proch?

-1: gdyż człowiek vmárły robakom/ węzom/ y be

-1: łtyam będzie dziedzictwem.

werset: 12] Początek pychy ieśt odstánie człowieka od

-1: Pana/ á odwrocenie fercá od łtworzyłéjá

-1: śwego.

werset: 13] Záiśteć pychá ieśt początkiem grzechu/ á kto

-1: iá w łobie ma/ okázuie z siebie wielkie obrzy-

-1: dłości/ aż potym podwrocon będzie.

werset: 14] A przetoż Pan nádętość z zelżywością po-

-1: hánbia/ á ná ofstátek tákowe podwráca.

werset: 15] Pan łtrąca kfiążęta z łtolic/ á na ich miey-

-1: łce pokorne wyładza.

rozdział: 16]

strona: 528v

ECCLESIASTICVS.

kolumna: c

werset: 11] Tákże też łżeść kroć łto tyfięcy pieśzych/

-1: tych ktorzy się byli zebráli z myłłą vporną/

-1: biczuiąc/ lithuiąc/ biiąc/ y vzdrawiáiąc/

-1: Pan z miłofierdziem y z łkaraniem zácho-

-1: wał/ A przetoż ieliby ieden był vpornym

-1: między ludem/ dziwby to był aby miał wyć

-1: karania.

werset: 12] Gdyż miłofierdzie v niego iest y gniew/

-1: á mocen iest dác odpufzczenie prętkie/ y od

-1: ścić gniew: yáko thedy wielkie iest miło-

-1: fierdzie iego/ tak też wielkie iest y karanie

-1: iego/ á ładzi każdego wedle łpraw iego.

werset: 13] Złośnik przed nim nie vydzie z drapiess-

-1: twem/ á ćierpliwość nie omyli wierneho.

werset: 14] Da mieysce wšelákiey litości/ ábowiem

-1: każdy bedzie pożywał owocu łpraw

-1: łwoich: Pan zátwardził Fáraóná aby go

-1: nie poznał/ á iżby iego mocne łprawy były

-1: oznaymione na źiemni kthora iest pod nie-

-1: bem/ á miłofierdzie iego káždemu łtworze-

-1: niu iest znáioime/ kthory dyámentem roz-

-1: dzielił światłość od ćiemności.

werset: 15] Nie powieday/ łkryię fię przed Pánem/

-1: á ktoż z wyłokości bedzie fię łtarał o mię?

werset: 16] W wielkości ludu nie bedzie zadna pá-

-1: miątká o mnie/ ábowiem cozem ia zacž iest

-1: między tak niezliczonym łtworzeniem?

werset: 17] Oto niebo y wyłokość niebios Bożych/

-1: ktemu przepásć y ziemiá/ y włythko co w

-1: nich iest poruľzą fię gdy ie náwiedzi.(*marg*) 2. Piotr 3. v. 7. y. 10. (-)

werset: 18] Włyzytek świat ktory iest łtworzony/ á

-1: bywa rządzon wedle woley iego/ y gory

-1: łpołu z fundámenty źiemie/ z drzeniem fię

-1: tłuką gdy Pan ná nie pátrzy.

werset: 19] Zadne ferce nie może myślić o tych rze-

-1: czách iakoby przystało/ á drogi iego żaden

-1: rozumem nie ogárnie/ áni wichru/ ktorego

-1: też człowiek nie może doyzreć.

werset: 20] Abowiem nawięczła część spraw iego

-1: skryta iest/ á kthoby opowiedzieć y znieść

-1: mógł przykłady sprawiedliwości iego.

werset: 21] Bo zrządzenie iego dálekie iest od nas/

-1: á wżytkich wywiadowanie wstawa.

werset: 22] Ktory iest pokornego ferca ty rzeczy v-

-1: waża/ á głupi z obłądzeniem szalone rze-

-1: czy myśli.

werset: 23] Słuchay mię synu/ y przyjmuy vmiejęt-

-1: ność/ á przychyl ferce twoie ku powieściam

-1: moim.

werset: 24] Oznáymię naukę ná wadze/ y z pewno

-1: ścią opowiem vmiejętność iego.

werset: 25] Z rozładkiem Pan srawy swoie wyko-

-1: nał od początku/ á od pierwszego stworze

-1: nia rozrządził każdą cząstkę ich.

werset: 26] Ozdobił srawy swe aż ná wieki/ á po-

-1: czątki ich na potomne czasy y rodzaie swe

-1: zošana/ nie łaknęli áni się spracowali w

kolumna: d

sprawách swych/ áni od prac swoich prze-

-1: stali.

werset: 27] Zaden z nich nie sprzykrzył się bliźniemu

-1: swemu/ áni się nigdy sprzeciwiáli słowu

-1: iego.

werset: 28 Potym weyzrawłzy Pan ná ziemię/ ná-

-1: pełnił ią dobrámi łwemi.

werset: 29 Włzeláki rodzaj bydląt okrył wierzch

-1: ziemię/ w ktorą káżdą łię rzecz wroći.

rozdział: 17

KApitulá 17.

1. Stworzenie człowieká y łtan iego.

werset: 1^x **P**6 An z ziemię łtwo-

-1: rzył człowieká/ kthorego

-1: záłię w nię obrocił.(*marg*) ^x W. 1. Moi. 1. v. 27. (-)

werset: 2 Zámierzył im dni pod

-1: liczbą y čás pewny/ y dał

-1: im moc nád rzeczámi ziem

-1: łkiemi.

werset: 3 Przyobłokł ie mocą łwoią ile im przyłtá

-1: ło/ y łtworzył ie na wyobráżenie łwoie.

werset: 4^x Strách iego połóżył nád włzynthkiemi

-1: źwierzęty/ áby pánował nád bełtyámi y

-1: nád ptałtwem.(*marg*) ^x W. 1. Moi. 2. v. 19. (-)

werset: 5 Dał im rozłádek/ ięzyk/ oczy/ włzy/ y fer-

-1: ce ku myłłeniu/ dał też łzoltą rzecz wmyłł/

-1: á łiodną mowę/ ktoraby opowiedála łprá

-1: wy iego.

werset: 6 Obdárzył ie wmięłtnośćią y rozumem/

-1: y okazał im łpołu złe y dobre.

werset: 7 Vdał oko łwe ná łercá ich/ áby ie náu-

-1: czyl możności łpraw łwoich.

werset: 8 Dał się im wiecznie chlubić cudami swe

-1: mi/ aby roztropnie opowiedali sprawy ie-

-1: go/ aby społu chwalili święte imię iego.

werset: 9 Przydał im y vmiejętność/ á zakon ży-

-1: wota podał im w dziedzictwo/ aby theraz

-1: vznali iż są śmiertelnymi.

werset: 10 Vczynił z nimi wieczne przymierze/ á ná

-1: uczył ie sądow swoich.

werset: 11 " Chwalebna wielmożność widziały oczy

-1: ich/ á vcho ich slyżáło głos máieftatu ie^{go}.(marg) " W. 2. Mo. 20. v. 21. (-)

werset: 12 Mowiący/ Włtrzymawaycie się od káz-

-1: dey rzeczy nieśpráwiedliwey/ á káždemu

-1: z ośobna dał rofkazanie o bliźnym swoim.

werset: 13 Závždy przed nim są iáwne drogi ich/

-1: á nie są zákryte przed oczymá iego/ bo wšel

-1: ki człowiek od młodości fklonnieyfy iest

-1: ku złemu/ á z ich ferca kámiennego nie mo

-1: gło być cíeleśne.

werset: 14^x Abowiem w rozdziale narodow po

-1: wśzey ziemi pośtháwił nad káždym z nich

-1: Kfiążę.(marg) ^x Mąd. 6. v. 4. Rzym. 13. v. 1. (-)

rozdział: 22

strona: 531

Iezus Syrách. Liśt 531.

kolumna: a

werset: 1 **L**ENiwięć może

-1: być przyrownan ku

-1: kámieniowi popługá

-1: wionemu/ z ktorego

-1: wżycy fzydzą ku po-

-1: háńbieniu iego.

werset: 2] Leniwy może być

-1: przyrownan gnoiowi plugawemu/ kto-

-1: rego kto fię kolwiek dothknie otrząła rękę

-1: fwoię.

werset: 3] Syn złe wychowany/ iest ku zelżywości

-1: oycá fwego/ y dziewczká iest nie thák płát-

-1: na.

werset: 4] Corká mądra łacno mężá doftanie/ ále

-1: kthora plugawie żywie przynofi fmetek

-1: oycu.

werset: 5] Nie wtydliwa iest ku pohńbieniu oycu

-1: y mężowi/ á przetoż od obudwu będzie fu

-1: kána.

werset: 6] Powieść nie wedle czáfu iest iako muzy

-1: ká w fmetku/ á karanie y naukę przydawa

-1: mądry wedle czáfu.

werset: 7] Ktory fzalonego vczy/ iákoby fkorupy le

-1: pił/ á iákoby chciał obudzić człowieká

-1: bårzo twardo fpiącego.

werset: 8] Dzieteczki iefliż zpocćiwym życiem máią

-1: wychowanie/ tedy niegodność rodzicow

-1: fwych zątrą: A iefliż dzieteczki w fwey wo

-1: ley y wnieumieiętności nádetyimi będą/ flá

-1: chetność narodu fwego ofzpeczą.

werset: 9] Ktory z fzalonym mowi iákoby mowił do

-1: drzemiącego/ bo gdy dokończy mowy fwey

-1: pyta się/ Coż to jest?

werset: 10 Narzekay nád vmárłym iż jest pozba-

-1: wion światłości/ niemniey też żałuy y śza

-1: lonego iż stracił rozum.

werset: 11 A wszákoż mniey żałuy vmárłego/ bo

-1: ten iuż odpoczywa.

werset: 12 Ale żywoth śzalonego gorśzy jest niż

-1: śmierć.

werset: 13 Żałobá po vmárłym iedno przez śiedm

-1: dni trwa/ ale nád śzalonym y niepoboż-

-1: nym po wśzytek czas żywotá iego.

werset: 14 Niebaw się długiemy śłowy z śzalonym/

-1: áni się przyśtępy do tego który niema żad

-1: nego rozśádku.

werset: 15 Strzeż się go ábyć się nie śprzykrzył/ á-

-1: by cie nie śplugawił gdy sie otrząfa.

werset: 16 Odchyl się od niego/ abyś miał pokoy/ á

-1: iżbyś nie odniośł żáłości zgłupśtwá iego.

werset: 17 Coż jest ciężźzego nád ółow? á którym

-1: innym imieniem śzalony ma być názwan?

werset: 18 Bo łácniey jest nośić piałek/ fol/ y bryłę że

-1: lázá/ niż człowieká rozśádku niemáiącego.

kolumna: b

werset: 19 Iáko wiązanie y bálki drzewiáne w bu-

-1: dowaniu mocnie zięte/ záchwianiem nie

-1: bywáią rozerwane/ thák ferce vmocnione

-1: rozmyślną rádą żadnego czaśu się nie włę-

-1: knie.

werset: 20 Serce myślą rośtropną podpárthe jest

-1: iáko tynkowánie wapienne ktorým fćiany

-1: narownywáią.

werset: 21 Iáko tyki ze trzciny postáwione ná miey

-1: fcu wyfokim nie oftaią fię przed wíátre/

-1: ták ferce lękliwe w myfli głupiego nie wy-

-1: trwa przeciw żádnemu postráchowi.

werset: 22 Ktory kole oko/ wycífka lży/ á który bo

-1: dzie ferce pobudza bolefcí.

werset: 23 Kto cfka kámieniem ná ptaki rospłó-

-1: fza ie/ á który fromoci przyiaćielá rozry-

-1: wá przyiazń.

werset: 24 Iesli dobędziesz mieczá przeciw przyia-

-1: ćielowi/ iednak nie wáthp iż fię znim záfię

-1: fprzyiáźniż.

werset: 25 Iesliż fię popędziż słowy przeciw przy-

-1: iaćielowi/ nie boyże fię gdyżci iefzcze zofta

-1: wa mieyfce poiednánia/ tylko by nie były

-1: wymowki/ pychá/ obiáwienie táiemnice/

-1: ábo vderzenie zdradá/ ábowiem dla tych

-1: rzeczy odbieży cię káždy przyiaćiel.

werset: 26 Stáw fię wiernym przyiaćielowi vbo-

-1: giemu ábyś fię z nim fpołu wefelił w rze-

-1: czách fzczęfliwych.

werset: 27 Státecznie przy nim stoi czáfu vtrapie

-1: nia/ ábyś z nim fpołu dziedzicył w oliádło

-1: fci iego/ bo nie zázwdy mamy gárdzić vbo

-1: ftwem/ ani fię mamy dziwowác bogaczo-

-1: wi który nie ma rozumu.

werset: 28 Iáko párá y dym z kominá vprzedza

-1: ogień/ tak słowá wŝczypliwe vprzedzią

-1: wylanie krwie.

werset: 29 Nie będę sie wŝtydał bronić przyiaćielá/

-1: áni sie przed nim ŝkryję.

werset: 30 A iesli mię od niego podka co złego/ kto

-1: kolwiek o tym wŝlyŝy będzie sie go przeŝtrze

-1: gał.

werset: 31 Y ktoŝ záloży ŝtraŝ wŝtam moim/ á pie-

-1: częć mądroći przyłóży do warg moich á-

-1: bych przez nie ztrzałkiem nie vpadł/ áiŝby

-1: mię nie zatraćil ięzyk moy.

rozdział: 23

KApituła. 23.

1. Modlitwá ku Bogu. 9. Mámy sie ŝtrzedz czę-

-1: ŝtego przyŝięgánia. 25. O cudzołóŝtwie. 27. Oczy

-1: Pánkie.

rozdział: 26

strona: 533

kolumna: b

werset: 27 Zła niewiałta złemu człowieku będzie

strona: 533v

ECCLESIASTICVS.

kolumna: c

działem oddana/ á poboŝna będzie daná temu ktory sie Páná boi.

werset: 28 Niepoczćiwa niewiałta lekce fobie wa-

-1: ży fromotę/ ále corká poczćiwa wŝtyda sie

-1: meŝá ŝwego.

werset: 29 Nie wŝtydliwą niewiałthę mozełz ku

-1: pŝu przyrownác/ aleć wŝthydliwa boi sie

-1: Pána.

werset: 30 Niewiaŕtę ktora ma w vczćiwofći mę

-1: ża fwego wřzyfcy za mądrą máią/ ále zło

-1: fćiwa ktora im gárdzi będzie znáczna dla

-1: pychy.

werset: 31 Wrzáfkliwa y fzczebietliwa niewiaŕtá

-1: ma być fzukáná ku odpędzeniu nieprzyia-

-1: cioł/ á kthory kolwiek ieft człowiek tháko-

-1: wychże obyczáiw záwždy będzie miedzy

-1: trwogámi woicznymi.

werset: 32 Dwie rzeczy fą ktore ferce me fráfuia/ á

-1: trzećią mie wzruřą ku gniewu.

werset: 33 Człowiek ryceřki á vbogi/ á ludzie mą

-1: drzy gdy fą odrzuceni/ á w bárzo wielkim

-1: fą wzgárdzeniu.

werset: 34 Táke ten ktory od fpráwiedliwofći v-

-1: dáwa fię za grzechem/ á tegoć Pan fkaże

-1: ná śmierć.

werset: 35 Kupiec fię ledwo mozę vchrońić grze-

-1: chu/ kárczmarz teź trudno by miał być bez

-1: winy.

rozdział: 27

KApitu. 27.

1. Wiele ludzi prze vbořtwo dopuřcza fię złoći/ á

-1: prze ftáránie o bogáctwá gwałci fpráwiedliwofć.

-1: 7. Vmysł człowieczy zpowieći poznan bywa. 10.

-1: Prawdá fię prawdziwych dzierży. 17. Kto wydá

-1: ie táiemnice wiáre tráci miedzy przyiaćioły. 29.

-1: Ktho pod kim doł kopa fam wpádnie weń. 31.

- 1: Pomftá á vpadek ná hárde przychodži. 32. Tych
- 1: ktorzy fię ciężą z przygody pobożnych ludzi żałość
- 1: ciężka vtrapi.

werset: 1 **W**iele ich zgrze-

- 1: żyło dla vboftwá/ á
- 1: ktory fie iedno chciał
- 1: zbogácić odwrocił o-
- 1: ko swe.

werset: 2 Iáko klin ktory by-

- 1: wa wbit miedzy ká-
- 1: mienie ták teź grzech závádza fię miedzy
- 1: przedawáaniem y kupowáaniem.

werset: 3 Iesliz fię ktho boiáźni Páńskiej z pilno-

- 1: ícią nie będzie trzymał/ tedy wkrótce będzie
- 1: wywrocon dom iego.

werset: 4 Iako śmieci zořtháwaią gdy przeřie-

- kolumna: d
- waią rzeřzotem/ ták plugářtwá człowie-
- 1: cze w myřli iego.

werset: 5 Piec dořwiádcza naczynia gárnczár

- 1: řkiego/ á człowiek bywa dořwiádczan w
- 1: myřli řwoiey.

werset: 6 Iáko znać z owocu opráwę drzewá

- 1: ták ferce znać człowiece z rozmyřlney po-
- 1: wieřci.

werset: 7 Nie chwal nikogo z powieřci przed

- 1: tym niź go zrozumieřz/ ábowieřci to ieřt
- 1: ľudzkie dořwiádczenie.

werset: 8 Ieřli będzieřz nářládował řprawiedli-

-1: wołci doſtąpiſz iey/ á obleczeſz ią iako ſzátę

-1: poważną.

werset: 9] Ptałzkowie łączą fię z ſobie rownemi/

-1: tákzec teſz y prawdą przyłącza fię ku thym

-1: ktorzy iey pilnuią.

werset: 10] Iako lew czyha ná zwierzę/ ták grzech

-1: ná ty ktorzy zle czynią.

werset: 11] Powieść człowieká pobożnego ieſt v-

-1: ſtáwiczná mądrość/ ále ſzalony odmienia

-1: fię iáko mieſiąc.

werset: 12] Kiedy małz wnidź miedzy ſzalone pá-

-1: trzay czáfu/ ále w zebraniu ludźi roſtro-

-1: pnych wſtáwicznie bywáy.

werset: 13] Powieść głupich ieſt z obrażeniem/ á

-1: śmiech ich ieſt z roſkoſzą złoſciwą.

werset: 14] Powieść człowieká częſto przylięgáią-

-1: cego ieſt ku poſtráchowi/ á poſwarek tá-

-1: kowych zátula uſzy.

werset: 15] Nieſnaſki hardych ſą zwyłaniem krwie/

-1: á ſwary ich ciężkie ku ſłuchaniu.

werset: 16] Ten kthory obiawia táiemnice/ tráći

-1: wiárę/ áni ſobie znaydzie przyaciela po

-1: myſli ſwey.

werset: 17] Miłuy przyaciela/ á okázuy mu fię

-1: wiernym.

werset: 18] A ieſliż obiawilz táiemnice iego/ nie do

-1: ſtániełz go potym.

werset: 19] Abowiem iáko więc kto ſtráći nieprzy-

-1: iaciela ſwego/ thák ſtráćilz przyaciela

-1: twego.

werset: 20 Iákoby gdy ktho ptaká z ręku vpuści/

-1: tak vpuściłz przyacielá ktorego pothym

-1: nie włowifz.

werset: 21 Nie gonże zá nim boć dáleko vbiegl/ á

-1: iáko dzika kozá wywikłá fię z sídlá.

werset: 22 Abowiem ráná może być zawiązána/ y

-1: pořwarek może byc poiednan/

werset: 23 Ale ten ktory wydawa táiemnice/ ítrá

-1: ćil wřzytkę wiárę.

werset: 24 Ten co okiem mruga zle myřli/ á ktho

-1: go kolwiek zna chroni fię go.

rozdział: 32

strona: 536

Iezus Syrách. Liř 536.

kolumna: a

werset: 10 Zámkni krothkiemi řłowy wiele rzeczy/

-1: by ćię zrozumiano/ á zátym zálifz milcz.

werset: 11 Nie rownay fię pánom miedzy ktoremi

-1: będziefz/ á kędy řá ítarcy/ nie řzczębiec wiele

werset: 12 Iáko przed gromem vprzedza błýfkánie/

-1: tak řromieźliwego vprzedza wdźięczność.

werset: 13 Wczás powřtáway/ y nie idź miedzy ořtá

-1: teczniemi do domu/ á nie mieřkay.

werset: 14 Tám gray/ y czyn řłobie wřzytko po my-

-1: řli/ tylko byř nie zgrzeřzył/ á hárdzie řłobie

-1: nie poczýnał.

werset: 15 Nád to wyřławiay řtworzyćielá řwego/

-1: ktory ćię dobrámi řwemi obřicie ybogaca.

werset: 16 Kthory fię boi Páná/ przyimie karánie

-1: iego/ á ci ktorzy go ráno szukáią/ otrzyma

-1: wáią łálkę iego.

werset: 17 Ktory nálláduie zakonu/ będzie im ná-

-1: pełnion/ ale obłudny będzie nim obrázon.

werset: 18 Ktorzy fię boią Páná/ znáydą to co iest

-1: śpráwiedliwego/ á śpráwiedliwość zápa

-1: lą iáko światłość.

werset: 19 Człowiek złośliwy chroni fię karánia/ á

-1: wedle śwey woley wynáyduie wymowki.

werset: 20 Człowiek roztropny nie gárdzi rozmy-

-1: ślem/ ále głupi y hárdy nie lęka fię ni cze⁸⁰/

-1: choćiaby teź co czynił nie romyślnie.

werset: 21 Nic nie czynź bez rády/ ábyś tego potym

-1: nie zálował.

werset: 22 Nie chodź drogą záwáloną/ ábyś fię nie

-1: obráził ná mieyścách kámieniśtych.

werset: 23 Zálfię theź rowney drodze nie vfay/ á

-1: śtrzez fię y dzieci twoich.

werset: 24 W kázdey śpráwie dobrej/ bądź vmyślu

-1: śtátecznego/ abowiemći to iest záchowy-

-1: wác rośkazania.

werset: 25 Kthory iest wiernym Pánu/ záchowy-

-1: wa przykázánia iego/ á kthory iemu vfa/

-1: nie podeymie żadney śzkody.

rozdział: 33

KApituła. 33.

1. Boiazń Boża. 2. Człowiek mądry. 6. Przyiaćiel

-1: śzyderz. 7. O rozmáithych czáśiech. 15. Wierny y

-1: niewierny.

werset: 1 **T** Ego ktory fię Páná boi

-1: nie pothka nic złego/ ale będzie

-1: częfto wrywan z pokuły.

werset: 2 Człowiek mądry nie ma w

-1: nienawiści zakonu/ á ktory fię w nim ob-

-1: łudnie ípráwuie/ ieft iáko okręt w náwát-

-1: ności.

werset: 3 Człowiek roftropny wiernie fię w zako

-1: nie obiera/ á zakon mu fię theż ítáwi wier-

-1: nym.

werset: 4 Rozmyflay co máłz mowić iákoby cię

-1: pytano o rzeczy znákomite/ á thákże bę-

-1: dziełz słýzany/ Nauczże fię/ á potym od-

-1: powieday.

werset: 5 Wnętrznóści głupie^{g0} íą iáko koło v wo

kolumna: b

zá/ á myflenie iáko iego ós ná ktorey fię o-

-1: bráca.

werset: 6 Przyiáciel co rad fzydzi iefth podobien

-1: íthádnikowi/ kthory rże pod każdym ie-

-1: źdzcem.

werset: 7 Y czemuż ieden dzień ieft zacnieyflzy niź

-1: drugi/ gdyż wflzythká śwíátłość dniow

-1: wroku od floncá pochodzi?

werset: 8 Rozdzielone íą rozfládkiem Pánflkim/

-1: ktory odmiány czáłow y dni śwíętych roz-

-1: rządził.

werset: 9 Ten iedny dni zacnieyŝe vczyñił y poŝ-

-1: więcił/ á drugie poŝpolite dni vczyñił.

werset: 10^x Wŝyŝyc ludŝie z ŝiemie poŝli/ y A-

-1: dam z ŝiemie ieŝt ŝtworzon.(*marg*) ^x W 1. Moiŝe. 1. v. 27. (-)

werset: 11 Ale ie Pan rozliczná vmiejętnoŝciá roz

-1: dzielił/ y drogi ŝywotá ich rozne vczyñił.

werset: 12 Niektore z nich ŝczęŝcił y wywyŝzył/ á

-1: drugie poŝwięcił y przywłáŝczył ŝobie.

werset: 13 Niektore ŝobie obrzydził y vniŝył ie/ á

-1: przewrocił ie z ich ŝtolic.

werset: 14^x Iáko gliná ieŝth w ręku gárczárzo-

-1: wych/ z ktorey czyni co chce/ ták rownie ŝá

-1: ludŝie w ręku ŝtworzyćielá ŝwego/ z ktho-

-1: rych káŝdemu z oŝobná płáci wedle zdá-

-1: nia ŝwego.(*marg*) ^x Rzym. 9. v. 20. (-)

werset: 15 Iáko złe dobremu ŝię ŝprzećiwi/ á ŝmierć

-1: ŝię ŝywotowi ŝprzećiwi/ tak ieŝt ŝprzećiw-

-1: nym złoŝnik poboŝnemu/ á poboŝny złoŝci

-1: wemu/ tháŝce y we wŝytkich ŝpráwch

-1: Nawyŝŝzego bacŝyŝz dwie rzecŝy kthore ŝá

-1: przećiwne iedná drugiey.

werset: 16 Ałećiem ia naoŝtátecznieyŝy ocucił ŝię

-1: ábych zbierał pozoŝtále groná po tych kto-

-1: rzy wino zbieráli.

werset: 17 Y poŝczęŝciło mi ŝię zá łáŝká Páñŝká/

-1: ŝem nápełnił práŝe iákoby z pierwŝzego

-1: zbieránia.

werset: 18 Obáczćieŝ zećiem nie tylko ŝobie ŝamemu

-1: prácowá/ ále teŝ y wŝytkim ŝzukájącym

-1: kárności.

werset: 19 **S**łuchayćież [!] mię przednieyſzy nád lu-

-1: dem/ á ſprawce zgrómádzienia náklóńcie

-1: vchá fwego ku mnie.

werset: 20 Ani ſynowi/ áni żenie/ áni bráthu/ áni

-1: przyacielowi niedopuſzczay nád ſobą mo

-1: cy pokiś żyw/ á máiętności twoich nie od-

-1: daway drugiem/ ábyś záfię záłuiąc nie

-1: vpomniał mu fię tego z prózbą.

werset: 21 Pokiś żyw/ a poki w tobie ducha zftáwa/

-1: nie wdaway fię w niewolą żadnemu czło-

-1: wiekowi.

werset: 22 Abowiem lepiey iefth áby v ciebie dzieći

-1: twe potrzebowały/ á nizli byś ty z rąk ſy-

-1: now twych czego pátrzyć miał.

werset: 23 We wſzythkich twych ſprawach miey

-1: ſam przodek.

werset: 24 Nie czyn ſławie twey żadne^go náruſzenia.

rozdział: 38

strona: 538v

ECCLESIASTICVS

kolumna: c

werset: 33 A káždy z tych vfáiąc rękam ſwoim w ro

-1: boćie ſwey/ okázuie ile ma mądrości.

werset: 34 A bez tychći żadnemiáſto ſtać nie może/

-1: áni by tám ludzie poſtali.

werset: 35 A wſzákoż w rádach miedzy poſpol-

-1: ſtwem nie pytaią fię ich zdánia/ áni w zgro

-1: mądzeniu zacnym będą.

werset: 36 Ani będą liádác ná stolicách/ áni rozu-

-1: mieć poštěpkow ładowych.

werset: 37 Nie będą też rozeznáwác ofpráwiedli-

-1: wości/ áni o prawie/ áni miedzy temi bę-

-1: dą/ miedzy ktoremi bywáią zacne y mądre

-1: rozmowy.

werset: 38 Ale lię báwią świeckimi robothámi/ á

-1: nic więcey nie pátrzą/ iedno káždy rzemie-

-1: łła fwego.

rozdział: 39

KApitulá 39.

1. Cwiczenie wierne^{g0}/ y pożytek ktory z tąd ma.

werset: 1 **I** Edno ten łam kto-

-1: ry przychylił vmyśl swoy

-1: k zakonowi Nawyźsze-

-1: go/ á kthory lię báwi/ w

-1: rozmyślaniu iego/ łzukác

-1: będzie mądrości wšzech

-1: ludzi łtárodawnych/ á przyłóży pilności

-1: łwey ku Prorokom.

werset: 2 Będzie záchowywał rozmowy mężow

-1: zacnych/ á dosćignie powieści trudnych y

-1: łkrytych.

werset: 3 Táiemnice łkrytych przypowieści zrozu-

-1: mie/ á będzie lię obierał w gadkách przez

-1: podobieńtwá powiedziánych.

werset: 4 Miedzy Pány będzie ná vrzędziech/ á

-1: przed Kfiążęty znacznym będzie.

werset: 5] Zwiedzi ziemie narodow postronnych/

-1: á doświadczy miedzy ludźmi złego y do-

-1: brego.

werset: 6] Przygotuie vmyśl fwoy áby ráno chwa

-1: lił Páná ftworzyćielá fwego/ á modlił fię

-1: Nawyźlżemu.

werset: 7] Vítá fwe otwarza ku modlitwie/ y pro

-1: śi o odpuźczenie grzechow fwoich.

werset: 8] Iesli on Pan wielki będzie chciał/ thedy

-1: go nápełni duchem zrozumienia/ á wyda z

-1: fiebie słowá mądrości/ y będzie Páná wy-

-1: sławiał w modlitwie fwoiey.

werset: 9] Onći fam wyproštuie rádę y vmiejęt-

-1: ność iego/ że będzie myślił o tháiemnicách

-1: iego.

werset: 10] On iáwnie okáže vmiejęthność náuki

-1: fwoiey/ á będzie fię chlubił zakonem przy-

-1: mierza Páníkiego.

werset: 11] Wiele ich będą rozum chwálić tháko-

-1: wego aż ná wieki/ áni vítanie y wyglá-

-1: dzona będzie pamiątká iego/ ále sławá ie-

-1: go będzie trwác ná wieczne czasy.

kolumna: d

werset: 12] Thego mądrość narodowie wyśławiác

-1: będą/ á kázde zgromádzenie chwałę iego

-1: roznośic będzie.

werset: 13] Iesliż zeydzie z swiátá/ zořtáwi po łobie

-1: sławę tyfiac kroć wietřzą niź infzy: Ale ie-

-1: Źli teź trwác będzie sławę otrzyma.

werset: 14 Ale ja ielzcze wiecey rozmyfliwfy fię o-

-1: powiem/ gdyżem ielt nápełnion iáko mie

-1: fięc pod pełnią.

werset: 15 Słuchayćie mię fynowie święći/ á roz-

-1: raftayćie fię iáko roża władzona nád ftru

-1: mieniem wod.

werset: 16 Wydáyćie z siebie wonność iáko kádzi-

-1: dło/ á wypuścćie kwiát iako lilia.

werset: 17 Wypuľzczayćie wonność/ a śpiwayćie

-1: chwały/ wyślawiáiąc Páná we wśzytkich

-1: śpráwach iego.

werset: 18 Oddawayćie imieniowi iego wielmoż-

-1: ność/ á przyfthoynemi chwałámi wyśla-

-1: wiayćie go/ tak w piońkách wśtnych/ iáko

-1: y ná Arfach.

werset: 19 A będziećie ták mowić w chwałách wá-

-1: śzych.

werset: 20^x Wśzythki śpráwy Páńskie są zacne/ á

-1: wśzytki ie^{gº} roskazánia stáną fię czáfu fwego^{gº}. ^x(*marg*) ^x W 1. Moíze. 1. v. 31. Már. 7. v.

37. (-)

werset: 21 Nie godźi fię mowić/ przecź to ták ielt?

-1: ábo dla ćzego to? ábowiem to wśzytko zná

-1: cznie fię okaże czáfu fwego/ Na roskazá-

-1: nie iego stánęła wodá ná kupie/ á ná śło-

-1: wo wśt iego zebráły fię wody.

werset: 22 Wśzytko co chce roskázuie/ á nie ielt nikt

-1: ćoby miał vmnieyćyć zbáwienia iego.

werset: 23 Wśzytki śpráwy ludzkie są iáwne przed

-1: nim/ áni fię mogą śkryć rzeczy dalekie od

-1: oczu iego.

werset: 24 Od wieku do wieku przepátruie/ y nie

-1: máłz nic dziwnego przed oblicznością ie^go.

werset: 25 Nie godzi fię mowić/ Coż tho ieft? ábo

-1: dla czego to? ábowiem wšzytko ieft ftwo

-1: rzono k czemu było czego potrzebá.

werset: 26 Błogofławieńftwo ie^go okrywa ziemię iá

-1: ko rzeká/ á czyni iá płodną iáko powodź.

werset: 27 Thákci pogáni poczuią gniew iego/

-1: iáko obraca wody w fłoność.

werset: 28 Iáko drogi iego rowne fą ludźiam świę

-1: tym/ ták złośnikom fą nie rowne.

werset: 29 Od początku ftworzone fą rzeczy dobre

-1: dobrym/ á záfię złośnikom złe.

werset: 30 Wšzythki rzeczy należáce ku potrzebám

-1: żywotá człowieczego/ fą ty/ wodá/ ogień/

-1: želázo/ fol/ mąká pšzeniczna/ miód/ mle-

-1: ko/ wino/ oliwá/ fzáty.

werset: 31 Kthore wšzytki rzeczy iáko fą dobre lu-

-1: dziam cnotliwym/ ták złośnikom obráćá

-1: iá fię ku złemu.

werset: 32 Sá duchowie ku pomšćie ftworzeni/

-1: ktorzy z popędliwością fwą frodze karzą.

rozdział: 44

strona: 540v

kolumna: d

werset: 20 Ten ftrzegł zakonu Nawyźlze^go/ á trwał

strona: 541

Iezus Syrách. Lift. 541.

kolumna: a

z nim w przymierzu/ ktore pewne spráwił

-1: ná cíele swoim/ y należion ieft wiernym w

-1: pokuźzeniu.

werset: 21 A dla tegoż potwierdził mu tego przy-

-1: fięgą/ iż w iego potomftwie miał vbłogo-

-1: fláwić wśzytki narody/ a iż ie miał rozmno

-1: żyć iako proch ná ziemi.

werset: 22 Przytym iáko gwiazdy wywyzłzyć na-

-1: śienie iego/ á iż od morzá do morzá/ á od

-1: rzeki aż do gránic zemie/ mieli być dzie-

-1: dźicmi.

werset: 23 Toż potwierdził ^x Izáákowi dla Abrá-

-1: háma oycá iego/ iż wśzyfcy ludźie mieli być

-1: błogofláwieńftwem dárowáni/ ^x á thoż

-1: przymierze przyszło w pokoju ná głowę

-1: Iakobowę. *(marg)* ^x W. 1. Mo. 26. v. 3. ^x W. 1. Mo. 28. v. 13. (–)

werset: 24 Dał fię mu znác przez błogofláwień-

-1: ftwá swoie/ y podał mu dziedzictwo po-

-1: dzieliwśzy ie na czątki/ ktore on rozdzielił

-1: ná dwoienaście pokolenie.

werset: 25 A z tegoć wywiodł mężá miłofiernego/

-1: ktory doftąpił lálki v wśzytkich ludźi.

rozdział: 45

KApituła. 45.

1. O Moizefzu/ o Aaronie/ y o Fineeście.

werset: 1

W

Ywiodł też z te-

-1: goż Moizefzá/ ktory

-1: był wdzięcznym v

-1: Bogá y v ludzi/ kto-

-1: rego pámiąthka ieft

-1: bárzo fzczeńliwa.

werset: 2] Tegoż porównał

-1: w chwale z świętymi/ á vczynił go wiel-

-1: kim ná postrach nieprzyaćiołom.

werset: 3] Ná iego fłowo były vsmierzáne cudá/ á

-1: vczynił go zacnym przed Krolmi: Temuc

-1: dał rofkazánia do ludu fwego/ vkázuiąc

-1: mu chwałę fwoię.

werset: 4] Vczynił go świętym w wierze y w ćicho

-1: ści/ a wybrał go ze wlytkich ludzi.

werset: 5] ^x Temući fię on dał fłyżec z głofem fwo

-1: im/ á wwiodł go w obłok.(*margin*) ^x W. 20 Moi. 6. v. 24. (-)

werset: 6] Podał mu przykazánia oblicznie/ zakon

-1: żywota y vmieiętności/ aby náuczył przy-

-1: mierza Iákobá/ á práwá fwego Izraélá.

werset: 7] ^x Wywyźfzył Aaroná świętego podo-

-1: bnego iemu/ á bráthá iego z pokolenia

-1: Lewi.(*margin*) ^x W. 2. Moi. 4. v. 14. y 7. v. 1. (-)

werset: 8] Vczynił z nim przymierze wieczne/á po

-1: ruczył mu vrząd kapłáńki miedzy ludem/

-1: y vbłogośławił go ochędoftwem fwoim/

-1: przyoblokł go fźátámi zacnemi.

kolumna: b

werset: 9] **Dofkonąłá [!]** wielmożnością oblokł go/ á

-1: vbrał go w kofztowne przyprawy/ w vbra

-1: nie/ długą łzate/ y w Efod.

werset: 10 Knaflami złotemi przychędożył go/ y gę

-1: łtemi dzwonki około niego/ ktore brzmia-

-1: ły gdy chodził/ a w kościele brząkały/ aby

-1: to było ná pamiątkę fynom Izraelskim lu-

-1: dowi iego.

werset: 11 Przytym łzată świętą/ złotem/ y Hiá-

-1: cyntem/ łzárłatem/ y robothą rozmáitą/

-1: z napierśnikiem łądu z náuką y z prawdą.

werset: 12 Robotą tkáną iedwabiu czerwonego/

-1: y kámieńmi drogiemi/ ná kłztałt fygnetow

-1: rytemi/ y robotą złotniczą w złoto ofádzo-

-1: nemi/ wrytymi z písmem na pamiąthkę/

-1: według liczby pokolenia Izraelskiego.

werset: 13 Przythym koroną złotą ná czapce iego

-1: wrytą ná kłztałt fygnetu świętego/ vbio

-1: rem vczćiwem zacney roboty/ y bárzo o-

-1: chędożnym ná weyzreniu.

werset: 14 A takowéc łprawy nie były przed nim zá

-1: żadnego wieku.

werset: 15 Ani w to obłoczył żaden obcy/ ále tylko

-1: wftáwicznie łami fynowie y wnukowie

-1: iego.

werset: 16 Całe ich ofiáry bywály wftáwicznie dwa

-1: kroć odprawowane przez dzień.

werset: 17 " Ręce iego poświęcił Moizełz/ á pomá-

-1: zał go olejkiem świętym.(marg) " W. 3. Moi. 8. v. 12. (-)

werset: 18 Themuc przymierzem wiecznym poru-

-1: czono y potomkom iego/ pokąd niebo dni

-1: Íprawuie/ aby służyli Bogu y Ípołu ofiá-
-1: ry czynili/ a w imię iego błogofławili ludo
-1: wi iego.

werset: 19 Tegoć sobie Pan ze wńzech ludzi obrał

-1: ku oddawaniu ofiar śniednych y mok-
-1: rych/ y rzeczy wonnych na pámiątkę oczy-
-1: ścienia ludu.

werset: 20 Themuż też podał y roszakánia swoie/ y

-1: moc wedle opifanych praw/ aby swiá-
-1: dectw iego náuczał Iakoba/ a zakon ie-
-1: go/ objaśnił Izraelowi.

werset: 21 Przeciwoć niemu się wzruszyli ludzie

-1: obcy/ á przez zazdrość powstáli przeciw-
-1: ko niemu na pułzczy męzowie kthorzy
-1: byli przy Dathánie y Abironie/ y zbun-
-1: towanie Korego z gniewem y z popędli-
-1: wością.

werset: 22 A toć Pan widział/ á nie pochwalił tego/

-1: y owłzem w gniewie Írogim Ią potrá-
-1: ceni.

werset: 23 Okazał nád nimi cudá gdy ie potrácił

-1: płomieniem ognia swego.

werset: 24 Ale Aarona rozmnożył w chwale/ y dał

-1: mu dziediczne dochody/ y oddał mu wńzy
-1: tki pierworodztwa zboż/ á naprzod mu
-1: przygotował chleba doftátek.

rozdział: 50

strona: 543v

kolumna: c

werset: 27 To iest ná ty ktorzy trzymáią gorę Sá-

-1: maryey/ y ná ty kthorzy miefzkáią w ziemi

-1: Filiftyńfkiey/ y przeciw narodowi fzalone

-1: mu miefzkáiącemu w Sychem.

werset: 28 W tych kłięgach náukę mądrości y vmie

-1: iętności fpifał Iezus fyn Syráchow wnuk

-1: Eleázárov Ierozolimczyk/ w ktorzych o-

-1: kazał mądrość ferca fwego.

werset: 29 Szczęfłiwy to iest ktery fię w nich obie

-1: ráć będzie/ á ftanie fię mądrym ktorzy ie zá-

-1: chowa w fercu fwym.

werset: 30 Abowiem ktery fię ták fprawowác bę-

-1: dzie/ będzie godzien ku wfzytkiemu/ ábo-

-1: wiem fciefzki fwe pokláda w fwiátłości

-1: Pańskiey/ ktery poboże ludzi mądrofcią

-1: nápełnia.

werset: 31 Niechayzec będzie Bog fławion ná wie

-1: ki/ niechze fię ták ftanie.

rozdział: 51

KApituła 51.

1. Modlitwa Iezufá fyná Syráchowego/ ktora w

-1: fobie zámyka czynienie dziek. 18. Kędy fię modli

-1: áby mogł otrzymác mądrofć. 30. Napomina nieu-

-1: mieiętne áby iey fzukáli/ á izby fię podáli w posłu-

-1: fzeńftwo iey.

Modlitwá Iezufá fyná Syrá--1: **chowego.**

werset: 1

W

Yfławiác cię bę

<http://rcin.org.pl>

-1: dę Pánie á Krolu/

-1: á będę cię chwalił Bo

-1: gá wybáwiciéla me-

-1: go/ opowiedáiąc imię

-1: twoie.

werset: 2] A bowiemes ty był

-1: y pomocnikiem y obrońcą moim/ á zácho

-1: wałes od zginienia ciáło moie.

werset: 3] Ktemu od sídlá ięzyká potwarneho/ y

-1: kłámstwu poddánego/ tyś mnie był rátun

-1: kiem przeciw nieprzyacióloom moim.

werset: 4] Tyś mię wybawił dla wielkiego miło-

-1: śierdzia twego/ y od ryku tych ktorzy fię by

-1: li nágotowáli chcąc mię poźrzeć.

werset: 5] Ktemu też y z rąk tych ktorzy czyháli ná

-1: moje zdrowie/ y z wiela trudności ktorem

-1: ćierpiał.

werset: 6] Od ognia ktory mię ze wżąd duśił/ y z

-1: pośzrod płomieniá kthory mię vpalić nie

-1: mógł.

werset: 7] Z żywohá głębokiego grobu/ od ięzyká

-1: nieczyśthego/ y od fałsznego oskárzenia

-1: przed Krolelem/ y od potwarzy ięzyka nie-

-1: ípráwiedliwego.

werset: 8] Duśzá moiá práwie iuż bylá blifką

-1: śmierci.

kolumna: d

werset: 9] Zdrowie moje tużci iuż było nád grobem.

werset: 10] Ze wżąd mię trzymáły poimánego/ á nie

-1: był nikt coby mię był rátował/ oglądałem

-1: fię ná ráthunek ludzki/ ále go nífkąd nie

-1: było.

werset: 11 Tedy ná ten czás wfpomniałem ná mi-

-1: łosierdzie twe Pánie/ y ná to coś fpráwo

-1: wał od wżytkiego wieku.

werset: 12 Abowiem ty iesteś wybáwicielem tych

-1: ktorzy vfáią w tobie/ wiyemuiąc ie z rąk nie

-1: przyacielfkich.

werset: 13 A przetożem z źiemie podniofł kthobie

-1: modlitwę/ á prośilem ábych był od śmierci wybáwion.

werset: 14 Wzywałem Paná/ á oycá Páná moie-

-1: go/ áby mię nie opuźczał czału vtrapie-

-1: nia/ gdy mię hárdzi rátowác nie chćieli.

werset: 15 Vítawicznie będę chwalił imię twoie/

-1: y będę ie wyfławiał z dźiękowániem/ abo-

-1: wiem moiá modlitwa iefł wyfłuchána.

werset: 16 Záchowałeś mię od zginienia/ y czału

-1: niefzcześcia wybáwiłeś mię.

werset: 17 A dla tegoż będę tobie czynił dźięki/ y będę

-1: ćię chwalił wyfławiáiąc imię twe Pánie.

werset: 18 Będąc iefzcze młodzińialzkim niżlim

-1: fię poczał tułác/ przez modlitwę fwą fżuka

-1: łem mądrości.

werset: 19 O tem prośił przed kościołem/ y fżuka-

-1: łem iey áż y w dálekich kráinach/ onác zá-

-1: kwitnęła iako grono kthore doyzrewác

-1: poczyna.

werset: 20 Serce moie w niey fię rozwefeliło/ á no

-1: gá moiá próftho chodźiła/ y szukałem iey

-1: też z młodości moiey.

werset: 21 Nąkloniłem trochę ku niey vchá mego/

-1: y nauczyłem się iey/ y dostałem wielkiew v-

-1: miejętności.

werset: 22 Gdym tedy w niey poczuł pożytek/ będę

-1: dawał chwałę temu kthory mi dał dosta-

-1: pić mądrości.

werset: 23 Wmyśliłem w niey się obierać/ y prągną

-1: łem nálladować to co iest najlepšzego/ áni

-1: się mam zacz wftydąć.

werset: 24 Myśl moiá rozbierála to sámá w sobie/

-1: y rozwazałem sobie spráwy moie.

werset: 25 Podniosłem ręce moie ku gorze/ y po-

-1: znałem błędy swe.

werset: 26 Vdałem serce swe ku niey/ y nálaźem ją

-1: w czyfności.

werset: 27 Od początku miałem ku niey przykłon-

-1: ne serce moie/ á dla thegoź nie będę opuź-

-1: czon.

werset: 28 Wnętrznosci moie poruzyły się ku szu-

-1: kaniu iey/ a przethożem dostał dobrej o-

-1: śiadłości.

werset: 29 Pan mi dał miásto nagrody ięzyk/ kto-

-1: rym go będę chwalił.

ksiega: Est.

rozdział: 16 [=16]

strona: 546

Ostátek Historyiey

Efter. Liŧt. 546.

kolumna: a

werset: 15 A iż ła fynowie Bogá Nawyźŧzego/

-1: Wŧzechmogácego/ y wiecznie żywiącego/

-1: ktory y náŧze/ y przodkow náŧzych kroleŧtwo

-1: zacnie poŧtánowił.

werset: 16 A ták dobrze vczynicie gdy liŧtom ktore

-1: poŧlał Aman Amádátczyk doŧyc nie vczy

-1: niicie.

werset: 17 Przeto iż on ktory był powodem thych

-1: liŧtow/ obieŧzon ieŧt v bran miáŧtá Sufys

-1: ze wŧzythkim ŧwym domem/ á Bog Pan

-1: wŧzytkiego ŧlufznie y pręthko ŧię pomŧcił

-1: nad nim.

werset: 18 A przetoż przez woźnego obwoławŧzy

-1: liŧthy wŧzędy iáwnie/ dopuŧćcie Zydom

-1: wolno vżywáć praw ich.

werset: 19 Y pomoŧcie im áby ŧię mogli pomŧcić

-1: nád tymi ktorzy czyháli na nie czálu nie-

-1: ŧzczęŧcia ich to ieŧt dniá trzynáŧtego/ á mie

-1: ŧiáca dwunáŧtego ktory ieŧt Adár/ tegoż

-1: dniá.

werset: 20 Abowiem Bog ŧpráwił to wefele naro-

-1: dowi wybránemu miáŧto ich zginienia.

werset: 21 A przetoż wy bądźcie pilni dniá thego

-1: známienithego/ á obchodźcie gi z wielkiem

-1: wefelem/ ábychmy teraz y ná potym wŧzy-

-1: ŧcy beŧpiecznymi byli/ ták my iáko y Perŧo

-1: wie nálzy mili przyiáciele.

werset: 22 A iżby był na wieczną pámiątkę zginie-

-1: nia tym ktorzy nam źle myflą.

werset: 23 Káźde tedy miálto y źiemicá ktoraby te-

-1: mu dofyć nie czyniła/ z thákowemże gnie-

-1: wem/ mieczem/ y ogniem będzie poborzo-

-1: ná/ thák iż tám nie tylko ludzie więcey nie

-1: będą/ ále tám áni źwierzę/ áni ptak ná wie

-1: ki nie poftoi.

rozdział: 10

To ma być przydane ku dziefią-

-1: temu Kápitulum.

werset: 4 **T** Edy rzekł Márdoche

-1: ufz/ Bogći ieft ktory to wfyz

-1: tko czyni.

werset: 5 Abowiem pamiętam fen ktorym widział

kolumna: b

o tej wfyztkiey spráwie/ z ktorego fnu nic

-1: fię nie odmieniło.

werset: 6 Zrzodło ono maluczkie z ktorego wielka

-1: rzeká płynęła/ y odmieniła fię w świat-

-1: łość/ w fłońce/ y w wody wielkie: Ełther

-1: ieft kthorą Krol poiąwfzy zá żonę vczynił

-1: Krolową.

werset: 7 A Amán y ia ieftechmy dwa łmokowie/

werset: 8 A narodowie łą ci ktorzy fię byli zebrali

-1: áby wyglądźili imię Zydowfkie.

werset: 9 Aleć narod moy łą Izráelczycy/ ktorzy

-1: wołali do Pána/ y záchował ie/ abowiem

-1: Pan broni ludu swoiego/ wybáwiáiąc gi

-1: od káždego niełzczeńciá/ á okázuiąc tákie

-1: džiwy y cudá miedzy pogány.

werset: 10 A przetoż vczynił dwa džiały/ ieden lu-

-1: dowi Bożemu/ á drugi dla inych wżytkich

-1: narodow.

werset: 11 A ty dwa džiały przyłzły przed Bogá w

-1: godżinę/ w czás/ y w dzień łádu ktory miał

-1: vczynić miedzy wżemi narody.

werset: 12 Thedy Bog wřpomniál ná lud swoy/ y

-1: bronił łrony dżiedzictwa łwego.

werset: 13 A przetoż ty dni/ to iełt czternałty y pięt

-1: náłty miełiácá Adar/ bęđą záchowywane

-1: w zgromádeniu z wefelem y z rádościá

-1: przed Bogiem/ teraz miedzy ludem iego/

-1: y ná potym wiecznie.

rozdział: 11

To też iełt przydano w Greckim

-1: ná końcu dżieśiáthego Kápitulum/ co fię

-1: nam zda nie bárzo krzczy/ ale iákożkol-

-1: wiek może być przydano ná przod-

-1: ku iedennałtego Kápitulu-

-1: lum.

werset: 1 **R** Oku czwartego zá Ptolo-

-1: meufzá Krolá y Kleopátry/ Dofy-

-1: teufz ktory fię mienił być Kapłanem y Le

-1: wita/ y Ptolemeus łyn iego/ przyniełli ty

-1: liłty Purym/ o kthorych powiedáia iż ie

-1: wykłádał Liŧtymach fyn Ptholomeuŧzow

-1: w Ieruzalem.

ksiega: Bar.

rozdział: 4

strona: 548v

kolumna: c

werset: 25 Kochánkowie moi chodźili po drogách

-1: przykrych/ á zábráni łą od nieprzyiaćioł

-1: iáko trzody zá łup pobráne.

werset: 26 Bąđźćieź dobrej myŧli dźiateczki/ á vfay

-1: cie Bogu/ ábowiem ten ktory tho ná was

-1: przywiodł/ wŧpomni ná was.

werset: 27 Iákoście tedy mieli prędky vmyŧł ku od

-1: Ítaniu od Bogá wálzego/ ták záfię náw-

-1: roćiwŧzy fię/ tyle dziefięć kroć ŧzukáyćie go.

werset: 28 Abowiem ten ktory ná was wniół to

-1: niezczęście/ tenżeć was záfię wybáwiwŧzy

-1: obdárzy wefelem wiecznem.

werset: 29 Bąđźże dobrej wyŧli o Ieruzálem/ ábo-

-1: wiem ten ktorego fię imieniem ozywáŧz/

-1: ten ćię poćiefzy.

werset: 30 Nędznić to ludzie kthorzy ćię trapili/ á

-1: kthorzy fię wefelili z vpadku twego.

werset: 31 Nędzneź tho łą miaftá kthorym ŧłużyli

-1: dziatki twoie/ á niezczęfne ktore zabrało

-1: łyny twoie.

werset: 32 Abowiem iáko fię rádowáło z vpadku

-1: y z zginienia twego/ thák zás będzie na-

-1: rzekać z łpuŧtoŧzenia łwego.

werset: 33 Odeymę iego wefele wśtháwiczné/ á

-1: chłubę iego obrocę w płáč.

werset: 34 Abowiem przez długi čás będzie ná nie

-1: pułzczon ogień od Bogá wieczné⁸⁰/ á przez

-1: długi čás czarci w nim mieszkaç będą.

werset: 35 Poyrzyż o Ieruzálem ku wśchodu słoń-

-1: cá/ á obáčz wefele kthoreć przychodzi od

-1: Bogá twego.

werset: 36 Oto synowie twoi idą ktores śtráciło/

-1: á bieżą od wśchodu/ y od zachodu/ ná słoń-

-1: wo świętego Bogá zgromádzeni/ wefe-

-1: łącz fię w chwale iego.

rozdział: 5

KApituła. 5.

Prorok nápomina Ieruzálem ku wesełu.

werset: 1 **Z**Wlecz że fię Ieru-

-1: zálem z odźienia płáčzu

-1: y z záłoby twoiey/ á oblećz

-1: ná fię miásto śzátthy zac-

-1: ność chwały/ którą dáwá

-1: Bog tobie ná wieki.

werset: 2 Obleczże fię w dwoiakie śzaty y w śprá-

-1: wiedliwosc pochodzącá od Boga/ włoż

-1: ná twą głowę koronę chwały wiecznego

-1: Bogá.

werset: 3 Abowiem okáże Bog chwałę twą káźde-

-1: mu narodowi ktory pod niebem ieśt.

werset: 4 Bog będzie cię názywáł onym imieniem

-1: ná wieki/ Pokoim spráwiedliwości y ch

-1: wáłą pobożności.

werset: 5 Powstańże Ieruzálem/ á stań ná miey-

-1: ľcu wyfokiem/ y poyzry ku wľchodu słoń-

kolumna: d

cá/ y weyźry ná ľyny twe ktorzy ľię zbierá-

-1: ią od wľchodu słońcá áż do zachodu/ wefe

-1: ľac ľię w sľowie Bożym á obchodźac pámią

-1: tkę świętego.

werset: 6 Abowiem ći ktorzy z ćiebie ľzli pieśzo bę-

-1: dác gnáni od nieprzyiaćioľ/ thy Bog ze

-1: chwałą y z doľthoynośćią przyprowadzi

-1: do ćiebie iáko ľyny Krolewľkie.

werset: 7 Gdyż tho Pan Bog poľthánowiľ iż ma

-1: vniżyć káżdą wyfoką gorę/ y skáły wiecz-

-1: nie trwáiące/ y doliny nápeľnić/ aby ľię źie

-1: miá wyrownalá/ á Izráel źeby miał dro-

-1: gę beśpieczną w chwale Bożey.

werset: 8 Lály theż y drzewá podawáiące wdzięć

-1: ną wonność/ ná roľkazanie Boże záľto-

-1: nią ćieniem ľwym Izráelá.

werset: 9 Abowiem Bog będzie wodzem Izráeli-

-1: tom z wefelem/ sľwiátľością máieľtathu

-1: ľwego/ z miľofierdziem y z spráwiedliwo-

-1: śćią/ ktora iest od niego

rozdział: 6

Dokończenie kfiąg Báru-

-1: chá Proroká.

KApitu. 6.

<http://rcin.org.pl>

Przepis listu który Ieremiałz posłał do tych kto-

-1: rzy byli zawiędzeni w niewolę do Babilonu od

-1: Krolá Babilońského/ okazując im to co miał z

-1: rozkazania Bożego.

werset: 1 **D** La grzechow kto

-1: rycheście się przeciw

-1: Panu dopuścili/ bę-

-1: dziecie poimáni y zá-

-1: wiedźieni do Bábilo

-1: nu od Nábuchodono

-1: zora Krolá Bábiloń

-1: skiego.

werset: 2 A gdy wnidźiecie do Bábilonu/ tám bę-

-1: dziecie miełzkác przez długi czas y przez

-1: wiele lat/ aż do siódmego pokolenia/ po-

-1: tym ia was z támtąd wywiodę w pokoju.

werset: 3 W wyzrycie w Babilonie Bogi złote/ y íre

-1: brne/ y drzewiáne kthore nołzą ná ramio-

-1: nách/ á ktorzy łą ná połtrách pogánom.

werset: 4 Strzeżcież się thedy abyście nie byli po-

-1: dobni cudzoziemcom/ á nie boyćie się Bo-

-1: gow onych.

werset: 5 A gdy ie wyzryćie áno ie chwali wielka

-1: orda ludzi chodząc przed nimi y zá nimi/

-1: tak rozmyślajćie w sercu swoim/ Ciebie

-1: Pánie fámeo potrzebá chwálić.

werset: 6 Abowiem Anioł moy będzie przy was/

-1: który będzie bronił dułz waszych.

werset: 7 Bogow tych ięzyk iesth wyprawion od

-1: rzemieśniká/ bo fą pozłoceni y pośrebrze-

-1: ni/ áleć fą fałszywi/ y mowić nie mogą.

ksiega: Dan.

rozdział: 3

strona: 551

Pieśń trzech
młodzieńców. Lift. 551.

kolumna: a

werset: 87 Wy święci pokornego fercá dobrorzecz

-1: cie Pánu/ chwalćie go y wywyższayćie aż

-1: ná wieki.

werset: 88 Wy Anániafzu/ Azáryafzu/ y Miáfelu/

-1: dobrorzeczćie Pánu/ chwalćie go y wywyż

-1: szayćie aż ná wieki/ Abowiem nas wy-

-1: dárł z grobu/ á wybáwił nas z ręki śmier

-1: ćí/ y wyjął nas też z pośrod ognia pałaią-

-1: cego.

kolumna: b

werset: 89 Wyznawayćież Páná/ ábowiem iefth

-1: dobry á miłofierdzie iego iefth na wieki wie

-1: czne.

werset: 90 Wy wżyścy fłudzy Páńscy wyfławiáy

-1: cie Páná/ kthory iefth Bog nad Bogi/

-1: Chwalćie go y wyznawayćie/ ábowiem

-1: miłofierdzie iego trwa ná wieki.

rozdział: 13

kolumna: ab

Hiftorya o Zuzánnie/ kthora iefth począth

-1: **kiem proroctwá Dánielowego według Greckich piśm.**

<http://rcin.org.pl>

8. Sprawce ludu rozmiłowáli fię Zuzánny. 19. Znaleźli ią fámę w fádzie/ y namawiáią ią áby im

-1: zezwoliá ku ich niecnoćie. 22. Zuzánná weftchnąwfiy/ woli śmierć niżby im miáá przyzwolić. 26. Ob-

-1: winowáli ią cudzołoftwem/ y fkazána ná śmierć. 45. Pan wzrufza Duchá Dánielowego. 62. Oni obá

-1: ftárcy fą podani ná śmierć. 63. Elkia y z żoną chwałá Páná.

werset: 1 7 **C** Złowiek niekto-

-1: ry był miefzkáiący w

-1: Bábilonie/ kthorego

-1: zwano Ioákim.

werset: 2 Ten poiął fobie zá

-1: żonę Zuzánnę/ corkę

-1: Elkiego barzo nado

-1: bną y bogoboyną.

werset: 3 Abowiem iż rodzicy iey byli ludzie pobo

-1: żni/ przetoż corkę fwą wyćwiczyli w zako

-1: nie Moizéfzowym.

werset: 4 A Ioákim był bárzo bogáty/ ktory miał

-1: fad przy swoym domu/ á do niego fię Zydo

-1: wie fchodźili/ iż był ze wfzytkich názacniey

-1: fzy.

werset: 5 Tegoż roku byli obráni dwa ftárcy z lu-

-1: du fędzmi/ o ktorych był pan powiedział/ iż

-1: złość wyfzłá z Bábilonu od fędziow ftár-

-1: fzych/ ktorzy fię zdali iákoby lud rządźili.

werset: 6 Ci częfto bywáli w domu Ioakimowym

-1: á ktorzykolwiek mieli iáką fprawę/ thedy

-1: fię tám do nich fchadzáli

werset: 7] Ale gdy w przypołudnie lud się był roz-

-1: źzedł/ tedy Zuzanna wżedźy przecha-

-1: dzála się po ładzie męża swego.

werset: 8] Tedy oni dwa ftarczy widząc ją tam v-

-1: ftawicznie wchodzącą y przechodzącą się/

-1: bārzo się zápalili miłością ku niej.

werset: 9] Thák iż się im rozum záwrocił/ y oczy

-1: swe odwrócili aby nie pátrzáli w niebo/ zá

-1: pámiętawszy y fądu fprawiedliwego.

werset: 10] A chociaż byli obádwa zránieni miłoś-

-1: ćią iey/ iednak przedsię ieden drugiemu nie

-1: oznámił bolu swego.

werset: 11] Bo się wftydáli ieden drugiemu oznay-

-1: mić niewftydliwej požądliwości swej kto

-1: rą k niej mieli.

werset: 12] A gdy vftawicznie obádwa prágnęli/

-1: aby ją iedno widzieć mogli/ rzekł ieden

-1: drugiemu/

werset: 13] Idźmy iuz do domu/ abowiem ieft czas

-1: obiadu.

werset: 14] Tedy się fpolu rozeszli/ á wrociwszy się/

-1: przyźli ná iednoź mieyfce. A tak oni z po-

-1: łu pytáli się przyczyny ześcia swoiego/ y

-1: támże obádwa wyználi o swoiey nierzą-

-1: dney miłości/ Y od tegoż czáfu poŧháno-

-1: wili miedzy sobą kiedy by ją fámę záłthać

-1: mogli.

werset: 15] Y przydało się gdy takowego czáfu pil-

-1: nowáli/ iż Zuzanna iáko była zwyklá do

-1: řadu wejřła ze dwiema tylko dziewczkř-

-1: mi/ chcřc się třm myć/ iż byřo břrzo gorřco.

werset: 16 A nie byř třm nikt/ iedno oni dwř řtřr-

-1: cy/ ktorzy się řkryli řtrzegřc nř nie.

werset: 17 Tedy onř rzekř ku řwym řřżebnicřm/

-1: Przynieřcie mi oleyki y mydřo/ a żřmkni-

-1: řcie drzwi v řřdu/ řbych się zmyřř.

werset: 18 Co ony vczyriřy třk iako im rořkazřřř/ ř

-1: żřmknřwřřy drzwi v řřdu/ wyřřy dru-

-1: gř fortkř/ řby iey przyniořřy to co byřř ro

-1: řkazřřř/ nie wiedzřc iż się thřm řkryli oni

-1: řtřrcy.

werset: 19 A gdy třk ony řřżebnice wyřřy/ pow-

-1: řtřli oni řtřřřy/ ř przybiezawřřy ku niey/

-1: rzekli/

werset: 20 Otho drzwi v řřdu řř żřmknione/ ř

-1: nikt nas nie widzi/ Myřmy się řciebie ro-

-1: zmiřwřřli/ ř dla thegoż przyzwol nam ř

-1: vczyř to dla nas obudwu.

werset: 21 Abowiem ielli nie będzieřc chćieć/ prze-

-1: řiw thobie będzieřc řwiadczyć/ zechmy řię

-1: z mřodzieńcem zařtřli/ y iżeř dla tego ode

-1: řłřř od łiebie řřżebnice.

ksiega: 1.Mach.

rozdzial: 1

strona: 553v

kolumna: c

werset: 30 A po dwu lat pořłř krol do miřř Iud-

-1: řkich Poborcę/ kthory przyćiřgnřř z wiel

-1: kim woŃkiem ludu.

werset: 31 A gdy mieŃczenie Ńowom iego wrzko-

-1: mo z pokoynem/ wŃzakoŃ zdrádlwym wiá

-1: rę dali/

werset: 32 Tedy on z trzákkiem wtárgnął do miá-

-1: ítá/ á vczynił w niem wielki mord/ pozábi

-1: iawŃzy wielki poczet Izráelczykow.

werset: 33 Y złupił miásto a popalił ie ogniem/ á

-1: domy w nim y mury okoŃo niego poobálal

werset: 34 NiewiáŃty záfię y dŃiatki ich záwiedli w

-1: poimánie/ y bydlá ich pobráli.

werset: 35 Potym miásto Dawidowe opráwili mu

-1: rem wielkim y mocnym/ pobudowawŃzy

-1: okoŃo niego wieŃe wyŃokie kthore im byŃy

-1: miásto zamku obronnego.

werset: 36 TamŃe w nich oŃádzili narod ludŃi zŃo-

-1: íciwych y męŃe niecnotliwe ktorzy Ńię tá

-1: bárzo zmocnili.

werset: 37 Y znieŃli tá

-1: Ńę/ y tá

-1: ruzálem.

werset: 38 A ták z támtąd wielkie przefzkody/ y prze

-1: kázy mieyŃcu Ńwięthemu byŃy czynione/ á

-1: ná káŃdy czás nieprzyiáciel zŃoŃciwy tuŃ zá

-1: wŃdy byŃ nád Izráelczyki.

werset: 39 A bowiem y okoŃo mieyŃcá Ńwiętego krew

-1: niewinná wylewáli/ á Ńplugáwili ie.

werset: 40 Tedy dla nich mieŃczenie z Ieruzálem

-1: z vćiekáli/ w ktorzym nie mieŃzkáli iedno cu-

-1: dzoziemcy/ gdyż go odbieżeli miezczanie ie

-1: go/ á ci ktorzy fię w nim z rodzili.

werset: 41 Mieŝce ich ŝwięte było ŝpuŝtoŝzone/ á

-1: ich wroczyŝte ŝwięthá obrociły fię w płác

-1: y Szábáthy w pohánbienie/ á zacnoŝć ich

-1: przyŝlá ku wzgárdzie.

werset: 42 Ták iz teŝ zelzywoŝć przerownála onę

-1: pierwŝzą zacnoŝć iego/ á ono iego wielkie

-1: wywyŝzenie obrociło fię w ŝáloŝne nárze-

-1: kanie.

werset: 43 Potym Krol Antyochus rozeŝlá liŝty po

-1: wŝytkim kroleŝtwie ŝwoim/ áby fię wŝy

-1: ŝcy ŝthali iáko iednym ludem/ á izby káŝdy

-1: opuŝcił zakon ŝwoy.

werset: 44 Y były tedy wŝytki narody poŝłuŝni De

-1: kretowi iego.

werset: 45 W[i]ele teŝ z Izráelczykow przyŝtáli ná ie

-1: go wiáre/ á ofiárowáli obrázom y pogwał

-1: ćili ŝwięthá.

werset: 46 Ktemu ieŝzcze poŝlá krol przez poŝty ŝwe

-1: do Ieruzálem y do miaŝt Iudŝkich liŝty ŝwe

-1: áby práwá obcych ŝiem przyięli.

kolumna: d

werset: 47 A izby fię pohámowali od ofiar palo-

-1: nych/ ŝniednych/ y mokrych w koŝciele Bo

-1: ŝym.

werset: 48 Aby teŝ Szábbáthy y dni wroczyŝtych

-1: ŝwiáth pogwałćili.

werset: 49 Roŝkazał teŝ ŝplugáwić mieyŝcá ŝwię-

-1: te 1pou z ludźmi świętymi.

werset: 50] Ro1kazawfzy aby budowáli ołtarze/ gá

-1: ie y bálwany/ á aby im ofiarowali świ-

-1: nie y bydła nieczyfte.

werset: 51] Synow teź swoich aby nie obrzewó-

-1: li/ duŕze ſwe plugáwiąc wŕzelákimi obrzy

-1: dłoŕciami/ y thak fię ſprzećiwiąc aby za-

-1: kon przyſzedł w wieczne zápamiétanie/ y

-1: wŕzytki wítawy aby były odmienione.

werset: 52] A ieſliby ktory nie vczynił wedle wyro-

-1: ku krolewſkiego/ aby był gárdłem karan.

werset: 53] Wedle tych wŕzytkich ſłow roſpifał w-

-1: ſzędy po kroleſtwie ſwoim poſtánowiwŕzy

-1: wŕzędniki nád wŕzytkim ludem.

werset: 54] Y roſkazał po wŕzytkich mieſćiech Iud-

-1: ſkich/ aby w káżdym ofiary ſprawowano

werset: 55] Ku ktorym fię wiele ich z ludu zebráło/

-1: á zwłáſzczá wŕzytcy przelępcowie zako-

-1: nu/ ktorzy fię dopuſzczáli złoczyńſtwá w

-1: źiemi.

werset: 56] Y záганиáli lud Izráelſki do iáſkiń kę-

-1: dy fię kolwiek vćiekáli czáſu wygnánia.

werset: 57] Potym dniá piętnaſtego mieſiáca Chá

-1: ſleu/ roku ſto czterdzieſtego y piątego po-

-1: ſtáwiono obrzydłoſć ſpuſtoſzenia ná oł-

-1: tarzu Páńkim.

werset: 58] Táŕŕe y w miáſtach Iudſkich okolicz-

-1: nych pobudowane ſą ołtarze/ á ſprawo-

-1: wano kádzenia przededrzwiámi domu

-1: káždego y po vlicach.

werset: 59] Przytym y kfięgi zakonu ktore kolwiek

-1: náležiono podrápawfzy w ogniu popalo

-1: no.

werset: 60] V kogo by teź náležione były kfięgi przy

-1: mierza/ ábo ktoby kolwiek był przyiázli-

-1: wym zakonowi/ áby ten był mocą ich we-

-1: dle dekretu krolewfkiego ná gárdle kará-

-1: ny.

werset: 61] A tákci fię oni obchodźili z Izráelczyki/

-1: ktorzy fię iedno ná káždy miefiąc vkazáli w

-1: miełcie.

werset: 62] Tedy piątego y dwudźieftego dnia w

-1: miefiącu fprawowali ofiary ná ołtharzu

-1: ktory był przy ołtarzu Bozym.

werset: 63] Niewiáfty záfię ktore obrzezowály fyny

-1: fwe mordowáli wedle dekrethu krolew-

-1: fkiego.

rozdzial: 4]

strona: 556

Pierwfe Kfięgi Machábeyskie. Liłt 556.

kolumna: a

werset: 7] A widząc woyfko pogańskie barzo mocno y

-1: zbroyne/ y zewfząd iezdnemi obtoczone/ y theź w

-1: rzeczách woiennych ćwiczone.

werset: 8] Thedy Iudás mowił do swoich w ty fłowá/

-1: Nie boyćieź fię wielkości ludzi tych/ áni fię lę kay-

-1: ćie gwałtowney mocy ich.

werset: 9] Pamięthaycie iáko oycowie nászy byli wybá-

-1: wieni w morzu czerwonym/ gdy Fárao gonił zá

-1: nimi z woýłkiem śwym.

werset: 10] A przetoż teraz záwołaymy ku niebu/ owa fię

-1: Pán śnadź zmiłuię nád námi/ á rozpomniaw

-1: śzy ná przymierze oycow nászych porażi dźiś oto

-1: to woýłko przed námi.

werset: 11] Aby poználi wśzyfcy narodowie/ iżeć ięst then

-1: kthory wybáwia y záchowywa Izráelá.

werset: 12] Tedy oni cudzozięmcy podnioźszy oczy śwe/ vy

-1: zreli ię przeciw łobie ciągnące.

werset: 13] Tákże wyźli k nim z obozu ku bitwie/ á ci kto-

-1: rzy śtali przy Iudáfię trąbili ku potykániu.

werset: 14] A ták zwiodźszy bitwę/ porázeni śą pogáni/ y ro

-1: zegnáni po polu.

werset: 15] Ci záfię kthorzy z nich pozośtáli/ byli mieczem

-1: pomordowáni/ Y śzli zá nimi w pogonią od Gá

-1: zeron/ áż do pol Idumeyfkich/ Azotfkich/ y Iám

-1: nyfkich/ y zábili z nich trzy tyfiące mężow.

werset: 16] Pothym Iudás z woýłkiem śwym wrocił fię od

-1: tych/ zá ktoremi chodźili w pogonią.

werset: 17] Y mowił ták do ludu śwego/ Niechayże wás nie

-1: zdeymuie chuć ku łupom/ ábowiemći ięszcze ma-

-1: my przeciw łobie woynę.

werset: 18] Gorgiafz ięstći bliłko nas z woýłkiem ná gorze/

-1: Zaśtáwuyćieź fię tedy przeciw nieprzyaciółom

-1: náśzym/ á potykayćie fię z nimi/ ábyście pothym

-1: beśpiecznie y śwobodnie pozbieráli łupy.

werset: 19] Tęgo gdy Iudás ięszcze domawiał/ oto fię ich

-1: vkazála część z gory.

werset: 20 Ktorzy vyzrawfzy iz lud ich zućiekał/ á rycer-

-1: ftwo Iudařzowe oboz záпалиło/ (ábowiem dym

-1: ktory było widzieć/ okazał co fię ftáło)

werset: 21 Vłekli fię bárzo/ á vyzrawfzy wořfko Iudařzo-

-1: we ktore ftáło w polu gotowe ku bitwie/

werset: 22 Zućiekali wfzyfcy do źiemie cudzey.

werset: 23 Pothym Iudás wroćiwfzy fię ku łupom do o-

-1: bozu/ wielką moc złotá/ y šrebrá/ hiácynthow/

-1: źárłatu morřkiego y wielkie bogáctwá pobrał.

werset: 24 A odpráwiwfzy tę rzecz/ wroćili fię wywyżřá

-1: iąc chwały Boże áż ku niebu/ y wfławiáiąc go

-1: iz ieřt dobry/ á iz ná wieki ieřt miłofierdzie iego.

werset: 25 Y ftháło fię dnia onego wielkie wybawienie

-1: w Izráelu.

werset: 26 Potym ci kthorzy byli zućiekáli z cudzoźiem-

-1: cow/ przyřzedřzy do Lizyařzá/ opowiedźieli mu

-1: wfzytko co fię było ftáło.

werset: 27 Co vfłyřzawfzy/ zářářował fię/ y był złey my

-1: řli že fię nie ftáło nád Izráelem iáko on chćiał/

-1: áni fię teř ftáło iáko mu był Krol rořkazał.

werset: 28 A thák drugiego roku Lizyař zebrał ná wy-

-1: bor řzeřćdzieřiat tyfięcy pieřzych/ á iezdnych pięć

kolumna: b

tyfięcy/ aby tymi wořfki dobył Ieruzálem.

werset: 29 Przyřzli tedy do Idumeiey á pořožyli fię z obo-

-1: zem v Betřury/ gdzie im teř záćiągnął Iudás

-1: z dzieřiąćią tyfięcy ludu.

werset: 30 Y vyzrawfzy mocne wořfko/ modlił fię ták mo

-1: wiąc/ Błogosławionyżeś ty ieft wybáwicielu Iz

-1: ráelki/ kthoryś przez ręce Dawidá słuźebniká

-1: twe^go pokrużył gwałtowną moc mocarzowę/

-1: á woýfko narodow postronnych podałeś w ręce

-1: Ionácie fynowi Saulowemu/ y pácholęciu ie^go.

werset: 31 Zagarńże y ty woýfká/ w ręce ludu twego Iz-

-1: ráelkiego/ aby byli pohánbieni z mocámi sŵe-

-1: mi y z iezdnemi sŵemi.

werset: 32 Puścźe ná nie sŵrách/ á zemdli śmiáłość mocy

-1: ich/ áby się wŵtráfzyli vpadkiem swoim.

werset: 33 Poráž ie mieczem tych ktorzy miłuią ciebie/ á

-1: ci ktorym ieft znáioime imię twe/ niechay cię chwa

-1: łac wyflawiáią.

werset: 34 Tędy zwiodłzy bitwę/ poráženi są z woýfká Li-

-1: zyałzowego około piąci tyfięcy ludu/ y wŵzycy ini

-1: przed nimi polegli.

werset: 35 Obaczywŵzy potym Lizyáńz/ iż woýfká iego tył

-1: podáły/ a woýfko Iudałzowe śmiałość bráło/

-1: będąc mocnie ktemu gotowe/ ábo żywe zoftác/

-1: ábo vmrzeć/ wrocił sie do Antyochiiey/ zbieráiąc

-1: ludzi rycerskie postronne/ á sŵráwiwŵzy woýfko

-1: w thymże pocźcie iáko y pierwŵsze/ vmylł z tym

-1: pośłkiem wtárgnąć po wtore do Iudá.

werset: 36 Ale Iudás mowił y z brácią swoią/ Othóć są

-1: poráženi nieprzyáciele náłzy/ Podźmyż abyfmy

-1: oćzyścili y odnowili mieyfcá święte.

werset: 37 A thák zebrałzy się ze wŵzythkiem woýfkiem

-1: przyłzli ná gorę Syon.

werset: 38 Tedy widząc sŵpustołzone mieyfcé święte/ y oł-

- 1: tarz zgwałcony/ brany też popalone/ á iż zaro-
- 1: fło chroftthem iáko w lefie/ ábo ná iakiey gorze/
- 1: domki też kápłáńftie [!] poobááno.

werset: 39 A przethož rozdárfty ná fobie odzienie fwe/

- 1: vczynili wielkie nárzekánie/ y poŕypáli głowy
- 1: fwe prochem.

werset: 40 Y vpadfzy ná ziemi pokornie ná oblicza fwoie/

- 1: trąbili w trąby ktoremi godło dawano/ podno-
- 1: fząc ták głos fwoy áż ku niebu.

werset: 41 Tedy Iudás poftánowił męże/ ktorzyby wal-

- 1: czyli przeciwko tym ktorzy trzymáli zamek/ áżby
- 1: były oczysćcione mieyfćá święte.

werset: 42 Y obrał kápłany nienágánione/ y zakon miłu-

- 1: iące ku oczysćcieniu ich.

werset: 43 Ci gdy oczysćcili mieyfćá święte/ wyniešli ká-

- 1: mienie fplugáwione ná mieyfce nieczyfte.

werset: 44 Potym vczynili rádę coby mieli czynić z onym

- 1: ółtarzem ofiar palonych/ ktory był zgwałcony.

werset: 45 Y przypádlá im rádá dobra/ áby go rozmiotá

- 1: li/ żeby im ná potym nie był ku pohańbieniu/ iż gi
- 1: pogáni fplugawili/ á przetoż ółtarz on zburzyli.

werset: 46 A ná gorze kośćcielney/ ná mieyfcu fłufznym/

- 1: fkładli kámienie áżby náftał Prorok kthory by
- 1: im o tym mogł dáć odpowiedz.

rozdział: 6

strona: 558v

MACCHABAERVM I.

kolumna: c

werset: 47 A ták oni widząc moc Krolewfką y gwałt

-1: wojska jego wstąpili przed nimi.

werset: 48 Zatem wojska królewskie ciągnęły prze-

-1: ciwko nim ku Jerozolimie/ a król położył się

-1: obozem w Judojskiej ziemi na górze Syon.

werset: 49 Y uczynił pokoy z miezczanymi w Betfurze

-1: ktorzy sami wyszli z miasta dla tego iż im

-1: w ziemi sypizę nie dostawało o ktoreyby by

-1: li w oblężeniu wytrwać mogli/ abowiem

-1: ziemią odpoczywają.

werset: 50 A tak król wziął Bethfurę osadziwszy

-1: tam straż ludem służebnym.

werset: 51 Potem kościół świętego dobywał przez

-1: wiele dni zasadziwszy k niemu kufce y tary

-1: ny/ k temu przyprawy ku ciekaniu ognia y

-1: kamieni y inne strzelby y proce.

werset: 52 Przeciw ktorym przyprawom zgotowają

-1: li też oni drugie ktoremi przez wiele dni im

-1: odpor dawali.

werset: 53 Ale gdy w gumniech żadney żywności

-1: nie było/ przeto iż był siódmy rok/ a iż ostą

-1: tek co było schowano wytrawili ci co byli z

-1: wciekali od poganow do Judojskiej ziemi.

werset: 54 Bärzo mało ludu zostalo na miejscu

-1: świętym/ bo iż nad nimi wziął głod moc/

-1: rozproszyli się do domow swoich.

werset: 55 Potym Lizyasz gdy się dowiedział iż Filip

-1: ktorego król Antyoch będąc jeszcze żyw prze

-1:łożył aby wychował na królestwo Antyo-

-1:cha syna jego/

werset: 56 | Wrocił się z Medyiey y Perfyiey zwoy-

- 1: fki krolewfkiami ktore były tám ciągnęły z
- 1: nim chcąc sobie przywłázczyć wżytki sprá
- 1: wy krolestwa.

werset: 57 | Nátychmiałt odłthąpiwłzy od zamku

- 1: ízedł ku krolowi/ y ku Hetmánom woyská
- 1: powiedáiąc im/ Vbywa nam ná káždy
- 1: dzień/ y żywności nam niedoftáwa/ a kte-
- 1: mu mieyfce ktorego dobywamy iełt obron-
- 1: ne/ k temu iefzcze mułiemy się stárác o krole
- 1: łtwo.

werset: 58 | A przetoż teraz dawłzy thym ludziám

- 1: rękę vczyńmy z nimi pokoy y ze wżytkim
- 1: ich narodem.

werset: 59 | Y połtánowmy z nimi/ áby iáko y przed

- 1: tym było im wolno vżywác praw swoich/
- 1: abowiemći oni dla zakonu łwego kthory-
- 1: łmy odrzucili będąc gniewem wzrufzeni
- 1: wżytko to vczynili.

werset: 60 | Ktore słowá podobály się ták krolowi/

- 1: iáko y Hetmánom/ támze ku nim połáli ty
- 1: ktorzy im niełli pokoy.

werset: 61 | Ktory oni przyięli z przyięgá krolewfká y

- 1: pánow iego/ a potym łami wylzli z onego
- 1: mieyfcá obronnego.

werset: 62 | A thak krol wízedłzy ná gorę Syon/ á

- 1: przypátruiąc się mieyfcu thák obronnemu
- 1: przyięgę ktorá im vczynił złamał rofkaza-

kolumna: d

wszy wżędy mury poborzyć.

werset: 63 Zatym wnet odiechał/ y wrocił się do Anty

-1: ochiiey kędy znalazłszy Filipá pánującego

-1: w mieście dobywał go/ y miałto wziął mocą

rozdział: 7

KApituła. 7.

4. Demetryus krolestwo otrzymał. 15. Zdrádá Al

-1: cymufowá. 35. Bluznierftwá Nikánorowe.

werset: 1 **R** Oku što pięćdzie-

-1: siąthego y pierwszego

-1: Demetrius syn Sele-

-1: ukufów wyiechawszy

-1: z Rzymá/ przycią-

-1: gnął z wielkim pocz-

-1: them ludu ku miałtu

-1: nád Morzem/ á otrzymał tám krolestwo.

werset: 2 A tak gdy wżedł do domu krolewkiego

-1: który był przodkowi jego/ wojsko jego poi-

-1: mało Antyochá y Lizyafzá/ aby ie przywio

-1: dło przedzeń.

werset: 3 Czego on gdy się dowiedział zakażał aby

-1: mu nie wkázowano oblicza ich.

werset: 4 A tak pomordowało ie wojsko jego/ á De

-1: metryus otrzymał stolicę krolestwa swego

werset: 5 Przyšli potym k niemu wszyscy ludzie

-1: złościwi y niepobożni z Izraelczyków/ kto

-1: rych Hetmánem był Alcymus który się stá

-1: rał o kápłaństwo.

werset: 6 Ci przed Krolem oskárzyli lud temi sło-

-1: wy/ Iż Iudaż z brácią śwą pomordowali

-1: wśzytki przyaścioły twoie/ y nas wygnali

-1: z oyczyżny náfzey.

werset: 7 A przetoż teraz polli człowieká ktoremu

-1: byś dufál/ áby tham iecháwśzy oglądał

-1: wśzytki ty szkody kthore na nas wniośł y

-1: ná ziemię krolewfká/ á iżby ie pokarał sło-łu y z pomocniki iego.

werset: 8 Tedy krol obrawśzy Báchidefá z przya-

-1: cioł swych pánuiącego zá rzeką/ wielkiego

-1: człowieká w krolestwie y krolowi wierne-

-1: go tám pośłał.

werset: 9 A z nim słołu onego niepobożne⁹⁰ Alcymá

-1: ktorego pośtánowił káplanem poruczywśzy

-1: mu iákoby się pomścić miał nád Izráelczyki.

werset: 10 A tak oni ruszywśzy się z wielkimi woy-

-1: fki przyciągnęli do ziemi Iudśkiey pośłał

-1: śzy w przod ku Iudażowi y bráciey iego po

-1: śły z łagodnemi ále zdrádliwemi pofelśtwy

werset: 11 Ale oni nieprześtáli ná słowiech ich/ wi-

-1: dząc iż ku nim zwielkimi woyfki przycią-

-1: gnęli.

werset: 12 Támże się zeszło ku Alcymowi y Báchidefo

-1: wi ludzi wczonych pewny poczet y zgromá

-1: dzenie/ żadájąc ich o niektore rzeczy słuźne.

werset: 13 A miedzy nimi byli przednieyśzemi z Izrá

-1: elczykow/ Afydeiczycy ktorzy od nich poko

-1: iu żądali.

strona: 561

kolumna: a

werset: 58 Tedy ludzie złościwi wżedźzy w rádę

- 1: mowili/ Oto Ionátas y z fwemi miełzká-
- 1: ią w pokoiu/ á przethož podwiedzmy Bá-
- 1: chidá/ áby ie wżytki poimał iedney nocy.

werset: 59 Y źzedźzy vczynili z nim rádę społęczną.

werset: 60 Przethož on rułzył fię w drogę z woyłki

- 1: wielkimi/ á połłał potháiemnie liłty do
- 1: wżytkich fwych towárzyźow/ ktorzy byli
- 1: w Iudá/ áby poimáli Ionátáná/ z thymi
- 1: ktorzy przy nim byli/ A wżákoź temu do-
- 1: fyc vczynić nie mogli/ bowiem fię oney rá-
- 1: dy ich dowiedziano.

werset: 61 A ták poimawłzy ony ktorzy byli powo

- 1: dem oney złości/ miełzkáiąc w oney źiemi
- 1: zábili ich/ około piąćidźiefiát mężow.

werset: 62 Potym Ionátas y Symon z ludem fwo

- 1: im/ viecháli do Betbázyn ktore iełt ná pu-
- 1: źczy/ y pobudował mury około niego po-
- 1: borzone/ y mocnie ie opráwił.

werset: 63 Tego dowiedziałwłzy fię Báchides/ ze-

- 1: brał wżytki fwe woyłká/ wezwawłzy teź
- 1: y ludu służebnego z Iudá.

werset: 64 A przyćiągnawłzy záthoczył oboz w

- 1: Bethbázyn/ y fpráwiłzy woienne przy-
- 1: práwy/ dobywał go przez nie máły czás.

werset: 65 Tedy Ionátas zołtáwiłzy w mieście

-1: Symoná brátá fwego/ wyciągnął w pole

-1: z wielkim pocztem ludu.

werset: 66 Y zámordował Odomerá/ y brácią ie-

-1: go/ tákże y fyny Fázeron w namiećiech ich/

-1: A gdy ie tak mordowác począł/ y thym fię

-1: więcey w mocy fwey wzmágał/

werset: 67 Tedy Symon tákże vczynił wyćieczkę z

-1: miáltá z ludem fwym á popalił woienne

-1: przypráwy.

werset: 68 Y zwiodłzy bitwę z Báchidem/ porážili

-1: go frodze/ á przetoż oná iego rádá/ y ru-

-1: fzenie woyny było dáremne.

werset: 69 Rozgniewał fię thedy Báchides ná ony

-1: ludzie złościwe/ ktorzy mu byli powodem

-1: żeby fię wtárgnął ná onę ziemię/ y pomor-

-1: dował ich wiele/ vmyśliwłzy wroćić fię do

-1: ziemie swoiey.

werset: 70 A ták Ionátas wypráwił kniemu połły

-1: Itánowiąc z nim pokoy/ á iżby wroćił wię

-1: źnie.

werset: 71 Co on przyiał y przeštał ná żądaniu ie-

-1: go/ ktemu przyliągł/ iż po wżytheł czás

-1: żywothá fwego/ nic mu złego myślić nie

-1: miał.

werset: 72 A ták więźnie kthore był przed tym wy-

-1: wiodł z ziemie Iudfkiey/ wroćił mu/ Zá-

-1: thym wyłzedłzy wroćił fię do ziemie fwey/

-1: áni pothym śmiał wtárgnąć w gránice

-1: Zydowfkie.

werset: 73 Y przeftálá woyná w Izráel/ á Ioná-

-1: tás miefzkał w Máchmis fádzác lud/ y wy

-1: głádził wftytki ludzi niepobożne z Izráel.

rozdział: 10

kolumna: b

KApitu. 10.

1. Demetryus. 18. Y Alexánder ftáraią fię o przy-

-1: iaźń Ionátánowę. 47. Ionátán przyimuie ku fo-

-1: bie Alexándrá.

werset: 1 **R** Oku fto fześcdzie

-1: fiąte^{go}/ Alexánder fyn

-1: Antyochá onego za-

-1: cnego ciągnął/ y wziął

-1: Ptholemáidę/ A gdy

-1: go przyięli/ thamże

-1: krolował.

werset: 2 Co wyrozumiawfzy Demetryufz Krol/

-1: zebrał bárzo wielkie woýlko/ y rużył woý

-1: nę przeciwko iemu.

werset: 3 Potym pośłał lifty do Ionátáná/ przy-

-1: iaćielfskimi fłowy nápiáne/ w ktorych go

-1: bárzo chwalił.

werset: 4 Abowiem thák v fiebie rozmyślał/ áby

-1: pierwey z nimi pokoy vczynił/ á niżli by on

-1: z Alexándrem nań fię zmowił.

werset: 5 Bo będzie pámiętał wftythki ony przy-

-1: krości ktore go potykáły od nas/ y bráćią

-1: iego/ y narod iego.

werset: 6 Y pozwolił mu tego áby zebrał woýtko/

-1: y zbroię zgotował/ y áby fię z nim ftowarzy

-1: ízył/ Y rofkazał áby ci ktorzy w zakładzie

-1: byli ná zamku/ iemu przywroceni byli.

werset: 7 Thedy Ionátán przyiechał do Ieruzá-

-1: lem/ y czytał lifty przed wśzytkim ludem/

-1: y przed tymi ktorzy ná zamku byli.

werset: 8 Ktorzy wślyfzawfzy/ iż Krol iemu poz-

-1: wolił zebrać woýtko/ bárzo łobą zátrowo-

-1: żyli.

werset: 9 Y przywroceni fą ludzie ktorzy w zaklá

-1: dzie byli/ Ionáthánowi/ á on ie rodzicom

-1: ich oddał.

werset: 10 A także Ionáthán mieszkał w Ieruzá-

-1: lem/ y począł budować y odnawiać miáfto

werset: 11 Y rofkazał robotnikom/ áby pobudowá-

-1: li kwádratem mury/ y gorę Syon w ko-

-1: ło/ dla obrony/ Y także vczynili.

werset: 12 A cudzoziemcy kthorzy byli ná twier-

-1: dzách/ ktore był Báčchides pobudował/

-1: zućiekáli.

werset: 13 Y káždy z nich opuściwfy fwe mieyfce/

-1: odefzli do źiemie fwey.

werset: 14 Tylko niektorzy zoftáli w Betfurám/ z

-1: thych co byli opuścili zakon y rofkazanie

-1: Boże/ ábowiem ono miáfto było im ku v-

-1: ćiecźce.

werset: 15 Potym Krol Alexánder wślyfzał o obie-

-1: tnicách/ ktore był vczynił Demetrius Io-

- 1: nátánowi/ y dano mu íprawę o walkách
- 1: y o zacnych íprawách/ ktore był y z brácią
- 1: íwą vczynił/ y o pracách ktore byli pod-
- 1: ięli.

rozdział: 11

strona: 563v

MACCHABAEORVM I.

kolumna: c

werset: 42 Ktoremu Demetryus tákową dał od-

- 1: powiedz/ Nie tylko to dla ciebie y dla na-
- 1: rodu twego vczynię/ Lecż vpátrzywšzy
- 1: czás thedy cię ípołu y narod twoy zacnie
- 1: wywyżfzę.

werset: 43 Ale dobrze vczynisz iesliż zárázem ku

- 1: mnie męże pošleš/ ktorzyby mi przybyli ná
- 1: rátunek/ bo mię wšzytko woýlko odštąpiło

werset: 44 Zátym Ionátás trzy tyfiące mężow ná

- 1: wybor pošłał do Antyochiiey/ ktorzy gdy
- 1: przyiecháli ku Krolowi tedy był rad przy-
- 1: iechániu ich.

werset: 45 Y zbieżáło fię miešczczan około stá dwu-

- 1: dzieftu tyfięcy mężow áby go zábili.

werset: 46 A Krol vćiekł ná páłac fwoy/ ktory gdy

- 1: miešczczanie oblegli y z vlicámi mieyfsckie-
- 1: mi/ pocżęli go dobywác.

werset: 47 Ale on wezwał ná rátunek Zydw/ kto

- 1: rzy gdy fię wšzyfcy zbieżeli do niego/ wyto-
- 1: czyli fię ná miafto.

werset: 48 Y zábili w nim o ftwo tyfięcy ludu dnia

-1: onego/ á zápaliwǫzy miásto y doŝhawǫzy

-1: wielkiey korzyŝci dnia onego wybáwili

-1: Krolá.

werset: 49] A gdy mieŝczánie vyzreli/ że Zydowie

-1: miáŝta iáko chćieli doŝtáli/ będąc ŝtrwoże-

-1: ni ná fercu/ krzyknęli pokornie ku Kroló-

-1: wi.

werset: 50] Mowiáć/ Day nam ná to práwicę/ iż-

-1: by Zydowie nas y miáŝthá náŝzego doby-

-1: wáć przeŝtáli.

werset: 51] Zátymże y broń ŝwá porzucili/ á ŝtał ŝię

-1: pokoy/ Tedy Zydowie otrzymáli ŝlawę v

-1: Krolá/ y v wŝytkich ktorzy byli w krole-

-1: ŝtwie iego/ á nábrawǫzy wiele łupow/ wro

-1: ćili ŝię do Ieruzálem.

werset: 52] Thedy Demetryus przywrocony ná ŝto

-1: licę Kroleŝtwá ŝwego/ y gdy zá niego by-

-1: łá w pokoiu źiemiá/

werset: 53] To cokolwiek był obiecał/ wniwecź obro

-1: ćił/ y odłáczył ŝię od Ionátáná nie nágro-

-1: dźiwǫzy mu tego łáŝká co wźiáł od niego/

-1: ále go nád to bárzo trapił.

werset: 54] Zátym gdy ŝię to tak działo/ wrocil ŝię

-1: Tryfon z Antyochem młodźieniaŝkiem/

-1: ktory otrzymawǫzy kroleŝthwo włóżył ná

-1: ŝię koronę.

werset: 55] Abowiem ŝię do niego zbieżáły wŝytki

-1: woyŝká/ od Demetryuŝá rozpuŝczone/

-1: przeciw ktoremu woynę ruŝywǫzy porázi

-1: li go aż vciekł.

werset: 56 Y zábrawłzy wielkie źwierzętá/ Tryfon/

-1: wzięł Antyochią.

werset: 57 Tedy Antyoch młodzieniec pifał do Io-

-1: nátaná tymi słowy/ Kápláństwo náwyż

-1: łze potwierdzam tobie/ y nád czworgiem

-1: łtároftw przekładam cię/ ábyś się okazał

-1: przyaciełem krolewłkim.

kolumna: d

werset: 58 Połłał mu przytym kubki złote/ y służbę

-1: złotą ku piciu/ dáiąc mu moc aby w szár-

-1: łacie chodził nofząc ná łobie zaponę złotą.

werset: 59 Przythym Symonowi brátu iego dał

-1: łtaroftwo od gránic Tyrłkich aż do grá-

-1: nic Egiptłkich.

werset: 60 Thedy Ionátás przepráwiwłzy się zá

-1: rzekę/ obieźdźiał miáftá/ á przyciágnąw-

-1: łzy z woyski włzytkiemi/ ktorých łobie ná-

-1: brał ná pomoc z Syryiey do Ałzkálonu/

-1: miełzcźanie wyłzedłzy z miáftá/ z wielką

-1: vćciwością łzli przeciw iemu.

werset: 61 Z támtąd się rułzył do Gázy/ á iż Gá-

-1: zeńczycy zówarli się przed nim/ thedy ie-

-1: obległ/ á miáłtheczká okoliczne popalił y

-1: łupy pobrał.

werset: 62 A tak potym Gázeńczycy podáli się mu

-1: w pokorę/ ktorým on dał rękę łwą prawą/

-1: á wzięwłzy od nich w zakłádzie łyny Kłią

-1: źęce/ y odełławłzy ie do Ieruzalem/ prze-

-1: Ízedł łam onę krainę aż do Dámáfzku.

werset: 63 Ale gdy łię dowiedział Ionátás iż Kfią-

-1: zętá Demetryufzowe/ przyciągnęli do Ká

-1: des ktore iełt w Gálileiey z wielkiem woy-

-1: łkiem/ chcąc go odegnąć od oney ziemice.

werset: 64 Tedy im zációgał/ zołtáwiwłzy w oyczy

-1: znie Symoná brátá łwego.

werset: 65 Ktory gdy obległ Betfureę/ dobywáiąc

-1: go przez niemáły czás/ przywiodł ie w

-1: wielki wćífk.

werset: 66 Iż miełzcźanie żádáli aby im dał rękę/

-1: ktorą gdy im dał/ a wyprowádził ie z tám

-1: tąd/ dołtawłzy miáłtá ofádził ie łłuzebne-

-1: mi.

werset: 67 Zátym Ionátás z woyłkiem łwym przy-

-1: ćiągnął ku Ieźioru Genázár/ á z támtyd

-1: łię ráno rułzył w pole Azor.

werset: 68 Gdzie mu z nieobácźku ná onymże polu

-1: záiechał huf cudzoźiemcow/ wczyniwłzy

-1: nań záładkę miedzy gorámi/ á łami łię prze

-1: ćiw niemu wytoczyli.

werset: 69 A ták gdy ći co ná záładkách byli/ ru-

-1: łzyli łię z mieyfc łwoich/ á łtoczyli bitwę.

werset: 70 Tedy włzyłcy ktorzy z Ionátánem by-

-1: li podáli tył/ ták iż z nich y ieden nie zołtał/

-1: oprócz Matáthyałza łyná Abłáłomiego

-1: á Iudy łyná Kálfiiego Hethmánow nád

-1: woyłkiem.

werset: 71 Y rozdárłzy Ionátás łzáty łwe/ y poły-

-1: pawfzy głowę fwą prochem modlił fię Bo

-1: gu.

werset: 72 Zátym fię do nich obrocił walcząc/ á po

-1: ráziwfzy nieprzyaścioły gonił ie.

werset: 73 Co gdy vyzreli oni ktorzy byli zućiekáli/

-1: obroćili fię záfię ku niemu y gonili ie aż do

-1: Kádes/ ná ono mieyfce gdzie fię byli obo-

-1: zem położyli.

rozdział: 14

strona: 566

Pierwsze Księgi

Máchábeykie. List. 566.

kolumna: b

werset: 4 Y była ziemiá w pokoiu zá wfzythkich

-1: czáfow Symonowych/ Abowiem ftárał

-1: fię o wfzytko dobre narodu fwego będąc v

-1: nich w wielkiey sławie y możności/ á po

-1: wfzytek czás wdzięcznym.

werset: 5 Też miedzy inemi zacnemi fprawámi fwe

-1: mi/ wziął też y Ioppen potrzebne dla por

-1: tu/ á otworzył przechod do wyfpow mor-

-1: fkich.

werset: 6 Rozprzefttrzenił gránice narodu fwego

-1: y był fprawcą ziemie.

werset: 7 Zebrał wiele thych co byli więźniámi/

-1: wziął Gázará y Betfurá/ y zamek z ktore-

-1: go wyrzucił plugáftrwá/ áni fię mu żaden

-1: więcey fprzećiwił.

werset: 8 Ale każdy w pokoiu orał fwą ziemię/ á

-1: ona theż zboża łwe y drzewá polne owoce

-1: łwe przynafzáły.

werset: 9 Stárcy fiádáli ná vlicách włzyfcy/ łpo-

-1: lu o rzeczách dobrych rozmáwiáli/ młó-

-1: dzieńcy też w zacnych vbierzach y fzáthach

-1: wálecźnie fię łprawowáli.

werset: 10 Nád to miáftá zápomogł w łpize y opá

-1: trzył ie woienkami przypráwami ku obro

-1: nie/ ták iż łlawá imieniá iego przyłzá aż

-1: do kończyn ziemi.

werset: 11 Then łpráwił pokoy w ziemi/ z kąd lud

-1: Izraelki wzięł rádość wielką.

werset: 12 Abowiem káždy fiedział pod łwą win-

-1: nicą/ y pod łwą figą/ á żaden nie był co by

-1: ie łtrárzył.

werset: 13 Gdyż nieprzyiáciele ich byli wyrzuceni

-1: z ziemi/ á krolowie zá onych czáłow porá

-1: żeni.

werset: 14 Thenći zmocnił włzytki vniżone w ludu

-1: łwym/ zakonu łtrzegł z pilnością/ á włzyt

-1: ki łotry y złoczyńce wytrácił.

werset: 15 Ochędożył mieycá święthe/ y naczyniá

-1: poświęconego wiele przyczynił.

werset: 16 A ták gdy włyłzane w Rzymie/ iż Ioná-

-1: tás vmárl/ á wieść theż do Spártánów

-1: przyłzá/ wielką im to żałość przyniołło.

werset: 17 Lecż gdy włyłzeli iż Symon ná mieycu

-1: bráthá łwego połtanowion ielt nawyż-

-1: łzym káplánem/ á iż iako zwyciężcá otrzy-

-1: mał onę ziemię.

werset: 18 Nápifáli do niego ná miedziánych tha-

-1: blicách/ o ponowienie z nim sprzyiáźnie-

-1: nia y ftowárzyfzenia kthore mieli z Iuda

-1: ízem y z Ionátánem brácią iego poftáno-

-1: wione.

werset: 19 Thy lífty były czytháne w Ieruzálem/

-1: przed zgromadzeniem/ á thenći ieft prze-

-1: pis líftu/ ktory Spártáni pífáli.

werset: 20 Spártáńskie Kfiążethá y miáľtho/ Sy

-1: monowi kápłanowi wielkiemu/ przytym

-1: ftárfzym y kápłanom/ tákże y inemu ludo-

kolumna: b

wi Zydowłkiemu/ bráćiey náfzey zdro-

-1: wia życzymy.

werset: 21 Gdyż poľłowie do ludu náfzego poľfá-

-1: ni/ dáli nam pewną wiadomość o wáfzey

-1: zacnośći y sławie/ rádownálichmy fię przy-

-1: ściu ich/ á to co oni powiedáli/ wpifálich

-1: my w kfięgi poľpolite tym ľpoľobem.

werset: 22 Gdy Numeniuľ Antyochow fyn/ y An

-1: typater fyn Iazonow poľłowie Zydow-

-1: ľcy przyľzli do nas ku ponowieniu z námi

-1: pierwfzey przyiáźni.

werset: 23 Zdáło fię ludowi poľpolitemu/ áby byli

-1: zacie oni mężowie przyięći/ á iżby ľpifaw

-1: ľzy ľpráwy ich/ wniefiono w kfięgi poľpo-

-1: lithe ná pámiáthkę pothomną ludowi

-1: Spártáńłkiemu/ á tych rzeczy przepis do

-1: Symona nawyższego kápłaná nápiřan

-1: iefth.

werset: 24 Pothym Symon pořłał Numeniuřzá

-1: do Rzymu z wielką tarczą złothą/ kthora

-1: ważyłá tyliác grzywien/ ku potwierdze-

-1: niu towarzysztwá z Rzymiány.

werset: 25 Tego gdy się lud dowiedział co się stáło/

-1: rzekli/ Y což zá wdźięczność okazemy Sy

-1: monowi y fynom iego?

werset: 26 Gdyż on z brácią řwá/ y z domem oycow-

-1: řkim/ wyřtháwił Izráel/ á wypędziřszy

-1: walká nieprzyacióły/ dořtał im wolnoř-

-1: ři/ A ták nápiřawřszy táblice miedziáne/ po

-1: řtáwili ie ná řłupiech/ ná gorze Syon.

werset: 27 A tenći iefř przepis onego piřmá/ Ofme

-1: gonářtego dnia/ mieliácá Elul/ roku řto

-1: řiedmdzięřtego y wtorego (kthory iefř

-1: trzeci rok iáko Symon odźierzał nawyż-

-1: řze kápłáńřtwo w Sárámel)

werset: 28 Przy wielkim zgromádzieniu kápła-

-1: now/ tákże przy Kfiáżętách przed ludem

-1: y řtářszymi ziemie/ zdáło się nam pořpoli-

-1: řie oznáymić/ Gdy się częřte walki wřczy-

-1: náły w nářzey kráinie/

werset: 29 Thedy Symon řyn Mátáthyařzow/

-1: ktory pořzedł z potomřtwá řáryb y bráćia

-1: iego podáli się w niebeřpieczeńřtwá/ á zá-

-1: řtháwowali się nieprzyaciółom narodu

-1: řwego/ áby ich mieyřce řwięte y zakon zo-

-1: ftał w cále/ y thenże narod wielką sławą

-1: ozdobili.

werset: 30 Y Ionáthán zátzymał narod fwoy/

-1: nád kthorym był nawyższym kápłanem/ á

-1: poftąpił do ludu fwego.

werset: 31 A nieprzyaáciele ich ftáráli fię/ iákoby w-

-1: tárgnawfzy w ziemię ich/ poborzyli ią/ y ch

-1: cąc fię ręką tárgnąć ná ich mieyfca święte/

werset: 32 Tedy Symon powftał/ á podiał fię wal

-1: czyć zá narod fwoy/ wiele fwych pienię-

-1: dzy náłożył/ rycersthwo narodu fwego

-1: zbroią opátrzył/ y płácił im służbę.

ksiega: 2.Mach.

rozdział: 1

strona: 568v

MACCHABAEORVM II.

kolumna: c

werset: 16 Y otworzywfzy drzwi fkryte gdzie wchá

-1: dzáli ná kościoł/ ze grzmieniem cífkáli ká

-1: mieñmi/ y zábili Hetmáná z iego towá-

-1: rzyftwem/ á zrąbawfzy ie na sztuki/ y po-

-1: śćinawfzy głowy/ wyrzucili precz.

werset: 17 Za wfzytko tho niechay będzie Bog wy-

-1: sławian/ kthory złośniki dał ná zátráce-

-1: nie.

werset: 18 A przetoż máiąc oczyściác kościoł dnia

-1: dwudzieftego piątego miefiacá Chálleu/

-1: zdała fię nam to służna rzecz wam oznáy

-1: mić/ abyście wy gi theż obchodzili/ iáko

-1: dzień wroczyłty kuczek/ y dzień zapalenia

-1: ognia/ Ktorem Neemiałz zbudowawłzy

-1: kościół y ołtarz łprawował ofiarę.

werset: 19] Abowiem gdy oycowie náfzy byli wie-

-1: dzieni do Perfyey/ tedy kápłani ktorzy ná

-1: ten czás byli bogoboyni/ wźiawłzy czątkę

-1: ognia z ołtarza x łkryli potáiemnie w do-

-1: le/ gdzie była łtudnia máiąc mieyfce łuche/

-1: y tám że go bełpiecznie łchowali/ á żaden

-1: mieyfca onego nie wiedział. (marg) x W 3. Moize. 6. v. 13. y 10. v. 1. (-)

werset: 20] A gdy wyłzło wiele lath/ á gdy fię Pánu

-1: Bogu zdało/ wypufzczon iefth od Krolá

-1: Perfkie^go Neemiałz/ á połłał wnuki onych

-1: kápłanow kthorzy byli łkryli ogień áby

-1: go znaleźli/ ktorzy nam powiedzieli iż nie

-1: ogień ale wodę zgęłtą znaleźli.

werset: 21] Thedy on iey rołkazał náczerpác y przy-

-1: nieść/ potym thy rzeczy kthore ku ofierze

-1: należały łkładłzy ná ołtarz/ rołkazał Nee

-1: miałz kápłanom polewác oną wodą/ tak

-1: drwá iáko y ty rzeczy ktorych tám byli ná

-1: kładli.

werset: 22] Co gdy wczyniono thedy po máłuczki

-1: czáfie/ łłonce kthore przed tym załzło było

-1: zá obłoki roziáśniło fię/ y zápalił fię ogień

-1: wielki/ tak iż fię temu włzyłcy zádziwili.

werset: 23] A przez ten czás gdy fię ofiary palily/ te

-1: dy thák kápłani iáko y włzyłcy ini czynili

-1: modlitwy/ Y pocżynał Ionátán/ á drudzy

-1: zá nim Neemiařowym przykłádem mo-
-1: wili.

werset: 24 A modlitwa tá tymi řlwy była řprá-

-1: wioná/ O Pánie/ Pánie Boze/ ktory ie-
-1: řteś řtworzył wřech rzeczy/ řtrařliwy/
-1: mocny/ řprawiedliwy/ y miřofierny/ kto-
-1: ry ieřteś řam krolem dobrotliwym.

werset: 25 Ty řam ieřteś hoyny/ řam řprawiedliwy/

-1: wřechmocny/ y wieczny/ kthory wybá-
-1: wiař Izraelá z nieřczęřcia kářdego/ kto-
-1: ryś obrał oyce náře/ y pořwięcił e.

werset: 26 Przyimiř ofiářę zá wřzytek lud twoy Iz

-1: ráelřki thobie ofiárowána/ záchowayře
-1: czałtkę twą/ y pořwięć.

werset: 27 Zgromadź rozprořzenie náře/ á wyřwo-

-1: bodź ty ktorzy řą niewolniki miedzy pogá-
-1: ny/ Weyzryř ná wřgárdzone/ y kthoremi

kolumna: d

řię brzydą/ áby cię poználi pogáni Bogá

-1: nářego.

werset: 28 Trapře ty ktorzy nas wćiřkáią/ á gwał-

-1: townie y hárdzie krzywdą.

werset: 29^x A iáko Moizeř powiedział/ Wřzczep

-1: lud twoy ná mieyřcu řwięтым. (marg) ^x W 5. Moize. 30. v. 5. Niřey 2 v. 18. (-)

werset: 30 Káplani zaię řpiewáli piořnki.

werset: 31 A gdy řię ofiara řpaliła/ á ořtátek wody

-1: pozofáło/ tedy Neemiař rořkazał ią po-
-1: lać kámiene więřře.

werset: 32 To gdy wczyniono zápalił řię płomień/

-1: ktory przed iálnością od ołtarzá fię łfną-

-1: cą zgálnął.

werset: 33] Gdy tedy rzecz the/ ktora fię ták iáwnie

-1: ítálá/ opowiedziano Krolowi Perfkie-

-1: mu/ Iz ná mieyfcu tym ná ktorým byli ká-

-1: płani fkryli ogień/ gdy byli wiedzieni do

-1: więzienia/ wodę ználeziono/ á ktorą thez

-1: Neemiafz z ludem fwym ofiary fprawo-

-1: wał.

werset: 34] Krol dowiedziawfzy fię rzeczy pewney/

-1: mieyfce ono dawfzy ogrodzić miał zá świę

-1: the.

werset: 35] Vczyniwfzy z hoyności fwey ná nie wiel-

-1: ki kofzt y náklad.

werset: 36] Nád tho iefzcze mieyfce ono názwał

-1: Neemiafz/ Eftár/ co fię wykłada ofiá-

-1: rá oczýścienia/ á ieft ich wiele co ie zową

-1: Neftár.

rozdział: 2]

KApitułá 2.

1. Skrzyniá fkryta przez Ieremiafzá. 13. Nee-

-1: miał zbiera kfięgi prorockie. 19. Ty wtore kfię-

-1: gi fą krotkiem zebránim Hiftoryiey Iazonowey.

werset: 1] **I** Eft też to nápiáno w kfię-

-1: gách/ Iz Ieremiafz Prorok rofka

-1: zał/ áby ci ktorzy mieli idż w zálná

-1: nie wzięli ogień/ iako tho ieft oz-

-1: náymiono/ á iáko to też y tym kthorzy fzli

-1: w poimanie tenże Prorok rofkazał.

werset: 2 Podawaiąc im zakon aby nie zápomi-

-1: náli przykazania Pánfkiego ^x á izby fię nie

-1: vwodźili w vmyflech/ gdyby złothe y śre-

-1: brne bálwány/ y ochędoftwo ich vyzreli.(*marg*) ^x Bár. 6. v. 4. (-)

werset: 3 Rokázuiąc im y ine rzeczy takowe/ nápo

-1: minał aby zakon z ich ferc nie odpadał.

werset: 4 Y toć też ná pífmie zoftáło/ iz namioth y

-1: fkrzynię rofkazał Prorok zá nápomina-

-1: niem Pánfkiem nieść zá sobą/ y gdy przy-

-1: fzedł ná gorę ná ktorą był wředł ^x Moi-

-1: źefz aby oglądał ofiádłość Pánfką.(*marg*) ^x W 5. Moize. 34. v. 1. (-)

werset: 5 Tám wředłzy Ieremiafz/ znalazł loch

-1: gdzie wniół Namiot/ fkrzynię/ y ołtarz

-1: kádzenia/ y záválił drzwi.

werset: 6 Potym gdy niekthorzy fzli z nim fpołu/

-1: chcąc sobie náznaczyć onę drogę/ nie mo-

-1: gli tego mieyfcá znaleść.

rozdział: 4

strona: 571

kolumna: a

werset: 37 A przetoż Antyoch będąc żalem wielkim

-1: wvmyfle zięthy/ á rużywłzy fię miłofier-

-1: dziem/ záplakał/ przywodząc sobie mier-

-1: ność y wielką fkrromność onego człowie-

-1: ká vmárłego.

werset: 38 Tedy będąc tak zápalony gniewem wnet

-1: dawłzy zwlec z Androniká fzarlát/ y roz-

-1: dárłzy fzátę dał go wodzić po włzythkim

- 1: mieście/ y thámże ná onym mieyfcu gdzie
- 1: złościwie vczyńił gwałt Oniafzowi rofka
- 1: zál gi mordowác iáko obrzydłego mężo-
- 1: boycę/ gdyż Pan oddał mu tho też godną
- 1: pomftą.

werset: 39] A gdy też y Lizymách pobroił wiele świę

- 1: tokradztwá zá rádą Menelaufową/ á tá
- 1: rzecz poſpolicie fię rozłławiłá/ Zebrało fię
- 1: mnoſtwo ludu przeciwi niemu gdy iuż wie
- 1: le złotá po rozmaitych mieyfcách było roz-
- 1: nieſiono.

werset: 40] Tám Lizymách gdy fię lud wzruſzył bę

- 1: dąc nápełniony zágniewániem máiac oko
- 1: ło trzech tyfięcy ludu zbroyne^{go}/ nieſpráwie
- 1: dliwie y **gwałthowną** [!] czynić zá przywie-
- 1: dzieniem niektore^{go} tyránná w lećiech y w
- 1: ízalonym rozumie podeſzłego.

werset: 41] Widząc tedy oni ftáránie Lizymáchowe/

- 1: iedni pochwyćiwłzy kámienie/ drudzy ípu
- 1: ftki drew/ niektorzy ile mogli w przygar-
- 1: śnie prochu nábrác ná ony buntowniki Li
- 1: zymáchowe miotali.

werset: 42] Od ktorych iedni poránieni/ drudzy pobi

- 1: cí/ ták iż práwie włzyfci zućiekáli/ á on íam
- 1: świętokradcá podle íkárbnice ieſt zábit.

werset: 43] Około ktorey rzeczy poſtánowion ieſth

- 1: íąd przeciwi Menelaufowi.

werset: 44] Gdy pothym przyſzedł Krol do Tyru/

- 1: trzy męzowie od ftárſzych poſłáni okázá-

-1: li go być winnym.

werset: 45 Ale Menelans będąc prawem przekoná-

-1: ny/ obiecał bárzo wiele pieniędzy Ptole-

-1: meufzowi Dorymenowemu fynowi/ áby

-1: mu przeiednał niełáfkę v Krolá.

werset: 46 A ták Ptolemeufz gdy był Krol ná nie

-1: ktorą falę wżedł/ iákoby dla ochłodzenia

-1: przewrotnie go do tego przywiodł.

werset: 47 Iż Menelaufá ktory był powodem wżyt

-1: kiey złości/ vczynił wolnym od obwino-

-1: wánia/ A ony nędzniki (ktorzy choćby thez

-1: przed Tátary niewinność íwą opowiedá

-1: li/ y od wżelákich win byli wolnemi vczy-

-1: nieni) żeby ie ná śmierć íkazał.

werset: 48 Y tákże nátychmiałt nieśpráwiedliwą ka

-1: źnią byli ofádzieni/ oni kthorzy byli na íię

-1: wzięli rzecz mieyfcká/ y wżego póspółtwa

-1: y nacznia poświęconego.

werset: 49 A dla tegoż Tyryiczycy będąc rufzeni nie

kolumna: b

nawiścią przeciw złości thákowey/ dali

-1: hoynie wżythki potrzeby ná ich pogrzeb

-1: należące.

werset: 50 Zołtał tedy Menelaus przy kfiętwie prze

-1: łákomstwo ludzi możnych/ tym íię więcey

-1: mnożąc w złości/ A będąc zdraycą wiel-

-1: kim miefzczánów.

rozdział: 5

1. Znaki na powietrzu widziáne nad Ieruzálem.

-1: 6. Iázon goniąc miełczány fwe vmárł w wygná

-1: niu. 11. Wielka porażká Zydow przez Antyocha.

-1: 23. Iudařz z máłym pocztem vćieka ná pułzczą.

werset: 1]POd tymże czálem Antyoch wy

-1: práwił fię po wthore ná woynę

-1: do Egiptu.

werset: 2]Y przydáło fię że po włythkim

-1: mieście/ práwie przez czterdzieści dni v-

-1: kázowało fię ná powietrzu rycerftwo bie-

-1: gáiące/ w złothem odźieniu y iákoby hufy

-1: zbroyne z drzewy.

werset: 3]Ktemu roty konnych z łzykowáne w rzę

-1: dy/ y bitwy łtháčżáne y pothykánia z obu

-1: łtron: Przytym łtaczánie hárcow z tar-

-1: czami y wielką moc drzewiec/ mieczow do

-1: bytych/ łtrzelby y ochędołtwá złote łłkna-

-1: ce fię kthemu páncerze włzelákie nátymże

-1: powietrzu było widáć.

werset: 4]A dla tegoż włyfcy próřili áby ty cudá

-1: były ku dobremu.

werset: 5]Ale gdy fałzywa wieść przyřłá iř Anty

-1: och vmárł/ Thedy Iazon zebrawřy nie

-1: mnief od tyłiáćá męřow/ łtrzałkiem przy-

-1: łzedł aby wźiáł miáłtho/ A gdy fię włyfcy

-1: miełczanie zbiegli ná mury y gdy iuř mia

-1: łto było wźięte/ Menelaus vćiekl ná zamek

werset: 6]Iazon záfię czynił mord nad miełczány

-1: łwemi/ żadnemu nie przepuřzczáiąc/ áni

- 1: myśląc że szczęście z zginieniem ludu iego
- 1: złączone miało być wielkiem niezczęściem
- 1: lecz mniemając żeby nád nieprzyaścioły/ a
- 1: nie nád miefczány zwycięstho odzierzec
- 1: miał.

werset: 7] Wízakoż áni ten kłiętwa otrzymał/ lecz

- 1: koniec zdrady ie^{go} był z zelżywością/ á vćiek
- 1: ízy/ záfię fię íchronił do Amonitydy.

werset: 8] Potym go potkało niezczęstne dokończe-

- 1: nie v Aretá Arábskie^{go} kłiążęciá/ ták będąc
- 1: odniego ogárniony iż z iednego miáltá do
- 1: drugiego vćiekał/ ktore ^{go} gdy wżyfcy goni
- 1: li/ y mieli w nienáwiści iako przestępcę za
- 1: konu/ brzydząc fię im iáko katem oyczyzny
- 1: y miefczan/ Y thákże iefth wypędzon do
- 1: Egiptu.

werset: 9] Owa ten ktory ich wiele wygániał z oy

- 1: czyzny/ íam też w wygnániu zginął/ y ízed
- 1: ízy do Lácedemończykow iákoby ná pew-
- 1: ne mieyce/ ku záchowánium zdrowia íwe-
- 1: go/ dla íkrewnienia ktore miał z nimi.

rozdział: 8

strona: 573v

kolumna: c

werset: 14] A drudzy poprzedawfzy wżytko/ co mie

- 1: li/ prósíli ípołu Páná/ áby záchował ony/
- 1: ktore niepobożny Nikánor przed ich przy-
- 1: íciem y potkánium poprzedał.

werset: 15] A chociaż nie dla nich íamych/ ále dla

-1: przymierzá/ ktore było poſtanowione z oy
 -1: cy ich/ y dla onego chwalebneho á wielmo
 -1: żnego imieniá ktorem fię ozywali.

werset: 16 A przetoż Máchábeyczyk zebrałfy to-

-1: wárzyfze/ ktorých było fześć tyfięcy w lićz-
 -1: bie/ nápominał ie aby fię nie lękáli nieprzy
 -1: iaciół/ áni fię bali wielkości pogánow/ kto
 -1: rzy fię ná nie nieſprawiedliwie vtárgnę-
 -1: li/ y owfzem aby fię mężnie potykáli.

werset: 17 Przekłádáiąc ſobie przed oczy zelży-

-1: wość kthora fię nie ſłuźnie á nieprzyſtoy
 -1: nie ſthála nad mieyſcem ſwięthym/ y ná
 -1: krzywdę ktora fię ſtała z poſmiewiſkiem
 -1: miáſtu/ przytym teź iż rzecz poſpolita kto-
 -1: ra była od ſtárfzych náłzych poſtanowio-
 -1: ná/ ieſt práwie wywroconá.

werset: 18 Náđ to iefzcze powiedział/ Acźci oni w

-1: zbroiach fwych/ y w zuchwalſtwie vfáią/
 -1: alećiefmy my vfánie náłze położyli w Pá-
 -1: nu wſzechmogącym/ ktory moze ty ktorzy
 -1: fię ná nas vtárgnęli/ kthemu y wſzythek
 -1: ſwiat iednym kinieniem wniwecz obroćić

werset: 19 Kthemu iefzcze przypominał im pomo-

-1: cy/ ktore przedtym Bog okázował przod-
 -1: kom ich/ á nawięcey ono/ iż zá Sennáche-
 -1: ryba ſto oſmđziefiát y pięć tyfięcy zginęło.

werset: 20 Tákże onę walkę w Babiloniew/ ktorą

-1: mieli z Gálátami gdzie gdy fię ku bithwie
 -1: oſm tyfięcy ludu/ á Macedończykow czte

-1: ry tyfiące ztoczyli/ tedy Mácedończycy do-
 -1: trzec nie śmieli/ ále ony ósm tyfięcy porá
 -1: żyły ńto y dwádźiesięć tyfięcy ludu zá wń-
 -1: pomozeniem/ ktore im było pońłane z nie-
 -1: bá/ zkąd wielkiey korzyńci dońtáli.

werset: 21 Tymi ńłowy gdy im dodań ńercá y ochó-

-1: ty/ będąc gotowi vmrzeć dla wńtaw y dla
 -1: oycźyzny/

werset: 22 Rozdzieliń wońfko na cztery częńci/ roz

-1: ńadźiwńzy bráćią ńwą/ Symoná/ Iozefa/ y
 -1: Ionátaná/ kthorzyby ná obudwu ńzykoch
 -1: nád rzędmu byli przednieyńzy/ po[r]uczyw-
 -1: ńzy káżdemu z nich puńthorá tyfiácá ludu/
 -1: Támże pońtánowiń y Eleázará.

werset: 23 A ńam záńię wńiáwńzy kńięgi ńwięte/ czy

-1: tań/ y dawńzy znák Bońkiego wńpomoże-
 -1: nia/ ńam był Hetmanem hufu pierwńze-
 -1: go/ y ztoczyń bitwę z Nikánorem.

werset: 24 A tak zá wńpomozeniem wńzechmocne-

-1: go/ pobili więcey niź dziewięć tyfięcy nie-
 -1: przyiaćioń/ á więńszá częńć wońfka Niká-
 -1: norowego poránili/ zobćinawńzy człónki
 -1: ich/ ták iż wńzyńcy muńieli wćiekać.

werset: 25 Y dońtáli pieniędzy od onych ktorzy ie by

kolumna: d

li przyńzli kupowác/ á potym zá nimi ńzli

-1: w pogoniá pokąd iedno mogli.

werset: 26 A gdy im czáńu nie zńthawáło/ wroćili

-1: ńię/ ábowiem był iednoź ieden dzień przed

- 1: Szábbátem/ y dla teyże przyczyny nie lzli
- 1: zá nimi dáley w pogonią.

werset: 27] Ale pozbierawfzy zbroie nieprzyaciel-

- 1: fkie/ y zebrawfzy łupy/ święcili dzień Szá
- 1: bátu/ bárzo wielkie chwały czyniąc Panu
- 1: y oddawaiąc dzięki záto iż ie záchował aż
- 1: do dnia onego/ á fpuścił ná nie początek
- 1: miłofierdzia fwego.

werset: 28] A gdy przeminął Szábát/ tedy część lu

- 1: pow oddzielili na ludzi niedośtháteczne/
- 1: fieroty y wdowy/ á ośtátek podzielili mie-
- 1: dzy fię y miedzy działki fwe.

werset: 29] To gdy fię ták stáło/ vczynili modlitwy

- 1: pośpolite/ profząc miłofiernego Páná/ á-
- 1: by fię náwieki litościwym okazał nád fłu
- 1: gami fwemi.

werset: 30] A ták fpołu wtárgnąwfzy/ ná ty ktorzy

- 1: byli z Tymotheufzem y z Báchidem/ zábili
- 1: więcey niż dwádzieściá tyfięcy ludu a doby
- 1: wfzy fzczęliwie bárzo wyfokich bałzt/ wie
- 1: le łupow miedzy fię podzielili/ przypuści-
- 1: wfzy k sobie w rowny dział ludzi niedośtá
- 1: teczne/ ofieroćiałe/ wdowy/ y ftare.

werset: 31] Potym pilnie zebrawfzy zbroie nieprzy-

- 1: iaciełkie/ zniefli ie ná mieyfca gdzie tego
- 1: była pilna potrzeba/ drugą zafię część lu-
- 1: pow odnieśli do Ieruzalem.

werset: 32] Zábili też Filarchá człowieká niecnotli-

- 1: wego/ ktory był z ftrony Tymoteufzowej/

-1: á czynił wiele przykrości Zydóm.

werset: 33 Potym gdy obchodzili dzień zwycięst-

-1: wa w oyczyznie/ Káliftená ktory był po-

-1: palił brany święte/ gdy on do niektorego

-1: domku vćiekł/ záłożywłzy ogień śpalił/

-1: y thákże on odnioł godną nagrodę zá

-1: złość śwą.

werset: 34 A on Nikánor złościwy/ ktory był wez-

-1: wał tyfiąc kupcow aby im przedawał Zy-

-1: dy.

werset: 35 Od tych ktore sobie lekce poczytał/ ftra-

-1: pion iefth zá pomocą Boską/ y złożywłzy z

-1: łiebie száty kósztowne/ iákoby sługá zbie-

-1: gły/ sam tylko zostawłzy/ morzem ktore zo

-1: wą Mediterráneum/ przyłzedł do Antyo

-1: chiiey woysko stráciwłzy gdy się mu włzyt

-1: ko náder niezczęśliwie działo.

werset: 36 A tak ten ktory się był podiał odprawić

-1: dań Rzymiánóm z więzniów Ierozolym-

-1: skich/ thenże wyznawał iż Zydowie maia

-1: Bogá ktory zá nie walczy/ a iż dla thego

-1: zbićci być niemogą że nalláduia vłthaw od

-1: niego postánowionych.

strona: 576

kolumna: a

werset: 37 A przetoż im narychley niektore polłicie

-1: ábychmy y my zrozumiełi ktore też iefth wá

-1: łze zdánie.

rozdział: 12 Zátym się dobrze mieycie/ Roku łto czter

-1: dzieftego ómego/ miefiącá Xántyká dniá

-1: piętnaftego.

KApituła 12.

1. Lizyałz wráca fię do Tymoteufzá Krolá 15. Ká

-1: Ípin miafto poborzone od Iudáfzá. 20. Tymoteufz

-1: porázon. 32. Gorgiálfz bitwy przegrał.

werset: 1 **T** Hákowe gdy fię

-1: Ítały poftánowienia

-1: Lizyałz iechał do kro

-1: la/ a Zydowie byli pil

-1: ni oránia rol fwoich.

werset: 2 Ale przełózeni o-

-1: nych mieyfc Tymothe

-1: ufz y Apolonius Gen

-1: neowi fynowie thákze Ieronim y Demo-

-1: fon/ á nád thy iefcze y Nikánor z Cypru

-1: Kfiązę niedopuszczáli im żyć Ípokoynie.

werset: 3 A przythym Ioppitowie thákową byli

-1: złość zbroili/ ábowiem nágotowawfzy o-

-1: kręty/ namawiáli Zydy ony ktorzy miefz-

-1: káli v nich/ áby wfiedli do nich y z żonámi

-1: Íwemi/ iákoby więc z nimi żadnego nie-

-1: przyaciélfstwa nie mieli.

werset: 4 Potym oni według poÍpolitego mieyfc-

-1: kiego dekretu (iáko cí ktorzy Ítrzegli poko

-1: iu/ y nic fię złego nienádziewáli) zezwoli-

-1: li ná to/ Ale oni zówiozfzy ie ná głębią/

-1: potopili ich/ nie mniefy iedno dwie Ície czło

-1: wieká.

werset: 5] O którym okrucieństwie nad narodem

-1: łwym uczynionym gdy się dowiedział Iu

-1: dás/ onym mężom kthore przy łobie mie-

-1: wał rofkazał wziąć zbroie/ y wzywał Bo-

-1: gá łędźiego łprawiedliwego.

werset: 6] A ciągnął ná ony morderze bráćiey łwey/

-1: y zápaliwłzy port w nocy y okręty popali-

-1: włzy/ pomordował ony/ ktorzy byli ná o-

-1: no mieyłce zućiekáli.

werset: 7] Ale gdy go ku miáłtu nieprzypułzczono/

-1: odciągnął thák iákoby się był zaś znowu

-1: wroćił/ á aż do gruntu włzytko łoppitow

-1: miáłto poborzył.

werset: 8] Zátymże gdy się dowiedział/ iż łámnien

-1: łcy thákowąż złość bráćiey iego Zydow/

-1: ktorzy z nim miełzkáli wyrządźić myłłili.

werset: 9] Tedy ie także w nocy náłzedłzy port y z

kolumna: b

okręthy zápalił/ ták iż było płomień pałá-

-1: iący widác w Ieruzálem/ kthory się łwie-

-1: cił przez dwie łcie y czterdziełci łtáiań.

werset: 10] Z támtąd gdy się rułzył ná dziewieloro

-1: łtáiań/ á zaciągnął drogę Tymotheułzo-

-1: wi/ wyrwało się nań przez pięć tyłięcy A-

-1: rabczykow z piąćią łet iezdnych.

werset: 11] A thák zwiodłzy okrutną bitwę/ gdy oni

-1: ktorzy z Iudałzem byli zá pomocą Bołką

-1: łzczęłłiwie á mężnie łobie poczynáiąc zwy

-1: ciężeni/ Arábczycy Nomádowie prołili Iu

- 1: dałzá/ áby im dał fwą práwicyę/ obiecuiąc
- 1: mu bydlá dáwać/ a chcąc mu być nápo-
- 1: tym y w inych rzeczách ku pomocy.

werset: 12 Y mniemáiąc Iudałz zá rzecz prawdzi-

- 1: wąż/ że mu w wielu rzeczách pożythecni
- 1: być mieli/ dopuścił im tego że z nimi miał
- 1: pokoy/ y także łobie ręce dawfzy/ oni ode-
- 1: fzli do namiotow swoich.

werset: 13 Przyfzedł też pod niktore miáłtho gdzie

- 1: był mocny móth/ y murem było obtocz-
- 1: ne/ á nazywano ie Káłpin/ w którym roz
- 1: liczni narodowie mieszkáli.

werset: 14 Ci thedy ktorzy miáłto ono trzymáli w

- 1: mocnych murzech/ y w spiżách/ kthorych
- 1: mieli dofyć/ vfáiąc/ fwowolniey y wżetecz
- 1: niey się niź przyłtało záchowáli/ fromocąc
- 1: rycerłtwo Iudałzowe/ y hániebnemi zło-
- 1: rzeczeńłtwy im łáiáli/ kthorych się powie-
- 1: dać nie godzi.

werset: 15 Ale Iudałzowo rycerłthwo/ wzywáiąc

- 1: możnego Paná świátá tego/ ktory oprócz
- 1: táránow/ y oprócz włzech przypraw wo-
- 1: iennych ^x zá czálow Iozue podwrocił Iery
- 1: cho/ wnet gwałtownie á frodze dobywá-
- 1: ło murow. (*marg*) ^x Iozue 6. v. 20. (–)

werset: 16 Y wziąwłzy miáłtho zá pomocą Bożą/

- 1: morderłtwá z ktorych się nikt łłowy nie wy
- 1: práwi tám okazáli/ ták iż w onym podle-
- 1: głem ieżierze/ ktore było w łzerzą ná dwoy

-1: gu ítháiań/ zdáło się iż w nim pełno krwi

-1: pływało.

werset: 17 Z támtąd gdy odefzli przez fiedm̄ íeth y

-1: pięćdziefiáth ftaiań/ przyfzli do Cháráká

-1: do Zydow ktore zwano Tubeńczyki.

werset: 18 A nie ználezli thám ná mieyfcách onych

-1: Tymotheufzá (bo iuz był z támtąd vřzedł

-1: nic nie ípráwiwfzy) Lecż gdy on thám ná

-1: niektorym mieyfcu obronnym óládžil bá-

-1: íztę słuźebnemi/

werset: 19 Tedy Dozyteufz y Sozipáter ktorzy byli

-1: w woyfcze Máchábeufzowym Hetmány

-1: tám ízli/ á ony co ie był Tymotheufz ná bá

-1: ízcie pozótháwił/ pozábiiáli więcey niż

-1: przez dziefięć tyfięcy mężow.

rozdział: 14

strona: 578v

kolumna: c

werset: 43 Ale gdy przed kwápieniem wielkim zá-

-1: dał sobie ránę nie zaráz ízkodliwą/ gdy się

-1: iuz lud wrywał we drzwi/ wbiegfzy śmie

-1: le ná mur/ meźnie z gory íkoczył miedzy o-

-1: nę wielkość.

werset: 44 Kthorzy się mu předko rofkoczyli daw-

-1: ízy plác/ ták iz w pószodek ípadł ná

-1: brzuch.

werset: 45 A ták gdy iefzcze dychał będąc fercá zá-

-1: palonego/ wítał/ choćiaż z niego krew cie-

-1: kłá íáko źródło/ y ácz był ciężko zránion/

-1: przelzedł włkok przez on lud.

werset: 46 Tedy stánawłszy ná niektorey skále przy

-1: krey/ iuz práwie przez krwie/ vchwyćiwłszy

-1: obiema rękoma wnetrzności swoie/ wy-

-1: wlokł ie/ y rzućił miedzy lud prosząc Páná

-1: w ktorego mocy iest żywot y duch/ aby mu

-1: go potym záfię przywroćił/ á tymći sfofo-

-1: bem dokończył żywotá.

rozdział: 15

KApituła 15.

5. Bluźnierftwo Nikánorowe. 8. Nápomínánie.

-1: 21. Y modlitwá Iudałzowá. 28. Nikanor porázon.

-1: 36. Dzień święty wftáwiono. 39. Obmowá tego co

-1: ty kfięgi pił.

werset: 1 **A** 8 Gdy fię Niká-

-1: nor dowiedział/ że Iu

-1: dałz z ludem swoim

-1: był ná niktorych miey

-1: ícách w Sámaryey/ vrádził iż fię ná nie

-1: miał wthárgnąć w

-1: dzień odpoczynienia/

-1: gdyby fię nawięcey vbęspieczyli.

werset: 2 Tedy Zydowie ktorzy z przymuńzenia z

-1: nim idź muśieli/ powiedzieli mu żeby fię

-1: thák okrutnie á nie ludzkie nie íróżył/ ále

-1: iżby dniowi chwálebnie á zácnie (od tego

-1: ktory włzytko widzi) poświęconemu pocz

-1: ciwość záchował.

werset: 3 Ale on złośnik pytał/ ielly był ná niebie

-1: iáki mocarz/ coby rofkazał obchodzić dzień

-1: łobotny.

werset: 4] A gdy to oni twierdzili/ że był w niebie

-1: Pan żywy/ á bárzo mocny ktory rofkazał

-1: obchodzić dzień fiodmy.

werset: 5] Tedy on záfię powiedział/ iżem ia też iest

-1: drugim tak mocnym ná ziemi iż rofkázię

-1: brác zbroię/ áby fię dofyć íthało íprawam

-1: Krolewskim/ á wżákoż nie przyzedł kte-

-1: mu/ áby był mógł dofyć vczynić oney fwey

-1: nędzney rádźie.

werset: 6] Y chociaż był Nikánor w fwey wielkiej

kolumna: d

hárdości tak wywyzfzony/ myfląc iż miał

-1: nád wżytkimi hufy Iudařzowymi zwy-

-1: ćięstwo otrzymác.

werset: 7] Ale Máchabeufz wítháwicźnie vfał ze

-1: wżythką nádźieią iż miał mieć ráthunek

-1: od Bogá.

werset: 8] A dla tegoż lud fwoy nápominał/ áby fię

-1: nie bali przyścia pogánow/ ále áby mieli

-1: ná pámięci ony wípomożenia im z niebá

-1: podawáno/ kthemu áby oczekawáli przy-

-1: ízłego rátkunku y zwycięstwá od wżzechmo

-1: cnego.

werset: 9] Nád to ćiefzył ie z zakonu y z prorokow/

-1: przypominájąc im bitwy kthore otrzymá

-1: wáli.

werset: 10] Y vczynił ie thym ochotnieyřze/ á pobu-

- 1: dżił w nich fercá dobre/ okázuiąc im przy-
- 1: thym przymierza złościwie przez pogány
- 1: połamáne/ y przysięgi zgwałcone.

werset: 11 Y także káždego z nich vzbroił/ nie thák

- 1: bronią tarcz ábo drzewiec/ iako onymi sło
- 1: wy y przendalepším napominánim/ á ná
- 1: oftátek powiedáiąc im fen wiáry godny/
- 1: bárzo ie rozwefelił.

werset: 12 Abowiem fię mu thák dáło widzieć/ Iż

- 1: Oniafz kthory przed tym był ná vrzędzie
- 1: nawyższego kápłáńftwá/ człowiek dobry/
- 1: y pocźciwy/ wdzięcznego weyźrzenia/ y
- 1: ftáthecznych obyczáiow/ człowiek ofobli-
- 1: wey wymowy/ á iefzcze iákoż od młodości
- 1: we wżech cnothách ćwicżony/ iż fię modlił
- 1: za wżytko zgromádzenie Zydowfkie wy-
- 1: ciągnąwży ręce fwe.

werset: 13 Potym też widział mężá síwego/ y wiel

- 1: ce poważnego/ nieiáką dżiwną á zacną
- 1: wielmożnością ná wżem ozdobionego.

werset: 14 O którym kiedym Oniafzá pytał/ thedy

- 1: mi powiedział/ Thenći ieft on vmiłownik
- 1: bráćiey ktory wiele dobrego życzy ludowi
- 1: y miálfthu świętemu/ Ieremiafz on Pro-
- 1: rok Boży.

werset: 15 Tedy támże Ieremiafz ściągąwży rę-

- 1: kę práwą/ podał Iudafzowi miecz złoty/
- 1: á podawáiąc ták mowił.

werset: 16 Weźmiż then miecz święty zá vpominek

-1: od Bogá ktorým zránisz nieprzyjaćioły.

werset: 17 Temi ták bárzo miłemi namowámi Iu

-1: dařzowemi/ ku pobudzeniu pilnieyřzemu

-1: ku cnoćie/ y ku dodániu fercá dobrego lu-

-1: dziam młodym będąc vtwierdzeni/ vmy-

-1: flili żadnych obozow nieřthánowić/ ale

-1: śmieie wtárgnąć/ y z wielką mocą potykác

-1: fię wręcz/ ořtháthecznie vradźili/ gdyż y o

-1: miáćto/ y o rzeczy święthe/ y o kośćioł iuż

-1: im řzło o płatne.

ksiega: Matth.

rozdział: 1

strona: 2

kolumna: ab

^A Ewánielia Święta Iezufá Kry

-1: řtufá/ ktorą Mátheufř Święty nápiřał.^(marg) ^A To słowo znáczy one weřołe pofelřthwo
zbáwienia/ ktore nam ieř řpráwione przez Kryřtufá/ á miánowicie zámyka fię w Hifřtoriey
kthorą czterzey Ewánielifřtowie o Kryřtufie nápiřáli. (–)

kolumna: a

KApitu. 1.

1. Narod Kryřthuřow wedle ćiaća. 18. Po-

-1: cześ ieř z Duchá święthego/ á narodzon z

-1: pány Móryey/ y názwan Emmánuel.

werset: 1 **T** Oć ieř ^{x^B} wypi-

-1: řanie narodu Iezufá

-1: Kryřtufá řyná ^C Da

-1: widowego/ řyná A-

-1: bráhámowego. (*marg*) ^x Luk. 3. v. 23. ^B Poſpolicie wykłádaią kfięgi/ iáko Zydowie mowią/ ále nie włafnie/ gdyż to ſłowo nie ſciága fię ná cále kfięgi Máteufzowe/ ále thylko ná to Kápitulum w ktorym pokolenie Kryſthuſowe wedle ciála ieft opiáne. ^C Dawid y Abráhám tu ſą ofobliwie miánowani dla obietnic im vczynionych/ á Kryſtus miedzy Zydy poſpolicie był názywán ſynem Dawidowym dla thego iż iemu Kryſthus Krol wieczny był iáwniey obiecany niżli innym. Pfalm 72. v. 5. y. 89. v. 29. (–)

werset: 2^x Z Abráhámá

-1: poſzedł Izáák/ " z Izáaká poſzedł

-1: Iakob/ a ^x z Iakobá poſzedł Iudá y

-1: brácia iego. (*marg*) ^x w 1. Mo. 25. v. 2. " w. 1. Mo. 25. v. 24 ^x w 1. Mo. 29. v. 35 (–)

werset: 3^x Z Iudy poſzedł Fáres y Zará z ^D

-1: Thámár/ z Fárefá poſzedł Ezrom/

-1: z Ezromá poſzedł Arám. (*marg*) ^D To fię ftáło przez grzech nie czyſthy ktore pohánbienie było początkiem vniżenia Kryſtuſowego ktory fię vpokorzył y zſthał fię ſłuźebnikiem dla nas. (–)

werset: 4^x Z Arámá poſzedł Aminádáb/ z A-

-1: minádábá poſzedł Náaſſon/ z Ná-

-1: áſſoná poſzedł Sálmon.

werset: 5^x Z Sálmona poſzedł Boos z Rá-

-1: hab/ z Boofá poſzedł Obed z Ruth/

-1: á z Obed poſzedł Ieffe.

werset: 6^x Z Ieffego poſzedł Krol Dawid/

-1: á ^x z Dawidá Krolá poſzedł Salo-

-1: mon/ z tey ktora była przed tym żoną

-1: Vryaſzową. (*marg*) ^x 1. Sám. 17. v. 15. 1. Kron. 2. v. 13. ^x 2. Sám. 12. v. 24. (–)

werset: 7^x " Z ^E Sálomoná poſzedł Roboám/

-1: z Roboamá poſzedł Abia/ z Abie po-

-1: ízedł Afá.(*marg*) " 1. Krol. 11. v. 43. 1. Kron. 3. v. 10. ^E Máttheufz s. nie wypisał porządnie narodu Kryřtułowe^{g0} iáko Lukafz Ńwięthy gdyż tylko okazał iáko Iezus Kryřthus pořzedł z Dawidá z Sálomoná y z inych Krolow/ aby wedle zakonu był dziedzicem řprawiedliwym Kroleřtwá ich. (–)

werset: 8] Z Afy pořzedł Iozáfát/ á z Iozáfá

-1: tha pořzedł Ioram/ á z Iorámá po-

-1: ízedł ^F Ozyafz. (*marg*) ^F Tu opuřzczeni řą trzy krolowie/ á dla thego vkrocił liczby aby pothym rozdźielił ná troię czternařćie. (–)

werset: 9] Z Ozyafzá pořzedł Ioáthám/ z Io

-1: áthámá pořzedł Achás/ z Achafá po

-1: ízedł Ezechiafz.

werset: 10] ^x Z Ezechiafzá pořzedł Mánáfes/

-1: z Mánáfefa pořzedł Amon/ z Amo-

-1: ná pořzedł Iozyafz.(*marg*) ^x 2. Krol. 20. v. 21. 1. Kron. 3. v. 13. (–)

werset: 11] ^x Z Iozyafzá pořzedł Ioákim/ á z

-1: Ioákimá pořzedł ^G Iechoniafz y brá-

-1: ćia iego/ gdy byli záprowádzeni do

-1: Bábilonu. (*marg*) ^x 2. Krol. 23. v. 34. 2. Kron. 36. v. 4. ^G Tego teř zwano Ioáchin. (–)

werset: 12] A po záprowádzeniu do Bábilo-

-1: nu/ ^x z Iechoniafza pořzedł ^H Sálá-

-1: thyel/ á z Sáláthyelá pořzedł Zo-

-1: robabel.(*marg*) ^x 2. Krol. 24. v. 6. 2. Kron. 36. v. 9. ^H Ten otrzymał práwo Krolewfkie po więźzieniu: Acźkolwiek ná ten czás byli niewolniki/ wřákze iednák Bog opátrnořćią to fwoią řpawił/ iż ořátki pańřtwá Zydowřkiego trwały w domu Dawidowym áż do przyřćia Kryřtułowego. " 1. Kron. 3. v. 9. 1. Ezdr. 5. v. 2. (–)

werset: 13] Z Zorobabelá pořzedł Abiud/ z

kolumna: b

Abiudá pořzedł Eliákim/ z Eliáki-

-1: má poźzedł Azor.

werset: 14 Z Azorá poźzedł Sádok/ z Sádok-

-1: ka poźzedł Achin/ z Achiná poźzedł

-1: Eliud.

werset: 15 Z Eliudá poźzedł Eleázár/ z E-

-1: leázará poźzedł Máthán/ á z Mata-

-1: ná poźzedł Iakob.

werset: 16 Z Iakobá poźzedł ^I Iozef mąż Má

-1: ryey/ z ktorey fię národził Iezus/ kto-

-1: ry ieft názwan ^K Kryftus.(*marg*) ^I Zydowie thylko przypomináią narod męźczyzn/ ále y narod Maryiey tu fię zámyka/ gdyż byłą zmwioná za męžá z pokolenia fwego wedle zakonu.

^K To ieft/ pomázány od Bogá áby dofyc vczynił vrzędowi ktory ná zbáwicielá należy. (–)

werset: 17 A ták wŕzytkiego ^L pokolenia kto-

-1: re było od Abráhámá aż do Dawi-

-1: dá/ ieft czternaście/ á od Dawidá aż

-1: do záprowadzenia do Bábiloniey/

-1: pokolenia czternaście/ A od zápro-

-1: wádzenia do Bábiloniey aż do Kry-

-1: ftuía/ pokolenia czternaście. (*marg*) ^L To ieft/ ci ktorzy fą zrodzeni. (–)

werset: 18 A národzenie Iezuíá Kryftuíá tá

-1: kowe było/ ábowiem gdy mátká iego

-1: Márya byłą ^x zmwioná zá Iozefá/

-1: pierwey niżli fię ^M zefzli/ náleżioná

-1: ieft brzemienná z Ducha Świętego.(*marg*) ^x Luk. 1. v. 27. ^M To ieft/ pirwey niżli ią wzięł do domu fwego. (–)

werset: 19 Tedy Iozef mąż iey będąc fprawie

-1: dliwym/ y nie chcąc iey ofławić/ chciał

-1: ią potáiemnie opuścić.

werset: 20] A gdy on ty rzeczy myślił/ oto An-

-1: ioł Páńki vkazał mu fię we ^N fnie/

-1: mowiąc/ Iozefie fynu Dawidow/

-1: nie boy fię przyiąć Máryey zá małżon

-1: kę twą/ ábowiem to co fię w niey ^O po

-1: częło ieft z Ducha świętego.(*marg*) ^N O śniech páthrz w kńięgách 4. Mo. 12. káp. ^O W Greckim ftoi národziło. (-)

werset: 21] A oná porodzi fyná/ ^x ktorego i-

-1: mię názowiefz Iezus/ ábowiem on

-1: wybáwi lud fwoy od grzechow iego. (*marg*) ^x Luk. 1 v. 31. (-)

werset: 22] A to fię wżytko stáło áby fię fpełni-

-1: lo tho co ieft powiedziano od Páná

-1: przez Proroká ták mowiącego.

werset: 23] ^x Oto niektora páanna będzie brze-

-1: mienná/ y porodzi fyná/ y ^P názowiefz

-1: imię iego Emmánuel/ co ieflibyś wy

-1: kłádał/ znaczy/ Bog z námi. (*marg*) ^x Ezá. 7. v. 14. ^P Niektorzy czytáią będą názywác. (-)

werset: 24] A Iozef ocuciwfzy fię ze fnu/ vczy-

-1: nił iáko mu był rofkazał Anioł Pán-

-1: fki/ y wziął żonę swoię.

werset: 25] Y nie vznał iey/ ^Q áż porodziła o-

-1: nego fyná swoiego pierworodnego/

-1: y názwał imię iego Iezus.(*marg*) ^Q Niektorzy miáfto tego słowá áż/ wykłádáią gdy/ dla błędu Helwidyanow/ kthorzy o dziewictwie Máryiey nic nie trzymáli. (-)

rozdział: 5]

strona: 4v

kolumna: c

werset: 40] Y temu ktory fię chce z thobą prá-

-1: wem obchodzić/ á żupicę twoię w-

-1: żiąć/ puść mu y płazcz.

werset: 41] A ktoby cię kolwiek gwałtem przy

-1: mużał ná iednę milę/ idź z nim

-1: dwie.

werset: 42] Themu ktory cię prosi/ day/ áni

-1: ^O odmawiaj temu ktory chce v ciebie

-1: pożyczyc. (marg) ^x w 5. Mo. 10. v. 8. ^O Abo nie odwracaj fię. (-)

werset: 43] Słyżeliście iż powiedżiano/ ^x

-1: Będżiefz miłował bliźniego twego/

-1: á ^P będżiefz miał w nienawiści nie-

-1: przyaciela twego. (marg) ^x w 3. Mo. 19. v. 18. ^P To byli przydali ku zakonowi fałżywi vczyćiele. (-)

werset: 44] Ale ia wam powiedam/ " Miłuy-

-1: cie nieprzyacioły wáfze/ błogofław-

-1: cie ty ktorzy was przeklinaią/ dobrze

-1: czyńcie tym ktorzy was maią w nie-

-1: nawiści/ ^x modlcie fię zá tymi ktorzy

-1: fię ná was thárgaią/ y przelladuią

-1: was. (marg) " Luk. 6: v. 27. ^x Luk. 23. v. 34. Dziey. 7. v. 60. 1. Kor. 4. v. 73. (-)

werset: 45] Abyście byli fynmi oycá wáfzego

-1: ktory ieft ná niebie: ábowiem to ípra

-1: wuie/ iż wíchodzi słońce iego ná złe

-1: y ná dobre/ y ípużcza defzcz ná ípra

-1: wiedliwe y ná nieípráwiedliwe. (marg) ^x Luk. 6. v. 32. (-)

werset: 46] Abowiem iełlibyście miłowali ty

-1: co was miluią/ coż zá zápláthę mieć

-1: będziećie? á zaż y ^Q celnicy tego nie

-1: czynią?(*marg*) ^Q Ty Celniki y Poborce lud poŝpolithy miał zá przekłethe dla ich drapieŝtwá.

(-)

werset: 47 A ieflibyŝcie tylko bráćią wáŝę lá

-1: ŝkáwie przyimowali/ Coŝ wiécey czy

-1: nićie? A zaŝ y celnicy ták nie czynią?

werset: 48 Bądźcie wy tedy doŝkonáli/ iáko

-1: óciec wáŝz ktory iefł w niebie doŝko-

-1: náłym iefł.

rozdział: 6

KApitu. 6.

1. Prawdziwa iáłmuŝná/ ŝwięta modlitwá.

-1: 16. Poŝł. 19. Prawdziwy ŝkarb. 25. Stáránie

-1: około potrzeb żywotá doczeŝnego.

werset: 1 **S**trzeŝcie się/

-1: ábyŝcie iáłmuŝny

-1: wáŝzey nie czynili

-1: przed ludzmi/ dla

-1: tego ^A ábyŝcie byli

-1: widzeni od nich/ bo

-1: ináczey zápláty mieć nie bédźiecie v

-1: oycá wáŝzego ktory iefł ná niebie. (*marg*) ^A Tu hámuie próŝną chwałę ktorey ludzie ŝukáią w dobrych vczynekach ŝwoich. (-)

werset: 2^x Gdy thedy czyniŝz iáłmuŝnę/ nie

-1: kaŝ przed ŝobą trábić/ iako pokryći lu

-1: dzie czynią w boŝnicách y po vlicách/

-1: áby byli w dobrym mniemániu v lu-

-1: dŝi/ Záprawdę powiedam wam/ ^B

-1: biorą zapłatę swoję. (marg) ^x Rzym. 12. v. 8. ^B To iest/ nic inego nie biorą iedno próżną chwałę od ludzi. (–)

werset: 3] A gdy ty czynisz jałmużnę/ niechaj

-1: nie wie ^C lewicą twoją/ co prawica

-1: twoją czyni. (marg) ^C Mamy na tym przeistawiać kthorem sercem co czynimy/ ani się próżną chwałę parać mamy/ gdyż na tym mamy mieć dośc iz Bogu są miłe nasze sprawy. (–)

kolumna: d

werset: 4] Aby jałmużna twoja była w skry

-1: tości/ a oćiec twój kthory obacza w

-1: skrytości/ on odda tobie ^D iawnie. (marg) ^D To iesth w on dzień kiedy wszystkie rzeczy będą objawione. (–)

werset: 5] A gdy się modlisz/ nie bądź jako po

-1: kryci ludzie/ abowiem oni w zgomą

-1: dzeniu y na rogach wlic stojąc radzi

-1: się modlą/ aby się wskazali ludziom: Zaprawdę wam powiem/ iż bio-

-1: rą zapłatę swoję.

werset: 6] Ale ty gdy się modlisz/ wnidź do

-1: pokoju swego/ a zawrzyj drzwi swo

-1: ie/ pros oycę twego który iest w skry

-1: tości: a oćiec twój kthory obacza w

-1: skrytości/ odda tobie iawnie.

werset: 7] A modląc się/ nie ^E bądźcie wielo-

-1: mowni/ jako pogani: abowiemci o-

-1: ni niemają/ iż będą wyfluchani dla

-1: oney swy wielomowności. (marg) ^E To słowo greckie znaczy swiegotać y próżnemi się słowy bawic. (–)

werset: 8] Nie bądźcie tedy im podobnymi: a-

-1: bowiemci wie oćiec walczego po-

-1: trzebiecie pierwey niżbyście go pro-

-1: śili.

werset: 9^F Wy tedy thák fię modlcie^x Oycze

-1: náfz ktory iefteś w niebie/ Święć fię

-1: imię twoie.(*marg*)^x Luk. 12v. 2. ^F Nie chce Bog ábyfmy fię záfwe temi słowy modlili/
ále áby wáfztyki modlitwy nafze ku tey fię **!tofowálky [!]** (–)

werset: 10 Przydź kroleśtwo twoie/ Bądź wo

-1: la twa iáko w niebie ták y ná ziemi.

werset: 11 Chlebá náfzego powfzednie^{g^o} day

-1: nam dźifia.

werset: 12 Y odpuść nam náfze winy/ iáko y

-1: my odpuřczamy náfzym winowáy-

-1: com.

werset: 13 Y nie w wodź nas ná pokuřzenie/^x

-1: Ale nas zbań ode złego/ Abowiem

-1: twoie iefť kroleśtwo/ y moc/ y chwa-

-1: łá ná wieki/ Amen.(*marg*)^x Niżey. 13. v. 39. (–)

werset: 14 " Bo ieślize odpuśćicie ludźiam v-

-1: padki ich/ odpuśći theż wam óciec

-1: wáfz on niebiefki.(*marg*) " Már. 11. v. 19. Ekle. 28. v. 2. (–)

werset: 15 Ale iefli nie odpuśćicie ludźiam v-

-1: padkow ich/ y óciecći wáfz nie odpu-

-1: śći wam vpadkow wáfzych.

werset: 16 A gdy pośćicie nie bądźćie iáko po

-1: kryći ludzie śmęthney twarzy: Abo-

-1: wiem oni twarzy śwoie odmieniaią

-1: áby fię ludźiom zdáło iż pořczą: Záf-

-1: prawdęć wam powiedam/ żeć biorą

-1: zapłátę śwoię.

werset: 17 Ale ty gdy pościsz/ ^G pomóż głowę

-1: twoię/ y vmyi oblicze twoie. (marg) ^G Tymi słowy okazuje iż człowiek ma się oddalać od próżnej chwały. (–)

werset: 18 Aby nie było iawne ludziom iż po-

-1: ścis/ ale oycu twojemu który w skry

-1: tości ieft: á oćiec twoy który obacza

-1: w skrytości/ odda tobie iawnie.

werset: 19 Nie skarbćie fobie skarbow ná zie-

-1: mi/ gdzie mol y rdza kazi/ y gdzie zło

-1: dzieie wykopywają y kradną.

rozdział: 10

strona: 7

Mattheusz. Lift. 7.

kolumna: a

werset: 3 Filip/ y Bártłomiej/ Thomasz y

-1: Mattheusz on celnik/ Iákub syn Al

-1: feufow/ y Lebeusz przezwiłkiem Tá

-1: deusz.

werset: 4 Symon Kánnithczyk/ y Iudaż

-1: Ifkaryotes/ który go też wydał.

werset: 5 Tych dwunaście posłał Iezus/ da

-1: wży im rofkazania/ mowiąc/ Ná

-1: drogę pogánow nie vdawayćie się/

-1: y do miálth Sámárythanow nie

-1: chodźcie.

werset: 6 Ale rączey idźcie do ^{xA} owiec ktore

-1: zginęły z domu Izráelłkiego.(marg) ^x Dziei. 3. v. 46. Luk: 9. v. 1. ^A Abowiem musiáło Krolesthwo Boże pierwey być opowiedáne im/ przeto iż Krystus wławnie im był obiecany. (–)

werset: 7 A źedźy/ przepowiedayćie/ mo-

-1: wiąc/ " Przybliżyło się Królestwo

-1: niebieskie.(*margin*) " Már: 6: v: 1. Luk. 9: v: 3. (–)

werset: 8^B Niemocne vzdrawiajcie/ trędo-

-1: wate oczyszciajcie/ wzbudzajcie v-

-1: marle/ diabły wyganiajcie/ däre-

-1: mnieście wzięli/ darem dawajcie.

werset: 9^B Nie nabywajcie złothá ani sre-

-1: brá/ ani miedzi w trzoły wálze.(*margin*) ^B Było to rozkazanie Apółthołom dáne ná on čás/
áby thym wolniey vrząd fwoy fprawowali. (–)

werset: 10^B Ani táiftry ná drogę/ ani dwu fu-

-1: kień/ ani trzewikow/ ani ^C lafki/ ^x

-1: Abowiem godzien iest robotnik ży-

-1: wności swoiey.(*margin*) ^C To iest/ nie coby wam mogło być ku przekaźie. ^x 1 Tym: 5: v:
18. Luk: 20: v. 2. (–)

werset: 11^x A do ktorego miáftá ábo wsi wni

-1: dziecie/ wywiadujcie się kthoryby w

-1: niey był godzien/ y tamże miełzkay-

-1: cie pokibyscie z onąd nie wyfzli.(*margin*) ^x Már: 9: v: 11. (–)

werset: 12^B Wchodząc też w dom pozdrawiaj

-1: cie gi.

werset: 13^B A iegli by był on dom godny/ niech

-1: nań przyidzie pokoy wálz/ A iegliby

-1: nie był godny/ pokoy wálz niech się

-1: wroci do was.

werset: 14^x Y ktoby was nie przyiał/ ani wá-

-1: fzych mow fluchał/ wychodząc z do-

-1: mu ábo z miáłthá onego/ " wybicie

-1: proch nog wálznych. (*margin*) ^x Dziei: 13: v: 52: y: 18: v: 6. " Luk: 10: v: 3. (–)

werset: 15 Zápprawdęc wam powiedam/ Lzey

-1: będzie ziemi Sodomczykow y Go-

-1: morreyczykow w dzień łądny/ niżli

-1: miáľtu onemu.

werset: 16^x Oto ia was połyłam iáko owce

-1: w pośrodku wilkow/ Bądźcież tedy

-1: oftroźnemi iáko wężowie/ á fzczy-

-1: rymi iáko gołębice. (*margin*)^x Már: 13: v: 11. Luk: 12: v: 11. (-)

werset: 17 Przythym ńtrzeźćie fię ludzi: abo-

-1: wiem was podádzą do zgromádze-

-1: nia/ y w boźnicách swoich was biczo

-1: wác będą.

werset: 18 Owłzem przed Kfiążęthá y przed

-1: Krole będziecie wodzeni dla mnie/

-1: ná świádectwo im y pogánom.

werset: 19 Ale gdy was podádzą/ Nie trofzcz

-1: ćie fię/ iáko/ abo cobyście mowili/ á

-1: **bom**iem [!] wam będzie dane oney

kolumna: b

godźiny cobyście mowili.

werset: 20 Abowiem nie wy iefteście kthorzy

-1: mowicie/ ále Duch Oycá wálzego

-1: kthory mowi w was.

werset: 21 Y wydać brát brátá ná śmierć/ á

-1: óćiec fyná/ y powłtaną dzieći przeciw

-1: rodzicom/ á mordowác ie będą.

werset: 22 Wy theż będziecie nienawidzeni

-1: od wśzytkich dla imieniá mego/ A-

-1: le ktho wytrwa áz do końcá/ ten bę-

-1: dzie zachowan.

werset: 23] A gdy was prześladować będą w

-1: onym mieście/ wciekaycie do ^D dru-

-1: giego/ boć wam záprawdę powie-

-1: dam/ że nie przeydziecie miaft Izrá-

-1: elskich/ poki ^E nie przydzie Syn czło

-1: wieczy. (marg) ^D To ieft nie ábyście próznawali/ ále abyście to czynili ná com was posłał.

^E Poki wam nie przybędzie ná rátunk y okaże znáki obecności swoiey/ á nie mowi tu o pierwfzym posłaniu ich/ ále o wżytkim czáfie Apoftolftwa ich. (-)

werset: 24] Nie ieftci vczeń nad miłtrzá/ áni

-1: sługá nád Páná fwego.

werset: 25] Dofyc vczniowi aby był iáko

-1: miłtrz iego/ á sługá iáko Pan iego/

-1: Ieśliżec fámeo gośpodarzá ^F Beel-

-1: zebulem názwali/ iákoż daleko wię

-1: cey domownicy iego?(marg) ^F Było to imię bálwaná iednego ktore znaczy Bogá much/ á tym imieniem pothym był czárt názywan. (-)

werset: 26] Nie boyćież fię ich tedy/ ábowiem

-1: nie ieft nic fkrytego coby odkrytho

-1: być nie miáło/ áni táiemnego nic nie

-1: ieft/ coby wiedzieć nie miano.

werset: 27] Co wam w ciemności mowię/ po

-1: wiedaycie ná świáthle/ á co w vcho

-1: słyszycie/ przepowiedaycie ná ^G do-

-1: miech. (marg) ^G To ieft/ głósem y iáwnie. (-)

werset: 28] A nie boycie fię tych ktorzy zábiiaią

-1: ciáło/ á dużze zábić nie mogą/ ále rá

-1: czey boycie fię tego/ ktory y dużę y ciá

-1: ło może zátraćić w piekle.

werset: 29 Izali dwu wroblikow zá^H pie-

-1: niądż nie przedaią? á wždy ieden z

-1: thych nie vpádnie ná ziemię okrom

-1: Oycá wálzega.(*marg*)^H Then pieniąđż ważył cztery pieniąđże nálze. (-)

werset: 30 Włofy teź głowy wálzey wízythki

-1: policżone fá.

werset: 31 Nie boyćież fię tedy/ wiele wrobli-

-1: kow wy^I przewyżłżaćie.(*marg*)^I To iefth/ Bog was więcey łobie waży. (-)

werset: 32^x Wízełki tedy kthoryby mię wyznał

-1: przed ludźmi/ wyznam go ia theż

-1: przed oycem moim ktory iefł ná nie-

-1: bie. (*marg*)^x 1. Sá:m: 14: v: 45. Már: 8: v: 38. Luk: 9: v: 26: y 12: v: 8. 2. Tym: 2. v. 12. (-)

werset: 33 A kthoryby fię mnie záprzał przed

-1: ludźmi/ Záprzę fię go y ia przed Oy-

-1: cem moim ktory iefł ná

-1: niebie.

werset: 34^x Nie mniemayćie żebym przyśzedł

-1: pułzcżać^K pokoy ná ziemię/ Nie

-1: przyśzedłem ábym puścił pokoy/ ále

-1: miecz. (*marg*)^x Luk. 12: v. 51. ^K Dáie nam pokoy wnętrzny w łumieniu nálzym ále zewnątrż mułiemy walkę wieść z niepobożnemi. (-)

werset: 35 Bom przyśzedł^L wáđzić człowie-

-1: ká z oycem iego/ y corkę z mátką iey/

-1: y niewiałtkę z świekřą iey.(*marg*)^L To nie przychodźi własnje z Kryřtułá/ y owřzem ze złofci ludzkjey. (-)

rozdział: 13

EVANG: MATTHAEI.

werset: 24] Drugie podobieństwo powiedział

-1: im/ mówiąc/ Przypodobane iefth

-1: Królestwo niebieskie człowiekowi

-1: kthory siał dobre nasienie na roli

-1: swoiey.

werset: 25] A gdy ludzie spali/ przyzedł nie-

-1: przyaciel iego/ y nasiał kakułu mie-

-1: dzy pszenicą/ y poszedł precz.

werset: 26] A gdy wchodzilą trawą y owoc

-1: czynilą/ tedy sie pokazal y kakuł.

werset: 27] Y przystapiwizy sludzy gospodar-

-1: icy/ rzekli mu/ Panie/ izas ty nie sial

-1: dobrego nasienia na roli thwoiey?

-1: Z kad tedy kakuł ma?

werset: 28] A on rzekł im/ Nieprzyaciel czło-

-1: wiek tho vczynil: Y rzekli sludzy do

-1: niego/ A chceze thedy abyfmy szli y

-1: pozbiali gi?

werset: 29] A on rzekł/ Nie/ byście snac zbie-

-1: raiac kakuł nie wykorzenili zaraz z

-1: nim y pszenice.

werset: 30] Dopusćcie oboygu spolu rość aż

-1: do żniwa/ a czafu żniwa rzekę żeń-

-1: com/ Zbierzcie pierwey kakuł/ a

-1: zwiastie gi w snopki ku spaleniui/ a

-1: pszenicę zgromadzcie do gumná

-1: moiego.

werset: 31]x Drugie podobieństwo powie-

- 1: dział im mowiąc/ Podobne iest kro-
- 1: leftwo niebieskie žiarnu gorczyczne-
- 1: mu/ ktore wżiawży człowiek/ wśiał
- 1: ná roli swoiey. (marg) ^x Már. 4. v. 30. Luk. 13. v. 18. (–)

werset: 32^F Kthore namnieyżec iest ze wżez-

- 1: go naśienia/ ále kiedy vroście/ na-
- 1: wżeczżze iest ze wżezch iárzyn/ y íta-
- 1: wa fię drzewem/ thak iż przychodzą
- 1: ptacy niebiescy y gniazda łwe czynią
- 1: na gáłożkách iego. (marg) ^F Tho mowi iż fię niemamy dziwowác iestli pierwżze początki Ewanieliey są máłe. (–)

werset: 33^x Drugie podobieńtwo powie-

- 1: dział im mowiąc/ Podobne iest kro-
- 1: leftwo niebieskie kwáfowi/ kthory
- 1: wżiawży niewiáłthá/ zákryłá we
- 1: trzy miáry máki/ áż wżytká ^G íkwá-
- 1: śniáłá.(marg) ^x Luk. 13. v. 21. ^G Tym ie nápomina áby czekáli áż fię okaże owoc Ewanieliiey. (–)

werset: 34["] Ty wżytki rzeczy mowił Iezus

- 1: przez podobieństhwá onemu zgro-
- 1: madzeniu ludu/ á krom podobień-
- 1: ítwá nic im nie mowił. (marg) ["] Már. 4. v. 33. (–)

werset: 35["] Aby fię wypełniło tho co iest rze-

- 1: czono przez Proroká mowiącego/ ^x
- 1: Otworzę vłthá moje w podobień-
- 1: ítwách/ y opowiem íkryte rzeczy od
- 1: záłożenia świátá.(marg) ^x Píál. 78. v. 3. (–)

werset: 36["] Thedy rośpuściwży ono zgro-

- 1: mádzenie ludu Iezus/ przyżedł w

-1: dom/ y przyſtępiłi k niemu vcznio-

-1: wie iego/ mowiąc/ Roſpowiedz

kolumna: d

nam podobieńſtwo o kękolu oney

-1: roley.

werset: 37] A on odpowiedáiąc rzekł im/ Ten

-1: ktory ſieie dobre nafienie/ ieſtci Syn

-1: człowieczy.

werset: 38] Rolá ieſt ſwiát/ á dobre naſie-

-1: nie/ cíć ſá ſynowie ^H Kroleſtwá/ kę-

-1: kol też/ ſá ſynowie onego złego.(*marg*) ^H To ieſt Bożego. (-)

werset: 39] ^x Nieprzyiaćiel záſię ktory go ná-

-1: ſiał/ ieſtci dyabeł/ á žniwo ieſt dokoná

-1: nie ſwiátá/ żeńcy też ſá Aniołowie. (*marg*) ^x Ziáw. 14. v. 15. Ioel. 3. v. 13. (-)

werset: 40] Iáko tedy kękol zbieráią y palá gi w

-1: ogniu/ ták będzie w dokonániu ſwiá

-1: tá tego.

werset: 41] Poſle Syn człowieczy Anioły ſwo

-1: ie/ á oni zbiorá z Kroleſthwá iego

-1: wſzytki pogorzenia/ y ty ktorzy czy-

-1: nią niepráwość.

werset: 42] Y wrzucá ie w piec ognifty/ thám

-1: będzie płáč y zgrzytánie zębow.

werset: 43] ^x Tedy ſpráwiedliwi roziáſnią ſię

-1: iáko ſłońce w Kroleſtwie oycá ſwe-

-1: go/ ktho ma wſzy ku ſłuchániu/ nie-

-1: chay ſłucha.(*marg*) ^x Mądr. 3. v. 7. Dániel. 12. v. 3. (-)

werset: 44] Záſię podobne ieſt kroleſtwo nie-

-1: bieſkie ſkárbowi ſkrytemu ná roli/

-1: kthory nálazłzy człowiek/ fkrył gi/ y

-1: od rádości ktorą ma z niego/ odcho-

-1: dži precz/ á wśzytko co ma śprzeda/ á

-1: onę rolą kupi.

werset: 45 Záię podobne ieśt kroleństwo nie-

-1: bieśkie człowiekowi kupcowi śzuká-

-1: iącemu cudnych pereł.

werset: 46 Ktory nálazłzy iednę perlę bárzo

-1: drogą/ śzedłzy poprzedał wśzytko co

-1: miał/ y kupił ią.

werset: 47 Záię podobne ieśt Kroleństwo nie

-1: bieśkie włokowi zápuźczonemu w

-1: morze/ ktory wśzelákie rzeczy bierze.

werset: 48 Ktory gdy ieśt nápełnion/ wycią-

-1: gnęli go ná brzeg/ á wśiadłzy wybrá

-1: li dobre rzeczy w naczynia/ á zgniłe

-1: precz zárzucili.

werset: 49 Tákci będzie w dokonániu wieku/

-1: wynidą Aniołowie/ y wylączą złe z

-1: pośrzodku śpráwiedliwych.

werset: 50 Y wrzucą ie w piec ogniŃty/ thám

-1: będzie płácz y zgrzytánie ząb.

werset: 51 Rzekł im Iezus/ Wyrozumielize-

-1: ście ty wśzytki rzeczy? A oni mu po-

-1: wiedzieli/ Ták Pánie.

werset: 52 A on im rzekł/ Przeto wśzelki ná-

-1: uczyćiel wczony w Kroleństwie niebie

-1: śkim/ podobny ieśt człowiekowi go-

-1: śpodarzowi/ ktory wymuie z śkár-

-1: bu łwego rzeczy nowe y łtáre.

rozdział: 17

strona: 11v

kolumna: d

werset: 11] A Iezus odpowiedáiąc/ rzekł im

strona: 12

Máttheufz. Lift. 12.

kolumna: a

Eliáfzci pierwey przydźcie/ y náprá

-1: wi włzytki rzeczy.

werset: 12] Ale ia wam powiedam ^x / Iż Eli-

-1: afz iuz przyfzedł/ á nie poználi go/

-1: ále vczynili nád nim cokolwiek chćie

-1: li/ tákci y Syn człowieczy będzie od

-1: nich ćierpiał.(*marg*) ^x Már. 9. v. 11. (-)

werset: 13] Thedy porozumieli vczniowie/ że

-1: im o Ianie Krzćicielu powiedział.

werset: 14]^x A gdy oni przyfzli do onego zgro

-1: mádzenia ludu/ przyfthąpił k niemu

-1: człowiek y padł mu v kolan.(*marg*) ^x Már. 9. v. 14. (-)

werset: 15] Mowiąc/ Pánie/ Zmiłuy fię nád

-1: łynem moim/ abowiemći lunátykiem

-1: iefł/ y zle fię ma/ gdyż częłto kroć wpa

-1: da wogień/ y częłto kroć w wodę.

werset: 16] Y przynośilem go do vczniow two

-1: ich/ ále go nie mogli vzdrowić.

werset: 17] Tedy Iezus odpowiedáiąc/ rzekł/

-1: O ^E rodzáiu niewierny/ y przewrot-

-1: ny/ y pokiż będę z wami? y pokiż was

-1: będę cierpiał? Przywiedźcie mi go

-1: thu.(*marg*) ^E Mowi do Faryzeużow ktorzy fię w pychę podnošili iákoby byli zwycięstwo otrzymáli y wniwecz obroćili wielmożność Kryſthufowę w ołobie vczniow iego. (-)

werset: 18 Y zfucał go Iezus/ á wyſzedł z nie

-1: go diabeł/ y vzdrowione ieſt dziećię

-1: od oney godziny.

werset: 19 " Thedy przyſzedłszy vczniowie do

-1: Iezufa ołobno/ rzekli mu/ Czemuś-

-1: my my go wygnąć nie mogli?(*marg*) " Luk. 17. v. 6. (-)

werset: 20 A Iezus rzekł im/ Dla niedowiár

-1: ſtwá wałzego/ Bo wam záprawdę

-1: powiedam/ byście mieli wiárę iáko

-1: ^F ziárno gorczyźne/ ^G rzeczećie they

-1: gorze/ Przeydzi ztąd tám/ tedy przey

-1: dzie/ Y nic nie podobnego wam nie

-1: będzie.(*marg*) ^F To ieſth/ prawdziwą y ſtáteczną y żywą. ^G Iákoby rzekł/ nie podobne rzeczy vczynićie. (-)

werset: 21 A tenći rodzay nie wychodzi iedno

-1: przez ^H Modlitwę y poſt.(*marg*) ^H Modlitwą wiárá miła bywa vthwierdzoną ktorey teź y poſt przydan iáko pomoc nieiáka. (-)

werset: 22 ^X Y gdy oni przebywáli w Gálileiey/

-1: rzekł do nich Iezus/ Będzie fyn czło-

-1: wieczy wydan w ręce ludzkie.(*marg*) ^X Már. 9. v. 31. Luk. 9. v. 44. (-)

werset: 23 Y zabią go/ ále trzeciego dnia wz

-1: budzon będzie/ Y zálmućili fię bárzo.

werset: 24 A gdy oni przyſzli do Káperná-

-1: um/ przyſtąpili do Piotrá ci ktorzy

-1: wybieráią cła/ y rzekli/ Za Miſtrz

-1: wálz nie płáci ^I cłá?(*marg*) ^I W Greckim ftoi Dydráchmá co czyni około siedmi grofzy Polfkich ábo dziewięći. (–)

werset: 25 Y rzekł/ Płáci/ A gdy wízedł w

-1: dom/ vprzedził go Iezus mowiac/

-1: Coż fię tobie zda Szymonie? Kroło

-1: wie ziemfcy od ko^{go} biorą cłá y czyńłz?

-1: czyli od fynow swoich ábo od obcych?

werset: 26 Y rzekł mu Piotr/ Od obcych/ Po

-1: wiedział mu Iezus/ Tedyć fynowie

-1: fą wolni.

werset: 27 Wízakze ábyfmy ich nie obrázili/

-1: fzedfzy do morzá/ rzuć wędę/ á onę

-1: rybę ktorá napierwey wynidzie we-

-1: źmi/ y ohtworzywfzy gębę iey nay-

kolumna: b

dziefłz ^K Státer/ ktory wzięwfzy day

-1: im zá mię y zá fię.(*marg*) ^K Wáżył Státer dwie Dydráchmie tho íest czternaście grofzy. (–)

rozdział: 18

KApitu. 18.

4. Kryfthus záleca pokorę gániąc pychę y

-1: chłubę. 6. Zákázuie zgorfzenia. 10. Okazuie

-1: iáko mu fą mili słudzy iego/ y dla częgo

-1: przyfzedł. 15. Karánie bráterfkie. 18. Moc

-1: Kościołá/ y fkutek modlitwy y zgromádze

-1: nia świętego.

werset: 1 **W**^x On czás przy

-1: fźli do Iezufá vcz-

-1: niowie mowiac/ Y

-1: ktoż więcźszy ieft w

-1: ^A Kroleſtwie niebie

-1: fkiem?(*marg*) ^x Már. 9. v. 33. Luk. 9. v. 46. ^A Oni rozmawiáią o záplácie przed tym niź
robili/ ktemu pychą fwą wzrúſzeni/ gđzie ieden drugiego ma vprzedźić czćią y pomocą. (-)

werset: 2] A wezwawfzy Iezus dziećiątká/

-1: poſtáwił ie w pośrodku ich.

werset: 3] Y rzekł/ Záprawdę powiedam

-1: wam/ iefli fię nie náwroćicie/ y nie

-1: ftaniećie fię iáko dźiatki/ nie wnidzie

-1: ćie do Kroleſtwa niebieſkiego.

werset: 4] ^x Kto tedy fię vniźy iáko to dziećią

-1: tko/ tenći ieft więcźszy w kroleſtwie

-1: niebieſkiem. (*marg*) ^x 3. Kor. 14. v. 20. (-)

werset: 5] A ktoby przyiął ^B iedno dziećiątko

-1: thákowe w imię moje/ mnie przy-

-1: mie. (*marg*) ^B Tu żowie dziećiątkiem tego ktory iefth pokorny y vkładny prawdźiwie á
nie obłudnie. (-)

werset: 6] " Ktoby záś obráził iednego z tych

-1: to máłych ktorzy w mię wierzą/ le-

-1: pieyby mu było aby záwiefzono ká-

-1: mień młyńſki v fzyie iego/ y zatopio-

-1: no go w głąbokości morſkiej. (*marg*) " Már. 9. v. 42. Luk. 17. v. 1. (-)

werset: 7] Biádá ſwiátu dla zgorſzenia: á-

-1: bowiem muſzą przyſć zgorſzenia/ á

-1: wſzákże biádá człowiekowi onemu

-1: przez ktorego zgorſzenie przychodźi.

werset: 8] A iefli ręká twoiá/ ábo nogá two-

-1: iá ćiebie w zgorſzenie przywodźi/ o-

-1: detni ią/ y zarzuć od ſiebie: Lepiej

-1: tobie chromym ábo niedołącznym w-

-1: nidź do żywothá/ á nizli máiać

-1: dwie ręce ábo nodze/ być wrzuc-

-1: nem w ogień wieczny.

werset: 9] A iefli oko twoie ciebie w zgorfze [!] -

-1: fzenie [!] przywodzi/ wyłup ie/ y zárzuć

-1: od fiebie/ Lepieyći iednookie wnidź

-1: do żywothá/ á nizli dwie oczy máiać

-1: być wrzuconym ná mękę ogništą.

werset: 10] Báčźcież ábyście nie ^C wzgardzá-

-1: li iednego z tych to máłych/ ábowiem

-1: wam powiedam/ iż ^{Dx} Anioło-

-1: wie ich ná niebie záfwe widzą obli-

-1: cze Oycá mego ktory ieft w niebie.(marg) ^C Okázuie przyczynę zgorfzenia/ to ieft pychę y wzgardę dla kthorey sobie nic nie wáżymy máluczkich. ^x Pál. 34. v. 8. ^D To ieft/ kthorzy máiać pieczę o nich á thák okázuie iż Bog ie czći/ á iefliby ini ludzie gardźili bez karánia nie fą. (-)

werset: 11] ^x Bo Syn człowieczy przyszedł/ áby

-1: zachował to co było zginęło.(marg) ^x Luk. 10. v. 12. (-)

rozdział: 21

strona: 14

kolumna: b

werset: 30] Przyszedłszy pothym do drugiego/

strona: 14v

EVANG: MATTHAEI.

kolumna: c

rzekł mu tákież/ A on odpowiedaiąc

-1: rzekł/ Idę ia pánie/ á nie fzedł.

werset: 31] Ktory z tych dwu vczynił wołą oy-

-1: cowlką? Rzekli mu/ Pierwszy: Po-
 -1: wiedział im Iezus/ Záprawdę powie
 -1: dam wam/ iż celnicy y wżetecznic
 -1: vprzedzaią was do kroleftwá Boże^{g0}.

werset: 32] Abowiem przyzedł do was Ian ^G

-1: drogą spráwiedliwósci/ á nie wwie-
 -1: rzyliście mu/ Celnicy zác y wżetecz
 -1: nice vwierzyli mu/ ale wy choćiascie
 -1: to widzieli/ nie vpamiętaliście się/ á-
 -1: byście mu vwierzyli. (marg) ^G Bog okazał drogę spráwiedliwósci przez posługę Ianowę. (-)

werset: 33] " Drugiego podobieństwá słuchay

-1: cie/ Był niektory ^H gośpodarz/ ktory
 -1: náładził ^I winnicę/ y płóthem ią ^K o-
 -1: grodził/ y wkopał w niey práwę/ á zbu
 -1: dował wieżę/ y náiał ią robotnikom/
 -1: y poiechał precz. (marg) " Ezá. 5. v. 1. Iere. 2. v. 21. Már. 12. v. 1. Luk. 20. v. 9. ^H To
 iest Bog. ^I To iest/ lud wybrány od niego. ^K To iest/ stára się wśelkim obyczaiem aby iey
 strzegł y płodną czynił. (-)

werset: 34] A gdy się przybliżył czás owocow/

-1: posłał sługi swoie do onych ^L robot-
 -1: nikow áby odebráli pożytki iego. (marg) ^L Są kfiążetá y kápłani. (-)

werset: 35] A robotnicy poimawży ^M sługi ie^{g0}/

-1: iednego vbili/ drugiego zamordowá
 -1: li/ drugiego zás vkámienowáli.(marg) ^M To iest Proroki. (-)

werset: 36] Powtore posłał infze sługi/ kto-

-1: rych więcey było niż pierwszych/ á o-
 -1: ni tákże im vczynili.

werset: 37] Ná ołthátek posłał do nich ^N syná

-1: fwego/ mowiac/ Będa fię ^o wlytdać

-1: fyna mego.(*marg*) ^N To iest/ Iezufa Krystufá. ^o Abo będa mieć wzgląd. (-)

werset: 38 Ale robotnicy vyzrawfzy fyna/ rze

-1: kli fami w łobie/ ^x Tenći iest dziedzic/

-1: podzćie/ zábiymy go/ y poliędzmy

-1: dziedzictwo iego. (*marg*) ^x Ian. 11 v. 53. (-)

werset: 39 Tedy poimawfzy go/ wyrzucili precz

-1: z winnice/ y zámordowali.

werset: 40 Gdy tedy przyidzie pan winnice/

-1: co vczyni robotnikom onym?

werset: 41 Rzekli mu/ Ony zło/ zle potráci/ á

-1: winnicę fwoię naimie infzym robot-

-1: nikom/ kthorzy oddadzą mu owoc

-1: czáfu fwego.

werset: 42 Rzekł im Iezus/ nie czythaliście

-1: nigdy w pílmiech? ^x Kamień kthory

-1: odrzucili buduiący/ ten fię ftał głową

-1: v węglá/ od Pána to iest vczyniono/

-1: y dziwno iest przed oczymá nászymi.(*marg*) ^x Pál. 118. v. 22. Dziei. 4. v. 11. Rzym. 9. v. 33. 1. Piotr. 2. v. 7. (-)

werset: 43 A przetoż powiedam wam/ iż bę-

-1: dzie odięte od was Kroleftwo Boże/

-1: y będzie dane narodowi kthoryby po-

-1: dał owoc iego.

werset: 44 ^x A kto padnie ná ten kámień/ bę-

-1: dzie fkrufzon/ a nákogoby zás on v-

-1: padł/ zetrze go.(*marg*) ^x Ezá. 8. v. 14. (-)

werset: 45 Y vlyfzawfzy Kfiązétá kápłáńkie

-1: y Fáryzeufzowie podobieńftwa iego/

-1: poználi iż o nich mowił.

kolumna: d

werset: 46] A fzukáiąc iakoby go poimáli/ ba-

-1: li się pośpolftwá/ ábowiem go iáko

-1: Proroká mieli.

rozdział: 22

KApitu. 22.

2. Okázuie ftan kościelny. 17. Posłufzeńftwo

-1: powinne przełożonym. 23. Zmartwychwftá

-1: nie. 37. Summá zakonu. 41. Bołka iego zwie

-1: rzchność.

werset: 1

T

Edy odpowie-

-1: dáiąc Iezus powto

-1: re/ mowił im przez

-1: podobieńftwá/ rze-

-1: kąc.

werset: 2^x Przypodobáne

-1: ieft kroleftwo niebieskie niektoremu

-1: Krolowi ktory ípawił wefełe fyno-

-1: wi fwemu.(*marg*) ^x Luk. 14. v. 16. Ziáw. 19. v. 9. (-)

werset: 3] Y połtał słuźebniki fwoie wzywác

-1: tych ktorzy byli prófzeni ná wefełe/ ^A

-1: ále nie chćieli przyść. (*marg*) ^A Zámietuie woczy Zydom niewdźięczności ich y vporná złość iż odrzucili łáfkę Bożá ktora im byłá tak hoynie ofiárowána. (-)

werset: 4] Zálię połtał inłze słuźebniki/ mo-

-1: wiąc/ Powiedzcie wezwánym/ O-

-1: tom nágothował obiad moy/ woły

-1: moie y karmne rzeczy łą pobite/ y wŕzyt

-1: ki rzeczy gotowe/ Podźćie ná wefele.

werset: 5] A oni nie dbáiąc ná to/ poŕzli precz/

-1: ieden do fwey roley/ á drugi do ku-

-1: piectwá fwego.

werset: 6] Ktemu drudzy poimawŕzy ŕłuźeb-

-1: niki ie^{g0}/ y zelzywość im vczyniwŕzy/

-1: pomordowali ie.

werset: 7] Co vŕlyfzawŕzy Krol/ rozgniewał

-1: ŕię/ y poŕławŕzy woŕyka fwe/ wytrá-

-1: ćił ony zábiiacze/ y miáło ich ŕpalił.

werset: 8] Tedy rzekł ŕłuźebnikom ŕwoim/

-1: Wefele ieŕtći gotowe/ lecz wezwani

-1: nie byli godnymi.

werset: 9] A przeto idźćie ná ^B roŕtánie drog/ á

-1: ilebyście náleźli wzowćie ná wefele. (marg) ^B Przepowieda wezwánie pogánow. (-)

werset: 10] Y wyŕzedŕzy ŕłuźebnicy oni ná dro-

-1: gi/ zebráli wŕzytki ile ich náleźli/ złe

-1: y dobre/ y napełnione ieŕt wefele ty-

-1: mi ktorzy ŕiedzieli przy ŕtole.

werset: 11] A wŕzedŕzy Krol áby ogládał ŕie-

-1: dzące/ obaczył tám człowieká/ ktorzy

-1: nie miał ná ŕobie ^C ŕzáty wefela. (marg) ^C To ieŕt/ ktorzy nie miał chući czyŕftey áni
ŕzczyregó ŕumnienia. (-)

werset: 12] Y rzekł mu/ Towárzyŕzu iákoś tu

-1: ^D wŕzedł nie máiąc ŕzáthy wefela? A

-1: on zámilknął.(marg) ^D Aczkolwiek Bog ćierpi do czaŕu obłudne w kościele wŕzákze ie
czáŕu fwego okazuie. (-)

werset: 13 Tedy rzekł Krol przyśtáwom/ Zwią

-1: zawszy nogi y ręce iego/ weźmićie go/

-1: y wrzucćie w ćiemność zewnętrzną/

-1: tám będzie płáč y zgrzytánie zębów.

werset: 14 Abowiem wiele iest ^F wezwánych/

-1: ale máło wybránych. (marg) ^F To iest/ wezwánien zwierzchownym y póspolitym (–)

werset: 15 ^x Tedy odśzedłzy Fáryzeuszowie/ rá

-1: dźili fię aby go podchwyćili w mowie.(marg) ^x Már. 12. v. 13. Luk. 20. v. 26. (–)

rozdział: 25

strona: 17

Máttheufz. Lift. 17.

kolumna: a

werset: 15 Iednemu dał pięć tálentow/ dru-

-1: giemu dwá/ trzeciemu ieden/ káźde-

-1: mu wedle godności iego/ y wnet od-

-1: iechał precz.

werset: 16 Potym fzedłzy on kthory był wźiał

-1: pięć talentow/ robił imi/ y zyłkał dru

-1: gie pięć talentow.

werset: 17 Tákże y ten kthory był wźiał dwá/

-1: zyłkał też y on drugie dwá.

werset: 18 A ten kthory był wźiał ieden/ fzed-

-1: fzy zákopał gi w ziemię/ y fskrył frebro

-1: páná fwego.

werset: 19 A po niemáłym czásie przyśzedł

-1: pan onych słuźebnikow/ y vczynil licz

-1: bę z nimi.

werset: 20 Tedy przyśtápiwłzy ten kthory był

- 1: wziął pięć talentów/ przyniósł dru-
- 1: gie pięć talentów/ mówiąc/ Panie/
- 1: poruczyłeś mi pięć talentów/ othom
- 1: drugie pięć talentów zyskał imi.

werset: 21 Y rzekł mu pan iego/ Dobrzeć słu-

- 1: go dobry y wierny/ nád małym wier
- 1: nymeś był/ nád wilem cię poftáno-
- 1: wię/ wnidź do ^F radości páná two-
- 1: iego.(*margin*) ^F To iest/ do domu ábyś był uczestnikiem máiętności y wefela iego. (-)

werset: 22 A przyftąpiwłszy then ktory był

- 1: dwa talenty wziął/ rzekł/ Pánie po-
- 1: ruczyłeś mi dwa talenty/ otom dru-
- 1: gie dwa imi zyskał.

werset: 23 Rzekł mu pan iego/ Dobrzeć słu

- 1: dobry y wierny/ nád małymeś wier-
- 1: ny był/ nád wilem cię poftánowie/
- 1: wnidź do radości páná twego.

werset: 24 A przyftąpiwłszy y ten ktory był ie-

- 1: den talent wziął/ rzekł/ Pánie zna-
- 1: łem cię iż iesteś człowiek frogi/ ktory
- 1: zniełz gdzieś nie siał/ y zbierałz z tąd
- 1: gdzieś nie rośproszył.

werset: 25 Przeto bojąc się/ fzedłem/ y skryłem

- 1: talent twoy w ziemię/ Otho małz co
- 1: iest twego.

werset: 26 A odpowiedáiąc pan iego/ rzekł

- 1: mu/ Sługo zły y niedbały/ wiedzia-
- 1: łeś iż znę gdzieś nie siał/ y z tąd zgro
- 1: mádzam gdzieś nie rośproszył.

werset: 27] Miałeś tedy pieniądze moje poru

-1: czyć^G kupcom/ á ia przyłzedłzy/ wziął

-1: bym był co moiego ieft z lichwą. (marg)^G Abo bänkierzom/ Greckie słowo znaczy ftolecznikom/ to ieft tym ktorzy zá lichwę pieniądze odmieniáli. (-)

werset: 28] A przeto weźmićie od niego tálent/

-1: á dayćie gi temu który ma dzieńić tá-

-1: lentow.

werset: 29]^x Abowiem wńzelkiemu który ma/

-1: będzie dano/ y obfithowác będzie/ á

-1: który nie ma/ y^H to co ma będzie wzię

-1: te od niego.(marg)^x Már. 4. v. 25. Luk. 8. v. 18.^H To ieft/ dobrodzieyftwá Boże będą odięte themu który ich nieobracał ku pożytkom bliznych swoich. (-)

werset: 30] A niepożytecznego fługę wrzucićie

kolumna: b

w ciemność nadálřą/ thám będzie

-1: płáč y zgrzytanie zębów.

werset: 31] Gdy tedy przydzie Syn człowie-

-1: czy w chwale fwey/ y wřzyfcy święci

-1: Aniołowie z nim/ tedy fiędźie ná fto-

-1: licy chwały fwey.

werset: 32] Y będą zgromádzone przedeń wřzyt

-1: ki narody/ y odłaczy iedny od dru-

-1: gich/ iáko páftherz odłacza owce od

-1: kozłow.

werset: 33] A poľtháwi owce po práwey ręce

-1: fwoiey/ á kozły po lewey.

werset: 34] Tedy rzecze Krol tym ktorzy będą

-1: po práwicy iego/ Podźćie błogofłá-

-1: wieni oycá mego/ pośiáďćie dzie-

-1: dżicznie Krolestwo wam zgotowá-

-1: ne od záłożenia światá.

werset: 35^{XI} Abowiem łaknąłem/ á wyście

-1: mi dáli ieść/ prągnąłem/ y dáliście

-1: mi pić/ byłem gościem/ y przyięliście

-1: mię. (*marg*)^x Ezá. 58. v. 7. Ezech. 18. v. 7. ^I Niepokłáda zbáwienia náznego w zasługách vczynkow názych/ ále iáwnemi znáki okázuie żywot ípráwiedliwy y pobożny/ ktory miánowicie w miłóci należy/ á záplátá kthorą Bog oddáie swoim/ iefthci dáremna y z łáiki/ iáko też wybráne z ízczerey dobroći iego pochodzi. (-)

werset: 36 Byłem náгим/ á wyście mię przy-

-1: odziáli/ byłem niemocnym/ á wyście

-1: mię náwiedzili/ byłem w więzieniu/

-1: á wyście do mnie przyfzli.

werset: 37 Tedy mu odpowiedzá ípráwiedli-

-1: wi/ mowiac/ Pánie kiedyłmy cię wi-

-1: dzieli łaknącym/ y nákarmiliłmy cię/

-1: abo prągnącym/ y daliłmy tobie pić?

werset: 38 Y kiedyłmy cię widzieli gościem/

-1: y przyięliłmy cię/ ábo náгим/ y przy-

-1: odziáliłmy?

werset: 39 Abo kiedyłmy cię widzieli niemoc-

-1: nym/ ábo w więzieniu/ y przyfzlich-

-1: my do ciebie?

werset: 40 A odpowiedáiac Krol rzecze im/

-1: Záprawdę powiedam wam/ Ieście

-1: vczynili iednemu z tych bráciey mo-

-1: iey namnieyfzych/ mnieście vczynili.

werset: 41 Tedy rzecze y tym ktorzy po lewicy

-1: będą/ " Idźcie odemnie przekłęci^K w

-1: ogień wieczny/ który zgotowany iest

-1: dyabłu y Aniołom iego.(*marg*) " Pfal. 6. v. 9. Luk. 13. v. 27. ^K Przez ogień wyraża wielkie męki potępionych. (-)

werset: 42] Abowiemem łaknął/ y nie dáliście

-1: mi ieść/ pragnałem/ y nie dáliście mi pić.

werset: 43] Byłem gościem/ á nie przyięliście

-1: mię/ byłem nágim/ á nie przyodziali-

-1: ście mię/ byłem niemocnym y w wię-

-1: żieniu/ á nie nówiedźiliście mię.

werset: 44] Thedy mu odpowiedzą y oni/ mo-

-1: wiąc/ Pánie/ kiedyżefmy cię widzie-

-1: li łaknęcym/ ábo pragnaęcym/ ábo

-1: gościem/ ábo nágim/ abo niemoc-

-1: nym/ ábo w więżieniu/ á nie służyli-

-1: my tobie?

rozdział: 27]

strona: 19v

EVANG: MAT.

kolumna: c

werset: 53] Y wyfzedłzy z grobow po zmar-

-1: twychwstaniu iego/ wefzły do ^Q miá

-1: Itá święt⁸⁰/ y wielam fię ich okazały.(*marg*) ^Q Ieruzálem. (-)

werset: 54] A fetnik y ci ktorzy z nim byli ftrze-

-1: gąc Iezufá/ vyzrawfzy trzęsienie źie

-1: mie y to co fię było Itáło/ zlēkli fię bár

-1: zo/ mowiac/ ^R Záišteć ten był fynem

-1: Bożym.(*marg*) ^R Ty słowá człowieká pogánina dofyc ważne fá ku potępieniu zákamiálego fercá ludu Zydwfkiego. (-)

werset: 55] Y było tám wiele niewiaft z dáleká

-1: pátrzących/ ktore były źły zą Iezu-

-1: fem od Galileiey poľuguiąc mu.

werset: 56 Miedzy ktorymi była Márya Má

-1: gdálená/ y Márya mátká Iakobá y

-1: Iozefá/ y matká ťynow Zebedeufzo-

-1: wych.

werset: 57^x A gdy był wieczor/ przyźedł bo-

-1: gáty człowiek z Arymáthiey/ imie-

-1: niem Iozef/ kthory też był vczniem

-1: Iezufowym.(*marg*) ^x Már. 15. v. 42. Luk. 23. v. 50. Ian. 19. v. 38. (-)

werset: 58 Ten źedł do Piłatá/ y prośił go o

-1: ciało Kryťufowe/ tedy Piłat kazał

-1: oddać ciało.

werset: 59 A Iozef wźiáwťzy ciało/ vwinał ie

-1: w czyťte prześcierádło.

werset: 60 Y poľożył ie w nowym grobie fwo-

-1: im/ kthory był w ťkále wykował/ y

-1: thámże przywáliwťzy ku drzwiam

-1: grobu kámień wielki/ odźedł.

werset: 61 A była tám Márya Mágdálená/

-1: y druga Márya ťiedząc przeciwo

-1: grobowi.

werset: 62 Nazáiuťrz ktory ieť dzień po dniu

-1: przygotowánia/ zebrali ťię przedniey

-1: ťzy Kápłani y Fáryzeufzowie do Pi-

-1: łatá.

werset: 63 Mowiąc/ Pánie/ roľpomnielĩfmy

-1: iż on zwodźiciel powiedźiał iefzcze

-1: będąc żyw/ Po trzech dni powťtáne.

werset: 64 Roŕkaż tedy obwarować grob aż

-1: do dnia trzeciego/ by ŕnadz przyŕzed-

-1: ŕzy vczniowie iego nocą nie vkrádli

-1: go/ y nie powiedzieli ludowi iż po-

-1: wítał z martwych/ y będzie oŕtátecz-

-1: ny błąd gorŕzy niŕ pierwŕzy.

werset: 65 Powiedział im Piłat/ Maćie

-1: ŕtraŕ/ idźcie obwaruyćie iáko vmie-

-1: ćie.

werset: 66^S A oni ŕzedŕzy/ obwarowali grob/

-1: zápieczętowawŕzy kamieñ y z ŕtraŕą.(marg) ^S Wízytke ich ŕtaránie obroćilo ŕię im ku
więćŕszemu poháñbieniu/ y ku potępieniu. (-)

rozdział: 28

KApitu. 28.

1. Niewiáŕty przyŕzły do grobu. 6. Anioł im

-1: oznáymuie zmartwychwŕtánie Kryŕtuŕo-

-1: we. 9. Kriŕtus ŕię im okázuie. 12. Kŕieŕza dár

-1: mi przenáymuią ŕtroŕe. 17. Kriŕtus ŕię okázu

-1: ie Apoŕtołom oznáymuiąc im moc ŕwoię. 20.

-1: Obiecuie byc przy koŕściele ŕwym ná wieki.

kolumna: b

werset: 1 **A**^x W oŕtátnię

-1: ŕobotę gdy ŕwi-

-1: táło napirwŕzy

-1: dzień po ŕobo-

-1: ćie/ przyŕzła Má

-1: rya Mágdále-

-1: ná/ y druga Má

-1: rya/ áby grob ogłáđáły.(*marg*) ^x Már. 16. v. 6. Ian. 20. v. 11. (–)

werset: 2] A oto fię ftáło wielkie drzenie źie-

-1: mie/ abowiem ^A Anioł Pańłki zftą-

-1: piwłzy z niebá/ przyftąpił y odwalił

-1: kámień ode drzwi/ y liedźiał ná nim.(*marg*) ^A Było ich dwá iáko Ian Święthy świadczy. (–)

werset: 3] Y było weyzrenie iego iako błýfká-

-1: wicá/ á odźienie ie^{go} białe iáko śnieg.

werset: 4] A od boiáźni iego ftroże przeftá-

-1: źzeni fą/ y ftali fię iákoby vmarli.

werset: 5] Y odpowiedáiąc Anioł/ rzekł nie-

-1: wiaftam/ Nie boyćie fię wy/ boć ia

-1: wiem iż Iezulá vkrzyżowánego fzu-

-1: kaćie.

werset: 6] Nie małźci go tu/ ábowiem wftał

-1: z martwych iáko powiedźiał/ chodź-

-1: ćie ogłáđáćie miełce gdzie leżał Pan.

werset: 7] A prędko idąc/ powiedźcie vczniom

-1: iego iż powftał z martwych/ á oto i-

-1: dzie przed wámi do Gálileiey/ thám

-1: go wzryćie/ otomći wam powiedźiał.

werset: 8] Tedy wyfzedłzy rychło z grobu ^B z bo

-1: iáźnią y z rádością wielką/ bieźáły á-

-1: by oznaymiły vczniom iego/ A gdy

-1: źły aby tho opowiedźiáły vczniom

-1: iego/ (*marg*) ^B Abowiem fię były zatrwozyły weyzreniem Aniołá onego/ á nie mogły iefźcze pryść [!] ku łobie. (–)

werset: 9] Oto Iezus záfzedł im drogę/ mo-

-1: wiąc/ Bąđźcie pozdrowione/ A ony

-1: przyftąpiwłzy vchwyciły fię nogie-

-1: go/ y chwałę mu dáły.

werset: 10 Ttedy im rzekł Iezus/ Nie boyćie

-1: fię/ idźćie/ oznaymićie bráćiey moiey

-1: áby fzli do Gálileiey/ támże mię vyzrą

werset: 11 A gdy ony fzły/ oto niektorzy z ftrza

-1: żey przyfzli do miáfthá/ y oznaymili

-1: przednieyřzym kápłanom wřzytki rze

-1: czy ktore fię ftáły.

werset: 12 Tedy fię zebráli z ftářzými/ y po-

-1: rádźiwřzy fię/ wiele pieniędzy dali

-1: żołnierzom.

werset: 13 Mowiąc/ Powiedayćie iż vcznio-

-1: wie iego nocą przyřzedřzy/ vkrádli go

-1: nam gdyřmy řpáli.

werset: 14 A ieřliby to ftárořty dořzło/ my go

-1: na tho námowiemy/ á beřpieczny-

-1: mi was vczyniemy.

werset: 15 A oni wźiawřzy pieniądze/ vczyni

-1: li iáko ie náuczono/ ^C y rozniolá fię

-1: tá powieřć miedzy Zydy ář do dnia

-1: tego.(*margin*) ^C Ciężkie to karánie Boże/ ktorem Zydowie tym więcey byli zářlepieni. (-)

ksiega: Mar.

rozdział: 4

strona: 21v

kolumna: d

werset: 8 Drugie theř vpádło ná ziemię

strona: 22

Márek. Liřt. 22.

kolumna: a

dobrą/ y podáło owoc vrodzáyny/ y

-1: vrořły/ á iedno przyniořło trzydzie-

-1: řci/ drugie fzeřćdzieřát/ trzećie zá-

-1: řię řto.

werset: 9 Tedy rzekł do nich/ Ktho ma vřzy

-1: ku řłuchániu/ niech řłucha.

werset: 10 A gdy řam był ofobno/ pytáli go ři

-1: co przy nim byli ze dwiemánařcie/ o-

-1: koło tey przypowieřci.

werset: 11 A on im powiedźiał/ ^A Wamći da

-1: no poznáć táiemnicę Kroleřtwá Bo

-1: řego/ ^B Ałe tym ktorzy na řtronie řą/

-1: wřzytko bywa w przypowieřciách. (marg) ^A To iest wam ktore řprawuie Duch Boży. ^B To iest/ ktorzy nie řą z iednoty wiernych/ mocy řłow tych nie zrozumieją. (-)

werset: 12^x Aby widząc widźieli á nie obaczy

-1: ři/ á řłyřząc řłyřzeli á nie zrozumieli/

-1: by řię kiedy nie náwroćili/ á byłyby

-1: im odpofzczone grzechy. (marg) ^x Ezá. 6. v. 9. Mat. 13. v. 14. Luk. 8. v: 10: Ian. 12. v. 40. (-)

werset: 13 Y rzekł do nich/ Nie wiećieź przy-

-1: powieřci tey? Y iákoź moźećie poznać

-1: wřzytki przypowieřci?

werset: 14 Rozřiewcá on řłowá řieie.

werset: 15 Cić zářię řą ktorzy podle drogi na-

-1: řienie przyjmuią/ ktorym rozřiewá-

-1: ią řłowo/ á gdy řłyřzą/ nátychmiařt

-1: przychodźi řzátan/ á wybiera řłowo

-1: wřiane w řercách ich.

werset: 16 Tákźeć y ři řą ktorzy ná opoce řło-

-1: wo przyjmuią/ ktorzy wślyszawśzy ťo

-1: wo/ nątychmiał ie z radością przy-

-1: muią.

werset: 17] Ale nie máią korzeniá w łobie/ ow

-1: ťzem ťą docześnymi/ á pothym gdy

-1: przyidzie wćiśnienie/ ábo prześląd-

-1: wanie dla ťowá/ nątychmiał ťię o-

-1: brażaią.

werset: 18] A zaię ci ťą kthorzy miedzy ciernie

-1: ťowo przyjmuią/ á powiedam że ci

-1: ťą ktorzy ťowá ťłuchaią.

werset: 19] Ale ťtáránia świáthá tego/ " y

-1: zdrádlíwe bogactwá y chćiwości kto

-1: re ťą w inych rzeczach wśedźy zágłu

-1: ťzaią ťowo/ ták iż bywa bez pożytku. *(marg)* " 1. Tym. 6. v. 17. (-)

werset: 20] A cić zaię ťą ktorzy w dobrą ziemię

-1: nafienie przyjmuią/ kthorzy ťłuchaią

-1: ťowo/ y przyjmuią/ y przynofzą o-

-1: woc/ thák iż iedno źiárno przynofi

-1: trzydzieści/ drugie fześcdźiefiat/ trze

-1: cie ťto.

werset: 21] Nádto im rzekł/ ^xC Izali świecę

-1: ząświecáią áby ią kładźiono pod ko-

-1: rzec ábo pod łoze? Zaź nie dla thego

-1: áby byłá w lichtarz pośtáwioná? *(marg)* ^x Mát. 5: v. 15. Luk. 6. v. 16. y 11v. 33. ^C

Nápomina ie áby dobrym przykładem wśytkim świećili iákoby byli wyśtáwionemi wśem przed oczy. (-)

werset: 22] ^xD Abowiemći nic nie iest tak tá-

-1: iemnego coby ťię obiáwić nie miało/

-1: áni ieft to coby íkryto było/ gdyż po-

-1: trzebá áby fię na iaśnią okazało. (marg) ^x Mát. 10. v. 26. Luk. 8. v. 17. y 12. v. 2. ^D Odwodzi nas od íwoweństvá ku czynieniu zle chociaż to iáko kolwiek może być zákryte. (-)

werset: 23 Ieśliż kto wízy ma ku słuchániu/ niech

-1: słucha.

kolumna: b

werset: 24 Zátym rzekł do nich/ Obáczcież cze

-1: go słuchać/ ^x Iáką miárą mierzy-

-1: ćie/ drudzy wam też odmierzą/ á bę-

-1: dzie wam przydano ktorzy słuchać.(marg) ^x Mát. 7. v. 2. Luk. 6. v. 38. (-)

werset: 25 " Abowiem ten kto ma/ będzie mu

-1: dáno/ á kto nie ma/ też y tho co ma/

-1: odeymą od niego.(marg) " Mát. 13. v. 12. Luk. 5. v. 18. (-)

werset: 26 Y mowił/ Tákoweć ieft Kroleftwo

-1: niebieskie/ iż iefli człowiek wrzuci na

-1: śienie w ziemię/

werset: 27 ^E A zálnie/ y wítanie w nocy y we

-1: dnie/ á naśienie wzeydzie/ y vroście

-1: ták iáko on nie wzwie. (marg) ^E To ieft/ beśpieczen będzie tak w nocy iáko y wednie/ ták iáko też rownie słowá są w Pál. 3. v. 6. (-)

werset: 28 Boć ziemiá dobrowolnie owoc po

-1: dawa/ naprzod trawkę/ potym kłos/

-1: á potym pełen kłos zboża.

werset: 29 A gdy fię vkaże owoc/ wnet zápu-

-1: ści sierp/ bo zniwo przyfzło.

werset: 30 ^x Nad to powieðał/ Ku ktoreyże

-1: rzeczy przypodobiemy Krolefthwo

-1: Boże? ábo ku czemu ie przyrow-

-1: namy? (*marg*) ^x Mát. 13. v. 31. Luk. 13. v. 19. (-)

werset: 31 Tákoweć ieft iáko źiárno gorczy-

-1: czne/ ktore gdy wsieią w źiemię/ na-

-1: mnieyſze ieft ze wſzytkiego nafienia

-1: ktore ieft ná źiemi.

werset: 32 Ale gdy będzie wſiáne/ wſchodźi/

-1: y bywa więcźlze nád ine iárzyny/ á

-1: podawa z ſiebie gáłęźie wielkie/ ták

-1: iż pod ćieniem iego mogą mieć gniaz-

-1: dá ptacy powietrzni.

werset: 33 ^x Y mowił do nich ſłowá ſwe w tá-

-1: kowych przypowieſciach iáko ſłu-

-1: chać mogli. (*marg*) ^x Mát. 13. v. 34. (-)

werset: 34 A oprócz przypowieſci nie mowił

-1: do nich/ wſákże zwolennikom ſwo-

-1: im oſobno wſzytko wykłádał.

werset: 35 ^x Pothym dniań onego mowił do

-1: nich gdy było k wieczoru/ Przeprow

-1: my ſię do dáłſzego brzegu (*marg*) ^x Mát. 8. v. 23. Luk. 8 v. 22. (-)

werset: 36 Tedy opuſciwſzy zebránie ludźi/

-1: przyęli go thák iáko był w łodzi/

-1: á ine łodzi teź były z nim.

werset: 37 Záhym powſtał wicher wielki/ á

-1: náwałności obiiály ſię o łódź/ ták iż

-1: iuź była pełná.

werset: 38 A on był ná zádzie łodzi ſpiąc ná we

-1: zgłowi/ tedy go obudźili mowiąc

-1: mu/ Miſtrzu/ nie maź thego ná pie

-1: czy iż giniemy?

werset: 39] A tak fię ocuciwfzy/ sfukał wiátr/

-1: á rzekł morzu/ Milcz á všmierz fię/

-1: y včífzył fię wiatr/ á ftháło fię bárzo

-1: ćicho.

werset: 40] Rzekł zátym do nich/ Czemu żeście

-1: ták boiázliwemi? Y iákoż wiáry nie

-1: maćie?

rozdział: 7]

strona: 24v

EVANG: MAR.

kolumna: c

werset: 25] Abowiem vfłyzawfzy o nim nie-

-1: wiafta/ ktorey dzieweczka miála du

-1: chá nieczyfthego/ przyfzła á pádła v

-1: nog iego.

werset: 26] A niewiaftá tá była ^A Grecka/ ro-

-1: dem z Syrofenicyey/ y profiła go áby

-1: dyabelftwo wyrzucił od dziewczki iey. (marg) ^A Nie dla tego ią nazywa Grecką ze była z Grecyey/ ale iż Páweł święty názywa wfzytki pogány tythulem Greckim. (-)

werset: 27] Ale rzekł iey Iezus/ Zetrway aż

-1: pierwey ^B fynowie nakarmieni będą/

-1: bo nie fłuźfza brác chleb dziećiam/ y

-1: podawác ^C fzczeniętom. (marg) ^B To ieft/ Zydowie ná ktore włafnie przymierze Boże należało. ^D [!] To ieft/ poftronnym á pogáńfkim narodom/ ktore oni fobie nie inak iáko pfy poczytáli. (-)

werset: 28] Na to mu oná odpowiedziála mo-

-1: wiąc/ Tákci ieft Pánie/ Aleć y fzcze-

-1: niątká iadáią pod fthołem odrobiny

-1: dzieatek.

werset: 29 Tedy on rzekł do niey/ Dla tey po-

-1: wiełci idźze/ wyfzło dyabelstwo z dzie

-1: wki twey.

werset: 30 A gdy oná odefzła do domu fwego/

-1: znalazła iż wyfzło dyabelstwo/ á

-1: dziewczká porzuconá leżála ná łozu.

werset: 31 A tak wrociwfy fię z granic Tyr-

-1: fkich/ y Sydońkich/ przyfzedł ku mo

-1: rzu Gálileyfkiemu/ przez pośrzodek

-1: granic Dekápolis.

werset: 32 Y przywiedli mu głuchego y ledwie

-1: mowiącego/ á prośili fo áby nań rę

-1: kę włożył.

werset: 33 A gdy go odwiodł od zebrania lu-

-1: dźi ná ftronę/ włożył palce fwe w v-

-1: fzy iego/ á plunąwfy tknął ięzyká ie^{go}.

werset: 34 Zátym weyzrawfy w niebo/ weft-

-1: chnął y rzekł k niemu/ Efata/ to ieft/

-1: otworz fię.

werset: 35 Y wnet fię otworzyły wfy iego/ á

-1: związká ięzyká iego rozwiązána ieft/

-1: y mowił wybornie.

werset: 36 Tedy im rofkazał áby żadnemu nie

-1: powiedáli/ Ale áczkolwiek im on zá-

-1: kázował/ á wždy oni to tym więcej

-1: opowiedáli.

werset: 37 Y zdumiawfy fię az y nábzyt/ mowi

-1: li/ ^x Dobrzeć wfytko vczynił/ dawá

-1: iąc to głuchym iż fłyfzą/ á niemym iż

-1: mowią.(*marg*) ^x 1. Mo. 1. v. 31. Ekkle. 29. v. 21. (-)

rozdział: 8

KApitu. 8

1. Iezus nákarmił cztery tyfiące ludu sied-

-1: miorgiem chlebá 12. Lży ty ktorzy znákw

-1: prágnęli/ y Faryzeufze z ich kwáfem/ á kte-

-1: mu nieumieiętność tych co byli ie^g. 22. Sle-

-1: pegó vzdrawia. 27. Miedzy rozny m nie-

-1: mániem kthore o nim ludzie trzymáli/ po-

-1: znan ieft od fwyh zwolennikow. 31. Opo-

-1: wieda śmierć fwą/ y fuka Piotrá nápomi-

-1: náiąc go ku krzyżowi.

kolumna: d

werset: 1 **Z**^x A tych tám czá

-1: fow gdy zebranie lu

-1: dži bárzo wielkie by

-1: ło/ a nie mieli coby

-1: iedli/ wezwał Iezus

-1: zwolennikow fwyh

-1: y rzekł im.(*marg*) ^x Mát. 15. v. 22. (-)

werset: 2^A Rozlitowálem się nád zebrániem

-1: ludzi/ ábowiem iuż przez trzy dni zo

-1: ftawáią przy mnie á nie máią co ieść. (*marg*) ^A Tákci zwykl pan podpomógac wierne fwe
choćiaz się zdádzą żeby zginąć mieli. (-)

werset: 3 Gdzie więc iešli ie opuźczę bez po

-1: kármu do domow ich/ wftaná ná dro

-1: dze/ ábowiem niektorzy z nich z dále-

-1: ká przyfzli.

werset: 4 Tedy mu odpowiedzieli zwolenni-

-1: cy iego/ Z kądże tych może kto tu ná

-1: pufzcy nákarmitć chleba?

werset: 5 A on ich spytał/ Wiele chlebá maćie?

-1: Tedy oni powiedzieli/ Siedmioro.

werset: 6 Rokazał tedy wielkości ludzi áby

-1: śiádlá ná ziemi/ a wziáwłzy ono fie-

-1: dmioro chlebá gdy vczynił dzięki/ po

-1: łamał y dał zwolennikom fwoim áby

-1: przed nie kładli/ y położyli przed lu-

-1: dem.

werset: 7 Mieli też y trochę rybek/ á gdy bło

-1: gołławił/ rzekł áby y ony położyli.

werset: 8 Iedli tedy y náiedli fię/ á zebráli v-

-1: łomkow kthorych było zoftáło siedm

-1: kofzow.

werset: 9 A było tych co iedli około czterzech

-1: tyfięcy/ y rołpuścił ie.

werset: 10^x A wnet wśzedłzy w łódź z zwolen

-1: niki fwoiemi/ przyśzedł do gránic^B

-1: Dálmánutá.(*marg*)^x Mát. 16. v. 1.^B Ten powiát był między Betfáidą y gorą Tabor. (—)

werset: 11 Y przyśzli Fáryzeufzowie/ á poczę

-1: li fię z nim fwarzyć/ próżąc od niego

-1: znáku z niebá/ á kufząc go.

werset: 12 Tedy serdecznie wełchnáwłzy w

-1: ducha fwym/ rzekł/ Przeczże narod

-1: ten znákow żáda? Záprawdę powie

-1: dam wam/ Zadenći znák nie będzie

-1: dan narodowi temu.

werset: 13 Y opuściwłzy ie/ wżedł ząfię w

-1: łodz/ a przeprawił fię do dąłżego

-1: brzegu.

werset: 14 " Ząpomnieli tedy z łobą wżiąć chle

-1: bą/ á iedno thylko ieden chleb mieli z

-1: łobą w łodzi.(*marg*) " Mát. 16. v. 5. (-)

werset: 15 Zátym im rofkazał mowiąc/ Obác-

-1: ćież/ á ftrzeźćież fię od kwafu Fąryzeu

-1: łzow/ y od kwáfu Herodowego.

werset: 16 A ták miedzy łobą łpołu rozmawiá

-1: li powiedáiąc/ Dla thegoż że chlebá

-1: nie mamy.

werset: 17 Ale to gdy poznał Iezus/ rzekł im/

-1: O czymże fię gadaćie że nie maćie

-1: chlebá? Iefzceż nie baczyćie áni ro-

strona: 25

Márek. Liłt. 25.

kolumna: a

zumiećie? y iefzceż maćie fercá zą-

-1: twárdzone?

rozdział: 10

strona: 27

kolumna: a

werset: 47 A gdy włtyłżał iż tho był on Iezus

-1: Názareńki/ poczał wołác mowiąc/

-1: Iezuśie Synu Dawidow zmiłuy fię

-1: nádemną.

werset: 48 Y fukáli nań wiele ich áby milczał/

-1: ále on tym więcey wołal/ Synu Da

-1: widow zmiluy fię nádemną.

werset: 49 Tedy Iezus záftánowiwfzy fię/ ka

-1: zał go záwołać/ y záwołano ślepego

-1: mowiac mu/ Bądź dobrego fercá á

-1: wftań/ woła cię.

werset: 50 A on porzuciwfzy płafc/ gdy w-

-1: ftał/ przyfzedł ku Iezufowi.

werset: 51 Y odpowięziawfzy Iezus/ rzekł

-1: mu/ Czego chcefz ábychci vczynił? A

-1: ślepy powiędział iemu/ Miŕtrzu nie-

-1: chay wzrok wezmę.

werset: 52 Rzekł mu tedy Iezus/ Idź/ wiará

-1: twa wybáwiłá cię/ a thák nátych-

-1: miał wzięł wzrok/ y fzedł zá Iezu-

-1: fem w drogę.

rozdział: 11

KApitu. 11.

1. Iezus wfzedł zacnie do Ieruzálem. 13.

-1: Przeklina figowe drzewo. 15. Wygania ku

-1: pce. 23. Vkázuie moc wiáry y ſpofob modle

-1: nia. 28. Gdy go pytáli Fáryzeufzowie o iego

-1: zwierzchności/ pyta ich o krzeft Ianow.

werset: 1 **A**^x Gdy byli bli-

-1: ſko Ieruzálem/ Bet

-1: fáge/ y Bethániey/

-1: przy gorze oliwney/

-1: poſłał dwu z vcz-

-1: niow ſwoich.(*marg*) ^x Már. 21. v. 1. Luk. 9. v. 29. (-)

werset: 2] Y rzekł ku nim/ Idźcie do miáftecz-

-1: ká ktore iest przeciwko wam/ á ná-

-1: tychmiałt wśzedźy do niego/ naydzie

-1: cie oślę wwiązáne/ ná którym żaden

-1: człowiek nie śiedział/ rozwiąźcież ie

-1: á przywiedźcie.

werset: 3] A iefliźby wam ktho rzekł/ Przecz

-1: to czynicie? powiedzcie iż Pan ma te

-1: go potrzebę/ y wnet ie tu poźle.

werset: 4] Tedy fźli/ á náleźli oślę wwiązáne

-1: v forty/ ná dworze/ gdzie fię dwie dro

-1: dze śchadzály/ y odwiązali ie.

werset: 5] Niektorzy tedy z onych co tám fta-

-1: li/ rzekli im/ Coż czynicie iż odwięzu

-1: iećie oślę?

werset: 6] Ale oni powiedźieli tak iáko im ro

-1: fkażał Iezus/ y puścili ie.

werset: 7] ^x Przywiedli tedy oślę do Iezufá/

-1: wrzuciwśzy ná nie fźáty fwe/ y wfiadł

-1: ná nie.(*marg*) ^x Ian. 12. v. 14. (-)

werset: 8] A wiele ich fłáli odźienia swoie po

-1: drodze/ drudzy záfie rąbáli gáłąźki

kolumna: b

z drzew/ y kładli ná drogę.

werset: 9] Ci też ktorzy fźli wprzod y pozad/

-1: wołáli mowiąc/ ^A Hofanná/ błogo-

-1: fławiony ktory idzie w imię pańfkie.(*marg*) ^A To iest zbaw nas prośim cię. (-)

werset: 10] Błogośławione Kroleśtwo ktore

-1: przyfźło w imię Pańfkie/ oycá nafze

-1: go Dawidá/ Hofanná/ o ty kthoryś

-1: ieft na wyfokości.

werset: 11" A wízedł Pan do Ieruzálem y do

-1: Kościołá/ y gdy wízytko ogládał/ á

-1: iuż byłą wieczorna godziná/ przy-

-1: ízedł do Bethániey z dwiemanáfcie.(*marg*) " Mát. 21. v. 10. Luk. 19: v. 45. (-)

werset: 12^x A nazáitruz wyízedłszy z Bethá-

-1: niey/ ^B łáknął. (*marg*) ^x Mat. 21. v. 19. ^B Abowiem chćiał być poddan krewkościam náńzym. (-)

werset: 13A gdy vyzrał z dáleka figowe drze

-1: wo/ na kthorym było liście/ przyízedł

-1: pátrzyć ázaby był co na nim nalazł/

-1: y gdy do niego przyízedł/ nic nie na-

-1: lazł/ iedno liście/ bo niebył czas fi-

-1: gam.

werset: 14Tedy Ieżus rzekł figowemu drze-

-1: wu/ ^C Niechżeć nikt ná wieki nie v-

-1: żywa owocu z ćiebie/ co ślyźeli vcz-

-1: niowie iego.(*marg*) ^C Okázác chćiał iáko go mierzą ci wízyfcy kthorzy fię zwierzchowná okazálofcia odymáią/ zadnego dobrego owocu z fiebie nie podáwáiąć. (-)

werset: 15A ták przyízli do Ieruzálem/ á Ie-

-1: zus wízedłszy do kościołá/ począł wy

-1: rzucác ty kthorzy kupowáli y przeda-

-1: wáli w kościele/ á íprzewrácał śtoły

-1: bánkierzow/ y śtołki tych co przeda-

-1: wáli gołębie.

werset: 16Ani dopuścił áby miał ktho nieść

-1: naczynie przez kościoł.

werset: 17Támże vczył/ mowiać im/ Izaż nie

-1: iest napisano/ ^x Ze dom moy/ dom

-1: modlitwy będzie wezwan wszystkim

-1: narodom? ^x a wyscie gi czynili ia-

-1: fkinia zboycow.(*marg*) ^x Ezá. 56. v. 7. ^x Iere. 7. v. 12. (-)

werset: 18 To slyzac Doktorowie y Kfiazeta

-1: kaplankie/ ^D szukali iakoby go zatra

-1: cili/ abowiem sie go bali/ gdyz wzy-

-1: tek lud zdumial sie na nauke iego.(*marg*) ^D Iz nie mogli wycierpiec tego frogiego sztrofowania/ a izby sie nie vmnieyszalo ofiar ich. (-)

werset: 19 Ale gdy wieczor nadchodzil/ wy-

-1: szedl Iezus z miasta.

werset: 20 ^x A gdy sie rano przechadzali/ vyzreli

-1: iz figowe drzewo z korzenia vchlo.(*marg*) ^x Mat. 21. v. 19. (-)

werset: 21 Tedy Piotr wspomniawszy/ rzekl

-1: mu/ Mistrzu/ otho figowe drzewo

-1: cos ie klal/ vchlo.

werset: 22 A Iezus odpowiedziawszy/ rzekl

-1: im/ Miecicie wiare Boza.

werset: 23 Bo zaprawde wam powiedam/ Iz

-1: ktorykolwiek rzecze tey gorze/ Pod-

-1: nies sie a wrzuc sie w morze/ a nie be-

-1: dzie sie wahal w sercu swym/ lecz v-

-1: wierzy ze sie stanie co mowi/ tedyc sie

-1: stanie co iedno rzecze.

werset: 24 ^x A przetoz wam powiedam/ ^E Ocz

-1: kolwiek modlac sie prosicie/ wierzcie

strona: 27v

EVANG. MAR.

kolumna: c

że weźmiecie á łtanie fię wam. (marg) ^x Mát. 7. v. 7. Luk. 11. v. 9. ^E Tymi słowy zámierza
nam kres iż nie ledá czego prośić mamy coby nam ná myśl przyfzło/ bo potrzebá modlithwę
wiarą fprawować/ a wiarác nie wykracza z gránic słowá Bożego. (-)

rozdział: 14

strona: 29

strona: b

werset: 27 ^x Tedy do nich rzekł Iezus/ Wfzy-

strona: 29v

EVANG: MAR.

kolumna: c

fcy fię zgorfzyćie we mnie they nocy:

-1: Bo iest nápiáno/ ^x Vderzę páłtyrzá

-1: á będą rospofzone owce.(marg) ^x Ian. 16. v. 2. ^x Zách. 13. v. 7. (-)

werset: 28 ^x Lecz gdy powftháne/ vprzedzę

-1: was do Gálileiey. (marg) ^x Niżey. 16. v. 7. (-)

werset: 29 Ale mu Piotr powiedział/ Cho-

-1: ćiażby fię theż wfzyfcy zgorfzyli/ aleć

-1: ia nie.

werset: 30 ["] Rzekł mu tedy Iezus/ Zápraw-

-1: dęć powiedam/ iż dziś tey nocy pier-

-1: wey niż dwa kroć kur zápoie/ trzy

-1: kroć fię mnie záprzyfz.(marg) ["] Luk. 22. v. 24. Ian. 13. v. 38. (-)

werset: 31 Ale on tym więcey mowił/ By po-

-1: trzebá y vmrzeć mi z tobą/ nie záprzę

-1: fię ćiebie/ á także też y wfzyfcy mowili

werset: 32 A thák przyfzli ná mieyfce kthore

-1: zwano Gethfemáne/ tedy rzekł fwym

-1: zwolennikom/ Siedźcie tu poki się ia

-1: modlić będę.

werset: 33 Y wziąwszy Piotrá/ y Iákubá/ y

-1: Ianá zlobą/ począł się lękać y ciężko

-1: śmućć.

werset: 34 Mowiąc ku nim/ Bárzo śmutna

-1: ieft dużá ma aż do śmierci/ zołtán-

-1: cięż tu á czuyćie.

werset: 35 Odszedłszy tedy máluczko/ padł ná

-1: ziemię y modlił się/ iełliby być mogło

-1: aby od niego odeszła godziná oná.

werset: 36 Y mowił/ Abbá Oycze/ wżytkoć

-1: tobie ieft podobne/ przenies odemnie

-1: ten ^A kubek/ wżákże nie to co ia chcę/

-1: ále co ty chceż.(*marg*) To ieft mękę. (-)

werset: 37 Zátym przyłzedł á znalazł ie śpią-

-1: ce/ y rzekł Piotrowi/ Symon śpiśz?

-1: Nie mogłżeś ze mną czuć iedną go-

-1: dżinę?

werset: 38 Czuyćieź á modłćie się/ byście nie

-1: przyłzli w pokuźzenie/ Aczci duch ieft

-1: prędkki/ ále ciało mdłe.

werset: 39 Y wroćiwższy się zásię/ modlił się mo

-1: wiąc onyż słowá.

werset: 40 A wroćiwższy się/ náłazł ie zafię śpią

-1: ce/ bo oczy ich były ociążone/ áni wie

-1: dzieli coby mu odpowiedzieć.

werset: 41 Y przyłzedł po trzećie/ á rzekł im/ ^B śpi

-1: cięż dáley y odpoczywayćie/ dofyć ci/

-1: przyśląć godziná/ oto będzie wydan

-1: Syn człowieczy w ręce grzeźnych.(*marg*) ^B To mowi iákoby śmiechem widząc czas przysłych kłopotow że niemieli dofypić. (-)

werset: 42 Wítańcież á podźmy/ oto ktory mię

-1: wydawa blińko ieft.

werset: 43 ^x Y wnet pokąd to iefzce mowił/

-1: przyšzedł Iudařz kthory był ieden ze

-1: dwunaście/ á z nim wielki poczet/ z

-1: mieczmi/ y z kiymi od Kfiążąt kápłań

-1: fkich/ od Doktorow/ y od ftárřzych.(*marg*) ^x Mát. 26: v. 47. Luk: 22: v: 47. Ian: 18: v. 3. (-)

werset: 44 A ten co go wydał/ dał im był znák

-1: Ípołeczny/ mowiąc/ Ktoregoć iakol-

-1: wiek pocałuię/ tenći ieft/ imayćieź go

kolumna: d

á wiedzćie bełpiecznie.

werset: 45 A ták przyšzedłřy náthychmiałt fię

-1: przyřtąpił kniemu/ y rzekł mu/ ^C Mi-

-1: řtrzu/ miřtrzu/ y pocałował go. (*marg*) ^C Dwa kroć powtarza iakoby z iáką litofćią/ á iáko bygo ołtátecznie řegnáiąc. (-)

werset: 46 Tedy fię nań rękámi řwemi rzuciłi

-1: y poimáli go.

werset: 47 A ^D niektory z tych co řtali dobyw-

-1: řzy mieczá/ vderzył řługę kfiążęcia ká

-1: płańfkiego/ y vćiał mu vcho.(*marg*) ^D To ieft Piotr. (-)

werset: 48 Wřzákož Iezus odpowiędziawřzy

-1: rzekł im/ Iakoby ná zboycę wyřlićie

-1: z mieczmi y z kiymi poimáć mię.

werset: 49] Ná každymci dzień był v was w

-1: kościele vcząc/ á wzdyscie mię nie po

-1: imáli/ leczci fię tho dzieie áby fię wy-

-1: pełniły piřma.

werset: 50] A ták zořtáwiřczy go wřczyřcy vćiekli

werset: 51] Ale niektorzy młodźieniałzek řzedł zá

-1: nim obwináwřczy fię ^E přeřcieráďem

-1: ná nágie ćiało/ y poimali go mło-

-1: dzieńcy.(*margin*) Słowo Greckie Syndon podczas známionuie płotno lniane/ y přeřcieráďo iakořmy tu wykłáďáli/ áczkolwiek ná thym mieřcu vczeni ľudźie przez přeřcieráďo rozumieią nieiakie lniane odzienie ktorego ná on czás Zydowie vřywáli. (-)

werset: 52] Ale on porzuciwřczy přeřcieráďo/

-1: nágo im vćiekl.

werset: 53] ^x Tedy wiedli Iezufá do nawyřřze

-1: go Káplaná/ á zefřzy fię z nim wřzyt-

-1: ki Křiążetá/ kapłáńřkiey řtarřzy/ y Do

-1: ktorowie.(*margin*) ^x Mát. 26. v. 57. Luk. 2. v. 54. Ian. 18. v. 13. (-)

werset: 54] A Piotr zá nim řzedł z daleká/ áż

-1: w dwor křiążetá kapłáńřkiego/ y řie-

-1: dźiał z řłuźebniki grzeiáć fię v ogniá.

werset: 55] ^x Y řzukáli křiążetá kapłáńřkie y wřzy

-1: tko zgromáďzenie přećiw Iezufowi

-1: řwiáďectwá áby go ná řmierć zdá-

-1: li/ ále nie náležli. (*margin*) ^x Mát. 26. v. 59. (-)

werset: 56] Abowiem wiele ich přećiw iemu

-1: mowili fáłřzywe řwiáďectwá/ ale

-1: řwiáďectwá ich ^G zgodne nie były.(*margin*) ^G Drudzy czytáią řłuźne ábo waźne. (-)

werset: 57] Tedy niektorzy powřtawřczy fáłřzy

-1: we řwiáďectwo přećiw iemu wřno

-1: śili/ mowiąc/

werset: 58] My słyszeliśmy gdy mówił/ " Ja

-1: rozwalę Kościół ten który jest ręką-

-1: mi zbudowany/ a w trzech dniach inny

-1: nie ręką czyniony zbuduję.(*marg*) " Ian. 2: v: 19. (-)

werset: 59] Lecz ani y tak świadectwo ich zgo

-1: dne było.

werset: 60] Y powstawszy w poszodek na-

-1: wyższy kapłan pytał Iezufá mowiąc/

-1: Nicze nie odpowiesz? Coż ci prze-

-1: ciw tobie świadczą?

werset: 61] Ale on milczał á nic nie odpowie-

-1: dział. Potym go pytał nawyzszy Ká

-1: płan/ y rzekł mu/ Y tyżeś jest on Kry

-1: stus Syn Błogosławionego?

werset: 62] x A Iezus rzekł/ Jam jest/ y wzyry-

-1: cie Syná człowieczego siedzącego ná

-1: prawicy mocy Bożey/ y przychodzą-

-1: cego z obłoki niebieskimi.(*marg*) x Mát. 24. v: 30. (-)

ksiega: Luk.]

rozdział: 1]

strona: 32

LUKafz. List. 32.

kolumna: a

werset: 47] x Mocnyć vczynek sprawił ramię-

-1: niem fwem/ rozproszył pyłzne myśłą

-1: ferca ich.(*marg*) x Pfál. 33. v. 10. Ezá. 29. v. 15. (-)

werset: 48] Stárgnął mocarze z stolic/ á pod-

-1: niołł pokorne.

werset: 49^x Zgłodzone nápełnił dobrámi/ á

-1: bogacze odpráwił próżne.(*marg*) ^x 1. Sám. 2. v. 6. Pál. 34. v. 11. y 54. v: 5. Ezá 41. v. 8. (-)

werset: 50["] Podpárł Izraelá fługę swoiego/

-1: áby pámiętał ná miłóšierdzie.

werset: 51^x Iáko mówił do oycow náłznych/

-1: to ieft do Abráhamá y iego potom-

-1: kow ná wieki.(*marg*) ^x w 1. Mo. 17. v. 16. Pál. 132. v. 11. (-)

werset: 52["] A ták z nią miełzkáá Márya/ iáko

-1: by przez trzy miefiące/ á pothym fię

-1: wrociła do domu fwego.

werset: 53["] Elźbiecie teź wypełnił fię czas po

-1: rodzenia/ y vrodziła fyná.

werset: 54["] Co wfyłzawfy fąšiedzi y krewni

-1: iey/ iż zacnie Pan vzył miłóšierdzia

-1: przeciw iey/ rádowali fię z nią.

werset: 55["] A gdy było dnia ósmego/ zefzli fię

-1: áby obrzezáli dzieciátko/ y názywáli

-1: go imieniem oycá ie^{g0}/ Zácharyafzem

werset: 56["] Ale odpowiedziawfy mátká iego/

-1: rzekła/ Nie ták/ aleć będzie wezwan

-1: Ianem.

werset: 57["] Tedy do niey rzekli/ Zadnego nie

-1: małz w narodzie twym coby go nazy

-1: wano tym imieniem.

werset: 58["] Y vkazowali przez znáki oycu ie-

-1: go iakoby go chciał przezwać.

werset: 59] A on kazawfzy łobie podać tablicę/

-1: nápiłał mowiac/ Ian ielt imię iego/

-1: y dziwowali się wfzyfcy.

werset: 60] Zátym się wnet otworzyły wftá ie-

-1: go y ięzyk iego/ y mowił błogofła-

-1: wiąc Bogá.

werset: 61] A ták przyfzedł ftrách ná wfzythki

-1: fáfiiády ich/ a po wfzytkiey gorney kra

-1: inie Iudfkiey rozflawione fą wfzytki

-1: ty fłowá.

werset: 62] Tedy wfzyfcy ktorzy wflyfzeli/ zá-

-1: chowywáli ie w fercu fwoiem/ mo-

-1: wiąc/ Y což to zá dzieciátko będzie? A

-1: ták ^H ręká Páńfka była z nim. (marg) ^H Láfká y moc Páńfka iafnie się w nim okázowála. (-)

werset: 63] Zacháryafz tedy óciec iego nápeł-

-1: nion ielt Duchá wfświętego/ y proro-

-1: kował mowiac/

werset: 64] ^x Błogofławiony Pan Bog Izráel

-1: fki/ co náwiedził y odkupił lud fwoy(marg) ^x Mát. 1. v. 21. (-)

werset: 65] ^x Y podniofł rog zbawienia nam w

-1: domu Dawidá fłuźebniká fwego.(marg) ^x Pfál. 132. v. 17. (-)

werset: 66] " Iáko powiedał przez wftá wfświę-

-1: tych/ ktorzy od wieku byli prorokow

-1: fwóich.(marg) " Iere. 23. v. 6. (-)

werset: 67] Iż nas miał wybawić od nieprzyja

-1: ćioł nafznych/ y z ręki wfzytkich ktorzy

-1: nas nienawidzą.

kolumna: b

werset: 68] Aby wżył miłofierdzia nád oycy

-1: nálezymi/ a rołpomniał ná tełtament

-1: łwoy święty.

werset: 69^x Y ná przyśięgę kthorą przyfiągł

-1: Abrahámowi oycu nálezemu/ że nam

-1: to dać miał. (marg) ^x w 1 Mo. 22. v. 16. Ierem. 31 v. 33. Zyd. 6. v. 13. (-)

werset: 70^x Iż opocz łtráchu będąc z ręki nie-

-1: przyaciółkiewy wybáwieni/ łłużycie-

-1: chmy mu mieli.

werset: 71^x W świętobliwości y w łpráwie-

-1: dliwości przed nim po włzythki dni

-1: żywota nálezego.(marg) ^x 1. Piotr. 4. v. 15. (-)

werset: 72^x A ty też dzieciátko Prorokiem nawyż

-1: łze^{go} będziez nálezane/ bo poydziez w

-1: przod przed oblicznością Páńską/ á-

-1: bys gotował drogi iego.

werset: 73^x A iżbyś podał wiadomość zbáwie

-1: nia ludowi iego/ przez odpufzczenie

-1: grzechow ich.

werset: 74^x Dla wnętrzości miłóšierdzia Bo

-1: ga nálezego/ ktorymi náleział nas

-1: ^{lx} Látoroł z wyłokości.(marg) ^l Przyłtołowálichmy fię ku onym mieyłcam kthore łą v Ieremiałza y v Zácháryałza/ kędy prorocy nálezwiáią Kryłtułá látorołłá niebiełką/ Niektorzy wykłádáią Włchodem słońcá/ y rozumieią żeby thák Kryłtus był nálezwan/ iż on iefł słońcem łpráwiedliwołci/ ktore nam z niebá łwiáthłóć podawa. ^x Mat. 4. v. 2. Zách. 3. v. 9. (-)

werset: 75^x Aby fię vkazála tym ktorzy w ciem

-1: nołciach y w cieniu łmierci połózeni

-1: łą/ ku wyprołtowanui nog nálezych

-1: ná drogę pokoiu.

werset: 76] A ták dziećiątko ono podraŃtało/ y

-1: było vmocnione Duchem/ y było ná

-1: ^K puŃtyniách/ áż do onego dnia kiedy

-1: Ńię vkazało przed Izráelem.(*marg*) ^K Ták názywano tę kráinę w Iudá iz máło byŃa oŃiádŃa/ gdzie tám Ian mieŃzkaŃ práwie iáko w puŃzczy miedzy onymi ludźmi niczemnymi. (–)

rozdział: 2]

KápituŃá 2.

1. Popis wŃytkiego Ńwiátá vczyniony z ro-

-1: Ńkazánia AuguŃtá Cefárzá. 7. Iezus naro-

-1: dzony przez AnioŃy opowiedźian paŃtyrzom.

werset: 1]

Y

Stáło Ńię zá onych

-1: czaŃow/ że wyŃzedŃ dekret

-1: od Cefárza AuguŃtá ^A áby

-1: popiŃano wŃytkę žiemię.(*marg*) ^A Ten popis vŃtáwiŃ AuguŃtus/ nie izby nowá daŃ mieć chćiaŃ/ ále izby wiedźiaŃ paŃŃtwá/ Ńkárby/ moc/ y dochody w opánowánium Ńwym. (–)

werset: 2](A ten pierwźy popis byŃ zá Ńtaro

-1: Ńty SyriyŃkiego CyreniuŃza).

werset: 3] A przetoż wŃyŃcy ku popiŃowi/

-1: kaźdy do miaŃta Ńwego.

werset: 4] SzedŃ teź y Iozef od Gálileiey z miá

-1: Ńtá Názáret/ ku Iuda ^x do miáŃtá Da

-1: widowe^{go}/ ktore zowá Bethleem/ dla

-1: tego iz byŃ z domu y z narodu Dawi

-1: dowego.(*marg*) ^x Ián. 7. v: 42. (–)

werset: 5] Aby byŃ popiŃan z Máryá poŃlubio

-1: ná Ńobie žoná/ ktora byŃá brzemienna

werset: 6] Y Ńtáło Ńię gdy tám byŃi wypeŃniŃy

-1: Ńię dni ktorych porodźić miaŃa/

werset: 7] Porodziła syna swojego pierwo-

-1: rodnego/ a wwinęła go w pieluszki y

-1: położyła go w żłobie/ dla tego iż im

-1: mieysca nie było w gośpodzie.

werset: 8] W teyże krainie byli pasterze leżąc

-1: na polach/ y nocną straż trzymając

-1: nad stadem swem.

rozdział: 4

strona: 34v

EVANG: LVC.

kolumna: c

werset: 41] ^x Ktemu od wielu ich wychodziły

-1: dyabelstwa/ wołając y mówiąc/ Tyś

-1: ieśt on Kryſthus Syn Boży/ lecz on

-1: na nie fukając nie dopuſzczał im mo

-1: wić/ żeby wiedziały iż on ieśt Kry-

-1: ſtuſem.(*marg*) ^x Már. 1. v. 34. (–)

werset: 42] A gdy naſtał dzień ſzedł na miey-

-1: ſce puſte/ a zgromádzenie ludzi ſzuká

-1: ło go/ y przyſzedſzy áż do nie^{go}/ zátrzy

-1: mawáli go áby nie odchodził od nich

werset: 43] Ale on rzekł do nich/ Zaiſteć też po

-1: trzebá ábych y inem miáſtam oznáy-

-1: mował kroleſtwo Boże/ gdyżem ieśt

-1: na to poſłan.

werset: 44] A tak opowiadał w boźnicách Gá

-1: lileyſkich.

rozdział: 5

KApitulá. 5.

1. Przez wielki obłow ryb Iezus kłobie przy

-1: wabia Piotrá z towarzyłzmi iego. 12. Vzdra

-1: wia trędowátogo. 18. Y powietrzem rułzo-

-1: nego. 27. Wzywa zá łobą Lewi. 30. Wyma-

-1: wia zwolenniki łwoie iż iedli z grzełzniki á

-1: nie połóci.

werset: 1 **S**^x Tháło fię po-

-1: thym gdy wielkołó

-1: ludłi nálegáá go

-1: dla łłuchánia łło-

-1: wá Bołzego/ tedy on

-1: łtánáł podle iełziorá

-1: Genezáreth.(*marg*) ^x Mát. 4. v. 18. Már. 1. v. 16. (-)

werset: 2 Y yvzrał dwie łodłi ktore były przy

-1: iełzierze/ á rybitwi wyłzedłzy z nich/

-1: płókáli łieci.

werset: 3 A ták włzedłzy w iednę onych ło-

-1: dłi ktora byá Symonowá/ prołł

-1: go áby máłuczko odiechał od brzegu/

-1: á łiadłzy vczył ono zgromadzenie z

-1: łodłi.

werset: 4 Pothym gdy przełtał powiedáć/

-1: rzekł do Symoná/ Wyiedł ná głębiá

-1: á zápułócie łieci walze ku łowieniu.

werset: 5 Tedy Symon odpowiedłziawłzy/

-1: rzekł mu/ Miłtrzu gdycięchmy przez

-1: włzytkę noc prácowáli/ przedłęłmy

-1: nic nie poimali/ ^A włzákoł ná rołka-

-1: zanie tve zápułzczę sieć.(*marg*) ^A Tu ná tym mieyfcu okázuie Piotr wielkie posłufzeństho
nic pracy nielituiąc. (–)

werset: 6] To gdy vczynili/ zágárnęli bárzo wie

-1: le ryb/ ták iż fię rwála sieć ich.

werset: 7] Y dali znác towarzyszom co byli w

-1: drugiey łodzi/ áby przyłzli á ratowá

-1: li ie/ á ták przyłzli á nápełnili obie łó

-1: dži/ ták iż fię aż zánarzáły.

werset: 8] Co gdy vyzrał Symon Piotr/ vpadł

-1: v kolan Iezufowi/ mowiac/ Wynidź

-1: odemie/ boćiem ieft człowiek grzełz

-1: ny Pánie.

werset: 9] Abo wiem go był łtrách ogárnął/ y

kolumna: d

włzytki co przy nim byli/ z onego łó-

-1: wienia ryb ktore zágárnęli.

werset: 10] Tákże Iákubá y Ianá łyny Zebede

-1: ufzowe ktorzy byli towarzysze Sy-

-1: monowi: A zátym rzekł Iezus do Sy

-1: moná/ ^B Nie boy fię/ od thego czáfu

-1: ludzi żywe imác będziefz.(*marg*) ^B W tych słowiech vkázuie co zá vrząd Apoftolki. (–)

werset: 11] A oni wyciągnąwłzy łodzi ná brzeg/

-1: zoftáwiwłzy włzytko łzli zá nim.

werset: 12] ^x Potym gdy był w mieście niekto-

-1: rym/ tedy oto był tám człek niekatory

-1: pełny trądu/ á vyzrawłzy Iezufá padł

-1: ná oblicze profząc go á mowiac/ Pá

-1: nie iefliż chceż możefz mię oczyścić. (*marg*) ^x Mát. 8. v. 2. Már. 1. v. 40. (–)

werset: 13] Y ściągnąwłzy Iezus rękę/ tknął go

-1: mówiąc/ Chcę/ bądź oczyścion/ y ná

-1: tychmiałt złzedł trąd od niego.

werset: 14] Lecz mu on przykazał żeby tego niko

-1: mu nie powieđał/ Ale rzekł/ ^C Idź v-

-1: kaź fię łam kápłanowi/ y vczyni ofiárę

-1: zá oczyścienie twoie/ " iáko rofkazał

-1: Moizełz ná przeświádczenie im. (marg) ^C To mowi okázuiąc iż on nie chce nic vbliżyć zakonowi/ á iżby imokázał że żadney wymowki mieć nie będą. " 3. Mo. 14. v. 4. (-)

werset: 15] Y roznáľzáły fię o nim thym wię-

-1: cey powieści/ á fchadzáło fię bárzo

-1: wiele ludzi/ áby słucháli á iżby vdro

-1: wieni byli od niemocy fwych.

werset: 16] A ták on wľzedłzy mieszkał ná pu-

-1: łtyniách y modlił fię.

werset: 17] Y przydáło fię dnia niektorego gdy

-1: on náuczał/ byli też siedzący Fáryze-

-1: ufzowie y zakonni Doktorowie/ kto

-1: rzy fię byli zefzli ze wľzytkich miáľte-

-1: czek Gálileyńkich/ z Iudá y z Ieruzá

-1: lem/ á moc Páńłka była z nim ku v-

-1: zdrowieniu ich.

werset: 18] ^X Tedy oto niektorzy przyniełli ná

-1: łóźku człowieká ktory był ruźzony po

-1: wietrzem/ y łzukáli kędyby go wnieć

-1: á połtáwić przed nim/ á gdy nie nále

-1: źli kthorąby go łtroną wnieć mieli

-1: przed wielkością ludu.(marg) ^X Mát. 9. v. 2. Már. 2. v.3. (-)

werset: 19] Wľzedłzy ná dom przez dáchowki

-1: łpuścili go z łóźkiem ná pośrzodek

-1: przed Iezufá.

werset: 20 Ktory vyzrawfzy wiáre ich/ rzekł

-1: do niego/ Człowiecze odpufzczone fą

-1: tobie grzechy twoie.

werset: 21 Tedy poczęli myflić Doktorowie y

-1: Fáryzeufzowie/ mowiąc/ Y což zacz

-1: ieft ten co mowi bluznierftwá? y któż

-1: może odpufcić grzechy iedno íam

-1: Bog?

werset: 22 Ale Iezus poznawfzy myfli ich/ od

-1: powiedziawfzy rzekł do nich/ Coż

-1: myflićie w fercách wáfzych?

werset: 23^{x^D} Y což łácwiey rzec/ Odpufzone

-1: íą tobie grzechy? czyli rzec/ Wftáń á

-1: chodź?(*marg*) ^x Mát. 9. v. 9. Már. 2. v. 14. ^D Okázuie ten cud kthorym íáwnie Boftwá fwego poświádcza/ oznáymuiać íż ma moc odpufzczania grzechow. (–)

rozdzial: 8

strona: 37

Lukáfz. Lift 37.

kolumna: a

Kápitulá. 8.

5. Pod podobieńftwem nafienia. 16. Y lám

-1: py záleca słowo fwe. 21. Okazuie ktorzy fą

-1: prawdziwi rodzicy iego.

werset: 1 **S** Táło fię pothym íż

-1: chodźił po wfzytkich mie-

-1: íciech y po wfíách każąc y

-1: opowiedáiać Kroleftwo

-1: Boże/ á oni dwánaście byli z nim.

werset: 2] Y niektore niewiaŃty ktore był v-

-1: zdrowił od duchow złych y od cho-

-1: rob/ iáko Márya ktorą zwano Má-

-1: gdalena ^x z ktorey Ńiedmioro diabel

-1: Ńtwa wyŃzło. (marg) ^x Már. 16. v. 9. (-)

werset: 3] ^A Iohánná thež zoná Chuzege

-1: Ńprawce Herodowego/ kthemu Zu-

-1: zánna y inych wiele ktore mu Ńluzyły

-1: z máiętnoŃci fwoich. (marg) ^A Tym okazały iz zázwdy miály ná pámięci dobrodzieiŃtwa od KryŃtuŃa wzięte/ á iz tež były w náuce Ńtałemi. (-)

werset: 4] ^x A gdy wielkie zgromádzenie lu-

-1: dži Ńchodziło Ńię/ y ktorzy byli we w-

-1: Ńzytkich mieŃciech Ńzły do niego/ rzekł

-1: przez podobieŃstwo/ (marg) ^x Mát. 13. v. 3. Már. 4. v. 1. (-)

werset: 5] Niektory co Ńiał wyŃzedł Ńiac nafie-

-1: nia Ńwego/ á gdy Ńiał/ pádáło iedno

-1: podle drogi y podeptáno ie/ á przyle

-1: ŃiawŃzy ptacy powietrzni wyiedli ie.

werset: 6] Drugi zás vpádło ná opokę/ á

-1: wŃzedŃzy wŃchło/ ábowiem niemiá-

-1: Ńo wilgotnoŃci.

werset: 7] Drugie tež pádło miedzy Ńiernie/

-1: á gdy wyroŃło Ńiernie/ zágłuzyło ie.

werset: 8] Drugie zálię pádło

-1: ná ziemię do-

-1: bra/ á vrozŃzy przynioŃło owoc Ńto-

-1: krotny/ tedy mowiác to wołal/ Kto

-1: wŃzy ma ku Ńluchániu niech Ńlucha.

werset: 9 Y pytali go zwolennicy iego mo-

-1: wiąc/ Coż wzdy to iest zá podobień-

-1: łtwo?

werset: 10 Tedy im on rzekł/ Wam ci dano

-1: znác táiemnice krolestwá Bożego/

-1: ále inem tylko przez podobieństwá/ "

-1: áby widząc nie widzieli/ á słyszác nie

-1: rozumieli.

werset: 11^x Toć tedy iest podobieństwo/ nafie

-1: nie iestci słowo Boże.(*marg*) " Ezá. 6. v. 9. Mát. 13. v. 14. Már. 4. v. 12. Ian. 12. v. 40.

Dziei. 18. v. 26. Rzym. 11. v. 8. ^x Mát. 13. v. 18. Már. 4. v. 15. (—)

werset: 12 A ktorzy podle drogi/ cić są ktorzy

-1: słucháią/ potym przychodzi diabeł y

-1: wybiera słowo z łercá ich/ áby wwie

-1: rzywłzy nie byli zbáwieni.

werset: 13 Ktorzy zafię ná opokę/ cić są ktorzy

-1: gdy słucháią z wefelem przyimuią słó

-1: wo/ aleć ci niemáią korzenia ktorzy do

-1: czáfu wierząc/ czáfu pokuły odstępuią

werset: 14 Co záfię pádło miedzy ciernie/ cić

-1: są ktorzy słucháli/ y odźedźzy/ od łtá-

-1: ránia/ y od bogactw/ y od rołkofzy

-1: żywota są zágłufzeni/ y nie przynoszą

-1: owocu.

kolumna: b

werset: 15 To co też pádło ná ziemię dobrą/

-1: cić są ktorzy dobrym a vprzeimym

-1: łercem słyszáne słowo trzymáią á o-

-1: woc przynoszą przez ćierpliwość.

werset: 16^x A nie ieftći zaden ktoryby^B zápa-

-1: liwfzy świeceę przykrył ią naczyniem

-1: ábo kładł pod łóże/ ále ią ftáwia w li

-1: chtarz áby ci ktoryz wchodzą widzie

-1: li światło. (marg) ^x Nizey. 12. v. 33. Mát. 5. v. 45. ^B Náucza áby wierni iego przyiáwfy raz światłość iego wfzytkim ią oznáymowali by nie byli w niewdzięczności obwinowani. (-)

werset: 17^x Abowiemci niemálz nic ták tá-

-1: iemnego co by fię obiáwic nie miało/

-1: ani ták fkrytego czegoby poznać nie

-1: miano/ ázeby ná iásnią nie wyfzło.(marg) ^x Nizey. 12. v. 2. Mát. 10. v. 26. Már. 4. v. 22. (-)

werset: 18^x A przetoż pátrzcíe iako słuchaćie/

-1: " Abowiem ktho kolwiek ma/ będzie

-1: mu przydano/ á kto nie ma/ też y to

-1: co fię zda iákoby miał/ będzie od nie-

-1: go odięto. (marg) " Mát. 13. v. 12. y 23. v. 29. Már. 4. v. 25. Nizey. 19. v. 26. (-)

werset: 19^x Przyfzli potym k niemu máthká

-1: y bráčia iego/ ále go doydż nie mogli

-1: dla zgromádenia ludu. (marg) ^x Mát. 12. v. 46. Már. 3. v. 32. (-)

werset: 20^x Y oznaymiono mu to mowiac: Má

-1: tká twa y bráčia twoi ftoią ná dwo-

-1: rze chcąc fię z tobą widzieć.

werset: 21^x Ale on odpowiedziawfzy rzekł do

-1: nich/ Mátká moiá y bráčia moi onić

-1: fą ktoryz słowá Bożego słuchaią y czy

-1: nią mu dofyć.

werset: 22^x Y ftáło fię potym dniá niektorego

-1: iż wfzedł w łódz y zwolennicy iego/ te

-1: dy rzekł do nich/ Przepawmy fię do

-1: dálzszego brzegu ieźiorá/ y wiezli fię.(*marg*) ^x Mát. 8. v. 23. Már. 4. v. 36. (-)

werset: 23] Támże wioząc fię vńnął/ y przyźzedł

-1: wiátr zwichrem ná ieźioro/ áz fię prze

-1: pełniali á byli w niebespieczeństwie.

werset: 24] A thák przytąpiwłszy obudzili go

-1: mowiąc/ Miłtrzu giniemy/ á on fię

-1: ocuciwłszy zfukał wiatr y wály wod/

-1: zátymże przeftály/ á było vćifzenie.

werset: 25] Tedy im rzekł: Y gdzież ieft wiará

-1: wáfza? ale oni zléknąwłszy fię dziwo-

-1: wáli fię mowiąc iedni do drugich/ Y

-1: což zacz ieft ten że wiátrom y wodam

-1: rofkázuie á łłucháią go?

werset: 26] ^x Potym fię wiezli do kráiny Gá-

-1: dárenczykow/ ktora ieftń ná brzegu

-1: przeciw Gálileiey.(*marg*) ^x Mát. 8. v. 28. Már. 5. v. 1. (-)

werset: 27] A gdy wyźzedł na brzeg zábieżał mu

-1: z miáftá onego mąż niektory co miał

-1: diabelńtwo od wiela czáfow/ áni fię

-1: obłoczył w łzátę y nie mieřzkawał w

-1: domu iedno w grobiech.

werset: 28] Ten gdy vyzrál Iezufá krzyczał á

-1: przypadłzy do nog iego głofem wiel-

-1: kim mowił/ Coż mi do ćiebie Iezufie

-1: łynu Bogá nawyźłzego? prořzę ćię nie

-1: męcz mię.

rozdział: 10

strona: 39

kolumna: b

werset: 27 On tedy odpowiedzia wŕszy rzekł:

strona: 39v

EVANG. LVC.

kolumna: c

^x Miłuy Páná Bogá twego ze wŕszy

-1: tkie^{g0} łercá twego/ ze wŕszytkiey dułze

-1: twey/ ze wŕszytkich síł twoich/ ze wŕszy

-1: tkiey myłli twey. ^x A bliźniego twego

-1: iako fámeo łiebie.(*marg*) ^x w 5. Mo. 6. v. 5. ^x w 3. Mo. 19. v. 18. (–)

werset: 28 Ná tho mu rzekł: Dobrześ powie-

-1: dział/ toż czyn á będziefz żył.

werset: 29 Ale on chcąc łię łam wŕprawiedli-

-1: wić/ rzekł do Iezufá: ^H Y ktoż wŕdy

-1: iefł moy bliźni?(*marg*) ^H A bowiem łię myłliłi gdy tylko fámy krewne bliźniemi łwemi nazywáli. (–)

werset: 30 To przyiawŕszy Iezus rzekł: Człó-

-1: wiek niekthory łzedł z Ieruzalem do

-1: Ierycho/ y wpadł miedzy zboyce/ kto-

-1: rzy go złupi wŕszy y zrani wŕszy/ odefłzi

-1: nápoły zábitego zołtáwi wŕszy.

werset: 31 Y przydáło łię że tąż drogą łzedł nie

-1: ktory ¹ kapłan/ á wyzrawŕszy go z prze

-1: cíwka/ minął go. (*marg*) ¹ Dawa znác o łprołnym okrućiefłłtwie kthore łię miedzy łudem onym okázowáło/ á zwłáłzczá miedzy kápłany y przełozonemi. (–)

werset: 32 Tákże rownie y Lewitá gdy przy-

-1: chodził ku mieyłcu onemu/ á wyzrał

-1: go z przeciwká/ minął.

werset: 33 A Sámárytan niektory w tąż dro

-1: gę idąc nádźzedł go/ y vyzrawfzy go/

-1: rufzon ieft miłofierdziem.

werset: 34 Y przyfzedfzy zawiązał rány iego/ á

-1: nálawfzy oliwy y winá/ włożył go

-1: ná bydłátko fwe/ y wiodł do gofpo-

-1: dy/ á miał o nim pracą.

werset: 35 Tedy názaiutrz odieždźaiąc/ wyiá

-1: wfzy dwa^K grofzá dał gofpodarzowi

-1: mowiac mu: Mieiże o nim pracą/ á

-1: cokolwiek nád to wydafź/ ia wroći-

-1: wfzy fię oddam tobie.(*marg*)^K Tá myńcá ważyłá iákoby siedm grofzy. (-)

werset: 36 A tak z tych trzech ktoryżci fię wi-

-1: dźi bliższym być onemu co był wpađł

-1: miedzy zboyce?

werset: 37 A on rzekł: Ten ktory vżył miłofier

-1: dźia przeciw iemu. Rzekł mu thedy

-1: Iezus: ^L Idźże precz á vczynń także.(*marg*) ^L To ieft/ podpomoż tego ktorego baczyfz niedofłatecznego chociaż ci też nie ieft znáiomy. (-)

werset: 38 Y zftáło fię w drodze/ iż on wfzedł

-1: do miáfłeczká niektorego/ á niewiá-

-1: ftá niektora imieniem Martá przyię

-1: ła go w dom fwoy.

werset: 39 A thác miáła fioftrę ktorą zwano

-1: Márya/ ktora też siedząc v nog Iezu

-1: fowych/ fłucháła fłowá iego.

werset: 40 Ale Marta odrywáła fię około czę

-1: ftęy poślugi/ á tak przyfzedfzy rzekłá:

-1: Pánie niemałz tego ná pieczy/ iż fio-

-1: ftrá moiá opuściłá mię/ że więc ła-

-1: má łłużę? á przetoż iey powiedz áby

-1: mi wždy co pomagála.

werset: 41 A odpowiedziawszy Iezus/ rzekł

-1: iey: Marto Marto/ ftárałz fię y frá

-1: łuielz około wiela rzeczy.

werset: 42 Lecz iedney rzeczy potrzebá/ Má-

-1: rya dobrąc czałtkę obrála/ ktora od

-1: niey odięta nie będzie.

rozdział: 11

kolumna: d

KApitu. 11.

1. Náuczá obyczáiu porządnego modlenia.

-1: 14. Vzdrawia opętánćá nieme^{go}. 21. Oznáy

-1: muie bluźnierzom vpad ich. 28. Przekłáda

-1: zkrewnienie duchowne nád cíielefne. 29. Fu

-1: ka ná ty ktorzy cudow żądáią. 34. Chce po

-1: nas łzczeróści. 42. Złorzeczy Fáryzeufzom.

-1: 54. Maią łtaż nád nim.

werset: 1 **S** Táło fię iż

-1: fię modlił ná

-1: niektorym miey

-1: łcu/ á gdy prze-

-1: łtał/ rzekli k nie

-1: mu niekthorzy

-1: z zwolennikow

-1: ie^{go}: Pánie ná-

-1: ucż nas modlić fię/ ták iáko y Ian ná

-1: uczył zwolennikow swoich.

werset: 2] Thedy im rzekł: Gdy fię modlicie/

- 1: mówcie: ^x Oycze náfz ktoris ieft w nie
- 1: biofach/ święć fię imię twoie/ Przydź
- 1: kroleftwo twoie/ Bądź wola twa ia
- 1: ko w niebie ták y ná ziemi. (*marg*) ^x Mát. 6. v. 9. (–)

werset: 3] Chlebá náfzego powźzedniego day

- 1: nam ná kázdy dzień.

werset: 4] Y odpuść nam grzechy náfze/ boć

- 1: teź y my odpułzczamy włzytkim kto-
- 1: rzi nam fą winni. Nie w wodźze nas
- 1: w pokuźzenie/ ále nas wybaów od złe^{go}

werset: 5] ^A Zátym teź rzekł do nich: y ktoź z

- 1: was maiąc przyiaćielá/ á fzedłzy do
 - 1: niego o pułnocy/ rzekłby mu: Przyia
 - 1: ćielu pożycz mi troygá chlebá?(*marg*) ^A Tym podobieńftwem vpomina nas abychny
- ćierpliwie oczekáwáli choćiaz nie zaráz wysłucháni bywamy. (–)

werset: 6] Abowiem przyiaćiel moy przyłzedł

- 1: do mnie z drogi/ á niemam czego
- 1: przedeń położyć.

werset: 7] A on będąc w domu odpowiedział

- 1: by mówiąc: Nie vprzykrzay mi fię/
- 1: iuzći drzwi zámkniono/ á dźiatki mo
- 1: ie fą ná łozu zemną/ y nie mogęc wftác
- 1: ábyhći dał.

werset: 8] Powiedamći wam: Choćiazby teź

- 1: wftác niechćiał áby dał iemu/ przeto
- 1: że ieft przyiaćiel iego/ włzákoź dla ^B
- 1: pilney próšby iego wftanie y da mu

-1: ile potrzebuie.(*marg*) ^B W Greckim ftoi/ niewfthydliwey. (-)

werset: 9] Y iac teź wam powiedam: ^x Proś-

-1: cie á będzie wam dano/ szukaycie á

-1: naydziecie/ kołaccie a będzie wam o-

-1: tworzone.

^x **Mát. 7. v: 7. y 21. v. 22. Már. 11. v. 24. Ian. 14. v. 13. Iáku: 1, v. 6.**

werset: 10] Abowiem káždy ktory prósi/ bie-

-1: rze: á ktory szuka/ znáyduie: á koła-

-1: cęcemu będzie otworzone.

werset: 11] " Záli z was ktory óciec gdy go pro-

-1: ši fyn iego o chleb/ poda mu kámień?

-1: ábo o rybę/ izali miáltho ryby poda

-1: mu węźá?(*marg*) " **Mát. 7. v. 9.** (-)

rozdział: 13

strona: 42

Lukafz. Lift 42.

kolumna: a

werset: 12] Tę gdy wyzrał Iezus záwoła-

-1: włyzy ná nie rzekł iey/ Niewiálto v-

-1: zdrowionás ieft od niemocy fwoiey.

werset: 13] Tedy ná nię ręce włożył á nátych-

-1: miałt ieft róšproftowaná chwali

-1: Iá Bogá

werset: 14] Ale odpowiedziawłyzy kfiążę Boż-

-1: nice gniewáiac fię ze Iezus w Sab-

-1: bát vzdrawiał/ rzekł do zgromadze

-1: nia/ Sąć íześć dni w ktore trzebá ro

-1: bić/ wty tedy dni przychodźcie y bę-

-1: dziecie vzdrowieni/ ále nie w dzień

-1: Sobotni.

werset: 15 NÁ to iemu Pan odpowiedział

-1: mowiąc/ Pokrythy człowiecze/ azaz

-1: kazdy zwas w Sábbat nie odwięzu

-1: ie wołu fwego ábo oflice fwey od żło

-1: bu á nie wiedzie nápawác?

werset: 16 A tey oto corki Abráhámowey kto

-1: rą był związał Szátan przez ósmna

-1: ície lat/ zali nie potrzebá było od z-

-1: wiąłki tey rozwiązać w dzień Sáb-

-1: bátni?

werset: 17 To gdy powiedział zówftydáli fię

-1: wżyfcy íi ktorzy fię mu záftáwowa-

-1: li/ ále wżytko zgromádzenie rado-

-1: wáło fię ze wżythkich chwalebnych

-1: ípraw ktore fię działy od niego.

werset: 18^x Zátymże rzekł Iezus/Ku komuż

-1: podobne ieft Kroleństwo Boże/ a ku

-1: ktorey ie rzeczy przypodobnie? (*marg*) ^x Mát. 13. v. 31. Már. 4. v. 30. (-)

werset: 19^F Podobneć ieft źiárnu gorczyczne

-1: mu/ ktore wziąwży człek wrzucił do

-1: ogroda fwego/ á vrozízy bywa z nie

-1: go drzewo wielkie y ptałzkowie po-

-1: wietrzni czynią gniazdká ná gá

-1: łązkách iego. (*marg*) ^F Temi podobieństwy okázuie/ iáko rońcie Kroleństwo Boże nád ludźkie niemánia. (-)

werset: 20 Y rzekł po wtore: Ku czemuż ieżcze przypodobnie kroleństwo Boże?

werset: 21 Podobneć ieft kwáłowi ktory wzię

-1: wży niewiáltá do trzech miar máki

-1: zámieši tak iż wšytká zákwaśnieie.

werset: 22^x Tedy chodźił po wšytkich miei-

-1: íciech y po wśiách/ á vczynł idąc wdrowo

-1: gę do Ieruzalem.(*marg*) ^x Mát. 9. v. 36. Már. 6. v. 6. (-)

werset: 23^y Y rzekł mu niektory/ Pánie/ Izali

-1: mało tych łą ktorzy máią być zbáwie

-1: ni? ále on rzekł ku nim.

werset: 24^z " Stáraycie się abyście weszli ícia-

-1: łną fortką/ bo powiedam íi wam żeć

-1: ich wiele będą wnidz chćieli ále nie

-1: będą mogli. (*marg*) " Már. 7. v. 13. (-)

werset: 25^{aa} Gdyć wltanie gołpodarz y zám-

-1: knie drzwi/ á poczniece łthać ná

-1: dworze kołącąc we drzwi á mowiąc/

-1: Pánie Pánie othworz nam/ A on

-1: wam odpowie mowiąc/ Niewiemći

-1: z kąd wy iestelćie.

kolumna: b

werset: 26^{ab} Tedy poczniece mowić/ ^G Iadá-

-1: lichmy przed thobą y piiáli y vczynł

-1: na vlicach náłzych.(*marg*) ^G To mowi iż Zydowie swym niedbalstwem trćili zbawienie kthore im było dane dobrowolnie. (-)

werset: 27^{ac} Aleć on rzecze/ Powiadamći

-1: wam żeć nie wiem z kąd wy iestelćie/

-1: odłtąpcieź odemnie wšytky kthorzy

-1: broicie złolći.(*marg*) ^x Mát. 7. v. 23. Płal. 6. v. 9. (-)

werset: 28^{ad} Thám będzie płącz y zgrzytá-

-1: nie zębow/ gdy vyzrycie Abrahá-

-1: má/ Izáaká y Iákobá/ y wšytki pro

-1: roki w Kroleŕtwie Bożym z kąd was

-1: precz wypędzą.

werset: 29^H Tedy fię ich wiele zeydzie od w-

-1: ŕchodu y od zachodu ŕłóńca/ od puł-

-1: nocy y od południá/ á będą ŕiedzieć

-1: w Kroleŕtwie Bożym.(*marg*)^H Rozumie o národźiech pogáńŕkich. (-)

werset: 30^{XI} A otoż ŕą oŕtátecznemi ktorzy

-1: będą pierwŕzemi/ á ŕą pierwŕzemi

-1: ktorzy będą oŕtátecznemi.(*marg*)^x Mát. 19. v. 30. Már. 10. v. 31. ^I Temi ŕlówy chce złożyć próżną chwálę Zydownŕką ktorzy fię chlubili że ie ŕobie Bog obrał zá lud ofobliwy. (-)

werset: 31 Tegoż dnia przyŕzli niektorzy Fá

-1: ryzeuŕzowie mowiác mu/ Wynidź á

-1: idź z tád precz/ bo cię Herod chce zá-

-1: bić.

werset: 32 Tedy im powiedział/ Idźcież á mo

-1: wćie tey liŕzce/ Otoć będę wyrzuciá

-1: diabelŕtwo/ y będę vzdrawiá dźis y

-1: iutro á trzeciego dnia będę dokonan

werset: 33 A wŕzákoz potrzebá mi dźis y iu-

-1: tro y trzeciego dnia idź w drogę/ á-

-1: bowiem fię nie przydáwa aby prorok

-1: miał zginąć oproc w Ieruzálem.

werset: 34^x O Ieruzálem Ieruzálem kthore

-1: zábiiáŕz proroki/ a kámienuiefz thy

-1: ktorzy ŕą do ćiebie poŕłáni/ ilekroć żem

-1: chciał zebráć dźiatki twe ták iáko ko-

-1: kofz kurczátká pod ŕkrzydłá ŕwoie/ a

-1: niechćielifćie? (*marg*)^x Mát. 23. v. 37. (-)

werset: 35 " ^K Otoż wam ieft zoftáwion dom

-1: wálz opułthofzony/ á zaprawdęc

-1: wam powiedam że mię nie vyzryćie

-1: aż gdy przyidzie czas kiedy rzeczećie/ Błogofławiony ktory przyfzedł w i-

-1: mię Pańskie. (marg) " Mát. 23. v. 38. ^K Oznaymuie im vpadek kołćiołá y wšytkiego porzádku ich. (-)

rozdział: 14

KApitu. 14.

2. Vzdrawia fpućłego. 7. Nápomina ku

-1: pokorze. 12. Y ku przyimowániu vbogich

-1: 19. A wpodobieńftwie wielkiewczy ná-

-1: pomina ábychmy go fzczyrze náfládowáli/

-1: gdy na wzywa [!] .

werset: 1 **Y** Stáło fię gdy

-1: on przyfzedł do do-

-1: mu kfiążęćiá niekto-

-1: rego Faryzeyfkiego

-1: w Sábbaćh/ iż by

-1: tám iadł/ thedy go

-1: oni podftrzegáli:

rozdział: 17

strona: 44

kolumna: b

werset: 24 Abowiem iáko blyfkáwicá blyfká-

-1: iác fię od iedney ftrony ktora ieft pod

strona: 44v

EVANG: LVC.

kolumna: c

niebem/ do drugiey łtrony ktora iełt

-1: pod niebem roziášnia fię. Tákżeć bę-

-1: dzie y Syn człowieczy y dzień łwoy.

werset: 25] Lecz potrzebá pierwey áby wiele v-

-1: ćierpiał/ y był wzgárdzon od naro-

-1: du tego.

werset: 26] ^xF Y ták iáko fię łtáło zá czáłow No-

-1: ego/ tákżeć będzie y za czáłow Syná

-1: człowieczego.(*marg*) ^x w 1. mo. 7. v. 5. mát. 24. v. 38. 1. Piotr. 3. v: 20. ^F Abowiem thám ná ten czas ludzie wzgárdzáli łąd Boży/ chociaż go im iáwnie Noe opowiedáł. (-)

werset: 27] Iedli/ pili/ żony poymowáli/ y zá

-1: mąż wydawáli/ áż do onego dnia w

-1: ktory włzedł Noe do Archy/ y przy-

-1: łzedł potop á wytrácił włztyki.

werset: 28] ^x Thákżeć rownie iáko fię działo zá

-1: czáłow Lotowych/ iedli/ pili/ kupo-

-1: wáli/ przedawáli/ ładźili y budowali (*marg*) ^x w j. mo/ 19. v. 24. (-)

werset: 29] A tegoż dnia gdy wyłzedł Loth z

-1: Sodomy/ łpadł iák deǳz ogień z łiár

-1: ká z niebá/ á wytrácił włztyki.

werset: 30] Wedle tychżeć rzeczy będzie y on dzień

-1: w ktory łyn człowieczy fię obiáwi.

werset: 31] ^G Onego to dnia iełłiżby kto był ná

-1: domu/ á nacźynie iego w domu nie-

-1: chayżeć nie łchodźi aby ie brác miał/ á

-1: ktoby też był ná polu/ niechżeć fię tak

-1: że nie wraca do tego co ná zad pozo-

-1: łtáwił.(*marg*) Mułiemy zápomnieć włztykh náłzych rzeczy ábychmy thym lepiey wezwáne náłze niebiełkie rozmyłáli. (-)

werset: 32 " Przypomniéiz łobie żonę Lotową.(*marg*) " w 1. mo: 19. v. 26. (-)

werset: 33^x Ktożkolwiek będzie się strął iako-

-1: by zachować dużej swą strąci ią/ ^H á

-1: ktokolwiek ią strąci zgotuie iey żywot(*marg*) ^x Wyżłzey. 9. v. 24. y 1. v. 25. mát. 10. v. 39. Már. 8. v. 35. Ian. 12. v. 25. ^H Smierć tá doczelna przynałza nam żywot wieczny. (-)

werset: 24(l) Powiedamci wam/ Oney nocy bę-

-1: dą dwa ná łozu iednym/ iednego we

-1: zmą á drugiego zołtawią.

werset: 35^l Dwie będą mleć łpołu/ iednęć we

-1: zmą á drugą zołtawią. (*marg*) ^l To mowi ábychmy rozumieli iz żadna zwiąłká áni powinowáctwo nie ma nas odłączáć od powołania náłzego. (-)

werset: 36 Będąć dwa na polu/ á ieden będzie

-1: wzięć/ drugi zołtawion będzie.

werset: 37^x Tedy mu oni dawłzy odpowiedz/

-1: rzekli/ Gdzież Pánie? Ale on im

-1: rzekł/ ^K Gdzieć będzie ciáło/ tam się

-1: zbiorą y orłowie.(*marg*) ^x mát. 24. v. 28. ^K Nic nie závádzi wiernym áby nie mieli być złączeni z Kryłtułem głową swą/ ábowiem zgromádzą się do niego iák orłowie ábo łępowie około ścierwu (-)

rozdział: 18

KApitu. 18.

3: Przykładem wdowinem. 9. Y Celniko-

-1: wem/ vczy iakim się łpołobem modlić po-

-1: trzebá. 15. Biorąc przyczynę od málucżkich

-1: dzieteczek ktore mu przynolżono/ nápom-

-1: na ie ku pokorze.

werset: 1 **Y**^x Powiedział im też

-1: podobieńłtwo ktemuż ná

-1: leżące/ iż fię zawždy mod-

-1: lić potrzeba á nie leniwieć.(*marg*) ^x Ekkle. 18. v. 22. Rzym. 12. v. 12. 1. Tefá. 5. v. 17. (-)

werset: 2] Mowiąc/ Był fędzia w niektorym

-1: mieście/ ktory fię Boga nie bał/ áni

-1: fię żadnego wftydał.

werset: 3] A w tymże też mieście byłá wdo-

-1: wá niekthora/ co do niego przyfzłá/

kolumna: d

mowiąc/ Vczyń mię wolną od prze-

-1: ciwniká mego.

werset: 4] Lecz on niechćiał przez niemáły czás/

-1: Potym mówił sam v siebie/ Aczći fię

-1: Bogá nie boię/ áni fię żadnego wfty-

-1: dżę.

werset: 5] Wfzakoż iż mi fię vprzykrza tá wdo-

-1: wá/ vczynię ią wolną/ áby mi ná oftá

-1: tek przyfzedfzy więcey nie dokuczálá.

werset: 6] Rzekł thedy Pan/ Słuchayćież co

-1: mowi ten złościwy fędzia.

werset: 7] A což Bog/ zali niewolni wybrá

-1: nych fwoich wołaiących do siebie we

-1: dnie y w nocy? ^A chociażby też gniewu

-1: fwego przewłaczał nád nimi.(*marg*) ^A To iest/ chociaż fię zda iákoby nie rychło fię mścił krzywdy ich. (-)

werset: 8] Powiedamći wam żeć ie wolnymi

-1: vczyni w rychle/ A wfzakoż Syn czło

-1: wiecey gdy przydźie/ á zaż znajdzie

-1: wiárę ná źiemi?

werset: 9] Zátym rzekł do niektorych wiele o

- 1: łobie trzymajacych iakoby byli łprá-
- 1: wiedliwemi/ á ktorzy łobie ine zá nic
- 1: mieli/ to podobieństwo.

werset: 10 Dwoie ludzi zftapilo do kościoła

- 1: áby łię modlili/ ieden Fáryzeufz á
- 1: drugi celnik.

werset: 11^B Y łtánawłzy Fáryzeufz ták łię łam

- 1: v łiebie modlił/ Boże czynię thobie
- 1: dzięki/ zem nie ieft iáko ini ludzie dra
- 1: pieźni/ niełpráwiedliwi/ y cudzołóż-
- 1: ni/ ábo iák teź y ten celnik.(*marg*) ^B W tych tu łłowiech dawa znác o hárdolci iego/ bo ták to ieft połpolita iż kto mniema żeby łtał/ potrzebá łię łtrzedz by nie vpadł. (–)

werset: 12 Połzczę dwa kroć w tegodniu/ da

- 1: wam dziełięćinę ze włzytkie^{go} co mam.

werset: 13^C Celnik záię łtánawłzy zdáleká/

- 1: niechćiał podnieść y oczu łwych w
- 1: niebo/ ále łłukł pierłi łwe/ mowiac/
- 1: Boże bądź miłolciw mnie grzełz-
- 1: nemu.(*marg*) ^C Tyć łą znáki łercá pokorne^{go} y bárzo vniźonego. (–)

werset: 14 Y powiedam to wam/ Zeć ten od-

- 1: łzedł vłpráwiedliwionym do domu
- 1: łwego więcey niżli on/ ^x abowiem kto
- 1: kolwiek łię podwyłłza/ bęđzie vniźon/
- 1: á kto łię vniźa/ bęđzie podwyłłzon.(*marg*) ^x Wyłłzey. 14. v. 11. Mát. 23. v. 12. (–)

werset: 15^x Przynołżono teź kniemu dzie-

- 1: teczki áby łię ich dotykał/ co gdy wi-
- 1: dziełi zwolennicy/ fukáli ná nie.(*marg*) ^x Mát. 19. v. 13. Már. 10. v. 13. (–)

werset: 16 Ale Iezus wezwawłzy dziełeczek/

-1: powiedział/ Dopuszczcie dziecięczkam

-1: przyjdź do mnie/ a nie hamujcie ich/ ^D abowiemci takowych iest Kroles-

-1: two Boze.(marg) ^D Okazuje w iakiej niewinności mają ludzie przyjdź ku Krolestwo Bożemu
aby ie otrzymáli. (-)

werset: 17 Zaprawdę wam powiedam/ Ktoż

-1: kolwiek nie przyjmie Krolestwa Bo

-1: żego iako dzieciątko/ żadnym spofo-

-1: bem nie wnidzie do niego.

werset: 18 Tedy go pytało niekrore [!] Kfiązę/ mo

-1: wiąc/ Mistrzu dobry což czyniąc o-

-1: trzymam żywot wieczny?

rozdział: 21

strona: 47

Lukasz. Lift. 47.

kolumna: a

werset: 21 Thedy ci co są w Iudá/ niech

-1: zućiekaią ná gory/ á ktorzy są w po-

-1: śrzod ie^{g0}/ niech wynidą/ á ci co są na

-1: polách/ niechay nie wchodzą do nie^{g0}.

werset: 22 Abowiemci są ty dni pomsty/ aby fię

-1: wypełniło wżytko co iest nápifano.

werset: 23 Biadá tedy będzie brzemiennym/ y

-1: dżiathecckam złącym w onych czá-

-1: śiech/ abowiem będzie scílk wielki w

-1: tey ziemi/ a gniew w ludu tym.

werset: 24 Y polegą od mieczá/ a będą odwie-

-1: dżieni do więzienia miedzy wżythyki

-1: narody/ y będzie Ieruzalem podeptá

-1: ne od pogánow/ ^F aż fię też wypełnia

-1: czáfy ich. (*marg*) ^F To ieft/ złość ich áby też y oni społu byli karáni. (-)

werset: 25 ^x Tedyć będą znáki ná słońcu/ mie

-1: fiącu/ y gwiazdách/ á ná ziemi wciśnie

-1: nie narodow/ gdy nie ftanie rády/ á

-1: gdy zálzumi morze y wały. (*marg*) ^x Ezá. 13. v. 10. Ezech. 32. v. 7. Mát. 24. v. 29. Már. 13. v. 24. (-)

werset: 26 Thak iż fię ludzie z duŕze wylękną/

-1: przed ftachem y oczekawánim nie-

-1: łzczeńcia przychodzącego na okrąg

-1: ziemie/ Abowiem mocy niebieskie

-1: chwiać fię będą.

werset: 27 A tedyć wyzrą Syná człowieczego

-1: przychodzącego w obłoku z mocą y

-1: chwałą wielką.

werset: 28 To gdy fię dźiać pocznie/ pogląday

-1: cięż á podnieście głowy wálze/ iżci fię

-1: iuż przybliża odkupienie wálze.

werset: 29 Y powiedział im też to podobień-

-1: ftwo/ **Poyzrycieżná** [!] figowe drzewo

-1: y ná wŕzytki drzewa.

werset: 30 Gdy iuż wypuŕzczaią liŕtki/ thedy

-1: wy łami z siebie poznawacie żeć iuż

-1: bliŕko láto.

werset: 31 Tákże y wy gdy wyzrycie iż fię to bę

-1: dzie dźiało/ poznawacie żeć bliŕko

-1: ieft Kroleŕstwo Boże.

werset: 32 Zápráwdęc wam powiedam/ Za-

-1: dny mći ŕpofobem nie przeminie then

-1: wiek ažby fię to wŕzytko ftáło.

werset: 33 Nieboć y ziemia przeminie/ ale łłowá

-1: moje żadnym łpołobem nie przeminą.

werset: 34 Bądźcież tedy tego pilni łámi v łie

-1: bie/ ^x aby kiedy nie były ociążone fer-

-1: cá wálze obzarłtwem y opilłtwem/ y

-1: łtáraniem tego żywota/ żećby ná was

-1: z przędká nie przyłzedł dzień on.(*marg*) ^x Rzym. 13. v. 13. (-)

werset: 35 Abowiemći iako łidło przypád-

-1: nie ná włzytki kthorzy miełzkáią po

-1: włzytkiey ziemi.

werset: 36 A przetoż czuyćie modłac łię ná ká

-1: źdy czás/ áby was miano godnemi/

-1: ktorzybyłćie włzli tego włzytkiego co

-1: przydź ma/ á iżbyłćie łthanęli przed

-1: Synem człowieczym.

werset: 37 A ták we dnie wczyl w kołćiele/ á

kolumna: b

w nocy wylzedłzy przemiełzkawał ná

-1: gorze ktorą zową oliwną.

werset: 38 Ale włzytek lud rániuczko łię łcho-

-1: dził do niego aby go w kołćiele łłu-

-1: chał.

rozdział: 22

KApitułá. 22.

1. Zbuntowanie przeciw Kryłtułowi. 7. Ob

-1: chod Wielkiej nocy. 19. Y łwięthey Wiecze-

-1: rzezy. 24. Nápominanie do zwolennikow.

werset: 1 **A** ^x Było blisko łwię-

-1: to ^A Przáfnikow/ kthore

-1: zową Wielkánoc.(*marg*) ^x Mát. 26. v: 2. Már. 14. v. 1. ^A Dla tego ták to święto nazywano iż onego dnia żadnych nie iedli zakwálfzonych chlebow. (-)

werset: 2] Y fzukály tego Kfiązę-

-1: tá Kápłáńfkie y Doktorowie iákoby

-1: go zábić/ ale fię ludu pófpolite^{g0} bali.

werset: 3] ^x Wfzedł tedy fzátan w Iudafzá/

-1: ktorego zwano Ifkóryotem/ z liczby

-1: dwunaście.(*marg*) ^x Mát. 26. v: 14. már. 14. v. 10. (-)

werset: 4] ^B Ktory fzedłfzy zmowił fię z Kfią-

-1: żęty kápłáńfkimi/ y z przełożonymi/

-1: iákoby go im wydać miał.(*marg*) ^B Tá przyczyná okazała fię im ku poimánium Kryftufá/ bo oni ználezli byli inákfzą rádę. (-)

werset: 5] Kthorzy temu byli rádzi/ y obiecali

-1: dać iemu pieniądze.

werset: 6] Za co im on przyrzekł/ y fzukał czá

-1: fú iákoby go im wydał ^C przez ludu

-1: pófpolitego.(*marg*) ^C Abo bez rozruchu y zámiefzania. (-)

werset: 7] " Zathym przyfzedł dzień Przáfni-

-1: kow/ w ktory było potrzeba obcho-

-1: dżić Wielkánoc.(*marg*) " mát. 26. v. 17. már. 14. v. 13. (-)

werset: 8] Pořłał thedy Piotrá y Ianá/ mo-

-1: wiąc/ Szedłfzy zgotuyćie nam Wiel-

-1: kánoc ábychmy iey pożywali.

werset: 9] A oni iemu rzekli/ Gdżież chceř á-

-1: bychmyć ią nágotowáli?

werset: 10] Ale on rzekł do nich/ Otho gdy wy

-1: wnidżiećie do miáfthá/ zaydżie wam

-1: niektery niofąc dzban wody/ Idźcież

-1: za nim do domu w ktory wnidzie.

werset: 11] A powiedzcie gofpodarzowi domu

-1: onego/ Kazałci Miftrz powiedziec/

-1: Gdzież iest gofpoda kedyby miał po-

-1: żywać Wielkieynocy z Zwolenniki

-1: íwemi?

werset: 12] Tedyc on wam vkaże Sałę wielką

-1: obita/ támże nágotuycie Wielkanoc.

werset: 13] A tak ízedłzy wfzytko to należli iako

-1: im powiedział/ y zgotowali Wielką-

-1: noc.

werset: 13(!)^x Potym gdy on czas poftánowio

-1: ny przyzedł/ tedy íadł/ y dwánáfcie

-1: Apoftólow z nim.(*margin*)^x már. 26. v. 20. már. 14. v. 18. (-)

werset: 15] Y rzekł do nich/ Z chućiam żadał

-1: pożywać tey Wielkieynocy z wami/

-1: przedtym niż ia ćierpieć będę.

werset: 16] A powiedam wam/ Ze iuż więcey

-1: nie będę tego^D vżywał/ áżby fię wy-

-1: pełniło w Kroleńtwie Bożym.(*margin*)^D Opowieda iż fię to ma dzieć ná oftátku/ á iż iuż obyczáiem ćielefnym niemiał tu żyć zniemi. (-)

rozdział: 24

strona: 49v

EVANG. LVC.

kolumna: c

werset: 22] Lecz y niewiáfty niektere z náłzych

-1: prześtráłyły nás/ ktore rániuczko by

-1: ły v grobu.

werset: 23 Y nie znalazły ciała iego/ przysły

-1: powiedając iż widzenie Anielfkie wi

-1: działły/ ktorzy powiedzieli iżby żyw

-1: był.

werset: 24 A tak niektorzy co z nami byli cho-

-1: dzili do grobu/ y tak znaleźli iako nie

-1: wiałythy powiedały/ ale łamego nie

-1: widzieli.

werset: 25 Thedy on rzekł do nich: O głupi á

-1: nierychłego fercá ku wierzeniu temu

-1: wśzytkiemu co powiedzieli Prorocy.

werset: 26 Izali tego nie było potrzebá ćirpieć

-1: Kryśtułowi/ y wnidź do chwały swo

-1: iey?

werset: 27 A począwśy od Moizełzá y wśzy-

-1: tkich Prorokow/ wykłádał im we

-1: wśzytkich piśmiech/ co ^C o nim nápi-

-1: łano było.

werset: 28 A gdy byli bliłko miáśteczká do kto

-1: rego łzli/ tedy on ták ^D zmyłłał iáko-

-1: by miał dáley idź. (marg) ^C Abowiem Kryśtus ielth łkończeniem zakonu y Prorokow. ^D

Ták iáko Kryśtus záwściágnął był oczu ich áby go nie wnet poználi/ ták teź chćiał áby to obaczyli iż chce dáley idź/ áni vzywał żadnego zmyłłania/ ale ie ták trzymał ná słowie áż przyszedł czás że fię im oznaymił. (-)

werset: 29 Ale go oni przynućili mowiac: Zo

-1: łtań z nami/ boć iuż ielst tuż k wieczó-

-1: ru y łchodźi dzień. A takze wśzedł á-

-1: by zołtał z nimi.

werset: 30 Y zftało fię gdy on siedział z nimi/

-1: wzięwłszy chleb ^E błogofławił/ a zła-

-1: mawłszy dał im. (marg) ^E To iefth/ dzięki czynił wedle zwyczáiu fwego który miewał przed obiádem. (-)

werset: 31 Otworzyły fię thedy oczy ich/ y po-

-1: znali go/ ále on zniknął od ich oblicz-

-1: ności.

werset: 32 Y mowili miedzy sobą: Izali ferce

-1: náfze nie pałało w nas gdy mowił z

-1: námi w drodze/ y gdy nam otwirał

-1: piłmá?

werset: 33 A tak tegoż czáfu wftawłszy wro-

-1: ćili fię do Ieruzálem/ y znaleźli zgro-

-1: mádzonych iedennaście/ y ony którzy

-1: z nimi byli.

werset: 34 Powiedáiąc im: Wftałci Pan pra

-1: wdźiwie/ y vkazał fię Symonowi.

werset: 35 Powiedźieli im też co fię działo w

-1: drodze/ y iáko od nich był poznán w

-1: łamánium chlebá.

werset: 36 ^X O tym gdy oni mowili/ tedy Ie-

-1: zus ftánał w pośrod ich/ y rzekł im:

-1: Pokoy wam.(marg) ^X Már. 16. v. 14. Ian. 20. v. 19. (-)

kolumna: d

werset: 37 Złęknawłszy fię tedy w ftrwożywłszy/

-1: mnimáli iż duchá widźieli.

werset: 38 Ale on rzekł do nich: Przecźżefcie

-1: fię zatrwożyli/ á co zá myfli nádcho-

-1: dzą fercá wáfze?

werset: 39 Oglądajcie ręce moje y nogi mo-

-1: ie/ bomci iá sam iest/ dothkniacie się

-1: mnie á obaczcie/ boć duch niema ciá-

-1: łá ani kości/ iáko widziacie że ia mam

werset: 40 Y rzekłszy to/ vkazał im ręce y no-

-1: gi.

werset: 41 Lecz gdy iefzcze oni nie wierzyli

-1: przed radością/ á iż się dziwowali/

-1: rzekł im: Mácie wždy tu co iest?

werset: 42 Y dali mu puł ryby pieczoney/ y łztu

-1: kę plastru miodu.

werset: 43 Co on wziawszy iadł przed nimi.

werset: 44 Zátym rzekł do nich: Tyć są łłowá

-1: ktorem mówił do was/ pokim iefzcze

-1: był z wámi/ iż było potrzebá wypełnić

-1: się wżytkiem co nápiáno iest w za-

-1: konie Moizełzowym/ w Prorocech/

-1: y w Pálmiech o mnie.

werset: 45 Otworzył tedy smysł ich iż zrozu-

-1: mieli písmá/ y rzekł do nich:

werset: 46^x Tákci iest nápiáno/ y thák było

-1: potrzebá Krytułowi ćirpieć/ y wítać

-1: od vmártych dniá trzeciego. (marg) ^x Pálm. 19. v. 7. (-)

werset: 47 Aby w imię iego było opowiedano

-1: vznánie y odpufzczenie grzechow v

-1: wżythkich narodow/ poczawszy od

-1: Ieruzálem.

werset: 48 A wy iestecie świadkowie tego.

werset: 49["] Y othoć ia posłę obietnicę Oycá

-1: mego ná was. Mielzkáyćież wy te-

-1: dy w mieście Ieruzálem/ áz będziecie

-1: obleczeni ^F mocą z wyfokości.(*marg*) " Ian. 15. v. 26. Dżiey. 1. v. 4. ^F To ieft/ dáry ducha świętego ktory im był zesłan w dzień Święteczny. (-)

werset: 50 Zátymże ie wiodł precz áz ku Be-

-1: thániey/ á podniozłzy ręce fwe/ bło-

-1: gofláwił im.

werset: 51 ^x Y zftáło fię gdy im błogofláwił/

-1: rozftáł fię z nimi/ á był niefion wzgo

-1: rę do niebá.(*marg*) ^x Már. 16. v. 19. Dżiei. 1. v. 9. (-)

werset: 52 Oni tedy dawłzy muchwałę/ wro-

-1: ćili fię do Ieruzalem z weselem wiel-

-1: kim.

werset: 53 Y byli zázwdy w kościele chwa-

-1: ląc y błogofláwiąc Bogá.

-1: Amen.

ksiega: Ian.

rozdział: 4

strona: 52

Ian. Lift 52.

kolumna: a

werset: 6 Y był tám ftok Iakobow/ A prze-

-1: toż Iezus będąc fpracowany z dro-

-1: gi/ fiadł thák v ftoku/ ^B á było iákoby

-1: o fzołtey godzinie.(*marg*) ^B To iefth/ iákoby prawie o południu. (-)

werset: 7 Zátym przyfzłá niewiáftá Sáma

-1: rytáńfka áby czyrpałá wodę/ ku kto-

-1: rey rzekł Iezus: Day mi pić.

werset: 8] Bo zwolennicy iego ízli byli do

-1: miáftá/ áby kupili co ieść.

werset: 9] Tedy mu rzekła oná Sámárytáń-

-1: fka niewiáftá: Iákoż thy Zydem bę-

-1: dąc/ żadałz odemnie pićia/ kthoram

-1: ieft niewiáftą Sámárytáńfką? gdyż

-1: Zydownie nie thowarzyfzą z Sámá-

-1: rytany.

werset: 10] Ale Iezus dawfzy iey odpowiedź

-1: rzekł: O byżeś wiedziála ten dar Bo

-1: ży/ y kto ten ieft ktory mowi thobie/

-1: Day mi pić/ tedybys ty go prosiła/

-1: á onby tobie dał wodę żywą.

werset: 11] Rzekła mu niewiáftá: Pánie nie

-1: małz czym czyrpáć/ a ftudnia ieft

-1: głęboka/ zkądze tedy małz tę wodę ży

-1: wá?

werset: 12] Izażeś thy więtfzym ieft nád oycá

-1: nášego Iakobá/ ktory nam tę ftud-

-1: nią dał/ z ktorey y fam pił/ y fynowie

-1: iego/ y bydła iego?

werset: 13] A odpowiedziawfzy Iezus rzekł

-1: iey: Káždy ktory pije thę wodę/ záfię

-1: będzie prágnął.

werset: 14]^C Lecz ktoby pił onę wodę ktorą ia

-1: dam iemu/ nie vprágnie ná wieki.

-1: Owfzem wodá oná ktorą ia dam ie-

-1: mu/ ftanie fię w nim źrzodłem wod

-1: wyfkákuiących ku żywotowi wiecz-

-1: nemu.(*marg*) ^C To iest/ ten ktory łáfką duchowną odemnie nápoion będzie/ nigdy opuźczón nie będzie/ ani vprágnie. (-)

werset: 15 Zátym mu rzekłá niewiáftá: Pá-

-1: nie day mi tey wody abych nie vpra-

-1: gnęłá/ á żebych thu czyrpać nie cho-

-1: dziłá.

werset: 16 Thedy iey rzekł Iezus: Idź wzów

-1: mężá twego/ a przydź tu.

werset: 17 Y odpowiedziawšzy niewiáfta rze

-1: kłá mu: Niemam męża. A Iezus

-1: iey rzekł: Dobrześ powiedziáłá/ Nie

-1: mám mężá.

werset: 18 Abo wiemeś piąći mężów miáłá/ á

-1: teraz then ktorego małz nie iestći

-1: twoy mąż/ toś prawdziwie powie-

-1: dziáłá.

werset: 19 Y rzekłá mu niewiáftá: ^D Pánie

-1: widzę iżeś ty iest Prorok.(*marg*) ^D Póki iáwnie z złófcí śwych nie byłá napominaná poty żárthowáłá z Iezufem áni iey śzły w posłuch słowá ie^go/ lecz gdi iey w tym dotknął toż go dopiro Prorokiem woznawa. (-)

werset: 20 ^X Oycowie náłzy chwalili Bogá

-1: ná gorze tey/ a wy powiedacie że w

-1: Ieruzálem iest mieysce kędy potrze-

-1: bá Bogá chwalić.(*marg*) ^X w 5: Mo. 12. v: 5 (-)

werset: 21 ^E Na tho iey powiedział Iezus:

kolumna: b

Niewiáfto wierz mi/ przydzieć czás

-1: gdy ani ná gorze they/ áni w Ie-

-1: ruzálem będziecie chwalić Oy-

-1: cá. (marg) ^E Zadney roznice ná potym áni między mieyfcy/ áni między narody nie będzie/ ále ná wśelkich mieyfćách Bogá chwalić będą. (-)

werset: 22" Wy chwalićie co niewiećie/ á myć

-1: chwalimy co wiemy/ abowiem ieft

-1: zbáwienie z Zydow.(marg) " 2. Krol. 17. v. 29. (-)

werset: 23] Aleć przydzie czás y theráz ieft/

-1: gdy práwdziwi chwalcy będą chwa-

-1: lić Oycá duchem y prawdą/ Bo y O-

-1: ćiec thákowych szuka/ ktorzyby go

-1: chwalili.

werset: 24^xF Bog ieftći duch/ á thák ći kto-

-1: rzy go chwałą/ potrzebá aby go

-1: chwalili w duchu y w prawdzie.(marg) ^x 2. Kor. 3. v. 17. ^F To ieft/ duchownego przyrodzenia y przetoż też żáda chwały fwemu przyrodzeniu podobney. (-)

werset: 25] Rzekłá mu niewiáftá: Wiem żeć

-1: przydzie Mefyafz/ kthory rzeczón

-1: ieft Kryftus/ onći gdy przydzie oz-

-1: naymi nam wśzytko.

werset: 26] Y powiedział iey Iezus: Iáćiem

-1: ieft ktory mowię tobie.

werset: 27] A na then czás przyźli zwoleñni-

-1: cy iego/ y dziwowali fię że z niewiá-

-1: fthą rozmawiał/ wśzákoż mu żaden

-1: nie rzekł ocz pytał/ ábo co z nią ro-

-1: zmawiałz?

werset: 28] Zořtáwiwřzy thedy dzban řwoy

-1: niewiáftá/ řzłá ku miářtu/ y powie-

-1: dźiáłá ludźiam mieyfćá onego.

werset: 29 Podźcie á oglądajcie człowieka/

-1: kthory mi powiedział wżytko com-

-1: kolwiek czyniá/ zali nie ten iest Kry

-1: ftus?

werset: 30 A przetoż wyfzli z miáltá/ y przy-

-1: fzli do niego.

werset: 31 W then czás go próšili zwolenni-

-1: cy iego mowiąc: Miŕtrzu iedz.

werset: 32 Ale im on rzekł: Mam ia pokarm

-1: co go pożywáć będę/ o którym wy nie

-1: wiećie.

werset: 33 Y mowali zwolennicy iedni ku dru

-1: gim: Izali mu ktho przynioł coby

-1: iadł?

werset: 34 Thedy rzekł Iezus: ^G Moyći po-

-1: karm iest abych czynił wolą thego

-1: kthory mię poŕłał/ á dokończył ŕprá-

-1: wy iego.(*marg*) ^G Okázuie Kryftus iż mu żadna rzecz wdźięcznieyŕza nie iest/ iedno czynić dofyć woley oycá niebieskiego/ w czym zoŕtháwił náukę wiernym ſwoim. (-)

werset: 35 Izaż wy nie mowicie: Ieŕcze ſą

-1: czterzy miefiące á tedyć žniwo przy-

-1: dzie? Otoż wam powiedam: ^x Pod-

-1: nieście oczu wáŕzych/ á przypátrżcie

-1: ſię kráinam/ boć iuż białe ſą ku žni-

-1: wu.(*marg*) ^x Mat. 9: v. 37. Luk. 10. v. 2. (-)

werset: 36 A kthoryś žnie bierze zapláte/ y

-1: žbiera owoc do žywota wiecznego/

-1: áby y ten kthory ſieie/ wefelił ſię ſpołu

-1: z tym kthory žnie.

rozdział: 6

strona: 54v

EVANG. IOAN.

kolumna: c

werset: 67 Zátym Iezus rzekł onym dwiémá-

-1: náćie: Azali y wy chcećie idź precź?

werset: 68 Ale mu ná tho odpowiedźiał Sy-

-1: mon Piotr: Pánie do kogoż idź ma-

-1: my? Ty maź łowá żywotá wieczne^g

werset: 69 A myfmy vwierzyli y poználich-

-1: my/ ^x żeś ty ieft Krytús on Syn Bo-1: gá żywego.(*marg*) ^x Mát. 16. v. 16. (-)

werset: 70 Ná tho im odpowiedźiał Iezus:

-1: Izalim ia nie dwunaćie wam obrał/

-1: lecz ieden z was ieft dyabeł?

werset: 71 A toć mowił o Iudaźzu Symono

-1: wym fynu Iłkárioćie/ bo go ten zdrá

-1: dźić miał/ gdyż był ieden z onych dwu

-1: náćie.

rozdział: 7

KApitułá 7.

1. Krytús vchodźi do Gálileiey y obawáiąc

-1: fię śmierći. 8. Niechce idź ná dzień święty.

-1: 12. 40. Rozmaite o nim wieści włczynáią

-1: fię miedzy ludem pośpolitym. 17. Spořob

-1: poznawánia prawdy. 24. W Szábáth słu

-1: ízy dobrze czynić. 37. Nápomina lud wzy-

-1: wáiąc ie do żywych wod. 46. Bronią go słu

-1: dzy mieyfcy. 51. Y Nykodem.

werset: 1 **T** Edy Iezus przemie

- 1: 1: Źkawał potym w Gálile-
- 1: 2: ieey/ bo niechciał w Zydo-
- 1: 3: łtwie przebywać/ iż nań
- 1: 4: czyháli Zydowie iákoby go zabić.

werset: 2 Y było bliłko świętho Kuczek ^x Zy

- 1: 1: dowłkie.(*marg*) ^x w 3. Mo. 23. v 34. (-)

werset: 3 A przetoż rzekli k niemu bráčia ie-

- 1: 1: go: Wynidź ftąd á idź do Iudy/ żeby
- 1: 2: y zwolennicy twoi oglądáli ſprawy
- 1: 3: twe ktore czyniż.

werset: 4 Abowiemci żaden nic w ſkrytości

- 1: 1: nie czyni/ owłzem tego ſzuka iákoby
- 1: 2: ſławnym był/ Iełliż tho czyniż/ ob-
- 1: 3: iawże ſię ſam ſwiátu.

werset: 5 Bo áni bráčia ie^{g0} weń nie wierzyli.

werset: 6 Ale im rzekł Iezus: Iełzczeń nie-

- 1: 1: máłz mego czáfu/ lecz czás wálz zá-
- 1: 2: wždy iełt pogotowiu.

werset: 7 Niemożec was ^A ſwiát mieć w nie

- 1: 1: nawiści/ álec mnie ma w nienawi-
- 1: 2: ści/ bo ia oświadcżam o nim iż ſprá-
- 1: 3: wy iego ſą złe. (*marg*) ^A Rozumie o ludziech złych y ielzczeńie nie odrodzonych. (-)

werset: 8 Idźciełż wy ná to ſwięto/ iac ielz-

- 1: 1: czeń ná nie nie poydę/ bo moy czás ie-
- 1: 2: łzczeńie ſię nie wypełnił.

werset: 9 A thák im to powiedziawłży/ zo-

- 1: 1: łtał w Galileiey.

werset: 10 Potym gdy 1zli brácia iego/ thedy

-1: teź y on 1zedł ná święto/ nie iawnie

-1: ale iákoby potáiemnie.

werset: 11 Szukáli go tedy ^B Zydowie w świę

-1: to/ á mowili: A on gdzież ieft?(*marg*) ^B To ieft/ lud poſpolity. (-)

kolumna: d

werset: 12 Y było o nim wielkie ſzemránie mie-

-1: dzy ludem/ bo iedni powiedáli że ieft

-1: dobry człowiek/ drudzy záfię mowi-

-1: li: Nie ták ieft/ ále zwodzi lud.

werset: 13 W1zakoź o nim żaden iawnie nie

-1: mowił/ ^C dla boiáźni Zydow1kiey. (*marg*) ^C Tákowyć ieft zázwdy zwyczáy ludzi onych ktorzy fię z obłądzenia prawdziwe przysłucháwáiąc/ iawnie o niey dla boiáźni przełożonych tego świata mowić nie śmieią. (-)

werset: 14 A gdy iuz było w puł dnia świę-

-1: te^{go}/ w1zedł Iezus do kościoła y vczył.

werset: 15 Dżiwowáli fię tedy Zydowie mo-

-1: wiąc: Iákoź wždy then vmie piłmo/

-1: gdyż fię nie vczył?

werset: 16 Lecz Iezus odpowiedziawłzy im

-1: rzekł: Náuká moiá nie ieftci moiá/

-1: ále tego ktory mię pośłał.

werset: 17 Ieſliż kto będzie chciał czynić wo-

-1: 1ą iego/ rozeznać o nauce ieſliż ieft z

-1: Bogá/ ábo ieſliż ia theż 1am z ſiebie

-1: mowię.

werset: 18 ^D Ktoć z 1ámego ſiebie mowi/ chwa

-1: 1yc w1afney ſzuka. Ale then co ſzuka

-1: chwały thego ktory go pośłał/ tenći

-1: iest prawdziwy/ á niemáfz w nim

-1: niefprawiedliwosci.(*margin*) ^D Tençi iest prawdziwy znák przez ktory rozeznác możemy naukę Boską od ludzkiej. (-)

werset: 19^x Izali wam Moizéfz nie dał zako-

-1: nu/ á wždy żaden z was nie czyni do-

-1: łyc zakonowi? " Przecżze tego łzuka

-1: ćie ábyłcie mię zámordowali?(*margin*) ^x 2. Mo. 24. v. 3. " Wyżłzey. 5. v. 18. (-)

werset: 20 Odpowiedział lud y rzekł: ^E Małz

-1: dyabelstwo/ y ktoż tego łzuka áby cię

-1: zámordował?(*margin*) ^E Tákci mowi społstwo nie wiedząc o zbuntowaniu Faryzeufzow y Doktorow. (-)

werset: 21 Ale Iezus dawłzy odpowiedź rzekł:

-1: Iedenżem vczynek vczynił/ á wży-

-1: łcy fię dziwuiecie.

werset: 22 A wżák wam ^x Moizéfz podał o-

-1: brzezanie (nie iżby było od Moize-

-1: łzá/ ale iż było ^x od oycow) y obrzezu

-1: iecie w Szábath człowieká.(*margin*) ^x w 3. Mo. 12. v. 3. ^x w 1. Mo. 17. v. 10. (-)

werset: 23 Iełliż człowiek przyjmuie obrzezá

-1: nie w Szábath/ á nie łamie fię zakon

-1: Moizéfzow/ ná mię będziecież fię gnie

-1: wác żem wżythkiego człowieká v-

-1: zdrowił w Szábath?

werset: 24^x Nie łádzciełz według poštawy/

-1: ále łádzcie ładem łprawiedliwym.(*margin*) ^x w 5. Mo. 1. v. 17. (-)

werset: 25 A ták rzekł niektory z Ierolim-

-1: czykow: Izali nie then iest/ ktorego

-1: Zydowie zámordowác łzukáią?

werset: 26 Y oto iáwnie mowi á nic mu nie

-1: rzeką? zali prawdziwie poználi Kfią

-1: żetá iż ten iest prawdziwie on Kry-

-1: ftus?

werset: 27 Lecż my wiemy fkąd then iest/ á

-1: gdyć przydzie Kryfthus żaden nie

-1: wzwie fkądby był.

rozdział: 10

strona: 57

Ian. Lift. 57.

kolumna: a

werset: 1 **Z** Aprawdę zá

-1: prawdę wam po

-1: wiadam/ Kto nie

-1: wchodzi drzwia-

-1: mi do obory ow-

-1: czey/ ále wchodzi

-1: inedy/ ten iest zło-

-1: dziey y zboycá.

werset: 2 Ktoryć zálię wchodzi drzwiami/

-1: tenći iest pástyrz owiec.

werset: 3 Temu odżwierny otwiera/ á owce

-1: flucháią głofu iego/ ^A y názywa o-

-1: wieczki fwe miánowicie/ á prowá-

-1: dżi ie.(*marg*) ^A Okázuie iákie iest społęczne zezwolenie miedzy pástyrzem y owieczkami.

(-)

werset: 4 Pothym gdy wypuści owce fwe/

-1: idzie przed nimi/ á owieczki idą zá

-1: nim/ bowiem znają głos iego.

werset: 5] Ale za cudzym żadnym sposobem nie

-1: idą/ owżem wćiekaią od niego/ bo nie

-1: znaią głosu obcych.

werset: 6] To podobieństwo powiedział im Ie

-1: zus/ lecz oni nie rozumieli tego co

-1: im powiedział.

werset: 7] Rzekł im tedy po wtore Iezus/ Zą

-1: prawdę ząprawdę wam powiem/

-1: Iaiem iest drzwiami owiec.

werset: 8] ^B Wżycy ile ich przedemną przy-

-1: izło/ złodzieieć są/ y zboycowie/ a też

-1: ich nie słuchaly owce. *(marg)* ^B Dawa znać o wżytkich fałsznych Prorocech ktorzy w nauce fwey nie kładli sobie celem Krytuśa ale indzie wwodzili myśli ludzkie. (-)

werset: 9] Iamci iest drzwiami/ przez mię ie-

-1: fli kto wnidzie/ będzie zachowan/ á

-1: ^C wnidzie y wynidzie/ y pałthwiká

-1: znajdzie. *(marg)* ^C To iesth/ będzie beśpieczen wewżytkich swych sprawách/ y we wżytkim porządku żywota swego. (-)

werset: 10] Złodziey nie idzie iedno żeby kradł/

-1: á mordował y tracił owce/ lecz ia

-1: przyzedłem aby żywot miały y obfi-

-1: towały.

werset: 11] ^x Iaiem iest on dobry pástyrz/ Do-

-1: bryć pástyrz zdrowie swe dawa zá o-

-1: wieczki swoie. *(marg)* ^x Ezá. 40. v. 11. Eze. 34. v. 23. (-)

werset: 12] Lecz naiemnik y kthory pástyrzem

-1: nie iest/ kthorego nie są owce włafne/

-1: widząc wilká przychodzącego odbie

-1: ga owiec y wćieka/ á wilk też drapie

-1: y rołprafza owce.

werset: 13 A naiemnikći wćieká/ bo ieft naiem

-1: nik/ y nie ma nic pracey o owcách.

werset: 14 Iamći ieft on páftyrz dobry/ y znam

-1: owieczki moie/ á moie też mnie znáią.

werset: 15 Iáko mię zna Oćiec/ ták y ia znam

-1: Oycá/ á zdrowie moie pokładam zá

-1: owieczki.

werset: 16 ^D Y drugieć też owce mam kthore

-1: nie łą a they obory/ á potrzebá żebych

-1: theż y ony przywiodł/ bo głofu mego

-1: łłuchać będą/ ^x y będąie iedná owczár

-1: nia y ieden páftyrz.

kolumna: b

(*marg*) ^D Dawá znác o powołaniu pogánow ktorzy ná on czás dáleko byli od kofćiołá á zebránia wiernych pańkích. ^x Ezech. 37. v. 22. (–)

werset: 17 Dla tegożći mię miłuiie Oćiec/ " iż

-1: ia ^E pokładam zdrowie moie ábych ie

-1: záfię wziął.(*marg*) " Ezá. 53. v. 7. ^E Miłóść oycowfka przeciw niemu nie thylko fię ná nas ściąga/ ále też należy y ná zbawienie násze iako ná rzecz skuteczną. (–)

werset: 18 Zadenći go nie odeymie odemnie/

-1: ále ia pokładam ie łam od siebie/ y

-1: mam moc położyć ie/ á mam moc zá-

-1: fię wziąć ie: ^x Tho rołkazánie wzią-

-1: łem od Oycá mego.(*marg*) ^x Dziei. 2. v. 24. (–)

werset: 19 A przetoż fię łtało rozerwánie mie

-1: dzy Zydy dla łłow tych.

werset: 20 Bo wiele ich mowili miedzy sobą/

-1: Dyabelstwo ma y száleie/ Cemuż

-1: go słuchać?

werset: 21 Drudzy záfię powiedáli/ Tyć flo-

-1: wá nie fá tego coby miał dyabelstwo/

-1: Izali dyabeł ślepych oczy otwórzć

-1: może?

werset: 22^x A był w Ieruzálem^F obchod Po-

-1: świąćania/ y zímá byłá.(*marg*)^x 1. Mách 4. v. 59.^F To święto było wítawione dla pámiaćki wybawienia ludu áby łobie przypominali poświęćanie kóćcioła ktory był łplugáwion y zgwáłcon przez Antyochá. (-)

werset: 23 Tedy fię Iezus przechadzał po ko-

-1: śćiele w przyfionku Sałomonowym

werset: 24 Y obftąpili go żydowie/ á rzekli mu/

-1: Y dokądze ták duŕze náŕze záwiefzć

-1: będzief? Ieŕliżeś ty ieŕt on Kryŕtus/

-1: powiedzże nam iáwnie.

werset: 25 Ná tho im dał odpowiefź Iezus/

-1: Powiefdziałemći wam á nie wierzy-

-1: ćie/ łpráwy ktore ia czynię w imię Oy

-1: cá mego/ tyć o mnie świádczą.

werset: 26 Ale wy nie wierzyćie/ bo nie ieŕte-

-1: śćie z owieczek moich/ iakom wam

-1: powiefdział.

werset: 27 Owieczki moie słucháiąc głófu me

-1: go/ á iac ie znam/ y idą zá mną.

werset: 28 Iac im teŕz wieczny żywot dawam/

-1: y nie zginą ná wieki/ áni ich żaden wy

-1: drze z mey ręki.

werset: 29] Oćiec moy ktory ie mnie dał/ ^G więc

-1: Ízy iełt niż włyfcy/ á żaden nie może

-1: ich wydrzeć z rąk Oycá mego. (marg) ^G A dla tegoż mamy byc dobrze opátrznemi y
wzbroionemi przeciw włytkim niebeśpieczeństwam. (-)

werset: 30] Ia y Oćiec/ iedno iełtechmy.

werset: 31] A ták porwáli záfie kámienie Zy-

-1: dowie áby go vkámionowáli.

werset: 32] Odpowiedział im thedy Iezus/

-1: Wiele dobrych ípraw vkazałem wam

-1: z Oycá mego: Dla ktoregoż tedy z v-

-1: czynkow tych kamionuiećie mię?

werset: 33] Ná to mu Zydowie odpowiedź dá

-1: li/ mowiąc/ Dla dobrego vczynku

-1: nie kámionuieemy cię/ ále dla bluźnier

-1: ítwá/ tho iełt/ iż ty gdyżeś iełt czło-

-1: wiekiem/ czyniśz fię íam Bogiem.

werset: 34] Tedy im rzekł Iezus/ Zali nie iełt

-1: ^x napifano ^H w zakonie wálzym/ íam

-1: rzekł/ Bogowie iełteśćie?(marg) ^H Przez tho słowo zakonu rozumie włytki kłięgi w
kthorych fię zámýkálá włythká fzczyra nauká o pánu Bogu. ^x Psal. 81 v. 6 (-)

rozdział: 13

strona: 59v

EVANG: IOAN.

kolumna: c

werset: 15] Abowiemem wam dał przykład/

-1: iż íákom ía wam vczynił/ ábyśćie y

-1: wy ták czynili.

werset: 16] ^x Záprawdę záprawdę wam po-

-1: wiedam/ Sługá nie iestći węcźszy

-1: nád páná fwego/ áni pofeł iest węc-

-1: łyzy nád onego ktory go pošyła.(*marg*) ^x Mát. 10. v. 24. Luk. 6. v. 20. Niżey. 1. 5v. 20. (-)

werset: 17 Ieśliż temu rozumiećie/ błogoła-

-1: wionemi będziećie ieśliż to vczynićie.

werset: 18 Nie o wśzythkichći was mowię/

-1: iac wiem ktorem obrał/ ále żeby się wy

-1: pełniło piśmo/ ^x Ten ktory ze mną ie

-1: chleb/ ^E podnioł iuż terz przeciwo

-1: mnie pięte śwą. (*marg*) ^x Pfálm. 41. v. 10. ^E W tych słowiech okázuie iż pod poštawką przyacielstwá zdráda się táila w Iudařzu żeby był záthrácił Kryřtuła. (-)

werset: 19 Therazći wam powiedam przed

-1: tym niź będzie/ Ze gdy się to stánie/ á-

-1: byćie wierzyli izćiem ^F ia on iest. (*marg*) ^F To iest Kryřtus odkupićiel śwíatá " Mát. 10. v. 40. Luk. 10. v. 16. (-)

werset: 20 Zápprawde záprawde wam po-

-1: wiedam/ Ktoźkolwiek przyjmie te-

-1: go kthoregobym pošyłał/ mnie przy

-1: mie/ á ktory mnie przyjmie/ onego

-1: przyjmie ktory mię pošłał.

werset: 21 ^x To gdy rzekł Iezus/ zatrwożył się

-1: w ^G Duchu/ á oświadcziác się rzekł/

-1: Zápprawde záprawde wam powie-

-1: dam/ że ieden z was zdrádzi mię.(*marg*) ^x Mát. 26. v. 21. Már. 14. v. 18. Luk. 22v: 21.

^G Dla niesłufznego á řtráźliwego vczynku Iudařzowego. (-)

werset: 22 A przetoź poyzreli zwolennicy po

-1: łobie/ wátpiác o kimby powieđał.

werset: 23 A był niektory z zwolennikow Ie-

-1: zufowych/ który się położył na^H łonie

-1: iego/ on którego miłował Iezus.(*margin*)^H Bo ten był obyczaj Żydowski siadac za stołem iż nie prawie siadali ale się jeden na drugim pokładali. (-)

werset: 24] Tedy onemu dał znać Symon

-1: Piotr/ aby się wypytał któryby to był

-1: co o nim powiedział.

werset: 25] A tak on położywszy się na pierściach

-1: Iezuwowych/ rzekł mu/ Panie któryż

-1: to jest?

werset: 26] Odpowiedział Iezus/ Onci jesth

-1: ktoremu ja omoczywszy sztuczkę chle

-1: ba podam/ a rozmoczywszy podał

-1: sztuczkę synowi Symonowemu I-

-1: skaryotowi.

werset: 27] Po oney tedy szthuce wstąpił weń

-1: szatan/ A przetoż mu rzekł Iezus/

-1: Co czynisz czyn rychley.

werset: 28] A tego żaden nie rozumiał z tych

-1: co siedzieli nacz mu to rzekł.

werset: 29] Abowiem niekthorzy mniáli/

-1: gdyż Iudaż miał mieżek/ iż mu rzekł

-1: Iezus/ Nákup tych rzeczy kthorych

-1: nam potrzebá na święto/ ábo iżby co

-1: dał vbogim.

werset: 30] A tak on wziąwszy onę sztuczkę/ na

-1: tychmiał wyśzedł/ a noc też iuż była.

werset: 31] Gdy tedy wyśzedł/ rzekł Iezus/ ^I

-1: Terazci jest wvielbion Syn człowie

-1: czy/ á Bog vwielbion iest w nim.(*marg*) ^L To iest/ iz krzyż á męká iego vczyni mu wielką á dziwną sławę w kthorych spráwach okázuie fię tu dobrotliwość Boża (-)

werset: 32 Y iefliż Bog vwielbion iest w nim/

kolumna: d

tedyć też Bog vwielbi go w łobie fá-

-1: mym/ y nátychmiałt go vwielbi.

werset: 33 Synaczkowie/ iefzczęciem málucz-

-1: ko iest z wámi/ będziećie mię szukác/

-1: ále iákom powiedział Zydóm/ ^x Gdzie

-1: ia idę wy przydz nie możecie/ tákżec

-1: też y wam teraz powiedam. (*marg*) ^x Wyżłzey. 7. v. 34. (-)

werset: 34 ^{xK} Rofkazanie nowe dawam wam/

-1: " ábysćie iedni drugie miłowáli/ y iá

-1: kom iá was vmiłował/ ábysćie fię y

-1: wy łpołu miłowáli.(*marg*) ^x w 3. Mo. 19. v. 18. Mát. 22. v. 39. ^K Táki e názywa áby to nam zázwdy iego pámiátká iáko co nowego przed oczymá bylá Niżey. 15. v. 12. 1. Ian. 4. v. 21. (-)

werset: 35 Z tádcí poznáią wšzyłcy że wy ie-

-1: łteście zwolennicy moi/ iefliż miłość

-1: mieć będziećie iedni przeciw drugim.

werset: 36 Powiedział mu Symon Piotr/ Pá

-1: nie dokądże idźiesz? Odpowiedział

-1: mu Iezus/ Támi gdzie ia idę/ nie mo-

-1: żefz teraz zá mną idź/ ^L Lecz pothym

-1: poydźiesz.(*marg*) ^L To iefth/ ná on čás gdy duchem święthym będźiesz dobrze vtwierdzon (-)

werset: 37 Tedy mu rzekł Piotr/ Pánie przecz

-1: zá tobą nie mogę idź teraz? zdrowie

-1: moje położę zá cię.

werset: 38 Y odpowiedział mu Iezus/ Zdro-

-1: wie tve zá mię położył? Zápprawdę

-1: záprawdę powiedam tobie/ Nie zá-

-1: poie kur aż fię mnie po trzy kroć zá-

-1: przyłz.

rozdział: 14

KApituła. 14.

1. Ciefzy miłośniki łwe. 2. Powieda iż

-1: ma wstąpić do niebá áby nam tám mieyłce

-1: zgotował. 10. Iedność miedzy nim y miedzy

-1: Oycem. 13. Nápomina ku modlitwie. 23.

-1: Wielkie Obietnice tym ktorzy łtrzegá sło

-1: wá iego.

werset: 1 **N**lechay fię nie

-1: fráłwie łerce wáłze/

-1: wierzyćie w Bogá/

-1: też y w mię wierźcie

werset: 2 W domu Oycá

-1: moiego ^A wieleć iełt

-1: miełzkánia/ iełłizby inaczey było/ po

-1: wiedźiałćibych wam/ idęć ábych wam

-1: nágotował mieyłce.(*marg*) ^A Tymi słowy ciefzy Pan wierne łwe oznáymuiąc iż idzie do niebá nie áby tám łam krolował/ ále iżby łzedł przed swoiemi ktorzy w rychle zá nim poydą/ gdzie przyłzedłzy áby włzytko nálełzi gotowo/ y toć iełt co Páweł łwięty powieda iż iełtechmy wybrani przed wieki w Kryłthulie/ ábowiem nieináczey iedno przezeń y wnim możemy wnidź do onego wiecznego miełzkánia ktore nam iełt od wieku náznáczone iedno iż przez Kryłtułá nam ma być zgotowane. (–)

werset: 3 A gdy odehydę y zgotuię wam miey-

-1: łce/ przydeć zálię y wezmę was do łie

-1: bie/ iż gdzie ia iestem ábyfćie y wy byli

werset: 4 A wiećie do kądći ia idę/ y drogę

-1: wiećie.

werset: 5 Powiedział mu Thomafz/ Pánie

-1: ^B nie wiemy dokąd idźiefz/ y iákoż mo

-1: żem dorgę wiedzieć?(*marg*) ^B Nieiżeby do końcá niewiedźieli ale iefzće znaiomość oná
była od nich zácmlona y zakryta. (–)

werset: 6 Rzekł mu tedy Iezus/ Iac iestem ^C

-1: drogá/ prawdá/ y żywot/ żaden nie

-1: przychodzi do Oycá iedno przez mię. (*marg*) ^C W tych słowiech dawa nam znác iż przez
Kryfthufá wżytko poczynác íprawowác y kończyć mamy. (–)

werset: 7 Gdybyście mię ználi/ y Oycábyście

-1: też mego ználi/ á iuż go teraz znaćie

-1: y widźieliście go.

rozdział: 18

strona: 62

Ian. Liśt 62.

kolumna: a

werset: 8 Odpowiedział Iezus: Powiedzia

-1: łem wam iżćiem ia iest. Iefliż thedy

-1: mnie ízukaćie/ dopuścćiefz tym wol-

-1: no odeydź.

werset: 9 A to fię dźiało żeby fię wypełniło pi

-1: ímo ktore powiedźiało: ^x Iż z tych kto

-1: reś mi podał ^B / żadnegom nie ítrá-

-1: ćił. (*marg*) ^x Wyżfzey 17. v. 12. ^B Abowiem iáko fię ítárał o zbáwienie duż ich/ także
też ítára fię y o ćiałá ich. (–)

werset: 10 A ták Symon Piotr máiąc miecz

-1: dobył go/ y vderzył sługę Káplaná

-1: nawyzfzego/ a vciął mu vcho práwe/

-1: á temu słudze było imię Málchusz.

werset: 11 Tedy Iezus rzekł Piotrowi: Włóż

-1: miecz twoy w połzwy/ izali niemam

-1: pić kubká ktori mnie podał oćiec moy?

werset: 12 Rotá tedy y Rotmiftrz y słuźebni-

-1: cy Zydowfcy poimáli Iezufá/ y zwią

-1: záli go.

werset: 13 A wiedli go naprzod do Annafzá

-1: (bo był swiekier Káiafałow/ ktorzy

-1: był nawyzfzym Káplanem ^C roku o-

-1: nego) ten záfie odefłá go związane-

-1: go Káiafałowi Káplanowi nawyz-

-1: fzemu.(*marg*) ^C Acz vřąd nawyzfzego káplaná wedle vtáwy Bozey miał byc wieczny/ ále pychá y niezgodá Zydowfka sřpráwiła to bylá iz Rzymiánie częfsto ábo z žycznoći ábo za pieniądze ie odmieniali. (-)

werset: 14 Tenći Káiafás był ^x ktorzy dał Zy-

-1: dom radę: Izby tho pożyteczno było

-1: aby ieden człowiek vmárl zá lud.(*marg*) ^x Wyfzley. 11. v. 50. (-)

werset: 15 " Y fzedł zá Iezufem Symon Piotr

-1: y drugi zwolennik/ á ten to zwolen-

-1: nik był znáiomy Káplanowi nawyz-

-1: fzemu/ y wfzedł sřpołu z Iezufem do

-1: dworu Káplaná nawyzfzego.(*marg*) " Mat. 26. v. 58. Már. 14. v. 54. Luk. 22. v. 54. (-)

werset: 16 A Piotr ftał v drzwi ná dworze/

-1: y wyfzedfzy on drugi zwolennik kto-

-1: rego znał nawyzfzy Káplán/ mowił

-1: z odźwierną/ y w wiodł Piotrá.

werset: 17 Rzekłá tedy Piotrowi słuźebnicá

-1: odźwierna: Zaliś y ty nie ieft z zwo-

-1: lennikow człowieká tego? A on po-

-1: wiedział: Nie ieftem.

werset: 18 Y ftali słuźdy y opráwcy ktorzy by

-1: li nákladli ogień/ bo źimno było/ y

-1: grzali się/ á ftał theź z nimi y Piotr

-1: grzeiąc się.

werset: 19 A ták nawyzłzy Káplán pytał Ie-

-1: zulfá o iego zwolennikoch/ y o náuce

-1: iego.

werset: 20 Odpowiedział mu Iezus: Iaćiem

-1: iáwnie powieđał światu/ iamći zá-

-1: wfze vczył w boźnicy y w kościele/

-1: gdzie się zewłząd Zydowie sčhadzá-

-1: ią/ á skryćie nicem nie mowił.

werset: 21 Przeczże mię pytháś? Pytay tych

-1: ktorzy słučáli com im mowił/ ćić o-

-1: to wiedzą com ia powieđał.

werset: 22 To gdy mowił/ thedy ieden z słuź

-1: ktory tuź ftał/ vderzył pálcatem Ie-

-1: zulfá mowiąc: Y také odpowieđaś

kolumna: b

nawyzłzemu Káplánowi?

werset: 23 Odpowiedział mu Iezus: Iefli-

-1: źem źle co rzekł/ day świádectwo o

-1: złym/ á iefliź dobrze/ przeczże mię

-1: bijeś?

werset: 24^x A thákći go był Annáfz odesłáł

-1: związánego do Káiáfáfá nawyzłze-

-1: go Káplána.(*marg*) ^x Mát. 26. v. 57. Már. 14. v. 53. Luk. 22. v. 54. (-)

werset: 25^x A Symon Piotr ftał grzeiąć fię/

-1: y rzekli do niego: Azaż y ty nie ieltes

-1: z iego zwolennikow? A on záprzał

-1: fię mowiąć: Nie ieltem. (*marg*) ^x Mát. 26. v. 69. Már. 14. v. 66. Luk. 22. v. 55. (-)

werset: 26 Tedy mu rzekł niektory z sług Ká

-1: plána nawyzłzego/ powinowaty o-

-1: nego ktoremu był Piotr wciął vcho:

-1: Izażem ia ćiebie nie widział w ogro-

-1: dzie przy nim?

werset: 27 Ale záfię Piotr záprzał/ y nátych-

-1: miał kur zapiął.

werset: 28^x Odwiedli tedy Iezufá od Káiá-

-1: fáfá ná Ratułz/ á było poranu/ y nie

-1: wełzli sámi ná Ráthułz " áby fię nie

-1: splugawili/ ale iżby požywali Wiel-

-1: kieynocy.(*marg*) ^x Mát. 27. v. 2. Már. 15. v. 1. Luk. 23. v. 1. " Dziey. 10. v. 28. y 11. v. 3. (-)

werset: 29 A thak Piłat wyłzedł do nich ná

-1: dwor/ y rzekł: Iakąż skargę przyno-

-1: śicie przeciw człówiekowi temu?

werset: 30 Odpowiedzieli mu y rzekli: Być

-1: ten nie był złoczyńcą/ tedyćbychmy go

-1: nie podali.

werset: 31 Rzekł im tedy Piłat: ^D Weźmićież

-1: go wy/ á wedle zakonu wáfzego o-

-1: sádzcie go. Ale mu powiedzieli Zydo

-1: wie: Namci fię nie godzi zábijác ni-

-1: kogo.(*marg*) ^D To mowi szydząc z nich bo mu názbyt dokuczáli profząc o tho co było przeciw káżdemu práwu. (-)

werset: 32 Aby się wypełniło słowo Iezuso-

-1: we ^x ktore powiedział/ oznajmując

-1: którą śmiercią miał vmrzeć.(*marg*) ^x Mát. 20. v. 19. (-)

werset: 33 ^x A przethoż zafię wšzedł Piłat do

-1: ratufza/ y wezwawšzy Iezufá rzekł

-1: mu: Tyżeś ieft Krol Zydowłki? (*marg*) ^x Mát. 27. v. 11. Már. 15. v. 2. Luk. 23. v. 3. (-)

werset: 34 Odpowiedział mu Iezus: A sam-

-1: że to od siebie mowisz/ czylić drudzy

-1: o mnie powiedali?

werset: 35 Odpowiedział Piłat: Ażem ia

-1: ieft Zyd? narod twoy y przednieyfzy

-1: thwoi Kapłani podali mi cię. Cożeś

-1: wšdy vczynił?

werset: 36 Odpowiedział Iezus: Krolestwo

-1: moje nie ieftci z tego swiátá. Iešliżeć

-1: by krolestwo moje z tego swiata by-

-1: ło/ słudzy moi walczyliby żebych nie

-1: był wydan Zydom. Aleć teraz krole-

-1: łtwo moje nie ieft ztąd.

ksiega: Acto.

strona: 64v

kolumna: c

WTore księgi Łukafzá świętego/

-1: **ktorych napis ieft/ Dzieie ábo Spráwy Apoštolskie.**

rozdział: 1

KApituła 1.

5. Rozmowy Kryšťuľowe z Apořtoľy. 9. Ie

-1: go w niebowřtąpjenje. 15. Rzecz Piotrowá

-1: ku obráníu kthorego ná mieyřce Iudařzá

-1: Iřkáryotá. 26. Los padľ ná Máćieiá.

werset: 1 **W** Ypráwiľem

-1: ^A pirwřze křięgi

-1: Teofile/ o wřzy

-1: tkim co poczý-

-1: naľ Iezus czy-

-1: nić y vćzyć. *(marg)* ^A Okázuie tu iř ty křięgi máiá być zľąćzone z onemi pirwřzemi ktore piřaľ Lukarř řwięty. (-)

werset: 2 Ař do dnia te

-1: go/ w ktory ^B dawřzy rořkazánie A-

-1: pořtoľom przez Duchá řwiętego/ kto

-1: re byľ obraľ/ wřięt iest ku gorze. *(marg)* To iest/ áby opowiedáli Ewánieľiá. (-)

werset: 3 Ktorem řię teř řam potym gdy byľ

-1: vmęćzon zřtawiľ řywym ^C w wielu

-1: niewąřpliwych znakoch/ przez ćter-

-1: dzieřci dni řię im vkázuiąc/ y powie-

-1: dáiác thy rzeczy ktore ku kroľstwu

-1: Bořemu naleřą. *(marg)* ^C Aby tym řpofobem zacnoř y zwierzchnoř podaľ Ewánieľiey řwoiey. (-)

werset: 4 A zebrawřzy ie/ rořkazaľ im áby

-1: nie odchadzáli z Ieruzálem/ ále iřby

-1: ćzekáli obietnice Oycowey/ ^x ktora-

-1: řcie řlyřzeli odemnie. *(marg)* ^x Luk. 24. v. 49. Ian. 14. v. 26. (-)

werset: 5 ^x A bowiem Ian krćiľci wodá/ ale

-1: wy bęďziećie ^D pokrććeni Duchem

-1: świętym po niewielu tych dni.(*marg*) ^x Mát. 3. v. 11. Már. 1. v. 8. Luk. 3. v. 16. Ian. 1. v. 26. Niżey. 2. v. 2: y 11. v. 16. y 19. v. 4. ^D To iest/ będziecie pokropieni łádką duchową ktora ni od kogo iedno od fámege fyná Bożego bywa daná. (–)

werset: 6] A tak oni zřzedřzy fię/ pytali go mo

-1: wiác: Pánie zali w tym czáfię náprá

-1: wiřz kroleřtwo Izráelřkie?

werset: 7] Lecř on rzekł do nich: ^E Nie wá-

-1: řzác rzecř znác czáfy y chwile/ ktore

-1: Óciec w řwey wláfney mocy położył.(*marg*) ^E Tymi słowy zákázuie nam pytác fię o tym co iefth nád rozum nářz/ á co łobie řam Bog záchował. (–)

werset: 8] " Ale weźmiećie moc Duchá řwię-

-1: tego gdy przydřie ná was/ y będziećie

-1: mi řwiádki w Ieruzálem/ y we wřzy

-1: tkim Iudá/ y w Sámáryey/ ^F ář y do

-1: ořtátecznych źień.(*marg*) " Niżey. 2. v. 2. ^F Stára fię iákoby im wybił z myřli omyłne ich mnińanie ktore o Mefyářzu mieli/ mnińaiác że tylko řámym Zydóm wláfnie naleřáł. (–)

werset: 9] ^x A tho rzekřzy/ gdy oni pátrřáli

-1: podnieřion iest/ á obłok porwał go

-1: od oczu ich.(*marg*) ^x Luk. 24. v. 51. (–)

werset: 10] Y gdy ták pilnie oczy řwe podnořili

-1: w niebo/ á on řzedł/ oto dwá męřo-

-1: wie thuř řtáńęli przy nich ^G w białyeh

-1: řzátách.(*marg*) ^G Ty znáki były zacnořci Bořkiew áby tym řpořobem Aniółowie od inych łudźi byli rozeřnáni. (–)

werset: 11] Ktorzy teř rzekli: Męřowie Gali-

-1: leyczycy przecřże řtoićie patrzaiác w

-1: niebo? Ten Iezus ktory wzgorę w-

kolumna: d

zięt ieft od was w niebo/ tákci przy-

-1: dzie iákofcie widzieli go idącego do

-1: niebá.

werset: 12 Tedy fię wroćili do Ieruzálem od

-1: gory którą zową Oliwną/ co ieft bli

-1: lko Ieruzálem/ thák dáleko iákoby ^H

-1: Szabath chodu.(*marg*) ^H To ieft/ ná dwu tyfiącu krokow. (–)

werset: 13 A gdy weszli/ wftąpili ná falę kędy

-1: mieszkali/ Piotr/ y Iákub/ y Ian/ y

-1: Andrzey/ y Filip/ y Thomařz/ Bár-

-1: łomiej/ y Máttheufz/ Iákub syn

-1: Alfeufzow/ Symon Zelotes/ y Iu-

-1: dás Iákubow brát.

werset: 14 Cic wżyřcy trwáli ^I zgodnie ná mo

-1: dlitwie y prořbách z żonami/ y z má-

-1: tką Iezufową/ y z brácią iego. (*marg*) ^I Okázuie iż gdychmy łą zgodnemi że ná ten czas narychley bywamy řprawnemi ku przyięciu ducha řwiętego. (–)

werset: 15 W tychże tám czáliech powftawřzy

-1: Piotr w pořrodek zwolennikow/

-1: rzekł: (á było ich w kupie miánowi-

-1: cie tám ná onym mieyřcu iákoby řto

-1: y dwádźieřciá)

werset: 16 Mężowie braćia/ potrzebác fię by-

-1: ło wypełnić piřmu onemu/ ^x ktore o-

-1: powiedźiał Duch řwięty przez wřtá

-1: Dawidowe/ ^x o Iudařzu ktory był

-1: przewodnikiem w drodze onym co

-1: poimáli Iezufa.(*marg*) ^x Pfalm. 41. v. 40. Ian. 13. v. 18. ^x Ian: 18. v. 3. (–)

werset: 17 Abowiemći był policzon miedzy nas/

-1: y dostał był czałtki tego wrzędu.

werset: 18 A przetoż on dostał był roley z nay

-1: mu złościwego/ a ^K obieśiwfzy fię ro

-1: śpukł fię na poły/ y wypłynęły trzewá

-1: iego. (marg) " Mát. 27. v. 5. ^K W Greckim stoi iż fię Iudaż sam z gory zrzucił/ á zádawiwfzy fię rofpukł fię ták iáko fię y onym stáło/ o ktorých czytáy 2. Kron. 25. v. 12. (-)

werset: 19 Y iáwnoć to iełt wfzytkim mieřzká

-1: iącym w Ieruzálem/ ták iż názvano

-1: pole ono włáfnym ich ięzykiem Akel-

-1: dáma/ to iełt Rola krwie.

werset: 20 A bowiem nápiřano w Kfięgách

-1: Pfiálmow: ^x Niechay będzie mieřzká

-1: nie iego opuřtořzone/ á niech nikt nie

-1: będzie ktoby w nim mieřkał/ ^x y prze

-1: łożeńřtwo ie^go niechay weźmie drugi. (marg) ^x Pfiálm. 69: v. 26. ^x Pfiálm. 109. v. 8. (-)

werset: 21 A thak potrzebá z tych męřow kto-

-1: rzy fię známi złączyli po wfzytek then

-1: czař/ iáko Pan Iezus śpráwował v-

-1: rzađ řwoy miedzy námi/

werset: 22 ^L Poczawřzy od krztu Iánowego/

-1: áż do tego dnia w ktory iełt wzięt ku

-1: gorze od nas/ áby ieden z nich był zná

-1: mi świadkiem zmarthwychwřtánia

-1: iego. (marg) ^L Czyni wzmiankę nagłownieyřzego ártykułu wiáry nářzey/ w ktorým teź y ine zámyká. (-)

rozdział: 5

strona: 67

kolumna: a

KApitu. 5.

1. Smierć Anániafzowá y żony iego. 18. Wię

-1: żienie Apoftolskie. 19. Wyzwolenie ich. 21. Y

-1: 42. Státęczność ich. 27. Choćiaż im było zá-

-1: kazano áby nie vczyli w imię Iezufowe 29.

-1: Przedfię śmieie go wyznawáią. 34. Rádá

-1: Gámálielowá.

werset: 1 **T** Edy theż mąż

-1: niekthory imieniem

-1: Anániafz z Safyrą

-1: żoną fwą przedał o-

-1: śiádłość.

werset: 2 Y wyiął nieco z pie

-1: niędzy/ o czym wiedziáá y żoná ie-

-1: go/ á przynioźfzy część niektorą/ po-

-1: łożył przed nogi Apoftolskie.

werset: 3 Rzekł mu tedy Piotr/ Anániafzu

-1: przeczże fzátan nápełnił ferce twe/ i-

-1: żeś fklámał przeciw Duchowi świę

-1: temu/ á wiąłeś pieniędzy zá then fol-

-1: wárk?

werset: 4 ^A Azażby gdybyś był chował tobie to

-1: było nie zoftáło/ á przedawfzy zażeś

-1: tego nie miał w mocy fwey? Przecz-

-1: żeś fobie tę rzecz ná myfł przywodził?

-1: ^B Nie ludźmiś fklámał ále Bogiem. (marg) ^A Znáczy fię iż to był bárzo wielki á nie znośny grzech/ bo dobrowolnie grześzył/ á ták mu było wolno ábo fwe pole mieć/ ábo ie przedawfzy pieniądze fobie fchowác/ nie dáwáiąc ich do fpołeczności. ^B Abowiem Bog był miedzy nimi/ á ták ten kthory fię opácznie obchodził zduchem s. klámał Bogiem. (-)

werset: 5] Ty słowa słyszac Ananiaż vpad-

-1: Źy vmárł/ Y przyźedł ftrách wielki

-1: ná wŹytki ktorzy to Źyszeli.

werset: 6] A tak wftawŹy młodźieńcy por-

-1: wáli go/ á wynioźŹy pogrzebli.

werset: 7] Y gdy iuź było iákoby po trzech go-

-1: dzinách/ gdy żoná iego nie wiedzac

-1: co Źię Źtáło/ tam weŹŹlá/

werset: 8] Rzekł do niey Piotr/ Powiedz mi

-1: zá tykoliŹcie przedáli then folwárk?

-1: A oná rzekła/ Za tylko.

werset: 9] Tedy Piotr rzekł do niey/ Coź tho

-1: ieŹt żeŹcie Źię ná tho zmowili ábyŹcie

-1: kuŹili Duchá Páńkiego? Oto nogi

-1: tych ktorzy pogrzebli męźá twego tuź

-1: v drźwi fą/ y ciebieć wyniofą.

werset: 10] Pádła thedy wnet v nog iego bez

-1: duŹe/ á wŹedŹy młodźieńcy znále-

-1: Źli ią vmárłá/ á wynioźŹy pogrzebli

-1: ią podle męźá iey.

werset: 11] Y przyźedł wielki ftrách ná wŹy-

-1: tek KoŹcioł/ y ná wŹytki ktorzy tho

-1: Źyszeli.

werset: 12] A ták przez ręce ApoŹtolŹkie dźia

-1: ło Źię wiele znakow y cudow mie-

-1: dzy ludzmi/ a byli wŹyŹyfcy zgodnie w

-1: przyŹionku Sálomonowym.

werset: 13] C A z inych żaden nie Źmiał Źię do

werset: 13 nich przyłączyć/ ále ie sobie miał lud

-1: w wielkiej powadze.

werset: 13 (marg) ^C Abowiem wiele tych było które trapiło właśnie ich sumieniem. (-)

werset: 14 Y tym więcej przyrafiło wielko-

-1: ści wierzących Panu/ mężów społu

-1: y niewiaft.

werset: 15 Tak iż też ná vlice wynafzáli nie-

-1: mocne/ y kładli ie ná łózkách y ná po

-1: ścieli/ áby choć tylko cień Piotrá idą-

-1: cego zaciął którego z nich.

werset: 16 Zchodził fię też lud z okolicznych

-1: miał do Ieruzalem wioząc niemoc-

-1: ne/ y którzy byli przenágábáni od du

-1: chow nieczyfthych/ á ci wfzyfcy byli

-1: vztrowieni.

werset: 17 Thedy powftawfzy Káplán na-

-1: wyżfzy y wfzyfcy którzy z nim byli ^D z

-1: fekty Sáduceufzow/ będąc pełni nie-

-1: nawiści. (marg) ^D Bo Saduceufowie na then czas mieli wielki przodek między Zydy. (-)

werset: 18 Tárgnęli fię rękómá ná Apofto-

-1: ły/ y podáli ie do więzienia pópoli-

-1: tego.

werset: 19 Ale Anioł Pánfki w nocy otwo-

-1: rzył drzwi v ciemnicy/ á wywiodfzy

-1: ie/ rzekł.

werset: 20 Idźcież/ á ftánawfzy powiedaycie

-1: ludowi w Kościele wfzythki fłowá

-1: ^E żywotá tego. (marg) ^E To ieft/ náuki ożywiaiącey. (-)

werset: 21 Tho oni gdy wflyfzeli/ weszli rá-

-1: niuczko do kościoła y wyczyli/ A przy-
-1: źedźy Kápłan nawyźszy y ci co z nim
-1: byli/ zebráli radę y wŕytki łtárŕze ŕy-
-1: now Izráelŕkich/ á poŕłali do ciemni
-1: ce opráwce aby byli ony przywiedli.

werset: 22] Ale gdy opráwce przyźli/ nie na-

-1: leźli ich w ciemnicy/ co wrociwŕy ŕię
-1: oznaymili.

werset: 23] Powiedáiąc/ Acźciechmy ciemni-

-1: cę znaleźli zamknioną ze wŕytką pil-
-1: noŕcią/ y ŕtraż z dworu ŕtoiącą prze-
-1: de drzwiami/ lecz gdyŕmy otworzyli/
-1: żadnegoŕmy we wnątrŕ nie náleźli.

werset: 24] A gdy ty ŕłowá wŕyźli y nawyź-

-1: ŕzy Kápłan/ y przełožony Koŕcioła/
-1: tákże y Kłiążęta kapłánŕkie/ wąpili o
-1: nich coby to było.

werset: 25] Y przyźedźy niektory powiedźiał

-1: im/ Oto mężowie ktoreŕcie byli dali
-1: do więzienia/ ŕthoią w koŕciele/ á v-
-1: czą lud.

werset: 26] Tedy rotmiŕtrŕ z ŕługami przywie

-1: dli ie/ wŕzakoź nie gwałtem/ (bo ŕię
-1: ludźi bali by ich nie vkámienowáli).

werset: 27] Przywiodźy ie tedy poŕtháwili

-1: przed radą/ A ták ich pytało Kłiążę
-1: kapłánŕkie/

rozdział: 8]

ACTA APOST.

kolumna: c

werset: 22] Vznayże fię tedy od tey twey złości/

-1: á próś Bogá áczci ínadź będzie od-

-1: pułzczoną myłł fercá twego.

werset: 23] Abowiem cię widzę być ^H w gorz--1: kości żołci/ y związaniu złości. (marg) ^H Dawa znác o wewnętrzney złości/ ábowiem ferce
iego było nápoione niepobożnością. (-)

werset: 24] Odpowiedziawłzy tedy Symon/

-1: rzekł/ Modłcież fię wy zá mną v Pá-

-1: ná/ áby mi fię co nieprzydało z tych

-1: rzeczy ktoreście powiedzieli.

werset: 25] A tak oni oświadczáli y opowiedá

-1: li łowo Boże/ y zátym fię wroćili do

-1: Ieruzálem/ y w wielu miáfteczkách

-1: Sámárytháńskich Ewánielią opo-

-1: wiedáli.

werset: 26] Pothym Anioł Páńłki mowił do

-1: Filipá powiedáiąc/ Wítań á idz ku

-1: Południowi/ drogą ktora od Ieru-

-1: zálem bieży ku Gázie/ ktore iełt řpu-

-1: łtołzáłe.

werset: 27] Tedy on wıtawłzy/ řzedł/ á oto nie-

-1: ktory Etyopczyk ^I ochmiřtrz y zacny-1: řprawcá ^K Kándacy Krolowey E-

-1: tyopřkiey/ ktory był przełozonym nád

-1: wřzythkimi řkárby iey/ á przyiechał

-1: był ku chwale Bożey do Ieruzálem. (marg) ^I W Greckim řtoi Eunuchus/ co fię włásnie
rozumie rzezániec. ^K Tym imieniem pořpolócie názywano wřzytki Krolowe Etyopřkie/ (-)

werset: 28 Y gdy fię wrocił siedząc ná woźie

-1: íwym/ czytał íobie Ezáialzá Pro-

-1: roká.

werset: 29 A ták rzekł Duch Filipowi/ Przy-

-1: ítąp á przyłącz fię do wozu tego.

werset: 30 Przybiegłzy thedy Filip/ wílyżał

-1: go a on czyta Ezáialzá Proroka/ Y

-1: rzekł mu/ Rozumiełzi co czytałz?

werset: 31 A on rzekł/ Iakoż mam rozumieć

-1: íełli mi kto nie pokaże? Y prośił Fili-

-1: pá áby wíłąpił y wśiádl do niego.

werset: 32 A mieyłce pílmá było tho/ ^x Iáko

-1: owcá ku zábićiu wiedzion íełt/ a íá-

-1: ko báránek milczący przed tym który

-1: go goli/ ták nie otworzył wít swoich.(*marg*) ^x Ezá. 53. v. 7. (-)

werset: 33 ^L W vniżeniu íego łąd íego wywyż

-1: ízon íełt/ á ^M wíek íego y kthoż wypo-

-1: wíe? ábowiem odíet íełt ^N żywot íego

-1: z zímie.(*marg*) ^L Bo Iezus będąc wzbudzony od vmárłych zgłádził pohánbienie íwego íkazánia którym był vniżon. ^M To íełt/ pokąd on kwíthnác będącie y z potomnym íwoim kóćiołem. ^N Abowiem odśzedłzy z zímie kroluie w niebie. (-)

werset: 34 Tedy odpowídziawłzy Ochmíłtrz

-1: on Filipowi/ mowíł/ Profzę cíę o

-1: kimze tu Prorok mowí? íamli o ío-

-1: bie czyli o kim ínym?

werset: 35 A ták Filip otworzywłzy wítá íwe/

-1: á począwłzy od onego pílmá/ opo-

-1: wíełł mu Iezufá.

werset: 36 Y gdy dáley iecháli w drogę/ przy-

-1: fzi do niektorey wody/ tedy rzekł O-

-1: chmiŃtrz/ Otoż wodá/ coż przekaża

-1: żebych nie miał byc okrzczon?

werset: 37 Ale mu powiedział Filip/ IeŃliż ze

kolumna: d

wŃzytkiego Ńercá wierzyŃz/ thedyc fię

-1: godzi/ A on mu odpowiedziawŃzy/

-1: rzekł/ Wierzę iż Iezus KryŃtus ieŃt

-1: Syn Boży.

werset: 38 Kazał tedy Ńtánąc wozowi/ y wŃtą

-1: pili obádwa w wodę Filip z Ochmi

-1: Ńtrzem/ á okrzcił go.

werset: 39 A gdy wyŃzli z wody/ Duch Páń-

-1: Ńki porwał Filipá/ ° tak iż go on O=

-1: chmiŃtrz więcey nie widział/ y iechał

-1: drogą Ńwą ráduiác fię.(marg) ° To fię Ńtáło áby tym lepiey poznał iż mu był Filip poŃlan od Bogá. (-)

werset: 40 A Filip áż w Azoćie ieŃt ználeżion/

-1: y chodząc po wŃzytkich mieŃciech opo

-1: wiedał Ewanieliá/ áż przyŃzedł do

-1: Cefarey.

rozdział: 9

KApitu. 9.

1. Náwrocenie Saulowe. 15. Wezwánie ie

-1: go ná vrząd ApóŃtholŃki. 20. Chuć iego ku

-1: Ńpráwowánium vrzędu onego. 24. Iáko

-1: džiwnym obyczáiem wybáwion ieŃt od zdra

-1: dy ZydowŃkiew. 26. PrzyŃzedł do ApóŃtołow.

- 1: 31. Szczęście Kościołów. 34. Piotr wzdra-
- 1: wia Eneafzá. 40. Tábitę wzbudził z vmár-
- 1: łych. 42. Wiele ich náwraca. 43. Ma gośpo-
- 1: dę v niektoiego gárbarzá.

werset: 1^x **T** Edy Saul

- 1: będąc iefzce ^A zá
- 1: palony pogroż-
- 1: kami y morder-
- 1: íthwy przeciw
- 1: zwolennikom
- 1: Páńskim/ ízedł
- 1: do Kfiążęciá kápłáńskiego.(*marg*) ^x Gála. 1. v. 13. ^A Okázuie iż then ktory fię raz nápiie
- krwie niewinney że ten tym więcey w okrucieńftwie fwym poštěpuie. (-)

werset: 2^y Y prośił go o líthy do Dámáškzu

- 1: do boźnic/ iż gdzieby niektore znalazł
- 1: tey sekty/ ták męze iáko y niewiáfty/
- 1: áby ie powiázawłzy przywiodł do Ie
- 1: ruzálem.

werset: 3^A A thák gdy był w drodze/ y gdy iuż

- 1: był blifko Damáškzu/ ^x tedy z pręđ-
- 1: ká oświeciłá fię około niego świat-
- 1: łość z niebá. (*marg*) ^x Niżey. 22. v. 6. 1. Kor 15. v. 8. 2. Kor. 12. v. 2. (-)

werset: 4^Y Y gdy padł ná ziemię włtyłzał głos

- 1: mowiący do siebie/ Saulu/ Saulu/
- 1: przecz mię prześláduiefz?

werset: 5^{Thedy} Thedy on rzekł/ Ktożeś ieft Pá-

- 1: nie? A Pan rzekł/ Iáciem ieft Iezus
- 1: ktorego thy prześláduiefz/ trudnoć

-1: ieft rzecz thobie przeciwko ^B ofnom

-1: wirzgąc.(*marg*) ^B To ieft/ przeciwić fię Bogu gdy fię on nam zaftawuie. (-)

werset: 6] A on drząc y lękaiąc fię powiedział/

-1: Pánie což chcełz ábych czynił? Tedy

-1: Pan rzekł kniemu/ Włthań a idz do

-1: miąftá/ y powiedząc tobie což będzie

-1: potrzeba czynić.

rozdział: 11]

strona: 72

Sprawy

Apoftolskie. Lift 72.

werset: 26] A ználazłzy go/ przywiodł do An-

-1: thyochiiey/ Tám tedy przez wfy-

-1: tek rok íchadzáli fię do Kościoła/ y v-

-1: czyli lud wielki: A ták zwolenniki na

-1: przod w ^D Anthyochiiey nazywano

-1: Krześciány. (*marg*) ^D Tá byłá thego przyczyná iz to miáło v ftarych ludzi było potym w bárzo wielkiej powadze. (-)

werset: 27] Pod onymże czálem przyłzli Proro

-1: cy z Ieruzálem do Anthyochiiey.

werset: 28] A powłhawłzy ieden z nich imie-

-1: niem Agabus/ oznáymował przez

-1: ducha iz miał przydz głód wielki po

-1: wftytkim świecie/ kthory fię ftál za

-1: Klaudyufza Cefárzá.

werset: 29] ^X A thák wfyficy zwolennicy iáko

-1: ktory mógł wyftarczyć/ poftánowali

-1: poftać nieco na rátkunk bráciey kto-

-1: rzy miefzkáli w Zydoftwie.(*marg*) ^x Niżey 12. v. 25. (-)

werset: 30 Co y vczynili poławfzy do ftárfzych

-1: przez Bárnabáfza y Saulá.

rozdział: 12

KApitu. 12.

1. Kościoł vtrapion od Herodá 2. Iákub zá

-1: bit. 4. Piotr podan do więźienia. 7. Wybá-

-1: wion od Anioła. 20. Herod bierze przymie-

-1: rze z Tyriyczyki y Sydończyki. 21. Iego py-

-1: chá 23. Y pokaranie iego 24. Ewánielia

-1: kwitnie 25. Ian ktorego nazywano Marek

-1: przyftał do Páwłá y do Bárnabáfzá.

werset: 1 **P** Rzytym te-

-1: goż czáfu począł

-1: ^A Herod Krol

-1: trapić niektore

-1: z Kościołá. (*marg*) ^A Tenći był on Agrypá wielki ktory był fynem Aryftobulowym. (-)

werset: 2 Y zámordo-

-1: wał ^B Iakubá

-1: bráta Ianowego.(*marg*) ^B Abowiem był drugi Iákub fyn Alfeufzow. (-)

werset: 3 A gdy tho vyzrał być ^C wdzięczną

-1: rzecz Zydom/ ftarał fię iakoby był po

-1: imał y Piotrá/ (a były dni Przałni-

-1: kow).(*marg*) ^C Tu fię znáczy że tego nie czynił z miłofci chutliwey ku wierze/ ale iżby
żáściełał fwym rzeczám á ziednał sobie miłofć v Zydow. (-)

werset: 4 Ktorego też poimawfzy podał do

-1: więzienia/ poruczywfzy go pod czwo

-1: rę ftraż/ gdzie było w každey po czte-

-1: rech drabiech aby go ńtrzegli/ chcąc

-1: po Wielkiej nocy wywieść go lu-

-1: dowi.

werset: 5] A przethoż Piotr był chowan pod

-1: ńtrażą/ ále modlitwa wńtawiczna od

-1: końcioła ku Bogu bywała za nim.

werset: 6] Gdy kthemu przydź miało áby go

-1: był Herod wywiodł/ tedy oney nocy

-1: ńpał Piotr miedzy dwiema draby/

-1: związány dwiema ńancuchy/ á ńtro-

-1: że przed drzwiami ńtrzegli ćiemnice.

kolumna: b

werset: 7] A oto Anioł Páńki przyśzedł/ á iá-

-1: ńność ńię oświećila w ćiemnicy/ y trą

-1: ćiwńzy w bok Piotrow/ obudźił go/

-1: mowiac/ Wńthań rychło/ Y opádły

-1: ńancuchy z rąk iego.

werset: 8] Zátym Anioł rzekł kniemu/ Opáńz

-1: ńię/ á podwiąz trzewiki twoie/ Y v-

-1: czynił ták/ Tedy mu on rzekł/ Oblecz

-1: ná ńię pńalcz twoy/ á idź za mną.

werset: 9] A thák wyńzedńzy Piotr/ ńzedł zá

-1: nim/ ani wiedźiał żeby to było pra-

-1: wdziwie co ńię dźiało przez Anioła/

-1: ńec [!] mniemał żeby widzenie widźiał.

werset: 10] Potym gdy przeminęli pierwńzą y

-1: wtorą ńtraż/ przyńzli do brany żelá-

-1: zney ktora wiedzie ku miáńtu/ á tá ńię

-1: im dobrowolnie otworzyła/ y wy-

-1: fzedŝzy przefzli iednę vlicę/ á tak ná-

-1: tychmiałt odŝedł Anioł od niego.

werset: 11 Thedy Piotr przyŝedŝzy kłobie/

-1: rzekł/ Theraz znam práwie iż poŝłał

-1: Pan Anioła ŝwoiego/ y wyjął mię z

-1: rąk Herodowych/ y ze wŝytkiego o-

-1: czekawánia ludu Zydowŝkiego.

werset: 12 A zrozumiawŝzy rzecz/ przyŝedł

-1: do domu Máryey mátki Ianowey/

-1: kthorego názywano Márek/ gdzie

-1: było wiele zgromadzonych y modlą-

-1: cych fię.

werset: 13 Gdy thedy Piotr zákołátał we

-1: drzwi v przyfionká/ dziewczeká imie

-1: niem Rhode wyŝlá ŝluchác.

werset: 14 Ktora poznawŝzy Piotrow głos/

-1: przed rádoŝciá nie otworzyłá przy-

-1: ŝionká/ ále w dom wbieżawŝzy o-

-1: znaymiłá iż Piotr ŝthał przed przy-

-1: ŝionkiem.

werset: 15 Ale oni rzekli do niey/ Száleiefz/

-1: wŝzákoż oná twierdziłá iż fię thák

-1: rzecz ma/ A oni mowili/ ^D Ieŝt An-

-1: ioł iego. (marg) ^D Stroż kthorego Bog przydał ku záchowaniu zdrowia iego. (-)

werset: 16 Y trwał Piotr kołácác/ á gdy o-

-1: tworzyli vyzreli go/ y lękli fię.

werset: 17 A gdy ná nie reká kinał aby vmil-

-1: knęli/ powiedział im iáko Pan wy-

-1: wiodł go z ŝtrażey/ y rzekł/ Oznay-

-1: mićie tho Iakubowi y bráćiey/ á wy-

-1: źzedźy źzedł ná ine mieyfce.

werset: 18 Y gdy dzień nátał/ thedy był roz-

-1: ruch nie mały miedzy draby coby fię z

-1: Piotrem stáło.

werset: 19 A ták gdy fię o nim Herod wywiá

-1: dowáł á nie nalazł go/ óładźiwfy

-1: práwo o strożoch/ fkazał ie ná stráce

-1: nie/ y wyiechawfy z Zydofstwa do

-1: Cefáreiey/ tamże miefzkał.

rozdział: 15

strona: 74v

kolumna: c

werset: 24 Gdyżechmy słyfzeli/ iż niektorzy z

-1: nas wyźzedźy zátwożyli was fło-

-1: wy/ pośłabiáiąc duźe wáfze/ á każąc

-1: was obrzezowác/ y záchowywác za-

-1: kon Moizefzow/ ktorymechmy my te

-1: go nie rofkazowáli.

werset: 25 Zdało fię nam tedy wśzytkim iedno

-1: ftáynie zebránym/ pośłác do was mę

-1: że przebráne z namileyfzymi nálfzymi/

-1: Bárnábafzem y z Pawłem.

werset: 26 Z ludźmi tymi ktorzy wydáli zdro

-1: wia fwe dla imieniá Pána nálfzego

-1: Iezufá Kryftufá.

werset: 27 A przetożechmy pośłali Iudáfá y

-1: Sylę/ ktorzy wam y fami fłowy tho

-1: oznaymiá.

werset: 28] Abowiem thák fię zdáło ^G Du-

-1: chowi świętemu y nam/ abyśmy wię

-1: cey nie kładli ná was brzemion/ ied-

-1: no ty potrzebne. (marg) ^G Tu fię znaczy że duch święthy był wodzem ich iż tho piáli y vftáwiály ále potym ty rzeczy w niwecz fą obrocone/ oprócz grzechu nieczyftego. (-)

werset: 29] Abyście fię wtrzymawali od tych

-1: rzeczy/ ktore fą ofiarowane bálwá-

-1: nom/ od krwie/ od rzeczy dawionych/

-1: y od grzechu nieczyftego/ od ktorych

-1: rzeczy ieśli fię fąmi zachowywać bę-

-1: dziecie/ dobrze vczynicie. Zátym fię

-1: dobrze mieycie.

werset: 30] A tak oni odprawieni/ przyfzli do

-1: Antyochiey/ á zebrałzy lud oddáli

-1: lift.

werset: 31] Ktory gdy przeczciono/ vrádowá

-1: li fię z pociefzenia.

werset: 32] Tedy Iudás y Sylás gdyż y fąmi by

-1: li Proroki/ dlugiem i fłowy nápomi

-1: nali brácia/ y vtwirdzali ie.

werset: 33] Y gdy tam kilka czásow zmiefzkáli/

-1: odefłani fą z pokojem od bráciey do

-1: Apoftólow.

werset: 34] Ale Syli zdáło fię tám zoftác.

werset: 35] Páweł tež y Barnabás miefzkáli

-1: w Antyochiey/ nauczáiac y kázac z

-1: wielem iynch [.] fłowá Páńskie.

werset: 36] Potym po kilku dni rzekł do Bár-

-1: nábałzá Páweł: Wroćmyż fię á ná-

- 1: wiedzmy brácią náfzę po wŕzytkich
- 1: miešćiech/ w ktorychfmy opowie-
- 1: dáli ŕowo Páńskie/ y dowiemy fię iá
- 1: ko fię teŕ máią.

werset: 37 Y radził Barnábás áby z fobą wźię

- 1: li Ianá/ ktorego zwano Márek.

werset: 38 Ale fię Páwłowi nie zdáło zá rzecz

- 1: ŕufzná brác onego ^x kthory odítał od
- 1: nich z Pamfiliey/ a nie był w oney
- 1: ípráwie towarzyszem ich.(*marg*) ^x Wyŕŕzey. 12. v. 13. (-)

kolumna: d

werset: 39 Tákze przetho fą obrufzeni/ iż od-

- 1: ŕzedł ieden od drugiego/ a wźiąwŕzy
- 1: z fobą Barnánas Márka wiozł fię
- 1: do Cypru.

werset: 40 Páweł záfię przyiáwŕzy do fiebie

- 1: Sylę ŕzedł precz/ będąc poruczon íá
- 1: íce Boŕey od bráciey.

werset: 41 Y chodził po Syryey y Cylicyey/ v-

- 1: twirdzáiąc košćioły.

rozdział: 16

KApitułá 16.

1. Páweł obrzezawŕzy Tymotheuŕzá/ bierze

- 1: go z fobą. 7. Zá wolą Boŕą pohamowáni fą
- 1: od niektorey kráiny. 9. A do iney fą powo-
- 1: łáni. 14. Náwrocenie Lydyey. 18. Páweł
- 1: niedba o chwałę niewiáfty wieŕzczyey. 23. Po
- 1: dan do więźienia z Sylą. 25. Ciefzą fię ípołu
- 1: Bogiem. 27. Odŕwirnego náwracáią. 37.

-1: Y wolnymi vczynieni iáko Rzymiáne.

werset: 1 **P** Rzyfzedł po-

-1: tym do Derben y do

-1: Liftry/ á otho był

-1: tám zwolennik nie-

-1: kthory imieniem ^x

-1: Tymoteufz/ fyn nie

-1: ktorey niewiáfty Zydowki wierney/

-1: wúzakoż z oyca Greká. (marg) ^x Rzym. 16. v. 21. Filip. 2. v. 19. 1. Tes. 3. v. 2. (-)

werset: 2 Ten zá łobą miał świadectwo brá

-1: ćiey/ kthorzy byli w Liftrze y w Iko-

-1: nium.

werset: 3 Thegoż Páweł chciał mieć przy ło-

-1: bie/ aby z nim fzedł/ ^A y wziąwfzy go

-1: obrzezał dla Zydow/ ktorzy tham ná

-1: onych mieyfcách byli/ bo wúzyfcy wie-

-1: dzieli że óciec iego był Grek. (marg) ^A To dla tego vczynił áby fię im Zydowie nie
brzydźili iako człowiekiem pogańkim. (-)

werset: 4 A tak chodząc po mieścich/ poda

-1: wáli im ku chowaniu vftawy/ ktore

-1: były poftanowione od Apoštołow y

-1: ftárznych/ ktorzy byli w Ieruzalem.

werset: 5 Vtwirdzały fię thedy kościoły w

-1: wierze/ á vftawicznie pocztu ich ob-

-1: fićie przybywáło.

werset: 6 Tedy przešzedłzy Frygią/ y krainę

-1: Galátcką/ pohamowani fą od Du-

-1: chá święthego/ ^B aby nie opowiedáli

-1: słowá Bożego w Azyey.(*marg*) ^B Tu rozumie o Azyiey mnieyfzey/ y nie godzi fię nam wywiedowác przyczyny przecz thám Pan zákazał opowiedác słowá fwego/ iedno iż fię takiemu podobało. (-)

werset: 7] Zátym gdy przyfzli do Mifyey/ ku-

-1: śili fię wnidz do Bithyniey/ ale im

-1: Duch nie dopuścił.

werset: 8] Tedy prześzedłszy Mifyą/ wftapili

-1: do Troady.

werset: 9] Y widział Páweł w nocy widze-

-1: nie/ áno mąż niektory Mácedońki

-1: przyfzedłszy śthanął/ y prośił go mo-

-1: wiąc: Przepraw fię do Mácedoni-

-1: ey/ á rátuy nas.

rozdział: 19]

strona: 77

Sprawy Apoštolskie. Lišt 77.

kolumna: a

werset: 18] A wiele onych ktorzy wwierzyli przy

-1: chodziło/ wyznawáiąc y oznáymuiąc

-1: śprawy fwoie.

werset: 19] Tákże y wiele z onych ktorzy fię náu

-1: kámi niepotrzebnemi paráli/ przy-

-1: niośzy kfięgi popalili przed wśzytki-

-1: mi/ kthore ofzácowawśzy/ znaleźli

-1: pięćdziefiát tyfięcy frebrnikow.

werset: 20] A thákci fię mocnie rozraftáło śło-

-1: wo Páńskie/ y bráło moc.

werset: 21] To gdy fię śpełniło/ wmyślił Páweł

- 1: przez Duchá/ przeszedłszy Mácedo-
- 1: nią y Acháią idź do Ieruzalem/ y mo
- 1: wił ták: Bywłszy tám/ potrzebá mi
- 1: też y Rzym oględác.

werset: 22 Tedy poławłszy dwu z onych kto-

- 1: rzy mu służyli/ Tymotheuszá y E-
- 1: ráftá/ sam do czału zoštał w Azyey.

werset: 23 Tegoż czału wżczął się rozruch nie

- 1: máły o oney fekcie.

werset: 24 Abowiem niektery imieniem ^G De-

- 1: metryus złotnik/ ktory rozbił kościo-
- 1: ły srebrne Dyanie/ czynił niemáły po
- 1: żytek rzemieśnikom. (marg) ^G Ten Demetryus zwykł był z srebraw odlewać kłztały onego
- zaczego kościoła Dyány/ y przedawał ie ludziom iż ie sobie ná pierśiach ku pámięci nošili/
- z kąd máiąc zyfk wielki wrzucił ty burdy przeciw słowu Bożemu/ gdzie się tu oto okázuie
- iako łakomstwo iefth ná wielkiej przekázie Ewánieliey świętey. (-)

werset: 25 Ktore zebrałszy/ y ine ktorzy byli tá

- 1: kowychże rzeczy rzemieśnicy/ rzekł:
- 1: Mężowie/ wiećielz iż z tego rzemie-
- 1: ła fą nafze maiętności.

werset: 26 Widźicie tedy y słyżycie/ że nie tyl-

- 1: ko w Efezie/ ále práwie po wżytkiey
- 1: Azyey ten Páweł namowił á odwro
- 1: cił wiele ludu/ mowiąc że nie fą bo-
- 1: gowie ci ktorzy fą rękami vczynieni.

werset: 27 A tak potrzebá się thego obawiác/

- 1: by nam przezeń tá czałtká nágániona
- 1: nie zginęła/ ^H y owšzem też aby wiel-
- 1: kiej Boginiey Dyany kościół nie był

-1: nizacz mian/ y przyślzłoby ktemu że-

-1: by theż był zepfowan máieftat iey/ ¹

-1: którą chwali wśzytká Azya/ y wśzy-

-1: tek świat. (marg) ^H Tu w tych słowiech fwych naprzod przekłáda ten zły człek szkodę w zysku fwym/ przekłáda potym chwałę fwey Dyány/ z ktorych słow znaczy fię iż fię on sam o sobie więcey ftárał niż o fwey Dyány chwałę. ^I Wśzytkiey fwey wiary ni náczym inem nie záfadza iedno ná wielkości ludu ták iáko tho y dziś niektorzy czynią. (-)

werset: 28 Ty rzeczy oni wślyszawśzy/ nápeł-

-1: nieni gniewu krzyknęli/ mowiąc:

-1: Wielkać iest Dyaná Efeska.

werset: 29 Y było pełne wśzytko miafto zámie

-1: szánia/ y wtárgnęli iednoftáynie ná

-1: rynek/ poimawśzy Gáiego y Aryftár

-1: chá Mácedończyki/ ktorzy byli towá

-1: rzyfzmi w drogách Páwłowych.

werset: 30 A gdy Páweł chciał wynidź do lu

-1: du/ nie dopuścili mu zwolennicy.

werset: 31 Ale y niektorzy przednieyśzy z Azy-

-1: ey/ gdy mu byli przyacielmi/ pośła-

-1: wśzy do niego prośili go áby nie wy-

-1: chodził ná rynek.

kolumna: b

werset: 32 Thedy iedni ináczey wołáli/ ábo-

-1: wiem było zebranie zámiełzáne/ á

-1: wiele ich było ktorzy nie wiedźieli dla

-1: czego fię zefzli.

werset: 33 A niektorzy z ludu przywiedli Ale-

-1: xándrá/ ktorego pędźili Zydowie/

-1: A przetoż Alexánder gdy ręką milcze

-1: nie vczyńił/ chciał vczynić obmowę

-1: przed ludem.

werset: 34 Ktorego gdy poználi być Zydem/

-1: tedy się wżczął krzyk wżzech 1półu/ iá

-1: koby przez dwie godzinie/ wołáią-

-1: cych: Wielka iest Dyaná Efeska.

werset: 35 Thedy piáraz vsmierzywży lud

-1: rzekł: Mężowie Efescy/ y któryż iest

-1: człowiek coby niewiedział/ iż miásto

-1: Efeskie iest ^K chwalcą wielkiey Bogi

-1: niey Dyany/ y obrázu kthory 1padł

-1: od Iowifzá?(*marg*) ^K Słowo Greckie miásto tego cochmy my położyli chwalcą/ znaczy dozorcę abo wytrykufzá kościelnego. (-)

werset: 36 A przetoż gdyż się tym nikt 1prze-

-1: ciwić nie może/ ^L pothrzeba się wam

-1: pohámowác/ á nic 1kwápliwie nie

-1: czynić.(*marg*) ^L Thákci závždy mądrość tego światá mowi ktora nic inego nie rádži áni się ná żadną rzecz wiecey ogláda/ iedno áby tylko ty docześnie nie1nałki nie były. (-)

werset: 37 Abowieméćie przywiedli ludzi ty/

-1: áni święthokradce/ áni bluźnierze

-1: przeciw Boginiey wáżey.

werset: 38 A ieliż Demetryus/ y ci którzy z

-1: nim 1ą rzemieśnicy máią co za przy-

-1: czynę przeciw komu/ wżák práwo

-1: 1iedzi y 1ą Rayce/ thámże niech ná się

-1: 1kárzą.

werset: 39 Ieliż się też o iákich inych rzeczach

-1: bádaćie/ to się ná 1łufznym ześciu od-

-1: práwi.

werset: 40 Abowiem fię nam obawiąć potrze

- 1: bá/ áby nas nie obwiniono o niefna-
- 1: lkę dnia dziefiefyżego/ gdyż nie maż
- 1: żadney przyczyny iakobychmy mogli
- 1: dąć o łobie łprawę thego náłżego ze-
- 1: ścia nieporządneho. A gdy to rzekł/
- 1: rołpuścił ono zgromádzenie.

rozdział: 20

KApituła 20.

1. 14. Páweł przefzedł wiele mieyfc. 7. Sprá
- 1: wuie wieczeryą Páńfką/ y czyni w nocy ka-
- 1: zánie. 9. Eutychnú wzbudza od vmárlych.
- 1: 17. Przykładem fwoim nápomina ftárfze
- 1: Efefkie. 36 A odpráwiwłzy modlitwy z ni-
- 1: mi/ idźie do Ieruzálem.

werset: 1 **A** Gdy fię wćifzył on

- 1: rozruch/ tedy Páweł we-
- 1: zwał zwolennikow/ á po-
- 1: żegnawłzy ie/ łzedł w dro
- 1: gę do Mácedoniei.

werset: 2 Tedy chodząc po onych łtronách/

- 1: nápominał ie długiemi powieściá-
- 1: mi/ zátym przyłzedł do Grecyey.

rozdział: 23

strona: 79v

kolumna: c

werset: 3 Rzekł tedy Páweł kniemu/ Prziy

- 1: dzie ten czás iż cię ^A będzie bił Bog/

-1: ściano pobielona/ ty siedziłz ładząc

-1: mię wedle zakonu/ a rofkázuiefz mię

-1: bić przeciw zakonowi.(*marg*) ^A Tymi słowy okázuie Páweł iż thu iákoby fię odzywa ná
 łąd Boży/ dla thego iż Anániałz gwałci zakon ktorego miał być obrońcą. (–)

werset: 4] Zátym ci ktorzy łtali w koło/ rze-

-1: kli/ Złorzeczyłz nawyższemu Kapła

-1: nowi Bożemu?

werset: 5] A Páweł rzekł/ ^B Nie wiedziałen

-1: brácia żeby był nawyższym Kápła-

-1: nem/ bo nápiáno ieft/ ^x Kfiążęciu lu

-1: du twego złorzeczyć nie będziefz. (*marg*) ^B Wymawia fię iákoby łzydząc iż znał że w
 onym człowiecze żadney godności nie było kápłánłkiego vrzędu. ^x 2. Mo. 22. v. 28. (–)

werset: 6] Y gdy obaczył Paweł że ich iedná

-1: część byli Sáduceufzowie á drudzy

-1: Faryzeufzowie/ záwołał do zgromá

-1: dzenia/ Mężowie brácia/ ^x iaciem

-1: ieft Fáryzeufz/ fyn Faryzeufzow/ ia-

-1: ciem ofkárzon o nádzieię y ^C powftá-

-1: nie vmárłych.(*marg*) ^x Niżey. 24. v. 22. Filip. 3. v. 5. ^C Nieprzy fię iż go y o ine rzeczy
 winuią/ ále to wyraża przecz fię nań tak bárzo zwaśnili Sáduceufzowie ktorzy ná ten čás
 wiele mogli w rzeczy pośpolitey. (–)

werset: 7] A tho gdy rzekł/ wnet fię włzczęły

-1: niefnáki miedzy Fáryzeufzmi y Sá

-1: duceufzmi/ y takze fię rozerwáło ono

-1: zgromádzenie.

werset: 8] " Abowiem Sáduceufzowie po-

-1: wiedáią iż nie máłz zmartwychwftá

-1: nia/ áni Anioła/ áni Duchá/ Fá-

-1: ryzeufzowie záfię tho oboie wyzna-

-1: waią. (*marg*) " Mát. 22. v. 23. (-)

werset: 9] Y thákże fię wczęło wołanie wiel-

-1: kie/ á wstawłzy Doktorowie z strony

-1: Faryzeufzow/ zaparli fię otho/ mo-

-1: wiąc/ Nic złego nie náydujemy w

-1: tym człowieku/ A iesliż mu co powie

-1: dział Duch ábo Anioł/ nie sprzeći-

-1: wiaymyż fię Bogu.

werset: 10] A gdy był wielki rofthyrk/ boiąc fię

-1: Rotmiłtrz áby Pawła nie rozłzar-

-1: páli miedzy sobą/ rofkazał idź służeb

-1: nym á wydrzec go z pofrzod ich/ y od-

-1: wieść do zamku.

werset: 11] Tedy przyfzłey nocy fthánąwłzy

-1: przy nim Pan/ rzekł/ Bądź dobrego

-1: fercá Páwle/ ábowiem iákoś o mnie

-1: dawał świádectwo w Ieruzalem/

-1: tak potrzebá abyś mię też oświad-

-1: czył w Rzymie.

werset: 12] A tak gdy naftał dzień/ zlfzedłzy fię nie

-1: ktorzy z Zydow przyrzekli sobie społu

-1: pod klątwą/ mowiąc/ Niebędziem

-1: ieść áni pic áż zamorduiem Páwła.

werset: 13] Y było ich więcej niż czterdzieści co

-1: to fprzyśiężenie vczynili miedzy sobą.

werset: 14] Ci przyfzedłzy do Kfiążąt kapłań-

-1: fkich y do stárłzych/ powiedzieli/ Przy

-1: rzekliłmy sobie flubē/ że nic vkufić nie

-1: mamy áżbyłmy zámordowali Páwła

kolumna: d

werset: 15] A przetoż wy teraz daycie znác rot-

- 1: miŕtrzowi z woley Ńpolnego zgormá-
- 1: dzenia/ aby go iutro do was wy-
- 1: wiodł/ Iż fię rzkomo chcecie doŃtáte
- 1: czniey wywiedźcie o tych rzeczách co
- 1: fię tkną Ńtrony iego/ á my pirwey niź
- 1: przed was przydźcie/ gotowifmy go
- 1: zámordowác.

werset: 16] A gdy wŃlyżał fyn ŃioŃtry Páwło-

- 1: wey tę zdráde/ przybieżał/ y wŃzedŃzy
- 1: do zamku oznáymił to Páwłowi.

werset: 17] Y záoławŃzy Páweł niektorego z

- 1: Ńetnikow/ rzekł/ Dowiedz tego mło-
- 1: dzieńcá do RotmiŃtrzá/ bowiem mu
- 1: coŃ ma powiedzieć.

werset: 18] A thák go on wźiawŃzy wiodł do

- 1: RotmiŃtrzá/ y rzekł/ Páweł więzien
- 1: wezwawŃzy mię proŃił ábych thego
- 1: młodzieńcá dowiodł do ciebie iż ma
- 1: nieco mowić ź tobą.

werset: 19] Tedy rotmiŃtrz wźiawŃzy go zá rękę

- 1: odwiodł fię z nim ná Ńtronę/ y pythał
- 1: go/ Coź to ieŃt co mi oznáymić maŃz?

werset: 20] A on powiedział/ PoŃtánowili Zy

- 1: dowie profić cię ábyŃ iutro wywiodł
- 1: Páwłá do zgormádzenia/ iákoby fię
- 1: mieli nie co w nim doŃtáteczniey do-
- 1: wiedzieć.

werset: 21] A tak się im nie daj wводить/ boć się

- 1: nań náfádziło z nich więcej niż czter-
- 1: dzieści mężow/ którzy sobie pod kł-
- 1: twą przyrzekli ani ieść ani pić ażby
- 1: go zámordowali/ y teraz iuz są pogo
- 1: towiu/ czekając cobyś im oznaymił.

werset: 22] Zátym Rotmiŝtrz odprawił onego

- 1: młodzieńcá/ rofkázuiąc mu aby tego
- 1: przed żadnym nie powiedział iż mu to
- 1: oznaymił.

werset: 23] Y wezwawŝy dwu niektórych z fet-

- 1: nikow/ rofkazał aby nágothowali
- 1: dwie ście słuźebnych/ á izby szli aż do
- 1: Cefárey/ ktemu siedmđziefiąt ieźd-
- 1: nych/ y dwie ście drabow/ po trzećiey
- 1: godzinie wnoc/

werset: 24] Izby też byli po gotowiu z końmi/

- 1: aby Páwła wáfđziwŝy zdrowo
- 1: odprowadźili do Felixá stároŝty/

werset: 25] Napifawŝy też list który to w fo-

- 1: bie zamykał/ Klaudius Lifyás náza-
- 1: cnieyŝzemu stároście Felixowi zdro-
- 1: wia życzy.

werset: 26] Tego mężá poimánego od Zydow/

- 1: gdy iuz od nich miał być zábit/ przy-
- 1: ŝedŝy z hufcem odiałem/ dowiedzia
- 1: wŝy się iż był Rzymiánin.

werset: 27] Y chcąc się dowiedzieć przyczyny ocz

- 1: by nań ŝkarżyli/ wywiodłem go do

-1: ich zgromadzenia.

rozdział: 27

strona: 82

kolumna: a

werset: 22 Aleć was teraz vpominam ábyście byli

-1: dobrej myśli/ boć w żadnym z was źzkody

-1: nie będzie/ oprócz tylko okrętu.

werset: 23 Abowiem mi fię they nocy vkazał An-

-1: ioł Boży/ kthoregom ia ielt/ y kthorego

-1: chwałę.

werset: 24 Opowiedaiąc mi/ Nie boy fię Páwle/ po

-1: trzebác ábyś łtánął przed Cefárzem/ á oto

-1: cię Bog wĺzytkimi dárował ktorzy fię wio-

-1: zą z tobą.

werset: 25 A przethoź bądźcie dobrej myśli o mężo-

-1: wie/ abowiemci ia wierzę Bogu że thák

-1: będzie iáko mi powiedział.

werset: 26 A muśiemy być wyrzuceni ná niektorym

-1: wyłpie.

werset: 27 Zátym gdy nádelzła noc czternałta/ gdy

-1: łmy pływáli po morzu Adryatyckim/ okołó

-1: pułnocy zdało fię żeglarzom iż była blisko

-1: nich niekora kráiná.

werset: 28 Ktorzy łpuściwłzy łznur z ołowem/ ná-

-1: lezli głębiey dwádźiesięcia łązon/ á malucz-

-1: ko dáley połtapiwłzy/ záfię łpuściwłzy o-

-1: łow/ nálezli piętnáście łązon.

werset: 29 Y boiąc fię áby ná mieyfcá nie rowne nie

-1: przyłzli/ rzuciwłzy cztery kotwice z okrętu/

-1: prágnełi áby dzień náftał.

werset: 30 Tedy żeglarze gdy fię ftáráli iákoby wćiec

-1: z okrętu puściwfyz barkę ná morze/ rzko-

-1: mo chćieli od przodku zárzucác kotwice.

werset: 31 Rzekł tedy Páweł setnikowi y służebnym/

-1: Iefliż ci nie zoftána w okręcie/ tedy wy nie

-1: możećie być záchowáni.

werset: 32 A ták służezni obćieli powrozy v barki/

-1: y dáli iey vpásć.

werset: 33 Zátym gdy dzień począł náftáwác/ ná-

-1: pominał Páweł wśzythki áby iedli/ mo-

-1: wiąc/ Tenći dzień ieft czternafty/ iáko cze-

-1: káiąc trwaćie łączni nic nie iedząc.

werset: 34 Dla tegoz was nápominam ábyście ied-

-1: li/ ábowiemći wam to będzie ku zdrowiu

-1: wáżemu pożytheczno/ gdyż żadnego z

-1: was y włos z głowy nie łpadnie.

werset: 35 To rzekłszy wźiął chleb/ y czynił dzięki Bo

-1: gu przed wśzythkimi/ y włomiwfyz/ po-

-1: czął ieść.

werset: 36 Ale gdy wśzyfcy iuz byli lepśzey myfli/ po

-1: częli też ieść y oni.

werset: 37 A było nas wśzythkich ośobámi w okrę-

-1: ćie/ dwieście y siedmńdziefiąt y sześć.

werset: 38 Tedy náiadłszy fię polekczáli okrętu/ wy-

-1: rzucáiąc pńzenicę w morze.

werset: 39 A gdy iuz dzień nádśzedł/ nie ználi źie-

-1: mie/ wśzákoż vyzreli niektorą odnogę má-

iącą brzeg/ ná kthorą myflili/ iefliby mogli

-1: wpráwić okręt.

werset: 40 Zát hym wyciągnąwfy kotwice/ puścili

-1: fię ná morze/ y odiawfy panwie od fty-

-1: ru/ á podniozfy mnieyfy zagię/ puścili

-1: fię zá wiatrem ku brzegowi.

werset: 41 A gdy nápádli ná mieyfce gdzie fię dwie

-1: morzá fchodzą/ otrącił fię okręt/ á przodek

-1: okrętu thák ftánął że fię áni rużył/ ále zad

-1: łamał fię od náwáłności wod.

werset: 42 Thedy flúжебni rádźili áby więźnie po-

-1: mordowáli/ iżby kthory wypłynąwfy nie

-1: vćiekł.

werset: 43 Ale fetnik chcąc záchowác Páwłá/ nie

-1: dopuścił im tey rády/ á rofkazał áby ci kto

-1: rzy mogą przepłynác naprzod wykakowá

-1: li/ y ná brzeg wychodzili.

werset: 44 Drudzy záfię część ich ná defzczákách/ á

-1: część ná káwálcoch okrętu/ Y ftáło fię ták

-1: że wfyfycy zdrowo wyfzli ná ziemię.

rozdział: 28

KApitulá. 28.

1. Páweł z ftowárzyfzmi fwemi wdźięcznie przyięt

-1: od pogánow. 3. Zmiiá mu nic nie záfzkadza. 8. Vzdrá

-1: wia oycá Publiufzowego y ine. 10. Od kthorych ná-

-1: brawfy żywności przyiechał do Rzymu. 15. Przy-

-1: ięć od bráćiey. 17. Oznáymuie im fwą fprawę. 30.

-1: Y tám przez dwie lećie náuczá.

werset: 1 **T** Edy gdy zdrowo

-1: wǫzli/ poználi iż to był

-1: wyfep kthory zową

-1: Melitá.

werset: 2 A pogáni okázo-

-1: wáli nam nie ledá

-1: ludzkość/ ábowiem

-1: zápaliwfzy fthos drew/ przyięli nas w-

-1: ízytkich dla dżdża kthory miał być/ y dla

-1: źimná.

werset: 3 A gdy Páweł názbierał nieco gálezia

-1: winnego/ y kładł ná fthos/ wyrwawfzy fię

-1: źmiiá z ciepłá/ vchwyciłá go zá rękę.

werset: 4 Y vyzrawfzy pogáni beftyą wifzącą v rę

-1: ki iego/ mowili iedni do drugich/ Záišteć

-1: ten człowiek ieft mężoboycá/ ktoremu cho-

-1: ćiaż wǫzedł zdrowo z morzá/ pomftá żywym

-1: być nie dopuści.

werset: 5 Thedy on otrząlnąwfy beftyą w ogień/

-1: nic złego nie wćierpiał.

ksiega: Rom.

rozdział: 2

strona: 85v

AD ROMANOS.

kolumna: c

werset: 21 Ktory tedy vczyfz drugie^{g0}/ siebie

-1: íamego nie vczyfz/ ktory przepowie-

-1: dafz iż nie máią krasć/ ty kradniefz.

werset: 22 Ktory powiedaŕz iŕz nie máia cudzo

-1: łożyc/ cudzołożyz/ kthory fię brzy-

-1: dżiŕz báłwany/ święthokradźieŕstwo

-1: pełniŕz.

werset: 23 Ktory fię z zakonu chłubiŕz/ przeŕtę

-1: powánien zakonu Bogá lżyŕz.

werset: 24 Abowiem imię Boże dla was blu-

-1: znione ieŕt miedzy pogány/ ^x iáko ná

-1: piŕfano ieŕt.(*marg*) ^x Ezá. 5. v. 25. Ezech. 36. v. 20. (-)

werset: 25 Boć obrzezánien ieŕt pożyteczne ie-

-1: ŕli záchowaŕz zakon/ á ieŕflibyŕz był

-1: przeŕtępcą zakonu/ twoie obrzezanie

-1: ŕtáło fię nieobrzezánien.

werset: 26 Ieŕfli thedy nieobrzezány chowa

-1: prawá zákonne/ á zaŕz iego nieobrze-

-1: zánien nie będzien poczytáne zá obrze-

-1: zánien?

werset: 27 A ieŕfli nieobrzezány z przyrodze-

-1: nia/ chowa zakon/ á zaŕz cię nie ofádzi

-1: ktory przez piŕfmo y obrzezánien ieŕteŕz

-1: przeŕtępcą zakonu?

werset: 28 Abowiem nie ten ktory tylko iáw-

-1: nie będzien Zydem/ ieŕt Zydem/ áni

-1: obrzezánien ciála ktore ieŕt tylko iáw-

-1: nie/ obrzezánien ieŕt/

werset: 29 Ale ktory ieŕt w ŕkrytoŕci Zydem/

-1: ^x y obrzezánien ŕercá/ to ieŕt/ w duchu

-1: nie w piŕfmie/ ktorego chwała nie ieŕt

-1: z ludźi ále z Bogá.(*marg*) ^x Kol. 2. v. 11. (-)

rozdział: 3

KApitu. 3.

1. Połthąpiwfzy nieiáki przodek Zydom. 8.

-1: Wylicza obmowy y potwarzy niektorych.

-1: 10. A okázuię Zydy y pogány być grzełznymi

-1: z przyrodzenia 21. Y być wípráwiedliwiony-

-1: mi nie przez vczynki. 22. Ale z łafki przez wiá

-1: rę. 31. Ktorem łpołobem zakon bywa wy-

-1: pełnion.

werset: 1

6 C

Oż tedy zá god-

-1: ność ma Zyd/ ábo co

-1: zá pożytek obrzezá-

-1: nia?

werset: 2

Wielką wízelákim

-1: łpołobem/ abowiem

-1: napřednieyśza tho ieft rzecz/ iż im

-1: zwierzone łą łłowa Boże.

werset: 3

Bo což ná tym/ ieftli niektorzy byli

-1: niedowiárki/ á zaż^x niedowiárftwo-1: ich wynicuię^A wiarę Bożą? (marg)^x 2. Tym. 2. v. 12. ^A To ieft/ prawdę y przymierze Boże. (-)

werset: 4

Nie day thego Boże/ y owłzem^x

-1: niech Bog będzie prawdziwy/ " á w-

-1: łzelki człowiek kłamcá/ iáko nápifa-

-1: no ieft.(marg)^x Ian. 3. v. 34. " Płálm. 116. v. 11. (-)

werset: 5

^x Abyś był náleżion łpráwiedliwym

-1: w powiełciách twoich/ y ábyś zwycię-

kolumna: c

żył^B gdy bywałś łądzon.(*marg*)^x PŃalm. 51. v. 6. ^B To iełt/ gdy ludzie łwą pychą łiebie łądzłć chcą. (-)

werset: 6] A iełli niełpráwleđliwość náłzá

-1: Bożą łpráwleđliwość záleca/ coż rze

-1: czemy? A záł niełpráwleđliwy Bog

-1: ktory karánie przepułzcza? (mowię

-1: wedle człóweká).

werset: 7] Nie thákci iełt/ bo ináčzey/ Iákoż

-1: Bog łądzłć bęđzie łwiát?

werset: 8] A bowiem iełli prawdá Boża przez

-1: moje kłámłtwo obłitowálá ku chwa

-1: le iego/ czemu ia dáley bywam ołá-

-1: dzon iáko grzełzny?

werset: 9] A (iáko źle o nas mowią/ y iáko nie

-1: ktorzy powleđaią łz mowiemy)/ Cze

-1: muż złych rzeczy nie czyniemy áby przy

-1: łzly dobre? ^C ktorych pothępienie iełt

-1: łpráwleđliwe.(*marg*) ^C To iełt/ ktorzy nas potwarzáią. (-)

werset: 10] Coż tedy/ á záł my iełtełmy zacniey-

-1: łzymi? żadnym łpołobem/ gdyżechmy

-1: przedthym przepárli Zydy y Greki

-1: łz włzyłcy łą pod grzechem.

werset: 11] Iáko nápiłano iełt/ ^x Nie máłz żad

-1: nego łpráwleđliwego áż do iednego.(*marg*) ^x Gál. 3. v. 21. PŃalm. 14. v. 3. y. 53. v. 4. (-)

werset: 12] Nie iełt zaden ktoryby rozumiał/

-1: á nie máłz ktoby Bogá łzukał.

werset: 13] Włzyłcy ođłtąpili/ y łpołu łtali łię

-1: niepożytecznymi/ nie máłz ktoby do-

-1: brze czynił/ nie máłz áż do iednego.

werset: 14^x Gárdło ich iest grobem otwór-

-1: tym/ " ięzykow fwych vzywáli ná zdra

-1: de/ á pod wárgámi ich iest iad Afpi-

-1: dow.(*marg*) " Pfalm. 5. v. 10. " Pfalm. 140. v. 4. (-)

werset: 15^x Ktorych vftá nápełnione fą prze

-1: klinánia y gorzkości.(*marg*) ^x Pfalm. 10: v. 7. (-)

werset: 16^x Nogi ich fą prędkie ku rozlaniu

-1: krwie.(*marg*) ^x Ezá. 59. v. 7. Przypo. 1. v. 16. (-)

werset: 17 Spułtofzenie y vtrapienie iest ná

-1: drogach ich.

werset: 18 A drogi pokoiu nie poználi.

werset: 19^x Boiaźń Boża nie iest przed oczy-

-1: má ich.(*marg*) ^x Pfalm. 36. v. 1. (-)

werset: 20["] A my wiemy iż cokolwiek zakon

-1: mowi/ tym ktorzy w zakonie fą mo-

-1: wi/ áby wízelkie vftá były zátulone/

-1: y áby był winien wízytek świát fądu

-1: Bożego.(*marg*) " Gál. 2. v. 17. (-)

werset: 21 Przetho żadne ciáło nie będzie v-

-1: fprawiedliwione przed oblicznością

-1: iego z vczynkow zakonu/ gdyż przez

-1: zakon bywa poznánie grzechu.

werset: 22 Ale teraz fprawiedliwość Boża iest

-1: obiáwioná przez zákon/ poświad-

-1: czona świádectwem zakonu y Pro-

-1: rokow.

werset: 23 Spráwiedliwość mowię Boża/

-1: przez wiárę Iezufa Kryftufá/ wízyt

-1: kim y ná wšytki ktorzy wierzą/ gdyż

-1: nie maŕz różności.

rozdział: 8

strona: 88

Lift do
Rzymiánow. Lift 88.

kolumna: a

werset: 7] Przewo iż rozumienie ciała iest nie

-1: przyaciółstwem przeciwko Bogu/

-1: bo nie bywa poddane zakonowi Bo-

-1: żemu/ gdyż też ani być może.

werset: 8] A tak ktorzy są w ciele/ Bogu się po

-1: dobąć nie mogą.

werset: 9] Wy tedy nie iestcie w ciele/ ale w

-1: duchu/ gdyż Duch Boży mieszka w

-1: was/ a iestli ktho Duchá Krytufo-

-1: wego nie ma/ teni nie iest iego.

werset: 10] A iestli Krytus w was iest/ ciało

-1: iestci martwe dla grzechu/ a Duch

-1: iest żywot dla sprawiedliwości.

werset: 11] A iestli Duch onego ktorzy Krytu-

-1: są wzbudził zmartwych w was mie-

-1: szka/ ten ktorzy wzbudził Krytuśa z

-1: martwych/ ożywi y ciała wólze śmier

-1: telne/ przez Duchá swoiego ktorzy w

-1: was mieszka.

werset: 12] A także bracia powinni iestemy nie

-1: ciała/ abyśmy podług ciała żyli.

werset: 13] Abowiem iestlibyście według ciała

-1: żyli/ pomrzecie: Ale iefli Duchem Íprá

-1: wy ciáá vmartwićie/ żyć będźiećie.

werset: 14 Bo wÍzyfcy ktorzy Duchem Bożym

-1: bywáią rżádeni/ cí fą fynmi Bożymi

werset: 15 Gdyżelćie nie wźięli duchá niewol-

-1: Ítwa ku ^C boiáźni/ ále wźięlićie du-

-1: chá przyÍpofobienia/ przez kthorego

-1: wołamy Abbá/ to iefł/ Oćiec. (marg) ^C Aby wam był Ítráźny MáieÍtat Boży/ iáko pod zakonem. (-)

werset: 16 Ktory Duch Íam Íwiádczy Ípołu

-1: y z duchem náłzym/ iż iefłefmy Íyny

-1: Bożymi.

werset: 17 A iefli Íynmi/ tedy też y dźiedźicmi/

-1: dźiedźicy Boży mowię/ á Ípołu dzie-

-1: dźicy z KryÍtuÍem/ iefli z nim ćirpi-

-1: my/ ábyÍmy y z nim byli vwielbieni.

werset: 18 Abowiem rozumie iż nie fą row-

-1: ne vtrápienia ktore czaÍu tego ćirpi-

-1: my przyÍłzey chwale/ kthora Íię nam

-1: obiáwi.

werset: 19 Bo rzeczy Ítworzone z wielką chu-

-1: cią oczekawáią/ ^D ažby Íię okazáli fy-

-1: nowie Boży. (marg) ^D Toć Íię ná then cźás okaże/ gdy grzech będźie zgłádzon/ y Ímierć zwyciężoná/ á Bog Íyny Íwe weźmie do kroleÍtwá Íwego. (-)

werset: 20 Gdyż ^E proźnoći poddane fą rze-

-1: czy Ítworzone/ nie dobrowolnie/ ale

-1: dla tego ktory ie ^F poddánemi vcźynił

-1: ^G pod nadzieią.(*marg*) ^E To iest/ ikázeniu. ^F Abowiem zrofkázania Bożego wšytki rzeczy
ftworzone człowiekowi służą. ^G Bo vmyślił ie záfię wyzwolić z tego ikázienia/ á nieiakim
fpofohem tę w łobie nádzieię máią. (-)

werset: 21 Dla tego iż ony będą wyfwobodzo

-1: ne z niewolŃthwá ikázienia/ ná wol-

-1: ność chwały Ńynow Bożych.

werset: 22 ^H Gdyż wiemy iż wšytki rzeczy

-1: ftworzone Ńpołu wzdycháią y Ńpołu

-1: boleią/ áż y do czáfu tego.(*marg*) ^H Wšytki rzeczy Ńą dla człowieká ftworzone y táiemne
znim porozumienie máią/ y Ńpołeczność nieiáką/ z ktorým theż przez Páná KryŃthuŃa będą
naprąwione ták niebiekie iáko ziemskie rzeczy ácz ktorým Ńpofohem tho być ma żaden nie
wie áni Ńię o tym pytać godzi/ doŃyć ná tym iż nam KryŃthus obiecał mowiąc/ Oto wšytki
rzeczy nowe czynię. (-)

werset: 23 A nie tylko ony rzeczy/ ale y ci kto-

-1: rzy máią początki duchá/ to iest/ my

-1: Ńami w łobie wzdychamy/ oczekawá

-1: iác przyŃpofobienia Ńynow/ tho iest/

kolumna: b

odkupienia ciála náŃzego.

werset: 24 Abowiem nádzieię iestŃmy zácho

-1: wáni/ a nádzieia iestliby widzianá by

-1: łá/ nie iestci nádzieię/ A co kto wi-

-1: dži przecźzeby Ńię tego nádźiewał?

werset: 25 Ale iestli Ńię tego nádźiewamy cze-

-1: go nie widzimy/ iŃcie z ćirpliwoŃcią

-1: oczekawamy.

werset: 26 Także też y duch dopomaga krew-

-1: koŃciam náŃzym/ ábowiem tego o co-

-1: byŃmy proŃili/ iákoby potrzebá/ nie-

-1: wiemy/ ále sam duch ^I prosi za nami

-1: wzdychaniem niewymowionym. (marg) ^I Dla tego iz nas wzbudza y fercá nafze wiedzie
ku czynieniu modlitw wedle potrzeby nafzey/ y wedlug woley Bozey. (-)

werset: 27] A ten ktory sie wywiaduje ferc/ ^K

-1: wiec ktory iest vmyfl ducha/ iz we-

-1: dlug Boga prosi za swietymi. (marg) ^K Y przyimuie iako rzecz te kthora sie mu podoba. (-)

werset: 28] Wiemy tez ze tym ktorzy miuią Bo

-1: ga/ wftyki rzeczy społu dopomagá-

-1: ią ku dobremu/ to iest/ tym ktorzy są

-1: wedlug naznaczenia iego wezwani.

werset: 29] ^L A bowiem ktore on przed tym po-

-1: znał/ ty tez przed tym naznaczył/ aby

-1: sie zstali podobnymi wyobrazeniu

-1: Syna iego/ zeby on byl pirworod-

-1: nym miedzy wielem braciey. (marg) ^L Okazuie przez ten porzadek wybrania iz wciłki nam
są iako drogi y pomocy/ abyfmy sie podobnemi zstali synowi Bozemu (-)

werset: 30] A ktore on przed thym naznaczył/

-1: tych tez wezwał/ a ktorych wezwał/

-1: ty tez vsprowadlił/ a ktore vpra

-1: wiedlił/ ty tez y vwielbil.

werset: 31] Coz tedy rzeczemy na to? Iesli Bog

-1: za nami/ ktoz przeciwko nam?

werset: 32] Ktore tez wlasnemu Synowi nie

-1: zfolgował/ ale go za nas wftyki wy

-1: dal na smierc/ Iakoz tez nam wfty-

-1: kich rzeczy z nim nie daruie?

werset: 33] Ktoz bedzie skarzył na wybrane Bo

-1: ze? ^x Bogci iest ktore vsprowadliwia (marg) ^x Ezá. 50. v. 8. (-)

werset: 34 Ktoryż ieft coby potępił? Kryftus

-1: ieftci tym ktory vmárł/ y owłzem też

-1: ktory powítał/ y ktory ieft ná práwi-

-1: cy Bożey/ ktory też prósi za námi.

werset: 35 Ktoż nas odłączy od miłości Kry

-1: ftułowey? izali vtrapienie? izali v-

-1: cífk? izali prześladowanie? izali

-1: głod? izali nágość? izali niebespie-

-1: czeńftwo? izali miecz?

werset: 36 Iáko nápiáno ieft: ^x Dla ciebie

-1: cały dzień zabijáni bywamy/ byliśmy

-1: poczytáni iáko owce ná zabicie na-

-1: znáczone.(*marg*) ^x Pfálm. 43. v. 28. (-)

werset: 37 Ale w tym włzytkim przezwyćiąża

-1: my przez tego ktory nas vmiłował.

werset: 38 Abowiem mocnie wierzę/ iż áni

-1: śmierć/ áni żywot/ áni Aniołowie/

-1: áni zwirzchności/ áni przełożeńft-

-1: wá/ áni terázniefze rzeczy/ áni przy

-1: źle.

rozdział: 13

strona: 90v

kolumna: c

werset: 12 Nocci przeminęła á dzień fię przy-

-1: bliżył/ Odrzućmyłz tedy vczynki ^E cie-

-1: mności/ ^F á obleczmy fię w zbroię

-1: światłości(marg) ^E W tych słowach rozumie żywoth tych ktorzy się chronią światłości/ aby tym bezpieczniey swowoleńtwá ciała swego używali. ^F Dawa znąc aby chmy tak żyli iako ci ktorzy się nigdziey nie kryją ze wżytymi spráwami swemi. (-)

werset: 13^x Tak abyśmy wczciwie chodzili iá-

-1: ko we dnie/ nie w biefiadach ani w pi

-1: iańtwách/ nie w łozach/ ani w nieczy

-1: ftołciách/ nie w zwadzie ani w zaz-

-1: drości. (marg) ^x Luk. 21. v. 34. (-)

werset: 14^x Ale przyobleczcie Páná Iezu Kry

-1: ftá/ á nie mieycie/ ftaránia o cieie ku

-1: popełnieniu požądliwości.(marg) ^x Gál. 5. v. 16. 1. Piotr. 2: v. 11. (-)

rozdział: 14

KApitu. 14.

1. Aby mocni w wierze nie gárdzili mdły-

-1: mi/ á iżby mdli nie sádzili mocnych. 15. A iż-

-1: by wżytko czynili z miłością w wierze.

werset: 1 **P** Rzitym tego kto

-1: ry ieft mdły w wierze/

-1: ^A przyjmuyćie/ ^B nie á-

-1: byfcie wżczynáli po-

-1: śwarki około gadek. (marg) ^A To ieft/ przyłączayćie ku łobie nierzkąc abyfcie dla ledá przyczynki mieli się przefstrzegác towarzystwá iego. ^B Iákoby tak miał rzec/ áby dla iákich trudnych á rozmiáitych gadek nie odzedeł więcey będąc wáthpliwym niż pierwey/ ábo thez z zátwożonym sumnieniem odftąpiłby od wiáry. (-)

werset: 2 Boć ieden wierzy

-1: iż się godzi káżdą rzecź ieść/ á drugi

-1: ktory ieft mdły/ iárzyny iada.

werset: 3 Ktory ie/ niechay łobie za nic nie ma

-1: tego ktory nie ie/ á ktory nie ie/ nie-

-1: chay tego nie ofádfa ktory ie/ gdyż go

-1: Bog przyiął.

werset: 4^x Ty ktoryś ieft co ofádfał cudzego

-1: ługę? Włafnemu pánu ^C ftoi ábo v-

-1: pada/ á będzie vtwardzon/ ábowiem

-1: może go Bog vtwardzić.(*marg*) ^x Iákub. 4. v. 12. ^C Závłze dobrą nádzieię mieć mamy o tych w kthorych co dobrego widzimy. (–)

werset: 5] Drugi záfię więcey łobie waży ieden

-1: dzień niż drugi/ á drugi rowno łobie

-1: każdy dzień poczyta/ á każdy ^D niech

-1: będzie vpewnion w vmyfle fwoim.(*marg*) ^D To mieyfce rozmáicie wykłádáią/ wżákož nam to włáśnie zrozumienie iego zda fię być áby káždy łam v łiebie włáśnie rzec mogł/ iż pewnie wie że nic niemáłz coby łámo przez fię miáło być nieczyłte/ á miáłto tego iż niekthorzy byli pędkiem w ofádfeniu iedni drugich/ áby rádfzey káždy łam o łobie miáł łtáránie/ A ci záfię ktorzy łá mocnemi/ áby byli pewni o wolnołci fwoiey/ Mdli záfię áby fię vłtháwicźnie popráwowáli. (–)

werset: 6] Ktory dnia pilnuie/ ^E Pánu pil-

-1: nuie/ á ktory dnia nie pilnuie/ Pánu

-1: nie pilnuie/ **krory** [.] ie/ Pánu ie/ gdyż

-1: dzięki czyni Bogu/ A kto nie ie/ Pá-

-1: nu nie ie/ á wźdy dzięki czyni Bogu. (*marg*) ^E To ieft/ łáđ ten łámemu Pánu nalezy iefliž then dobrze ábo źle czyni pilnuiąc ábo záchowywáiąc dzień iáki/ á ták lepieyby fię łtárác iákobychmy fię łámi przypodobáli Pánu nie máiąc ná pieczy łpraw cudzych/ wżákož tu nie ieft náuká kthoraby fię ná włzytki pólpolicie łciągáć miáłá/ gdyż miłóść krzełciáńłka chce thego po nas áby o zbáwieniu iedni drugich pracą mieli/ á cobyhmy do nich nie przyłtoynego baczyli žebyhmy ie z tego nápomináli/ á ták tu Páweł mowi o mdłych ktorzy iefzcze nie máią dołkonáley wiadomołci o wolnołci krzełciáńłkiey y o rzecźách ná kthorych niewiele nalezy iáko o záchowaniu dniow y wźywániu pokármow. (–)

werset: 7] A bowiem żaden z nas łobie łáme-

-1: mu nie żywie/ á żaden łobie łámemu

-1: nie vmiera.

werset: 8] Bo choć żywiemy Pánu żywiemy/

-1: choć vmieramy Panu vmierámy/

-1: choć tedy żywiemy/ choć vmieramy/

-1: Páńscy iestelmy.

werset: 9] Gdyż na to Kryftus y vmárł/ y po-

-1: wftał/ y ożył/ áby y nád vmárłymi/

-1: y nád żywięcemi pánował.

werset: 10] A thy precźże łądźiż brátá twego?

-1: ábo teź ty czemu łobie nizacz niemálz

-1: brátá twego? A bowiem ^x wźyfcy po

kolumna: d

ftáwieni będziemy przed łtolicą Kry

-1: łtułową. (*marg*) ^x 1. Kor. 5. v. 10. (-)

werset: 11] Boć iest nápiřano: " Żyweć ia mo-

-1: wi Pan/ iż mi fię wźelkie koláno łkło

-1: ni/ y wźelki ięzyk da chwałę Bogu. (*marg*) " Ezá. 45. v. 23. (-)

werset: 12] Przeto tedy káždy z nas zá fię licźbę

-1: da Bogu.

werset: 13] A ták iuź nie łądźmi ieden drugie-

-1: go/ ále więcey tego łtrzećcie áby zgor

-1: łzenie brátu nie było połózone/ ábo

-1: teź obráżenie.

werset: 14] Wiem y pewienem tego przez Páná

-1: Iezufá/ iż niemálz nic coby przez fię

-1: było nieczyłtego/ iedno themu ktory

-1: mnima co być nieczyłtym/ tho iemu

-1: nieczyŃtym ielt.

werset: 15 A wŃzákŃe ielŃiby dla pokármu brát

-1: twoy byl zálmucon/ iuŃ nie według

-1: miłóŃi poŃtępuiefz. Pokármem two

-1: im nie zátrocay thego zá ktorego

-1: KryŃtus vmárl.

werset: 16 Niechay tedy ^F dobro wálze oŃla-

-1: wione nie będzie. (marg) ^F Rozumie o dobrodzieyŃtwie wolnoŃi krzeŃciiiánŃkiewy ktorego y
Ńam byl wczęŃnikiem/ á tu Ńie wŃkarŃa iŃ o tym źle mowia/ gdyŃ zŃym niekthorych vŃywánieniem
bywa to iŃ mdli powiedáiaŃ Ńe wola BoŃa bywa tárŃaná przez Ewanieliá/ á Ewánielia nie ielt
náuká BoŃá. (-)

werset: 17 A bowiem kroleŃtwo BoŃe nie ielt

-1: pokarm áni piŃie/ ále ŃpráwiedliwoŃ

-1: y pokoy/ y weŃele przez Duchá s.

werset: 18 Bo ktory ^G przez ty rzeczy ŃluŃy Kri

-1: ŃtuŃowi/ ielt wdŃieŃzny Bogu/ y przy

-1: iemny ludziam.(marg) ^G To ielt/ ktory pokoy y ŃpráwiedliwoŃ záchowyya przez duchá
S. (-)

werset: 19 PrzetoŃ thedy Ńtáraymy Ńie o rzeczy

-1: ktore pokoiowi naleŃá/ y teŃ ŃpoŃeŃ-

-1: nemu budowánui.

werset: 20 Dla pokarmu nie pŃuy Ńpráwy Bo

-1: Ńey/ wŃytkiŃ rzeczy Ńá czyŃte/ ále źle

-1: ielt człowiekowi ktory ie z zgorŃzenim

werset: 21 Dobra ielt rzecz nie ieŃć mięŃá/ á-

-1: ni piŃ winá/ ani Ńadney rzeczy w kto-

-1: rey Ńie twoy brat obraŃa/ ábo pogar-

-1: Ńza/ ábo Ńie mdłym zŃtawa.

werset: 22 ^H Ty maŃz wiáre/ mieyye ia y Ńiebie Ńá

-1: mego przed Bogiem. Błogośławio-

-1: ny ktory nie ^I ośadza siebie łamego w

-1: tym co ^K pochwała. (marg) ^H T. i. Pewienieś o wolności łwey w tych rzeczách średnich/ á to mieylce prožno ci ku świádectwu biorą/ ktorzy powiedáią iż nie potrzebá iáwnie wyznáwáć wiáry iedno ią wewnątrz chowác. ^I Iákoby rzekł/ ktorego sumnienie niwczym nie gryżie/ ále łprawiedliwie rozeznowa wżytko co czyni. ^K Drudzy czytáią czego doświádcza. (-)

werset: 23 A kto wątpi/ ielliby iadł/ iest ośadzon/

-1: gdyż nie ie z wiáry: A cokolwiek nie

-1: iest z wiáry/ grzech iest.

rozdział: 15

KApituła 15.

1. Napomina ie áby się ćirpieli y miłowáli

-1: łpołecznie przykłádem Krytułowym/ y dla

-1: teyże przyczyny zbáwienia/ ktore z łamego

-1: miłofierdzia Bożego pochodzi.

werset: 1 **A** My ktorzy ie-

-1: łtechmy mocni/ po-

-1: winnichmy znośić

-1: krewkości mdłych/

-1: á nie łolgowác łá-

-1: mym łobie.

ksiega: 1.Cor.

rozdział: 3

strona: 93

Liśt do Korynthow

pierwłzy. Liśt 93.

kolumna: a

werset: 6 Iamci włádził/ Apollo polewał/

-1: ále Bog pomnożył.

werset: 7] A tak ani ten który fádzi ieft czym/

-1: ani ten który polewa/ ále Bog który

-1: pomnaża.

werset: 8] A ten który fádzi/ y ten co polewa/

-1: iedno fą/ á káždy fwoię zapláthę we-

-1: źmie według pracy fwoiey.

werset: 9] Abowiem ieftefmy pomocniki Bo-

-1: żymi/ rolę Bożą/ y budowánim Bo

-1: żym iefteście.

werset: 10] Wedle łáski Bożej która mi ieft da-

-1: ná/ iáko mądry budowniczy záłoży-

-1: łem grunt/ á ^A drugi ná nim buduie/

-1: á wźákoż káždy niech baczy iáko ná

-1: nim buduie. (marg) ^A Tu Páweł fztrofuie niektóre Koryntfkie náuczyciele nie iżby vczyli iákich fálefznych náuk/ ále iż fię paráli ludzkiemi zbytecznemi wywody á ludzką Mądroćią więcej niż Bożą/ z kąd fię ony niefnáski między niemi záczynály/ błędząc tedy ci którzy tu o fálefzney náuce rozumieią ábo życiu człowieká póspolitego/ ále ci iefzcze dáley od krefu vbłádzili/ którzy z tego mieyfcá gdzie Páweł ogień przypomina/ niewiem co zá czyściec zmyfláią o którym fię Páwłowi nie śniło. (-)

werset: 11] Abowiem grunthu inego nikt nie

-1: może záłożyć/ oprócz tego co ieft zá-

-1: łozon/ który ieft Iezus Kryftus.

werset: 12] A iefliby kto budował ná tym grun

-1: cie złotho/ śrebro/ kámienie drogic/

-1: drwá/ fiáno/ ścierń.

werset: 13] Káżdego robotá iawna będzie/ bo

-1: ^B dzień okaże/ gdyż przez ogień obiá-

-1: wioná będzie/ á káżda robothá iáka

-1: ielt/ ogień doświadczy.(*marg*) ^B To ielt/ čás w ktory Bog prawdę fwą oznaymi/ bo tho co teraz zá złoto y zá srebro z podziwieniem maćie/ tho ielt/ zbyteczne tho okazanie mądrości ludzkiej/ tho się ná on čás okaże niczemną rzeczą gdy Pan Bog oświećiwłzy fercá wálze będzie ich probował iáko w ogniu ták iż mułzą fplónąc iáko drwá ábo síano ábo słomá. (–)

werset: 14] Iełli ktorego robotá zoftanie kto-

-1: rá zbudował/ zapłátę wezmie.

werset: 15] Iełli ktorego robotá zgore/ ^C fżko

-1: dę popádnie/ á on ^D będzie záchowan/

-1: ale tak iáko przez ^E ogień.(*marg*) ^C To ielt/ prózna będzie praca y robotá iego. ^D Iákoby rzekł/ ácz będzie pokaran ná nagrodzie ktorey się fspodziewał/ wżákoż żywotá pozbáwion nie będzie gdyż nie odstąpił gruntu náuki prawdziwey/ ále się tylko zábawił mądrością ludzká.

^E To ielt/ nie wydzie onego frogiego doświadczenia. (–)

werset: 16] A zaż nie wiećie/ iż Kościołem Bo

-1: żym iefthećie/ á Duch Boży miefżka

-1: w was?

werset: 17] A iełli kto gwałći Kościół Boży/

-1: tego ftráći Bog/ ^x ábowiem kościół

-1: Boży święty ielt ktorym ieftećie wy.(*marg*) ^x 2. Kor. 6. v. 16. (–)

werset: 18] Niech żaden fámego fiebie nie ofżu

-1: kawa/ Iełli kto zda się fobie być mąd-

-1: rym miedzy wámi ná ^F tym świećie/

-1: niech się ftanie głupim/ áby zoftał mą

-1: drym.(*marg*) ^F To iefth/ wedle mnímánia ludzkiego. (–)

werset: 19] Abowiem mądrość świátá tego

-1: głupftwem ielt v Bogá/ bo nápifa-

-1: no ielt/ ^x Podchwythawa mędrce w

-1: chytróći ich.(*marg*) ^x Iob. 5. v. 13. (–)

werset: 20] Y záfię/ " Pan zna iż myłli mędr-

-1: cow łą proźne.(*marg*) " Pół. 94. v. 11. (-)

werset: 21 A ták niech się nie chłubi żaden w

-1: ludziach/ ábowiem wżytki rzeczy łą

-1: wálze.

werset: 22 Choć Páweł/ choć Apollo/ choć Ce

-1: fás/ choć świáth/ choć żywot/ choć

-1: śmierć/ choć terážnieyfe rzeczy/ choć

-1: przyźle/ wżytki rzeczy wálze łą.

werset: 23 A wy Kryřtuřowi/ á Kryřthus

-1: Boży.

rozdział: 4

kolumna: b

KApitu. 4.

1. Okázuie vrząd prawdziwego Apořtoła.

-1: 7. Gáni pychę ich. 16. Okázuie czego chce od

-1: nich. 19. A czego się od niego nádźiewać

-1: máią.

werset: 1 **N**iech czło-

-1: wiek thák o nas

-1: rozumie iáko o

-1: łługách Kryřtu

-1: łowych/ y łzafá-

-1: rzoch táiemnic

-1: Bożych.

werset: 2 A ná ořtátek tego potrzebá w łzáfá-

-1: fárzoch/ áby káždy był náleźion wier

-1: nym.

werset: 3^x Ale ia łobie zá namnieyřzą rzecz

-1: mam być ^A rozładzon od was/ ábo od

-1: řadu ludzkiego/ y owřzem ia řam řie-

-1: bie nierozładzam. (marg) ^x Mát. 7. v. 1. ^A Abowiem oni chwalili fałzywe Apořtoły/ y omyłáli řię w ich obłudności. (-)

werset: 4] Abowiem nie czuię řię ^B ni wczym

-1: winnym/ á wřdy nie przez to ieřtem

-1: wřprawiedliwion/ ále ^C Panći ieřt kto

-1: ry mię rozładza. (marg) ^B To ieřt/ co řię tycze wrzędu mego. ^C Ná Boga to należy rozładzać cżyię godność. (-)

werset: 5] ^x A także nie řadźcie nic przed czá-

-1: řem/ ářby Pan przyřzedł ktory ořwie

-1: ći řkrythe ćiemności/ y obiáwi rády

-1: řerc/ á thedy chwałá káždemu będzie

-1: od Bogá.(marg) ^x Rzym. 2. v. 1. (-)

werset: 6] A ty rzeczy brácia przez podobień-

-1: řtwo przyřtořowałem ku řobie řáme-

-1: mu/ y ku Apollořowi dla was/ áby-

-1: řcie řię náuczyli z nas o řobie nie ro-

-1: zumieć/ nád to co ieřt nápiřano/ Iř-

-1: byřcie řię ieden zá drugim nie nády-

-1: mali przeciwo drugiemu.

werset: 7] Abowiem ktoř cię ^D rozładza? á co

-1: teř mař częgobys nie wřiał? A ieřliř

-1: wřiał/ przecź řię chłubiřz iákobys nie

-1: wřiał?(marg) ^D To ieřt/ ktoř cię tak zacnym czyni że drugich zá nic przed tobą nie máią. (-)

werset: 8] Iużeřcie nářyceni/ iuř vbogáceni/ y

-1: oprocz nas dořtáliřcie Kroleřtwá/ á

-1: day to Boże ábyćcie dołthali Krole-

-1: łtwa/ żebyłmy łpołecznie z wámi kro-

-1: lowáli.

werset: 9] Bo mnamam iż Bog nas olthátne

-1: Apołtoły náznáczył iákoby ná łmierz

-1: łkazáne/ ábowiem łtálifchmy łię ná po-

-1: dźiw łwiátu/ Aniołom/ y ludźiam.

werset: 10] ^E My głupi dla Kryłtułá/ á wy mą

-1: drzy w Kryłtułie/ my mdli/ á wy mo

-1: cni/ wy zacnymi/ á my bez vćciwołci.(*marg*) ^E To mowi áby łię czuli/ á nákoniec łwoię
proźną chwałę odrzucili gdy to łobie przyczyta w czym oni winni byli. (–)

werset: 11] Y áż do tey godziny łákniemy y prá

-1: gniemy/ y nádzy ietelmy/ y policzko-

-1: wáni bywamy/ y tułamy łię.

werset: 12] " Y prácuujemy/ robiąc włánnymi rę

-1: komá/ ^x gdy o nas źle mowią/ dobro-

strona: 93v

AD CORINTHIOS I.

kolumna: d

rzechemy/ gdy nas przeláduią/ ćier-

-1: piemy. (*marg*) " Dźiey. 20. v. 34. 1. Tes. 2. v. 9. 2. Tes. 3. v. 1. ^x Mát. 5. v. 24. Luk.
23. v. 34. Dźiey. 7. v. 60. (–)

rozdział: 9

strona: 95v

kolumna: c

werset: 19] Ábowiem będąc wolnym od włzy-

-1: tkich/ vcźynilem łámeo łiebie włzyt

-1: kim łługą/ ábym ich więcey zyłkał.

werset: 20] Y łtałem łię Zydóm iáko Zyd/ ábych

- 1: Zydy zyłkał/ á tym **krorzy** [!] pod zako-
 -1: nem fą/ iákobych był pod zakonem/ a-
 -1: bym ty co pod zakonem fą zyłkał.

werset: 21 Tym ktorzy fą bez zakonu/ iáko bez

- 1: zakonu/ (áčzkolwiek nie iełtem bez za-
 -1: konu Bogu/ ále w zakonie w Kry-
 -1: itušie)/ abym zyłkał ty ktorzy fą bez
 -1: zakonu.

werset: 22 Stałem fię mdłym iako mdły/ á-

- 1: bych mdle zyłkał/ wżytkim stałem fię
 -1: ^F wżytko/ abych wżdy niekthore zá-
 -1: chował. (*marg*) ^F To fię rozumie w rzeczach rownych y śrzednich. (-)

werset: 23 Y to czynię dla Ewánieliey/ ábym

- 1: fię ftał vczelstnikiem iey.

werset: 24 A zaż nie wiecie iż ci kthorzy w za-

- 1: wod biegaią/ áčżci wżyfcy bieżą/ ále
 -1: ieden zakład bierze? Także bieżcie á-
 -1: byście otrzymáli.

werset: 25 ^G Y ten ktoryc zápály chodzi/ ná wży

- 1: tkim fię miernie chowa/ Oni thedy
 -1: miernemi fą/ áby wzięli koronę śmier-
 -1: telną/ á my áby nie śmiertelną. (*marg*) ^G Niektorzy wykłádáią/ ktery boiuie/ ále tu
 Apoštoł bierze podobieństwo od onych krotofił boiowych ktore ku czći Bogom w Grecyiey
 śprawowano gdzie iedni zápály chodzili/ drudzy szermowáli/ drudzy w zawod biegáli. (-)

werset: 26 A przetoż ia thák bieżę nie iáko ná

- 1: nie pewną/ thák szermuię nie iáko
 -1: wiátr biiąc.

werset: 27 Ale podbiiam cíáło moie/ y zniewa

- 1: lam ie/ ábym ia śnadz przepowiedzia

-1: wŕzy inŕzym/ ŕam ŕię nie ŕtał ^H nágá-

-1: nionym.(*marg*) ^H Drudzy czytáią odrzuconym/ ktore mieyŕce ták ŕię rozumie iżby Páweł nie był nágánion od ludźi gdyby temu doŕyć nie vczynił co inym roŕkazał. (-)

rozdział: 10

Kápituła 10.

1. Nápomina ie przykádem Zydow/ żeby

-1: ćieleŕnie dobrodźieyŕtwam Bożym nie vŕáli

-1: á iżby ŕię bálwochwálŕwa wyŕtrzegáli. 23.

-1: Zátym áby wolności vzywáli przykádem ie

-1: go bez obráżenia inŕzych.

werset: 1

A

Nie chcę ábyście nie

-1: mieli wiedzieć brácia/ iż ^x

-1: oycowie naŕzy wŕzyŕcy

-1: pod onym obłokiem byli/

-1: á ^x wŕzyŕcy przez morze przeŕzli.(*marg*) ^x 2. Mo. 13. v. 21. W 4. Mo. 9. v. 18. ^x 2. Mo. 14. v. 22. (-)

werset: 2

Y wŕzyŕcy byli okrczeni w ^A Mo-

-1: iżefzu/ w ^B obłoku y w morzu.(*marg*) ^A To iefth/ pod vrzędem Moyzeŕzowym. ^B To ŕię ŕtofuie ze krztem naŕzym. (-)

werset: 3

" A wŕzyŕcy vzywáli iednego ^C po-

-1: kármu duchownego. (*marg*) " w 2. Mo. 16. v. 15. ^C To ieft/ Mánný ktora znáciiła wíeczera Páńfką. (-)

werset: 4

^x Y wŕzyŕcy pili iedno pićie ducho-

-1: wne/ abowiem pili z ŕkáły duchow

-1: ney/ ktora zá nimi ^D ŕzła/ A thá ŕkáła

-1: ^E była Kryŕtus.(*marg*) ^x 2. Moi. 17. v. 6. W 4. Mo. 20. v. 10. ^D To ŕię rozumie o ŕtrumieniu ktory wypłynął z ŕkáły/ á nigdy lud nie był przez niego. ^E To ieft/ znáciiła Kryŕtuŕá. (-)

werset: 5] Ale wiele ich niepodobało się Bo-

-1: gu/ ^x ábowiem porázeni łą ná pułzczy(marg) ^x 4. Mo. 6. v. 65. (-)

kolumna: d

werset: 6] A ty rzeczy były wzormi nászymi/

-1: ku temu ábyłmy złych rzeczy nie pożą-

-1: dáli/ ^x iáko oni żądáli.(marg) ^x 4. Mo. 11. v. 5. y. 26. v. 64. (-)

werset: 7] Nie bądźcież bałwochwálcámi iá-

-1: ko niektorzy z nich/ ták iáko " ielt ná-

-1: pińano/ Siádl lud áby iadł y pił/ y

-1: wítáli ku igrániu. (marg) " 2. Mo. 32. v. 6. (-)

werset: 8] Ani się dopułzczaymy nieczyřtoty/

-1: iáko niektorzy z nich nieczyřtymi byli/

-1: ^x y poległó ich dniá iednego ^F trzy y

-1: dwádźieściá tyfięcy. (marg) ^x 4. Mo. 25. v. 9. ^F V Moyzeřzá Ńtoi cztery á dwádźieściá tyfięcy/ ktora roznicá niczym się inym nieŃtałá iedno niepilnołciá pińárzow. (-)

werset: 9] Ani kuřimy Kryřtuřá iáko niektorzy

-1: z nich kuřili/ ^x y od wężow poginęli.(marg) ^x 4. Mo. 21. v. 6. Pńalm. 106. v. 14. 4. Mo. 14. v. 37. (-)

werset: 10] Ani Ńzemrzyćcie/ iáko niektorzy z nich

-1: Ńzemráli/ y poginęli od tego kthory

-1: wytracał.

werset: 11] A ty wřzytki rzeczy przydáły się im

-1: ku przykńádowi/ á łą nápińane dla ná

-1: pominánia nářzego/ ná ktore Ńkończe

-1: nia wiekow przyřzły.

werset: 12] A ták ktory się zda Ńobie iże Ńthoi/

-1: niechże pátrza aby nie vpadł.

werset: 13] Pokuřenie was nie zięłó iedno ludz

-1: kie/ á Bogći ielt wierny ktory nie do-

-1: puści ábyście byli kufzeni nád to co

-1: możecie/ owfzem wam da vydź z po-

-1: kufy ábyście znieść mogli.

werset: 14] Dla tego brácia namilfzy moi ftrzeź

-1: cie fię bálwochwálftwá.

werset: 15] Mowieć iáko mądrym/ rozfádz-

-1: cieź wy co powiedam.

werset: 16] Kubek błogofłáwienienia kthory bło-

-1: gofláwiemy/ Izali fpołecznością

-1: krwie Kryftufowey nie ieft? A chleb

-1: kthory łamiemy/ izali nie iest fpołecz-

-1: nością ciála Kryftufowego?

werset: 17] Abowiemci wiele nas ieft iednym

-1: chlebem/ y iednym ciálem/ gdyź wfy-

-1: fcy iedne^{g0} chleba ieftefmy wczeftniki.

werset: 18] Pátrzcie ná Izráela kthory ieft wed

-1: le ^G ciála/ izaź ci kthorzy pożywaią o-

-1: fiar nie fą wczeftniki ołtarzá?(*marg*) ^G To ieft/ kthorzy fię iefzcze zwierzchownemi ofiárámi báwili/ iákoby ták rzekł/ wamci by funnienie niedopuściło fprawować ofiáry po ftáremu z Zydzy/ ábowiembyście thym fpołobem iefzcze rozumieli ofiárę Kryftufowę być nie pożyteczną/ Przecźze tedy tegoź nie rozumiecie o fprofnych bálwochwálfkich ofiárach. (-)

werset: 19] Coź thedy powiedam áby bálwan

-1: miał czym być? ábo izby to co ieft bál

-1: wanom ofiárowano miało czym być?

werset: 20] Y owfzem to powiedam/ Iz rzeczy

-1: kthore pogáni ofiáruia/ dyablóm ofiá

-1: ruią/ á nie Bogu/ á nie chćiałbym á-

-1: byście byli wczeftnicy dyablów.

werset: 21] Nie możecie pić kubká Páńfkie^{g0}/ y kub

-1: ká dyabłow/ nie możecie być wczestni

-1: ki stołu Páńkiego y stołu dyabłow.

werset: 22 Y mamyż wzrużyć ku gniewu Pá-

-1: ná? Izali my iefthechmy mocnieyfzy

-1: niż on?

werset: 23^{xH} Wfzythko mi wolno/ ále nie w-

-1: fzytko pożyteczne/ wfzytko mi wol-

-1: no/ ále nie wfzytko buduie.(*marg*) ^x Ekle. 37. v. 31. Wyżfzey. 6. v. 12. ^H To ma być rozumiano o rzeczách średnich o których przed tym powiedział to ieft pokármiech. rc. A ktemu tu nadobnie należy ono co niektery z ludzi stárych powiedział: ten ktori czyni to wfzytko co mu wolno/ potym przychodzi ktemu iż to czyni co fię nie godzi. (–)

rozdział: 15

strona: 98

Liśt pierwszy do
Koryntow. Liśt 98.

kolumna: a

KApituła 15.

1. Dowodzi z mártwych wftánia vmárłych.

-1: 3. A naprzod Kryfufowego. 21. Potym ná

-1: fzego. 55. Opifuie fpořob iego.

werset: 1 **A**^x Oto brácia oz

-1: náymuię wam E-

-1: wanielią/ kthorám

-1: wam przepowie-

-1: dział/ ktorąście też

-1: przyięli/ y w ktorey

-1: też ftoićie.(*marg*) ^x Gál. 1. v. 11. (–)

werset: 2 Przez ktorą też záchowani iefteś-

-1: ćie/ iefli pámiećacie ktorym łpołobem

-1: przepowiedziałem wam/ wyiawłzy

-1: byście próżno vwierzyli.

werset: 3] Abowiem naprzod podałem wam

-1: com też łam wzięł/ tho iefł że Kry-

-1: łthus vmárł zá grzechy nálze/ we-

-1: dług ^x piłmá.(*marg*) ^x Ezá. 53. v. 5. (-)

werset: 4]" Ktemu że iefł pogrzebion/ że theż

-1: wzbudzon iefł trzeciego dnia według

-1: piłmá.(*marg*) " Ion. 2. v. 1. 1. Piotr. 2. v. 24. (-)

werset: 5]^x Y był widzian od Cefálá/ potym

-1: od onych dwunaście.(*marg*) ^x Ian. 20. v. 19. (-)

werset: 6] Zátym widzian iefł więcey niż od

-1: piąci łet braćiey záraz/ z ktorych wie-

-1: le ich trwa aż do tego czáfu/ á niekto

-1: rzy też záłnęli.

werset: 7] Pothym iefł widzian od Iákubá/

-1: potym od włzytkich Apołtołow.

werset: 8]^x Ná ofáttek po włzythkich/ vkazał

-1: łię theż y mnie iákoby poronionemu

-1: płodowi.(*marg*) ^x Dziei. 9. v. 8. Rzym. 9. v. 3. (-)

werset: 9]^x Bomći ia iefł namnieyłzy z Apołto

-1: łow/ kthorym nie iefł godzien ábych

-1: był názywan Apołtołem/ izem prze-

-1: ładował kołcioł Boży.(*marg*) ^x Efes. 3. v. 7. y. 8. (-)

werset: 10] Ale z łáłki Bożey iefłtem thym/ czy-

-1: mem iefł/ á łáłká ie^{go} przeciwko mnie

-1: próżna łię nie łtála/ áłem więcey prá

-1: cował niż oni wŕzyŕcy/ wŕzákże nie

-1: ia/ ále łáfká Boża która ieŕt zemną.

werset: 11 Y ia tedy y oni/ thák przepowieda-

-1: my/ y tákeście vwierzyli.

werset: 12 A ieŕliże Kryŕthus przepowiedan

-1: bywa/ iż zmartwych wzbudzon ieŕt/ Iákoż mowią niektorzy między wá-

-1: mi/ że zmartwychwŕtánia niemáŕz?

werset: 13 Abowiem ieŕli zmartwychwŕthá-

-1: nia niemáŕz: tedyć áni Kryŕtus ieŕth

-1: wzbudzon.

werset: 14 A ieŕlić Kryŕthus nie ieŕth wzbu-

-1: dzon: iŕcieć ieŕt prózne náŕze przepo-

-1: wiedánie/ prózna teŕ y wiárá wáŕzá.

werset: 15 Y my teŕ nayduiemy ŕię fáŕŕzywemi

-1: ŕwiádki Boŕymi/ iżeŕmy ŕwiádczyli

-1: o Bogu że Kryŕtuŕá wzbudził: kto-

kolumna: b

regóć nie wzbudził/ ieŕliże vmárli nie

-1: bywáią wzbudzeni.

werset: 16 Abowiem ieŕliżeć vmárli wzbu-

-1: dzeni nie bywáią: ánić Kryŕthus

-1: wzbudzon ieŕt.

werset: 17 A ieŕliŕ Kryŕthus nie wzbudzon:

-1: próznać ieŕt wiárá náŕzá/ ieŕcze ie-

-1: ŕteście w grzechách wáŕzych.

werset: 18 A tákże y ći teŕ pogineŕi ktorzy zá-

-1: ŕneli w Kryŕtuŕie.

werset: 19 Ieŕliŕ tylko w tym żywoćie w Kry-

-1: ŕtuŕie náđzieię mamy/ náđ wŕŕytki lu

-1: dźi ieftełmy nanędznieyfy/

werset: 20 Aleć teraz Kryfthus zmartwych

-1: wzbudzon/ y ftał fię " pierwżym tych

-1: ktorzy záfnełi.(*marg*) " Kol. 1. v. 18. Ziaw. 1. v, 5. (-)

werset: 21 Bo gdyż przez człowiekǎ śmierć

-1: przyfzła/ też y przez człowiekǎ pow-

-1: ftanie zmartwych.

werset: 22 Abowiem iáko przez Adámǎ wfy

-1: fcy vmierǎiǎ/ ták y w Kryftufie wfy

-1: fcy ożywieni będą.

werset: 23^x A kǎždy porzǎdkiem fwoim/ Kry

-1: ftus pierwży powftǎł/ potym ći kto-

-1: rzy fǎ Kryftufowymi/ powftǎnǎ w

-1: przyfćie iego.(*marg*) ^x 2. Tes. 4. v. 15. (-)

werset: 24 Potym koniec będfie gdy poda kro

-1: lefthwo Bogu á oycu/ gdy zniŕczy

-1: wŕzelkie przełóżeńfthwo y wŕzelkǎ

-1: zwierzchność y moc.

werset: 25^x Boć on krolować muŕi/ ázby po-

-1: łóżył wŕzytki nieprzyǎcioły pod no-

-1: gi fwoie.(*marg*) ^x Pfǎłm. 110. v. 1. Dziei. 2. v. 34. Zyd. 1. v. 13. (-)

werset: 26 A oŕthǎtni nieprzyǎciel Smierć

-1: będfie zniŕczonǎ.

werset: 27^x Boć wŕzytki rzeczy podał pod no

-1: gi iego/ A gdy mowi/ że mu wŕzyt-

-1: ki rzeczy poddǎne fǎ/ iǎwnǎ rzecz ief

-1: iŕ to bywa mowiono okrom tego/ kto

-1: ry mu poddǎł wŕzytki rzeczy.(*marg*) ^x Pfǎł. 8. v, 7. Zyd. 2. v. 8. (-)

werset: 28 A gdy mu wŕzytki rzeczy poddáne

-1: będa/ tedyc teŕ y ŕam fyn będzie pod-

-1: dan temu ktory poddał wŕzytko/

-1: áby Bog był wŕzytkim we wŕzytkich.

werset: 29 Bo inaczey/ coŕ vczynią ci ktorzy fię

-1: zá ^A vmárle krzczá? iefliŕe koniecznie

-1: vmárli wzbudzeni nie bywiá/ przecŕ

-1: ŕe zá vmárle krzczeni bywáiá? (marg) ^A Ludŕie Krzeŕciániŕcy gdy bywáiá krzczeni/ thedy fię dla tego krzczá áby z Kryŕtufem powŕtáli/ á toć iefth krzcić fię zá vmárle/ tho iefth fámi zá fię w nádzieię zmartwychwŕtania/ co by iŕcie głupie czynili iefliby zmartwychwŕtanie być niemiało. (-)

werset: 30 Przecz teŕ y my ná káŕdy czás wnie

-1: beŕpieczeńŕwie iefteŕmy?

werset: 31 ^B Káŕdyć dzień vmieram przez ch-

-1: wałę wáŕŕę/ kthorá mam w Iezufie

-1: Kryŕtufie pánie náŕzym.(marg) ^B Ku they rzeczy biorę ŕobie ná ŕwiádectwo wŕzythki moie kłopoty z ktorych fię prawđziwie chlubić mogę ŕem ie podeymował. (-)

werset: 32 ^C Iefliŕem według człowieká w E-

-1: feŕie z ^D ŕwierŕęty walczyl/ kthoryŕ

-1: mám z tąd poŕzytek/ iefli vmárli wzbu

-1: dzeni nie bywáiá? ^E Iedźmy y piy-

-1: my/ boć iutro pomrŕemy. (marg) ^C To iefth/ nie z náthnienia Boŕego áni fię ogládaiać ná Bogá/ ále ábo próŕną chwałą/ ábo nie rozmyŕlnie będac przywiedŕion k temu. ^D To iefth/ z Zydmi z kthoremi wiodł burdę przez trzy mieŕiáŕce y z onemi záklináŕczmi fyny Scewy káplaná nawyŕŕze⁸⁰/ o czym maŕŕ Dziei. 19. " Ezá. 22. v. 13. Mądr. 2. v. 6. ^E Ty fá ŕłowá Epikurow kthorzy nic inŕzego nie patrŕá iedno roŕkoŕzy fwey. (-)

ksiega: 2.Cor.

rozdzial: 4

strona: 100v

kolumna: c

werset: 9] Prześladowanie cierpimy/ ále nie by

-1: wamy opuźczeni/ bywamy zrzuceni/

-1: ále nie giniemy.

werset: 10] Závŕze ^F vmartwienie Páná Iezu

-1: íowe noŕząc na ćiele/ áby y on život

-1: Páná Iezuŕow w náfzym ćiele był

-1: okazan.(*marg*) ^F To ieŕt/ vtrapienia ktoremi ieŕteŕmy ćwiczeni ku romyŕláníu vmartwienia żywothá doczeŕnego. (-)werset: 11]^G Abowiem my ktorzy zywiemy/ zá

-1: wŕze bywamy wydáni ná ŕmierć dla

-1: Iezuŕa/ áby theŕ život Iezuŕow był

-1: okazan w ŕmiertelnym ćiele náfzym. (*marg*) ^G To mowi dla tego iż oni chćieli Ewánieliey bez krzyŕá. (-)

werset: 12] A tákŕe w nas okázuie ŕmierć moc

-1: íwoię/ á život w was.

werset: 13] A iż mamy tegoŕ ducha wiáry/ íá-

-1: ko nápiŕano ieŕt/ " Vwierzyłem á prze

-1: toŕem mowił/ y my theŕ wierzymy/ y

-1: dla tego teŕ mowimy. (*marg*) " Pŕálm. 116. v. 10. (-)

werset: 14] Wiedzác iż ten kthory wzbudził Pá

-1: ná Iezuŕa/ y was wzbudŕi przez Ie-

-1: zuŕá/ y poŕtáwi z wámi.

werset: 15] Abowiemći wŕzythki rzeczy fá dla

-1: was/ aby łáŕká ona bárzo obfitha/

-1: z dziekowánien wiela ich/ obfiŕŕá

-1: íię ftáá ku chwale Bozey.

werset: 16] Dla tegoć nie oŕłabiámy/ ále choć

-1: theż náfz zwierzchni człowiek zepfo-

-1: wan bywa/ przedlię wnątrzny czło-

-1: wiek odnáfwia fię ná káfzdy dzień.

werset: 17] Abowiem báfzo krotki a lekki vćifk

-1: náfz/ zacnie á znáfmienićie fpráfwiie

-1: nam wiekuifáf wafę chwały.

werset: 18] Gdyż my nie pátrzymy ná rzeczy kto

-1: re fáf widome/ ále ná ty ktore nie wi-

-1: dome fáf/ ábowiem ty ktore fáf wido-

-1: me/ fáf doczefne: ábowiem niewido-

-1: me fáf wieczne.

rozdział: 5]

Káfitułáf 5.

1. O Krzyżu. 10. Dáf Kryftułow. 20. Vrzáf

-1: wiernych.

werset: 1] **Z** Aifte wiemy/ iż ieśli

-1: przybytek tego źiemfkiego ^A

-1: domu náfzego będfzie fáf-

-1: żon/ zbudowáfie mamy

-1: od Bogáf/ to ieft miefzkáfie nie vro-

-1: bione rękáf/ wiekuifte ná niebie.(*marg*) ^A To ieft/ to ćíáfło ktore mamy miáfło przybytku.

(-)

werset: 2] Abowiem dla tego wzdychamy/ ^x

-1: żáfáfíf być przyobleczeni przybyt-

-1: kiem náfzym ktory ieft z niebáf/(*marg*) ^x Ziáf. 16. v. 15. (-)

werset: 3] Ieśliże będfiemy náleźieni przyoble

-1: czeni/ á nie nágiemi.

werset: 4] Bo my ktorzy ieftefmy w tym przy

- 1: bytku/ wzdychamy będąc obciążone-
- 1: mi/ w którym nie żądamy być zwle-
- 1: czeni/ ále przyobleczeni/ áby pożár-
- 1: ta była śmiertelność od żywotá.

werset: 5] Przytym ten który nas stworzył ku

- 1: temu/ iestći Bog/ który też nam dał

kolumna: d

zadatek duchá.

werset: 6] Dufáiąc tedy záfwsze/ y wiedząc że

- 1: iestefmy przychodniami ^B w cieie/ ie-
- 1: Itefmy od Páná ^C dáfeko.(*marg*) ^B To iest/ poki żywiemy ná świećie ^C Słowo Greckie znaczy wędrowáć/ iákoby chćiał rzec że na tym świećie wędrujemy niemáiąc tu pewnego mieszkania áż do oyczyzny naszey przyidziemy/ á z pánem życ będziem/ od ktorego my wedle ćiała iefcze dáfeko iestefmy. (-)

werset: 7] Abowiem przez wiáre chodźimy/ á

- 1: nie przez widzenie.

werset: 8] Dufamy theż/ y wolimy precz wy-

- 1: nidź z ćiała/ á idź do Paná mieszkać.

werset: 9] A przetho też vprzeymie żądamy y

- 1: mieszkaíając/ y precz idąc/ byfmy byli
- 1: iemu wdźięcznymi.

werset: 10] ^x Abowiem mamy Ithánąć iáwnie

- 1: wźyfcy przed Itołicą Kryfthułowá/
- 1: áby káždy odnioł coby ná cieie wziął
- 1: Iłufnie wedle tego/ co vczynił/ ábo
- 1: dobrego ábo złego. (*marg*) ^x Rzym. 14. v. 10. (-)

werset: 11] Wiedząc tedy on Itrách Pánfki/ lu

- 1: dzie ku wierze przywodźimy/ á iestech
- 1: my v Bogá iáwnemi/ y nádźiewam

-1: fię/ iż też w łumnieniách wálznych ie-

-1: łtechmy iawnemi.

werset: 12] A iście nie powtore łami łiebie zá-

-1: lecamy wam/ ale wam dáiemy przy-

-1: czynę ábyście fię chlubili z nas/ żebyś

-1: cie mieli co rzec przeciwko tym ktho-

-1: rzy z oblicza chwały łzukáią á nie z

-1: łercá.

werset: 13] Bo ^D choć łzáleiemy/ Bogu łzáleie-

-1: my/ choć ielłefmy rozumu zupełnego/

-1: wam ielłefmy. (marg) ^D Mowi wedle mnimánia przeciwnikow łwoich. (-)

werset: 14] Gdyż oná myłóć Kryłthufówá

-1: przyćilka nas/ y gdyżechmy też to po-

-1: łtánowili/ iż ielłi ieden ná włzytki v-

-1: málł/ tedy włzyłcy byli vmárlými.

werset: 15] A zá włzytki vmárlł/ áby ci ktorzy ży

-1: wá nápotym łobie nie żyli/ ále temu

-1: ktory zá nie vmárlł/ y powłtał.

werset: 16] Przeto nápotym żadnego nie ^E zna

-1: my wedle ćiałá/ choć theż vžnalilłmy

-1: Kryłtułá wedle ćiałá/ ^F włzákże the-

-1: raz więcej nie znamy. (marg) ^E To ielł/ chwalimy ábo wáżemy. ^F Mamy Kryłtułá znáć duchownie y wedle mocy iego nie ćielełnie. (-)

werset: 17] A ták ielłi kto ielł w Kryłtułie/ no-

-1: wemći łtworzeniem ielł " łtáre rzeczy

-1: przeminęły/ oto fię włzytki nowe łtá

-1: ły.(marg) " Ezá. 43. v. 19. Ziáw. 21. v. 5. (-)

werset: 18] A włzytki rzeczy łą z Bogá kthory

-1: nas łobie poiednáł przez Iezufá Kry

-1: ńtuńá/ y dań nam pońługowanie zie-

-1: dnánia.

werset: 19] A bowiem Bog był w Kryńthufie

-1: ńwiát łobie iednáiac/ nie przyczytá-

-1: iac im grzechow ich/ y pońożyń w nas

-1: mowę tę ziednánia.

werset: 20] A ták w imię Kryńtuńowe iefthe-

-1: ńmy pońy/ iákoby Bog was pro-

-1: ńił przez nas/ Prońimy tedy dla Kry

-1: ńtuńá/ ábyńcie ńię poiednali z Bogiem.(marg) ^G To iefť/ ofiárą zá grzechy/ abo wńytki grzechy náńze ná łobie nońił. (-)

rozdział: 11

strona: 103

Lifť wtory do

Koryntow. Lifť 103.

kolumna: a

werset: 20] Bo znońicie iefli was kto zniewa-

-1: la/ iefli was kto pońyra/ iefli kto bie-

-1: rze/ iefli ńię ktho wywyńfza/ iefli ktho

-1: was w lice biie.

werset: 21] Iac to ku fromocie mowię/ dla te^g

-1: izechmy byli ^H mdłymi/ y owńzem w

-1: czymby kolwiek kto chcial być ńmia-

-1: ńy (z gńupńtwá to mowię) ^I y ia theż

-1: ńmiańym będe.(marg) ^H To iefť/ wzgárdzonemi. ^I Powieda że wńadney rzeczy nie będzie podleyńzym náđ ine. (-)

werset: 22] " Ebreyczycy ńá? iefťem y ia/ Izrańel

-1: czycy ńá? y iam też iefťh/ Plemieniem

-1: Abrahánowym ńá? iefťem y ia.(marg) " Filip. 3, v. 5. (-)

werset: 23 Słudzy Kryšťufowi ľą? ^K (głupiec

-1: mowie) przewyźľzam ia/ w pracách

-1: obfićie/ w vbiczowaniu nád miarę/

-1: w więźieniu obfićie/ w śmierćiach

-1: częľto. (marg) ^K Iákoby ták rzekľ niech ták będzie żebym fię ia głupie chlubiľ/ á wźákże prawdziwe iefth chlubienie moie. (-)

werset: 24 ^x Od Zydow podiałem ^L pięć kroć

-1: czterdzieści plag bez iedney.(marg) ^x 5. Mo. 25. v. 3. ^L To iefth/ káždy raz thrzydzieći y dziewięć plag/ co záiľte było podľug frogofći zakonu/ iáko nápiľano w 5. Mo. 25. v. 3. gdzie piľmo wľpomina czterdzieći plág/ ále oni wedľug vľtaw ľwoich vczynili byli thrzydzieći y dziewięć. (-)

werset: 25 ^x Trzy kroć byľem vbiczowan/ ^x ra

-1: zem byľ vkámionowan/ " trzy kroć by

-1: ľem w rozbićiu okrętu/ byľem w mo-

-1: rzu głębokiem we dnie y w nocy.(marg) ^x Dziey. 14. v. 19. y 16 v. 22 y 27 v. 14 (-)

werset: 26 W drogách częľtom bywał/ w nie-

-1: beśpieczeńťwách rzek/ w niebeśpie-

-1: czeńľhwách zboycow/ w niebeśpie-

-1: czeńťwách od ľwoich przyrodných/ w niebeśpieczeńťhwách od poga-

-1: now/ w niebeśpieczeńťwách w mie-

-1: ście/ w niebeśpieczeńťwách ná pu-

-1: ľzczy/ w niebeśpieczeńťwach ná mo

-1: rzu/ w niebeśpieczeńťhwách miedzy

-1: faľzywą brácią.

werset: 27 W pracy/ w kľopofćech/ w czuyno

-1: śćiach częľto/ w głodzie y w prágnie-

-1: niu/ w pośćiech częľto/ w źimnie y w

-1: nágości.

werset: 28 Oprocz ^M tych rzeczy ktore fię zwierz

-1: chu przydaią/ Ciśnie mię ono^N woy

-1: lko ktore káždy dzień ná mię powfta

-1: wa/ to ieft ftárání o wżytkich koś-

-1: ćielech. (marg)^M To ieft/ oprócz pracy robot y fráfunkow inych.^N Drudzy wykłádaią tho słowo wftawiczne skárání ktore kogo dolega álechmy my woleli zořtháwić włáność słowa Greckiego. (-)

werset: 29] Kto bywa trapion/ żebych ia theż

-1: nie miał być trapion? Kto bywa obrá

-1: żon/ żebym ia theż nie miał być vpa-

-1: lon?

werset: 30] Ieřli fię potrzebá przechwálác/ ^O

-1: będę fię przechwalał z tego co ná moię

-1: krewkość należy.(marg) ^O Vtrapienia řwoie rozumie iáko więźnienie/ bićie/ prágnienie/ nágořci/ y ine rzeczy. (-)

werset: 31] Bog y oćiec Pána nářze^{řO} Iezu Kry

-1: řtá chwálebny na wieki/ wie iř ci nie

-1: kłámam.

werset: 32]^x W Dámářzku řtárořthá Krolá

-1: Ařety ořádźił był řtrař w mieřcie Dá

-1: mářzczeńczykow chcąc mię poimác.(marg) ^x Dziei. 9. v. 24. (-)

werset: 33] Alem był oknem w kořzu řpuř-

-1: czon z muru/ y wřzedłem rąk iego.

rozdział: 12]

kolumna: b

Kápitułá 12.

1. Chłubi fię z řwey zacnořci. 5. 7. Ktora na

-1: więcey należy w wniřeniu iego. 11. Winu-

-1: ie Korynthczyki/ Opowieda im vprzey-

-1: mą miłość swoię. 20. Aby byli gotowi kiedy

-1: przyidzie.

werset: 1 **I** 6 Sćie mi nie ieft

-1: pożytheczna rzecz

-1: przechwálać fię/ ábo

-1: wiemći przyidę do

-1: widzenia y objawie

-1: nia Páńského.

werset: 2^x Znamći człowieká w Krysthufie

-1: przed czternaścią lat (iefli w ćiele nie

-1: wiem/ iefli nie w ćiele/ nie wiem/

-1: Bogći wie) który był zachwycon aż

-1: do trzeciego niebá.(*marg*)^x Dziei. 9. v. 3. (–)

werset: 3 A znam tákowego człowieka/ (ie-

-1: fli w ćiele nie wiem/ iefli nie w ćiele

-1: nie wiem/ Bogći wie)/

werset: 4 Iż był zachwycon do Ráiu/ y fły-

-1: ízał niewymowione słowá/ których

-1: fię człowiekowi^A nie godzi powiedáć(*marg*)^A To ieft/ kthore niepodobna rzecz áby
człowiek wymowić miał/ ábowiem fię nam o tym nie godzi mowić co przewyżíza náíz rozum.

(–)

werset: 5 Z tákowego człowieká będę fię prze

-1: chwálał/ á z íebie íámego nie będę fię

-1: przechwálał/ wyiáwfzy z krewkoóci

-1: moich.

werset: 6 Abowiem ieflibym fie chćiał prze-

-1: chwálać/ nie będę głupim/ boć pra-

-1: wdę powiem/ áleć íkromnie mowię/

-1: áby kto o mnie nie mylíł nádto, czym

-1: mię być widzi/ ábo co słýzy odemnie.

werset: 7] A iżbych zacnością obiáwienia nie

-1: był nad miarę wywyższon/ dan mi

-1: iest stárk w ciáło/ y ániól szátan/ áby

-1: mię^B policzkował/ żebych nie był nád

-1: miarę wywyższon. (marg)^B Nazywa policzkowania száthánkie ciężkie pokuły kthoremi był ze wząd ogárnion/ ktore to spráwowały/ iż ielzche w nim zořtháło było wiele niedořthátkow.

(-)

werset: 8] Dla czegom trzy^C kroć Páná pro-

-1: sił áby odemnie odřzedł. (marg)^C To iest/ częřthokroć. (-)

werset: 9] Y rzekł mi: Dořyc tobie ná mey łáſce/

-1: ábowiem możność moiá przez krew

-1: kość bywa dokończoná. Bárzo rad

-1: thedy będę się przechwálał rádřzey z

-1: krewkości moiey/ áby we mnie mie-

-1: řzkála moc Kryřtuřowá.

werset: 10] Dla thego się kocham w krewkoř-

-1: ciách/ w lekkořciách/ w potrzebách/

-1: w przeřládowaniu/ w wćiřkách dla

-1: Kryřtuřa: ábowiem gdy nie mogę/ te

-1: dym możny iest. (marg)^D To iest/ okázuie się w krewkości ludzkiey. (-)

werset: 11] Stałem się głupim przechwálaiąc się/

-1: Wyřcie mię przymušili/ bomci ia od

-1: was miał być zálecán: ábowiem w za

-1: dney rzeczy nie byłem podleřzym

-1: nád przednieřze Apořthoły/ áczem

-1: teř nic nie iest.

werset: 12] Znáki Apořtolřtwá moiego wyko

-1: náne łá v was/ przez wřzeláká ćierp-

-1: liwość/ znaki/ y cudá y mocy.

ksiega: Gal.

rozdział: 4

strona: 105

kolumna: b

werset: 5 Aby wykupił ty ktorzy byli pod za-

strona: 105v

AD GALATAS.

kolumna: c

konem/ ^x żebyfmy otrzymáli fpofobie

-1: nie fynow.(*marg*) ^x Rzym. 8. v. 15. (-)

werset: 6 A iż wy iefthefcie fynowie/ poślął

-1: Bog ducha Syná fwego w fercá wá

-1: fze wołáiącego Abbá/ to ieft/ Oćiec.

werset: 7 Przeto theraz nie iefteś fługą/ ále

-1: fynem/ á iefli fyn/ też y dziedźic Boży

-1: przez Kryftufa.

werset: 8 Y owfzem gdyfście Bogá nie ználi/

-1: fłużyliście tym ktorzy z przyrodzenia

-1: nie fą bogowie.

werset: 9 Ale teraz gdy znaćie Bogá/ ábo rád

-1: fzey ieftefście vznáni od Bogá/ iákoż

-1: fię wracaćie ná zad ku ^B początkom

-1: mdłym y niedośtátecznym/ kthorym

-1: zafię chcećie fłużyć iáko y pirwey?(*marg*) ^B To ieft/ Ceremoniam zakonnym. (-)

werset: 10 Záchowywaćie dni/ y kfięzyce/ y czá

-1: fy/ y latá.

werset: 11 Boię fię o was/ bym fínadź dármo

-1: nie pracował około was.

werset: 12^C Bądźcie iako y ia/ ábowiem iam

-1: ieft iáko y wy/ Bráćia: profzę was/

-1: ^D żadneiefćie mi krzywdy nie vczy-

-1: nili. (marg) ^C Tymi słowy oznáymuie fwą ośobliwą zyczność y miłość przeciwko nim.

^D Choćiaż oni wygardzáli náukę iego/ á pogothrowiu Kryśtuśowę/ wśzákoż tego nie bierze fobie od nich zá krzywdę/ odpufzczáiąc im wśzytko z miłości/ iefliby fię prawdźiwie vznác chćieli. (-)

werset: 13^E Wiećie theż izem przez ^E krewkość

-1: ćiałá przepowiedał wam pirwey E-

-1: wánielią.(marg) ^E To ieft/ Przez rozmaite vtrapienia (-)

werset: 14^A A doświadczeniá moiego ktore by

-1: ło w ćiele moim/ nie lekcećie fobie

-1: ważyli/ ánićie odrzucili/ álećie mię

-1: przyięli iáko Aniołá Bożego/ iáko

-1: Kryśtuśá Iezufá.

werset: 15^K Ktoreż thedy było przechwalánie

-1: błogofławieńftwá wáfzego? Abo-

-1: wiem świádczę wam/ iz iefliby było

-1: mogło być/ dálibyćie mi byli wylupi

-1: wśzy oczy fwoie.

werset: 16^A A thák/ izalim fię wam zśtał nie-

-1: przyiacielem/ gdy wam prawdę mo-

-1: wię?

werset: 17^F Miłuiąc was nie dobrze/ y ow-

-1: ízem chcą nas wylączyć/ abyćie ie mi

-1: lowáli.(marg) ^F Fáfzywi Apośtołowie dla pożytku fwego rzkomo miłowáli Gáláthy/ dla tego też Páwłá odrzucić chćieli. (-)

werset: 18 Aleć cudna ieft rzecz bárzo miło-

-1: wác w dobrej rzeczy zówždy/ á nie

-1: tylko gdy obecnie bywam v was/

werset: 19 Dziaćki moje ktore zász rodzę/ ázby

-1: był Kryřtus w was wykřztaltowan.

werset: 20 A chciałbym teraz być przy was/ y

-1: odmienić głos moy/ przeto iż wątpię

-1: w was.

werset: 21 Powiedzćie mi kthorzy pod zako-

-1: nem chcećie być/ zakonu nie słućha-

-1: ćie?

werset: 22 Abowiem nápiřano ieft: ^x iż Abrá-

-1: ám dwu řynow miał/ iednego z służe-

-1: bnice/ á drugiego z wolney. (marg) ^x w 1. Moi. 16. v. 15. (-)

werset: 23 Ale then ktory fię z słuźebnice vro-

kolumna: d

dźił/ ieft wedle ćiałá/ " A ktory z wol-

-1: ney/ przez obietnicę. (marg) " w 1. Moi. 21. v. 1. (-)

werset: 24 Przez co znáčzą fię inřze rzeczy/ á-

-1: bowiem thy fą dwie vmowie/ iedná

-1: ktora ieft Agár/ od gory Syon/ ro-

-1: dząc płod ku niewolltwu.

werset: 25 Abowiem Syná ieftći gorá w A-

-1: rábiey/ ktora fię práwie zgadza z tą

-1: Ieruzálem ktora teraz ieft/ y służy z

-1: řynmi řwoiemi.

werset: 26 Ale oná wyřoka Ieruzálem/ wol-

-1: nać ieft/ kthora ieft mátką wřzytkich

-1: nas.

werset: 27] Abowiem nápiřane ieřt: ^x Wefel

-1: řię nieplłodna ktora nie rodziřz/ wyr-

-1: wi řię á záwołay ty ktora nie boleieřz/

-1: ábowiem więcey dźiatek ieřt opuřz-

-1: czoney/ niź tey ktora ma męřa. (marg) ^x Ezái. 54. v. 1. (-)

werset: 28] ^x My tedy bráćia/ według Izááká

-1: ieřteřmy řynowie obietnice.(marg) ^x Rzymiá. 9. v. 8. (-)

werset: 29] A iáko ná on čás ten ktory řię był

-1: národźił wedle ćiała/ przeřládował

-1: tego ktory řię był národźił wedle du-

-1: chá/ tákże y teraz.

werset: 30] Ale co mowi piřmo? ^x Wyrzuć řłu-

-1: źebnicę y řyná ieř/ abowiem nie bę-

-1: dzie dźiedzicem řyn řłuźebnice z řynem

-1: wolney.(marg) ^x w 1. Mo. 21. v. 10 (-)

werset: 31] A koniecznie bráćia nie ieřteřmy řy-

-1: nowie řłuźebnice/ ále wolney.

rozdział: 5

KApitułá 5.

1. Nápomina ie áby záchowáli wolność krze

-1: řćiańřká. 13. Potym okáźuie poki řię řćiağa

-1: tá wolność. 16. Y prawdziwe ćwiczenie krze

-1: řćiańřkie.

werset: 1] **S** Toyćie tedy w

-1: wolności ktorař nas

-1: Kryřtus wyřwolił/

-1: áni bądźćie znowu

-1: wwikłáni iářzmem

-1: niewoley.

werset: 2] Otho ia Páweł powiedam wam/

-1: iż iefli będziecie obrzezáni/ Kryftus

-1: wam nic nie pomoże.

werset: 3] Abowiem powtore świadczę kąż-

-1: demu człownikowi ktory bywa obrze

-1: zan/ iż powinien ieft wżytek zakon

-1: záchowywác.

werset: 4] Prożnym fię wam złał Kryftus

-1: przez was fámych/ ^A ktorzykolwiek

-1: przez zakon bywaće wípráwiedliwie

-1: ni/ y wypádlifcie z łálki. (marg) ^A To ieft/ Ktorzy fię wípráwiedliwieniem z zakonu
chłubicie/ ták iako y on Fáyzeufz v Lukafzá. (-)

werset: 5] Abowiem my duchem z wiáry ná-

-1: dzieie fpráwiedliwósci oczekawa-

-1: my.

ksiega: Eph.]

rozdzial: 4]

strona: 108

Lift do Efezow. Lift 108.

kolumna: a

werset: 5] Ieden Pan/ iedná wiará/ ieden

-1: krzeft.

werset: 6]^x Ieden Bog y Oćiec wżytkich/ kto

-1: ry ieft nád wżytki rzeczy/ y po wży-

-1: tkich rzeczach/ y we wżytkich was.(marg) ^x Mál. 2. v. 10. (-)

werset: 7]^x Ale káždemu z nas dáná ieft lá-

-1: fka wedle miáry dárú Kryftufowe-

-1: go.(*marg*) ^x Rzym. 2. v. 3. 1. Kor. 12. v. 11. (-)

werset: 8] Dla tego mowi: " Gdy wstąpił ná

-1: gorę/ wiodł wiele ^A więźniow w po-

-1: imanie/ y dał dary ludziam. (*marg*) " 2. Kor. 10. v. 13. Pśalm. 68. v. 19. ^A Ty fwe nieprzyaścioły/ Czárthá/ śmierć/ y grzech/ wśitko co się sprzećiwi Kryśtułowi/ nazywa więźni/ ábo poimaniem. (-)

werset: 9] A tho co wstąpił/ což ieft/ iedno iż

-1: pirwey był zstąpił do ^B naniższych

-1: łtron źemie? (*marg*) ^B To ieft/ Ná źemieť ktora ieft naniższa część świátá/ A ci ktorzy tho rozumieią o odchłaniach/ gđziebi dźiatki po śmierci zořtawác miály/ nie godni są ábychmy im ná to iáką odpowiedź dáć mieli. (-)

werset: 10] Ktory zstąpił/ tenżeć ieft ktory też

-1: wstąpił ná wśyťhki niebioá/ ^C áby

-1: napełnił wśyťko.(*marg*) ^C To ieft/ áby wśyťek kościoł obficie y dořkonále obdárzył dobrodźieyťwy śwemi. (-)

werset: 11] Y tenże dał niektore ^x Apoštoły/ á

-1: drugie Proroki/ drugie záfię Ewán

-1: ieliťy/ niektore theż páłterze/ y wćzy-

-1: ćiele.(*marg*) ^x 1. Kor. 12. v. 17. (-)

werset: 12] Ku ziednoczeniu świętych do śprá-

-1: wy pośługowánia/ y ku budowánia

-1: ^D ćiała Kryśtułowego.(*marg*) ^D To ieft Kościoła. (-)

werset: 13] Aż wśyťcy przydźiemy w iedność

-1: wiáry/ y poznánia Syná Bożego/ w

-1: mężá dořkonálego/ w miarę zupełne-

-1: go ^E wzrořtu Kryśtułowego.(*marg*) ^E Ná thym mieyfcu powieda Apoštoł/ iż w nas Kryśtus się rozrařta/ gdy się my w łasce iego pomnażamy. (-)

werset: 14] Abyłmy iuż nie byli dziećmi chwie-

-1: iącemi się/ y nie byli miotáni thám y

-1: lám ledá wíatrem náuki/ przez chy-

-1: trość ludzi/ y przez omylność/ ktora

-1: ieft ná zdrádę poštáwiona.

werset: 15] Ale záchowywáiąc prawdę z miło-

-1: ścią/ roścmy weń we wšytkim/ kto-

-1: ry ieft głową/ to ieft Kryftus.

werset: 16] Z ktorego wšytko ciało słuźnie s̄po

-1: ione/ y s̄połu złączone/ w káždym s̄po

-1: ieniu związánia mocy kthora we-

-1: wnątrz s̄práwuie/ według miáry ká

-1: źde^{gō} człónku bierze pomnożenie przy

-1: ftoyne ciału/ ku zbudowánium láme-

-1: go siebie przez miłość.

werset: 17] To thedy powiedám/ y vprzeymie

-1: profzę przez Páná/ ábyście więcey nie

-1: poštępowáli/ iáko ini ^x pogáni poštę-

-1: puią w próżności vmyśłu swego.(*marg*) ^x Rzym. 1. v. 21. (-)

werset: 18] Máiąc myśl zác̄mioną/ á będąc od-

-1: daleni od żywotá Bożego przez nie-

-1: umiejętność ktora w nich ieft/ z zác̄-

-1: twárdziałości fercá ich.

werset: 19] Ktorzy bez záłości vdáli lámi sie-

-1: bie ná hániebną fromothę/ áby się z

-1: chćiwością wšzelákiey nieczyfthości

-1: dopuścźáli.

werset: 20] Aleście wy nie ták się Kryftufá ná-

-1: uczyli.

werset: 21] Ieśliście go słućháli/ y przezeń ieste-

kolumna: b

łćie náuczeni/ iáko iest prawdá w Ie

-1: zuffie.

werset: 22] To iest/ ^x ábyłćie złożyli z siebie co

-1: fię dotyczące pirwłżego połtępowánia

-1: łtárego onego człowieká/ który zdra

-1: dliwemi požądliwościami bywa ze-

-1: płowan.(*marg*) ^x Kolofen. 3. v. 12. (-)

werset: 23] A iżbyłćie fię odnowili duchem vmy

-1: łłu wálżego.

werset: 24] " Y przyoblekli nowego człowieká/

-1: który wedle Bogá łtworzon iest ku

-1: łprawiedliwołci/ y łwiętołliwołci

-1: prawdziwey.(*marg*) " Rzymi. 6. v. 4. Kolofen. 3. v. 8. Zydow 12. v. 2. 1. Piotr 2. v. 2. (-)

werset: 25] A przetoż odłóżywłzy kłámłtwo/

-1: ^x mówćie prawdę káždy bliźniemu

-1: łwemu/ ábowiem iestefmy człónká-

-1: mi iedni drugich.(*marg*) ^x Záchár. 8. v. 16. Płálm. 4. v. 5. (-)

werset: 26] Gniewayćie fię á nie grzelźćie/ łłóń

-1: ce niechay nie zachodzi nád rozgnie-

-1: wániem wálżym.

werset: 27] ^x A nie dawayćie mieyłcá dyabłu.(*marg*) ^x Iákub 4. v. 7. (-)

werset: 28] Then który kradł/ niechay iuż nie

-1: kradnie/ ále ráczey niechay robi/ prá

-1: cuiąc rękoma coby było dobrego/ áby

-1: mógł wżyczać potrzebnemu.

werset: 29] Niechay żadna mowá łprofna z

-1: vłth wálżych nie wychodzi/ ále iestli

-1: która iest dobra ku potrzebnemu zbu

-1: dowaniu/ áby łádkę tym ktorzy łłu-

-1: cháią przynioflá.

werset: 30] A nie zařmucajćie Duchá onego

-1: świętego Bożego/ przez ktorego ie-

-1: łtelcie zápieczętowani na dzień odku

-1: pienia.

werset: 31] Włzeláka przykrość/ y popędli-

-1: wość/ y gniew/ y wołanie/ y złorze-

-1: czenie/ niech bęđzie ođięte od was/ z

-1: włzeláką złością.

werset: 32] Ale bąđźcie dobrothliwymi iedni

-1: przećiwko drugim/ miłofierni/ od-

-1: pułzczáiąc łobie/ iáko y Bog w Kry

-1: łtufie wam odpuścił.

rozdział: 5]

KApitułá 5.

1. O wrzędziech ludzi Krześciáńskich. 23. A

-1: zwłázczá o małżeńłtwie ták ćieleśnym/ iá-

-1: ko y duchownym Pána Kryłtułá z Kościołem.

werset: 1] **B** Adzćieź thedy

-1: náłłádowniki Bo-

-1: gá/ iáko fynowie

-1: mili.

werset: 2] ^x A chodźcie w mi

-1: łości/ iáko y Kriftus

-1: vmiłował nas/ y wydał łámego fie-

-1: bie zá nas ná ofiárę y ná zábićie Bo-

-1: gu/ ku wonności dobrej woniey.(*marg*) ^x Ian 13. v. 34. 1. Ian 3: v: 13. (-)

ksiega: Philip.

rozdział: 3

strona: 110v

kolumna: c

werset: 9 A iżebym był náležion w nim iáko

- 1: nie máiąc fprawiedliwołci moiey kto
- 1: raby byłą z zakonu/ ále tę ktora ieft
- 1: przez wiárę Kryřtuřowę/ to ieft fprá
- 1: wiedliwoř ktora ieft z Bogá przez
- 1: wiárę.

werset: 10 Iřbym go poznał/ y moc zmartwych

- 1: wřtánia iego/ y fpołecznoř w tych
- 1: ktore on ćierpiał/ gdy fię zřthawam
- 1: podobnym řmierci iego.

werset: 11 Dořwiádczáiac ktorymbym fpo-

- 1: řobem przyřzedł ku wřtaniu z mar-
- 1: twych.

werset: 12 Nie iżbym iuř przyřzedł do krefu/

- 1: ábo iuř dořkonáłym był/ ale řćigam
- 1: dořwiádczáiac ieflibych teř dořzedł/
- 1: dla czego theř iefthem od Kryřtuřá
- 1: przyięt.

werset: 13 Braćia ia o řobie nie rozumiem iż-

- 1: bych iuř krefu dořzedł/ ále iednę rzecz
- 1: czynię/ zapámieřywáiac tych rzeczy
- 1: ktchore fą za mną/ a máiąc fię do tych
- 1: ktore fą przedemną.

werset: 14 Bieię ku zakładowi wezwánia Bo

- 1: řego/ thego ktore ieft z gory/ przez

-1: Kryſtuſá Ieżuſá.

werset: 15 Ile nas tedy ieſt ^D doſkonálych/ to

-1: rozumiemy/ á ieſli co ináczey rozu-

-1: miećie/ Bog teſz y to wam obiáwi.(*marg*) ^D Iſz opućiwłſzy ſtáry zywot obiera ſię około lepszego nie iáko ten ktory iuſz ieſt práwie doſkonálym/ ále ktory doſkonáłości ſzuka ktora w thym naleſzy áby ſię człówek z grzechy rozſtał y wiárą był odrodzony w thego ktory ſam ieſt doſkonály. (-)

werset: 16 A wſzákoſz w tym do czegóſmy przy

-1: ſzli/ chodźmy tymſze ſpoſobem/ y ^x toſz

-1: rozumieymy.(*marg*) ^x Rzym. 15. v. 5. 1. Kor. 1. v. 10. (-)

werset: 17 Bądźćie teſz náſládowcámi moimi

-1: bráćia/ a obáczayćie ty ktorzy ták po-

-1: ſtępuiá/ iáko nas macie za wzor.

werset: 18 ^x Abowiem wiele ich chodzi o kto-

-1: rych częłtom wam powieďał/ á teraz

-1: y z płáčem powieďam/ iſz ſá nieprzy-

-1: iaćielmi krzyſá Kryſtuſowego. (*marg*) ^x Rzym. 16. v. 17. (-)

werset: 19 Ktorych koniec ieſt zátráćenie/ kto

-1: rych Bog ieſt brzuch/ y chwałá z po-

-1: háńbieniem ich/ kthorzy o źiemſkie

-1: rzeczy ſtaráią ſię.

werset: 20 Abowiem ^E rzecz poſpolita wáłzá

-1: ieſt w niebie/ ſkąd teſz " zbáwićielá cze

-1: kamy Páná Ieżu Kryſtá. (*marg*) ^E Poſpolicie czytáią/ Mieſzkánie náſze/ á drudzy záſię/ Ieſteſmy mieſzczánie niebiełcy/ tho ieſt práwem rzeczy poſpolitey niebiełkiey y Kroleſtwa Boſzego ieſtheſmy rſzáćeni/ á ten porzádek práwie ieſt niebiełki y duchowny/ y nie naleſzy w wſtáwach zwierzchownych y źiemłkich. " 1. Kor. 2. v. 7. Tyt. 2. v. 11. (-)

werset: 21 Ktory przemieni ćiało náſze nikićze

- 1: mne/ áby fię podobnym ftáło chwá-
- 1: lebnemu ćiału iego/ według mocy
- 1: przeź którą też może poddác łobie w-
- 1: ízytki rzeczy.

rozdział: 4

KApituła 4.

1. Nápomina ie ku wízelákim vczyнкom do

- 1: brym. 15. Wyznawa ich dobrodzieyftwá. 21.
- 1: Pozdrawia ie.

kolumna: d

werset: 1 **A** Thák brácia moi

- 1: mili y požądáni/ wefele y
- 1: korono moiá/ ták ftoycie
- 1: w Pánie namilfzy.

werset: 2 Profzę Ewodyiey y Synthychy/

- 1: áby toż rozumiály w Pánie.

werset: 3 A profzę ćię też towarzyfzu włafny/

- 1: pomagay tym ktore w Ewánieliey
- 1: ípołu ze mną walczyły/ z Klementem
- 1: też y z innymi pomocniki moimi/ kto-
- 1: rych imioná fą w ^x kfięgách żywotá. (marg) ^x Ziaw. 3. v. 5. (–)

werset: 4 Wefelćie fię záfwe w Pánie/ y po-

- 1: wtore powiedam wam wefelćie fię.

werset: 5 Skromność wáfzá niech będzie

- 1: wiadomá wízytkim ludziam/ Panći
- 1: ieft ^A blisko. (marg) ^A To ieft/ áby was rátował. (–)

werset: 6 Nie ftárayćie fię niocz/ ále we wízy

- 1: tkim przez modlitwę y prośbę z dzie-

-1: kowáním niech żądania wálze będą

-1: znáčzne v Boga.

werset: 7] A pokoy Boży kthory przewyzřza

-1: wřzelki rozum/ będzie obroná fercam

-1: wálzym/ y myřlam wálzym przez Ie-

-1: zufa Kryřtuřa.

werset: 8] Ná ořtátek bráćia/ kthorekolwiek

-1: rzeczy řa prawdźiwe/ kthorekolwiek

-1: poczćiwe/ ktorekolwiek czyřte/ ktore-

-1: kolwiek miře/ kthorekolwiek dobrej

-1: řlawy/ ieřli ktora cnotá/ y ieřli ktora

-1: chwařa/ o tych myřćie.

werset: 9] Ktorycheřćie řię teź náuczyřli/ y przy

-1: ieřli/ y řlyřzeli/ y widźieli we mnie/ ty

-1: czyńćie/ á Bog pokoju będzie z wami.

werset: 10] Iam řię teź vwefeliř wielce w Pa-

-1: nie/ ižeřćie iuź ořwieźeli w řwoim řtá

-1: rániu o mnie/ áczeřćie řię o tym řtá-

-1: ráli/ áleřćie czáfu po temu nie mieli.

werset: 11] Nie žebych to mowiř wźgřdem

-1: niedořtátku iákiego/ bom řię náuczyl

-1: ná tym przelřtáwáć co mam.

werset: 12] A vmiemći vniřonym być/ vmiem

-1: obřitowáć/ wřzędy y we wřzyřthkich

-1: rzeczách ieřtem náuczony/ y ku nářy-

-1: ceniř/ y ku řáknieniu to ieřt/ ták ob-

-1: řitowáć iáko y niedořtátek ćierpieć.

werset: 13] Wřzyřtko mogę w Kryřtuřie ktory

-1: mię vmacnia.

werset: 14 A wżakże dobrzeście wczynili/ iże

-1: ście łąpółu podpomagali wćik moy.

werset: 15 Wieście theż y wy Filipenśowie/ iż

-1: ná początku Ewánieliey/ gdy wy

-1: łzedł z Mácedoniey/ żaden mi Ko-

-1: ścioł nie wżyczał^B co lię tycze dánia y

-1: wżięcia/ iedno wy łami. (marg)^B To ieft/ z łtrony łwey wżyczył był rzeczy duchowych
 łle nic nie wżiał od tych ktorzy go byli powinni opátrować. (-)

werset: 16 Abowiem y w Theśśálonice gdym

-1: był/ wyście mi raz y powthore czego

-1: mi potrzebá było pośłali.

ksiega: 1.Thess.

strona: 113

kolumna: a

Pierwszy list Páwła świętego do Theśśálonicenśow. List. 113.

rozdział: 1

KApitu. 1.

2. Chwali ie iż w pośrzodku wćikow łtátecz

-1: nie trwáli w Ewánieliey kthorą im on był

-1: przepowiedział. 7. A iż ini wzor z nich bráli.

werset: 1 **P**Aweł y Syl

-1: wan/ y Thymo-

-1: theufz/ Końcio-

-1: łowi Theśśalo-

-1: niceńśkiemu/ kto

-1: ry ieft w Bogu

-1: Oycu y w Pá-

-1: nie Iezufie Kryśtufie/ Łáfká y pokoy

-1: niech wam będzie od Boga Oycá ná

-1: łzego/ y od Páná Iezu Kryftá.

werset: 2^x Dziękuiemy Bogu zówlze zá was/

-1: ^x wípominaiąc was w modlitwách

-1: náłzych. (*marg*) ^x 2. Tes. 1. v. 3. ^x Fil. 1. v. 3. (–)

werset: 3 Bez przelstánku wípominaiąc lku-

-1: teczną wiaré wálżę/ y prácowitą mi

-1: łóść/ y ćierpliwą onę nadzieię w Pá-

-1: nie náłzym Izeufie Kryftušie/ przed

-1: Bogiem y Oycem náłzym.

werset: 4 Wiedząc bráčia mili iż iestelcie wy

-1: bráni od Bogá.

werset: 5 Przeto iż Ewánielia náłzá byłą v

-1: was nie powiećią tylko/ ále też y mo-

-1: cą w Duchu święthym/ y prawdzi-

-1: wym vpewnieniu/ iáko wiećie iá-

-1: kowymichmy byli miedzy wámi dla

-1: was.

werset: 6 Y wyćie lię ftáli náłładowcámi ná

-1: łzými y Pańskimi/ przyiáwłzy słowo

-1: z wćilkiem wielkim/ z wefelem Duchá

-1: świętego.

werset: 7 Ták iżelcie byli wzormi włzythkim

-1: wierzącym w Mácedoniiey/ y w A-

-1: cháiey.

werset: 8 Abowiem od was nie tylko brzmiá

-1: ło słowo w Mácedoniiey y w Achai-

-1: iey/ ále też ná włzytkim mieyfcu wiá

-1: rá wálzá ktora iest w Bogá ták ły-

-1: nęłá/ iż nam nic potrzebá nic mowić.

werset: 9] Gdyż oni o was powiedáią/ co-

-1: chmy zá przyłtęp do was mieli/ á iá-

-1: kołćie náwroceni byli do Boga opu-

-1: łćiwłzy báłwany/ ábyłćie służyli Bo-

-1: gu żywemu y prawdźiwemu.

werset: 10] Y oczekawáli Syná iego z niebá/

-1: ktorego wzbudził z martwych/ to iełt

-1: Iezufá/ ktory wybáwia nas od one-

-1: go gniewu przyłżłego.

rozdział: 2]

kolumna: b

Kápitulá 2.

1. Aby nie włtháli pod krzyżem/ chwali pil-

-1: ność łwoię okołó przepowiedánia Ewánie-

-1: liey. 13. A iż oni theż zárázem przyięli słowo

-1: Boże. 17. Pothym fię wymawia iż łam do

-1: nich przyść nie mogł.

werset: 1] **G** Dyż łámi

-1: wiełćie braćia/ iż

-1: przyłtęp náłz do

-1: was nie był pro

-1: żny.

werset: 2] Ale choćiaż my

-1: przed tym ćier-

-1: pieli/ y zelzeni byli w ^x Filipiech iáko

-1: wiełćie/ á włzákże śmiełefmy łobie po-

-1: częli w Bogu náłzym/ ku przepowie

-1: dáníu v was Ewánieliey Bożey z <http://rcin.org.pl>

-1: wielkim boiowánieniem.(*marg*) ^x Dziey. 16. v. 21. (-)

werset: 3] Abowiem napominánie náłze nie

-1: było z zdrády áni z nieczyfności/ ani z

-1: chytrófcia.

werset: 4] Ale iákořmy fię Bogu podobáli á-

-1: by nam byłá zwierzóná Ewánielia/

-1: ták mowiemy nie iáko fię ludziám po

-1: dobáiąc/ ále Bogu ktory doswiád-

-1: cza łerc náłzych.

werset: 5] Abowiem nigdyřmy nie vzywáli

-1: powiefci pochlebney/ iáko wiećie/ a-

-1: niřmy dla łákomřtwá nic nie zmyřlá

-1: li/ Bog řwiádkiem ieřt.

werset: 6] Ani řzukáiąc chwały z łudzi/ áni od

-1: was/ áni do inřzych.

werset: 7] Mogąc was obćiążác iáko Apořto

-1: łowie Kryřtuřowi/ ále byliřmy ćiche-

-1: mi w pořrzodku was/ iákoby mamká

-1: ogrzewáiąc dźiatki řwoie.

werset: 8] Tak tedy chutliwi przećiw wám bę

-1: dąc/ żądáliřmy wám vřyczyć nie tylko

-1: Ewanieliey Bożey/ ale teź y duřz ná

-1: řzych/ dlate^{gō} iżećie nam miřemi byli.

werset: 9] Abowiem bráćia pámiętaćie pra-

-1: cą náłzę y kłópoth/ gdyź w nocy y we

-1: dnie ^x robiąc/ ábyřmy żadnego z was

-1: nie obćiążyli/ przepowiedálichmy v

-1: was Ewánielią Bożą.(*marg*) ^x Dziei. 10. v. 34. 1. Kor. 4. v. 12. 2. Tes. 3. v. 8. (-)

werset: 10] Wy řwiádkowie ieřteřcie y Bog/

- 1: iákoŃmy Ńwiátobliwie y Ńpráwiedli-
 -1: wie/ y bez nágánienia żyli miedzy wá
 -1: mi ktorzyŃcie vwierzyli.

werset: 11 Iáko wiecie ktorymefmy ŃpoŃobem

- 1: káżdego z was (iákoby ociec dźiatki
 -1: Ńwoie) napomináli y ćiefzyli.

rozdział: 3

strona: 115v

AD THESSALONICENSES II.

kolumna: c

werset: 12 A tym ktorzy Ńá tákowi opowieda-

- 1: my/ y profimy ich przez Páná náŃzego
 -1: Iezu KryŃthá/ áby z pokojem robiąc
 -1: vżywáli chlebá Ńwego.

werset: 13^x A wy braćia nie oŃlábiayćie do-

- 1: brze czyniác.(*marg*)^x Gál. 9. v. 9. (-)

werset: 14 A ieŃli kto nie Ńlucha powieŃci ná-

- 1: Ńzey/ tego przez liŃt oznaymićie/^x áni
 -1: z nim obcuycie/ áby Ńię závŃtydźiŃ.(*marg*)^x Mát. 18. v. 27. 1. Kor. 5. v. 9. (-)

werset: 15 Ani go mieycie zá nieprzyiaćielá/

- 1: ále vpominayćie iáko brátá.

werset: 16 A Ńam Pan pokoiu/ niech wam dá

kolumna: d

pokoy závŃze wŃzelákim obyczáiem/

- 1: Pan niech bęďdzie z wámi wŃzytkimi.

werset: 17 Pozdrowienie ręká moią PávŃo-

- 1: wá kthory ieŃt znák w káżdym liŃćie/

-1: tak piżę.

werset: 18 Łafka Pána náfzego Iezu Krytá

-1: niechay będzie z wami wżytkimi

-1: Amen.

Do Tefsálonicenfow wtory náfifan ieft z Athen.

ksiega: 1.Tim.

Lift pierwszy Páwła świętego do

-1: Tymotheufzá.

rozdział: 1

KApituła 1.

1. Vczy go iáko fię ma ftrzedz tych ktorzy fáł

-1: fziuią prawdziwą náukę. 5 Okázuiąc ku cze-

-1: mu fię ściága/ to ieft ku wierze z dobrem fu

-1: mnieniem/ miłością y budowánienm.

werset: 1

PAwel Apoštoł

-1: Iezufá Kryfthufá z

-1: zrzádenia Bogá zbá

-1: wićielá náfzego/ y

-1: Paná náfzego Iezu

-1: Krytá/ ^x ktorzy ieft

-1: nádzieią náfzą.(*margin*) ^x Kol. 1. v. 18. Dziey. 16. v. 3. (-)

werset: 2 Tymotheufzowi włáfnemu fyno-

-1: wi w wierze/ łafka niech tobie będzie/

-1: mióšierdzie/ pokoy od Bogá Oycá

-1: náfzego/ y od Iezufá Kryfthufá Pá-

-1: ná náfzego.

werset: 3 Iákom cię prošif ábyš zoštał w E-

-1: fezie gdym fzedł do Mácedonief/ zo-

-1: ńtańże ábyś opowiedziań niektorym

-1: żeby różney nauki nie vczyli.

werset: 4] A iżby fię nie bawili ^x básniami/ y

-1: rodzajami nieskończonymi/ " ktore rád

-1: ńzey gadki przynofszą niż budowanie

-1: Boże/ ktore ieft przez wiarę. (marg) ^x Niżey. 4. v. 7. Tyt. 1. v. 14. " Niey. 6. v. 4. (-)

werset: 5] ^x A koniec rofkazania ieftci miłość

-1: z ńczyrego ńercá y ńumnienia dobre-

-1: go/ y wiary nie obłudney. (marg) ^x Rzym. 13. v. 10. (-)

werset: 6] Od ktorzych rzeczy niektorzy vblą-

-1: dźiwfzy/ vdáli fię ná próżną mowę.

werset: 7] Chcąc być náuczycielmi zakonu/

-1: nie rozumieią co mowią/ áni o kto-

-1: rych rzeczách twierdzą.

werset: 8] ^x ńście wiemy że dobry ieft zakon/

-1: ieftliby go kto ńlufnie vżywał. (marg) ^x Rzym. 7. v: 12. (-)

werset: 9] Wiedząc iż zakon nie ieft położon

-1: ńpráwiedliwemu/ ále tym ktorzy za-

-1: konem gárdzą/ nie chcąc mu być pod

-1: dánymi/ niepobożnymi y grzeńznymi/

kolumna: d

złoczyńcam/ y ńprońnym/ tym ktorzy

-1: zábiiáią oycá y mátkę/ mężoboycam.

werset: 10] Nieczyńftym/ Sodomczykom/ tym

-1: ktorzy ludzi krádną/ kłamcam/ krzy-

-1: woprzyńięzcam/ y ieftli co inego ieft

-1: przeciwnego zdrowey náuce.

werset: 11] Ktora ieft wedle chwalebney E-

-1: wanieliey ^x błogofławionego Bogá/

-1: ktora mnie iest zwierzoną.(*marg*) ^x Niżey. 6. v. 13. (-)

werset: 12] Dziękuję tedy temu ktory mię vmo

-1: cnił/ tho iest Krytułowi Iezufowi

-1: Pánu memu iż mię zá wierne^go miał/

-1: áby mię wyfádził ná posługę.

werset: 13] Ktorem pierwey był bluźnierzem

-1: y przeládowncą/ y gwałtownikiem/

-1: ále fię nádemną zmiłował/ abowiem

-1: nie wiedząc/ tom czynił przez niedo-

-1: wiárftwo.

werset: 14] Ale bárzo obfitowála łáfká Páná

-1: náłzego z wiarą y z miłością/ kthora

-1: iest w Krytuśie Iezufie.

werset: 15] Wiernać iest tá mowá y wšelákim

-1: obyczáiem godna/ ábyfmy iá przyięli/

-1: " iż Krytus Iezus przyfzedł ná świat

-1: áby grzeszniki záchował/ z kthorych

-1: iam iest pierwłzym. (*marg*) " Mát. 9. v. 3. Már. 2. v. 17. (-)

werset: 16] Ale fię dla tego nádemną zmiłował/

-1: áby we mnie pierwłzym okazał Iezus

-1: Krytus wšeláką lithość/ żebym był

-1: wzorem tym kthorzyby wierzyli weń

-1: ku żywotowi wiecznemu.

werset: 17] A Krolowi wiecznemu/ nieśmier-

-1: telnemu/ niewidomemu/ fámemu mą

-1: dremu Bogu/ cześć niech będzie y

-1: chwałá ná wieki wiekow Amen.

werset: 18] To roskazanie zálecamci synu Ty-

- 1: motheufzu/ to ieft/ ábyś wedle pro-
- 1: roctw ktore przefzły o tobie/ walczył
- 1: przez nie onym dobrym woiowáníem.

ksiega: 2.Tim.

rozdział: 1

strona: 118

kolumna: a

werset: 17 Y owłzem gdym był w Rzymie/ bár

- 1: zo mię pilno łzukał/ y znalazł.

werset: 18 Niech mu to Pan dáie/ áby nalazł

- 1: miłofierdzie v Páná w on dzień/ á ty
- 1: lepiey wiefz iako mi wiele wflugował
- 1: w Efezie.

rozdział: 2

KApitu. 2.

1. Nápomina go ku ftáteczności/ y ku zá-

- 1: chowáníu prawdy/ y ku ćierpliwości.

werset: 1 **T** Y tedy fynu moy

- 1: bądź vmocnion przez lá
- 1: łkę/ ktora ieft w Kryftufie Iezufie.

werset: 2 A ty rzeczy ktoreś slyfzał odemnie

- 1: miedzy wielą fwiádkow/ poruczay
- 1: wiernym ludziam/ ktorzy teź będą go
- 1: dni ku náuczaniu infzych.

werset: 3 A tak ty cierp wćífk iáko dobry zoł-

- 1: nierz Iezu Kryftufow.

werset: 4 Zaden ktory walczy nie wíkle się łprá

- 1: wámi żywotá/ áby się temu podobáł

-1: który go obrał ná rycerstwo.

werset: 5] A iefliby kto też walczył/ nie bywa

-1: koronowan/ iefliby przyftoynie nie

-1: walczył.

werset: 6] Muśi oracz pirwey robić/ niż o-

-1: wocow pożywać.

werset: 7] Obaczay ty rzeczy ktore mowię/ á

-1: Pan niech tobie dawa we wżem wy

-1: rozumienie.

werset: 8] Pamiętay iż Iezus Kryftus wftał

-1: zmartwych/ który ieft z plemienia Da

-1: widowego wedle Ewánieliey moiey

werset: 9] W ktorey ćierpię vtrapienie iákoby

-1: złoczyńca aż do związania/ ále sło-

-1: wo Boże nie ieftći związane.

werset: 10] A przetoż wżytki rzeczy ćierpię dla

-1: wybranych/ áby y oni zbáwienia do-

-1: ftąpili/ ktore ieft w Kryftufie Iezufie

-1: z chwałą wieczną.

werset: 11] ^x Wiernac ieft powieść/ ábowiem

-1: ieflifmy z nim vmárli/ z nim theż żyć

-1: będziemy.(*marg*) ^x Rzym. 6. v. 5. (–)

werset: 12] Iefli ćierpiemy/ z nim też krolowác

-1: będziemy/ ^x iefli fię go przemy/ y on

-1: fię nas záprzy.(*marg*) ^x Mátth. 10. v. 33. Márek 8. v. 38. (–)

werset: 13] " Iefli ieftefmy niewiernymi/ wżá-

-1: koż on trwa wiernym/ záprzeć fáme-

-1: go fiebie nie może. (*marg*) " Rzymiá. 3. v. 3. y 9. v. 6. (–)

werset: 14] Ty rzeczy przypominay/ oświadczá

- 1: iąc przed Pánem/ áby fię nie wdawá
- 1: li w śpory około łow bez żadnego po
- 1: żytku/ owfzem ku podwroceniu tych
- 1: którzy słucháią.

werset: 15] Pilnuy tego abyś fię stáwił doświá

- 1: dcżonym Bogu robotnikiem/ któryby

kolumna: b

fię nie wftydził/ y który práwie ^A

- 1: száfował łowo prawdy.(*marg*) ^A Grec. słowo znáczy prosto kráíác/ á wzięte ieft podobieństhwo ábo od mámek ktore prze dźiátki kráią pokármy/ ábo od kráycow którzy kstołom słuźáią/ ábo też od onego stárodawnego zwyczáiu który bywał przy dzieleniu ofiar/ A thenći dobrze száfuię słowem Bożym/ który naprzod co fię dotycze náuki nic nie opuźcza co mowić potrzebá/ nic też nie przydawa z łwego/ nic nie wymuie/ nie thárga/ nie ciągnie gwałtownie/ nád to pilnie fię ogláda co znośić mogá ci którzy go słucháią/ a náoftátek coby było ku zbudowánui należácego. (-)

werset: 16] A śpórnego ^B wołania o rzeczach

- 1: nikczemnych powściągáy/ bo daley
- 1: poydźie ku wietfzey niepobożności. (*marg*) ^B Drudzy czytáią próżności. (-)

werset: 17] A mowa ich wiada fię iákoby pie-

- 1: kielny ogień/ z których ieft Himene-
- 1: us y Filetus.

werset: 18] Ktorzy od prawdy odśtrzelili fię/

- 1: powiedáiąc iż iuż zśthało fię zmar-
- 1: tywchwftanie/ y podwracáią wiárę
- 1: niektorych.

werset: 19] A wśzakże mocny stoi grunt Boży/

- 1: máiąc tę pieczęć: Znac Pan którzy są
- 1: iego. Y/ Niech odstápi od niesprá-
- 1: wiedliwości wśzelki który wzywa i-

-1: mienia **Kruftułowego** [!] .

werset: 20] Przytym w wielkim domu nie tylko

-1: fą naczynia złote y srebrne/ ale też dre

-1: wniáne y gliniáne/ A niektore ku wcz

-1: ćiwości/ drugie zafię ku zelżywości.

werset: 21] Iesliby kto tedy oczyścił się od tych/

-1: będzie naczyniem ku wczćiwości po-

-1: święconym y godnym Panu/ goto-

-1: wym na wżelką sprawę dobrą.

werset: 22] A chroń się poządliwości młodzień

-1: ńkich/ ale naładuy sprawiedliwości/

-1: miłości/ wiary/ pokoju/ z tymi którzy

-1: wzywaią Pána z czyłtego sercá.

werset: 23] ^x Ktemu odrzuć precz głupie gad-

-1: ki/ y w ktorzych nauki niemafz/ wie-

-1: dząc iż oni rodzą zwady.(*marg*) ^x 2. Kor 1. v. 2. 1. Tym. 1. v. 4. y 4. v. 7. Tyt. 3. v. 9. (-)

werset: 24] A sługa Pánki nie ma się wádzic/

-1: ále wkładnym być przeciwko kázde-

-1: mu/ godnym ku náuczaniu/ ćierpią-

-1: cym złe ludzi.

werset: 25] Z ćichością/ wcząc ty ktorzy się sprze

-1: ćiwiaią/ ázaby im kiedy Bog dał v-

-1: pamiętanie ku poznaniu prawdy.

werset: 26] Aby wybáwieni będąc z sídła czar

-1: towłkiego/ w ktorzy m fą poimáni/ o-

-1: baczyli się ku czynieniu woley iego.

rozdział: 3]

KApitu. 3.

1. Opifuie oftateczne czarfy. 2. Szczęście do-

-1: cześnie/ y koniec fałszywych nauczycielow.

werset: 1 **A** Wiedz to/ iż ostá-

-1: tecznych ^x czáfow náftá

-1: ná chwile niebefpieczne.(*margin*) ^x 1. Tym. 4. v. 1. 2. Piotr 3. v. 3. Iud. 18. (-)

werset: 2 Abowiem będą ludzie łami siebie

-1: miłuiący/ łákomi/ chłubni/ pyłzni/

-1: złorzeczący/ rodzicom niepołufzni/

-1: niewdzięczni/ niepobożni.

werset: 3 Bez miłości/ nie trzymájący przy-

-1: mierza/ potwárce/ niepowściągłi-

-1: wi/ okrutni/ dobrych/ dobrych nie miłuiący.

werset: 4 Zdrayce/ łkwápliwi/ nádeći/ w

strona: 118v

AD TIMOTHEVM II.

kolumna: c

rołkółzach lię kochájący rádłzey niż

-1: Boga miłuiący.

ksiega: Hebr.

rozdział: 1

strona: 120

kolumna: b

werset: 3^x Ktory będąc iálnością chwały/ y

strona: 120v

AD HEBRAEOS.

kolumna: c

wyráżonym obrázem ^B podłtáci iego/

-1: y zátrzymawáiąc włzythki rzeczy o-

-1: nym fwoim mocnym słowem/ sprá-

-1: wiwſzy oczyſzczenie grzechow náfzych

-1: przez łámego ſiebie/ wfiadł ná práwi

-1: cy onego máieſtatu nawyzłzego. (marg) ^x Kol. 1. v. 14. Mądr. 7. v. 26. ^B W Greckim łtoi Hypoftáfis/ ktore ſłowo poſpolicie po Polſku wykłádaią bytnoſcią ábo iftnoſcią/ ábo teſz ofobą/ wſzakoſz káfdemu tu ná wolą dano niech káfdy iákich chce wykłádow wſzywa/ gdyſz trudno thy ſłowá Greckie włáſnie wyrázone być máii ięzykiem náfzim. A przez podſtác Boſzą rozumie thy Apoſtoł Bogá oycá łámego/ ktore ⁸⁰ włáſnym wyobraſzeniem ieſt Kryſtus. (-)

werset: 4 Tym ſię zacnieyſzym zſtał nád An-

-1: ioły/ im ofobliwſzego imieniá przed

-1: nimi doſtał.

werset: 5 Abowiem kthoremu kiedy z Anio-

-1: łow rzekł: ^x Tyſ ieſt Syn moy/ iam

-1: ciebie ^C dziś vrodził? Y záſię: " Będę

-1: mu Oycem/ á on mi będzie Synem?(marg) ^x Pfálm. 2. v. 7. Wyzłzey. 5. v. 9. ^C Ieſtci Syn od Bogá národzony od wiekow/ ále powieda dziś dla tego iż tho rodzenie obiáwione ieſt ſwiátu czáſu ſwego/ á ten czás moſze ſię rozumieć odtąd iáko ſię okazał ſyn Boſzy w cíele/ ábo theſz iáko Páweł ſwięthy w 13. ká. Dzie. wykłáda po zmartwych wſthaniu y w niebo wſtąpieniu/ ábowiem Kryſtus ná ten czás ſię práwie zupełnie okazał prawdziwym y wiecznym Synem Boſzym gdyſz przed tym Boſtwo iego iákoby pod zasłoną krewkiego cíála zákryte było/ á nie okázuiąc ſię iedno ná then czás gdy ſię mu łámemu zdáło/ ták iż ná on czás/ to ieſt po zmartwych wſthaniu względem náfzym zda ſię iákoby dopirko był od oycá národzonym. " 2. Sálm. 7. v. 14. 1. Kron. 22. v. 10. (-)

werset: 6 A záſię gdy w wodzi pirworodne-

-1: go ná ſwiáth/ powieda: A niech ſię

-1: mu kłániáią wſzyłcy Aniołowie Boſzy

werset: 7 A o Anielech mowi: ^x Ktory poſły

-1: ſwe czyni ^D duchy/ á ſługi ſwoie pło-

-1: mieniem ogniá.(marg) ^x Pfálm. 97. v. 8. ^D Drudzy czytáią wiátry/ á przez ten płomień rozumieią pioruny y błýkávce/ á wſzakoſz prorok z ktorego Apo. bierze to wypifanie

máieftatu Bożego/ Anioły/ Cherubiny/ y Seráfiny rozumie/ których Seráfinow imię v
Zydow ieft iákobyś rzekł ognifte/ o czym czytay Ezá. w 6. ká. (–)

werset: 8] Ale ku Synowi: Stolicá two-

-1: iá/ Boże/ ná wieki wiekow/ fceptrum

-1: fprawiedliwe/ ieftci fceptrum krole-

-1: ftwá twoiego.

werset: 9] Vmiłowałeś fprawiedliwość/ á

-1: nienawidziałeś niepráwości/ dla te

-1: goż pomázał cię Bog/ Bog twoy/ o-

-1: leykiem rádości/ nád ^E thowárzyfze

-1: twoie. (marg) ^E To pradźiwie mowi Prorok/ ábowiem Kryftus prawdźiwie ieft
pirworodnym miedzy braćią/ z ktorogo pełnoći wżyfychmy wzięli/ á ieft prawdźiwym
y przyrodzonym dziedźcem/ á my kroluujemy y fpołu dziedźcami ieftechmy przez
przyfpofobień/ ktore fię nam przezeń zftáło. (–)

werset: 10] Y: ^x Tyś Pánie na początku vgrun

-1: tował ziemię/ á niebiofá fą fpráwy

-1: rąk twoich. (marg) ^x Pfál. 102. v. 26. (–)

werset: 11] Onyc poginą/ ale ty zoftawafz/ á

-1: wżytki iako fzáta zwiotfzeią.

werset: 12] A iáko odźienie ^F zwinięfz ie/ y od-

-1: mieniá fię/ ále ty tenże iefteś/ y látá

-1: twoie nie vftána. (marg) ^F Możemy teź czytać odmienięfz/ iáko w pfál. nápiáno. (–)

werset: 13] Y ktoremuż z Aniołow kiedy rzekł?

-1: ^x Siedź ná práwicy moiey/ ^G áz poło

-1: że nieprzyiáciele thwoie podnożkiem

-1: nog twoich. (marg) ^x Pfálm. 110. v. 1. ^G Bárzo prziftoyne to oftátne świádectwo przitoczył
áby zówárł vftá niewiernym. (–)

werset: 14] Izali wżyfcy nie fą duchowie poftu

-1: guiący/ ktorzy ná posługę bywáią

-1: posłáni dla tych/ ktorzy dziedzicmi

-1: będą zbáwienia?

rozdział: 2

Kápituła 2.

1. Aby przywiodł ludzi ku Krystufowi/ fze-

-1: rzezy okázuie wielmożność iego/ Ktemu theż

-1: vniżenie iego/ y dla czego fię vniżył.

werset: 1

A

Przeto mamy na

-1: więcey pilnowác tych

-1: rzeczy ktoreśmy słyfzeli/ iżbyśmy fię kie

-1: dy ^A nierozstąpili. (marg) ^A Nápomina nas ábyśmy pilnowáli náuki y záchowywáli ią/
żebychmy nie byli iáko naczynia dżiuráwe/ ktore nie mogą nic zátzymác w łobie. (–)

werset: 2

Abowiem iefli ^B słowo powiedziáne

kolumna: d

przez Anioły/ było trwáłe/ á kázde

-1: przestęptwo y nieposłufzeństhwo

-1: sřprawiedliwą zaplátę odniošlo. (marg) ^B To ieft/ Zakon/ o czym czythay do Gálá. 3. v.
19. Dżie. 15. v. 23. (–)

werset: 3

Iákoż my vydziemy/ ieflibyśmy ^C tá

-1: kowego zbáwienia zániedbáli/ ktore

-1: gdy przez fámeego Páná napirwey o-

-1: powiedziáne było/ ^D od tych ktorzy ie

-1: słyfzeli było nam potwirdzone? (marg) ^C To ieft/ Náukę Ewánieliey/ w ktorey ieft nam
ofiárowane zbáwienie náfze. ^D To ieft/ Od Apoštołow. (–)

werset: 4

^x A Bog wespół świádczył/ y przez

-1: znáki/ przez cudá/ y rozmaite mocy/

-1: y przez vdżielenie Duchá świętego/

-1: według fwey woley. (*marg*) ^x Márek 16. v. 20. (-)

werset: 5] Abowiemći Aniołom nie poddał o-

-1: nego świáta ^E przyśzłego/ o którym

-1: mowimy. (*marg*) ^E Swiátem przyśzłym názywa on wiek przyśzły/ ktorego Oycem iesth Kryftus/ o czym mamy świádectwo Ezá. 9. v. 6. To iesth/ głową członkow fwych/ ktore przypuści ku społęczności onego nawyższego doftoieńtwa/ iáko o thym mamy wykład w 1. do Kor. 15. v. 25. (-)

werset: 6] A niektery świádczył ná niekterym

-1: mieyfcu/ mowiąc: ^x Coż iesth człowiek

-1: iż go pámiętałz/ ábo fyn człowieczy

-1: iż nań wzgląd małz? (*marg*) ^x Pfálm. 8. v. 5. (-)

werset: 7] Vczyniłeś go mało co nizłzym nád

-1: Anioły/ vkoronowałeś go chwałą y

-1: czćią/ y poštánowiłes go nad wśzyt-

-1: kimi śpráwami rąk twoich.

werset: 8] " Podałeś wśzytki rzeczy pod no-

-1: gi iego/ A záilte przez to iż mu wśzyt

-1: ki rzeczy poddał/ nic nie opuścił coby

-1: iemu poddanego nie było/ iednák te-

-1: raz iesthczé nie widźimy wśzytkich rze

-1: czy być mu poddánym. (*marg*) " Mát. 28. v. 18. (-)

werset: 9] ^x Ale Iezufá onego obaczamy vko-

-1: ronowánego chwałą y czćią/ ktory fię

-1: mało co zftał ^F nizłzym nad Anioły/

-1: dla męki śmierci/ áby z łáki Bożey

-1: zá wśzytki śmierci fkośztował. (*marg*) ^x Filipen. 2. v. 8. ^F Gdyż fię do czáfu vniżył wźiawśzy kłzthał służebniczy/ tho iesth/ ciáło náłze y śmierthelność náłzę. (-)

werset: 10] Abowiem godziło fię áby ten dla kto

-1: rego fą wżytki rzeczy/ y przez ktorego

-1: fą wżytki rzeczy/ wiele fynow do ch-

-1: wały przywodząc/ kfiążę zbáwienia

-1: ich przez męki ^G poświęcił.(*marg*) ^G Drudzy to poľpolicie wykłádaią dokończył/ A tu dawa
znác/ iż wżytko to co Kryftus ćirpiał/ był iáko zacne poświęcenie/ ktorým był poświęcon
nawyzfzy kapłan náłz y kfiążę zbáwienia náłzego Kryftus/ dlategoż theż Páweł świádczy/ iż
my przez męki zltawamy fię podobnymi Synowi Bożemu. (-)

werset: 11] Bo y ten ktory poświęca/ y ći ktorzy

-1: bywáią poświęceni/ z ^H iedne^{go} fą wży

-1: ćy/ dla ktorey przyczyny nie wftyda

-1: fię bráćią ich názywác. (*marg*) ^H Tho ieft/ z Adamá/ iáko niektorzy wykłádaią/ ále záfię
drudzy rozumieią z Bogá. (-)

werset: 12] Mowiąc: ^x Opowiem imię twoie

-1: bráćiey moiey/ w pośrzodku kościo-

-1: ía pieśni tobie zápiewam. (*marg*) ^x Pfálm. 22. v. 25. (-)

werset: 13] Y záfię: ^x Będę iemu dufał. A záfię:

-1: " Oto ^I ia y dzieći ktore mi dał Bog.(*marg*) ^x Pfálm. 17. v. 3. " Ezái. 8. v. 18. ^I Ty
słowá z Ezáiáfá fą wzięte/ ktory to o sobie y o vcźniach fwych mowił w 8. kap. przez ktore
znaczy Miniřtry wżytki/ á nákoniec wżytek kościoł. Gdyż tedy Kriřtus ieft głowá wżytkich
Prorokow y Miniřtrow/ tedy słuźniey ty rzeczy nań należą niź ná Ezáiáfá. (-)

werset: 14] Iż thedy dzieći vcźeřtniki fą ćiałá y

-1: krwie/ tákże teź y on zftał fię vcźeřtni

-1: kiem tych rzeczy/ aby przez śmierć zni

-1: řczył tego ktory miał páńřtwo śmier

-1: ći/ to ieft czártá.

werset: 15] A iżby wyzwolił ty/ ktorzykolwiek

-1: prze boiaźń śmierći/ przez wżytek ży

-1: wot poddáni byli pod niewolá.

werset: 16] Bo záfite nie przyjmował Aniołow/
<http://icm.org.pl>

-1: ále plemię Abráámowe przyjmował.

rozdział: 8

strona: 123

kolumna: a

werset: 9 Nie według przymierza kthorem

-1: vczyził z oycy ich/ w dzień/ w którym

-1: vchwycił rękę ich/ ábym ie wywiódł

-1: z Egipthu/ Abowiem oni nie wytr-

-1: wali w onym moim przymierzu/ á

-1: iam ie wzgárdził/ mowi Pan.

werset: 10 Bo thoć ieft przymierze ktore vczy-

-1: nię z domem Izráelkım po onych

-1: dniách/ mowi Pan/ Podam prá-

-1: wá moie w myłli ich/ y w łercá ich

-1: nápiłzę ie/ á będę im Bogiem/ á oni

-1: mnie będą ludem.

werset: 11 Y nie będą vczyć żaden bliźniego

-1: łwego/ áni żadny bráta łwego/ mo-

-1: wiąc/ Poznay Páná/ Abowiem włzy

-1: łcy mię poznaią od namnieyłżego áż

-1: do nawięłżego miedzy nimi.

werset: 12 Abowiemci ia będę miłóściw nie-

-1: práwościam y grzechom ich/ á złoś-

-1: ci ich iuż dáley pámiętáć nie będę.

werset: 13 Gdy o Nowym powieda/ pierwłze

-1: wiotchem vczyził/ á to co wiotłze-

-1: ie y z łtarzeie się bliłkieć ieft zniłżcze-

-1: nia.

rozdział: 9

KApitu. 9.

1. Okázuie zniŕzczenie ceremoniy y ofiar za-

-1: konnych. 11. Przez dołkonáłą y wieczną ofiá

-1: rę Kryŕtułowę.

werset: 1 **M** Iáło thedy

-1: y pierwŕze przy-

-1: mierze vřtháwy

-1: około ŕłuŕby Bo

-1: ŕzey/ y ŕwięte miey

-1: ŕce ^A ŕwieckie.(*margin*) ^A Abo zwierzchnie w ktorym nie był ŕkutek duchowny y niebieski.

(-)

werset: 2^x Abowiem był

-1: pirwřzy przybytek ŕpráwion w ktho-

-1: rym były lámpy/ y ŕthoł/ y pokládne

-1: chleby/ ktorzy zowá Mieyřce ŕwięte. (*margin*) ^x 2. Mo. 26. v. 1. y. 36. v. 1. (-)

werset: 3 A zá wthorá zařloná był przyby-

-1: thek/ ktorzy zowá Mieyřcem nařwięt

-1: řzym.

werset: 4 Máiác złotá káďzidlnicę/ y ŕkrzy-

-1: nię przymierza/ zewřząd złotem po-

-1: wleczoná/ w ktorey była czářzá zło-

-1: ta/ máiąca mannę/ y ^x Lařka Aarono

-1: wá ktora kwitnęła " y tablice przymierza. (*margin*) ^x 4. Mo. 17. v. 10. " 1. Krol. 8. v. 9.

2. Kron. 5. v. 10. 2. Mo. 25. v. 22. (-)

werset: 5 A ná they byli Cherubini chwále-

-1: bni zaćimiáiący wieko miłofierďzia/

-1: o ktorych rzeczách nie mamy teraz o

-1: káďdey zořobná powiedáć.

werset: 6] Gdy tedy ty rzeczy thak poštáno-

-1: wiono/ kápłani kthorzy fluzby Boze

kolumna: b

špráwuią do pierwfzego przybytku

-1: záfwe wchodzą.

werset: 7] Ale do wthorego raz^x ná každý

-1: rok šam kápłan nawyžłzy/ nie bez

-1: krwie/ ktorą ofiáruie zá fię y zá obłę-

-1: dliwości ludu. (*marg*)^x 2. Mo. 30. v. 10. 3. Mo. 16. v. 2. (-)

werset: 8] Gdzie thym oznámuie Duch S:

-1: iż iefzce nie iefth obiáwioná drogá

-1: do mieyfcá šwięthego/ poki iefzce

-1: trwa pierwfzy przybytek.

werset: 9] Kthory był křztałtem ná on czás/gdy dary y zábite ofiáry bywáią šprá

-1: wowáne/ ktore nie mogą w šumnie-

-1: niu pošwięćić chwalcę Božego.

werset: 10] W pokármiech tylko/ y w pićiu/ y w

-1: rozmáitým omyćiu/ y w obchodźiech

-1: ćielefnych áž/ do czáfu nápráwienia

-1: záložone

werset: 11] Ale Kryřtus przyřtápiwřzy kápłan

-1: dobr przyřłzych/ przez więřłzy y do-

-1: škonářłzy przybythek/ nie ręką šprá-

-1: wiony/ tho iefł/ nie tego budowá-

-1: nia.

werset: 12] Ani przez krew kozłow y ćieląt/ ále

-1: przez włáfną krew fwoię/ wřzedł raz

-1: do mieyfcá šwięthego/ dořtawřłzy wie

-1: cznego odkupienia.

werset: 13^x Abowiem iefli krew ćielcow y ko-

-1: złow/ y popioł iáłowice/ pokrapiáiąc

-1: nieczyłhe poświęca ku czyłthości

-1: ćielefney.(*marg*)^x 3. Mo. 16. v. 14. 4. Mo. 19. v. 4. (-)

werset: 14^x Iáko dáleko więcey krew Kryftu

-1: łowá/ ktory przez ducha wiecznego/

-1: łámego fiebie ofiárował nie nágánio

-1: nym Bogu/ oczyści łumnienie wá-

-1: łze od mártwych vczyńkow " ku łłu-

-1: źbie Bogu żywemu? (*marg*)^x 1. Piotr. 1. v. 19. 1. Ian. 1. v. 7. Ziaw. 1. v. 5. " Luk. 1. v. 73. (-)

werset: 15^x A przetoż dla thego iefł Nowego

-1: przymierza Pośrzednikiem/ ^x áby

-1: przez łmierć/ ná odkupienie onych wy

-1: łtępkow kthore były pod pierwłzym

-1: Teftámentem/ ći ktorzy wezwáni łą

-1: wzięli obotethnicę wiecznego dziedzi-

-1: ctwá.(*marg*)^x Rzym. 5. v. 6. 1. Piotr. 3. v. 18. (-)

werset: 16^x Abowiem gdzie Teftáment iefłh/

-1: támżeć muśi być łmierć tego kthory

-1: teftáment czyni.

werset: 17^x Bo teftáment w vmárłych mocny

-1: iefłh/ gdyż iefłcze nie iefłh wáżny zá

-1: żywotá tego co gi vczynił.(*marg*)^x Gál. 3. v. 15. (-)

werset: 18^x Z kąd y on pierwłzy bez krwie nie

-1: był vtwierdzon.

werset: 19^x Abowiem gdy Moizełz włzythko

-1: przykazánie według zakonu oznáy-

-1: mił wżemu ludowi/ wżiawżzy krew

-1: z ćieląth y kozłow/ z wodą y wełną

-1: czerwoną y Hizopem pośpołu/ y fá

strona: 123v

AD HEBRAEOS.

kolumna: c

y fámy kfięgi/ y lud wżytheł pokro-

-1: pił.

rozdział: 12

strona: 125v

AD HEBRAEOS

kolumna: c

werset: 19 Y brzmienia trąby y głofu fłow/

-1: ktory ći co słyżzeli/ prosili áby im

-1: daley nie mowiono.

werset: 20 Abowiem nie mogli znieść the-

-1: go co im rofkazowano/ " ielliby fię

-1: bydlę gory dothknęło/ będzie vká-

-1: mienowano/ ábo poćińkiem prze-

-1: bito. (*marg*) " 2. Moiz. 19. v. 13. (-)

werset: 21 A Moizełz/ przeto iż táfżne

-1: było widzenie ktore fię okázowało/

-1: rzekł/ Złęklęm fię y zádrzałęm.)

werset: 22 Aleście przyżzli do gory Syon/ y

-1: do miáltá Boga żywego/ do Ieru

-1: záłęm [!] niebieskiego/ y do zgromá

-1: dzenia niezliczonych Aniołow.

werset: 23 Y do zboru pierworodnych kto-

-1: rzy fá śpifani wniebie/ y do Bogá

-1: fędźiego wŕzythkich/ y do duchow

-1: fpráwiedliwych y doŕkonálych.

werset: 24 Y do Iezufa póŕzedniká nowe-

-1: go Teŕtámentu/ y do krwi pokro-

-1: pienia/ ktora zacnieyŕze rzeczy mo

-1: wi/ niŕli mowiá krew ^x Ablowá.(*marg*) ^x 1. Mo. 4. v. 10. (-)

werset: 25 Pátrżayćie abyŕćie tym nie wz-

-1: gárdźili kthory mowi/ abowiem

-1: iefli ći nie wŕzli kthorzy odrzucáli

-1: tego ktory mowił ná źiemi/ dáleko

-1: więcey my iefli fię odwrácamy od

-1: tego ktory z niebá ieft.

werset: 26 Ktorego głos zátrżáñł źiemiá/

-1: ále theraz opowiedźiał mowiáć/ ^x Iefzce ia raz zátrżáñę nie thylko

-1: źiemiá ále teŕ y niebem.(*marg*) ^x Dźie. 2. v. 7. (-)

werset: 27 A ono ŕowo (iefzce raz) znáćzy

-1: odiećie rzeczy chwieiácych fię/ iáko

-1: tych kthore ŕá wczynione/ aby zo-

-1: ŕtały ty ktore ŕá trwałe.

werset: 28 A przeto przyimuiáć kroleŕtwo

-1: ktore nie moŕe być poruŕzone/ trzy

-1: maymy łáŕkę przez ktora ták ŕuŕ-

-1: my Bogu/ ábyŕmy fię iemu podobá

-1: li z wćiwoŕćiá y z bogoboynoŕćiá.

werset: 29 ^x Abowiemći Bog náŕz ieft og-

-1: niem trawiáćym.(*marg*) ^x 5. Mo. 4. v. 24. (-)

rozdział: 13

KApitułá 13.

1. Nápominánie ku miłósci/ czyłtości/ y

-1: infzym cnotam. 20. Modlitwá zá wier-

-1: ne. 23. Pozdrawiánia niektore.

werset: 1 **N**iechay mi-

-1: łóść bráter-

-1: łka trwa.

werset: 2^x Nie zápo

-1: minayćie przy

-1: mowánia go

-1: ści/ ábowiem

kolumna: d

przez tho niektorzy ^x nie wiedząc

-1: przyęli Anioły. (*margin*) ^x Rzym. 12. v. 10. 1. Piotr. 4. v. 9. 1. Mo. 18. v. 3. y 19. v. 3.

^x Rzym. 12. v. 10. (-)

werset: 3 Pamiętajćie ná więźnie/ iákoby-

-1: ściie byli wespół z nimi więźniámi/

-1: y ná ty kthorzy bywáią vtrapieni/

-1: iákobyście ná ćiele vtrapieni byli.

werset: 4 Poczćiweć iest małżeństwo mie

-1: dzy wżytкими/ y łóże nie pokáláne/

-1: á nieczyłthe y cudzołózniki oładzi

-1: Bog.

werset: 5 Obyczáie niech będą oddálone

-1: od łákomłtwá: Przełtáwayćie ná

-1: teráznieyłzych rzeczách/ bo on rzekł

-1: " Nie opułczę ćię áni ćię zołtáwię. (*margin*) " Iozu. 7. v. 9. Pfalm. 118. v. 6. (-)

werset: 6 Ták iż śmieie mowimy/ " Pan

-1: mi iest pomocnikiem/ áni fię bać bę

-1: dę coby mu vczynił człowiek.

werset: 7] Pamięthayćie ná wodze wálze

-1: kthorzy wam mowili słowo Bo-

-1: że/ á wiary ich náfladuiećie/ oba-

-1: czáiąc co zá koniec był obcowania

-1: ich.

werset: 8] Iezus Kryłtus wczorá y dziś/

-1: tenże też ieft na wieki.

werset: 9] Náukam rozmáithym y cudzym

-1: nie dayćie się vnośić: ábowiem do-

-1: bra rzecz ieft/ áby ferce było vtwier

-1: dzone ^A łáfką/ nie pokármy/ kthore

-1: nie pomogły thym co się imi bawi-

-1: li. (marg) ^A To ieft/ chwałá Bożą duchowną y odrodzeniem/ ktorey przeciwne są wśzytki
Ceremonie zwierzchowne etce. (-)

werset: 10] ^B Mamy ołtarz z ktorego nie go-

-1: dži się tym ieść ktorzy przybytkowi

-1: służą.(marg) ^B Powieda iż ini nie mogą być vczeńtniki wiary Kryłtułowej kthorzy vpornie
trzymáią się chwały zakonney. (-)

werset: 11] ^x Abowiem bydląt ktorych krew

-1: bywá wnołzoná do mieyfcá świę-

-1: thego przez káplaná/ tych ciała by-

-1: wáią palone przed obozem.(marg) ^x 3. Mo. 6. v. 36. y 16. v. 27. (-)

werset: 12] Dla tego y Iezus áby poświęcił

-1: lud przez włáfná krew/ przed bra-

-1: ná ćierpiał.

werset: 13] Wynidźmyż tedy do niego przed

-1: oboz/ nołząc pófromocenie iego.

werset: 14^x Abowiem niemamy tu miáftá

-1: trwáiącego/ ále przyízłego ízuka-

-1: my.(*marg*)^x Mich. 2. (-)

werset: 15 Przeż niego tedy vřtháwicznie

-1: ofiárujemy Bogu ofiárę chwały/

-1: tho iefth/^x owoc warg nařzych

-1: wyznawáiących imieniowi iego.(*marg*)^x Ozee. 14. v. 3. (-)

werset: 16 Ani zápamiętawayćie dobro-

-1: tliwości y vdźielánia/ ábowiem

-1: íę Bog w thákowych ofiárách ko-

-1: cha.

ksiega: lac.

rozdział: 5

strona: 128

kolumna: a

werset: 13 Bywa kto miedzy wámi vtrapio-

-1: ny? niechay íę modli/ bywa ktho do-

-1: brey myřli? niechay śpiewa.

werset: 14 Iefť ktho niemocny miedzy wámi?

-1: niechay wzowie řtářřzych^E kořćiołá/

-1: á niech íę zá nim modłá/^{xF} pomázu-

-1: iác go olejkiem w imię Páńřkie. (*marg*)^x Már. 6. v: 13^E Dar vzdrawiánia iefřcze ná on
čas był w kořćiele. ^F Then oleiek był znákiem řwiętym do cžáfu/ y vřtháľ z tą rzeczą kthorą
znáczył/ á przetho ktorzy tego iefřcze vřywáią niemáiąc dárú vzdrawiánia řprzećiwáią íę
vřtáwám Bořym. (-)

werset: 15 A modlitwá wiáry záchowa nie-

-1: mocnego/ y podnieřie go Pan/ á iefřli

-1: by íę grzechow dopuřćił/ będą mu od

-1: pułzczone.

werset: 16^G Wyznawaycie ieden drugiemu

-1: przesthęptwá/ á modlcie się ieden zá

kolumna: b

drugiego/ ábyście byli vzdrowieni/

-1: ábowiem wiele waży fkuteczna mo-

-1: dlitwá spráwiedliwego. (marg) ^G To máią wšytcy czynić spolecznie/ á thák spowiedź obłudnych ludzi nie może ztąd byc potwierdżoną (-)

werset: 17^X Eliaż był człowiek tymże niedo-

-1: ítátkom poddány iáko y my/ y naboż-

-1: nie się modlił áby deždz nie szedł/ y

-1: nie szedł deždż ná ziemię pułczwár-

-1: tá látá.(marg) ^X 1. Krol. 17. v. 1. y 3. v. 45. (-)

werset: 18^Y zafię się modlił/ á niebo podało

-1: deždz/ y ziemiá wydała owoc fwoy.

werset: 19^{Br} Brácia iesliby się ktho obładził od

-1: prawdy/ y náwróciłby go kto.

werset: 20^N Niechże wie/ iż ktoby nawrócił grze

-1: ízniká od błędney drogi iego/ zacho-

-1: wá dużę od śmierci/ y zákryie wiel-

-1: kość grzechow.

ksiega: Petri.

Lift pierwszy do wšech wobec Pio

-1: trá świętego Apoštoła.

rozdział: 1

KApitu. 1.

1. Nápomina ku ćierpliwości/ wierze/ swią

-1: tobliwości/ y miłości. 24. Okázuiąc iż wšyt-

-1: ki rzeczy niczemne są oprócz słowa Bożego.

werset: 1 **7** Piotr Apo-

-1: Itoł Iezu Kry-

-1: Ithułow ^A przy-

-1: chodniom ro-

-1: Iprofzonym po

-1: Ponćie/ po Gá-

-1: lacyey/ Kappá-

-1: docyey/ Afyiey/ y Bythyniiey.(*marg*) ^A To iest/ Zydom ktorych Piotr był Apoštołem. (-)

werset: 2 Wybrany z przeyrzenia Bogá Oy

-1: cá/ ku swiãthobliwości ducha przez

-1: poIuIzeńIthwo y pokropienie krwi

-1: Iezufa KryIufa. LáIka niech wam

-1: będzie y pokoy rozmnożony.

werset: 3^x Błogofławiony Bog y Oćiec Pá

-1: ná náIzego Iezu KryItá/ ktorzy z wiel

-1: kiego miłofierdzia Iwoiego odrodził

-1: nas ku nádziei żywey/ przez zmar-

-1: twychwIćanie Iezufa KryIufa.(*marg*) ^x 1. Kor. 1. v. 3. Efes. 1. v. 3. (-)

werset: 4 Ku dźiedzictwu ktore zginąć niemoże/

-1: áni być pomazáne/ ani zepIowane/

-1: á iest nam záchowane ná niebie.

werset: 5 Ktorzy iesthefmy záchowani mo-

-1: cą Bożą przez wiareę ku zbáwieniu/

-1: ktore gotowe iest áby było obiáwio-

-1: ne czáfu oftátniego.

werset: 6 W ktorey rzeczy ráduiecie się/ the-

-1: raz maluczko zaImuceni rozmáitemi

-1: pokuIámi/ iefli potrzeba iest.

kolumna: b

werset: 7] Aby doświadczenie wiary wáfzey

-1: dáfleko drozłze niż doświadczenie zło

-1: tá ktore ginie/ á wždy przez ogień by-

-1: wa doświadczone/ było znalezione

-1: być wam ku czći y chwale/ y ku pocźci

-1: wości/ gdy fię okaże Iezus Kryftus.

werset: 8] Ktorego nie widźiawłzy miluiećie/

-1: ktorego nie widząc przedfię mu wie-

-1: rzyćie/ ráduiác fię wefelem niewymo

-1: wnym z chwalebny.

werset: 9] Odnofząc zapłatę wiary wáfzey/

-1: to ieft/ zbáwienie dułz.

werset: 10] O którym zbáwieniu dowiedowáf-

-1: li fię y bádali Prorocy/ ktorzy o przy-

-1: ízłey ná nas łafce prorokowali.

werset: 11] Pilnie ízukáiąc ná ktory ábo ná íá

-1: ki czás Duch Kryftufow w nich w-

-1: przod świadcząc/ oznaymił vtrapie

-1: nia ktore miály przydź ná Kryftufáf/

-1: y chwałę ktora po nich przydź miálá

werset: 12] Ktorem y to było oznáymiono/ íż

-1: ^B nie íobie/ ále nam thymi rzeczáfmi

-1: połługowáfli/ ktore teraz íáf opowie-

-1: dźiáne przez ty ktorzy wam przepo-

-1: wiedáfli Ewáfnieliáf/ przez zefłáfne

-1: z niebáf Ducháf świętego/ ^C ná ktore-1: rzeczy żáfdaíáf Aniołowie pátrząc. (marg) ^B Prorocy ktorzy nam Kryftufáf oznaymili zdáfekáf

Kryftufáf widźieli á táf połługowáfnie ich wrzkomo nam było pożytecznieyfze niż onym/

gdyż już otrzymaliśmy łaskę Kryształową/ a oni ją tylko w nadziei oglądali. ^C To jest/ na
dokończenie rzeczy obiecanych. (–)

werset: 13 | A przetoż ^xD przepławfzy biodra

-1: wmyśłu wálzega trzeźwością/ do-

-1: fkonąłą nadzieię mieycie w łasce kto-

-1: ra wam jest przynieśioná/ aż się oka-

-1: że Jezus Kryształ. (marg) ^x Luk. 12. v. 35. ^D Nápomina ábychmy precz odrzucili wśzytko
co nam przekaża idź do Bogá/ a bierze podobieństwo od tych którzy się podkafáią/ áby thym
śpiefzniew w drogę fzli. (–)

ksiega: 2.Petri.

rozdział: 1

strona: 130v

EPISTOLA PETRI. II.

kolumna: c

werset: 9 | Bo który tych rzeczy nie ma/ then

-1: jest ślepy ^B z dáleka nic nie widząc/ zá

-1: pámieťawfzy iż jest oczyszćion od ftá

-1: rych grzechow swoich.(marg) ^B Dáva znáć Piotr s. iż ci w kthorych nie jest skutheczne
poznánie Boże/ fą ile się dotycze Kroleśtwá Bożego iáko ci którzy nie widzą rzeczy
niebiekich/ ktore fą dáleko od świátá/ iedno tylko rzeczy ziemskie/ ktore fą bliźsze/ ábowiem
gdyby widzieli/ tedyby się vdáli do drogi kthora wiedzie do niebá. (–)

werset: 10 | A przetoż brácia rádfzey się ftáray-

-1: cie ábyfćie mocne czynili wezwánie y

-1: ^C wybránie wálze/ bo ieflibyfćie thy

-1: rzeczy czynili/ nigdy się nie ^D powálicie(marg) ^C To jest/ świátobliwością żywotá/ z
ktorego się okázuie wybránie náfze być trwałe. ^D Nie mowi tego ábyfmy się fpufczáli ná
fwoie zasługi/ ále żeby nas vpewnił o przyfzłej łasce Bożey. (–)

werset: 11 | Abowiem thym fpořobem hoynie

-1: wam będzie dane wejście do wieczne-

-1: go Królestwa Pana naszego y zbá-

-1: wiciela Iezufa Kryftufa.

werset: 12] A tak nie zániedbam was záfwe

-1: vpominác około tych rzeczy/ choć v-

-1: mieiętni y potwierzeni iefthefcie w

-1: teráznieyfzey prawdzie.

werset: 13] Abowiem mnimam iż ieft íprá-

-1: wiedliwa rzecz/ pokim ieft w thym ^E

-1: przybytku pobudzić was przez nápo

-1: minanie. (marg) ^E Tho ieft/ w tym cíele/ iáko w 2. do Kor. 3. v. 9. (-)

werset: 14] Wiedząc iż rychło złożę then moy

-1: przybytek/ iako y Pan nasz Iezus

-1: Kryftus ^x mnie oznaymił.(marg) ^x Ian. 21. v. 19. (-)

werset: 15] Ale też poftáram się ábyście po wy-

-1: ściu moim tych rzeczy wzmienkę czy-

-1: nić mogli.

werset: 16] ^x Abowiem nie oznaymilifmy wam

-1: mocy y przyścia Pana naszego Iezu

-1: Kryfta/ bawiac się básniámi zmyflo

-1: nymi/ ále ogládawfzy oczymá nášzy-

-1: mi máieftat iego.(marg) ^x 1. Kor. 1v. 17. y. 21. v. 13. (-)

werset: 17] Bo był wziął od Boga Oycá cześć y

-1: chwałę/ gdy mu był przyniefion głos

-1: tákowy od wielmożney chwały: " Ten

-1: ci ieft Syn moy miły ná kthorym ia

-1: przeftawam. (marg) " Mát. 17. v. 5. (-)

werset: 18] A myfmy ten głos fłyfzeli kthory

-1: był z niebá przyniefion/ będąc z nim

-1: ná gorze świętey.

werset: 19 Ktemu mamy namocniejszye fło-

-1: wo prorockie/ ktorego pilnując do-

-1: brze czynić ie/ iáko kágáncá świecące

-1: go ná ciemnym mieyfcu/ aż się^F dzień

-1: oświeći/ a iutrzenká wzeydzie w fer-

-1: cách wálznych.(*marg*)^F To iest Kryftus słońce (sprawiedliwości) okaże się w zupełney swoiey
światłości. (–)

werset: 20^x To naprzod wiedząc iż żadne pro

-1: roctwo píma nie iefth^G włáfnego

-1: przynucenia.(*marg*)^x 2. Tym. 3. v. 26. ^G To iest nie poszło od człowieká ktoryby sam z
siebie do tego był pobudzon: Drudzy zásię czytáią/ nie iest z osobnego wykłádania/ to iest/
nie należy ná człowieká wykłádac pímo wedle osobnego rozumu swego. (–)

werset: 21 Abowiem nie wolą ludzką przy-

-1: niešione iest niekiedy prorocctwo/ ále

-1: święci ludzie Boży pobudzeni od Du

-1: chá świętego mowili.

rozdział: 2

Kápituła 2.

1. Wypifuie złość y zginienie fáłszywych do-

-1: ktorow y vcźniow ich.

werset: 1 **7** **B**Yli też y fáł-

-1: źywi Prorocy

-1: między ludem/

-1: iáko też między

-1: wámi będą fáł-

-1: źywi náuczycie

-1: lowie/ kthorzy

- 1: potáiemnie wwiodą kácerstwá zará
- 1: źliwe/ y Paná fię też prząc ktory ie ku
- 1: pił/ łámi ná fię przywodząc pręthkie
- 1: zginienie.

werset: 2] A wiele náśládowác będą zginie-

- 1: nia ich/ przez ktore drogá prawdy bę
- 1: dzie bluźnioná.

werset: 3] Y przez łákomstwo zmyflonými sło-

- 1: wy wámi kupczyćc będą/ ktorym po-
- 1: tępienie iuż zdawná nie omieszka-
- 1: wa/ y ktorych zátroczenie nie drzemie.

werset: 4] ^x Abowiem iefli Bog Aniołom kto

- 1: rzy byli zgrzeźzyli nie przepuścił/ ále
- 1: łáncuchámi ciemnołci ítrąciwłzy ie
- 1: do piekła/ podał ie záchowáne ku po-
- 1: tępieniu. (marg) ^x Iob. 4. v. 18. Iud. 6. (-)

werset: 5] Y ^A ftáremu świáthu nie przepu-

- 1: ścił/ ále ^x Noego lámo ofmego opo-
- 1: wiedáczá ípráwiedliwołci zácho-
- 1: wał/ przywiodłzy pothop ná świát
- 1: niepoboźnych. (marg) ^A To iefł/ íz po potopie ítał fię świát iáko nowy. ^x 1. Mo. 7. v. 2. (-)

werset: 6] " Y miáłthá Sodomczykow y Go-

- 1: moreyczykow obrociwłzy w popioł/
- 1: wywroceniem pothępił/ y vczynił ie
- 1: przykłádem tych ktorzy niepoboźnie
- 1: żyć będą. (marg) " 1. Mo. 19. v. 24. (-)

werset: 7] Y ípráwiedliwego Lotá ípracowá

- 1: nego bezecnym obcowániem hánieb-
- 1: nych ludźi wybáwił.

werset: 8] Abowiem on śpráwiedliwy mieř-

-1: káiác miedzy nimi/ ná kázdy dzień nie

-1: poboźnymi ich śpráwami wiedząc ie y

-1: śłyżąc duřę śpráwiedliwą dręczył.

werset: 9] Vmieć Pan poboźne ludzi z poku-

-1: śzenia wybawić/ a nieśpráwiedliwe

-1: ná śładny dzień ku karániu záchowác

werset: 10] A zwłázcźá ty ktorzy zá ciałem idąc

-1: w nieczyřtey poźądliwoścí chodźą/ y

-1: pánřhwem gárdźą/ řwowolni/ y w

-1: łobie fie kochaiący/ nie lękaią fię bluź-

-1: nić przełożeńřwá.

werset: 11] Gdyź łami Aniołowie ktorzy

-1: śiłą y mocą więczřzy śą/ nie ^B czynią

-1: bluźnierřkiego śądu przeciřwko im v

-1: Páná. (marg) ^B Choćia Aniołowie řrodze ganili niepráwořci niewiernych pánow/ wíźákźe nie bluźnili mocy ktorá im ieřł daná od Bogá. (–)

ksiega: 1.loan.]

rozdział: 4]

strona: 133

Lířł pierwřzy Ianá

Apořtołá. Lířł. 133.

kolumna: a

werset: 9]^x W tym fię okazałá miłóć Boźa

-1: w nas/ iź Syná řwego iednorodzo-

-1: nego zeřłáł Bog ná świát/ ábychmy

-1: żyli przezeń.(marg) ^x Ian. 3. v. 16. (–)

werset: 10]^B W tymći ieřł miłóć/ nie iźbyřmy

-1: my vmiłowáli Bogá/ ále iź on vmi-

-1: łował nas/ y posłał Syná fwego áby

-1: był wbląganiem zá grzechy nálze. (marg) ^B Bog rozmaítym obyczáiem miłość fwą przeciw nam okazał/ ále ten iest znák przednieyfzy. (-)

werset: 11 Namileyfzy iefli nas ták Bog v-

-1: miłował/ mamy też my iedni drugie

-1: miłować.

werset: 12 ^x Bogá żaden nigdy nie widział/

-1: Iefli miłuiem iedni drugie/ Bog w

-1: nas miefzka/ á miłość iego wypełni-

-1: lá fię w nas.(marg) ^x Ian. 1. v. 18. 1. Tym. 6. v. 16. (-)

werset: 13 Po tym znamy iż my w nim miefz-

-1: kamy/ á on wnas/ iż z Duchá fwego

-1: nam dał.

werset: 14 A myfmy widzieli y świádczemy/

-1: iż Oćiec posłał Syná áby był zbáwi

-1: ćielem świátá.

werset: 15 Ktobykolwiek wyznał iż Iezus iest

-1: Syn Boży/ Bog w nim miefzka á on

-1: w Bogu.

werset: 16 Myfmy poználi y wwierzyli miło-

-1: íci ktorą Bog ma w nas/ Bogći iest

-1: miłość/ á kto trwa w miłóci/ w Bo-

-1: gu trwa/ á Bog w nim.

werset: 17 Tymći fię wypełniła miłość w nas/

-1: ábyfmy wfánie mieli w dzień fádny/ iż

-1: ^C iáki on iest/ tácy y my iesthechmy ná

-1: tym świećie.(marg) ^C To iest/ ábyfmy wyobrażenie iego nośili ktore iest iáko pieczęcią iż nas łobie zá fwoie fyny fpofoił. (-)

werset: 18 Nie máłzci boiáźni w miłóci/ zu-

-1: pełna miłość precz wyrzuca ^D boiaźń/

-1: ábowiem boiaźń ma vdręczenie/ A

-1: kto fię boi/ nie iestći zupełny w miłóći(marg) ^D To iest/ niepokoy y trwoę ná sumnieniu.

(-)

werset: 19] My go miłuiemy/ ábowiem on nas

-1: pierwłzy vmiłował.

werset: 20] Iesliby kto rzekł/ Miłuię Bogá/ á

-1: brátáby fwego nie nawidział/ kłam-

-1: cą iest/ Abowiem kto nie miłuię brátá

-1: fwego ktorego widział/ Bogá ktore-

-1: go nie widział iáko może miłowác?

werset: 21] " Y to rofkazánie mamy od niego/

-1: áby ten ktory Bogá miłuię/ miłował

-1: teź bratá fwego.(marg) " Ian. 13. v. 43. y 15. v. 12. (-)

rozdział: 5]

KApitu. 5.

1. O owocách wiáry. 5. Vrząd/ moc/ y Bo-

-1: ítwo Kryśthuśowe. 25. Przeciwko bálwa-

-1: nom.

werset: 1] **K** Tokolwiek wie

-1: rzy Iezufá być ^A Kry

-1: ítuśem/ z Bogá fię

-1: ^B národził/ á ktokol

-1: wiek miłuię thego

-1: ktory vrodził/ miłu

kolumna: b

ie teź tego ktory z niego iest národzon (marg) ^A To iest/ być prawdziwym Mefyałzem. ^B To iest/ odrodzony mocą duchá s. (-)

werset: 2] W tym znamy iż miłuiemy Syny

-1: Boże/ gdy Bogá miłuiemy/ y przyka

-1: zánia iego chowamy.

werset: 3] Abowiem táć ieft miłość Boża á-

-1: byfmy przykazánia iego chowali/ ^x á

-1: przykazánia iego nie są ^C ciężkie. (marg) ^x Mát. 11. v. 30. ^C To iefth/ fynom Bożym ktorzy bywáią duchem iego rządzeni. (-)

werset: 4] Bo wšzytko co fię národziło z Bo-

-1: gá/ zwycięża ^D świáth/ á wiárá ná-

-1: ízá ieft to zwycięstwo ktore zwycięża

-1: świát.(marg) ^D To ieft/ wšzelákie skázenie/ ábo co fię z przeciwiá duchowi Bożemu. (-)

werset: 5] ^x Y kthoż ieft ten kthory zwycięża

-1: świat/ iedno ten ktory wierzy iż Ie-

-1: zus ieft Synem Bozym?(marg) ^x 1. Kor. 15. v. 57. (-)

werset: 6] Tenći ieft on Iezus Kryłtus ktory

-1: przyšzedł przez ^E wodę y krew/ nie

-1: przez wodę thylko/ ale przez wodę y

-1: krew/ á ^F duch ten ieft ktory świád-

-1: czy/ iż Duch ieft prawdą. (marg) ^E To ieft/ iáko wodá y krew wypłynęła z boku iego/ ták theż okázuie iż mamy zupełne omyćie y dofyć vczynienie zá grzechy nášze w nim. ^F To ieft/ duch nášz nam świádczy/ iż duch święthy ieft prawdą/ to ieft iż prawdziwa ieft náuká iego/ kthorą nas vczy iż prawdziwie iefthechmy fyny Bożemi/ o czym pátrž do Rzym. 8. v. 16. (-)

werset: 7] Abowiem ^G trzy fą ktorzy świád-

-1: czą ná niebie/ Oćiec/ Słowo/ y Duch

-1: święty/ á ci trzy iednoć fą.(marg) ^G Sześcią świádecthw okázuie/ iż zbáwienie mamy w Kryłtufie/ trzech ná niebie y trzech ná ziemi/ co fię tycze świádectw niebiefkich/ iáwne fą/ á co fię thknie ziemfkich ták máią być rozumiane/ to ieft przez wodę mamy rozumieć świátobliwość nášzę/ to ieft odrodzenie ktorego znáki były w zakonie oczýłćiania ony ktore

Moyżesz przypomina w 3. księgách/ A przez krew śprawiedliwość rozumiemy ktora się zamyka wżłądzeniu grzechow y w przyczythaniu posłuzieństwa Krytułowego/ Owa krew tu znaczy ofiarę krwawą Krytułowę/ Náoftátek Duch znaczy to co Paweł święty mowi iż się nam Krytus stał od Boga mądrością/ iákoby rzekł/ iż duch náš nápełniony mądrością Bożą przez Duchá Świętego przyimuie Krytuła za zbawiciela. (-)

werset: 8] A trzey są ktorzy świadczą ná zie-

-1: mi/ duch/ y wodá/ y krew/ á ci trzey

-1: ná iedno się zgadzają.

werset: 9] Ieśli świadectwo ludzkie przyimu

-1: iemy/ świadectwo Boże wzięć

-1: ieft/ ábowiem choć ieft świadectwo

-1: Boże ktore świadczył o synie swym.(*marg*) " Ian. 2. v. 37. (-)

werset: 10] " Ktory wierzy w Syná Bożego/

-1: ma świadectwo sam w sobie/ Ktory

-1: nie wierzy Bogu/ czyni go kłamcą/ gdyż nie wierzył świadectwu ktore

-1: Bog świadczył o Synie swoim.

werset: 11] A choć ieft świadectwo/ iż żywot

-1: wieczny dał nam Bog/ á then żywot

-1: ieft w Synie jego.

werset: 12] Ktory ma Syná/ ma żywot/ ktory

-1: nie ma Syná Bożego/ nie ma żywota.

werset: 13] Ty rzeczy pisałem wam ktorzy wierzy

-1: cie w imię Syná Bożego/ żebyście wie-

-1: dzieli iż żywot wieczny macie/ y aby-

-1: ście wierzyli w imię Syná Bożego.

werset: 14] Y toć ieft właśnie ktore mamy w Bo-

-1: ga/ ^x iż ieślibyśmy o co profili wedle

-1: wolej jego/ słucha nas.(*marg*) ^x Wyżłzey. 3. v. 22. (-)

werset: 15] A ieśli wiemy iż słuchá nas czego-

-1: byłmykolwiek żądali/ wiemy iż otrzy

-1: mawamy prośby ^H kthorychełmy od

-1: niego prośili.(*marg*) ^H To iełt/ nie tylko łobie ale y bráćiey. (–)

werset: 16 Iełliby kto widział brátá łwego á

-1: on grzełzny grzechem który nie iełt ná

-1: śmierć/ ^I prołić bęđzie/ y da mu żywot/ grzełżącym (mowie) nie ^K ná śmierć/

-1: ^x iełtći grzech ná śmierć/ nie mowie

-1: ábyś zań prołił.(*marg*) ^I To iełt/ Bogá. ^K Grzech na śmierć iełt grzech przeciw Duchowi

Świętemu choć włzeláki grzech iełt śmiertelny/ włzákże Bog z łwey oycowłkiey dobrotliwólći

łwoim folguie y odpułzcza/ á grzech przeciwko Duchowi s. thenći bywa náżwan/ iż Duch

S. który nas ołobliwie ołwieca y do prawdy wprowadza/ tenże Oyca y Syná y łámeę łiebie

nam oznaymuie/ á dla tegoż kto ták od niego iełt ołwieconym iż mułi wiedzieć prawdę Bożá

choćiażby niechćiał/ á włzakoż vmyłłną złólćiá chcąc y wiedząc łprzećiwia łię Bogu/ tedy o

tym powieđa iż przeciw duchowi S. grzełży zá ktoreę modlitwy łprawowane być niemáią.

^x Mát. 12. v. 31. Már. 3. v. 29. Luk. 12. v. 10. (–)

werset: 17 Włzelka niepráwość iełtći grzech/

-1: ále iełtći grzech nie ná śmierć.

ksiega: Apoc.

rozdział: 2

strona: 135v

kolumna: c

werset: 8 A Aniołowi kołćiołá Smirneń-

-1: łkiego nápiłz: Ty rzeczy mowi pier-

-1: włzy y ołtátni/ który był vmárły y ży-

-1: wie.

werset: 9 Znam łpráwy twoie/ y vćiłk/ y v-

-1: bołtwo (áč iełteś bogáty) y bluźnier

-1: łtwo tych którzy łię powiedáią być ^G

-1: Zydmi/ a nie są/ ale są bożnicą szatán

-1: są. (marg) ^G To iesth/ ludem Bożym. (-)

werset: 10 Nic się nie boi tych rzeczy które maś

-1: cierpieć/ oto wrzuci dyabeł niektóre z

-1: was do ciemnicy/ abyście byli doświá

-1: dzeni/ á będziecie mieć wólk ^H dzie-

-1: śać dni: Bądź wierny aż do śmier-

-1: ci/ á damci koronę żywotá. (marg) ^H To iest/ przez máły czás. (-)

werset: 11 Który ma vcho/ niechaj słuca co

-1: Duch mówi kościołom: Ktoby zwy-

-1: ciężył/ nie będzie obrażon ^I od wtorey

-1: śmierci.(marg) ^I Pierwśa śmierć iest kthora ná nas przychodzi dla grzechu od ktorey wierni przez Kryftulá bywáią zbáwieni/ á wtora śmierć należy niewiernikom którzy wiecznie będą potępieni z Száthánem y z Anioły iego. (-)

werset: 12 Przytym nápiśz Aniołowi kościo-

-1: ła Pergámeńkiego: Ty rzeczy mo-

-1: wi ten który ma miecz obojętny y o-

-1: śtry.

werset: 13 Wiemci vczynki twoie/ á gdzie mie

-1: śkaś/ to iest/ gdzie iest śtolicá szatán

-1: śka/ ^K a iż trzymaś imię moie/ y nie

-1: zaprzaleś się wiáry moiey/ áni w ony

-1: dni w kthore Antypás świadek moy

-1: wierny zabit iest v was/ gdzie śza-

-1: tan mieśzka.(marg) ^K Záleca śtáteczność ich w wierze iż nie śtrwożyli sobá w onym wielkim prześládowaniu. (-)

werset: 14 Ale mam przeciwk tobie trochę/ iż

-1: tám maś ty którzy dźierzá náukę Bá

-1: láámowę ^x / który vczył Baláká/ áby

-1: wrzucił zgorńzenie przed łyny Izraél

-1: łkie/ żeby iedli z tych rzeczy ktore by-

-1: waią bálwánom ofiárowáne/ y aby

-1: ^L nieczyłtości fię dopuścili. (*marg*) ^x 4. Mo. 24. v. 14. y 15. v. 1. ^L Práwie tu Duch święty oznáymuie y wyraża obyczáie sług Antykryftá dżilfeyszego. (-)

werset: 15] Tákże też małz ty ktorzy trzymáią

-1: náukę Nykoláitow/ co mam w nie-

-1: nawiści.

werset: 16] Wpámiętay fię/ bo gdzieby ináčzey/

-1: przyde ná cię rychło/ y będę walczył

-1: z nimi mieczem vłt moich.

werset: 17] Ktory ma vcho/ niech łlucha tego

-1: co Duch mowi kościołom: Themu

-1: ktoryby zwycięzył/ dam ieść w oney

-1: łkrytey ^M mánnny/ y dam mu ^N kámyk

-1: biały/ y ná kámyku imię ^O nowe ná-

-1: piáne/ ktorego nikt nie zna/ ^P iedno

-1: ten ktory ie bierze. (*marg*) ^M Czytay y Ianá káp. 6. y w Píálm. 105. v. 40. ^N Ten vpominek dawano zapásnikom y łzermierzom á tu Kryłtus obiecuie dáć fámege fiebie. ^O Tho imię iestci nowe względem ciála/ ale nie względem Bogá/ á to imię znaczy cokolwiek o dobrodziełstwach Kryłtułowych może być rzeczono. ^P Zaden nie wie iáko iest wielka dobroć/ mądrosć/ y możność Páná náłzego/ iedno then ktory iest náuczony przez ducha S. 1. Kor. 12. (-)

werset: 18] Nápiłz też Aniołowi kościoła Ty-

-1: átyreyłskiego: Ty rzeczy mowi Syn

-1: Boży/ ktory ma oczy iáko płomień o-

-1: gniowy/ á ktorego nogi podobne łą

-1: mofiádzowi.

werset: 19] Wiemci vczynki twoie/ y miłość/ y

-1: ^x posługowanie/ y wiare/ y cierpli-

-1: wość twoię/ y íprawy twoie/ y ofta-

-1: tnie rzeczy wietlze niz pierwize.(*marg*) ^Q To iest/ około vbogich. (-)

werset: 20] Ale mam trochę przeciwko tobie/

-1: iż niewiescie ^{xR} Iezabeli/ ktora fię mie

-1: ni być Prorokinią/ dopuŝczalz vczyć

-1: y zwodzić ŝlugi moie/ aby fię nieczy-

-1: ŝtości dopuŝczáli/ y iedli z tych rzeczy

-1: ktore bałwanom bywaią ofiarowa-

-1: ne.(*marg*) ^x 1. Krol. 16. v. 31. ^R Tym przezwikiem rozumie káždego zwodzićielá y
fálŝywego Proroká. (-)

werset: 21] Y dałem iey czás aby fię vpamięta-

-1: łá od złości ŝwoich/ ale nie pokuto-

-1: wała.

werset: 22] Oto ia porzucę iá ná ^S łóże/ y ty kto

-1: rzy z nią cudzołóstwa fię dopuŝcili w

-1: vćik wielki/ ieliby fię nie vpamię-

-1: tali z vczynkow ŝwoich. (*marg*) ^S To iest/ ná pokoy ktory iest przekłety/ bo przez łóże
pokoy fię rozumie w piŝmiech. (-)

werset: 23] A ŝyny iey potrąć ŝmierćią/ y pozná

-1: iá wŝytki koŝcioły izem ia iest then

-1: ktory badam fię nerek i ŝerc/ y dam ká

-1: ŝdemu z was wedle vczynkow iego.

werset: 24] A wam mowię drugim Tyátyreń-

-1: czykom/ ktorzykolwiek nie máią they

-1: náuki/ áni poznali ^T głębokości ŝzá-

-1: táńfkich/ iáko powiedáią/ nie włożę

-1: na was inego brzemienia.(*marg*) " Sám. 16. v. 7. Pálám. 7. v. 10. Iere. 11. v. 20. y 17. v. 10. ^T Thák názywáli swoie błędy iákoby fię w nich zamykáło poznánie głęboke rzeczy Boških/ iáko dziś czynią Nowokrzczeńcy. (-)

werset: 25 A wżákże tego fię dżierzcie co ma-

-1: cie/ áż przydę.

werset: 26 Abowiem iesliby kto zwyciężył/ y

-1: záchował áż do końca vczynki moie/

-1: ^x dam mu zwierzchność ^V nád pogá-

-1: ny.(*marg*) ^x Pálám. 2. v. 9. ^V To iest/ będą pány wżythkich rzeczy przez Krystufá. (-)

werset: 27 Y będzie ie rządził ląką żalązną/ y

-1: iáko naczyńia gliniáne będą skru-

-1: ízeni.

werset: 28 Iákom ia też wziął od Oycá me-

-1: go/ y dam mu ^x gwiazdę zaranną.(*marg*) ^x Obiecuie wiernym łámego siebie dać/ y zowie fię zaranną gwiazdą. (-)

werset: 29 Kthory ma vcho/ niechay łyśzy co

-1: Duch mowi kościołom.

rozdział: 3

KApitu. 3.

1. Nápomina kościoły niektore ku praw-

-1: dżiwemu wyznániu wiáry/ y ku czuyności.

werset: 1 **Y** Nápiż Aniołowi ko

-1: ściółá ktory iest w Sár-

-1: dziech: To mowi ten kto-

-1: ry ma siedm duchow Bo-

-1: żych/ y siedm gwiazd: Wiem vczyn-

-1: ki twoie/ iż iest ławá że ^A żywiesz/ á-

-1: leś vmarł. (marg) ^A Zywy kościół iest gdy ná kłztałt dobrego drzewá podawa owoce dobre/ A thu mowi przeciwko wżem obłudnym/ ktorzy fię thák śpráwuią iákoby ich Bog niewidział/ y myfli ich nie był świadom. (–)

werset: 2] Bądź czuyny/ á vtwirdź drugie rze

-1: czy ktore pomrzcé máią/ abowiemem

-1: nie nalazł vczynkow thwoich zupeł-

-1: nych przed Bogiem.

rozdział: 8

strona: 138

kolumna: a

werset: 10] Tedy Anioł trzeci zátřąbił/ y śpá-

-1: dlá z niebá ^M gwiazdá wielka/ ná

-1: kłztałt pochodniey goráiąca/ y vpa-

-1: dlá ná ^N trzecią część rzek/ y ná źrzo-

-1: dlá wod.(marg) ^M Przednieyśzy z odźczepieńcow. ^N Ty rzeki są śczere słowá Boże ktore gdy z nimi zmieszány bywa piołyn to iesth/ fáłszywa náuka tedy fię śtawaią śmiertelne/ nie dla nich fámych ále dla kłamřtwá przymieszánego. (–)

werset: 11] A imię gwiazdy iest rzecżono Pio

-1: łyn/ Obroćilá fię thedy trzecia część

-1: wod w piołyn/ á wiele ludzi pomárło

-1: od ^O wod/ iż fię były gorzkiemi zřtały. (marg) ^O To iest/ od fáłszywey y śkážoney náuki. (–)

werset: 12] Potym czwarty Anioł zátřąbił/ y

-1: ^P vderzoná iest trzecia część fłóńcá/ y

-1: trzecia część mieřiacá/ y trzecia część

-1: gwiazd/ ták iż zácńmioná iest trzecia

-1: część ich/ y dnia áby nie świecił/ y no

-1: cy także. (marg) ^P Tymi słowy dawa znąc iż fię lekty bárzo rozmnożyły/ przetho iáfność słońcá (p)rawiedliwołci/ tho iest Kriftuńá/ vmnieyżoná iest/ nie samá w łobie/ ale względem ludzi dla kłamliwych náuk/ iż też kołcioł mnief wiedział o Krystufie niż przed tym/ a iż barzo máło prawdziwych náuczycielow zołtáło. (-)

werset: 13 Y pátrzyłem á włyłżałen Aniołá

-1: lecącego w poórzodku niebá/ á on

-1: rzekł głołem wielkim: ^Q Biádá/ biá

-1: dá/ biáda miełzkáiącym ná ziemi od

-1: inych głołow trąby trzech Aniołow

-1: ktorzy zátrąbią.(marg) ^Q Ty łá strážliwe grozy náprzećiwko odpornym y niewiernym ludziom. (-)

rozdział: 9

KApitu. 9.

1. Ná trąbienie piątego y łzołte⁸⁰ Aniołá łzá-

-1: ráńcza wychodzi z łthudniey przepáści. 14.

-1: Rozwiázáni łá czterey Aniołowie/ á iezni

-1: pośláni ku karániu złych ludzi.

werset: 1

T Edy piąty Anioł

-1: zátrąbił/ y widziałem

-1: gwiazdę kthora ^A łpadłá z nieba ná

-1: ziemię/ á dan iest iey klucz łtudniey

-1: przepáści.(marg) ^A Náuczycielowie odłzczepieńcy vdáli fię zá mądrolćią łudzka y ziemiłká/ ktorá práwie iest klucz do pieklá/ á Páweł the mądrolć zowie łmierćią do Rzym. 8. (-)

werset: 2 Otworzyłá thedy łtudnię przepá-

-1: łci/ y włtąpił ^B dym z łtudnie iáko

-1: dym piecá wielkiego/ y záćmione iest

-1: łłóńce w powiethrze od dymu łtu-

-1: dnief.(marg) ^B Náuka fáłłzywa ktorá iest kołcioł obrázon y záćmion (-)

werset: 3] Y^C wyślą z dymu studniey szarów

-1: cza ná ziemię/ á dana iest iey moc/ ^D

-1: iáką maią moc niedźwiadkowie ziem

-1: icy.(marg) ^C O tey szarówncy to iest/ fáfelných Prorocech małz v Páwła 1. Tym. 4. 2. Tym. 3. 2. Piotr 3. kápitu. ^D Tu się okázuie przyrodzenie obłudnych ludzi którzy pokrycie przelláduią wierne/ á iáko niedźwiadkowie ogonem obrażaią. (–)

werset: 4] A zákazano iey iest żeby nie szkodzi-

-1: lá ^E trawie ziemie/ ani żadney rzeczy

-1: zieloney/ áni żadnemu drzewu/ ale

-1: tylko ludziám ^F którzy nie maią pie-

-1: części Bożey ná czelech swoich. (marg) ^E To iest wiernym/ ktorých się wiára żielenieie y kwitnie miłością y szprawiedliwością. ^F To iest niewiernym/ nád ktoremi ma moc Szátan 2. Tes. 2. (–)

werset: 5] A dano iey iest aby ich nie zábijála/

-1: ále áby byli męczeni ^G przez pięć mie-

-1: fięcy/ á iżby męczenie ich było/ iáko mę

-1: czenie niedźwiadkowe gdy człowie-

kolumna: b

ka obrazi. (marg) ^G To iest/ do czáfu pewnego/ á tá męka nášym zdáním nic inšzego nie iest/ iedno trapienie sumnienia/ ktorým przez zdráde oney szarówncy bylifmy długo vtrapieni. (–)

werset: 6] ^H A thak onych dni ludzie śmierci

-1: szukác będą/ ale nie naydą iey/ y będą

-1: żądác vmrzeć/ ále vćieče śmierć od

-1: nich.(marg) ^H Tákowa będzie trwogá na sumnieniu niewierných vřhrázných ładem Bożym/ nic pewnego nie maiących. (–)

werset: 7] ^I A kłztały szarówncy były pod-

-1: bne koniom gotowym ku bitwie/ a ná

-1: głowach iey były korony podobne zło

-1: tu/ y oblicza iey iáko oblicza człowie-

-1: cze. *(marg)* ^I Tu fię wypifuią obłudni y nieprzyiaćiele wiary/ á tak iest iáwne ich opifanie iż o nich żaden wáthpic nie może/ Naprzod fą waśniwi/ pyfzni/ á zwłafzczá kfiążę ich dżifiefzy Anthykrift/ obłudni/ nieczyfci/ okrutni/ vporni w złości/ iáwnie fwoich niecnót broniący/ y fwoim máiefthnoćiam tak wiele dufaiący iż fię káżdey złości y niecnoty wáżą/ Bogá bluźniąc/ y ludzi przywodząc k temu iż im służyć muřą/ ná ořtatek kłamliwi y iádowici iáko niedźwiadkowie. (-)

werset: 8] Y miała włofy iáko włofy niewie-

-1: ťcie/ á zęby iey były iako Lwie.

werset: 9] Miała thez páncerze iako páncerze

-1: żelazne/ á głos ťkrzydeł iey iáko tęten

-1: wozow/ gdy wiele koni zbiegáią fię

-1: ku bitwie.

werset: 10] A miała ogony podobne niedźwia

-1: dkom/ y były żądłá w ogoniefch iey/ á

-1: moc iey byłá ťzkodźić ludziam przez

-1: pięć mieřicy.

werset: 11] Przytym ma nád ťobą krolá pořtá-

-1: wionego Aniołá przepařci/ ktoremu

-1: imię po Zydowřku ^K Abbádon/ á po

-1: Grecku Apollyon. *(marg)* ^K To iest/ Gubiący/ á tenći iest Szátan krol wřzech fynow pychy/ iáko Iob mowi 41. Ká. á biádá thym ktorzy tákowemu krolowi służą. (-)

werset: 12] Biádá iedná przeřłá/ á oto idą ie-

-1: řcże dwie biefdy potym.

werset: 13] Tedy řzořty Anioł zátrąbił/ y řłyřa

-1: łem ^L głos ieden ze czterech rogow oł

-1: tarzá złotego/ kthory iest przed oczy-

-1: má Bożemi. (marg) ^L Dawa znąc iż Kryřtus rofkázuie wřzythkim řwoim řługam áby rozwiázali czterech ániółow ktorzy řą v Eufrates/ gđzie rozumie áby wierni Miniřtrowie iáwnie á řtátecznie/ nie żarty ábo dworřtwem iákim mowili przeciřw Aniołom/ to ieřt tym fáłeřnym nauczycielom/ ktorzy řą v rzeki Eufřates/ to ieřt/ ktorzy mieřzkáią w wielkiej obfitořci y dořtátku wřzech rzeczy/ y w rofkóřzach/ w ktorych práwie wwięzli/ á gdy řłowem Bożym zřąd bywáią ruřzeni/ tedy iak řzaleni tym więcey řię bogu przeciřwią (-)

werset: 14 Mowiący řzołtemu Aniołowi kto-

-1: ry miał trąbę: Rozwiąz onych czterech Aniołow wwiązanych v wielkiej rzeki Eufrates.

werset: 15 Rozwiązani řą tedy oni czterey An

-1: iołowie zgotowani ná godźinę/ y ná dzień/ y ná mieřąc/ y ná rok/ áby pomordowali trzecią część ludzi.

werset: 16 Y była liczba wojká iezdneho ^M

-1: dwieřcie kroć tyřiąc tyřięcy/ ábowiem mem řłyřzał liczbę ich.(marg) ^M Niezliczona liczbá Antykryřtów y obłudników ząwždy gotowych ku zátřaceniu wiernych/ o ktorich teř mowi w v. 19. (-)

werset: 17 Tákřem teř widźiał ^N konie w wi-

-1: dzeniu/ y thy ktorzy ná nich řiedźieli máiąc ^O pancerze ogniřte/ y Hiácyn-towe/ y řiarczane/ a były głowy koni iáko ^P řby Lwie/ á z gęby ich wycho-

strona: 138v

APOCALYPSIS.

kolumna: c

dźił ^Q ogień/ y dym/ y řiárka. (marg) ^N Ty konie řą náuczycielowie Antykryřtowi/ á ři ktorzy ná nich řiedźą/ řą kłiáźętá niepobořne/ A iż ty konie řą bez vzdy opiřáne/ tedy dawa znąc Duch ř. iż nie władną imi ři co ná nich řiedźą/ owřzem od nich bywáią řřądzeni/ ták

iz podczas y zacne kfiążetá przez iednego spowiedniká bywáiąc od prawdy odwiedzione. ^O
 Then vbior znáczy niespráwiedliwość/ obłudę/ y obrzydłá á mierżioná mądrość ludzká/ A
 thá zbroiá bywáią vzbroieni niewiernymi pánowie/ ktorzy kwoli Antykrystowi powstáwáią
 przeciw Kriřtuřowi y wiernym ie^g. ^P Miáły pirwey łeb człowieczy/ ále teraz Lwi/ to iest/
 łá okrutni/ y mocá się broniá/ gdyż im niestawa spráwiedliwości. ^Q To iest/ powieřci
 niepobożne/ niczemne y sprośne á przemierżłe. (–)

rozdział: 16

strona: 141

kolumna: a

werset: 3 Zátym ^D wtory Anioł wylał bań-

-1: kę fwoię na morze/ y zřtháło się iáko

-1: by krew trupia/ y káżde ^E żwierzę kto

-1: re było żywe w morzu ^F zdechło. (marg) ^D To widzenie iuz się wypráwiło wyżřzey 6. káp.
 gdzie o koniu rydzym powiedá/ á Morze tu znáczy kfiążetá niewierne y okrutne ktorých się
 okrucieństwo rozumie przez krew. ^E Wřzyfcy obłudnicy y ktorzy się w próżności kocháią/ co
 się przez Morze rozumie. ^F Poginęli ři ktorzy nie prawdźiwie w Pánu żyli/ ábo nie řmiejąc
 dla okrucieństwá tyránów przyiáć prawdy Bożey/ ábo dla boiáżni od niey odstępując. (–)

werset: 4 Potym trzeři Anioł wylał bańkę

-1: řwoię ná ^G rzeki y ná źródłá wod/ ^H

-1: y zřtály się krwiá. (marg) ^G To się rozumie o pífmie ktore było fáłřzywie wykłáđáne przez
 odřczepieńce. ^H Cielefny m spóřobem były rozumiane y wykłáđáne mądrořciá ludzká/ kthora
 się w pífmiech częřthokroć przez krew rozumie. (–)

werset: 5 Y řlyřzałem Aniołá ^I wod kthory

-1: mowił: Spráwiedliwýř Pánie kto

-1: ryř iest/ y kthoryř był/ y řwięty prze-

-1: to iżeř ty rzeczy ofáđził. (marg) ^I Ci řá Aniołowie ábo posłowie kthorym wola Bożá y řłowo
 iego iesth żwierzone/ áby ie wiernym oznaymili. (–)

werset: 6 Iż krew řwiętych y prorokow y

-1: lali/ y nápoileś ie ^K krwią/ boć godni

-1: Ią.(*marg*) ^K Miáfto wod iálnych y przezroczyfnych prawdy/ nápoileś ie krwią
odfzczępięftwá y wymysłów ludzkich. (-)

werset: 7] Y fłyfzałem drugiego z przybytku

-1: świętego kthory mowił/ Y owlzem

-1: Pánie Boże wízechmogący/ Praw-

-1: džiwe y fpráwiedliwe Ią Iądy twoie.

werset: 8] Potym czwarty Anioł wylał bán-

-1: kę fwoię na ^L flońce/ y dane mu iefth

-1: ^M gorącością trapić ludzie przez o-

-1: gień. (*marg*) ^L To prorocftwo iefth o przednieyfzym zbunthowániu Antykryftowym/ iáko o
Máchomećie y infzych/ kthorzy Ią przeciw słońcu/ to iefth Kryftufowi. ^M Thá wielka gorącość
iefth vdręczenie fumnienia/ kthore práwá y wftawy Antykryftowe pod imieniem Kryftufowym
podáne vczyniły. (-)

werset: 9] Y zápalili fię ludzie wielkim zapa-

-1: leniem/ y bluźnili imię Bogá/ kthory

-1: ma moc nád thymi plagámi/ á nie ^N

-1: vpámiećáli fię aby mu chwáłę dáli. (*marg*) ^N W kroleftwie Antykryftowym było rzкомо
vpámiećánie y pokutá zá grzech/ y rozmaíte dofyc vczynienie/ lecz to wízytko przed Pánem
nizacz nie ftało/ gdyż wymyflone było przeciw woley iego. (-)

werset: 10] Zátym piąthy Anioł wylał bánkę

-1: fwoię ná ftolicę beftyiey/ y zftáło fię

-1: kroleftwo iey ^O ciemne/ y zwali ięzyk

-1: fwoy od boleści. (*marg*) ^O Bez światłofci prawdy Bożey/ pátrż o tym wyźfzey kápit. 9. (-)

werset: 11] Y bluźnili Bogá niebieskiego dla bo

-1: leści fwoich y wrzodow fwoich/ ani

-1: fię vpámiećáli od vczynkow fwoich.

werset: 12] A fzofty Anioł wylał bánkę fwoię

-1: ná onę wielką rzekę ^P Eufrátés/ y ^Q

-1: wyfchlá wodá iey/ aby byłá nágotó

-1: wána drogá ^R krolóm przychodzą-

-1: cym od ^S wíchodu słońcá.(*marg*) ^P Byli podáni w požądliwóci ferc ich/ áby fię práwie
vdáli zá rofkofzami y zbytki światá tego/ o czym małz wyżzey káp. 9. ^Q Odięte są im y wstály
ich rofkofzy/ gdy fię słowo Boże ziawiło. ^R Ci Krolowie są napředniejšy w kroleſtwie
Antykryſtowym/ á nawięcey to fię ſciąga ku Rzymſkim Kárdynałóm y im podobnym. ^S
To fię iáwnie okázuie dżiſ/ ábowiem gdy ci krolowie przereczeni wierne wyznawce słowa
Bożego morduią y okruhnie nád nimi przewodzą/ gdy ich kto pyta iákim to duchem czynią/
odpowiedaią iż ie ruſza miłość Kryſtuſowá y koſcióła iego/ owa thę ſprawę o ſobie dawaią
iákoby wſzytko dla chwały Kryſtuſowey czynili/ co nic inſzego nie ieſt/ iedno przychodzić
od wíchodu słońcá/ kthory ieſt Kryſtus etcet. (-)

kolumna: b

werset: 13 Y widzialem z wſt ſmokowych/ y z

-1: wſt beſtyey/ y z wſt onego fáłſzywe-

-1: go proroká trzy nieczyſte ^T duchy wy

-1: chodzące podobne ^V zábam. (*marg*) ^T Ci trzey duchowie są náuki niepobożne/ fáłſzywe/
y obrzydłe. ^V To ieſt/ ſwiegotliwe iáko záby. (-)

werset: 14 Abowiem są duchy czártow tych

-1: ktorzy czynią cudá/ y ktorzy odcho-

-1: dzą do Krolow ſiemié y wſzytkiego

-1: ſwiathá/ áby zebráli ie ku bitwie o-

-1: nego wielkiego dnia Boga wſzech-

-1: mogącego.

werset: 15 X Oto idę iáko złodziey/ błogoſłá-

-1: wiony kthory czuie y chowa ſzáthy

-1: ſwoie/ aby nie chodził nágo/ á iżby

-1: iego ſromoty nie widżiano. (*marg*) ^X Wyżzey. 3. v. 7. Mát. 24. v. 44. (-)

werset: 16 Zebráli ie tedy ná mieysce/ kthore

-1: ieft rzeczono po Zydowfku ^X Armá-

-1: gedon.(marg) ^X Niektorzy wykładaią to słowo Gorę owocow/ á rozumieią kościoł Boży/ á drudzy záię rozumieią mieysce niektore gdzie przywiedzione będą niewierne kfiążętá/ áby tám zdráda Diabelfká zginęli. (-)

werset: 17 Zátym fiodmy Anioł wylał báńkę

-1: fwoię ná ^Y powietrze/ y wyfzedł głos

-1: wielki z kościołá niebieskiego od fto-

-1: lice/ mowiąc: ^Z Zftáło fię.(marg) ^Y Przeciwko złym duchom y wízem fałszywym náuczycielom to píse. ^Z To znáczy iż thy rzeczy będą gdy oštátni čás przydzie/ á gdy wítaná wízytki diabelskie nauki y wymyły/ tedy Krytús sam krolowác będzie/ ácz bez obłudnikow nigdy kościoł nie będzie ná tym świecie. (-)

werset: 18 Y zftály fię głoły/ y gromy/ y łyská-

-1: wice/ y zftáło fię wielkie trzęsienie zie

-1: mie iákie nigdy nie było/ od kąd lu-

-1: dzie byli ná ziemi/ á to trzęsienie zie-

-1: mie było ták wielkie.

werset: 19 Y rozerwáne ieft ^{AA} miáftho ono

-1: wielkie ná ^{BB} trzy części/ ^{CC} y miáfthá

-1: pogánow vpádły/ y Bábilon wiel-

-1: kie przyfzło ná pámięć przed Bogá/

-1: ^x áby iemu dal kubek winá popędli-

-1: wości gniewu íwego.(marg) ^{AA} Królestwo Antykrytowe. ^{BB} Dwie części znáczą niewierne y odrzucone/ á trzeciá wierne y wybráne ktorzy zoftána/ á choć iefzcze będą niektorzy niewiernicy/ iednák nie będą fię śmieli targác ná wierne Boże. ^{CC} Kościoły pogáńskie. ^x Ierem. 25. v. 15. (-)

werset: 20 Y ^{DD} wízelka wyfpa wćiekłá/ á nie

-1: nálezły fię gory.(*marg*) ^{DD} Zaden fię nie będzie mógł kryć przed oblicznością Bożą/
 ábowiem niewierni rádzi nie rádzi mułżą przed łąd iego łtanąć. (-)

werset: 21 Y ^{EE} wielki grad iáko cetnarowy

-1: łpadł z niebá ná ludzi/ á ludzie blu

-1: źnili Bogá dla plagi grádu/ przeto

-1: iż plagá iego barzo wielka byłá.(*marg*) ^{EE} Ciężkość łądu Kryłtułowego tu fię zámýká. (-)

rozdział: 17

KApitu. 17.

1. Opifánie wielkiew nierządnicie. 6. Złóści

-1: iey y karánie. 14. Zwycięłtwo Báránkowe.

werset: 1 **P** Rzyłzedł thedy ie-

-1: den z fiedmi Aniołow/ kto

-1: rzy mieli fiedm bániek/ y

-1: mowił ze mną/ rzekąc mi:

-1: Chodź łám/ Okażęc potępienie wiel

-1: kiew ^A nierządnicie ktora ^B fiedzi nád

-1: wodámi wielkiewi. (*marg*) ^A Anthykryłt ieft podobny nierządniczy przeto iż zwodzi świat
 łagodnemi y fałzywemi náukámi y połtáwą zwierzchnią obłudnych Ceremoniy fwoich. ^B Ma
 w mocy fwoiey wiele narodow. (-)

werset: 2 Z ktorą nieczyłtości ^C popełnili kro

-1: lowie źemie/ y vpili fię winem ^D nie-

-1: czyłtości iey obywatele źemie.(*marg*) ^C Złtáli fię ćielełnymi y odrzuconemi. ^D Kłámłtwá/
 zdrády/ y obrzydłóci iey. (-)

rozdział: 21

strona: 143v

kolumna: c

werset: 22 Y nie widziałem kołciołá w nim/

-1: ábowiem Pan Bog włzechmogący

-1: ieft kościołem iego y báránek.

werset: 23^x A nie potrzebuie tho miáło áni

-1: fłońcá áni miefiącá áby świeciły w

-1: nim: ábowiem chwałá Boża oświe

-1: ćilá ie/ a báránek ieft kágáncem ie^{go}. (marg) ^x Ezá. 60. v. 13. (–)

werset: 24^x Narodowie tež ktore były zácho-

-1: wáne/ będą chodzić przy światłości

-1: iego/ á ^F krolowie źemie chwałę swo

-1: ię y cześć do niego przyniołá.(marg) ^x Ezá. 60. v. 5. ^F Poboźni y wierni Krolowie w chwale oney przyźłey ofobliwřą zacność otrzymáią/ iáko Dawid/ Iozáfát/ Ezechiałz/ ácz y drudzy wierni nie będą podleřzemi/ tákże thež y w mękach piekielnych froyey karáni będą krolowie y przełoženi/ ktorzy nie słuřznie fię w ták zacnym řwym powołániu řprawowáli/ A ći ktorzy w tym řywocie cźci řwoiey do kołciółá Bożego nie przynofřą/ thedy y ná on cźás nie przynofřą gdy fię chwałá iego okaże. (–)

werset: 25["] A brany ie^{go} nie będą zámknione we

-1: dnie/ ábowiem nocy tám nie będzie.(marg) ["] Ezá. 60. v. 1. (–)

werset: 26["] Y będzie przynieřioná cześć y chwa-

-1: łá poganow do niego.

werset: 27["] Nie wnidźie do niego nic co po-

-1: kala/ ábo czyni co brzydliwego/ abo

-1: kłámřtwo/ ále ći kthorzy napiřáni řą

-1: w ^x kłięgách řywotá báránká.(marg) ^x Filip. 3. v. 4. (–)

rozdział: 22

KApitu. 22.

1. Szyrzey opifuie chwałę wiernych/ okázu-

-1: iąc vrząd ich y karáne złořciwych/ y powa

-1: gę proroctwá tego.

werset: 1

Z

Athym vkazał mi ^A

-1: czyłthą rzekę wody żywey

-1: przezroczyftą iáko Krzy-

-1: łztał/ wychodzącą z łtoli-

-1: ce Bożey y Báránkowej.(*marg*) ^A Tá rzeka znáczy wielką á nieogárnioną obfithość wízelákich dobrodzieyftw duchownych w onym żywoće wiecznym. (-)

werset: 2] A w pośrodku rynku iego y z obud-

-1: wu łtron rzeki było ^B drzewo żywotá

-1: nołzące ^C owocow dwánaście ^D / ná ká

-1: źdy miefiąc podawáiąc owoc łwoy/

-1: y ^E liście łwoie/ ku vzdrowieniu po-

-1: gánow.(*marg*) ^B Kryftus ożywiáiąc łwoie wierne/ ktorzy łą iáko brzegi v rzeki Bożey. ^C To znáczy wízytki łpráwy Páná Kryftułowe ktore dla zbáwienia náłzego vczynił/ iáko gdy fię wćielił/ vrodził/ cierpiál/ wftál zmartwych etc. Owa ty owoce łą wybránie/ wezwánie/ vwielbienie/ vłpráwiedliwienie etc. ktore fię pod liczbą 12. zámykáią/ dla tego iż żaden nie może być zbáwion/ iedno ten ktori wedle duchá ieft z dwoygánaście pokolenia Izráelfkiego/ á łpráwuie fię wedle słowá ktore opowiedzieli dwánaście Apoštołow. ^D Częłto á obficie. ^E To znáczy opowiedánie łłowá bożego/ ktoremu gdy vwierzą pogáni/ będą vleczeni/ tho ieft zbáwieni. (-)

werset: 3] Y nie będzie dáley żadne przekłętwo/

-1: ále łtolica Boża y báránková w nim

-1: będzie/ y łłudzy ie^go iemu łłuzyc będą.

werset: 4] A oglądáią oblicze iego/ á imię ich

-1: ná czelech ich będzie.

werset: 5] Nocy teź tám nie będzie/ áni im po

-1: trzeba będzie łwiáthłóści kágáńco-

-1: wey/ áni łwiáthłóści łłoneczney/

-1: przetho iż Pan Bog ie oświeca/ y

-1: krolowác będą ná wieki wiekow.

werset: 6] Tedy mi rzekł Ty łłowá wierneć

- 1: fą y prawdziwe/ á Pan Bog świę-
- 1: tych prorokow poślął Anioła fwe-
- 1: go/ áby okazał sługam swym kthore
- 1: rzeczy rychło się zstác máią.

werset: 7] Otho idę rychło/ Błogofławiony

- 1: ktory záchowywa słowá prococtwá

kolumna: d

kfiąg tych.

werset: 8] A ia Ian słyfzałem y widział thy

- 1: rzeczy/ A gdym słyfzał y widział/ v-
- 1: padłem przed nogámi Anioła kto-
- 1: ry mi ty rzeczy okázował.

werset: 9] A on mi rzekł/ Pátrz abyś nie czy-

- 1: nił/ abowiem iestem thowárzyfzem
- 1: twoim y bráciey twej prorokow/ y
- 1: tych kthorzy záchowywáią słowá
- 1: kfiąg tych/ Bogu chwałę daway.

werset: 10] Potym rzekł ku mnie: ^F Nie pieczę

- 1: tuy słow prococtwá kfiąg tych/ ^G
- 1: ábowiem czás blifko iest.(*marg*) ^F Thym ktorzy od Bogá nie fą náuczeni/ kfięgi
- thy fą zámknione/ ále fą wiernym otworzone. ^G Iákoby rzekł/ Nie potrzebá tych rzeczy
- zápieczęthowác/ iákoby się nie rychło wypełnić miály/ bo iuz blifko iest czás gdi się wypełnią.
- (-)

werset: 11] ^H Ktory fzkodzi/ niech iefzcze fzko-

- 1: dzi/ á kthory iest plugáwym niech ie-
- 1: fzcze bęzie plugáwym/ á ktory iefth
- 1: fprawiedliwym/ niech iefzcze będzie
- 1: wfprawiedliwion/ á święty niech ie-

-1: fzcze będzie poświęconym. (marg) ^H Dżiwne są ty słowa/ okazując frogi są pánfki nád niewierniki/ á wielkie miłofierdzie iego nád wiernymi/ A thák Pan Bog odrzuconym/ y tym ktorzy się w złości kochają/ dopuścza iż się ná kázdí dzień gorzými zstawią/ aby tym frożly są ná łobie odnieśli: A wierne zalię thak spráwuie Duchem swym/ iż się ná kázdý dzień zstawią lepszými etc. (-)

werset: 12] Oto idę rychło/ á ząplátá mojá ze-

-1: mną iest/ ábym oddał kázdemu iáko

-1: będzie vczynek iego.

werset: 13] Iam iest Alphá y Omega/ począ-

-1: tek y koniec/ pierwfzy y oštáteczny.

werset: 14] Błogofławieni ktorzi zachowywają

-1: przykazánia iego/ áby práwo mieli w

-1: drzewie żywotá/ y weszli branami do

-1: miáftá.

werset: 15] A zewnątrz będą ^I psi y ci ktorzy tru

-1: ią/ y nieczyści/ y mężoboyce/ y bálwo

-1: chwálce/ y ktorykolwiek miłuię y do-

-1: puścza się kłámstwá. (marg) ^I Nie czyści y okrutni. (-)

werset: 16] Iá Iezus poślátęm Aniołá mego/ á-

-1: by wam świádczył o tych rzeczách w

-1: kofćielech: Iam iest korzeń y rodzaj on

-1: Dawidow/ gwiazdá iálná j zaranna

werset: 17] A duch y ^K chlubienicá mowią/

-1: Podź/ á ktory słucha/ niech rzeczę/ Chodź/ á ktory pragnie/ niech przyi

-1: dzie/ á ktho chce/ niech bierze widę

-1: żywotá dármo. (marg) ^K Kofćioł Boży z nádchnieniá Duchá świętego. (-)

werset: 18] Iáć oświádczam kázdemu ktory słu

-1: cha słow próroctwá kfiąg tych/ iestliby

-1: kto przydał tym rzeczám/ włoży nań

-1: Bog plagi napifáne w kfięgách tych.

werset: 19 A iefliby ktho wiął co z fłow kfiąg

-1: prorocwá tego/ odeymie Bog część

-1: iego z kfiąg żywotá y z miáltá świę-

-1: tego/ y z tych rzeczy ktore fą nápiáf-

-1: ne w kfięgách tych.

werset: 20 Powieda ten ktory o tych rzeczach

-1: świádczy: ^L Záiíte/ Idęc rychło. A-

-1: men. Tákci. Chodź Pánie Iezufie.(*marg*) ^L Gdyż Pan ieft bliški/ mamy fobie ftátecznie poczynác y ćiefzyć fię/ á wżákże nie mamy fobie fzácowác krotkości abo dłufości czáfu. (-)

werset: 21 Lafká Páná náfzego Iezufá Kry-

-1: ftuła z wámi wżytkimi. Amen.